Weiss Manfréd

acél- és fémművei r. t. Csepel

Messik Géza

amüszali fotomacsos

L.

A Pesti Vaisháza

1936. 7-8 n.

15. l.

Rádiókészülékekhez

„LE CARBON“ elemet!

SZALAY ISTVÁN

BUDAPEST, V. Falk Miksa-u. 2

T: 12—64—74

várni a tanács határozatát, hogy azután történjék csak döntés a következő lépések tekintetében.

Az abesszin kormány jegyzékének megvizsgálása után egyébként megállapították, hogy a közgyűlés utólagos összehívásának alkotmányszerű határideje már letelt és így az abesszin kormánynak a közgyűlés összehívására irányuló kérelme nem teljesíthető.

Megint fenyeget az olajzárlat

A Havas-iroda különtudósítója jelenti: A tizennyolcas bizottság ülésszakának elhalasztása nyugodt tárgyalásokat tett lehetővé. Ha azonban ezek nemleges eredménnyel végződnének, amit nem lehet kizártnak tartani, akkor *a büntetőrendelkezéseknek kőolajra való kiterjesztése sem tekinthető elháritottnak, különösen Eden, valamint Svédország és Mexikó képviselőjének mai nyilatkozata után.* Kétségtelen, hogy a francia-brit megegyezési javaslatot a Népszövetség hívei világszerte kedvezőtlenül ítélik meg. Ha a szerdai tanácsülés a négus kívánságának megfelelően a közgyűlés összehívását határozza el, *akkor valószínű, hogy 54 tagállam többsége a francia-brit javaslat ellen nyilatkozik.*

Róma is elégedetlenkedik

Róma, december 13.

Az angol-francia béketervezetet behatóan mérlegelik. Az a felfogás uralkodik, hogy a terv megfosztja Olaszországot a január 7-iki római olasz-francia megegyezés egyik-másik előnyétől. Több pontról a római kormány felvilágosításokat fog kérni, így követelni fogja a telepítésre kijelölt terület jogviszonyainak pontos körülírását. Ha az augusztus 30-án Rickett és az etióp külügyminiszter között létrejött szerződés tényleg azokat a rendelkezéseket tartalmazza, amelyek nyilvánosságra kerültek, *akkor az Olaszországnak szánt övezet nagyobb részét tulajdonképpen már az angol üzletembernek engedték át.* Az olasz kormány a béketervezetet most mindenesetre szakszempontból vizsgálja.

Egyre élesebb az ellenállás Angliában a párizsi béketervvel szemben

Az angol kormány Fehér Könyvet ad ki az olasz-abesszin konfliktusról

London, december 13.

A Reuter-iroda parlamenti szolgálata a Ház folyosóin azt a benyomást észlelte, hogy *Abesszínia lépése újabb olajat öntött az alsóház körében parázsló elégedetlenség tüzére.* Az ellenzéki pártok élesen bírálják a kormánynak azt az eljárását, hogy magáévá tette a békejavaslatokat. *Az ellenzék a Ház egyharmadát teszi, de ezekhez lehet számítani több konzervatív és kormánytámogató szabadelvű képviselőt is,* akik a kormány kielégítő válaszának reményében egyelőre függőben tartják ítéletüket, de nem titkolják azt az aggodalmukat, hogy az események messzebb ragadták a kormányt, mint ameddig saját jószántából menni akart.

Sir Samuel *Hoare* külügyminisztert röviddel azután, hogy *Svájcba érkezett, baleset érte,* amelynek következtében orrán megsérült. Sérülése miatt kíméletre van szüksége.

Ha ez a baleset nem érte volna, akkor *már visszatért volna Londonba.* Mihelyt állapota megengedi, vissza akar utazni az angol fővárosba, még pedig minden körülmények között olyan időpontban, hogy még az alsóház külügyi vitája előtt Londonba érkezzék.

A munkáspárt elhatározta, hogy az etióp kérdésben meginduló vita alkalmával nem fog javaslatot beterjeszteni a kormány politikájának megrovásáról, *hanem ugyanolyan értelmű indítványt nyujt be, mint aminőt a szabadelvű párt előterjesztett.*

A kormány holnap délben *Fehér Könyvet* ad ki. Ez az okmány fontos felvilágosításokat fog tartalmazni az olasz-etióp viszályról.

Éles támadások a francia kamarában Laval külpolitikája ellen

Párizs, december 13.

A radikális párt mai értekezletén nem foglalt határozottan állást a Laval—Hoare békejavaslatokkal szemben és Pierre Cot, aki tegnap óta az ellenzéki mozgalom élére sodródott, minden erőfeszítése ellenére sem érte el azt, hogy a párttól határozott megbízást kapjon külpolitikai interpellációjának elmondására. A párt csupán arra hatalmazta fel Cotot, hogy a költségvetés általános vitájában felszólaljon. A radikálisok többsége úgy véli, hogy amennyiben Lavalnak Genfben sikerül a francia-angol javaslatokat érvényre juttatnia, akkor meg kell hajolni a miniszterelnök sikere előtt. *Ha azonban Genf elejti a párizsi tervet, akkor igen valószínű, hogy a kormány- és fasisztaellenes mozgalom újult erővel indul meg.*

A képviselőház ma délutáni ülésén *Peri* kommunista képviselő éles bírálat tárgyává tette a kormány politikáját az abesszin viszály megoldása körül.

Pierre *Cot* radikális képviselő szólalt fel ezután, aki a következőket mondotta:

— Csoportomtól ma délelőtt azt a megbízatást kaptam, hogy fejtsem ki a képviselőházban a külpolitika tekintetében elfoglalt álláspontunkat. Kijelentem, hogy mindannyian a békét akarjuk, de a kérdés az, hogy fenntartjuk-e, vagy pedig elejtjük Franciaország politikáját az együttes biztonság tárgyában. *Ezidőszerint támadóháborúval állunk szemben és a Népszövetség megjelölte, hogy ki a támadó fél.*

Cot hangoztatta, hogy Franciaország mindig hajthatatlan volt a megtorló rendszabályok és az együttes biztonság kérdésében, most azonban az a helyzet, hogy a kormány vonakodik alkalmazni a megtorló rendszabályokat a támadófél irányában. *Vajjon Franciaország elejti eddigi politikáját?*

Annak a kívánságnak adott kifejezést, hogy vitassák meg mielőbb a képviselőházban a kormány külpolitikáját. Bírálta azt a megegyezést, amely Laval és Hoare között létrejött, majd kijelentette, hogy *őt és elvbarátait szégyen tölti el, amikor látják, hogy megjutalmazzák a támadófelet.*

Cot interpellációját a jobboldal sűrűn szakította félbe tiltakozó közbeszólásokkal.

A városrendészeti bizottság elfogadta Óbuda szabályozási terveit

Hatalmas Árpád-emlékmű az átépített város egyik új parkjában

(Saját tudósítónktól.) Óbuda új szabályozási terveit a főváros városrendészeti bizottsága *elfogadta.* Nem olyan könnyű egy ilyen nagy városrészt újra felépíteni, törvényhozási intézkedések útján kell a telepítés előfeltételeit előteremteni, de a főváros vezetősége és a közmunkatanács nem nyugszik addig, amíg az új *Óbuda* meg nem lesz.

A városrendészeti bizottság ülésén elsőnek *Harrer* Ferenc szólt a tervekhez. *Óbuda* felsőrészének rendezése — mondotta — *Budapest legnehezebb városrendezési problémája.* Egy csaknem teljesen beépített városrészt kell lebontani, keskeny zeg-zugos uccákat kell eltüntetni. A nehézséget fokozza az a körülmény is, hogy az új *Duna*-híd helyét már megállapították. A híd helyét sem lehetett akárhol kijelölni. Figyelembe kellett venni a *Duna* másik oldalának alakulásait, a szigetek fekvése is befolyásolta az új dunai híd vezetését, az óbudai *Dunapart* magassága pedig a legnehezebb terepproblémákat okozza. Bár az elkészült szabályozási terv nem épül programszerű elgondoláson, mégis megállapíthatjuk, hogy a most kialakuló városfejlesztési törekvés két vezető települési helyen nyugszik: *vegyesen lakó- és gyárvidéknek szánja Óbudát és a beépítés intenzitását úgy területileg, mint magasságilag csökkenti.* Az úthálózatot a jelenlegi adottságoknak megfelelően fejleszti tovább, a házakat pedig kertekkel akarja körülvenni, hogy *sok napfény kerüljön be az új városrészbe.* A tervek szépek, — folytatta — de tisztában kell lenni azzal, hogy *a megvalósulás elé nemcsak pénzügyi, de jogi akadályok is kerülnek.* A mai kisajátítási törvény rendelkezéseivel *az új Óbudát nem lehet felépíteni.* A híd környékén kisajátíthat a város telkeket, de ha egész *Óbudát* újra akarjuk építeni, úgy *a mainál jóval tágabb kisajátítási jogra van szükség. Harrer* Ferenc éppen ezért javasolta, hogy írjanak fel a törvényhozáshoz és kérjék a kérdések rendezését. Még két javaslatot nyujtott be. Azt kívánta, hogy a hídfő környékének útvezetését mégegyszer tanulmányozzák át és keressenek valami jobb megoldást és indítványozta, hogy a szakértők vizsgálják meg, nem lehetne-e a sávos építkezésnek több teret adni.

Büchler József azt magyarázta, hogy *Óbuda* jövőjét alapozzák most meg és ezért ezekkel a tervekkel *alaposan kell foglalkozni.* Egyes részletekben a *tervek nem elég merészek,* így a *Zsigmond* ucca kiszélesítése nem elég radikális, nagyobb területet kellene levágni a dombokból és így az utat jobban ki lehetne szélesíteni. A hídfeljáró sincs helyesen megoldva. Kifogásolta azt is, hogy a tervek nem terjeszkednek ki a hegyvidékre, *Óbuda megépítésével a hegyvidék szabályozását is meg kellene oldani.* Helyeselte *Harrer* kívánságait a kisajátítási jog kiterjesztéséről.

Lamotte Károly alpolgármester válaszolt ezután a pénteki és a szerdai bizottsági üléseken elhangzott felszólalásokra. Kiemelte, hogy a tervpályázatok kiírása tulajdonképpen a *Közmunkatanács* hatáskörébe tartozik. Fel fogják kérni a *Közmunkatanácsot* arra, hogy a nagy terv elfogadása után az egyes részletkérdésekre külön pályázatot írjon ki. *Zsitvay* Tibor egy érdekes problémát vetett fel. Azt kérdezte a város vezetőitől, hogy gondoltak-e *az Árpád-emlékmű felállítására Óbuda rendezésével kapcsolatban?* 1927. évi XXVIII. tc. elrendelte, hogy *Árpád* halálának 900-ik évfordulóján nagyszabású emlékművet állítsanak fel. Az emlékmű helyét Óbudán jelölték meg. Az Árpád-emlékmű alapítványt a *Közmunkatanács* kezeli, a pénz egy része már devalválódott, de még mindig *30.000 pengő áll rendelkezésre. Schulek* Frigyes tanár elkészítette az emlékmű terveit. Kérdezte, hogy az új szabályozási tervekben hol szorítottak helyet az emlékműnek? *Messik* Géza műszaki főtanácsos, a főváros tervének elkészítője elmondotta, hogy *a Bécsi út mentén levő katolikus temető egy részéből parkot csinálnak és ott állítják fel az emlékművet.* A bizottság azután *elfogadta a Közmunkatanács és a főváros egyesített tervét,* majd apróbb szabályozási problémákkal foglalkozott.

Szőnyeg
kb. 50 cm sz. modern csikos jutafutó 0.98
kb. 65 cm sz. bordürös jutafutó 1.50
kb. 88 cm sz. bordürös jutafutó 2.30
kb. 65 cm sz. mintás jutafutó 1.60
kb. 88 cm sz. mintás jutafutó 2.40
kb. 65 cm sz. juta, brüsszeli 3.20, 2.90, 2.50
kb. 88 cm sz. juta, brüsszeli 4.50, 3.80, 3.20
Torontáli és magyarperzsa szőnyegek nagy választékban
CORVIN
A JÓ MINŐSÉGEK ÁRUHÁZA
CORVIN
Vasárnap 9-12-ig nyitva

Elrontott gyomor és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás eseteiben már egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat. Az orvosok ajánlják.

Téves a tegnapi hirdetés!
Fontos
Csak a Philips Árpád kapható..... P 8.— havi részlettel
Philips Matador..... P 14.50 havi részlettel
Fontos
KADELBURGER CSILLÁR ÉS RÁDIÓ
Budapest, V., Lipót körút 5. Telefón: 25-1-69. Előnyös csere — részlet
Fontos

Kormánypárti felvonulás a hitbizományi javaslat mellett

Négy jobboldali szónok beszélt a Ház pénteki ülésén — Báró Roszner védelmezte a nagybirtokot — Milotay a szervezett agrárdemokrácia kiépítését sürgette — Szociális kérdések és nemzetvédelem Megkezdődött a képviselőház karácsonyi szünete

(Saját tudósitónktól.) Pinezich, Roszner, Milotay, Szeder: négy szónok a hitbizományi javaslat mellett. Az ellenzéki képviselők közül a valószínűségi számítás szerint csak *Farkas* István került volna sorra, ő azonban átengedte a teret báró *Rosznernak*, akit *Gömbös* miniszterelnök is meg akart hallgatni s *Iványi* Béla, a nemzeti egység pártjának elnöke vállalta, hogy a karácsonyi szünet megkezdése előtti utolsó ülés napirendjét *megtölti kormánypárti felszólalásokkal.* A jobboldal felfogásának mindenféle fajtája felvonult. *Pinezich* István soproni képviselő végezte el a javaslat higgadt birálatát, báró *Roszner* szenvedélyesen kiállt a hitbizományok és a nagybirtok mellé, *Milotay* István kijelentette, hogy véleménye szerint teljesen el kellene törölni a hitbizományokat, *Szeder* János cáfolta Roszner adatait és — valamennyien elfogadták a javaslatot.

Roszner vitába szállt a statisztikusokkal, nem hitte el, hogy az országban hárommillió ember rendkívül súlyos helyzetben él és az Alföldön nagybirtokok árnyékában *napi 14 fillér* kereset esik egy lélekre.

Beszédét megtapsolták a kormánypártiak. Mikor végzett, — hogy az elkoptatott frázist használjuk — »szónokot számosan üdvözölték«.

Szeder János a nincstelenek érdekében emelte fel a szavát és beszédét megtapsolták. Mikor végzett, őt is »számosan üdvözölték«...

Ez a politika.

Bobory elnök nyitotta meg az ülést, **Huszovszky Lajosnak** adta meg a szót, aki beterjesztette a mentelmi bizottság jelentését egy csomó képviselő ügyében.

Kozma Miklós belügyminiszter beterjesztett egy javaslatot az 1933-ban Genfben tartott nemzetközi munkaügyi értekezleten elfogadott munkanélkülisegély-egyezménytervezet törvénybeiktatásának *mellőzéséről.*

150 éves óvatoskodás vége

Folytatták a hitbizományi javaslat tárgyalását.

Pinezich István volt az első szónok. *Takács* Ferenc csütörtöki felszólalására válaszolva, védelmébe vette az *Esterházy-családot.* Az Esterházyak életük feladatául tűzték ki, hogy a hazát a Habsburgok segítségével megszabadítsák a töröktől. Ez hazafias érdem volt. Tiltakozott az állítás ellen, hogy a nemzet jövője szempontjából közömbös volna a vagyonos osztályok tönkrejutása. Foglalkozott a magyarországi hitbizományok történetével, megállapította, hogy azok a családok, amelyek megtartották a vagyont, nemcsak családi érdekeket óvtak meg, hanem *a közügyet is* szolgálták. A hitbizományos családok legtöbbjében egész sorozatát lehet találni olyan férfiaknak, akik becsülettel szerepeltek a közéletben, a hadseregben, a diplomáciában, a közgazdasági életben.

Kétségtelen, hogy *a túlságosan sok nagybirtok a népesedést megakasztja, az egészséges népeloszlás akadálya.* Az is bizonyos, hogy a gazdasági életet óriási hátrányok érhetik, ha *nagy területeken* nem folyik okszerű, célszerű és a nemzeti szempontokat is figyelembevevő gazdálkodás. A javaslat ezen a ponton megfogja a hitbizományokat és a nemzeti termelés érdekében *jelentékeny javításokat* hoz. A szakkörök már százötven esztendeje vitatkoznak arról, hogy mi történjék a hitbizományokkal. A kormány most végre szakít a százötven esztendős kunktátorsággal, a hitbizomány előnyeit átmenti a nemzet részére, a hátrányokat lehetőleg igyekszik kiküszöbölni. A javaslat semmi más, mint a kormány konzervatív haladó programjának és törekvésének dokumentuma. Nincs benne semmi kockázatos, nincs benne radikalizmus. A lehető legnagyobb kímélettel van a jogos magánérdek iránt, semmiféle zaklatásnak, kellemetlenkedésnek utat és ajtót nem nyit.

Egy meg nem értett „nem"

Pinezich István beszéde elején az ülésterembe jött *Gömbös* Gyula miniszterelnök. Pár percig a miniszterelnöki bársonyszékben ült, azután a jobboldali képviselői ülőhelyek második padsorának szélén foglalt helyet, ahol sűrűn változtak a szomszédai: a párthívek *»igyekeztek a hatalom árnyékába jutni«*, de tekintettel voltak egymás érdekeire is. Itt ült a miniszterelnök akkor is, mikor *Pinezich* István beszédidejének félórás *meghosszabbítását* kérte.

A miniszterelnök intett: *nem.*

Akik Gömbös háta mögött ültek, *nem*-mel szavaztak, a kormánypárt többsége azonban *hozzájárult a meghosszabbításhoz.* Bobory elnök *megadta az engedélyt* a beszéd folytatására, csak akkor vette észre, hogy a miniszterelnök helyteleníti a párt többségének állásfoglalását. *Sajnálkozó mozdulattal fordult Gömbös Gyula felé*, aki mosolyogva beletörődött a megváltozhatatlanba.

A közjáték feltűnést keltett, de gyorsan megérkezett a magyarázat. A miniszterelnök megígérte Roszner bárónak, hogy meghallgatja a beszédét, *szerette volna, ha a báró mielőbb szóhoz jut*, mert neki el kellett mennie a képviselőházból.

Pinezich István nem vette igénybe a teljes félórát, befejezte a beszédét, elfogadta a javaslatot.

A nagybirtok védelmében

Báró Roszner István tiltakozott *Takács* Ferenc kijelentése ellen, hogy Erdély elvesztése miatt felelősség terhelné a magyar földbirtokososztályt.

— Akik 1918-ban elárulták a nemzeti gondolatot, azoknak nincs joguk vádaskodni! — kiáltotta.

— Nézzen csak körül, kik voltak ott 1918-ban. Lát néhány embert a környezetében is — válaszolt *Györki.*

A szónok a kötött birtok előnyeit fejtegette, külföldi példákra hivatkozott. Kijelentette: minden földreform, amely abból indul ki, hogy akinek többje van, fel kell osztani: *ideiglenes hatású*, a nemzeti érdeket nem szolgálja. Sajnálja, hogy mai agrárpolitikusaink mind osztani akarják a földet. A konzervatívabbak ötszáz holdon felül, mások, — ezek az őszintébbek — minden olyan birtokot felosztanának, amelynek területe nagyobb, mint az átlag családi birtoké.

— A kisbirtok — mondotta később — akármit mondanak a statisztikusok, *kevesebbet termel*, mint a nagybirtok. Technikai okok miatt. Az állattartás a kisbirtokon nagyobb, de tenyésztési és kereskedelmi szempontból *a nagybirtok* végzi el a nemzetgazdaság szempontjából szükséges munkát.

Dán példára hivatkozott, közben *gróf Festetics* Domokos valami megjegyzést tett a szocialisták felé, mire *Reisinger* Ferenc komoran közbeszólt:

— Maceszgróf.

A 14 filléres kereset

A szokásos derültségi hullám elvonulása után **báró Roszner** hangoztatta, hogy más a statisztika és más az élet. Nem igaz, hogy az egyke azokon a vidékeken pusztít, ahol nagybirtok fekszik. Itt tért rá a hárommillió nincstelen magyar sorsára, amiről az ellenzéki szónokok sokat beszélnek.

— Hogy egy lélekre *14 fillér kereset* esne, azt mindenféle statisztika ellenére sem tartom valószínűnek, — mondotta. — Az ilyen állítások csak arra jók, hogy egymással szembeállítsák a társadalmi osztályokat.

Ekkor érkezett a terembe **Matolcsy Mátyás**, közbeszólt:

— *A báró urnak halvány sejtelme sincs arról, hogy élnek ezek az emberek!*

Roszner azután kijelentette:

— Azokról viszont, akik azzal dicsekszenek, hogy ötvenholdas birtokot *egy cseléddel* látnak el, az a véleményem, hogy *pusztulniok kell az országból.*

Nem azért telepítünk . . .

Tiltakozott ellene, hogy a földbirtokpolitikai jelszavakból a középosztály, a nemesség ellen kovácsoljanak fegyvert.

— *Nem azért telepítünk*, — mondotta — *hogy a birtokososztályt tönkretegyük.*

Válaszolt a vádra, hogy nagybirtokosok külföldön költik el a jövedelmüket s ezért szükséges a nagybirtok megszüntetése.

— Ha a nagybirtokot meg kell szüntetni, akkor tessék megszüntetni *a vagyonos osztályt.* Ha azt mondják, hogy a nemzet érdekében *kisegítő-tenciákra* van szükség, szüntessék meg a gyárakat is, állítsanak a helyükre kis műhelyeket, talán szüntessék meg a mai postaüzemet is, térjünk vissza az 1848-as időkhöz, a gyalogpostához, amihez csakugyan több emberre volna szükség.

— Analfabétizmus — jegyezte meg *Matolcsy* Mátyás.

— Sajnos, hogy megszűnt a Kakas Márton... — elmélkedett *Esztergályos.*

Roszner a gúnyos kirohanás után kijelentette: *eszeágában sincs, hogy ne ismerné el a kisegítő-tenciák nemzetvédelmi fontosságát, a kisegítő-tenciák védelmének szükségét.*

Megállapította, hogy a törvényjavaslat a föld iránti szeretetet akarja törvénykönyvünkbe iktatni. Dicsérettel beszélt a nagybirtokos osztályról, erős tölgyeknek nevezte a régi főnemesi családokat.

— Sok a rothadt tölgy — jegyezte meg *Matolcsy.*

A szónok tiltakozott a hitbizományok bérbeadásának joga ellen. A nagybirtokról dobálják ki a cselédeket, hogy a földből *kisbérleteket* létesítsenek? Ez helytelen volna. A paraszthitbizományoknál *elengedné a kincstári illetéket, hogy ezzel is buzdítsák a kisgazdákat hitbizományok alapítására.* **A javaslatot elfogadta.**

Bélrenyheség és kínzó főfájások, a máj és az epeutak bántalmai, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok és a végbél megbetegedései esetén a természetes »Ferenc József« keserűvíz gyorsan és biztosan megszünteti a hasiszervek pangását. Az orvosok ajánlják.

HITELKÉPES ÖN?
Ugy vegye igénybe a
HAVAS ÁRUHAZBAN
kirakati készpénzárak mellett a
folyószámlahitelt
Nagy választék **női téllikabátokban, bundákban és ruhákban**
HAVAS LASZLÓ
Budapest, IV., Kálvin tér 1. sz.

Tragikus elkésés

Milotay István volt a következő felszólaló. *A tragikus elkésés érzése* támadt benne *Roszner* báró beszéde hallatára. *Három-négy évtizeddel ezelőtt ugyanezek az érvek és ellenérvek hangzottak el a magyar képviselőházban.* Roszner beszéde is bizonyítja, hogy három-négy évtized alatt a magyar közélet, a magyar közgondolkozás *alig tett valami előrehaladást ezekben a kérdésekben.* A hitbizományi javaslat is *bizonyos fokig elkésett.* Trianon után elmulasztottuk a történelmi pillanatot az egészséges evolúció megindítására. *Véleménye szerint a hitbizományok teljes megszüntetésére, felszabadítására volna szükség.* Természetesen szolid és biztos megoldás volna a főfeltétel: *a föld megfelelő kezekbe kerüljön.*

— Legjobb nemzeti politika a kispolgári parasztbirtokok terjesztése — szólt közbe **Eckhardt.**

Milotay elismerte, hogy a Habsburgok jórészt családi politikájuk által vezéreltetve adományoztak nagybirtokokat, azonban el kell ismerni azt is, hogy a főúri osztályok adták Magyarország történelmének *Széchenyit, Wesselényit, Batthyány* Lajost. Ezektől messze esett a mai arisztokrata osztály, bár közöttük is van sok kitűnő ember.

— *A vezető osztály* értékénél fogva, de nem a *hitbizománynál* fogva, — mondotta **Eckhardt.**

Milotay kijelentette: nem hiszi, hogy a javaslat eléri a kitűzött célt, de mindenesetre sikert kíván. Kifogásolja, hogy az egyik oldalon lebontják a keresztény nagyvagyont, a másik oldalon érintetlenül marad a kapitalisták nagy vagyona.

— Ezt nem ebben a javaslatban kell megoldani, — jegyezte meg *Lázár* igazságügyminiszter.

Milotay felolvasta a harminc legnagyobb budapesti adófizető névsorát és jövedelmi adatait. A jobboldalról állandó zúgás kísérte a felolvasást. Mikor Milotay *Vida Jenő* nevét említette, **Rassay** gúnyosan közbeszólt:

— Elsőosztályú érdemkeresztet kapott az önök kormánya révén. Akiket itt felolvasnak, csupa kitüntetett ember. Tán még *kormányfőtanácsos* is akad közöttük...

Halálos ellenségek gyűrűjében

A szónok kijelentette: *csak a szervezett agrárdemokrácia kiépítése biztosíthatja az egészséges egyensúlyt a magyar gazdasági életben.* Fajtánk szeretetének parancsszava követeli, hogy a pusztuló falu, a pusztuló fiatal értelmiség segítségére siessünk. Az európai horizonton veszélyeket látunk, előbb-utóbb megtörténik a kirobbanás és ki vállalhatja a felelősséget azért, ha ez a kirobbanás csonka országban, belső gazdasági egyensúlytalanságban, szociális nyomorban találja népünket? Legyünk tisztában vele, *halálos ellenségek vesznek körül bennünket*, számításaik között szerepel *a belső meghasonlásunk lehetősége, népünk súlyos szociális helyzete is.* Nemcsak tankokra és ágyúkra, hanem *belső gyengeségünkre* is számítanak. Az ismétlődő kémkedési ítéletek elszomorító névsoraiból láthatjuk: *milyen aknamunka folyik hazánkban.* Gyors, alapos reformmunkára van szükség az egyensúly megteremtésére és népünk maximális teljesítőképességének biztosítására. A javaslatot elfogadta.

Méltó emléket honfoglaló Árpádnak

Szeder János volt az utolsó szónok. Báró *Roszner* Istvánnal ellentétben rendkívüli fontosságot tulajdonít a kisbirtoknak. *Arányosabb vagyon- és jövedelemelosztással életképessé kell tenni a kisebb egyedeket*, akik rendkívül nehéz helyzetben élnek. A javaslatot gróf *Károlyi* Gyula kormányának szerepkörével hasonlítja össze.

— Károlyinak el kellett végeznie bizonyos rendezést, utána azt a kormányt vártuk, amely *a tulajdonképpeni munkát végzi: Gömbös Gyula kormányát.*

— Most melyiket várják? — kérdezte **Esztergályos.**

— A hitbizományi javaslatnak biztosítania kell az alapot az eljövendő földbirtokpolitikai megoldások számára, — mondotta **Szeder.** Végül sürgette, hogy *a honfoglaló Árpádnak állítsanak történelmi jelentőségéhez méltó emlékművet a pusztaszeri síkon*, a szeri sík ötszázholdas területét szakítsák ki *Pallavicini* Alfonz Károly hitbizományából, tegyék *nemzeti vagyonná.* A javaslatot elfogadta.

Sztranyavszky elnök indítványozta, hogy a legközelebbi ülést január 21-én délután 4 órakor tartsák, napirendjén a hitbizományi javaslattal. Zárószavaiban kellemes ünnepeket kívánt a képviselőknek, az országnak pedig a képviselők tapsai közben, *boldogabb, jobb újesztendőt.*

A Ház **megkezdte karácsonyi szünetét.**

Messik Géza

műszaki főtanácsos

lásd

A Pesti Vásárhely

1934. 7-8. n. 13. l.-

14. l.

Alsóhernád, 192 9. junius 3.

ıyi Gyula Urnak,

Budapest.

es Bátyám !

vetkezőket közlöm nb. soraidra vá-

gy a "Rubens" másolatot hazaküldett-
zittettjük a rámáját az asztalo-
encióba van itt és igy a többi dol-
ı a rámázást is. Majd csináltatok
azt hiszem, hogy megfelelő lesz.
tesitelek, hogy ismét küldtem a már
zölt áron b. rendelekésed szerint bort.
az akácvirágzás, mert az állandó szele
élvezetes alföldi szépséget.
agyságának tisztelő kézcsókjaimat
tel üdvözöl

készséges hived:

Messik Géza

l.

Harrer Rózsi T.

116 l. 117 l.

4 rét.

Kedves Gyula B

10 kg terpentint csak a jö
péntekre remélhető.Addig talán k
kilóval,amelyet a napokban vettü
ves Kulhaneknek szólni és ő azt

este kissé kibeszélgethetjünk ma
ahogy azt a hires film a ciméber
Kassa,1941.junius 14.

jelszót kap a művészi hangulat. Orosz népművészeti, óceánikus, mexikói, ős-kínai, szürrealista... örök tánca a léleknek az egyszerűtől a még egyszerűbbhöz. A szent bensőségtől a végtelen purizmushoz, melyben minden elhamvad, ami érzékletes volt a formák világában.

Ez vetette fel a gyermekjátékokat abban az ősi, paraszti tisztaságban, melyben csak az emlékezet síkjában élnek. Lehet, hogy csakugyan az orosz balett fedezte fel őket vagy Pritzel Lotte, aki az ő vékony piszkafáiból selymes, dekadens babákat csinált. De úgy, hogy valami megnevezhetetlen imaginarius erő volt bennük...

Ma a legszebb gyermekképeskönyvek és a legmulatságosabb revű-tervezők egyformán életreszólítják őket (Trier) épúgy, mint a leghalkabb színsíkok festői (Laurencin). A gyerekjáték divatban van. Emberek és korok, mikor emlékeiket veszik elő, visszatérnek fiatalságuk ideáljaihoz.

Kérem ne mulasszák el, ha egy poros szekrény tetején találkoznak egy félbajszú, illetve tépett sleppű ilyen alakkal, ne mulasszák el lefújni róla az évszázadok patináját!

NÁDAI PÁL

Ernst Lajos úr tulajdona

Ernst Lajos úr tulajdona

Pécsi József úr fölvételei

BUDA ISMERETLEN LÁTKÉPE 1687-BŐL

A Magyar Nemzeti Múzeum levéltára őrzi azt az 1687-ben még atyja, I. Lipót életében — 9 éves korában — magyar királynak koronázott I. Józsefnek készített játékot, mely nemcsak a Habsburg-uralkodók ikonografiáját egészíti ki egy szerencsés alkotással, hanem Buda topografiáját is új adalékkal bővíti.

A $83^1/_2$ cm széles és 60 cm magas hártyalap arra szolgált, hogy a gyermek József ennek a segítségével tanulja meg a történelem tudományát. A játék beosztása és játékszabálya ugyanaz, mint a modern lóversenyjátéké. Három ovális korongból áll, mely szélesebb, keskenyebb számozott mezőkre van osztva, melyek egy-egy történeti korszaknak vagy eseménynek felelnek meg. A középső mező tartalmazza a történelmi magyarázatot és — a játékszabályokat; a századfordulókat és a történelem nagyjait a leíráson kívül illusztrálja is. Az ó-szövetséget 40 mezőre osztja, melyek közül négyet jelenetes ábrázolással, négyet pedig fejedelmi alakokkal tarkít. Alakok és jelenetek egyaránt az érett olasz barokk művészet hajtásai. Jellemzi az illusztrációkat a fejlett formaadás mellett a felfogás és elrendezés primitív volta, a császárok meseszerű ikonografiája.

A királyok imádását ábrázoló jelenet áitatossági könyvek egyszerű fametszeteire emlékeztet, a dús ruharedők, az alakok mozgalmas testtartása és az élénk színezés ellenére is. Az álló alakok a pathetikus barokk művészet minden jellegzetes vonását magukon viselik.

A külső korong utolsó mezejét két medaillon foglalja el, az egyikben I. Lipót, a másikban I. József arcképe. A két arcképet a mester nem saját elképzelése után készítette, hanem valószínűleg metszetek és közvetlen megfigyelés után. I. Lipót jellegzetes és érmekről, metszetekről oly jól ismert, sötét allonge parókától övezett fejét a művész igen finoman és nagy gonddal mintázta meg. Az erőteljes komor archoz finom ellentétet képez a kis József kecses páncélba öltözött alakja és fehérparókás derűs tekintetű feje.

A hártyalap felső balsarkában a kor klasszicizáló irodalmi irányzatának megfelelően az Aeneis mintájára készült intelem van a kis Józsefhez:

Patris ad exemplum Leopoldi maxime Princeps,
Tu regere Imperio populos Josephe memento
Discito Majorum fines angere tueri,
Parcere subjectis e debellare superbos.

A jobb sarokban foglal helyet az ajánlás, melyből megtudjuk, hogy e művet *Joannes Richardus de Messin* ajánlotta fel Józsefnek a Buda ostromát követő koronázási évben. „Ottomaniadam pennus confringere Lazan Hae Tibi sint Artes cunctosque domare Tyrannos, A LV natae Budae expugnatae primo Anni Cur N. Humilissime offert Joannes Richardus de Messin".

Richardus de Messin, minden valószínűség szerint, nemcsak a donatora, hanem a készítője is volt a játéknak. Közelebbi adatot nem tudunk róla, hihetőleg egy a királyi udvarral összeköttetésben lévő, művészi érzékkel és invencióval megáldott kisebb mester, talán játékkártyafestő lehetett, mert korabeli játékkártyák erős rokonvonásokat mutatnak mesterünk fejedelmi alakjaival.

A lap két alsó sarkát két városkép tölti ki. Baloldalon van Bécs városának látképe, a jobboldalon pedig Budáé. Felírása: Suppressus turca Buda expugnata altera Septembris. Tehát 1687-ből való, mely évből nem ismerünk Budalátképet sem metszet, még kevésbbé festmény alakjában. E korból származó német és olaz metszetek Budát főként ostromolt állapotban ábrázolják, de ha nem, akkor is erődítményeit, bástyaszerű jellegét hangsúlyozzák. Ilyen már az 1602-ben készült Zimmermann-féle metszet, a későbbi korból pedig Wussim és ifj. M. Merian

BUDA LÁTKÉPE 1687-BŐL

MAGYAR MŰVESZET
1929.

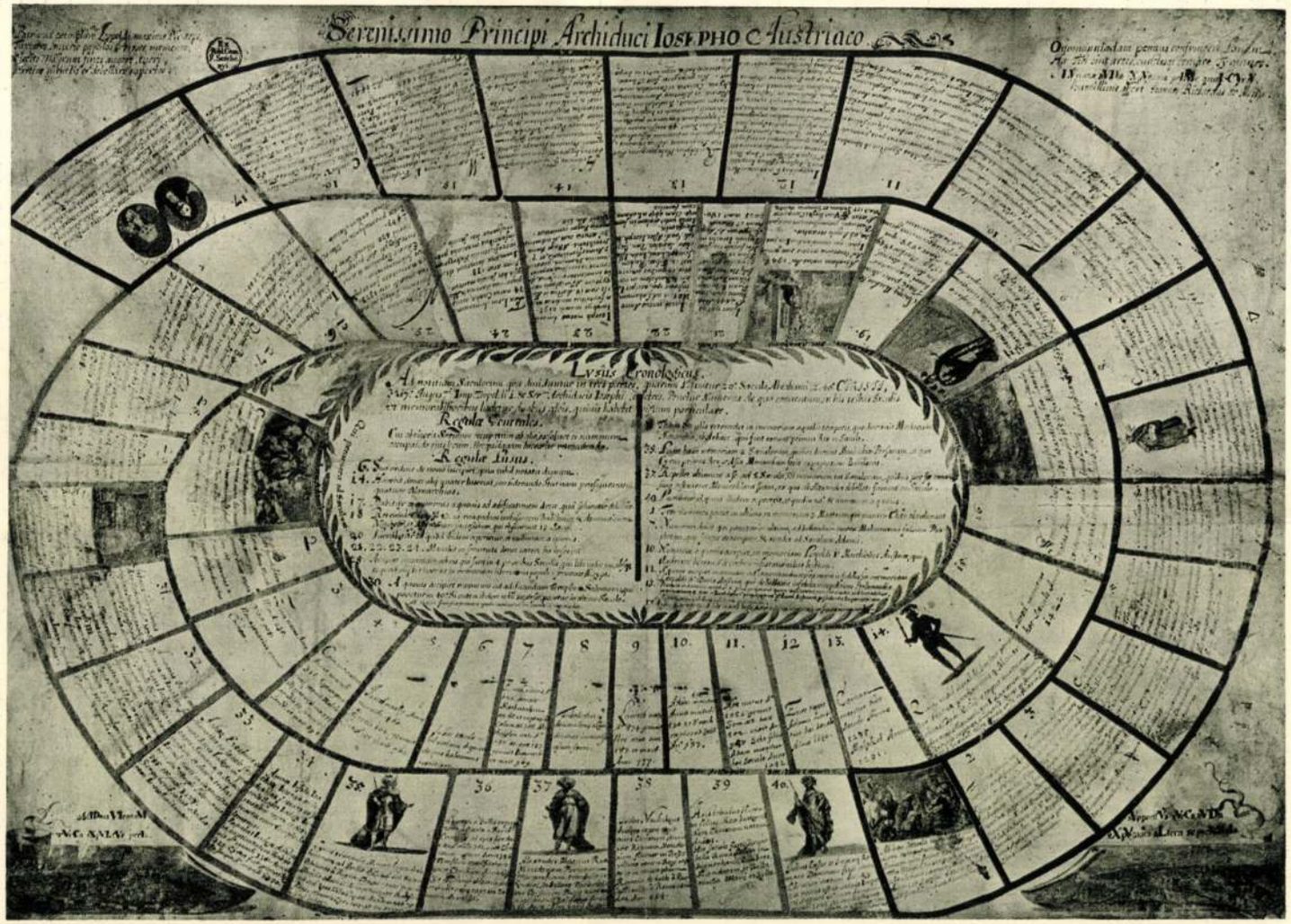

I. JÓZSEF MAGYAR KIRÁLY GYERMEKKORI JÁTÉKA. Hártyalap, rajta Buda eddig ismeretlen látképe 1687-ből
A Magyar Nemzeti Múzeum levéltárában

(1686) metszete, melyek Budát az ostrom alatt ábrázolják. Annál meglepőbb tehát, egy évvel a nagy várvívás után, olyan ábrázolással találkozni, mely Budában nem a harcok és csaták középpontját, hanem a békés és jámbor várost keresi; nem az erődöt és nem a török minaretet hangsúlyozza, hanem Nagyboldogasszony és Szent János templomának tornyát.
Kis képünk hűen felsorakoztatja a korabeli épületeket, sőt a metszetek sematikus ábrázolási módjával, kompozíciójával szemben sokkal realisztikusabb vonásokkal dolgozik. Mint általában az ábrázolások, Budát a Duna felőli oldalról mutatja be és az alsó város épületeit sem hanyagolja el, hanem az egyes fontos épületeket valószerűen ábrázolja, ami a metszetekben ugyancsak hiányzik.
Megállapíthatjuk azt, hogy mesterünk nem a meglévő metszeteket, hanem a közvetlen megfigyelést vette ábrázolásának alapjául.
Ha nem is gyarapítja e kis alkotás emlékanyagunkat mesterművel, kétségtelen, hogy a régi Budának mindjobban kialakuló képét új színnel gazdagítja. *Dr. Wolf Rózsi.*

A PHILADELPHIAI ÚJ MŰVÉSZETI MÚZEUM

Az Egyesült Államok nagyobb múzeumai között a philadelphiai múzeum, — amelynek angol és amerikai osztályát mult évi március 26-án nyitották meg, — egész új fejlődési lehetőségekről tanuskodik. Építészetileg a múzeum az amerikai építőművészet egyik legszebb s legjelentősebb alkotása, s anyagának összeválogatása s elhelyezése a művészi élvezet és kutatás gazdag forrásául ígérkezik.
Figyelembevéve a múzeumépületnek a város és folyó fölötti uralkodó helyzetét, alkotója a klasszikus stílust választotta a polichrom színhatással, amely az igazi görög architekturától mindig elválaszthatatlan volt, amely azonban nem alkalomszerű megszépítésül szolgál, hanem a külső hatás tényezője. Alkalmas anyagként, — amely ezeket a fényezett terracotta tónusokat a legjobban kifejezésre juttatja, — meleg, rózsaszín minnesotai márványt választottak, amely a tető és koszorúpárkány, az orommezők és oszlopfők polichrom díszítéseit harmonikus egésszé egyesíti. A Fairmount-park a város centrumába vezető útjának végződéséből jobbra és balra szökőkutakkal díszített széles lépcsők nyitják meg a feljáratot. A múzeumot jobboldalán a Shuylkill folyó övezi, — miáltal a berlini Kaiser Friedrich-Museumra emlékeztet egy kissé, — és a Fairmount-park festői hátterül szolgál.
Az épület, amely U-alakban, mindkét szárnyával derékszögben hajlik az épület nagy, középső részéhez, két teljes emeleten az ipar- és a képzőművészetek városi gyüjteményeit foglalja magában, egy emelet adminisztrációra s tanítási célokra, majd más helyiségek raktárul és dolgozótermekül szolgálnak. Az egész épület beosztásának megtervezésénél mindenekelőtt két szempontot érvényesítettek. Elsősorban azt, hogy a közönség számára a gyüjteménytárgyakat szemnek kellemes és vonzó elhelyezésben nyujtsák, harmonikus felállításban illusztrálva az egyes korszakok művészi kifejezésének fejlődését és hanyatlását az évszázadokon keresztül. Azonfelül, hogy az egyes osztályokban az anyag tanulók, műértők és szakemberek részére oly áttekinthetően legyen elrendezve, hogy a fázisok és változások tudományos jelentősége világosan szembetűnjék. Ez a két szempont egy régi stílusú gyüjteményben nem egyesíthető.
Ha a művészi alkotások a laikus nagyközönség tetszésére számítottan vannak bemutatva, azok elrendezése nem elégíti ki mindenben a tanulókat, és ha másfelől a mindennapi látogató olyan múzeumban jár, amely szigorúan a szakember igényeihez alkalmazkodott, akkor ez a mindennapi látogató kifárad és a típusok felhalmozása s a könnyű és élvezetes szemlélet szempontjából kedvezőtlen csoportosítás megzavarja és untatja. A pennsylvaniai múzeum számolt azzal, hogy két teljesen elkülönített gyüjteményről kell gondoskodnia, amelyeknek célja és elrendezése teljesen különböző, mert az egyik kiállításul, a másik elsősorban tanulmányul szolgál.
A tulajdonképeni kiállítási rész a közönség számára a kiállítási gyüjtemény műtárgyait tartalmazza. Ezek a galériák időrendi periódus-csoportokban vannak elrendezve, úgyhogy a látogató egyenes úton halad a termeken át, amelyek a művészet fejlődéstörténetét tárják elébe. Mivel az átlagamerikai részére a múzeum lehetőséget nyujt arra, hogy más idők emberének intim életét megfigyelhesse, minden periódus-csoport magában foglalja minden egyes korszaknak teljes kifejezését: festészetet, grafikát, famunkát, bútort, szőnyeget, textiliát és keramiát, mindezt a szemlélő fantáziáját megélénkítő elrendezésben.
Ezek az osztályok a középső épületrészt foglalják el; az egyik oldalán egy sorozat hiteles egykorú tárgyakból álló, illetve összeállított interieur az illető korszaknak tökéletesen megfelelően berendezve, a pallózástól és festésektől kezdve a drapériákig, bútorokig és díszítésekig. A tapasztalat azt mutatta, hogy egy ily módon berendezett helyiség az iskolázatlan látogatóban oly érdeklődést kelt, amit semilyen más úton nem lehet fölébreszteni. A szomszédos galériák helyet adnak fontos és vonzó oly kiállítási daraboknak, melyek ez interieur-ökben nem voltak elhelyezhetők.

működnek, de oklevél hiányában ma még végleges kinevezést nem várhatnak. Ime ez a kívánság nem önkéntes bevallása-e annak a különben tagadott ténynek, hogy a végzett ipariskolások *nem a műhelyekre aspirálnak*, hanem hivatal után áhítoznak, holott pedig azt az iskolát, melyben ők tanultak, kifejezetten *iparosok, művezetők képzése végett* szervezte az állam és tartja fenn drága pénzen. Nem szeretnők, ha félreértenének bennünket; mert mi nem a tanítványokat, hanem az iskolákat okoljuk; az iskolák tévesztik el ugyanis a célt; nem teljesítik hivatásukat, ha nem a számukra kiszabott föladatot tartják szem előtt. Mert lehetetlen, hogy helyes legyen az eljárásuk, mikor ipariskola létükre *nem iparosokat*, akikre pedig szerintük is oly nagy szüksége van iparunknak, *hanem Beamtereket nevelnek*; ilyen pedig már régen több van, mint kellene, hiszen tudvalevőleg az egyetemek és akadémiák csak úgy ontják a hivatalnokseregeket!

Mérleggyártás és javítás. F. hó 6-án kezdődött a m. kir. iparteehnológián a kereskedelemügyi minister rendelete folytán szervezett mérleggyártó és javító tanfolyam, melynek célja, hogy az új mérleghitelesítő törvényben foglalt — a közhasználatban lévő mérlegek két évenként való hitelesítésére vonatkozó — rendelkezések végrehajtását szakértő munkások nevelése által megkönnyítse olyképpen, hogy az érdekelteknek módjukban álljon helyben s túltságos anyagi megterhelés nélkül mérlegeiket a törvény kívánalma szerint a hitelesítést megelőzőleg jókarba hozni, elejét akarván venni a minister ezáltal a vidéki kereskedelmi és iparkamaráknak a mérlegek rendkívül költséges javítását panaszló sűrű feliratainak.

HIVATALOS.

BUDAPESTI ÉPITŐ-, KŐMŰVES-, KŐFARAGÓ- ÉS ACSMESTEREK IPARTESTÜLETE.

A piaci árakat kutató bizottság jelentése 1909 augusztus 15-én.

Budapesti építőfa-árak.	m^3 kint korona
1. Gömbölyű fenyőszálfa 15—21 *cm* középvastagságú	23.30
2. „ „ 25—30 „ „	25.25
3. „ „ 31—40 „ „	29.20
4. Fűrészelt közönséges méretű fenyőfa	48.50
5. „ középvastag „ „	53.—
6. „ vastag „ „	59.—
7. Fűrészelt erdei vagy fekete (borovi) fenyőfa vékonyabb	120.—
8. „ „ „ „ „ „ középvastag	130.—
9. „ „ „ „ „ „ vastagabb	145.—
10. Fűrészelt vörös fenyőfa vékonyabb	150.—
11. „ „ „ középvastag	165.—
12. „ „ „ vastagabb	180.—
13. Fűrészelt csaposgerenda 14—18 *cm* középvastagságú	35.30
14. „ „ 18—20 „ „	38.30
15. Jegenyefenyődeszka 13—18 *cm* széles	39.20
16. „ 21—31 „ „	44.20
17. Lucfenyődeszka 13—18 *cm* széles	47.10
18. „ 21—31 „ „	56.10
19. Hajópadlódeszka 4/4″ (2½—2½ *cm*) 5/4″ (3½—2½ *cm*) vastag	59.—
20. Közönséges tetőléc 4/4″ (2½—2½ *cm*) és 8/4″ (5—2½ *cm*) vagy 5/4″ (3½—2½ *cm*) és 8/4″ (5—2½ *cm*) méretű	51.—
21. Gömbölyű tölgyfa 15—21 *cm* átmérőjű 5 *m* hosszig	50.—
22. „ „ középvastagságú 5 „ „	55.—
23. „ „ vastagabb 5 „ „	60.—
24. Fűrészelt tölgyfa vékonyabb méretű 5 „ „	150.—
25. „ „ középvastagságú 5 „ „	165.—
26. „ „ vastagabb 5 „ „	180.—
27. Tölgyfaoszlop 3 *m* hosszú 10/15 *cm* méretű	2.80
28. „ 3 „ „ 13/15 „ „	3.40
29. „ 3 „ „ 15/15 „ „	5.50
30. Ács teleppallér fizetése óradíj	1.40
31. „ állítópallér „ „	1.10
32. „ előmunkás „ „	—.90
33. „ segéd „ „	—.75
34. „ tanonc „ „	—.45
35. „ napszámos „ „	—.40

Ezekbe a fizetésekbe (30—35. tétel) a betegségi és balesetbiztosítási díjak is be vannak számítva.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

A magánépítési bizottságnak aug. 23-án tartott ülésén

új építkezésre nyert engedélyt:

69920. Koroknay Gyuláné, Fehérvári-út 13312. hrsz. négyemeletes ház; terv. Messiuger Alajos.

71618. Dr. Palócz Ignác, Fehérvári-ut 13309. hrsz. négyemeletes ház; terv. Schvarcz és Horváth.

71172. Szabó Antal, Bakáts-tér 9444. hrsz. négyemeletes ház.

71171. Szabó Antal, Bakáts-tér 9445. hrsz. négyemnletes ház; é. m. Klenovits és Báthory.

69914. Porzsolt Ernő, Ilona-u. 2816. hrsz. 6 drb. kétemeletes ház; é. m. Reichl Kálmán.

67720. Oszetzky Béla, Bimbó-u. 6184. hrsz. emeletes ház; é. m. Weil Lipót.

71014. Dr. Zilczer Béla, névtelen u. 6282. hrsz. emeletes nyaraló; é. m. Hosztalek Károly.

70058. Fenyves Béla, Veronika-u. 6161. hrsz. kétemeletes ház; é. m. Hosztalek Károly.

65600. Bóka István, Szent-László-u. 199. földszintes ház; é. m. Stechlick Antal.

71009. Ács József, névtelen-u. 39. földszintes ház; é. m. Stechlick Antal.

71501. Berényi Ignác, Madarász-u. 129.

70261. Sternfeld Ignác, Aréna-út 2900 hrsz.; 3 em. ház, é. m. Nay és Strausz.

63321. Marschall József, Nagytemplom-u. 26. földsz. ház; é. m. Ágner Lajos.

Átalakításokra:

71482. Drach Jánosné, Kiskorona-u. 52.

70053. Özv. Jancer Józsefné, Gyömrői-út 35.

71163. Erzsébet gőzmalom, Garam-u. 1260. hrsz.

71268. Roszner Aladárné, Jókai u. 7.

71032. Stiglitz Gusztáv, Ó-utca 16.

71485. Haldek Ignácné, Logodi-u. 33.

67851. Grünfeld Jakab, Orczy-út 48.

69717. Grosz Lajos, Karpfenstein-u. 5.

68048. Kohn Lajos, Üllői-út 30.

Jóváhagyásra ajánltattak:

71162. Kiss Aladár, Budakeszi-út 123.

70059. Kupecz Elemérné, Balassa-u. 7137.

70060. Erl Károly, Óriás.u. 66.

68362. Wágner és Társai, Tinódi-u. 3.

68204. Pollák Ignác, Alkotás-u. 37.

71466. Török Mária, Nárcisz-u. 10012.

63716. Gellért Jakab, Apaffy-u. 8002.

67728. Első magyar r. serfőződe, Előd-u. 6438. hrsz.

68493. Stern Mór, Álmos-u. 2146. hrsz.

68196. Szécsi Lipót, Bécsi-u. 1827.

69521. Róth Dániel, Király-u. 16.

69674. Kende Jenő, Nagymező-u. 27.

68177. Beretvás és Sarlós, Váci-u. 573. hrsz.

68617. Sáfár József, Óriás-u. 28.

65259. Szücs György, Sárkány-u. 7220. hrsz.

71022. Bachruch Károly, Kristóf-tér 552. hrsz.

70770. Ganz és tsa, Kőbányai-út 8624.

67714. Müller Albert, Országbiró-u. 1648. hrsz.

70055. Elek Béla, Váci-körút 61.

67814. Biró Ármin, Városligeti fasor, 4189. hrsz.

67332. Singer Rezső, Kruspér-u. ½ hrsz.

71490. Dr. Bayer Dezső, Üllői-út 9200. hrsz.

Gépekre és felvonókra:

65166. Friedmann L. Lajos, Lovag-u. 3.

69342. Bp. városi villamos vasut r.-t., Kertész-u. 19.

69240. Mödlingi gyorssajtógyár, Akácfa-u. 13.

68182, Konopi Kálmánné, Krisztina-körút 9.

Elutasíttatott:

71026. Csimár Károly, Telep-u. 68.

69711. Kohn Arnold, Telep-u. 145.

70270. Perl Ede, Lujza-u. 6465/1. hrsz.

72083. Böhm Henrik, Szarka-u. 7.

TERVPALYÁZATOK.

aug. *31.* Szamosujvár város polgármestere: vigadótervezés; díjak: 2000, 1200 és 800 k.
„ *31.* Marostorda megye alispánja (Marosvásárhely): megyei székház tervei; díjak: 1500, 1200 és 900 k. (L. lapunk 28. számát.)
szept. *1.* Enyingi elüljáróság: hivatali helyiségek tervei; díj 300 k.
„ *15.* Debreceni ref. egyház: templom tervei 1000 lélekre; díjak: I. a megbízás, II. díj 400, III. díj 300 k.
„ *15.* Orsz. m. kertészeti Egyesület: 63/95 *cm* kiállítási plakát 5 színben; díjak: 250 és 150 k.
„ *25.* Keresk. min.: Soproni posta- és távirda épülete; dijak: 2700, 1800 és 900 k. Két terv megvételi ára à 500 k. (L. a 25. sz.)
„ *30.* Vallásmin.: Rákóczi-síremlék (250000 k.); díjak: 6000, 5000, 2×3000 és 2000 korona. (L. lapunk 1908. 39. sz.)
okt. *1.* Arad város: temetőkapu (10.000 k.); díjak: 150 és 100 k. (Csak aradiak pályázhatnak.)
„ *30.* Magyar Mérnök- és Építész-Egylet: Ybl-pályázat: aranykönyv.
„ *31.* Erzsébet-emlék Budán; díjak 6000, 5000 és 4000 k.
nov. *1.* Budapesti aut. orth. izr. hitközség: templom, iskola és községház tervei; díjak: 1800 k., 900 k. és 500 k.
„ *1.* Az állami számvevőszék elnöke: a számvevőszék palotájának tervei; díjak: 2500, 2000 és 1500 k. (l. lapunk 30. sz.).
„ *27.* Magyar Mérnök- és Építész-Egylet: falusi iskola tervei; díj: ezüstérem és 100 k.
„ *30.* M. Építőműv. Szöv.: **vasúti őrház**; díj: ezüstérem és 400 k.
dec. *15.* Igazságügymin.: pestvidéki törvénykezési épület és fogház tervei (1,600.000 k.); díjak: 4500, 3000 és 2000 k. (Lásd lapunk f. é. 32. számát.)
„ *31.* Keresk. min.: levélbélyegek tervei; díjak: 2000, 1500 és 1000 k. (L. lapunk 33. számát.)
1910. jan. 3. Magyar Mérnök- és Építész-Egylet: nagy árúház tervei; díjak: aranyérem és 1200 k. (L. lapunk f. é. 32. számát.)
„ *15.* Debreceni Kossuth-bizottság: Kossuth-szobor mintája; díjak: I. megbízás a munkával (vagy 3000 k.), II. 2000, III. 1000 k.
apr. *30.* M. Építőművészek Szöv.: vidéki színház (300.000 k.); díjak: I. aranyérem és 1000 k., II. bronzérem.
júl. *1.* Zalaegerszegi szoborbizottság: Csányi László szobrának tervei (30—50 ezer k.); díjak: I. megbízás, II. 500 k., III. 250 k.

VERSENYTÁRGYALÁSOK.

aug. *30.* Eperjesi á. é. hiv.: **tölgyfa útkorlát** (273 *m*).
„ *30.* S.-A.-Újhelyi á. é. hiv.: **iskolakibővítés**.
„ *30.* Besztercebányai á. é. hiv.; **útépítés** (9248·80 k.).
„ *30.* Alispán, Eperjes: árvíztől megrongált **út helyreállítása** (töltés, kőhányás, karózás, sövényfonás, útépítés).
„ *30.* Alispán, Miskolc: **fahíd javítása** (8593·11 k.).
„ *30.* Besztercebányai á. é. hiv.: **iskola kibővítése** (6903·95 k.).
„ *30.* Borsod m. alispáni hiv.: **hídhelyreállítás** (8593·11 k.).
„ *30.* M. kir. gazdasági műszaki hiv.: **templom, paplak, iskolák és óvodaépítése** Nevrincsán (l. a hirdetések közt).
„ *30.* Soproni á. é. hiv.: **híd és bétonáteresz építése** (1200 és 4017·29 k.).
„ *30.* Alispán, Trencsén: 350 *m* **útépítés**.
„ *30.* Alispán, Trencsén: **műtárgyak javítása** a megyei utakon.
„ *31.* Máv. kolozsvári üzletvez.: a nagyváradi fűtőház **villamos világítása** (l. a hirdetések közt.).
„ *31.* Trencséni á. é. hiv.: **útburkolatok** építése.
„ *31.* Ungvári á. é. hiv.: **2 műtárgy építése** (1391·62 k.).
„ *31.* Sepsiszentgyörgyi á. é. hiv.: **óvoda építése.**
„ *31.* Nagybecskereki á. é. hiv.: **polgári iskola építése** Törökbecsén.
„ *31.* Arad m. alispáni hiv.: **hídépítés.**
„ *31.* Máv. aradi üzletvez.: Zám állomáson **fölvételi és melléképületek** (l. a hirdetések közt).
„ *31.* Máv. zágrábi üzletvez.: Dombóváron **altiszti lakóházak** (l. a hirdetések közt).
szept. *1.* Földm. min.: Herkulesfürdőn 730 m^2 **fayance-falburkolat** (l. a hirdetések közt).
„ *1.* Lőcsei á. é. hiv.: **egyházi épületek helyreállítása** (2422.84 k.).
„ *1.* Boros Mihály, Szeged: **szállodaépítés.**
„ *1.* Apostag község (Pest m.) előlj.: **munkásházak építése.**
„ *2.* Főszolgabíró, Vác: 4·785 *km* **útépítés.**
„ *2.* Magyaróvári á. é. hiv.: 1·882 *km* **útépítés.**
„ *2.* Pásztó (Heves m.) közs. előlj.: **emeletes iskolaépület építése.**
„ *3.* Pénzügymin. elnöksége: **kispesti munkásházak építése.**
„ *3.* Szentendre város iktatóhivatala: **adóhivatali épületátalakítás** (1144·58 k.).
„ *3.* Pered (Pozsony m.): **községházépítés** (2025 k.).
„ *3.* Aradi á. é. hiv.: a bokszegi g. k. **templom helyreállítása.**
„ *3.* Budapest székesfőv. tanácsa: **iskolaépítés** a VI. Lehel- és Aréna-út sarkán föld- és kőművesmunka (277798·25 k.); kőfaragómunka (42411·50 k.); ácsmunka (19788·54 k.); tetőfedés (10003 k.); vasmunka (40390·32 k.).
„ *3.* Máv. jobbparti üzletvez.: Ujverbászon **mozdonyszíntisztitó gödrök** (l. a hirdetések közt).
szept. *4.* Vinga (Temes m.) közs. előlj.: **plébánialak-építés és templomtatarozás** (44279·73 k. + 12104·53 k.).
„ *4.* Nyitra város tan.: **tűzoltóépület emelése** (50190 k.).
„ *5.* Ófazekasvarsándi (Arad m.) g. kel. egyház: **templomépítés** (34179·93 k.).
„ *5.* Karánsebes város tan.: **aszfaltjárdafektetés.**
„ *5.* Csompolya közs. (Bács m.) előlj.; **istállóépítés** (2178·21 k.).
„ *6.* Törvsz. elnök (Székesfehérvár): **járásbíróság és fogház építése**
„ *6.* Ráckeresztúr (Fejérmegye): **iskolaépítés**; bp. 2000 k. (L. a hird. közt.)
„ *6.* Alispán, Nagybecskerek: 6496 *m* **útépítés.**
„ *6.* Hajdu m. alispánja, Debrecen: **útkaparóházak építése** (32895·62 k.).
„ *6.* Veszprémi á. é. hiv.: **úthelyreállítás** (1985·26 és 1391·85 k.).
„ *7.* Budapest székesfőv. tan.: **VII., Bálint-utca gyalogútak burkolásához szükséges járdakő és szegélykőszállítás.**
„ *7.* Ujpest város tan.: **iskolaépítés** (l. a hirdetések közt).
„ *9.* Durand község (Szepes m.) előlj.: **iskolaépítés** (34000 k.).
„ *9.* Aradi á. é. hiv: a bugyéri **híd újjáépítése.**
„ *9.* Aradi á. é. hiv.: **iskolaépítés.**
„ *9.* Lugosi á. é. hiv.: 4943 *m* **útépítés.**
„ *9.* Aradi á. é. hiv.: **iskolaépítés Galsán.**
„ *9.* Ungvári m. kir. főerdőhivatal: **vasbétonhíd-építés.**
„ *9.* Alispán, Aranyosmarót: 4·2 *km* **útépítés** (10770 k.).
„ *10.* Sepsiszentgyörgyi á. é. hiv.: 10 **áteresztő építése.**
„ *10.* Gyulai á. é. hiv.: **vasbétonkorlátok felállítása.**
„ *10.* Tápiószentmárton közs. előlj.: **artézikút felépítményének építése.**
„ *10.* Gyula város tan.: **iskola-, tornacsarnoképítés és járdafektetés.**
„ *10.* Kunszentmiklós község előlj.: **iskolaépítés.**
„ *11.* Keresk. min.: az eszéki 200 *m* **drávahíd ujjáépítésének** alépítményi, följárói, vasfölszerkezeti és hídpályaburkoló munkái.
„ *13.* Lőcsei á. é. hiv.: **iskolaépítés.**
„ *13.* Aradi m. kir. államjószágigazgatóság: **artézikútfúrás Református kovácsházán.**
„ *14.* Pécsi posta- és távírdaigazg.: **posta- és távírdaépület építés Csáktornyán.**
„ *15.* Soroksár közs. előlj.: **iskolák építése.**
„ *15.* Keszthelyi m. kir. gazdasági akadémia igazgatósága: **gazdasági épületek átalakitása** (10072·50 k.).
„ *15.* Kolozsvári m. kir. telepítési felügy.: **templomépítés** (28378·57 k.).
„ *15.* Zalaegerszegi á. é. hiv.: **kiskőburkolat** (52358·37 k.).
„ *18.* Diósgyőri m. kir. vas- és acélgyár főnöksége: **makadamútépítés.**
„ *18.* Temes-Hidegkút közs. előlj.: **koesmaépület átalakítása** (29376·02 k.).
„ *19.* Gyulaj község (Tolna m.) előlj.: **iskolaépítés** (33282·52 k.).
„ *20.* Alispán, Nagybecskerek: 15·019 *km* **útépítés.**
„ *21.* Budapesti á. é. hiv.: **vaskorlátok és kerékvetők** szállítása és 4 **műtárgy építése.**
„ *22.* Máv. igazg.: a budapesti összekötő dunahíd **oszlopainak építése** (l. a hirdetések közt.).
„ *25.* Máv. igazg.: 4000 drb. **vasbéton-aljazat** szállítása (l. a hirdetések közt.).
„ *25.* Gyulai á. é. hiv.: 9·385 *km* **útépítés.**
nov. *3.* Földmiv. min.: **a Béga szabályozása** (1,380.000 m^3 földmunka stb.) (L. a hird. közt.)
„ *20.* Főv. közmunkák tan.: **telekeladás** az V., Országháztéren.

VERSENYTÁRGYALÁSOK EREDMÉNYE.

A herkulesfürdői kertészlak és munkásház fölépítésére legolcsóbban ajánlkozott az összes munkákra: Fischer Adolf 30055·75 k.

A budapesti Gellérthegy- és Orvos-utca csatornázására: Schäfer és Wellisch 2502·37 k., Mellocco Péter r.-t. 2812·29 k., Deutsch Imre 2521·18 k., Pessi Giovanni és társa 2617·03 k., Walla József r.-t. 3261·77 k., az Amerikai-út csatornázására Schäfer és Wellisch 5817·60 k., Melocco Péter r.-t. 7527·89 k., Deutsch Imre 7018·49 k., Kleindl János 6195·52 k., Halász Hubert 5823·01 k., Walla József r.-t. 9125·59 k., a Nyitra- és Mádi-utca csatornázására Schäfer és Wellisch 10627·03 k., Melocco Péter r.-t. 9533·53 k., Deutsch Imre 9374·90 k., Halász Hubert 8701·03 k., Walla József r.-t. 11255·73 k., a Korál-utca csatornázására (szükebbkörű árlejtés) Schäfer és Wellisch 1671·48 k., Melocco Péter r.-t. 2009·34 k., Deutsch Imre 1876·96 k., Kleindl János 1573·79 k., Pessi Giovanni 1648·57 k., az Eszter-utca csatornázására: Schäfer és Wellisch 2795·93 k., Deutsch Imre 2787·46 k. ajánlkozott.

A győri vágóhíd kibővítési munkáira Barcza Dániel 3%-os ajánlata a legelőnyösebb.

A kutas-belegi, valamint mocsádi út kiépítésére beérkezett ajánlatok között legolcsóbb Krausz és Weisz 9·5% és 11% árengedményes ajánlata.

A dorogi óvodaépítési munkákra legolcsóbb Willing Ferenc 52206·32 k.-ás ajánlata.

A mohácsi Korona-szálloda összes munkáira Rosenthal S. és fia, Schwarcz Lázár és ifj. Gulyás János ajánlkozott.

ket sem zárta ki a megérdemelt kitüntetésből, melyek a megállapított végösszeget túlhaladták.

A fentemlített előnyök és hátrányok gondos mérlegelésével, a megmaradt nyolc legjobb tervből választván ki a megfelelőket, egyhangúlag elhatározta, hogy a 8. számú „Recht und gerecht", a 13. számú „Gleiches Recht für Alle" és a 21. számú „Nuovo Sarajevo" tüntetendők ki a díjakkal. Ebből folyólag határozatba megy, hogy az első 4500 koronás díj a 8. számú „Recht und gerecht" tervezetnek, a második 3000 koronás díj a 13. számú „Gleiches Recht für Alle" tervezetnek, a harmadik 1500 koronás díj a 21. számú „Nuovo Sarajevo" tervezetnek adandó ki.

Egyhangúlag határoztatott el továbbá, hogy a 4. számú „Na Miljacki" és a 11. számú „Raimund" jeligés tervek az országos kormánynak megvásárlásra fognak ajánltatni.

Végül egyhangú határozatképpen kimondta a bíráló bizottság, hogy az 5. számú „Zivot" jeligés tervezet, tekintettel a fogház jó megoldására és a 20. számú „Gerechtigkeit" jeligés tervezet jó rakparti homlokzat képzése folytán, dicsérő elismeréssel tüntetendő ki.

Az elnök ezek után a díjazott tervek jeligés leveleit bontja fel; ezekből kitűnik, hogy:

a) a 8. számú „Recht und Gerecht" tervezet Hans Glaser és Alfred Kraupa (IV. Favoritenstrasse No. 18.) bécsi építészek műve;

b) a 13. számú „Gleiches Recht für Alle" pályamű Anton Floderer (XII/IV. Hetzendorf, Valerie-Cottage No. 33.) bécsi építész munkája és végül:

c) a 21. számú „Nuovo Sarajevo" jeligés tervezet Karl Badstieber (XVIII. Bezirk Edelhofgasse No. 27.) bécsi építész pályaműve.

A többi tervre vonatkozó jeligés levél felbontatlanul az országos kormánynak szolgáltatott vissza.

Szükségesnek találja végül a bíráló bizottság intézkedni, hogy a pályázatban résztvett 20 pályázónak ez a jegyzőkönyv másolatban megküldessék, valamint szükségesnek látja azt is, hogy valamennyi tervezet Sarajevóban egy héten keresztül nyilvánosan ki is állíttassék.

Befejeztetvén fentiekben a bírálati eljárás, a pályaművek minden mellékletükkel együtt az országos kormánynak bocsáttattak rendelkezésére.

K. Mayreder s. k. *Vancas* s. k. *Kobinger* s. k.
M. Pilar s. k. *Hanna* s. k. *Tőry* s. k.

VEGYESEK.

Kinevezések. A király *Szalay* Dezső műszaki tanácsost miniszteri osztálytanácsossá nevezte ki, *Vinnay* Géza műszaki tanácsosnak pedig az osztálytanácsosi címet és jelleget adományozta. — A földmívelésügyi miniszter *Pósa* Károly főmérnököt műszaki tanácsossá, *Rieger* Antal mérnököt főmérnökké, *Ádámfi* János segédmérnököt mérnökké, *Heeger* Jánost pedig segédmérnökké, — a vallás- és közoktatásügyi miniszter az iparművészeti iskolába *Simai* Imrét az ember- és állatalakrajzi tanszékre, *Helbing* Ferencet és *Muhics* Sándort a grafikai tanszékre, *Udvary* Gézát az alakrajz tanszékére rendes tanárrá nevezte ki.

Müegyetemi Diákotthon (Müegyetemi Segélyegylet Háza) alapja javára megindított gyüjtést rendező egyesület felkéri azokat, akik gyüjtőíveiket még nem küldötték be (közel 90%), hogy mivel a gyüjtést a hatóság ellenőrzi, íveiket lehetőleg hamarosan beküldeni szíveskedjenek. A gyüjtés eredménye eddig alig 15.000 korona.

A soroksári Dunaág hajózhatóvá tétele. A mult évben megindíttatott a Csepelsziget felső csúcsán építendő kamarazsilip és tartozékai részére szükséges területek kisajátítása és miután az illető telektulajdonosok beleegyeztek abba, hogy az építés már a kisajátítási eljárás lebonyolítása előtt megkezdessék, felépültek a soroksári Dunaág felső torkolati kamarazsilipéhez tartozó kezelő épületek. Magának a kamarazsilipnek a munkáit is megkezdték az 1909. évben és pedig kiemelték a zsilip alapgödrét — 1·20 *m* mélységig és elkészült az építő gödröt az árvíz ellen védő körtöltés. A kamarazsilipet nagyobb részében vállalati úton fogják építeni; a nagyobb kockázattal járó vagy az előre egész pontosan körül nem írható munkákat azonban házi kezelésben irányozták elő. A vasszerkezeteket és a gépészeti berendezést a magyar államvasutak gépgyára fogja szállítani. A vállalati munkákra vonatkozólag mult évi november hóban tartatott meg a versenytárgyalás, melynek eredménye alapján a földmívelésügyi minister e munkák végrehajtását egyik budapesti cégre bízta, ki azokat április elején már meg is kezdte. A kamarazsilip — ha előre nem látott nagyobb nehézségek nem merülnek fel — 1911 végére fog elkészülni. Az alapozást pneumatikus zárógátakkal hajtják végre, az alap és a zsilipfalak bétonból készülnek. A falak látható felületei terméskővel burkoltatnak. A zsilip egyes szerkezeti részeiben a vasbéton is megfelelő alkalmazást talál. A zsilip falai az árvíz fölé érnek és a felső fejnél 11·5 *m* magasak lesznek, vagyis majdnem kétszer olyan magasak, mint az eddigi hazai legnagyobb zsilipeinkben. Ez a nagy méretű zsilip úgy építés, mint az üzem és az üzemi felszerelés tekintetében egyike lesz a legérdekesebb és legmodernebb vízi építményeinknek. E kamarazsilipnek az lesz a célja, hogy a Nagydunáról a hajók bármilyen vízállással gyorsan és kényelmesen átjuthassanak a soroksári kikötő és soroksári dunaág alacsonyabb, árvizeknek ki nem tett niveaujára. Hogy a főváros déli gyárvárosának közvetetlen szomszédságában levő, mindjárt az összekötő híd alatt kezdődő soroksári kikötő milyen fontos szerepre van hivatva a budapesti vízi forgalom lebonyolításában, azt ma, mikor már úgyis észrevehetően nyilvánul a meglevő kőpartok szűk volta, fölösleges bővebben fejtegetni. A soroksári kikötőnek a Kisduna friss vízzel való ellátására szolgáló tápláló zsilipnek, a bebocsátott víz felduzzasztására (feltartására) hivatott ráckevei duzzasztó műnek tervezése, illetőleg az azzal kapcsolatos tárgyalások most vannak folyamatban. A soroksári dunaág hajózhatóvá tétele egy másik nagy tervet is hozott felszinre, t. i. a soroksári dunaágon nyerhető jelentékeny (610.000 lóerőnyi) vízierőnek kihasználását. E vízierő alapvető kérdéseire vonatkozólag behatóan folynak a tanulmányok úgy a székesfővárosnál, mint a földmívelésügyi miniszteriumban. A főkérdések részletes tanulmányozása után fogják az érdekelt fórumok a tárgyalásokat megkezdeni.

Vázlatos tervpályázatot rendez a porosz királyi ház minisztere az új berlini királyi *operaházra*. Nyolc építészt, négy berinit, egy charlottenburgit, egy kasselit és két münchenit szólított föl részvételre. A Kőnigsplatz-on, szemben a parlamenttel, a Kroll-féle színház helyén 92 *m* széles és 152 *m* hosszú területet akarnak erre a célra fölhasználni. A szabályozás folytán még két nagy területet nyernek az operától északra és délre, ahova ötemeletes bérházakat építenek, esetleg itt helyezik el a gazdasági hivatalokat és a királyi színházak főfelügyelőségét. Az operaház hátsó részében üzemi és raktári épületet is terveznek. A nézőtéren 2250 ülő- és 250 állóhelynek kell lenni, amelyekből legalább 650 ülést a földszinten kell elhelyezni. A királyi udvar nagy páholyában 80 ülőhelyet terveznek, ezenkívül a földszinten és az első emeleten egy-egy 12 ülés szélességű udvari páholy lesz, amelyeknek a nagy udvari páholy mögötti szalonnal közvetetlen összeköttetése van. A színpad 32 *m* széles, 30 *m* mély és 13·50 *m* magas. A színpad padlója az utca színe fölött 3·50 *m*-nyire lesz, a szinpad fölött 34 *m* magas zsinórpadlás, 2 *m* magas görgőpadlás és még legalább 7 *m* magas padlástér kell, tehát a színpadi rész az utca színe fölött legalább 46·5 *m* magas lesz. A színpad alatt 9 *m* mély pince szükséges, amely a megfigyelések szerint 3 *m* mélyen a talajvízbe nyúlik. Az öltözőkön, próba-, gyakorló-, gyűléstermeken, buffet- és fürdőhelyiségeken kívül szolgálati helyiségekről is bőségesen kell gondoskodni. A nézőtér beépített köbméterének építőköltsége 40 márka, a színpadé 25 márka. Az összes tisztán építőköltség 12 milliom márkánál nagyobb nem lehet. *O. K.*

Városépitő kurzust rendez a dresdai műegyetem a téli félévben, november—március hóban. Az előadásokkal párhuzamosan seminariumi gyakorlatokban is részesülnek a tanfolyam hallgatói.

Az 1911. évi dresdai nemzetközi egészségügyi kiállítás az építő iparnak alkalmat fog nyujtani arra, hogy bemutassa készítményeit, terveit és eredményeit. A kiállítás tizenöt osztályt foglal magába; a harmadik osztály köre: a község és lakás. A városok és községek e nemű rendszabályait, az útépítést, középületeket, temetőket, hullaégetőket, parkokat stb. ismertetik. Kiállítják az egycsaládos házak, egykonyhás házak, munkáslakóházak, bérházak terveit és mintáit. Bemutatják kimerítően a szellőztetés és füstemésztés haladását, a lakás mellékhelyiségeinek, gyáraknak, műhelyeknek, iskoláknak, templomoknak, színházaknak egészségügyi berendezéseit. Ebben az osztályban találjuk a vízszolgáltatás, csatornázás, parcellázás, városisztítás, szemétszállítás, vágóhídi és vásárcsarnoki berendezések változatos kiállítását. Felvilágosítással szolgál a nemzetközi egészségügyi kiállítás hivatala: Dresden—A., Zwickauer-Strasse 35. *O. K.*

Építőállásfát bérbeadó vállalat alakult a fővárosban (VI. Csengeri-utca 66.), melynek célja a nagyarányú építkezések által támasztott és az eddiginél jelentékenyen nagyobb szükségletet állásfák bérbeadásával kielégíteni.

HIVATALOS.

AZ ÉPITŐMESTERI KÉPZETTSÉG MEGVIZSGÁLÁSÁRA SZERVEZETT BIZOTTSÁG

Adorján János (Esztergom) építőmesternek okt. 11-én letett szakvizsgálat alapján a képesítő bizonyítványt kiadta.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

A fővárosi középítési bizottmány

okt. 7-iki ülésén *Palóczi* Antal a Várhegy oldalán tűzfallal épülő, és a Várból való kilátást tönkretevő házakra, — *Szabó* József pedig a színházak kijárataira, valamint a liftszabályzatra hívta föl a bizottság figyelmét; a Kerepesi- és Thököly-út egy részét préselt gázzal fogják világítani; elfogadta a Dob-utca mellékutcáinak szabályozására vonatkozó tervet, és megállapította a Kelenföld úthálózatának végleges magassági méreteit, valamint a Kisgellérthegyi kőporbánya környékének szabályozását.

A magánépítési bizottságnak okt. 10-én tartott ülésén

új építkezésre nyert engedélyt:

91986. Felde Ágoston, Peterdy-u. 39. négyemeletes ház; terv. Messinger Alajos.
94943. Ifj. dr. Kovács Béla, Állomás-u. 7329. hrsz. háromemeletes ház; terv. Schönteil Richárd.
90835. Reuss Emil, Nyitra-u. 8416. hrsz. kétemeletes ház; é. m. Beta Géza.
91962. Győri András, Lengyel-u. 2004. hrsz. földszintes ház; é. m. Gremsperger József.
93158. Gaál István, Zalán-u. 2227. hrsz. földszintes ház; é. m. Kuklis József.
91449. Halbauer Ferenc, Törökvész-dülő 5661. hrsz. nyaraló; é. m. Fritz József.
91257. Fiedler János, Remetehegy 2151. hrsz. földszintes ház.
83565. Eigner István, San-Marco-u. 6. földszintes ház; é. m. Lasetzky M.
88465. Kertész Lorándné, Vincellér-u. 36. földszintes ház; terv. Gyalus László.
93836. Hiesz Vendel, Németvölgyi-út 42. toldalék; é. m. Riedl M.
90372. Ifj. Sebestyén, Virányos 5757/5. hrsz. toldalék.

Átalakításokra:

90880. Dr. Reiss Frigyes, Zápor-u. 6.
93710. Salix Vilmos, Dob-u. 91.
94534. Nay és Strausz, Teréz-körút 46.
91982. Kapeller György, Kálvária-u. 3.
90056. Schődl Ferenc, Serfőző-u. 2.
90188. Ackerl Alajos, Sas-u. 25.

Jóváhagyásra ajánltattak:

93515. Lentz Lajos, Fürge-u. 2.
84483. Péchy Gyuláné, Orbánhegy 10234. hrsz.
93735. Ujhelyi Vilmos, Apát-u. 74.
91279. Wehrl Alajos, Zugló-u. 53.
91243. Balla József, Kereszturi-út 7582. hrsz.
91559. Szarka János, Táborhegy 2316. hrsz.
91677. Fleischl Sándor, Városmajor-u. 1508. hrsz.
91991. Özv. Kun Mártonné, Mártonhegyi-út 10024. hrsz.
90882. Grüner Jakab, Király-u. 77.
88770. Nagy Imre, Pasaréti-út 6726. hrsz.
88100. Louis Sándorné, Seregély-u. 4422. hrsz.
91676. Virány Sámuel, Szépkilátás-út 6.
91879. Herz Vilmos, Hortobágyi-u. 7599/3. hrsz.
91672. Magyar kerámiai gyár r.-t., Óhegyi-út 8035. hrsz.
94259. Zwilling Zsigmond, József-körút 22.
92396. Özv. báró Villányi Józsefné, Mátyás-király-út 12.
93320. Erdősy Károly, Futó-u. 8.
93985. Zsoldos Mátyás, Hársfa-u. 4.
90737. Schätz József, Óriás-u. 6730. hrsz.
89666. Friss János, Thököly-út 2813. hrsz.
91240. Rónay Károlyné, Garam-u. 1301. hrsz.
91864. Rössler Adolf, Ügynök-u. 1288/a hrsz.
91550. Stahl Bernát, Kartács-u. 1683. hrsz.
92559. Schmidt István, Jász-u. 75.
91268. Füredi Ádám, Népszinház-u. 25.
92322. Vastagh Gézáné, Somlói-út 13358/1. hrsz.
91833. Zilahy Kiss László, Ponty-u. 2566. hrsz.
94540. Grünwald Mór, Rottenbiller-u. 64.
76408. Róth Jakabné, Csatárka-dülő 5564. hrsz.
91532. Hierl Ferenc, Körte-u. 8.
92393. Guttentag Gusztáv, Podmaniczky-u. 99.
92632. Budapesti önkéntes mentőegyesület, Koháry-u. 1070. hrsz.
90336. Réthy János, Rökk-Szilárd-u. 14.
93424. Karaszek Ferenc, Váci-út 1525. hrsz.
93514. Neubrunn Lipót, Martinovics-tér 1.
92121. Első magyar rés.v. serfőzde, Jászberényi-út 8393. hrsz.

Gépekre és felvonókra:

91944. Br. Gudenus Hugóné, Podmaniczky-u. 61.
92304. Gr. Bethlen Aladár, Andrássy-út 108.
92130. Köhler István, Felsővaspálya-u. 5.
92966. Gregersen G. és fiai, Ujpesti-rakpart 1359. hrsz.
93527. Neues Pester Journal, Váci-körút 34.
93185. Ganz-féle r.-t., Lövőház-u. 2.
93528. Hg. Odescalchi Gyuláné, Esterházy-u. 24.
93529. Magyar bank és kereskedelmi r.-t., Gubacsi-út 9567. hrsz.

Elutasíttatott:

91278. Ágoston Emil, Bérkocsis-u. 6126. hrsz.
92316. Nagy József, Aranykacsa-u. 8.
92417. Novák és Góth, Tábornok-u. 3.
88738. Brück Henrik, Liliom-u. 9491. hrsz.
92347. Majtin Márk, Petneházy-u. 41.
92469. Spitz és Brichta, Gyarmat-u. 13.
94408. Breslmayer Kálmán, Váci-körút 941. hrsz.

TERVPÁLYÁZATOK.

okt. 25. Nyirbátor elülj.: községház tervei; díjak: 800, 500 és 300 k.
„ 30. Arad város tanácsa: a színház átalakításának (250000 k.) tervei; díjak: 3000, 2000 és 1000 k.
„ 31. Erzsébet-emlék bizottsága: elhelyező tervpályázat (l. lapunk 17. számát).
nov. 10. Nagyenyed tanácsa: a város vízvezetékének és csatornázásának tervei.
„ 14. Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Ybl-pályázata: az egyesületi ház kapuja fölé üvegeresz; díj: Ybl-érem.
„ 28. Magyar Mérnök- és Építész-Egylet kispályázata: községház Kalotaszeg vidékére; díj: ezüstérem és 100 k. (l. lapunk f. é. 28. számát).
„ 30. Magyar Mérnök- és Építész-Egylet győri osztálya: iparvasút tervei; díjak: 2000, 1300 és 700 k.
dec. 29. Debreceni ref. egyházközség: háromemeletes bérház tervei; díjak: 3500, 1600 és 900 k. (Lásd lapunk 38. számát).
1911. jan. 9. Magyar Mérnök- és Epítész-Egylet: a Balaton partján kaszinó stb.; díj: nagy aranyérem és 1200 k. (l. lapunk f. é. 21. számát).
febr. 28. Szolnok város polgármestere: csatornahálózat tervezése. Díjak: 2000, 1500 és 1000 k.
márc. 1. Gyula város tanácsa: városház tervei (300.000 k.); díjak: 2500, 1500 és 1000 k.
„ 20. Brassó város tanácsa: városbeépítő terv. Pályadíjak: 8000, 4000 és 2000 k.
1911. febr. 28. Nyíregyházai szoborbizottság: Kossuth-szobor tervei; díjak: I. a megbízás, II. 2000 és III. 1000 korona.

VERSENYTÁRGYALÁSOK.

okt. 17. Arad város gazdasági széke: **zsilipépítés**.
„ 17. Sárospataki főbíró hiv.: **hídbontás** (l. a hirdetések közt).
„ 17. Andód község: **elemi iskola építése** (20018·91 k.).
„ 17. Szegedi honvéd ker. parancsnokság: **udvar aszfaltozása** (6004 k.).
„ 17. Sárospatak város elülj.: **utcarendezés és vámházépítés** (13212·90 k.) (l. a hirdetések közt).
„ 17. Rimaszombati á. é. hiv.: **paplakás helyreállítása** (3587 k.).
„ 17. Léva város polgármestere: **munkásházak építése**.

Messina Ferenc

szobrász

Salata szenátor a bécsi olasz kulturintézet elnöke megvásárolta egyik müvét és az osztrák állami kép és szobortárnak ajándékozta.

Nemzeti Ujság
1935.XII 14.

Messinger (Medgyes)

Alajos

épitész

Tér és Forma.

1931. 175. l.

(Az Országos Tarsadalombiztosító Intézet nékhára.)

(épület terv)

1911-ben az pályázatan II. díjat nyert.

BÉRPALOTA A NAGY JÁNOS-UTCÁBAN MESSINGER ALAJOS

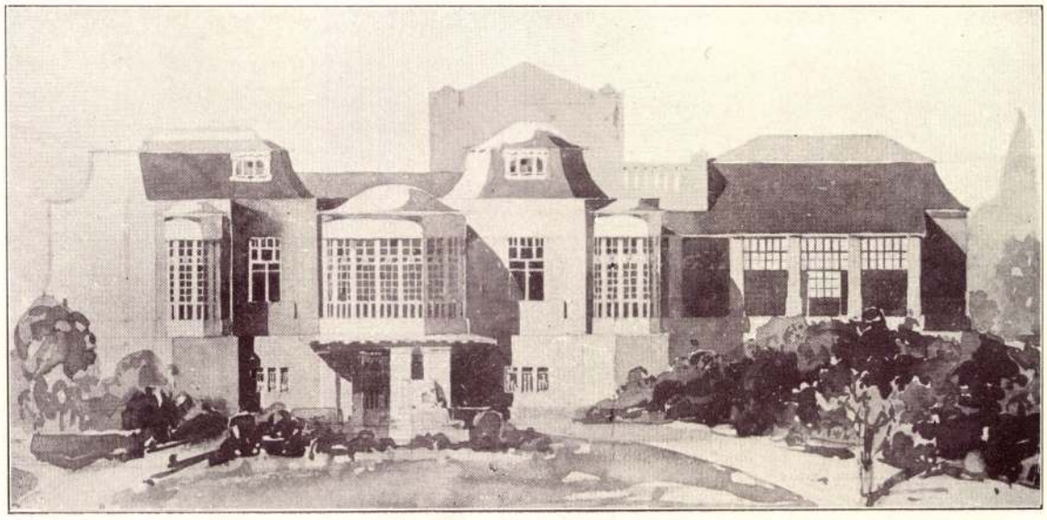

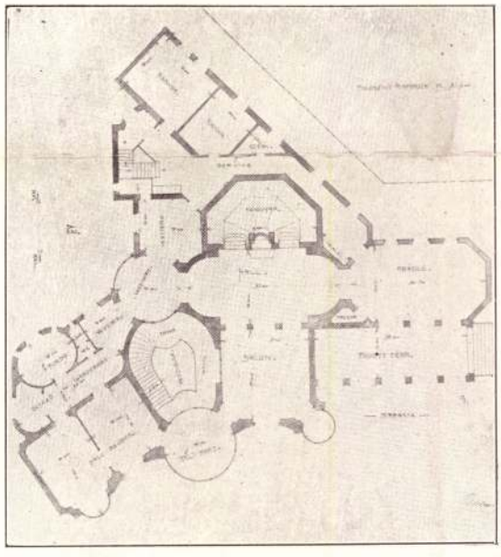

VILLA-TERV

MESSINGER ALAJOS

VILLA A RÓZSADOMBON

MESSINGER ALAJOS

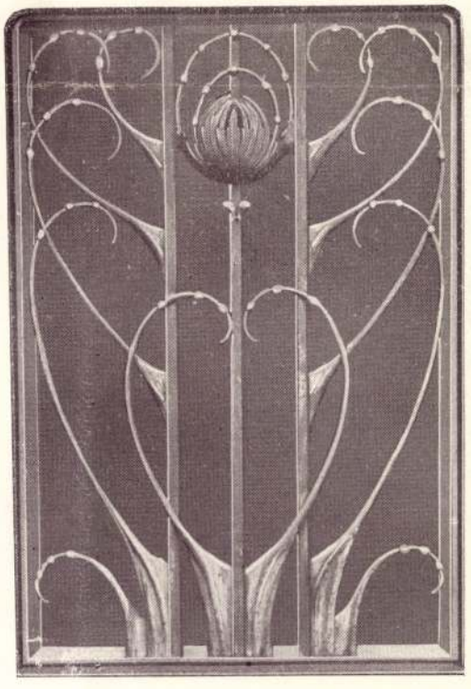

KOVÁCSOLT RÁCS

STEFÁNIA-ÚTI NYARALÓ

MESSINGER ALAJOS

KERTI RÉSZLET

MESSINGER ALAJOS

BÉRPALOTA A JÓZSEF-TÉREN — MESSINGER ALAJOS

BÉRPALOTA A JÓZSEF-TÉREN

MESSINGER ALAJOS

Messinger Alajos

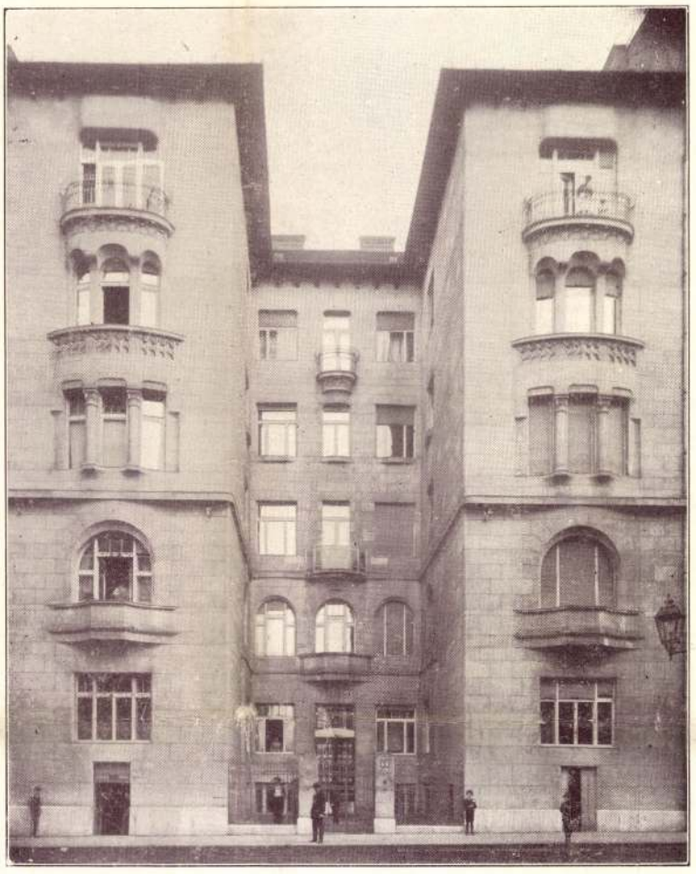

BÉRHÁZ, CSÁKY-UTCA MESSINGER ALAJOS

BÉRPALOTA A NAGY JÁNOS-UTCÁBAN MESSINGER ALAJOS

RÉSZLET A NAGY JÁNOS-UTCAI BÉRPALOTÁRÓL MESSINGER ALAJOS

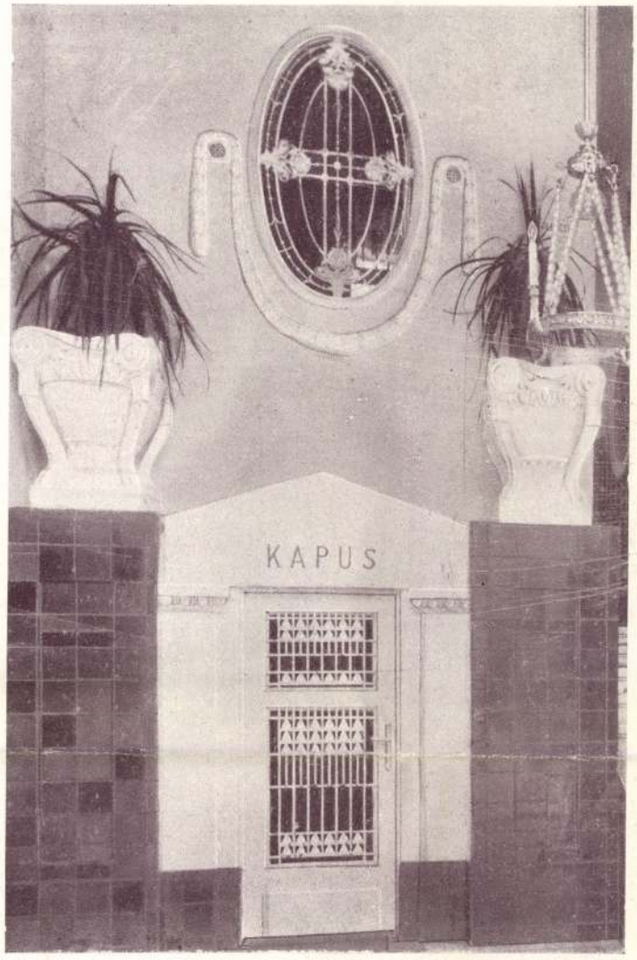

INTERIEUR

MESSINGER ALAJOS

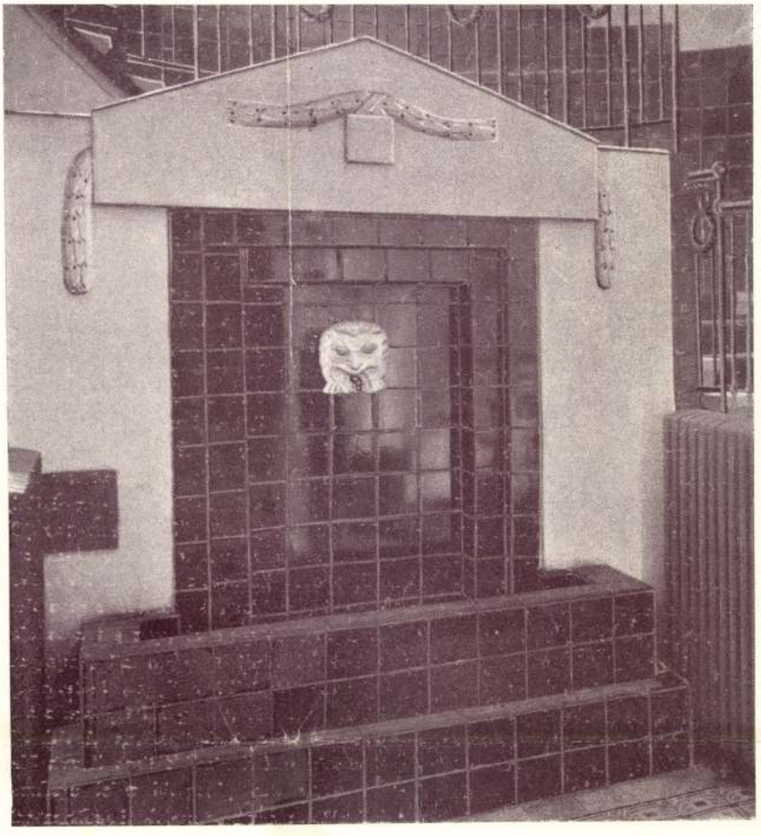

INTERIEUR MESSINGER ALAJOS

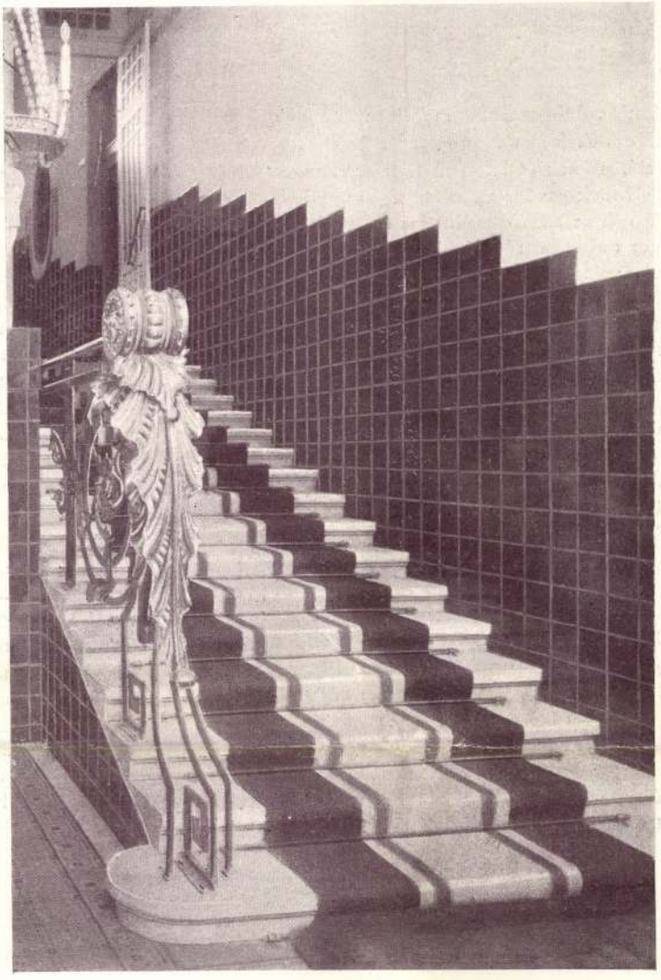

INTERIEUR

MESSINGER ALAJOS

JEGYZETEK

Messinger Alajos építőművész műveit mutatjuk be jelen számunkban. A forma és finomság jellemzi őket. Bérház, nyaraló, paloták és intim hatású interieurök vonulnak fel előttünk gazdag változatosságban, mindegyiken meglátszik az alkotó egyénisége és tartalmassága. Messinger művei a régi épületek nyugodtságát tükrözik vissza, valamit abból a monumentális és előkelő hatásokból, melyet Pest régebbi alkotásain találunk csak fel. Szerencsésen egyesíti e finom hangulatokat konstruktív tudásával és modern művészi megértésével. Az ő műveinek hatása alatt egész iskola fejlődött ki jóformán fővárosunkban, sőt akadt sok meg nem értő utánzója, kik inkább csak a külső hatásokat voltak képesek ellesni, anélkül, hogy azt a hangulatot, amelyet csak valóban átérzett művek képesek nyujtani, távolról is meg tudnák közelíteni.

Aiglon: Opium-Álmok. Nyolc rajzzal ajándékozza meg Aiglon azokat, akik magukat megajándékozva fogják érezni evvel az érzékies borítékú vékony füzettel. Mert ilyenek nem sokan lesznek, tekintve, hogy most a naturalistákra süt a nap, és még ezeknek a száma is erősen megapad, ha meggondoljuk, hogy hányan fogják őt félreérteni „agyban kéjelegve" és képzelgő élvezeteket a semmiből befogadva, abból, amit Aiglon nem nyujt. T. i. az, ami értékes benne, az éppen nem egyenlő avval, amit Rónainak hangulatos illusztráló költeménye fejez ki, pedig ezt, vagy valami kevésbbé fantasztikus irodalom-magyarázatot mindenki sokkal inkább hajlandó lesz a hangulatában felismerni. Hasonlóan a többség is, amikor a naturalizmus szempontjából fogja kicsinylését nyilvánítani ezek iránt a más földről való asszonyok iránt, a felfogásuknak a mélyebb analizise után épen olyan irodalmi gondolkozással fogják elterelni a figyelmüket a rajzok valódi értékétől, ép úgy eltévednek, hiába hiszik azt, hogy ilyen rossz asszonyokat és cifra vonalakat mindenki tud csinálni; mert a rossz asszonyok és cifra vonalmenetek talán csakugyan mindenkinek és könnyen fognak sikerülni, azonban aligha fognak olyan szépek lenni azok mint az Aiglonéi, akinek a művészete, mint minden más művészet nyilván abból áll csak, hogy olyat tud csinálni, amit csak nagyon kevesen tudnak nyujtani, és ez a szépség úgy látszik sem az agyban-kéjjelgéssel, sem az asszonyok egyetlen természethűségével, sem pedig a cifra vonalakkal nem azonos.

Aiglonnak ezuttal megvolt az a szerencséje, hogy ízléses interpretátorra akadt a Világosság nyomdában. Megtörténhetett volna, hogy érzéktelen nyomdászkezek közt a rajzok eldurvulhattak volna, a vonalak vastagabban foghattak volna, ahol nem kellett, máshol pedig sehogysem, vagy csak töredezve. Nos így is objektive csaknem azonosak maradtak volna az eredetivel, mint ahogy a kefelevonatot ép oly jól ellehet olvasni, a figurák nem kevésbbé naturalisztikusak, a vonalak épen olyan cifrák lettek volna és Aiglon kénytelen lett volna elfogadni ezeket is, bár művészi szempontból hasonlíthatatlanul értéktelenebbek. A művészi hangulat épen a feketének a fehéren való játszadozásából áll, amelyet ha egy előkelő ízlésű ember vezet, akkor a hangulat oly intenzív, hogy megtéveszt bennünket és hol a naturalisztikus figurák elevenségének tulajdonítjuk, hol meg mint Aiglonnál ópium-álombeli emberek életének, de mindenesetre az ábrázolt objektumok hatásaként fogjuk fel. Ugyanerre az eredményre kell jönnünk, ha Aiglonnak ezeket a meglepetéseit, más művészek dekoratív grafikáival hasonlítjuk össze, akik közé ő most nem csekély ízléssel lépett. A szebbnek a mértékét sohasem a figurák természetessége, sem a kifejezett eszmék magassága nem fogja megadni, sem az, hogy a mellékelt költeményben hány ember, állat, táj, időszak, foglalkozás, szerszám fordul elő, hanem csak a festői értékeknek, itt a fehérnek és feketének és ezek változatainak a játékai, amelyek egy gazdag ember kezében olyan hangulattá sorakoznak, olyan bő melancholiával borítják be az élvezőt, hogy amellett el tud olvasni minden lehető misztikus költeményt, vagy el tudja azt hinni, hogy amit lát, az természetes eleven.

Aiglonnak a rajzai nem illussztrációk és nem illusztrálhatók szöveggel, dekoratívumok; de nem szőnyegek, sem kendők, sem ilyenek, sem olyanok, hanem rajzok. Szokjanak már hozzá, hogy ne kérjenek mindenkor támasztékot, hasonlatot. A rajz az rajz és semmi más, egy művészi műfaj, amely minden tulajdonságában ellenkezik minden más művészi fajtól. Aiglon mindenesetre segít ebben a szoktatásban, mert ő elég tisztán tartotta a rajznak szellemét.

LEHEL F.

Berlini kiállítások. Az „ultramodernség" ellen folytatott harc nemcsak a mi művészeti viszonyainknak jellegzetes sajátsága. Hasonló okok, hasonló okozatokkal járnak és így a berlini kritikusok nagy része is elvesztette azt a biztos alapot, amely az ítélet megkonstruálásához okvetlenül szükséges. Minduntalan panaszkodnak, hogy az elméletek zűrzavara oly nagy, hogy már véleményt sem mernek mondani, mert nem biztosak benne, hogy a kimondott ítéletet nem-e követi menten a felsülés. Így például Németország egyik nálunk is nagyon olvasott művészeti folyóiratának állandó

Messinger Alajos é.

1904. IV. Eskü út. 5.

1903/4. téli kiállításon.

Lebestyén Arthur és Messinger Alajos: Lékács J. Tivadar úr nyaralója. Vízfestmény. (551) Kiáll. cat. 55-l.

Messinger Alajos

HÁLÓSZOBA.
THÉK ENDRÉTŐL.

KÁRPITOSMUNKA
GELB M. ÉS
FIÁTÓL.

BILLARDSZOBA.

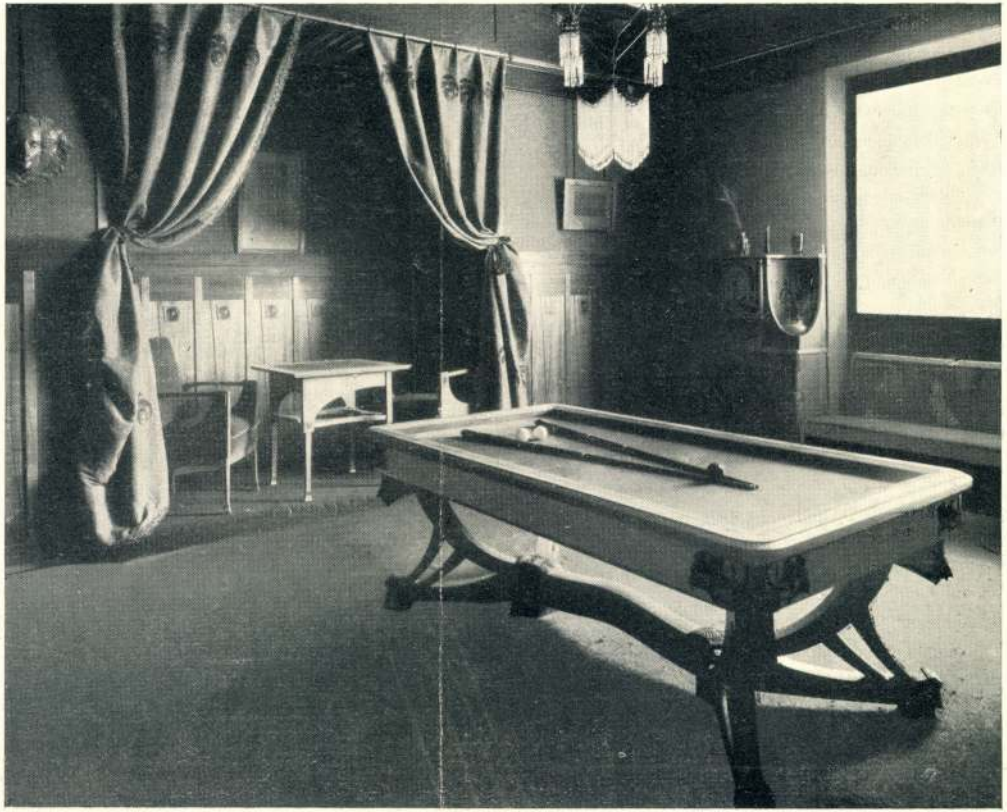

LEFKOVITS J. ÉS
TÁRSÁTÓL.

TERVEZTE
MESSINGER
ALAJOS.

Magyar Iparművészet
1903. 112. l.

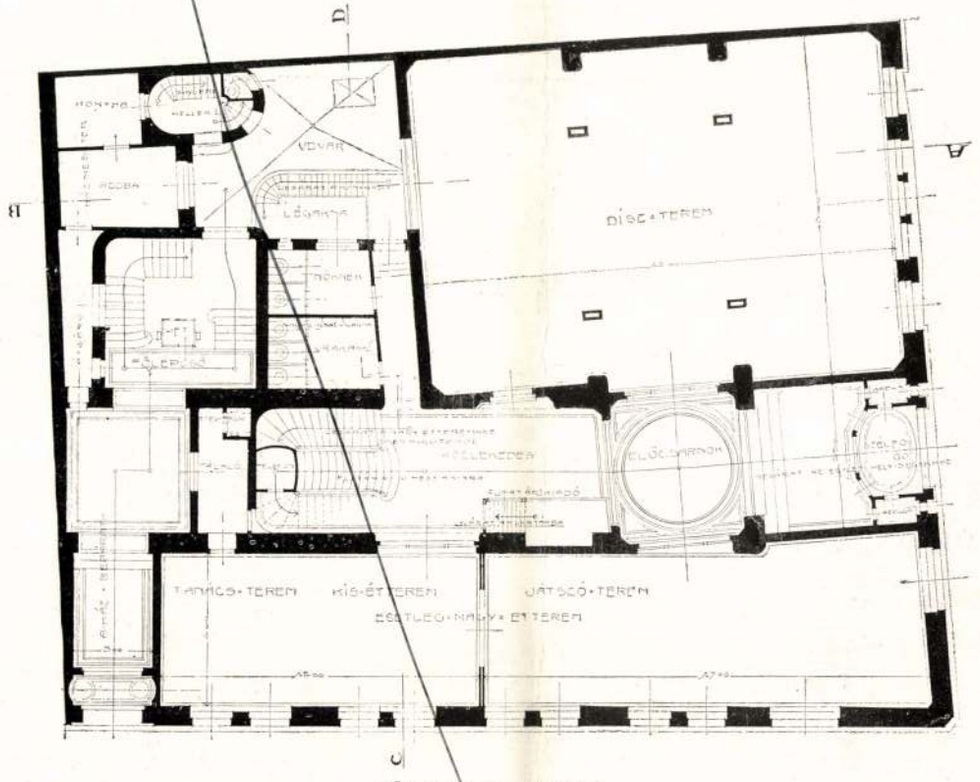

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ.

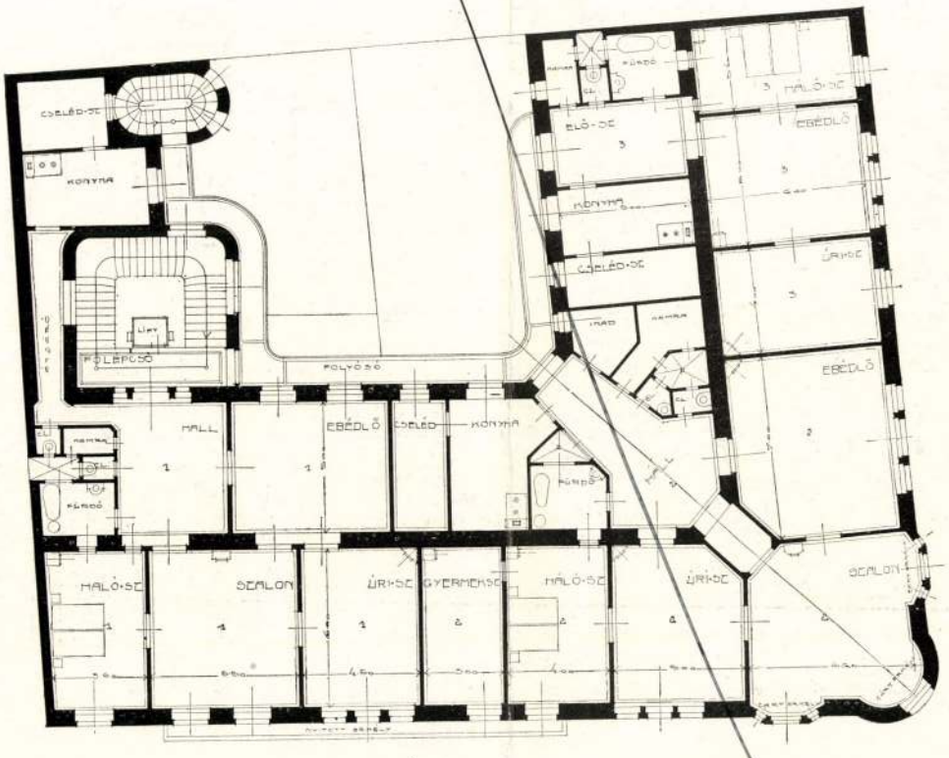

I. ÉS II. EMELET.

III. DÍJ — JELIGE: REÁLIS.

HEIDELBERG SÁNDOR, BUDAPEST.

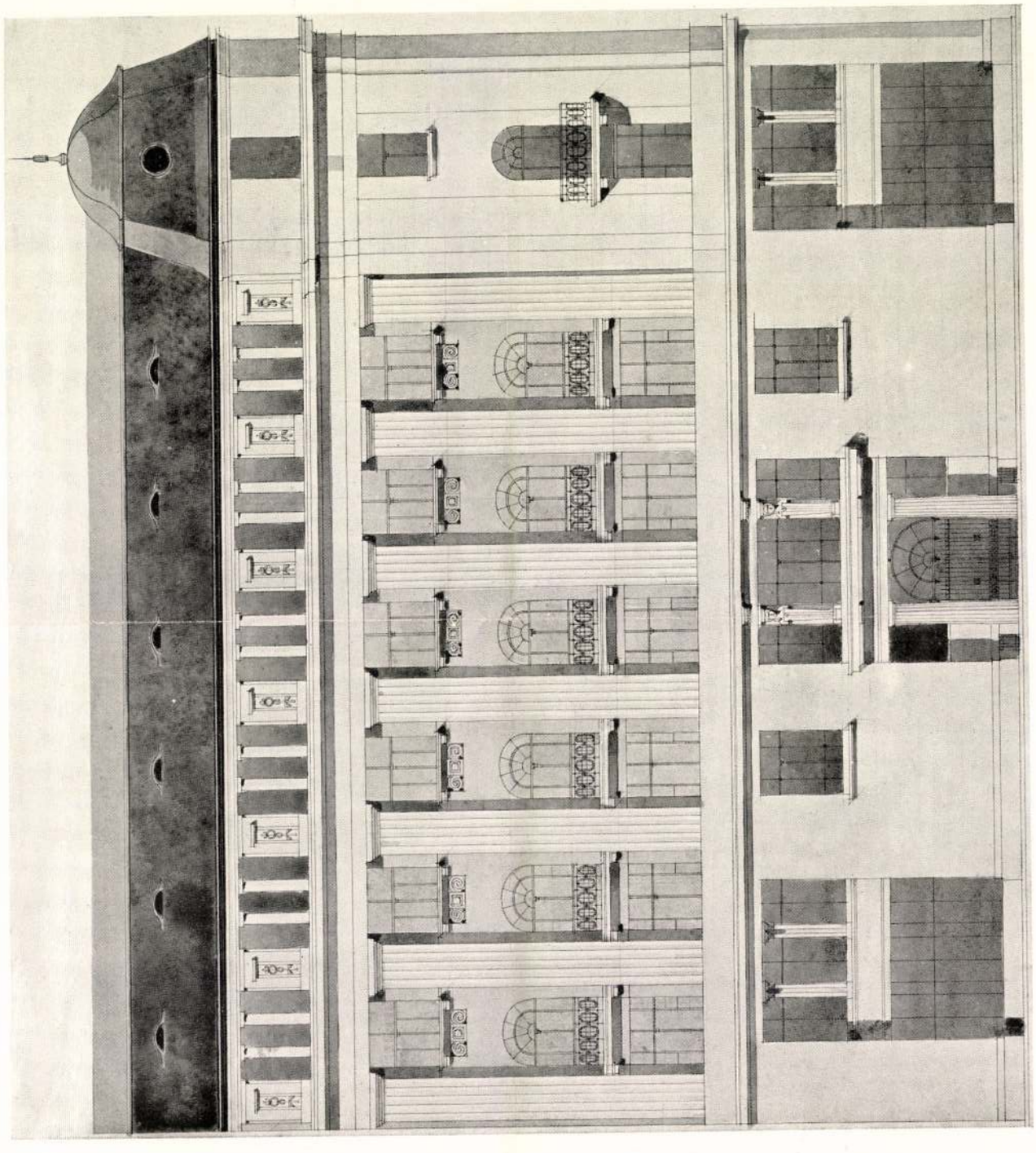

MEGVETT TERV. — JELIGE: ZÖLD KORONG. FŐHOMLOKZAT. MESSINGER ALAJOS, BUDAPEST.

A Kereskedelmi utarók egyesületi
házának tervpályázata
Magyar Épitőművészek
1908. 12. szám

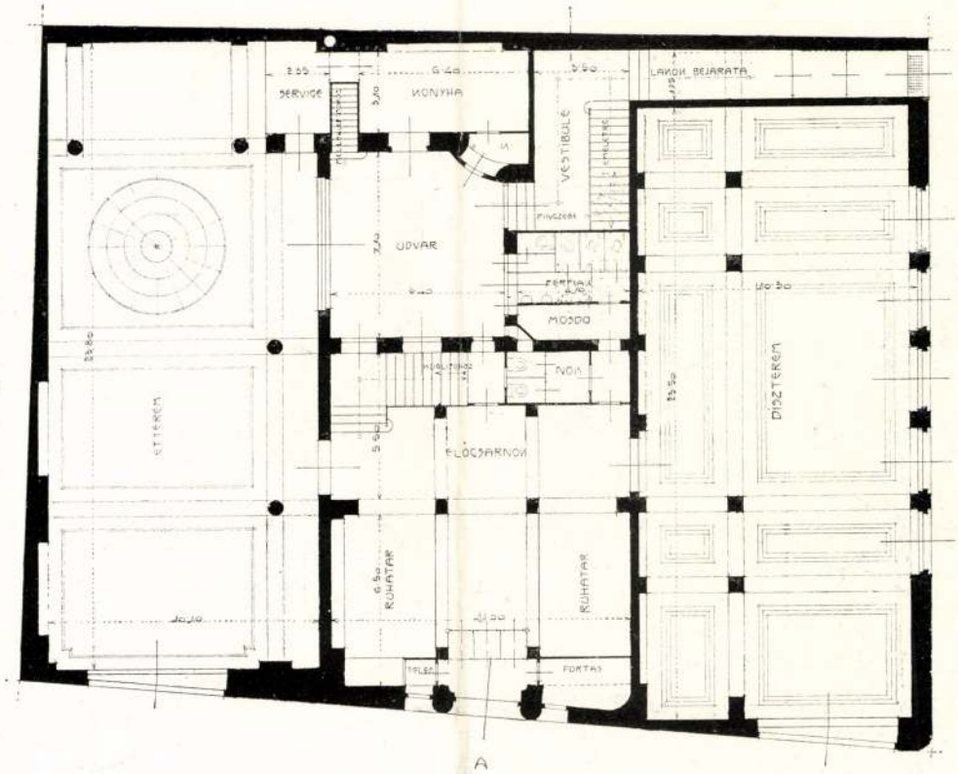

A

ALACSONY FÖLDSZINT.

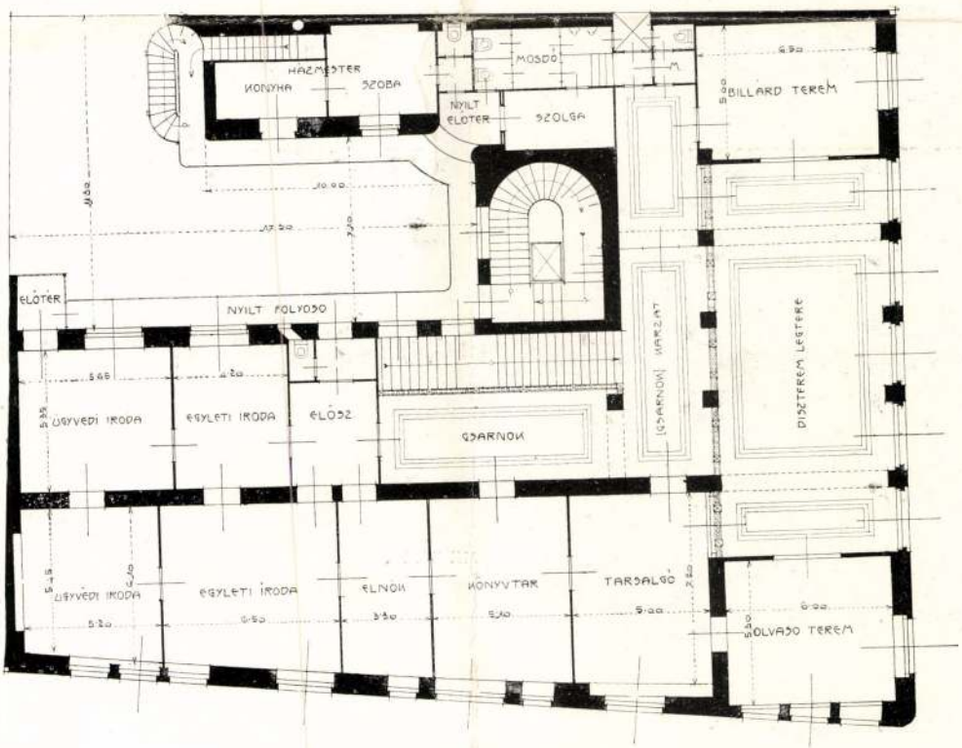

MAGAS FÖLDSZINT.

JELIGE: ZÖLD KORONG.

MESSINGER ALAJOS, BUDAPEST.

Messinger Alajos

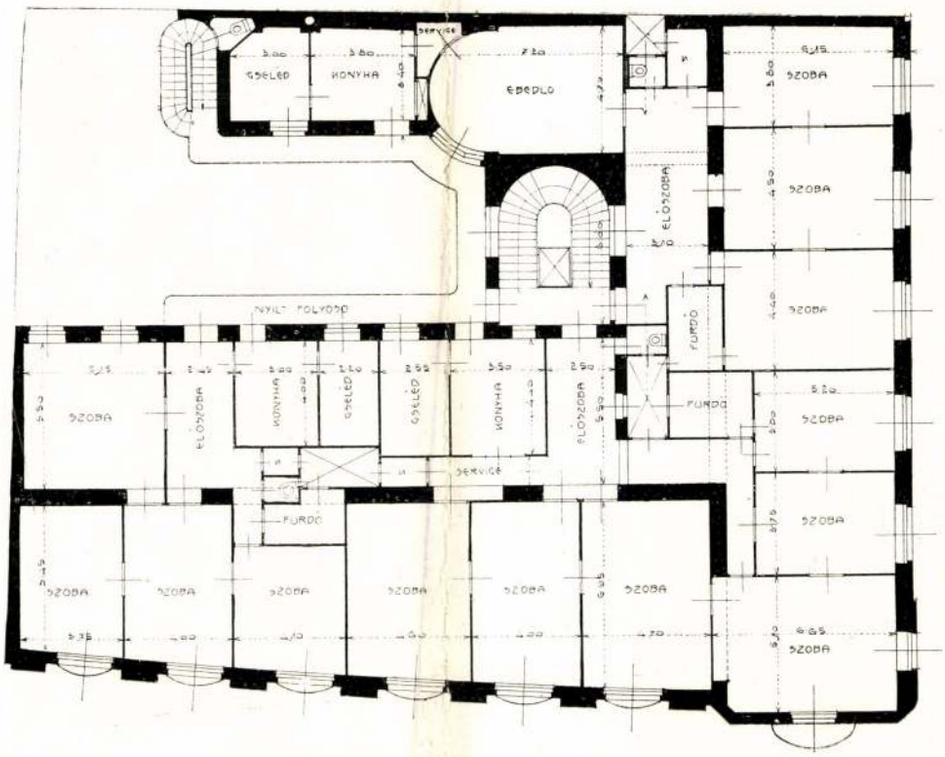

II. EM. ALAPRAJZ.

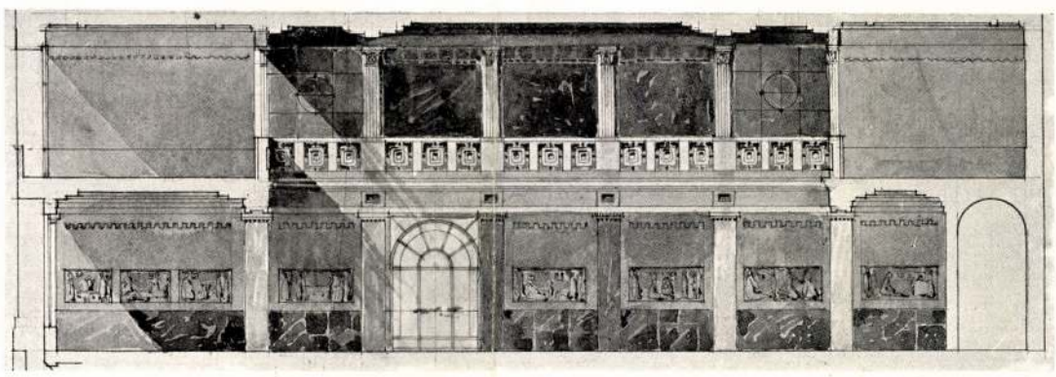

METSZET.

JELIGE: ZÖLD KORONG.

MESSINGER ALAJOS, BUDAPEST.

 1910. III. 8-9 sz.

SÍREMLÉK

MESSINGER ALAJOS

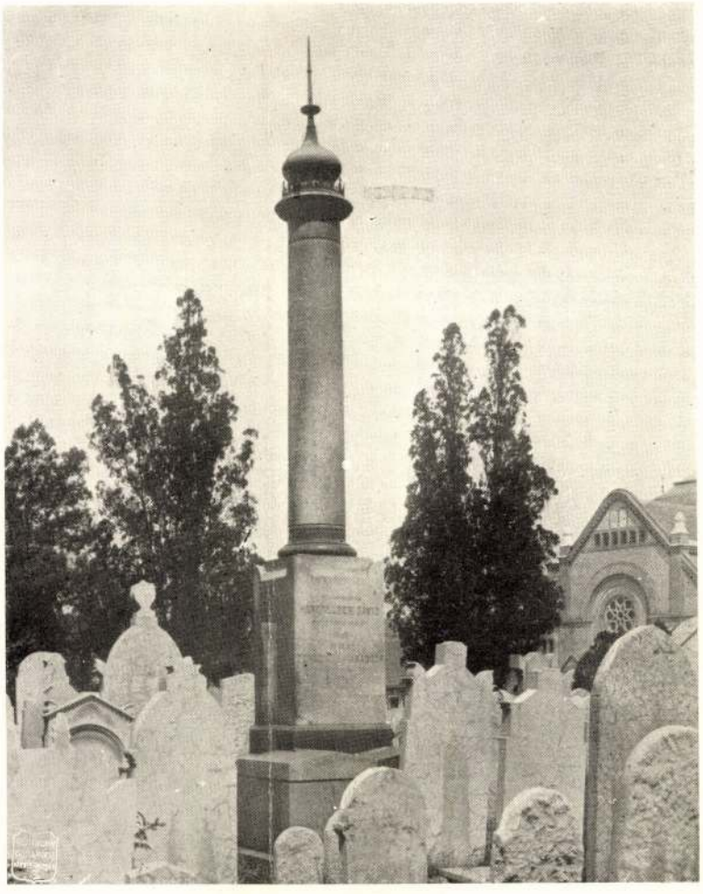

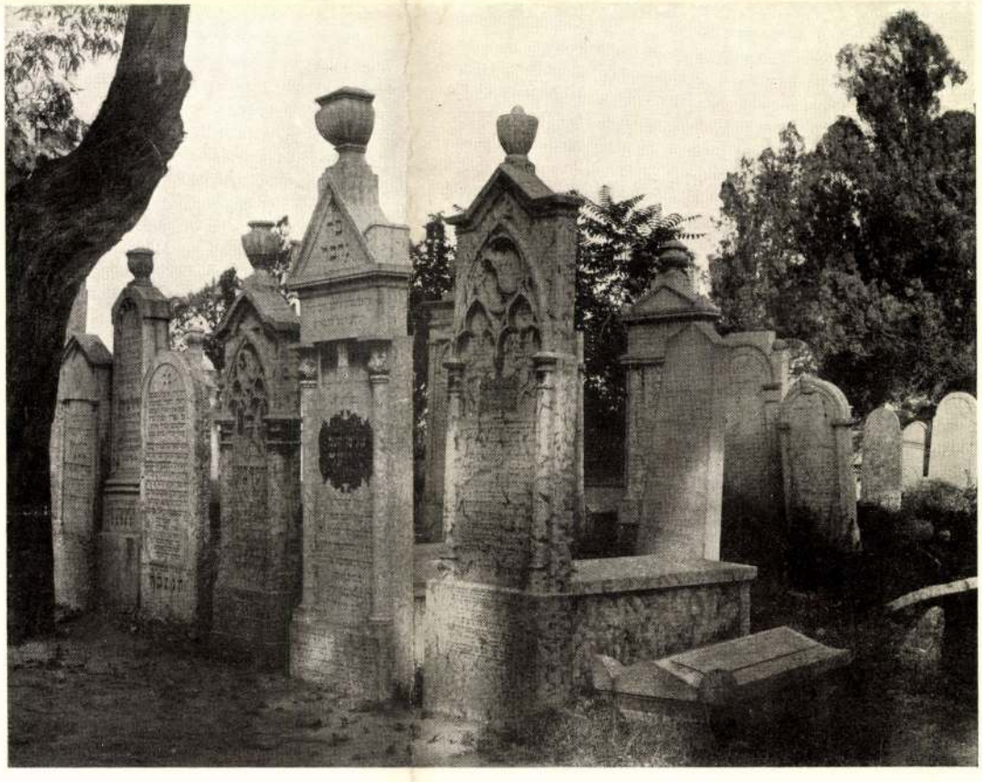

A RÉGI LEHEL-UTCAI ZSIDÓTEMETŐBŐL

Messinger MDK

siremléktervért 500 koronáért megvásárolta az Iparműv. Társ.

Pályázatok. Magy.Iparművészet 1920. 95-96.l.

MDK

Messinger és Bodánszky

siremléktervét 500 koronáért megvásárolták

Pályázatok. MI 1920, 95 l-

Messinger

festō

Card

Adam Jacobot

HESSINGER RUDOS

AZ ANYAGBAN A NADOR U. (1907)
CSAK EGY CÉDULÁN SZEREPEL.

A „MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET"
1908 ÉVF. VI (JUNIUS) SZÁMÁBAN
A JELENLEGI NADOR U. 23 SZ. HÁZAT
BOGHARI SIMON JÁRÁS UR MEGRENDELÉSÉRE
ÉS RÉSZÉRE HESSINGER RUDOS TERVEZTE.
A FOLYÓIRATBAN A HÁZRÓL TÖBB KÉP
IS TALÁLHATÓ.

TISZTELETTEL

1985. I. 15.

Messinger MDK

Épitész

Zsolnay épületkerámiai munkálatai: /1911-14/

G l ü c k s t a h l G y u l a bp-i épitk. oszlopburkolatok/1911/; Bp-i épületek: Schiffer Mária szines majolika diszitése/ Vágó J./; Goldmann -épület kapualja/K a r v a l y Gy./; Teichner-épület /M e d g y e s , M e s s i n g e r ,

76.old. 33. jegyz.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár é müvészete. Pécs. 1959.

MDK

Messinger Alajos épitész

Épitőművészek közgyülése. Épitőipar, 24.sz.
1910. jun. 12. 25o 1.

MDK

Messinger Alajos

Épitő Ipar 17.sz. 1910. ápr. 24. 184 l.

MDK

Messinger Alajos

VIII. bécsi épitészeti kongresszuson vett részt.

Vállalkozók Közl. 23.sz. 1908. jun. 3. 4 l.

Magy. Épitőművészek Szöv. közgyülése

Messinger Alajos

cred
z

Magyar Pályázatok

1906. 7. sz (Landsberger Izidor ~~[illegible]~~ józseftéri bérpalotája, kéjekkel)

Fenti tervezte

..
ra
be
ir
kö
tu

~~Bajai iparostanonczi skola népkt.~~

~~X. 221.~~

Messinger Alajos

VII. Csömöri ut 2810 hrsz.
2 emeletes nyaraló

Vállalkozók Körlönye
1905. jul. 26.
(Magánépítési engedélyek Budapesten)

Messinger Alajos

51: Messinger Alajos, müépitész. . Nagy-János-útcza 43.

Bpüjép

VI.

PORCELLÁN- ÉS ÜVEG-TÁRGYAK

Messinger Alajos

26: Messinger Alajos, müépitész . . Csáky-utcza 5.

Bpnjép

A nm. m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter úr által 10954/1904 sz. alatt elismeréssel kitüntetve

Athletikai cikkek, torna- és játékszerek, iskolapadok és bútorok gyára

LOPOS GYULA

BPEST, III., BÉCSI-ÚT 85

Telefon: Automata 625—05. sz.

Gyárt 30 éves tapasztalatai alapján a legpontosabb tornaszereket és athletikai sporteszközöket. Az összes nagy egyesületek és sok leventeegyesület szállítója! Játszótérberendezések

Költségvetéssel, árjegyzékkel szolgálok

Merítsünk erőt a magyar multból és olvassuk el

JU

MAG

most megjent
vezértől — C
előttünk vonul
hadtörténet
ékes bizonyság
hősiességének.

Kapható a Stádium Sajtóvállalat R.-T. könyvkiadóosztályában, Budapest, VI. ker, Rózsa-utca 111. sz.

MESSINGER ALAJOS építész

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990

48.p.

Messinger Alajos

Művészet 1908. 336

– 1911. 122

réméryt	172	17.200·-	
...o 34·40			
450·-			
12·-		496 40	17.969 40
~~. B.~~			
~~...ny adrányt~~			
~~...altomat~~			14.000·-
...lfogadrányomt			
12·80 P.u.		115 06	
		16 32	
20 u.		6 32	137 70
vitel			10390749

Messinger Adolf

épitész

1907. V. Nador u.

20.

Messinger Alajos
építész
szül. Budapest 1873.
oklevelet nyert 1896

Nevjegyzmüegyetem 13 l.

Konstantinápoly.

A látképben feltüntetett torlás halad. Felirata a lebegő

CONSTANTINOPEL.

és fölül balra: p. 397.

Rm., mér. a vk. 7.8: 14.5

14

Messinger Alajos

ép. Pest

Irod

Magyar Építőművészet

1908. 12 f. 20 l

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

lyezem:

ragy helyettesének
irása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Messinger Alajos

épitész Bpest

Irod

Magyar Épitőművészet

~~1907~~. 1908. 7 sz.

(Beharak)

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta. –

Messinger Alajos

ép. Bpest

cod

Magyar Építőművészet

1908. 11. sz. 27 l.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifiz

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

:tam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Messinger Alajos

rod

Magyar Építőművészet

1911. 42. 9. l.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Messinger Alajos

Műcsarnok épitész Bpest

1903-4. téli kiáll. 551

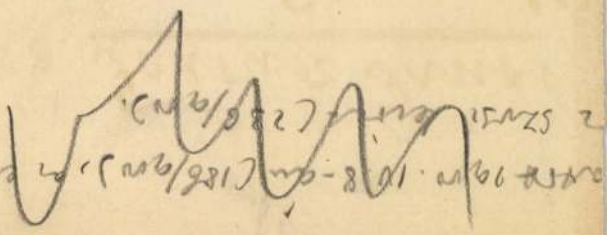

1753. Fadrusz János:

Fekete seregbeli

A „Mátyás-szobor" (csoportjána) balra e
zol, ki ~~[illegible]~~ hódolattel
levett sisakját ~~tartja~~ fog és ba
pasz; haja, bajusza és szak
Káig ér és öltözete nehéz,
hosszú nyakú sarkantyuja

Eredeti gypsz modell

30/1900.
s. N. 277/1900.

Vétetett az 1900

MDK

Messinger Alajos építész

4 emeletes ház

Magánépitési eng.Bp. Vállalk. Közl. 1909.aug. 25. 3.l.

MDK

Messinger Alajos müépitész

Hiv. tudósitások. Magyar Iparmüvészet 1899. 177 l.

MDK

Messinger Alajos építész

Magánép. eng. Bp. Építő Ipar 1910. jun.26.
267 l.

MDK

Messinger Alajos

a magyarországi épitőmunkások orsz. szöv. bérház-pályázatán pályamunkáját megvásárolták

Művészet 1908. 336.l.

M.D.K.

Messinger Alajos, építész

2000 K-ás második díjat nyert a kerületi munkásbiztosító Pénztár nek-házának pályázatán.
[Ma Sz.T.K. fin mei-uti rendelője.]

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.

febr. 23. sz. 14. old.

Messinger Alajos és M.D.K.

Fischer József Párisban
elő magyar építésnek terve
200 koronás harmadik díjat
nyert a párisi világkiállitason
emelendő magyar történelmi
csarnokra kiirt pályázatom.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX. évf.
márc. 30. sz. 7. old.

Messinger Alajos MDK

Székács J.Tivadar nyaralója, vizf.

Műcsarnok 1903/4. téli kiáll.

Messinger Alajos

Az Építőmunkás-Otthon pályázata. Építő Ipar 1908. szept. 6. 349.l.

Messinger Alajos, épitész M.D.E.

Terve a temesvári Délvidéki Kaszinó pályázatán megvételt nyert. (Sebestyén Artúrral közösen.)

Vállalkozók Lapja, Bp. 1901. XXII. évf.
nov. 6. sz. 8. old.

M.D.K.

Messinger Alajos, építész

terve 500 K-ás megvételben részesült a Kereskedelmi Akadémia bérházának pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1908. XXIX. évf.

szept. 23. sz. 13. old.

M.D.K.

Messinger Alajos, építész

terve megvételt nyert a Magyarországi Építőmunkások Orsz. Szövetsége szérházának szürebbhöző pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1908. XXIX. évf.

aug. 26. sz. 11. old.

M.D.K.

Messinger Alajos, építész

kapott megbírást a magyarországi Építőmunkások Orsz. Szövetsége szérkárának részletes terveire s az építkezés műveretésére.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.
febr. 24. sz, 11. old.

MDK

Messinger Alajos

Magánépitési engedélyek Budapesten. Vállalkozók Közlönye 1906. márc. 7. 5.l.

MESSINGER ALAJOS

551 Székács J. Tivadar ur nyaralója. Vizf. Magánt.

Képzőm.Társ.1903/4. téli kiáll. kat. 55.oldal

Messinger Artur

épitén

nül Budapest. 1896.

oklevelet nyert 1920.

Névjegyzmüegyetem 13 l.

T. 5934.

rása szerint het ghesicht van
ide czimű látképen, a melyhez
van Konstantinápoly, jelzése
De. Scoen Mert Ant. és magya-
Bergh Olimpus és befejezése:

.8 cm.

5

MDK

Messinger Géza épitész

Epitőipar, 24.sz. 1910. jun. 12. 251 l.

Messinger Géza

Hig. ép. hallg. 1942-43

Kotsis-tanszék

Fürdő szálloda a Római parton (Terveret. Távlati képek és alaprajzok

Technika 1943.

282, 283. l.

műv.

m. 23
1 köt. 8°=

Leffler

Béla

A nyírbátori református templom

(Különlenyomat az Archaeologiai Értesítő
1915. évi 3.–5. számából)

Messinger Géza

IV. e. ép. hallg. 1941-42

Kotsis-tanrék.

Kultur-ház Désen (Terveret). Utcai és kerti homlokzat rajzával.

Technika

1942. 399. l.

Műv.

j. 50.

1 köt. 8ᵗᵒ

Kubínyi

Miklós

Régi és új falfestmények az
árvai várban.

Ismerteti —

(Kézirat [illegible])

Messinger Géza, [építész] MDK

Az Alpár-érem II. fokozatát kapta.

–: Kiosztották az idei Alpár Ignác-érmeket 6.1.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. jún. 9.

Messinger Géza épitész M.D.K.

Az Épitőipari Tudományos Egyesületben végzett kiváló munkájáért és az épitészetben szerzett érdemeiért Alpári Ignác éremmel kitüntetve. II. fokozat

Napló
Magyar Nemzet 1963. junius 9. 8.l.

MDK

Messinger Géza

építész

Magánépítkezések. É.I. 1910. jun. 12. 251. l.

MDK

Messinger Géza, épitészmérnök

Feltámad a romváros. Budapest harca az ujjáépitésért. 1945-47. Bp. 1947. 50.l.

M.D.K.

Messinger Hugó mérnök

Delmár Béla mérnökkel együtt tervezték Delmár Béla két saját bérpalotáját, az Enyedi utcában és a Pannonia utcában. Mindkét bérpalota képét közli a lap, amelyek neobarokk-stilusban épültek.

Szinházi Élet. Bp. 1928. dec. 2-8. XVIII. évf. 49. sz. 112-113. lap.

Messinger Hugó

Messinger Hugó okl. építészmérnök, II. Margit-krt 29. 167-260

Bptávb 1940 szept.

TI-UT 4-6.

6-659.

ZA

papír, írószer

kedése

Messinger Hugó

építész

szül. Budapest 1878

oklevelet nyert 1908

Műegyetem 14 l.

T. 5935.

el, melynek épületei közül a
van Constanti és a Groot
pedig Scutari, a Have Van Cal-
ja el. Felirata fölül:

N.

Scon. Mert. Ant.

.9 cm.

Messinger Hugó

Művészet 1910. 308

Messinger Illés

MDK

Hajnal, of.

N.Szal. tav. tárl. 1922. máj.

Messinger Illés MDK

Hajnal, olf.

Nemzeti Szalon 1922. május Tavaszi tárlat

MDK

Messinger Illés

Szentendrei részlet, of.

N.Szal. őszi tárl. 1920. szept. 19. l.

MDK

Messinger Illés

M.N.Muzeum esti világitásban. of.

A Gellérthegy éjjel, of.

M.N. Reneszánsz Társ. V.aukc. 1923. 23. o.

Messinger Illés

MDK

Péceli részlet /Hajnal./, olf.

Mücsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Messinger S.

Münchner 1904 - 209

Gyulai László: Falu vége 129
(616), 2157 (2977).

Szőke Imre és
Messinger S

budapesti épitkezek

Erod

Magyar Pályázatok

1903. 10 sz. 24 l

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számú .....

tam

évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Messinger Ida, Bp. X. Család-u. 53.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

Messinger István

"Kaszkadőrök" cimmel a Teleobjektiv c. rovat bemutatja a fotomüvész felvételeit és közli a képekre vonatkozó rövid ismertetését is.
Az öt felvételen a lap bemutatja a kaszkadőr-csapatot, egy külföldi film forgatásánál.
Repr.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. aug. 19.
XVI. évf. 34. sz. 16-17. lap.

Messingerné K. Ida
öfv.

Szobrai
Magda lánykám.
majolika
Pierrot "
F. K. portraitja bronz

Nemzeti Szalon
1917. máj.
tav. tárl.

bev

„1942"

mi ez
mar bev.?

ETI SZAL
EGYE

MDK

Messinger Illés

Árpádtelepi konyhakert, of.

13 l.

N.Szal. őszi tárlat, 1921. szept.

MDK

Messinger Illés, sz. 1879

Szorgalom

Csendélet

Almásy-Teleki 7. aukc. 1941. okt.

48 l.

MDK

Messinger Illés, festö.
szül.1873

Nörabló kentaur. Jelezve. Karton.

Gr. Almásy-Teleki Éva müv. int. /V.Ernst-Haus./
IX.Művészeti aukció. 1942.máj.le.-től kiáll. 18.-án
Kat. 24.l. aukció

MDK

Messinger Illés

Péceli részlet, of.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc. 17 l.

Messinger Illés
festő

Erz. 1928

MESSINGER I. *Illés*, festő, • Budapest 1873. A müncheni képzőművészeti akadémián tanult. 1920 óta táj- és figurális képeket állít ki a Nemzeit Szalónban.

Eg. II 111 l

1132. Umb

A XVI.

Pietà.

A fájdalomtól megtört,
Madonna a fejjel balrafekvő
bal kezével annak jobbját fo

szegek által okozott sebeibő
hosszú, szakálla pedig el van
fejére is feltett sötétzöld palá

Szines terracotta, magassá

Vétetett 1894 július 15-én L.
1344 K-án. — Elszámoltatott 1
Az elszámolásra nézve lásd az 1
1895 május 10-iki 22919 sz. m
molást jóváhagyta az 1900 nove
az 1901 augusztus 26-iki 373 el

Jegyzet. L. az 1896-iki lajst
Preisliste Nº 192.

III 3—

Pl

Vá 1894

Messinger Illés

Vas. Ujs. 1919. 125. l.

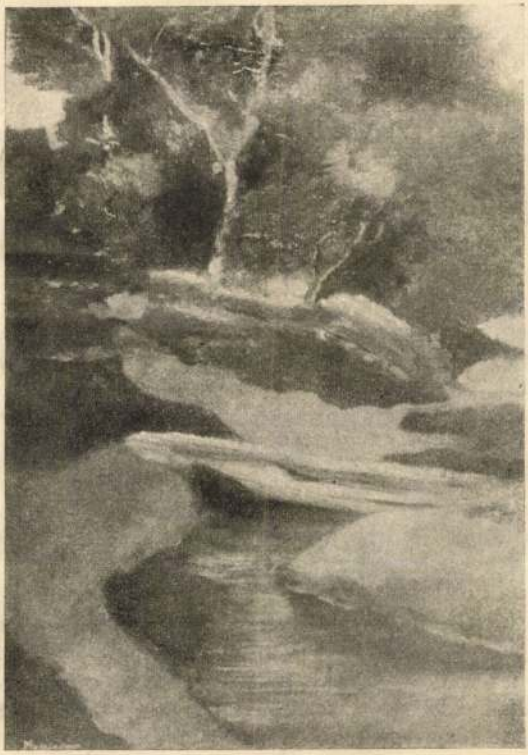

Messinger Illés: Tájkép.

Orsolyá-tér
S Lunhányi-ház

516

Képe 497

Messinger Illés

szüb. 1873-ban
Budapesti illetőségű
Münchenei Egyetemi-
részeti akadémiai
tanult.

Emángaibot
~~1895~~ 1925.
VII. 21.

Érkezett a győri kir. adóhivatalhoz
10263
1903

Messner Keresztély
ötvös Nagyszeben
Kolmagyötv. 242 l.

Fhr ⊥ ŭ

1355

Cristianus (Crestell) Messner, e. 1592—1606. (A : III, 13. Gy : 53.) Valószínűleg ugyane bélyeggel. — *Wahrscheinlich mit derselben Marke:*

Serleg, félgömbös csészével. — *Pokal m. halbkugelförm. Schale.* — Renaissance.

Ev. egyház Nagyludas — *Ev. Kirche, Grosslogdes. Roth : 170, 409.*

I ÉS NYELVÉSZETI;

ÉNETI TANFOLYAMOK .

yelmét arra, hogy a folyó fél-
és nyelvészeti, továbbá eszté-
itunk, amelyben a kollokvi-
atokra készitjük elő a je-
ban történik, de mindenki-
nk foglalkozni.
rlattal rendelkeznek, az elvége-
nyeket teljes mértékben ismerik.
következő tanfolyamokat tartjuk:

S NYELVÉSZET.

készitès. /:Nyelvészetből és
tből:/ Kollegiumonkint heti 1 óra.
pvizsgára magyar szakos hallga-
észetből és irodalomtörténetből:/

pvizsgára nem magyar szakos hall-
2 óra.
kvizsgára. /:Nyelvészetből és
tből.:/ Heti 3 óra.
tori szigorlatra. Heti 2 óra.

BUDAPEST I., KERULET, ALAGUT-UTCA

Kőműves-, ács- és épitőmesteri elő-

vizsgára szavatosság mellett biztos sikerrel készit elő

VÁLL

gad
eti
yzék

EFON

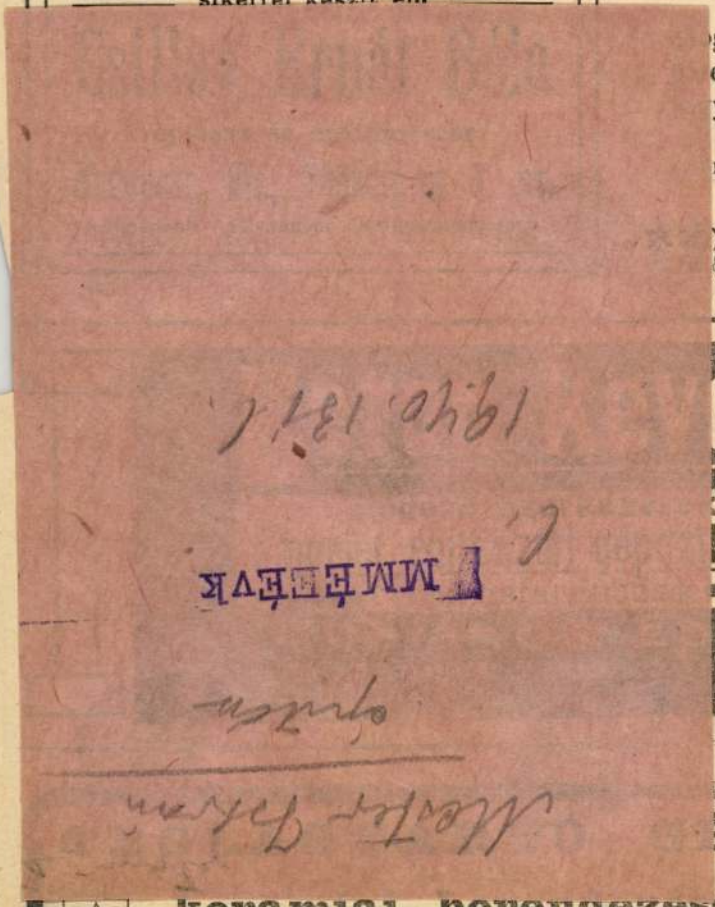

en

k!
kkel

ül
VIII.

ÉP

keramiai berendezések

1940. 13 i. l.

MMÉEÉVK

Mester Tokrán

épitőm

, VÁCI-KÖRÚT 80. SZ.
melléktartományai részére a hires konstanci vasön-
.-t. (Rieter & Koller) legujabb
ÁRTÓ-GÉPEIT.
gyártó gépek és készülékek a legujabb kivitelben vannak
30 évi tapasztalatok alapján.
nebb készülékek cserepek gyártásához!
vetések és külön katalogusok!

Épület és portál asztalosmester
Budapest, VII., Király-utca 11. szám.

Sándor és társa
ablak, szerkezet és műlakatos-áruk ipartelepe.
utca 128. és VI., Szerecsen-utca 50.
k és rajzok dijmentesen.

Ferenc
rosok
a 6. sz.
k. : :
tálok,
emekből.
k.

Ifj. Weisz Gyula
tükör- és táblaüveg nagy raktára
Budapest, V., Vadász-utca 29.
TELEFON 44—19. TELEFON 44—19.
*
Opalin falburkolat lapok alabastrom
tosabb fehér és szines

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Mester Ágnes

1968 JUN 8

1021

Az Ady Endre fotoklub sikere Tatabányán

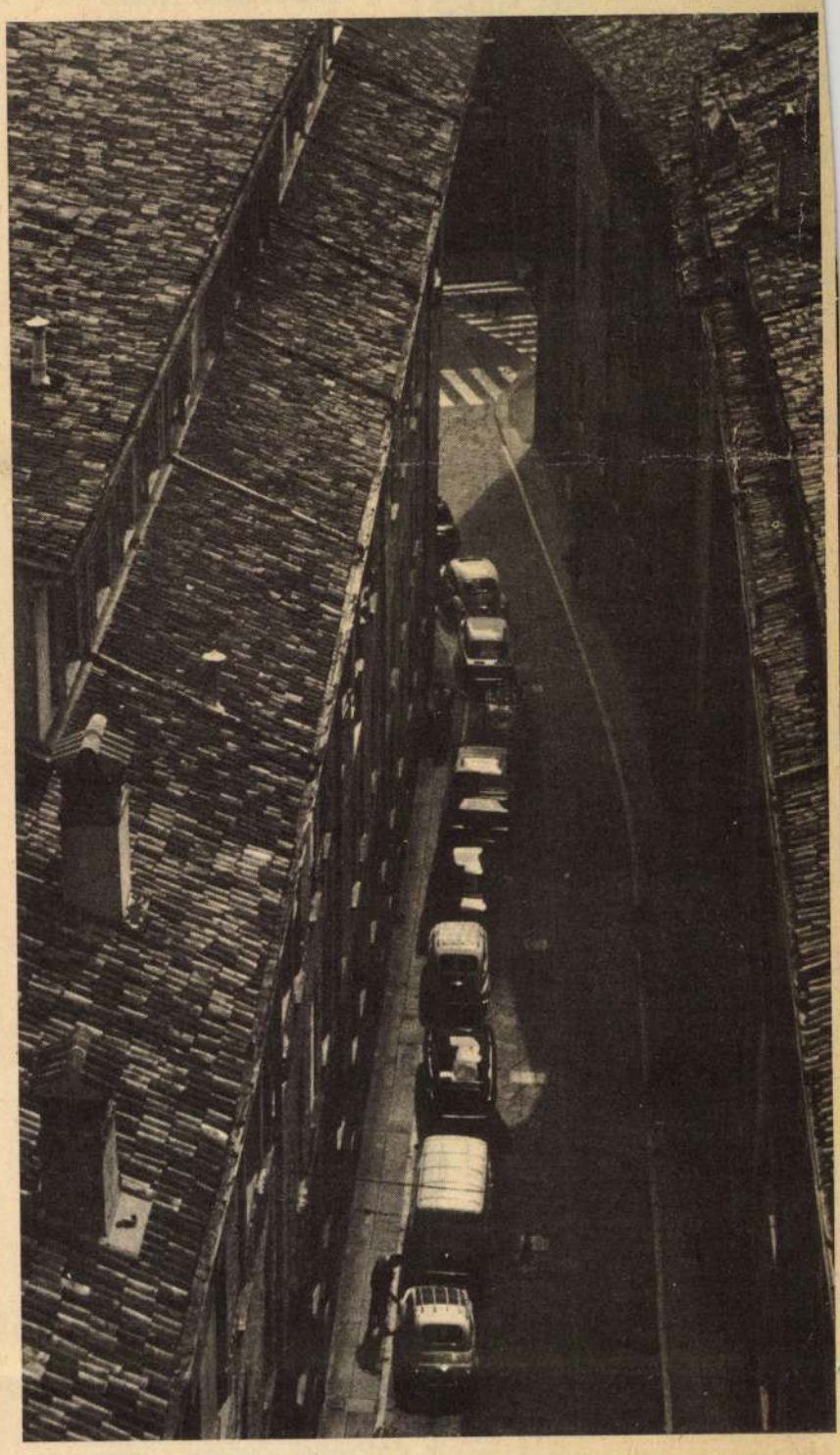

Cserepek ● Pathó Sándor felvétele

A debreceni Ady Endre fotoklub alkotásai egyértelműen kivívták a közönség tetszését az észak-dunántúli bányaipar központjában, Tatabányán. A fotósok kiállítására a város központi művelődési intézménye, a Népház képpresszójában figyeltek fel az érdeklődők.

A kiállítás egyik legszuggesztívebb alkotása Mester Ágnes Ősz című képe. Mind művészi látásmódjában, mind technikai kivitelezésében remek munka. Az emberi sors könyörtelen végső beteljesülését azonban mintha túlzott hangsúllyal ábrázolná Mester Ágnes, a figura póza és a háttér üressége egyaránt csak a tragikus érzést sugározza, anélkül, hogy az élet folytonosságának valamiféle jelét is találnánk a képen. Vencsellei István fotója szemléletében ellenkezően: társadalmi valóságosságában ragadja meg az Elmúlás témáját, a régi falu elmúlásának ábrázolásában objektíve láttatja meg az igazságot, minden nosztalgia nélkül. Mind témaválasztásában, mind technikai kivitelében maiságával válik meggyőzővé Balogh Gyöngyi két kompozíciója. Az anyagiságot érzékletesen jeleníti meg, s ezáltal — áttételesen — vall az ember alkotó tevékenységéről.

A nem túl sok alkotást felvonultató kiállítás egészében is meggyőzően jellemzi a debreceni fotoklub munkájának színvonalát, igényességét. Szépen sikerült fotókon jelenik meg az ember sokféle arca, de megemlíthetjük Pathó Sándor Cserepek, Erdődy Zoltán Tetőlécek, Kovács Zoltán Házkompozíció és Bodnár Imre Kút című, sajátos hangulatot árasztó felvételeit. Ennek a válogatásnak azonban nemcsak a technikailag igényes munka a jellemzője, hanem a művészi felkészültség is. A fotoklub tatabányai osztatlan sikere újabb tájakra vitte el a debreceniek hírét.

Jenkei János

re a munkára a tsz. A jobb oldali mbájnok a kalászosok betakarítása-

Perzsel a hőség

etében?

lett, hogy több szép hízott marhát értékesítünk, a 7000 kövér sertést is eladjuk. A 9000 juh gyapjának olyan jó a minősége, hogy ebből a bevétel több mint 3 millió forint lesz. Naposbaromfiból is közel 3 milliót értékesítettünk ez évben, és ezenkívül mintegy 300 000 árubaromfit is eladunk. Különben — folytatja tovább a főagronómus — érdemes lenne megnézni a baromfifarmon folyó építkezést. Hat, egyenként 90 méter hosszú és 12 méter széles úgynevezett broyler házakat építünk, amelyeknek darabja 1,1 millió forintba kerül. Ez most a legkorszerűbbnek mondható baromfiól.

Mi tehát végeredményben az eddigiek szerint a kilátás?

— Forintban mindenképpen hozni szeretnénk azt, amit terveztünk. Az igaz: sohasem jó az, ha ilyen korán kell kezdeni az aratást, mint ebben az évben is. E hónap huszadika táján ugyanis már megindul a gazdaság 31 kombájnja, és megkezdi a munkát. Az idő azonban még sokat változhat. De ha nem változik, akkor az embereknek kell rajta segíteni. Hát mi ezt próbáljuk most meg. Öntözni, amennyit csak lehet, nagyon jó növényápolási munkát végezni, takarékosan gazdálkodni. És természetesen minden lehetőséget kihasználni a termés, illetve a jövedelem tartása, növelése érdekében.

Olyan gazdaság a nádudvari Vörös Csillag, amely az elmúlt években is nemegyszer állt már nagyon nehéz helyzet előtt. Mindig megtalálták a módját, hogy a természeti csapásokat hogyan tudnák kivédeni. Bizonyára most is — bár nagy erőfeszítés árán — az országos hírű szövetkezet tartani fogja hírnevét.

R. B.

rata párt köré tömörülnek. Van olyan szervezetük például, amelynek kimondott célja a haladó jelöltek támogatása országos és helyi választásokon.

– Milyen a befolyásuk?

– Nem találták még meg az utat a munkássághoz. Aligha elhihető, hogy az újbaloldaliak a jövőben mindent eldöntő

sortatarozás, homlokzatépítés, társadalmi munka

Több ezer debreceni lakóház kezelését és karbantartását végzi a Debreceni Ingatlankezelő Vállalat. Számos épület magán hordja a korszerűtlenség, az elavultság jegyeit. A lakásépítkezés fokozódó üteme is csak részben változtat ezen a helyzeten. Ilyen körülmények között a DIK munkája sem könnyű. Sok a jogos panasz és kérés, sok a tennivaló. Az anyagi lehetőségek azonban korlátozottak.

A DIK ennek ellenére — különösen az utóbbi 3 évben — komoly erőfeszítéseket tett feladata jobb, színvonalasabb elvégzésére.

A vállalat évente mintegy 30—35 millió forintot költ az állami tulajdonban levő lakóházak felújítására, javítására. Elsősorban a lakások állagvédelmét és lakhatóságát biztosítják. Az évi keret egy további részét a városképet már erősen rontó, elhanyagolt külsejű nagyobb épületek teljes felújítására fordítják. A karbantartások egyharmadát saját munkaerővel, kétharmadát építőipari vállalatokkal kötött szerződések alapján végzi a vállalat.

A felújítási munkában új vonást jelentő tömb-, illetve sortatarozást 1965-ben honosították meg Debrecenben. Az általános karbantartás és javítás kiterjed a szóbanforgó épületek tetőfedésére, bádogosmunkáira, a padlóburkolatok felújítására, a villanyhálózat korszerűsítésére és az előnyösebb, földgázhálózat vezetékének építésére stb.

A tavaly megkezdett és a nagyobb összegeket igénylő karbantartások befejezésére előreláthatólag az idén kerül sor. Úgyszintén hamarosan végeznek a Vörös Hadsereg útja 43., 45., 47., továbbá az 51., 54. szám alatt levő épületek felújításával is.

A vállalat megkezdte több debreceni lakás külső homlokzatának tatarozását. Homlokzattatarozásokra elsősorban a 4-es számú főút mentén, továbbá a Péterfia utcán, a későbbiek során pedig a Bem téren és a Hatvan utcán kerül sor. A Széchenyi és a Kossuth utcai épületek homlokzatának felújítását a DIK megbízatása alapján a Debreceni Építőipari Ktsz végzi.

A nagyobb arányú karbantartásokhoz a lakosság is hozzájárul. Az I. és a III. kerületekben például a ténylegesen elvégzett társadalmi munka értéke 1967-ben meghaladta az egymillió forintot.

A vállalatnál jelenleg a legnagyobb gondot a munkaerőhiány okozza. Kevés a szak- és segédmunkás. A munkaerőhiányon a vállalat jobb munkaszervezéssel, fokozott gépesítéssel kíván enyhíteni.

Kovács Tibor

Egy napi kereset Vietnamnak

A hajdúszoboszlói Köztársaság Termelőszövetkezet KISZ-alapszervezetének tagjai megbeszélték, hogy egy napi keresetüket elküldik a szabadságáért harcoló vietnami népnek. A hajdúszoboszlói fiatalok már be is fizették egy napi keresetüket — összesen ezernégyszáz forintot — a vietnami csekkszámlára.

Válasz a Napló cikkére

Illésinger Ilka.

A Nemzeti Szalon szezonzáró kiállításán „Fáradt modell" (rajza) c. képe szerepel. (említve.)

Pesti Hirlap, 1924. Jún. 21.

Mesinger Ullés.

A Nemzeti Szalon nem záró ki-
állításán „Faradt mordell" c. [illegible]
rosepel (emlitve.)

Messinger Illés

„Alföldi táj" c. műve szerepel a Nemzeti Szalon nagy tavaszi tárlatán. (emlitve)

Magyarság 1927 VI. 16.

Messinger Illés

1920 jan. febr.
kiáll. Nemzeti Szalonban
Malomrészlet, olaj. 6000.–
1920. szept. u. o.
Szentendrei részlet, olaj. 5000.–
1921. szept. u. o.
Aipaidtelepi konyhakert, olaj.
7000.–

Vascsákány V. 191

Messinger Illés

Mücsarnok

1919. hadvisels muv. nak

215

karteren nem volt

Szegedi Somogyi Könyvtár III. 195.

Messinger Illés

1928. jun. Neuz-kalon
far-tárl -
Fáradt modell, szines
vagy

Molnár Viktor, államtitkár

III. 239

Messinger J. István

Jestö

1907 – 1911.

Éírnisk 1930. 86. l.

Messinger István

nakoklevél jelles eredm.

Értimisk

1911/12

26 l.

Cserebogár, filigrán mű Libay Sámuel-
től VIII. 40.

Messinger István

az izr. kérmű egylettől

120k.

Értímisk 1911/12.

25-1

Iparmüvészeti Museum IV. 267.

Messinger István

Hunidei pályázaton II. díj.

Értimisk 1911/12

22. l.

Ponte, Giovanni da, festo' III.156.

Messinger Tobiás

díszítő festészetben I. díj.

Értesítő 1910/11. 13. l.

~~köt~~ rek, tojásdad medaillonban. ~~Fején~~ ma-
~~za~~ hosszú és körszakáltan rövid. Bokát kontöse
lástja hermelines. Felirata a kép alatt két

Bassa
de Turchi"

etei a keretnek 7.6 : 6.8 c/m.
13.

140/95 № 10.

Messinger Illés
Alberti részlet, olaj

Népgondozó akció javára rendezett kiáll. N.Szal.
192o. ápr. 7 l.

Messinger Józsefné, özv

Műcsarnok, szobrász Bpst

1916-17. teli kiáll. 361

özv. Messingerné K. Ida

1917. tav. kiáll. 455

Szabolcsmegyei muzeum III. 133, 134.

Messinger Józsefné

Kobrin. 1916.

Címnök 1930.86-l.

Messinger

M. 2. *Józsefné*, szobrász, * Mokrin 1866 szept. 11. A bpesti képzőműv. főiskolán Radnai Bélánál tanult. 1916 óta kiállítója a Műcsarnoknak.

Lg. II. 111 l.

riai mester.

századból.

egész alakban és ülve ábrázolt holttestet térdein tartja, míg gja. Krisztus jobb melléből és

l a vér csorog. Lelógó haja választva. Máriának öltözete: st és piros ruha.

ga 73 cm. — Lelt. sz. 1132. — Resiminitől 1500 lírán, vagyis 894 decz. 17-én (279–894). — 895 márczius 26-iki 12620 és az in. előadmányi ivet. — Az elszámber 28-iki 4561 (635–900) és n. sz. leirat (464–901).

r. 5. l. — Verzeichniss N°. 192.—

9

Messinger Józsefné

1911/12 II. – 1912/13

Ferképzőintézeti könyvtár

113. l.

fényes felületet sokszor bekarcolt borítja és gazdag ezüstdíszítés élénkíti. A szekrény-Ó.-k egyszerűbb formáiban a XVIII. század végéig készültek és Magyarországon is sűrűn fordulnak

Messingerné

Kovács Ida

nobrass

mil. Nagykikinda

lásd

Bozsa Magyarlex

662, 6634.

Császári és királyi udvari szállító.

FISCHER IGNÁCZ BUDAPESTEN,

porczellán és majolika gyáros.

Gyár: VII. kerület, külső dob-utcza 17. sz.
Főraktár: IV. kerület, bécsi utcza 3. sz.

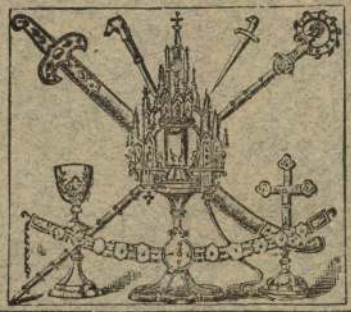

LINK FÜLÖP

ékszerész Budapesten

készit művészi kivitelü ékszereket, egyházi és egyéb disztárgyakat, mentekötőket és öveket diszöltözetekhez aranyból, ezüstből zománczczal és drágakövekkel diszitve akár régi minták, akár ú tervek szerint, régi ezüst é arany tárgyakat eredeti állapotuk hoz hűen helyreállit.

Műhely: IV. váczi-utcza

JACOBEY ÉS TÁRSAINAK

az iparművészeti társulat által ajánlott vállalata elfogad meg bizásokat **a vallásos festészet minden ágában**; készit fresko és oltárképeket, dekorativ festményeket; épit, aranyoz, fest é márványoz oltárokat, szószékeket, keresztelő kutakat; kész színes festésü és nem festett szobrokat.

Messinger Józsefné dr.né

szül. Mokrinban 1866
sept. 11. Fr. polg. iskola.
1911/12. I. első osztálybeli
növendék. Deák Ebnerné.
1911/12. II. első osztálybeli Radnai Béláné.
1912/13. I. másodszor. u.o.

Lelet, csövi N. 179

M.D.K.

Messinger Lajos, építész

Sebestyén Artúrral közösen készített terve harmadik díjat nyert a zágrábi póstapalota pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1901. XXII. évf.

jul. 24. sz. 7. old.

Messinger Lajos, ip.m.-terv. MDK

Terve: Billiárdszoba. Kivitelezte Letkovits J
és tsa.

Magyar Iparmüvészet. 1903. 109-112.l.

MDK

Messinger Rezső, épitőmester

Feltámad a romváros. Budapest harca az ujjáépitésért. 1945-47. Bp. 1947. 50.l.

Messinger Józsefné MDK

Gyermekportrait, bronz

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

Messingerné, K. Ida

MDK

Portrévázlat, gipsz

Műcsarnok 1917 tavaszi tárlat

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848 II. 193 l.

Név: Mosslcüthner Rupert

Foglalkozás: Kőjarogó

Szárm. hely:

Hitfelekezet: Csal. állapot:

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1724 III 13

A polgárjogért fizetett összeg forintban:

Messmer, Alois

nobrász

Pozsony

1890.

l

Lykakőzöns

82. l.

MESSMER, Thomas vérmetsző

rendszeresen együtt dolgozott Hristofer Zefarović szerb festővel

ld. AH 1988/1. 97-98.p.

+

DAVIDOV, Dinko: Spomenici Budimske eparhije. Beograd ; Novi Sad : Prosveta ; Matica srbska, 1990 59, 171, 175. p. + ill

MDK

Messner építész

Magánépitési eng. Bpesten. Vállalkozók Közlönye, 1907. szept. 11. 5. l.

MDK

tav.
Pécsi Képzőműv. és Műbar. Társ. 12.kiáll. Pécs,
1933. ápr.

MDK

Messner és Arndt, építész

Uj építkezési eng. Építő Ipar, 1910. aug. 28.
347 l.

MESSNER, Franz, pozsonyi ácstalonmester

F. M., bürgerl. Tischlermeister, †48 éves korában,
1844 június 18. (1844, 524.l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

MESSNER, Franz, pozsonyi asztalosmester

F.M.,bürg.Tischlermeister,
† 48 évesen, 1844 jun.18.

[1844, 524 l.]

Pr.Z.

Messner Kereszély

ötvös

Kőmagyötvj. 1855.

sz.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15
I II III IV V V

Quintus Kon

1935 FEB. 11.		900 sz. sala		
1935 FEB. 19.		á conto		
1935				
IV.	13.	1406. sz. számla	S	
"	16.	u. v.		
"	18.	1414. sz. számla	S	
"	20.	u. v.		

Messner Krestell

ötvös 1592

láid

Gyárfás Nagyneben

Arch. Ért. 1910 414

Messner Sebestyén

Művészet 1909 - 135

Mester

Szobrász

Revue de Hongrie,

1910. III. a. VI. f.. 684-686. l.

Véli Farkas.

MDK

Mester ? , szobrászm.

a huszonnyolc müterem egyike az övé.

Farkas Zoltán: Budapest Nővároa müteremházai. /A Százados-utcában./
Vas. Ujs. 1912. 32.sz. 59.évf. 646.l.

MDK

Mester és Kiss építész

Épitési eng. KIÉM 1931, aug. 1. 12o.l.

MDK

Mester a kockával. 16. század.

"Le Phénix", Rafael után, rézmetszet.

Ernst Múz. 22. sukc. 3o l.

MDK

Mester épitész

Diósgyőri kórház tervrajza repr.

Virágh Pál:A diósgyőri kórház területének rendezésére kiirt tervpályázat Magyar Épitőművészet 1954.4-6.sz.163.l.

Mester épitész MDK

Hidasi Lajos:XIII.kerületi rendelőintézet tervpályázata Magyar Épitőmüvészet 1955.IV.évf.11-12.sz.363.l.

Mester Andor, [grafikus]

MDK

„Rajzszakos tanár."

Meghalt 1970, márc. 25-én.

Temetése az óbudai temetőben.

—: Halálozás 11.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 3.

Mester Árpád

Mester Árpád-Tarján László: Budapest, Kacsóh Pongrác uti lakótelep. - Müszaki Tervezés, 1966. 3.sz. 5-9. l.

Az 1966. évimagyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283. l./ 25o. l.

Mesler Árpád

Horváth György: Pro Arte. Budapest, 1966. (Mesler Árpádról) - Magyar Nemzet, 1966. febr. 13.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283.l./ 248. l.

Mester Árpád,

Újpalota részletes rendezési terve (Makettről fotó).

Heincz Mihály: A fővárosi lakásépítés helyete.
Budapest VIII. évf. 2. sz. 1969. febr., 4. l.

Képes Krónika
1973.IV.14.TV.
17.25/11/Kr.

Mester Árpád, Ybl-díjas, Pro arte-díjas várostervező építész

102

- Beszélgetésre kértük itt Mester Árpádot Ybl díjas és Pro arte díjas várostervező építésztk aki majdnem valamennyi budapesti lakótelep tervezője, talán az óbudai az egyetlen, ami nem az ő kezén ment keresztül

- Van azért több is. A lakótelepek megvalósitása során az esztétikai dolgokat hordozó motivumok általában azok amik áldozatul esnek főként a beruházók és a magukat pénzügyi vagy gazdasági szakembereknek tartó szakértők

- Ezt elhagyhatónak tartják esetleg

- Igen. Persze nyilvánvaló, hogy a mai körülmények között, amikor a lakótelepek építésénél elsősorban a tömeges lakásépitésről van szó és elsősorban azt szeretnénk elérni, hogy mielőbb ugye Budapesten és az országban mindenütt lehetőleg minden család lakáshoz jusson, akkor sok esetben ért-

Kérem kronikea
1923 TO 14 TV
14-06 / 11 / 14.

104

- Szabadlaszlónszerű kérdés itt Mátyás Kapitány vel díjam és
Ha arte díjas vázosterrend épitésnek ami majdnem vala-
mennyi budapesti lakótelep tervezője, talán az doudal az
egyetlen, ami nem az [illegible] mint keresztül

- Van azért több is. A lakótelepek megvalósítása során az
esztétikai dolgokat hozzáró motivumok általában azok amik
[illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

- Mit elhagyhatónak tartjuk esetleg

- Igen. Nagyon nyilvánvaló, hogy a mai körülmények között,
amikor a lakótelepek épitésénél elsőnorban a tömegen lakó-
épitésről van szó és elsőnorban azt szeretnénk elérni, hogy
mielőbb ugye [illegible] és az [illegible] mindenütt lakató-
"ég minden [illegible] lakóhoz jussom, akkor sok esetben ért-

hetőek bizonyos ilyen jellegü álláspontok. A lakótelepi esztétika elsősorban az épületekben jelentkezik. Természetesen nem lakóházakra gondolok én, hanem minden olyan épületre, amely lakótelepen belül megvalósul. A következő eset, amiben a lakótelep esztétika pontosan jelentkezik az az épület együttes az épületek együtteseinek az esztétikája, az épületek elrendezésében jelentkező esztétika, változó magasságu, változó tömegü, változó tartalmul, változó rendeltetésü épületekről van szó, mert bizonyos áttételekkel tartalmi vonatkozások, rendeltetési kérdések hatnak az esztétikai témára. A következő amiben jelen eshetőségünkben jelen esetben jelentkezik egy lakótelep esztétikája az a szükebb környezet esztétikája. A szükebb környezet esztétikája, a kisebb belső terek rendszere rendszerében jelentkezhet. Ide tartozik például az alap sikoknak a kiépitése, azoknak a kezelése. Vannakolyan helyek olyan területek például a főbb gyalog utaknaknak a területei, vagy a központnak a tereinek a sikjában, ahol ji ugy szoktuk mondani olyan minőségi felületeket kivánunk, mint egy jó hőlokzatnak a minőségében. Tehát vannak olyan burkolati anyagok, olyan burkolati igények is, ahol ezek a kérdések igy jelentkeznek. Ide tartozik még a szükebb környezet esztétikájához az utca butoroknak a kérdése például. Például a padoknak, a h rdető oszlopoknak, köztéri óráknak a megjelenési formája és igy

tovább. De ide tartozik például, hogy a maga szükebb szakmájáról is szót ejtsünk konkrétebben a köztéri szobroknak a kérdése, is, ezeknek az elhelyezési kérdése is, a kutaknak ezzel kapcsolatban valami figurának
- igen az épületnek való együttes hatására
- igen, valami képzőművészeti hatásnak az ügye és minden olyanr dolog, ami az ember közvetlen környezetében jelentkezik és az ember ott tartózkodása során mindenképpen hatnak.
- Ez a lakótelep a legfrisebb gyermeke ugye, mit szeret legjobban, melyik részt ?
- Sok olyan részlet van, amit nagyon szeretek és nagyon szívemhez hőtt, de talán a Füredi tórnek egy olyan kis intimebb belső tere az ami nagyon kedves számomra, itt tulajdonképpen be tudnám mutatni azokat az elképzeléseket , amire az előbb utaltam, hogy a kü pontok felé milyen mértékben próbál humanizálni az egyébként nagy tömegű, rendkivül nagy tömegű, bizonyos foku él h ménus mértékü és léptékü épületeknek a hatásait. Itt ugye nagy környezetbe helyezkednek el a földszinti 1o emeletes, 11 szintes lakóházak, a lakóházak között a terület nagyjából i súlypontján súlyvonalán egy közintézményi zóna vonul végig, a közintézmények iskolák, óvodák, bölcsödék, üzletek mértéke, léptéke, magassága eleve határozott, meghatározott, általában földszint, 1-2 e-

melet magasságról van szó, ezeknél az épületeknél és annak érdekében, hogy az a lépték valahogy a külső karéjt jelentő lakóházaktól le legyen bontva a központ felé ennek érdekében változó tömegü lakóházakat alkalmaztunk a lakótelepen.

Magyar Építőművészet 1978/2

Újpalotai lakótelep, Budapest

Beépítési terv: Mester Árpád (BVTV), Tenke Tibor (TTI)

MESTER ÁRPÁD

Központok:
Callmeyer Ferenc

Házgyári épületek:
Selényi István
Csordás Tibor
Bakos Béla
Csorba Zoltán

Egyedi lakóépületek:
Callmeyer Ferenc
Tenke Tibor

Közintézmény központok:
Callmeyer Ferenc

Munkatársak:
Somorjai Antalné
Zsitva Tibor
Fekecs Éva
Krejcarek Károly
Gerula István
Halmágyi Sándor
Szemerédy Magda
Somorjai Antalné
Zsitva Tibor
Borsos Károly
Molnár Elza
Papp Gábor
Szövenyi István

Statika:
Gilyén Jenő
Gouth István
Kisfaludy Attila
Makó Lóránt
Tóth Elemér

Épületgépészet:
Both Attila
Csavarga Miklós
Ilkovits Iván
Kardos István
Kettinger István
Oravecz Béla
Szántó Miklós

Organizáció-ütemezés:
Tömösvári Sándor

Alapozások:
Kisfaludy Attila

Általános gépészet:
Kardos István

Víz-, csatorna-, gázellátás, távfűtés, útrendszer, durva teleprendezés, talajmechanika:
MÉLYÉPTERV

Finom tereprendezés-kertészet:
LAKÓTERV

Elektromos energiaellátás:
ELMÜ

Telefonhálózat:
POTI

A két világháború közötti politikai és gazdasági depresszió, majd azt követően Budapestet jelentősen érintő háborús károk miatt a főváros egy rendkívül silány, rehabilitásra alkalmatlan lakásállományt örökölt. Lakossága — a háború után egyesülő peremkerületeivel — hirtelen 1,6 millióra, s azóta fokozatosan 2 millióra szaporodott.

Ezek az adottságok rendkívül nagy feladatokat róttak a lakásépítésre, mely elsőrendű politikai programmá vált, célkitűzéseiben elsősorban mennyiségi feladatokat jelölt meg. A kormányzat — az adott gazdasági keretek figyelembevételével — egy összetevőiben konkrétan meghatározott életszínvonal általánossá tétele érdekében, minden családnak egy nemzetközi felszereltségi szintet elérő lakás felépítését tűzte ki elérendő célul.

Az egyetlen eszköz, mely ennek a feladatnak a gyors megoldására alkalmas, vitathatatlanul az iparosított rendszeren alapuló technológiákkal létrehozott koncentrált, nagy lakótelepek építése volt.

Ennek a nagy társadalmi erőfeszítésnek az egyik megnyilvánulása az újpalotai lakótelep, mely Budapest északkeleti részén mezőgazdasági művelésű területen 136 ha-on 13 500 lakásával rendkívül rövid idő alatt — 1963—1975 között — épült fel. Fő építési bázisa egy évi 4000 lakást gyártó házgyár volt.

A középkor organikus struktúráját brutálisan szétrobbantó ipari forradalom „slum"-jainak természetes reakciójaként kialakuló kertvárosokban, zöld „slum"-okban, majd később az Athéni Chartában meghirdetett városeszményben az ember csak elvesztette társadalmi kapcsolatát, de nem találta meg a „természethez visszavezető utat". Valamiféle optimális kompromisszum helyett száműzték a bajok vélt okát; az utca szervező szerepét a városban kiszolgáló funkciójúvá degradálták. Az azonban egyre inkább érződött, hogy a történeti szerkezetfejlődés logikáját nem lehet büntetlenül letörölni, mert a város elvesztette lényegét.

Újpalota tervezésének időszakában a városrendezők gondolatban már túl vannak a 20-as években felvetődő, majd az Athéni Chartában meghirdetett elvek dogmatikus alkalmazásánál.

Újpalota a városias város „mítoszának" jegyében fogant. Megmentendő a „várost" és a „természetet", a lakóterület koncentrálásával egy „városgerincet" volt cél létrehozni, melyben egymáson átszövődve helyezkednek el a lakás, a közintézmény, a kereskedelem, a szolgáltatás és a forgalom számára lehetőséget biztosító létesítmények.

A 10—16 szintes lakóépületekbe szervezett lakások a ferde kereszt alakú útrendszerre lineálisan települnek, egyik oldalon a forgalmi útrendszerre kapcsolódó közösségi intézményekre, a „városra", másik oldalon az összefüggő zöldterületekre nyílnak, ahol a zavartalan környezetben az oktatási és nevelési együttesek helyezkednek el.

. . .ÉS MÉGIS: a nedves szobakonyhás lakásból ideszanált emberek rossz közérzetének megmagyarázhatatlannak tűnő ténye gondolkodásra kényszerít mindenkit.

A több nem jelent automatikusan jobbat.

Mi tehát a „város" valósága?

Az urbánus város nemcsak egy racionális, egészségügyi és különböző „védelmi" és „kényelmi" kritériumnak mindenben megfelelő, konkrétan megfogalmazható térigény és funkció, mely a közösségi és individuális életforma kielégítésére egyaránt alkalmas struktúra, mely biztosítja a jármű- és gyalogosforgalom, valamint a gyermeknevelési intézmények zavartalan működését, a benapozás mértékének megfelelőségét és az infrastruktúrával szemben támasztott igények optimális kielégítését.

Egy átmeneti „lelkes" időszak után ismét visszajutottunk oda, hogy a városépítés nem kizárólag építészeti feladat, a város „valósága" nem ragadható meg egyetlen karakteres alkotói aktusban.

Úgy tűnik, nem elégséges, ha csak a művi környezet külső kereteit — az életfeltételeket — vizsgáljuk, kell hogy annak kielégítési módját és formáját, a benne alakuló élet minőségét is szem előtt tartsuk: az embernek olyan környezetet biztosítsunk, mely nemcsak fiziológiai-, de emberhez méltó léte biztosításához szükséges.

A társadalmi tervezésnek, a társadalmi jólét pontos jellemzésének eszköze nem lehet már a zömében mennyiségi értékeket megfogalmazó életszínvonal.

Az életszínvonal korszerű értékelésére az eddiginél összetettebb, árnyaltabb vizsgálati módszer kialakítására lenne szükség, mely az életminőséget elemezné, mely analizáló eszközei segítségével az adatszerűen mérhető jellemzőkön kívül (ellátottsági mutatók, levegő szennyezettség . . . stb.) a nem mérhető és még csak mozaikszerűen megfogalmazódott, de áttételesen érezhető társadalmi elvárásokat is érzékelni tudja (rossz lakótelepi közérzet összetevői). A jobb életminőség, az emberek életfeltételeinek javulását eredményezi.

Életminőség elemzéssel a különböző területeken — az építészeti keret, a struktúra oldaláról, az üzemeltetés, a használat, valamint a társadalom felől — jelentkező hibaforrások összefüggéseikben vizsgálhatók.

Nem a teljességre törekedve, néhány

1. Helyszínrajz
2. Funkcióséma, N=nevelési központ
3. Modellkép
4—9. Az építés kezdete és kifejlődése

1. Topografia
2. Esquema función, N=centro de educación
3. Imagen del modelo
4—9. Los inicios y el avance de la construcción

1. Plan de situation
2. Schéma de fonctions, N=centre d'éducation
3. Maquette
4—9. Commencement et avancement de la construction

1. Site plan
2. Scheme of functions, N=educational centre
3. View of the model
4—9. Start of the construction work and its develompent

La arquitectura y el pesarrollo urbano

Architecture et développement des colonies

Architecture and settlement development

La Colonia de Újpalota, Budapest
Plan de urbanización: Árpád Mester, Tibor Tenke

Budapest debido a la depresión económico-política de la entreguerra y a las destrucciones de la segunda guerra mundial heredó viviendas de baja calidad y no aptas para la rehabilitación. En cambio la población alcanzó los 2 millónes en la metrópoli. La construcción de viviendas pasó a ser programa político de primer orden de importancia. Entre los objetivos de la misma se fijaba ante todo metas cuantitativas. La meta del gobierno fue la construcción de viviendas de nivel internacional lo cual era uno de aquellos factores por los cuales se

Budapest, quartier d'habitations à Újpalota
Plan d'intégration: Árpád Mester, Tibor Tenke

A cause de la dépression politique et économique d'entre les deux guerres mondiales, puis à cause des dégâts de guerre qui touchaient considérablement Budapest, la capitale avait hérité un effectif de logements de mauvaise qualité, impropre à la reconstruction. Le nombre de ses habitants est monté à 2 millions.
La construction de logements est devenue un programme politique primordial, et dans ses prétentions des tâches de quantité étaient tout d'abord envisagées.

The new residental district Újpalota, Budapest
Project: Árpád Mester, Tibor Tenke

As a consequence of the economic and political recession between the two world wars, and later the grave devastation caused by the war in Budapest, the capital has inherited a housing stock in a desolate state not suitable to be rehabilitated. In the meantime the population of the capital increased to two millions too.
The erection of housing became a political programme of eminent importance with the first aim quantity. To attain a living standard outlined in concreto in its com-

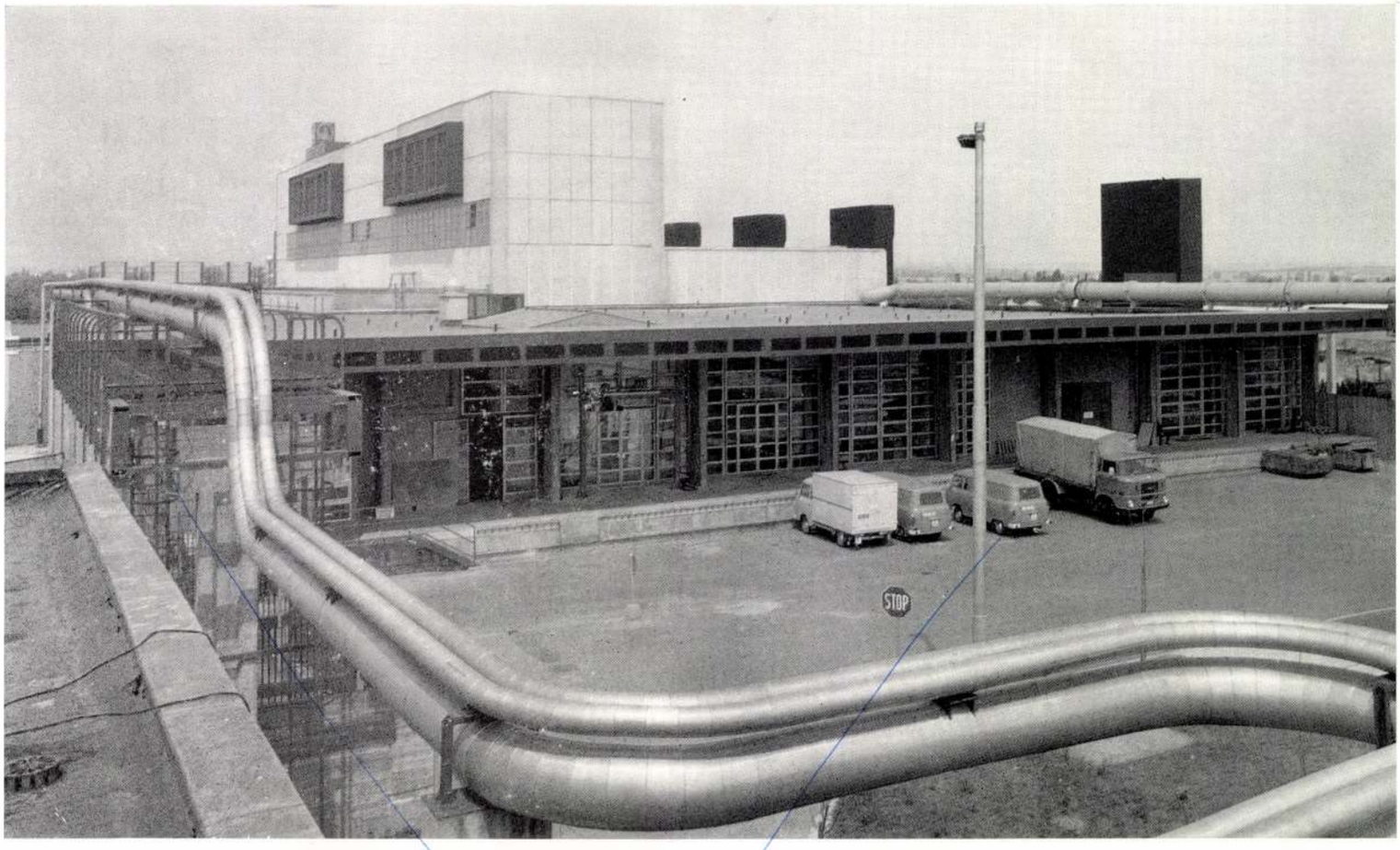

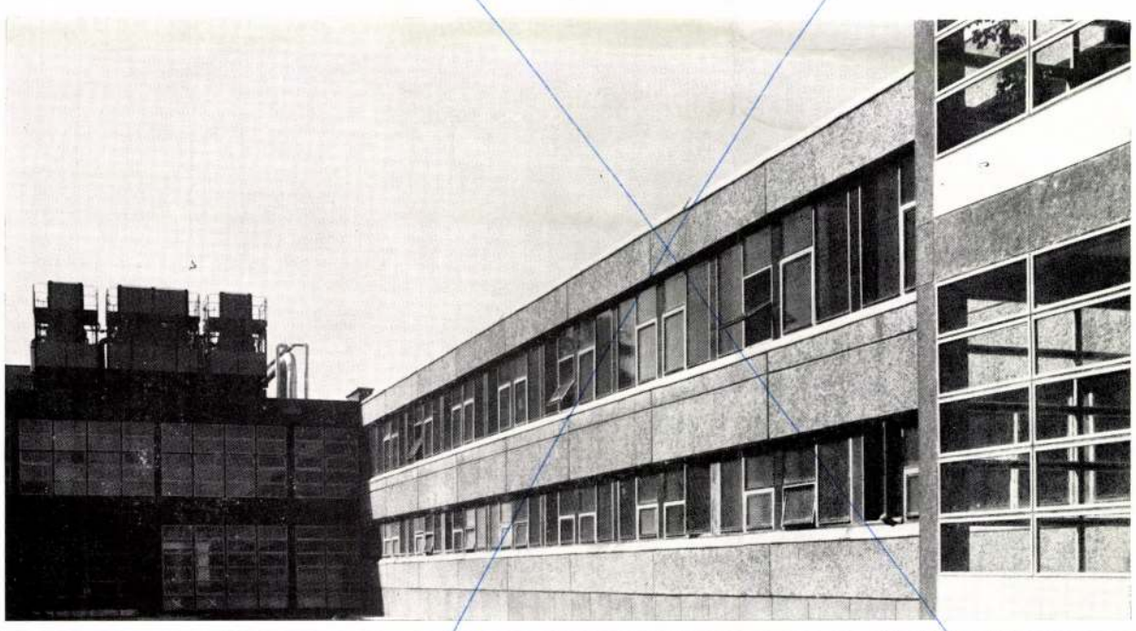

cadas de hormigón armado. El revestimiento de la fachada es de paneles de hormigón armado con aislamiento térmico y con paredes de vidrio de nervadura de acero.

blanc des hommes, le restaurant self-service capable de servir en même temps 100 personnes et la cuisine à réchauffer 200 portions.
Le bâtiment d'usine est en plus grande partie climatisé et aéré d'une façon artificielle.
La fondation du bâtiment est en béton armé monolithe, sa structure d'ossature, ses poutres de plancher, ses éléments de toiture et ses panneaux de mur frontaux sont formés de structures en béton armé préfabriqué.
Les surfaces de la façade du bâtiment sont faites avec des panneaux de mur calorifugés en béton armé et des murs en verre ayant une structure d'acier.

The foundation of the building is made of monolithic reinforced concrete while the skeleton-construction, the ceiling beams, the roof elements and the wall-plates of the frontages are assembled of prefabricated reinforced concrete structures. The reinforced concrete wall-plates of the frontages of the building received heat insulation, and they are alternating with glazed surfaces in steel framings.

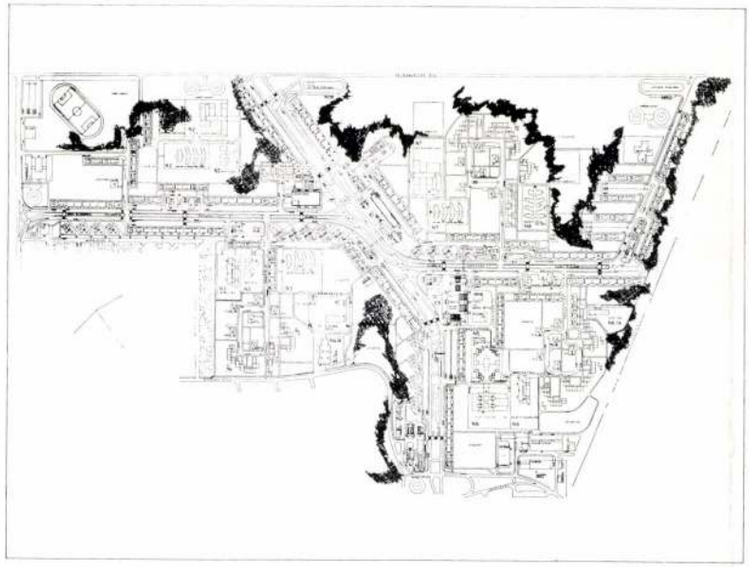

3

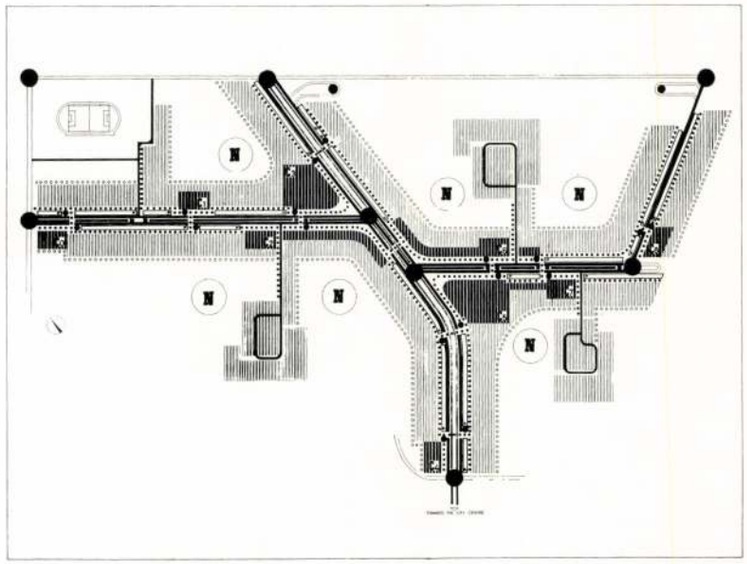

1

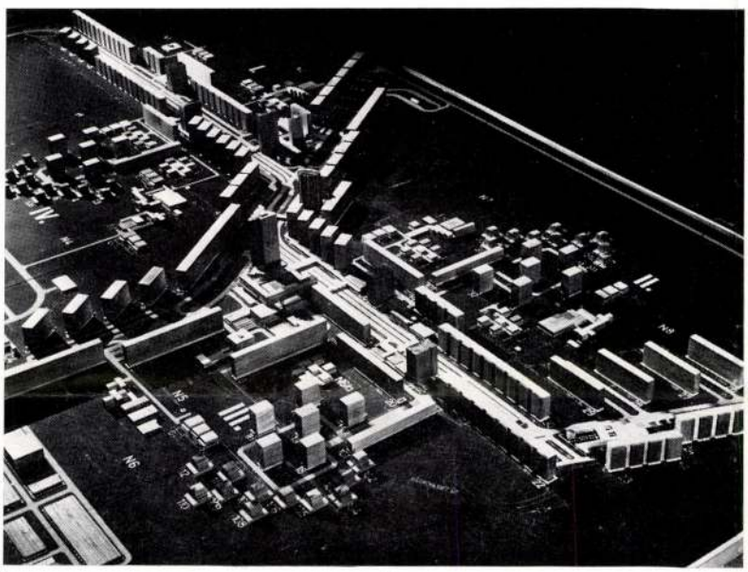

4

2

5

6

7

8

9

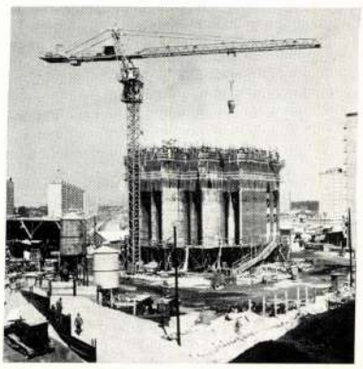

Lefinía el nivel de vida por generalizar. da única manera de realizar esta tarea rapidamente fue la de la construcción de grandes colonias edificadas con la tecnología industrial.
Una de éstas es la colonia de Újpalota que ocupa 136 has y tiene 13.500 viviendas.
Újpalota se concibió bajo el signo del "mito" de la población urbanizada. Para salvar tanto lo que es la "ciudad" como la "naturaleza", al planificar la colonia se formó un "eje urbano" donde se concentran las viviendas intercaladas con los establecimientos respectivos para instituciones públicas, los comercios, los servicios y los que aseguran el tráfico.
Los bloques de viviendas están colocados en

Le gouvernement s'est donné le but de construire pour chaque famille un logement, dont l'aménagement atteint un niveau international, dans l'intérêt de généraliser un niveau de vie concrètement déterminé dans ses composants.
Le seul moyen de rapidement réaliser ce devoir était la construction de grandes quartiers d'habitations concentrés par des technologies industrialisées.
Le quartier d'habitation de Újpalota en est un avec ses 13 500 logements sur un territoire de 136 hectares.
Újpalota était conçu sous l'enseigne de «mythe» de la ville urbanisée. Le but était de créer par la concentration du terrain d'habitation, pour sauver la «ville» et la

ponents, the government accepted as its aim to offer for every family a flat of international level regarding its execution. The only mean to reach this aim in a short. time is the construction of concentrated large housing estates erected with industrialized building methods. An example for this can be seen on the Újpalota residential district with its 13,500 flats over an area of 136 ha.
This housing quarter was concepted in the sign of the "myth" of the town-like town. In order to save the "town" and "nature" it was the aim to create a "backbone of a town" concentrating the living areas within which the public institutions, the commercial units, the servicing agencies

kiragadott karakteresen jelentkező problémát elemezve Újpalota esetében is kimutathatók ilyen összefüggések.

A lakótelep megtervezésénél az építész egy bizonyos viszonyt teremt az emberek között s ezzel befolyást gyakorol a lakótelep későbbi szociológiai légkörére. Ahol a szemlélő számára a még szokatlan léptékű épületekben folyó emberi élet csak mint egy óriási monitorfal a TV kontrollteréből jelentkezik, a kapcsolatteremtés lehetetlenségével az emberek elnévtelenednek s nem érzik sajátjuknak a várost. Ez és az üzemeltetők által nem biztosított önrendelkezés, hogy az őket érintő dolgokban felelősséget vállaljanak, többek között az okai a használat oldaláról jelentkező hibáknak.

A városépítés ma már többre nem vállalkozhat, minthogy a települések fő struktúráját — a területi és hálózati jellegüeket — megalkossa, melyek között a társadalomnak kell a maga létorganizmusát kialakítani. Kérdés azonban, hogy Újpalota nagyvonalú városszobra, zárt struktúrájú rendszere, mely az összes kommunikációs kapcsolatát csupán egyetlen hálózaton (tengelykereszt) keresztül bonyolítja le, tudja majd követni a fejlődéssel jelentkező változó társadalmi igényeket. Képes lesz-e önmagán annyit alakítani, mint amennyit kényszerültek és tudtak Budapest régebbi városrészei átvéve a változásoknak megfelelően különböző szerepköröket. Újpalota egy adott pillanatra terveződött; mi lesz a rengeteg óvoda sorsa, ha egyszer kiöregszik a város? És egy „közlekedési zsinóron" lógó lakótelep képes lesz-e szervesen beágyazódni Budapest struktúrájába.

Újpalota léptékénél és automatizáltsági fokánál fogva jelentős feladatokat róna üzemeltetőire is, akik azonban még nem érzik pontosan szerepüket a város organizmusában.

A társadalom oldaláról érezhetően jelentkező igény a város tájékoztató rendszerének kiépítése és működtetése — mely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot van hivatva létrehozni és mindenkor a város első szolgáltatása volt — az üzemeltetők elsőrendű feladata lenne. De semmilyen építészeti megoldás és semmilyen üzemeltetői színvonal nem képes ellensúlyozni azt, ha nem azonos értékeket valló embercsoportok nem megfelelően használnak egy kulturáltan kiépített környezetet.

A tervezés eszközeiben és módszereiben továbbhaladt. A „nagy megérzések" korszaka lezárult. A ma építészének élnie kell a társtudományok eredményeivel, statisztikai igények alapján kell kialakítania az élet legkülönbözőbb megnyilvánulásait szolgáló struktúrát, mely mindig befogadni képes a fejlődés adta változásokat.

Sz. Urbanek Szilvia

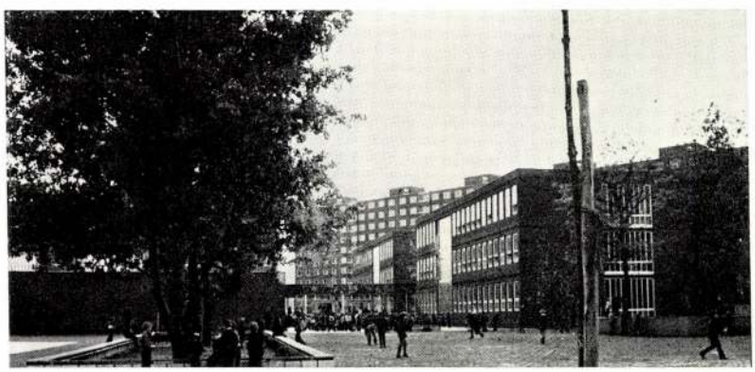

forma lineal sobre una red de vías y caminos cuya forma es de cruz cesgada. Los bloques por un lado dan a la red viaria mediante la cual se comunican con las instituciones, con el comercio etc. o sea con la "ciudad" y por el otro lado dan al campo verde donde al mismo tiempo están ubicadas las unidades de educación absolutamente no disturbadas en un medio sereno.

Sinembargo la desazón de la gente que se mudó a esta colonia de viviendas húmedas, malsanas, nos obliga a pensar, y meditar sobre lo mismo. El aumento cuantitativo no produce automáticamente el cambio que se pueda decir: es mejor.

El nivel de vida cuya definición se basa en «nature», «une charpente de ville» où les logements, l'établissement public, le commerce et les établissements des services et de trafic s'installent en s'entrelaçant.

Les logements proposés dans des édifices de 10 à 16 niveaux, s'installent linéairement sur le système de chemins ayant la forme d'une croix biaise et ils donnent d'un côté sur le système de chemin du trafic et aux établissements s'y joignant donc sur la «ville»; de l'autre côté sur des espaces verts continus, où se placent les ensembles de l'enseignement et de l'éducation dans un milieu paisible. Pourtant le mauvais moral des gens déménagés des logements humides, d'une chambre et cuisine, nous contraint à

and the possibilities for the communication are situated together with the apartment buildings in an interlacing pattern. The flats are situated in 10—16 level buildings in a linear way to the road-system of an oblique cross form, They are opening on one side onto the public institutions in connection to the road system, onto the "town" and on the other side onto the uninterrupted green areas within which education and tuition are situated together in an undisturbed environment.

Nevertheless the uneasy feelings of people who have moved into these flats from damp room-and-kitchen flats must compel one to think. "More" does not always mean "better"!

Mester Árpád, építész

Megemlékezés az urbanisztikai világnapról

Kiosztották a Hild János-emlékérmeket

A Magyar Urbanisztikai Társaság székházában tartott csütörtöki ünnepségen *Sarlós István*, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának főtitkára, a társaság elnöke emlékezett meg az urbanisztikai világnapról. Egy argentin mérnök kezdeményezésére 1949 óta a világ csaknem valamennyi országában megemlékeznek e napról, hogy felhívják a kormányok, a tudósok és a lakosság figyelmét a városrendezés fejlesztésére a városi ember és környezete közötti egyensúly megóvására, megteremtésére.

Az ünnepségen a népfront főtitkára átadta az urbanisztikai eredmények elismerésére alapított Hild János-emlékérmet az egyéni kitüntetetteknek: *dr. Bakács Tibornak*, a település-egészségügy nemzetközi hírű művelőjének, az Orvostovábbképző Intézet tanszékvezető egyetemi tanárának, valamint *Mester Árpád* Ybl-díjas építészmérnöknek.

– Megemlékezés az urbanisztikai világnapról 9.
Népszabadság, Bp. 1976. nov. 12.

MESTER Árpád ép.

Hálás köszönetemet fejezem ki minden kedves rokonunknak és barátunknak, akiknek – férjem, **MESTER ÁRPÁD** építész halála és temetése alkalmából – szerető és támogató együttérzését magam mellett tudtam. Mester Árpádné.

Magyar Nmezt, 1992.febr. 19.

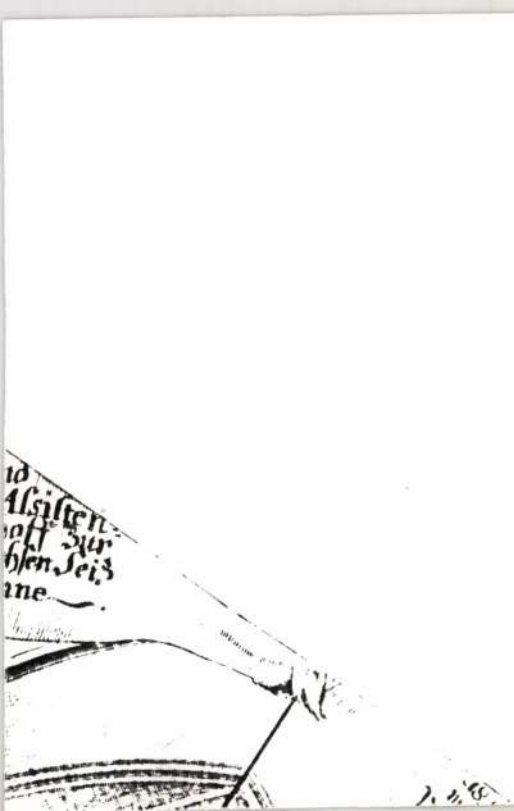

Mesterházi Márton

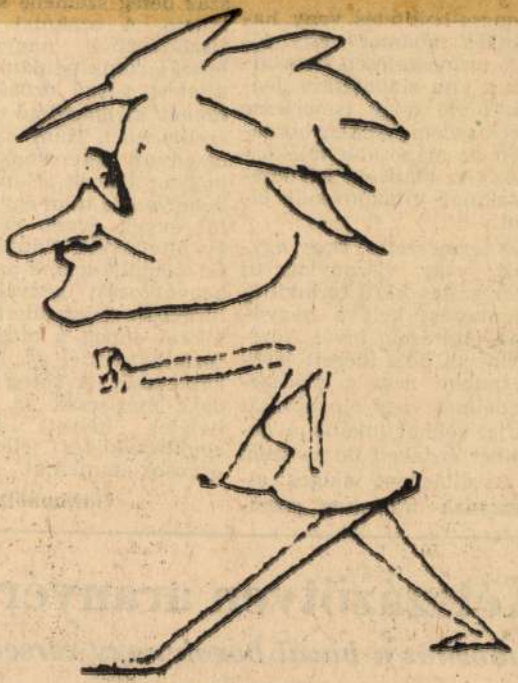

Az író önarcképe
Mesterházi Márton: Sean O'Casey világa című kötetéből

Magyar Nemzet
1984. VI. 17.

MESTER BÉLA - festő Somogyi Hírlap

„Mesteri" kiállítást nyitottak a kaposvári Gyergyai Galériában

Berzsenyi élete grafikákon

Mester Béla festőművész Berzsenyi Dániel című kiállításának ad otthont a kaposvári Gyergyai Galéria, amely egyben a 95. tárlat megnyitását is ünnepli. A megnyitón *Svajda József*, az MSZOSZ megyei elnöke köszöntötte a szép számban összegyűlt vendégeket.

A huszonkét kiállított alkotás Berzsenyi életútjának fontos állomásait követi végig születésétől a haláláig. A Berzsenyi–kiállítás aktualitását nemcsak születésének 220. évfordulója adja, egykori európaiságot hirdető szavai semmit sem veszítettek időszerűségükből. Most is vitatkozunk — vele együtt — a magyar földművelésről, a gazdálkodó ember sorsáról, a köznép jövőjéről.

Mester Béla Nikla című alkotásával FOTÓ: KŐHALMI

Berzsenyi olyan tisztaságot, szabadságot, bátorságot hirdet verseiben, amelyek Mester Béla festőművész különös technikájú grafikáin jól tükröződnek. Érdekes, áttételes megoldásokkal, ceruza és tus együttes használatával egy realizmusból építkező szürreális világ tárul elénk. A fekete–fehér–szürke kompozíciókból a niklai berek nagy emberének sorai áradnak. Kérdésünkre, hogy miért éppen Berzsenyi ihlette meg, a művész így válaszolt: — Nemcsak nagy kihívásnak éreztem Berzsenyit megfesteni — hiszen kevés portré készült róla —, hanem verseit olvasva nagyon közel éreztem magam a lelkivilágához. Úgy gondolom, ha ma élne, hozzám hasonlóan ő is szürrealista lenne.

A tárlat május 31–ig várja az érdeklődőket.

Schwartz Orsolya

1990.05.28.

KAPOSVÁRI 68 m²-es panel 1.85 M Ft-ért eladó vagy pécsire cserélhető. 74/435-968. (19762)

KAPOSVÁRON a Pipacs utcában gázos lakás sürgősen, áron alul eladó. Tel.: 82/310-072. (19542)

KAPOSVÁRON a Biczó közben 55 m²-es, gázos lakás eladó. Irányár: 2,7 M Ft. Tel.: 82/321-765, hétköznap 12-18 óráig. (19745)

KAPOSSZERDAHELYEN gazdálkodásra alkalmas 3 szobás családi ház igényesnek eladó. Érdeklődni Kaposszerdahely, Petőfi u. 26. (19795)

KÉTSZINTES családi ház eladó. Két család részére is alkalmas. Téglépítésű lakást beszámítunk. Kaposvár, Kanizsai u. 77/A. (19810)

RÉSZLETRE is 2 szobás, étkezős, gázos lakás garázzsal eladó. Tel.: 06-30/460-749. (19543)

NAGYKANIZSÁTÓL 16 km-re, Somogy megyei Iharosban, a főút mellett, régi ház 1200 n-öl telken, gazdálkodásra, egyéb vállalkozásra alkalmas, nagy gazdasági épületekkel eladó. Érdeklődni: Iharos, Kiss J. u. 24. Tel.: 74/414-493, este. (19449)

Érdeklődni a 84/312-006 telefonon. (19798)

LADÁT, Latviját, Volgát, Moszkvicsot, Samarát, Dáciát, Arót veszek, sérülten is. Tel.: 06-60/392-665. (11859)

MOSZKVICSOT, Izs-t, Ladát, Samarát veszek. Tel.: 06-30-513-539. (19370)

Balatonboglár,
Mogyorósi István, *Határköz 1.*
Tel.: 85/351-663
Balatonkeresztúr,
AKA 2000 Autósbolt, *Iskola u. 8.*
(Benzinkút mögött) Tel.: 85/376-811 (5484)

OPEL Molnár Kft.

Mercedes MB 100 tgk. 1990.	1.480 E Ft+áfa
OPEL Astra 1.4SE 1994. 11.	1.449 E Ft
Opel Vectra 1.6i 1993. dec.	1.829 E Ft
Maruti 800 DX 1991. 09.	620 E Ft
Kadet Combo 1.7D tgk. 1993. 06.	1.000 E Ft+áfa
Opel Astra 1.4i 1993. 03.	1.249 E Ft

OPEL MOLNÁR Kft.,
7400 Kaposvár, Füredi u. 153.
Tel.: (82)319-425, 422-227, 422-228,
Fax: (82)319-425 (5575)

TÉGLAAKCIÓ!

Égetett téglák közvetlen a gyártótól.

Kisméretű tégla: **15,80 Ft/db**
B-30 falazóblokk: **38,50 Ft/db**

Termékeink raklapon és osztályos minőségben is kaphatók!

Befizethető:
Dombóvári Téglagyár
Tel.: 74/466-456 (18465)

PANNON TÉGLA KFT.

SOMOGYI HÍRLAP
tői részére!

l augusztus 31-ig

dvezmény

ek megjelentetésénél

nden magánszemély, aki folyó hóra
tési számlával rendelkezik.

hirdetésfajtákra vonatkozik:

Az Élelmiszer-kereskedelmi Rt.

eladásra meghirdeti

a saját tulajdonát képező Fonyód, Sándor u. 26. sz. alatti

üdülő-ingatlant, nagy zöld területtel (3300 m²)

vagy

idényre üresen kiadó!

HUNGARO Tabak Kft

Megváltozott nyitvatartással,
kis és nagykereskedelmi kiszolgálással
folyamatos akciókkal
várjuk partnereinket
és minden kedves vásárlónkat
- hazai és import cigaretták, dohányáruk
- szeszes és üdítőitalok

Mester Árpád 1.

A főváros leggyorsabban fejlődő kerületének újabb állomása az ún. zuglói lakótelep. Az Eörs vezér téren (a Kerepesi út és Nagy Lajos király út sarkán) a metro és a HÉV végállomásának, valamint több autóbuszjárat végállomásának idehelyezésével rendkívüli forgalmi csomópont alakul ki e helyen. E jelentős forgalmi csomópont, valamint a zuglói lakótelep mintegy 50 000 lakójának ellátása indokolttá tette itt egy üzletközpont telepítését.

I. Pásztor László-Dr. Saly Ferenc: A kiskereskedelmi hálózat fejlesztésének távlatai. Budapest VII. évf. 2. sz. 1969. febr., 28. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Mester Árpád 2.

A terveket a BVTV építészmérnökei: Mester Árpád és Vadász György készítik. A tervek szerint erőteljesen koncentrálva kerülnek elhelyezésre az üzletek. Összesen több mint 8000 m²-en, amelyek között a közlekedést... ún. passageok biztosítják. Itt épül a főváros legnagyobb ABC áruháza, 2000 m² alapterülettel. A bevásárló központtól egy magas házzal elválasztották a vendéglátóipari egységet s így az a kultúrcentrummal alkot szerves egységet.

Dr Pásztor László-Dr Paly Ferenc: A kiskereskedelmi hálózat fejlesztésének távlatai: Budapest VII. évf. 2. sz. 1969. febr., 28. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Mester Árpád

és két társa közös pályaműve nyerte el az Árpád-híd óbudai hídfőjének és környékének rendezésére kiírt tervpályázat 15000 forintos második díját.

Gárdonyi Jenő: Új Óbuda.

Érdekes Ujság, Bp. 1958. január 4. 11. l.

Mester Árpád épitész MDK

Fiastyuk-utcai lakótelep helyszinrajza és távlati képe repr.

~~Diósgyőri kórház terv rajza, terv pályázat repr.~~

Lakásterv ezésünk néhány kérdése Magyar Épitőművészet 1954.4-6.sz.125.1.

M. D. K.

MESTER Árpád építész

Az Üllői úti lakótelep 1952-ben kiszült alternativ rendezési terve

(Repr.)

Társtervező: Salamon István
Schall József

Magyar Építőművészet 1959. 5/6. sz. 143. l.

M. D. K.

MESTER Árpád építész
(BUVÁTI)

Nagy Lajos király úti lakóteles
I. ütem. 1953.

Repr. (modelltató)

Magyar Építőművészet 1959. 5/6. sz. 145. l.

M.D.K.

MESTER Árpád építész (BUVÁTI)

Fiaskyik utcai lakótelep 1953.

Társtervező: Krivátsy Ádám

Magyar Építőművészet 1959. 5/6. sz. 145. l.

M. D. K.

MESTER Árpád emlék

az Árpád-híd pesti hídfője körüljáró-kerület részletes rendezési terve és beépítési tanulmánya (1957.) Rész.

Magyar Építőművészet 1959. 5/6. sz. 150. l.

M. D. K.

MESTER Árpád építész
(BUVÁTI)

A Viziváross részletes rendezési terve és beépítési terokanulmánya (1958.)

Resr.

Társtervező: Pomsár János
Kiss Albert
Kovács Bálás

Magyar Építőművészet 1959. 5/6. sz. 151. l.

M. D. K.

MESTER Árpád építész

Kékgolyó u. 1.

Társtervező: Preisich Gábor

(Repr. Alapraj)

Bene László: Lakásépítés Budapesten

Magyar Építőművészet 1959. 5/6. sz. 172. l.

M. D. K.

MESTER Árpád építész

Dunaparti szállódasor,
beépítés terv - mun -

Katarsa Körner József
Zikoly István kivezőknek

Málik József: Városképi együttesek

Magyar Építőművészet 1959. 5/6. sz. 177.
179-180.

M. D. K.

MESTER Árpád építész

Brenner-Kiss ——— Preisich

Részvétel a pályázatoni bírstervezőként

Gronasztói Pál: A budapesti Árpád hid pesti hidfőjének városrendezési tervpályázata

Magyar Építőművészet 1957. (VI) 5/6.

126-128. l.

M. D. K.

HESTER Árpád építész
Krivátsi Ádám

Fiastyúk utcai lakótelep beépi-
tési terve Rur.

Benjamin Károly: A Fiastyúk utcai
lakótelep tervezésének néhány elvi kér-
dése
Magyar Építőművészet 1956. (V.) 4. sz. 112. l.

M. D. K.

MESTER Árpád építész

Szolnok - vagyvaparti városrész
rendezése - pályázat
(II. díj)

Tájtervező: Brenner János

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

Mester Árpád épitész

MDK

részvétel a pályázaton repr.

Valentiny Károly:Pécs déli városrész tervpályázatához Magyar Építőművészet 1956.V.évf.1.sz.9.1.

M. D. K.

MESTER Árpád épílész

Szeged, északi városrész rendezése

(Megvétel)

Tarstervező: Brenner J.

Terpályázati eredmények

Magyar Építőművészet 1960. 4. sz. 62. e

M. D. U

MESTER Árpád építész

A Fiastyúk utcai lakótelep ~~kely~~-
beépítési terve (Resz.)

Tarstervező: Krivátsi Adám

Pintér Béla: Építészetünk szemlélete
magyar Építőművészet 1960. 2. sz. 7. l.

Mester Árpád épitész

MDK

részvétel a pályázaton

Tillai Ernő:Pécs déli városrész rendezési tervpályázata Magyar Épitőművészet 1956.V.évf.1.sz.4.l.

le.D.U

MESTER Árpád építész

Részletes a Moszkva tér–Széna tér rendezésére kiírt tervpályázaton

Tájékoztató: Brenner János

Magyar Épitőművészet 1960. 1. sz. 64. l.

M. D. K.

MESTER Árpád építész

üllői úti II. alternativa 1954-55.

(Repr. modellfotó
tervo)

Magyar Építőművészet 1959. 5/6. sz. 143. l.

M. D. K.

MESTER Árpád építész

ózd városközpont rendezése - pályázat (k egyébe)

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

M. É. K.

MESTER Árpád építész

Pécs Rákóczi út és környéke rendezése - pályázat (III. díj)

Társtervező: Brenner János

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

Mester Árpád, MDK

építész

Bp. Fiastyuk utca, lakótelep beépitésének egyik tervezője. (Krivátsy Ádámmal)

repr. (Model-felvételek)

MagyÉp. 1945-55.

MDL4

Mester Árpád

három társával közösen készített pályaműve az Árpád-híd pesti hídfője környékének rendezésére és beépítésére tartott tervpályázaton 21500 forintot kapott. A pályamű két rajza (pontházak az új hídfőnél; a hídfeljáró forgalmának rendezési terve) repr.

(g. j.): Készül Budapest legmodernebb városrésze.
Érdekes Újság, Bp. 1957. március 30. 7. l.

Mester István reklámtervező

A 10.000 Ft-os III. díjas kapta
a felszabadulási bélyeg-
pályázaton

Magyar Nemzet 1969 IX. 30

Mester István

építész.

Szül. Magyarpécska 1899.
Oklevelet nyert 1923.

Névjegyzmüegyetem 14. l.

T. 5936.

n az utczákat járókelők élén-
ezet két-két kutyát. Felirata

NOPEL in Türckey.

tyr.
Türckischen Key: Canceley.
alwo hie Tirckische Frauen sein.

cm.

95.

Mester István

Mester István okl. építész,
építőmester. XIV. Szobránc-u. 29.
497-026

Bptávb 1940 szept.

king hegyvidékén (képekkel).
énzes József 48
Edgar háza (képekkel). *Pásztor*
rpád 92
ıpán Pompéji (képekkel). *Dr. Bo-*
ky Dezső 108
ıonda forrásánál (képekkel). Ar-
uino *Colosanti* 128
ek és jegyzetek ötödik világkörüli
tamból (képekkel). *Gróf Vay* Péter 146
ıtino (képekkel). *Tonelli* Sándor 190
n ötödször a világ körül (képek-
el). *Gróf Vay* Péter :
ingapur 207
ziam 248
ambodgia 312
ınnam 392
Cokinkina 493
apán benyomások 568
lsi Bektasban (képekkel). *Dr. Hor-*
áth Béla 229
ıai Gróf Pálffy János bécsi palo-
ája (képekkel). *Markó* Miklós.... 314
ikia (képekkel). *Dr. Horváth* Béla 348
ánia egyetlen bányaműve (képek-
el). *Schleicher* Emil 408
nopist (képekkel) 488
Huerta után..... 596
Újra Ischlben 616

Háborús hullámok:

Hazugságok. — Száműzött szavak.-
A konyha 662
Kávéházi Moltkék és kávéházi
Kasszandrák..... 682
A hadifogoly. — Meglepetések.
Sigma..... 726—727
A János meg a Juli. *Szigma*..... 822
A német. *Szőllősi* Zsigmond..... 842
Az udvarias franczia 858
I. Az angolok 892
II. Az orosz. *Szőllősi* Zsigmond.... 896
Löven pusztulása (képekkel)..... 775
Eredmények, kilátások ..... 790—806
A modern hadvezér 870
Orosz, Török, Magyar. *S. A.*..... 876
A lövészárkok 890

*

A hatvanéves «Vasárnapi Ujság»
Zuboly 32
Ki lesz a sakkozás világbajnoka.... 32

Mester Andor

MDK

A VI. kerületi rajztanárok munkabemutatóján jól szerepelt.

"Oktogon" c. képpért

oklevél jutalomban részesült.

Juhász Antal: Kiállitások.
Pedagógusok Lapja. 1962. nov. 20.

M. D. K

MESTER Ádám építész

BUVÁTI

Ybl-díj I. fok.

Kiosztottál az Ybl-díjakat

Magyar Nemzet 1961. ápr. 2. 4. 6

Mester Árpád

MDK

Az 1963 . évi jó munkájáért a Magyar Épitőmüvészek Szövetség Elnöksége uj emlékplakettjével tüntette ki.

--.: MÉSZ-emlékérem.

Magyar Épitőmüvészet. 1964. 1. szám.

MDK

Mester Árpád építész

Felszabadult Bp. müvészete. N.Szal. 1960.

M.D.K.

Mester Árpád épitész

xA budai Erzsébet-hid budai hidfőnél a Tabán rendezései terve Jankáy Istvánnal

a megvalósitás sok tekintetben módosult.

Kisdi Oál: Jankáy István

Magyar Építőművészet 1966/3. 55.1.

Mestek Árpád építész

„Pro Arte" aranyérmet (+15.000 ft) kapott a Nagy Lajos kirak. úti, a Thälmann utcai, a Jónef Attila, az Árpád hidfői, a Kacsóh Pongrác úti és az Eörs vezér téri lakótelepek tervezéséért

Nagymaros 1966 feb. 13

Mester Árpád M.[illegible].K.

Díjazva a tervpályázaton/ 15 ooo Ft /

T ársztervező: Tenke Tibor

Tóth György: Milyen lesz a [illegible]unakanyar erőműve?
Odaítélték az első tervpályázat díjait
Pest megyei Hírlap 1964. december 6. 2.l.

Mester Árpád épitész

M.D.K.

Budapesti uj Sportcsarnok tervpályázata

II. dij

Társtervező: Tenke Tibor- Judik Zoltán
Munkatárs: Horts Hoefs-Péteri László

Magyar Épitőművészet 1966/6. 5.1.

M ester Árpád építész M.D.K.

BUVÁTH v árosrendezési osztályának vezetője
Pro Arte dijjal kitüntetve

1951-ben végezte el az egyetemet, a vállalathoz ke ült.

1953-54 Nagy Lajos király uti lakótelep tervei.
1962. Ybl-dij I. fokoozat,

Magyar Nemzet 1966. febr. 13 . 9.1. , / .

Mester Árpád építész

M.D.K.

Thälmann uti lakótelep,
1955. József Attila lakótelep rendezési terv

Árpád-hidi lakótelep tervei Preisich Gáborral,
Lágymányosi lakótlep IV. ütmterve,

Kacsóh Pongrácz uti lakótelep,
Eörs vezér uti lakótlepe

Magyar Nemzet 1966. febr. 13. 9.1. , / .

Mester Árpád épitész

M.D.K.

50 pályázaton vett részt, ebből 38 esetbe n dijaz va .

Óraadó az egyetemen, a városépitési tanszéken,

Pro Arte Budapest, 1966
Horváth G yörgy:Mester Árpád

Magyar Nemzet 1966. febr. 13. 9.1.

Mester Árpád, épílész MDK

Lakótelep terveiért nyert
érmet.

–: Ma délelőtt kiosztották a Pro
Arte érmeket 1

ESTI HIRLAP

, bp. 1966. febr. 12.

Mester Árpád építész M.D.K.

Részt vett pályázaton

10 000 forintos kiemelt megvétel

Társte vező: Tenke Tibor-Voinits István

18 terv érkezett a székesfehérvári piactér rendezésére

Magyar Nemzet 1963. december 22. 9.1.

MD

Mester Árpád

Benkhardt emlékművéről

Magyar "emzet 1968 jan.29.

Mestek Árpád építész

„Pro Arte" díjat kapott az uj lakó-telepek tervezéséért, melyekben 1951-óta vesz részt.

Nagyművelés 1966 III. n. 4 old.

Mester Árpád, építész

A rákospalotai városnegyed

egyik tervezője.

Fehete Gábor: Város a tervezőasztalon

13

Népszabadság, Bp. 1968. febr. 17.

MDK

MESTER ÁRPÁD

a Debrecen Dobozi uti lakótelep tervpályázata Bíráló Bizottságának tagja a Magyar Építőművészek Szövetsége részéről

Debrecen Dobozi uti lakótelep tervpályázata Bp., 1960.

6

Mester Árpád épitom.

16. Váci út - Robert K. Kpt.
(rajz)

Budapesti Vasszépitési Tervező Vállalat (tervek és fényképek)
Szerk. Gyöngyösi István, Rajkó Ervin Bp. 1959

Mester Árpád

6. Fiastyúk u.-i lakótelep, Modell 1/10.
7. Üllői úti lakótelep. 〃
8. Távlati rép (rajz)
9. Üllői úti részlet
10. A lakótelep bevezető útvonalának képe.
11. Üllői úti részlet.

Budapesti Városépítési Tervező Vállalat 1949–59 (Tervek és lényképek) Szerk. Gyöngyösi István–Rajkó Ervin

Mester Árpád
építőmű.

Diszkútja, melyet Tarr István szobra díszít, a Jelkérthegyi Jubileumi Parkban van.

T. Riha Margit: Szabadtéri tárlat a Jelkérthegyi Jubileumi Parkban
Élet és Tud. XXIII. 1968. V. 24. 21. sz. 986.

Mester Árpád

Képitette el az Üllői uti lakótelep épitésére vonatkozó beépitési tervet.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

151

Mester Árpád

képítette el az Üllői úti lakótelep beépítési tervének II., V., VI. ütemét:

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

151 l

Mester Árpád

képzitette a Thölmann utcai lakótelep beépitési tervét.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

1511

Mester Árpád

és Preisich Gábor az Árpád híd pesti hídfő "menti lakótelep beépítési tervezői".

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

152/

Mester Árpád

a Nagy Lajos király úti lakótelep beépítési tervezője

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970. 1521

Mester Árpád

a Harcsás Pongrác úti lakótelep épületeinek tervezője.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

152

Mester Árpád -

Tenke Tibor (BVTV, III)
mint tervezők,
konzulensek: Csordás Tibor, Selényi
István, Callmeyer Ferenc
Munkatársak: + Ropár Ferenc,
Zsitva T. Zoltán

Bpest XIV. Páskomliget - Vipalota reálatos
rendezési terve. 1967.

Magyar Építőművészet 1968. 5. n. 32. l.

Mester Árpád

(BVTV)

mint tervező, munkatársa: Péteri László (BVTV) = Bpest XIV. Eörsvezér tér környékének rendezési terve

Magyar Építőművészet 1968. 5. a. 24. l

Mester Árpád, [építész]

A Dobi-szobor parkszerű környezetét „Mester Árpád építésztervező alakította ki." (Szőny.)

–: Emlékművet állítottak szülőfalujában Dobi Istvánnak 8.

Népszabadság, Bp. 1971. máj. 18.

Mester Árpád

kénileke a józsefváros 1969-be elkészült rekonstrukciós tervét. - A terv nagy vonalakban való ismertetése.

S. L: A Józsefváros jövője

Budapest, 1970. 10. sz. 5-7. l.

Mester Árpád
építész

Újpalota vázstervezője

Repr.

1967-68.

Radó: Magyar építészettört. 355.
Műszaki Kiadó 1971

Mester Árpád
építész

~ – Krivátsy Ádám: A Thälmann n.-i
lakótelep modellképe

Rekr.
1953-54.

Radó: Magyar építészettört. 407. n.
Műszaki kiadó 1971

Mester Árpád
építész

A Thälmann u. lakótelep déli
frontja.

Repr.

Radós: Magyar építészettört. 350.
Műszaki kiadó 1971

Mester Árpád
építész

A Lőrsz Attila ~~Atti~~ lakótelep

Repr.

Rados: Magyar építészettört 351.
Műszaki kiadó 1971.

MDK

Mester Árpád, [építész]

Józsefváros újjáépítésének
terveit készítette el.

Sárdi Mária: Sugárút a Józsefvárosban
3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. márc. 30.

Mester Árpád

Mester Árpád és Gönczi Tamara készitették a VIII.ker. Józsefváros rekonstrukciós tervjavaslatát. A makett képével ismerteti:

dr. Szücs István: Lakásépités.

Budapest, 1970. 12. sz. 5-7. 1 l.

Mester Árpád építész

A tsúri pótagja az alábbi pályázaton

Kovács Ferenc: A Habáni Rácz gyógyfürdő terv pályázata, 1969

Magyar Építőművészet 1970/4 2 old.

Mester Árpád

Dr. Brenner János – Mester Árpád: Előszó a "Budapesti újabb lakótelepek városrendezési tervei II." c. tervismertetés-sorozathoz.

Magyar Építőművészet, 1968. 5.sz.
20. l.

Mester Árpád

M.Á.: Budapest, XIV. Páskomliget-Ujpalota részletes rendezési terve. Tervezők: Mester Árpád, Tenke Tibor /BVTV, TTI/, konzulensek: Csordás Tibor, Selényi István, Callmeyer Ferenc /TTI/, munkatársak: Ropár Ferenc /BVTV/, Zsitva T. Zoltán /TTI/. /Tervismertetés/

Magyar Építőművészet, 1968.5.sz. 32-33. l.

Mester Árpád

M.Á.: Budapest XIV. Eörs vezér tér környékének részletes rendezési terve. Tervező: Mester Árpád /BVTV/, munkatárs: Péteri László /BVTV/. /Tervismertetés/

Magyar Építőművészet, 1968. 5.sz.

24-25.l.

Mester Árpád

(1927)- építészmérnök. A Budapesti Műszaki Egyetemen végez. 1951- a budapesti Városépítési Tervező Vállalatnál dolgozik. 1961- osztályvezető.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon / Főnő Györgyné, Kis Tamás / Budapest, 1969.

1-6171 364 l.

Mesterépítész

Több budapesti lakótelep és lakóépület tervezésében vett részt (Nagy Lajos király úti, Thälmann utcai, Kacsóh Pongrác úti, Árpád hídfői stb.) Több díjas. (1961)

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon (Tonó Györgyné, Kis Tamás) Budapest, 1969 364 l.

MDK

Mester Árpád, [építész ?]

Az emlékmű „parkszerű környezetét Mester Árpád építéstervező alakítja majd ki."

– : Emlékművet állítanak Dobi Istvánnak Szőnyben 8.

Népszabadság, Bp. 1970. aug.

M.D.K.

Mester Árpád, építés

és Tenke Tibor körös tervei alapján épitendő uj városházközpont vonalas távlati rajzát és az Uj-Rárospalotai lakótelep modell-fényrajzát közli:

Heim Ernő: A lakótelep építés jövője fővárosunkban.

BUDAPEST, 1968. VI.évf. ápr. sz. 8-9. old.

MDK

Mester Árpád [épülő]

A XV. ker.-i Pálkom-lipeti új, 11 000 lakásos városnegyed tervének egyik készítője.

–: Új városrész épül tizenegyezer lakással a XV. kerületben 4

Népszabadság Bp. 1967. okt. 11.

Mester Árpád M.D.K.

10 000 Ft-al jutalmazva a pályázaton

Társtervező: D lányi László- Tenke Tibor

Eldőlt a Miskolc- Tapolca üdülőhely tervpályázata

Magyar Nemzet 1964. december 18. 3. 1.

M.D.K.

Mester Árpád M.D.K.

A pályázaton 15 000 Ft-al dijazva
Társte vező:Tenke Tibor

Érdekes javaslatok a nagymarosi vizilépcső és környéke épitészeti kialakitására meghirdetett pályázaton
Magyar Nemzet 1964. november 4. 3.l.

Mester-Árpád, [építész] MDK

Ugyancsak 11.000 ft-s II. díjat nyert Láng Tivadarral, Tenkle Tiborral és Dalányi Lászlóval közösen.

– Kihirdették a sportliget terapályázatának eredményét 6.l

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. dec. 22.

Mester Árpád épitész M.É.K.

Részt vett a szófiai főpályaudvar nemzetközi tervpályázatán

Társtervező: dr. Weichinger Károly, Jurcsik Károly, Komondy Zoltán, Brenner János

Magyar Épitőművészet 1963/2. 2-3.l.

Mester Árpád épitész M.D.K.

XI. Stoczek utcai 16 tantermes iskola

Társtervező:Kiss Albert, Presich Gábor

repr.

Magyar Épitőművészet 1962 /6. 56.1.

M.D.K.

Mester Árpád épitész

Bp. Árpád-hid pesti hidfő menti lakótelep rendezési terve.

Társte rvező: Preisich Gábor

repr.

Magyar Épitőművészet 1962 /5. 3.1.

M.D,K.

Mester Árpád építész

Kacsoh Pongrác ut menti lakótelep rendezési terve

repr.

Tervezés ideje:1961.

modellfotó

Magyar Építőművészet 1962 /5. 4.1. 5.1.

Mester Árpád épitész M.D.K.

Bp. Kékgolyó utca 1. OTP lakóépület

Társtervező Preisich Gábor, Kiss Albert

Tervezés éve 1957, épités: 1960.

repr.

Magyar Épitőművészet 1962 / 5. 26.1.

M.D.K.

Mester Árpád épitész

Tervét a bilbaoi pályázaton megvásárolták

Tervpályázatok, tervpályázat ismertetések

Magyar Épitőművészet 1962 /4. 56.1.

M.D.K.

Mester Árpád, építész

Árpád-lidi lakótelepének távlati képét közli a lap az építész fényképével együtt, mint aki e művért a fővárosi „Pro Arte" arany érmét nyerte el.

"BUDAPEST", Bp. 1966. IV.évf. ápr.sz.

9. old.

Mester Árpád

Üllői úti lakótelep, 1955-56
(Beépítési) terve

A felszabadult Budapest művészete, Budapest 1960. 151.
Kiállítás - katalógus.

MDK

Mester Árpád [építész]

A Párkom ligeti lakótelep egyik tervezője.

Aczél: Mini-City 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. ápr. 12

Mester Árpád

és Preisich Gábor

• z Árpád híd pesti lakótelep terve-
zője

Halász Zoltán: La vie culturelle en
Hongrie, Budapest, 1966.

271 l.

Mester Árpád, építész M.D.K.

Preisich Gáborral és munkatársaival közösen tervezték az Árpádhíd pesti hídfője körül kialakított új lakónegedet.

Major, Máté: Ungarische Baukunst von heute

Kulturelles Leben in Ungarn. /Red. Zoltán Halász/.
Bp. 1966. 363 l. 26 t.

283. old.

Mester Árpád, építész

Denkhard Ágoston festőmű nén sír-emlékének alkotója.

– : Új művészi síremlékek...

12

NÉPSZABADSÁG B. 1967. jún. 18

M.D.K.

Mester Árpád, építész

Körner Józsefel és Zilahy Istvánnal közösen beépítési tervet dolgoznak ki 1959-ben a dunaparti szálloda sor megoldására, részben felhasználva az 1946-ban lezajlott pályázat gondolatait. A Duna-szállót és a Thonet-udvart megtartják.

Major Máté: A pesti Dunapart szivének városképi problémái

"BUDAPEST", Bp. 1966. IV.évf. máj. sz.

21. old.

M.D.K.

[Master Árpád], építész

tervei szerint felépült Árpád-hidfői lakótelep [melyért Pro Arte díjat kapott] igen szép felvételben látható, a Váci-ut felőli nézetben:

"BUDAPEST", Bp. 1966. I_v. évf. jul.sz.

6. old.

M.D.R.

Mester Árpád, építész

tervei szerint a Zuglóban épitendő uj városrész két távlati rajzát és modelljét hórli szerző 3 oldalas ismertetésében.

Heim Ernő: Uj városrész születik

"BUDAPEST", Bp. 1966. IV.évf. jun.sz.

26-28. old.

MDK.

Mester Árpád

Pro Arte kitüntetéséről

Magyar Nemzet 1966 febr.13.

MDK.

Mester Árpád

Pro Arte dijat kapott

Esti Hirlap 1966 febr.12.

MDK.

Mester Árpád

Pro Arte dijat kapott

Népszabadság 1966 febr.13.

MDK.

Mester Árpád

Pro Arte dijat kapott

Népszava 1966 febr.lo.

MDK.

Mester Árpád

Pro Arte kitüntetéséről

Tanácsok Lapja 1966 febr.

MDK.

Mester Árpád

Pro Arte -kitüntetéséről

Magyar Hirek 1966.márc.1.

M.D.K.

Mester Árpád épitész

1961. évi Ybl -dijas / I. fokozat/
A budapest ,Üllői uti lakótelep korszerü városrendezési terveiért

Magyar Épitőművészet 1961 4.sz. 61.l.

Mester Árpád épitész

M.D.K.

Egyes ötletek megvétele sorolás nélkül

Társtervező: Brenner János, Medgyesi Tamás, Ürmössy Teréz

repr.

Lux Kálmán: A magyar szocialista falu tervpályázat

magyar Epitőművészet. 1961. 4.sz. 9- 25.l.

Mester Árpád építész M.D.K.

A Geléért-hegy lejtőjén felállitandó diszkut építészeti része , szobrász : Taf István

A gellérthegyi jubileumi park uj szobrai

Magyar Nemzet 1964. augusztus 11. 5.1.

M.D.K.

Mester Árpád
építész

M.D.V.

A bagymányosi bakónugyed
Egry József úti általános isko-
lájának egyik tervezője.

Szij Rezső: Körmincs Kelemenné
Művészet, 1965. május – 42 kep

MDK

Mester Árpád

a domb lejtőjén lévő diszkut épitészeti
részét Mester Árpád, adiszitőszobrot
Tar István tervezte

--: A gellérthegyi jubileumi park uj szobrai.

MAGYAR NEMZET 1964 aug. 11.

MDK

Mester Jenő

Rózsaffy Dezső arcmása, br.

Ernst-kiállitások. Bpest 1939. ápr.-máj.

M.D.K.

Mester Árpád

MÉSZ-emlékéremmel kitüntetve / 1963/

Magy ar Épitömüvészet 1964/1. 60. 1.

M.D.K.

Mester Árpád, építész

MDk

Az új fővárosi lakótelepek tervezéséért

Pro Arte díjat kapott.

—: Kiosztották a Pro Arte művészeti díjakat 8.

NÉPSZABADSÁG Dn. 1966. febr. 13.

MESTER Árpád épitész

Részvétel a pályázaton megvásárolva 6000 Ft

Társtervező: Fenke Tibor

Döntöttek Szombathely centrumának épitési tervpályázatáról
100 000 forintot kaptak a pályázó épitészek
Magyar Nemzet 1962. április 27. 3.1.

MESTER Árpád építész

m.D.K.

Bp. Nz Ernst Thälmann utcai lakóteleg elrendezése (1955)

Társtervező: Krivácsi Á.

Rados Jenő: Magyar épitészettörténet Bp.1961. 334.

Mester Árpád épitész

Buváti

M.D.K.

Budapest, Üllői uti lakótelep

II.V.VI. ütem

/ 1957-1961, 1965 után

Magyar Épitőművészet 1960. 5.sz. 6-9.l.

M. D. K

MESTER Árpád építész

Részvétel a pályázaton /II. kategória/ I. dís

Társtervező: Jedovszky Éva

/ b.j./ Vi a az épitőmüvész- szövetségben a családiház-
pités uj megoldásairól
ihirdették a sorház-tervpályázat eredményét

agyar Nemzet 1962. március 4. 4.1.

Mester Árpád, épitén MD4

Budapest épülő új lakótelepeiről tartott vetített képes előadást.

-: Hír 10.1

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. febr. 24.

Mester Árpád, építész MD4

Egy építészcsoport tagjaként részese a sikernek.

–: Magyar siker egy nagy nemzetközi tervpályázaton 8. l.

Népszabadság, Bp. 1962. jún. 22.

MESTER árpád épitész M.D.K.

résztvett a pályázaton / II. dij: 11 000 Ft/

Társtervező: Láng Tivadar, Tenke Tibor, Dalányi László

Mirgai László: A Bp. X. Fehér uti Sportliget Terv pályázata
Magyar Építőművészet 1962/2. 34-36.l.

MESTER árpád épitész M.D.A.

Részvétel a pályázaton / szófiai pályaudvar/

Társtervező: Weichinger K.-Jurcsik K.-Komendy Z.-Brenner J

Magyar épitésze terveit vásárolták meg Bulgáriában

Magyar Nemzet 1963. január 10. 2.l.

MESTER Árpád épitész M.D.K.

résztvett a pályázaton / megvétel 6000 Ft/

Társtervező: Tenke Tibor, Dalányi László

Mosonmagyaróvár városközpont tervpályázata 1961.

Magyar Epitőművészet 1962Ø3.2-4I.

MESTER Árpád épitész M.[illegible].K.

[illegible]észtvesz a pályázaton

Magyar épitészek müvei [illegible]zófia uj városközpontjának tervezési pályázatán
Magyar Nemzet 1962. október 20. 7.1.

Mester Árpád

Mester ÁRpád - Brenner János: Budapesti újabb lakótelepek városrendezési tervei. - Magyar építőmüvészet, 1968.1.sz.2o.l., - Uo, 5.sz.2o-33.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149.102.l.
156. l.

Mester Árpád, építész

Munkássága megemlítve.

Az ezredforduló budapestje

Sekete Gábor: 2. A „szürke zónák" végnapjai 7.

Népszabadság, Bp. 1973. máj. 3.

Mester Árpád

képzitette a Kacsóh Pongrác úti lakó-
negyed beépítési tervét.

Merza László, Mernát György, Erdei Fe-
renc stb.: Budapest Lexikon, Budapest
1973. 13358

5/28

Mester Árpád

Képitette a IX. József Attila lakó negyed beépítési tervét. (1957).

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 13351

5011

Mester Árpád, építén

A zuglói új lakótelep tervezője.

Sziklai Júlia: Összkomfortos város-negyed 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. márc. 25.

Mester Árpád

a budapesti József Attila
lakótelep beépítési tervezője iránt
emlékbe

Magyar építészet 1945-70

Mester Árpád, [építész:]

A kerekasztal-beszélgetés egyik résztvevője.

Bronzi Istvánné: Lakásépítés, lakótelep, életmód 13.

Népszabadság, Bp. 1973. dec. 24.

Mester Árpád

cikke: Belváros-városközpont

Budapest, 1972.9.sz.

32-35.l.

Mester Árpád

Cikke (II. rész): A Nagykörút és a hozzá csatlakozó területek

Budapest, 1972. 11. sz. 16-19. l.

348

Mester Árpád, építész

Irányításával készült el
káposztásmegyer rendezési terve.

Pakots György: Erdő mellett új városrész

4.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. jan. 15.

Mester Árpád építész

Okt. 10.-ig kiállítás nyílik a „Városi Konfrontációk '45" c. nemzetközi tervpályázat anyagából. A kiállítást az építész nyitja meg. Megtekinthető okt. 22.-ig.

MÉSZ programm.

1945. október hó.

Mester Árpád, építész

A Józsefváros rekonstrukciójának tervezője *Mester Árpád*, a BUVÁTI városrendezési és városgazdasági irodájának vezetője.

Halász Júlia: Építő főszerepben. 3.

Esti Hírlap, 1979. máj. 29.

Mester

Börtsök Samu, Sas Ferenc, Rózsaffy Dezső, Mátray Vilmos, Lakatos Arthur, Zord Arnold, Kléh János, Fanta-Alkony István, Mészáros Dezső festőművészek és Pongrác, Mester, Kara szobrászok szerepelnek a MŰVÉSZHÁZ kiállitásán, amelyről Omega sign.-val „Két kiállitás" cimmel számol be a lap. A másik tárlatot a Könyves Kálmán szalonjában rendezték. Mester, Pongrác és Kara művészek szobrait a kritika közepesen jónak tartja.

ÉLET, Bp. 1910. márc. 6. II. évf. 10. sz. 325. lap.

Mester Árpád

és Péteri Lóránt tervei szerint épült az Egressy-lépi lakótelep /XIV ker./

Berza László, Bernáth György, Erdei Ferenc stb.: Budapest lexikon, Budapest 1973. 133-51

2681

Mester Árpád

és Preisich Gábor tervei alapján épült az Árpád hídi lakónegyed.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 1335 l

641

Mester Árpád

építépmernök, Ybl-Pro Arte díjas: Tibb lakótelep tervezője.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

7481

Mester Árpád

Képzitette a Nagy Lajos király úti lakótelep (XIV ker) beépítési tervét.

Bierza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 13351

8211

Alester Árpád, építész

Nyilatkozata városrendezési

tervekről.

Sziklai Júlia: Bútik a városkapuk.

4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. szept. 16.

Mester Árpád, építész

A Füredi úti lakótelep
tervezője. Kép: Repr

Orosi István: Lakótelepeink – építésszemmel
12 – 13. l.

Népszabadság, B. v. 1972. ápr. 30.

Mester Árpád, építő

L. Tarkasdy Z.

→ követségi hírek

Magyar 6.

Építőművészet Bp 1983 83/3

Mester Árpád, építész

Iskolaépítési kutatás.

Az első komplex iskolaépítési kutatás Magyarországon. ÉVM kutatás, 1968–1970. A kutatást vezette Jeney Éva. A kutatócsoport tagjai: Mester Árpád, Pető Ágnes – és még többen.

Magyar Építőművészet, 1986. 2., 24. old.

MESTER Árpád építész

CALLMEYER Ferenc: Mester Árpád 1927-1992. =
Magyar Építőművészet, 33,1992, 2-3. 95.ill.

MESTER BÉLA Somogyi - Hírlap '98. VII. 10.

Mester Béla festőművész alkotásaiból nyílt kiállítás a megyei egészségbiztosítási pénztár galériájában. A képeket Svajda József esztéta ajánlotta az érdeklődők figyelmébe.

FOTÓ: TÖRÖK ANETT

– Minden éjjel duhajkodtak itt, alig lehetett elviselni a részegeket - panaszolja.

Gamos István és *Illés József* az igali áfész dolgozói megpihennek a pakolás közben. – Itt volt az ideje a fölszámolásnak. Minden hónapban legalább egyszer betörtek. Ezt már nem lehetett elviselni. Lesz- e helyette másik? Nem tudom. Egy lerakat van még a faluban.

Nyakigláb fiú, nápolyis csomaggal a kezében a bejáratnál ülve hallgatja a disputát. *Horváth István* 15 éves. Bár még nincs itt a szünidő, nem hiányzik neki az iskolapad.

– Az igali speciális iskolában

Most is neki vis...
olcsó nápolyis csomagot.

– Én még nem láttam itt ve
rekedést – mondja, de huncu
tekintete elárulja: nem mon
igazat. – Honnan veszem maj
a cigarettát? – indignálódik.

Szülei nem dolgoznak. A
családi pótlékból nevelik a hé
gyereket. A legkisebb még pó
lyában. István otthonosan mo
zog az üres kocsmában.

– *Jobb ez, így?*

– Nem, de azért kibírom –
böki oda, s arrébb ódalog.

A büssüi kocsma törzsven
dégei még ki sem alusszák al
koholos mámorukat, máris
hűlt helyét lelik a pénzrabl
ivónak. *(Várnai*

élet jutott, de örülünk, hogy befutot
a Fidesz. Csak tíz évvel vagyok idő

Mester
fotós

Az „Orvósmedve" című Somogyi József művet Mester fotós fotórta a cikkhez.

Rózsa Gyula: Szobrászatunk 30. esztendeje...
Művészet, 1975. április - 8.oldal

MESTER ENIKŐ

Új művészet

1999/szept.

15.o.

lónben valószínuleg 22-én uta

tájékra /itt úgyszólva meg se

Baráti szeretettel mindketteji

Mester Éva

KÖZELKÉP

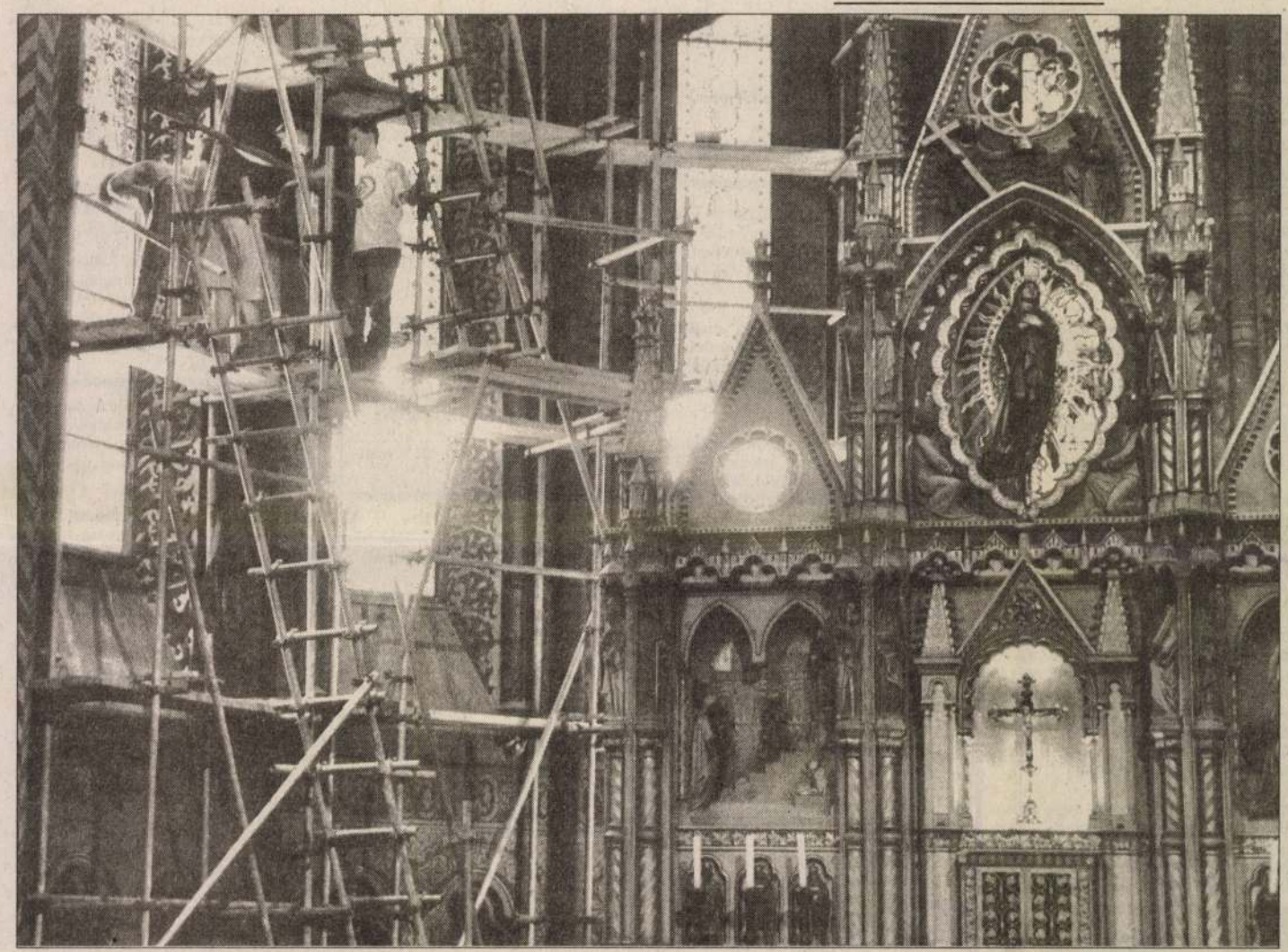

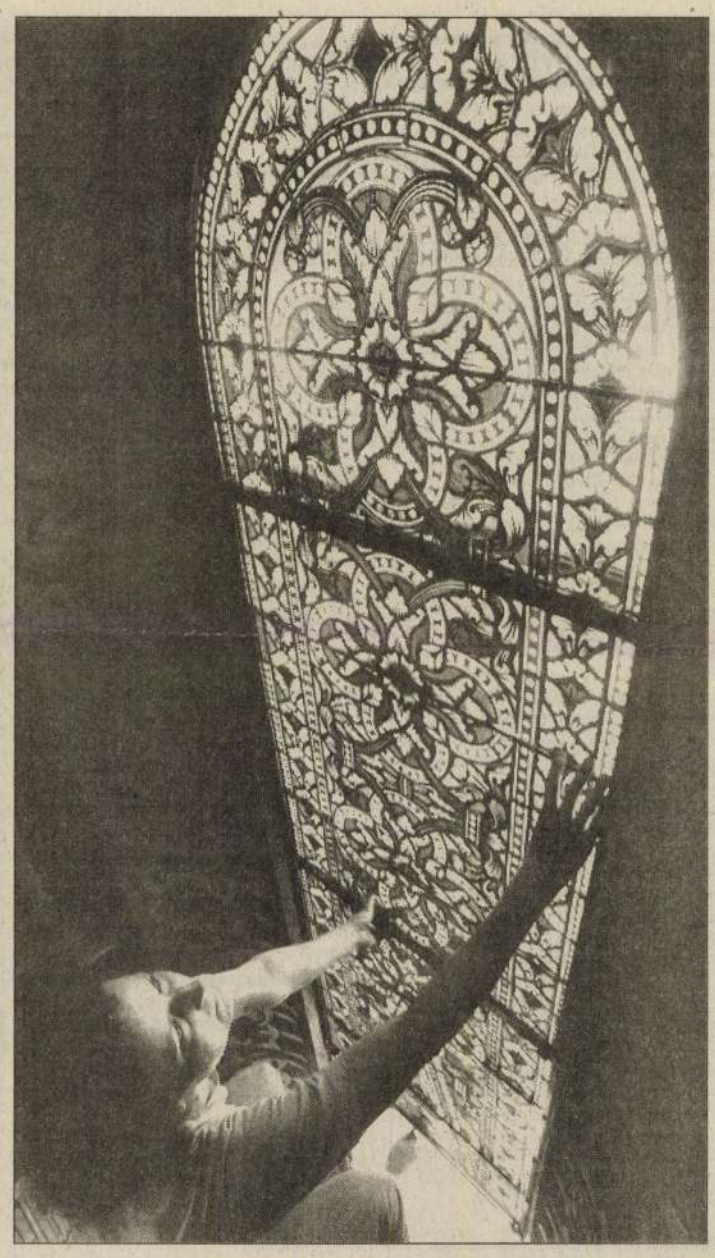

A szépség törékeny

FOTÓ: VAJDA JÓZSEF

Elkészült a Mátyás-templom festett üvegeinek restaurálása. Mint azt Mester Éva, a hat hónapos munka után elmondta lapunknak, a helyszínen maradt üvegcserepek nem adtak elég támpontot a munka elvégzéséhez, a féléves munka felét a kutatás és a kutatási eredmények számítógépes összegzése tette ki. (Az adatok 13 mágneslemezt töltöttek meg, e könyvtárnyi adat biztosította a képfelbontásos módszerhez szükséges információkat.) Mester Éva felhasználta Gink Károly fotóit, a pápalátogatás alkalmából készült felvételeket, valamint a Kiscelli Múzeum Schulek-hagyatékában fellelhető, Kratzmann Ede által készített kartonrajzokat. Némi támpontot adott továbbá a rendőri helyszínelés során készült fotósorozat. Maga az elkészült üvegfelület három és fél négyzetméteres, a kutatás adatai szerint mind a 25 szín és árnyalat hitelesnek minősíthető.

Az emlékezetes robbantás óta eltelt idő tehát nem telt el haszontalanul, az okozott kár legjelentősebb része, a művészi, megtérült. Eredeti szépségükben pompáznak az üvegablakok, tűzhet át rajtuk a megvilágító erejű nyári napfény, s míg mi e törékeny szépségben fürdőzünk, gondoljunk azokra is, akik mindent megtettek azért, hogy az összetört szépséget egybevarázsolják. S gondoljunk arra a barbár kézre is, mely felfoghatatlan indulattól vezérelve elhelyezte a robbanószerkezetet.

Jöhetnek a turisták, bámészkodhatnak ártatlanul. Jöhetnek: a béke látványa, Szent József szelídsége fogadja őket.

(a. m.)

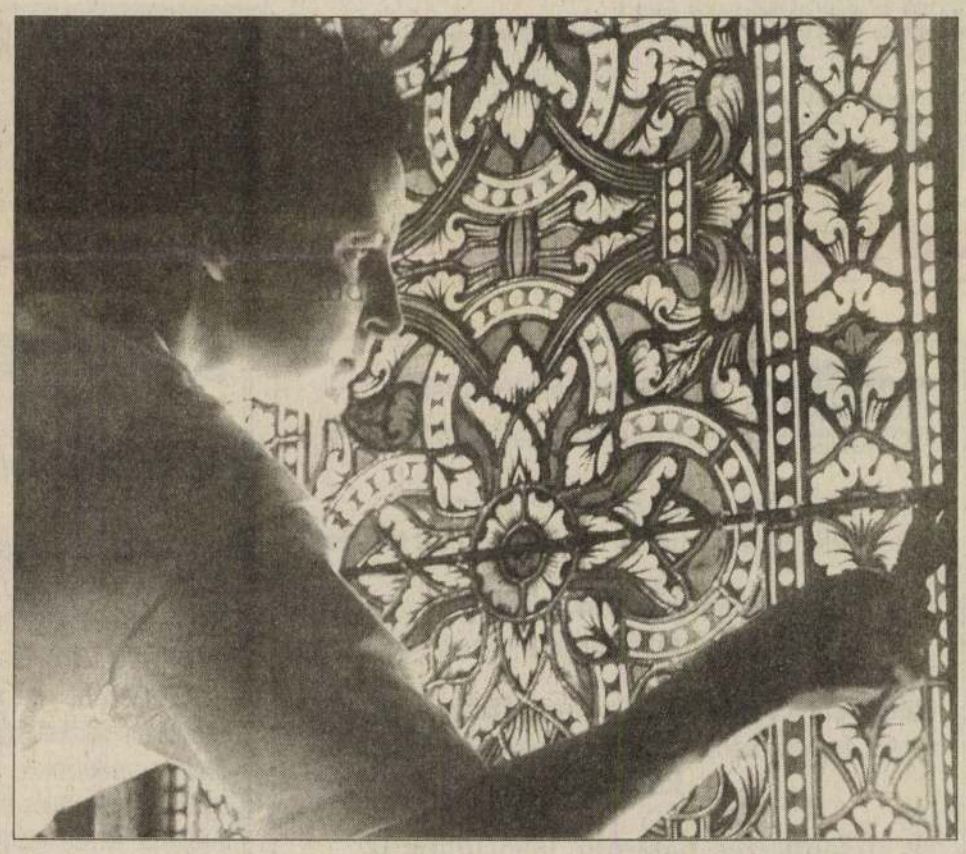

APRÓHIRDETÉS

ADÁSVÉTEL

Eladók: 2 személyes kihúzható (140x200 cm) ágyneműtartós skandináv típusú kanapék 32 ezer Ft/db, és 20 l-es műanyag boroskannák 300 Ft/db. Tel.: 221-0116. (Ju-19-912)

Eladó könyveim: B. Élthes Eszter: Óda az erotikához; Babits M.: A gólyakalifa, Elzapilóta; Bakonyi P.: Téboly, terápia, stigma; Baktay E.: Csillagfejtés könyve; Barát E.: Boszorkánytánc, (Paganini!), Élt 33 évet (Paál L. festő!); Berkesi A.: Siratófal, Szól a kakas már, Hídavatás, Tompson kapitány, Októberi vihar; Bözödi Gy.: Székely bánja; Csáth G.: Napló 1912–13, Egy elmebeteg nő naplója; Csörsz I.: Sírig tartsd a pofád! Miklósi Ernőné, 1139 Bp., Tahi u. 42/A. Tel.: 140-7496. (Ju-19-889)

Eladó KFO4 Hódgép gyártmányú munkagép utánfutója féláron. Önsúly 98, raksúly 350 kg. Cím: Kerek Gyula, Eger, Petőfi út 12/A. Tel.: (06-36)-322-226. (Ju-19-910)

Eladó könyvek: Salgari Emilio: A bermudai kalózok, Zivatar kapitány, Damaszkusz oroszlánja; Szokolay Viktor: A pápák bűnei; Szily Leontin: A nagy szerep, Keresztúton, Magányos sziget, Majdnem szerelem; Tornyai János: Fáklya az Isten kezében, Gyere kicsim... Gyere, A kárhozatos szerelem; Telepy Katalin: Benczúr; Weninger Antal dr.: A keleti jóga; Zilahy Lajos: A Dukay család I–III.; Várkonyi Nándor: Szíria oszlopai; Vekerdi József: A magasztos szózata (Bhagavad-Gitá!); Török Rezső: Jó házból való tanársegéd. Lengyel Sándorné, 1156 Bp., Nyírpalota u. 38. Tel.: 322-1244. (Ju-21-966)

Osztrák menyasszonyi ruhám 26 ezer forintért eladó. Tel.: 173-5068. (Ju-21-965)

Rozsdamentes acélüstök (használt) eladók. Belső méretük 80, 90, 110 cm. Érdeklődni: 168-4138, reggel, este. (Ju-21-967)

Gobelinképek és régi Tündérujjak kézimunkaújság eladók. Érd.: (06-79)-326-357, délután 4 óra után. (Ju-21-969)

Bramach alpesi tetőcserép antracit színben 170 db eladó többletvásárlás miatt. Ára 60 Ft/db. Érd.: Harsányi, 285-1225. (Ju-21-970)

20 termelő mézcsalád pergetés előtt eladó. Ugyanott üres kaptárak 500 Ft/db eladó. Benke György, Szarvas, Széchenyi u. 6. Tel.: (06-66)-311-142. (Ju-21-971)

Bécsi barokk vitrin, antik aranyozott tükör eladó. 212-4826. (233334/30K)

Méhcsaládok NB és Hunor kaptárakban (20-20 db) és méhészeti felszerelések öregség miatt olcsón eladók. Kiss Antal, Miskolc, Cserép u. 8. Tel.: (06-46)-368-893. (Ju-24-1035)

Kárpótlási jegyet vásárolok határozattal magas áron. Budapestiek, Pest és Győr-Sopron megyeiek, Balaton környékén élők előnyben. Tel.: 131-4285, 06-30-406-202, 131-1290. (Ju-24-1038)

90x210-es, üvegezett ajtó olcsón eladó. Tel.: 176-1624. (Ju-24-1037)

Eladó 1 db Delta és 1 db Puch motorkerékpár, 2 db gumis kézikocsi, 1 db MZ oldalkocsi, 2 db pank (nagy és kicsi). Cím: 3526 Miskolc, Hatvanötösök u. 15. A szürke kaputól a 3–4. ablakon zörögni. (Ju-24-1036)

Néhány antik bútoromat és festményemet eladnám. Tel.: 156-8413 (233571/30K)

Antik bronzcsillárok eladók. Tel.: 212-4826 (233572/16K)

ALBÉRLET

Budai, zöldövezeti, felújított, 113 nm-es, telefonos, teraszos, garázsos öröklakás (3 szoba, hall, mellékhelyiségek) bútorozatlanul, hosszú távra kiadó. Fax, tel., üzenetrögz.: 165-4228. Bálint Zoltán, 1118 Bp., Villányi út 83–85. (J-8-720)

ÁLLÁS

Ajánlatommal egészsége, megélhetése biztosított. 212-6174 (de. 9–14-ig).

INGATLAN

Nagymaros Mihály-hegyen panorámás üdülőtelek 30 nm faházzal eladó. Víz, villany, betonút van. Tel.: 135-4809 (J-30-654)

Törökbálinthoz tartozó Szabadházi-hegyen, Kamaraerdő mellett panorámás, 770 négyszögöl gyümölcsös 80 négyzetméteres kőházzal eladó, megosztva is. Bekerítve, vezetékes víz, villany van. Érd.: 134-4092 telefonon.

Törökbálinthoz tartozó Szabadházi-hegyen, Kamaraerdő mellett 220 négyszögöl telek eladó, 3000 Ft/négyszögöl. Érdeklődni: 134-4092 telefonon.

Kőbányán, Kirgiz u. 7. alatt utcai beépítésű, belső kertre tájolt háromszintes ház, amerikai rendszerű lakással, ipari alsó szinttel 10,5 millió forintért eladó. Üzenetrögzítő: 260-1269. (Ju-19-929)

Szentmártonkátán egy 6500 nm-es tanya eladó. 2 faház, 1 téglaépület, alatta borospince. Szőlő, gyümölcsös, fúrott kút, villany van. Érdeklődni: 256-5200, Kerekes. (Ju-19-920)

Solymár-Kerekhegyen kisház – víz, villany, idén telefon – 3,2 millió Ft-ért eladó. Telefon: 189-3805, este. (Ju-20-953)

Mátrafüredi kis házat vennék vagy budai, zöldövezeti, 2 szobás, telefonos lakásra cserélném, értékegyeztetéssel. Tel.: 202-5109. (Ju-22-1016)

Eladó Budaörs Frankhegyen 330 n-öl panorámás gyümölcsös, családi okból. Villany a telek sarkán. Érdeklődni 12 óra után: 176-0443. (Ju-22-1018)

Vizafogó lakótelepen 53 nm-es, 1+2 félszobás, földszinti lakás 2,9 millió forintért eladó. Tel.: 173-1097. (233335/3K)

Keresek pesti oldalon kisebb zártkertet házzal, bekerítve. Víz, villany vagy kút szükséges. Kilencszázezer Ft-ig. Tel.: 262-1014. (Ju-24-1047)

Dörgicsén 3920 n-öl faluszéli, belterületté váló terület megosztva is eladó 700 Ft/n-öles áron. Villany, víz igen közel. Balatonudvari felett borospince 250 n-öl zártkerttel, erdő közvetlen közelében 600 ezer forintért eladó. Átépíthető, építőanyagokat adok. Villanybevezetés folyamatban. Útja mindegyiknek jó. Balatontól 4 km-re. Tóth Gyula, Vászoly, Tóth-tanya. 26-a után a helyszínen leszek. (Ju-24-1045)

Eladó Adony nagyközség központjában, Budapesttől 50 km-re, felújítás alatti, négyszobás, szép, modern, beköltözhető családi ház két utcára nyíló, 366 n-öles telken. Sürgős! Tel.: 155-4287. (Ju-24-1051)

KÖZLEMÉNY

Két szakvásár Milánóban szeptember 1–5-ig! MACEF 95 Európa legnagyobb ajándék-, ékszer-, háztartásicikk-, terítők- stb. vására. BIJOLUX 95 kiegészítők, parfümök. Vásárlátogatás busszal, félpanzióval. 5 nap: 35 500 Ft/fő. KREATÍV TOURS, Vác, telefon/fax: (06-27)-317-685. (233516/12K)

JÁRMŰ

Vladár villamosmérnök műhelyében riasztók, autóradiók, központi zárak, motoros ablakemelők, GSM 900 telefon kihangosítása, szerelése kiváló minőségben, garanciával. GoldStar rádiók kedvező áron – kedvezményes beszereléssel – kaphatók. 1022 Bp., Fillér u. 93. Tel.: 136-8707. (J-14-807)

Totálkáros autót vennék. 06-30-402-413, 218-0407. (229431/47K)

Törött, totálkáros autót vennék 1984-estől. 06-30-440-110. (231800/16K)

LAKÁS

Eladó a XIII. kerületben (Váci út és Csanády u. sarok) egy 119 nm-es, 3+1/2 szobás, kamrás, összkomfortos, távfűtéses IV. emeleti lakás, 2 liftes házban. Tel.: 115-0458 (9–15 óráig)

Belvárosi 120 nm-es, liftes, III. emeleti, komfortos öröklakás (irodának alkalmas) eladó vagy két családnak alkalmas családi házra cserélhető. Pest környéke. Telefon: 137-9900, este. (Ju-20-896)

Zuglói lakótelepen kitűnő közlekedésnél eladó 46 nm-es, 1,5 szobás, telefonos, világos konyhás, első emeleti öröklakás, parkra néz, szeptembertől beköltözhető. Tel.: 271-8314. (Júl-22-1006)

Margit híd budai hídfőjénél, Margit körúton 116 nm-es, I. emeleti, 3,5 szobás, telefonos, cirkofűtéses lakás (irodának, rendelőnek is alkalmas) 8,5 millió Ft-ért eladó. Központi fekvés, jó közlekedés. Telefon: 115-6571. (Ju-22-1007)

Erzsébet központjában 67 nm-es, 1+2 félszobás, nagy erkélyes, telefonos öröklakás sürgősen eladó. Érdeklődni az esti órákban a 283-3825-ös telefonszámon lehet. (Ju-22-1011)

Eladó Esztergomban, a Rákóczi téren 66 nm-es, IV. emeleti, összkomfortos, telefonos lakás. Irányár 2 millió forint. Érd.: (06-26)-330-610. (Ju-22-1009)

Káposztásmegyer I.-en 67 nm-es öröklakást elcserélnék kisebbre + készpénzre (1,4 millió forint) vagy eladó kb. 3,2 millió Ft-ért. A lakás a villamos-végállomás közelében van. Érd.: 180-6109. (Ju-20-931)

Óbudai, Szentendrei úti, 3 szobás, parkettás, gardróbos, nívósan felújított, 69 nm-es, hetedik emeleti, parabolaantennás, szövetkezeti lakás eladó.Irányár: 57 ezer négyzetmétere. Érdeklődni: 212-6406, munkanaponként 8–16 óráig. (Ju-24-1039)

Budapesttől 100 km-re, Nádújfalu községben, a 23-as főút mellett, festői környezetben 80%-ig kész, lakható, kétszintes családi ház eladó. 515 n-öles a telek, lakható építmény, 120 nm! (3 szoba, 2 fürdőszoba, nappali, konyha, garázs, villany, víz, telefon). Irányár: 1,9 millió Ft. Tel.: 180-6653, 9–15-ig, 189-1130, 17–22-ig. (Ju-25-1049)

Nagy kertes, kétbejáratú, 120 nm-es (verandás), XVI. ker.-i, megvásárolható önkormányzati villarészt cserélünk zöldövezeti, téglaépítésű, kocsibeállós kétszobásra és XIV–XVI. ker.-i, 1,5 szobás panelre vagy az egyikre ráfizetést. Telefon: 184-2107. (Ju-24-1041)

OKTATÁS

Némettanítás, korrepetálás, felkészítés nyelvvizsgára. Végh Mária, tel.: 115-1884. (Ju-19-898)

Németből és olaszból javítóvizsgára középiskolások korrepetálása aug. 1–22. között. Tel.: 220-1413. (Ju-22-988)

Pótvizsgára előkészítés! Matematika, fizika, kémia. 209-2768, 209-2767. (232290/22K)

Reklámfotós szaktanfolyam! D2 Fotóstúdió: 114-0595 (232047/36K)

SZOLGÁLTATÁS

Parkettásmester. 283-2997. (232410/15K)

Ingatlanforgalmi, értékbecslési vagy vagyonértékelési gondja van? Egy percig se habozzon, hívja a (06-46)-350-665-ös telefonszámot és soron kívül megoldjuk gondját! (Ju-24-1028)

Állatorvosi rendelő és kutyakozmetika nyílt a tisztviselőtelepen, a VIII. kerületben. Cím: 1089 Bp., Bíró Lajos u. 41. Telefon: 133-6281. (Ju-24-1029)

TÁRSKERESÉS

Szeretné megtalálni társát? Várják Önt a „Szivárvány" társközvetítő lehetőségei. Érd.: du. 14–18-ig. Tel.: 134-6087 (J-30-620)

36 éves tanárnő unokahúgomnak 180 cm-nél magasabb, diplomás partnert keresek 42 éves korig, esetleg későbbi házasság céljából. Bálint Zoltánné. 1118 Bp., Villányi út 83–85. Tel.: 165-4228. (Ju-19-892)

ÜDÜLÉS

Idegenvezetés, tolmácsolás, fordítás. Bálint Zoltán, 1118 Bp., Villányi út 83–85. Fax, tel., üzenetrögzítő: 165-4228.

Budapesti házaspár keres Sopronban VII. 26–VIII. 10. között apartmant vagy önálló lakrészt (szoba, konyha, fürdőszoba, WC). Bálint Zoltán, 1118 Bp., Villányi út 83–85. Fax, tel., üzenetrögzítő: 165-4228. (Ju-8-719)

Háromcsillagos budai szállóban örökös üdülőhasználati jog eladó. Tel.: Szak, 271-8314. (Ju-13-792)

Festői környezetben, a Mátra nyugati szélénél egész évben kikapcsolódhat egy kis faluban. Csend, nyugalom, hegyek, ezernyi látnivaló. Nagyobb csoportoknak, ill. tíz nap után kedvezmény. D. Nagy Zsuzsanna, 3051 Szarvasgede, Kossuth u. 80. Tel.: Palotás 78. (Ju-21-957)

Budai szállodában 3 személyes apartman örökös használati joga eladó. Öröklhető, eladható. Tel.: 271-8314. (Ju-22-993)

Olcsón átadom 2 személyes, 8 napos, teljes ellátásos üdülésemet egyiptomi–nílusi hajóúttal. Repülőút fizetendő! Tel.: 138-1246, egész nap, vasárnap kivételével.

VEGYES

Magyar nyelv értékei, nyelvújítás, magyar népdal értékei (ötfokúság) és a Mindenség harmóniája témakörökben levelezőtársat keresek. Fejér Tibor, 1464 Budapest, Pf. 1269. (Júl-24-1025)

Családi, baráti, iskolatársi, egyesületi zártkörű összejövetelek részére Bp-en, kertes házban – különleges hangulatú néprajzi környezetben – családunk vendégeként hívjuk és várjuk nemzeti érzelmű honfitársainkat (45 főig). Tel.: 271-7909. (Ju-21-960)

Magyarnóta-zeneszerzőket keresek szerzőtársnak! 1551 dalszövegemből választhatnak! Érdeklődő kiadóinkat és énekművészeinket 1018 különböző címsorú kottám várja. 116 kiváló zeneszerző munkája! (Közülük harminc – sajnos! – már meghalt!) Magyarnótakottákat gyűjtőknek megcímzett, felbélyegzett válaszborítékjában fenti kottáimból küldök! Cserébe – csupán – az elküldött kottám másológéppel készített egyetlen példányát kérem – pótlásként! Ajánlott levele biztosabban megérkezik hozzám! Pászti József György nyugdíjas MÁV-főfelügyelő, magyarnótaszövegíró. Telefonom: 221-2042. Levélcím: 1399 Budapest Postafiók: 609. Sajnos, csak a hozzám meg is érkezett levelekre és telefonokra tudok reagálni! (Júl-24-1026)

HIRDETÉS

NÉPFŐISKOLA ALAPÍTVÁNY LAKITELEK

A Lakiteleki Népfőiskola
1995. augusztus 14-17. között

„Ady-szemináriumot" szervez
felnőttek, egyetemisták és főiskolások részére.

A szeminárium vezetője:
Bíró Zoltán főiskolai tanár.

Részvételi díj (szállás, teljes ellátás): 3100 Ft.
Az érdeklődőknek részletes tájékoztatást küldünk.

Jelentkezési határidő: 1995. július 31.

Cím: Népfőiskola Alapítvány
6065 Lakitelek, Felsőalpár 3
Telefon: 06-60-342-096;
Lévai Jánosné oktatási igazgató

ARKONI Ipari és Kereskedelmi Kft.

Tervezéstől a lakberendezésig!!!

Az ön által megálmodott épületet megtervezzük, fölépítjük és bebútorozzuk.
Régi épületét újjá varázsoljuk, víz- és egyéb szigetelési problémáit véglegesen megszüntetjük. Üzlethelyiségét a legmagasabb igényeit is kielégítő belsőépítészeti megoldásokkal alakítjuk át. Vállaljuk acél épületszerkezetek, lakatosszerkezetek, asztalosszerkezetek tervezését, gyártását, szerelését.
Árainkat az ön igényszintjének megfelelően, rugalmasan alakítjuk ki.
Munkáinkat meglepően rövid idő alatt készítjük el.
Tervezés, kivitelezés, fővállalkozás!
Találjon meg bennünket!

Arkoni Kft. Tel./fax: (06-24)-379-360

NÉPFŐISKOLA ALAPÍTVÁNY LAKITELEK

A Lakiteleki Népfőiskola
1995. augusztus 14-17. között

„Móricz-szemináriumot" szervez
felnőttek, egyetemisták és főiskolások részére

A szeminárium vezetője:
Czine Mihály egyetemi tanár.

Részvételi díj (szállás, teljes ellátás): 3100 Ft

Az érdeklődőknek
részletes tájékoztatást küldünk

Jelentkezési határidő: 1995. július 31.

Cím: Népfőiskola Alapítvány
6065 Lakitelek, Felsőalpár 3.
Telefon: 06-60-342-096,
Lévai Jánosné oktatási igazgató

AKCIÓ

NYARALJON KEDVEZMÉNNYEL SPANYOLORSZÁGBAN

Santa Suzannán 2-3 csillagos szállodában, 7 éjszaka teljes ellátással
1995. 07. 29.–08. 05.
2 csillagos szállodában 25 900 Ft/fő/hét
3 csillagos szállodában 27 900 Ft/fő/hét

Utazás igény szerint: egyénileg
autóbusszal 11 900
repülővel 27 500

Érdeklődés, jelentkezés: GREAT TOURS KFT.
1086 Budapest, Karácsony S. u. 7–11.
Tel./Fax: 113-9905, 134-1030, 134-5609

Belvárosi ifjúsági áruházban
A kereskedők széles körű áruválasztékkal,
kedvező árakkal várják kedves vásárlóikat:

Műszaki áruk, könyvek,
játékok, bizsuk, ajándéktárgyak,
divatáruk, farmerruhák,
bőráruk, cipők, felsőruházat,
táskák, illatszerek, kötöttáruk,
órák, ékszerek, aranyáruk
és Rutibutik-plusz

1053 Bp. Kossuth L. u 9–11
nyitva 10–18 óráig,
szombaton 10–13 óráig

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM
MŰHELYSAROK 1994 ÁPRILIS

MESTER ÉVA üvegművész ékszerei

Mester Éva írja magáról: "Az üveg minden megjelenési formája érdekel, minden megmunkálási módja foglalkoztat - a legnagyobb méretektől a legkisebbig, az építészeti üvegtől az ékszerig -, amivel kifejezésre lehet juttatni ennek a különleges kémiai és fizikai tulajdonságokkal rendelkező anyagnak a szépségét."

Alkotói munkássága bizonyítja ezt, hiszen művei jelentős része építészeti, ólmozott üveg. E nehéz műfaj Magyarországon hosszú idő óta mostohagyermekként kezelt. Mester Éva az Ady Endre (volt Kassák Lajos) iskolába készült monumentális hatású, gazdag színkompozíciójú falával a legnemesebb századfordulós hagyományokon alakít ki új szín- és formavilágot. Az üvegfestés technikájának magabiztos kezelése részben restaurátori működésének köszönhető, nevéhez fűződik többek között a Lipótmezei Elmegyógyintézet kápolnája üvegfestményeinek és a Gresham palota Kossuth ablakainak restaurálása.

E munkák mellett - először egyfajta anyagkísérletként - születtek az ékszerek. Mester Éva üvegékszere a tárgyiasult, ellenőrzött véletlen - nem pontosan kiszámított, "megrendelt" - , folyamat eredménye.Formái csak a kivágott üveg által meghatározott, a kemencében spontán alakuló, egymásba kapaszkodó ágak, levelek.

Az ékszerek egy részének alapanyaga üvegfestményeiével azonos, színes antiküveg. Egymásra rétegeltségük, a plasztikai alakítás e módja, a különböző szinekkel, árnyalatokkal való játék mellett az üvegnek életet adó fényt használja eszközül, hogy megteremtse a két és három dimenzió hatását, s éljen az optikai hatások lehetőségeivel.

A lüszerezett és antiküveg kombinációjával készült "egyiptomi" ékszerei a rá- és áteső fény üveget átalakító hatására épített formái, motívumai geometrikusak.

Mester Éva munkái egyszerűen szépek. Ékszervoltukon, a funkción túl, az üveganyag adta lehetőségekkel számoló plasztikai kísérletek és megoldások.

Varga Vera

MESTER Éva

MEST

Cím/Adress:
1029 Budapest, Nádor u. 10.

Szül. év, hely/Date and place of born:
1947. Pécs

Tanulmányok/Studies:
Képző- és Iparművészeti Gimnázium
Bp. Iparművészeti Főiskola
Mesterképző

Művei közgyűjteményekben/Works in public collections:
Bp. Kulturális Minisztérium
Bp. Iparművészeti Múzeum

Köztéri művei/Mural works and works at public places:
Budapest, Kassák Lajos Gimnázium, színes ólmozott üvegfal 1987
Bp. Kőbányai Sörgyár Protokoll terem, színes festett ólombetétes ablakok 1987
Bp. MEDOSZ Szálloda, Vadász terem, színes festett ólombetétes ablakok
Bp. Báthory utcai OTP Pénztárterem, színes ólmozott üvegtető 1990
Kaposvár, Dorottya Szálló, Hall, színes ólmozott üvegablak 1974

Egyéni kiállítások/One man exhibitions:
Bp. Ferencvárosi Galéria 1985
Vásárosnamény 1986
Nyíregyháza 1986

Csoportos kiállítások/Group collections:
Bp. Ernst Múzeum 1972
Belgrad (Jugoszlávia) 1974
Pécsi Galéria 1979
Bp. Petőfi Irodalmi Múzeum 1980
Valencia (Spanyolország) 1981
Bp. Vigadó Galéria 1982
Fényes Adolf Terem
Bp. Duna Galéria, Sportcsarnok 1983
Bp. Ernst Múzeum 1984
Jablonec 1986
Bp. Vigadó Galéria 1987
Bp. Duna Galéria 1988

Válogatott irodalom/Bibliography:
Varga Vera Művészet 1989. 11–12 szám

Kiállított művei:
Brosstű 3 db/Brooch
vegyes technika, hideg-meleg megmunkálás
1. 2 x 4 cm, 2. 8 x 6 cm 3. 7 x 7 cm
Brosstű 4 db/Brooch
vegyes technika, hideg-meleg megmunkálás
1. 2 x 8 cm
anyagában színezett
2. 2 x 8 cm 3. 2 x 8 cm

I. Tihanyi Üvegtriennálé, 1990. VI. 2–X. 31. Tihanyi Múzeum

Brosstű 3 db/Brooch

vegyes technika, hideg-meleg megmunkálás

1. 4 x 6 cm

anyagában színezett

2. 4 x 6 cm 3. 4 x 6 cm

Brosstű 2 db/Brooch

vegyes technika, hideg-meleg megmunkálás

1. 2 x 4 cm 2. 2 x 4 cm

Medál (ezüstlánc)

vegyes technika, hideg-meleg megmunkálás

Tanulmányok/Studies:

Bp. Magyar Iparművészeti Főiskola 1986

Művei közgyűjteményekben/Works in public collections:

Dánia, Ebeltoft Glasmuseum

Csoportos kiállítások/Group exhibitions:

Prága, Szófia, Budapest Vigadó 1987
Japán The Int. Exhibition Of Glass Craft '88 1988
Japán, Glass Now '89 1989
NSZK, Frauenau Glasmuseum 1989
Japán, Glass Now '90 1990

Mester Éva üvegtervező

○ Mester Éva üvegtervező iparművész mutatja be munkáit péntektől február 24-ig a Ferencvárosi Pincetárlaton.

Népszabadság, 1985. 1. 9

Mester Éva

Mester Éva üvegtervező iparművész kiállítása ma délután nyílik meg a Ferencvárosi Pincetárlaton (IX., Mester utca 5.).

Magyar Nemzet 1985. 1. 31.

SIMON MARIANN

JELKÉPEK ÉS ÁTTŰNÉSEK

A Nemzeti Színház új tervpályázata

A Nemzeti Színház építése, bontása, helye és formája a 20. századot végigkísérő politikai, kulturális és építészeti ügy. ÜGY, ami körül újra és újra fellángolnak az érzelmek, közéleti és szakmai viharok dúlnak, deklarációk és felhívások születnek — pro és kontra. A Nemzeti Színház épülete a nemzet színházának ad otthont, s mint ilyen kulturális és nemzeti jelkép – mikor melyik, vagy mindkettő egyszerre. Politikai ügy, hogy mit kíván vele jelképezni az aktuális rendszer, s építészeti ügy, hogy a Nemzeti Színház pályázatán kinek milyen megoldását fogadják el.

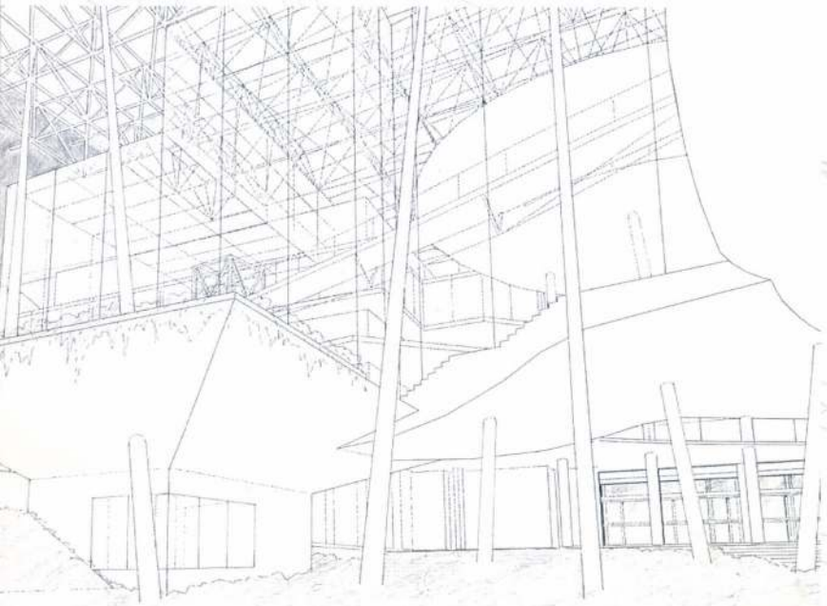

A Nemzeti Színház első épülete tervpályázat nélkül, közvetlen megbízással készült, igaz 1837 táján még nem voltak építészeti pályázatok, s a színház is Pesti Magyar Színházként nyitotta meg kapuit. Csak három évvel később nyilvánították hivatalosan a nemzet színházának, ami a jövő szempontjából rossz ómennek bizonyult: a Nemzeti Színháznak Nemzeti Színházként való felépítése azóta sem sikerült. Azóta kiírtak és lebonyolítottak viszont számos — e mostanival együtt pontosan négy építészeti és két helykijelölési — tervpályázatot a Nemzeti Színházra. Az egyes pályázatok kiírásának időpontja, a tervek sorsa, a felbuzdulások elhalása történelmi kordokumentum.

Az első tervpályázatot a Nemzeti Színház épületére 1912-ben írták ki. Az indok és a sürgető ok az volt, hogy a régi színházat az életveszélyre

6. pályamű, a pályázat I. díjas terve. Az előcsarnok nézete
Entry No 6, the winner of the competition. View of the entrance-hall
ÉPÍTÉSZ/ARCHITECT: Bán Ferenc
MUNKATÁRSAK/ASSISTANTS: Balázs Tibor, Gáva Attila, Kajati Attila, László Zoltán, Tisza András, Nagy János, Bancsik Csaba, Cseh Péterné, Hadháziné Szakács Erika
SZAKÁGI TERVEZŐK/CONSULTANTS: Varga Mihály, Gebei András, Kotschy András, Veress Menyhért, Nagy János, Bancsik Csaba, Klinda László, Csikós Györgyné, dr. Fórián Szabó Péter

FOTÓ: MÁRKUS ANDRÁS

MÉLTÓSÁGTELJES KOMPOZÍCIÓ

Mester Éva ólmozott üveg-munkája a Zeneakadémián

A Zeneakadémia belső udvari erkélyét 1996-ban az eredeti állapotnak és funkciónak megfelelően állították helyre. Az időközben épült toldalék helyiségeket elbontották, az így helyreállt kürtőhatással a Nagyterem természetes átszellőzése ismét működik. A „régi-új funkció" visszaállítása során lehetővé/szükségessé vált egy mellvédfal kialakítása, mely technikailag-művészetileg egyaránt igazodik a Zeneakadémia építészeti elemeinek stílusegyütteséhez.

A művész nehéz feladatot vállal, amikor egy ennyire meghatározó karakterű épület szerves részét képező műalkotást kíván létrehozni. Tovább nehezítette Mester Éva feladatát, hogy az üvegfallal kellett eltakarni az udvar esztétikailag zavaró részleteit, egyúttal kapcsolódva a beépítést biztosító acélszerkezethez, és biztonsági okokból a meglévő erkély vakolt téglafal mellvédjéhez.

Az öt egységre osztott üvegfelület három középső kiemelt osztásában lévő színes, ólmozott üvegbetét anyagában-technikájában, ornamentikájában, stílusában egyaránt illeszkedik a Zeneakadémia épületének meghatározó elemeihez. Az ólmozott üvegfelületek anyagának kiválasztásánál fontos szempont volt még a fényáteresztés, valamint az esztétikus megjelenés a rá- és áteső fényben egyaránt.

A mellvéd különös, történeti-mesebeli világra nyíló ablak benyomását kelti. Díszüvegegységeinek központi motívuma az oszlop, melynek ornamentikája ötvözi az épületbelső oszlopainak, mozaikjainak, maratott üvegeinek díszítőelemeit. Alján a Nagyterem ablakának lantmotívuma ismétlődik, kétoldalt leeresztett függönyszárnyra emlékeztető, alacsonyabb elemek. A zárt struktúrával felépített, méltóságteljes kompozíció szigorúságát jól oldják — szinte vidámmá teszik — az alkalmazott intenzív szín- és fényhatású, különböző faktúrájú üvegek. Az épület architektúrájában majd mindenütt jelenlevő olívzöld-arany színpár nefritzöld-bronz "átirat"-ban jelenik meg az ólmozott üvegbetéteken, az opalescent üvegek a márványburkolatok rajzosságát idézik. Az irizáló üvegek — összhangban az opalescens részekkel egyaránt érvényesülnek a rá- és áteső fényben — közeli rokonságot mutatnak a belső terek Zsolnay eozin mozaik díszítőelemeinek keleties színpompájú ragyogásával, míg az opalescens üvegek márvány és drágakő inkrusztáció hatását keltik.

ÉPÍTÉSZ TERVEZŐK:
Varga István
és Strebek Tibor

Az opalescens és irizáló üvegek mellett több különleges colorescent és dichroic üveg emeli az élénk, de harmonikus színhatást.

A mellvédfal további részei — melyek a "függöny" funkciónak megfelelően takarják a belső udvar nem kívánatos részeit — részben mélymaratással, részben homokfúvással készült panelek. Díszítőelemeik a Zeneakadémia savmaratott üvegfalainak különleges kialakítású motívumait idézik.

A klasszicizálóan zárt szerkezetű kompozíciót igazi "kincs"-hatás jellemzi. Mester Éva e munkáját a neutrális katedrálüveg alapból kiragyogó, fémesen, márványosan ható színek teszik felszabadultan vidámmá. Közvetítik az alkotó örömét, melyet választott anyaga, az üveg tud nyújtani változatosságban, sokszínűségben.

■ VARGA VERA

ornamentikát ismét divatba hozta. Csak most a kiterjedése nem térbeli, hanem időbeli. A videókultúra folyamatosan áradó, ötlet- és véletlenszerűen manipulált elektromos képei lényegüket tekintve ornamensek. Ugyanannak a dekadens életérzésnek a kifejeződései, mint amelyet a 19. században végbement, hosszan tartó társadalmi átalakulás váltott ki a bizonytalanokban és a leszakadókban. Csak idő kérdése, hogy az ornamentika új kultusza az építészetben is megjelenjen.

A fenti kitérőből is kitűnhet, hogy a lehető legnagyobb félreértés azt gondolni, hogy a számítógép technikai tulajdonságai termelik ki azokat a kényszereket, amelyeknek az alkotói folyamat során engedelmeskedünk. Az első jelentős technikai vívmány, a szövőgép felfedezése óta számos elmélet született, amely egy-egy technikai újításból kiindulva megjósolta a kultúra irányváltását, tragikus vagy éppen pozitívnak gondolt fordulatát. A vészterhes látomásokból és bizakodó utópiákból végül annyi maradt érvényben, mint a vasúti fülkében a figyelmeztető felirat: az ablakon kihajolni veszélyes.

A számítógéphez fűződő viszonyunkban sem az a szokatlan és visszatetsző, hogy gép, hanem az, hogy *emberi*. Hagyományos eszközeinket tárgyaknak tekintjük, minthogy valamely kézzel is elvégezhető cselekvéssort segítő (helyettesítő) instrumentumok. Ezzel szemben a számítógépek kommunikációra képes szellemi termékek, amelyek magukon viselik létrehozóik személyiségét. Amikor e gépet működtetjük, együttműködünk programok alkotóival, akikről ha azt nem is feltételezzük, hogy befolyásolni akarnák szándékainkat, de plasztikusan látjuk, érezzük hibáikat és erényeiket, képességeik korlátait. A kapcsolat már-már érzelmi, mindenesetre függőségünk nyilvánvaló, a mi hatékonyságunk tőlük is függ, a mi eredményeink az ő érdemük is, s alkalmasint elszenvedjük az ellentmondásos viszonyunkra féltékeny vírusírók rosszindulatát. E technikában tehát nem az a félelmetes, hogy önálló életre kelt, megtébolyult gépek fordulnak szembe alkotóikkal, — ez a fantasztikus elképzelés a természeti világkép látomása, amely a technikai eszközök megszemélyesítésével dolgozta fel a természettel szembeni kiszolgáltatottságot —, hanem az, hogy a számító számítógépek előre tudják, milyen helyzetekbe kerülhetünk, milyen kérdéseket teszünk fel és milyen válaszokat fogadunk el.

E kapcsolat egyoldalúságának megszüntetése a kommunikációs forradalom nagy kihívása, s máris számtalan formában közreműködnek a felhasználók az alkalmazások fejlesztésében. A piaci megjelenést megelőző *béta*-tesztelések, vagy a felhasználók számára kialakított fejlesztői környezetek *(macro, script, lisp, mdl)* eredményei előbb vagy utóbb beépülnek a programokba. Maguk az alkalmazások is az összekapcsolható *plug in* modulokból álló felépítés irányába fejlődnek, sőt kívülről is elindítható önálló objektumokkal — vagy újabban komponensekkel — a modulok tovább tagolódnak. Az elektronika fejlődése sem marad el: egy tágabb értelemben vett interaktivitás műszaki megoldásai is váratlan közelségbe kerültek a világháló kiépülésével. Csakhogy a felhasználók lelkes közreműködése elmélyíti a probléma lényegét, hogy vajon felkészültek vagyunk-e ellenállni a szellemi kollektivitás riasztó perspektíváinak. Mert a kommunikációs forradalom energiáit nem olyan tiszteletreméltó célok táplálják, mint a mindenkinek elérhető információ vagy a szétesett emberi kapcsolatok helyreállítása, hanem az alkalmazások (találó kifejezés) összekapcsolódásából kinyerhető technológiai fölény. Aggodalomra az ad okot, hogy az alkalmazások világméretű láncolódásával olyan Világtudás alakul, amely minden kérdésre megadja a lehetséges a), b), c) és d) választ, és ennek az összefüggő technológiai folyamatnak a részeseként önként lemondunk szellemi integritásunkról. Akár a versenyben maradás érdekében, akár a tökéletesség iránti elvakult elkötelezettségünk miatt. □

1997. OKTÓBER.

ORTHÉ DOXA

for us to see the appearance of the new cult of ornamentation also in architecture, as well.

It may have become clear by now that it is the greatest possible misunderstanding to think that the compulsions we yield to in the course of the creative process have been produced by the technical characteristics of the computer. Since the discovery of the first significant technical achievement, the pinning jenny, many a theory has been born which predicted a directional change in culture, because of some technical innovation, a turning point considered either tragic or positive. What eventually has remained from the ominous visions or from the promised utopias is nothing more valid than the warning on the train: "Danger! Do not lean out the window!" What is unusual and repellent in our relation to the computer is not its being mechanical but its being *human*. We usually consider our tools to be objects since they are instruments helping (replacing) some set of actions that can be performed manually. On the other hand, computers are mental products capable of communicating, preserving the impact of the personality of their creators. When we operate the computer we co-operate with the creators of the programs; without presuming that they wish to influence our intentions we clearly see and sense their virtues and shortcomings, the limits of their capacities. The relationship is almost an emotional one. At any rate our dependence is evident, our efficiency depends on them, our success is also their success, and we may as well suffer the ill-will of virus hackers who are jealous of our passionate relationship. We may dread the possibility that deranged machines will come to life and combat their creators. This fantastic fiction derives from a vision of a natural world which, by personalizing technical means, has revealed subordination to nature. But this is less to be feared than the fact that calculating computers will foresee what situations we may find ourselves in, what questions we will ask and what will answers we accept.

Putting an end to this unilateral relation is the great challenge of the communication revolution, and already the users co-operate in developing applications in a number of ways. The *beta*-tests preceding marketing, or the results of developing environments *(macro, script, lisp, mail)* created for the users sooner or later find their way into the programs. The applications, themselves, are evolving in the direction of construction consisting of *plug-in* modules that can be interconnected. What is more, the modules will become further articulated into objects, and within the next few years into components which can be initiated from without. The development of hardware is not lagging behind: even the technical solutions of interactivity-taken in a broader sense of the term-have come unexpectedly close to the appearance of the internet. The enthusiastic co-operation of the users, however, renders the essence of the problem deeper: are we sufficiently prepared to resist the alarming prospects of intellectual collectivity? This is because the energies of the communication revolution are not fed by respectful objectives like information accessible to all or the reconstruction of disintegrated human relations, but rather by the technological superiority that can be achieved from connecting applications (quite an appropriate phrase). Our real concern is that the world-wide concatenation of applications will produce some World-wide Knowledge giving all the possible a), b), c) and d) answers to all questions and, as participants in this interconnected technological process, we shall give up our intellectual integrity. And this we do either in order to remain in competition or from our blind commitment to perfection. □

OCTOBER 1997.

MEGHÍVÓ

MESTER Éva

Tisztelettel meghívjuk Önt a

Monumentális festészet
a gödöllői művészetelepen

című kiállítás megnyitójára

1997. május 23-án 17 órára
a Gödöllői Városi Múzeumba

A kiállítást megnyitja
dr. Geller Katalin
a művészettörténet-tudomány
kandidátusa

A megnyitón
Mester Éva
oklevelés üvegművész, restaurátor és
Fábián Dénes
festőművész, tanár tart szakmai
tárlatvezetést
az üvegfestészet, mozaik és falfestészet
technikájáról

A kiállítás 1998. április 30-ig
tekinthető meg.

Cím: 2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.
Tel: 06-28-310-163

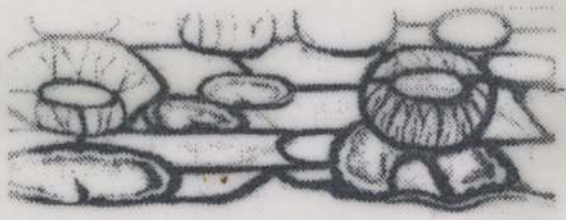

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívjuk Önt a

Monumentális festészet a gödöllői művésztelepen

című kállítás megnyitójára

1997. május 23-án 17 órára
a Gödöllői Városi Múzeumba

A kiállítást megnyitja
dr. Gellér Katalin
a művészettörténet-tudomány
kandidátusa

A megnyitón
Mester Éva
okleveles üvegművész, restaurátor és
Fábián Dénes
festőművész, tanár tart szakmai
tárlatvezetést
az üvegfestészet, mozaik és falfestészet
technikájáról

A kiállítás 1998. április 30-ig
tekinthető meg.

Cím: 2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.
Tel: 06-28-310-163

Mester Éva.

Programok

Műcsarnok-Kamaraterem

ápr. 16. Játssz velünk!

10-óra

T. csoport

Üvegjátékok készítése II.

Tükörkompozíciók

Vezeti: Mester Éva.

Műcsarnok és Kiállítótermei

1988. ápr.

Mester Éva, üvegtervezőművész

Varga Vera: Magyar műemlékoédelem, avagy teremtsünk a századelő romjains „új értéktelenséget"! (Néhány gondolat az egykori és a mai Gresham palotáról.)

Az Ötlet című folyóirat (1986. 5. évf. 25. 208. szám, 30 o.) „Az üvegtervező iparművész" ahmel Mester Éva a Kossuth-ablak restaurálása kapcsán még igen derűlátóan nyilatkozik a munkálatokkal kapcsolatosan: „Ha szerény mértékben is, de a helyreállítás, megindult és remélem, egyszer az egész palota mindannyiunk örönnere régi fényben áll majd!" – Optimizmusa indokolt volt, kijelentéseit a Gresham palota 1983-ban elkészült felújítási tervének és a saját 1985-ben elkészült épületüvegek felújítási javaslatának ismeretében és azok meghallgatásában bízva tette.

Művészet, 1989., 11-12., 87-old.

Mester Éva

a Bács-Kiskun m.-i Művelődési Központ három alkotóköre mutatta be eddigi eredményeit. – Az alkalmazott grafikusok kicsiny csoportjában szerepel Mester Éva, Molnár Marian munkái.

á. sz. j.: Három szakkör bemutatkozik.

Petőfi Népe, 1977. jan. 4.

Mester Éva üvegfestő

kiállítása a Firenzvárosi
Pincetárlatra

Népszabadság, 1985. II. 1

Mester Éva

Mester Éva rongyaszőtt üveglapjaival szerepel az tárlaton.

Macht Klára: Kortárs képzőművészek József Attiláról..
Művészet, 1980. június – 47. lap.

Nestor Éva

Magyar Iparművészet az
ezredforduló 2003
133. l.

MESTER ÉVA

Magyar Iparművészeti Egyetem
Könyvtár és Levéltár

131.1.

Mester Éva

Magyar Iparművészet az
ezredfoRdulón 2003

217.l.

Mester Ferenc, gyermekrajzoló

A nemzetközi gyermeknap alkalmából állított össze a Ldp gyermekrajzokból boltívet a balatonalmádi és vörösberényi iskolások munkáiból.

Napló /Veszprém/, 1980. május 24.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPFRONT
Mester Ernő
1968 JÚN

1021

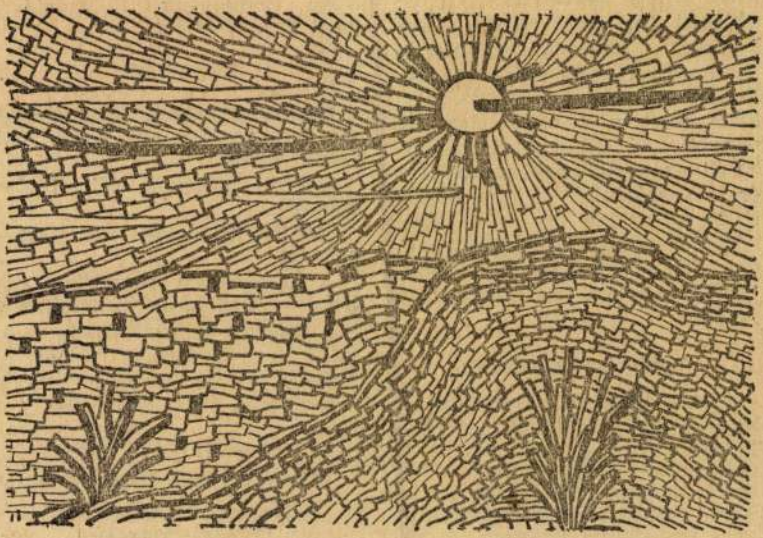

Mester Ernő: Táj

ma a hősi harc különböző mozzanatai. A téma megközelítésének módja nem korlátozott: kiválasztása és feldolgozása tükrözze a pályázó olyan állásfoglalását, amely mélyen és meggyőződéssel ítéli el az amerikai kalandorok háborús politikáját Vietnamban és az egész világon. Fejezze ki rokonszenvét és segítőkészségét a harcoló vietnami nép iránt, érződjék a pályamunkából az amerikaiak embertelen és igazságtalan háborújának minden vonása és a vietnami nép erőfeszítésének és küzdelmének igazságos, hazaszerető, honvédő és egyben internacionalista jellege.

A pályázat feltételei:

1. *A terjedelem* novella, illetőleg elbeszélés esetében sem haladhatja meg a húsz gépelt oldalt (szabványgépeléssel, kettes sortávolságban, 60 leütés soronként, oldalanként 30 sorban). A vers terjedelme kötetlen. A pá-

Korcsoportonként két-két első díj (egy novella, egy vers): 2000—2000 forint.

Két-két második díj: 1500—1500 Ft.

Két-két harmadik díj: 1000—1000 Ft.

A dicséretben részesített pályamunkákat külön jutalmazzuk.

A díjazott és jutalmazott, valamint a legjobb novellákat és verseket külön is megjelentetjük.

Budapest, 1968. május hó.

Országos Béketanács

Művelődésügyi Minisztérium

Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 OKT
NÉPFRONT

1021

Mester Ernő

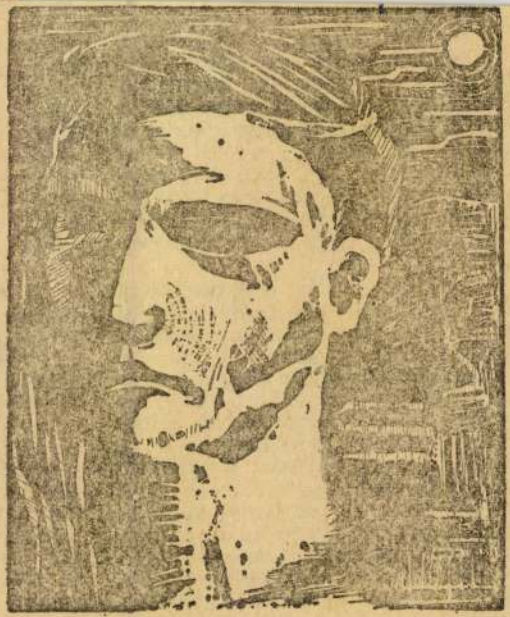

Mester Ernő:
A csend

Körvonalaiban már a IV. kongresszus előtt kirajzolódtak a körzetek határai. Szükségességüket a többi között az is indokolta, hogy a három falu egyesítésével városi rangra lépett Várpalota 28 ezer állandó és 11 ezer ideiglenes lakóját — az utóbbiak is ma már ízig-vérig palotaiak, legfeljebb havonta egyszer-kétszer kerekednek föl, hétvégén — nem lehetett „egy kalap alá venni".

A decentralizálás eredményeként már a körzeti választási gyűlések *addig soha nem tapasztalt érdeklődést* váltottak ki. Általában 120—160 ember jött össze, míg azelőtt hasonló esetben 20 érdeklődőt is sikernek könyveltek el. Megérezték az emberek: a körzetekben valóban az ő sajátos problémáikról, gondjaikról esik szó, közelebbi témákról, mint ha az egész várost érintő kérdéseket sommázzák. Nem is maradt el az élénk, helyenként sokszor viharos vita, s jónéhány talpraesett ötlet és javaslat került a jegyzőkönyvekbe.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPFRONT
Mester Ernő
1969 SZEP.

Mester Ernő: Az éj

szott, hogy Magyarország a háborúban vesztes és legyőzött állam volt, s hogy viselnie kell ennek következményeit. Nem számoltak azzal, hogy az Osztrák—Magyar Monarchia felbomlása után, az „utódállamok" létrejöttével a polgári demokratikus forradalomnak kell kiegyenlítenie a dualista Magyarország nemzetiségi politikájának számláját. A belső társadalmi megújhodásért küzdve

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPFRONT

1969 MÁR

1021

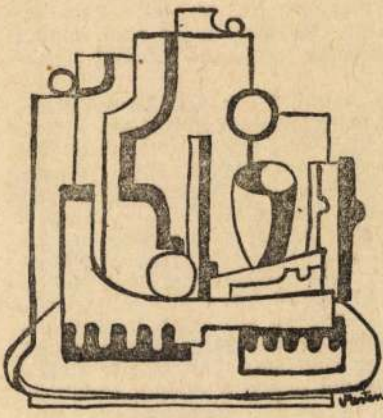

Mester Ernő

Mester Ernő — Csendélet.

olyan intézmény is, mely mindent elkövet, hogy tagjait a lehető legkedvezőbben helyezze el a társadalmi struktúrában. És ez nem mindig szocialista normákat kifejező törekvés.

A családi érdek és a közösségi érdek, a társadalom különböző részeiben más-más módon, ellentmondásban (de nem kibékíthetetlen ellentmondásban) van egymással. Az ellentmondás egyik része az, hogy a gyermek érkezése lényegesen módosítja a család életszínvonalát. Másrészt differenciák merülnek fel a család foglalkozása, lakóhelye, szellemi öröksége, stb. miatt is. S mindez együttesen tükröződik a fiatal ember életében; több tízezer fiatalnál pedig éppen a családi körülmények jelentenek jóvátehetetlen hátrányt, veszélyeztetettséget, s egyben a lumpen elemek és más, társadal-

Mester György

Fafaragásaival szerepel .....

a rendőrtisztv.-k kiállitásán.

Ujság, 934.V.25.

Mester György, főtörzsőrm.

Munkájával szerepelt a rendőrtisztv.-k kiállitásán.

M.934.V.25.

Mesterházy Sándor

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1823

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1

MESTER Ilona
Abrudbánya, 1941. április 16.
Tképz. Főisk. Buk., grafikus

MDP

Mester István, építész

A II. fokozatot kapta.

—: Alpár-éremmel tüntették ki a kiváló építészeket. 12. l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. jún. 3.

M. D. K.

MESTER István építész

Alpár-érem II. fokozat

T. E.: Alpár-éremmel tüntették ki a kiváló építészeket

Magyar Nemzet 1962. junius 3. 3.l.

MDK

Mester István

A Postavezérigazgatóság pályázatán
"Gyors hajtás"

c. képe

600 Ft-os II. dijban részesült.

Richtárszky Imre: A balesetvédelmi plakátpályázat eredménye.
Szocialista Posta. /19/ 63. 1. szám. 7-8. lap.

MDK

Mester István

A Postavezérigazgatóság pályázatán
"Az italfogyasztás következménye"

c. képe

300. Ft-os III.díjban részesült.

Richtárszky Imre: A balesetvédelmi plakátpályázat eredménye.
Szocialista Posta. /19/ 63. 1. szám. 7-8. lap.

Mester István, [ ]

l.: Illik Margit.

—: A hétvégi - - - 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. jan. 10.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-774

VAS NÉPE
Szombathely

1969 OKT 10

1021

Jelige: Parlamenter

A fürtös fejű kisfiú iskola után, ha csak tehette belopózott a postahivatalba, széket húzott a zöldposztós íróasztalhoz, és feltérdelve rá órákig bámulta a lapok közül előbukkanó tarka bélyegeket. Elhatározta, hogy ő is bélyeggyűjtő lesz. Ha majd felnő ő is tervez olyan csodálatosan finom rajzú virágokat, hajókat, épületeket, mint amilyenek a miniatűr képeken láthatók. Tizenhárom éves korában. 1959 karácsonyán megkapta az első bélyegsorozatokat. Attól kezdve albuma egyre színesebb lett. Édesapja, Mester István, a kőszegi postahivatal vezetője a Magyarországon megjelenő új bélyegsorokkal gazdagította a gyűjteményt...

Azóta tíz év telt el... A szőke, göndörhajú kisfiúból férfi lett. Budapesten él, reklámtervező a Fővárosi Postaigazgatóságon. A kettős ünnepeket azonban mindig itthon, a kőszegi kis lakásban tölti szüleivel. A kedves környezet visszaidézi a kamaszkort: olajfestmények, akvarellek a falon, a képek sarkában apró kis kézjel, ifjú Mester István. Ujjai: végigfutnak a fekete zongora billentyűin: Bach, Wagner, Bartók... Rajongott a klaszszikus zenéért, de a festészet és a grafika éppoly erősen vonzotta.

— Tizennégy éves koromban már ott álltam a választúton: egy országos plakátverseny jeligés pályázatán II. és III. díjat nyertem. Ez megkönnyítette a döntést. Bár a képzőművészeti szakiskolába nem sikerült bejutnom, azért nem adtam fel életcélomat. A postatechnikum elvégzése után a budapesti igazgatóság dekorációs csoportjában dolgoztam két évig. Majd ösztöndíjas hallgatóként felvettek a dekoratőr és kirakatrendező szakiskolába.

Szelíd hanglejtéssel ejti a szavakat. Törékeny, művészi alkat. Fekete, állógalléros öltönye és a fehér inggallér alatt csokorra kötött bársonyszalag, mégjobban hangsúlyozza izlését, egyéniségét.

— Belső építészettel, tablógrafikával, tárlatrendezéssel foglalkozom, szaklapokat illusztrálok. A postai élet határait túllépve évente bekapcsolódom a BNV és a Budapesti Őszi Vásár Otthon pavilonjában rendezett lakberendezési kiállítás munkáiba. Szabad időmet általában a Dési-Huber Képzőművészeti Körben töltöm vagy pedig az együttessel próbálok. Dzsessz-orgonán játszom.

— Rövid pályafutása alatt elért sikerek?

— Életem legnagyobb örömét jelentette... Hazánk felszabadulásának 25. évfordulója tiszteletére a magyar posta új bélyegsorozatot ad ki. Ebből az alkalomból pályázatot hirdettek. Az országos kiírásra negyvennégyen küldték be pályaműveiket. A bélyegtervezés gyermekkorom óta foglalkoztat, most itt volt az alkalom. Parlamenter jeligével kebüldtem háromvariációs repertoáromat, nyolcas sorozatokban. Álmodni sem mertem volna... A tizenöt tagú zsüri, melynek többek között tagja volt a Párttörténeti Intézet, a Posta, a MABÉOSZ, a Filatélia Vállalat, az Állami Nyomda és a képzőművészeti Alap képviselője nekem ítélte az első díjat.

A bélyegterveket szétnyitja előttem: aranyszobrok fehér mezőben. Kisfaludy-Stróbl Zsigmond felszabadulási kompozíciója szétbontva. Kerényi és Mikus parlamenterei... A szobrok töretlen egységnek hatnak külön-külön is. Határozott, tiszta vonalvezetés, erős dekoratív érzék, kifinomult ízlés jellemzi a bélyegterveket. A világos tónusú háttér hangsúlyozza a figurák ritmusát. Hatásos az eszmei mondanivaló.

— Szeretném, ha nem az első és utolsó bélyegterveim lennének — mondja palástolatlan örömmel — persze a postaépületek belső terének szépítéséhez is hű maradnék... A pesti igazgatóság emeleti csarnokfalán most helyezzük el a nyolcméteres stilizált kerámia mozaikképet, melyet nemrég terveztem.

— A kőszegi „öreg postaépületet" milyen belső dekorációval képzeli el?

— Kőszeg hangulatához híven egy szép réz domborművel. Remélem nemcsak a képzeletemben született meg, hanem egyszer majd valóra is válthatom. Az idegenforgalom felvirágzásával Vas megye egyhangú postaépületeire is ráférne egy kis csinosítás.

Horváth Anita

Újdonsága

Külföldre indul az XTN—3

A szombathelyi Mezőgépgyár konstruktőrei nem akarnak más társaik mellett lemaradni, azon igyekeznek, hogy új gépekkel örvendeztessék meg a mezőgazdaságot.

Legújabb gépeik egyike a nagyüzemi állattenyésztés céljaira gyártott nagy teljesítményű répavágó. Egy óra alatt 60 mázsa répát tud megfelelő minőségben levágni.

Az etetésre való előkészítés nehéz munkáját megkönnyítő gép saját, beépített villanymotor meghajtással működik.

Most készül a null-széria, 20 darab répavágó. A kísérleti eredmények jók, jövőre a gazdaságok részére 50 darabot gyártanak.

Ugyancsak új konstrukció az XTN—3 jelű tárcsa, amely elsősorban kötöttebb talajok művelésére alkalmas. Kitűnően használható agyagos, szikes talajon, Szentes Karcag környékén, de nálunk is az Őrségben.

Már megkezdték a sorozatgyártását. Az idén a nullszériát, jövőre már 130 darabot gyártanak. Az új gép kiváló tulajdonságai miatt exportképes. Eddig három tárcsát küldtek kipróbálásra az NDK-nak. Az új konstrukció iránt több ország is érdeklődik. Csehszlovákiának például jövőre 50 darabot exportálnak.

Természetesen gyártanak új tárcsákat a könnyebb talajokra is, XT—3 néven.

— tai.

Vas megye zenetörténete, sorozatban

A körmendi Járási Művelődési és Ifjúsági Központ új ismeretterjesztő sorozattal lepi meg látogatóit. Vas megye zenetörténete címmel, Békefi Antal, a szombathelyi Tanítóképző Intézet tanára tart előadásokat, az első ilyen rendezvényre november 17-én, hétfőn este fél 7-kor kerül sor.

A sorozat többi „darabja" a közönségtől függ. Ugyanis kérdőívet bocsátottak ki, amellyel megkérdezték a közvéleményt: milyen gyakran szeretne zenei témájú előadást hallani, mely napokon, egyes korszakok stílusjegyeiről, vagy nagy zeneszerzőkről stb. stb...?

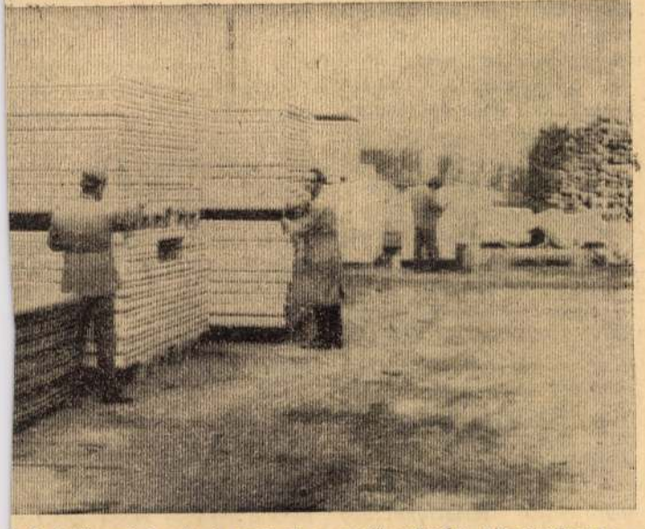

és tetőpanelek százai, amelyek a mezőgazdasági létesítmények építésénél nagyszerűen beváltak.

Az *épületváz oszlopszerkezetek* a főtartók és oldalfalak összeépítéséhez készülnek akác fűrészáruból ragasztott és szegezett kivitelben. Oldó és szállító ládák gyártásával is. Különösen előtérbe került ez a tevékenység az idén a közismerten jó almatermés folytán több mint 70

MÉSTER Ottván

Bp. Postás Nyugdíj Otthon, előcsarnok,
József Attila életetre vonatkozó mozaikkép
1960 körül

Postaép 76.

Mester Jenő szobrász

MAGYAR ÉLETRAJZI LEXIKON

3924/1966.

Mester Jenő (Maklár, 1882. jul. 11. — ?): szobrász. Tanulmányait Bp.-en és Párizsban végezte. Dekorativ épületplasztikát, portrékat, kisméretü kompozíciókat és plaketteket készitett. 1913-tól Koppenhágában élt. Merengő nő és Paraszt-asszony gyermekével cimü szobrai az MNG tulajdonában vannak.

Magyar Életrajzi Lexikon

1860 tájár

Mester Jenő

Perállag III/3. 20 l.

fatalapzaton.

fatalapzaton.

XIX. sz. e. f.

lajtartóval és
l. Maratott
e modorában.

delfinnél. 1860

647. Éremminta, öntöttvas-előlap és -hátlap, előlapján koszorúzott női fej, a hátlapon üllőn álló babérágas gyermek. XIX. sz. m. f.

648. Vastányér, öntött, áttört, vizi istenekkel és akantusz-indákkal. XIX. sz. e. f.

649. Dohányszelence, réz, vésett jelenetekkel és feliratokkal. Németalföld. XVII. sz.

650. Dohányszelence, réz, domború vadászjelenetekkel. Hollandia. XVIII. sz.

650/a. Ülő Buddha-szobor, bronz

651. Három dohányszelence, vörös réz, vésett lombdísszel és jelenetekkel. Hollandia, XVII. sz.

tal érik el, a levegőben való egyensúlyozását pedig három síkfelület alkalmazásával segítették elő.

E felszállásokkal egyidőben kezdődtek meg a Gordon Bennet-verseny ballonjainak töltése és felszerelése. Starthoz állott összesen tizenhét léghajó. Szép időben, erős keleti szél mellett történt a startolás és a ballonok hamar eltűntek a nézők szeme elől. Legutolsónak a tavalyi győztes „Helvetia" startolt Schaeck ezredes vezetésével, míg a tavalyi útjának kísérője, Messner kapitány egy másik svájci léghajóval, Azuréá-val indult útnak. A ballonok nagy része Csehországba, Morvaországba és Sziléziába jutott, ahol már balhasat hányban le kellett szállniok, tekintve, hogy a sok eső által megnehezült ballonokat nem tudták tovább a levegőben tartani. Kettő közülök Magyarországba jutott, egy pedig Lengyelországban szállott le.

Első lett az amerikai America II. nevű ballon Mix vezetésével, amely Varsótól északkeletre szállott le és harmincöt óra alatt tette meg az 1150 kilométeres utat. Második a francia „Ile de France" lett, amely Alsókubin mellett kötött ki 812 kilométer után. Harmadik lett Messner kapitány a svájci Azureával, negyedik pedig a tavalyi győztes Helvetia Schaeck ezredessel. Így tehát újra Amerikának jut a verseny rendezésének szerepe.

Fried Ernő

József főherceg első szobra. Ünnepélyes eseményt, évfordulót, vagy különösebb jelentőségű aktualitást hiába szimatol a kíváncsiság abból az alkalomból, hogy József főherceg mellszobrát az olvasó elé visszük. Merész lendületű szavak, nagyhangu kijelentések, ünnepélyes pózok: a szoborleleplezések velejárói — sem hangzottak el s nem történtek meg, s hogy mégis bemutatjuk a daliás „magyar főherceg" büsztjét, annak egy intimusan közvetlen és kedves magyarázat az oka. Ez a szobor nem abban a sablonos formában készült, mint ahogy királyok, uralkodó családok tagjai szobrát szokás elkészíteni, amikor is előírt szertartások betartása után a magas vendég megjelenik az ismert művész ismert műtermében. Ezek a közismert motivumok ezúttal mind elmaradtak, de mindezeknél érdekesebb dolgok váltak valóra. Megtörtént ugyanis az a különös esemény, hogy egy magasrangu katona, a királyi ház tagja szerepet cserélt — s híven engedelmeskedett egy egyszerü katona óhajának. A magasrangu katona: József főherceg, az egyszerü katona: Mester Jenő, a magyar szobrászművészek egyik tehetséges fiatal tagja, akit katonasorban egyszerü egyenruhában ért az a megtisztelés, hogy elkészíthette József főherceg szobrát, melyet ezredе tisztikara készíttetett. Érdekessé teszi e szobor elkészítését az a körülmény, hogy József főhercegnek ez az első szobra s hogy a főherceg most ült először modelt művész előtt, s hogy mennyire komolyan és lelkiismeretesen vette a főherceg e szerepét, maga a gyönyörűen sikerült büszte tanuskodik róla leghivebben. Engedve ezredе tisztikara óhajának, rendesen megjelent a fiatal művész előtt s amikor a szobor nemrég elkészült, a főherceg a legnagyobb megelégedését fejezte ki a művésznek. A sikerült mellszobor a Műcsarnok téli tárlatán kerül kiállításra.

Új könyvek.

Téli sport és egyéb elbeszélések. Irta Ambrus Zoltán. Magyar Könyvtár. Ára 30 fillér.

A páduai hercegnő. Irta Wilde Oszkár. Fordította Kosztolányi Dezső. Magyar Könyvtár. Ára 60 fillér.

Irói arcképek. Irta Arany János. (Gyöngyösi István, Orczy Lőrinc.) Magyar Könyvtár. Ára 30 fillér.

Petőfi képzelete. Irta Oláh Gábor. Ára 4 korona.

Erzsébet királyné kíséretében. Irta Sztáray Irma grófnő. Ára 5 korona.

Előfizetési felhivás

Kérjük olvasóinkat, hogy előfizetésüket mielőbb megújítsák, nehogy a lap szétküldésénél zavar támadjon.

Az Uj Idők előfizetési ára:

Egész évre	16 korona
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „

Az Uj Idők kiadóhivatala
Budapest, VI., Andrássy-út 10.

A SZERKESZTŐ ÜZENETEI

Margit. Ne üljön fel annak a fiatalembernek. Urak, akik tézis gyanánt hirdetik, hogy nő és férfiu között önzetlen és elméleti barátság lehetséges, többnyire alamuszi természetüek, akik ilyen módon akarják a bizalmát megnyerni. A problémákon nyargaló férfiu különben mindig gyanús, bár a nők, különösen az úgynevezett komplikált nők, csodálatosképpen, nagy előszeretettel hajlanak feléje. Ha valaki egyszerüen azt mondja nekik, hogy szereti őket, úgy találják, hogy az elcsépelt és banális frázis. De a lélekanalizisnek rendesen beugranak. A női lélek ügyes technikusa nem beszél szerelemről, hanem barátságról, rokonszenvről és főleg megértésről. Különösen a megértés az, ami jól esik. Mert a komplikált nőket természetesen rendes környezetük nem érti meg. A megértő férfiu pedig egy alkalmas pillanatban reátér mindarra, amit banális elődei megpróbáltak, csakhogy nagyobb eredménnyel, mert a barátság már előkészítette neki a talajt. Az ön esete is gyanús. Az a fiatal úr, aki „nem akar semmit, csak lelkének barátja óhajt lenni", és aki „modern filozófiai és társadalmi problémákat beszél meg, de nem mint nővel, hanem mint emberrel", az aligha lesz olyan önzetlen, mint ahogy mutatja magát. Nekünk legalább az a tapasztalatunk, hogy azok, akik a nőben állítólag csak az embert keresik, kizárólag és nem mindig önzetlenül a nő iránt érdeklődnek.

T. G. *Kötelesség.* „Nincs ember, kinek teljesitendő kötelességei ne volnának" kezdi ön nagybecsü eszmefuttatását. Nagyon igaz. Aminthogy igazak a következő szentenciák is. Sőt annyira igazak, hogy teljesen fölösleges még egyszer elmondani őket.

Sopis. *A csokor.* Éretlen dilettantizmus, amellyel igazán nem volna szabad szerkesztőségeket fölkeresni.

R. T. *Müllerék kutyája* stb. Rossz bűnügyi regényeknek szomoru hatása az olyanféle novella amilyent ön beküldött. De míg az angol és amerikai detektiv-történetekben legalább van valami ötletesség, az önéből ez az ötletesség teljesen hiányzik. Nyers napihirt irt meg minden irodalmi ámbició nélkül.

Zengjetek dalt, Legény Lencsi. Kezdetleges, gyenge munka, amelyben egy árnyalatában nincsen eredetiség. Nem vehetjük használhatónak.

K. L. *Karrier. Diadal.* Mind a kettőben vannak értékes tulajdonságok. Hiábavaló, hogy mind a kettő el van nyujtva, különösen a Diadal. A mese ott ugyanannak a folyamatnak ismétléséből áll. A Karrier pszihológiája érdekes, de az átmenet nincsen indokolva. A beállítás után a hirtelen és rapszodikus véget nem értjük meg, ilyen is hiszik el. Az előadás jó, bár az alakok nem élnek eléggé, jellemzésük nem erős annyira, hogy megelevenednének előttünk. A kéziratok rendelkezésére állanak, de jó lélekkel biztatjuk a további munkára.

T. S. *Ujjászületés.* Nem mond semmit. A lábbadozó beteg és az igazi asszony pedig ősrégi klisék. Közölhetetlen.

L. Gy. *Az örökmécs históriája.* Jókai reminiszcenciák, de teljesen dilettáns módjára előadva. Ideje volna már, hogy ezek nek az egyiptomi, aszir és perui örökmécseseknek valahára békét hagyjanak.

Avar. *Harmadik osztály.* Az ötlet nem rossz, a pszihológiában van némi igazság, de az előadásban nincsen meg az az irodalmi zamat, amely az ilyen apróságokat használhatóvá teszi.

R. E. *A diplomás kisasszonyok.* A legnagyobb baj az, hogy nincsen mondanivalója. Ezek az ódon leányszobák a bennök elhangzó diskurzusokkal éppen olyan régi ismerőseink, mint az a bizonyos hó, amely közben nagy pelyhekben és halkan esik.

R. S. G. N. R. O. Ezúttal nem sikerült. A beállítás banális és az előadás sem tud segíteni rajta, bár irodalmi értékek vannak ebben is. Valami mást várunk.

S. G. Köszönjük a szives figyelmeztetést.

Adan. *Arató ünnepen.* Nagyon kezdetleges, nagyon naiv munka, amelyről komoly irodalmi bírálatot mondani nem lehet, mert nincsen benne semmi, ami ennek a bírálatnak alapját képezhetné.

Holló. *Az ördög szekere.* Nem tudtuk kivenni, hogy munkájának van-e valami komolyabb alapgondolata is, vagy csak egyszerü stilgyakorlat. Ha ilyen gondolata tényleg volna, nagyon ügyesen tudta elrejteni, mert nem találtuk meg. Stilgyakorlatnak pedig gyönge.

Caly. 1. Egész bátran hordhat ritka arcfátyolt, pláne szeles időben. 2. A bőrrel bevont bútor megkopott bőrét egyszerü módon úgy lehet felújítani és a pecsétet róla eltávolítani, hogy tojásfehérjéből vert habbal dörzsölik be. A bőr visszanyeri eredeti fényét s olyan lesz, mint az uj bőr. 3. Unger Ila. 4. Puskin 1799 május 26-án született és 1837 január 29-én halt meg. Lermontof 1814 október 2-án született és meghalt 1841 julius 15-én. Mind a kettőt párbajban ölték meg.

Pályaválasztás. Leveléből nem világlik ki teljesen, hogy mit gondol: keleti kereskedelmi tanfolyamot, amely Budapesten is van (V., Alkotmány-utca 11.), vagy a keleti akadémiát, más néven diplomáciai (konzuli) iskolát, amely csak Bécsben

van (IV., Favoritenstrasse Nr. 5.). Az előbbi két évre terjed és a budapesti kereskedelmi akadémián van elhelyezve. A tanfolyam mindenkor szeptember 1-én kezdődik és tart a következő év junius 30-ig. Célja a kereskedelmi pályára készülő egyéneknek alkalmat adni arra, hogy a kelet főbb nyelveivel, kereskedelmi, néprajzi és egyéb viszonyaival megismerkedjenek. A felvételnél a középiskolai érettségit föltétlenül megkivánják. A végzett hallgatók rendszerint a keleten is expozitúrával rendelkező vállalatoknál, keleti kikötőkben, vagy kereskedő városokban nyernek kereskedelmi irányzatu alkalmaztatást és itt igen szép előmenetele vár reájuk. A diplomáciai (konzuli) iskola, másképpen keleti akadémia Bécsben van és föladata a növendékeit a diplomáciai pályára előkészíteni. A fölvételre vonatkozó föltételeket a hivatalos lap julius és augusztusi számaiban közlik. A fölvételhez föltétlenül szükséges a magyar, vagy osztrák honosság, érettségi bizonyítvány és a magyar, német és francia nyelv teljes tudása. A folyamodvány a külügyminisztériumhoz intézendő, de az akadémiához küldendő. A végzett növendékek konzulgyakornokokká lesznek kinevezve s fokozatosan lépnek elő konzulokká, nagykövetekké. Egyéb részletekkel, amennyiben szükségesek volnának, a két intézet szolgálhat.

Állandó olvasó. Ilyen kérdésekben semminemü fölvilágositást nem adhatunk. Akik bizalommal fordulnak a szerkesztőséghez, azok elvárhatják, hogy nevüket semmiféle kiváncsiságnak ne árulják el.

G. S. *Kecskemét.* Rendszerint nem. Vannak ugyan egyes kivételek, de mivel az előképzettség más, nem lehet könnyen az ilyen áthelyezést kieszközölni.

Ibolya. 1. Szoktak. 2. Helyesen így irják: sandvich.

Dilettáns. 1. Mielőtt a képeket nem látjuk, nem mondhatunk sem igent, sem nemet. 2. Kivételesen visszaküldhetjük.

Caly. Kérjen prospektust a Képzőművészeti Főiskolától, Budapest, Andrássy-út 71. Abban benne van minden tudnivaló.

P. A. B. J. festő címe: Andrássy-út 71., Képzőművészeti Főiskola. Privát festőiskola több van: Kalivoda Kata, Szablya Ferenc, Thein Miksa tart ilyet.

Parkrészlet. A felvétel is, a kópia is gyenge. Nem használható.

H. J. A Nemzeti Szalon téli tárlatára a képek december 1-ig, a Műcsarnok téli tárlatára pedig október 25—26-án küldendők be, a szükséges nyomtatványok kíséretében.

K. B. *Az utolsó kuruc.* Lirai hangulat méla őszi lágysággal. Keményebb hang, lüktetőbb erő illenék Thaly Kálmánhoz.

M. Gy. *Esteli énekek.* Az első nagyon kedves kép; de a ragyogó ég kék szalagjának csokorba futása annak a szőke kis leánynak a haján igen nagy arányu látványosság s elveszti bájos hatását. Költői képzeletének frisseségét azonban szívesen elismerjük s tudatos művészettel még sok szépet fakaszthat belőle.

D. K. *Őszi dalok.* Arra kér, hogy mondjuk meg őszintén: tud-e dalolni? Ha olyan nagyon kívánja, hát megmondjuk őszintén: bizony, bizony nem tud.

Nem közölhetők: Szeretlek én, kis angyalom! Isten hozzád! Arcképedhez. Várom az őszt. „Kedvest a kedvesnek." Nyári estén. Nincs már nekem . . . Ábrándvilág. A Dunaparton. Elvesztettem az eszemet... Egykor és most. Jaj de megvert az úristen! Élet a Margitszigeten. No most már mit irjak? Duna partján ültem . . . Az élet keresztútján. Barna kis lány . . . Mit művelsz még velem? Mit ér az élet, pajtás? Deres a fű . . . Korcsmárosné, lelkem . . . Élő halott. Miért nem vagy... Vezeklés. A nő. Ki a világ teremtője? A gúnyolókhoz. Dörög az ég . . . Nem tudom . . . Az ember. Csak irkálok . . . Baleset. Egy, kettő, három, négy . . . Komámasszony. A pesti lány. Bordalok. A kételkedőkhöz. Szeretnék szeretni . . . Az én jogom. A budai vár. Ha felülök . . . Édesanyám. Kesergés. Választás előtt. Választás után. Megátkozom a világot! A végső ponton. Az utolsó út. Szőke kis lány . . . Erzsébet királyné. Hangtalan hang. A csavargó. Öreg diófa. Illatok lelke . . . Mások és én. Vera éke. Válasz. Mi ketten. Mea culpa. Eljön a tél . . . Apathia. Virágok hullása. Gondolatok szárnyán. Miért? Mártiromság. Ne bántsd a szívemet! Vén asszonyok nyara. Hol a remény? Meddő napok. Thaly Kálmánhoz. Fut a patak . . . Őszi kikirics. Boldogtalanság.

TARTALOM.

Szöveg: *Judith.* Irta Szikra. — *Szülőföldemen.* Irta Jakab Ödön. — *Az igérvény.* Irta Heltai Jenő. — *A levegő Napoleonja.* Irta Fráter Aladár. — *Az ártatlan.* Irta Vándor Iván. — *Nyári zivatar az Adrián.* Irta Balla Ignác. — *Egy önkéntes naplója.* — *Őszi csillagok alatt.* Irta Gereblye. — *Rovatok.* Mindenféle. A szerkesztő üzenetei. — Fordított regény. *A szerelem bolondja.* Irta Harold Mac Grath.

Képek: Markó Ernő: Az Én Ujságom. — Gajdusek Erzsi: Arcképtanulmány. — Mühlbeck Károly: Szénszállitás Budapesten. Aeroplános világ. — Blériot repülőgépe (3 kép). — Ferenc Ferdinánd kir. herceg és felesége (2 kép). — Mühlbeck Károly: a Vörösmarty-szobor veszedelme. — Modern női uszoda Londonban. — Egy önkéntes naplója (3 kép). — Nemzetközi mérkőzés Budapesten (2 kép). — A zürichi Gordon Bennet-verseny (2 kép). — Az aradi vesztőhely. — József kir. herceg.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Laptulajdonos: Singer és Wolfner. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 10. szám.

Az Uj Idők kliséit Kurcz Lipót és társa cinkografiai müintézete készíti, Budapesten, VIII. ker., Szentkirályi-utca 13.

Olvassa figyelemmel mindenki lapunk mai számában a *Modern és Kertész* cég hirdetését, mert nevezett cég nagy súlyt helyez arra, hogy a vidéki úrhölgyek megbizásai pontosan és lelkiismeretesen legyenek eszközölve.

Schmidt nővérek IV., Kígyó-tér 1. sz. alatti gramofon-kereskedés hirdetésére fölhívjuk olvasóink figyelmét. Ár- és lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Diana sósborszesz mint háziszer kapható az egész országban. Köztudomásu, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes fodrászüzletekben, fejbedörzsölésre és borotválkozás után arcfecskendezésre az urak használják. A fájdalmakat azonnal csillapítja. Masszirozásra általánosan minden házban csakis *Diana sósborszeszt* használnak. Egy üveg 44 fillér.

Brauswetter János szegedi óragyáros gyártmányai széles ez országban ismertek és kedveltek. Ez a jóhirnevü, régi cég részletfizetésre is árusit órákat, ékszereket. Képes árjegyzéket ingyen küld.

Időt, fáradságot és pénzt takarit meg, aki a maga vagy más részére ékszertárgyakat vagy bármily órát venni akar, ha Max Böhnel, Wien, IV., Margarethenstrasse Nr. 27—68. ismert órás és becsüs áruraktárát megtekinti vagy 5000 ábrát tartalmazó árjegyzékét meghozatja. Ebben mindenki izlésének és a reá szánni akaró összegnek megfelelő tárgyat talál, melyet a többször kitüntetett cég saját nagy műhelyeiben készit. Minden vevő szolidan és olcsón lesz kiszolgálva, mert a cégnek nem az az elve, hogy az egyes áruknál sokat keressen, hanem az a célja, hogy tovább ajánlják és hogy újból fölkeressék. Minden olvasó, aki a címét beküldi, egy nagy árjegyzéket kap minden vételkényszer nélkül, ingyen és bérmentve.

Most jelent meg!

Ady Endre:

Az Illés szekerén.

Szerző legujabb versei.

Ára füzve .. .. 3 korona.
kötve .. .. 5 korona.

SINGER és WOLFNER kiadása
VI. ker., Andrássy-út 10. sz.

Legújabb szépirodalmi könyvek

SZIKRA:
A hétszilvafa árnyában.
Elbeszélések. Ára füzve 4 K, kötve 6 K.

LOVIK KÁROLY:
Vándormadár.
Regény. Ára füzve 3 Kor., kötve 5 Kor.

GÁRDONYI GÉZA:
Mi erősebb a halálnál?
Elbeszélések. Ára füzve 4 K, kötve 6 K.

HERCZEG FERENC:
Szerelmesek.
Ára füzve 4 Korona, kötve 6 Korona.

SINGER és WOLFNER Kiadása
BUDAPESTEN, VI., Andrássy-út 10.

MŰHLE
KERTÉSZETI TELEPE
TEMESVÁR
Árjegyzék ingyen.

ban férje nélkül nem tud nekik munkát adni. De a fiatal asszony megsajnálja őket és táviratban megkérdezi a férjét, hogy foglalkoztathatja-e a két embert. A válasz megjön, hogy igen, vágasson velük fát az erdőben.

A két csavargó most lefekszik a fészerben. Valami roppant nagy hálát éreznek a sápadt fiatal asszony iránt. De mint jó megfigyelőnek, valami feltűnhetett nekik, mert nem tudnak elaludni és arról beszélnek, hogy ezt a szép szomoru asszonyt nem szeretheti az ura.

— Ha valami rosszat tudok meg arról az emberről, — mondja a másik, — hát baj lesz itt. Én elbánok vele!

Ő így érzi a rokonszenvet és a hála nála ilyen formában jelentkezik.

Ettől kezdve fát vágnak a kapitány erdejében és lassankint észreveszik magukon, hogy mind a ketten szerelmesek a szép halvány asszonyba. De Pedersent itt is mellőztetés éri. A kapitányné inkább a társával beszélget el, annak az énekét hallgatja inkább. Pedersen fájdalmában ismét a geniálitásához fordul, hogy így terelje magára a figyelmet. Valami nagyszerü, magától működő favágó szerkezetet eszel ki, amelyet rugók hajtanak. De ez csak a kapitányt érdekli, aki szerszámokat is hozat számára, hogy a gép modelljét elkészíthesse. A halvány kapitányné rá sem néz. Csak egyszer közeledik feléje, amikor egy öltözet ruhát ad neki.

— A magáé már rongyos, a társának pedig egész rendes ruhája van. A férjem mondta, hogy adjak magának ruhát.

Nem akarja elfogadni. Van pénze, majd vesz magának. Meg aztán az is bántja, hogy a társa tulajdonképpen az ő ruháját hordja és most mégis neki kell alamizsnát elfogadnia.

Amikor a kapitánnyal találkozik, megköszöni a jóságát.

— A feleségem ötlete volt! — mondja a kapitány.

És ő ettől kezdve gyanakodik és egyúttal bizakodik is, hátha igazán az asszonyé volt az ötlet. Hátha mégis . . .

Egyszer kocsin kiséri el az asszonyt a szomszédba, a paplakba, ahol a vízvezetéket csinálta. A társa még lelkére köti, hogy el ne szegődjék ott, mert a közel napokban együtt akarnak elindulni további vándorlásokra, de amikorra visszajön, a társa elszegődött szolgának egy esztendőre a kapitányhoz. Ez is fölkavarja a lelkét, de főleg az, hogy az úton megtudta, megérezte, hogy a kapitányné, ez a szomoru szép asszony — viszontszereti őt. Hogy mint és hogyan jut erre a meggyőződésre, az Knut Hamsun irásművészetében is valami pompás reveláció, amely széles perspektivát nyit. De amint hazafelé jönnek és a sáros, viharos időben, ő megsajnálja a lovakat és leszáll a bakról, hogy kézen vezesse őket, hát fölfázik és amikor lefekszik a fészerben, érzi, hogy jön a láz és tudja, hogy nem bír majd magán uralkodni és még kifecsegheti a titkát. Összeszoritja az ajkát. De a láz egyre növekszik. Most hirtelen magára kapja átázott ruháját és elrohan az erdőbe, nehogy a láz megoldja a nyelvét. Az erdőben azután hajnalig fát vág, átmelegszik, a munka közben magához tér és másnap el akar menni a majorságból, el, világgá, betegen, lázasan. De még egyszer szeretné látni az asszonyt. A kapitányné azonban nem engedi maga elé. Két nap és két éjjel kóborol még a ház körül és éjjelenkint bekémlel az ablakon, de csak nem tudja megpillantani a sápadt, szép asszonyt.

Távoli tanyán talál munkát. Onnan levelet ir az asszonynak, de harmadnap már ott a válasz: *Ne irjon* többé nekem.

Nem ir. De közben az ujságokban megjelenik egy hir, hogy a kapitány valami nagyszerü fürészszerkezetet talált föl. Ő tudja, hogy ez az ő találmánya és megirja a csavargó társának, aki még a kapitánynál van, hogy ötödnap ott lesz. Boldog, hogy az asszonyt látni fogja.

Megérkezik, de az asszony két nappal ezelőtt a városba utazott a papkisasszonnyal. Tehát szökik előle . . . Most már nem törődik a találmányával, utánuk megy a városba. Kiöltözködik úrnak. A papkisasszonyt meg is találja, de amikor a kapitánynéért telefonálnak a szállóba, az megérzi, hogy ő van itt és nem jön el. A papkisasszony vigasztalja és most kiderül, hogy ő tulajdonképpen szerette ezt az embert és azért is járt el a temetőbe. De Pedersen most már nem törődik ezzel. Az asszony, az asszony . . . Ismerősei, elegáns urak köszöntik. Ki hát ez az ember, hogy ilyen ismerősei is vannak, akik előre köszönnek neki. De ő ezzel sem törődik és ezek az uri ismerősök a papkisasszonynak sem tűnnek föl. Tudta előre, hogy ez az ember nem közönséges csavargó, de — valaki.

Pedersen az asszony szállójába megy. Bekopogtat hozzá. Otthon van, de nem fogadja. Levelet ir neki, hogy másnap eljön. Csak látni akarja. De amikor másnap megjelenik a szállóban, a portás azzal fogadja:

— Falkenbergné őnagysága elutazott. De levelet hagyott hátra önnek.

A levélben pedig az áll:

„Nem szabad egymást viszontlátnunk."

És Pedersen kábultan néz széjjel. Mi lesz most? Mi lesz ezután? Jönnek megint a visky, a bor, a pálinka napjai, a negyvennyolc órás részegségek, a célnélküli élet, a célnélküli csavargás . . .

Mi pedig egy pillanat alatt megérezzük, hogy egy nagy tragédiával állunk szemben. Ez a csavargó nagy és erős egyéniség, akit az élet vándorlásaiban összehozott azzal a nővel, aki miatt vándorrongyokat öltött, akit ő fölismert és aki őt fölismerte, de akiknek nem szabad többé egymást viszontlátniok és neki, a szegény örök vándornak, Pedersennek, többé sohasem lehet levetnie szomoru, gyötrő inkognitóját . . .

Gereblye

József főherceg képmása

Mester Jenő szobormüve

Uj Idők 1909. XV. 42. sz.

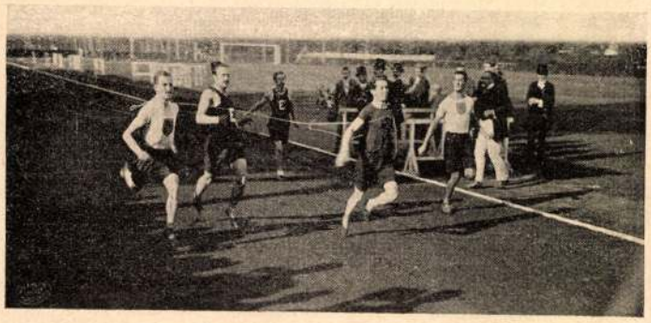

Az október 3-iki nemzetközi mérkőzés Budapesten. A 120 yardos síkfutás finishe. Szász Emil amatőr-fényképe.

Őszi csillagok alatt

Knut Hamsun új regénye

A könyv fedőlapján Olaf Gulbransonnak szomorúságot árasztó rajza. Fehérfalu vidéki majorság, amely fölött szinte végtelen magasságu az égbolt és végtelen szélességü a föld. És az ég óriási szürke, esős kupolája alatt, a sáros, pocsétás földön árnyékba vesző két ember bandukol előre, két ember, akik szinte kilépnek a rajzból és bandukolnak, vándorolnak, ki tudja meddig, ki tudja hová. Csak vándorolnak. Az örök emberi nyugtalanság, vagy valami nagy titok üzi őket egyre előre, hogy sohase pihenhessenek meg. Talán ez, talán az, talán mind a kettő.

Knut Hamsun örök vándorában van valami Maeterlinck szimbolumából, de van valami abból a fájdalmas reálizmusból is, amely mindnyájunk lelkéhez szól és amely meg tudja értetni velünk azt az ellenállhatatlan ösztönt, amely az örök kóborlásra ösztökéli az embert, akit állandó otthona, szük társadalmi köre megbántott és megsanyargatott. Az ember szinte érzi, hogy hány ilyen vándor keresztezte már az ő útját és ő egyikben sem látta meg a tragédiáját önmagával hurcoló embert, hanem csak egyszerü vándort látott benne, egy kóborló senkit, egy lompos csavargót, akiről el sem tudtuk gondolni, hogy benne igazi, nagy emberi tragédiák zajlanak le. Aki eddig még nem szerette, aki eddig még nem tudta sajnálni ezeket a rongyos senkiket, azt ez a könyv nagy, nemes emberi érzésre tanitja meg: a szánalomra, a részvétre, a rongyosok, a megtagadottak iránt.

Knut Hamsun emberei valami egészen különös világitásban jelennek meg előttünk. Van valami benne az élet minuciózus rajzából, de a sejtelmesség ködéből is. Olyan, mintha nem is a napfény világitaná meg profiljukat, de a vakító vörösen villogó északifény. A reliefeket, amelyeket kapunk, valami fájdalmas, szomoru fény világitja meg. Elébünk áll egy lompos, sovány csavargó és mi egyszerre megérezzük, hogy ez az ember nemcsak az élettel harcol, de önmagával is. Hogy mik történnek vele és benne? Semmiféle különös regényes fordulat nem bukkan elébünk egész életfolyásában, csak a háttérben, a múltban érezzük a drámát, amely kisugárzik belőle, akárcsak az északi fény. Knut Hamsun mindenkor kitér a regényes fordulatok elől. Az események szinte föltartóztathatatlanul haladnak egy és ugyanazon irányban, amelynek csúcspontján, mint villamos szikrának, merész, de szinte előre várt fordulatnak kellene kipattannia. És a fordulat elmarad. Az élet csupa egyszerüségekből áll és az igazi emberi regény csupa egyszerüsités. Knut Hamsun regénye pedig az egyszerüsített élet.

A regény hőse — ez az epiteton nem illik Knud Pedersen-re, aki a történet központjában áll. Ő nem hős. Ez a szó bántó volna, ha őreá alkalmaznók. Ő: ember. Csavargó, aki a magános szigeten lakik, a tengert nézi és más egyebet nem is csinál, amig egyszer csak véletlenül el nem vetődik a paplakba, ahol egy másik csavargóval együtt kutat kell ásnia. És itt, a kutásás közben tünik ki egyszerre, hogy ez a csavargó — valaki.

A papkisasszony kijön a két munkáshoz. Knud Pedersen tisztességtudóan köszön, a papkisasszony fogadja a köszönést, de amikor el akar menni, Pedersenből egyszerre kitör a szó:

— Köszönöm kisasszony, hogy olyan jó volt hozzám! — mondja hálálkodva azért, hogy köszönését fogadták.

A papkisasszony ránéz és válaszra sem méltatva, távozik. Pedersen megbánja ezt az elérzékenyülését, de egyúttal fölébred benne a büszkeségnek az a fajtája is, ami csavargóknál fölöttébb ritka tulajdonság. Meg akarja mutatni, hogy ő különb legény, mint a többi vándor és hogy megérdemli a melegebb szavakat. Éjjel-nappal merész idea foglalkoztatja és amikor ez megérik, a papnak azt ajánlja, hogy ne ott ássák a kutat, ahová tervezték, hanem a dombtetőre és épitsenek onnan vízvezetéket a konyhába, mert ő kiszámitotta, hogy a víznyomás elegendő erre. Egy jöttment csavargónak nem áll módjában másként megmutatnia kiválóságát, de mert okvetlenül maga felé akarja terelni a figyelmet, hát nincs más hátra, a geniálitásához kell fordulnia segitségért . . . Valami megható tragikum árad itt ki a könyvből.

A pap csodálkozik is, hogy egy egyszerü vándorember hogyan tud ilyen kitünő tervet kieszelni, de a papkisasszony nem is törődik vele. Pedersen a temetőbe jár el esténkint és a papkisasszonnyal olykor itt is találkozik, de az rá sem néz, ami végképp elkeseriti. Megcsinálja a vízvezetéket, de a pap bárhogy is marasztalja, hogy álljon be hozzá sekrestyésnek, ő nem marad egy percig sem tovább. Összekerül egy másik csavargóval és most már ketten veszik nyakukba a világot. Mennek, maguk sem tudják, hogy hová, csak mennek a világba. De elfogy a pénzük. Ekkor a társának, akinek pompás tenorhangja van, eszébe jut, hogy ő tud zongorát hangolni. Egy majorságból éppen zongorahangok hallatszanak ki. A társa elkéri tőle az ünneplő ruháját, hogy igy, tetszetősebb külsővel állitson be. Ő kint marad a batyuval és vár, amig a barátja bent zongorát hangol, azután megint tovább bandukolnak és igy jutnak el Falkenberg kapitány majorságába, ahol munkát kérnek. De a kapitány nincs otthon és csak Falkenbergné fogadja őket, aki azon-

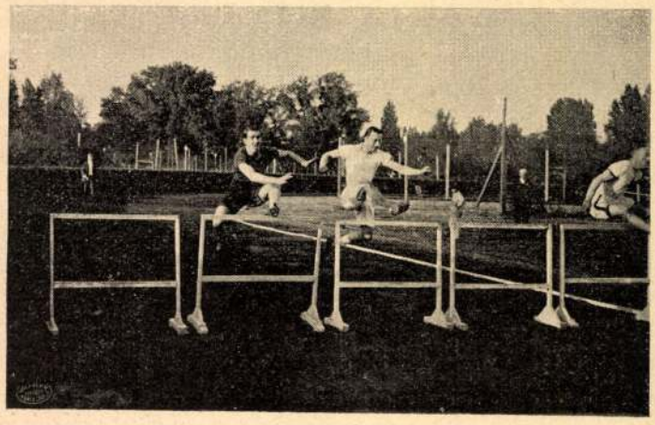

Az október 3-iki nemzetközi mérkőzés Budapesten. Duncker, a gátfutó bajnok (jobbra). Szász Emil amatőr-fényképe

MESTER Jenő L. Kovásznai Viktória: Fejezetek a magyar épületkerámia történetéből. Bp., 1999 Argumentum, M. Nemzeti Múzeum Társulat

Madarassy Walter 94, 97, 107–110, 112, *120–122*
Mayer Elek 15, 17, 21, *32, 35*
Merényi Gina 98
Mester Jenő 98
Moiret Ödön 62, 65–67, 75, *78*
Murányi Gyula 42, 47, 50, 61, 63–64, *82–83*

Nagy István János 135, 138

Palotás József 135, 138, 144, *158*
Pátzay Pál 98
Patzó Pál 46, 50
Petrovics Demeter 13

Radnitzky Károly 9–10, 14–15, 17, 19–22, *31*
Reisner József 19, 21–22, 26, *37*
Reményi József 46, 50, 62, 64–65, 67–68, 71–73, 76, *84–85*, 94, 97–99, 107–108, 110
Renner Kálmán 98, 110–112, *123*
Rigele Alajos 98
Róna József 45, 50
Ruff András 48, 51

Scharff Antal 9–10, 15–17, 20, 22–23, *33–34*, 92–93
Schwartz István 15–17, 19, 23, *37–38*, 43
Seidan Wenzel 9–10, 14, 17, *31*
Soltra E. Tamás 144–145, *161*
Solymári Valkó László 98
Stiasny Aladár 96
Stuckhart Ferenc 11, *27*

Szabó Iván 140, 145
Szamosi Soós Vilmos 48, 51, 66
Szárnovszky Ferenc 24–26, *35–36*
Székely Károly 42, 50, 93, *119*
Szentessy Hiesz Géza 98
Szirmai Antal 40–41, 43, 45, 49, *55–57*, 93
Szlávics László, ifj. 98, 144–145
Szödy Szilárd 62, 75, 98
Szőllőssy Enikő 132, 137, 140, 143, *152*

Telcs Ede 39, 46–47, 51, 60, 63–65, 69, 73, *79–80*, 97–101
Tornay Endre András 142, 145, *161*
Tóth Gyula 65–66, 68–69, 76, *91*
Tóth Sándor 98

Várnagy Ildikó 144–145
Vastagh György, ifj. 42, 50
Vígh Tamás 133, 136–137, 139–140, 142, 144–145, *151*
Vincze Pál 94, 98

Wirth János, ifj. 12
Wurschbauer Károly 11, 16, *27–28*
Zutt Richard 69, 76, *90*

nem az a fődolog, hogy tudományos pontosságu látlelet legyen belőle: senki sem fog hímzést természetrajzi okmánynak tekinteni. A rajzolás leginkább arra való, hogy jól megösmerkedjünk a mi tárgyunk formájával, hajlásaival, jellemével. A tűbe fűzött pamut vagy selyemszál úgy sem alkalmas arra, hogy a levél s virág minden színváltozatát, minden apró modellaturáját híven vászonra teremtsük. Ha azonban egészen megösmerkedtünk a mi motivumunkkal, úgy bátran kezünkbe vehetjük a tűt, s megkisérelhetjük, hogy vajjon annak a virágnak, vagy levélnek, miféle részeit, mily sajátságait vihetjük át pamut meg selyem segitségével a díszitendő alapra.

Ezzel még csak az első állomásig jutottunk. Mert egyetlen odappöttyentett virág még nem disz. Igen sokszor arra van szükség, hogy a motivumokat egymáshoz, egymás köré sorozzuk, s ekkor a feladatunk az, hogy egy adott teret kitöltsünk művészi diszszel. Jön a második próba: úgy kell a motivumokat egybekötni, hogy azok formás diszt adjanak.

Ez nem szokott mindjárt az első kisérletre sikerülni. Pedig, ha nem igy fogunk a kézimunkához, úgy csak robot a munkánk s értéktelen másolat az eredmény. Nem fog meglátszani rajta, hogy ez csakugyan a mi művünk, hogy ennek csakugyan van valami köze hozzánk. Aféle tucatmunka marad, amelyet erről a banális divatlapról épp úgy lemásolhatnak Ausztráliában, mint Kézdi-Vásárhelyen.

E rövid s éppen nem kimerítő példa csak arra szolgált nekünk, hogy meggyőzzük olvasónkat az eféle „kézimunka" értéktelenségéről és sebtiben utaljunk arra is, hogy a jó kézimunka mi módon készül. De van még egy szempont, amelyre legalább is utalnunk kell.

A hegység lóheréje másformáju, mint az Alföldé: az erdei ház más alakot ölt, mint a tiszaparti agyagház. A természet és az ember készitményei egyaránt magukon viselik annak a helynek a bélyegét, amelyen születtek. Talaj-izük van. A művészetben is élénken megszólal a genius loci. Mihelyst a magyar szobrász épp úgy faragja a márványt, mint az angol: menten közönséges utánzóvá lesz.

Mit szóljunk most az olyan kézimunka becséről, amelynek mintáját valami berlini vagy párisi tervelő készitette. Aki egészen másként gondolkozik, mint mi, másféle lakások, másféle emberek, másféle életrend számára találta ki az ő mintáját. S mi itt, sok száz kilométerrel odébb, egészen más éghajlat, s más viszonyok között matematikai pontossággal utánozzuk az ő tervét! A helyzet fonáksága rögtön kiviláglik: a cilinderben járó szerecsen törzsfőnök jut eszünkbe.

Kézimunkánk csak akkor viselheti magán a szerző bélyegét és annak a helynek jellemét, amelyen megszületett, ha nem másolata valamely idegen mintának. Ezért nem is képzelhetünk nagyobb pusztitást, mint amilyent az idegen divatlapok másolása okozott a magyar házi művészkedésben.

Ama tündérujjacskák szeretetreméltó tulajdonosain múlik, hogy a szép magyar kézimunka is megszülessék egy napon. Valamicskével mi is hozzá akarunk járulni ehhez s alkalomról-alkalomra közölni fogunk egy-egy cikkecskét mindenféle kézimunka-technikáról, felvilágositást és magyarázatot adva annak szépségeiről és fontos jellemvonásairól.

Lyka Károly

A régi vármegyéből

A csavaros eszü Noszlopy fiskális

Noszlopy Sándornak hivták-e az öreg fiskálist, vagy másnak, az teljesen egyre megy. A fődolog, hogy félt tőle a vármegye, mint a tűztől, mert letagadta az égről a csillagokat és csavaros észjárásával zavarba hozta a legtisztább koponyákat is.

Sándor bácsi a régi ivásu emberek közé tartozott, akik hosszu életet éltek és vitték még az unokának azt a pörét, amit hajdanán a nagyapa kezdett. Az ő kliensei közé tartozott ama bizonyos Bakacsi Illés is, akit egyszer szelíden elővett az egyik bíró.

— Nézze kend, komám, mit pörösködik már annyit! Vagy húsz ügye folyik most is a vármegyén, akár bekvártélyozhatná magát hozzánk, ha volna hely, — sok pénzbe kerül ez!

Az ember bosszankodva rántott a mándliján egyet, de nem felelt rá. Csak a megyeházán kivül tört ki belőle a bosszankodás.

— Mit akar velem ez a bíró? Családom nincs, nem vétettem senkinek, egy hétbe telik, amíg elszopogatok egy meszely bort, most meg az egyetlen gyönyörüségemről is le akar beszélni?

Fogy az ő számuk is, tipus volt ez, ámbátor hogy itt-ott felbukkan még a formája. A régi fiskálisok pedig ha meg is tudtak élni három-négy pörből, került köztük olyan Sándor bácsi-féle alak, aki nem a haszonlesés miatt húzta a végleges befejezést. Távolról sem, hiszen ezer apró mozaikból áll egy pör, azt úgy kell összeilleszteni, hogy semmi hézagja ne maradjon. Hiányzik egy, egyetlen kövecske az egészből? Hát várunk, amíg helyreigazodik de elhamarkodni nem szabad a dolgot. Az alapos munka a fő, no meg az ellenfél kifárasztása.

Mester Jenő: Liszt Ferenc plakettje

A Szluha-féle birtokperben rémitette meg Sándor bácsi leginkább a törvényszéket. Egyszerre csak azt mondja:

— Tagadom, hogy a kisteleki állomás létezik, tagadom, hogy ott sinek vannak, mert ha vannak, illetéktelenül kerültek oda, következőleg semmi közük sincs a jelen ügyhöz.

Az összes szájak tátva maradtak. Eleintén tréfának tetszett a tagadás, csak később derült ki, hogy milyen ügyes fiskális-fogás. Itt az alperest képviselte az öreg, a pör épületéből nagyon is sok apró kövecske hiányzott, körülbelül tisztában volt vele, hogy elveszti. Legalább arra kellett vigyáznia, hogy elhúzódjék. Az ügyfelének kell egy esztendő, amíg pénzhez jut.

Nem maradt más hátra, minthogy a fölperes bizonyitson.

— Menjünk helyszini szemlére!

— Az nem bizonyit semmit. Hiszen elvégre megengedem, hogy találunk ott valamit, de mi az? Ki tette oda a házat, a sineket? Volt-e hozzá jussa?

Be kellett szerezni az alaptárgyalási okmányokat, talán az egész vasúti hálózat születésének történetét, ami alaposan elnyújtotta a dolgot.

Aztán jött egy darab statáriumos korzak, ahol nem lehet semmit húzni, hiszen éppen arravaló a rögtönitélő bíróság! Föltámadtak a régi idők a régi ítéletekkel, amikor a tolvaj kötéllel végezte be az életét s kegyelem nélkül azonnal végre-

Uj Idők 1906. XII. 27-2.

ugyan semmit, csak valami nagy bánatot sejt. S az ösztöne súgja meg neki, hogy soha többé ne kérdezze az anyját, miért sántult meg ő.

És Ilike nem is teszi. Nem kérdez, mert nem akarja, hogy az édesanyja sírjon.

III.

Harminc esztendővel később.

Olga már jó ideje künn pihen a Kerepesi-uti temetőben, a családi sírboltban. A szobában most a lánya ül, az Ilike, aki különben már tizennégy éve egy kiváló embernek a felesége. A derék férfiu beleszeretett a tündöklő nagy fekete szemébe, szellemes, szép arcába, nemes lelkébe, s talán még ez ideig sem vette észre azt, hogy a felesége sánta is.

Az asszony azonban már nem Ilike, hanem Ilona; természetesen, mert a becéző nevét a kis lányára ruházta, aki épp az elmult napokban töltötte be hatodik esztendejét. A kis jószág szakasztott olyan, mint az édes anyja, ép, egészséges, szemefénye a szüleinek.

Ilona végigmegy a szobán, valamit keres a szekrényében; aztán megint csak leül kicsiny dolgozó-asztalához. A kis Ilike figyelmesen nézi az édesanyját, amint az végigsántikál a szobán. Hozzá megy és azt mondja neki:

— Neked, anyuskám, ugy-e, nagyon fáj a lábad?

— Dehogy fáj, Ilikém! Már nem fáj.

— Hát akkor miért sántikálsz mindig?

— Mert mikor kicsi voltam, másféléves koromban, leejtett a dada és nagyon megsértettem a lábamat.

— Hát a nagymama nem vigyázott rád?

— Óh, a jó nagymama! Nagyon is viselte a gondomat; úgy vigyázott rám, mint a két szemére. De akkor nem volt otthon.

— És hol volt?

— Csak egy órára ment el hazulról a szegény nagypapa után. A nagymama nagyon szerette őt is, s egyszerre csak azt hallotta, hogy a városban valahol nagyon rosszul lett. Megijedt és rohant utána. S míg az egyiket gondozta, otthon a másikkal megtörtént a baj. Szegény nagymamád igen sokat szenvedett! Egész életén át gyötörte az én sántaságom.

— Szegény nagymama! — mondja őszinte sajnálattal a kis Ilike. — Én sohase láttam.

— Akkor halt meg, mikor te még egyéves sem voltál.

— És milyen volt a nagymama?

— Szép volt, Ilikém! Nagy fekete szeme szelíden ragyogott és sokszor könyezett. A haja fehér volt, mint a hó, a szava édes, a szíve jósággal teli. Mindenkivel jót tett, mindenkit szeretett.

— Engem is szeretetet, anyuskám?

— Téged nagyon szeretett. Utolsó szava is az volt, hogy vigyázzak reád, kis lányom! — mondja az asszony és a szemét fényes könyfátyol takarja el.

A kis Ilike pedig elhallgat és nézi az anyját; majd elgondolkozik s megformálódik ártatlan lelkében a jó nagymama képe. Hófehér haját fekete csipke-főkötő fogja körül, nagy fekete szemével szelíden néz s az arcáról jóság és szeretet ragyog le. *Havas István*

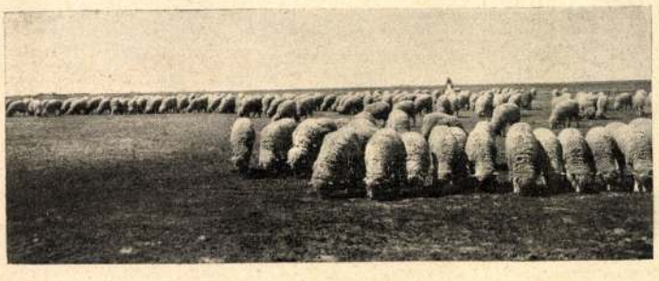

A Hortobágyról Musicki Vlaidmir amatőr-fényképe

Kézimunka

Néhány száz métermázsa kézimunka készül Magyarország kerti házaiban, nyaralóiban, lugasaiban, mert itt a nyár, hosszú, világos napjaival és a kézimunkázást nagyon kevés társaságbeli kötelezettség szakítja meg. Persze az idők jele is érezhető, a régi családias ipart ma már senki sem gyakorolja, az egészen átváltozott házi művészkedéssé. Vége a pátriárkális időknek, amikor kézimunka alatt a harisnyák végtelen tucatjainak kötését kellett érteni. Ma az efféle holmit egészen jól megcsinálja a gép, a portéka pedig oly olcsó, hogy kár volna érte fárasztani a tündérujjakat. Himzés, kivarrás, applikáció s más efféle iparművészeti technika virágzása váltotta föl a boldog harisnya-korszakot.

A baj csak az, hogy a pici tündérujjak most még több hiábavaló munkát végeznek, mint annak előtte. Szép szó a művészkedés, de tudni is kell hozzá s aki tájékozatlan benne, annak semmivel sem eredményesebb a munkája, mintha reggeltől estig Hamupipőke módjára kásából szemelgetné a kölest.

Néhány év óta nézegetjük mindenfelé az otthon csöndjében készült munkákat. S majdnem valamennyinek az az eredendő hibája, hogy a pici tündérujjak maguk is géppé alakultak át, kínos pontossággal utánozván előírás szerint ezt vagy azt a mintát. Az egyik darab fogyatékosabb, a másik sikeresebb, de valamennyi gép-munka, holott élénk s eleven ujjacskák művei. Gépmunka azért, mert ama tündérujjacskák tulajdonosainak voltaképpen semmi közük sincs az ő „kézimunkájukhoz". A mintákat valamely boldogtalan, átalányban fizetett „tervelő" készíti Berlinben vagy Párisban, azokat divatos holmi gyanánt közlik a különböző divatlapok, a kis kerti házban és lugasban pedig most már a fő-feladat az, hogy a minták a szemek pontos számlálgatásával hiánytalanul megcsináltassanak valamely szövött-fonott anyagon.

Itt van a baj, ezért nem ér jóformán semmit az a sok száz métermázsa kézimunka, amit egy ily hosszu nyár termel.

Értéke s szépsége csak az olyanfajta munkának van, amely a munkásnak személyéhez van kötve, bemutatja az ő eszejárását, ízlését, temperamentumát. Holott nálunk majdnem mindenki nem a maga ízlését veti munkájába, hanem divatlapot másol.

De hát honnan vegye a kézimunka megcsinálásához szükséges mintát?

Csinálja maga. Tervezgessen, komponáljon. Ha ehhez olyan szépen értenek a mi parasztmenyecskéink, megtanulhatja más is.

Annak a lugasnak léc-falán, amelyben a kézimunka folyik, vadszőllő újjas levele kúszik a magasba, egy lila klematisz kelyhe csügg, egy sarkanyúka sárgállik. Csupa motivum, pár lépésnyire a munka-asztalkától, de a tündérujjak észre se veszik. Holott, ha igazán művészi vér lakozik bennük, úgy láttukra menten eldobnák azt a silány és mindig ízléstelen divatlapot s a nyár e pompás gyermekeinek képét ültetnék át tűszerszámukkal a szövet ékességeül.

Rengeteg virág- és levél-kincset ad a nyár, a legszebb mintákat, amelyeket csak képzelni lehet. Mégis a bécsi vagy párisi „tervelő" holt holmijával bíbelődnek hölgyeink.

Persze az kék klematisz és az újjas szőllőlevél nem formálható át rögtön panut-díszszé. Azt előbb jól meg kell nézni, át kell tanulmányozni. Az ember egy darab papiprosra próbálja róni a formáját. Aki gyakorlatlan a rajzban, annak eleinte kissé nehezen megy a dolog. Mert sokkal több részletet lát meg a virágon, levelen, mint amennyit a maga papirosára rajzolni tud. De hisz

MESTER *Jenő*, szobrász. * Maklár 1882. júl. 11. Budapesten. Párizsban tanult mintázni s Budapesten építészeti dekoratív munkákon kívül képmásokat mintázott (József kir. hg., Ney Dávid) s plaketteket készített (Liszt, Ujházi, Alszeghy stb.). 1913. Kopenhágában telepedett le. Merengő nő c. bronzszobra a Szépmüv. Múzeumban.

E. L. II. 111. l.

L Öltözete:

derékon alólig van ábrázolva, jobbjával

ezével karolja át, a párkányon
piros ruhá és sötét palás .
ára kendőt kötöttek és felső kön- .
i. A háttérben két ablak van. Jelzése a
Johannes p.... pinxit

1.5: 52.5 cm.
2706
riano Rocchitól 3020 lirán. (1353 frt.)
17-én. (279/94.)
12620/95. és a 22919/95 min. számot.
I. és Lotz K. a vételhez hozzá-

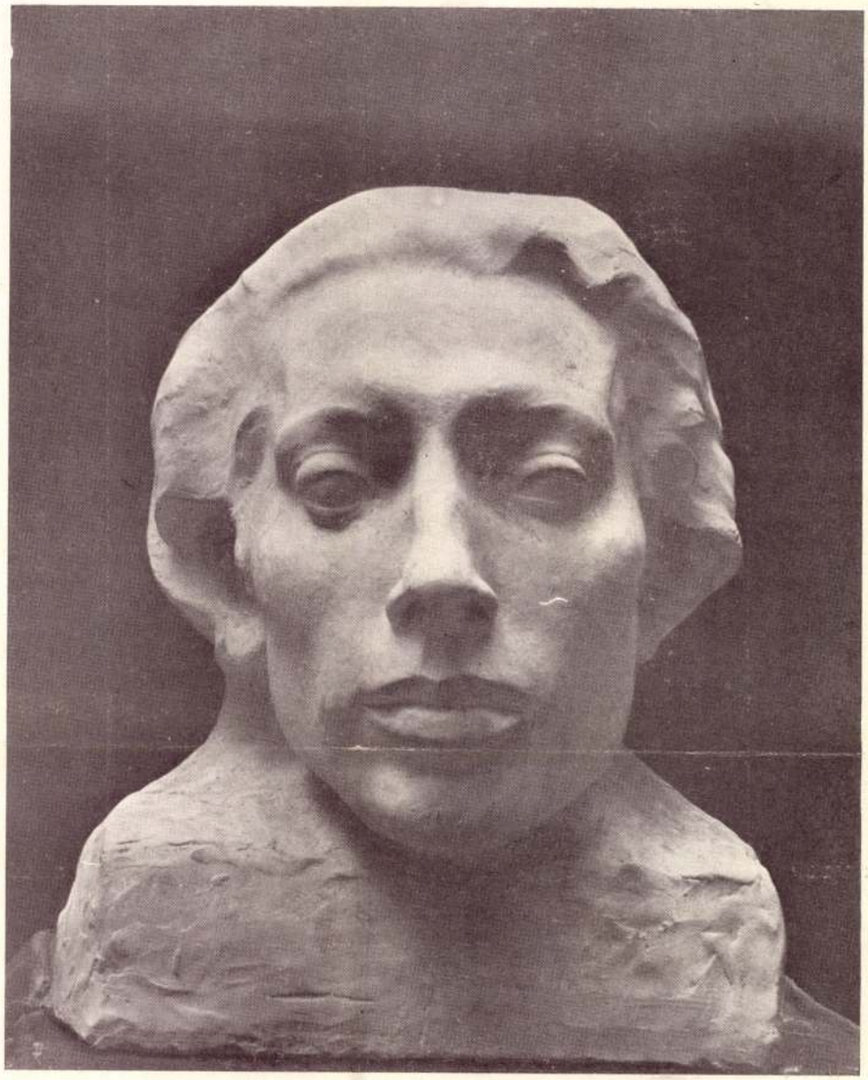

MESTER JENŐ

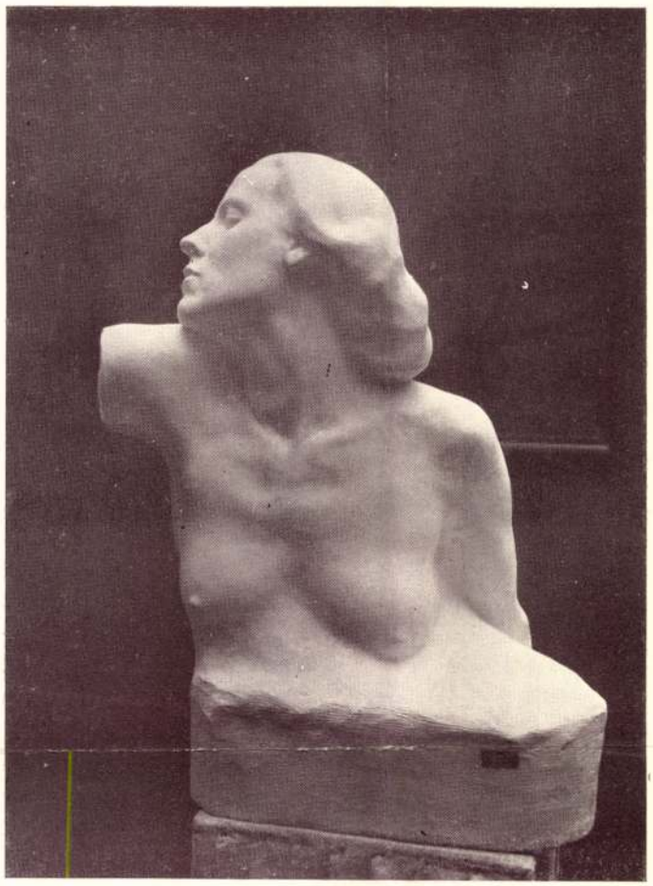

SZOBOR SIDLÓ FERENC

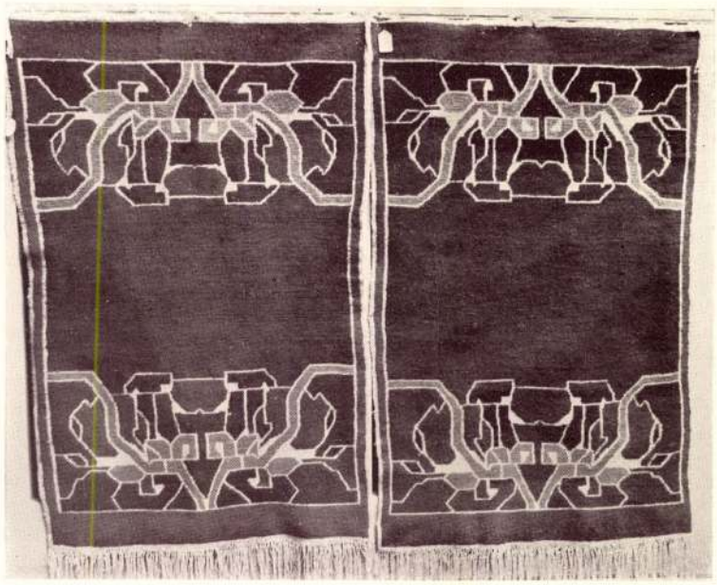

FALI SZŐNYEG UNDI S. CARLA

MESTER JENŐ

JÓZSEF FŐHERCEG SZOBRA

MESTER JENŐ

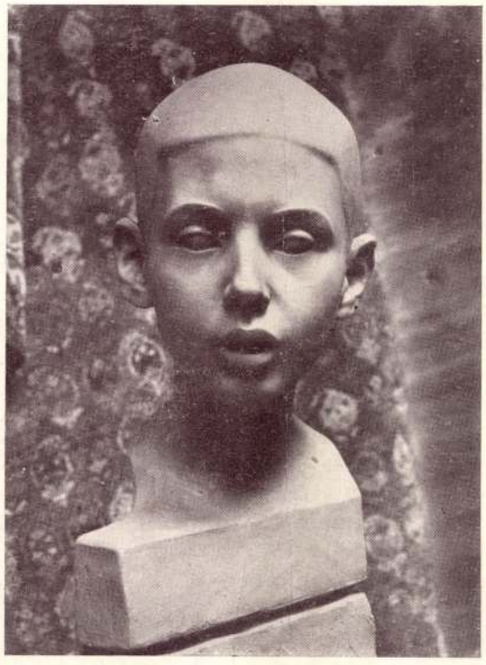

MESTER JENŐ

MESTER JENŐ

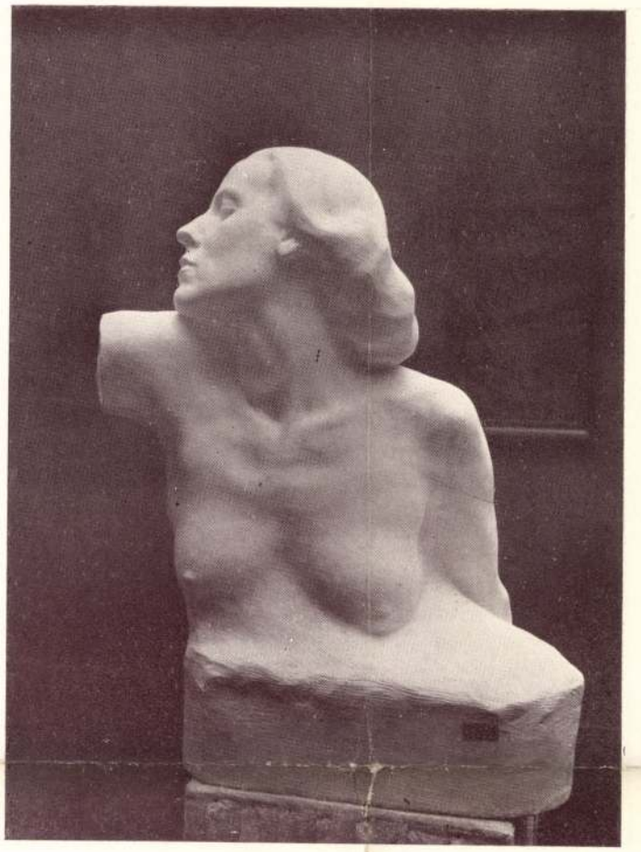

SZOBOR SIDLÓ FERENC

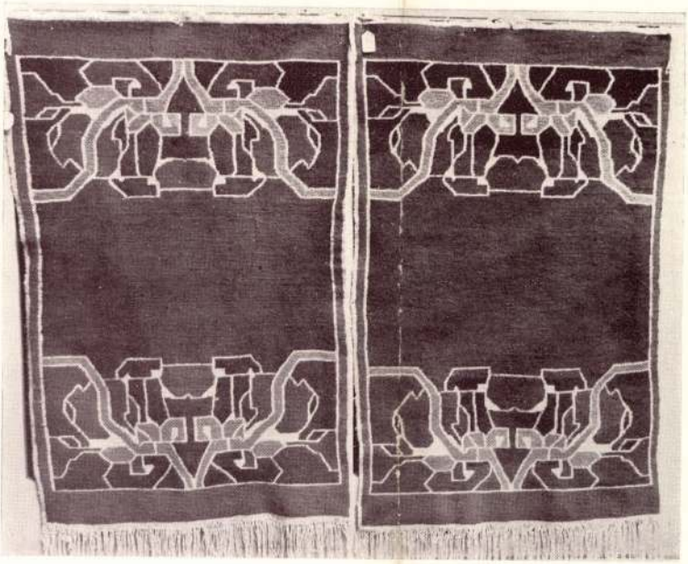

FALI SZŐNYEG UNDI S. CARLA

1909. II. 7 77.

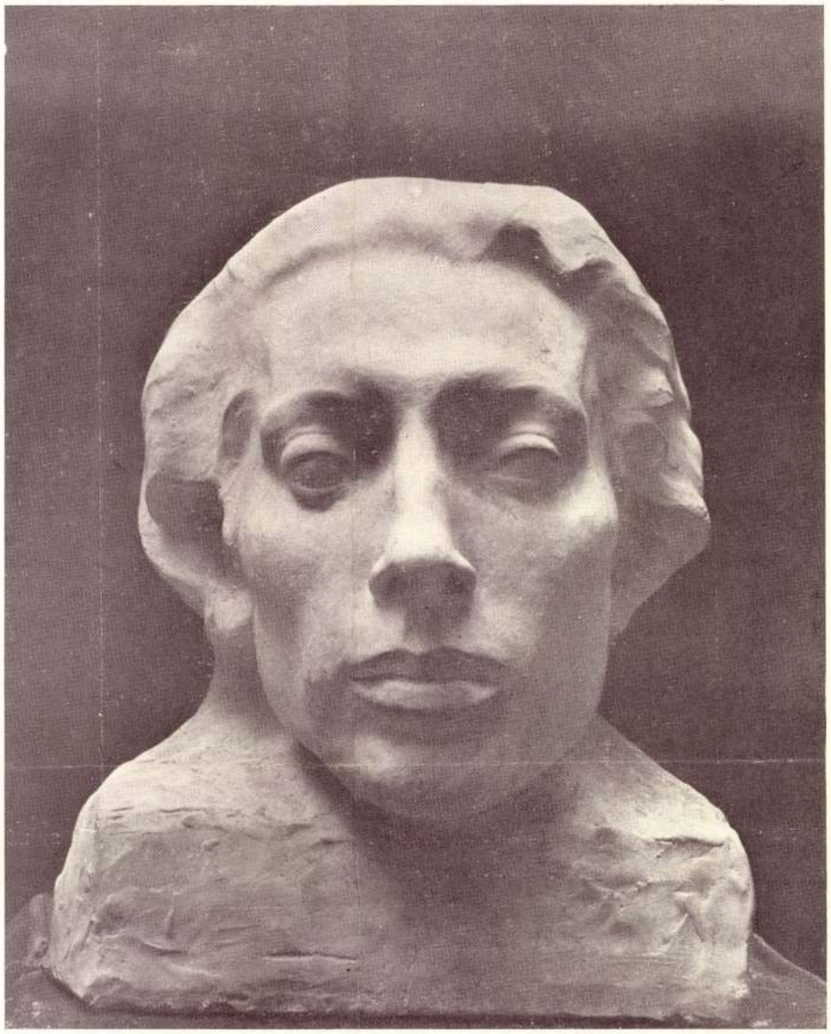

Rónay Jenő mellszobra

MESTER JENŐ

1909. II. 7 sz

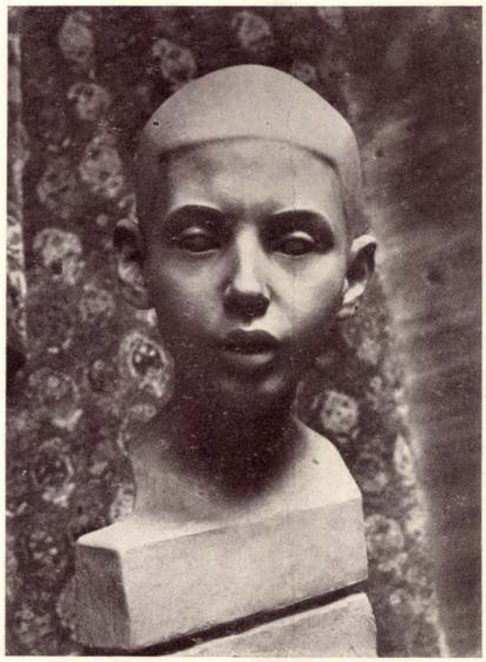

MESTER JENŐ

MESTER JENŐ

MESTER JENŐ

JÓZSEF FŐHERCEG SZOBRA

MESTER JENŐ

XIV. ÉVF. 20. SZ. BUDAPEST, 1909. OKTÓBER 31.

SZALON UJSÁG

KÉPES FOLYÓIRAT * A PARK-CLUB HIVATALOS LAPJA * JOURNAL ILLUSTRÉ

ELŐFIZETÉSI ÁR:
EGÉSZ ÉVRE ... 40.— KORONA.
Megjelenik 24-szer evenkint.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VII., DOHÁNY-UTCZA 82.
SZERKESZTŐ:
Dr. NEMES ALFRÉD

UNION POSTALE:
UN AN ... 50.— COURONNES.
Parait 24 numéros par an.

Telefon: 109—62.

NEMZETKÖZI TERROR.

Az ULTRA radikalizmus és a nemzetközi szoczializmus vértanúvá tett meg ismét egy embert s ha tőlük telhetett volna, bizonyára megmentették volna a martirhalállal kiszenvedett hőst, mint ahogy megmentésére mindent el is követtek s a modern igazságszolgáltatás, a humanizmus nevében tiltakoztak a kivégzés ellen.

Az állami bölcselet azonban ment a maga útján s a montjuichi sánczok között kivégeztette Ferrert, a kinek neve még jó ideig foglalkoztatja a közvéleményt.

A Ferrer-ügyben a modern társadalmi harczok, eszmeáramlatok, filozófiák egész sereg gondolata alakult ki s került homloktérbe, rendkívül sok olyan érdekes momentumra terelte rá a figyelmet, a melyek ez ideig csak — hogy úgy mondjuk — rapszódikusan villantak meg a modern társadalmi alakulatok izzó légkörében; most azután ebben az ügyben teljes reliefet kapott az a sok ellentétes világnézet, szocziális gondolat, a mely egészen szembe került egymással.

Ha nagy vonásokban sumázzuk az eseményeket, a következőket kell szem előtt tartanunk, hogy ha konzekvencziákat akarunk levonni a Ferrer-ügyből:

Egy hajdan viruló s nagy ragyogásban tündöklő ország, a melyet az évszázadokon át tartó benső és külső harczok bizony eléggé demoralizáltak s a melynek talajából a folyton hulló vérrózsák sem tudtak már új erőket kiváltani, ismét lángba borul. Okát, hátterét kutatni e lángba borulásnak messze menő fejtegetésbe nyulna. A szenvedélytől izzó lángtenger végig hömpölyög egész Spanyolországon s mindent fölforgat, rommá akar dönteni, a mi útját állja. Egy név fanatizálja a fékevesztett indulatokat: a Ferrer neve, a ki viszi, ragadja magával a forradalmi vihart.

És a mikor elül a forradalom orkánja, megcsillapulnak a szenvedélyek s a régi rend visszaáll s az igazságszolgáltatás és jogrend befejezi a maga föladatát s elhangzik a kurta és kérlelhetetlen szava Juszticziának: halál a lázadókra, halál Ferrerre, egyszerre felszisszen a másik világnézet s eleinte csak helyteleníti, majd a mikor látja, hogy a hatalom kérlelhetetlenül megmarad itélete mellett, tiltakozó szavát emeli föl az embertelen és igazságtalan kivégzés gondolata ellen.

Szervezkedésével, nemzetközi kapcsolataival megmozgatja az idegen országok kedélyét; biztatja, nógatja, hogy minden lehető módon tiltakozzék a «középkorbeli» tény ellen. És a mikor ez sem használ, olyan eszközökhöz nyul, a mely a maga vérnélküliségében is nagyobb károkat, nyomort és bonyodalmat okoz, mint egy kisebbszerű forradalmi vihar. Önalkotta jogánál fogva belenyul ennek az országnak a legbensőbb ügyeibe, amúgy is gyengén lüktető gazdasági életének üterére szorítja görcsösen kezét, hogy a mennyire lehet megfojtsa gazdaságának kifelé irányuló életerejét, nemzetközi bojkottot hirdet a spanyol árukra, értékekre, ki akarja rekeszteni ennek az országnak azt a nemzetközi jogát, a mellyel minden ország egyformán rendelkezik: az európai államéletben való gazdasági, társadalmi, politikai és ipari szereplésnek a czivilizáczió által szerzett jogát; egy szóval hadat izen egész Spanyolországnak azért, mert a montjuichi sánczokban agyonlőtték a forradalom lelkét, Ferrert.

Háború idejében, ha a katona a legkisebb fegyelmi sértést követi el, halállal lakol s ha Ferrer véletlenül háborus időkben megtagadja valamelyik fölebbvalójának az engedelmességet, épen úgy halállal lakol s akkor senki számon nem kéri a spanyol igazságszolgáltatástól a rettenetes barbárságot és igazságtalanságot!

A modern társadalmi világnézet igen messzire előbbre vitte az emberiség sorsát, megszüntette a barbár középkor sötét büneitől az emberiség erkölcsi érzetét — s igen helyesen — őrt áll minden igazságtalanság és jogtalanság elkövetése előtt, de igen sokszor beköti Juszticzia szemét — ép a középkori itéletek mintájára — hogy: az éremnek csak egyik oldalát lássa!

A mikor a spanyol forradalmi szenvedélyek orkánja ártatlanul annyi sok emberéletet söpört el s elvakultan rombolt le mindent, hallgatagon nézte ez a világnézet a rombolás munkáját, akkor egyetlen hang sem emelkedett föl e táborból, hogy ártatlanok vére hull, hogy szegény emberek és gazdagok tulajdona egyaránt megsemmisül, de a mikor a montjuichi sáncokban kioltottak egy emberéletet, a miért a forradalmi viharnak ő volt a tengelye, akkor egyszerre följajdult ez a tábor.

Európa nevében tiltakozott a kegyetlen bosszú műve ellen.

Tisztán emberi szempontból természetesen máskép világítható meg Ferrer kivégzése, mint nagy szocziális szempontból Nem hisszük, hogy akadna kulturember, a ki a kivégzés tényét mint valami lélekemelően emberi, szép cselekedetet helyeselné, de e kivégzés tényében nagy erkölcsi igazságszolgáltatási és jogrendi erők dinamikája hajtatott végre.

Ebben az egész Ferrer-ügyben jelentkezett először oly hivatlanul annak a szocziális világnézetnek egy ujabb jelensége is: az újszerű nemzetközi terror.

Csak próbálná meg a szindikátusbeli franczia munkás, hogy ellenvéleményen legyen a spanyol bojkott kérdésében! Csak merné bátor nyiltsággal kimondani például, hogy ez a bojkott ép úgy visszahat a spanyol hajós, kézműves, iparos, földmívelő, rakodómunkás stb. egzisztencziájára, mint a vállalkozó, gyáros létkérdésére!

Itt az *eszme* érdekében történik minden, ezzel hallgattatnák el. Az eszméért, a melynek nevében mindent szabad: ime az érem másik oldala!...

UDVAR ÉS TÁRSASÁG.

Budapest, 1909. október hó 31.

KIRÁLYUNK jelenleg Schönbrunnban tartózkodik, honnan hetenként háromszor áthajtat Wienbe a Hofburgba. Uralkodónk idejének legnagyobb részét államügyek intézésével tölti s a mostani — mondjuk — zilált politikai viszonyok bizony erősen próbára teszik uralkodói bölcseségét és jóságát.

Igazán emberfölötti királyunknak önuralma s bár jól ismeri a válság minden egyes legkisebb változását, mégis atyai jóakaró elnézéssel van még azok iránt is, a kiknek pedig érezniök kellene királyi hatalmát.

Olyan vérig sértő hangokat hallunk, olvasunk lépten-nyomon, ahol felséges királyunkról per császárról emlékeznek meg.

Hát jó magyarok! Hol a királyi hűség? Hol van a köteles tisztelet? Hol az a bizonyos lovagiasság? Fenegyerekeskedünk, verjük a mellünket, kia-

bálunk, ehelyett észre kellene térni, *egyesült erővel* munkálkodni és dolgozni, mert így elpusztulunk.

A nemzet életének nyugalmát felkorbácsolhatják ellentétes politikai törekvések viharai, zajgó tengerré változhat az ország, csak a szent koronához, annak viselőjéhez nem szabad férnie hullámverésnek sem. Ott kell állania a piedesztálon, fönséges érintetlenségében. Nekünk meg kell őriznünk a trón és a király fogalmának szent és sérthetetlen voltát.

A mit a költő mondott, az a mi dogmánk is: «A legelső magyar ember a király».

***

A hivatalos lap október 15-én a következőket közli:

Ő császári és apostoli királyi Felsége Bécsben, 1909. évi október 4-én kelt legfelső kéziratával *Hohenberg* Zsófia herczegnőnek, *Ferencz Ferdinánd* főherczeg úr ő cs. és kir. fensége morganatikus házastársának saját személyére nézve a *herczegi* méltóságot *Hohenberg herczegnő* czimmel és *fenség* czimzéssel díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

A királyi kézirat, a mely a trónörökösné rangemeléséről szól, világosan megmondja, hogy a rangemelés csakis *Hohenberg* herczegnőt illeti, gyermekeit pedig nem. Most még nem is lenne annak semmi ezélja, mert a gyermekek még kiskoruak. Udvari körökben azonban bizonyosnak mondják, hogy annak idején majd a gyermekek rangját is megfelelő módon oldják meg.

Ferencz Ferdinánd királyi herczeg és neje, *Hohenberg* herczegasszony magánkihallgatáson jelentek meg Ő Felségénél, hogy megköszönjék a herczegasszonyt ért kitüntetést.

József főherczeg családjával Kis-Tapolcsányból Budapestre érkezett.

***

A főúri világ tagjai még nagyobb részben birtokukon, kastélyaikban tartózkodnak, több helyen már készülnek a vadászatokra, így legközelebb *Károlyi* Mihály gróf rendez nagyobb vadászatot.

Gróf Nemes János és neje visszaérkeztek bánhalomi birtokukra

A kolozsvári Nemzeti Szinház választmánya *Bánffy* Miklós gróf főispán elnöklésével tartott ülésén elhatározta, hogy idősb *Wesselényi* Miklós báró, a magyar szinészet első úttörője és pártfogója halálának százéves fordulóját október 25-én diszelőadással ünnepli meg s ugyanez alkalomból elkészítteti a szinház előcsarnoka számára Wesselényi mellszobrát. Mikor 1797-ben a végpusztulás fenyegette a kolozsvári szinészetet, Wesselényi saját igazgatása alá vette a társulatot, biztosította anyagi szükségleteit, új szervezetet és addig ismeretlen lendületet adott az egész intézménynek. Már 1798-tól kezdve kiküldötte a szinészeket Debreczenbe, Nagyváradra, majd Miskolczra, Marosvásárhelyre, Szegedre és mindenütt győzelmes úttörője volt a magyar szinjátszásnak. 1806-ban két részre osztván az erdélyi társaságot, egyik felét kirendelte állandóan az anyaországba és 1807-ben sikerült kieszközölnie, hogy ez a második társulat megvethes-e lábát Pesten, ahol 1796 óta nem volt magyar előadás.

Közvetve Wesselényi érdeme az is, hogy a magyar országgyűlés már ugyanabban az esztendőben nyomatékosan állást foglalt a szinészet érdekében.

József főherczeg szobra. *Mester Jenő műve.*

Vive Blériot!

1909. október 17. Kulturtörténetünknek egyik legnevezetesebb napja. Blériot világhirű monoplánján felszállt Budapesten.

Háromszor szállt Blériot a levegőbe, háromszor mutatta be gyönyörű uralmát a levegő fölött s mikor végül leszállt a gépéről, hogy hasonlatos legyen a földhöz kötött többi emberhez, egyszerre ismét a levegőbe emelkedett; levegőbe emelte az ezrek lelkesedése. A tömeg áttörte a korlátokat, berohant a térre és lelkesedése lázában karjain vitte tovább a levegő diadalmas meghódítóját.

És ha e csodálatos látvány lelki hatásait nézzük, mert hiszen egy magával ragadó lelki élmény volt az egész délután, akkor meg lehet állapitani, hogy a sok-sok ezerfejű tömeg, a melyet pedig ekkora arányaiban csak czirkuszi látványosságok idegizgalma tud egygyé forrasztani, ezúttal egyetlen egy, lelkében átnemesedett kulturlény volt.

Blériot Lajos Magyarországon való időzése alkalmával a magyar társadalmat első izben abban a körben ismerte meg, melyhez hivatásánál fogva tartozik. A Magyar Mérnök és Építész-Egylet, a mely nagynevű mérnök kartársát már a La Manche-csatorna átröpülése alkalmából táviratilag üdvözölte, szives örömmel látta vendégül Reáltanoda-utczai palotájában a világhirű franczia mérnököt és nejét és tiszteletére fényes fogadóestélyt rendezett. Az estélyre meghivták a kormány tagjait, a fővárost és a vármegyét, polgári és katonai hatóságainkat, a külföldi képviseletek vezetőit, legelőkelőbb intézeteinket, tudományos és társadalmi köreinket.

***

Abbázia. Hotel és Pension Lederer. Villa Habsburg. Villa Gizella. A Park Hotel megvétele útján megnagyobbítva. Prospektus kivánatra ingyen.

József főherczeg első szobra.

A FIATAL magyar szobrászok között nagyon irigyelt ember lett egyszerre Mester Jenő, a kinek neve eddig is igen szimpatikus volt a nagyközönség előtt. — A fiatal szobrászművészt szép kitüntetés érte, elkészíthette József főherczeg szobrát, a melynek hű reprodukcióját ime bemutatjuk olvasóinknak. — Magában e tényben talán nem is volna olyan rendkívüli, ha benne egy olyan momentum nem szerepelne, a melyre azután méltán büszke lehet Mester Jenő.

Ő ugyanis az első szobrász, a kinek a főherczeg először «ült» s már ez a tudat is érdekessé teszi a szobor elkészülését, nem is szólva arról, hogy Mester a legszebb művészi föladattal állott szemben, a mikor a szobor megmintázásához fogott. Egy rendkívül szép formájú fej, kifejezésekkel szaturált arczvonások, nemes magatartás, a szobrászt ezek a rendkívül inspiráló szobrászati szépségek mind együtt voltak itt nyugodt harmóniában. Hogy ezeket az értékeket mennyire vissza tudta adni a fiatal művész, már a fotografia is elárulja...

A szobor elkészülésének is meg van a maga kis története.

Az I. honvédezred tisztikara, a mely ezrednek tudvalevően József főherczeg a parancsnoka, fölkérte a főherczeget, hogy engedné magát szoborban megörökíteni, hogy a kész szobrot maguk számára megtarthassák. A főherczeg készséggel engedett az óhajnak s Mester Jenő, a kit a szobor elkészítésével megbiztak, hozzá is fogott a szobor megmintázásához. A főherczeg állandóan igen behatóan érdeklődött a magyar művészeti viszonyokról s a mikor szobra elkészült, a legnagyobb megelégedését fejezte ki Mester Jenőnek...

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1978 ÁPR
Ifjúsági Magazin

Mester József

MŰHELY

HANN FERENC

Válaszok M. K. fel nem tett kérdéseire

Lent
Landes-ban
midőn
lazán
a pultnak dőlve
— az El Fuego című fogadóban —
vártam Claudine-t
a helyi lap hírt adott arról
hogy végre elpusztult egy latin zsarnok
s egy
Ortega y Gasset sort mormolva
feladtam egy levelet
•
magamnak

Örök-alámerülőben

jövendő—múlt kereszttüzében
elfoglalt váraink alatt
műmadár tojásán
ül az álom

Születésnapi költemény

Száradnak breton-átiratok
lankáink búbján hevül a lob
ma este megfogansz s megfoganok

MESTER JÓZSEF TOLLRAJZAI

MŰHELY

KAPECZ ZSUZSA

Sámlivers

Éjjel fél kettő.
Sárgára mázolt kissámlinkon
kuporogva
dörzsölöm arcomat,
a szemöldökömre dermedt hó
olvadékát.
Tavasz van. Mintha
a kerge idő
engem is kizökkentett volna
a ritmusból: csak méregetem
csizmám hegyének
távolságát, míg
rügy és jégdarabok között
ide-oda billen
a kedvem. Egy undorító
nap szubsztanciájaként
végül csak néhány kék
foltot tudok
felmutatni a csuklómon;
de hát
ezt is megszokja az ember
mint ahogy
természetes már
a felére morzsolt alvás
is éjszaka —
na nem panaszkodom,
de csak
e mérlegbe lehet kapaszkodni
ilyenkor. Gondosan
felmért fáradtság ez —
akárcsak a papírpoharat
vinném a kezemben
edzés után a
villamosmegállóig —
kétszáztizenkilenc lépés alatt
éppen lehűl a kakaó.
Hát csak ülök. Egy helyzet
pontos lenyomatát
hitelesíthetném: „Zsuzsa a sámlin" —
családi fényképalbumban
(ha lenne) vagy „Elpilledt leány
a piczi széken".
De hát minek? E komfortos
hányattatás nem igényel
dokumentumokat.
Elég egy villanás: a fehér
konyhabútorok, piszkos
edényhalmaz és a
ketyegő vekker — egy sáv, amennyit
éppenhogy megőriz mozaikokban
a szem. S ha darabokra hullok
én is e pillanatban
holnap majd újra
egésszé tákol teendőim jótékony
serege — de ez a lidérces
tétovázás nem tűnik el nyomtalanul,
megül valahol a csontjaim
mélyén, mint én e kisszéken.
Bánkódnom kellene?
„Jöjj Mab királynő,
készítsd a kocsidat!"

AZ IRODALMI SZERKESZTŐ FOGADÓÓRÁJA: HÉTFŐN 5-TŐL 7-IG

Mintha

Mintha föld lenne. Mintha ég.
Mintha lobogás. Mintha élet.
Holott csak gödör. Holott rés.
Holott szögelt. Holott kísérlet.

NÉMETH MIKLÓS LINÓMETSZETEI

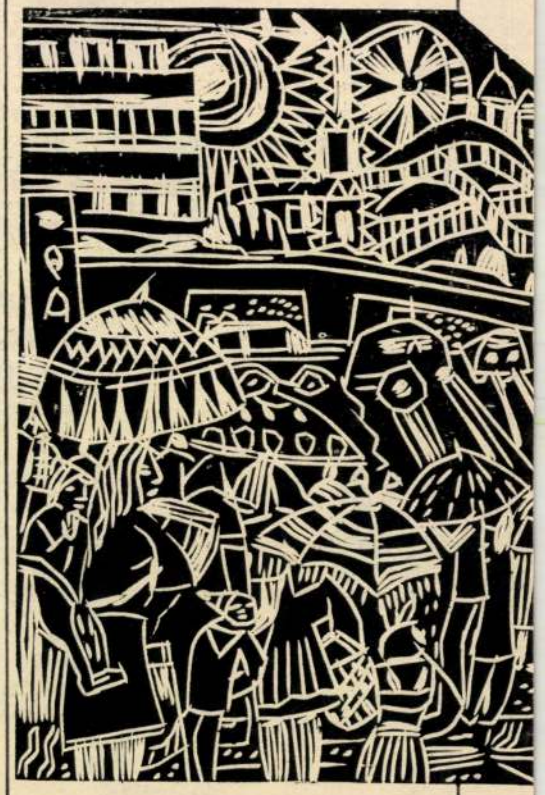

M E G H Í V Ó

A pesthidegkúti Ökumenikus Általános Iskola
(Budapest II. Községház u. 10.)
tisztelettel és szeretettel hívja Önt és kedves családját
az iskola aulájába
1996. október 18-án (pénteken) 16 órakor

Mester István

festőművész kiállításának megnyitójára.

A kiállítást megnyitja Mezei Ottó művészettörténész.

Megtekinthető november 17-ig.

Mester János

II. díjat kapott az alábbi pályázatan

N.N.: Estékelték Sopron észak-nyugati városrészének rendezési terv pályázatát

Magyar Nemzet 1969. XII. 30

János

az alábbi tervpályázat on megvételt nyert 2. számú terv egyik szerzője.

Kricut György: Nosonmagyaróvár régi városközpontjának tervpályázat a, 1971.

Magyar Építőművészet, 1972.2.sz.14-16.1.

Mesler János

az alábbi tervpályázaton kiemelt megvételt nyert egyik terv egyik szerzője

Dr.Reischl Antal: A budapesti Népliget rendezésének tervpályázata,©1970. - Magyar Ép.műv.1971.4.sz.2-4.l.

Mester Jenő

Budapest, Bányászati Tervező Intézet székháza /Jakab Zoltán, Zilahi István építész, Mester Jenő kertterv./ - Magyar Építőipar, 1966. 15. évf. 1.sz., p. 16-17.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája.
/Művt.Ért. 1969. 3.sz. p. 243-284./

p. 247.

Mester Jenő

Kara Mihály és Pon grácz, a három fiatal szobrász müvész, tiz festőmüvész társával vett részt a Müvészház uj kiállitásán, melyet a Müvészet c. rovatban közölt beszámoló ismertet.
A müvész munkái közül kiemeli "Kálnoki-arcképé"-t és egy fiu portréját.

A HÉT, Bp. 1910. febr. 20.
XXI. évf. 8. sz. 127. lap.

Mester Jenő

Glatz Oszkár, Rudnay Gyula, Jávor Pál, Basch Andor, Kövér Gyula, Vidovszky Béla, Zádor István, Koszta József, Sámuel Kornél, Lux Rezső. Ez a tizenegy müvész az, aki értéket képvisel a tavaszi kiállitáson.
Egyedül az ő érdemük, hogy a kritikus egyáltalán tudomásul veszi a "Tavasz a Mücsarnokban" c. kiállitást.
A Képzőmüvészeti Társulat tehetségtelen, de most, győztes csoportja ugyanis, több kitünő müvész részvételét a Mücsarnokban megakadályozta, mint a Müvészet c. rovat cikkirója, -igen rossz véleményt nyilvánitva- megállapitja.

A HÉT, Bp. 1913. márc. 23. XXIV. évf. 12. sz. 195. lap.

Mester Jenő

Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Reményi József, Beszédes J. László, Telcs Gina, Hüvös László, Lányi Géza szobrászmüvészek a Mücsarnok téli kiállitásán szerepelnek. Alkotásaik igen nagy meglepetést keltettek, mivel eddig nem vehettek részt a Mücsarnok tárlatain.
Jean Preux: "A jubiláris tárlat" c. beszámolójában igen magasra értékeli szobormüveiket s nagy jövőt jósol a müvészeknek.

A HÉT, Bp. 1911. dec. 24.
XXII. évf. 52. sz. 851-852. lap.

Mester Jenő

az alábbi pályázaton megvételt nyert 24. számú terv egyik szerzője.

Girardi Kornélné: Korszerü vendéglátóipari együttes tervpályázata, 1972. - Magy. Ép. müv. 1972. 6. sz. 2-8. l.

Mester Jenő

Újhári Kde é. n.

v. br. 58 x 35 mm

Tele Kde é tanítványa

MNG a Türr István M, Baja

1977

MESTER JENŐ, éremművész

Sok éremművészünk sodródott külföldre. Körmendi FRIMM Jenő az Egyesült Államokba, Edvi Illés György Délamerikába, Mester Hollandiába, Kuzmik Lívia Olaszországba. Ők művei nagyobb részét külföldön alkották, de Magyarországgal való kapcsolatuk nem szünt meg. Alkotásaikkal a magyar éremművészetnek dicsőséget szereztek világszerte. 53.old

GOSZTONYI JÓZSEF: XX. szazadi magyar éremművészek külföldön 53. old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Évkönyve, 1971. 1972.

Mester Jenő, [ ]

L.: Böhönyei Ágnes

8

—. Közlemény

Népszabadság, Bp. 1976. nov. 17.

M. D. K.

MESTER Jenő szobrász

Szül. 1882 –

1185. Merengő nő (1913) Ltsz.: 4605.

1186. Parasztasszony gyermekével

Ltsz.: 53.284.

(Tehetmentesítve MÉH fémtelepen 1953.)

A M. N. Galéria állagjegyzéke T./B. N.

Bu. 1959. 60–61. l.

Mester Jenő építész M.D.K.

A Zánkai Központi Üttörőváros tervpályázatán
I. díj
Társtervező: Szabó Iván- Szmetana György-
László Ferenc- Ménis Lajos- Makó Lóránt-
Varga Endre

Magyar Építőművészet 1966/2. 6-12.l.

M.D.K.

Mester Jenő

Közreműködött a szegedi "Püspökbazár" beépítésén

mint~~építész~~ kert és tereprendező

Építész: Balogh István Hollay György
Magyar Építőművészet 1967/1. 37-41.l.

Mester Jenő

Hobrán

trod

s

Herman Lipót

Művészhumor.

Magyar Művészet

1948. 32. l.

Mester Jenő

M.I.: Klub- és bérépület, Balatonszéplak. Építész: Márton István, konstruktőr: Tömös István, belsőépítész: Kecskés István, statikus: Szubi Tamás, kertterveső Mester Jenő; belső "panoráma-fal": Pogány Géza festőművész.

Magyar Építőművészet, 1969.3.sz. 22-23. l.

Mester Jenő

M.I.: Építők szakszervezetének hétvégi pihenő-háza, Római part. Építész: Márton István, konstruktőr: Varga Pál. statikus: Tóth András, kertterv ező: Mester Jenő, Belsőépitész Kecskés István.

Magyar Építőművészet, 1969. 3.sz.

24-25. l.

Mester Jenő

szobrász

az 1930-as években

Dániában élt.

Esti Kurír -

1935. jan. 26.

(A magyar művészet lehetőségei

Észak-Európában.)

KONTAKTOLÓ MINISZTÉRIUM
COLLEGMAPPE HANDOR

GOTTERMAYER NÁNDOR
KÖNYVKÖTŐ MŰINTÉZETE

Mester Jenő

Szobrán művész

1882-ben Mallázon szül. Jelen Ede tanítványa. 1903-16 Zürich Párisban élt. 1905-től szerepelt portréhal, érmekkel, és Zisplant. Kiáll. Épület nobr. is fogl. 1913-tól Koppenhágában dolg. 1911-13 Zürich élt a házados úti művésztelepen.

Szárados úti művésztelep Ziálítása. A Kat. összeáll. csap Erzsébet. Elischer Brigitta

Bp. 1965

20.

MDK

Mester Jenő

L.J. arcképe. Bronz plakett

Képzőm. Társ. 1905/6. téli kiáll. kat. 41.l.

MDK

Mester Jenő

Plakettjei a kiállitáson.

Margitay cikke.

Magy. Iparművészet, 1908. 181. lap

Mester Jenő MDK

József főherceg mellszobra

Műcsarnok 1910/11. téli kiállítás

Mester Jenő MDK

L.J. ur arcképe, bronzplakett

Mücsarnok 1905/6. téli kiáll.

MDK

Mester Jenő

József főherceg mellszobra. Mgt.

KMT 1910/11. téli kiáll. 40.1.

Mester Jenő

MDK

Herold Vilmos dán kamaraénekes

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Megter Jenő

MDK

Bajnok, szobor

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Мертвая зона

Вильнюс, вокзал

Mester Jenő MDK

Merengő nő, szobor

Nicsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDK

Mester Jenő

Ernst Muzeum kiáll. XIII. Bpest 1913.

MDK

Mester Jenő

József főherceg Őfensége mellszobra. Magánt.

Képzőm. Társ. 1910/11. téli kiáll. 40.l.

MDK

Mester Jenő

Ujházi Ede, plakett bronzból, felirata 1883-1908, Ujházi nagynevű kollégájuknak a M.Kir. Orsz. Szinművészeti Akadémia igazgatósága és tanári kara". Mester Jenő munkája, fekete márvány talapzaton. Székesfővárosi Történeti Múzeum.

Höllr Nemz.Szinh. kiáll. 85.lap

Malk

Mester Jenő

szobrász jelenleg Dániában él. Műterme K. Strobl szomszédságában volt s külföldi utazás miatt nem fejezte be Gutti Soma vigjáték iró szobrát. Strobl ra bozta a befejezést aki Pólya Tegyűtt jól megtrefálta Mestert. Buzaszemeket ültettek el a szobor fején, zöld lombot tájtott.

Szerk: Demeter Imre: A Fiszek, Budapest 1962 134. l

MDK

Mester Jenő

Rózsaffy Dezső arcmása, br.

Ernst-kiáll. 1939. ápr. 7. l.

MDK

Mester Jenő

Herman L: A müvészasztal. Bp. 1958.
21,32-33,60,74-77,79,81,~~xxxxxxx~~ 132 l.

KDK

Mester Jenő

Gonda B.: Szolnok a művészetben. Bp.1927.
49.l.

MDK

Mester Jenö, szobrász

a szolnoki telep szobrász vendége volt.

dr. Lázár Béla: A törzstagok és a telep többi művésze. Szolnok a művészetben. c. Emlékkönyv/ifj. Conda Béla szerkesztette./ a 25 éves jub. alkalmából. 1927. szept. 49.l.

MDK

Mester Jenő

Rózsaffy bronzarcmása

/k.i./ Rózsaffy-emlékkiállitás. Pesti Napló 1939. ápr. 23.

Mester Jenő

B/alogh/ I/stván/: Szeged, "Püspökbazár" beépitése. /Balogh István, ~~Korkay~~ Hollay György épitészek, Batka István, Kecskés István belsőépitész, Mester Jenő kertterv./ - Magyar Építőművészet, 1967. 16. évf. 1.sz. 37-41. l.

Az 1967. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7. l./

73. l.

Mester Jenő

H/ollay/ Gy/örgy/: Szegedi áruház. /Hollay György, Balogh István, Szecsői Sándor építészek, Batka István iparművész, Mester Jenő kertterv./ - Műszaki Tervezés, Ax 1967. 2.sz. 10-11. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Irt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

74. l.

Kulisár Sándor

MDK

Mester Jenö,
/1882-[illegible]/.

Mellkép. /Öregen/. Plakettek. 1908.

Dr. André Csatkai:Versuch einer Fra nz Liszt Ikonographie. Sonderabdruck aus d. "Burgenländischen Heimatblättern". Jahrg. 1936. Hft. 2. S.63.

MOK

Mester Jenő, rajza.

Női akt.

A „Helikon" kiáll. i. III. kiáll. 1922. Április.

Jegyz. 20. l.

MDK

Mester Jenö, érmész

1913 óta Dániában dolgozik.

Dr. Procopius Béla: A Magyar Miniatőr- és Plakettművészet. III.1934 126-127.l.

MDK

Mester Jenő

Női akt, szobormü

Helikon 3. kiáll. 1922. ápr. 2o **1.**

Mester Jenő szobrász
Női akt

Helikon III. kiállitása. 1922. ápr. 20 . 1.

Mester Jenő, Kobenhaven, Bangsvej 51. Billedhuger.
Atelier. Kong Georgsvej 44.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

Mester Jenő

XXV. aukció

A Gyűjtő 1915. 220 l

Kikiáltási ár

428. MESTER JENŐ, 1906: Libák, bronz 80

Boggisrló, ref. TOLNA

40, 274,

Mester Jenő

Thieme Becker
XXIV. 435. l.
(Lyka)

Mester Jenő

Nobrán

l.

Arv. Csarnok 109. anke.

Kai

à " 111. " "

SIENA

S. Maria di Fontegiusta: ~~[illegible]~~ Szentelővíztartó medence.

Divald Kornél: A magyar iparművészet története. Bp. 1929, 68 l.

Mester Jenő

1882 –

l.

Csatkai Liszt

226. n.

Mester Jenő

Hobrász -

lásd

Művészeti lexikon 494. l.

Revái lex. 13. k. 656 l.

1020. Adrian

~~Másolat a XIX~~

A mester tz. Oudenaar~~ler~~ del

et pipázo

~~Középütt~~ ~~[illegible]~~

=jobbrafordultan

radülve és jo

ül, ~~[illegible]~~ jobb kezére

jával homú

eregeti, ~~[illegible]~~ hát

fiatal ember

~~[illegible]~~. Mögöttük

kalap tollakkal

börkötény, térd

Fa, m

A Mes

Pyrker

106

Mester (Meister) Jenö

bronzostra a

ORSZ. MAGY. SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM
BUDAPEST, VI. ARÉNA-ÚT 41.

Halápy h. n. I. 184

Érkezett 1904 deczember 29

1053/904 (Kassa 1904 deczember 19. – 308 sz. a.)

A kassai muzeum min. biztosa a muzeum szervezetére és kezelésére vonatkozó szabályzatot és nyomtatványmintákat beküldi. (Tudomásul szolgál 1905 II./24)

„Mester Jenő", szobrász, l. 494. old.,

marad!

Mester Jenő

szobrász, szül. 1882 jul. 11.
Makláron
Telcs Edénél Budapesten,
1903–1906 Párisban tanult.
Budapesten telepedett le,
hol 1909-ben Eötvös József
főherceg mellszobrát. 1913
óta Koppenhágában él.

Kruck II. 243. l.

Vasvármegyei Közművelődési Egyesület

III. 60.

1913.

4605. Mester (Meister) Jenő.
Sz. Makláron 1882 junius 11-én.

Merengő nő.

Egész alakban, teljesen meztelenül és állva ábrázolt fiatal ~~nő~~, a ki jobb kezét feje fölött tartja és balját, a melyen lepelje van átvetve, keblén nyugtatja. ~~Középütt~~ elválasztott hullámos haját kontybatüzötten hordja, ~~fejét kissé balra forditja~~ és testével jobb lábára nehezedik. Jelzése balról, de hátul: MESTER. 1913.

terenités

Bronz-szobor márványtalapzaton, magassága 56.5 ~~cm~~, mig a talapzatnak mérete magasságban 19, szélességben 16 és mélységben 16 cm. -- Lelt. sz. 4605. -- Vétetett az 1913 május 8-iki 81149 sz. határozat (1045-913) és az 1913 május 14-iki értesités (1026-913) ~~alapján~~ szerint 1500 K-án. -- Kifizettetett 1913 május 21-én. -- El-

Sz. n. ~~[illegible]~~ 66-913
1045-913-2.
Át. lelt. 10726.

számoltatott 1913 junius 8-án (1170-913).

Fejét kissé balra forditotta, középütt

7

4605. Mester Jenő,
Sz. Makláron 1882 julius 11-én.

Merengő nő.

Bronz-szobor, márványtalapzaton, magassága 56,5 cm, méretei a talapzatnak a magasságban 19, szélességben 16 és a mélységben 16 cm.-- Lelt. sz. 4605.-- Vétetett az 1913 május 8-iki 81149 sz. leirat ~~szerint~~ (1045-913) és az 1913 május 14-iki értesités (1026-913) szerint 1500 K-án.-- Kifizettetett 1913 május 21-én.-- Elszámoltatott 1913 junius 8-án (1170-913).

1300
Sz. n. 66-913
394-913-1
Át. lelt. 10726.

Bihari Sándor,
1392, Baditz Otto:

Mester Jenő

1905. őszi

kiáll. Nemzeti Szalonban

Portrait, gipsz -
Portrait, gipsz
Portrait, gipsz

Haromszögű tégla, római. V. 243.

Mester Ferenc, szobrász; szül. 1882 július 11-én Makláron.

Mester Jenő

Művészet 1909. 416
– 1911. 426

Budapest Székesfőv. I. ker. Község

Név: Schre

II. á.

Na

Mester Jenő

Hobrány

Irod

SKsv 63 l.

67 l.

..... *műhely.*

őnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Mester Jenő

nobrást

1906. Bpest. VI. Arena u. 6.

Mester J.

1912? a kecskeméti mü-
vésztelep tagja

Petőfi-szálló Szentesen V. 189

Mester

éremszobrán

Cherven Hörnemlék-
plakett 1911.

Cs-érem 78 l.

Ligeti Antal: Balatoni vidék

298(626), 408i(591). — Olap Fájrép

298(626), 2096(292). —

Mester Jenő

Mincsarnok szobrász, Bpest

1910-11. téli kiáll. 174

1911-12 jub. kiáll. 312

1913. tav kiáll. 222, 225

Apostolok cselekedetei VI. 253, 255. — levelei VI. 253–255.

Mester Jenő

Munkacsik nobrány - Bpest

1905-6. téli kiáll. 213

1906. tav. kiáll. 173

5.

Elszámoltatott
Az elszámolást elfogadtak 190

2-én. + München 1911 február 25-én
ráté 5. r. 1.)

~~ran dombot vagy árnyékosabb helyet ke-~~
~~ülötte összesereglett népet.~~ Az előtérben
arczélben látható Jézus, ki jobb kezét fel-
azatéróket, hogy az igazi boldogság egye-
Hosszú haja szőke, bő ujjú köntöse
legelső sorában középütt fiatal
ki szőke haját koszoruba tüzte, fe-
réklit és pettyezett barna szoknyát vi-
ány és jobbján egy álló asszony tünik sze-
solt kezekkel. Az előbbi nyitott ingecs-
pedig, a kinek ruháját fiacskája fogja,
felgyürt sötét ruhát hord. Ezek mö-
yok bekötött fejjel, a meglett férfiak
don fővel. Közülök az utólsó sorban el-
Az innenső a gereblyét fogja, a közép-
túlsó kaszát, gereblyét és kalapot tart
ülő és Jézus felé néző szőke fiucska
s leányka, egésziti ki. A háttért hegy
lyeknek kéményei füstölögnek. Jel-

1.
Lepke auction Berlinben 8505 márkáért.
z 1900: II. 12-diki 98439/99. sz. leirat-

27. Prof. Dr. PAUL SCHUBRING: A renaissance men[illegible]yládáiról.

[illegible] VINCZI TAKÁCS ZOLTÁN: Magyar képirók [illegible]ltban és a jelenben.

2[illegible]RNŐ: Töredékek egy készülő műből.

30. [illegible]LLER OTTÓ: A művészet haszna és kára.

31. Dr. [illegible] ARTHUR: A portré hanyatlása.

32. VITÉ[illegible]: Munkácsy Mihályról.

33. MÓRIC[illegible]ND novellát olvasott fel, BARTÓK BÉLA [illegible]zodiáját zongorán adta elő.

1200.—
1200.—
MESTER JENŐ:
Férfi-akt. Bronz
Női akt. Bronz kivitelben

Mester Jenő
Ernst Museum kiállítási
XIII (1913)

6. SZÁSZ ZOLTÁN: A női szépség és az elegáncia.

7. SZÉP ERNŐ: Költemények.

8. KEMÉNY SIMON: Novellák.

9. NAGY ENDRE: A modern művészetről.

10. BÁRDOS ARTHUR: Az impressionismusról.

11. VITÉZ MIKLÓS: Iványi-Grünwald Béla művészete.

12. SCHILLER OTTÓ: A modern festészet problémái.

13. Dr. FIEBER HENRIK: A szines szobrászatról.

14—16. Dr. LÁZÁR BÉLA három előadást tartott a biedermeier-művészetről.

Mester Jenő

József főherceg első szobra. Mester Jenő műve. Jeltelen cikk. Uj Idők, okt. 17.

1909

(Művészet 1909. 41. lap.)

Korfu látképe TV. 103.

Mester Jenő

Geboren in Maklár am 11. Juli 1882, bildete M. sich in Budapest und Paris zum Bildhauer. Anfänglich decorativer Plastiker widmete er sich später als Schüler Telcs's der Bildhauerei und Medaillenkunst. Seit 1913 in Kopenhagen lebend und wieder als dekorativer Bildhauer tätig, verfertigte M. nur weinige Plaketten.

Több nüve fels.

Hu Pr magyarem 30 l.

Szent-Margit.

A kobánya.

Az előtért elfoglaló kobány
portot, kiknek egyike a követ fej
rom kőszállitó élénkiti. Jelzése
rethen bei Eisenstadt in Ober-Ung

Aquarell, mér. 21.5: 31.4 c

Sz.
29

Mester Jenő

életrajz

irod

Csokássy 26. l.

Szül. Makkár 1882.
1913. Kopenhágában telepedett le s csak látogatóba jön haza.

IV. Ferdinand.

Derékig látható, kis
daillonban, a melyet fölül
diszit e szöveggel: PRO DE
kucsma, derékon megkötött
ben függöny lóg. Felirata

FERDINANDVS IIII IVNG
ARCHIDVX AVSTRIA

és annak aljan: ?

Rézmetszet, méretei a

Szn. 158
1570-90

Mester Jenő

Nobrász

Nül. Maklár 1882 jul. 11.

Bpesten és Párisban képezte

magát. Eredetileg de-

korativ nobrász. Teles

pannivanyag erután fogtat-

kozik a monumentalis plasz-

tikával és éremmüszettel

1913 ólta Kopenhágá-

ban el-

megv

Hu Pr magyarem

301. l.

Mélt.
Nagys.

dr Szentiványi Gyula úrnak
úrnőnek

Szondinger

Leure tér 1

Mester Jenő

nobrány

wód

Csat Liszt I.

177. l.

DR. KOTSIS IVÁN OKL. ÉPÍTÉSZ, MŰEGYETEMI NY. R. TANÁR
BUDAPEST, XI., MŰEGYETEM

R Budapest 2
Bp. 2 341

Tekintetes

Müemlékek Országos Bizottsága,

Helyben.

Ajánlott.

IX., Rákos utca 10.

Mester Jenő

nobrán, kitét

láid

Ujv. M. Ts. L.

591. l.

Mester József

Emlékre

A megye képzőművészeti szakköreinek kiállításán Dolgozók Lapja Tatabánya
1970. május 31.

Mester József

Két rajzát bemutatja a lap.
Repr.

Fenti rajzokat lásd: Kolozsvári Miklós:
"Mosoly utca" c. rajzának hátlapján.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. juni. 17.
XXII. évf. 24. sz. 16. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÓZDI VASAS

Mester József
1972 DEC 22

Kultúra SPORT Kultúra SPORT

1021

Mester József rajza

rejtvénypályázat

OS MŰSZAKI REJTVÉNYE — ÉRTÉKES DÍJAK — HETENKÉNT KÖNYVJUTALOM

ÖKÜ által adományozott kerékpár. A második díjat, egy Sokol rádiót a városi tanács művelődésügyi osztálya ajánlotta fel. Két díj, az Ózdi Vasas Szerkesztősége modern villanyborotva-készlete, valamint a TIT 300 forintos vásárlási utalványa a február 16-i nyilvános sorsoláson fog gazdára találni azok között, akik eredményesen vesznek részt a 6 rejtvény megfejtésében és eljönnek a sorsolásra is. Ezen túl hetenként és a február 16-i sorsoláson az Ózdi Népművelési Intézmények és az Ózdi Vasas Szerkesztősége által felajánlott értékes könyvek szerepelnek a nyereménylistán.

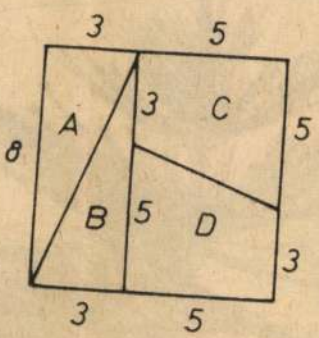

I. FORDULÓ

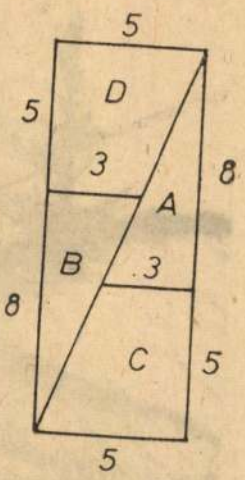

ládában vannak a könnyebb csapágyak. Hogyan?

Megfejtés: 10 pont

E MEG

OOT

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 IFP 21

Magyar Ifjúság

Mester József

1021

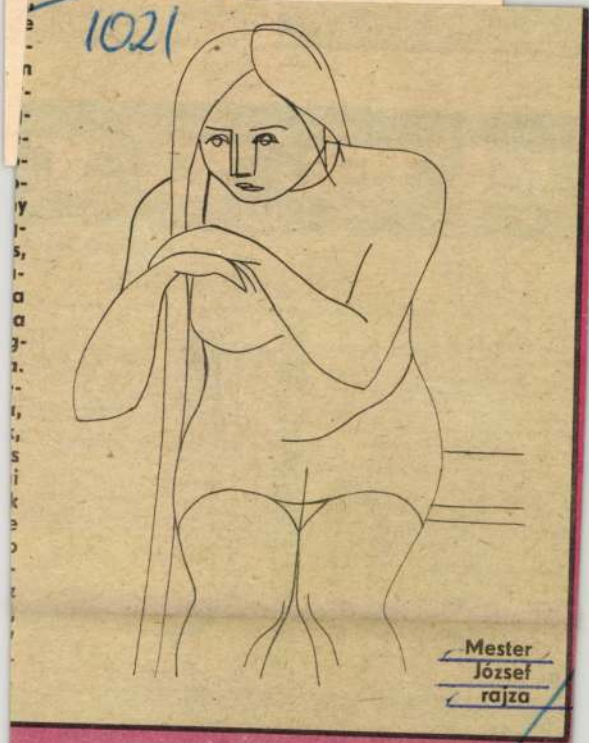

Mester József rajza

8. HÉT	Hetek száma
Zalatnay Sarolta	7
Katona Klári	7
M–7	6
Vincze Viktória	4
Fonográf	11
Neoton, Kócbabák	3
Koncz Zsuzsa	2
Kovács Kati	1
Karda Beáta	10
Bergendy	8

A CELLDÖMÖL
DIÁ

1.	Molnár–Baronits:
2.	Szücs A.–Frenreisz
3.	Molnár–Kóbor: Ad
4.	Szörényi–Bródy: G
5	Papp Gy.–Török: K
6.	Tolcsvay L.–Bródy:
7.	Presser: Várlak
8.	Novai–Miklós: Tör
9.	Tolcsvay B.–Czipó
10.	Bródy: A város

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÓZDI VASAS

1972 FEB 25

Mester József

1021

MESTER JÓZSEF RAJZA

takpartig

emiatt kiesés. Ezt talán az is magyarázza, hogy a brigádértékelések és az idei brigádvállalások idején a szocialista brigádtagokban erősebb a versenyszellem.

Mennyiségi tervünk túlteljesítésén túl talán az a legjobb, hogy emellett még minőségi vonatkozásban is tudtunk javítani. A teljes selejt 1971. évi 1,07 átlagát januárban 0,85 százalékos selejtszint követte. A másik dolog pedig, hogy bár az évek során általában a munkavé-

Gazdaságosan

Tervteljesítési kötelezettségeiket továbbra is nagy lendülettel végzik a nagyolvasztómű szocialista kollektívái. Elmúlt heti eredményeikkel tovább növelték a fehér nyersvas termelésüket. Tervüket 14 530 tonna helyett, 15 533,1 tonnára teljesítették, amely 106,9 százaléknak felel meg.

Kedvezőek a ferromangánt gyártó IV-es számú kohó brigádjainak eredményei is. A

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 887-748, 340-726

1978 JAN 21

ÉLET ÉS IRODALOM

Mester József

1021

Mester József: Fakivágás

i, megragadta egy fiatal borászati
zakember fantáziáját. Élt a lehe-
őséggel, hónapokon-éveken át a
aját zsebére dolgozott. Közben be-

fécia

: a Napnak / Kezdjen valahol
ılami új pályafutást."
A „valahol" és a „valami" ket-
s bizonytalansága csak aláfesti
zt a legfőbb bizonytalanságot,
mely az „emberi szó" lapdájá-
ak mibenlétét fedi. Mintha a Ba-
its-féle Jónás kelne új életre Ka-
nthy lírai életművében. Jónás
csak azt tudja, hogy prófétálnia
ell, de amikor végül Ninivébe ér,
emmi használható bölcsesség
em jut eszébe, azon kívül, hogy
l fog pusztulni a város. Lukács
György a költő világnézeti gyön-
géjének és művészi becsüle-
sségének bizonyítékát látja Jó-

jelentősége növekszik.

Persze bármennyire gondolat
kentők is a szesztanulmányok
sorozatindító írás szinte erőszal
tan került a Forrás gondozásá
megjelent kötetbe. A *Tanyabe*
írója ugyanis hiába állítja, hogy a
homoki borvidéken levő tanyák tíz-
ezreitől „...a pálinkafőzés jelenlegi, soha nem tapasztalt felvirágzása láttán nem tekinthetünk el", félő, hogy a tétel hamis. Már csak azért is, mert szeszt nem csupán alföldi szőlőtájon hamisítanak. Ráadásul éppen Zám Tibor bizonyítja, hogy az igazi tanyalakók merőben más gonddal küszködnek.

Őrlődnek a szükségesség és a feleslegesség között.

★

A tehén villanyfényes istállóban kérődzik, a tanyán lakó állatgondozó petróleumlámpás félhomályban böngészi az újságot. Így lehetne érzékeltetni azt az ellentmondást, hogy a tanyán termelt élelmiszert még sokáig igényli az ország, de a tanyán lakókkal nem

tézist (ezért vitaképes a résztémák felkészült szakembereivel szemben is), aggályos pontossággal — olykor nehézkes fogalmazással — érzékelteti a helyi ellentmondásokat (ezért fenyegetik a „maffiosók").

Most már csupán az a kérdés, hogy az, amit néhány ezer szeszhamisító és 164 ezer bács-kiskuni tanyalakó ürügyén elmond, menynyire jellemzi a mai valóságot?

Ha elfogadjuk, hogy a „szeszmesterek" élnek a legjobb és a tanyai emberek a legnehezebb körülmények között, akkor azt is el kell fogadnunk, hogy Zám Tibor az *itt és most* föllelhető legszélsőségesebb körülmények közepett tárta fel azokat az ellentmondásokat, amelyek országszerte megvannak, csak éppen a konszolidált felhám el-eltakarja őket. E tanulságért a szocio-

~~Mit ácsolsz Ferenc a tülevelü égből?~~

~~levenézor praxisom~~
~~két sikeres vígjátékon mu~~
~~ekkorát, mint most Szophoklészen.~~
~~Elhangzik a slusszpoén („Minden~~

Mester József

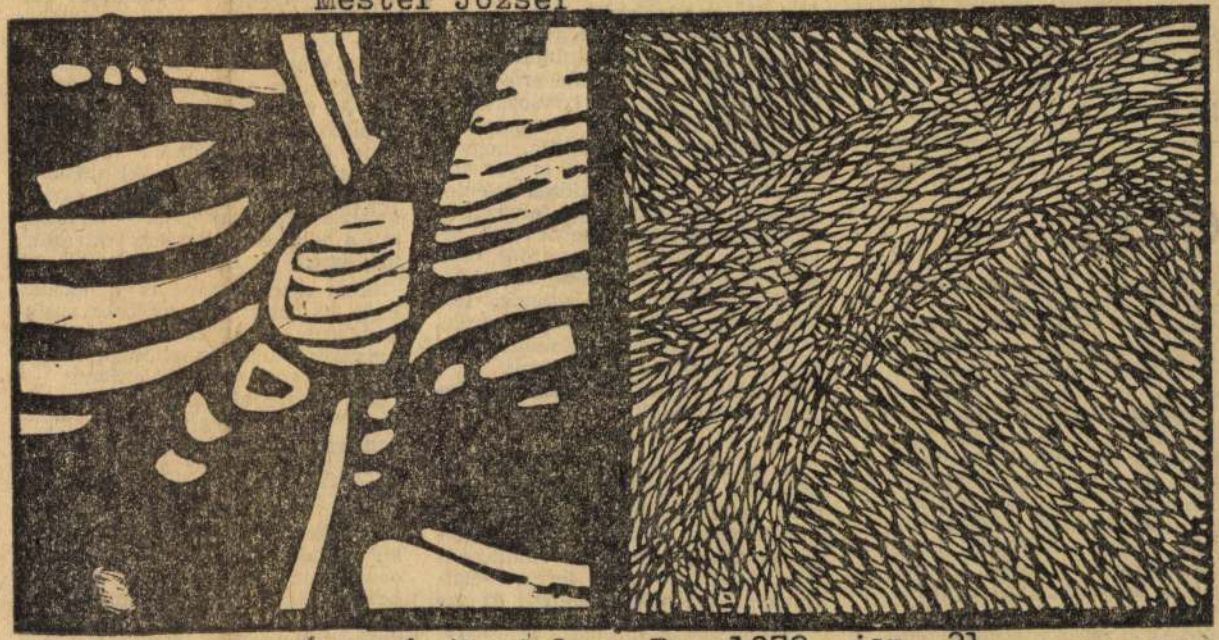

Mester József: Faktúrák

Élet és Irodalom, Bp. 1978. jan. 21.
XXII. évf. 3. sz. 12. lap.

~~SZEKRÉNYESY JÚLIA~~

Színház

A pénz megelőzi a tudatot

cukrot, s az egyik főzőedény a kelleténél nagyobbra sikeredett. Véletlenül — véletlenül? — hitelesítették, s az a néhány liternyi plusz, amivel nem kellett elszámolni, megragadta egy fiatal borászati szakember fantáziáját. Élt a lehetőséggel, hónapokon-éveken át a saját zsebére dolgozott. Közben be-

fécia

ja a Napnak / Kezdjen valahol valami új pályafutást."

A „valahol" és a „valami" kettős bizonytalansága csak alátesti azt a legfőbb bizonytalanságot, amely az „emberi szó" lapdájának mibenlétét fedi. Mintha a Babits-féle Jónás kelne új életre Karinthy lírai életművében. Jónás is csak azt tudja, hogy prófétálnia kell, de amikor végül Ninivébe ér, semmi használható bölcsesség nem jut eszébe, azon kívül, hogy el fog pusztulni a város. Lukács György a költő világnézeti gyöngéjének és művészi becsületességének bizonyítékát látja Jónás próféta-kudarcában, melynek egyébként mély gyökerei vannak Babits korábbi költészetében. Úgy vélem azonban, Karinthynak vagy Babitsnak korántsem világnézeti gyöngéje, hogy nem találták meg

szünk-e újabb, hatékonyabb biztosítékokat beépíteni a rendszerbe? Elvégre a mezőgazdaság fejlődése azt sejteti, hogy a kisárutermelés jelentősége növekszik.

Persze bármennyire gondolatserkentők is a szesztanulmányok, a sorozatindító írás szinte erőszakoltan került a Forrás gondozásában megjelent kötetbe. A *Tanyabejáró* írója ugyanis hiába állítja, hogy a homoki borvidéken levő tanyák tízezreitől „...a pálinkafőzés jelenlegi, soha nem tapasztalt felvirágzása láttán nem tekinthetünk el", félő, hogy a tétel hamis. Már csak azért is, mert szeszt nem csupán alföldi szőlőtájon hamisítanak. Ráadásul éppen Zám Tibor bizonyítja, hogy az igazi tanyalakók merőben más gonddal küszködnek.

Őrlődnek a szükségesség és a feleslegesség között.

★

A tehén villanyfényes istállóban kérődzik, a tanyán lakó állatgondozó petróleumlámpás félhomályban böngészi az újságot. Így lehetne érzékeltetni azt az ellentmondást, hogy a tanyán termelt élelmiszert még sokáig igényli az ország, de a tanyán lakókkal nem nagyon tud mit kezdeni. Igaz, időről-időre látványos tervek látnak napvilágot a külterületek villamosításáról. Csakhogy a szociográfus

fejlődését, ezért örül a pedagógusok sorsát megkönnyítő magnetofon-rendszernek és ezért fanyalog a gyerekek sorsát megnehezítő tangépeken. Sorolhatnánk a példákat — a kötetben hat tanyatanulmány jelent meg —, de alighanem az eddigiekből is kiviláglik a magatartás és módszer egysége: a szerző aggályosan ellenőrzi a munkahipotézist (ezért vitaképes a résztémák felkészült szakembereivel szemben is), aggályos pontossággal — olykor nehézkes fogalmazással — érzékelteti a helyi ellentmondásokat (ezért fenyegetik a „maffiosók").

Most már csupán az a kérdés, hogy az, amit néhány ezer szeszhamisító és 164 ezer bács-kiskuni tanyalakó ürügyén elmond, menynyire jellemzi a mai valóságot?

Ha elfogadjuk, hogy a „szeszmesterek" élnek a legjobb és a tanyai emberek a legnehezebb körülmények között, akkor azt is el kell fogadnunk, hogy Zám Tibor az *itt és most* föllelhető legszélsőségesebb körülmények közepett tárta fel azokat az ellentmondásokat, amelyek országszerte megvannak, csak éppen a konszolidált felhám el-eltakarja őket. E tanulságért a szociográfus aligha kap díszpolgárságot. De talán kárpótolja az érdeklődés, amely kijár az izgalmas Tanyabejárónak.

BERKES ERZSÉBET:

M.D.K.

Mester Károly

Kórház, Dunaujváros képzőművészeti munkái

Épitész Farkasdy Zoltán

Magyar Épitőművészet 1967/3. 8-15.l.

~~Hevesdi Ferenc 95.l.~~

~~Hóra János Alajos~~ , 90-91.l./Képpe

Mester Lajos, 92.l.

Pesky Ede, 97.l.
Schäft József, 89-90.l.
Sikó Miklós, 91-93.l./Képekkel./

Szabó János, 88-90.l./Képpel./

Szathmáry Papp Károly, 87, 92-97.l.
Képekkel

M.Kiss P.: M.festők Bukarestben a XIX.században. Müvészettörténeti Értesitő. 1952.

enyujtandó kérvényét eredeti, vagy hi-
szolgálatát igazoló okmánnyal, ható-
gi alkalmaztatását feltüntető okmányok-
igazoló bizonyitvánnyal és a szolgálat-
ósági orvosi bizonyitvánnyal köteles

lessége a hivatali helyiségeknek napi
ez a fa és szén felhordása, a gyujtófa
ak és hamu kitakaritása és elhordása,
ózet tisztántartása és hetenként lega-
atalos levelek és csomagok kézbesité-
tirozásában és kezelésében, a könyv-
édkezés, a bármely időben tartandó
endők végzése.
muzeumi és könyvtári segédszakmunkák

azok kérvényei vétetnek figyelembe, a-

M.D.K.

Mester Lajos festő

M.Kiss P.: M.festők Bukarestben a XIX.szazadban.

Művészettörténeti Értesitő. 1952. 92.l.

Mester Lajos
rajzoló

Szabadi Zsuzsanna
arczépe fentitől
Oruzárajz 1854 ből

Farczády Iolán
tanárnő tulajd-
Marosvásárhelyt

Mester Lajos

festő

l.

Márk Barónélete

5. l.

benen durchlaufenden Schächte und Kanäle
ist. Um dieses Eisengestell legte sich nun
natürlich an allen Stellen von der schim-
niger Ausnahme etwa der Ecken des Sockel
Aussenraum durch dünne Scharten komunizi
besondere Bestimmung hinzuweisen scheine
tenplatten des Sockels an den äussersten
in einen rechten Winkel auslaufen, ergebe
sehr wohl zur Einfügung von bronzenen od
nen. Zu deren fixierung werden dann in die
Holzstäbchen gedient haben. Bei dieser Ar
Prof. Dr. Koloman Lux, ohne dessen ungeheu
und technische Phantasie die Rekonstruk
hätte kommen können. Seiner warmen Antei
an dieser Stelle mit aufrichtigsten Dan
ginalen Fragmente an den entsprechenden

Mester Lajos

XIX. sz. Közepe festő Marosvásárhelyt

Szabadi Zsuzsánna arcképe, miniatür mellkép 1854-ből.

Osztrák hatás, nem jelentékeny kvalitás.

A kisméretű arckép Tarczády Jolán tanárnő tulajdona Marosvásárhelyt.

Ugy látszik Gerevich közölte a szépmüvészetben, mert a fénykép hátán az ő irását láttam.

SOMOGYI KÖNYVTÁR ÉS VÁROSI MUZEUM, SZEGED.

280/1944.

Nagys.

Dr.Szentiványi Gyula,urnak.

Budapest

XI.Lágymányosi u.16 s

Hivatalból
díjátalányozva.

+ Mester László, grafikusművész

Bartók Béla Emlékház, Budapest. Építész: Fazekas György (BME)

Társtervezők: Merkur balygó fémgrafika: Mester László grafikusművész +

Bartók Béla festmény: Fillenz István grafikusművész

Magyar Építőművészet, 1986. 1., 16-old.

MDK

Mester Magda sokszorositó

végbizonyitványt nyert

Budaparrajzisk 1932-33. 92 l.

Mester Sándor

rajzoló

MagyÉp 1945-55

címlapjának tervezője.

Mester János

Mester Margit

Emlétve

A megye képzőművész szakkörének
kiállítása. Dolgozók Lapja
Tatabánya 1970. máj. 31.

MESTER Mária fot.
Fotó 1988.11.sz.

Uruguay fotós szemmel

Mester Mária kiállítása a Budapesti Fotóklubban 1988. november 25.— december 4.

A fotográfus Szenttamáson, 1941. december 20-án született. Fényképész tanulmányait 1957—60 között Budapesten végezte. Egyik legnagyobb mestere dr. Sevcsik Jenő volt. 1960-tól 1966-ig kisiparosnál dolgozott, majd a Budapesti Fényképész Szövetkezet tagja lett. Telepvezető mindaddig, amíg 1982-ben férjét külszolgálatra Uruguayba nem küldték. A fényképezésről ott sem mondott le, kedvenc témája az ember, a természet és a riport. Kiállításának képei uruguayi tartózkodása alatt készültek.

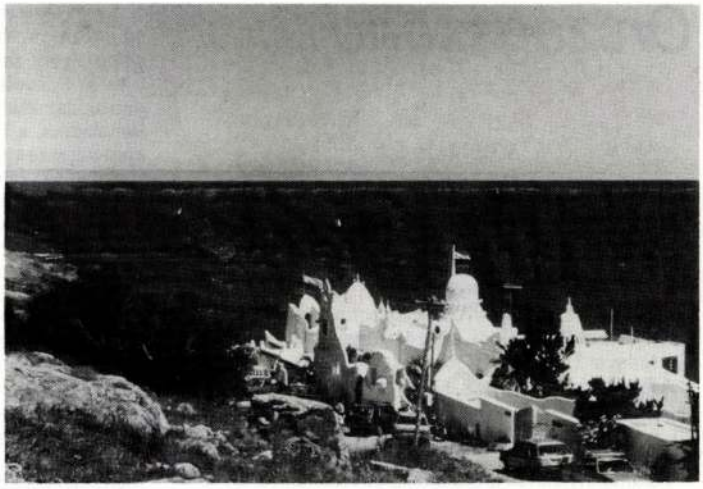

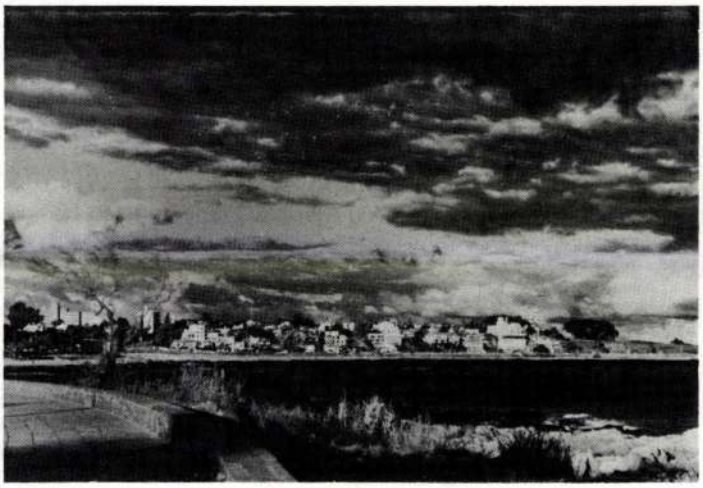

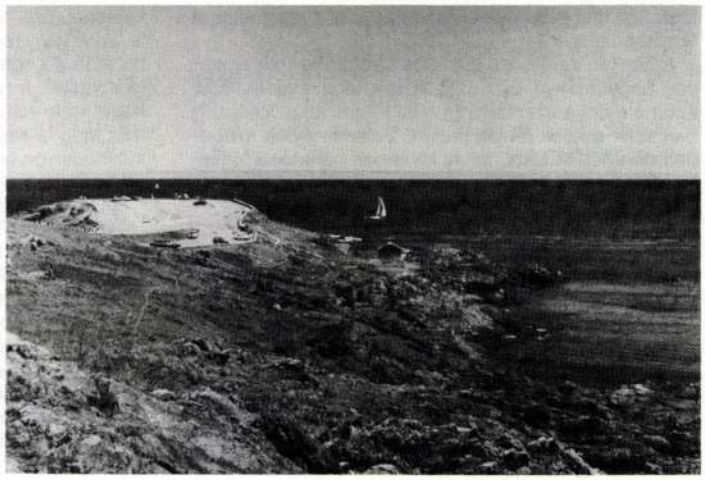

Országszerte...

Kitüntetések

Augusztus 20-án a népművelésben kiváló eredményeket elért szakembereket tüntettek ki. A szakszervezetek javaslata alapján a művelődési miniszter *Szocialista Kultúráért* kitüntetésben részesítette *Csonka* Bélát, a kaposvári Latinca Sándor Művelődési Központ Fotóklubjának vezetőjét. A *Kiváló Népművelő* kitüntető címet nyerte el *Dulity* Tibor, a Szakszervezetek Bács-Kiskun Megyei Tanácsának főmunkatársa.

A Bányaipari Dolgozók Szakszervezete — a bányászokért végzett kiemelkedő művészeti tevékenységéért — művészeti nívódíjban részesítette a *Komló Városi Művelődési Központ Fotóklub*ját.

Valamennyiüknek gratulálunk, és kívánunk a továbbiakban is eredményekben gazdag, sikeres munkát.

Fényképezőgép a vizuális nevelés szolgálatában

Képesek-e a tíz-tizennégy éves gyerekek a fényképezőgépet gátlások nélkül használni? Meg tudják-e örökíteni környezetüket a fényérzékeny nyersanyagon? Hogyan látják egymást a keresőn keresztül? Mi a véleményük a világról? Mennyiben tér el vizuális fantáziájuk a felnőttek közhelyes képi modorától? A fotográfia mint önkifejezési eszköz alkalmas médium-e az általános iskolás korosztálynak?

Ezek a kérdések minden esztendőben újra és újra megfogalmazódnak bennem, amikor a gyerekek zánkai fotós alkotótábora elkezdődik. Együttlétünk alatt keresem a válaszokat, s meg is találom, amikor a kéthetes kollektív alkotómunka eredményeként felépül egy nagyszerű kiállítás. Olyan, ahol mindenki megmutathatja, mivel töltötte az időt a Balatoni Úttörővárosban; ahol képek vallanak arról, mi jelentett vizuális élményt a gyerekeknek. A tárlat megtekintésekor az ifjú fotósok alkotómunkáját segítő felnőttek évről évre arra a következtetésre jutnak: lehetővé kellene tenni, hogy minél több tizenéves szervezett keretek között elsajátítsa a fényképezést.

A Zánkán megrendezett fotós alkotótábornak évtizedes hagyománya van és sok-sok tapasztalata. Erre épült a munka ezen a nyáron is. Kilenc alkotócsoportban száz gyerek fényképezett. Valamennyien szabadon dönthettek arról, mivel kívánnak behatóan foglalkozni: néprajz, portré-, sport-, természet-, építészeti, trükk- vagy riportfényképezéssel, színes diapozitív vagy diaporámakészítéssel.

Fotografálás közben maradt idő arra is, hogy megtekintsék Badacsonytomajban *Busch* János műgyűjtő fotótörténeti kiállítását, és hogy *Németh* Zoltán rádióamatőr segítségével megismerkedjenek a fényképek elektronikus jelekké való átalakításával, továbbításával. A néhány órás bemutató alatt rádióhullámokon Londonból, Helsinkiből és Luxemburgból érkeztek kifogástalan minőségű képek a Balaton-partra telepített vevőkészülékre. Felejthetetlen élmény mindazoknak, akik még nem láttak hasonlót.

A gyerekek fotós alkotótáborát egyre több szervezet és intézmény támogatja; nélkülük korántsem lehetett volna ilyen zavartalan az alkotómunka. A Magyar Úttörők Szövetsége és az úttörő fotószakkörök országos módszertani központja köszönetet mond az Ofotért Vállalatnak, a Forte Fotókémiai Iparnak, a Reanal Finomvegyszergyárnak, a Pallas Lap- és Könyvkiadó Vállalatnak, valamint a Műcsarnok Vállalatnak a kapott alapanyagokért és szakmai kiadványokért.

A tárlat Zánkáról országjáró körútra indult. Először Budapesten, az Ofotért bemutatótermében láthatták az érdeklődők októberben. Innen iskolagalériák, úttörőházak vitték tovább az anyagot.

Akiknek kedvük támad részt venni a következő gyermek fotós alkotótáborban, azok kapcsolódjanak be a *Barátunk a fénykép* című úttörőközösségi játékba! Az 1988—89-es tanévben mindössze három fotós feladatot kell majd megoldaniuk. Ősszel küldjenek maguk készítette, jól sikerült családi emlékképeket, ezután készüljenek fel az Ofotért jubileumi fotópályázatára, majd márciusban sportfotókból állítsanak össze egy kollekciót. A játék lényegéről, céljáról, az egyes feladatok részleteiről mindenki kérhet tájékoztatót. Cím: Úttörő fotószakkörök országos módszertani központja, Balatoni Úttörőváros, Zánka, 8250.

-históriás-

Így élünk, így építünk és így fotózunk!

A szakmai szakszervezetek egyik kulturális törekvése (vagy kötelessége?) bizonyos évenként fotópályázatot kiírni annak feltérképezésére, hogyan dolgoznak a szakmabeliek, hogyan élnek az ágazat dolgozói? Ezek a törekvések a fotográfia szemszögéből nézve kedvező visszhangra találnak, a végeredmény: a képi megfogalmazás azonban már itt-ott hagy kívánnivalót maga után. Az Építő-, Fa- és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezete negyedik alkalommal döntött úgy, hogy meghirdeti az *Így élünk, így építünk* szakmai fotópályázatot, az ágazathoz tartozó vállalatok fotósainak, dolgozóinak, illetve a szakszervezet égisze alatt működő alkotó közösségeknek.

Elérkezvén a zsűrizéshez, amelyen e sorok írója is jelen volt, az adatok összesítése után kiderült, hogy a beküldött képek ötven százalékát a rendező város — Székesfehérvár — két építőipari fotós közössége készítette. Jó-e vagy rossz ez az arány? A helyiek szemszögéből igen. Az egész ország szakmai szemszögéből nem. Hiányoztak a régebben pályázó vállalatok fotósainak képei, nem voltak ott az ismert alkotóközösségek (talán már meg is szűntek?). Feltűnt néhány új fotós, s ami különösen örvendetes volt, több fiatal (középiskolás) jelentkezett munkáival a pályázaton.

Igazán kiemelkedő kép azonban nem akadt.

Az elfogadott anyag egységesnek tűnt fel, de hiányoztak a nagy totálú, látványos építőipari fotók, inkább az anyagipar területén készült felvételek voltak túlsúlyban. A szabadon választott kategória képeinek elbírálása élménytelibbnek bizonyult. Talán a pályázaton is érvényesült a régi szabály: a kötelező mindig nehezebb?

A tematikus színes diapozitívok míves alkotásai feladták a leckét a zsűrinek, amikor a díjak odaítéléséről kellett döntenie. A dia kategória kötetlen része pedig egy nívós országos szalonként is megállta volna a helyét.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Mester Pál
HAJÓÉPITŐ

1964 JAN 18
1021

Testvérgyárunk újévi köszöntője

Mester Pál linóleum metszete

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VIZIJÁRTASSÁGI IGAZOLVÁNYT

és kishajó vezetői jogosítványt szerezhetnek gyáregységünk dolgozói. Akiket ez a két lehetőség érdekel, mindennap délelőtt 9 óráig jelentkezhetnek az MHS-irodán, vagy pedig a hajókovácsok víziszerelő csoportjában, munkaidő alatt **Fogarassi Sándornál.**

Automatizált teherhajó

Csupán húszfőnyi legénység szükséges a 10 000 dwt-s húsz csomó sebességű új angol teherhajó kiszolgálásához. A hajót az angol hajóépítő kutató egyesület tervezi, a kezelőszemélyzet számának csökkentését nagyfokú automatizálással kívánják elérni.

Egymillió forint

650 KST-tag egymillió forintot gyűjtött össze az elmúlt év folyamán, s az összegyűjtött pénzből 850 esetben mintegy 900 ezer forint összegű kölcsönnel segítette a KST rászoruló tagjait. Gyáregységünkben a KST-formában történő takarékoskodásnak hagyományai vannak, már 1964-re is megindult a takarékoskodás, belépni azonban még mindig lehet. Belépési nyilatkozatok az aktíváknál, valamint a központi épület 8-as és 33-as szobájában kaphatók.

A KST-ben kétféle lehetőség nyílik a takarékosságra, karácsonyra a téli lejáratú, nyaralásra pedig a nyári lejáratú KST-ben ajánlatos takarékoskodni. Természetesen az sem kizárt, hogy valaki egyidejűleg mind a két KST-ben takarékoskodhasson.

Megy a selejt, vándorútra

Alapoznak a labdarúgók

Labdarúgóink — decembe ben játszották utolsó bajno mérkőzésüket — még a te jes pihenőt élvezik. De ma nem sokáig, néhány napo belül megkezdődik az é éradra való felkészülés. Mi az ismeretes, az elmúlt ős félfordulós bajnokságban fe nőtt csapatunk a negyedi ifjúsági csapatunk a harm dik helyen végzett.

A bajnokságban felnőtt cs patunk igen rosszul rajto első négy mérkőzésén min össze egy pontot szerzett, m a következő tizenegy mérk zésén 19-et. Ezek ismeretéb megállapíthatjuk, hogy az múlt bajnokságon a felkész léssel volt baj. Megfelelő előkészülettel, a bajnoks megnyerése is könnyen leh ségessé vált volna, csapatu számára.

Okulva a hibákból, id már két hónappal a bajno ság kezdete előtt, megkez jük az alapozást. Sajnos ne ideális a helyzetünk, ne minden sikerült úgy aho terveztük, például tornate met sem tudtunk bérelni, i

KIÁLLÍTÓ MŰVÉSZEK:

DARÁZS ROZÁLIA szobrászművész (Ógyalla),
JANIGA JÓZSEF festőművész (Nagymegyer),
KOCSIS ERNŐ festőművész (Komárom),
KOPÓCS TIBOR grafikusművész (Komárom),
LIPCSEY GYÖRGY szobrászművész (Dunaszerdahely),
NÉMETH ILONA festőművész (Dunaszerdahely),
NAGY JÁNOS szobrászművész (Hetény);
MESTER PÉTER grafikusművész,
PLATZNER TIBOR festőművész,
SZILVA JÓZSEF festőművész,
SZKUKÁLEK LAJOS festőművész – (Komárom)

Komárom–Esztergom Megye Önkormányzata
a Kernstok Károly Művészeti Alapítvány
és a Kuny Domokos Múzeum meghívja a

CSALLÓKÖZI
magyar képzőművészek

című kiállításra

1994. július 17-én 11 órára

Megnyitja:
PÁSZTOR ISTVÁN,
Észak-Komárom polgármestere

Nyitva:
július 30-ig, naponta 10–18 óráig
Hétfő szünnap

Helye: TATA, VÁR

Mester Péter graf.

IMRICH VERBA

PODUNAJSKÉ MÚZEUM
DUNAMENTI MÚZEUM
KOMÁRNO
11. VIII.—3. IX. 1972

Narodil sa v roku 1920 v Battonyi. Bol poslucháčom Kisfaludyho Stróbla Zsigmonda a Ivana Meštrovića. S úspechom sa zúčastnil mnohých prehliadok a umeleckých súťaží. Jeho dielom je aj socha-poprsie Klementa Gottwalda v Komárne, z roku 1950. Ešte predtým, v roku 1946, bol v Békéscsabe realizovaný jeho návrh pamätníka osloboditeľom.

Je stálym účastníkom domácich i medzinárodných súťaží v sochárskej monumentálnej tvorbe. Po prvýkrát vystavoval v roku 1940, neskôr sa zúčastňoval ďalších výstav v rámci širšieho kolektívu. Teraz vystavené návrhy na plakety a jednostranné pamätné mince nesú v sebe všetky štýlové aj modelačné zákonitosti. Pozoruhodný je jeho realisticky disciplinovaný prejav. Isteže, modelovanie týchto diel vyžadovalo nielen dobré pozorovanie zobrazovaných objektov, ale bralo do úvahy aj dané možnosti modelovania, aby tak estetická forma ako aj obsah boli pre nás zaujímavé. V jeho tvorbe je tiež pozoruhodný citový a zároveň racionálny moment, čo sa odzrkadľuje vo veľmi bohatej povrchovej úprave. Nezabúda na anatomické danosti, ktoré spája s vyjadrením charakterových vlastností zobrazovaného. Vystihuje zobrazený typ ako typ racionálny alebo v momente duševnej inšpirácie. Aj v našej súčasnosti poskytuje moderná architektúra a interiér dostatok možností na plné uplatnenie tohto typu tvorby.

1920-ban Battonyán született. Kisfaludy Stróbl Zsigmond és Ivan Mestrović tanítványa. Szobrászati és építészeti pályázatok állandó résztvevője.

Kiállítása először 1940-ben a budapesti Műcsarnokban volt. Gyakran vett részt közös tárlatokon. Több emlékművet is készített: 1946-ban a békéscsabai „Szovjet" majd 1950-ben a komárnói Klement Gottwald emlékművet. Verba Imre itt kiállított domborműveit a fegyelmezettség és a tudatosan alkalmazott realizmus jellemzi. Művészi természetlátásának tárgyilagos bizonyítékai ezek a sík alapon ábrázolt plakettek. Kivitelezésük során nyilván számtalan apró, a minőséget is döntően befolyásoló tényezőket kellett figyelembe venni, hogy számunkra is érdekes és tetszetős legyen tartalmi-formai megfogalmazásuk. A plasztika szavával mintázza mondanivalóját, s a „fej-profilon" túl, a karakterformálás és az ábrázolás mellett, a modell belső életét kutatva oldja meg a mintázás és kivitelezés hogyanját-mikéntjét. A rajzi finomságok megőrzik az arc életszerűségét, a figyelő-tekintetű, vagy az el-elábrándozó szem kifejező hangulatát, a szájvonalát, a homlok redőit... Az itt látott, patinázott gipsz plakettek lesimított formái kiegyensúlyozottságot tükröznek, „betartják" a relief törvényszerűségeit, az egyoldalas emlékérmek domborításának arányait, stílusjegyeit.

1. Auguste Rodin
2. Susan Hampshir
3. A. Kleibert
4. Ivan Meštrović
5. F. Lehár
6. Medgyessy Ferenc
7. Nyre Dawn Porter
8. Kisfaludy Stróbl Zsigmond
9. Juraj 19 ročný — György 19 éves
10. F. Lehár
11. Margó
12. Irena
13. Ruská žena z Rahova — Rahói ruszin nő
14. Berenice
15. V. I. Lenin
16. Clarisa
17. A. S. Puškin
18. Elisabeth Aldon
19. Juraj 10 ročný — György 10 éves
20. Kodály Zoltán
21. Klement Gottwald

ZT-49-72-2032

MESTER PÁL

PAVOL MESTER

PODUNAJSKÉ MÚZEUM
DUNAMENTI MÚZEUM
KOMÁRNO
11. VIII.—3. IX. 1972

Narodil sa v roku 1914 v Geči, 35 rokov pracoval vo veľkých priemyselných závodoch ako grafik, z toho 17 rokov v Slovenských lodeniciach v Komárne. Teraz pracuje v redakcii okresných novín DUNAJ v Komárne. Od r. 1952 sa jeho úsilie zameralo na podchytenie a organizovanie milovníkov výtvarného umenia a amatérskych výtvarníkov v okrese Komárno, aby si spoločnými akciami a štúdiom prehĺbili poznatky o výtvarnom umení. V roku 1964 autor zvíťazil v celoštátnej súťaži o ochrannú známku pre Slovenské lodenice v Komárne s návrhom „Čajka". Vystavoval v Prahe, Bratislave, Nitre, Komárne a v Indii (v Garapfu a v Delhi). V Indii vystavené diela sú majetkom Slovenského národného múzea v Martine.

Je nezvyčajné, ak sú vo výtvarnej galérii vystavené iné predmety ako maľby alebo sochy. Ale vskutku je to niečo iné, než výtvarný prejav? Denne sa stretávame s produktami propagačnej grafiky, pôsobia na naše city a vkus, čiže okrem toho, že informujú, majú aj estetické poslanie. Ich navrhovanie je tak isto prácou výtvarníka ako maľovanie obrazov alebo modelovanie sochy. Priemyselné závody, ale aj iné inštitúcie potrebujú pre svoje produkty ochranné známky a znaky. Tieto znaky musia byť veľmi jednoduché, musia abstrahovať až k podstatnému symbolu, aby sa umožnila jasná orientácia. Pri navrhovaní týchto znakov sa uplatňuje strohosť vyjadrenia, až prísnosť, použitím minimálnych vyjadrovacích prostriedkov.

1914-ben Mezőgecsén született. 35 éven át mint grafikus dolgozott, különböző ipari vállalatoknál, ebből 17 évet a komárnói Szlovák Hajógyárban. Jelenleg a komárnói járási hetilap főszerkesztője.

Az amatőr képzőművészeti mozgalom elindítója és mozgatója járásunkban. 20 éven keresztül több képzőművészeti csoportnak volt a vezetője és tanítója. Mint a Járási Népművelési Központ Tanácsadó Szervének tagja, segít az előadások, kiállítások és iskolázások szervezésében. 1964-ben részt vett egy országos védjegytervezési pályázaton, ahol „Čajka" (Sirály) című védjegyterve, amelyet a Szlovák Hajógyár részére készített, lett a győztes. Kiállított Prágában, Bratislavában, Nitrán, Komárnóban és Garapfuban, Delhiben (India). Indiában kiállított művei a Martini Szlovák Nemzeti Múzeum tulajdonában vannak.

Talán ma még szokatlannak tűnik, ha képzőművészeti tárlaton nem képeket vagy szobrokat látunk. Pedig naponta találkozunk a „propagációs grafika" termékeivel, melyek hatnak érzéseinkre és ízlésünkre is, s így információs feladatuk mellett, esztétikai hatásuk is erőteljes. Ezek tervezése, komponálása épp úgy festői vagy grafikai feladat, mint egy tájkép vagy portré megfestése. Tehát ezek is képek, művészi alkotások. Korunk új követelményt állít fel az információ terén a művészetnek. A sok közlekedési, kulturális és gazdasági utakon, útmutató táblákra jelekre és védjegyekre van szükség. Ezeknek egyszerűeknek kell lenni, hogy könnyen eligazodjunk. Megtervezésük pontosságot és következetességet kíván: kevés eszközzel — sokat kell mondjon. Lényege, hogy tájékoztassa a közönséget.

100 ROKOV OBSERVATÓRIÍ V HURBANOVE
1871 - 1971

1. Ochranná známka Slovenských lodeníc
   A komárnói Szlovák Hajógyár védjegye
2. Slov. ústredná hvezdáreň v Hurbanove
   A hurbanovói Csillagvizsgáló Intézet
3. Typografické závody — Nyomdaüzemek
4. Stavivá — Építkezési üzem
5. Strojárenstvo — výroba bagrov
   Gépipar — báger készítő üzem
6. Stavebniny — výroba panelov
   Építészeti panellgyártó üzem
7. Farmaceutické múzeum
   Gyógyszergyártási múzeum
8. Zlieváreň — Vasöntőde
9. Lodné prvky
   Hajóalkatrész készítő vállalat
10. Elektromotory — Villanyművek
11. Výrobky elektrozávodov — Villanyművek
12. Lodné súčiastky I.
    Hajóalkatrész készítő vállalat
13. Lodné súčiastky II.
    Hajóalkatrész készítő vállalat
14. Autoembléma
15. Elektrozávody — Villanyművek
16. Okresná knižnica — Járási Népkönyvtár
17. Lodné súčiastky III.
    Hajóalkatrész készítő üzem
18. Závody ťažkého strojárenstva
    Nehézipar
19. Brúsenie drahokamov
    Drágakőcsiszoló üzem
20. Vedecká technická spoločnosť
    Tudományos-műszaki Intézet
21.—31. Variácie — Variációk
32. In memoriam Kassák L.

Mester Pál 1

kamarakiállitását Kassák Lajos emlékezetére a Zuglói Diák Klub Kassák Galériájában rendezték meg. Bármennyire indokolt is, hogy kezdő művészek nyiltan „bevallják", merről indultak, az már súlyos hiba, ha egy magát önálló művésznek tartó – sezért kiállitó – fiatalember a mesterei munkásságából levonható tanulságokat a legcsekélyebb mértékig sem tudja magáéva tenni, magához hasonlitani, saját mondanivalója számára hasznositani.

Bojár Iván: Kiállitásról kiállitásra.

Magyar Hirlap 1972/344 10 old

MESTER Lajos festő

1830 - 1868

M.D.K.

Portrék.

Művért. (1952) m. Kiss Pál: Magyar festők Bukarestben a 19. században 92, 98.

Mester Pál 2

Ez a fiatal festő – aki egyébként néhány szép, tiszta rajzú és világosan fogalmazott, a kereskedelmi grafikában hasznosítható emblémával lepett meg – nem is annyira Kassák „képarchitektúráiból", mint inkább Vasarely op-art kompozíciáiból igyekszik tőkét kovácsolni magának.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/344 10 old.

Mester Pál 3

Amúgy egy az egyben, de mégis egy-csöppet sem kedvező-különbséggel. Vasarely „geometrizmusából" csupán a külsőségeket látja meg, nem veszi észre azt a szakmai elmélyültséget, a színek gondos mérlegelni tudását, a megmunkálás módjának tökélyét, amelylyel választott mestere rendelkezik.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hirlap 1972/344 10 old.

Mester Pál, [ ]

Kamara kiállítása In memoriam Kassák címmel dec. 1-én nyílik meg a Zugló Kassák dísztermében.

—: Hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. nov. 27.

Mester Pál

Romániai festőművész

neve szerepel "A magyar képzőművészet

Csehszlovákiában"c.cikkben a 7-8.oldalon

Kritika 1973 december

Mester Pál

Kamarakiállítását a Zuglói Diák Klub Kassák Galériájában rendezték meg.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.
Magyar Hírlap, 1972. dec. 13.

Mester Péter, gobelin- és szőnyegtervező.
a Magyar Iparművészeti Főiskola Textil
Tanszékének végzős hallgatói diplomakiállításán szerepelnek terrei.

Meglivó
1944. febr. 1.

Mester Sándor

Emese álma.

Árpádházi királyaink eredet mondájának a pogány magyar misztika csodás fátyolába burkolása az Emese monda. Pogánykori költészetünk és néphitünk kevés, keresztény korba is átmentett töredékeinek egyik legékesebb darabja. Emese sátorpalotája redői alatt álomba merülve fekszik és álmot lát. Teherbe esik egy turulmadártól és ágyékából nagy folyó fakad amely messze, idegen tartományokba folyik és egyre hatalmasabbá válik. Az álomfejtők aztán megmagyarázták a fejedelem asszonynak, hogy ágyékából nagy és hatalmas királyok nemzetsége fog sarjadni, akik dicsősége messze földön válik híressé.

Emese álmáról szóló mondánk a turk népek körében elterjedt totemisztikus hitnek kiváló kifejezője. Az ősnépek bizonyos csoportja előszeretettel származtatta magát állatoktól. Ennek a hitnek eredete valószínűleg az hogy az ősi névadások kapcsán előszeretettel választották az emberek egyes állatok neveit személynévként. Ezért hívtak és hívnak aztán például Farkas, Ákos: Akkus = fehér-sólyom néven egyes személyeket.

Az állatnevek adásának eredete aztán idők multával halványodni kezdett. Az emberek pedig Ákos, Farkas és hasonló nevű őseik emlékét tisztelve pár nemzedék multával az állatnevet viselő személy nevét és magát az állatot lassan összetévesztették és azt kezdték hinni, hogy tényleg farkastól, tényleg egy fehér-sólyomtól származtak. Így olvadt össze aztán az őstisztelet egy misztikus vonásokkal tarkított állatisztelettel és vált annak a hiedelem komplexumnak az alapjává, amit totemizmus néven ismer a tudomány.

Emese fejedelemasszony álmáról szóló mondánk művészeink lelkét is megkapta és kiváló alkotások létrehozására késztette őket. Műveik finom erotikája emeli alkotásuknak értékét. Az Álmos fejedelemnek nevet adó ősi álomlátás így vált nemzeti művészetünk egyik gyöngyszemévé is.

Dr. Belitzky János.

Mester Sándor: Emese álma. (Magántulajdon)

(Sverige i bildex) Foto Pehoson

Svéd leány.

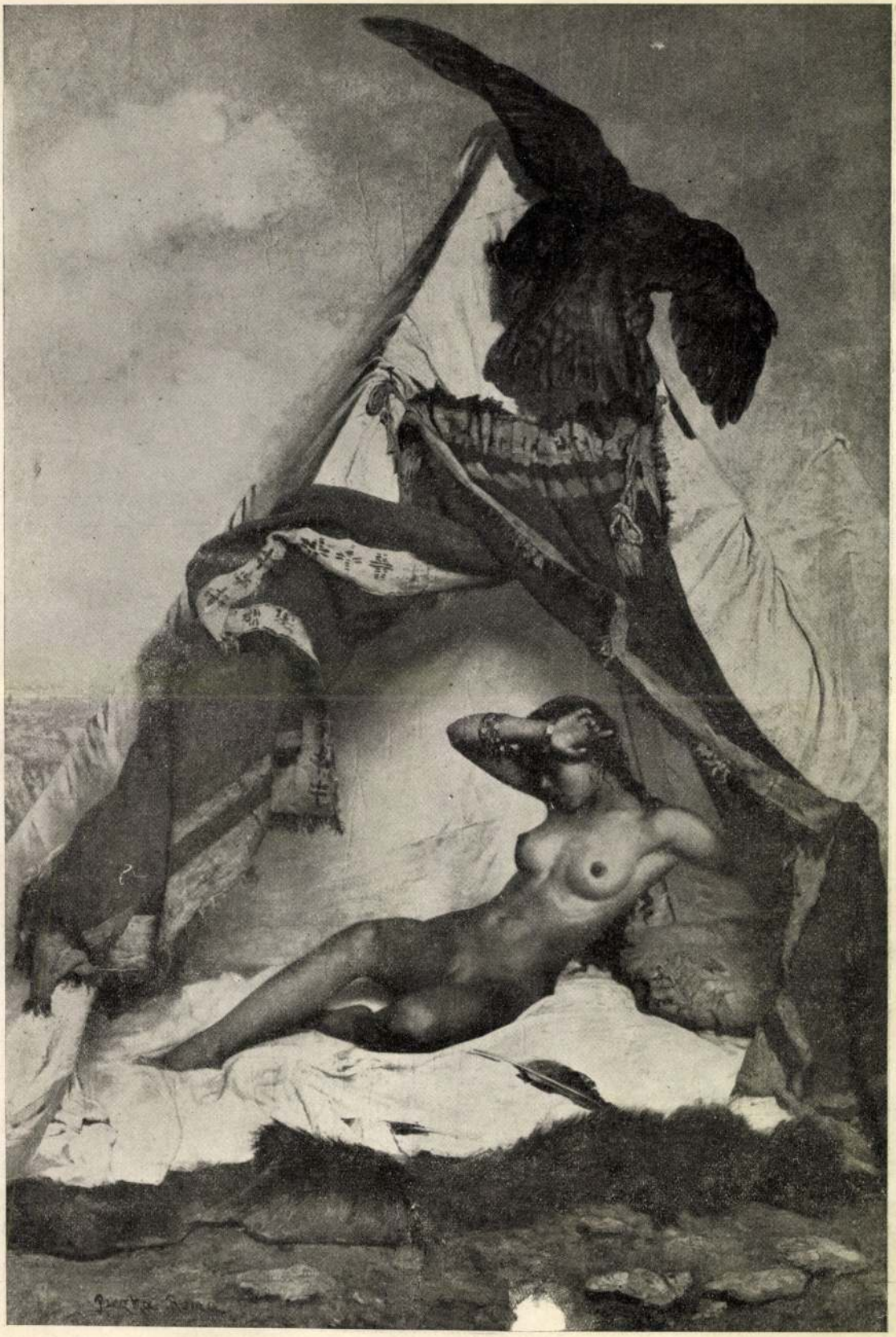

Paczka Ferenc. ***Emese álma*** Szépm. Múzeum)

Mester Sándor

— A Középülettervező Vállalat Igazgatósága, pártszervezete, szakszervezeti bizottsága és a KISZ nagy szomorúsággal jelenti, hogy **Mester Sándor,** a vállalat nyugdíjas Ybl-díjas grafikusművésze 1985. június 21-én, súlyos betegségben, 76 éves korában meghalt. A vállalat valamennyi dolgozója, politikai és társadalmi szervei saját halottjukként mélyen gyászolják. Temetése 1985. július 5-én 11 órakor lesz a X. kerületi Új köztemetőben.

Magyar Nemzet 1985. VII. 4.

Mester Sándor

— A Középülettervező Vállalat Igazgatósága, pártszervezete, szakszervezeti bizottsága és a KISZ nagy szomorúsággal jelenti, hogy **Mester Sándor,** a vállalat nyugdíjas Ybl-díjas grafikusművésze 1985. június 21-én, súlyos betegségben, 70 éves korában meghalt. A vállalat valamennyi dolgozója, politikai és társadalmi szervei saját halottjukként mélyen gyászolják. Temetése 1985. július 5-én, 11 órakor lesz a X. kerületi Új köztemetőben. ×

Magyar Nemzet 1985. VII. 3.

Mester Sándor

73

Oláh Gábor. Heten vagyunk. A borítólap rajza *Mester* Sándor munkája. Bp.: Turul (Attila ny.) 1943. 205 l. 8-r. 11.—, kötve 15.—

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Mester Sándor

az alábbi pályázaton résztvett- dijat nem nyert - magyar tervezőcsoportok egyi kének, Hofer Miklós csoportjának egyik tagja. (Lerverő)

A belgrádi Operaház nemz etközi tervpályázata, 1971. Magy.Ép.műv, 1972.5.sz.2-11.l.

Mester Sándor

1972-ben az Ybl Miklós-dij III. fokozatát nyerte el.

Magy.Ép.müv.1972.5.sz.17.l.

Mester Sándor

A Középület Tervező Vállalat mérnöke, az Ybl Miklós-dij III. fokozatát kapta, az 1972 év művészeti dijasai között.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. ápr. 1.
XVI. évf. 14. sz. 4. lap.

Mester Sándor, grafikus

A III. 4.-t kapta.

—: Átadták az idei Ybl Miklós-díjakat 5.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 31.

Mester Sándor

grafikus

Mester Sándor a KÖZTI grafikusa az 1972. évi Jászai Mari díj III. fokozatát kapta.

— 1972. évi Munkácsy-díjak
Művészet, 1972. április – 9 oldal

Mester Sándor

műve a kőgyűsekezetű, előregyártott gömbhéjból ~~[illegible]~~ kialakított, önszerelhető hétvégi „gömbház"

/rövid képes ismertetés/

Magyar épitőmüvészet, 1972.3.sz. /épitészet és szabadidő/. 12.l.

Mester Sándor

Megbízták Mester Sándort és Balikó Gyulát, hogy a Szegedi úti Szakorvosi Rendelő részére feliratú táblákat készítsenek.

—: Köztéri munkák 1980-ban. Művészet, 1981. február – 58. lap.

Mester Sándor, grafikus

L: Fazekas György

2.

(Fazekas): Kiállítás a harmadik szinten

Esti Hírlap Bp. 1981 febr. 28.

Mester Sándor, grafikus

A Fórum Hotelben láthatók Mester Sándor rézlemezre maratott, ugyancsak a régi Pest-Buda hangulatát idéző fotografikái.

(kulítve),

Harangozó Márta: A Fórum Hotelben.

Esti Hírlap, 1982. jan. 22.

Mester Sándor, [grafikus]

L: Kő Pál

Harangozó Márta: Bem apó a gipszmedúzon 2.

Esti Hírlap, Bp. 1982. jan. 22.

Mester Sándor

Z.L.: Eötvös Lóránd Geofizikai Intézet központi laboratóriuma és székháza, Budapest. Építész: Tallós Elemér, belsőépítész: H. Hornicsek Klára, statikusok: Walthier Gábor, Vörös György, kerttervezés: Kiss E. Gusztáv, iparművészek: Majoros Hódi, Mester Sándor. - Ismertetés, képekkel.

Magyar Építőművészet, 1971.2.sz. 44-47. 1.

MDK

Mester Sándor, graf.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.1.

Mester Sándor

Tokár György: Az épitès 25 éve Magyarországon /kiállitásismertetés/. - A kiállitás tervét Finta József és Mester Sándor készitették.

Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz.

56. 1.

Mester Sándor

Tokár György ismerteti a Magyar szállodaépitési kiá
litást /1968 dec. 13-21./- A kiállitást Csaba László
a MÉSZ főtitkára nyitotta meg, a magas szinvonalú
rendezés Pázmándi Margit és Mester Sándor munkáját
dicséri.

Magyar Épitőmivészet, 1969.2.sz. 60. l.

Mester Sándor

Katol.Szemle.1942.377-78.l.

Mester Sándor

Malomsoky József: Kórház, Dunaujváros. /Farkasdy Zoltán, Balla Gyula, Halmágyi [illegible] Károly épitészek, Fesszel Alajos belsőépitész, Mester Sándor képzőművész./ - Magyar Épitőművészet, 1967. 16. évf. 3.sz. 8-17. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.-ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

74. l.

Mester Sándor

358. l.

Molnár C. Pál

358. l.

Szőnyi István

358. l.

Varga Nándor

359. l.

Zádor István

359. l.

I. Valencei Biennale

1936.

/ tulsó részén pedig egy pár ölelkezik és egy másik pár csókolózik, míg a Hottó beszélget vagy nézeget, ~~[illegible]~~ az előtérben.

...ganott 1638 november 11-én.

...tt asztalnál, különféle csoportokban Bacchan-
...neszó mellett. ~~Az asztalnál~~ Innen, [részén] balról egy
...eleg a térdére dült szőke leánynyal; közé-
...tt ülő ülő ifjú, ki tollas kalapot visel,
... ~~egy~~ piros kalapú barna férfi játszik a
...ával. ~~Kissé~~ Hátrább balról legény tölti meg
...elédleány közeledik süteménynyel, jobbról
...t, ~~kik közül~~ egy férfi, ki mandolin ~~[illegible]~~-
...rom leánynyal, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~. A háttért diszes kert foglalja el,
...ik a középső széles uton és a hol tizenha-
...masával. Az asztal ~~[illegible]~~ fölé kendőt feszitet-
...elzése, jobbról a kendő közelében, egybefont

...193.5 cm.
...n Pick Mórtól 1300 Kán. (87/902)
...: XI. 14-én. (791-902.)
...gadta 1903: III. 21-én az ~~[illegible]~~ 1047 szvsz.

...2: III. 24-én Rossi Ferenc (224/902).

Mesder Sándor

grafikus

1934. végéz. elégs.

Iparm. Isk. Évk

1930-34. 48. l.

Mester Sándor

grafikus

1930-34

Iparm.Isk.Évk.
1930-34. 46.l.

SIMOR PRÍMÁS VECSERNYEPALÁSTJA,
ezüstszövetű alapon, elől sávban és a hátpajzson gazdag domború aranyhímzéssel. Hátul lent Simor címere. Neorokokó stílű rézcsattal.
Mag. 121 cm.
Bécsi munka, 1870 körül.
Simor prímás birtokából.

INFULA,
zöld bársonyból, domború arany hímzéssel és két ékkővel. Egyenlőszárú keresztekkel díszítve.
Mag. 30 cm.
Magyar munka, 1870 körül.
Simor prímás készíttette.

INFULA,
lila bársonyból, domború aranyhímzéssel, levelekkel és kalászokkal, egyenlőszárú kereszttel.
Mag. 30 cm.
Magyar munka, 1870 körül.
Simor prímás készíttette.

INFULA,
alacsony, ezüsttel átszőtt fehér selyem alapon stilizált színes selyem és domború aranyhímzéssel.
Mag. 26·5 cm.
Bélésének felirata szerint A. Koestner készítette Bécsben, 1870 körül.

INFULA,
fehér ezüsttel átszőtt alapon domború aranyhímzésű akantuszleveles kartusban tűfestés. Krisztus megáldja a kenyeret. Hátoldalán egyenlőszárú kereszt. Szalagjai végén aranyrojt.
Mag. 29·5 cm.
Bécsi munka, 1870 körül.
Simor prímás készíttette.

Mester Valéria

Bendéletekkel szerepel az alábbi hárlatan Debrecenben

M. Szabó Anna: Amatőr képzőművészek kiállítása

Hajdu Bihari Napló 1970 VI. 30

Mesterfi László

Három fiatal fotóst Bogdán Esztert, Barabás Tibort és Mesterfi Lászlót mutatta be a Vizivárosi Ifjusági Pinceklub.

Népmüvelés 1975/3/41

Mesterházy

Jekelfalussy-

Kúria.

Csatkai Endre dr.:

Soproni megyei kastélyok.

Soproni Szemle

1940. 381. l.

fela

Mesterháza műemlékei

és irodalma

l.

Csatkaitoprom műeml

III. 186. l.

Mesterházi Erika, restaurátor!

A Néprajzi Múzeumban őrzik Európa egyik leggazdagabb óceániai gyűjteményét. A több mint tizenötezer rituális tárgyból, maszkból, szoborból álló kollekciót Fenichel Sámuel, Festetich Rudolf és Bíró Lajos gyűjtötte. Képünkön Mesterházi Erika restaurátor egy maszkon dolgozik.

—: (- szöveg

Esti Hí

2.

Mesterházi Erika
maszk-restaurátor

- A munka sok színüségének, sok szögüségének érzékeltetésére most hadd következzék néhány szokatlanabb müfaj. Csak egy-egy rövid bemutatás erejéig. A maszkreparátor, Mesterházi Erika.

- Itt kezdődik a kiállitás.

- Ez az a gyüjtemény, amelynek a legtöbb darabját maga restaurálta?

- Mindegyiket. Őstársadalomtól a civilizációig. Ez a kiállitás ez körülbelül tizenhárom termen át.

- A Néprajzi Múzeum legfölső emeletén.

- Igen. Szerintem rendkivül izgalmas és érdekes anyag. Európai szinten is nagyon hires ez a gyüjtemény. Ezzel foglalkozom most már ugy huszonharmadik éve.

- Amiket megismerek. Ez az a bizonyos ausztráliai...

- A bumeráng. Müvészi szempontból talán nekem a legjobban mondjuk a kéregfestmények tetszenek, csodálatosan szép szinek.

- Na most ha nem tévedek, akkor ezek ...

- Ezt termékenységi táncoknál használják. Általában ezt azért jobb, ha nem veszi fel.

- Miért?

1983. IX. 10. Kossuth 11.00 /- Vné /.
Repertárok.

- Olyan pikáns például.

- Fallikus szobrokon.

- Igy van. Most a fériak használták táncok alkalmával.

- Visszaérkeztünk ide a restaurátor műhelybe. Itt is van látom, nemcsak azért, mert az ablakon át éppen az Országház van előttünk, hanem hát itt vannak ezek a tárgyak, amik még munkára várnak. Ez például?

- Ez például uj-irlandi maszk a bizonyos tamanua maszk. Ez egy halott...

- Ehhez hozzányúlhatok?

- Igen. Ez egy halotti szertartásnak a kelléke, amit a táncos visel, pontosan azért, hogy a tánc alkalmából a szellemeket kiüzze.

- Megengedi, hogy egy kicsit körülnézzek?

- Természetesen.

- Könnyebb nekem kérdezni, hogyha látom és na itt van ni!

- Ez egy zsugoritt fej.

- Azt akarja mondani, hogy eredetileg akkora volt mint az én fejem.

- Természetesen akkora. ú

- Most olyan mint az öklöm.

- Igy van. Pontosan ilyen picike. Ez egy zsiváró indián fej. Ezek a szivároó indiánok Dél-Amerikában Ecuador területén éltek. Ez egy nagyon harcias törzs volt ellenséges törzseket megtámadták, levágták a fejüket és ezt zsugoritották. Ezt tulajdonképpen trófeának számit. Természetesen ezt konzerválni kellett, mert ez bőr, ez kezdett penészedni, tönkre menni és ezt kellett megcsinálni.

- Gyanitom, hogyha már huszonhárom éve dolgozik egy helyen, akkor jól érzi magát ezek között a tárgyak között.

- Bevallom nagyon. És hogyha túl hosszu ideig vagyok szabadságon, akkor már hiányzanak a tárgyaim. Annyira szeretem őket. Nagyon sok könyvem van otthon, és nagyon sok maszkom. Akkora nagy szobám van, hogy ötször hét méteres, tehát az szinte tele van ilyen egzotikus tárgyakkal, amik kizárólag mind én csinál-

TINA DI LORENZO.

aláírja azt. Végre letérdel a főnök előtt, újból engedelmességet esküszik, s egymás után fogadja a jelenlevőktől a testvéri csókot, e szavak közt: «Do tibi osculum verae et sincerae confraternitatis» (Nyújtom az igaz és őszinte testvériesség csókját.)

Egyhangú, komor élet veszi kezdetét ettől a perctől fogva, melyet csak a tűrő lemondás tesz elviselhetővé. Öt órakor reggel már megkondul a kolostor harangja, hogy reggeli imára az oratoriumba szólítsa a testvéreket, mely körülbelül egy negyed óráig tart, csöndes ima és elmélkedés közt, s azután a templomba vonulnak s ott elmondják a szokásos primet és terczet, melyek mindenike egy himnuszból, három zsoltárból, egy responsoriumból és egy imából áll. Utána a reggeli következnek, de ez sok kolostorban egészen hiányzik. Ellenben 10 órakor ismét templomba hiv a csengetyű szava, a hol most a sext és nóna reczitálása váltja fel a primet és terczet; $^3/_4$12-kor még egy rövid vallási gyakorlat előzi meg a délebéd elköltését. Utána két órakor a vecsernye és a completorium következik, a mi eltart körülbelül $^3/_4$ óráig s csak azután van megengedve rendesen a kimenés.

Itt már az öregebb rendtagoknak teljes szabadság van engedve, ellenben az ifjabb, még föl nem avatott «clericusok» csak kettesével mehetnek sétára, a noviciusok pedig csak felvigyázójuk felügyelete alatt, nélküle egy lépést sem tehetnek a kolostor falain kivül. Egy engedély nélkül a kolostoron kivül eltöltött éj érvénytelenné teszi a noviciatus lefolyt idejét, úgy, hogy azt ujból kell kezdeni. A séta is csak 6 óráig tarthat, ezután újra szól a csengettyű a matutinumra, mely után szerény vacsora következik, hogy kevéssel 9 óra előtt még egy rövid esteli ájtatoskodás fejezze be a napot, hideg szobában, jégvirágos ablakok mögött, mert a novicius nem ismeri a fütött szoba kényelmét.

Ritka alkalom visz egy kis zajt, egy kis változatot a kolostori élet néma csendjébe. Ilyen alkalom egy rendfőnök, a provinciális vagy apát beigtatása. Olyankor a kolostorok asztala is kitesz magáért. Ime egy régi étlap egy beigtatási ünnepi lakomáról.

1. Leves à la Miksa mexikói császár. (Tokaji bor.) 2. Lazacz olasz salátával. 3. Orosz pástétom. 4. Körített marhapecsenye. (Malaga.) 5. Spárga vajjal. Bárányborda. 6. Jérczeszelet à la St. Cloud. (Egri vörös bor.) 7. Szarvasderék nyárson sütve. 8. Libapecsenye. 9. Infulácziós budding. 10. Maraszkin gelée. (Pezsgő.) 11. Fagylalt. Csemege. Asztali borok.

Kiáltó ellentéte ennek egy más, hatszáz évvel ezelőtti étlap, midőn IX. Lajos franczia király tett látogatást a sensi minoritáknál. Akkor csereszynyén kezdték, volt hozzá fehér kenyér, gyenge bab tejben főzve, halak és rákok, angolnapástétom, rizs törött fahéjjal s mandula-tejjel, angolna finom mártással, lepény és gyümölcs s bőven bor. Mikor ezen lakoma után a király a kolostor templomában az oltár elé térdelt s a testvérek valami széket kerestek a királynak, ez megelőzte őket s leült a kövezetlen templom poros padozatára s a szerzeteseknek is intett, hogy köréje telepedjenek.

Hogy a szerzetesi élet a régi időkben sem volt mindenütt túlságosan rideg és szigorú, bizonyítja egy vándorló barát, ki a félvilágot bejárván, azt jegyezte föl a thorbergi karthauzi kolostorról, hogy az a világ «legvigabb kolostora». *V.*

A DREYFUS-FÉLE PÖRÖK FŐSZEREPLŐI.

Már több ízben volt alkalmunk híreket és képeket is közölni arról a világra szóló izgalmas ügyről, mely a hazaárulás vádja miatt elitélt és tiszti rangjától megfosztott *Dreyfus* személyéhez fűződik s melynek egyik legutóbbi eseménye Esterházy-Walsin gróf vád alá helyezése és egyhangúlag történt fölmentése volt.

Dreyfus három év óta sinlődik fogságban a délamerikai franczia fegyencz-gyarmathoz, Guyanához tartozó Ördög-szigeten. Gazdag családja és hozzátartozói mindent elkövettek s elkövetnek, hogy a szerintök méltatlanúl szenvedő volt-kapitányt a terhére rótt hazaárulás vádja alól és szörnyű fogságából kiszabadítsák. Fáradhatatlan törekvéseikkel nem keltettek nagyobb figyelmet mindaddig, míg a franczia szenátus egyik alelnöke, az elszászi származású Scheurer-Kestner föl nem lépett s a fogoly Dreyfus ügyének újabb megvizsgálását nem sürgette. E tekintélyes szenátor sem tudta ugyan Dreyfus szabadon bocsátását és a szörnyű vád alól való fölmentését kieszközölni, de annyit mégis elért, hogy a Dreyfusnak tulajdonított bűn voltaképi tetteseül a homályos származású Esterházy-Walsin gróf őrnagy került gyanúba, a miért ez aztán hadi törvényszék elé is állíttatott.

Két teljes napon át tartott az egész világon ideges érdeklődéssel kisért tárgyalás, a melyen *Luxer* tábornok elnökölt s a melynek végeztével az a szokatlan dolog történt, hogy a vád alól egyhangúlag fölmentett Esterházyval úgy az elnök, mint a szavazó hadbirák tüntetőleg kezet szorítottak, ezzel is bizonyítni kivánván, hogy Esterházyt teljesen ártatlan és kifogástalan bajtársuknak tekintik.

A fölmentő itélet azonban a közvéleménynek csak egy részét nyugtatta meg; a másik rész megbotránkozással fölháborodott miatta.

A világ minden nyelvű hirlapjaiban napról-napra tárgyalt sajnálatos ügy napirenden léte alkalmából időszerű, hogy e nagy fontosságú esemény főszereplői közül ezuttal bemutassuk Dreyfust, Scheurer-Kestner szenátort és a hadi törvényszék elnökét, Luxer tábornokot, ki fényes előmenetelü katonai pályáján Páris térparancsnokságáig emelkedett. Esterházy-Walsin arczképét már előbb közöltük.

A Dreyfus-féle ügynek épen olyan váratlan, mint érdekfeszítő fordulatot adott újabban Zolának, a hirneves regényirónak, az a fölszólalása, melyet nyilt levél alakjában a köztársaság elnökéhez intézett, oly sulyos vádakkal illetvén a katonai biróságot és annak tagjait személyenként is, hogy a köztársasági kormány kénytelen lett esküdtszék elé idézni a kiváló írót. E már köztudomású dologra való tekintettel bemutatjuk Zola Emil arczképét is, mely a költőt egy vasúti gőzgépnek a gépész és fütő számára szolgáló nyilt folyosóján állva tünteti föl. Zola ugyanis midőn a «Bête humaine» (Az állatember) czimű regényének megirásához akart fogni, szokása szerint előtanulmányokat tett azon életkörülményekre és személyekre vonatkozólag, a melyeket regényében tárgyalni szándékozott. Minthogy pedig a nevezett regényhez épen a vasúti munkások és alkalmazottak életének s foglalkozásának ismeretére volt szüksége, engedélyt kért a nyugati vasúttársaság igazgatójától, Marintől, hogy egy express vonatnál a gőzgépen utazhassék Párisból Nantes állomásig. Az igazgató készséggel teljesité a regényiró kérését s egyszersmind kisérőül mellé adta Clérault főmérnököt. A gépész és a fütő valami idegen mérnöknek vélték Zolát s igy minden rá való tekintet nélkül végezték rendes munkájukat az egész úton. Annál figyelmesebben szemlélte őket és foglalkozásukat Zola, ki ez úton szerzett tapasztalatait aztán mesterileg dolgozta föl regényében. Zolának az emlitett helyzetben fölvett képe tehát a valóság alapján készült, mikor Zola épen indulóban volt ez érdekes tanulmányútjára.

TINA DI LORENZO.

Olaszországban újabban is egyre-másra tünnek föl az előadó művészet csillagai. Salvini, Zacconi, Duse után Tina di Lorenzo ejti lázba a színházak közönségét. Művészetük nagy hatást tett nemcsak hazájukban, hanem mindenütt a külföldön is. A legújabb csillag: *Tina di Lorenzo*, szintén ellátogat hozzánk, s a miről lelkes színházlátogatók már hetek óta beszélnek, alkalmunk lesz őt látni a Vigszinházban, a hol az «Otthon», a «Vasgyáros», «Denise» és talán «Lecouvreur Adrienne»-ben fog föllépni.

Tina di Lorenzóról szólva, önkénytelenül is fölmerül a kérdés: mit szól Duse a nagy olasz művésznő az új csillaghoz? Mindakettő eredeti, önálló művészi egyéniség, de hogy mégsem vetélytársak, legjobban bizonyítja Dusenak az a hízelgő, áradozó kritikája, mely egy olasz folyóiratban nem rég jelent meg. Tina di Lorenzo is az egyszerűséggel hat, kerüli a szinfalhasogatást, s a leghevesebb kitöréseiben sem hívja ki maga ellen a jó ízlést. Tökéletesen átérzi szerepét, a színpadon teljesen azzá lesz, a kit játszik, úgy, hogy a nagy jelenetek után, még öltözőjében is a színpad hatása alatt áll. Hanem egyben fölötte áll Dusenak, s ezt Duse is elismeri. Tina di Lorenzo igen szép, s megjelenése már előre biztositja a közönség tetszését. Ezúttal bemutatjuk olvasóinknak a művésznő arczképét, játékáról, s ő róla magáról többet majd akkor, ha láttuk és hallottuk.

A MÁTYÁS-SZOBOR MINTÁJA FADRUSZ MŰTERMÉBEN.

Fadrusz János jeles szobrászunk pár héttel ezelőtt fejezte be a Naphegyen lévő műtermében Mátyás király szobrának nagy mintáját. A hatalmas nagyságú szobor Kolozsvár város főterére, a nagy templom mellé van szánva. A teljesen kész minta két és fél életnagyságú arányban ábrázolja Mátyást, az igazságost, lóháton ülve. Alig egy évvel ezelőtt készittette el Fadrusz a minta vasvázát. Erre rakták aztán a lovag és ló idomait természetes alakká kidomborító agyagot. A helyes arányokban megmintázott kis szoborcsoport méreteit kellőleg megsokszorozva, úgy készitették a vas-vázat, mintha a hatalmas lónak csontvázát alkották volna meg, összes bordáival együtt. Az igy fölállított váz kovácsolt vasból maga nyolcz métermázsát nyomott. E mérnöki pontosságú munka után kezdődött a formálható puha agyagnak a vasgerinczre való fölrakása. A mai állapotban készen levő ló a rajta ülő lovas alak mintegy 65 métermázsát nyomhat. A kitünően sikerült nagy minta főalakjához, Mátyáshoz, Fadrusz összeszedte a Mátyásról bárhol található arczképeket és szoborműveket; ezek alapján mintázta meg a kora szerinti pánczélos fegyverzetben ülő alakot. A lóhoz Fadrusz külön tanulmányokat tett a mezőhegyesi állami ménestelepen, a hol e czélból három hónapig tartózkodott.

A nagyszabású szobor fő alakja immár öntés alá került a múlt héten. Mostani képünkön a ló agyagban áll a huszonegy méter magas műteremben, egy könnyen forgatható tengelyű állványon. Mátyás király fejét gipszbe takarva már levették az alakról, minthogy az arcz kibontása a reá rakott gipsz-negativból különös

MESTERHÁZY KÁLMÁN.

1857—1898.

Meghasonlott kedélylyel szakította meg életét egy festőművész. Elmerült a szirtek közt, a nagy oczeánban, az élet tengerében. A mi kicsiny művészi életünk nincs ugyan kitéve a nagy orkánoknak, de révpartjai ép oly nyiltak, mint bárhol. Az emberi indulatok szerteszét ragadnak belőle, s a törékeny naszádokat a vihar forgatagában végzetük eléri. Mesterházy Kálmán is ily törékeny hajón indult neki a viharnak, mely el is sodorta.

Negyven éves ember volt, naiv lelkületében még ifjabb. Művészete még ki sem fejlett teljesen. A mint indult, többet lehetett várni tőle, mint a mennyit élete művészi eredményeül fölsorolhatni. Késett, megakadt, vagy betelt tehetsége? Avagy eljegyezte végzete, s hirtelen kiszakította érvényesülésének küzdelméből. Mi mindig úgy tekintettük, mint a kire az élet, a művészet derűje vár s ő maga is készült, habár nem csüggedés nélkül, előre törni. S íme elfáradva a küzdelemben, önkezével vetett véget az életének. Fegyverét január 24-én irányozta halántékának. Mért tette? Élete nem volt boldog. Küzködött ambiczió jának betöltéséért, mint művész. Küzködött lelke és szive kielégitésére, mint ember. Meghalt küzdelmei hajótörése következtében.

Mesterházy Kálmán az utolsó két évtizedben mint tájképfestő vált ismeretessé. Nagy diadalokat nem aratott, de kisebb-nagyobb sikerekben sokszor volt része. Leginkább a vizpartok hangulatát szerette festeni. Csaknem minden képén ott a viz tükre, a füves, bozótos, sásos parttal, a magányos fákkal, a fodros felhőkkel, melyeket az alkonyati nap világit be. A leáldozó nap, vagy az alkony szürkeségében már föltetsző hold kedvelt motivumai képeinek. Néha magányos gólya a tó szélén. Emberi alakokat alig festett képeire. A méla, a háborítatlan hangulat tolmácsolója szeretett lenni, melyben a természet nyer kifejezést. Különösen a Balaton foglalkoztatta, a nagy viz, a nagy levegő felhős és napos egével. Képei berendezésében, azok szerkezetében sokoldalú, változatos nem volt. A szinek, a hangulatok skáláját azonban poétikus kedélye diktálta. Ezek kifejezésében fejlődött szépen tehetsége, s művészi egyénisége. Mégis észrevehető, hogy lassan és nem akadálytalanúl fejlődött. Az élet köznapi harczaiból gyakran sok ideig nem birt kiszabadúlni, és ecsetjéhez hozzá sem nyúlt. Pedig gyorsan és könnyen tudott festeni. Az ezredévi kiállitásra egy nagy tájképet, melyet aztán a kormány meg is vásárolt, a beküldés utolsó idejében, egy hét alatt megfestett. Családi életében nyugalom nem várt rá. Kerülve az otthont, a száműzetés sivárságát próbálta édesiteni a vidám társaságokban, pohárcsengés közt. Az anyagi gondok is ránehezedtek. De Mesterházy Kálmán bohém természet volt; még halála előtti napon is harsogó kaczagással adta elő megszokott társaságában új anekdotáit.

1857-ben született Szabadkán. Zenész akart lenni, de mikor iskolái befejezésére Budapestre jött, erről lemondott, s a festészethez pártolt. 1871-ben komolyan kezdett a festészettel foglalkozni, s külföldre ment, hogy tanuljon. A műcsarnokban 1874-ben állitotta ki első festményét, s aztán alig volt kiállitás, melyben részt ne vett volna. A képzőművészetek belső életében is buzgólkodott, s pár évvel ezelőtt az ő közreműködésével alakúlt meg a Nemzeti Szalon, a képzőművészek és műpártolók egyesülete, melynek egyik irányzó tisztviselője, a gazdája lett. A társas életben, mint élénk szellemű ember kedvelt volt. Váratlan halála nagy részvétet keltett.

*

Mesterházy Kálmán temetése január 26-ikán délután a kerepesi-úti temető halottas házából ment végbe. Ravatalát elboritották a koszorúk. Összegyültek a művészet és irodalom képviselői, a jó ismerősök. Testületileg jelent meg a Nemzeti Szalon választmánya, képviselve volt a képzőművészeti társaság. A halott anyja, kit a csapás megtört, nem jelenhetett meg, ellenben ott volt a koporsó mellett, talpig gyászban a festő felesége, Pongrácz Klára bárónő. A gyászszertartást Szász Károly ref. püspök végezte, megható imát és beszédet mondván. A gyászszertartás után megindult a gyászmenet a sirhelyhez, a hol barátja, Margitay Tihamér festőművész búcsúztatta el a halottat. Beszédét igy fejezte be: «Most, midőn a férfikor teljében nyilatkozhatott volna meg szép lelked teljes fényében, eldobtad az ecsetet, kiragadtad magad tisztelőid s szeretteid köréből, belenyultál a mindenható jogába, önönkezeddel tépve el életed fonalát, a mihez csupán istennek volt joga. Miért tevéd? Belefáradtál az élet gyötrelmes küzdelmeibe, megtépett lelked nyugalmat nem talált? Reményeiben, vágyaiban csalódott önbizalmad, elveszté bátorságát? Megrendült szivvel állunk itt sirod körül, mint kárvallottak, kiket drága kincseiktől fosztott meg a végzet.» Mesterházy Kálmán művészi hagyatékának rendezését barátja, Roskovics Ignácz festőművész vállalta magára

MESTERHÁZY KÁLMÁN. Uher Ödön fényképe után.

A SZERZETESRENDEKRŐL.

Érthető izgalmat okozott a derék, hazafias ferenczrendi barátok soraiban annak a híre, hogy szabályzataikat rendkivül szigorúakká teszik. Ez a törekvés különben nem új a római kuriánál, mert pl. e század elején hasonló kisérlet történt a magyarországi kegyes tanítórenddel szemben s Váczon össze is ült a piaristák konventje, hogy tárgyalás alá vegye a kilátásba helyezett ujitásokat, de úgy maguknak a szerzeteseknek, mint a szabadelvű magyar közvélemény ellenállása elég erős volt, hogy meghiusitsa a rend szabályainak nagyobb szigoritását. Igy történt azóta ismételten, igy történt most is, mert a pápa a ferenczrendiek mostani tagjainak megengedte, hogy továbbra is eddigi szabályzataik szerint élhessenek.

Az úgynevezett kolduló szerzetek ma már sehol sem maradtak meg hajdani szigorúságukban. A szabályzatok kiméletlen keménységén mindenütt szelidített a haladó kor szelleme. Csak itt-ott akad még egy-egy hive a régi fegyelemnek, valamelyik félreeső kolostorban. Többnyire kapuczinusok vagy ferenczrendiek ezek, kik egyaránt assisi szent Ferenczet vallják rendjük alapitójának. Amannak kávébarna, emennek fekete csuhája nehéz durva posztó, melyet egész nap nem vetnek le. A derekukat átfogó fehér zsinórt magok a «barátok» készitik s ezen függ az olvasó is. Lábaikon nem czipőt, hanem csak bőrtalpat viselnek, mely egyetlen darab vastag bőrből áll s szijjak csatolják a lábra. Csak a kapuczinusoknak van engedélyök körszakállt viselni, de szájuk körül ezt is le kell nyirniok, nehogy mise közben a szentelt borba beleérjen. Mindkét rendnek kiváltsága van gyóntatni és pedig a rendes papi stóla nélkül, melyet a többi papság használni köteles, s mely a nyakba vetett és a mellen lecsüngő, himzett kereszttel ellátott, drága szövetű, két-három hüvelyk széles szalagból áll.

A ferenczrendi barátokkal s a kapuczinusokkal azonos szabályok alá tartoznak a minoriták is, habár ezeknek csuhájok valamivel könnyebb s csak papi hivatásuk teljesitése közben és otthon viselik. Szintén fehér zsinór és olvasó füzi derekukhoz, mig a «mezitlábas» augustinusoknál az olvasó már elmarad s a zsinórt feketén fényezett szij vagy félselyem öv pótolja. Azonban az augusztinusok sem járnak már régóta mezitláb.

Egyébiránt a különféle szerzetesrendek inkább csak nevökre és viseletökre nézve különböznek egymástól, mert szabályzatuk nem mutat lényeges különbséget, fogadalmuk ugyanaz a szegénységre, önmegtartóztatásra és engedelmességre vonatkoznak, melyekhez csak a jezsuita rendnél járul egy negyedik különös fogadalom, a hittérités tárgyában. Ruházatuk majdnem mindig hosszú bő tunika, a skapuláré, egy széles a mellről és hátról alácsüngő hosszú ruha s a derékzsinór. A benczéseknél reverenda, skapuláré és zsinór egyformán fekete, csakhogy utóbbit a skapuláré alatt viselik. A cziszterczitáknál ellenben a tunika fehér, csak a skapuláré és zsinór fekete, s utóbbit a skapuláré fölött hordják. Viszont a domokosok egészen fehérek s csak abban különböznek a premontreiektől, hogy ezeknek zsinórjok a skapuláré fölött van s imádkozásnál fehér palástot használnak, mig amazok feketét.

A fölvétel és beöltöztetés egyformán történik minden szerzetnél. A térdelő kandidátustól azt kérdi a főnök: «Quid quaeris?» (Mit keressz?) Felelet: «Misericordiam dei, et vestram, reverendissime pater et hujus ecclesiae societatem.» (Isten kegyelmét s a te és a szerzet társaságát, tisztelendő atyám.)Azután kikérdezik a jelöltet, nincs-e valami betegsége, adóssága? s ha mindenre megfelelt, kivetkőztetve ruhájából, ráadják a rend öltözetét e szavakkal: «Exuas veterem hominem et induas novum in Christo Jesu domino nostro.» (Vetkőzd le a régi embert és öltsd fel az újat az Ur Jézus Krisztus nevében.) Egyúttal valamely szent nevét adják rá, s arról nevezik el ettől fogva.

Ezzel veszi kezdetét a noviciatus (újoncz-ság), mely többnyire egy évig tart s letelte után a novicius leteszi az úgynevezett egyszerű fogadalmat három évre, mely idő alatt felsőbbsége engedelmével még mindig lehető a kilépés. Három év mulva az ünnepélyes fogadalmat teszi le a jelölt, mely czélból sorra járul minden testvérhez, hogy szavazatát és beleegyezését kérje, a mit különben nem szokás soha megtagadni.

A fogadalom ünnepélyes letétele ugyanazon formaságok között történik, mint a fölvétel, s csak azután következik a nyilvános szertartás. Az arczával az oltár elé boruló jelölt fölött elmondják a litániát, s utána a kandidátus háromszor énekli el emelt hangon, hogy «Suscipe me, domine» . . . mire a kar válaszol. Azután fölkel, fölmegy az oltár lépcsőin, fölolvassa a már előbb sajátkezüleg leirt fogadalmi formulát, mely örökre kötni fogja, s magán az oltáron

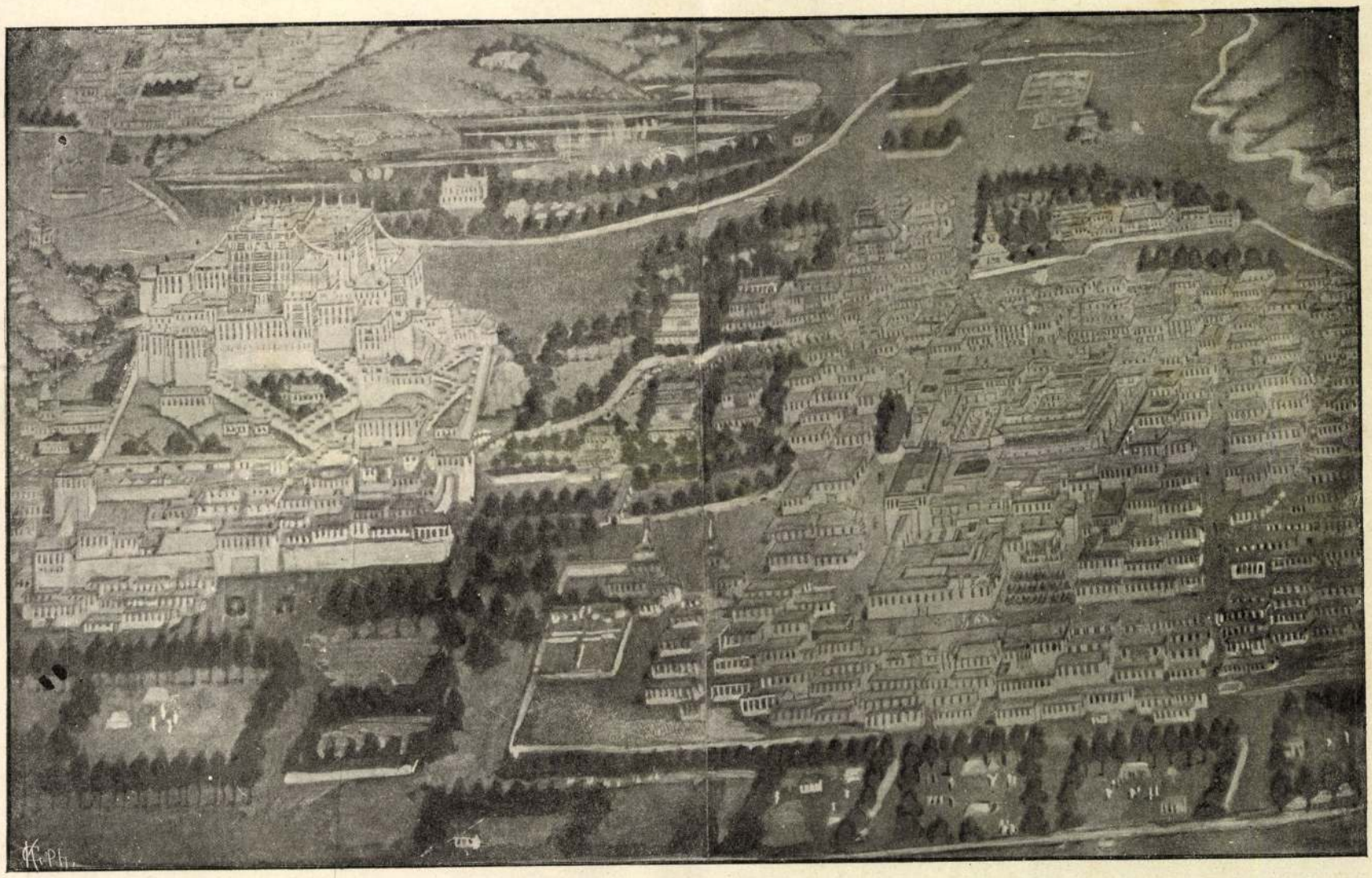

LHASSZA, TIBET FŐVÁROSA. — Gróf Széchenyi Béla keletázsiai utazása leirásának harmadik kötetéből. Tibeti rajz után.

tatva. *Lóczy* a palaeontologiában is ép oly alapos, mint a geologiában és a földrajzban.

A harmadik kötet tartalmát egy másik jeles szakemberünk, az ásványtani szaktudományáról ismert *Krenner* József két ritka ásvány: a *jadeit* és az új *széchenyiit* leirásával gazdagitja; *Koch*, *Schmidt* és *Lőrenthey* a gyűjtött kőzeteket és kövületeket irják le.

Azon ájnó koponyát, melyet az expedicziónak ma már nem élő tagja, *Kreitner* Gusztáv fáradságos úton szerzett, *Török* Aurél, a jeles anthropologus irja le. Az ájnók ősrégi, szőrös emberek; valaha hatalmas államuk volt Nipon szigetén, de a japánok 1000 éves küzdelem után kiűzték őket Jézó szigetére. Ma pusztuló félben vannak s nem sokára teljesen el fognak tünni a föld szinéről. Manapság ily ájnó koponya a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. A British muzeumban levő koponya az angol kormánynak 10,000 forintjába és egy konzuljának állásába került. *Török* tudva a koponya becsét, ezt oly részletesen taglalja, beleszőve a korunkbeli kraniologia reformját, hogy e tárgyról ily tüzetes ismertetés eddigelé még nem igen jelent meg a világirodalomban.

A kötet végén *Széchenyi* gróf becses táblázatokat közöl Ázsia meteorologiájáról, kútvizeinek hőmérsékletéről, mely tudvalevőleg nagyjában megegyezik a vidék évi közepes hőmérsékletével, és bemutatja Tibet fővárosának, *Lhasszá*-nak rajzát, melyet 1888-ban egy tibeti herczeg hozott onnét magával s engedett át Biet Bódog püspöknek lefényképezés végett. *Lhassza*, melynek 50,000 lakosa között 20,000 szerzetes van, az európaiak elől el van zárva; 1844-ben *Huc* és *Gabet* hittérítők látták utoljára, azóta csak a hindu panditák juthattak el belé. Annál becsesebb tehát ez a rajz, mely világos képet ad Lhasszáról. A Pota-la a város legfőbb ékessége; ezen palotában lakik a *dalai láma*. Délre, a nagy réten, melyen sátrak láthatók, van a hadsereg gyakorlótere és a lámák (szerzetesek) gyülekező helye. E réten át megy az út a Csampó folyóhoz, melyben nyáron át a lámák fürödnek. Fürdés után a napon szárítkozva, a gyepen heverésznek. A város között levő széles síkságon buddha kolostorok (gombák) emelkednek. Ezek közül egyedül a La-lu nevű gombában 5500, a De-bang gomba falai között 7000 láma él. Újévkor, februáriusban az összes szerzetesek bevonúlnak a városba és ilyenkor ők annak urai.

Érdekesen irja le *Széchenyi gróf* 1878 szept. 12-ikén *Li-Hung-Csang*-nál, a világ leggazdagabb emberénél tett látogatását, ki a múlt évben európai utazásában tudvalevőleg hazánkba is el akart látogatni, de csak Bécsig juthatott. Onnan vissza kellett térnie. *Li-Hung-Csang* jelenleg Khina kormányának, a Tsung-li-yamen-nek tagja. Rengeteg vagyona van, azonban hatalma és függetlensége koránsem az, a mi húsz évvel ezelőtt volt. Hatalmának tetőpontján abban az időben állott, midőn Széchenyi gróf meglátogatta. Leirásából kiemelem a következő találó jellemzést: *Li-Hung-Csang* a hatvan éven túl van. Magas, sovány, csontos alak. Modora nyugodt, észrevételei élczesek, egyénisége megnyerő. Senki sem ismeri jobban országa hátramaradottságát, nemzete gyengéit, mint ő. Tientsinben lakik, mint Pe-Csili főkormányzója és alkirály. Sok barátja, de még több ellensége van. A pekingi udvarnál ellene szőtt fondorkodások vég nélküliek. Mikor nehány évvel ez előtt az egyik császárné Pekingben szólni kivánt vele, *Li-Hung-Csang* biztonsága végett 10,000 testőrből álló kiséretet vitt magával. Maga a puszta neve hatalom; fél tőle a két császárné s az egész udvar. Szüntelen édesgetik Pekingbe; de ő tökéletesen ismeri nemzetbelieinek cselszövényeit és furfangját, s azt feleli: «Vérkönnyeket sírok, de egészségem nem engedi, hogy Tien-tsinből távozzam.»

Papp Károly.

A CSÍZ.

A fecskék Afrikában telelnek; erre nézve megegyeznek a természettudósok följegyzései. Távozásuknak, illetőleg megérkezésüknek útja a Földközi-tenger fölött halad el. S ez természetes is, mert a tenger fölötti út a legrövidebb Európából Afrika szárazföldjére és viszont. Azonban kérdés, hogy minden fecskefaj ezt az útat választja-e költözésekor.

Ha igaz az, már pedig igaz, hogy a sebes röptű kaszásfecske Afrika legdélibb részén, a Jóremény-fokon is tölti a telet: nem egyenesebb útat választ-e magának? Micsoda erő, micsoda hatalom és milyen időközökben készteti őket a nagy útra? Hol pihennek meg: kopár magas sziklák kiálló párkányszélein-e, vagy várromokon, templomok és tornyok tetőin? Ki ád erre nézve biztos feleletet? Sok megfigyelés, kutatás és följegyezgetés szükséges még itt.

Hát a fülemile, a vörösbegy és a többi éneklők, a gébics és billegények hová távoznak tőlünk telelni? Ezek is Afrikában, Kis-Ázsiában, vagy Egyiptomban a Nilus völgyében várják az európai tavaszt? Hát a gólya hol van az egész télen át? Mi annak az oka, hogy ezek a madarak mind elhagyják azt a földet, a hol költenek? Nem a tél zordon hidege kergeti őket idegenbe, hanem az élelem hiánya. Nyárban válogathatnak rovarban és magban; azt fogyasztják, a mi jobban izlik nekik. A kakuk is elmegy, de hová? Honnan jön, hová megy a szalonka? Mindenesetre oly vidéken, talán a melegebb tengerpartokon, vagy a görög szigeteken is tölti a telet, a hol ha szűken, de megszerezheti eledelét. Élelem nélkül, hideg, hó ellen védett helyen a téli hosszú napok eltöltése nem valószinű; mert az, hogy vannak esetek, mikor a fecskék odvas fákban alélt, merev állapotban átaluszszák a telet, csak puszta néphit, bebizonyítva nincsen; tudós ember saját szemével nem látta, már pedig a mi bebizonyítva nincsen, az mese, semmi egyéb, a természettudománynak pedig a mesékhez semmi köze.

Valóban különös, igen sajátságos természeti jelenség, hogy midőn a vándor madaraink már mind elköltöztek, lombhulláskor érkeznek meg hozzánk nagy csapatokban téli tartózkodásra többek között a csízek. Ezek éjszakon, a sarkkör alatti tájakon költenek; Gömörben azt mondta a nép, hogy éjszakról jönnek és éjszakra mennek.

A csíz mindenütt ismeretes nálunk, kedves éneklő, kalitkában is jól megélő madár. Párositják stiglinczczel és harzi kanárival, igen jó eredménynyel. Az új nemzedék fele csíz, fele stiglincz, illetőleg kanári. Az énekök is fele részben ilyen, fele részben olyan, de mindenképen igen kedves.

Az Alföldet nem igen szereti, mert ott nem talál eledelt. Hegyes vidék a csíz otthonja, de ott is csak olyan völgyekben tartózkodik, a hol a patakok mentén sok az égerfa, azon pedig a magot rejtő, mogyoró nagyságú, felette pikkelyes toboz. Ezekből szedegeti ki ügyesen a szintén fekete szinű érett, olajtartalmu magocskákat.

Két-háromszáznyi csoportokban röpködnek égerfáról-égerfára, azokon töltik együtt az éjszakákat is, és addig el nem hagyják a völgyet, mig csak élelmet nem találhatnak.

Hát azon az ismeretlen éjszakon nincsenek égerfák? Kell lenni. Ha van, a csízek miért nem maradnak ott? A zordonabb hideg tél kergeti

őket mi hozzánk, a hol a tél még is enyhébb. Őszszel jön, tavaszszal elmegy, a fecske vándorlásával épen ellenkezőleg.

Mi nálunk a csízek csodálatos módon szeretik a csoportos életet; az irigységnek legkisebb nyomát sem fedezhetni föl közöttük. Mindegyik zavartalanúl szedegeti a magocskát; csicseregnek is evés közben; szépen megférnek egymás mellett. Hogy verekedtek volna, azt nem tapasztaltam soha, pedig megfigyeltem őket őszszel is, télben is. Annál többet szenvednek az embertől, a ki úgy pusztítja e jámbor madárkákat, mint az ellenséget. Októberben, hó leesés előtt egy-egy kalitkába zárt hímmel, bokor nélküli ugar földön vagy réten csalogatják tőrbe az eltévedteket. Lépes vesszőkkel ellátott bokros karó alá helyezik a kalitkát a madárfogdosók. A kalitkába zárt hím cziz a hivó, a madarász pedig közel a kalitkához földhöz lapúl, türelmesen vár és hallgat, csak akkor kezd figyelni, mikor a hivó csíz erősebben hív csízeket.

rúd elkezd emelkedni; egy csendes lökés, és a szép «gunár» csíz meg van fogva. Keserves hangjára a testvérek, rokonok egytől egyig mind elrepűlnek, de ez az egy erősen meg van fogva.

A megzavart csapat hamar felejt, mert rövid ide-oda röpködés után vagy visszatér előbbeni helyére, vagy más közelebbi fákon folytatja megszakított étkezését. Csak akkor menekülnek távolabbi fákra, mikor már 10—15 foglyúl esett közűlök.

A szúrt csízek legnagyobb részt elpusztúlnak, mert a szoba meleg levegőjét minden átmenet nélkűl ki nem bírják. Ezen a madarászok úgy segítnek, hogy a kis foglyokat kettős ablakok közé teszik, a hol a levegő sem nem nagyon meleg, sem nem nagyon hideg. Ha itt 5—6 nap alatt el nem pusztúlnak, akkor piaczra viszik őket.

Vidonyi József.

el s mivel még csak 14 szivar hiányzott a fontból, ellenfele beismerte legyőzetését. A gyors szivarozónak, ki csak egy kotelettet evett s e közben hirtelen $^1/_3$ liter brandyt ivott, de állandóan szabad levegőn volt, semmi baja sem történt, sőt hetvenkedésből vacsora után még a hátralevő 14 darabot is elszivta. Legtöbbet — 16 darabot — szivott el a szivarozás kezdete után a második órában.

* **Defoe**, a «Robinson Crusoe» halhatatlan irója, szenvedélyes politikus volt s mint ilyet, egyik röpiratáért börtönre és nyilvános kalodába kitételre ítélték. Az ítélet végrehajtása előtt Defoe hangulatos költeményt irt, melyben azt bizonyította, hogy, mivel az igazságot mondta, a kaloda nem megszégyenítő reá nézve, ellenkezőleg ellenfeleit sujtja. A költemény hamar elterjedt s a kalodába tett irót a közönség virágokkal halmozta el s lelkesen megéljenezte. Ennek az eseménynek hatása alatt jutott eszébe Defoenak a sajtó nagy hatalma s kiszabadulása után 1703-ban megindította «Review» czimű lapját, mely a politikai lapok őse.

* **A legtöbb külföldi** jelenleg Párisban lakik, hol minden 12-ik ember nem franczia.

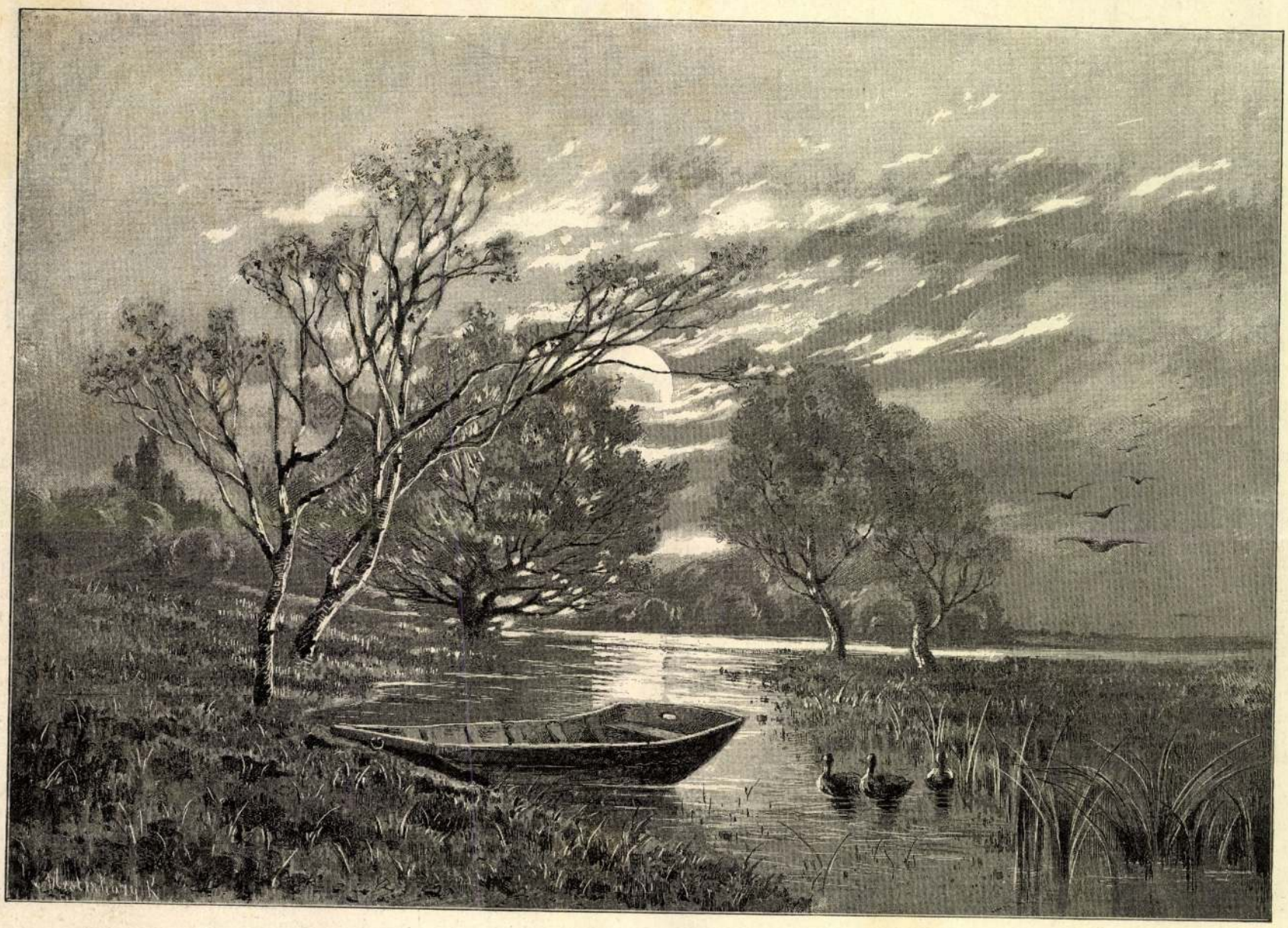

MOCSARAS BALATONI PART. — MESTERHÁZY KÁLMÁN RAJZA.

Az eltévedett csíz a hivás felé tart. A kalitka felett, a magasban néhány körforgást tesz, és mivel úgy látja, hogy veszedelem nem fenyegeti, lejebb-lejebb ereszkedik s utoljára a lépvesszőkkel sűrűn tele rakott bokros karóra száll. Meg van fogva. A lépvesszővel együtt a földre esik, a rá leső madarász oda ugrik, s elkezdődik a kegyetlen munka, a tisztogatás. Szegény tőrbe esett madárka, gyakran elveszti mindkét szárnyának tollazatát. Hát nem kegyetlen munka ez? Igy esik tőrbe a másik, a harmadik, s a pusztító fogdosás folyton tart, mig csak zordonabbá nem válik az idő, s le nem esik a hó.

Télben a *szúrás* járja. Ez még kegyetlenebb munka.

A *csízszúráshoz* csak egy két öles vékony rúd és annak a hegyére egy lépes vessző kell.

A csíz után nem messze kell fáradni, csak a helység végére, a hol a patak menti égres kezdődik.

Lassan, minden neszt kerűlve, lopva megy a madarász az égerfa alá. A fán egész nagy csapat csíz lakmározik. Ott kiszemeli az áldozatot, egy szép, sárgás begyű hímet, mely legkülönb az egész csapatban. A lépvesszővel fölszerelt

EGYVELEG.

* **Az igazgyöngy** fehér vagyis inkább szinetlen, mind a mellett bizonyos népek és korok jobban szeretik a szines gyöngyöket. Nem oly rég a skót halászok örömére a rózsaszinű gyöngyök voltak divatban. A khinaiak a sárga s időközönként a fekete gyöngyöket kedvelik, melyek legszebb példányokban a kaliforniai öböl partjain találhatók.

* **Látható csillagok.** Közönséges látásu ember is képes az égboltozaton 5000 csillagot megkülönböztetni, a jobb szeműek 8000-et. Mióta azonban a Lick-féle hires távcsővel vizsgálják az eget, mintegy 50 millió csillagot különböztetnek meg, s kétségtelen, hogy jóval több azok száma, melyeket már csak ködfoltok alakjában észleltek.

* **A Vatikán** 11,000 szobája közül igen sok nagyon hideg, mert a napfény alig éri. Még a pápa lakószobái is alig fűthetők. Közelebb egy építész tervet készített központi légfűtésre, de mivel 360.000 forintba került volna, a pápa nem engedte meg a megvalósítást.

* **Angolos fogadás.** Egy gőzhajón két angol fogadást tett, hogy egyik 12 óra alatt elsziv egy font sulyu regalia szivart, darabját 25 milliméter hosszuig. A gyors szivarozó rögtön hozzálátott s reggel 10 órától esti 7 óráig 86 darab szivart szivott

* **Érdekes barlangot** fedeztek fel Jáva szigetén. Télen állandóan 15° C. meleg a levegője, nyáron ellenben a hőmérséklet a fagypont alá száll és a tetőzetről jégcsapok ereszkednek le.

* **A madarak vándorlása** nagyon függ az időjárástól. Melegebb őszön tovább maradnak itt, mint ha hüvös idő jár. Igy például 1896-ban a fecskék Francziaországban október 27-én kezdtek elköltözni, a múlt (1897) évben pedig ugyanott még november 8-án is lehetett fecskéket látni.

* **A leghosszabb telefon vonalat** most építették ki New-York és Chicago között. Hoszsza 1520 kilométer. Vezetéke 4 mm. vastag drót s egész sulya 334,400 kilogramm, felállítására 43,000 távíróoszlop volt szükséges. A vezetékek egymáshoz toldva, csaknem átérnének Amerikából Európába.

* **A chicagói milliomosok** közül többen igen szegény sorsból emelkedtek fel. Igy a nagy theakereskedő Hoyt almás kofa volt, a konzerv-gyáros Sibby testvérek hentes legények, Doana fiatal korában diót árult, Rosenfeld Jákob és Lévi házalók voltak s a dúsgazdag sörgyáros Lehmann ácslegény.

* **Edison új találmánya.** Newyorki hirek szerint Edison új érczet fedezett föl, a mely bizonyos százalékig öntött vassal vegyítve, az utóbbit oly keménynyé és ruganyossá teszi, mint az aczélt. A kisérleteket még nem végezték be.

rálynő képét véste. Az első ily, egy angol garast (penny) érő levélbélyeget, 1840. május 10-én bocsátották ki.

A levélbélyeg diadalutja kezdetben nem volt gyors. Anglia után jellemzőleg először Braziliában 1843-ban honosították meg, hozzánk, valamint Ausztria és Németország nagyobb részébe is csak 1850-ben jött el s 1855-ig még csak 32 állam fogadta el. Azóta azonban oly rohamosan terjedt el, hogy már 1879-ben dr. Stephan német főpostamester kezdeményezésére meg lehetett alkotni a «világposta-egyletet», a melynek csodás hatása alatt ma egyetlen kis levélbélyeggel a föld nagy részét beutazhatja a levél s e mellett már 1869-ben, október 1-én, épen hazánkban, életbe lépett a levelező-lap is, mely a levélbélyeg diadalának újabb jelensége.

Mily nagy mai napság már a levélbélyeg fontossága, látható abból, hogy tisztán a berlini államnyomdában a levélbélyegek készítésére naponkint egy mázsa gummit s a levelező lapok készítésére szintén naponkint 45 mázsa kartonpapirt használnak fel s hogy a szenvedélyes levélbélyeggyüjtők, kik között a párisi Rothschild gyűjteményére már több százezer frankot szentelt, több mint 10,000 fajta levélbélyeget különböztetnek meg, a melyek eddig használatba kerültek s ezek száma folyvást szaporodik, valamint a postákon elküldött levelek száma évről-évre több millióval lesz nagyobb. Valóban, ha meggondolja az ember azt a nagy hatást, melyet a levelezés megkönnyítése úgy anyagi, mint szellemi életünkben okoz, a levélbélyeg feltalálásának jubileumát nem fogja csekélységnek tartani.

MOCSARAS BALATONI PART.

Mesterházy Kálmán rajza.

A Balatonnak nemcsak viztükre szép, hanem vidéke is változatos. A keleti oldalon a lapos sikság, melyen az akaratyai magányos fa mérföldekre ellátszik, mint valami óriás gomba. A zalai partszél futó homok, de azontul zöld vetések, szőlős halmok mosolyognak. Fonyódon alól mocsaras a vidék. A nyugati oldal hegyes, a vizbe mélyen benyuló kopár tihanyi félszigeten túl pedig romok koronázzák az ormókat. A nagy viztükröt övező panoráma mindegyre változik, de mindig festői és üdítő.

A mocsaras partok nádasaiban a vizi szárnyasok lármája hallatszik egész nap. Vadászok, halászok gyakran benyomulnak zsákmányért. A part ezen az oldalon több száz ölnyire sekély, s a mocsaras terület nagy terjedelmü. A tenyészet buja. Nád, sás, vizi növény magasra nő; a fűzbokrok buján zöldelnek.

A ki szereti a magányt, a természetet, órákig elandaloghat itt, nézve a szárnyaló felhőket, hallgatva a vizi madarak soha sem szünetelő zaját. A festőnek rendkivüli hangulatos kép. *Mesterházy Kálmán*, az ifjabb festői nemzedék egyik legtehetségesb tagja, szintén ily pontot választott ki a Balatonról, a nap nyugtával. A magány, a nyugalom, a felhős ég, melyet a nap bibora fest meg, a levegő melegsége és a nagy távol, kellemes hangulatban egyesülnek a képen.

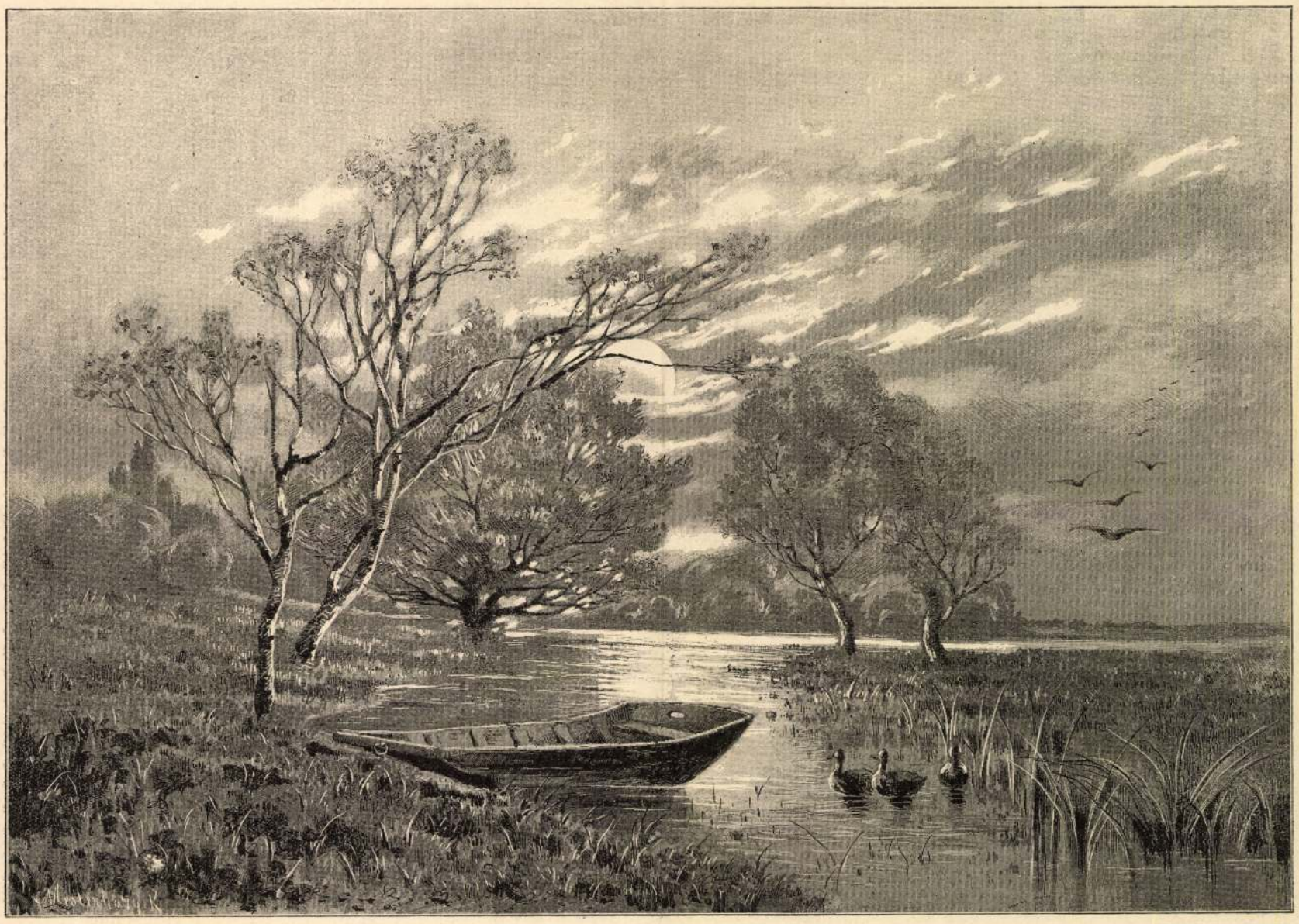

MOCSARAS BALATONI PART. — MESTERHÁZY KÁLMÁN RAJZA.

KÖLT-E A KAKUK?

A hetvenes évek elején «kakuktojás» czim alatt igen érdekes közlemény jelent meg egyik külföldi tudományos folyóiratban, melyben az állíttatott, hogy a kakuk néha — a nélkül, hogy fészket rakna — tojásait kikölti, kicsinyeit táplálja és felneveli.

Újabban ez állítást egy német főerdész és természettudós határozottan megerősíti.

A főerdész e felfedezését következőleg irja le:

Mult év május hó 16-án az erdő éjszakkeleti részében egy fiatal ültetvényt vizsgáltam meg, midőn a közeli bokorból hirtelen egy kakuk röpült fel. Halványbarna szinéről azonnal felismertem, hogy nőstény. A mint azon helyre értem, honnan a madár felszállt, sima földmélyedésben három tojást találtam, melyek különböző szinezésük által tüntek fel s egyik a más kettőnél jelentékenyen kisebb volt. Mivel a kakuk többször körülröpködött, a közeli sürűségbe vonultam, honnan a madarat szemmel tarthattam. Néhány percz mulva ismét megpillantottam a föld szinéhez közel repülve, s midőn azon helyre ért, hol a tojásokat felfedeztem, leszállt. Azt hittem, hogy épen most akarja tojását a talált tojásokhoz lerakni. Körülbelül háromnegyed órát vártam leshelyemben, a nélkül, hogy a marekettyebokrok közt volt s 30—35 czentiméternyi kiterjedéssel birt.

E vizsgálat után gyorsan eltávoztam s egy magaslatra másztam, honnan távcsövemmel pontosan áttekinthettem a helyet. Körülbelől egy negyedóra eltelte után ismét visszatért a kakuk és nehányszor körülröpködve leszállt a fészekre. Másfél órán át folyton szemmel tartottam, mely idő alatt mozdulatlanul a tojásokon maradt s igy semmi kétségem sem volt többé, hogy a kakuk saját tojásain kotol.

Május 25-ig nem zavartam a kakukot kotlásában. Említett nap felkerestem a fészket s nagy örömömre, a kakuk eltávozása után, egy kis kakukot találtam benne. Korábbi tapasztalataim szerint öt vagy hat nap óta bujhatott ki a tojásból, mert hát- és szárnytollai fényesek s szemei félig voltak fedve a szemhártyák által. A vörösbarna és kis tojás oldalt feküdt a fészekben. Előbbi be volt nyomva és zápon maradtnak látszott, a kisebbik sértetlen állapotban volt. Midőn ki akartam fujni, félig száradt és megromlott anyagot találtam benne.

Ezalatt az anya szüntelenül körülöttem röp-

ködött, mely mutatta, hogy mily nagy gonddal függ kicsinyén. A fiatal madárkával tett kisérleteim egészen más eredményt idéztek elő, mint a milyet korábban egy vörösbegy fészkében talált két kis kakuknál észleltem. Ezek folyton nyugtalankodtak, tollaikat felborzolták s egyikük időnként fejével hevesen csapkodott. Vizsgálatom új tárgya ellenben nagyon csendesen viselte magát s fejét és nyakát a földre fektette. Nem hatott rá, ha hátát, mely a kis kakukot jellemző mélyedéssel bir, újjaimmal megérintettem, vagy egyik tojást vagy valamely más kerek tárgyat tettem hátára. Ebből azt következtettem, hogy maga a kotoló anya tolta félre a készületlenül maradt tojásokat, nem pedig a kis kakuk, mint azt az idegen fészkekben levő fiatal individuumok itt-ott tenni szokták, mialatt a tojásokat vagy mostohatestvéreiket kitolják.

Ezután ismét visszavonultam leshelyemre, mert még nem kémlelhettem ki, miként táplálja az anya kicsinyét. További időzésemet megzavarták a fütolvajok, kik a közelben garázdálkodtak s igy vizsgálataim folytatását nyugodtabb napra halasztottam.

26-án reggel, midőn megfigyelésem helyére érkeztem, alkalmam nyilt nehányszor láthatni, miként táplálja a kakuk kicsinyét zöld hernyókkal. E mellett a kis fiókát sokszor és tartósan melengette. Ugyanis figyelő helyemről távcsövemmel jól kivehettem a fészken ülő anyát. Huszonkét perczig maradt e helyzetben, midőn hirtelen felemelkedett és a föld szine felett tova repült. Felhasználva a madár távozását, azonnal a fészekhez siettem, s a kis kakukot csaknem egészen kinyilt szemekkel találtam. Közeledésemkor előtestét felemelte, narancsszinü csőrét feltátotta s finom pityegő hangot hallatott. A fészek körülötte teljesen tisztán volt tartva, nyilt példa arra nézve, hogy az anyamadár a fészeklakó madarak rendes tulajdonságával bir. Mintegy három percz mulva, leshelyemből — hova visszavonultam — láttam az anyát a fészektől hat—nyolcz-lépésre leszállani, majd látcsövem előtt zöld tárgyakból álló tápszerrel — valószinüleg sáskákkal, — jelent meg, a kicsinyt etette s ezután negyedórán át melengette. Eltávozása hasonló módon történt. Nehány percz mulva hasonló táplálékkal tért vissza, az etetés után azonban rögtön eltávozott. Másodszori visszatérte és etetése után a kicsiny melengetése következett. Jó negyedóra elteltével távoztam, a nélkül, hogy a madarat zavartam volna.

Eközben több hímkakuk hangját hallottam. A közeli bozót magas fáján gyültek össze, hangosan csattogtatták szárnyaikat s szerelmes *qvavavah* kiáltásukra a nőstények *kivivivi* kiáltása felelt. Mulattató látványt nyujtott a szerelmes ficzkók sürgő mozgása, melyet távozásom alkalmával még sokáig szemléltem a távolból. Majd a tölgy- és fenyüfák koronáin mutatkoztak, fölfelé irányozva szétnyitott kormánytollaikat, szárnyaikat lecsüngetve, miközben sokszoros «kukuk» kiáltást hallattak. Zajosan üzték az ágak közt fel s alá a nőstényeket, melyek halványabb barna szinü tollazatuk által különböznek a sokkal sötétebb szinü himektől. Röviden a kakukok ez erdőrészben egy kis rendez-vousra látszottak összejönni.

Kiváncsi lévén a kakukok csoportos megjelenésének okát megtudni, a szomszédos ligetbe mentem, hova az anyamadár többször repült táplálék után. Ott azután felfedeztem a «tortrix viridiana L» egy telepét, mely valószinü okát képezte a kakukok csoportos összegyülésének.

Kétségtelen tény tehát, hogy a kakuk néha — a nélkül, hogy fészket rakna, tojásait kikölti s kicsinyeit felneveli.

Közli: Incze Jenő.

A VILLA.

Az ókorban s az egész középkoron át még a legelőkelőbb körökben is újjal szedték ki az eledelt a tálból s a villa használását nem ismerték. Neptun hármas villája s a homéri hősök pecsenyenyársa tanusítják ugyan számos, a középkorból fenmaradt emlékkel együtt, hogy a villát már régtől fogva ismerték, de azokat csak a konyhában használták a hús forgatására, az evésnél soha. A XIV-ik századtól fogva az előkelő házak leltáraiban már csaknem mindenütt fordul elő villa, de csak kivételesen, és sokkal csekélyebb számmal, mint a kanál s kés, és szembetünőleg nem ily használatra. Anjou herczeg birtokában 1360-ban egy villát jegyeznek fel, V. Károly franczia királynak (1380) már kettő volt ezüstből s kristály nyéllel. «Clemence de Hongrie» inventáriumában 30 kanál mellett csak egy villa van, az is ezüstből. Touraine herczegnőnek (1389) szintén csak két villája volt, bár kilencz tuczat kanala. A villa ezen régi okiratokban «fourchette» név alatt fordúl elő, németül gäbelin. A XV-ik században sem lesz gyakoribb s ekkor is a villa rendesen mesterműi. A Louvre leltárában (1420) hat ezüst villa fordul elő, abból három aranyozott. Savoyai Sarolta herczegnő leltárában (1483) egy ezüst villa említtetik. A középkori festményeken, habár étkezések gyakran fordulnak elő, villának nyoma sincs, még Paolo Veronese hires képén, a kanaeai menyegzőn, s a hollandok hasontárgyu képein sem látunk villát egész a XVII-ik század végeig.

A középkori krónikások gyakran irják le részletesen a lakomákat, de a villáról soha sem történik említés, ellenkezőleg gyakran említik azt, hogy a legelőkelőbb vendégek is ujjaikkal szedték ki az eledelt a tálból. Még a kés is igen ritka. Angliában — tudjuk — még a XVI-ik században is minden vendég magával hozta kését s ebéd előtt egy falon csüngő köszörü-kövön maga élesítette meg. 1598-ból van feljegyezve, hogy Beaufort herczegnő egy lakoma alkalmával a mellette ülő IV. Henrik franczia királynak egyik kezét csókra nyujtotta, míg a másikkal épen a tálból vett ki egy darabot. Ezért is szokásban volt az ebéd elején s végén a vendégek közt külön mosdó eszközöket hordani szét.

Pedig, mint láttuk, a villát már régen ismerték s valószinü, hogy különösen Angliában az asztalnál is használták, de nem arra a czélra, mint jelenleg, hanem hogy a kenyeret feltüzzék reá s a kandalló lángjánál megpirítsák. Kivételek azonban fordulhattak elő. Igy a ragadós czukorsüteményeket, málnát s más oly eledeleket, melyek a kezet nagyon bepiszkolták volna, valószinüleg villára szurták. Egyszer még a XI-ik században fordult elő, hogy egy velenczei doge neje, ki bizánczi eredetü volt, a hust apró darabokra vágta s villával vitte szájához, de ezt Petrus Damianus, ki az esetet feljegyezte, a bizánczi elpuhulás non plus ultrájaként tünteti fel, s valóban ily «megbotránykoztató» szokás Európában századokig nem ismétlődött többé. A szolgák által feldarabolt hust a vendégek ujjaikkal vették ki s azután rendesen fogaikkal szaggatták szét, oly modorban, mit ma minden uri háznál tisztességtelen dolognak tartanának. Sőt arra is volt eset, mint régibb okiratok tanusítják, hogy a husdarabot körmökkel tépték szét. De ezt már régebben is illetlennek tartották s a hires rotterdami Erazmus 1539-ben egyenesen oktatja olvasóit, hogy három újjal vegyék ki az ételt a tálból s vigyázzanak reá, hogy, midőn a szájba teszik, az orrt ne érintsék vele. Della Casa boneventi püspök 1544-ben irt illemtanában, mely 1598-ban franczia fordításban is megjelent, egyenesen megmondja, hogy asztal előtt illik mindenkinek a társaság szemeláttára megmosni kezét, hogy mások is lássák, hogy tiszta kézzel nyúl a tálba. De épen e szerint illetlen az újjakat összezsirozni vagy épen az asztalkendőt is. Ilyen illetlenségek azonban nem voltak abban az időben ritkaságok. Brantome beszéli, hogy a Valois-királyok udvarhölgyei a tálakban újjaikkal valóságos vadászatot üztek, bár ugyanő megjegyzi azt is, hogy az előkelőbb urak igen gyakran ettek keztyüs kézzel.

A XVI-ik század vége felé a villák használata már gyakoribb kezd lenni, de csak a legelőkelőbb körökben. Duprat kanczellár ezüst eszközei között, melyeknek értéke 33,848 livre volt, két tuczat kanalat s csak egy villát találunk, de 1599-ben d'Estrées Gabrielle, IV. Henrik király kedvese, már 20 villával rendelkezett. A történetirók szerint a villa használatát a franczia «Mignons» név alatt ismeretes divathősök honosították meg, III. Henrik idejében; ugyanazok, kik az inggallérokat is keményíttették. Ezek az uracsok, hogy kezüket be ne piszkolják, mindent, még a babot, borsót is, villával ették, s a jó párisiak gyakran csufolódtak ezen az új szokáson, melyet gyakorolni kezdetben természetesen igen nehéz volt. A divat azonban tovább terjedt. Legelőször Olaszországban s Angliában; a XVII-ik század elején már gyakrabban történik említés felőle, mint olasz szokásról, melyet az angol Ben Johnson egy vigjátékában nagyon nehéz, de hasznos művészetnek nevez. Az új szokásról különben még ennek a századnak második felében is csak mint ritkaságról emlékeznek meg, s az újjakkal evés volt az általános divat. XIII. Lajos már villát használt az evésnél, de neje, osztrák Anna, ki a spanyol udvarnál nevekedett fel, nem volt képes erre s csak újjait használta.

A villa használatának általánossá tétele Montpeusier herczeg érdeme, ki az olasz eredetü Rambouillet marquis művelt leányát vette el s ezt a szokást XIV. Lajos udvaránál, hol főudvarmester volt, általánossá tette. A nagyhatalmu király udvari szokásait aztán minden előkelő háznál s pár évtized mulva már a polgárok között is feltétlenül utánozták.

A legelső villák teljesen egyenesek voltak, két hosszu hegyes ággal, melyekre a hust fel lehetett szurni; később három-négy águ villákat készítettek, hogy apróbb tárgyakat is kivehessenek s a villa alakja meggörbült, hogy a kézben könnyebben lehessen tartani. Ez az új alak ma az úgynevezett angol villákban mutatkozik, melyek az előkelő házakban mindenütt teljesen kiszorították a régi egyenes villákat.

VILÁGFELFORDULÁS.

REGÉNY.

Irta VERNE GYULA, francziából ford. HUSZÁR IMRE.

(Folytatás.)

«Az első metszvényen az Atlanti-tenger csaknem teljesen ki fog ürülni és miután a maximum-pont körülbelül a Bermudák irányában fekszik, a tengerfenék szárazan fog maradni, a mennyiben a tenger mélysége e helyen 8415 méternyinél csekélyebb. Következőleg Amerika és Európa közt nagy kiterjedésü száraz területek keletkeznek, a melyeken az Egyesült-államok, Angolország, Franciaország, Spanyolország és Portugallia megosztozhatnak, földrajzi terjedelmük arányában, ha ugyan e hatalmasságok a megosztozást czélszerünek fogják tartani. De meg kell jegyeznünk, hogy a vizek csökkenése következtében a légréteg is ugyanannyival alább fog szállni. Következőleg Európa és Amerika tengerpartjai oly magasra fognak emelkedni, hogy még ama városok is, a melyek husz vagy harmincz foknyira feküsznek a maximum ponttól, csakis oly mennyiségü levegővel fognak rendelkezni, a mennyi jelenleg a négyezer méternyi magasságu pontok légkörében létezik. Ez az eset fog beállni, hogy csakis a legnevezetesebb városokat említsük: New-Yorkban, Philadelhpában, Charlestonban, Panamában, Lisszabonban, Madridban, Párisban, Londonban, Edinburgban, Dublinban, stb. Csupán egyfelől Kairo, Konstantinápoly, Danczig, Stockholm, másfelől a nyugat-amerikai tengerparti városok fogják megtartani mostani rendes helyzetüket az általános szinvonalhoz viszonyítva. A mi a Bermudákat illeti, itt a lég hiányozni fog, ép úgy, a mint hiányzik ama léghajósoknak, a kik képesek voltak 8000 méternyi magasságig felemelkedni és a mint hiányzik a tibeti hegyláncz legmagasabb csúcsain. Ott tehát merő lehetetlenség lesz élni.

«Hasonló hatás fog előállni az ellenkező metszvényen, a mely magában foglalja az indiai Oczeánt, Ausztráliát és a Csöndes-tenger negyedrészét, a melynek vizei részben el fogják önteni Ausztrália déli vidékeit. Itt a felszinváltozás maximuma a Nuyts-föld körül lesz érezhető és Adelaide és Melbourne városoknál az Oczeán felszine körülbelül nyolcz kilométernyivel fog csökkenni. A légréteg, a melybe e városok belejutnak, kétségkivül szerfelett tiszta lesz ugyan, csakhogy nem lesz elég sürű a lélegzetvételre.

«Ilyen lesz a földgömb egyes részeinek módosulása az első két metszvényben, a talajemelkedést a kisebb-nagyobb mértékben kiürülendő tengermedrekhez viszonyítva. Kétségkivül új szigetek fognak felmerülni, a melyeket a tengeralatti hegyek csúcsai képezendenek ama vidékeken, a honnét a cseppfolyó tömeg nem huzódott vissza teljesen.

«De ha a légrétegek sürüségének csökkenése nagy kellemetlenségeket fog előidézni a szárazföldek ama vidékein, a melyek felemelkednek a légkör magasabb régióiba, mi fog történni azokkal, a melyeket a tenger betolulásának el kell borítania? A légkör nyomásánál csekélyebb nyomás alatt még lehet lélegzeni, de néhány méternyi viz alatt a lélegzés már teljesen lehetetlen, pedig a másik két metszvényen ez az eset fog előállni.

kot is elcsufítják. Estély vagy ebéd toilettek fölé újj nélküli köpenyeket viselnek, melyek ily formán csakis a hintóban s az előszobában használhatók. Utczára vagy rövid látogatásra kizárólag sötét szinű, vastag szövetű kelmékből készült félhosszú ruhákat látunk. A szoknya uszálya leginkább azért maradt el, mivel a vastag kelme magában véve is elég nehéz, s hóban vagy esőben csakugyan uszályhordó apródokra lenne szükség, mely középkori divat azonban mai napság legfeljebb fejedelmi vagy főúri nász ünnepélyek alkalmával látható. Ezek folytán tehát — legalább a téli és kora tavaszi idényre — az uszályról okvetlenül le kellett mondani.

A lyoni selyem-ipar erősen készül a jövő farsangra, nehogy angol és német gyárak a versenyből kiszorítsák. Igaz ugyan, hogy a franczia selyemkelmék aránylag igen drágák, de minőség és izlés dolgában első helyen állnak. Nehéz moire-antique vagy bársonynyal átszőtt brokát-selyem szöveteket csakis Lyonban lehet találni, minden egyéb készítmény legfeljebb rosszul sikerült utánzásnak mondható. Minden lap megirta annak idején, hogy Lyon városa az orosz hajóhadi ünnepélyek emlékére a czárnénak 24 selyemruhára való szövetet küldött ajándékba. Ezen kelmék mintái most az előkelő párisi divattermek kirakataiban közszemlére vannak kitéve. Minden egyes darab a selyemgyártás valódi remekművét képezi, melyhez hasonlót nem igen láttunk.

Nem akarom a nélkül elküldeni levelemet, hogy legalább pár képet ne küldjek a legújabb divatról. Ez alkalommal egy egyszerű, de azért semmi tekintetben nem kifogásolható costüm-képet, s egy kedves kis kalap mintáját küldöm. Az öltöny sötétzöld bársonyból szőrmével diszített utczai ruha, melyhez az ugyanezen kelméből való fél-hosszu kabátka nemcsak kitünően illett, hanem e mellett hideg s zordon időjárás ellen védő szőrme plasztronnal igen czélszerű öltözetet képezett. Nem kevésbbé érdekes a fekete-fehér Pekin szalagból készült kalap, meggyszin bársony kötővel s fekete jet-tűkkel diszítve. Azt hiszem, mindkettő megnyeri tetszésedet.

Alice.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

Erdőn, mezőn, természeti és vadászati képek, irta *Bársony* István, kiadta igen díszes kiállításban és illusztrációkkal az Athenaeum-társaság. A szerző, ki a «Szabad ég alatt» czímű kötetével, mint a természet szépségének rajongó és poetikus gyöngédségű leirója tünt fel, s azóta megjelent elbeszéléseiben, rajzaiban, tárczaczikkeiben is legszivesebben hódolt a természetnek, egészen elemében van új kötetével. A természet szépségének átérzésével az erdők, ligetek, mezők, folyók, mocsarak életét, madarait, vadjait festi le, nem csupán élénk és hangulatos képekben, hanem a vadászok számára igen élvezetesen is, kikben a leirások bizonyára sok visszaemlékezést keltenek. A vadászkalandok jól beleillenek ebbe a gazdag keretbe, mely hegyet és síkságot magába foglal, s a városi olvasó képzeletére is oly élénken hat. A kötet nagy album alaku, huszonhat ives, a legfinomabb velin papírosra nyomatva és Spányi Béla, Pataky László, Mesterházy Kálmán, Ujváry Lajos, Goró Lajos és más művészek eredeti rajzai díszítik. Tizenkét kemény kartonra nyomott művészi kisebb rajz van a kötetben, mely külső díszével is érdeket kelthet. Arra van szánva, hogy az előkelő szalonokban is helyet foglalhasson. Lapunk mai száma mutatványokat közöl az érdekes munkából. Ara a díszes kötésü könyvnek 10 frt.

Az Árpádházi királyok kora. Irta Pauler Gyula. Két kötet. Az újabb magyar történetirók egyik legkiválóbbjának műve pár héttel ezelőtt jelent meg az Akadémia könyvkiadó vállalatában. Jelentőségéről, valamint szerzőjének egész történetirói pályájáról lapunk más helyén szólunk. A két kötet ára 5 frt.

Ujabb kiadások Arany műveiből. Ráth Mór új kiadásokat rendezett Arany több művéből, hogy az olvasó darabonkint is hozzá juthasson a nagy költő műveihez s a könyvek kiállításában változó izlés is mindig újabb és újabb alakban találkozzék Arany műveivel. Elegáns és izléses kötetekben, kisebb nyolczadrét alak, tiszta szép nyomásban veszi most a közönség Arany költeményeinek egy részét.

Arany János kisebb költeményei két kötetet tesznek ki az új kiadásban. Ag első kötet a költő fiának, Arany Lászlónak előszavával az 1847—49 közt irt kisebb költeményeket foglalja magában, a második kötet az 1850—59 közt irtakat. Arany egy költeményének és levelének hasonmása is van mellékelve. A két kötet ára fűzve 4 frt 80 kr. Félbőr (amateur) kötésben 7 frt 50 kr. — A költő utolsó műveit, azokat a verseket, a melyeket életében nem akart közrebocsátani, *Őszikék* czímen hasonló díszes alakban kapjak. A kötet keletkezését előszó magyarázza s hozzá a költő egy versének és levelének hasonmása van csatolva. Ára fűzve 1 forint, félbőrkötésben 2 frt 50 kr. — Irodalomtörténetileg érdekes kötet *Arany János és Petőfi Sándor levelezése*, bevezetéssel és jegyzetekkel. Hozzá csatolva Petőfi Aranyhoz intézett első levelének és Arany válaszának hasonmása. Ára fűzve 1 frt 50 kr., félbőrkötésben 3 forint. — Az iskolai kiadásokból is jelent meg egy újabb füzet Arany Jánostól, a «*Kevcháza, Szent-László füve és Daliás idők*» czimű hosszabb költemények tartalmazva. Ára 40 kr.

Arany kalászok b. Eötvös munkáiból, kiadta Ráth Mór. A nagy filozóf, államférfi és költő műveinek legszebb elmélkedéseiből, reflexióiból kiválogatott gyüjtemény, melyből az elme, sziv és költészet sugárzik. Ára 2 frt 50 kr.

Tholdi Miklós, regényes korrajz Nagy Lajos korából, irta *Donászy* Ferencz, előszóval ellátta *Szilágyi* Sándor, számos képpel. A Tholdi-mondát, György és Miklós testvérek, a jó és rossz küzdését, fentartották Nagy Lajos korából a mondák, a XVI. században Ilosvai költői formát igyekezett adni a szingazdag történetnek, de csak Aranynak sikerült a költészet valódi alkotásává emelni Tholdi Miklóst. Donászynak, az erőteljes tollú és gondolkozó fejü irónak, az a jó gondolata támadt, hogy az ifjuság számára irja meg a Tholdi-ház történetét. Ilosvai meséje mellé véve a történetírás által újabban kiderített adatokat, Nagy Lajos fényes udvarának festését, s összevonva egy központ köré a magyar lovagkort, hogy a nemzet multjának egy időszakát feltüntethesse a történelem eseményei mellé. Donászynak «Egy magyar diák élete Mátyás korából» is ilyen tudatos czélzattal készült: az eltünt idők szokásait és embereit megismertetni. Lelkiismeretes tanulmányok után, helyes érzékkel dolgozta ki ezt a feladatot, s tanulságossá téve a tárgyat és érdekes epizódokkal szőve össze a mesét, mely oktató és vonzó. A munka terjedelmes, s a magyar lovagkornak igazán értékes festése, sok művészi illusztrációval. Kiadta az Athenaeum társaság s ára 3 frt 50 kr.

Az Athenaeum-társulat az ifjusági olvasmányokat az idei karácsonyi könyvpiaczra is több munkával bővíti.

«*Mesék és regék*» czím alatt «Vilma néni» irt egy kötetet, melyet Forgó bácsi, a «Kis lap» szerkesztője látott el bevezető szóval, hangoztatván ebben, hogy a mesék a vidámsággal és komolysággal váltakoznak, hozzá simulnak a gyermeki képzelemhez, a nélkül, hogy azt izgatná és oktató példákat rejtenek magokban. A csinos kötésü könyv ára 1 frt 20 kr. — *Andersen meséi*, a költői kedélyü és kedves ötletekben oly leleményes dán költő tizenöt meséje, hat szines képpel, fordította Móka bácsi. Színes kötésben 1 frt 20 kr. *Génovéva*, regényes elbeszélés a hajdankorból. Siegfried gróf jámbor nejének története többféle átdolgozásban megvan magyarúl már régen. Ez Schmidt Kristóf német ifjusági iró átdolgozásának fordítása, hat szines képpel: ára 1 frt 20 kr. *Tarka könyv*, 150 erkölcsi elbeszélés kisgyermekek számára. Negyedik átdolgozott magyar kiadás Hoffmann Ferencz után. Tizenegy eredeti szines képpel; ára 2 frt 40 kr.

Singer és Wolfner karácsonyi könyvei. Singer és Wolfner budapesti könyvkereskedése öt diszes új könyvvel gyarapította eddig kiadott ifjusági iratait.

Pósa bácsi, a gyermekirodalom e magyaros művelője, két képes könyvvel szerepel. Egyik «*Arany ábécze*», minden betühöz külön kép, ügyes versecske, és olvasási gyakorlatok sok képpel; ára 1 frt 50 kr. A másik *Pósa bácsi mesekönyve*, elől a mesemondó és gyermekek közt ülő Pósa bácsival. A verses mesék jól csengnek-bongnak, s tárgyokat Pósa a népmesékből vette. A tündérekről, csoda állatokról, történelemről, hősökről szólnak ezek, s könnyen olvastatják magokat. Kép is bőven van hozzájok. Ára 2 frt. 40 kr. *Móka bácsi könyve* (hazai művészek rajzaival) 27 mesét foglal magában, prózában. A gyermekvilág előtt mindig kedves meséket dolgozta föl a gyüjtemény oly alakban, mely a gyermekek felfogásának megfelel. Ára 2 frt 80 kr. Szintén a kibányászhatlan mesékből ád másik gyüjteményt a *Mesecország*, irta Kornelia néni, ki a terjedelmes kötetet Mikszáth Laczikának ajánlja. Szinezett és fekete képek is érdekesítik; ára 1 frt 60 kr. — *Az egri deákok*, két magyar Robinson kalandjai, az ifjuság számára irta *Bródy* Sándor, kinek nevével nem csak a szépirodalomban, hanem az ifjusági iratok közt is mind sűrübben és pedig itt szintén értékes dolgozatokkal együtt találkozunk. Ez a könyv a serdültebb ifjuságnak nyujt sok szórakozást, tanulságot, két diák viszontagságaiban ismertetvén meg azokat a küzdelmeket, sanyaruságokat, melyeknek a szülői háztól elszakadott, a szülői oltalomtól és szeretettől megfosztott van kitéve. A 151 oldalnyi, nagyalaku könyvet számos kép illusztrája. Ifjusági irodalmunknak érdemes müve ez, s ára 2 frt 40 kr. Mindenik könyv diszesen van bekötve.

Révész Bálint egyházi beszédei. A debreczeni néhai nagyemlékü ref. püspök, Révész Bálint hátrahagyott egyházi beszédeiből *Csiky* Lajos debreczeni theologiai tanár az ötödik kötetet bocsátotta közre, «*Ünnepi, évszaki és alkalmi egyházi beszédek*» czím alatt, összesen harmincz hosszabb-rövidebb beszédet. Ára 2 frt 25 kr. Az utolsó kötet, a 6-ik deczemberben hagyja el a sajtót s halotti beszédeket tartalmaz. A kik a három első kötetet megrendelték Csikynél, a IV—VI. kötetet is megrendelhetik még 2—2 frtjával.

A Miatyánk képekkel. Hornyánszky Viktor könyvnyomdája igen díszes kiállításban s művészi illusztrációkkal adta ki a «Miatyánkot». Minden egyes mondata külön lapon, s hozzá illusztráczió, bibliai idézet. A vastag velin papirra nyomtatott füzet ára 80 kr.

Könyvek az ifjúságnak és gyermekeknek. A Lampel Róbert-féle (Wodiáner) könyvkereskedés ünnepi könyvei változatosak, a serdült és zsenge olvasók számára.

Az *Uj kis Almanach* (húsz magyar iró eredeti meséivel) s több nagy képpel Cserépy Árpádtól, harmadik évfolyamban jelent meg. Bródy Sándor szerkesztésében. Bő olvasmányai közt Jókai, Mikszáth Kálmán, Tóth Béla, Beniczkyné-Bajza Lenke, Pósa Lajos, Karczag Vilmos, Benedek Elek, Bársony István, Gyarmathyné, Murai Károly stb. eredeti elbeszéléseivel és regéivel találkozunk. Ára színes vászonkötésben 1 forint 20 krajczár, díszkötésben 1 frt 80 kr. — *Robinson* elévülhetlen történetét új átdolgozásban az angol eredeti után (melyet annyi átdolgozással rontottak már) Radó Antal fordította le. Négy nagy színes és a szöveg közé nyomott számos kép érdekesíti az új kiadást, melynek ára 1 frt 60 kr. és 2 frt 40 kr. — *Szív*, a gyermekek számára irta Edmondo de Amicis, olaszból forditotta Radó Antal. Egy tanuló naplója ez, az egész iskolai évről, élénk paedagógiai érzékkel és tanulsággal irva. A fiú elmondja, hogy mit tesz, mit lát, s mindezt úgy, hogy az olvasóban fölkelti a szeretet, a tisztelet, az alázatosság, a jótékonyság, a kötelességérzet, a hazaszeretet érzelmeit. Már több nyelvre lefordították, s bizonyára nálunk is kedvelt olvasmány lesz. Sok szép illusztráczió emeli, s ára 2 frt 80 kr. — *Arany napsugár*, irta Pósa Lajos; kedves és szép könyv, vastag karton papíron, színes képekkel, melyek a gyermek-életet tükrözik vissza és Pósa jóizü, csengő rigmusai kísérik. A nagy, album-alakú, díszes kötésü könyv ára 3 frt 60 kr. Kisebb képes könyvek: *Kis emberek pajtásai* (állatképek), ára 1 frt 20 kr. *Czifra képek mulatságnak, apró dámák s uracskáknak*, ára 80 kr; *Tarka-barka szinek, csengő-pengő rimek*, ára 1 frt 20 kr.

Mulandóság. Varsányi Gyula költeményei 1883—1893. Budapest 1894.

A szomorú czim jól illik e kötethez, mely egy önmagával meghasonlott költői lélek sötét világát rejti. A felhők oly alant szállnak itt, hogy csaknem a földet horzsolják; nincs levegő, nincs világosság, ha csak egy-egy futó villámlás fel nem lobban. A költő mindent komornak, vigasztalannak lát, nem szeret senkit, nem szereti senki, sötét homlokára még az édes emlékezés sem vet egy nyájas sugárt, résztvevő sziv nem kiséri aggódó szeretettel. Az életnek csak gyötrelmeit látszik ismerni, nővére sirján áldja a halált, mely a szeretett lényt az élet küzdelmeitől megszabadította. Az örök pihenés után sohajt, miért várjon a holnapra dőrén, ha úgy is bizonyos a vég? kérdi egyik költeményében, de nyomban megfelel rá, hogy az élethez köti a dicsőség és szerelem szomja, s addig nem akar meghalni, mig szomját nem oltotta. Több versében fejez ki hasonló gondolatot, mint Tóth Kálmán egyik (talán legszebb) költeményében («Oh nem az a halál») de Varsányi az ismertek közé eredeti és egyéni színeket is vegyít. A «Pusztulás» czimü versében is a lassú, izenkénti halált siratja.

A kötet második felét szerelmi költeményeknek három cziklusa képezi (Első szerelem. Madonna. Syrén); de a tárgy és hang meglehetősen egyforma mind a háromban, keserűség, csalódás, hiú sóvárgás szól hozzánk csaknem valamennyi költeményből. De azért érezzük, hogy csaknem minden költeménye egy valódi költői sziv megnyilatkozása. Egy-egy versében erősen érezzük ugyan más költők, különösen Vajda János hatását; pl. «Ott a falusi temetőben» czimü, határozottan Vajda János «Annak a sirján, a kit ő szeretett» czimü hatalmas költeménye után készült, de persze végtelenül távol maradt az előképtől. A kötetben a pathetikus hang az uralkodó, mely Varsányi előadását gyakran teszi szó-

nokiassá, de bizonyos lendületet, szárnyalást ád, még a kevésbbé sikerült verseknek is. Verselése elég jó, valamint nyelve is, habár ez utóbbi nem egyszer erőltetett pl. «A zöld parton nesz nélkül köt ki csolnak», e helyett: a zöld parton csolnak köt ki nesztelen. A kötet ára 1 frt. Mutatványul álljon itt belőle a következő költemény:

Ádria partján.

Leszállt a nap, az alkony máglyát
Gyujtott a felhő-ormokon;
Az Ádria szívdobogását,
A hab morajját hallgatom.

Oh! Ádria! mi vágy, mi átok
Dagasztja egyre kebledet?
E nyugtalan sovár hullámok
Szünetlen így mért rengenek?

Mi él, lázong e nagy mederben,
Minő titokzatos erő?
Mit elcsitítni tehetetlen
Örök kezével az idő!?

Oh! Adria! évezrek látták
Így rengedezni kebledet
És látni fogják hullámzását
Még számtalan évezredek!

De akkor én már itt nem állok,
Szél hordja majd haló-porom'
S a habmorajt, szívdobogásod
Mások hallgatják partodon.

Petőfi és Juliskája, irta *Róna* Béla. A kis füzet voltaképen Petőfiné Szendrey Julia naplóját és leveleit közli, melyek nem ismeretlenek a közönség előtt, de azért nem veszthették el érdekességöket. A napló 1846–47-ből való, s maga Petőfiné adta 1847-ben Jókai «Életképei»-ben. Most Jókainak akkor irt előszavával együtt kapjuk. A levelek 1846-ból valók s Térey Marihoz irattak, egyet pedig Térey Mari irt Petőfinek. Róna Béla bevezetéssel látta el a csinos kötetet, melyet a «Magyar nők lapja» adott ki s ára 1 frt.

Erős elbeszélések czímet adtak egy kötetnek, mely Guy de Maupassant novelláiból van összeválogatva. A hét novella, melyet a kötet közöl, a jeles franczia iró oly dolgozatai, melyekre csakugyan figyelmeztető jelző illik, akár «erős», akár «kényes». A fiatalság kezébe nem való. A «magyar nyomda» adta ki, s ára 1 frt 50 kr.

Medgyes Lajos költeményeire előfizetési felhivás jelent meg. A gyűjtemény 35–38 ívre terjed s az érdemes veterán irónak, ki mint deési pap, és jeles egyházi szónok a nemzeti törekvésekben is tevékeny részt vett, — 1846 óta irt költeményeit fogja tartalmazni. A kötet dr. Versényi György által irt életrajzával, s a költő fénynyomatú arczképével jelenik meg; előfizetési ára 2 frt, mely összeg Körmöczbányára Joerges Ágost özvegye és fia könyvkereskedő czéghez küldendő be. — *Trencsény* Károly tanár «Az én világom» czímű versgyűjteményre hirdet előfizetést, mely részint eredeti, részint fordított költeményeit fogja tartalmazni. A 8–9 ívre terjedő kötet deczember hónapban jelenik meg. Előfizetési ára 2 korona. Az előfizetéseket szerző czimére, Zomborba kell intézni.

Budapesti czím- és lakjegyzék, a főváros lakóinak, üzleteinek és foglalkozási viszonyainak e nagy lexikona VIII. évfolyamában jelent meg a Franklin-társulat kiadásában, s *Janszky* Adolf szerkesztésében, ki az előbbi folyamokat is oly pontosan állította össze. Ára kötve 6 frt.

A gazdag tartalom a szomszédos Ujpestre is kiterjed. Tartalma a következő: 1. Az utczák, utak és terek teljes jegyzéke (fekvésük meghatározásával), a szinházak nézőterének helyrajza; 2. teljes házjegyzék (a helyr. és házszám, valamint a tulajdonosok neveivel); 3. tiszti czímtár (a fővárosban székelő összes hatóságok, testületek, intézetek, iskolák, egyletek, fürdők, gyógyintézetek, közlekedési vállalatok, stb. stb. hiteles forrásból nyert adataival); 4. a budapesti és ujpesti bejegyzett összes czégek, (a czégtársak, üzletnem és czím megjelölésével); 5. gyárosok, iparosok, kereskedők, mérnökök, orvosok, ügyvédek, stb. jegyzéke foglalkozás szerint s betürendben; 6. lakjegyzék. Az egész munka alapos revizió alá vétetett. A postahivatalok, hatóságok, intézetek és a czégek a legmegbizhatóbb adatokat bocsátották a szerkesztőség rendelkezésére, úgy hogy maga a 6-ik rész közel 24,000 új czímmel szaporodott, a régi czímek pedig a jelzett pontos adatok nyomán lelkiismeretesen kijavíttattak. Kapható minden könyvkereskedésben.

Közgazdasági és statisztikai évkönyv, szerkesztette *Jekelfalussy* József, az orsz. statisztikai hivatal igazgatója és *Vargha* Gyula. A ki az általános statisztikai adatokról, országok népességéről, gazdasági állapotjairól tájékozást kiván, megtalálja e terjedelmes évkönyvben. Az akadémia megbizásából szerkesztett és 860 oldalra terjedő, és a legmegbizhatóbb források alapján egybeállított mű azért jelent meg csak most, három évi megszakitással, hogy a legutóbb európaszerte végrehajtott népszámlálások egész anyagát, tehát nemcsak Magyarországra, hanem az összes államokra vonatkozólag felhasználhassa. Felöleli a közgazdaság minden ágát, kiterjeszkedve a világ összes államaira. Az Athenaeum-társaság e munkára csak f. év végéig fogad el előfizetéseket 4 frttal s azontul a munka bolti ára 6 frt lesz.

A műcsarnok kiállítása. Az esti órákban alig lehet a műcsarnokban mozogni, oly sokaság tölti meg a szűk, kis termeket. Nappal kevesebb a látogató,

Spuller Jenő, az új franczia közoktatásügyi miniszter.

Casimir-Périer, az új franczia miniszterelnök.

Dupuy Károly, a franczia képviselőház új elnöke.

a minek oka a folyton borult idő, alig lehet valamit látni. Még ily nagy érdeklődést nem mutatott a fővárosi közönség a műcsarnok iránt.

A képzőművészeti társulat választmánya e hó 9-iki ülésén számították össze a különböző biráló bizottságokra beadott szavazatokat, s megalakították az arany érmek, a társulati ezer frtos díj, a gr. Károlyi Tibor ezer frtos pályadíja odaitélésére a bizottságokat. A kiállitásból már jelentékeny *vásárlások* történtek. Gróf *Csáky* Albin értesítette a képzőművészeti társulatot, hogy a király több magyar művésztől ezúttal is vásárol képeket. A király által megvett műtárgyak a következők: «Plén parád» *Dudits* Andortól, «Szarvas-kertben» *Ferenczy* Károlytól, «A megkötött alku» *Ferraris* Arturtól, «Delelő tehenek» *Pállik* Bélától, valamennyi olajkép; ezeken kivül: «Tevehajcsár» szobormű ifj. *Vastagh* Györgytől. A közoktatásügyi miniszter pedig a nemzeti múzeum számára megvette *Stuck* Ferencz müncheni szobrász «Atléta» czímü kisebb bronz szobrát.

Uj darabok a nemzeti szinháznál. A nemzeti szinház igazgatósága *Karczag* Vilmostól két kis vígjátékot fogadott el előadásra. Egyiknek a czime: «*Az ideál*», a másiké: «*A szülei ház*». Mindkét kis vígjátékot a legközelebbi hetekben fogják előadni, *Andreánszky* Jenő «*Katonásan*» czímű vígjátékával.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémia decz. 11-iki ülésén szaktudományi értekezések voltak napirendben. *Méhely* Lajos brassói tanártól dr. *Entz* Géza terjesztette elő a magyar fauna egy mérges kigyójáról (a vipera rákosiensisről) szóló leirását. *Roszner* Aladár «Vizsgálatok a vékonybélbolyhok szerkezetéről» czimü értekezését *Thanhoffer* Lajos r. t. mutatta be. — *Réthy* Mór előadja azt a módszert, a mely új *folyadéksugár* alakokra vezette. — *Krompecher* Ödönnek «A sejtmag sokszorossága és mekhanikája» czimű munkáját *Thanhoffer* Lajos olvasta föl. Végül *Szabó* József tartott értekezést a piroxenandesitek geológiai tipusainak megállapításáról.

A Kisfaludy-társaság havi ülését már decz. 13-án megtartotta *Szász* Károly elnöklete alatt.

Gyulai Pál nagyérdekű felolvasást tartott «Lukács Móricz élete és művei» czím alatt, a Kisfaludy-társaság néhai érdemes elnöke emlékének adózván. Lukács ifjabb éveiben Krassómegye szolgálatában állott, de 1837-ben visszavonult a közszolgálattól s egészen a tudománynak és irodalomnak szentelte magát, a mit annál inkább tehetett, mert vagyonilag is teljesen független volt. Irodalmi müködését a műfordításon kezdte, de mihamar az essay-irásra adta magát s e téren uttörő volt irodalmunkban. A negyvenes évek elején Lukács hirlapiróvá lett, nem személyes becsvágyból, hanem mert azt hitte, hogy igy többet használhat a közügynek. Ellenzéki volt, de nem heves pártember. Legjobb barátja volt Dessewffy Aurél gróf, Széchenyit pedig bámulta. A fősulyt arra fektette, hogy viszonyainkat ismertesse a külföldi sajtóban s megvédje ott a rágalmazott magyar nemzetet. A felelős kormány megalakulásakor elnöki titkár, majd később hely. államtitkár lett a földmivelési miniszteriumban. A forradalom után külföldre ment, de minden politikai czél nélkül. Visszatérve, 51 éves korában megnősült. Neje halála után a Kisfaludy-társaság elnökének választotta meg, a mi őt, a politikai irót, különös örömmel töltötte el. A társaságnak haláláig, a mi 1881-ben következett be, állott az élén. Gyulai után *Vadnay* Károly olvasta fel «A lappangó költő» czimű rajzát, a melyben Jókai életéből ir le egy érdekes epizódot. Végül *Némethy* Géza vendégnek két sikerült költeménye került felolvasásra.

A Petőfi-társaság e hó 10-iki ülésén *Szana* Tamás olvasta fel elsőnek *Abonyi* Lajos visszaemlékezéseit arról, hogy ismerkedett meg Jókaival. Kilencz éves fiú volt, a mikor először látta Jókait, a kecskeméti jogászt, a kitől rajzolni és festeni tanult. Lakásán találkozott Petőfivel és az ő révén ismerte az irodalom jelesei közül Degrét, Lisznyay Kálmánt. Az irásra Jókai buzdította s gyámolította mindaddig, míg el nem váltak. Évek mulva orvosai a Balaton vidékére küldötték, a hol szintén nem a levegő, hanem Jókai gyógyította meg jóakaró buzdításával, a melylyel ismét munkára sarkalta. A nagy tetszéssel fogadott felolvasás után *Fáy* András, a híres Fáy unokája, csinos elbeszélését mutatta be. *Palágyi* Menyhért felolvasta *Varsányi* Gyulának két versét és bemutatott egy drámai költeményt *Palágyi* Lajostól. Végül a zárt ülésben házi ügyeket intéztek el.

A magyar-egyesület, mely a főváros magyarosítását tüzte ki czélul, *Kléh* István elnöklete alatt tartotta közgyülését. Vagyona 3752 frt. Az egylet tagjai arra kötelezik magokat, hogy mindenütt magyarúl beszélnek s követelik nyilvános helyeken a magyar nyelv jogát.

A dunántúli közmüvelődési egyesület decz. 10-ikén tartotta közgyülését Budapesten, élénk érdeklődés mellett. Küldöttségileg a dunántúli kulturegyletek és több város is képviselve volt. Ugyanez alkalomból *külön irodalmi szakosztály* is alakult, melynek védnökeiül megválasztották Jókait, Széll Kálmánt, Kautz Gyulát és Hoffmann Pált, elnöke pedig Rákosi Jenő lett, alelnöke Beksics Gusztáv.

A közgyülésen *Széll* Kálmán elnökölt, ki megnyitó beszédében elmondta, hogy sikerült már megkezdeni kisdedóvók felállítását és segélyezését. *Porzsolt* Kálmán titkár terjesztette elő az évi jelentést, mely szerint a törzsvagyon 30,000 frt, a tagok száma ezer. A kiadások az első évben 720 frtot tettek, s kisdedóvókra, iskolákra fordították. Majd *Rudnay* Béla komáromi főispán jelentette, hogy az egyesület komáromi fiókja 206 taggal megalakult.

Mesterházy Kálmán
Kat. 1939/40 szám: II.

MESTERHÁZY KÁLMÁN / 1857 - 1898 / :

165. Tájkép gólyákkal. - Olajf., v. 47 x 31 cm. Jelz. j. l. "Mesterházy".

38. Kis bárány. - Szobor, br. mag.: 19.5 cm. Jelz. a talapzaton "Csucs 37."

DABÓCZY MIHÁLY :

39. Férfi fej. - Szobor, br. mag.: 31 cm. Jelz.h. a nyakon "Dabóczy M."

DAMKÓ JÓZSEF :

40. Kuruc. - Szobor, br. mag.: 41 cm. Jelz. l. "Damkó".

41. Meditáló barát. - Szobor, br. mag.: 41 cm. Jelz.h. "Roma 1904." - felirat elől "Meditatione".

DEÁK ÉBNER LAJOS : / 1850 - 1934 /

42. Mocsaras táj. - Olajf. fa, 30 x 19.5 cm. Jelz.l.b. "Ebner L."

Mesterházy Kálmán

Perállag III.

1495. l.

1444. **Szivartárca,**

békatekno, domború aranyozott díszítéssel. Japán. -
Reliefdekor. Japan.

1445. **Szivarszipka,**

tajték, borostyánkő szopókával, rajta zenélő alakok.)
mit Bernsteinspitze. Mitte XIX. Jahrhundert.

1446. **Vadászkés,**

vésett csontmarkolattal. — JAGDMESSER, mit Bei

1447. **Puska,**

vésett díszítéssel. Albán. — GEWEHR, mit graviert(

1448. **Puska,**

vésett díszítéssel. Albán. — GEWEHR, mit graviert

1449. **Puska,**

vésett díszítéssel. Albán.— GEWEHR, mit gravierte

1450. **Bot,**

ébenfa, levélfűzéres font fogantyúval. — STOCK, Eb

1451. **Bot,**

nád, csontfogantyúval. — STOCK, Rohr, mit Beingr

1452. **Bot,**

nád, rézzománcfejjel. — STOCK, Rohr, der Knopf a

1453. **Bot,**

barna fa, csontfogantyúján fekvő női akt. — STOCK

1454. **Bot,**

ébenfa, ezüstfogantyúján szirén. — STOCK, Ebenhol

1455. **Bot,**

meggyvörös fa, elefántcsontfogantyu, domború alakos

Mesterházy Kálmán

Budapesti Napló

1884. aug. 1.

Festőművészek köréből. Mesterházy Kálmán tájképeket fest az őszi kiállitásra ; ezenkivül több nagyobb tájkép-kompoziciót tervez az országos kiállitásra is. A város pályázatára három vázlatot készit

Mesterházy Kálmán

Mesterházy Kálmán: *Alkony.*

Vas vp. 1894.744

(4)

60

P2 Resti vrsb 77 60-61 kép

Sára a
hivők
csak az
fogya-
yüleke-
titok-
ember

e ez a
csónak
amikép
re sem
dolgai

egszál-
irdette
hon is
, a kik
t az új

majd
iás be-
ok köz-

A ROMANOV

Miféle eseményeket tart fenn
ország számára annak a trón
csán, mely e pillanatban Euró
tartja? Vajjon jogosult-e azok
kik II. Miklós czártól a szabada
beköszöntését várják? Hiszen
hogy III. Sándort is úgy üdvö
közvélemény, mint a szabadság
dozóját, mikor apja szörnyű h
birodalma koronáját fejére te
volt őszintébb, nyiltabb autokr
tüzte ki politikája jelszavául azt
«Oroszország az oroszoké» s
degebben uralkodói hivatását
adatául ismeri a mult intézmé
lárditását? Mindezen kérdések
megadni a választ.

Azonban Oroszországban mi
A régi barbár, sötét előitéleteibe
tiv ország egy Nagy Péter czár
zada alatt Európa legnagyobb
dötte fel magát s népének szel
hetetlenül fakasztotta a kultura
lyek képesítették arra, hogy a
czivilizáczióhoz simulhasson.
mely sorsában, történetében

Mesterházy Kálmán festménye.

ŐSZI ALKONY.

HIVÓ

V DEZSŐ
IŰVÉSZ
LLITÁSÁRA

DURAY TIBOR
IVÉSZEK
N LÁSZLÓ
ŻMŰVÉSZ
KIÁLLITÁSÁRA

3-ÁN, VASÁRNAP DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR

ÁRA 1 PENGŐ

LMUTATÓJÁNAK
LLÉR

MESTERHÁZY *Kálmán*, festő, * Szabadka 1857, † Budapest 1898 jan. 24. Rendszeres művészeti tanulmányokat nem végzett s félig-meddig autodidakta módjára festett tájképeket, amelyeket 1874 óta ki is állított. Ezen, főkép Spányi hatása alatt készült képeinél jelentősebb volt az a munkássága, amellyel a magyar művészek műveit vidéken rendezett kiállítások révén s a társasélet szélesebb köreiben terjeszteni igyekezett. Két képe a Szépm. Múzeumban van.

E. G. II. 111 l.

látható,
~~[illegible]~~ csaknem ~~[illegible]~~ szembe néz~~[illegible]~~ és ~~[illegible]~~
ünetett álló gyermeket jobb kezével hóna alatt
~~[illegible]~~ áldásra emeli és baljában gömböt tart. A
mná nak palástja kék és szűk ujú brokátruláját

ága 63 c/m.
~~[illegible]~~
20 kr. = 1702 Kª 40 f.

O.

Mesterházy Kálmán

1. Tanulmányfej. Az 1880-iki karácsonyi képkiállításon.
(Enthiti: Képzőmüv. szemle 1881. 12 l.)
u.o. megvette Liptay Béla bárónő.

Mesterházy K. tehetséges képíró, ki a karácsonyi kiállításon két jellemzetes Tanulmányfő által keltett figyelmet s különösen az Ország világban megjelent rajzai által nevet szerzett: most két terjedelmesebb kompozicion fest. Az egyik czime: Titkos látogatás s egy betyárt ábrázol, ki az esti homálynál szeretője sírján bicsúl, míg lova oldalvást a kerítéshez kötve áll. A másik kép Őszi táj-t ábrázol. Mindkét művet a tavaszi kiállításba küldi szerzőjük.
Képzőmüv. szemle, 1881. 30. l. (február)

1881. tavaszi kiállítás:
Figyelmet kelt M. K. is ki négy művel szerepel. 1) Tájkép vázlat röpködő madarakkal. 2) Paraszt fiu tanulmányfő. 3) Őszi táj (szép távlat, a mocsaras előtér hatásos festése, sikerült hangulat). 4) Titkos látogatás. Elhagyott temető esti hangulatat érdekes világításban. A szegény legény kerítéshez köti lovát, maga pedig kedvese sírja előtt áll, amaz fejfájára támaszkodik. A buslakodó legény arca szemi jávitásokat igényel. E hiba nélkül a kép a jobbak egyike volna a tárlaton.
u.o. 1881. 60 l. (április)

Az állandó képárúcsarnokban (műcsarnok) nehány képet állított ki 1881-ben.

1881. Julius végén szülővárosában Szabadkán kiállítást rendez műveiből s ott huzamosabb ideig arcképeket fog festeni.
u.o. 1881. 114. l.

Mesterházy Kálmán f.

(1881. szept emb.) K[illegible]
meg a polgári leány[illegible]
csinosan díszített terme[illegible]
házy Kálmán kiállítása. [illegible]
ség mindjárt az első napon [illegible]
érdeklődést tanusított e tárlat[illegible]
a nyugat szabadkán még sohasem
rendeztek. Különösen tetszett a
Titkos látogatás, meget szentiványi
Too Nándor földértokos vett meg.
Őszi tájkép-e is élénk érdeklődés tár-
gya. Ezt Szalay L. A. ügyvéd 250 frtért
vette meg. Blaha Lujza asszony
arcképjére szintén alkudozott egy mü-
barát. A szabadkai sajtó dicséettel
emlékezett meg róla, mint a város
szülöttjéről.
Képzőművészeti Szemle, 1881. 144-l.

1881. Karácsonyi kép kiállítás
Szélmalom. és néhány tájvázlat. Öveg
ember-e (aquarell) gondos munka.
u.o. 1881. 184

...ielett wilt!
...ikoln egyik
...en meeste-
...d kiton-
...nagy.
...ina

Mesterházy Kálmán f.

(1881. szeptemb.) Közelebb nyílt meg a polgári leányiskola egyik csinosan díszített termében Mesterházy Kálmán kiállítása. A közönség mindjárt az első napon nagy érdeklődést tanúsított e tárlatáránt a nyugent Szabadkán még sohasem rendeztek. Különösen tetszett a Titkos látogatás, meget szentiványi Too Nándor földértokos vett meg. Őszi tájkép-e is élénk érdeklődés tárgya. Ezt Szalay L. A. ügyvéd 250 frtért vette meg. Blaha Lujza asszony arcképére szintén alkudozott egy nyúbarát. A szabadkai sajtó dicséettel emlékezett meg róla, mint a város szülöttjéről.
Képzőművészeti Szemle, 1881. 144-l.

1881. Karácsonyi képkiállítás

Szélmalom. és néhány tájvázlat. Öveg ember-e (aquarell) gondos munka.
u.o. 1881. 184

Mesterházy Kálmán

A Képzőművészeti Társulat tárlatain a következő műveivel vett részt:

1881. tavaszi kiáll.: Titkos látogatás, olajf., 800 frt. — Paraszt fiú, olajf., 120 frt. — Őszi tájkép, olajf., 250 frt. — Tájkép, olajf., 70 frt.

1882. őszi kiáll.: Székely Kornélia arczképe, olajf. — Alkonyat tehenekkel, olajf., 160 frt. — Hazafelé (alkonyat), olajf.

1883. alkalmi kiáll.: Halászás alkonyatkor, olajf., 650 frt.

1883. őszi kiáll.: Szentendrei részlet (Sztara voda), olajf., 120 frt. — A kis halász, olajf., 200 frt. — Alkony tehenekkel, olajf., 200 frt. — Reggeli szürkület, olajf., 200 frt. — Ábrándozók, olajf., 750 frt. — Hátramaradtak, olajf., 2000 frt.

1884. tavaszi kiáll.: Idyll, tájkép, olajf., 300 frt.

1885. orsz. ált. kiáll.: Balatoni részlet, olajf., 400 frt.

1886. őszi kiáll.: Balatoni részlet, olajf., 400 frt. — Balaton, olajf., 500 frt. — Őszi szántás, olajf., 400 frt.

1887. őszi kiáll. II. sor.: Libák kedvencze, olajf., 450 frt. — Erdő szélén, olajf., 300 frt.

1888. őszi kiáll. (I. és II. sor.): Eső után, olajf., 200 frt. — Patak szélén, olajf., 350 frt. — Erdő szélén, olajf., 1000 frt.

Mesterházy Kálmán

Mesterházy Kálmán, Kőszépbükki, festő; szül.
megh. 1898 január 24-én Budapesten.

Mesterházy Kálmán

1888. Budapest.
1. Erdő szélén. Olajf. 1000 ft.

Ötvi Kiállítás II. 1888.

1889. Budapest.
(190) Balatoni nádas. Olajf.
(268) Balaton Fenékről Olajf.

Téli kiállítás 1889/90.

1890. Budapest.
(188) Este felé. Olajf.

Téli kiállítás 1890.

1891. Budapest.
(26) Balatoni halászok. Olajf. 450 f.
(246) Erdőrészlet Somogyból. " "

Téli kiállítás 1891/92

1892. Budapest.

(11) Holdfelkölte. Olajf.
(414) Balatoni részlet Fenékről bekintve. Olajf

Téli kiállítás 1892/93

Jakab mester

fedő

XVII. sz.

F Sz. Szabadkán 1854-ben. +

1587. Mesterházy Kálmán.

Budapesten 1898 január 24-én.

Balatoni részlet.

A kép a Balaton partjának egy részletét tünteti fel a háttérben hegygyel és jobbról vitorlás csonakkal. Az előtér nádas és lápos terület, hol nyir- és füzfacsoport diszlik, meg három tehén tünik fel, a melyeknek egyike iszik. A tó felett nagy számú sirály röpköd. Az égbolt felhős. Alól, a bal sarokban, a mester jelzése ez: 96. MESTERHAZY K.

Vászon, méretei 157: 191 cm. 700 frton.

Vétetett 1897: I. 7-én a 69859 sz. rendelet alapján (12/97.)

Az 1900: VIII. 18-án kelt 57012 sz. leirattal kiadatott a békéscsabai Muzeumnak (428/900.), mit a minister 1900: X. 13-án 74196 sz.a. vett tudomásul. (536/900.) IX.

L. a Békésmegyei Közlöny 1900: 20-án kiadott 70. számának napi ujdonságaiban „a békéscsabai Muzeum“ czimü közleményt.

Vid. Muz.

A Képzőművészeti Társulattól átvétetett 1897: II. 5-én, mit a vall. és közokt. minister 1897: VI. 24-én 26876 sz.a. vett tudomásul.

MESTERHÁZY KÁLMÁN.

1857—1898.

Meghasonlott kedélylyel szakította meg életét egy festőművész. Elmerült a szirtek közt, a nagy oczeánban, az élet tengerében. A mi kicsiny művészi életünk nincs ugyan kitéve a nagy orkánoknak, de révpartjai ép oly nyíltak, mint bárhol. Az emberi indulatok szerteszét ragadnak belőle, s a törékeny naszádokat a vihar forgatagában végzetük eléri. Mesterházy Kálmán is ily törékeny hajón indult neki a viharnak, mely el is sodorta.

Negyven éves ember volt, naiv lelkületében még ifjabb. Művészete még ki sem fejlett teljesen. A mint indult, többet lehetett várni tőle, mint a mennyit élete művészi eredményeül fölsorolhatni. Késett, megakadt, vagy betelt tehetsége? Avagy eljegyezte végzete, s hirtelen kiszakította érvényesülésének küzdelméből. Mi mindig úgy tekintettük, mint a kire az élet, a művészet derűje vár s ő maga is készült, habár nem csüggedés nélkül, előre törni.
S íme elfáradva a küzdelemben,
önkezével vetett véget az életének.
Fegyverét január 24-én irányozta halántékának. Mért tette? Élete nem volt boldog. Küzködött ambicziójának betöltéséért, mint művész. Küzködött lelke és szíve kielégítésére, mint ember. Meghalt küzdelmei hajótörése következtében.

Mesterházy Kálmán az utolsó két évtizedben mint tájképfestő vált ismeretessé. Nagy diadalokat nem aratott, de kisebb-nagyobb sikerekben sokszor volt része. Leginkább a vízpartok hangulatát szerette festeni. Csaknem minden képén ott a víz tükre, a füves, bozótos, sásos parttal, a magányos fákkal, a fodros felhőkkel, melyeket az alkonyati nap világít be. A leáldozó nap, vagy az alkony szürkeségében már föltetsző hold kedvelt motivumai képeinek. Néha magányos gólya a tó szélén. Emberi alakokat alig festett képeire. A méla, a háborítatlan hangulat tolmácsolója szeretett lenni, melyben a természet nyer kifejezést. Különösen a Balaton foglalkoztatta, a nagy víz, a nagy levegő felhős és napos egével. Képei berendezésében, azok szerkezetében sokoldalú, változatos nem volt. A színek, a hangulatok skáláját azonban poétikus kedélye diktálta. Ezek kifejezésében fejlődött szépen tehetsége, s művészi egyénisége. Mégis észrevehető, hogy lassan és nem akadálytalanúl fejlődött. Az élet köznapi harczaiból gyakran sok ideig nem bírt kiszabadúlni, és ecsetjéhez hozzá sem nyúlt. Pedig gyorsan és könnyen tudott festeni. Az ezredévi kiállításra egy nagy tájképet, melyet aztán a kormány meg is vásárolt, a beküldés utolsó idejében, egy hét alatt megfestett. Családi életében nyugalom nem várt rá. Kerülve az otthont, a száműzetés sivárságát próbálta édesíteni a vidám társaságokban, pohárcsengés közt. Az anyagi gondok is ránehezedtek. De Mesterházy Kálmán bohém természet volt; még halála előtti napon is harsogó kaczagással adta elő megszokott társaságában új anekdotáit.

1857-ben született Szabadkán. Zenész akart lenni, de mikor iskolái befejezésére Budapestre jött, erről lemondott, s a festészethez pártolt. 1871-ben komolyan kezdett a festészettel foglalkozni, s külföldre ment, hogy tanuljon. A műcsarnokban 1874-ben állította ki első festményét, s aztán alig volt kiállítás, melyben részt ne vett volna. A képzőművészetek belső életében is buzgólkodott, s pár évvel ezelőtt az ő közreműködésével alakúlt meg a Nemzeti Szalon, a képzőművészek és műpártolók egyesülete, melynek egyik irányzó tisztviselője, a gazdája lett. A társas életben, mint élénk szellemű ember kedvelt volt. Váratlan halála nagy részvétet keltett.

*

Mesterházy Kálmán temetése január 26-ikán délután a kerepesi-úti temető halottas házából ment végbe. Ravatalát elboritották a koszorúk. Összegyültek a művészet és irodalom képviselői, a jó ismerősök. Testületileg jelent meg a Nemzeti Szalon választmánya, képviselve volt a képzőművészeti társaság. A halott anyja, kit a csapás megtört, nem jelenhetett meg, ellenben ott volt a koporsó mellett, talpig gyászban a festő felesége, Pongrácz Klára bárónő. A gyászszertartást Szász Károly ref. püspök végezte, megható imát és beszédet mondván. A gyászszertartás után megindult a gyászmenet a sírhelyhez, a hol barátja, Margitay Tihamér festőművész búcsúztatta el a halottat. Beszédét igy fejezte be: «Most, midőn a férfikor teljében nyilatkozhatott volna meg szép lelked teljes fényében, eldobtad az ecsetet, kiragadtad magad tisztelőid s szeretteid köréből, belenyultál a mindenható jogába, önönkezeddel tépve el életed fonalát, a mihez csupán istennek volt joga. Miért tevéd? Belefáradtál az élet gyötrelmes küzdelmeibe, megtépett lelked nyugalmat nem talált? Reményeiben, vágyaiban csalódott önbizalmad, elveszté bátorságát? Megrendült szivvel állunk itt sirod körül, mint kárvallottak, kiket drága kincseiktől fosztott meg a végzet.» Mesterházy Kálmán művészi hagyatékának rendezését barátja, Roskovics Ignácz festőművész vállalta magára

MESTERHÁZY KÁLMÁN. Uher Ödön fényképe után.

A SZERZETESRENDEKRŐL.

Érthető izgalmat okozott a derék, hazafias ferenczrendi barátok soraiban annak a híre, hogy szabályzataikat rendkivűl szigorúakká teszik. Ez a törekvés különben nem új a római kuriánál, mert pl. e század elején hasonló kisérlet történt a magyarországi kegyes tanítórenddel szemben s Váczon össze is ült a piaristák konventje, hogy tárgyalás alá vegye a kilátásba helyezett ujításokat, de úgy maguknak a szerzeteseknek, mint a szabadelvű magyar közvélemény ellenállása elég erős volt, hogy meghiusítsa a rend szabályainak nagyobb szigorítását. Igy történt azóta ismételten, igy történt most is, mert a pápa a ferenczrendiek mostani tagjainak megengedte, hogy továbbra is eddigi szabályzataik szerint élhessenek.

Az úgynevezett kolduló szerzetek ma már sehol sem maradtak meg hajdani szigorúságukban. A szabályzatok kiméletlen keménységén mindenütt szelidített a haladó kor szelleme. Csak itt-ott akad még egy-egy hive a régi fegyelemnek, valamelyik félreeső kolostorban. Többnyire kapuczinusok vagy ferenczrendiek ezek, kik egyaránt assisi szent Ferenczet vallják rendjük alapitójának. Amannak kávébarna, emennek fekete csuhája nehéz durva posztó, melyet egész nap nem vetnek le. A derekukat átfogó fehér zsinórt magok a «barátok» készitik s ezen függ az olvasó is. Lábaikon nem czipőt, hanem csak bőrtalpat viselnek, mely egyetlen darab vastag bőrből áll s szijjak satolják a lábra. Csak a kapuczinusoknak van engedélyök körszakállt viselni, de szájuk körül ezt is le kell nyirniok, nehogy mise közben a szentelt borba beleérjen. Mindkét rendnek kiváltsága van gyóntatni és pedig a rendes papi stóla nélkül, melyet a többi papság használni köteles, s mely a nyakba vetett és a mellen lecsüngő, himzett kereszttel ellátott, drága szövetű, két-három hüvelyk széles szalagból áll.

A ferenczrendi barátokkal s a kapuczinusokkal azonos szabályok alá tartoznak a minoriták is, habár ezeknek csuhájok valamivel könnyebb s csak papi hivatásuk teljesítése közben és otthon viselik. Szintén fehér zsinór és olvasó fűzi derekukhoz, míg a «mezitlábas» augustinusoknál az olvasó már elmarad s a zsinórt feketén fényezett szíj vagy félselyem öv pótolja. Azonban az augusztinusok sem járnak már régóta mezitláb.

Egyébiránt a különféle szerzetesrendek inkább csak nevökre és viseletökre nézve különböznek egymástól, mert szabályzatuk nem mutat lényeges különbséget, fogadalmuk ugyanaz a szegénységre, önmegtartóztatásra és engedelmességre vonatkoznak, melyekhez csak a jezsuita rendnél járul egy negyedik különös fogadalom, a hittérítés tárgyában. Ruházatuk majdnem mindig hosszú bő tunika, a skapuláré, egy széles a mellről és hátról alácsüngő hosszú ruha s a derékzsinór. A benczéseknél reverenda, skapuláré és zsinór egyformán fekete, csakhogy utóbbit a skapuláré alatt viselik. A ciszterczitáknál ellenben a tunika fehér, csak a skapuláré és zsinór fekete, s utóbbit a skapuláré fölött hordják. Viszont a domokosok egészen fehérek s csak abban különböznek a premontreiektől, hogy ezeknek zsinórjok a skapuláré fölött van s imádkozásnál fehér palástot használnak, mig amazok feketét.

A fölvétel és beöltöztetés egyformán történik minden szerzetnél. A térdelő kandidátustól azt kérdi a főnök: «Quid quaeris?» (Mit keressz?) Felelet: «Misericordiam dei, et vestram, reverendissime pater et hujus ecclesiae societatem.» (Isten kegyelmét s a te és a szerzet társaságát, tisztelendő atyám.)Azután kikérdezik a jelöltet, nincs-e valami betegsége, adóssága? s ha mindenre megfelelt, kivetköztetve ruhájából, ráadják a rend öltözetét e szavakkal: «Exuas veterem hominem et induas novum in Christo Jesu domino nostro.» (Vetkőzd le a régi embert és öltsd fel az újat az Ur Jézus Krisztus nevében.) Egyúttal valamely szent nevét adják rá, s arról nevezik el ettől fogva.

Ezzel veszi kezdetét a noviciatus (újonczság), mely többnyire egy évig tart s letelte után a novicius leteszi az úgynevezett egyszerű fogadalmat három évre, mely idő alatt felsőbbsége engedelmével még mindig lehető a kilépés. Három év mulva az ünnepélyes fogadalmat teszi le a jelölt, mely czélból sorra járul minden testvérhez, hogy szavazatát és beleegyezését kérje, a mit különben nem szokás soha megtagadni.

A fogadalom ünnepélyes letétele ugyanazon formaságok között történik, mint a fölvétel, s csak azután következik a nyilvános szertartás. Az arczával az oltár elé boruló jelölt fölött elmondják a litániát, s utána a kandidátus háromszor énekli el emelt hangon, hogy «Suscipe me, domine» . . . mire a kar válaszol. Azután fölkel, fölmegy az oltár lépcsőin, fölolvassa a már előbb sajátkezüleg leirt fogadalmi formulát, mely örökre kötni fogja, s magán az oltáron

TINA DI LORENZO.

aláírja azt. Végre letérdel a főnök előtt, újból engedelmességet esküszik, s egymás után fogadja a jelenlevőktől a testvéri csókot, e szavak közt: «Do tibi osculum verae et sincerae confraternitatis» (Nyújtom az igaz és őszinte testvériesség csókját.)

Egyhangú, komor élet veszi kezdetét ettől a percztől fogva, melyet csak a tűrő lemondás tesz elviselhetővé. Öt órakor reggel már megkondul a kolostor harangja, hogy reggeli imára az oratoriumba szólítsa a testvéreket, mely körülbelül egy negyed óráig tart, csöndes ima és elmélkedés közt, s azután a templomba vonulnak s ott elmondják a szokásos primet és terczet, melyek mindenike egy himnuszból, három zsoltárból, egy responsoriumból és egy imából áll. Utána a reggeli következnék, de ez sok kolostorban egészen hiányzik. Ellenben 10 órakor ismét templomba hiv a csengetyű szava, a hol most a sext és nóna reczitálása váltja fel a primet és terczet; 3/412-kor még egy rövid vallási gyakorlat előzi meg a délebéd elköltését. Utána két órakor a vecsernye és a completorium következik, a mi eltart körülbelül 3/4 óráig s csak azután van megengedve rendesen a kimenés.

Itt már az öregebb rendtagoknak teljes szabadság van engedve, ellenben az ifjabb, még föl nem avatott «clericusok» csak kettesével mehetnek sétára, a noviciusok pedig csak felvigyázójuk felügyelete alatt, nélküle egy lépést sem tehetnek a kolostor falain kivül. Egy engedély nélkül a kolostoron kivül eltöltött éj érvénytelenné teszi a noviciatus lefolyt idejét, úgy, hogy azt ujból kell kezdeni. A séta is csak 6 óráig tarthat, ezután újra szól a csengettyű a matutinumra, mely után szerény vacsora következik, hogy kevéssel 9 óra előtt még egy rövid esteli ájtatoskodás fejezze be a napot, hideg szobában, jégvirágos ablakok mögött, mert a novicius nem ismeri a fütött szoba kényelmét.

Ritka alkalom visz egy kis zajt, egy kis változatot a kolostori élet néma csendjébe. Ilyen alkalom egy rendfőnök, a provinciális vagy apát beigtatása. Olyankor a kolostorok asztala is kitesz magáért. Ime egy régi étlap egy beigtatási ünnepi lakomáról.

1. Leves à la Miksa mexikói császár. (Tokaji bor.) 2. Lazacz olasz salátával. 3. Orosz pástétom. 4. Körített marhapecsenye. (Malaga.) 5. Spárga vajjal. Bárányborda. 6. Jérczeszelet à la St. Cloud. (Egri vörös bor.) 7. Szarvasderék nyárson sütve. 8. Libapecsenye. 9. Infulácziós budding. 10. Maraszkin gelée. (Pezsgő.) 11. Fagylalt. Csemege. Asztali borok.

Kiáltó ellentéte ennek egy más, hatszáz évvel ezelőtti étlap, midőn IX. Lajos franczia király tett látogatást a sensi minoritáknál. Akkor csenresznyén kezdték, volt hozzá fehér kenyér, gyenge bab tejben főzve, halak és rákok, angolnapástétom, rizs törött fahéjjal s mandula-tejjel, angolna finom mártással, lepény és gyümölcs s bőven bor. Mikor ezen lakoma után a király a kolostor templomában az oltár elé térdelt s a testvérek valami széket kerestek a királynak, ez megelőzte őket s leült a kövezetlen templom poros padozatára s a szerzeteseknek is intett, hogy köréje telepedjenek.

Hogy a szerzetesi élet a régi időkben sem volt mindenütt túlságosan rideg és szigorú, bizonyítja egy vándorló barát, ki a félvilágot bejárván, azt jegyezte föl a thorbergi karthauzi kolostorról, hogy az a világ «legvigabb kolostora». *V.*

A DREYFUS-FÉLE PÖRÖK FŐSZEREPLŐI.

Már több izben volt alkalmunk híreket és képeket is közölni arról a világra szóló izgalmas ügyről, mely a hazaárulás vádja miatt elitélt és tiszti rangjától megfosztott *Dreyfus* személyéhez fűződik s melynek egyik legutóbbi eseménye Esterházy-Walsin gróf vád alá helyezése és egyhangúlag történt fölmentése volt.

Dreyfus három év óta sinlődik fogságban a délamerikai franczia fegyencz-gyarmathoz, Guyanához tartozó Ördög-szigeten. Gazdag családja és hozzátartozói mindent elkövettek s elkövetnek, hogy a szerintök méltatlanúl szenvedő volt-kapitányt a terhére rótt hazaárulás vádja alól és szörnyű fogságából kiszabadítsák. Fáradhatatlan törekvéseikkel nem keltettek nagyobb figyelmet mindaddig, míg a franczia szenátus egyik alelnöke, az elszászi származású Scheurer-Kestner föl nem lépett s a fogoly Dreyfus ügyének újabb megvizsgálását nem sürgette. E tekintélyes szenátor sem tudta ugyan Dreyfus szabadon bocsátását és a szörnyű vád alól való fölmentését kieszközölni, de annyit mégis elért, hogy a Dreyfusnak tulajdonított bűn voltaképi tetteseül a homályos származású Esterházy-Walsin gróf őrnagy került gyanúba, a miért ez aztán hadi törvényszék elé is állittatott.

Két teljes napon át tartott az egész világon ideges érdeklődéssel kisért tárgyalás, a melyen *Luxer* tábornok elnökölt s a melynek végeztével az a szokatlan dolog történt, hogy a vád alól egyhangúlag fölmentett Esterházyval úgy az elnök, mint a szavazó hadbirák tüntetőleg kezet szorítottak, ezzel is bizonyítni kivánván, hogy Esterházyt teljesen ártatlan és kifogástalan bajtársuknak tekintik.

A fölmentő itélet azonban a közvéleménynek csak egy részét nyugtatta meg; a másik rész megbotránkozással fölháborodott miatta.

A világ minden nyelvű hirlapjaiban napról-napra tárgyalt sajnálatos ügy napirenden léte alkalmából időszerű, hogy e nagy fontosságú esemény főszereplői közül ezuttal bemutassuk Dreyfust, Scheurer-Kestner szenátort és a hadi törvényszék elnökét, Luxer tábornokot, ki fényes előmenetelű katonai pályáján Páris térparancsnokságáig emelkedett. Esterházy-Walsin arczképét már előbb közöltük.

A Dreyfus-féle ügynek épen olyan váratlan, mint érdekfeszítő fordulatot adott újabban Zolának, a hirneves regényirónak, az a fölszólalása, melyet nyilt levél alakjában a köztársaság elnökéhez intézett, oly sulyos vádakkal illetvén a katonai biróságot és annak tagjait személyenként is, hogy a köztársasági kormány kénytelen lett esküdtszék elé idézni a kiváló írót. E már köztudomású dologra való tekintettel bemutatjuk Zola Emil arczképét is, mely a költőt egy vasúti gőzgépnek a gépész és fütő számára szolgáló nyilt folyosóján állva tünteti föl. Zola ugyanis midőn a «Bête humaine» (Az állatember) czimű regényének megirásához akart fogni, szokása szerint előtanúlmányokat tett azon életkörülményekre és személyekre vonatkozólag, a melyeket regényében tárgyalni szándékozott. Minthogy pedig a nevezett regényhez épen a vasúti munkások és alkalmazottak életének s foglalkozásának ismeretére volt szüksége, engedélyt kért a nyugati vasúttársaság igazgatójától, Marintől, hogy egy express vonatnál a gőzgépen utazhassék Párisból Nantes állomásig. Az igazgató készséggel teljesité a regényiró kérését s egyszersmind kisérőül mellé adta Clérault főmérnököt. A gépész és a fütő valami idegen mérnöknek vélték Zolát s így minden rá való tekintet nélkül végezték rendes munkájukat az egész úton. Annál figyelmesebben szemlélte őket és foglalkozásukat Zola, ki ez úton szerzett tapasztalatait aztán mesterileg dolgozta föl regényében. Zolának az emlitett helyzetben fölvett képe tehát a valóság alapján készült, mikor Zola épen indulóban volt ez érdekes tanulmányútjára.

TINA DI LORENZO.

Olaszországban újabban is egyre-másra tünnek föl az előadó művészet csillagai. Salvini, Zacconi, Duse után Tina di Lorenzo ejti lázba a színházak közönségét. Művészetük nagy hatást tett nemcsak hazájukban, hanem mindenütt a külföldön is. A legújabb csillag: *Tina di Lorenzo*, szintén ellátogat hozzánk, s a miről lelkes szinházlátogatók már hetek óta beszélnek, alkalmunk lesz őt látni a Vígszinházban, a hol az «Otthon», a «Vasgyáros», «Denise» és talán «Lecouvreur Adrienne»-ben fog föllépni.

Tina di Lorenzóról szólva, önkénytelenül is fölmerül a kérdés: mit szól Duse a nagy olasz művésznő az új csillaghoz? Mindakettő eredeti, önálló művészi egyéniség, de hogy mégsem vetélytársak, legjobban bizonyítja Dusenak az a hízelgő, áradozó kritikája, mely egy olasz folyóiratban nem rég jelent meg. Tina di Lorenzo is az egyszerűséggel hat, kerüli a szinfalhasogatást, s a leghevesebb kitöréseiben sem hívja ki maga ellen a jó ízlést. Tökéletesen átérzi szerepét, a színpadon teljesen azzá lesz, a kit játszik, úgy, hogy a nagy jelenetek után, még öltözőjében is a színpad hatása alatt áll. Hanem egyben fölötte áll Dusenak, s ezt Duse is elismeri. Tina di Lorenzo igen szép, s megjelenése már előre biztosítja a közönség tetszését. Ezúttal bemutatjuk olvasóinknak a művésznő arczképét, játékáról, s ő róla magáról többet majd akkor, ha láttuk és hallottuk.

A MÁTYÁS-SZOBOR MINTÁJA FADRUSZ MŰTERMÉBEN.

Fadrusz János jeles szobrászunk pár héttel ezelőtt fejezte be a Naphegyen lévő műtermében Mátyás király szobrának nagy mintáját. A hatalmas nagyságú szobor Kolozsvár város főterére, a nagy templom mellé van szánva. A teljesen kész minta két és fél életnagyságú arányban ábrázolja Mátyást, az igazságost, lóháton ülve. Alig egy évvel ezelőtt készittette el Fadrusz a minta vasvázát. Erre rakták aztán a lovag és ló idomait természetes alakká kidomborító agyagot. A helyes arányokban megmintázott kis szoborcsoport méreteit kellőleg megsokszorozva, úgy készitették a vas-vázat, mintha a hatalmas lónak csontvázát alkották volna meg, összes bordáival együtt. Az így fölállitott váz kovácsolt vasból maga nyolcz métermázsát nyomott. E mérnöki pontosságú munka után kezdődött a formálható puha agyagnak a vasgerinczre való fölrakása. A mai állapotban készen levő ló a rajta ülő lovas alak mintegy 65 métermázsát nyomhat. A kitünően sikerült nagy minta főalakjához, Mátyáshoz, Fadrusz összeszedte a Mátyásról bárhol található arczképeket és szoborműveket; ezek alapján mintázta meg a kora szerinti pánczélos fegyverzetben ülő alakot. A lóhoz Fadrusz külön tanulmányokat tett a mezőhegyesi állami ménestelepen, a hol e czélból három hónapig tartózkodott.

A nagyszabású szobor fő alakja immár öntés alá került a múlt héten. Mostani képünkön a ló agyagban áll a huszonegy méter magas műteremben, egy könnyen forgatható tengelyű állványon. Mátyás király fejét gipszbe takarva már levették az alakról, minthogy az arcz kibontása a reá rakott gipsz-negativból különös

MAGYAR ÉLETRAJZI LEXIKON 3925/1966.

Mesterházy Kálmán (Szabadka, 1857. ?? -- Bp., 1898. jan. 24.): festő. 1873-tól 1877-ig a képzőművészeti főisk.-n tanult. Tájképei közül kettő az MNG tulajdonában van. Festészeti munkásságánál jelentősebb volt a m. művészek müveit vidéki kiállitások keretében és egyéb módon propagáló, a figyelmet rájuk irányitó tevékenysége.

Mesterházy Kálmán festő

Magyar Életrajzi Lexikon

Mesterházy Kálmán.
festőművész.

** **A főváros Mesterházy Kálmán festőművész emlékéért.** Mesterházy Kálmán festőművész, a 80-as évek utolsó festőjének hamvai eddig a kerepesi temető olyan régi parcellájában pihentek, amelyet 40 év után szokás szerint kiüritenek. *Ugron* Gábornak, a Magyar Irodalmi és Művészeti Szövetség elnökének intervenciójára a főváros *Mesterházy* földi maradványait exhumáltatta és a II/34. számu parcellában lévő diszsirhelyen adott neki örök pihenőt. Az áthelyezés junius 16-án történt a család és a jóbarátok jelenlétében, amely alkalommal a szövetséget *Farkas* Zoltán dr. titkár képviselte.

Ujság, 931. VI. 21

Ujság, 1931. Jun. 21.

1

Mesterházy Kálmán

A NEMZETI SZALON NEGYVEN ÉVE

Egy borus novemberi napon, 1893 késő őszén a Herlicska-féle vendéglőben kisebb művésztársaság ült együtt. *Mesterházy* Kálmán, *Margittay* Tihamér, *Roskovics* Ignác, *Kacziány* Ödön, *Gerster* Kálmán, *Nagy* Lázár és *Boros* Gyula bunak eresztett fejjel tárgyalták a művészek közös bajait. Bizony nagy bajok voltak akkor is, sok volt a kép, kevés volt a vásárló. Borozgatás közben egymást követték a korszakalkotó ideák, mindegyiknél csak kicsi hijja volt a megoldásnak, de éppen azon a kicsiségen mullott mindig minden. Valljuk be, a nagyratörő ideákból nem lett semmi, a hajnali órákban a kis művésztársaság szerteoszlott és nem történt semmi. És mégis, ez a novembervégi beszélgetés volt a kiindulópontja a *Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület* megalakulásának, a mely ma nyitja 40 éves jubiláris kiállitását.

Az elégedetlenség magját elég volt elvetni, magától nőtt, sarjadozott tovább és a mind rendszeresebbé váló megbeszéléseken 1894 elején megalakitották a „*Magyar Képzőművészek és Műpártolók Egyesületét*" és a cimbe *Margittay* Tihamér és *Fekete* József ajánlatára bevették a *Nemzeti Szalon* nevet is. Május havában összehivták a *Nemzeti Szalon* megalakulását kimondó első közgyülést, amely diszelnökül gróf *Zichy* Jenőt választotta meg, elnök *Vastagh* György lett, alelnökök *Margittay* Tihamér és *Endrődy* Sándor, igazgató *Gerster* Kálmán, műtárossá és gazdává pedig *Mesterházy* Kálmánt választották. A Hungária-szálló különtermében tartott közgyülés váratlan érdekessége volt a torzonborz *Munkácsy* Mihály megjelenése, akit óriási lelkesedéssel nyomban a második diszelnöki állásba emeltek.

Az egyesület megalakulása kellemes izgalmat váltott ki a művészek körében és mint az uj tavasz hirnöke megindította a zsendülést az akkoriban kissé fáradt, kissé szervezetlen magyar művészet berkeiben is. 1894 október 27-én tartotta a Nemzeti Szalon első műkiállitását és a következő év pünkösdjén már programjához hiven megrendezte az első vidéki kiállitást is Kolozsvárott. A budapesti kiállitó helyiség először a Józsefkörut 45. szám alatti ház első emelete volt, később átköltöztek az Ujvilág-utcai házba, 1899-ben megnyilt a Kossuth Lajos-utcai kiállitó helyiség, hogy az egyesület végül a mai Erzsébet-téri modern épületben találjon végleges hajlékot. Az elnöki székbe akkor már gróf *Andrássy* Gyula került.

A *Nemzeti Szalon* a 900-as évektől kezdve érdekes szerepet játszott a magyar művészet történetében. A Szalon képviselte a maradisággal szemben a haladó szellemet, a Nemzeti Szalon fogadta körébe a bátrabb, egyénibb hangu művészeket s mintegy képviselete lett annak az európaian magyar szellemnek, amely mindent felszivott, ami nyugati érték, de semmit sem adott fel, ami

hagyományosan magyar. A művészi szabadság tavaszi áramlata és a művészi egyéniség aromás illata lengte körül a Nemzeti Szalon vidékét. Sokan, akik ma már testi mivoltukban megszüntek lenni, de a magyar kulturának örökértékü tényezői, a Nemzeti Szalonban jutottak először szóhoz, ott kezdtek szárnyalni a Parnasszus felé.

Több évtizede lendületes harc után — be kell vallanunk —, volt egy időszaka a Nemzeti Szalon történetének, amikor mintha eltávolodott volna eredeti céljaitól, érdektelenül, öregen vegetált, jelentősége csökkent, szinte megszünt és csak a régi nemes patina szerzett számára becsületet. De mintegy két esztendővel ezelőtt az uj vezetőség uj szellemet hozott, helyesebben visszavarázsolta a régit és a Nemzeti Szalon azóta ismét fiatalon, lelkesen jár a magyar művészet élén. Gróf Zichy János elnökségéhez és Hubay Andor igazgatói működéséhez füződik a Nemzeti Szalon reneszansza.

És most az első kiállitás 40 éves jubileumára a Nemzeti Szalon ünnepi kiállitást rendezett, amelyben azoknak a volt tagoknak, az elhunyt nagymestereknek a müveit mutatja be, akik már bevonultak a magyar müvészethistóriába. A kiállitás nemcsak ragyogó nevek és muzeális értékü képek sorozata, hanem bizonyitéka annak, hogy az igazi tehetség és az abszolut értékü müalkotás tulemelkedik a korok változó izlésén, nem függvénye a divatnak, sem a müvészetpolitikai praktikáknak. *Munkácsy* Mihály *Golgotája*, de talán minden intim hatásu csendélete is ma is monumentális érték. De elég a kiállitás szinvonalának jellemzésére megállni egy-egy pillanatra *Madarász* Viktor, *Lotz* Károly, *Mednyánszky* László, *Szinyey-Merse* Pál, *Rippl Rónai* József, *Székely* Bertalan, gróf *Zichy* Mihály, *Thán* Mór, *Benczur* Gyula, *Bihari* Sándor, *Brodszky* Károly, *Ferenczy* Károly, *Kőrösfői-Kriesch* Aladár, *Feszty* Árpád, *Ligeti* Antal, *Telepy* Károly, id. *Vastagh* György, *Margittay* Tihamér, *Kacziány* Ödön, *Bruck* Lajos, *Aggházy* Gyula és *Déry* Béla néhai festőmüvészek nevénél és meghajtani az elismerés lobogóját *Fadrusz* János és *Stróbl* Alajos szobrai előtt. Jellemezzük néhány közhellyé vált jelzővel, mondattal ezeket a müvészeket? Tanulmányt kellene irni róluk, vagy idézni a magyar müvészet-história egy-egy ismert fejezetét.

Ez a jubiláris kiállitás nemcsak a *Nemzeti Szalonnak*, hanem a magyar képzőmüvészeteknek is dicsősége. És csak kötelességünknek teszünk eleget, ha most végzetül ideiktatjuk a *Nemzeti Szalon* kitünő uj vezetőségét és neven nevezzük az egyesület elnökét, gróf *Zichy* Jánost, alelnökeit *Csók* Istvánt, *Horvay* Jánost és *Farkas* Zoltánt, a müvészlelkü, agilis igazgatót, *Hubay* Andort és segitőtársát, *Kézdi-Kovács* Elemér főtitkárt és a kiállitás kitünő rendezőjét, dr. *Balás-Piri* Lászlót, aki finom izléssel és nemcsak gyönyörködtető, hanem tanulságos módon osztotta el a kezére bizott anyagot. Az uj *Nemzeti Szalon* ezzel a kiállitással, mint méltó utód hódol a régi Nemzeti Szalon emlékének,

unk szellemes csevegést. *Ijjas* [illegible] „Kommentár"-jai eredeti szint képviselnek. *Bogyai* Tamás, *Vida* Jenő, *Czenthe* Béla, *Bükkösy* Imre és *Morandini* Géza irtak még érdekes cikkeket. A tartalmas katolikus folyóiratba szinvonalas irodalmi, müvészeti film és könyvszemlék egészitik ki az immár huszonkettedik évfolyamába lépő Magyar Kulturát.

világhirüvé és látogatottá váljon. Nagyon helyesen irja tehát *Kovácsházy* tanácsnok ur, hogy Budapest Fürdőváros kialakulásánál is a szakszerü orvosi vezetésnek irányitó szerepet kell játszania. Örömmel üdvözlik ezt a programot a magyar orvosok is. *Dr. Bucsányi Gyula m. kir. egészségügyi tanácsos.*

Ciorbea nem enged a szakszervezeti nyomásnak

Tüntetések több román városban – A most bezárt 17 vállalat csak a „jéghegy csúcsa"

▶ FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

A fölösleget sosem sikerült kihasználni, s ebben az arab országok olajexport-politikája, később pedig az öbölháború is szerepet játszott.

A 17 felszámolásra ítélt vállalat idei vesztesége meghaladja a 2000 milliárd lejt (mintegy 300 millió dollár), azonban sok esetben a jól megfizetett igazgatók papíron nyereséget mutattak ki. Így nem csoda, hogy Brailában, Darmanestiben és Valea Calugareascában a dolgozók a kormányhatározat hallatán előbb elfoglalták a gyárakat, majd utcai megmozdulásokat rendeztek.

Ploiestiben is több ezren vonultak a prefektusi hivatal elé. A Petrotel és a Romfosfochim kombinátok és a Vega kőolaj-finomító kolosszus munkásai a kormány azonnali lemondását és a vállalatok felszámolásáról szóló döntés visszavonását követelték. Több összecsapásra került sor a rendfenntartók és a tüntetők között. A rendőrök gumibotokkal próbálták szétoszlatni a felbőszült tömeget, a tüntetők kövekkel, téglákkal, járdadarabokkal, üvegekkel, paradicsommal és tojással válaszoltak.

Remus Opris kormányfőtitkár és *Vlad Rosca*, a szakszervezetekkel kapcsolatot tartó államtitkár a helyszínre utazott. A kormány hajlíthatatlannak tűnik: Opris közölte, hogy a vállalatbezárásoknak nincs alternatívája, de megígérte: minden dolgozó, aki magánvállalkozást indít, a munkában eltöltött évek függvényében járó 6–12 havi fizetést kitevő végkielégítést kaphat. A prefektúra előtt kormányellenes jelszavakat kiabáló tömeg több alkalommal is megpróbálta áttörni a pajzsokkal felszerelt, mintegy ezer csendőrből és 300 rendőrből álló sorfalat.

Szombaton csupán néhány tucat tüntető maradt a téren. A többiek a mára bejelentette bukaresti kormány–szakszervezetek tárgyalások reményében, de az órákon át zuhogó eső miatt is szétoszlottak. A szakszervezeti vezetők álláspontja mindenesetre alig változott: a gyárak bezárását továbbra is ellenzik, nem értenek egyet a végkielégítésekkel, és bejelentették: a munka folytatására hívják fel az üzemek dolgozóit. A kormánydöntés értelmében azonban az érintettek péntek óta hivatalosan munkanélküliek.

Tiltakozó akciókat szerveztek a Valea Calugareasca-i Romfosfochim kombinát munkásai is: lezárták a Bukarestet Moldovával összekötő vasútvonalat. Huszonegy vonat vesztegelt órákon át különböző állomásokon, a Moszkva–Szófia expressz pedig a nyílt pályán hat órán keresztül. A rendőrség végül megrohamozta a pályát elfoglaló tömeget, könnygázzal és gumibotokkal felszabadította a síneket. A vasútvonal szabadon tartása azonban nehéz feladatnak bizonyult, szombatig még több összecsapásra is sor került.

Brailán a Promex és a Braigal kombinátok tízezernyi érintett dolgozója vonult utcára, nehézgépekkel, kamionokkal elzárva a város fő útvonalait. A prefektusi hivatal elé összegyűlt tüntetők kormányküldöttség kiszállását követelték.

A darmanesti olajfinomító munkásai sajátos tiltakozási formát választottak: túszul ejtették a vállalatnál tartózkodó Bákó megyei alprefektust és az Állami Vagyonalap képviselőjét, s bejelentették: ők is csak a kormánnyal hajlandók tárgyalni. Ellenkező esetben lezárják az Onesti–Csíkszereda országutat és vasutat. A darmanesti olajfinomító összadóssága 500 milliárd lejre rúg.

A megmozdulások ellenére a kormány nem kíván visszalépni. *Victor Ciorbea* miniszterelnök, akire személy szerint is a legnagyobb nyomás nehezedik, többször is határozottan kijelentette: a kormánydöntést eredeti formájában élebe léptetik, hiszen a veszteségek további finanszírozása végképp megakadályozná Románia kilábalását a gazdasági csődből és valahai felzárkózását a piacgazdaság követelményeihez. Ciorbea szerint a kormány tudatában van annak, hogy az intézkedés sok család életét érinti, más út azonban nem létezik. Belügyminiszterével egyetemben kijelentette, hogy a társadalmi tiltakozásnak csak legális formáit fogadják el, s a kormány fellép a törvénysértő akciók ellen. A munkaügyi minisztérium nyilvánosságra hozta az iparágankénti végkielégítések összegét, amely a munkában eltöltött évek függvényében fejenként 4–12 millió lej közt mozog.

Sorin Dimitriu, az Állami Vagyonalap országos elnöke bejelentette: az intézmény vezetői azért utaznak az intézkedések nyomán „forróvá vált" helyekre, hogy megmagyarázzák az embereknek, a reformoktól nem lehet visszatáncolni. Dimitriu ugyanakkor úgy fogalmazott, hogy a mostani 17 vállalat csak „a jéghegy csúcsa", s a vagyonalap a közeljövőben több száz más céget számol fel, vagy magánosít, nem engedve semmilyen külső vagy belső befolyásnak.

A kormány reformja nem élvezi valamennyi parlamenti párt támogatását. Az ellenzéki pártvezetők keményen bírálják a sokkterápiát és a gyárak bezárását. A jelenlegi helyzetért nem kis mértékben felelős *Nicolae Vacaroiu* volt kormányfő szerint a vállalatbezárások a költségvetési bevétel csökkenéséhez vezet majd. Nemzetellenes intézkedéssel állunk szemben – mondta Vacaroiu, úgy vélve, hogy minden vállalat bezárását komoly elemzésnek kellett volna megelőznie, ez azonban nem történt meg. Az ellenzéki Szociális Demokrácia Romániai Pártja vezetői „hazugnak, árulónak és kalandornak" nevezték a kabinetet a megszorító intézkedések miatt. Az Iliescu-féle SZDRP-ből kivált, *Melescanu* vezette csoport enyhébben nyilatkozott, de úgy vélte, a hét évet késett reformon a mostani vállalatbezárások vajmi keveset lendíthetnek.

A kormánykoalíció pártjai azonban támogatásukról biztosították az intézkedéseit. *Markó Béla* RMDSZ-elnök szerint a veszteséges nagyüzemek felszámolása a reform megvalósításának egyetlen lehetősége. Markó elismerte, hogy az érintettek számára az intézkedések fájdalmasak, ám azok – távlatilag – a most munka nélkül maradottaknak is hasznára válnak.

Ploiesti, augusztus 10.

Tibori Szabó Zoltán

Az EU legnagyobb kihívása

MTI-JELENTÉS

A keleti bővítés a legnagyobb kihívás, amely az Európai Unió előtt áll a XXI. századra. Nehéz megmondani, mikor kerülhetnek az EU tagjai közé az első kelet-európai államok, de a legfontosabb, hogy az EU maga megteremtse az előfeltételeket a keleti bővítés ígéretes lebonyolításához – mondta egyebek között *Jacques Santer*, az EU bizottságának elnöke a *Salzburger Nachrichten* című osztrák lapnak adott interjújában.

Santer úgy vélte, hogy az amszterdami csúcson valóban nem teremtették meg a résztvevők a keleti bővítéshez szükséges feltételeket, ám „megindították a bővítéshez vezető folyamatot". Hangsúlyozta: semmiképp nem megengedhető, hogy a keleti bővítéssel újabb falak épüljenek ki Európában (például Oroszország, vagy Ukrajna határai mentén), de általában véve is feltétlenül el kell kerülni, hogy a jövendő Európa elzárkózzon a rajta kívüli országok elől. A szomszédos országokkal partneri kapcsolatokat kell kiépíteni, s különösen fontos, hogy az Oroszországgal 1994-ben Korfun kötött partneri szerződés teljes egészében érvényre jusson, mert Oroszország stabilitásától függ Európa stabilitása is.

Santer fontosnak minősítette, hogy még a bővítés előtt végrehajtsák az intézményi reformokat, elmondta: ezzel egy 2000 körül tartandó kormányszintű értekezlet foglalkozik majd. Santer egyben állást foglalt a konszenzus elve helyett a többségi elv bevezetése mellett, s emlékeztetett arra, hogy az EU – különösen a bővítés után – gyakorlatilag megbénulhat, ha a konszenzus elve marad érvényben.

Santer derűlátóan nyilatkozott az euro 1999-es bevezetését illetően. Ellenzi a feltételek „felpuhítását", szerinte az egységes pénz nem cél, hanem eszköz az EU-tagok fejlődéséhez. *(További írásaink a 6. és 7. oldalon)*

Párizs Maastrichthez igazodik

Jospin a gazdaság élénkülésére számít

PÁRIZSI TUDÓSÍTÓNKTÓL

A Jospin-kormány eleget kíván tenni a maastrichti követelményeknek, miközben változatlanul abszolút prioritásnak tekinti a foglalkoztatási gondok enyhítését. A miniszterelnök – szabadságát megszakítva – e szándék jegyében egyeztette az elmúlt napokban a jövő évi költségvetés sarokszámait kulcsminisztereivel.

E pillanatban a francia fővárosban gyakorlatilag eldöntöttnek tekintik, hogy az 1998-as költségvetés hiánya a GDP-hez viszonyítva végül is nem haladja majd meg a 3 százalékot, vagyis a közös európai valuta bevezetésének legfontosabb feltételét az új francia baloldali kormány határidőre teljesíteni fogja. A szocialista–kommunista–zöld koalíció a gazdaság élénkülésével számol a következő időszakban, és a forgalmi valamint a vállalati adóbevételek jelentős növekedését prognosztizálja. Ugyanakkor *Jospin* a jelek szerint levette a napirendről az elődje által megígért jövedelemadócsökkentési tervet.

A tárcák a korábbinál szigorúbb szabályok szerint költhetik az adófizetők pénzét. Költségvetésük legfeljebb az infláció arányában – vagyis hozzávetőleg 1,2 százalékkal – emelkedhet. Kivétel a munkaügyi tárca, amely igen jelentős kiegészítő támogatáshoz jut a fiatalok munkahely-teremtési programjának megvalósítása céljából. A tárcák közötti egyezkedés nagy vesztesének pedig mindenképpen a védelmi tárca látszik. Hadügyekre a kormány már az idén is 3,8 milliárddal kevesebbet költ, jövőre pedig további tízmilliárdot kíván elvonni a tárca büdzséjéből. Ez háromezer munkahely megszűnésével jár majd majd a hadiiparban; emiatt az illetékes szakszervezetek máris tiltakoznak.

Egy jámbor óhaj

Győrött az evangélikus líceum épületében tanult 1827 és 1829 között a szlovák irodalmi nyelv megteremtője, Ľudovít Štúr. Nevét nem örökíti emléktábla az épület falán.

Augusztus derekán Győrött találkozik Vladimír Meciar és Horn Gyula. Tárgyalásaik – előreláthatóan – nem lesznek könnyűek. Pedig a cél roppant fontos: a szlovák–magyar alapszerződés után a két nemzet történelmi megbékélését kellene végre szilárd alapokra helyezni.

S netán okulhatnának, vagy finomabban fogalmazva: figyelembe vehetnék azt a konfliktust, amely annak idején Ľudovít Štúr és Kossuth Lajos között a két nemzetet megosztó viszály forrása lett, de a végeredményt tekintve – ahogyan Ladislav Novomesky, a költő fogalmazta – „a szabadságharc után a szlovákok azt kapták jutalmul a Habsburgoktól, amit a magyarok büntetésképpen..." Štúr is ezt írta, amikor 1851 után Modorban rendőri felügyelet alatt sínylődött: „Nálunk egyre rosszabb idők járnak. Azelőtt, bár magyar járom alatt, mégis csak volt valamilyen életünk, voltak kapcsolataink, de most a német gyakorlat idején, körbekerítve nincs semmink, szétszóródtunk és pusztulunk." A baj pedig az volt, hogy 1848 után a független magyar politika nem értette a szlovák vágyakat. „És ha nemzeti szempontból is megkaphatnók azt, amire feltétlenül szükségünk van, úgy teljesen szabadok és elégedettek lehetnénk. És bizony könnyen meg is kaphattuk volna, ha minderre felkészültünk volna..." Ezek a sorok ugyan 1848. március 31-én jelentek meg a Slovenskije národnije noviny vezércikkeként, de – mutatis mutandis – érvényesek minden nemzetiségi helyzetre. Akkor a szlovákoknak kellett a többségi nemzet értetlenségével szembenézniük, ma a magyar nemzetiségnek kell éreznie ugyanazt.

Tulajdonképpen borzasztó egyszerű dologról van szó: itt, ebben a Kelet-Közép-Európában soha, senki nem tudhatja: mikor kerül előnyös vagy hátrányos helyzetbe. De az előnyök és a hátrányok előbb vagy utóbb mindenkit érintenek – nemzeti hovatartozásától függetlenül. És majd az egész Európát sértik, mint azt tapasztalhatjuk.

És már a jámbor óhajt is leírnám... Persze nem tudom, hogy Meciar és Horn sétál-e majd Győrött, s ha igen, merre felé. De ha netán a volt evangélikus líceum felé vezetne az útjuk, talán Meciar úr is értékelné, amikor a magyar miniszterelnök felmutatna a falra, s valami olyasmit mondana: „itt, Štúr diákéveire emlékezve egy táblát szeretnénk csináltatni..." Aztán legközelebb, amikor majd Horn Gyula látogat el Pozsonyba, Meciar mutatna rá – mondjuk – a volt magyar országgyűlés, a jelenlegi egyetemi könyvtár falára: „Látja, miniszterelnök úr, Štúr és Kossuth ebben a házban együtt voltak követek. És Štúr emléktáblája mellé szeretnénk Kossuthét is odatenni..."

Persze magam sem hiszem, hogy az emléktáblákon múlik a kapcsolatok sorsa. A gazdasági, a bel- és külpolitikai, sokszor ellentmondó érdekek nagyon erősek mindkét oldalon. De a jó indulat mindig enyhíthet a feszültségeken.

E. Fehér Pál

Bizalmatlanság a győri találkozó előtt

POZSONYI TUDÓSÍTÓNKTÓL

„Ebben a pillanatban nem látom okát annak, hogy a magyar fél bízzon Meciar jó szándékában" – nyilatkozta *A. Nagy László*, a Magyar Polgári Párt elnöke az *Új Szó*nak az augusztus 15-i szlovák–magyar kormányfői találkozó kapcsán. A szlovákiai magyaroknak megvan a legitim politikai képviseletük, ezért mindenkinek azt javaslom: bízzák a képviseletre annak eldöntését, hogy közösségünk kit delegáljon a győri tárgyalóbizottságba. Ha a szlovákiai magyarok és a magyarországi szlovákok a testület munkájában nem vehetnek részt, nem látjuk értelmét, sőt károsnak tartjuk az alapszerződés megvalósításával foglalkozó többi szakbizottság tárgyalását is – hangsúlyozta A. Nagy László. A kormányhoz közelálló *Slovenská Republika* ugyanakkor azért bírálta a szlovák külügyminisztériumot, mert konzultációt ígért a szlovákiai magyarság képviselőinek.

A társadalom vágya

Tegyük fel, hogy az amerikai lapok közölnek egy beszámolót a budapesti tőzsde elmúlt jó másfél évi teljesítményéről. Nem a világlapok, hanem azok, amelyeket olvasnak az amerikaiak. A tengernyi Joe bácsi végigböngészné a riportot, és bizonyára azt állapítaná meg, hogy Magyarország a korlátlan lehetőségek hazája. Megtudná belőle, hogy egy nem is túl aktív magyar befektető egyes jobb részvényeken hat-nyolctízszeres hasznot is behajthatott, nem is beszélve a naponta spekuláló huncutokról. A Joe bácsik szinte irigykedve állapítanák meg, hogy ezek a magyarok nagyon tudnak élni.

Ugyanez a riport a német olvasóknak egész mást mesélne. A rengeteg Hansie elismerően dörmögné bele a sörébe, hogy milyen jók lettek a magyar vállalatok, milyen pompásan privatizálták őket, máris megvan az eredménye, lám, ezek az őrült angolszász befektetési alapok viszik a részvényeiket, mint a cukrot. Nagyon hiányolnák, hogy a cikk nem tért ki az állampapírok piacára, egy sort sem olvashattak a bankok betétgyűjtő tevékenységéről, így sajnos nem tudhatják meg, a magyarok elég szorgalmasak és elég takarékosak-e.

Inkább a némethez hasonlítható hatást váltana ki a cikk Japánban. Legfeljebb a légiónyi Takeo még borzasztóan kíváncsi volna a tartós fogyasztási cikkek forgalmára, erősen kutakodna a tengerentúli turistautazások adatai után. Enélkül ugyanis egy tisztességes Takeónak fogalma sincs arról, tudnak-e élni a magyarok.

A közgazdászoknak az egész világon egyként jelent valamit a tőzsdei hossz, a csökkenő vagy növekvő infláció és az irányadó kamatláb helyezkedése, legfeljebb más és más következtéseteket vonnak le belőle. Azt azonban már nemzete válogatja, melyiknek mitől jó az élet, így hát nemzete válogatja azt is, hogy a sok lehetséges pozitív folyamat közül melyik hozza lázba igazán. Mindenütt nyilván az a fejlemény váltja ki a vérbő izgalmakat, amelyikből a legegyszerűbben formálható meg a tömeges vágy tárgya. Ezt pedig hol tőkeszámlának hívják, hol nyugdíjnak, hol pedig háztartási elektronikának.

Egyetlen bökkenője van az egész ügynek. Megfigyelhető, hogy csak azokban az országokban lelhetünk ilyen viszonylag konkrétan körülírható tömeges vágyat, amelyekben az egyéni felhalmoznásnak és gazdagságnak elég magas szintjére jutottak. És persze a legszegényebbekben, ahol sajnos uniform és álomszerű vágy lehet a napi egyszeri étkezés. A kettő között az úgy-ahogy elfogadható életszínvonalért való küzdelem kusza és átláthatatlan célokat eredményez. Ezek azok a helyek, ahol a napi szükség szabja a célokat, így az az egyiknél a fűtésszámla lesz, a másiknál a gyerek taníttatása, a harmadiknál a nagykabát. Ezek azok a helyek, ahol tömeges életstratégia és már-már törvényszerűség a véletlenre való építkezés – és ahol tömegesen, már-már törvényszerűen nem következnek be ezek a bizonyos véletlenek. Ezekben az országban lehetetlen megállapítani a társadalom törzsének a vágyait, és lehetetlen megállapítani, hogy egy adott szituációban az emberek mit fognak tenni a pénzükkel. Ezen országok költségvetési politikusai és pénzügyi innovátorai mindig csak apró csoportok várható reakcióira építik financiális cseleiket, s ezen országok apró csoportjai tervezhető rendszerességgel ejtik át mind a költségvetési politikusokat, mind a pénzügyi innovátorokat. Ezen országokban nagy tömegek nem szokták észrevenni, hogy kis tömegek tapossák le egymás lábát a Mol-részvények jegyzőhelyein. Ezen országokban a tőzsde a legtöbb embernek nem közvetít információt.

Ha az említett beszámoló a budapesti tőzsde jó másfél éves teljesítményéről egy magyarországi újságban jelenne meg, egy olyanban, amit a magyarok meg is vesznek, akkor tengernyi Sándor-József–Benedek nem olvasná el.

Krajczár Gyula

Forma–2

Végre beérett a mi Forma–1-ünk is. Nem kell aggódni a bevételek miatt, tömve a szállodák, csúcson a nézőszám, egyesek mindent mindennel összeadva, úgy becsülik, hogy vagy tizenegymilliárdot hoz nekünk Mogyoród.

Ez a merész kalkuláció sem számolt azonban az ellopott autók, motorok, pénztárcák összegével. Valószínű, hogy a legoptimistább költségvetésben sem kapott külön rubrikát a több tízezer forintos sátorhely egy gazos kertben, a kilencszáz forintos gulyás műanyag csuporban és az ötszáz forintos sör à la Kinizsi. A Forma–1-es cirkuszhoz KGST-hangulatú, balkáni beütéssel megspékelt piacot sem álmodott a szervező, ahol az árusok a föltunningolt iramtól lihegve igyekeznek két nap alatt mindent eladni, hogy a helypénzt ki tudják fizetni. És eddig csak a bennfentesek suttogtak arról, hogy egy országgyűlési képviselő vetett szemet a pályát körülölelő földekre, kivéve részét az országimázs javításából és a piaci árverseny e kétnapos száguldásából.

Nem értek egyet azokkal, akik elszörnyedve tárják szét karjukat, és azt állítják, hogy bizonyára a Dreher Halászcsárda szállíthatta ide az embereit, akik mára már szelídebbek, és úgy gondolták: össze lehet szedni egymilliót kevesebb kockázattal, igaz, több gulyás kell hozzá. Túlzás azt állítani, hogy a világelső autóverseny magyaros változatában gyönyörködhetett a néző, egyik szeme a cuccán, másik a pályán, és aki a végén meglelte a kocsiját, nyugodtan hajthatta álomra fejét – szerencsés napja volt.

Ecclestone istállója sajátos ötvözetet alkotott a mi mogyoródi istállónkkal, ilyet aligha láthat, tapasztalhat a külföldi Monte-Carlóban, Montrealban vagy Hockenheimben. Fölháborító az egyik német néző panasza, miszerint hazájában egy márka egy pohár sör, itt meg öt. A bolti ár és a Forma–1-es ár nem ugyanaz, ezt ő is jól tudja, de most döbbent arcot vág, szemérmetlenül magas árakról fecseg, pedig csak annyi történt, hogy számolni kezdtek az országgyűlési képviselők, számukra is két nap a világ, szedik a helypénzt, ráadásul szombaton még a kereskedők és a zsebesek is edzettek, hogy vasárnap jó helyről induljanak. Szóval, az a fajta értetlenség, amely a nézők közül sugárzik a „hadtáp" felé, kifejezetten deprimál, visszafog. Miközben a pályán és a bokszokban mindent beleadnak, egy gumicsere hat-tíz másodpercig tart, a parkolóban ugyanez elérné a húsz percet is, ha beérnék csak az abroncscsal. De a kocsit viszik. A pályán kívül lassúbb a világ. Visszavesz a sebességből rendőr is a gödöllői kapitányságon, az arca már nem együttérző, inkább közönyös, utálja e tolmács nélküli világot, ahol a jegyzőkönyvek írása közben minden szóért meg kell küzdeni.

Korábbi nyilatkozatokra emlékszem, amikor e verseny állami támogatását kellett megvédeni. Az érvek legelőkelőbbike az volt, hogy mennyit kellene fizetni azért, hogy a világ televíziói ennyi ideig közvetítsenek élőben Magyarországról, a holtidőben akarva-akaratlan népszerűsítve a Hungaroringet, s azt, ami a pályát övezi: hazánkat. Félek, ez idén nem egészen az hangzott el rólunk, amit szeretnénk.

Amikor a pilóták az emelvényen egymásra locsolták a méregdrága francia pezsgőt, valahol hátul, a színfalak mögött két borsodis üveg is egymáshoz koccant: mi is győztünk.

A helypénz összejött.

Tamás Ervin

Szerződéses katonák a legszegényebb megyékből

Május óta toboroz a honvédség szerződéses katonákat. Szekeres István dandártábornok, a honvédség illetékese csak mérsékelten elégedett az eddigi eredménnyel: az idei új jelentkezőknek még bőven van helyük. Ezután előreláthatólag évről évre több szerződéses katonára lesz szükség. Ha a parlament megfelelő döntést hoz, 2010-re már nem lesznek sorozottak a hadseregben.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A Magyar Honvédség fejlődésében kulcsszerepe van a professzionalizálódásnak. A NATO-csatlakozáshoz felajánlott csapatok esetében eleve nem számolnak sorkatonákkal. Emellett a kilenc hónapra rövidülő kiképzési idő azt jelenti, hogy eleve nem készíthető fel ennyi idő alatt sokfajta feladatra a polgári életből bevonuló fiatalember; ezért is növekednie kell a szerződéses katonák részarányának a honvédségnél.

Szekeres István dandártábornok, a honvéd vezérkar humán főcsoportfőnökének helyettese mérsékelten elégedett a toborzás eddigi eredményeivel. Az idén 4500 beosztási helyet tölthetnének be szerződéses katonákkal, de csak 2200 hely van betöltve. Más szóval még az idén 2300 szerződéses katonát tudnak felvenni; elsősorban rajparancsnokokat, gépjármű- és harcjárművezetőket, irányzókat, műszerkezelőket, karbantartókat. A minimális feltétel az elvégzett nyolc általános iskola és a szakmunkásvizsga.

A jelentkezők között igen kevés az érettségizett. A szerződéses katonai helyek havi 25–30 ezer forint kezdő fizetéssel járnak, a jelentkezők 55 százaléka négy olyan megyéből érkezik, ahol különösen magas a munkanélküliek aránya: Hajdú-Biharból, Szabolcs-Szatmárból, Borsodból és Békésből. A katonai vezetőség arra törekszik, hogy a szerződéses katonák arányát leginkább az „elitalakulatoknál" növelje. Azoknál az erőknél, amelyek vagy az ország védelmében töltenek be kulcsszerepet, vagy részt vesznek a békefenntartásban. Ezért töltik fel ilyen katonákkal például a Duna légvédelmi rakétadandárt, a hódmezővásárhelyi Bercsényi lövészdandárt, a szolnoki gyors reagálású zászlóaljat (innen kerülnek ki a nemzetközi békefenntartók) és a veszprémi rádiótechnikai dandárt. Szekeres tábornok szerint a költségvetéstől függően a jövő esztendőtől kezdve évente több száz fővel nőhet a szerződéses katonák aránya.

A szerződéses katonák nem alkotnak zárt kasztot, az előmenetel többféle lehetősége áll előttük nyitva. Segítik őket abban, hogy leérettségizzenek s a hivatásos tiszthelyettesek sorába lépjenek.

Egyébként a Magyar Honvédség parancsokságán arra készülnek, hogy ha – társadalmi vita után – a parlament hozzájárul, 2010-re álljon békeidőben már csak hivatásosokból a magyar hadsereg.

A kormány 57 törvényt kér a T. Háztól

A kormány 57 törvény megtárgyalását és elfogadását kéri ősszel az Országgyűléstől – derül ki a Miniszterelnöki Hivatal által a napokban közzétett második féléves jogalkotási programból.

A kormány július elejei terveiben szereplőnél több törvényjavaslatot terjesztenek az Országgyűlés elé. A parlamenti pártok hosszú egyeztetésének végeredményeként a program végül is szerepelteti a választási eljárási törvény és a népszavazásról rendelkező jogszabályok módosítását. A választási eljárási törvény technikai változtatásokra tesz javaslatot, a népszavazási törvény tervezett módosításának lényege, hogy az ügydöntő referendum esetén a választásra jogosultak minimum 25 százalékának plusz egy főnek azonos módon kellene szavaznia ahhoz, hogy érvényes és egyben eredményes legyen a voksolás. A véleménynyilvánító népszavazás esetén ilyen küszöbértékeket nem írnának elő. A népszavazási szabályok módosítása azért is sürgeti a T. Házat, mert a kormány és a hét parlamenti párt még az idén szeretne referendumot tartani hazánk NATO-tagságáról.

A második féléves kormányzati program gerincét egyébként a gazdaságpolitikai jellegű törvényjavaslatok adják, élükön a jövő évi állami és társadalombiztosítási költségvetésekkel és a hozzájuk kapcsolódó adó- és járuléktörvényekkel. A parlament várhatóan októberben hagyja jóvá a hét külön javaslatból álló agrárcsomagot és az Apostoli Szentszékkel kötött megállapodás részeként a felsőoktatási törvény módosítását, valamint az egyházak működésének pénzügyi feltételeiről és a személyi jövedelemadó egy részének közcélokra történő felhasználásáról szóló jogszabályokat.

A Miniszterelnöki Hivatal előre jelzi a tervezett kormányrendeletek listáját is. Ezek között szerepel a parlament által már elfogadott nyugdíjreformhoz kapcsolódó végrehajtási szabályok, amelyek kiadására azért van szükség, hogy január 1-jével életbe léphessen az új nyugdíjrendszer.

Bednárik Imre

Az autós fizeti meg a múltat?

Drága régészeti feltárások az autópályák nyomvonalán

A magyar régészek ebben az évszázadban még soha nem gazdálkodhattak annyi pénzből mint manapság, az autópályaépítésekhez kapcsolódó feltárások idején. Ezek költségeit a beruházók finanszírozzák, de utólag a múltat az állampolgároknak is meg kell fizetniük, hiszen az ásatások ára alighanem megjelenik az autópályadíjakban. Idén 120-130 lelőhely feltárására adtak ki engedélyt.

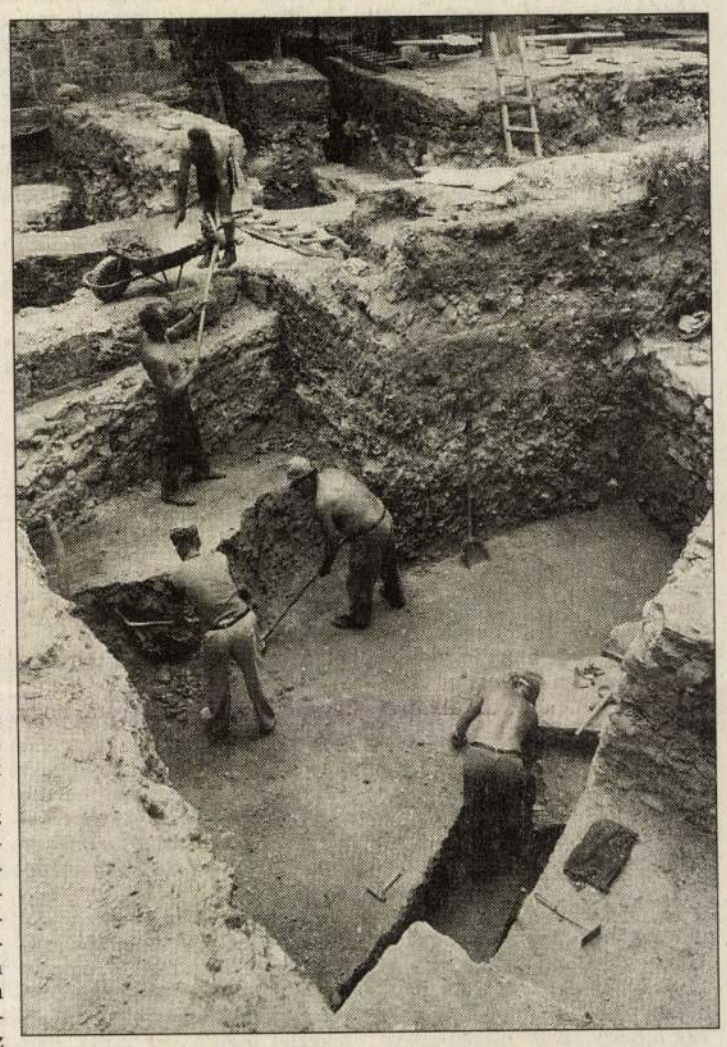

Végre van pénz „mélyásásra" — RÉDEI FERENC FELVÉTELE

Felbecsülni sem lehet, hogy hány régészeti lelőhely található Magyarországon. Egyetlen reprezentatívnak mondható megye teljes feltérképezése sem fejeződött még be. Csak a Veszprém megyei lelőhelyek anyaga teljes négy kötetet tesz ki.

Mesterházy Károly, a Magyar Nemzeti Múzeum régészeti adattárának vezetője elmondta, hogy a Magyarország régészeti topográfiája című sorozat eddig megjelent kötetei körülbelül tízezer lelőhelyet mutatnak be. De olyan sok alföldi megye maradt még ki ezekből, hogy akár százezer fölött is lehet a lelőhelyek száma.

A múzeumi-régészeti terület teljes évi költségvetése sem lenne elegendő azoknak a nagyszabású feltárásoknak a finanszírozásához, amelyeket az autópályaépítések területén végeznek. Az M3-as, az M5-ös és a M9-es autópálya építői olyan sokat költenek régészeti feltárásokra, amennyi pénzt ebben az évszázadban még nem látott a szakma.

Kiskunfélegyházánál például az M5-ös fel- és lehajtóinak helyén óriási alapterületen, negyvenezer négyzetméteren egy III–IV. századi szarmata településen dolgoznak a régészek. Az M3-as nyomvonalán Tiszapolgárnál folynak feltárási munkák.

Zamárdi község azzal tűnik ki az önkormányzatok közül, hogy példátlanul nagy összeggel támogatja a település határában egy avar kori, hatalmas területű temető feltárását. A lelőhely nagysága is rendkívüli, eddig 2500 sírhelyet tártak fel benne. Székesfehérvárott korábban felelőtlenül, dokumentáció nélkül végeztek kutatásokat, a jelenleg folyó munka ezek hitelesítését szolgálja. Ezek a kutatások nem látványosak, de komoly tudományos eredményeket hozhatnak.

A feltárásoknál gondot okoz, hogy gyakran a lelőhely őrzésére már nem jut pénz. Így könnyen előfordulhat, hogy a kincskeresők észrevétlenül kiemelhetnek bizonyos leleteket az őrizetlenül hagyott területekről. A kulturális örökségről szóló törvény tervezetéből viszont sajnálatos módon kimaradt a műkincsvédelmi-leletmentési alap létrehozása, amelyből támogatható lett volna a veszélyeztetett lelőhelyek megmentése. Biztató jelnek csak az tekinthető, hogy nemrégiben ismételten szóba került egy, az illegális műkincskereskedelem ellen fellépni hivatott rendőri egység létrehozásának terve.

S. B. P.

Református kérdés: mit tegyünk a kapitalizmus ellen és mellett

Pápai levél a Debrecenben tanácskozókhoz

A harmadik világban tapasztalható szegénységgel, a társadalmi és gazdasági igazságtalanság kérdéseivel foglalkoztak a Debrecenben rendezett református világtalálkozó felszólalói. Mit tehetnek az egyházak a globális kapitalizmus mellett és ellen? – hangzott el a kérdés a világtalálkozón. A reformátusok nagygyűlését levélben üdvözölte II. János Pál pápa, a katolikus világegyház feje.

DEBRECENI TUDÓSÍTÓNKTÓL

A pápa áldást kért a Református Világszövetség 23. Debrecenben tartott nagygyűlésére. *II. János Pál* üdvözlő levelét a szombati plenáris ülésen *Edward Cassidy* bíboros a debreceni Nagytemplomban olvasta fel.

A levélben egyebek között szó esik arról, hogy II. János Pál szerint Kelet-Közép-Európában a vallás gyakran tragikus módon megosztotta a népeket. A katolikus egyházfő 1991-ben debreceni látogatásakor felkereste a vallási háborúk protestáns áldozatainak emlékművét, a gályarabok emlékoszlopát. Ez az esemény emlékeztető volt arra – írta II. János Pál levelében –, hogy bár évszázadok alatt gyakran kerültek egymással szembe a katolikusok és a reformátusok, folytatni kell a sebek gyógyítását. A katolikus egyház elkötelezett a párbeszéd folytatására.

A világtalálkozó szombati plenáris ülésének előadói főként a harmadik világ problémáival foglalkoztak. *Elsa Tamez* Costa Rica-i teológus a szabad gazdasági verseny egyenlőtlenségeiről beszélt. Hangsúlyozta: a politikai változások Latin-Amerikában a modern rabszolgaságba kergetik a szegények tízmillióit. A korlátlan szabadverseny egészségtelen, hiszen minél nagyobb a piac szabadsága, annál kisebb a fogyasztóké. A teológus hosszan beszélt a Costa Ricában tapasztalható, elképesztő méretű szegénységről. Szólt arról is, hogy az elmúlt tíz évben, évente mintegy 30 000 gyilkosság történt, amelyek közül sok politikai okokra vezethető vissza.

Walter Bruegemann amerikai teológiai professzor előadásában arra hívta fel a figyelmet: a régi világrendszer teljesen összeomlott, meg kell vizsgálni azt a kérdést, hogy Ézsaiás tanítását követve, mit tehetnek az egyházak a globális kapitalizmus mellett és ellen.

Leonor Briones Fülöp-szigeteki közgazdászprofesszor, az Állami Egyetem rektorhelyettese, a társadalmi és gazdasági igazságtalanságokról tartott előadásában elhangzott: Dél-Ázsiában 250 millió embernek nincs egészséges ivóvize, 600 millióan krónikusan alultápláltak, 850 millióan pedig nem részesülnek alapvető egészségügyi ellátásban. A közepes jövedelmű országok közé sorolt, a Világbank felé mérsékelten eladósodott Fülöp-szigeteken a lakosság 33 százaléka a nyomorküszöb alatt él.

A jövőben az egyházaknak nem szabad az állami ügyekkel azonosulniuk – jelentette ki az Egyházak Világtanácsának elnöke. Afrikában egyes egyházak politikai szerepet vállaltak, az apartheid rezsimet támogatva pedig kompromittáltatták magukat.

Vasárnap a határontúli magyar református egyházak – a Jugoszláviai Református Keresztyén Egyház, a Romániai Református Egyház, a Kárpát-aljai Református Egyház és a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház – lelkészei tartottak istentiszteletet négy református templomban. Szintén vasárnap szentelték fel a Debrecen–Széchenyi Kerti Református Egyházközség új templomát is. Debrecen legújabb református templomának avatásán a város nevében *Hevessy József* polgármester, a tiszántúli egyházkerület nevében *Bodnár József* főgondnok köszöntötte a gyülekezet tagjait. *Horn Gyula* miniszterelnök pedig levélben fordult az egyházközösséghez.

RÖVIDEN

Az MDNP nyári politikai egyeteme

Mi közöm a politikához? címmel nyári egyetemet szervez a politika iránt érdeklődő fiatalok érdeklődésére számítva a Magyar Demokrata Néppárt. A négynapos rendezvényen elsősorban a párt vezető személyiségei tartanak konzultációval kísért előadásokat. *Szabó Iván* pártelnök például a kereszténydemokrácia elméleti-ideológiai elemeit, a keresztény politika létét boncolgatja majd. A program szerint a résztvevők tájékozódhatnak a médiaháború, a foglalkoztatás- és a szociálpolitikai aktuális kérdéseiről, a sajtó és a politika viszonyáról, a parlamentarizmus történetéről. A nyári egyetemnek a hajdúböszörményi pedagógiai főiskola ad otthont augusztus 14-től. *(K. J. E.)*

A jó bornak is kell a törvény

Benyújtottuk a parlamentnek a bortörvény végleges változatát, és szeptemberben várhatóan megkezdődik a vitája – jelentette ki a balatonfüredi borhetek ünnepi megnyitóján *Nagy Frigyes* földművelésügyi miniszter. Utalt arra is, hogy a magyar borok sokkal többet érnek annál, mint amennyit kapunk értük a világpiacon, ezért a szaktárca kulcskérdésként kezeli a marketingmunka javítását. A Balatonfüred-Csopakvin Borrend tagjává avatták Nagy Frigyest, *Demján Sándor* üzletembert, *Fodor Gyula* aszófői és *Piffát Jakab* füredi borosgazdát. *(MTI)*

Könyvtárak a világsztrádán

Kecskeméten tartotta 29. vándorgyűlését a Magyar Könyvtárosok Egyesülete. A mintegy nyolcszáz résztvevővel, négy szekcióban megrendezett tanácskozás fő témái a várhatóan még az idén a parlament elé kerülő, a kulturális alapellátásokról – közöttük a könyvtári szolgáltatásokról – szóló törvény tervezetéhez kapcsolódnak.

Mint ismeretes, a törvény tervezetének egyik alapgondolata, hogy az állampolgárok elidegeníthetetlen jogát, az információhoz való jogot a közkönyvtárakon keresztül kell érvényesíteni. Ennek elengedhetetlen feltétele, hogy a helyi könyvtárak képesek legyenek hozzáférhetővé tenni a legfontosabb ismereteket és dokumentumokat: a cél tehát az, hogy 2000-ig minden könyvtár bekapcsolódjék a számítógépes világhálózatba.

A szolgáltatásokkal és a számítógép-használattal foglalkozó szekció mellett nagy érdeklődésre tartott számot a szponzorálásról és a könyvtárak piaci kapcsolatairól szóló tanácskozás is.

N. K. J.

Az alelnök bírálja a Metész elnökét

Politikai vagy érdekvédelmi szervezet? – Kósa Gyula is meglepődött

Kósa Gyulát, a Metész elnökét is meglepte, hogy az ópusztaszeri próbavoksoláson ő lesz az érdekvédelmi szervezet miniszterelnök-jelöltje. A bejelentés a Metész Csongrád megyei vezetőjétől származik, de úgy látszik, Kósa indítását nem előzte meg széles körű egyeztetés. Legalábbis erre utal, hogy Zsikla Győző alelnök is megdöbbenéssel fogadta a fejleményeket. A történtek tisztázására az elnökség rendkívüli ülés összehívását kezdeményezi.

MUNKATÁRSAINKTÓL

Ismeretes, hogy *Thirring Ákos*, a Metész Csongrád megyei szervezetének vezetője a minap sajtótájékoztatón közölte: az érdekvédelmi szövetség is indul az augusztus 20-án, Ópusztaszeren tartandó próbavoksoláson, ahol a Metész miniszterelnök-jelöltje *Kósa Gyula* elnök (képünkön) lesz.

A hír – tudtuk meg – a személyesen érintett Kósa Gyulát is meglepetéssel érte. A Metész elnöke ugyanakkor hajlandó megméretni magát a próbavokson, de hosszabb távú politikai elképzeléseiről egyelőre nem tudott nyilatkozni. Mint mondta, az ópusztaszeri próbavoks eredményén mindenképpen elgondolkodik majd. Kósa ugyanakkor kijelentette, hogy a fő feladat mindenképpen a nemzeti érzelmű ellenzéki erők összefogása választási szövetségben. A Metész elnöke nemzeti érzelműnek az FKGP-t, az MDF-et, a KDNP-t, valamint a MIÉP-et nevezte, a Fideszt viszont – a legutóbbi időközi önkormányzati választáson tanúsított magatartása miatt – nem tartotta ebbe a körbe sorolhatónak.

Zsikla Győző alelnök (jobboldali képünkön) a hír hallatán megrökönyödésének adott hangot. Lapunk kérdésére hangsúlyozta: a Metész alapszabályának megfelelően érdekvédelmi szövetség, nem politikai szervezet, nem indulhat választásokon. Zsikla ezért értetlenül fogadta a sajtóhírt, hogy Kósa Gyula a Metész miniszterelnök-jelöltjeként részt vesz az ópusztaszeri próbavoksoláson.

A szóvivő állította: nemhogy a Metész országos elnöksége, még a Csongrád megyei vezetők nagy része sem tud a kezdeményezésről.

Zsikla Győző maga a kisgazdapárt tagja, és elméletileg nem zárja ki azt a lehetőséget sem, hogy felkérik, induljon a párt színeiben a választásokon. Ám egy ilyen döntést – szögezte le – nem a sajtó útján hozna nyilvánosságra, és előzően kikérné a Metész egyetértését. Zsikla szerint Kósa Gyula egyéni ambíciókról árulkodó lépése árt a Metésznek, sokan keresték meg, hogy csalódásuknak adjanak hangot. Az alelnök a történtek tisztázására az elnökség rendkívüli összehívását kezdeményezi.

Mesterházy

"Balatoni halász" c. képét birálja Nyitray József: „Mütárlat" c. beszámolójában, mely a Mücsarnokban rendezett kiállitásról szól. "Négy fal közt, fejből készült kép"-ként emliti meg.

A HÉT, Bp. 1891. dec. 2o.
II. évf. 51. sz. 827-829. lap.

MDK

Mesterházy Jenö.

Zsigmond-korabeli emlékei.

Napkelet. 4.sz. 1940.

MDK

Pesterházi Jenö, Kolozsváry Márton
és Kolozsváry György

Megjelent a Magy. Iparm. legujabb száma, szerkeszti Szabiya-Frischauf Ferenc s abba f.n. irás a következöről szól: ill Szólnak:

"Szent György" szobrának magyar származását bizonyitják be minden kétséget kizáró adatokkal és érvekkel.

Megjelent a MIP. legujabb száma.
Uj Magyarság. 1935. jun. 29.

MDK

Mesterházy Kálmán, festöm.
1857-1898

Tájkép. Olf. Jelz.

Itatás. " "

Árv. Közl. 1936.márv. 76.sz.2.rk.sz. 45.1.

Mesterházy Kálmán MDK

Badacsony, Keszthelyről tekintve, olf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Mesterházy Kálmán MDK

Balatoni részlet, olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

M.D.K.

Mesterházy

"Tehenek a vizben" c. képének repr.-ját bemutatja a lap.

Magyar Salon, Bp. 1884. juli. 1. I. kötet. 217. lap.

M.D.K.

Mesterházy Kálmán

Fényképét hozza a lap és megirja, hogy a fiatal festőművész pisztolylövéssel oltotta ki életét. "Egyik legjelesebb tájképfestőnk volt."

Magyar Salon, Bp. 1897.
28. kötet. 1o97. lap

M.D.K.

Mesterházy Kálmán

Badacsonyról festett képét emliti meg N. Istvánffy Gyula festőművész "A Képzőművészeti Társulat kiállitása" c. kritikájában.

Önmagáról készitett karikaturáját a beszámoló keretében bemutatja a lap.

Magyar Salon, Bp. 1895. május hó 23. kötet 230-254. lap

M.D.K.

Mesterházy Kálmán

"A hazatérő" c. képének repr.-ját bemztatja a lap.

Magyar Salon, Bp. 1885. ápr. 1. III. kötet 33. lap

Mesterházy Kálmán (1857-1898)

Tájkép gólyákkal.
Oljf.47x71 vászon.Ltsz:5339.Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Mesterházy Kálmán MDK

Balatoni részlet, repr.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Mesterházy Kálmán

A "Segitség" emlék-album. Vas. Ujs. 1887. 34. sz. 568. l.

MDK

Mesterházy Kálmán

Mariay Ö.: A Balaton irodalmunk és művészetünk tükrében. Szépművészet 1941. 7. sz. 161-165.l.

Mesterházy

"A "Balaton"-t és a márciust festette meg" -mondja dicsérettel a Képzőművészet c. rovat beszámolója, mely az október 15.-én megnyilt -Nemzeti Szalonban rendezett- kiállitásról szól.

Otthon, Bp. 1895. október hó. 1. sz.
9o. lap

Mesterházy

A lap M. sign.-val közli a Mücsarnokban rendezett tárlatról szóló kritikát -"A téli kiállitás" cimmel. A beszámoló a magyar képzőmüvészet nagymesterei között emliti meg a müvészt, de kiállitott müveiről külön nem beszél.

Képes Családi Lapok, Bp. 1891. dec. 6.
XIII. évf. 49. sz. 778-779. lap

Mesterházy Kálmán

A tárlat értékei közé sorolja müveit M.: "A Mücsarnok téli kiállitása cimü beszámolójában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1892. dec. 19.
XIV. évf. 51. sz. 812. lap

Masterhaty Kalman

F. Mg. 19.2.

Nemzeti halom elegyző tag. (Ly. III. 58.)
1881 szabadkán ziállít. (— " — 57.)

A MAGYAR POSTA BETEGSÉGI BIZTOSITÓ INTÉZETE

BUDAPEST 4. — POSTAFIÓK 373.

..... szám.

19.....

FELVÉTELI IGAZOLÓLAP

a közkórházi ápolási és a betegszállítási költségnek a nyilvános betegápolási átalány terhére való elszámolására a 6000/1931. M. E. sz. rendelet 5. § a alapján.

Igazolom, hogy ..... posta .....

..... nevű felesége — gyermeke a m. posta betegségi biztosító intézeténél biztosított — igényjogosult családtag és ezért az intézeti alapszabály 33. §-a értelmében a közkórház vagy állami klinika legalsó osztályán „rendes betegség"-gel ..... napi kórházi ápolásra van igénye.

Budapest, 19 .....

.....

intézeti igazgató.

P. B. B. I. 921. sz. ny. Jakab nyomda, Budapest

MDK

Mesterházy Kálmán

A N. Szalon karácsonyi tárlata. Vasárnapi Ujság 1896. 5o. sz. 842.l.

MDK

Mesterházy Kálmán

K-n Ö-n.: A Nemzeti Szalon első kiáll. Vasárnapi Ujság 1894. 751-752.l.

MDK

Mesterházy Kálmán

Alkony

K-n Ö-n.: A Nemzeti Szalon első kiáll. Vasárnapi Ujság 1894. 751-752.l.

Mesterházy Kálmán

Tehenek of

Szeged 1917

ségünk kebelébe tartozó egyete
jókirándulást és a programm ke
ság szeretné a Vár megtekinthe

Minthogy azonban a
pitanunk, hogy minél többen baj
ismételten kérjük, hogy Szövet
lis működésére való tekintette
ten a várbelépő általányt 15.-

Tisztelettel kérjük
záró kaputt ez alkalommal lehet
szük forgóajtónál a feltartózt

Abban a reményben, h
rándulásunk sikere előmozditas

mara

M.D.K.

Mesterházy Kálmán

"Reggeli szürkület" c. müvét megvásárolta gr. Zichy Nep. János magánképtára számára a Mücsarnok kiállitásán, -közli a lap "Fővárosi Hirek" c. rovatának beszámolójában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1883. dec. 9.
VI. évf. 11. sz. 175. lap

M.D.K.

Mesterházy Kálmán

A most megnyiló karácsonyi képkiállitáson szerepelnek a müvész tájképei a Mücsarnokban, -közli a Képzőmüvészet c. rovat.

Képes Családi Lapok, Bp. 1885. dec. 27.
VIII. évf. 14. sz. 223. lap

M.D.K.

Mesterházy Kálmán

Az 1894-ben létrehozott, "Nemzeti Szalon Magyar Képzőművészek és Müpártolók Egyesületé"-nek egyik alapitó tagja a müvész, akinek arcz képét bemutatja a lap.
Képeink c. rovat "A Nemzeti Szalon tizéves jubilauma" cimmel felsorolja az alapitó müvészeket.

Képes Családi Lapok, Bp. 1904. ápr. 10.
26. évf. 15. sz. 262, 274. lap

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K.

Mesterházy Kálmán

"Keszthelyről tekintve készült Badacsony"-át elismeréssel emliti Rippl Rónai János: "Tavaszi Kiállitás" c. beszámolójában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1895. május 19.
17. évf. 21. sz. 334. lap.

Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Mesterházy Kálmán, 1857-98.

Szoba belseje

Magy.remekművek. Ernst-Mus. 47.kiáll. 1921.
máj. 22 l.

MDK

Mesterházy Kálmán

M.Nemz.Reneszánsz Társ. 2. aukc. 1921.

MDK

Mesterházy Kálmán festő
"Alkonyat" c. képe a KT-ről 1896.

MDK-A-1-1/1272.

MDK

Mesterházy Kálmán festő

„Az uton" a képét a KT átvette. 1884.

MDK-A-1-1/1288.

MDK

Mesterházy Károlyné festő
„Idyll tájkép"-et a KT átvette. 1884.

MDK-A-I-1/1289.

MDK

Mesterházy Kálmán festő

„Első bőse" c. képét eladja. 1887.

MDK A I 1/2110

MDK

Mesterházy Kálmán festő

"Alkonyat" c. képét megvették. 1889.

MDK-A-I-1/2626.

MDK

Mesterházy Kálmán festő

„Erő után" c képét Ki-sorsoláson

K. u. k. Generaldirection des. A. H. Privat und Familien

Fonde nyerte. 1889.

MDK-A-I-1/2673.

MDK

Mesterházy Kálmán festő

„Balatoni nádas" c képe KT-tárlaton 1890.
„Reulet Somogyból" " " "
„Balaton Fenékről tekintve" KT-nál.

MDK-A-I-1/2712. és 2713. és 2714.

MDK

Mesterházy Kálmán festő

„Balatoni réulet" c képét meg akarják venni. 1891.

MDK-A-I- 1/2999.

MDK

Mesterházy Kálmán festő

„Balatoni részlet" 1891.

MDK-A-I - 1/3008.

MDK

Mesterhány Kálmán fertő

„Alhonyat" c képét elvette. 1890.

MDK-A-I-1/2811.

MDK

Mesterházy Kálmán festő

„A legelőn" c képét megvették. 1890.

MDK-A-I - 1/2822.

MDK

Mesterházy Kálmán festő

"A legelőn" c. képét adta. 1890.

MDK-A-1 - 1/2831.

MDK.

Mesterkány Kálmán fotó

„Palak nélén"
„Kőrösi parantfiú"
„Reggeli szürkület"
„Erő után"
„Balatoni alkony"
„Balatonban" c hipci pécsi tárlaton 1888

MDK A-I-1/2239

MDK

Mesterházy Kálmán festő

„Erdő nélén" c képét KT-tól vonaveni.

1988.

MDK-A-1-1/2085.

MDK

Mesterházy Kálmán festő

„Szélvely Kornélia" és „Alkonyati táj tehenekkel" c

kepeit a KT kiállítja. 1882.

MDK-A-I-1/1023.

Mesterházy Kálmán festő

1882

"Hazafelé" c. képét a K.T. megvette.

MDK

MDK-A-I-1

1053

MDK

Mesterházy Kalmán futó

KT öni tárlatára (1885) bejelentett két képét hamas betegeskedése miatt nem tudja elkészíteni.

MDK-A-I-1/1485

MDK A 1

MDK

Mesterházy Kálmán festő

„Somogyi sínlet" c képét eladta.

1884.

MDK-A-1-1/1404.

MDK

Mesterházy Kálmán festő

„Balatoni nádas" c képe KT-tulaton.

„Szepezdi ovenlet" c képét zsuri vinaritasitatta

1889.

MDK-A-I-1/2596.

MDK

Mesterházy Kálmán Jutó

„Felhőbükki vázlat" a képét a KT tárlatra

-küldi. 1884.

MDK-A-I-1/1341.

MDK

Mesterházy Kálmán fető
(Szeged)
„Ősi mántás" c képe vidéki kiállításokon
1889

MDK A-1- 1/2532.

MDK

Mesterházy Kálmán festő

„Az út mélén"
„Alföldi táj" c képei KT-karácsonyi
tárlatón, 1885.

MDK-A-I-1/1545. és 1546.

MDK

Mesterházy Kálmán festő

„Erdőrészlet" c képét KT-beli nyári kiállításán eladta. 1885.

MDK-A-I-1/1512.

MDK

Mesterházy Kálmán festő

„Rákán"
„Gólyacsalád"
„Avatás"
„Az ehő héró" a képei KT-táblatan 1886.

MDK-A-I-x/1820.

MDK

Mesteskázy Kálmán fantő

„Balaton"

„Öni kóutás" c képei KT öni tárlatán 1886.

MDK -A - 1 - 1/1730.

MDK

Mesterházy Kálmán festő

„Balatoni vénlet" c képét Bókai János vette meg. 1886. (KT őszi tárlatán)

MDK-A-I-1/1720

MDK

Mesterházy Kálmán fotó

„Horgán"

„Idyll"

„Nyár" c képei KT-tárlatom 1887.

MDK-A-I-1/1974.

MDK

Mesterházy Kálmán festő

„Balaton mellett" c képét a győri tárlaton megvenik, 1887.

MDK-A-I-1/1938.

1939

MDK.

Mesterházy Kálmán Jutó

1988. Betegsége miatt (?) munkaképtelen, segélyt kér (200.- Ft) a KT-tól, zálogul hagyja:

„Őszi vándás" (400.-)

„Határ vélén" (150.-) c képeit.

MDK ~~A-1~~-1/2148

MDK

Mesterházy Kálmán fuvó

„Líbák hedvence"

„Erdő nélén" c képei KT-tárlatan

1997.

MDK-A-1-1/2043.

MDK

Mesterházy Kálmán fertő

„Alkony tabernakkel" c. képét Zichy Jenő

vette meg. 1884

MDK-A-I-1/1243

MESTERHÁZY ?/?/
20. Jahrh.

Mesterházy : Ungarisches Dorf.
Öl auf Karton, 24,7x34,5 cm.

Aukción: München, Neumeister
Auktion 188. 27.und 28. Juni 1979.
Katalogus Nr. 1466. - S. 134.

MDK

Mesterházy Kálmán festő

„Ábrándozók" c képét eladja (U.T-nek?)

1883.

MDK-A-1-1/1195.

MDK

Mesterhány Kálmán festő

„Halászfiú" c. képét kihéri a KT-tól.

1883.

MDK-A-1-1/1189.

MDK

Mesterházy Kálmán festő

1883. „Harafelé" és „Hátramaradt" c képeit
kéri a KT-tól.

MDK-A-I-1/1154.

MDK

Mesterházy Kálmán festő
„Halászás alkonyatkor" c. képét kéri
a KT-tól. 1883.

MDK-A-I-1/1137.

MDK

Mesterházy Kálmán fotó

„Albanyati halászás"

„Székely Kornélia arcképe" c képeit jelenti be a műnekeni nemzetközi kiállításra.

MDK -A -I - 1/1115.

MDK

Mesterházy Kálmán festő

1883. „Alkony tekenetekkel" c. képét a KT kiállítja.

MDK-A-I-1/1138.

MDK

Mesterházy Kálmán futó

„Réulet Samogyból" a képét küldi KT-társlatra

1884.

MDK-A-I-1/1339.

Mesterházy Kálmán, 1857-1898

Tájkép, olaj

Itatás, olaj

[illegible]

45 l.

Mesterházy Kálmán /1857-1898/

Vázlatkönyv 24 rajzzal

[illegible] 27 l.

A "Majális" mondanivalója pedig: a
nek költői szárnyalású, elragadó erej
kok és a táj harmoniája és ezt zengik
szól hozzánk a mosolygó tavaszi ég üd
zöld ragyogása, a mezei virágok czirc
gás, vidámság ez a kép. Még az árnyék
mély csillogású zöldjükkel azok is mé
szimfoniájában. És még ez sem elegend
varázsolja a rét legnagyobb és legszeb
böző pirosak, rózsaszinek, sárgás és
kitott bájos csoportját.

Szinyei "Majális"-a mindezen felül
ta a valóság minél hivebb ábrázolására
zen a müvén ugyanis sikerült érezteti
vibráló levegőt, méghozzá oly kitünő
vagyis a levegőt is érezteni hivánó
bravurosabb tette. A magyar müvészett
ban pedig a legelsők egyike, aki e pr

Nem lenne teljes a "Majális" ismer
készültének körülményeiről és technik
Gyula mütermében készült, melynek szo
gyanaz a német mester, akitől annak i
kölcsönözte Szinyei. A két müvész szo
ismét idősebb társa hatása alá került
szerencsés volt, mivel nem Szinyei fe
irányban müködött. Böcklin ugyanis cs
hogy mesterségi tanácsaival, gazdag t
lis" technikai megoldásában. Szinyei

Mesterházy Kálmán 1857-1898.

Hajnal, olaj

Magyar Nemzeti Reneszánsz Társ. IV. akciója, Bp.
1925. 7 1.

MDK

Mesterházy Kálmán

Kézdi-Kovács:
A Nemz.Szal.-ban. Uj Idők, 1895.I. 17.sz. 322 l.

Mesterházy Kálmán festő.

Badacsony, Keszthelyről tekintve. Olajf.

OMKT.1895.tav.

Mesterházy Kálmán.

OMKT.1895.tav.

MDK

Mesterházy Kálmán, 1857-98

Döcögős ut, of.

Mocsaras ut, of.

M. Studio 2. aukc. 1921. 21 l.

MDK

Mesterházy Kálmán, 1857-98

Tavaszi alkony, of.

Almásy-Tel.Int. 8. aukc. 1942. febr.
26 l.

Mesterházy Kálmán, 1857-98

A kis halász, of.

Szőke leány, of.

M. Studio 2. aukc. 1921. 21 l.

MDK

Mesterházy Kálmán, 1857-98.

Tájkép

Balaton

Ernst Mus. 29. aukc. 1924. 33 l.

MDK

Mesterházy Kálmán, 1857-98.

Domboldalon

Ernst Muz. aukc. 43. 1929. 51 l.

MDK

Mesterházy Kálmán, festö.
1857-1898

Erdörészlwt. Vászon.

gr. Almásy-Teleki Éva müv. int. /M.Ernst-Muz./
Ix. Müvészeti aukció. 1942.máj.lo.-töl kiáll. 18.-án
Kat. 24.l. aukció

Mesterházy Kálmán
Tájkép tehenekkel, olaj
Két tájkép, olaj

Szent György Cén IX. suk. 1911. nov.
1.
22-23

MDK

Mesterházy Kálmán

Somogyi részlet, of.

Képzőműv. Társ. kiáll. Arad, 1889.

3 l.

MDK

Mesterházy Kálmán

Őszi szántás, of.

Képzőművv. Társ. kiáll. Arad, 1889.

6 l.

MDK

Mesterházy Kálmán

Kürtösi részlet f. Somogyból, of.

Képzőműv. Társ. kiáll. Arad, 1889. № 9 l.

MDK

Mesterházy ~~Károly~~ Kálmán, +1898.

Férfi tanulmány

Táj alkonyati hangulatban

Ernst 11. aukc. 1920. ápr. 2o l.

MDK

Mesterházy Kálmán

Az uton, of.

Képzőmüv. Társ. kiáll. Arad, 1889.

7 l.

M. D. K.

MESTERHÁZY Kálmán festő

Balatoni részlet.

Bodák. Tárgymut. Bp. 1885. 58. l.

Mesterházy Kálmán festő M.D.K.

1857 – 1898

Siófoki rénlet. ceruza.

jelezve: Siófok 90 aug. 24

Kiállítva 1922-ben az O. Képzőmüv. Muz.-ban

Darnay-Dornyai Béla: Képes ábrázolások a Balatonról és vidékéről. Balaton XXXVI. 1943

19

Mesterházy Károlyné
festő

M.D.K.

Székely Bertalan vidéki festő cimborája volt.

Lyka Károly: Magyar mesterek. Bp. 1957

49. l.

MDK

Mesterházy Kálmán, 1857-1898.

Önarckép, cer.
A kedves sirjánál, cer.

Ernst Muz. 18. auk. 1921..dec.
58-59 1.

MDK

Mesterházy Kálmán, 1857-1898.

Tavaszi alkony, olaj

Almássy-Teleki VIII. 1942.
26 l.

MDK

Mesterházy Kálmán, 1857-1898.

Virágos tópart

Horgászás a folyón

Almásy-Tel. 3.muk. 1940. ápr. 26 l.

Mesterházy Kálmán

1857 – 1898.

laid
2

Szépm. Muz. graf. o.
45. kiáll. (1912.)
138. 2.

CSOK ISTVÁN GEREVICH TIBOR HORVÁI JÁNOS
FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ

HUBAY CEBRIAN ANDOR

FŐTITKÁR

LEHEL BÉLA

TITKÁR

KANIZSAI NAGY ANTAL

Mesterházy Kálmán

Lásd

Szépm. Mur.

Uj szerzem. kiáll.

1920–21.

42. sz.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Mesterházy Kálmán

vrod
2

Csánky Dénes:

A balatoni tájfestészet. (kép)

A festői Balaton.

Bp. 1942. 76. l.

Egri József: Gulácsi hegy

Mesterházy Károlyné

Árverési Csarnok aukciós kat.

33. sz. 1926. jún.
37. sz. 1927 márc.
39. sz. 1927. okt.

ra. Fején nyakvédővel ellátott ék-
tetejen, kis bajusza lipödrött s sza-
ran ála alá kötve. Brokát köntöse
zik s palástjanak széles gallérja lehaj-

. Rex. Tvrc. X."

keretet véve 41.7 : 29.6 cm.
1535.
5.

Mesterházy Kálmán

Szana Szárev

wód 310. l.

Vasárnap

10

Skolasztika

☽ Első negyed 10 ó. 25 p.

Hétfő

11

Mária lurdi megj.

Kedd

12

Szervita r. 7 al.

Szerda

13

Protestáns naptár

Február

V	10	Elvira
H	11	Bertol
K	12	Lili
S	13	Ella
C	14	Bálint
P	15	Fauszt
S	16	Julian.

Ó görög naptár

Január-Február

V	28	Efrém
H	29	Ignác
K	30	Hár. p.
S	31	Cirus
C	1	Febr.
P	2	J. t. S.
S	3	Simeo.

Izraelita

Mesterházy Kálmán

Balatoni részlet c. képe
az alábbi muzeumban.

Rell Lajos dr.
A Békéscsabai Muzeum.
Békéscsaba, 1914.)

(78.l.

Mesterházy Kálmán

l.

Szépművészet
1941. 164. l.

BUDAPEST
1926 OKT. 31

M. KIR. KERESKEDELEMÜGYI MINISZTERIUM

Mesterházy Kálmán
festő

Fővárosi Lapok 1895. ápr. 6., 1091. old.
(Művészetek.)

Kalmán

Mesterház Kálmán
[fiskó]

Fővárosi Lapok 1895. ápr. 22., 1283. old.
(Műrészeket. A „Nemzeti Szalon" Kolozsvár ott.)

Kalmán

Mesterházy Kálmán

festő

Fővárosi Lapok 1895. márc. 10., 78 r. oldl.
(Művészetek. Művészek a miniszternél.)

Kalmán

Mezeyházy Kálmán
festő

Fővárosi Lapok 1885. márc. 14., 828. old.
(Művészeti.)

Kalmár

Mesterházy Kálmán

festő

Főváros Lapok 1896. máj. 10., 8. old.
(Ujdonságok. A Vágó-féle történelmi fehvonulás)

Kalmán

Mesterházy Kálmán
festő

Fővárosi Lapok 1896. jan. 18., S. sz.
(Művészetek. A Nemzeti Szalon kiállítása.)

Kalmár

Mesterházy Kálmán
festő

Fővárosi Lapok 1895. febr. 10., 4 hl. oll.
(Művészetek.)

Kalmán

Mesterházy Kálmán

Ernst Mur. Kiáll. 47

Magyar remekművek

Szoba belseje, 1921. máj Mgt.

Mesterházy Kálmán

Thieme Becker
XXIV. 435. l.
(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Mesterházy Kálmán

l.

Ernst Muzeum aukcioi

XXXII. 279. sz.

280, 281. sz.

Lóczy Lajos II. 166.

Mesterházy Kálmán

festő

1889-ben Szepezden

nyaralt.

Margittay Rikárd

Balaton. Tájak-

emberek. Bp. 1943.

168. l.

Mesterházy Kálmán

festő

koll. kiállítása

1881. Szabadkán

1882. Szekesfehérvárott

Lykaközös

57. l.

Mesterházy Kálmán.

elismerő okl.

Közlezrkiáll
1269. e

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Mesterházy Kálmán

	1			
	2			
		Mezőkövesd		
			75	1

1912	V/13	2	kötet Ath. könyvtár
	V/17	200	levélpapír és boríték
	V/8	1	Ath. könyvtár
	IV/3	1	Révai Lexikon IV.
	VII/3	1	Lexikon d. bild. Künstler
1913	V/14	1	radírkés
		500	arb. visszaboríték
		500	" körlevél
		1000	" boríték
		500	" levélpapír
1914	VI/9	1	Révai Lexikon V.
	V/25	1	" " VI/VII.

Mesterházy Kálmán

megírni, hogy az alábbi műben van-e róla szó:

Mesterházy Sándor:
A Mesterházi Mesterházy-család története.
Nagyrámisa, 1937.

Mesterházy Kálmán

l.

Sörberető 309. l.

Mesterházy Kálmán

báró viterváni Simonyi
József huszárezredes
arcképe fentről a Déri
Múzeumban.

Sör Veréb 249. l.

A kép reproduktálva
a 250. lapon.

Mészáros Kálmán

Lód
5

Prém József dr.

Magyar művészek.
Magyar Salon

1886. ápr
63, 64 l

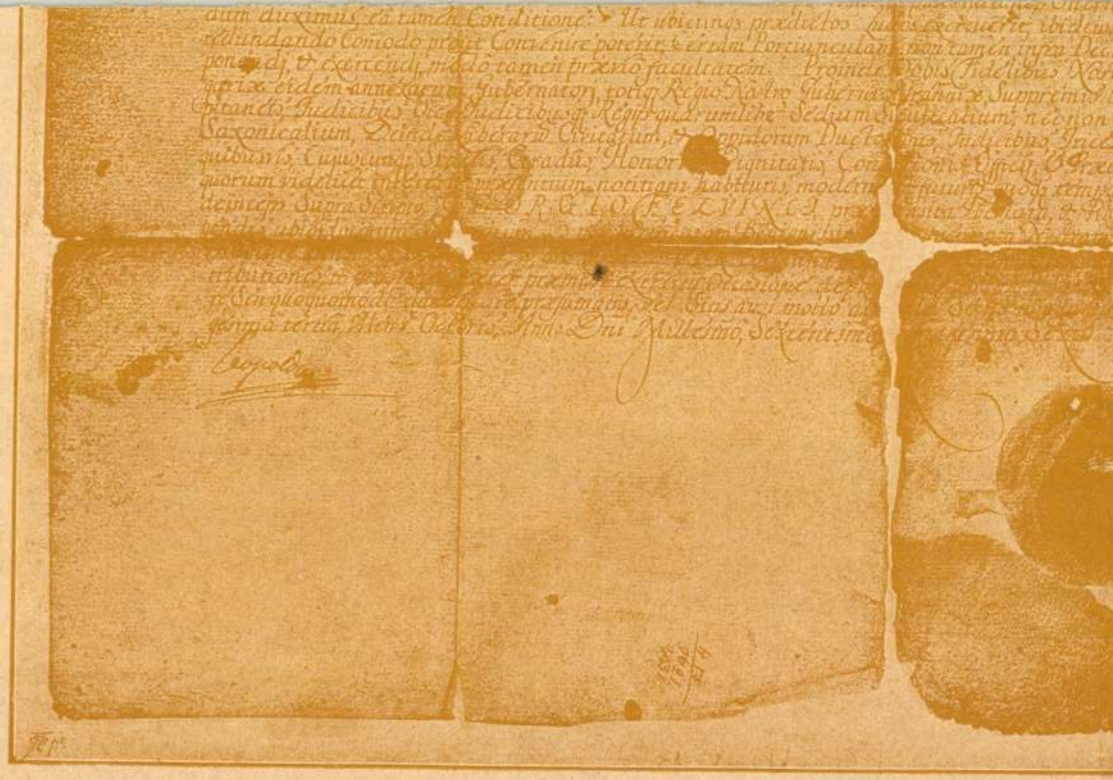

I. LIPÓT SZINHÁZI ENGE

Mesterházy Kálmán

Vred

Petnyvegi

86 l.

GLI AMICI UNGHERESI DELL'ISTITUTO
DI STUDI ROMANI

invita la S. V. Illma

alla solenne commemorazione del

BIMILLENARIO AUGUSTEO

che avrà luogo mercoledì 10 novembre 1937
alle ore 18

nella sala situata in VIII., Baross-u. 13, pp.

PROGRAMMA:

1. Saluto del Presidente.
2. Il simbolismo della pace augustea sulla corazza della statua di Augusto di Primaporta. Conferenza del Prof. univ. ANDREA ALFÖLDI.

Tiberio Gerevich
presidente.

Mesterházy Károly

Balatoni táj c. festménye repr.

Árverési Csarnok aukció kat. 33. sz. 1926. jún.

Nesterházy Kálmán

1873/74 – 1876/77

Ferképzőintézet

1131.

Mesterházy Kálmán

MAGYAR MŰVÉSZET
1927. 547

LEVELEZŐLAP

Feladó:

VILÁGOSSÁG R.T.

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY

Mestrharij Kálmán

† 1898 Pest

Singer Künstlerlex.
5 K. 206 l.

Gyetvai legény IV. 7.

Mesterházy Kálmán

Singer Künstlerlex
3 k. 1831.

Mesterházy Kálmán

festő.

1885. Budapest.

1. Balatoni részlet. Olajf.
400 frt.

Budapesti orsz. ált. Kiállítás.
A Képzőművészeti csoport képes
tárgymutatója. Bpest. 1885.

Mesterházy Kálmán

1884. Budapest.

(22) Arutou. Olaff 300 f.

Tavaszi Erállítás 1884. II sor

Mesterházy Kálmán

Budapest.

Tárgymutató = Benczur

(27) Halászás alkonyat-kor. Olaszt 65 ofrt.

Mesterházy Kálmán

1882. Budapest.

(83) Székely Cornélia arcképe. Olaff..

(186) Alkonyat tehenekkel. Olaff. 160 frt.

Őszi kiállítás 1882. I. sor.

1882.

(116) Hara felé, alkonyat. Olaff

Őszi kiállítás 1882. II sor.

1883. u. ott.

(96) Szt Endrei részlet. Olaff. 120 f

(126) A kis halász. " 200 f

(179) Alkony tehenekkel. " "

(186) Reggeli szürkület " "

Őszi kiállítás 1883 I sor

Mesterhazy Kálmán

1883. Budapest.

(35). Ábrándozók. Olaf 750 ft.

(253) Hátramaradtak. Olaf 2000 ft.

Ösi Kiállitás 1883. II sor

1884. u. ott.

(57). Idyll. Tájkép. Olaf 300 f.

Tavaszi Kiállitás 1884

Mesterházy Kálmán

1883 téli tárlat. Reggeli zsur ebéd. Megvette Gróf Zichy Nep. János.

A Szép tárlat. Képes Családi Lapok 1883-84-175 l.

Mestrhazy kálmán

Lvoa

M. Kalon 1892

XVI. 16 l. (archep-
pel)

..... *műhely.*

őnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....számu.....

.....hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

.....nevü munkás igazolta

Mesterházy Kálmán

jestö

Lvod I Kötet

B. Bács B 205. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Mesterházy Kálmán

Művészeti lexikon

494 l.

1857.

festő, szül. Szabadkán, meghi 1898 I. 24. Budapesten. Ugyanitt tanult és működött. 1874-től táj- és életképekkel szerepelt a pesti kiállítás okon.

430. Johann

~~Született~~ Wetzlarban 1744-be

Domb

Az előtérben ~~balra~~ a föld
és baljával hátra mutat
gőtte kutya áll. Kissé k
zeledik, de még csak dere
domb van, melyen út v
a fejen. Előttök még kette
ket, melynek épületei kön
perik s az égbolt felhős. A
vassuk: 7 W. Becker. 15

Fa, méretei 18·5:
Pyrker János Lap

47

68 Ft.

Mestshaing

Illustr. af Ortsag

Vilag 1881 edfbr

Mesterházy Kálmán

Selyem életrajza
arcvizeppel

Vas. Ujs 1898.

77 kap.

Mesterházy Kálmán

Jertő

cvód

B. Bács B

II. Köt. 527. l.

(életrajz)

..... *műhely.*

főnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számú .....

am

évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Mesterházy Kálmán

rod

Vas. Ugs. 1890. 353. C

Lepjel.

Mesterházy Kálmán

wód

z

Kkol

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírás.

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Mesterhazy Kál—

IROD.

Sz. E. Neuvreti Sza-
tom. M. Genius
1894. II. 46 sz.
arcrep

Mosterházy Kálmán

Lvód

z

Dóry 1904. 10 l.

(arcképpel)

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

ezem:

.....

helyettesének

1.

Endrényi Imre, Szeged.

Mesterhazy Kalon

wyd

Prein Lóránd. Ma-
gyar mütermek.
Magyar Halon

VK. 1886. 631.

Mesterházy Kál[illegible]

IROD.

Sza. 427 l.

Overkoji

Mastershäng Kälner

wd

Fehete 97 - 99l

arcerkein

Mesterhavy Kálmán

cvód

M. Gomez 1898.

79. l. arcsteppel

Mesterházy Kálmán

Képei a

Szépmű Múzeumban

Frischeisen V. 292.

Mesterházy Kálmán

Műcsarnok Budapest.

1894. tavassi kiáll.

1894/95. téli kiáll.

1896 mill. kiáll.

EMKE III. 240.

Mesterházy Kálmán

festő 1857–1898

vrod

Krück II. 243. l.

Viaticum - szelencze, sodrony zománcros
a szélcsei r. kath. templomban
III. 86.

Mesterházy Kálmán

27,

1883. Kiall

Rakovszky – családi zászló II. 162

Mesterházi Kálmán

Művészet 1904. 82
– 1911. 149

Magyar Művészet
1927. 547

Haider Karl: Hegyes táj
(616), 3818 (578).

Mesterházy Kálmán

1884. tav. Erdő

57.

Guzmics Izidor kegirata

VI. 145.

Mesterházy Kálmán

1894. évi

kiáll. Nemzeti Szalonban

Erő után, olajf. 150 frt
Őszi alkony, olajf. 150 frt.
Alkony, olajf., 120 frt.
Kerti vázlat, olajf. 40 frt.
Parkrészlet-tanulmány,
olajf. 100 frt.
Gyümölcsös, olajf. 40 frt.
Erdő-vázlat, olajf. 40 frt.
Októberi első nagyod,
olajf. 150 frt.
Kertrészlet, olajf. 40 frt.
Erdő-vázlat, olajf. 40 frt.

Fölszerelési ásatáshoz szükséges III. 68.

Mesterházy Kálmán

szül. Szabadkán 1857-ben.

1876/7 I. a bresti muntarajztanoda festészeti szakosztályán de Kimaradt.

Mesterházy Kálmán, festő-
művész I. 131

MűvészKvt.Ért.

1904. XII. 22.

Eperjes.

Csapó Jolán férj. Kiss Pálné naplójából (1008/1904)

MESTERHÁZY KÁLMÁN

Aukción:

Kalman Mesterhazy: Kornernte.
Öl auf Leinw., 49x70 cm. Sign.

WIEN, Dorotheum
636. Kunstauktion, 25.Mai-1.Juni 1982.
Kat. Nr. 439. S.65. Abb.Taf, 48.

M.D.K.

Mesterházy Kálmán

Az Országos Képzőművészeti Társaság első vidéki kiállitásán szerepel a müvész,-irja a lap az "Irodalom és Müvészet" c. rovatában "A veszprémi mükiállitás" cimmel.

Szinház, Bp. 1887. május 5. I. évf. 1o5. sz.

M.D.K.

Mesterházy Kálmán

Tölgyessy Arthur és Margittay Tihamér a Hortobágy pusztáját festik le,-közli a Fővárosi Hirek" c. rovat "Tájképfestők versenye" cimmel.
A képeket Székesfehérvárott mutatják be és Debrecen város kérelmére ott is kiállitják müveiket.

Képes Családi Lapok, Bp. 1882. május 21.
4. évf. 34. sz. 542. lap

M.D.K.

Mesterházy Kálmán

"Erdőszélen" c. képén dolgozik, mint az "Irodalom és Müvészet" c. rovat közli "Hirek Képirókról" cimmel.

Képes Családi Lapok. Bp. 1882. juli. 3o.
4. évf. 44. sz. 7o1. lap

M.D.K.

Mesterházy Kálmán

Az „Irodalom és Müvészet" c. rovat közli: "A vidéki képkiállitások" cimmel a rendező bizottság tagjainak nevét. Közöttük szerepel a müvész, aki a kiállitáson is részt vesz müveivel. Az első tárlatot Székesfehérváron rendezik.

Képes Családi Lapok, Bp. 1882. május 7. 4. évf. 32. sz. 510. lap

M.D.K.

Mesterházy Kálmán

A lap Képzőművészet c. rovata a művész alkotásait kiemeli a Karácsonyi Kiállitásról, melyet Képzőművészeti Társulat rendezett a Műcsarnokban.

Képes Családi Lapok. Bp. 1884. dec. 28.
14. sz. 223. lap

M.D.K.

Mesterházy Kálmán

A Mücsarnok tárlatára több festménnyel készül a müvész, melyek közül már néhányat beküldött, -közli az Irodalom és Müvészet c. rovat.

Képes Családi Lapok, Bp. 1883. ápr. 29.
31. sz. 495. lap

Mesterházy Kálmán festö 1857-1898 Ybl

Tervezett vidéki kiállitáson való szereplése

Budapesti Hirlap 1882.VII.15.
193.sz.o. /Sz.és M./

Ybl.

Mesterházy Kálmán festő /1857-1898/

A Képzőmüv.Társulat 1882.őszi kiállitásán a Ráth-féle loc aranyos dijra pályázik.

Budapesti Hirlap 1882.VIII.8.
217.sz. 2.o. /Sz.és M./

dr. Schäffer Mór mutbarát

Pesti Hirlap. 1881. okt. 26. 4.

Mesterházy Kalmán fiatal tehetséges festőnk....

Táblakép, önálló Ybl
Mesterházy Kálmán Hazafelé c.
festménye

Budapesti Hirlap, 1882, IX.6.

245.sz.3.o.

Táblakép, önálló Ybl

Székely Kornélia arcképe Mesterházy Kálmántól

Budapesti Hirlap, 1882, IX.6.

245. sz. 3. o.

Táblakép. Székely Kornélia arcképe.
Mesterházy

Budapesti Hírlap. 1882. aug. 24. 2.
Mesterházy Kálmán megfesti...

Táblak ép. „Hazafelé" Mester-
házy

Budapesti Hirlap. 1882. Szept. 6. 3.

Gregus Imre festőművész....

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hirlap, 1882. dec.27.11.
A vidéki képkiállitáshoz

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hirlap, 1883. jan. 13. 11.
A vidéki képkiállitáshoz

Tablaky. Ötliba Mesterházy

Kálmántól.

Budapest, Hilag. 1882, IV. 9.

98. n. F.o. (Chaim)

Táblakép Pihenő Mesterházy Jbl

Kalmantól.

Budapesti Hirlap 1882. IV. 9

98 n. 3. o. (Kr. és M).

Táblah ép. „Reggeli szürkület",
Mesterházy

Pesti Hirlap. 1883. okt. 10.

Prém József: Az őszi munkiállítás

Táblakép. „Szentendrei rédlet",
Mesterházy

Pesti Hirlap. 1883. okt. 10.

Prém József: Az ősi műtárlat

Táblakép. „Zalai hegylánok"
Mesterházy

Pesti Hirlap. 1884. szept. 22. 3
Képzőművészeink Rösélit

Tabla Nép Halászat, ... dőrésplet és

Lesben, valamint hortobágyi vázlatok

Mestorházy Kálmántól

Budapesti Kislap. 1882, V. 13

131. sz. 3 o. (h. és M.)

Táblakép. „Halászó fiú",
Mesterházy

Pesti Hirlap. 1883. okt. 10

Prém József: Az odzi mukiállítás

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hirlap, 1883. máj. 17. 11.
A müncheni kiállitásról

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hirlap. 1883. okt. 10

Prém József: Az őszi mű kiállítás

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hirlap. 1883. nov. 25. 3

az őszi kiállítás második sorozata

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hírlap. 1883. dec. 21.10

A műcsarnokból

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hirlap. 1884. márc. 8.13

Prém József: Mesterházy Kálmánnál

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hirlap. 1884. márc. 21. 13

Prém József: A tavaszi műtárlat

Mesterházy Kálmán, festő

Budapesti Hirlap, 1882, X. 28.

297. sz. 3. or (Sz. és M.)

Mesterházy Kálmán, festő Tyb

Budapesti Hirlap 1882, X. 21.

290. η. 1. σ. Berényi László: A mü-

tárlat (tárca)

Mesterházy Kálmán festő

Budapesti Hirlap. 1882. I. 26

26. n. h:o. (Szer. M.)

Mesterházy Kálmán festő 161

Budapesti Hirlap, 1882. V. 13.

131. n. 3-o. (Szák.)

Mesterházy Kálmán forró

Budapesti Hirlap. 1882 VII. 15

193. n. 3. a (h és k)

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hirlap 1881. okt. 26. 4.

Mesterházy Kálmán fiatal

tehetséges festőnk....

Mesterházy Kálmán festő

Budapesti Hilap. 1882. Sept. 6. 3.

Gregus Imre festőművész....

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hirlap, 1882. dec. 14. 11.

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hirlap, 1882. dec.22. 10.
Képkiállitás Debrecenben

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hirlap, 1882. dec. 7. 14.
A vidéki képkiállitás

Mesterházy festö.

Pesti Hirlap.1882.aug.8.2-mell.1.l.

Mesterházy Kálmán festö.

Pesti Hirlap.1882.jul.26.1-mell.3.l.

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hirlap, 1882. okt. 22. 9.
Porzsolt Kálmán: A mücsarnok
őszi kiállitása

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hirlap, 1882.nov.11.11.
A vidéki képkiállitásról

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hirlap, 1882. nov. 6. tárca
Porzsolt Kálmán: Képkiállitás
Székesfehérváron

Mesterházy festö.

Pesti Hirlap. 1882. jul. 15. 1-mell. 2. l.

Mesterházy Kálmán festö.

Pesti Hirlap.1882.jul.19.1-mell.3.l.

Mesterházy Kálmán festö.

Pesti Hirlap. 1882. jul. 17. 4. l.

Mesterházy festö.

Pesti Hirlap. 1882. jul. 8. 3. l.

Mesterházy festö.

Pesti Hirlap. 1882. jun. 21. 1-mell. 1. l.

Mesterházy festö.

pesti Hirlap. 1882. máj. 27. 4. l.

Mesterházy festö.

Pesti Hirlap. 1882. máj. 13. 1-mell. 3. l.

Mesterházy festö.

Pesti Hirlap. 1882. ápr. 29. 4. l.

Mesterházy Kálmán.

pesti Hirlap. 1882. ápr. 24. 4. l.

Mesterházy Kálmán festő

Budapesti Hirlap. 1882. aug. 24. 2.

Mesterházy Kálmán megfesti...

Szabadka, Mesterházy Kálmán

festőművész, ott-tartózkodása.

Budapesti Hirlap, 1881, X. 21.

127. r. 3. o. (Sz. és. M.)

Joe

Mesterhágy Kálmán festő

Budapesti Hirlap. 1882. IV. 9.

98 n. 3-o. (Gr. és K)

Mezterházy "Kálmán festő"

Pesti Hirlap. 1884. szept. 22. 3

Képzőművészeink körében

Meszlényi Kálmán festő

Pesti Hírlap. / 924. jún. / 3. 7

Halálozás

Mesterházy Kálmán festő

Magyar Művészet, 1927

548.o.

Lyka Károly. Adatok művészetünk történetéhez.

Mesterházy Kálmán fe

Pesti Hirlap. 1880. dec. 21.4.

a Mücsarnokból

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hirlap. 1881. febr. 16. 3.

A mitternachtból

Szabó Lajos mübarát

Pesti Hirlap. 1882. márc. 18. 1 mell.

Mesterházy Kálmán „Gösnö" c....

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hirlap. 1881. márc. 24. 3.

a képzőművészeti társulat

tavaszi kiállitására....

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hirlap. 1881. dec. 14. 4.

a képzőművészeti társulat

kiállítására ....

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hírlap. 1882. febr. 8. 1 mellék-
let.

A Munkácsy-ünnepély jelmezestélyén...

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hirlap. 1882. márc. 18. 1 mell.

Mesterházy Kálmán „Jósnő" című...

Mesterházy Kálmán festő

Pesti Hírlap. 1882. ápr. 9. 1 mell.

Művészeti hírek

Kiállitás Ybl

a Képzőművészeti Társulat 1882.őszi kiállitásán Mesterházy Kálmán Székely Kornélia arcképével vesz részt

Budapesti Hirlap,1882,VIII.24.

232.sz.2.o.

Tablahy Lesben Mesterlány

Kálnántól.

Budapesti Hilap. 1882. I. 26

26. n. 4. o. (Sz. és K.)

Jáblakéj Blaha Lujza

arkcképe Mesterházy Kálmántól

Budapesti Hirlap, 1881, X. 21.

127. n. 3. o. (Sz. és M.)

Ybl

Mesterházy Kálmán festő/1857-1898/

Székely Kornélia arcképe

Budapesti Hirlap, 1882, VIII.24.
232 sz.2.o.

Mesterházy Kálmán festő/1857-1898/ Yl

Hazafelé c. képe és Székely Kornélia

arcképe

Budapesti Hirlap,1882,IX.6.

245sz.3.o.

Mesterházy Kálmán festő

Budapesti Hirlap. 1881. X. 21.

127. n. 3. o. (Sz. és M.)

Ybl

Mesterházy Kálmán festő/1857-1898/

Székely Kornélia arcképe

Budapesti Hirlap, 1882, VIII.24.
232 sz.2.o.

Mesterházy Kálmán festő/1857-1898/ Ybl

Hazafelé c. képe és Székely Kornélia

arcképe

Budapesti Hirlap,1882,IX.6.

245sz.3.o.

Mesterházy Kálmán festő (1857–1898)

Pesti Hirlap. 1885. VI. dec. 22. 1–20.

Both Menyhért: a kanácsanyi kiállítás

Mesterházy Kálmán

festőművész emlékezete.

Lyka Károly: Vándorlásaim a művészet körül, Budapest, 1970. 363 l

2671.

MDK

Mesterházy Kálmán, festö
1857-1898

Tájkép. Jelzett Olf.

Árverési Közlöny. Festm.,rajzok. 1936 okt. 4. rk.sz.
37.l.

MK.

Mesterházy Kálmán festő
/1857-1898/

"Nyár" /olaj/
"Tájkép" "

Árverési Különy 4.sz. 1939. december.

41.1.

M.D.K.

Mesterházy Kálmán /1857-1898/

530. Tájkép gólyákkal. Olajf. 47x31 vászon.

Háborus műtárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 37. l.

MDK

Mesterházi Kálmán

Művével szerepelt a Műcsarnok 25 éves jub. kiállitásán.

Cikk: A Műcsarnok jub. kiáll.

Vas.Ujs. 1886. 46.sz. 742.l.

MDK

Mesterházy Kálmán

A műcsarnok kiállitása. Vas. Ujs. 1882.
688.l.

Mesterházy Kálmán MDK

Balatoni részlet, olf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

Mesterházy Kálmán

Holdfelkölte, olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Mesterházy Kálmán MDK

Balatoni halászok, olf.

Műcsarnok 1890/91. téli kiáll.

Mesterházy Kálmán MDK

Erdőrészlet Somogyból, olf.

Műcsarnok 1891/92. téli kiáll.

MDK

Mesterházy Kálmán

Tájkép gólyákkal, o.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

Mesterházy Kálmán

Balatoni részlet. Fenékről tekintve, olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

MDK

Mesterházy Kálmán, festőm.

Őszi szántás. Olf.

QMKT ált. rend. Brassói Képkiáll. 1896. máj. Kat. 7.1.

MDK

Mesterházy Kálmán, festöm.

Öszi szántás. Olf.

OMKT ált. rend. Kolozsvári Képkiáll. 1890. ápr.
Kat. 18. l.

Mesterházy Kálmán MDK

Estefelé, olf.

Mücsarnok 189o. téli kiáll.

MDK

Mesterházy Kálmán

A mücsarnok tavaszi kiállitása. Vas. Ujs.1895. 16. sz. 259.l.

Meet Brinkley Reimer

A Midcentury Tavern's Realities. Yes. Uge.1895.
16. ea. 259.1.

Mesterházy Kálmán

MDK

Tájkép, olf.

Műcsarnok 1881. tavaszi kiáll.
második sorozat

Mesterházy Kálmán MDK

Erdő szélén, olf.

Mücsarnok 1887. őszi kiáll.
II. sorozat

Mesterházy Kálmán MDK

Őszi szántás, olf.

Műcsarnok 1886. őszi kiáll.
II. sorozat

Mesterházy Kálmán MDK

Balatoni részlet, olf.

Műcsarnok 1886. őszi kiáll. II. sorozat

Mesterházy Kálmán MDK

Balaton, olf.

Mücsarnok 1886. őszi kiáll. II. sorozat

Mesterházy Kálmán MDK

Balaton Fenékről tekintve, olf.

Műcsarnok 1889/90. téli kiáll.

Mesterházy Kálmán MDK

Balatoni nádas, olf.

Mücsarnok 1889/9o téli kiáll.

Mesterházy Kálmán MDK

Erdő szélén, olf.

Műcsarnok 1888. őszi kiáll.

II. sorozat

Mesterházy Kálmán MDK

Eső után, olf.

Mücsarnok 1888. őszi kiáll.
I. sorozat

Mesterházy Kálmán MDK

Patak szélén, olf.

Mücsarnok 1888.őszi kiáll.
I. sorozat

Mesterházy Kálmán, festőm. MDK
1857-1898

Műterem-sarok./Saját atelier-jének sarka./
Jelz.l.b. Mesterházy Kálmán.
37.5x28 Lemezpapir.

Ernst Muz. aukc. XVI. Kat.39.1.

MDK.

590. Mesterházy Kálmán /:1857-1898:/
festőművész.

Lantos r.-t.IV.ker. Muzeum krt. 3. II.aukció kat.

119.1.

MDK

Mesterházy Kálmán festő, 1857-98.

Vasárnapi Ujság, 1898. 5.sz. 77. l.
Mesterházy Kálmán.

Mesterházy Kálmán

MDK

Balatoni tájai

F.T.:Festőművészekről és a Balatonról.
KÖZÉPDUNÁNTULI NAPLÓ. 1958. Jul. 6.

MDK

Mesterházy Kálmán

Tanulmányfej, vf.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1883. 6 l.

MDK

Mesterházy Kálmán

Alkony tehenekkel, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1883. 4 l.

MDK

Mesterházy Kálmán

Tanulmányfej, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1883. 3 l.

MDK

Mesterházy Kálmán

Székely Cornélia arczképe, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1883. lo. 1.

MDK

Mesterházy Kálmán

Tanulmány-fej, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1883.

8. l.

MDK

Mesterházy Kálmán

Hortobágy, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1883.

7. l.

MDK

Mesterházy Kálmán

Tájkép, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1883, 7.1.

MDK

Mesterházy Kálmán, 1857-98

Domboldalon

Ernst Muz. 43. aukc. 1929. dec.

51. 1.

MDK

Mesterházy Kálmán, festö
1857-1898.

Nöi arckép. Jel.:Mesterházy Karl. 876.
Krétarajz. 53x39 cm.

Ernst Muzeum XLIII. aukciója. 1929. Kat. 28.1.

Mesterházy Kálmán MDK

Siófoki részlet, ceruza

Szépm. Muz. Grafikai Osztály 1922. XLVI.kiáll.
Magyar Tájak

MDK

Mesterházy Kálmán, festöm.
1857-1898

703. Nyár. 27x34. olf.
704. Tájkép. J.l.j. "
k8 x 28.

Árverési Csarnok aukció. Kat. 1931. dec. 4 sz. l.l.

MDK

Mesterházy Kálmán, festöm.
1857-1898

Balatoni alkony. 15 x 2o 1/2 Lemezpapir.

Magy. Nemz. Renoszánsz Tára. I.a ukeiója. Bp.1921.
Kat. 2[illegible].1.

Mesterházy Kálmán MDK

Csak a neve emlitve a XIX. sz. tájképfestői közt.

Mirowi Myskovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906.

75.l.

Mesterházy Kálmán MDK

Balatoni részlet, olf.

Műcsarnok 1885. Bpi. orsz. ált. kiáll.

Mesterházy Kálmán MDK

Alkony tehenekkel, olf.

Műcsarnok 1883. őszi kiáll. II.

Mesterházy Kálmán MDK

Reggeli szürkület, olf.

Műcsarnok 1883. őszi kiáll. II.

Mesterházy Kálmán MDK

Ábrándozók, olf.

Műcsarnok 1883. őszi kiáll. II.

Mesterházy Kálmán

MDK

Alkony tehenekkel, olf.
Reggeli szürkület, olf.

Mücsarnok 1883. őszi kiáll. I.

Mesterházy Kálmán MDK

A kis halász, olf.

Műcsarnok 1883. őszi kiáll. I.

Mesterházy Kálmán MDK

Hátramaradtak, olf.

Műcsarnok 1883. őszi kiáll. II.

Mesterházy Kálmán

MDK

Szt. Endrei részlet olf.

Műcsarnok 1883. őszi kiáll. I.

Mesterházy Kálmán MDK

Hazafelé, alkonyat, olf.

Műcsarnok 1882. őszi kiáll.
második sorozat

Mesterházy Kálmán MDK

Alkonyat tehenekkel, olf.

Miccarnok 1982. Őszi kiáll.

Mesterházy Kálmán MDK

Székely Cornélia arcképe, olf.

Mücsarnok 1882. őszi kiáll.

Mesterházy Kálmán MDK

Balatoni részlet, olf.

Mücsarnok 1886. őszi kiáll.I.sorozat.

Mesterházy Kálmán

MDK

Tájkép, olf.

Műcsarnok 1881. ápr.1.

Mesterházy Kálmán

MDK

Őszi tájkép, olf.

Miscsmok 1881. ápr.1.

Mesterházy Kálmán

MDK

Paraszt fiu, olf.

Műcsarnok 1881. ápr.1.

Mesterházy Kálmán

MDK

Titkos látogatás, olf.

Műcsarnok 1881. ápr.1.

Mesterházy Kálmán

A müvész arcképét bemutatja a lap megemlékezésül, "Mesterházy Kálmán" cimmel tudósit arról, hogy a jeles tájképfestő, 4o. éves korában öngyilkos lett.

Otthon. Bp. 1898. 3. sz. füzet.
489. lap

Mesterházy Kálmán

Arcképét bemutatja címlapján A HÉT c. lap. A Krónika c. rovatban, K.T.: "Családi dráma" címmel megirja a müvészről, hogy a jóval idősebb feleségével kötött házassága végzetes ballépés volt. Különválásuk után felesége tovább üldözte, munkátlanságba kergette, s végül öngyilkosságba hajszolta müvész férjét. Repr.
Arcképéről nem irja meg, hogy önarckép-e, vagy más festette a müvészről.

A HÉT, Bp. 1898. január 30. IX. évf. 5. sz. 66. lap.

Mesterházy Kálmán (1857-1898)

„Mocsaraš táj csacsikkal"
(Álmodozók)

Olaj, vászon 80 x 158 (Restaurált) Jelesve lent
jobbra: Mesterházy K. 83.

Ziliáltási ár: 12000 ft

BÁV 37. Müvészeti Képaukció 1975 szeptember

Mesterházy Kálmán (1857-1898)

„Vízparti táj" o.v. 60x74 cm

J. l. j.: Mesterházy K. Ütáltási ár: 6000 ft.

BÁV 49.Képaukció Budapest,1979.szeptember

Mesterházy Kálmán

A debreceni református kollegium gyűjteményében található Alföldi táj mocsárral.

Művészet és felvilágosodás

Akadémia Kiadó 1978 Bp. 623.o.

Bloghi: A debreceni ref. koll. gyűjteményének keletkezése

Mesterházy Kálmán (1857-1898)

„Mosó asszonyok" o.v. 30x100 cm

J.l.j.: Mesterházy Kálmán

Irányár: 8000 Ft.

BÁV 48.Művészeti Képaukció Bp.1979.május

Mesterházy Kálmán

/1857-1898/

Aukción:
Kalman Mesterhazy: "Gebirgsdorf."
Öl auf Leinw., 49x70 cm. Sign.

Wien, Dorotheum,
632. Kunstauktion, Mai 1981.
Katalogus 409.sz. 56.old.
Kép: Taf. 134.

Mesterházy Kálmán

Basch Árpád, Benczur Gyula, Bruck Miksa, Edvi Aladár, Gyárfás Jenő, Hauszmann, L.Hoffmann Ilona, Jászai, Jendrassik Jenő, Karlovszky Bertalan, Karvaly Mór, Kézdi Kovács László, Konek Ida, Koroknyai Ottó, Koszkol Jenő, László Fülöp, Ligeti Miklós, Márk Lajos, Mendlik Oszkár, Mesterházy Kálmán, Olgyai Ferenc, Peske Géza, Spányi Béla, Stark Teréz, Szlányi Lajos, Telepy Károly, Ujvári Ignác, Zemplényi Tivadar vesznek részt a tavaszi tárlaton, amelyet "Képtári kaleidoszkop" cimmel, Olló sign.-val közöl a lap, értékelve a felsoroltak müveit.

Mesterházy Kálmán nevét együtt emliti meg a kritika Spányi Béla nevével: mindketten a Balatont szeretik festeni s emellett az erdős részleteket kedvelik még. Élet, Bp. 1895. május 5. V. évf. 32. sz. 9-lo. lap.

1

Mesterházy Kolmán

neve említve a „Művésztelepek a Vajdaságban" c. cikben a 10. oldalon

Kritika 1973/12

Mesterházy Kálmán

vajdasági festőművész

Szolnokon rendezett

kiállítását 1881-ben.

Kritika 1973/12

10. old.

MESTERHÁZY KÁLMÁN

Külföldi aukción:
Kalman Mesterhazy: Ernte.
Öl auf Leinwand, 50x70 cm. Sign.

Wien, Dorotheum
469. Kunstversteigerung, Dez.1983.
Katalogus 69.old. 554.sz. Taf.41.

MESTERHÁZY KÁLMÁN

Külföldi aukción:
Kalman Mesterhazy: Kühe im Wasser.
Öl auf Holz, 26x32 cm. Sign.

Wien, Dorotheum
468. Kunstversteigerung, Okt. 1983.
Katalogus 60.old. 466.sz.

MDK

Mesterházy Károly

A középosztály aukciója. A Mügyüjtő 1928. 1e.sz. 286.l.

MDK

Mesterházy Károly

A középosztály aukciója. A Mügyüjtő 1928.10.sz. 286.l.

KÉPTELEN | GÉPTELEN
GÉPEZET | KÉPZELET
Non Lineáris Dokumentum
2003.09.12-2005.04.05

Kovács Alida sértett

Mesterházy kata sértett

Mezei Ildikó sértett

Samu Bence sértett

Füstös János vádlott

Hoffmann József őrnagy

STÚDIÓ FKSE

Stúdió Galéria
1053 Bp, Képíró u. 6.
H-Szo Mo-Sat 14-18h
Tel.: 4110234
email: studgal

>Mesterházy Kata

>Kovács Alida

+GÉPTELEN | KÉPTELEN
KÉPZELET | GÉPEZET
NonLineáris Dokumentum

+Megnyitó:
2005. április 5.
Stúdió Galéria
este 7h

+Megnyitja: Szirtes János

+A kiállítás nyitva tart:
2005. április 5-28.

BUDAPEST 30. 3. 05

MAGYARORSZAG
≈050
FORINT

Tímár Árpád
MTA Művészettörténeti Kutatóintézet
Budapest
Úri u. 49.
1014

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

nka Nemzeti Kulturális Alapprogram

H·U·N·G·A·R·T

Fővárosi Közgyűlés Kultúrális Bizottsága

Mesterházy Nagy Lászlóné

Magyar Iparművészet

1926. 26, 27. l.

HORGOLT GOBELINT mutatott be az Orsz. M. Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállításán *Mesterházy Nagy Lászlóné*, az iparművészet sok ágában hivatottsággal és sikeresen munkálkodó műkedvelő úrinő. A mintegy háromméter széles faliszőnyeget *dr. Supka Gézáné* tervezte régi francia gobelinről vett motívumok felhasználásával és színezése is emlékeztet a párisi Cluny-múzeumban látható korai reneszánsz-korabeli komoly hangulatú faliszőnyegekre. A horgolást, tudtunkkal Mesterházy Nagy Lászlóné alkalmazta először gobelinszerű faliszőnyeg készítésére és e próbálkozása teljes sikerrel járt, mert elérte a valódi gobelinek hatását. Természetes, hogy nem minden gobelinterv alkalmas a horgolással való megmegvalósításra. Ehhez a minta teljes stilizáltsága kell; árnyalatok és valószerűség visszaadására ez a technika kevésbé alkalmas. Nagy előnye, hogy a horgolt gobelin készítése sokkal gyorsabban halad, mint az úgynevezett ó-gobelin, vagy haut-lisse gobelintechnika finom tűmunkája.

MESTERHÁZY SÁNDOR, nyomdász

1904-ben nyomdászsztrájk Szombathelyen. A Szombathelyi Friss Ujságnak a tanoncok görbenapjáról irt cikkét Mesterházy helyesbbiti. Nem elmaradtak, de el kellette menniök a városból, hogy a laptulajdonosok ne tudjanak velük és a sztrájktörőkkel együtt dokgozni. 97.old

KUNTÁR LAJOS: Nyomdászmozgalmak Szombathelyen / 1892-1914 / 89.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

MESTERHÁZY SÁNDOR, nyomdász

1904-ben Szombathelyen nyomdászsztrájk. A tanoncokat Győrbe küldték, hogy ne dolgozhassanak. Ezen részt vettek Varga Ferenc vezetése alatt Koncz Jenő, az Egyházmegyeitől, Pandur Béla, Szabó Ferenc a Seileréktől, Steiner Maxi és Mesterházy Sándor a Bertalanffy-nyomdából. 97.old

KUNTÁR LAJOS: Nyomdásmozgalmak Szombathelyen / 1892-1914 / 89.old

VASI SZEMLE. XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

Mesteri János

a tihanyi vár ujjáépítésénel egyetlen névről ismert magyar építész.

H. Takács Marianna: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Budapest, 1970.

2441

Mesteri János

várépítő

XVI

l

Patakivárép

130. l.

Mesteri János

Várépítő

XVI. n

1.

Hadtört. Közl.

1932. III. l

Fejérpataky László dr. VIII. 184.

MESTERICS, tobakmester

A 18.sz-ban folytatódott a délszláv tobakok beköltözés Magyarországra, a század második felében Veszprémbe is. Ezt mutatják a korabeli cégiratok mind gyakoribb horvá családnevei is, mint a Mesterics. 225.old.

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok Egy bőrkikészitő kis mesterség és müvelői a XVIII-XIX.században, 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10, 1971. Veszprém, 1971

MESTRITS János műlakatos

Pécs, 1906

Pécsi Szemle 1998/2. 102.

ăți ale Banatului și desenele lui
elor și monumentelor. Monumente
. 41-49.
l cetăților medievale din județul
7. 557-565.; 10. Arad, 1978. 817-

luției arhitecturii de
i de istoria artei. Cluj-Napoca,

irása historiai, geographiai és
. Historiai leirás. Buda, 1835.

épitészet. Bp., 1955.
evale din Transilvania.

n i. m.) 557.
m.) 103-104.
: Cercetările arheologice de la
6. Arad, 1976. 45-57.; *Barbu,*
cetări privind cetatea de pămînt
, 8. Arad, 1977. 17-28; *Barbu,*

Mestitz Mihály és fiai

műértelmezők
cs. és kir. udvari szállítók

l. Marosvásárhely
Kolozsvár

Érvedelés kiáll

XII. csop. 32. l.

T. 1344.

fokáról ágyúkkal lövöldöznek,
itonaság élénkiti meg, a Der Thonau
nlélünk, a melyeknek egyikéről
:t:

I WEISSENBURG.

; olvasható.

3.6 cm.

Vajna Éva -

Lantos Magazin. 1930. II. évf.
16 a. 1350.

Mestrovics Iván: Az
özvegy. (Az első korzak
alkotása.)

Vajna Éva -
Lantos Magazin. 1930. II. évf.
16 a. 1350 old.

Mestrovics Iván: Tán-
cosnō. (A második korszak
alkotása.)

Vajna Éva.

Lantos Magazin. 1930. II. évf.
16 sz. 1350 old.

Mestrovics Iván: Emlék-
templom a konovopol-
jei (rigómezei) csata kin-
terén. (Az első komak
alkotása.)

Vajna Éva.

Lantos Magazin. 1930. II. évf.
16 a. 1351 old.

Mestrovics Iván: Mózes.
(A harmadik korszak alkotása.)

Vajna Éva -

Lantos Magazin. 1930. II. évf.
16 sz. 1351 old.

Mestrovics Iván: Indi-
ánfej a chicágiói índi-
án-emlékről. (A har-
madik korszak alkotá-
sa.)

Vajna Éva:

Lantos Magazin. 1930. II. évf.
16 sz. 1352.

Mestrovics Iván: Emlékezés. (A harmadik korszak alkotása.)

Vajna Éva

Lantos Magazin. 1930.
II. évf. 16. sz. 1353 old.

Mestrovics Iván: Ifjú-
ság. (A harmadik kor-
szak alkotása.)

MK SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Ivan Meštrović, horvát szobrászművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1983 AUG 13

1021

Meštrović, a szobrászat óriása

Száz esztendővel ezelőtt, 1883. augusztus 15-én a horvátországi Vrpolje faluban született Ivan Mestrovic, a XX. századi szobrászat kimagasló egyénisége. Hatása a század első felének egész európai, sőt amerikai művészetére is rányomta bélyegét.

Nagyon mélyről indult. A múlt század utolsó éveiben az írni-olvasni alig tudó, faragványokat készítő pásztorgyerek — akinek rendkívüli tehetsége még a szegényes horvát-dalmát hegyvidéki környezetben is feltűnik — a giottói legendára emlékeztető módon kerül Splitbe, majd Bécsbe a Művészeti Akadémia előkészítő tanfolyamára, és 1904-ben fejezi be tanulmányait a szobrász és építész tanszakon.

Mestrovic, aki mondanivalóját mindenkor magasfokú érzelmi telítettséggel ábrázolta, igyekszik kitörni a bécsi szecesszió dekoratív formaköréből. Rodin plasztikusabb és kifejezőbb alkotásainak hatása vonzza Párizsba, a nagy mester közelébe, ahol még 1905-ben sikerrel állít ki a Salon D'Automne-ban. Párizsban próbálja megvalósítani az első világháborúig terjedő korai korszakának nagyszabású tervét, a *Koszovo-ciklust* (1907—17), amely lényegében nemzeti Pantheon létesítését célozta az 1389-ben elesett hősök emlékére.

Akt

A szobrászati alkotások tematikai alapját népköltészeti mű, a Koszovói hősi énekek képezte. A koszovói templom, amelynek tervein és elkészült darabjain közel tíz éven át dolgozott — sohasem épült fel. A néhány megvalósult szobor azonban méltán szerezte meg számára az 1911-es római világkiállítás nagydíját és a világhírnevet.

Genfben kezdi el — a háború embertelen szenvedései ellen tiltakozásul — új szimbolikus művét, a *Jézus élete reliefciklust*, amelyet azonban csak a második világháború után fejez be (1916—1954).

A háború után hazájába visszatérve Zágrábban és Splitben élt. Mint a Zágrábi Képzőművészeti Akadémia rektora és vezető szobrászprofesszora új művésznemzedéket nevelt fel.

A háború utáni első évek egy monumentális megbízás teljesítésének, a cavtati *Racic-mauzóleum* felépítésének és szobrászati díszítésének munkájával telnek el (1920—22). A következő években bizonyos lehiggadást figyelhetünk meg szobrászatában: bekapcsolódva a korszak európai szobrászatának élvonalába, átmenetileg a görög és reneszánsz tradícióhoz fordul. A korszak kezdetén a zenélő, pontosabban a hangszert tartó női figurák csoportja áll.

Másik összefüggő kompozíciós típusa az aktábrázolások csoportja (Táncosnő, 1924., A tengernél, 1926., Az álom, 1927., Fekvő asszony, 1929., Pszühhé, 1927.). Ezek a torzók és aktkompozíciók a klasszikus női szépségeszmény hagyományának érvényre juttatását jelenítik ben. Lírai és drámai hangulatok, expresszív formanyelv, a márvány és a bronz anyagában rejlő szépség tökéletes kibontakoztatása jellemzi ezeket a műveket.

A harmadik kompozíciós típus az emlékműveké: a reneszánsz költő (Marko Marulic, 1924. Split) az egyetemalapító érsek (J. Strossmayer, 1926. Zágráb). A nyilazó és dárdavető indián monumentális kettős emlékműve (1926—27. Chicago), és a Francia hála emlékmű (1920. Belgrád), amelyben az antik Niké-kompozíció modern változatát alkotta meg a művész. A két világháború közötti időszak talán legszebb és legmonumentálisabb alkotása Grgur Ninski (a IX. században élt püspök a nemzeti kultúra megalapozója volt Horvátországban, az úgynevezett glagolita írásbeliség megszerkesztője, amelyen az első horvát nyelvemlékek fennmaradtak), nyolcméteres bronzszobra (1929. Split) — itt az eszmei mondanivaló drámaiságát tökéletesen érvényre juttatja a túlzottan expresszív, lendületes megformálás.

A második évtizedben építészeti feladatok kötik le legnagyobbrészt energiáját és idejét. 1931—41. között készül el spliti háza (a mai *Galerija Mestrovic*), a knini *Zvonimir-templom*, az otavicei családi mauzóleum, a *zágrábi Művészház*, valamint a spliti *Mestrovic-kápolna*.

1940-ben, a második világháború kitörése után ismét a Jézus élete reliefciklussal kezd foglalkozni. A zágrábi gestapóbörtönből való kiszabadulása után, 1943-ban Rómában, illetve újra Svájcban folytatja a ciklust. Tíz évvel később — a rezignációval, keserű reménytelen számvetéssel telt utolsó periódusában — két év alatt (1953—54.) elkészíti a hiányzó 12 reliefet. Művészetében ezek az alkotások az expresszív drámaiság csúcspontját, tartalom és forma megvalósult egységét jelentik.

A háború után, 1946-ban a New York-i Syracusa Egyetem hívja meg a szobrászati tanszék vezetésére, majd 1955-ben az Indianai Notre Dame Egyetem. Mit remélhetett az Újvilágban ez a hatvanon felüli, világhírű művész? Anyagi gondtalanságot, személyes szabadságot, szokványmegbízatásokat, sikert — és gyökértelenséget. Eszméinek és törekvéseinek idegensége környezete számára, a hazafi örök és kielégíthetetlen sóvárgásának páncélszorítása végül gúzsba köti szobrásztehetségét.

1947-ben a Metropolitan Museum reprezentatív kiállítást rendez műveiből. Ez volt az első eset a múzeum fennállása óta, hogy élő művész alkotásai kerültek bemutatásra. A legnagyobb művészeti kitüntetések birtokosa, egyetemek, művészeti akadémiák tiszteletbeli tagja lett Európában és az Egyesült Államokban, művészetét számtalan cikk, tanulmány és monográfia értékelte.

1962. január 17-én halt meg az indianai South Bendben. Otavicében temették el.

Monumentális, és századunkban szinte egyedülálló életmű lenyűgöző, tolsztoji arányai bontakoztak ki művészetében.

Dr. Bundev-Todorov Ilona
művészettörténész

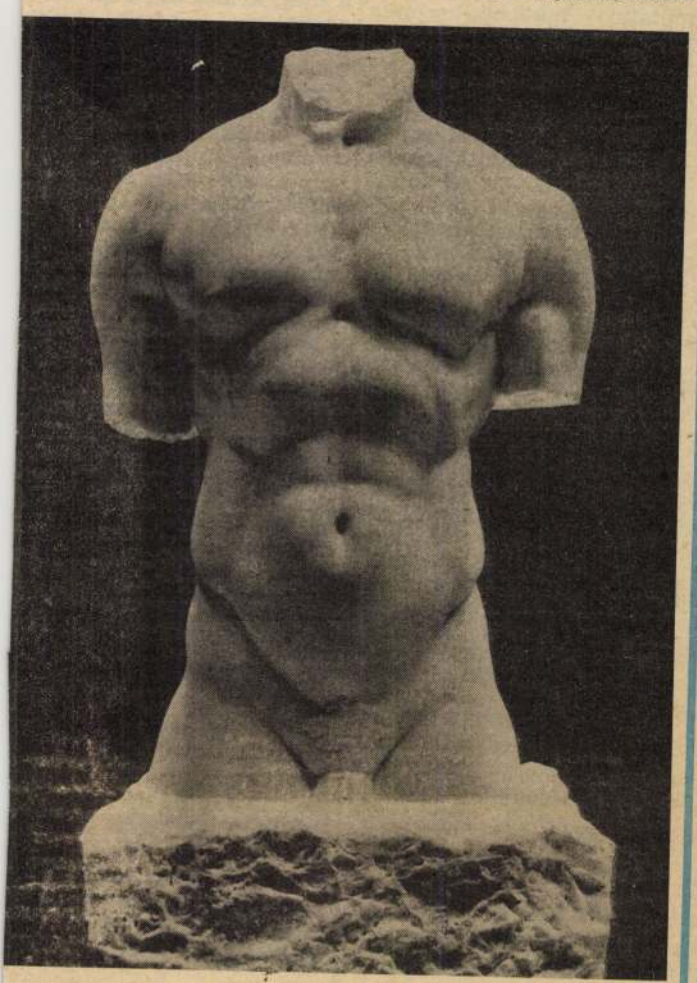

Banovic Strahinija — márvá nytorzó (MTI-fotó — KS)

szemben

, az egész életpályát és élet-
s bemutató könyv. Műfajából
em az értékelés szempontját
an fontosnak, hanem a bemu-
ltatást, melyek által azonban
et kapunk Medgyessy Ferenc
értékéről is.

lérei közé tartozik Medgyessy
n írt, és 1956-ban publikált
kel című önéletrajza, az 1960-
Ákos szerkesztésében megje-
, művészetről című kötet, va-
Gyula több könyve, publiká-
a fel nem sorolt művek rész-
egy új, meghatározó gondolat-
ben formálódtak öntörvényű

ulajdonsága a könyvnek — s
szról van szó, stílszerűen —
icitás. Ezt a hatást több gon-
rhuzamos futtatásával, ugyan-
ős fordulópontok hangsúlyozá-
sével éri el Sz. Kürti Katalin.
leírással, hanem „illusztrálás-
zövegrészekből való építkezés-

a ismertetésével párhuzamo-
elsorakoznak az emberi motí-
vészi fejlődés mozzanatai, a
nyilatkozásai, a kor rezdülései,
befolyásoló tényei, tényezői.
érzékelhető ez a plaszticitás
lejét bemutató fejezetekben,
akezdés és a művészi útkeresés
kell megbirkóznia Medgyessy-
ért is, mert ezek az évek ál-
ushelyzetet és sok drámai
laznak.

ben a művészi eredmények
motívum szerepét, s ezen belül
i azok a fordulópontok, csúcs-
ek meghatározzák a művész
ek együttesen a könyv szerke-
ssá teszik.

Kiadó „Szemtől szemben" so-
endű ismeretterjesztés szolgá-
z. Kürti Katalin azonban
nyos apparátust mozgat köny-
r olyan felkészültség birtok-
zonyságot, amely sejtelmet éb-

Kedvtelésből nyol

Amatőr alkotók tábora Beretty

„Művésztelep" felirat az út mindkét oldalán. Töprengünk, hogy merre forduljunk, aztán balra vesszük az irányt. Kissé fellengzősnek érezzük ugyan a *művésztelep* elnevezést, lévén amatőrök alkotótáboráról szó, de hát nem ez a legelrugaszkodottabb megfogalmazás, amivel az ember nap mint nap találkozhat. Tehát művésztelep.

A berettyóújfalui *Zalka Máté* szakközépiskola udvarán szép nagy fák nyújtanak kellemes árnyékot a tűző nap elől. Három szövőszék zöldell a zöld füvön a zöld lombok alatt, s mindegyiken szorgos kezek ügyködnek. A jelzőt ezúttal nem sztereotíp minősítésként kell kezelni: olyannyira szorgosak ezek a kezek, hogy gazdáik a munka miatt maradtak itthon a nagyváradi kirándulásról. Aki csak tehette ugyanis, külhoni tapasztalatszerzésre indult a reggel; ez már a mi szerencsénk, hogy pontosan ekkor jövünk tábornézésbe. De azért reménykedünk, hátha találunk egy-két renegátot a gyülekezetből; mint ezeket a szövőnőket.

Egy kiló jutalomfonál

— Mi csak a tábor második felére jöttünk, ezért választottuk a kirándulás helyett a munkát — áll fel szövőszéke mellől *Paróczainé Simay Ildikó*. — A debreceni Medgyessy képzőművészeti stúdió tagjai vagyunk, így kaptunk meghívást a táborba. Három nap múlva lesz a zárókiállítás, s addigra valamit produkálnunk kell.

— És sikerül?

— Igyekszünk. Lenkének nehezebb dolga van, mert ő bonyolultabb mintát választott.

Törökné Csécs Lenke mintha igazolni akarná kollégája szavait, már ül is vissza szövőszéke mellé, hogy folytassa a munkát. Székely festőkaptunk egy kiló ajándékba.

A két hölgy négy-ö foglalkozik szövéssel. kőjük tanítónő, másikuk laboráns, illetve most gyes-en levő háromszoros mama. Egyforma indítékok vezették őket a szövéshez.

— Hobbiból csináljuk, saját magunknak és ismerőseinknek dolgozunk, hogy a lakásban olyan környezetet teremtsünk, amit szeretünk. Egyébként otthon nincs szövőszékünk, a Kölcsey Művelődési Központban béreljük heti háromszor három órában, félévenként ötszáz forintért. Rengeteg textíliát láttunk és fényképeztünk le, s arra a következtetésre jutottunk, hogy a népi szövés szín-, forma- és ritmusvilágához kell kapcsolódnunk. Hozzánk ez áll közelebb, nem az iparművészeti irány. Nem tartjuk magunkat művészeknek, számunkra ez kedvtelés. Meg is jegyezték a filmesek, hogy a szövők itt a legrendesebbek, ők nem hordják fenn az orrukat.

Az anyag vonzásában

Nem esett eddig szó a harmadik szövőnőről, aki tulajdonképpen növőfélben levő, 12 éves forma kislány, s mint kiderül, papájával együtt érkezett a táborba. A papa, *Kovács Zoltán* szobrász hátul ügyködik az egyik műhelyben — igazít útba lánya. Útközben félkészre faragott fa játszótéri elemeket — libikókát krokodilusfejből — látunk, az egyik újfalui park leendő darabjait. Ám a műhely ajtaját lelakatolva találjuk; a papa bizonyára elkísérte valahová a lengyel vendégeket.

Sebaj, további táborlakókat keresve átvágunk az úton s egy lapos, barakkformájú épület egyik termének ablakán belesve egy festőre bukkanunk. *Varga Gábor*, a Hajdúsági Iparművek képzőművész-körének tagja nem túlságosan örül a látogatásnak. Alkotás közben zavarjuk. A falon egy tucat szénrajz, az asztalra állított széken — ez a „festőállványa" — készülő utcarészlet.

csak rosszabb lett.

Templomtornyok, öreg épületek, falurészletek, fák sorakoznak a többi rajzon. Varga Gábor a látvány megörökítésére törekszik.

— Ezek Konyáron készültek. Szép falunak tartom, már régebben kinéztem magamnak. Tiszta szerencse, hogy most közel vagyunk és át tudok járni.

— Hogyan és mivel telnek a napok a táborban?

— Napközben dolgozunk, esténként filmvetítések és előadások vannak. Hetenként sor kerül konzultációra, amikor közösen végigjárjuk a termeket, s a vezető tanárok értékelik a munkánkat.

— A maga képeire mit mondtak?

— Hát... nemigen hangzott el dicsérő szó. S ez elgondolkodásra készteti az embert. Igaz, jó néhány évi kihagyás után vagyok itt ismét.

A másik falhoz támasztva, a szénrajzokkal átellenben éppen, a szobatárs, az újfalui *Bene Tibor* néhány képe. Gyökeresen más világ: absztrakt, a Hold domborzatára emlékeztető felületek hol vastagon felhordott festékréteggel, hol szépen csiszolt részekkel. Az alkotót láthatóan az anyagszerűség és a sajátos technológia vonzza: a finoman megmunkált képek térhatást is mutatnak.

— Hogy fér meg két enyyire ellentétes felfogás egy szobában? — kérdem Varga Gábort.

— Nincs egymással semmi problémánk — válaszolja. — Szoktunk beszélgetni is. Bár mindenki inkább a maga ismerőseivel, baráti körével tart szorosabb kapcsolatot. Mi is többen vagyunk itt a HIM-ből.

A fordulat éve

Közben delet harangoznak, s ilyenkor a legbiztosabb pont az étkezde, ahol táplálékért gyülekeznek a megéhezett s itthon maradt táborlakók. Az előtérben kisebb csata — az előző esti, pontosabban éjszakai nagy viták és beszélgetések — nyomait igyekszik eltüntetni a büfés funkciót vállaló *Takács Tibor* és *Nyiri József*. Szerencsére elérjük az egyik vezető tanárt, *Bogdándi Györgyöt* is, így „hivatalos" helyről is kérhetjük a tábor munkájának értékelését.

— Évfordulót ül az idén a megyei amatőr képzőművésztábor, ugyanis éppen húsz évvel ezelőtt rendezték meg először a találkozót, akkor még Tiszacsegén. Ebből az alkalomból kis ünnepségen emléklapokat adtak át az alapító tagoknak a nyitáskor. A tábor célja az amatőr művészek támogatása, az ízlésnevelés és a látásmód fejlesztése. Nem elsősorban művésznevelésre törekszünk, bár több tagunkat fölvették tanári főiskolákra. Ide főleg a Medgyessy stúdió tagjai kaptak meghívást, de más szakkörök képviselői is jelen vannak. Tehát a szervezett amatőrök. A testvérkapcsolatok értelmében minden évben vendégül látunk lengyeleket is a lublini vajdaságból. Az összlétszám gazdasági okok miatt körülbelül ötvenre csökkent, viszont ennek az az előnye, hogy enynyi ember munkájához több szakmai segítséget tudunk adni. A tábor vezetője Bíró Lajos, s a festő, szobrász, szövő, grafikus és filmes szekciók munkáját is elismert szakemberek irányítják. Az idei év új vonása az erőteljes fiatalítás, a sok új arc jelenléte. Az elkészült munkákat elbíráljuk, s a legjobbakból kiállítás nyílik Berettyóújfaluban. Szombaton, a zárókiállítás napján.

Turi Gábor

teendőit ellássa. És jut arra is, hogy Várnai Zseni, Garai Gábor, Váci Mihály, Horgas Béla, Szabó Lőrinc, Zelk Zoltán és Nemes Nagy Ágnes verseit anyanyelvén, udmurtul megszólaltassa. Náluk, mondja, kevés a legkisebbeknek szóló költészet, a magyar gyermekirodalom viszont igen színvonalas. Ennek legjavát készül most bemutatni: huszonöt-harminc gyermekvers-fordítása kötetben lát **napvilágot.**

A meglepetést beszélgetésünk végére tartogatta Uvarov. Vaskos kéziratköteget tett elém, amelynek lapjain nem kis meglepetéssel fedeztem föl a vogulok és az udmurtok nyelvének és népköltészetének kutatójaként, a Reguly-féle „hét lakattal lezárt", azaz sokáig megfejthetetlen szövegek értelmezőjeként felbecsülhetetlen érdemeket szerzett nagy magyar nyelvész, Munkácsi Bernát naplójegyzeteit. Uvarov egy darabig láthatóan élvezi a hatást, aztán magyarázza:

— *Munkácsi ajándéka* címmel három (magyar, udmurt és orosz) nyelvű munkám jelenik meg Izsevszkben. Az etnológus és nyelvész Munkácsi Bernátnak, a votják népköltészeti hagyományok gyűjtőjének, néprajzunk kutatójának és nyelvünk szótára összeállítójának mi, udmurtok rendkívül sokat köszönhetünk. Ennek megnyilvánulása lesz ez a könyv is: tanulmány és ismertetés egy nagy tudós munkásságáról, válogatás Munkácsi műveiből, amelyek mindegyike tükrözi valamilyen mértékben az udmurt nép gondolatait, törekvéseit és művészi világát.

Juhani Nagy János

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Ivan Meštrović, horvát szobrász művész (1883-1962).
SOMOGYI NÉPLAP
1983 AUG 13

1021

Meštrović, a szobrászat óriása

Száz esztendővel ezelőtt, 1883. augusztus 15-én a horvátországi Vrpolje faluban született *Ivan Meštrović*, a XX. századi szobrászat kimagasló egyénisége. Hatása a század első felének egész európai, sőt amerikai művészetére is rányomta bélyegét.

Nagyon mélyről indult. A múlt század utolsó éveiben az írni-olvasni alig tudó, faragványokat készítő pásztorgyerek — akinek rendkívüli tehetsége még a szegényes horvát-dalmát hegyvidéki környezetben is feltűnik — a giottói legendára emlékeztető módon került Splitbe, majd Bécsbe. 1900 őszén, tizenhét éves korában Bécsbe a Művészeti Akadémia előkészítő tanfolyamára, s 1904-ben fejezte be tanulmányait a szobrász- és építész tanszakon.

Meštrović, aki mondanivalóját mindenkor magas fokú érzelmi telítettséggel ábrázolta, igyekezett kitörni a bécsi szecesszió dekorativ formaköréből. Párizsban próbálta megvalósítani az első világháborúig terjedő korszaknak nagyszabású tervét, a *Koszovo-ciklust* (1907—17),

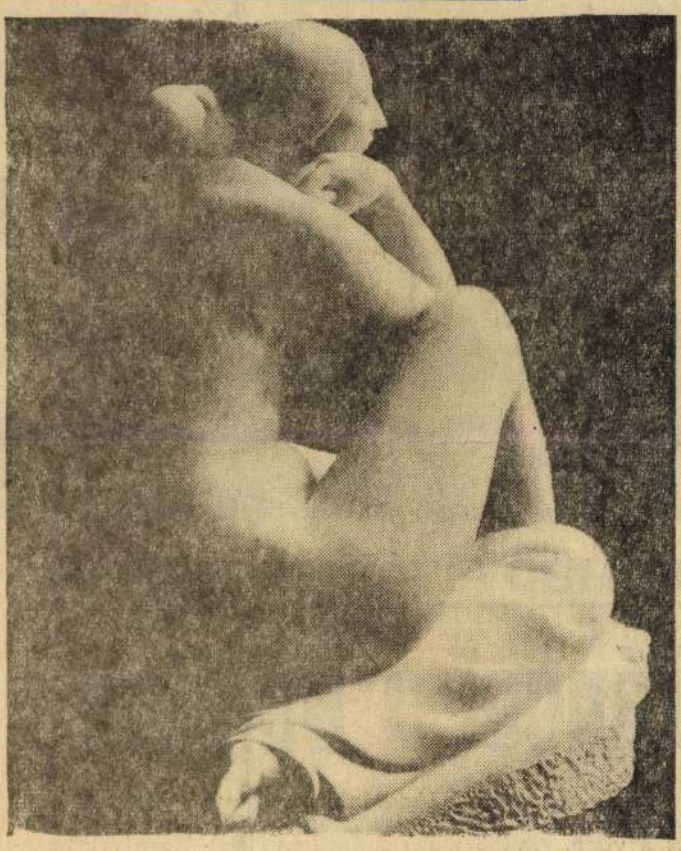

Akt

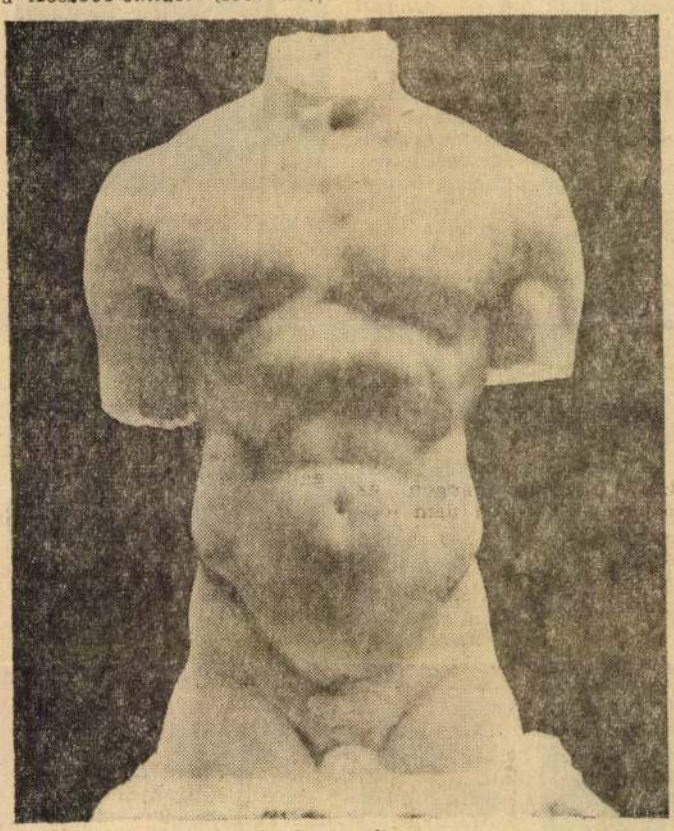

Banovic Strahinija (márványtorzó)

amely lényegében nemzeti Pantheon létesítését célozta az 1389-ben elesett hősök emlékére. Eszmei mondanivalóját a művész így foglalta össze. „A népi és nemzeti eszmék fejlődésének szintézisét akarom adni, szoborban és épületben kifejezni történelmünk legnagyobb pillanatainak emlékét és jellegzetes fázisait. Ugyanakkor a jövőbe vetett reményt is kifejezni, a természetben, a szabad ég alatt..."

Az első világháború alatt Meštrović Genfben, Londonban és Cannes-ban. él. Genfben kezdi el — a háború embertelen szenvedései elleni tiltakozásul — új szimbolikus művét, a *Jézus élete reliefciklust*, ám csak a második világháború után fejezi be (1916—1954). Ez a különös alkotás végigkíséri Meštrović művészi pályafutását, mert jellegénél fogva alkalmasnak mutatkozott arra, hogy életének és korának drámai sorsforduloit egyetemes érvényességgel szimbolizálja.

A háború után hazájába visszatérve Zágrábban és Splitben élt. Mint a Zágrábi Képzőművészeti Akadémia rektora és vezető szobrász-professzora új művészgenerációt nevelt föl. Az ő érdeme elsősorban, hogy a szobrászat — európai színvonalon — a legjellegzetesebb műfaja lesz az új jugoszláv képzőművészetnek.

1947-ben a Metropolitan Museum reprezentatív kiállítást rendez műveiből. Ez volt az első eset a múzeum fennállása óta, hogy élő művész alkotásai kerültek bemutatásra. A legnagyobb művészeti kitüntetések birtokosa, egyetemek, művészeti akadémiák tiszteletbeli tagja lett Európában és az Egyesült Államokban, művészetét számtalan cikk, tanulmány és monográfia értékelte.

Késői korszakának legjobb szobraiban a fájdalom, egyedüllét és rezignáció érzése jut kifejezésre. (Perszephoné, 1946; Kontempláció, 1952; Ember és szabadság, 1953).

Meštrović 1962. január 17-én halt meg az indianai South Bendben. Otavicében temették el.

Monumentális és századunkban szinte egyedülálló életmű lenyűgöző, tolsztoji arányai bontakoztak ki művészetében.

SOMOGYI TÁJAK, EMBEREK

Táncol a Balaton

Kicsi, sárgás színezetű madárka pihen a tó ükrében magát kellető nádon; apró rezdü- és a vízen. Arrébb utazó sirály keres élel- net, csattanva merül alá, csőrében ezüstö- en csillog a küsz. A kikötőben hajókürt ad elzést az indulásra, gyors matrózok oldják vastag köteleket a cölöpökről; szinte forr hajócsavar alatt a Balaton. Hullámokat yel hatalmas teste... Táncol a víz. A sár- a jelzést piros követi, s nyomában ott a vi- ar. Tarajos hullámok ütköznek a partnak, Korbácsolja a szél a tavat. Táncol a Bala- on...

A magyar tenger partján mi más nevet ehetett volna föl a siófoki táncegyüttes ezelőtt húsz esztendővel? A legtermészetesebb, ogy *Balaton*nak hívják.

Különösen a szívemhez nőtt ez az együtt- es azon az úton, amelyre elkísérhettem ket. Lengyelországban jártunk 1968-ban, olstynban és a Mazuri-tavaknál. Több előadásra szólt a meghívás, s a felüdüléssel együtt járt, hogy próbákon csiszolták, szívo- an tudásukat a táncosok. A délelőtti tri- ós próbákat csak a forróságot áraszító nap ézte szállodánk udvarán, esténként a si- ert lehetett ilyen hőfokon mérni.

Egyesülésből született 1963-ban a Balaton áncegyüttes. A balatonszabadi csoport tag- ai csatlakoztak a siófoki táncosokhoz. Mi- kor a már Csurgón is táncecsoportot szer- vező *Együd Árpád* a siófoki gimnáziumba

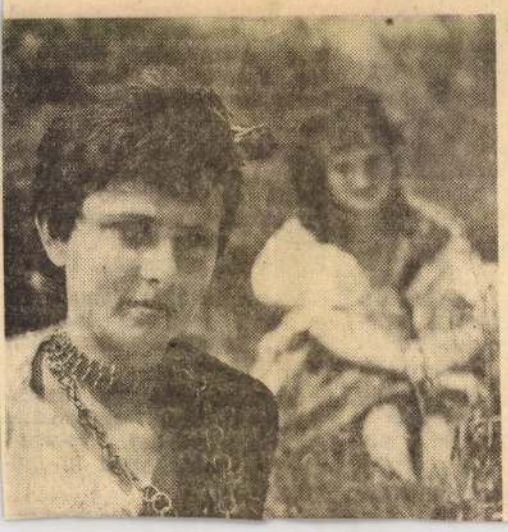

együttes jubileumi műsorában valamenyinyien szerepelnek majd. A szabadi *Czimbalmos Jóska* húsz éve táncol az együttesben.

Miután kilogytak a Molnár-koreográfiákból, újakat tanultak. Együd a saját gyűjtését kezdte földolgozni. Elsősorban somogyi táncokra összpontosítva figyelmét. Műsorra került nagyapja tánca, a Peröcsényi verbunk, de más vidékek táncaival is gazdagították repertoárjukat. Így született meg többek között a Szatmári verbunk és páros, a Cigánytánc. Később merészebb lépésre szánták el magukat. *Kodály Zoltán* Háry Jánosából az Intermezzót és a Toborzót választották. Fergeteges táncok voltak!

Vendég koreográfusokkal is dolgoztak: *Vadasi Tiborral, Gyapjas Istvánnal.* 1965-ben, két évvel a megalakulás után, Dániába kaptak meghívást. Előtte egy évvel Csehszlovákiában jártak.

Élénken figyelte kezdettől a közönség a Balaton Táncegyüttes szereplését. Az 1964-es megyei művészeti szemlén már nemcsak megjegyeztük nevüket, táncaikat, hanem várakozva tekintettünk az újabb találkozás elé is.

„Rövid múltja ellenére ott állhatnak már a legjobb együttesek között. A kitűnő zenekar, a kiváló tánckar, valamint az együttes kórusa művészi értékű élménnyel ajándékozta meg a szemle közönségét" — idézzük föl a krónikát lapunkból. Ez az év változást hozott a már hagyományos balatoni évadnyitók műsorában is. Kiperdült a Balaton Táncegyüttes a nyarat váró közönség elé Siófokon. A látványos évadnyitók azóta elképzelhetetlenek a siófoki táncosok nélkül. Az idei eseményt a Televízió közvetítette, s a képernyőn is varázslatos volt a Balaton Táncegyüttes lendületes, hangulatos műsora.

A földvári folklórtalálkozók krónikájából az 1965. évit érdemes fölidézni: a vendég cseh együttessel a legjobbak között említették a siófokiakat, műsorukból Együd koreográfiája emelkedett ki, a Szatmári ver-

években fontossá vált, hogy
ánpótlásról is gondoskodjon.

Mestrovics Iván festö.

Lantos Magazin.1930.16.sz.1348-1353.l.

72

"Rabszolga" festmény, készitette

készitette Mestrovics Iván, horvát

Lantos Magazin. 1930. 16. sz. 1348-1353. l.

Mestrovics, Ivan jugoszláv szobrász

Művelt Nép, 1955. VII. 17. 7. o.

Szentkirályi János: Levelek Jugoszláviából

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Mestrovics

Szabad Föld

1966 DEC 2

1021

Anyám. Mestrovics szobra

szervezet megalapí-
bányákat látoga-
tált. Közben börtön-
ükták, majd hazaért
ba.

ában már várta a
ai kormány határo-
Kambone törzsfőnök
ete alatt lesz, s nem
ja el a falut. Kam-
gyveres őrt állított
kinek kísérnie kellett
ova. Olyan házban
aknia, amelynek csak
an, — falai nincse-
szökni próbál, le
i. Nem tarthat gyű-
nem levelezhet. De
e meghalt és Toivo
gzethez jutott.

ból csak különleges
l távozhat, de ebből
uból, ilyen körülmé-
zött is újra megszó-
llenállás hangja. Toi-
fogthatatlan. Afrika
s. Valaki egy falu-
nálva köztudottan és
natatlanul támadja a
politikáját és köve-
l is éri az ENSZ köz-
t.

Ja Toivo a népáruló
ök titkáraként esz-
ennivalójára, hogy
szabadságharcának
lesz.

ilág lassan megtudh-
n erős Ovambolandi
mzeti politikai szer-

Dezséry László

kásai lak
moszkvai
dolhattam
módja a
sának.'

— A cs
leség, mi
goznak. D
ló asszony is, olyanok, akik a háborúban elvesztették férjüket. Itt valahogy otthonra találtak. Csak a fiatalok nyugtalanok. A lányok még megvolnának — sokan dolgoznak a baromfitenyészetben —, de a fiúk nyughatalanok. Csábítja őket a közeli Moszkva. Bár azt tapasztalom, hogy ha többen dolgoznak együtt, egy munkahelyen, akkor *jól érzik magukat*. A fiatalok szeretik a társaságot, egyedül sehogysem ízlik a munka. És, persze, a fiúk a gépekért bolondulnak... Van is nálunk bőven.

Emlékezetes nap

Nő létére Alekszandra Nikiticsna kiválóan képzett erre a nem éppen női beosztásra. Fiatal agronómusként a minisztériumban dolgozott, azután egy mezőgazdasági kísérleti állomás igazgatója, majd járási párttitkár lett. Ezen a poszton is a mezőgazdasággal foglalkozott, mégis egy teljes esztendőig kérte a felsőbb szerveket, küldjék vissza gyakorlati termelőmunkára.

— *1960. március 8-a*, emlékezetes nap az életemben. A régi kis *„Kommunárkát"* akkor egyesítették a terület öt kolhozával. Moszkvának sok hús kellett, a Moszkva-környéki réteken, legelőkön modern takarmánybázist kellett létreszót érteni. Főkönyv
dául egy sor munk
nál mereven ragaszk
előírt időbérezéshez
ráztam, nekünk is, a
nak is, jobb a teljes
'a *darabbér*. Az idő
igazolt, hamarosan
kezéssel engedélyezt
galmasabb bérezést.
másik eset: a nyol
tenyésztő brigád hel
funkcionális brigádo
tam felállítani. Min
nezte. *„Mi lesz a föl
bérekkel?"* — sopár
érintettek, főleg a
tők és a szakembere
telenség!" — vágták
be. Az átszervezés
történt, s ma már a
bet keresnek, akik a
beosztásba kerültek.

— Persze, mostaná
nyebb. Az emberek
bennem, no meg a me
általános irányításá
változás történt az
két esztendőben. Le
filunk, mint láthatt
melés. Márpedig m
tejet szállítottunk,
volt a veszteségünk.
vásárlási ára ugyani
csonyabb volt az ö
A márciusi plénum
dezték a felvásárlási
már kifizetődő, s h
zsírtartalma, egyene
let minél több tejet
államnak.

Mestrovics Iván.

szobrász

* **Die Kunst.** A müncheni kitünő művészeti folyóirat márciusi száma csaknem egész terjedelmében nemzetközi tartalmu. Az érdekesebbnél-érdekesebb cikkek a legujabb olasz festői törekvések főképviselőit (Carrá-t, Zaninit, Oppit, Chierico-t stb.), a zseniális Mestrovics Iván ujabb szobrászi munkáit, Van Gogh rajzait, Einar Forseth svéd müvésznek a stockholmi uj városháza „aranytermé"-t diszitő mozaikképeit, Max Esser porcellánplasztikáit mutatják be. Az iparmüvészet többi ágának is bő helyet szentel a folyóirat, melynek most is, mint mindig, igen gazdag és ritka szép kivitelü a képanyaga.

Ujság. 1928. márc. 18.

1

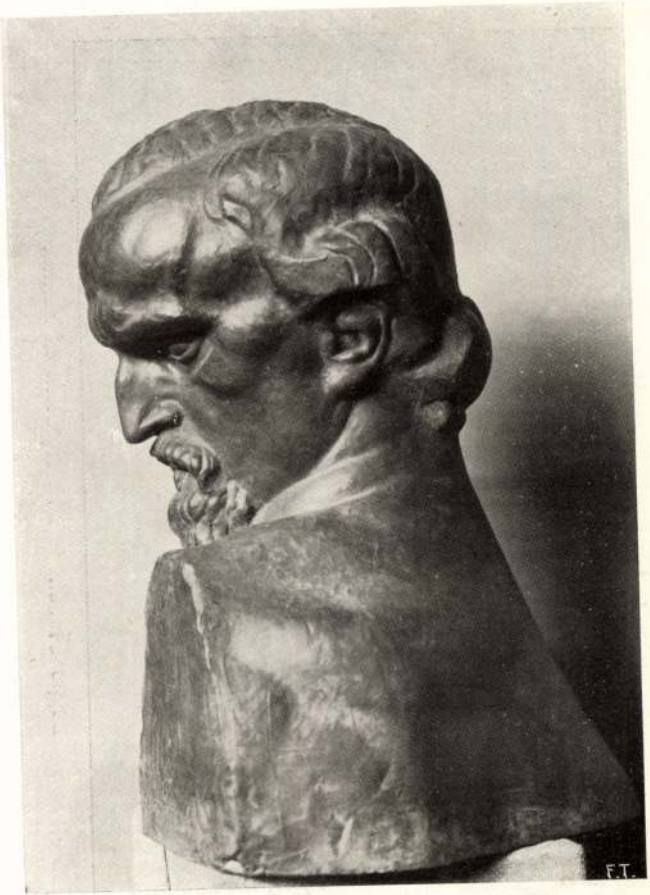

Ivan Mestrovic. — *Autoritratto.*

Beppe Ciardi. — *Fra Aquileia ed Altino.*

Mestrovity Iván

(1883 –) horvát

írói

Elekfy Jenő: Jugoszláv képzőművészeti kiállítás a Fővárosi Képtárban. Magyar Művészet 1948. 224. l. Képpel

Ivan Meštrović horvát szobrászművész (1883–1962).
Kortárs életi alkotások. Összeállította: Hollósi Éva,
1988. szeptember.

Balatonalmás, Hősök tere.

" Ante-Evetovics Mirabjub " – mellszobor, bronzmásolat,
M: 60 cm, (Jugoszlávia ajándéka)
(emlitve).

Művészet, 1989, január, 64-old.

Mestrovics
szobrász

Mestrovics István
szobrász

Nemény István dr:
A parasztkunyhótól
a párisi Salonig.
Lantos Magazin,
1930. 1348-53.
archéppel és ké-
perrel

Scene dello sciopero postale - 1920.

Mestrovič Ivan

Lárd

Szépmüvészet

1942. 223. l.

Európa legnagyobb élő szobrásza, Ivan Mestrovics — paraszt marad...

Egy világhirű művész különös élete

Belgrád, január.

(Saját tudósitónktól.) Mostanában gyakran szakállas, öregedő iér-

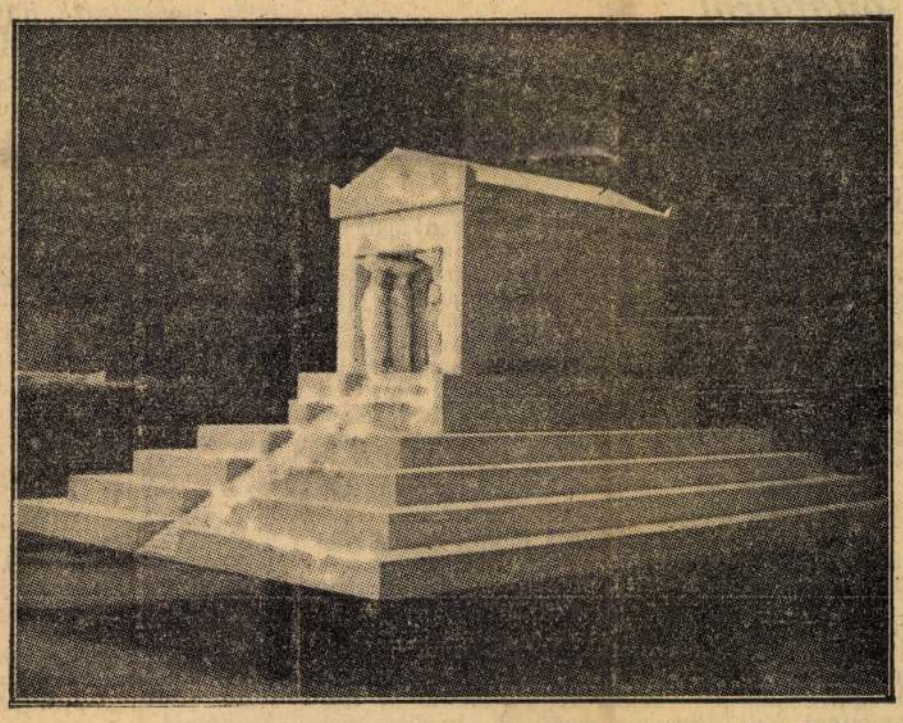

Az Ismeretlen Katona sírja az Avala-hegyen, Belgrád mellett

látni Belgrád uccáin egy fit, ki után minden egyes járókelő tisztelettel megfordul: »*Mestrovics!*« suttogják és valami különös, szinte ihletett fény gyúl ki a belgrádiak szemében.

Furcsa embertömeg hömpölyög a jugoszláv főváros uccáin... Délben 12—1, valamint este 6—8 között alig lehet előbbre jutni, ember-ember hátán és mindenekelőtt a fiatalság — diákok és diáklányok — korzóznak tömött sorokban Belgrád Váci uccáján, a Knejz Michalovnán. A diáksapkás fiatalság között lépten-nyomon festői viseletű parasztokkal is találkozni: magas, hallgatag, napbarnított földművesekkel, kik hosszú lépésekkel járják az asz faltot. Sokszor láttam elegáns, bundás, divatos kalapos dámát karon fogva sétálni egy szakállas, csoszogó, bocskoros parasztinges, öreg szerbbel, az apjával, vagy matrózruhás, kesztyűs, ápolt külsejű gimnazistákat izgatottan mesélve járni, pipázó, hímzett mellényű, kis kerek bőrsapkát viselő parasztnagyapjuk oldalán.

Jugoszláviában a lakosság 85%-a földműves és így a városi lakosság zöme is szorosan egybeforrt a vidékiekkel. A parasztok biztosabban, természetesebben sétálnak Belgrád uccáin, mint ezt bármilyen más városban valaha is láttam. *Mestrovics Iván, akit ma Európa legnagyobb élő szobrá-*

Édesanyám

szának tart a kritika, szintén paraszt volt, sőt, saját véleménye szerint az is marad, amíg csak él. Úgy járkál a főváros uccáin, mintha csak odakint a mezőn sietne hazafelé.

Különös ennek a világhírű művésznek az élete. Egyszerű parasztülők gyermeke volt és életének első 15 évét Horvátország egyik eldugott kis hegyi falujában töltötte. Mialatt a juhait legeltette, fából mindenféle figurát faragott, a falu népe lassacskán pipákat, faragott kanalakat rendelt nála. Végül is a plébános felfigyelt a fiú tehetségére, elküldte Zágrábba, majd később Bécsbe került. De hiába volt kiállítása Londonban, Newyorkban, Berlinben... *Mestrovics* Iván mindenekfölött, mindenekelőtt a természet fiának vallotta magát. Korán megházasodott. Bécsben feleségül vette egy horvátszármazású kollégináját az akadémiáról. Ez a házasság nagyon boldog volt — és mégis elváltak, még pedig szokatlan, különösen ősi oknál fogva. Mestrovics hosszú parasztnemzedékek fia, azt vallotta, hogy a házasság ős' rendeltetéseképpen csak a sokgyermekes, nagy család tölti be a család hivatását. Miután felesége nem szült gyermeket, egyszerűen, őszintén megmondta neki, hogy gyermektelen házasság számára nem jelent házasságot. Elváltak és Mestrovics, hálája jeléül, nagyúri módon gondoskodott felesége életéről: majdnem mindent neki adott, amit addig keresett, művei nek egy része az asszony tulajdonában van, akinek különben Bécsben és Zágrábban is háza van.

A művész pedig, mindenki legnagyobb ámulatára, elvette egy zágrábi tanár tizenegy gyermeke közül az egyik csendes, szőke, szerény leányt, aki azóta már sok gyermek boldog anyja. Mestrovicsot, amióta gyermekei vannak, mintha kicserélték volna, megfiatalodott, vidáman, nevetve játszik fiaival, büszke utódaira.

Most többször megfordul Belgrádban, mert az Avala-hegyen, 15 kilométernyire a várostól, ő vezeti az Ismeretlen Katona síremlékének óriási méretű építkezését.

Napos, párás, téli napsütés aranyozza be a messze síkságot és a lombtalan erdőt, melyen át az úttonnan épített szerpentinút vezet. Az Avala körülbelül 700 méter magas és ennek a hegynek legmagasabb csúcsán áll a már megkezdett emlékmű. Természetesen vannak kritikus szellemek, akik sok kivetni valót találnak a tervezeten. Először is az aránylag nagy távolságot a fővárostól. Feltételezem, hogy mire elkészül, autobuszjáratokat rendszeresítenek, mert valóban kár lenne, ha csak autón vagy vonaton lenne ez a művészi és hazafias emlékmű hozzáférhető.

Az építkezés gigantikus benyomást kelt. Teljes szabadon álló görögös templom épül idefenn, fekete márványlépcsők vezetnek fel a bejárathoz, odafent pedig két hosszú sor kariatida tartja majd vállán a tetőt. A domb egyik alsó fokától kezdve terméskőterraszokat építenek, melyek közül kettő már elkészült, sőt már sötétzöld borostyán borítja a rózsaszín-szürke követ. Fent a templomból a szem messzire ellát. Állítólag 80 millió dinárba (8 millió pengőbe) kerül az emlékmű, mire elkészül és ezeket a méreteket látva, különösen megható benyomást kelt az az egyszerű kis kőrakás, melynek tetején durva kőkereszt áll és melyet a környék lakossága emelt az »Ismeretlen Katona« emlékére. Ez a most épülő, büszke síremlék, csakúgy, mint Mestrovics minden alkotása, méltóságteljes tömörséget sugároz, roppant erőt és ősi nyugalmat egyszerre.

Amikor lekerülök az Avaláról, még egészen a fenti benyomás hatása alatt, elmegyek és megnézem többi műveit is, melyeket mi otthon, Budapesten többnyire csak képekről ismerünk. Nehéz szavakat találni ezeknek a művészi alkotásoknak jellemzésére; a legtalálóbban talán úgy érzékeltetem, ha azt mondom, hogy *némaságot keltenek.* Az emberek állnak, állnak mozdulatlanul, némán, mintegy kővé meredve, csakúgy, mint Mestrovics szobrai. Emellett pedig ezek a szobrok többnyire a legvadabb szenvedélyeket ábrázolják, vad harcosokat, támadó katonákat, a zene boldogságában feloldódó lényeket, mérhetetlen anyai gyász vigasztalanságában vergődő asszonyokat. Csupa mozgás, az érzelmek hullámzása elevenedik meg a mozdulatlan, merev kőben és éppen ennek az ellentétnek tökéletes feloldódása, a küszködő Élet és a mozdulatlan Halál egymásbafonódása adja meg Mestrovics művének egyedülálló jellegét.

Csupán két szoborról árad a megbolygathatat-

Mózes

lan nyugalom és az örök megbékéltség sugara: *Mestrovics* anyjának szobráról, mely általános felfogás szerint, talán a mester legtökéletesebb alkotása... és Mestrovics másik, örök anyjának, a szűkebb hazáját, Horvátországot ábrázoló női szoborból. Mindkét anya mozdulatlanul, szent és mégis kérlelhetetlen kemény nyugalommal ül és mered maga elé, mindkét nőalaknak keze kemény, paraszti kéz...

Báró Doblhoff Lily

Apám

Irta: Fedor Ágnes

Harminconyolc évig rázós sárga bricskán
Járt, déltől-estig kinn a földeken.
És töprengett éjfélig napról-napra
Zöldcsikos, vaskos, sulyos könyveken.

A kis pulykákat nézte szeretettel
És tarka marhák gömbölyü hasát,
Ezüst holdfényre, azt mondta »eső lesz«
S a szerelemre, azt hogy: »marhaság«.

Cigánytól féltett és veszett kutyától
Soh'sem volt kényes, szép, rugós lova.
Az ajtókat vasreteszekkel zárta
— Bennünket féltett, önmagát soha.

És egyszer mégis nyitva volt az ajtó
— Árnyakkal telt meg a napos szoba —
S az Apám elment, ahogy soh'sem szokta
És senkinek nem mondta meg — hova.

S én még sem hiszem, hogy most nincs seholsem
Hogy nem vigyáz ránk lépcsőn, küszöbön —
S hogy meg ne hallja bármily halkan mondom
Egy-egy jó percben — Apám, — köszönöm.

A magyar irodalom — ma és holnap

Őszinte beszélgetés Pintér Jenővel irodalmi divatokról, a multba való visszamenekülésről, a kortársak hibás szemmértékéről, a kritika bajairól és szükségességéről, a kihaló mecénásokról és egy könyvsiker megdöbbentő adatairól

(Saját tudósítónktól.) Magyar irodalom 1937-ben... *Pintér* Jenővel beszélgetünk a lépten-nyomon elénk bukkanó kérdésekről, *Pintér* Jenővel, a szegedi egyetem irodalomprofesszorával, a budapesti tankerület főigazgatójával, akinek neve az utóbbi évek során személynévből mindinkább fogalommá kezd átalakulni. Valóban: »a *Pintér*« immár fogalom; a »kis-Pintér« a gimnázistákat vezeti a magyar irodalom megértéséhez és megszeretéséhez, a »nagy-Pintér« az egyetemi évek lelkiismeretes kalauza, a legújabb »kétkötetes-Pintér« pedig a kutatók és szakemberek nélkülözhetetlen mindennapos segítőeszköze — csaknem azt mondtam: olvasmánya. Ha valaki, akkor *Pintér* Jenő igazán illetékes arra, hogy egyszer nemcsak a multról, hanem a magyar irodalom jelenéről is véleményt mondjon.

Pintér Jenő

— Hogyan látja az irodalomtörténetíró a magyar literatúra mai helyzetét? — ez volt az első kérdésem.

— Ha mérleget akarunk vonni, — válaszolta *Pintér* Jenő — akkor *ez a mérleg nagyon erősen aktív*, mint ahogy művészi szempontból is aktív mérleget állított fel a *Pesti Napló* mult vasárnapi számában *Gerevich* Tibor. Ha csak kissé végiggondoljuk: egy-egy év folyamán milyen rengeteg sok jó és érdekes magyar könyv kerül a közönség elé és ugyanakkor terepszemlét tartunk néhány más, a magyarnál sokkal nagyobb — és ami szintén nem egészen mellékes szempont: anyagiakban sokkal kedvezőbb helyzetben lévő — nemzet portáján, akkor tudjuk csak igazán megítélni, hogy irodalmunk milyen magas színvonalon áll. De talán még egyetlen alkalommal sem jelentkezett ez a szó legtisztább értelmében vett kultúrfölény olyan tiszteletet parancsoló arányban, mint *éppen a legutóbbi év alatt*. Felesleges könyvcímeket idéznem, mindenki jól emlékszik még az irodalmi eseményszámba menő újdonságok egész sorára.

Ez a korszak nem kedvez a humornak

— Mit talál professzor úr a mai kor irodalmára különösen jellemzőnek?

— Minden kornak megvan a maga divata irodalmi és művészi vonatkozásban csakúgy, mint például az öltözködés területén. Ezekben az években a történelmi dráma és a történelmi regény »jött divatba«, még pedig olyan arányban, amire senki sem számíthatott. Ez *az multba való visszamenekülés* végigvonul az egész világ irodalmán és bármennyire egyoldalúnak tartsa is valaki ezt az irányt, el kell ismernie, hogy rengeteg értéket hozott felszínre.

— Mivel magyarázható a történelmi keretben játszódó írásoknak ez az áradata?

— Mint minden divat, ez is a korban találja magyarázatát. Hiszen bizonyos vonatkozásban könnyebb történelmi regényt írni, de más szempontból megítélve a helyzetet: nehezebb. Könnyebb, mert az egyes apró adatok kevésbé ellenőrizhetők, viszont nehezebb, mert gondos forrástanulmányra van szükség. A legfontosabb az, hogy *a multba vetítve az író sok olyasmit nyugodtan elmondhat, amit jelenben játszódó cselekménnyel kapcsolatban nem tart opportunusnak felemlíteni*... Viszont igen érdekes jelenség, hogy napjainkban milyen ritka az igazán jó humoros regény. Úgy látszik, hogy *ez a korszak nem kedvez túlságosan a humornak*.

— Mit szól a mai írókhoz és könyvekhez az irodalomtörténet tudománya?

— *A kortársakat általában túlbecsülik*. Ez azonban csak rövid ideig tart. Néhány év letelte után a tegnap még körülrajongott nevek egy részè bizony nagyon elfakul. Ezért jó az irodalomtörténet hűvös perspektívája, amely megfelelő nívóra szállítja le az értékelést, vagy pedig utólagos elismeréshez juttatja azt, akit a kortársak méltatlanul mellőztek. Hogy őszinte legyek: *az utóbbi eset elég ritkán fordul elő*... De az irodalomtörténet egyben bizonyos örökértékű szempontokat is felállít és ebben nem befolyásolja az sem, ha a múló divat e szempontok egyikét-másikát nem hajlandó elismerni. Konkrét példával élve: a regényírónak nem szabad elfelejtenie, hogy *mindenekelőtt és mindenekfelett mesélnie kell tudni. A meseszövés hiányát nem lehet lélekanalízissel pótolni*. Persze, hogy a lelki történések megvilágítására is szükség van. De nem mesepótlás formájában, hanem a történet egyes mozzanatainak magyarázataként. *A meseköséget semmivel sem lehet helyettesíteni*.

— Mit szól az irodalomtörténet az egymás után felbukkanó új nevekhez?

— Itt *bizonyos óvatosságot* feltétlenül helyénvalónak tartok. *Egy jó regényt aránylag sokan tudnak írni*. Talán még kettőt is. Mindaddig megy a dolog, amíg saját élményeit, saját életének többé-kevésbé fordulatos eseményeit veti papírra. A kérdés csak az: mi következik ezután. Akkor, amikor ez az önmagunk életéből fakadó forrás eldugul és amikor embereket és történetet már teremteni kell. Ilyenkor derül ki, igazán író-e valaki.

Névtelen bírálatot!

— Milyennek látja irodalmi szempontból a magyar közönséget?

— A mi közönségünk feltétlenül méltó arra, amit irodalmunk nyujt számára. A közönség honorálja a jó munkát és *ezt a közönséget hosszasabban nem lehet félrevezetni*.

— Ez a kérdés már átvisz a kritika problémájának területére. Megfelelőnek tartja a magyar kritikát?

— Ami a napilapok kritikai részét illeti, feltűnő, hogy míg a színházi kritika magas színvonalon mozog, és gyakran igen éles fegyverekkel küzd, addig az irodalmi kritika — rendszerint a színvonal megtartása mellett — *sokkal jobbindulatú. Nálunk nem szívesen »rántanak le« könyvet* és a kritikus inkább hallgat, ha gyengébb munka kerül a kezébe. Nem lehetetlen, hogy ez egyeseket talán bizalmatlanná tesz a napilapok bírálataival szemben, bár teljesen érthető azoknak a kritikusoknak a felfogása, akik szerint a kiadók úgyis nehezen vállalkoznak új magyar író munkájának forgalombahozására; legalább magyar szerzővel szemben tehát bizonyos elnézéssel akarnak élni. Viszont *teljesen jogosnak tartom a közönségnek azt a panaszát, hogy ujságjaink nagy része az irodalmi kritikát teljesen háttérbe szoritja;* pedig meg vagyok győződve arról, hogy egy terjedelemben és mondanivalóban komoly irodalmi rovat széles körökben nagy érdeklődést váltana ki. Napjainkban egyébként a tudományos kritika sem olyan éles, mint például *Gyulai* Pál idején. Ezen a téren is több megértéssel találkozunk. A dolog szerintem úgy áll, hogy igazán objektív kritikát nem is várhatunk mindaddig, amíg vissza nem térünk ahhoz a szokáshoz, amely *Gyulai* Budapesti Szemléjében is mutatkozott: *itt a bírálatok névtelenül jelentek meg*.

— Ezt nagyon érdekes álláspontnak tartom, — vetettem közbe — de egyben kissé aggályosnak is. Hiszen ha a kritikus legjobb tudomása szerint megdícsér vagy elítél valamit, nyugodtan aláírhatja cikkét. Sőt, éppen ezáltal válik kritikája igazán nyomatékossá.

Pintér Jenő kissé elgondolkozott, majd így válaszolt:

— Az én nézetem szerint *a kritika névtelensége nagyon fontos és nem hiszem, hogy az igazi tárgyilagosságot másképpen meg lehetne valósítani*. Ennek azonban természetszerűleg csak akkor lehet meg a szükséges súlya és jogosultsága, ha a névtelenség mögött *tekintélyes szerkesztő neve* biztosítja a kritika alaposságát és komolyságát.

Bírálat nélkül nincs művészi élet

— Szóval, kell a kritika. És nincs igazuk azoknak a törekvéseknek, amelyek a bírálat hangjának elnémítására törekednek?

— *Bírálat nélkül nincs egészséges irodalmi és művészi élet*. A kritikát nem pótolhatja a szóbanlévő munka tartalmának »ismertetése«. Hiszen ebben az esetben az irodalomtörténet sem volna egyéb, mint könyvtartalmak elmondása... *A komoly szakemberek irányítása feltétlenül szükséges; nemcsak az olvasók, hanem az írók szempontjából is*.

Ötletszerűen vetettem itt fel a kérdést:

— Mi a véleménye a magyar irodalom külföldi szerepléséről?

— *A külföldi fordítások* — hangzott a határozott válasz — *sokszor protekciótól és összeköttetésektől függenek. A kiválasztás, sajnos, egyáltalában nem érték és érdem szerint történik*. De beszéljünk talán inkább másról.

— Milyen az irodalomtudomány helyzete ma Magyarországon?

— Az irodalomtudomány művelésének számos tűzhelye van nálunk, de valamennyinek az a baja, hogy *hiányzik a tűzhely mellől a tűzrevaló: a pénz*. Pénzhiánnyal küzd mindenki: az akadémia, az irodalomtörténeti társaság, a filológiai társaság, a négy egyetem és a pannonhalmi bencés főiskola, — a folyóiratokról nem is szólva, hiszen ezeknek a működése folytonosan akadozik. Pedig könnyű volna a bajokon segíteni: *a tudományos folyóiratok számára ugyanakkora összeget kellene juttatni, mint amennyi pénzt kap évről-évre megismétlődően, a deficit fedezésére a Nemzeti Színház*. Ez a szubvenció egyszersmindenkorra véget vetne a tudósok panaszainak. Elvégre — legyünk őszinték — *színházi kultúra van a Nemzeti Színházon kivül is. Az elbukó tudományos folyóiratok helyét azonban ki és mi fogja betölteni?*

Pénz, pénz, pénz...

— A segítségre pedig nagy és sürgős szükség van. Hiszen az értékes kutatásokkal telített kéziratok százai hevernek kiadatlanul a tudományos írók asztalfiókjaiban. Hogy csak egyetlen példát említsek, ott van *Gulyás* Pál nagy bibliográfiai munkája, amely *Szinnyei* »Magyar írók« című hatalmas gyüjteményét folytatja a mai korig. A munka kész és évek óta nem lehet megoldani a kiadás problémáját. Pedig minden, irodalommal foglalkozó ember tudja: milyen nehézségekbe ütközik a források összeállítása nélkül a kutató munka.

— És nem lehetne legalább a legfontosabb művek kiadására előteremteni a szükséges pénzt?

— Ez bizony nagyon nehéz dolog. A tudományok a kis nemzetek és a magyarhoz hasonló középnemzetek között csak úgy virágozhatnak, ha gazdag emberek pénzt adnak könyvek és folyóiratok kiadására, vagy szakszerű kutató munkák támogatására — és ha az állam vagy a városok pénzáldozatokkal sietnek a tudósok segítségére. *Gazdag emberünk sok van, de a mecénás olyan ritka közöttük, mint a fehér holló*. Az államnak meg a fővárosnak pedig annyi a pénzügyi gondja, hogy örülnünk kell annak a mérsékelt segélynek is, amelyet mégis csak juttani tud.

Végül személyes kérdések kerültek szóba. Megkérdeztem *Pintér* Jenőt: milyen stádiumban van hatalmas, hétkötetes nagy irodalomtörténetének nyolcadik, befejező része: a huszadik század első harmadának ismertetése?

— Majdnem teljesen készen vagyok már ezzel is. A munka során azonban annyira megnőtt az anyag a kezem alatt, hogy — *két kötetre való is kitelik belőle*. Legfeljebb egy-kéthavi átsimító munka van még hátra, a megjelentetésre azonban egyelőre nem is gondolok. Jobb is, ha az efajta írást pihenteti, érleli az ember. Így sokkal megbízhatóbbak lesznek az egyes értékelések.

Ezekután felvetettem a kérdést: milyen anyagi visszhanggal járt a hétkötetes nagy irodalomtörténet megjelentetése, amelyet a kritika pártkülönbség nélkül egybehangzó elismeréssel és dicsérettel fogadott?

— Megmondom. *Összesen és együttvéve ötszáz példány kelt el belőle. Csak az egyetemek, középiskolák és a szaktudósok érdeklődtek iránta. Hiába voltak a kedvező bírálatok. A közönség nem vásárolta meg. Talán, mert drága. És bizonyára* — tette hozzá fanyar mosollyal *Pintér* Jenő — *nem olyan jó, mint ahogyan a szerző gondolta*.

Eljövendő korok ebből az egyetlen, megdöbbentő adatból képet alkothatnak majd arról: mit jelentett tudósnak lenni és tudományos munkát publikálni a huszadik század harmincas éveiben. *Pintér* azonban nem időzik tovább ennél a kérdésnél.

Búcsúzás közben a jövő kerül szóba. Elgondolkozva mondja:

— Megvallom, szeretnék mielőbb olyan eredeti magyar történelmi regényt olvasni, amilyen *Graves* monumentális munkája Claudius császárról. Ezt tartom az utolsó évek legnagyobb nemzetközi irodalmi értékének.

Dr. Kemény István.

7 nap a Semmeringen
• Társasutazási árakon, egyéni utazások
Elszállásolás elsőrangú szállodákban és penziókban minden költséggel és vasúti költséggel együtt Budapesttől—Budapestig 138 P-től
Minden költség irodánkban pengőben fizethető.
Az utazás bármikor megkezdhető.
Jelentkezés Az Est Utazási és Menetjegyirodájában, Budapest, VII. Erzsébet körút 18—20

SZÉPMŰVÉSZET

Ybl Ervin:

SIDLÓ FERENC MŰVÉSZETE

A szobrászat hol a formák összhangjában, derűs, megnyugtató egyensúlyában, hol pedig szunnyadó, vagy kirobbanó érzések kifejezésében nyilatkozik meg. Wölfflin valamelyik munkájában azt írta, hogy a Földközi-tenger melletti népek művészetét általában a formaszépség, a germán népekét viszont a kifejezés keresése jellemzi. A déli művészet emberibb, világosabb, míg az északi fanyarabb, bonyolultabb. Az előbbi a testi szépséget ünnepli, az utóbbi a lélek mélységeit, kozmikus vágyait hangsúlyozza.

Nagyjából igaz ez, de a műalkotás nem nélkülözheti teljesen sem a formaszépséget, sem pedig a kifejezést. Csak adagolásuk más és más, egyszer a formaszépség van túlsúlyban, másszor viszont a kifejezőerő. Stíluskorszakok szerint is változik a formaszépség és a kifejezés közötti arány. A középkori és a gótikus művészetben inkább a szimbolikus, lelki értékek, míg a reneszanszban a formai kvalitások szólnak hozzánk. Mégis azok a legteljesebb remekművek, amelyekben a kifejezőerő és a formaszépség a legtökéletesebb egyesülésben, fokozott mértékben nyilatkozik meg. Michelangelo munkáiban a Parthenon szobrászi díszeihez méltó formaszépség párosul legmélyebb lelki mondanivalókkal. Az eszményi figurális alakban megjelenő, emberfölötti lélek sorsának örök tragikumát zengi a maga kielégíthetetlen vágyaival.

De hogyan értelmezi ezt a kérdést a mai szobrászat? A közelmultban is voltak zsenik, akik alkotásaikat kifejezőerővel telítették, műveik azonban nem voltak egyszersmind a tiszta plasztikai értékek legkiválóbb példái. Rodin alkotásai szintén a kifejezés, a lelki karakterizálás kivételes remekei, de mondanivalóik szobrászatilag nem örökérvényűek, hanem legtöbbször csak átmeneti, esetleges formákban nyilatkoznak meg. Bourdelle az átmenetiséget a régi stílusokhoz való kapcsolódással enyhítette, viszont a kifejezésre való törekvést ő is hangsúlyozta. Éppen ennek a tiszta szobrászati értékeket feladó, szimbolikára, karakterizálásra törekvő iránynak ellenlábasaként született meg Maillol stílusa. Szakított az impresszionisztikus modorral, egyszersmind a kifejezésre való törekvéssel. Művei kizárólag az emberi test tagjainak tiszta formai érvényesülésében, egy-egy mozdulat szűzies hangsúlyában, a figurális szobrászi komponálás megoldottságában, egyszóval az alak örökérvényű megformálásában jelentkezik. Bennük is van kifejezés, de ezt nem a lelki megindultságnak, hanem a szobrászi formák tiszta és nyugodt összhangjának köszönhetik. Halkszavúak ezek a szobrok, hijával vannak a belső feszültségnek, hatásuk nem döbbenetes és elemi; nem annyira a tömegekhez szólnak, mint inkább a műértők kisebb köréhez.

Az utóbbi években ez a stílus is elvesztette időszerűségét. A l'art pour l'art elve leáldozott, a művészet megszünt kizárólagos formaprobléma lenni. Ha tovább akar élni, ha gyökereit ismét eleven talajba akarja ereszteni, úgy a művészet nem lehet tovább az alkotók egyszerű kísérleti területe. Nem maradhatnak meg a művészek a problémáikat egyedül őrző elefántcsonttoronyban, hanem szorosan bele kell kapcsolódniok a kort formáló eszmékbe. Újból mondaniok, hirdetniök, kifejezniök kell valamit. Természetesen nem szabad a vezércikk, a plakát szintjére leereszkedniök, meg kell maradni az önálló műalkotás szellemi magasságában, elhatároltságában. Mélyen emberinek és mélyen nemzetinek kell lenni a korszerű alkotásnak, a szobornak. Nincs igazuk a maillol-i értelemben vett tiszta plasztikai formálás híveinek, midőn olcsó magyarkodásnak mondanak minden olyan szobrászi munkát, melyben a nemzeti szellem is kidomborodik és amely hangsúlyozza az ősmagyar karaktert. Csak így lesz az alkotás mindenkire nézve aktuális, így kapcsolódnak be a művészek is szervesen egy nép életműködésébe. Nemcsak néhány kiválasztott műértő

1941.

élvezetét elégítik ki így, hanem a nemzeti szükségletet is.

Ezektől a szempontoktól vezérelve kell Sidló Ferenc művészetét is mérlegre tenni. Kifejezés és formaszépség, örök értékre és aktuális nemzeti jellegre való törekvés egyaránt megvan benne. Nem festői, nem impresszionista, hanem a formák tisztaságára, plasztikai érvényesülésére építi fel munkáit. Néha lágyabban, agyagosan mintáz, de csak akkor, ha a szobrászi gondolatot hirtelen akarja megrögzíteni, mikor szinte félti az alkotás kifejezőerejét a hosszas érlelés veszélyeitől, az ellaposodástól. Művészetében mindig belülről, a kifejezésből indul ki, alkotásai nem önálló formai harmóniákat, nem emlékszerű nyugalmat zengenek, hanem a küzdés, a kialakulás iránti vágyat. Munkáinak mindig van lelki értéke, szimbolikája. Nem egyszer belső feszültséggel teltek, dinamikusak, némaságuknak sok a mondanivalója. Sidló expresszionista a szó állandó, örök értelmében. Általános emberi mélységeket, ősi érzéseket fejez ki, de épp így meg tudja szólaltatni a fajiságot is. Az alakok mintázásában nem ragaszkodik a természethez, magasabb, eszményi valóságba emeli őket, ahol az esetlegességhez kötött részletek leperegnek róluk és nagyvonalú, titkokkal teli életet élnek. Bár portréi között sok a mesteri tömörséggel mintázott fej (így Konkoly-Thege Gyuláé), mégis inkább a típust kedveli. Ez felel meg egyediség fölé emelkedő, szellemiekkel telített stílusának. Régebben az emberi indulatokat mintázta meg, ekkor is a karakterizálás volt a célja, de a túlzásoktól később visszatért a nyugalmasabb arcokhoz. Kemények, csontosak a férfiak fejei és nagyvonalúak a nők arcának nemes formái. Mintha testvérek lennének az utóbbiak sokatmondó hallgatásukkal. Ha megelevenednének, akkor sem árulnák el fájdalmas titkaikat. Végzik örök hivatásukat. Lobogó hajuk, vagy fejkendőik nagyszabású képzése csak fokozza a kifejezőerőt, a hatás monumentalitását.

Érthető, hogy Sidló Ferenc ilyen törekvésekkel telítve, a kifejezés primatusát hangsúlyozva, Mestrovič Iván híve lett. A dalmát szobrászzseni ősi eredetiségében, mely az évezredes európai művészet hagyományait barbár ösztönösséggel egyesítette, Sidló ugyanarra az akarásra döbbent, amely őt is izgatta. Mestrovič, hogy kifejezze belső látományait, nem riadt vissza a testi arányok megváltoztatásától, a természet átírásától. Sidló ezen az úton azonban nem követte őt. A magyar szobrászoknak a formaszépség kultuszán nevelt, akadémikus ízlése, de magának Sidlónak már kialakult egyénisége is megóvta őt attól, hogy felolvadjon Mestrovič stílusában. Néha ugyan típusokat, kifejezésmódokat, redőalakítást vett át tőle, mégis inkább Mestrovič művészetének szelleme az, amely Sidlót rabul ejtette. Különösen három alakból álló csoportjaiban, az *Imádkozókban* és a *Búcsúsokban*, valamint az *Emlékezés* ülő alakjában érezhető Mestrovič sajátos mondanivalóinak hatása. De az előbbi két csoportban is ritmikus kompozíció, ennek harmóniája lép Mestrovič érdes fanyarságának helyébe. Az *Emlékezésben* pedig annak ellenére, hogy hű marad Mestrovič szelleméhez, Sidló egészen másképen fogja fel a dalmát mester által is kifejezett gondolatot. Míg Mestrovič egy fiatal nő aktját mintázta meg egymásra helyezett lábakkal, kényelmes testtartásban, addig Sidló szűk köntösbe öltözött matrónát ábrázol merev ülésben.

Sidló szobrászata azonban nem volt mindig ilyen formaösszefoglaló és nagyvonalú. Fiatalkori munkáinak is hasonló a stílusa, de akkor inkább dekoratív hangsúlyban, architektonikus alkalmazkodásban találta meg az összevont plasztikai hatást. Tudása ekkor még nem volt olyan fejlett, hogy biztos alapokra építhesse monumentális modorát. A részletformák tanulmányozásához fordult ezért, meg akarta ismerni az apró formák titkait, hatását. Úgy analizálta a valóságot, mint a kései quattrocento művészei. Ő is el tudott édelegni egy-egy arc, egy-egy bonyolult redőmotívum természetadta formáinak ismétlésében, sőt mintázásukban külön hangsúlyozta is összetettségüket. Ritmikus gödrökkel és dudorokkal élénkít egy-egy nagyobb felületet anélkül, hogy hűtlen lenne a tiszta plasztikai formákhoz és festői, impresszionisztikus mintázásra tért volna át. Portréin, így fiának és Ugron Gábornak fején, valamint aktokban egyaránt ezt a stílust követte. Ilyen gyors ritmusú vonal öleli körül korábbi síremlékeit is, különösen a Konkoly-Thegéét a Kerepesi temetőben. Egy aktját, amelyet abban az időben a Széchényi-fürdő számára mintázott, később megfosztotta karjától, lábától. Ez a torzó most legklasszikusabb hatású alkotása. Ennél gyönyörűbb vonalvezetésű, életteljesebb, mégis eszményi világba emelt torzót a magyar szobrászatban nem ismerünk. Valósággal antik alkotásnak vélhetjük a hellenisztikus időkből.

A formák analízisére azonban összefoglalásuk szokott következni. Ez történt Verrocchio után a cinquecento nagyvonalúságában és ezt láthattuk Sidló egyéni stílusfejlődésében is. A körvonalak hangsúlyozott emelkedései, völgyei, a fürge ritmusú részletek kisímultak és beleolvadtak a típusos formák mélylélekzetű vonalvezetésébe. Milyen hatalmasak a formái a *Nővérek (Álom)* mély titkokat kifejező, kettős női aktjának, vagy az *Anyaság* csoportjának. A *Strache-síremlék* harmonikusan felépített aktja is ide tartozik. Csak a helyenként még fellépő formahalmozások emlékeztetnek Sidló régebbi részletező stílusára. Bizonyára Mestrovič is ezt az irányú fejlődést erősítette meg, mert a hatását jelző munkák, így a *Búcsúsok*, az *Imádkozók* és az *Emlékezés* nagyvonalúsága még következetesebb. Emlékszobrai, így a balassagyarmati

RUDNAY GYULA

A történelem sokat emlegette Bebek család ősi fészkében, Pelsőcön született 1878-ban. A gömöri falucska mai egyszerű életébe mozgalmas évszázadok forgataga burkolódzott. Az egykori várurak hajdani históriás életének emléke fennakadt a Bebek-vár romjain és kinek-kinek — éppen milyen korhoz vágyódik a lelke — bízvást nyujtanak színes emlékezést.

Nagy élet dobogott hajdan e földön! Bors vezér ütött tanyát itt egykoron és így lett Pelsőc a vidék szíve, közepe. Majd a tatárjárás zuhatagát IV. Béla mellett vitézül kiálló és a királyt hűségesen szolgáló Bebek Detre és Fülöp kapták adományul Domokos bán fia, Bors magszakadtán. A Bebekek őseit a hagyomány egyik ága visszavezeti a római császárokon át Ádámig-Éváig ; a másik ág inkább mesés talajon kutat: volt egyszer egy juhász, aki a Sajó és Csetnek vizénél legeltette nyáját. A közeli hegyoldalban roppant kincsre bukkant. Hét várat építtetett magának: Murányt, Szádvárt, Krasznahorkát, Pelsőcöt és még — ki tudná —, melyik hármat. Ő lett a Bebek család nagy őse, akinek romantikus eredete a leszármazó Bebek-sarjak harcos-vigasságos életében századokon át öröklődött.

Új vár épült az Óvár helyett és a Bebek-fiak belesodródtak az ország dolgába. Nagy egyházi és világi méltóságok viselői voltak, akik a királlyal ültek sort és végül is a XVI. századi zilált magyar életben felségárulások, száműzetések, nyert és vesztett csaták véres malmában őrlődtek fel. Utánuk a Perényiek, még később a Rákócziak vették hatalmukba Pelsőc várát, amelynek történelemülte falaiból ma már csak törpe omladék is alig akad. Manapság már csak a Nagyhegyen tátongó nagy üreg visszhangzik vagy örven öl mélységből. Régtől fogva csengőlyuknak hívják, mert a behulló kőtől mint megütött üvegfal cseng az öble.

Ebben a romantikus multban megvénhedt falucskában ízlelte meg Rudnay Gyula az élet első örömeit. Ebben a hajdani mozgalmas életű városból kis faluvá rongyolódott ősi magyar fészekben íródott a gyermeklélek legtisztább lapjára a nemzeti mult, a hagyomány, a mese. A csengő-lyuk talán éppen a juhász-ős kincslelő barlangja volt. A mai református templom építménye már az Árpádok korát látta ! A gyermekszemnek mind megannyi kiáltás, borzongató élmény a multból. S hozzá még a mesék, amelyek annyi szép estét töltöttek meg hátborzongatóan félelmetes, de éppen azért felejthetetlenül szép históriai csácsogásukkal.

A növekvő gyermek lelkébe íródott mesék mindig újabb és újabb rétegeződésen izmosodtak, az idők folyamán hallott balladás mesevilág borongása végkép megülte az utánuk szomjazó, értük lelkesedő ifjút. A történelem századain át viaskodó magyar nemzet egész történelme a Bebekek életén át, az évezredes turáni zendület a szájról-szájra öröklődő tragikus balladás históriákon át egész életre betöltötte Rudnay fejlődő lelkivilágát. Elszakadhatott időben a gömöri falucska romantikus világából, de magával hordta-cipelte nagy örökségét minden útján, minden tettében.

Egyszer a Quartier Latin egyik diákhotelében a már napok óta Párizsban ődöngő Pásztor János is úgy toppant be hozzá, mint titokzatosan a francia földre szállt idegenhez. A Rákóczi-induló csábos hangjai szökkentek be Pásztor János egyszerű szobájába. Ment, vágyott, rohant a hang felé, amelyet csak magyar lélek csalhatott ki a nyirettyűből: Rudnay Gyula játszotta. Idegenben összedobbant a két magyar és azóta is egybeforrasztotta őket a közös magyar sors.

Rudnay Hollósynál tanult. Münchenben, Nagybányán, Párizsban, Rómában tökéletesítette tudását, de mindennél inkább magára talált itthon, a magyar földön. Valami isteni küldetésszerűség volt az a párizsi találkozás, amely Pásztor Jánoshoz fűződő barátságát szülte. Szinte meghatározta egész életét a pillanat, amely a magyar dal búsongó szilajságával egybeforrasztott két egész magyar embert, két teli művészlelket. (V. ö.: Pásztor József: Pásztor János művészete. Magy. Műv. 1927.)

A Hódmezővásárhelyre visszatérő Pásztor Jánoshoz csatlakozott Endre Bélával, Tornyay Jánossal és Várady Gyulával együtt. Egyet akartak mind: „a nép lelkét, a nép életét magukba szívni". A parasztok közül akadt modell is. Az öreg Kala János betyárt a hajdani Rózsa Sándor bandájából festegették, rajzolgatták. A város a Bach-korból megmaradt sörházat adta nekik műteremnek. Lassankint mindenki megismerte, megszerette őket. Ha valami jelesebb temetés volt, a tor nélkülük meg nem eshetett. Ha a nappal nem is szórta rájuk két marékkal a szerencsét, az este annál kegyesebb volt hozzájuk. Ha Rudnay Gyula iskolája nem is számlált bőséges tanulósereget, az csak nappal volt kesernyés tapasztalat, mert estére, a közös aktfestészet idejére minden ránc elsímult a lelkeken. Nagy enyhületükre volt a cigánymuzsika is. A cigány örömmel mulattatta őket, kinek volt gondja ilyenkor a tányérozás. Ha kevük tartotta, a bandából elcsaltak magukkal egy-két

szirmok vonalai. Ez a modellációs varázs természetesen nyugszik a láb megfelelő helyzetén, amelyet a hárfázó nőnek muzsika közben el kell foglalnia.

De hogy e motívum alaprésze csonkítatlanul maradjon eredeti magasságában, hogy a lábak formálása nehogy üsse s egyben mint minden igazi költeményben, itt se mondassék el minden a végsőkig, a művész a lábakat, egész a lábfejig nehéz drapériával fedi be s redőzeteket vés bele, ugyanabban a tónusban és eleganciával, mint amellyel a hátat, csípőket és kezeket kifaragta. Ezzel egy csapásra dekorációs hatást teremt, ami nemcsak a fenti cél elérését teszi számára lehetővé, hanem a hárfázó nő szolidan megmintázott lábfejei is erőben és hatásban sokat nyernek.

Most még a másik részről, illetve a márványfelületbe álmodott szobrászati alkotás utolsó részletének befejezéséről beszélhetünk. Ez a modell feje és haja. A költészet istene, aki a művészt e motívum átélésében eddig is vezette, itt sem hagyja el. Így aztán az alaptónus és vonalak szabályos továbbvezetésénél karakterisztikus női típusainak egyik legszebb stilizált feje jött létre. A száj, szemek, orr és áll is harmoniában vannak s mintegy megfeszülnek s mindez egységesen énekel és mintegy kórusban kíséri a húrokon továbbsuhanó ujjak játékát. Aztán a haj, a még stilizáltabb és a vállon mélyen a hátra vetett hajfonatokkal! Middenesetre ugyanazokat az indokokat találjuk itt, mint amelyek miatt a lábakat drapériával fedte a művész. Mert a hárfa háttérben kifeszített függőleges húrjai egyenesen megkívánják a domború arabeszkeknek ezt a stilizációját, amelyek, ha úgy tetszik, a kibarázdált hajfonatokban a hárfa magas hangjait képviselik, míg a drapéria ovális vonalai a mély hangok hullámzását. Még csupán a baloldal hátterének egyetlen, kipontozott felületét említjük és a fél szobrászatnak ez a szinte magától megteremtődött, szilhuettben felülmulhatatlan remekműve teljes képzőművészeti szépségében villan fel előttünk.

Ha mindenáron valami kifogást akarunk keresni e márványlap ellen, legfeljebb azt a paradoxont említhetnénk, hogy túlságosan szép és túlságosan hatásos. Persze, ha ez az eszmei figura egyben nem jelentené a szellem és ízlés kivetülését is. Így azonban ez a kifogás is elesik.

Végül a „Leány hegedűvel" c. fadombormű motívuma semmivel sem kevésbbé sikerült ugrást jelent a plasztikus költészet birodalmában. Nem tudjuk, mikor alkotta e művét Mestrovič, de mindenképen akkor, midőn a fafaragás technikájának már egészen a birtokában volt. Ezt bizonyítja az az elkényeztetetten lebegő szobrászati átélés, melyet ebben az anyagban találhatunk.

Sehol jobban és spontánabb módon nem illik a faragás vagy a touche, mint ennél a zenei és dallam-motívumnál. Akárcsak a fülemüle, amely a liget hintázó ágain szerelmes dalát legszívesebben holdfényes éjtszakán énekli, e női arc tiszta plasztikája és a húrokon tovasikló kezek, melyek mintha titokzatos hullámokon mozognának együtt a kép közepén, minden a sötétbarna fa tónusának elragadtatását és vágyakozását énekli, jobban mondva hegedűli. A szikrázó fény valahonnan fémes visszfényt kap és a mélyedésekben és sarkokban sűrűn elszórt árnyak csillámlanak, hogy ezzel méginkább megerősítsék a holdfényes éjtszaka illuzióját. A dallam és költészet ennek a műnek minden kis részébe beivódott.

A perspektíva miatt meghajtott nagy kéz, a kinyujtott ujjak, amelyek közül mindegyik saját magáért külön van részeleteiben faragva, vajjon nem azt vetítik-e vissza, ami ebben a fejben történik? Általában a dombormű egész jobboldala hajlatainak minden vibrációjával vajjon nem azokat az érzelmeket és gondolatokat testesíti-e meg és kíséri összhangban, amelyek az arcon megfészkelték magukat? Azután az a merészen bevésett felső szemhéj, amelynek kifejezése az arc, ajak és állkapocs körül vont felületen keresztül közvetlen kapcsolatban van a száj sarkának különös, titokzatos mosolyával. Milyen páratlan szobrászi báj és erő! Vajjon sírás ez vagy mosolygás? Az elragadtatás csendes boldogsága, vagy valami mélységes fájdalom? Ebben a fafelületben ez a legszebb és legértékesebb valami, amit oly nehéz kihozni s amit ennek az anyagnak és az átélés e szobrászati ágának csak legsikerültebb alkotásaihoz lehet mérni.

MAŠIČ BRANKO

Horvát eredetiből fordította Csuka Zoltán.

legesen sajátját adja. Ez itt jobb és szerencsésebb megoldást nyer, mint másutt. De még nem annyira közvetlen és páratlan megoldást, mint amennyit ennek a ritka művészi plasztikának játékos zengése megkíván. Ez a túlságosan erős és duzzadt nyak nem eléggé meggyőző átmenet a szinte pompásan metszett vállakból a fej közvetlen ereje és effektivitása felé; ez a fej mintegy álomba merül el a tarkó hajtincseiben, melyekkel mintha a szél játszana. Ha nem lenne ez a hiányosság, ami valójában alig érezhető fellélekzés az expresszió lendületében és ritmusában, úgy ez a zenei dallam-motívum Mestrovič bármely szobrászati törekvésének remekművével egyenlővé válnék.

Ezenkívül meg kell még állapítani, hogy a művészi átélés itt annyira sikerült, hogy felülemelkedik mindazon, amit Mestrovič átlagosan ad, úgy, hogy ezt a művet első pillantásra nem is lehetne az övének tekinteni, ha a szobor arcának felső részében nem lennének meg a jellegzetes vonások: a meredek, nagyobb orrhoz hasonlatos homlok, az élesen kimélyített szemgödrök, lecsukott pillák. Ez ugyanis egyike alaptípusai sok változatának, különösen a női szobroknál. Innen van, hogy az arc alsó része, a félig nyitott ajkak és kokettül fitos áll körül talán eredetibb és hatásosabb.

De ha erősebben utánanézünk a dolognak, mégis kitűnik, hogy Mestrovič ehhez a magasabb összhanghoz és kifejezéshez — melyben a legnagyobb szobrászok is akaratlanul hasonlatossá válnak egymáshoz — saját tónusán és stílusán át érkezett el, melyből nemcsak a külső forma és környezet árad, hanem a tér és környezet csodálatosan átélt volumenjének minden bensősége is.

A zenei és dallam-motívumok közül azután itt van még egy egész bronzmű, „Az asszony gitárral". A függőleges figura az ismert klasszikus helyzetben van, a jobbláb súlypontja könnyedén alátámasztja a ballábat, ami egészen természetesen és logikusan kívánja a felsőtest helyzetét, a kicsiny hangszert átölelő kezekkel. A hangszert felülről még a lehajtott fej álla is tartja, mindezt Metrovic most több-kevesebb lendülettel és intenzitással oldotta meg. De éppez a nem pretenciózus és diszkrét nyugalom teszi a modellt bensőségessé. Különösen a szobor egyik része sikerült jól a művésznek, ami talán őt magát is meglepte. Ez a női figura öle és hasa körüli rész. Épp azért, mert mindez vékony anyaggal van borítva, az emberi hús és bőr átvilágításának annyi báját, ami ebben az alakban megjelenik, nagyon nehéz szobrászilag kifejezésre juttatni. A fojtott fény, mely elszóródik ezen a részen, még hozzáadja a maga hatását, a női test vágyakkal teli áttetszőségében csillan fel, amely többet jelez és igér, mint amennyit adhat.

A szobor főértékei és szépsége mellé harmonikusan sorakozik a száj kifejezése a túlságosan hosszúkás fejen, melynek egyensúlyát a homlok és orr hangsúlyozott vonala bontja meg, talán — a karakterisztikum miatt. Ez a túlságosan erős jellegzetesség tüntette el az ujjakat is, főleg a jobbkéz ujjait.

Ezzel szemben a művész e felületi szobrászatban két olyan motívumot is adott, amelyekről el lehet mondani, hogy nemcsak szerencsés csillagzat alatt fogamzottak meg a lelkében, hanem ugyanilyen csillagzat alatt is alkotta meg őket. Ez az „Asszony hárfával" c. márvány és a „Leány hegedűvel" c. fadombormű. Bár témában és anyagban ellentétesek, kidolgozásukban és művészi kifejezésük közvetlen erejében egységesek. Ha valaha emberi kéz érintette a tökéletesség peremét, ez a szerencsés eset itt megtörtént.

Az „Asszony a hárfával" c. mű annyira át van szőve tisztán zenei törekvésekkel, hogy csupán anyagában szobrászat, az anyagban, melybe a művész ezt a dalt belevéste. Ez a dombormű tele van a leglágyabb hangszer, a hárfa dallamos és harmonikus zengésével. Minden hajlatából, éléből, vonalából, vagy kerekdedségéből nemcsak a sokhangú kórus és muzsika hangjai csendülnek ki, hanem ennek a hangszernek gyengéden fátyolos fénye, vagy színe is.

Érdekes közelebbről széttekinteni, hogyan hatolhatott a művész a vizuális-szobrászati területről az ellentétes, alaktalan és nem vizuális művészet területére, ahol a vibrációs hajlékonyságoknak látszatra semmi közösségük sincs az alak és forma tapinthatóságával és dimenziós voltával. És épp ebben van az ilyen szobrászi vállalkozásoknak minden nagyszerűsége és szépsége.

Mindenekelőtt már maga az architektonikus-grafikus alapzat a női alak hajló vonalaival vajjon nem a hárfa illuzióját adja-e? Ez azonban csak nyers vázlat vagy alap, melybe bele kell szőni még a megfelelő anyagot minden, a végsőkig kidolgozott részletével együtt. E különös szobrászat-orchester minden egyes része a saját maga külön témáját földolgozva végül is az alapösszhang és szépség fölséges hangversenyében szólal meg. Mindezt a művész itt végre is hajtotta. Ezért nem kis örömmel indulhatunk a művész után, hogy titkait megsejdítsük.

E domborműnél a művészi történés alapvető része a jobbkéz és váll páratlanul szép középső részlete a női alak elegánsan hajló hátával és még elegánsabb oldalával. Mindez leplezetlenül, tiszta és közvetlen klasszikus plasztikában. Ez a részletcsoport nemcsak egész és logikus, hanem eredeti és rendkívül szép is. A felületek hajlékonysága dallamos, a formák és hajlatok bársonyos fénye meleg és lágy, akár a rózsa-

amennyire szobrász. A tiszta líra nemcsak képbeli, hanem hangbeli és eszmei is. Ezt az alkotásbeli sokoldalúságot és sokhangúságot már korábbi műveiben is láttuk, de sehol sem annyira közvetlenül, annyira kihangsúlyozva, mint itt.

Képzőművészeti alkotásainak ebben a csoportjában Mestrovič nagyobbrészt tisztán impresszionista módon új, főleg zenei és dallambeli törekvéseit vetíti ki, melyeket plasztikusan úgy érez meg, mint kevés más művész, de ezekhez még más problémáit és törekvéseit is hozzáadja, melyeket még nem érlelt ki önmagában teljesen. Így többek között három női szobornál találunk erősen kifeszülő lábakat, a „Távoli akkordok" (bronz), „Leány gitárral" (bronz) és a „Psyche" (márvány) c. alkotásoknál. Az első két motívumban a lábak helyzetét igen merészen és nem érdektelenül oldotta meg a művész, de inkább építészeti-festői alapon. Míg csupán a harmadik motívumban, a Psychénél zeng fel a teljesen tiszta plasztika kifejezésbeli közvetlenségével és erejével mindezeket a kisegítő művészi erőket magába olvasztva, kezdve a zenétől és költészettől egészen a festészeti és építészeti momentumokig. De kezdjük sorjában.

A „Távoli akkordok"-ban a kifeszülő lábak átlója a legnagyobb, szinte hihetetlen. De igazolja a felsőtest tartása, a hangszerre hajtott fej. A hangszert a muzsikálás pózában igen meggyőzően tartják a kezek. Az anatómiai igazság miatt, amely itt sértené a szobrász megérzését, a túlságosan kifeszített ölet festői redőzetű szoknya fedi s ezek a redőzetek sikeresen alátámasztják a modell dallamosságát éppúgy, mint a haj redőzete és vonalai. Konstruktív szempontból a figura szilárdan és logikusan áll. A szilhuett rendkívül festői. Az idea mélyen zeng ebben az alkotásban. Tehát a gondolat dominál benne, mely alól a szobrász részben kivonta volna magát, ha a modell fedetlen testrészeinél, a fejnél, nyaknál és ujjaknál elkerüli a dekorativitást. Így ez a szobrászi point is átment az irodalomba. Úgy látszik, hogy ezt a művész maga is érezte s ezért ennek a térfogatnak hatalmas nagyságot adott s ezzel a szemlélőt bizonyos távolságra kényszerítette. Ilyen módon ez az eredeti és érdekes szobra egyik leghatalmasabb alkotásává lett.

A „Leány gitárral" c. művében hasonló problémát ülő helyzetben és kevesebb irodalmi elemmel oldott meg, bár itt a holt, fedett tér még mindíg több, mint amennyit a motívum éterikus volta elbír. Az igen meggyőzően és melegen modellált fej, a buján hullámzó hajjal és a gitáron fínoman játszó ujjakkal s az igen impresszíven kifaragott lábfejekkel sikerrel törekszenek arra, hogy a túlmasszív és szilárd ülőhelyzetből, melynek nehéz horizontális vonala árt a felsőtest könnyedségének és lágyságának, a forma és vonalak illúzióját varázsolják elő.

Ellenben a „Psyche" c. márványban teljesen és tisztán, csodálatosan végigélte a szobrászati elemet; formában és plaszticitásban mint valami önmagáért készült remekben közvetlenül sikerül kiváltani belőlünk a legtávolabbi, tisztán spirituális benyomásokat és megsejtéseket.

Mindenekelőtt már maga a vertikális alapzat, szelektől és esőktől vert szikla, vagy száraz, görcsös fatörzs mered a térbe. Ez, ami az alapkonstrukciót, vagy az architektóniát illeti. Azután az a százszázalékosan szobrászati idea, hogy a vár körül pompás küzdelem indul meg a felület nyugtalansága, a forrongó formák és széles, elsímitatlan vonalak egyensúlya között. Itt aztán saját magától felvetődik a megvilágítás titokzatossága, amidőn a fények élő skálákban és átmenetekben hol bírkóznak, hol összeölelkeznek árnyaikkal, melyek mintha ugyanabban a pillanatban eltűnnének és ismét előtünnének. Valahogy megjelenik itt az antik vonás mellett az impresszionizmus, a realizmus és szimbolizmus is, a felület monumentalítása és a csiszoltság törékenysége. Az erőteljes epika csodálatosan együtt halad itt a lebegő lírával.

Az ízlés és logika vasfegyelmében, a formák és hajlékonyság ilyen ritka, szinte tréfásan végigjátszott költeménye nem kerül ki mindennap még a legnagyobb szobrászművészek ujjai alól sem. Mert minden további előfeltétel mellett még a szerencsének is közre kell játszania. Ha valahol, itt igazán alkalmazni lehet Rodin szavait: „L'intelligence dessine, mais c'est le coeur qui modele." Ez a plasztikus vízió tele van dinamikával, de nem annyira kívülről, mint inkább belül. A balláb helyzete és feszültsége a nyugodt és állandó jobbláb számlájára a gyönyörű plasztikus kifejezések egész sorát idézi elő a csípők, a köldök, a has, a lágyékok és karcsú alak körül, amely ugyanabban a modellációs tónusban az egyensúly másirányába lendül. A klasszikusan faragott emlők buja virulása ennek az atmoszférának és elemeknek gazdagságát és termékenységét szimbolizálja. Aztán azok a vállak, akár a milói Vénusznál, a könyök felett levágott karral! Valóban a szobrászatnak ez a muzsikája, amely alulról felfelé páratlanul emelkedik, saját magától megkívánja, hogy ezek a karok épp itt megtörjenek. Mert folytatásukat hogyan és hová helyezné is el a művész ? E mű megalkotásánál sehol sem állott elő nagyobb veszedelme annak, hogy ez a páratlan szobrászati álom meggyengül, sőt éppen tönkremegy, mint itten. A karok torzója ezzel szemben megadja a motívumnak a félbeszakítást, a klasszikus módon történő végig nem mondást. Tehát a sokat jelentés és elérhetetlenség különös varázsát.

Azután a nyak problémája, amelynél Mestrovič annyi modelljénél küzdött önmagával, szemmelláthatólag arra törekedve, hogy ennek a részletnek külön-

elosztása, zárt egysége, az ablakok katonás szimmetriával való fölsorakoztatása, a bejáratokat hangsúlyozó oszlopok alkalmazása jellemzi, mint azt P. L. Troost müncheni Führer-épületei, A. Speer nürnbergi pártépítkezései, vagy az ugyancsak általa tervezett berlini Kancellári palota bizonyítja.

A fegyelmezett rend tisztán érvényesül ezeken az épületeken. A nürnbergi építkezések például hidegen és lélektelenül hatnak és igazi rendeltetésük csak akkor érvényesül, ha százezres tömegek népesítik be az épületeket. A nézőhelyeken elhelyezkedett tömeg nem válik tarka és rendezetlen tömeggé, mert a mögöttük emelkedő fehér oszlopok szinte szuggerálják a rendet, a fegyelmet, a lelki és testi együvétartozást és a különböző egyéniségekből álló nézősereget egy egységes egyéniséggé fogják össze.

A kancellári palota külső megjelenése is a fegyelmet, katonás egyszerűséget, hatalmat és zárt egységet sugározza vissza, mintegy ellentétül a pompázatos belső kiképzéssel, ahol Németország földjének legszebb márványai, köve és fája ötvöződik össze a legkiválóbb belső építészek, szobrászok, festők és iparművészek keze alatt a legnemesebb művészetté. A sok színfolt és a változatos bútorformák itt sem szabadulnak fel a belső architektúra fegyelmezett rendjétől, mert a szabályosan futó és egymással harmonizáló vonalakat sehol sem töri meg a művészi esetlegesség vagy egy kellemesnek tűnő asszimetria.

A reprezentatív középítkezések csak egy részletét teszik ki a mai német építkezési igényeknek. Számra nézve sokkal jelentékenyebbek a nemzet mindennapi igényeit kielégítő épületek, amelyek a legkisebb falvakban is nagyszámban létesülnek. Ezeknél a feladatoknál bő lehetősége nyílik egyéniségük kiélésére azoknak az építészeknek, akik lelkialkatuknál fogva kevéssé alkalmasak a fegyelmezett rendet kifejező reprezentatív építkezések megvalósítására, ahol mint minden időkben, úgy most is figyelembe kell venni az építtető szempontjait és szellemiségét.

A városokban és falvakban fölépítésre kerülő ifjúsági otthonok és párthelyiségek, iskolák, kaszárnyák és vezetőképző várak, amelyeknek építészeti stílusa a helyi hagyományokba gyökereznek és az egyes vidékeken évszázadok óta használatban lévő anyagokból épülnek, tágabb lehetőséget nyujtanak a romantikus lelkületű és a nemzeti hagyományokhoz ragaszkodó tervezőknek. C. Klotz-nak vogelsangi Ordensburgja és H. Gieslernek sonthofeni Führerképző vára monumentális tömeghatásaival, tájba való beágyazásával és a faji jellemvonások kidomborításával legszebb példáit nyujtja a román építészetből kiinduló új német architektúrának.

A mai német építészet uniformizálódása ellen szólnak a kaszárnyaépítkezések. A multtal szemben itt is kihangsúlyozzák a helyi jelleget és azon igyekeznek, hogy a kaszárnya épülete ne csúfítsa el rideg tömegeivel a környezetet, hanem szervesen illeszkedjék be a város vagy vidék képébe. Ez a szempont nemcsak esztétikai, hanem egyúttal katonai is, mert a tájhoz símuló és a környezethez alkalmazkodó épületek kisebb célpontot nyujtanak az ellenséges repülőknek. A helyi stílushoz igazodó laktanyák közül a legmegkapóbbak a Tirolban épültek, színes ablakkereteikkel, freskóval díszített kapubejáratukkal és az eresz alatt meghúzódó festői díszítésükkel.

A helyi stílushoz igazodnak az új munkástelepülések és a népi építkezések is. A Schönere Heimat-mozgalom többezer önként vállalkozó és ingyen dolgozó munkatársával fölkutatja az egyes vidékek régi és még idegen behatásoktól mentes népi építkezéseit és ezek alapján a mai szociális követelmények szemmeltartásával tervezi meg az új családi házakat, majorságokat vagy falusi épületeket. Azokon a helyeken, ahol a meglévő épületek ízléstelenek, művészietlenek vagy egészségtelenek, átépítéssel javítanak ezeken a bajokon. A középületek vagy magánházak mellett a Schönheit der Arbeit-mozgalom jelentős eredményeket ért el a műhelyek, gyárak vagy laboratóriumok művészi és szociális átépítésével. Az épületek környékét parkosítják, hogy szépséget varázsoljanak a munkások elé és a rossz levegőt a fásítással, amennyire lehet, javítsák.

A munkásságot, éppen úgy, mint a tisztviselőrétegeket a multtal szemben nem hatalmas bérkaszárnyákba és tömeglakásokban helyezik el, hanem a lehetőségnek megfelelően önálló családi házakban igyekeznek elszállásolni. Minden kis házhoz kert tartozik, ahol zöldségnemű mellett egy kis virágos kertet is létesíthetnek. A decentralizálásnak nemcsak egészségi oka van, hanem abból az elgondolásból következik, hogy nem lehet valaki igazi hazafi és nem áldozhatja fel magát a nemzeti közösségnek, akinek a haza fogalma a bérkaszárnyák négy falából, egy kis padlóból és az utca aszfaltjából tevődik össze. A földhöz közel, önálló művészi otthonnal rendelkező emberek nemcsak testileg, hanem lelkileg is egészségesebbekké válnak.

Általánosságban elterjedt az a tévhit, hogy Németországban megvonták a modern építészeti stílus létjogát. Valóban sem a reprezentációs- sem a köz- de még a vidéki építkezéseknél sem használják fel a rideg vasbetonban készült Bauhaus-terveket, mert ezt sem művészi, sem pedig a nemzeti jelleg szempontjából nem tartják megfelelő kifejezési formának. A modern építészet azonban továbbra is virágzik a stílusnak legmegfelelőbb helyen, a hangárok, sporttelepek és főleg a gyári és laboratóriumi építkezések terén. Vasbeton, égetett tégla, vas- és üvegkonstrukciót alkalmaznak

például az egyik legnagyobb gyártelep építésénél, az 1936-ban készült Heinkel-repülőgépgyárnál. Ezeknek az épülettömböknek ridegségét azzal enyhítették, hogy a környékét parkosították, ami nemcsak esztétikai és egészségügyi, de légvédelmi szempontból is előnyös. A gyárakhoz minden esetben kultúrházat, sporttelepet, úszómedencét építenek, hogy testileg és szellemileg mindazt megadják a munkásságnak, ami munkakedvre és végsőfokon magasabb színvonalú életre nevelheti őket.

A modern tervezőképzeletnek nagy teret nyitottak a közel 5000 kilométer hosszúságban megépített birodalmi autóutak, ahol különösen a hidak építésénél használták fel a modern építészet tanulságait. Azok az építészeti problémák, amelyeket 1933 előtt a modern német építészek fölvetettek és bizonyos fokig meg is valósítottak, nem sikkadnak el, hanem a célszerűséget hangsúlyozó építkezéseknél tovább élnek és fejlődnek. Ezek nélkül a problémák nélkül el sem képzelhetők azok a monumentális tervek, amelyeknek a megvalósítása folyamatban van és amelyek közül talán elég, ha a hamburgi Elba-hídra utalunk, amelynek gigantikus méreteit mi sem bizonyítja jobban, mint a híd 1250 méteres hosszúsága, egy ívének 700 méteres fesztávolsága, vagy a készülő nürnbergi kongresszuscsarnok, amely 40.000 ülő- és 10.000 álló résztvevő befogadására alkalmas és az oldalfalakra támaszkodva egy 275 méteres tetőszerkezet borul. Hogy ez milyen fantasztikus építészeti teljesítmény, talán az ókor legnagyobbszabású kupola-megoldásával, a római Pantheonnal való összevetése érzékelteti a legjobban, amelynek átmérője mindössze 43 és fél méter !

A mai német építőművészetről nyujtott rövid áttekintés is élénk bizonysága annak, hogy az új német építészet nem az uniformizálódás felé halad, hanem éppen ellenkezőleg: figyelembe veszi az egyes vidékek építészeti hagyományait és azokat a mai életformának és a nemzeti szocialista világnézetnek megfelelően fejleszti tovább. A változatosságot az építésre felhasznált különböző anyagokkal: a márvánnyal, kővel, fával, égetett téglával, vasbetonnal, üveggel is igyekszik fokozni. A stílusok terén a klasszikus tisztaság mellett a romantikus formakultuszt éppen úgy előmozdítják, mint a modern stílus célszerűségre való törekvését. A mai német építészet hiteles képéhez éppen úgy hozzátartozik a reprezentációs középítkezés, mint a falusi település, a gyárépület, a kaszárnya, az üdülőtelep és kórház, stadion, vagy a birodalmi autó-út.

A feladatok sokrétegűsége tág teret nyujt az építészeknek egyéniségük kiélésére és ezzel a mai Németországban a fegyelmezett rend mellett mindinkább érvényre juttatják a művészi szabsdság magas és örök szempontjait is.

BALÁS-PIRY LÁSZLÓ

ZENEI ÉS DALLAM-MOTIVUMOK MESTROVIČ IVÁN MŰVEIBEN

Mestrovič Ivan, a világhírű horvát szobrászművész alkotásait vizsgálva, a zenei motívumok jelenlétének ötletét fölvetve, ahhoz a ponthoz érkezünk, midőn a művész dús érettsége úgyszolván már saját magával kap játékba. A technikai tudás virtuózitásba siklik át, a felületen minden kíváncsiság kielégítődött, szélességben minden lehetőség megszabva s így nem marad más hátra, mint a tiszta inspiráció és intuíció, melyeknek mindvégig szét kell áradniok. Itt következik el a művésznek az a helyzete, midőn a maga módjára annyira megközelíti művészi értékének forrását, hogy művében zengeni kezd minden hang, minden szín, minden forma és kifejezés. Mint valami utánrezgés, vagy csodálatos kíséret, midőn a saját művészete mellett minden többi művészet sok kvalitása is hozzázeng. A művész ezzel a felismeréssel megigézve mintegy kilép önmagából, a saját szűkebb alkotóköréből s a saját alapgyökerein túl az alkotás végtelen síkjába kapaszkodik, ahol többé nincsenek szabályok és minták s ahol az alkotás legfőbb törvénye teljesen véletlenszerű. Ez az a stádium, amelyben a gyenge és habozó természetű művészek megroggyannak, összetörnek és elvesznek a zavarban és tehetetlenségben. Ezzel szemben az erős és elementáris művészek épp ebből a helyzetből vonják ki művészetüknek azt a fajtáját, amely szokatlan, de hatalmas módon úgy beszél saját magáért, hogy szükségtelen bármiféle kommentár.

Ezért van az, hogy Mestrovič alkotásainak azt a csoportját, amely zenei és dallam-motívumokat tartalmaz, átlengi ez a különös varázs. Bár a szobrászat az alap, a művész ezekben az alkotásokban épp annyira festő-grafikus, muzsikus, költő és író, építész, mint

Szépművészet
1941. 1. szám

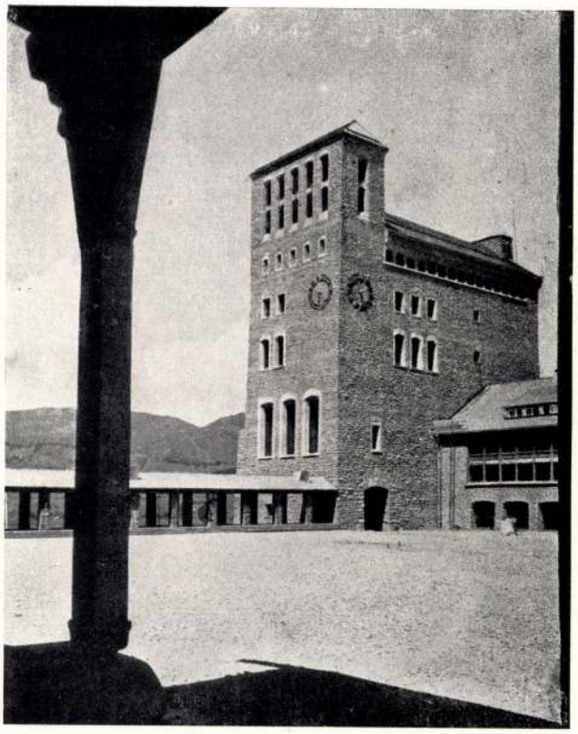

HERMAN GIESLER: A SONTHOFEN-I „ORDENSBURG".
Herman Giesler: Ordensburg Sonthofen. — Herman Giesler: Il Castello dell'ordine Sonthofen.

BIRODALMI AUTÓÚT, LEHESTEN-HÍD.
Reichsautobahn, Lehesten-Brücke. — Il Ponte Lehesten sull'Autostrada del Reich.

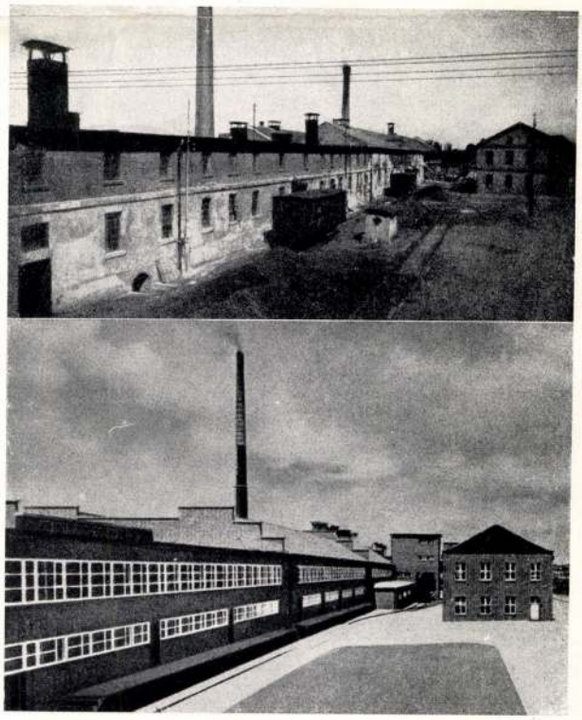

WAGNER: EGY ÜZEM TELJES ÁTALAKÍTÁSA, BERLIN.
Wagner: Völlige Umgestaltung eines Betriebes, Berlin, — Wagner: La completa trasformazione di un'officina a Berlino.

FELÜL: KISGAZDAUDVAR DIETERSHEIM-BEN PREISING MELLETT. ALUL: PARASZTHÁZ 60 HOLD MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET SZÁMÁRA.
Oben: Kleinbauerhof aus Dietersheim bei Freising. Unten: Bauernhaus für 60 Morgen Nutzland. — In alto: Casa colonica in Dietersheim presso Freising. In basso: Casa colonica per 60 iugeri di agro.

MESTROVIČ: LEÁNY GITÁRRAL.
Mestrović: Mädchen mit der Geige. — Mestrović: Fanciulla con violino.

MESTROVIČ: ASSZONY GITÁRRAL.
Mestrović: Frau mit der Gitarre. — Mestrović: Donna con chitarra.

MESTROVIČ: TÁVOLI AKKORDOK.
Mestrović: Ferne Akkorde. — Mestrović: Accordi lontani.

RUDNAY GYULA: MULATOZÓ TÁRSASÁG.
Gyula Rudnay: Zechende Gesellschaft. — Gyula Rudnay: Compagnia allegra.

RUDNAY GYULA: VIHAR AZ ALFÖLDÖN.
Gyula Rudnay: Sturm in der Tiefebene. — Gyula Rudnay: Tempesta sulla pianura.

MESTROVIČ: LEÁNY HEGEDŰVEL.
Mestrovič: Mädchen mit der Geige. — Mestrovič: Fanciulla con violino.

MESTROVIČ:
ASSZONY HÁRFÁVAL.
Mestrovič: Frau mit der Harfe. — Mestrovič: Donna con arpa.

MESTROVIČ: PSICHE.
Mestrovič: Psyche. — Mestrovič: Psiche.

AVALA ÉS KALIMEGDÁN

Mestrovics jugoszláv szobrászművész gigantikus alkotása a hősök avalai emlékműve

Készakarva hagytam szerbiai beszámolóm végére

az Avalát és a Kalimegdánt.

Ez az a két név, amely belgrádi emlékeim közül a legmélyebben fekszik szivemben. Mindkettő a mult dicsőségét, egy férfias **nép tiszteletet parancsoló katonai erényeit** és a szebb jövő nagyvonaluságát hirdeti.

Kalimegdánnak hívják Belgrád ama részét, ahol — ki tudja mióta — mindig vár állott. Ez a hely az öreg Európa ama pontjai közé tartozik, melyet

ősidők óta kitartóan hősök vére öntözött.

A római légiók nehéz küzdelmeit ma már

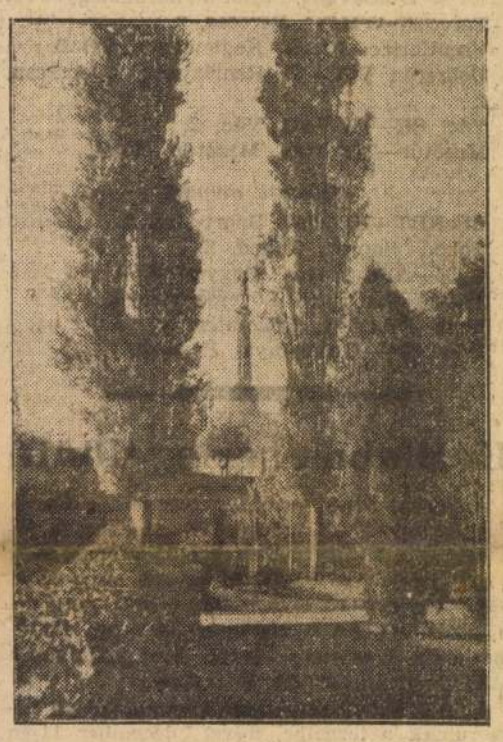

csak az az impozáns kút juttatja eszünkbe, amely a várhegy belsejében ejti ámulatba a késői látogatót. *De ezenfelül mennyi magyar, török, horvát és szerb vitéz lehelte ki lelkét e töredezett falakon és sáncárkok mélyén?*

Milyen bábeli zürzavar lesz itt, ha megszólal az utolsó ítélet harsonája és a rég elköltözött daliák lelkei békés seregszemlére gyűlnek majd össze a hajdani Nándorfehérvár falai alatt?

Ha az ember a multat idézi, önkéntelenül kalaplevéve jár ebben a gyönyörű parkban, amelynek most a békés időkhöz méltóan az a nevezetessége, hogy *egész Jugoszlávia egyik legművészibb sétahelye.*

Az Avala már valamivel távolabb esik Belgrádtól. Körülbelül olyan magas hegy, mint a mi János-hegyünk, s a Száva partján uralja a szerémi síkságot.

Itt emelték a jugoszlávok talán az egész világnak legmonumentálisabb hősi emlékművét.

Egy egész hegyet állítottak oda a jövő nemzedék elé, hogy emlékezetükbe juttassák azt a páratlan véráldozatot, amelynek árán az új jugoszláv állam megszületett.

Egy pásztorfiú karriérje

A Kalimegdán és az Avala említése mellett önkéntelenül ajkunkra tódul egy harmadik név, amelyre Jugoszlávia épp oly büszke lehet a művészet szent nevében, mint az évszázadokon át elhalt vitézeire. Ez a név: *Mestrovics* Iván.

A hajdani pásztorfiú, aki ma az egyetemes kultúrvilág egyik legnagyobb büszkesége.

Talán a klasszikus szobrászatnak utolsó michelangelói képviselője, akinek géniuszában a jugoszláv nép ősi ereje nyilvánul meg. *Mestrovicsot* nem kell semilyen kultúrembernek külön bemutatnunk.

De milyen szerencséje az ujjászületett államnak és a művészetnek egyaránt, hogy ebbe a szerencsés és történelmi korszakban találkoztak össze. Mestrovics Iványa minden alkotó művész a nemes irigységnek egy bizonyos fajtájával gondolhat csak.

Mintha klasszikus őseihez hasonlóan, ő is egy újjá éledő korszakba lépett a világ elé, mint Phidiasz a perikleszi időkben, vagy a klasszikus Olaszország nagy művészei. A zseni robosztus ereje találkozott a nagy Mecenással: az Istenbe boldogult *Sándor* szerb királlyal és *Pál* régens herceggel. Ők tették lehetővé, hogy *Mestrovics* kifussa alkotó fantáciájának minden lehetőségét. Ma talán az a helyzet, hogy

amit a művész spalatói műtermében álmodik, azt az állam páratlan bőkezűséggel lehetővé teszi,

hogy valóra váljék.

A Kalimegdánt Mestrovics formálta meg lelkében és ugyancsak az ő elgondolása volt

az avalai hősi emlékmű is.

E két alkotásával mintegy ráütötte a maga művészi bélyegét az új birodalomnak e korszakára.

Hősi emlékmű

Az avalai hegycsúcs tetejét teljesen lebontották. Belgrádtól harminckilométernyi távolságra gyönyörű autóutat építettek fel ahhoz a ponthoz, ahol a fekete márványtömbökből felállított mauzoleum áll.

A maga komorságában megrendítő ez az emlékmű.

Bejáratát *Mestrovics* női alakjai őrzik, amelyek között első pillantásra fel lehet ismerni a művész édesanyjának egyszerű és jóságos alakját.

Ezt az emlékművet, méltóan küldetéséhez, Jugoszlávia büszkeségéhez a hadsereg és zseni építette.

Előállítási költsége úgyszólván a semmi-

vel egyenlő, mert a katonák dolgoztak rajta.

Amikor az Avalán fenn jártam, az utolsó simításokat végezték rajta a katonák: *kefével surolták a fekete márványtömböket és a golgotaszerüen hozzá felvezető lépcsőzetet.* Ha Belgrád felé közelít nyugat felől az ember, az est homályában a hősök golgotája kilométerekről integet fáklyás fényével.

Ez volt Mestrovics leggigantikusabb alkotása, ahol a művész a maga gondolatai kifejezésére még a természetet is szolgálatába állította.

Aki Mestrovics szellemével gyorsan meg akar ismerkedni, az nézze meg az Avalát és a belgrádi Pavle múzeumot. A régi királyi kastélynak muzeális célokra átengedett jobbszárnyában vannak elhelyezve

a huszadik század Jugoszláviájának legértékesebb szobor-alkotásai.

Azok a viharos lendületű, földöntúli erőt kifejező férfialakok, valamint a nők szenvedését és jóságát hirdető többi márványfigurák — belső feszültségükkel majd szétdobják azokat a hatalmas termeket, amelyekbe zsúfolták őket. Ezeknek a szobroknak csak a nagy mindenség térségei lennének elegendők.

Szerbia fővárosába jövő idegent ez a két monumentális mű fogadja legelső sorban. Mintegy jelképéül annak, ami a nemzet legnagyobb értéke: *a hősiesség és a népi lélekbe szunyadó őserő.*

MÉCS ALAJOS

Akciót indít az Esti Ujság útján Kispest polgármestere a ruszin menekültek elhelyezésére

Megírta az *Esti Ujság*, hogy csütörtökön délután 150 ruszin menekült érkezett Kispestre, akiket a város vett gondozásába. A menekülteket a Hangya egyik kiürített gyárának igazgatósági épületében helyezték el három hatalmas teremben, de mára kiderült, hogy *újabb termet is meg kell nyitni a szerencsétlen emberek számára.* Pénteken délután ugyanis Kispest tisztiorvosa és az egyik kerületi orvos megvizsgálták a menekülő csoport tagjait s megállapították, hogy

a szerencsétlen menekültek a sok nélkülözéstől csaknem valamennyien betegek.

Eltekintve azoktól, akik a cseh és ukrán terroristák bántalmazásai által szenvedtek súlyos sérüléseket, számosan vannak közöttük olyanok, *akik lázas hurutal, súlyos influenzával fekszenek a tábori ágyakon.* Különösen

a gyermekek közül betegedtek meg sokan,

közöttük egy tüdőbeteg kisleány, akit a Közegészségügyi Intézet közbenjárásával még ma reggel szanatóriumba szállítottak.

A város tisztiorvosának, dr. Szentirmay Lászlónak intézkedésére a betegeket azonnal gyógyszerrel látták el és intézkedés történt arra vonatkozólag is, hogy a többiektől őket elkülönítsék.

Kispest városa egyébként széleskörű mozgalmat indított, hogy a menekülteket állásba tudja juttatni. Az ipartestület útján felszólították a helybeli gyárakat és üzemeket, hogy a lehetőséghez képest gondoskodjanak egy-egy ruszin menekült elhelyezéséről.

Kispest polgármestere az Esti Ujság útján is arra kér mindenkit, aki teheti, alkalmazzon valakit a szerencsétlen sorsüldözött emberek közül.

A kispesti csoportban *kitünően képzett szerelők, géplakatosok, pékek, asztalosok, betonmunkások, sofőrök vannak, akik bármilyen, nem szakmájukba vágó munkát is elvállalnak.*

A csoportban lévő intelligens tanult emberek, tanítók, tisztviselők pedig szívesen vállalkoznak bármilyen irodai munkára. A menekülteknek közül eddig négy embert sikerült már eddig álláshoz juttatni, de a város vezetősége reméli, hogy rövid időn belül valamennyien elhelyezést nyernek. Az egyik menekült többgyermekes családos ember, külön kérelemmel is fordult az *Esti Ujsághoz,* segítse hozzá, hogy álláshoz juthasson. Hirdetést adott le és ezt a hirdetést itt közöljük.

„Hleba Mihály kisbereznai lakos, politikai menekült állást keres mint nyomdászsegéd. Állásomat rögtön elfoglalhatom."

Talán akad valaki, aki *Hleba* Mihálynak a keserű számüzetésben a mindennapi kenyeret meg tudja adni.

— **Vasárnapi turista kirándulások.** *Magyar Turista Egyesület:* 1. Klotildliget — Póstaréti erdő — Pilisszántó — Trézsikút — Kétbükkfa — Klastrompuszta — Csév. T.: 6.15, Nyugati p. u. 2. Budai hegyek. T.: 9 ó, Bécsi-úti v. v. á. 3. Szentendre — Sándorkút — Köhegy — Gyopárforrás — Margitliget — Pomáz. T.: 7.15, Margithid HÉV. 4. Száraz siedzés a Svábhegyen. T.: 11 ó, Annakápolna. — *BSE Turista Szakosztálya:* 1. Ujlaki templom — Pálvölgy (barlang megtekintése), Hármashatárhegy — Hüvösvölgy. T.: 8.45, a barlang bejáratánál. — *BBTE:* Torbágy — Iharos — Hamzsabégi erdő — Törökbálint. T.: 8 ó 45 p, kelenföldi p. u. — *Hungária TE:* Hüvösvölgy — Máriaremete — Nagyszénás — Solymár — Hüvösvölgy. T.: 8 ó 45 p, Széll Kálmán-tér. — *KERAK Turisták.* I.: Torbágy — Iharos — Hamzsabégi erdő — Diósd. T.: 8 ó 30 p, kelenföldi p. u. II.: Budai hegyek. T.: 8 ó, Berlini-tér. — *Sólyom TE.* I.: Római fürdő — Üröm — Óbuda. T.: 9 ó, Római fürdőn. II.: Farkasrét — Makkosmária — Zugliget. T.: 9 ó, farkasréti vill. végáll. — *Goldberger SE:* Egésznapos száraz sitréning a Normafánál. — *Ügyvédek SE:* Gyalogkirándulás Érd-Parkvárosból kiindulva. T.: 9 ó 30 p, Horthy Miklós-körtéri autóbusz áll. — *Budapesti TE.* Központ I.: Csúcshegy. T.: 8 ó, Berlini-tér. II.: Budai hegyek. T.: 9 ó, Margithid pesti hídfőnél. *Alpin O:* Solymár. T.: 8 ó 15 p, Széll Kálmán-tér.

Este 23 szem ARTIN reggelre normális ürülés
Enyhe, biztos hashajtó
2 szem 12 fill., 12 szem 54 fill., 20 szem 90 fill., 60 szem 250

A „Pénzügy" sérelmeinek orvoslását kéri

A „Pénzügy", mint a Nemzeti Liga tagja, az őt ért sérelmek orvoslása ügyében a következő beadványt intézte a belügyminiszter, a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, valamint az OTT-hez.

„A Pénzügyi Tisztviselők Sport Clubja, mint a Magyar Labdarúgó Szövetség tagja, a szövetség hivatalos szervei által hozott alábbi határozatot magára nézve sérelmesnek tartja, s emiatt Nagyméltóságodhoz panasszal fordul és sérelmeinek orvoslását kéri.

A Nemzeti Ligába való besorozásunk alkalmával egyesületünket, a Postás SE-t és a MAVAG egyesületet „vállalati" egyesületeknek minősítették. Ez ellen a Nemzeti Liga őszi közgyülésén tiltakozásunkat jelentettük be, mert ez a minősítés alkalmas arra, hogy egyesületünket teljesen ferde megvilágításba helyezze a közvélemény előtt. Sohasem ismerhetjük el nevezetesen a szövetség szellemével ügylátszik összeegyeztethető azt a határozatot, amely az állam pénzügyi közigazgatását vállalatnak minősíti s úgy tünteti fel egyesületünket, mintha a pénzügyi közigazgatás bevételeiből fedezné kiadásait.

Tiltakoztunk továbbá a bizottság elnökének, Nádas Ödönnek kiküldöttünk előtt tett és tisztségéhez nem illő sportszerütlen kijelentése ellen, hogy amennyiben a vállalati jelleg nekünk nem tetszik, úgy kerek a labda az V. osztályban is, ott is futballozhatunk. Egyesületünk futballcsapata éveken át tartó becsületes munkával szerezte meg a jogot a magasabb osztályban való szereplésre és a Nemzeti Liga ü. v. elnöki tisztségével nem tartjuk összeegyeztethetőnek ezt a sportszerütlen és egyesületünket mélyen sértő kijelentést.

Ezúttal is egyedül a sport szempontjait tartva szem előtt, nem kívántunk botrányt előidézni azáltal. hogy csapatunk müködését a mérkőzések közepette megszüntetjük, de kijelentjük, hogy amíg megfelelő elégtételt nem kapunk, a szövetség határozathozatalaiban *részt nem veszünk és minden kötelezettségünket csak jogfenntartással teljesitjük.*

Egyesületünk e tárgyban a Nemzeti Liga elnökségével kétizben tárgyalást folytatott s mindkét alkalommal igéretet kapott az elégtételre. Sajnálattal kell megállapitanunk, hogy az igéretnél tovább nem jutottunk.

Nem kívánunk hivalkodni azzal, hogy egyesületünk nem anyagi érdekekből foglalkozik a sporttal, hanem csak áldozatokat hozunk a sport s a keresztény nemzeti eszme szolgálatában, nem úgy, mint a szövetség egyes nagyhangú funkcionáriusai. A legmélyebb tisztelettel ki kell azonban jelentenünk, hogy áthidalhatatlan lelki szakadék választ el bennünket attól a szövetségtől, amelynek szellemi irányitása mellett modern emberkereskedelem — a játékosok adás-vétele — fejlődött ki a magyar labdarúgósportban, amely a magyar-román mérkőzéssel kapcsolatban felmerült „Bindea"-ügyből kifolyólag a magyar labdarúgó-sportot, de a nemzeti önérzetet is ért súlyos sérelemnek deferált és amely üzleti szempontokat tartva szem előtt, a magyar labdarúgó-sport legnagyobb szégyenére képes volt a legválságosabb időben Prágába utazni.

Amidőn mindezeket Nagyméltóságod nagybecsü tudomására hozzuk, mély tisztelettel kérjük, hogy a Szövetség szóbanlévő határozatát megsemmisiteni s a Nádas Ödön elnök részéről ért sérelemért egyesületünknek az elégtételt kieszközölni méltóztassék, hogy keresztény nemzeti szellemben müködő amatőregyesületünk ne kényszerüljön nehéz áldozatok árán sportszerüleg létesitett labdarúgószakosztályának müködését megszüntetni."

A „Pénzügy" vezetőségének sértett-voltát teljesen megértjük. A multkori cikkünkben magunk is reméltük még a békés megértés és kimagyarázás lehetőségét. Ez nem történt meg, minden igéret ellenére sem. Pedig hogy a Pénzügynek elégtétel, azt a szövetség illetékesei is elismerték.

A *Magyar Birkózók Szövetsége* vasárnap rendezendő országos ifjúsági birkozóbajnoki versenyére a pehelysúlyban 43, a könnyüsúlyban 34, a kisközépsúlyban 19, a nagyközépsúlyban 16 és a nehézsúlyban 11 nevezés, összesen 123 nevezés érkezett.

A versenyt vasárnap egész nap a MAV-kolónia Golgota-úti nagytermében bonyolitják le.

FTC-PALYA, IX., ÜLLŐI-ÚT 129.

December 4-én, vasárnap délután ¾2 órakor

Ferencváros—Kassa válogatott

barátságos mérkőzés.

Előtte ¾12 órakor

FTC—Diósgyőr

NBB-bajnoki mérkőzés.

Battlay Imre:

„Boldogan öleljük keblünkre szabad Kassa fiait, kedves, magyar testvéreinket"

A visszacsatolt Felvidék szabad magyar sportolói elsőízben lépnek Budapest székesfőváros területére vasárnap, hogy a Ferencváros pályáján, annak legénységével vívjanak baráti futballviadalt. A Ferencváros a mérkőzés hazafias jelentőségét igyekszik is kihangsúlyozni. Az előkészületekről *Battlay* Imre, a Ferencváros ügyvezető elnöke a következőket mondotta:

— *Boldogan öleljük keblünkre szabad Kassa fiait, kedves magyar testvéreinket, akik a felszabadulás óta először teszik lábukat székesfővárosunk földjére. Az ünnepélyes fogadtatást a pályán eszközöljük éspedig délután ¾2 órai kezdettel. Megígérte megjelenését Szendy Károly polgármester úr is, amennyiben egészségi állapota megengedi. Igéretet kaptunk Bessenyei Zenótól is, a Közmunkák Tanácsának elnökétől. Ott lesz természetesen Felkay Ferenc dr. is, mint a Nemzeti Liga elnöke.*

— *Az ünnepi szónoklatot Usetty Béla dr., az FTC elnöke fogja mondani a Himnusz hangjainak elhangzása után, amelyet természetesen megafónokon közvetitenek a közönséghez. Utána a két csapat elmondja a magyar Hiszekegyet és kezdetét veszi a mérkőzés. Remélem, hogy a főváros magyar közönsége is igaz szeretettel fogja köszönteni a kassai magyar fiainkat.*

Páris a „helyettes"-világbajnokra kiváncsi

Páris futballközönsége előtt játszik vasárnap a magyar válogatott csapat, mint Budapest csapata. A „Budapest" elnevezés legfeljebb azt jelenti, hogy *Bognár*, a szegedi csatár nem játszhat a csapatban, amennyiben *Dietz* kapitány is ragaszkodik a tiszta Budapest-csapathoz.

Párisban mindig jó csengésü neve volt a magyar futballnak. Jó néhányszor mutatta már be a futball magas müvészetét a budapesti csapat. Hat izben járt Budapest csapata Párisban. A hat találkozó statisztikája igy fest:

Budapest: 4 győzelem, 1 döntetlen és 1 vereség.

A döntetlen eredmény a legutolsó, az idei, február 20-i találkozó volt. A vereséget két évvel ezelőtt, 1936 november 15-én szenvedte el Párisban Budapest csapata 1:2 arányban.

Páris a „vice"-világbajnokra, a magyar csapatra kiváncsi. Az angol bifstek után, a londoni *Arsenal* mult vasárnapi vendégszereplése után magyar gulyást óhajt a világ fővárosának futball-társadalma.

Mi, magyarok a válogatott csapatunk vasárnapi játékát csak a szerdai glasgowi nagy mérkőzés próbagaloppjának tekintjük. Amikor a magyar csapat játékát fogjuk boncolgatni, már az jár az eszünkbe, vajjon ezek a játékosok miként fognak Glasgowban helytállani a világhirü skót futballal szemben? Páris lesz a mérték Glasgowra. Reméljük, hogy ez a mérték olyan biztató lesz, hogy nem kell majd kétségbeesnünk Glasgow miatt.

A magyar csapat hétfőn reggel utazik Párisból tovább Londonon át Glasgow felé.

A B-VÁLOGATOTT

Vasárnap a harmadik mérkőzésére áll ki Le Havre-ban a B-válogatottunk. A csapat a francia I. Divisio ujonc csapata ellen a Havre AC ellen fog játszani a nagy francia kikötővárosban, annak a fehérkövü pompás Stadionjában. A fáradt B-legénység aligha birja ki a franciák diktálta iramot.

Az olaszok akrobaták!

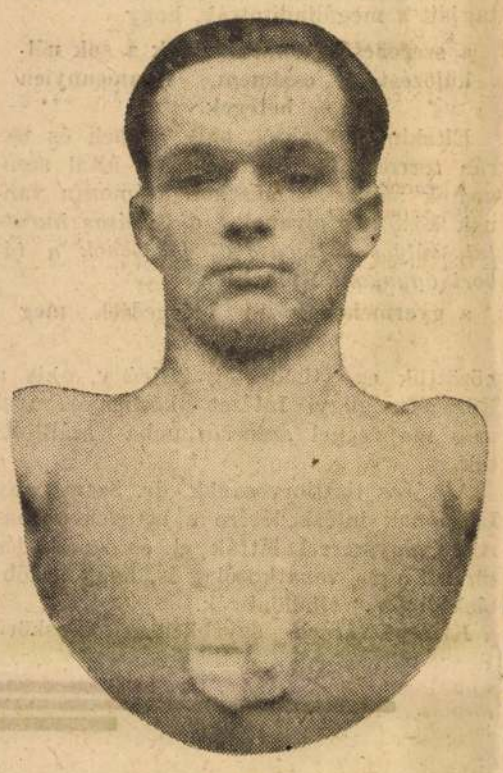

PATAKI,
a vasárnapi viadal egyik magyar reménysége

A magyar tornászok derülátók voltak egészen addig, amíg a pénteki edzésen nem látták olasz kollégáik munkáját. Neri, a kétszeres olimpiai bajnok vezetésével dolgozó olasz tornászok tökéletes munkája egy kissé lehütötte a magyarok lelkesedését és igy kiáltottak fel:

— *Hiszen ezek az olasz tornászok valóságos akrobaták!*

A magyar fiúk természetesen változatlanul biznak a győzelemben, hiszen ők sem töltötték az idejüket tétlenül, hanem alaposan felkészültek a küzdelemre. Általában az a vélemény, hogy

az olaszok: ló- és gyürűgyakorlatokban jobbak,

mint a magyarok. A

magyar számok: a nyujtó és a korlát.

A müszabadgyakorlatokban

Patakit verhetetlennek

tartják.

A magyar csapat ujoncai: *Hajdu, Sántha* és *Szabó*. Ők most szerepelnek első ízben nemzetközi mérkőzésen. Mind a három kitünő termése a magyar tornászsportnak és indulásukat a legteljesebb bizalom kiséri.

Az olasz—magyar tornászviadal vasárnap délelőtt kezdődik a Városi Szinházban. A versenyt a MOTESz a Kormányzó úr őfőméltósága legfőbb védnöksége alatt rendezi. A közönséget felkérik, hogy 10 óra előtt 10 perccel már foglalja el a helyét, mert a küzdelmet pontosan 10 órakor megkezdik.

10 napon át Budapest ökölvivó-bajnokságáért

Alig zárultak el az ifjúsági bajnokságok, az ökölvivó sport máris újabb, nagyobb versenyek elé érkezett. Budapest bajnokságai megmozgatták az egész ökölvivó gárdánkat. Ugyszólván minden épkézláb öreg és minden önbizalommal és tehetséggel megáldott fiatalunk indul a szombat este 8 órakor induló küzdelmekben.

A Budapest-bajnokság további határnapjai: December 5., 8., 9. és 13-a.

A tavalyi bajnokok közül csak *Papp*, a Lapterjesztők tehetséges versenyzőjének távolmaradását sajnálhatjuk. A többi ott lesz. Tavaly Budapest bajnokságát a következők nyerték:

Légsúly: Podány. Bantam: Szabó. Pehely: Frigyes. Könnyü: Papp. Váltó: Mándi. Közép: Szalay. Félnehéz: Szigeti. Nehéz: Sárközi.

Mit várunk Budapest bajnokságaitól? Elsősorban is a

fiatal tehetségek feltörését.

Különösebb a nehezebb súlycsoportokban van reájuk égető szüksége az ökölvivásnak. Várunk azonkívül

pártatlan és sportszerű bíráskodást.

A mérlegelő, a hatalmasodó és klubszempontok arányszámait vizsgáló bírákból nem kérünk. Tiszta sportot, igazságos eredményeket akarunk.

A mérkőzések — egyelőre — a MÁV-kolónia Golgota-úti sporttermében lesznek.

Sportmüsor

SZOMBAT:

Ökölvivó Budapest-bajnokságok: MÁV-Kolónia, este 8 ó.

VASÁRNAP:

Torna

Magyar—olasz tornászviadal. Városi Színház d. e. 10 ó.

Futball

Ferencváros—Kassa válogatott. FTC-pálya, d. u. ¾2 ó.

Az NBB-ért:

Keleti csoport

Cs. MOVE—SalBTC, Csepel, fél 2.
FTC—DiMAVAG, Üllői-út, háromnegyed 12.
Pereces—WMFC, Pereces, 2.
Szentlőrinc—SzAK, Keglevich-u., fél 2.
Debrecen VSC—V. Reménység, Debrecen, ¾2.
Váci SE—MAVAG, Vác, 2.
Mezőtúr—Törekvés, Mezőtúr, fél 2.

Nyugati csoport

BSzKRT—Haladás, Sport-utca 2.
Tokod—Sopron, Tokod, 2.
UTE—Alba Regia, Megyeri-út 2.
Postás—Lampart, Lóversenytér 2.
Vasa—Pénzügy, Béke-utca. 2,
Pécsi DV—Tatabánya, Pécs, 2.

Kézilabda serleg-döntő

A kézilabdázók vasárnap rendezik a Budapest serleg döntő mérkőzését, amelyen a jelenleg legjobb formában lévő csapat méri össze erejét. A BSzKRT gyors csapata a MAFC nagyszerü lövő csatársorával veszi fel a küzdelmet. Az izgalmasnak igérkező döntőmérkőzés vasárnap kerül lebonyolitásra a MAFC-pályán délelőtt 10 órakor.

A kézilabda bajnoki mérkőzések lassan beszorulnak a terembe, mivel december 11-én játsszák az őszi évad utolsó szabadtéri mérkőzését s december 18-án megkezdődnek a teremmérkőzések, amelyekre eddig 33 csapat nevezett.

Bécs Berlin ellen

Harmincadszor találkozik vasárnap Bécs válogatott futballcsapata Berlin válogatottja ellen. Ezúttal Berlinben lesz a találkozó. A bécsi csapat erősen tartalékosan megy Berlinbe, mert vasárnapra sorsolták ki és játsszák le a Rapid—Wiener SC bajnoki mérkőzést. A két klub tehát nem ad válogatottat. A bécsi csapat a következő összeállításban veszi fel a küzdelmet: *Platzer — Sesta, Schumaus — Adamek, Hoffmann, Joksch — Zischek, Hahnemann, Durspekt, Hanreiter, Safarik.*

ÉRDEKES...

A magyar válogatott labdarugó csapat Skóciából hazatérőben december 11-én mint Budapest csapata mérkőzik Hamburg válogatott csapatával. A hamburgi együttest már össze is állitották:

Böhlke — Dörfel, Miller — Rohde, Reinhardt, Kleikamp — Ahlers, Seeler, Höfmann, Linken és Carstens.

*

A *BBTE* december 7-ére kitüzött disztornája abban az esetben, ha a légvédelmi gyakorlat erre a napra esne, a rákövetkező napon, vagyis december 8-án, csütörtökön lesz.

*

A *székesfehérvári ARAK* vasárnap a sportcsarnokban rendezi az északnyugati kerület szabadfogású birkózó versenyét, amelyre Székesfehérvár, Tatabánya, Dorog és Győr egyesületei neveztek.

*

Londonban 11.000 főnyi közönség előtt a brit birodalom nehézsúlyú ökölvivómérkőzés döntőjében a negyedik menetben győzött *Len Harvey* a favorit *Eddie Phillips* ellen. *Len Harvey*, aki a félnehézsúlyban is britbirodalmi bajnok, *Tommy Farr* örökébe lépett.

ŐSZI LEVÉL A FALUBÓL

Délután félnégy tájban szekér áll meg a parókia előtt. A szekér előtt két mokány lovacska. A kocsis élénk tekintetű fiatalember, úgy húsz körüli. Rövid, pattogó beszédben elmondja, miért jött. Beteg van a tanyán. Urvacsorát kell vinnem. A beteg még eszméleténél van, de sietni kell, mert könnyen megeshetik, hogy elkésünk. Becsomagolom a palástom, kenyeret, bort, edényt viszek. A harangozó ajánlkozik útitársnak. Valami dolga van egy szomszédos tanyán. Indulhatunk.

A fehérfalú kispataki házak csakhamar elmaradnak, lovaink patája csak úgy csattog a köves úton. Hátunk mögött már a városka, előttünk a nagy, széles alsóhatár. Na most merre? Balra fordulunk.

Az út nem ismeretlen előttem. Évekkel ezelőtt gyakran jártam erre, mikor még hittant tanítottam az egyik tanyai iskolában. Nem sokat változott azóta. Mutatnak ugyan némi megjavítási jóakaratot az út melletti kőkupacok, de a munka még nem kezdődött meg. Évek óta várják a nagy, fekete kövek a munka megkezdését. Szeretnének már beleépülni az útba, melyen itt ott önkényes útjavítás nyomait tapasztalom. Macskafejkövekkel van töltve az út, s olyanokat zökken a szekér, hogy majd a nyelvem harapom. Megkérdezem a fiútól, miért is nem várták be az út rendes építését?

— Tessék csak oldalra nézni.

A mutatott oldalon olyan kátyus az út, hogy szekér legyen, amelyik kibírja.

— Ahol is feldőlt egy trágyásszekér!

A feldőlt szekeret már nem látni ugyan, de a nyomait igen. Azon a helyen olyan magasságszintkülönbözet van az egyik és másik kocsinyom között, hogy a szekeret nem lehet egyensúlyban tartani. Istenem, micsoda veszéllyel hordhatták itt a nyáron az életet! Hány szekér borulhatott fel!

— Miért erre járnak, ha itt ily rossz az út?

— Azért, mert a másik még rosszabb!

Milyen lehet a másik, ha még ez a jobb? Gondolkozom. A tanyák nagyobb része ezen az úton közlekedik a városkával. Most is egyik szekér a másik után. Előttünk tehénkék, ökrök, lovasfogat, amott meg egy szamár húz nagy erőlködéssel egy kordét. Hordják a krumplit, tököt, kukoricát. Csak úgy piroslik a fosztott kukorica az egyik szekérről.

Elmerülök a délutáni képbe. Hangulat mindenütt. Körülöttem szántóföldek, nagy tábla kukoricások. Dolgozó emberek mozognak a délutáni fényben. Egyik kukoricát tör, a másik naprafogószárat vág sarlóval, amodébb krumplit ásnak. Kimondhatatlanul jóleső érzés tölt el. Poroszkálnak a lovak, mellettünk ásít a kanális s amerre a szem ellát, határ, határ, akácos, jegenyés tanyákkal.

— Gyönyörű ez a vidék!

— Hát szépnek most elég szép. De ősszel nem lehet erre járni. Mikor esőzik, beleragad a sárba a kerék. Tessék megnézni ezt a földet. Olyan ez, akár a szurok!

— És terem?

— Mikor hogy. Az idén, Istennek hála, tűrhetős, pedig azt hittük, semmi se lesz. A nagy szárazság, meg minden. Ugy jó, ahogy van.

— Akkor megelégedettek is. Elég jó ára van a búzának, nem úgy, mint az előbbi években.

— Tudja az Isten. Akármilyen ára van is, meg akármennyi van is, nem elég. Most még az adóhátrálékokat kellene kifizetni. Ami meg megmarad, abból megintmeg a kereskedőnek van haszna. A szegényember sosem tudja, minek mi a rendes ára. Bejön a terménnyel a városba és annyiért adja el, amennyiért tudja, amennyit megadnak érte.

Beszélgetünk. Megtörtént esetek kerülnek sorra, hogy hogyan, mivel csapják be a szegényembert.

— A szegény paraszté csak a munka.

— Mennyi most a cselédbér errefelé?

— Kinél hogy. Errefele öt mázsa búza, kilenc mázsa rozs, ezernégyszáz öl föld, húsz kila só, egy kocaszaporodás, egy tehéntartás, meg húsz pengő az év utólján. Szoba, félkonyha, szabad tüzelés. Nincs sehol se nagy különbözet. Ezért kell reggel négytől este tízig dolgozni, nyáron meg még többet.

Azután másról beszélgetünk. A harangozóm elmond egy vidáman kesernyés történetet, ahol sikerült rászedni a kereskedőt. Elégtétellel nevetnek.

Egyik tanya a másik után tűnik el. Hosszú az út. Megkérdem:

Messze még az iskola?

— Mingyárt ott leszünk.

Itt az iskola az útmutató. Mintegy négykilométeres körzet tartozik egy-egy tanyai iskolához. Sáros őszön, havas télben, olvadásos tavaszon ezt az úttalan utat kell megtenniök a kisgyermekeknek, hogy az iskoláig érjenek. Emlékszem még, rongyos, szurtos kis tanítványaimra, akik egész nap az iskolában maradtak és ott ebédeltek. Egész ebédjök egy darab kenyér és tea volt. Az sem cukorral, hanem szacharinnal édesítve. Ezerédessel, ahogy ők nevezik, mert olcsóbb, mint a cukor. Hogy tápláló-e vagy se, azt döntsék el azok, akik a népegészségüggyel hivatalosan foglalkoznak, de hogy itt még a csecsemőket is szacharinos táplálékkal táplálják, az biztos. A cukor nekik megfizethetetlenül drága. Bizony, nem ártana egy kis kedvezményes, olcsóbbminőségű cukor a nép számára. Ha nem is olyan, mint a méhészeké, de olcsó legyen. Talán a gyermekhalandóság sem volna oly ijesztő a szegényebb néposztálynál. Jó, ha a gyerekek kenyere mellé napraforgómag, a buga került. Hogy örültek a bugának, hátha még tökmag volt valamelyiknél! Szegény kis magyarjaim, de meg kell nektek szenvedni az ábécé tudományáért.

Míg e gondolatok foglalkoztattak, útitársaim másról beszélgettek. Arról, hogy mily más mértékkel mérik az emberek az urat és parasztot. Valami költekező úriemberrel kapcsolatos a kérdés.

— Ismerek urakat, akik mindig csak vendégeskednek, meg mulatnak, meg züllenek. Azokat nem szólja meg a kutya se, ha meg egy paraszt mulat egyet, minden rosszat mondanak rá. Az urak majd mindennap lumpolnak, a paraszt meg ha szombat este. Azt is megirigylik. Azt mondják, hogy nem finoman mulatunk. Hát mi a magunk módján, az urak meg az urakén. Mindenki olyan kalappal köszön, amilyen van neki. No nem igaz?

Megérkezünk a tanyára. A széles, paticsos tornácon vár egy fiatalember. A beteg fia. Körülnézek. Kút az udvar közepén. Csűrök, istállók. Apró malacok futnak a szekér alá. Hat darab. Az udvaron akácok bólogatnak, az utat szegélyező akácsor már estébe feketedett.

Belépek a szobába. Nagy, tágas szoba. Kevés bútorzat. A sarokban ágy. Azon fekszik a beteg. Hetvenen felül. Agyvérzés. Szinte érzem a halál suhogását. Mindig ilyen érzésem van, ha nagybeteg emberfestvér mellett kell szolgálnom... Szólni nem tud, de szeméből látom, hogy ért mindent és kezével is félreismerhetetlen mozdulatokat tesz. Kívánja az úrvacsorával való élést, csak beszélni nem tud szegény. Lámpát gyujtanak. A szoba megtelik emberekkel. Ismerősök, barátnők, rokonok. A lámpafény sejtelmesen imbolyog.

»Kegyelmes Isten! Téged óhajt és vár a nyomorúság súlya alatt elalélt lélek... Ámen...«

Elhalnak a tompa szavak. Beszélgetünk. Kérdések hangzanak: »Meddig élhet? Mitől van az agyvérzés? Lehet-e remélni?« Itt a lelkészt mindentudónak gondolják, kinek az orvostudományhoz is kell értenie. Olyannak, aki az élet minden ügyes-bajos dolgában otthonos.

A lámpafényre legyek jöttek elő. Egy a beteg arcán sétálgat. A legényfiú utólérhetetlen gyöngédséggel hajtja el. Megdícsérem a figyelmességét. Ennyit szól csak: — Az édesanyám!! — Ebben benne van minden.

A harangozó megérkezett. Elintézte ügyes-bajos dolgát a szomszéd tanyán. Mehetünk, mert a lovaknak még vissza is kell jönniök, pedig máris sötétedik. Igaz, hogy holdfény lesz. Búcsúzunk. Elindulunk.

Utközben a betegről beszélgetünk. A kora meg sem látszik rajta, legfeljebb, ha ötvennek néztem.

— Pedig, tiszteletes uram, rettenetes körülmények között élünk. Ezen az egész környéken nincs egyetlenegy kút sem. Ha a tiszteletes úrnak kellene innia az udvaron lévő kútnak a vizéből, nem tudom, mi lenne. Olyan víz van abban, hogy ha sokat iszunk belőle, akkor megfájul a szemünk.

Hitetlenkedve rázom a fejem. Szólok is valamit.

— Úgy van az pedig. — Erősködik a legény. — Majdnem egészen vörös az a víz. A másik tanyán meg zöldes. Valamikor mocsár volt itt az egész terület, talán még mindig rothad. Attól olyan a víz. Ha orvos vizsgálná meg az itteni kutakat, nem ihatna itt vizet senki.

A kutakról beszélgetünk, természetesen. Elemlegetjük a környéken levő artézi kutakat. Megirigyeljük a györgytarlóiakat, meg a városiakat, meg az alföldieket, akik jó artézi vizet ihatnak. Milyen jó volna, ha errefelé is volna ilyesmi. De nincs. Az a csoda, hogy ki nem pusztul innen az ember.

Elmondom a harangozónak, hogy milyen figyelmes volt a beteg fia.

— No, azt hallotta volna a tiszteletes úr, amit én hallottam a szomszéd tanyán! Ott is ugyancsak emlegették az Isten nevét!

Uj téma. Beszélgetés.

— Hogyan várhat Isten-áldást az, aki nem áldja az Istent?

— Nagyon elhanyagolt itt a nép. A nagy templomba nem is igen tud bemenni. Vasárnap szoktak bemenni a városba, akkor meg annyi minden összejön nekik, bevásárlás miegymás, hogy nem érkeznek a templomozásra. Ha kimegy a segédlelkész prédikálni, nem találja őket otthon. Hétköznap meg a munka foglalja el őket.

A sötétből egy tanya körvonalai fehérlenek elő. Egy családtalan özvegyasszony tanyája. Éppen kapóra jön. A harangozó már sóhajt is:

— Hej, tiszteletes úr, ha az egyházra hagyná!

Önkéntelenül is egy templom képét képzelem ide, a tanyavilág közepére. Ide nagyobb nehézség nélkül összegyűlhetne a környék népe. Álom... Álom...

— Annál több esze van a familiának. Nem engednék azok.

A lovak ismerik az utat. A nehéz úton is biztosan mennek. Maguktól kerülnek ki előttünk döcögő szekereket. Külön históriája van itt mindennek. Még a lovaknak is. Az egyik Galiciából került ide...

A kőrakásos úthoz értünk eközben. Közel már a városka. Pár kilométer. A villanyfény átfénylik a távolságon.

— Álljunk meg, mi leszállunk, menjen vissza, kíméljük a lovakat.

— Már csak áthajtunk ezen a kormánypárti úton. Ha eddig elhoztam, haza is viszem a tiszteletes úrékat, úgyis van még dolgom a városban...

— Miért kormanypárti út? — kérdezem csodálkozva.

— Hát azért, mert minden képviselőválasztásnál megkezdenek rajta valami munkálatot. A választás után meg abbahagyják.

— Akkor most el is fog készülni, mert derék képviselőjük van.

— Bár úgy volna. Ősztől tavaszig nem lehet rajta járni. Télen meg fél az ember avval a kis fával. A télbe is majd a nyakamat törtem.

Egy keskenyebb, de jobb dülőútra vágunk. Áthajtunk a régi gáton. Biciklis is jön velünk szembe. Az országúton traktor berreg.

— Lóherét gépeltek az alsóhatárban. Onnan jönnek. Nálunk is csépeltek. Rettentő silány volt a termés. Másfél holdról negyvenöt kila...

...Itt a város. Villanylámpa világít. Szinte kellemetlen a változás. Ugy beleéltem magam a szekerezésbe. Visszasír bennem az elhagyott falum, mikor még nagybácsimmal, e kurucparasztal kocsikáztam és legnagyobb élményem az ő zamatos beszéde volt...

A Bodrog hídján zörgünk át. Itt már utat építenek.

A gyógyszertár előtt megállunk. Leszállok. Megrázom a legény kezét, megveregetem a két ló nyakát...

Este van. Egyedül vagyok. S nem tudom megállni, hogy meg ne írjam a faluból a levelet.

Sárospatak. **Martin Miklós.**

Muskátlijait **fillérekért teleltetí,**
tavasszal üdén, frissen szállítja Növényeit szakszerűen ápolja átülteti
NÖVÉNYKLINIKA Németvölgyi út 10 Telefon: 54-4-47
Kertészeti telep: Pestszenterzsébet (Klinger major) Telefon: 47-6-97
Hívásra házhoz jövök

Beszélgető séta
IVAN MESTROVICCSAL
a bécsi Mestrovic-kiállításon

A fába formált istenarc eltorzult a földi kíntól, mozdulatlansága a holt emberé. Kezei az Atya felé nyúlnak: a szellem elhagyta az anyagot s a műbe visszatért. Krisztus a keresztfán. Mestrovic követte a szellem útját egy másik világba és visszakerült önmagához. Ez a megmásíthatatlan ténye az emberi élet végességének nem törte meg őt. A kínzó tudatot megoldotta az itteni élet annyi más, kimeríthetetlen, felfedetlen szépsége és rejtélye. Az égre nézett, de a föld tócsáiban is meglátta az eget. Szenvedett, gyötrődött: alkotott. Ennek egy töredékét, mintegy hatvan szobrot, harminc rajzot mutat be ez a kiállítás.

Isten alkot emberek által ma is

Járok körbe s egyszerre váratlanul szembetalálom magam Mestroviccsal. Fejét felemeli, jobbraveti a válla fölé. Szembenállunk. Halkan kérdem őt: a mai művészetről. Ezt feleli:

— Egyesek azt gondolják, hogy a mi korunk a művészetnek új tartalmat adott, mások, hogy az igazi alkotások ideje rég elmult. Én egyik felfogással sem értek egyet, mert az én hitem és véleményem, hogy az Isten a hatodik nap után is teremtett újat.

Nézem őt s körültekintek abban a teremben, ahol vagyunk. Tiszta síkban komponált finom Pietáját látom, odébb a Szülő anyát fájdalmának első enyhülésében, először nyitja ki szemét s a kíntól megmerevedett vonalak lágy mosolyba oldódnak arcán, mikor gyermeke után nyúl. Mestrovic általános érvényű mondatát e pillanatban az ő személyében látom konkrétan; *az Isten alkot, emberek által ma is.* Mestrovic kompozíciói nemcsak dekorativitásra való törekvések, bár ezt is eléri száz százalékban, hanem a figura mozgása, formák ritmusa, az arc kifejezése pontosan abban csendül ki, azt az érzést kelti, amit ábrázolni akar: zene, vágy, szeretet, sóhaj. Egy magasrendű lelkiség ez, minek a kor nem művelője, értője és nem is kívánója. Ez legnagyobb értékeinek egyike. Van misztikus benne, de ez a nagy művész misztikuma s nem a sarlatánság, ámítás trükje. Póztalan egyéniség, kemény önbizalom, ami itt az ember szemébe tárul. Ahol ő jár, az az út, ahol ő megáll, az a határ, amit ő lát, az van, mikor ő él, az egy világ s ha meghal, időkön felül marad az ő világa. Mit érez az emberekkel és a korokkal szemben, kérdeztem... Embertársaimtól nem félek, előttük nem szégyenlem magam. Félek a Multtól, az Eljövendőtől; egy kornak, ahol ezek a különbségek elenyésznek, ezen időszak felülvizsgálatának szól az aggodalmam. Ezt a szorongó érzést sem az idővel, sem a körülményekkel, melyek munkásságomat befolyásolják, nem tudom igazolni és menteni.

E szerint, merem feltenni a kérdést, a Jelen különböző értékítélete nem érinti?... Nem, feleli, mert az önkritika erősebb, keményebb, mint a legkérlelhetetlenebb ellenfél, mert tárgyilagos és ment az irígységtől és a rosszindulattól.

Többen jöttek felé, nem lehettem egyedül vele s elmentem egy időre más termekbe. A falakat az ott nem levő szobrok méteres fényképei fedik. Ezek között van a híres spalatói püspökszobor. A térben való komponálás s a kifejező mozdulat az, ami lenyügöző. A művészek gyakran összetévesztik az óriásra fuvottat a monumentálissal, akár az író a tragikust a hátborzongatóval. Mestrovicnál a monumentális nem a formák puszta felnagyítása, megnövelése. Kivétel tán az egy Mózes-fej, ahol az emberentúli ember helyett agyonvaskosított óriásfejet faragott, feldagasztott formákkal. A monumentalitás nagyszerű, de néha félszeg nála. Nagyszerű: a silhouett egészének zártsága, a sziklábólfaragottság látszatának valósága — ilyen a két indiánlovas alak. Ami félszeg? az egy-egy részlet túlhangsúlyozottsága. Van egy női feje, tele finomsággal s a hajszálvékony szem, száj, arckontúrok mellett egy óriás hajtömeget terebélyesít hátra, mely az egész összhangjához képest szertelen, lefeléható, egyensúlyát vesztett erőt képvisel.

Technika és művészet

Lassan visszakerültem hozzá. Újra kérdeztem őt: *a technika és a művészet viszonyáról...* A mai kor az összes előzőket túlszárnyalta technikában és sokan azt gondolják, hogy a művészetben is így kell ennek lenni. A művészet azonban éppen úgy, mint az emberi gondolkodás, nem ismer töréseket, megszakításokat: jóllehet különbözők a vélemények, de egyfajta a gondolkodás.

Kezdetben a dolgoknak s az érzéseknek nem volt nevük. Gyakran érzi ezt az ember Mestrovic szobrainál. Csak nézem a fekete márványba dermedt finomságát a Madonnának, a Kísértés nőalakjának mozdulatát, a belső ellenállás fájdalmas nehézségében és névtelenül zárom be érzéseimet. Évezredek óta a kifejező szó úgy kopik, mint az út s az emberek a szavak mögött elfelejtik s lusták keresni az érzés mélységét, a beszéd nek unalomig süket koppanása mögött nem érdekli őket az őszinte, igaz valóság. Csendben hallgat, mikor elmondom neki ezt, néz rám s így szól: — A képzőművészetnek, különösen a szobrászatnak nincs megadva mindent úgy kifejezni, amint azt szavakban leírni lenet. De ép ezért néha meggyőzőbb azáltal, hogy a lényeget összesűríti s közvetlenül rákényszeríti az emberre.

„Legjobb szobraimat nem fedeztem fel"

Megkérdeztem, hogy *mit érez a saját munkásságáról?* Ezt mondja: — *Majdnem minden, amit hoztam, csak feljegyzése, vázlata annak, amit egyszer láttam és terveztem s formába akartam önteni.* Egy érzés ellen nem tudok védekezni: hogy az én legjobb szobraim felfedezetlenek, legalább is én nem fedeztem fel őket. A kőbányák mélyén nyugosznak s a sasoknak szolgálnak sírhelyül. En azonban a nap s zivatartól megviselt, legfelső vékony rétegekből csak szegényes vázlatokra való darabokat tudtam kiszabaditani. Nem mentegetem magam, az emeltyű éppen úgy a kezembe volt, mint a Nagyoknak előttem, kik nagyobb mélyekből hoztak fel s alkottak. Nem kerget a becsvágy, elsőnek lenni az alkotásban. Tudom, hogy ahol nincs erdő, egy fácska is szembetűnik...

Ez az ember századokon felül áll. Benne van a jó, a rossz, a szép, a rút s amit a századok ehhez hozzáadtak, rákendőztek, amit eltiltanak és megvetnek, ez nem érinti őt. Nem köti semmi, nem nehezül rá sem Európa művészi fejlődésének tradíciója, sem a közelmultja s jelene. Mindennél nagyobb az, ahogy ő látja a dolgokat, a szabad lélek előítélettiprásával s ami ennél kisebb, nem igázza magát semmibe. Az ő szobrainál éreztem igazán, hogy az érzéklésben előforduló dolgok teljesen viszonylagosak, mert ösztönösen úgy veszi őket az ember, ahogy hatnak s nem ahogy vannak. Ez szuggesztió s van ebben az alkotó időtlen hitéből: amit teremtettem, az úgy van és jól van.

Pedig látunk nála egyujjú kezet, 50 centis lábat, álló figurát, amely a jobbláb s a test abszolút nyugalma mellett a ballábat úgy emeli fel egy kőre, hogy térde nyakmagasságban van s lábfeje majdnem a test mellett.

A szertelenné fokozott arányok s a leegyszerűsödött formák egy alkotásban sem egyensúlyozódnak ki s egyiknél sem alkusznak le a feleslegből. Ennek ellenére megtűri őket a valóságérzet.

Üzenet a művészeknek

Búcsúzáskor ezt izente a művészeknek: — Nekünk mindig emlékeznünk kell arra, hogy mi egy nagy és mélységes küldetést teljesítünk: *önmagunkat s környezetünket megnemesíteni. Minél szegényebb ez a környezet, annál szentebb a kötelesség.*

Elhagytam őt. Kifelé menet egy szobra előtt többen álltak, támadták s védték. Hallgattam ezt a vitát, aztán mégegyszer megjártam a termeket. Éreztem, hogy a valóban klasszikus nagyság nem sínyli meg nevének a különböző szellemi irányoktól, a nézetektől függő értékbecslését. Nem árt neki a kicsinylés s a túlmagasztalás sem. Mert egy korszak ítélete sem merítheti ki művészi értékét, melynek nagysága abban van, hogy *több, mint amennyit a ma vagy holnap felmarkolni tud.* A művészi irányok örök törvénye szerint, bizonyára vak marad a jelen olyan vonással szemben, amit csak egy más nemzedék láthat meg s értékelhet.

A katalógusban nem voltak árak. Valahogy nem is illett a pénz s a megélhetés realitása ehhez a művészethez. Kint a foyerban, hol a belépőjegy a katalógussal együtt 2.60 schilling volt, megpróbálkoztam árak után kérdezni. Igyekeztem a felém siető titkárnőnek vásárló külsőt mutatni (nehéz volt). Rámutattam pár szoborra s ő mondta az árat. A szemem se rebbent, pedig rebbenhetett volna. Mikor már négyet, ötöt kérdeztem, ő kérdezett engem: vajjon venni akarok-e? Nem, feleltem, csak érdekel. Dühbe jött, nekem támadt, hogy ne szóljak semmiről, *Mestrovic nem akarja, hogy tudják az árait...* mit is érdekli ez a pesti közönséget. Érdekli s érdekelni fogja, gondoltam és megígértem, hogy majd megoldom a kérdést. Érdekelni fogja azokat, akik 40—100—150 pengőt »áldoznak« egy képért, szoborért, hogy például a nagy Krisztus *84 ezer schilling, az életnagyságú fareliefek 40 ezer schilling,* Madonna fekete márványból 30 ezer schilling, Fekvő nő 17 ezer schilling. — Ezt csak Mestrovic engedheti meg, hogy ön az árakról írjon — szólt utánam. Visszamentem abba a terembe, ahol beszélgettünk. Kérdeztem. *Nem felelt.* Újra szóltam. *Néma volt.* Csak a fejét tartotta ugyanúgy, törzse olyan volt, mint egy szürke kámzsa zsákvászonból. Mintha merevebb lett volna az arca s bronzszerűbb. Ott állt mozdulatlanul, mintha egy önportré lett volna egy szürke vászonnal bevont kiállítási állványon.

Sidló András.

Himnusz a Mosolyhoz

Irta: Komlós Aladár

I.

Mosolyog a kisfiú a padban.
Úgy csillog a szeme, ha örül,
mint a tapsifüles házinyúlé,
ha fölles a káposzta közül.
Hamvas arca, mint egy lepke szárnya,
mikor csendben egy virágra ül.
Félek, ha megérinten, letörlöm
himporát s ő rögtön elröpül.

A folyosón hancurozva játszik
és nem sejti, hogy tökéletes
s ezentul már egyre csak romolhat.
S nem is sejti, hogy komoly, deres
homlokú tanárja a katedrán
— azt mondják, hogy szigorú pedig —
milyen ámult-boldogan csodálja
mosolyának tündér fényeit.

II.

Mert a mosolygás az arcon a
parlamenter, aki, ha fehér
zászlaját az árkok közt kibontja,
harc és lesbenállás végetér,
toprongyos bakák boldog sóhajjal
karjukat kitárva futnak át
egymáshoz és boruk és cipójuk
kicserélik az elnyütt bakák.

S a mosoly a csend, amely leszáll, ha
pillanatra szün az akarás
bomlott forgású örök robotja
s markában megáll a kalapács;
s ha a birok köztünk s a világ közt
meg-megszűnik, ő a pillanat,
ő a ritka egyensúly, amelyben
a fáradt vivók elringanak.

A mosoly mutatja, ha a széthányt
részek helyretértek, ő a szó,
amit akkor az Egész magában
némán elsuttog, mert látja: jó;
a mosoly a kulcs, amely leoldja
láncainkat, a bilincstörő;
rokona a legjobb illatoknak,
vállainknak pihenése ő.

S mosolygás a játszó gyermekeknek
öntudatlan grációja is,
melegtestűi ártatlan madárkák
fákon, égen röpködése is,
a csillagok fénylő örködése:
mind mosolygás, mi csak valahol
együttárad a föld ritmusával, —
nagy Isten vagy, gyönyörű Mosoly!

III.

Fecskeröptű, ákácillatú
áldott Istenség, Mosoly,
Szíveink szombatja, aki nékünk
ünnepesti gyertyafényt hozol, —
Most, mikor keserv, düh és kudarc már
megpácolt, túl életem felén,
kérlek, szállj kemény arcomra lágyan,
s bontsd ki szárnyad ajkam szögletén.

S e világban is, ez elvadult
szörnyű korban, hol napunk telik
s lelkes gyilkosok határainkat
hősi lármájukkal felverik,
lengj, terülj szét Európa földjén,
mint egy illat, amely szertefoly:
szállj közénk le, fecskeröptű, ákácillatú Urunk, Mosoly!

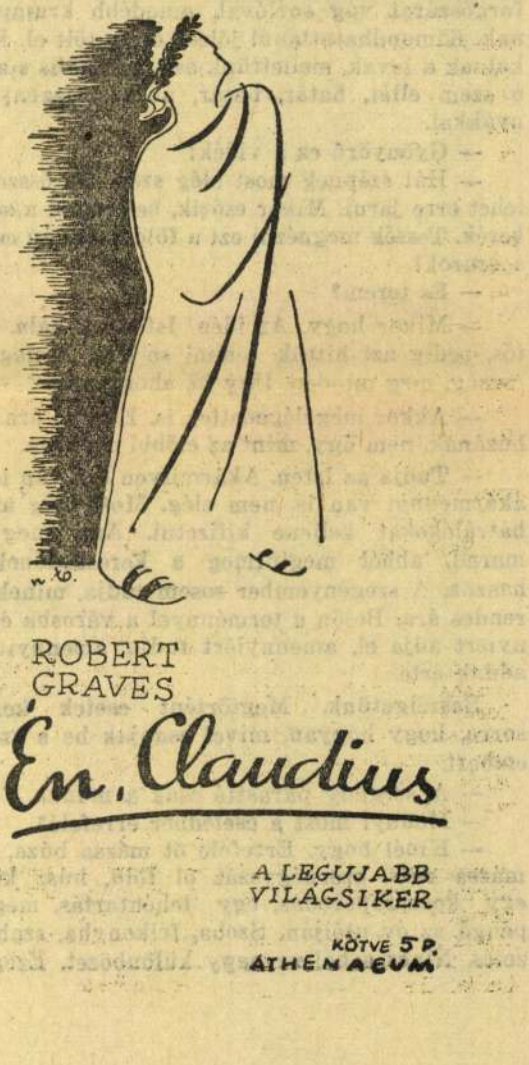

Meštrović Ivan

l.

Reivai XXI. 596. l.

ségét visszhangozta, a művész ekképen írta alá szonettjeit és leveleit: Michelagniolo, Scultore fiorentino.

Most újra létrára hág egy gnóm. Arcán nem a keserű embergyűlölet és a gyötrő kétség lakik, hanem magabízás és fölöttes gúny. Jól tudja, hogy fölfelé törekvését, ha groteszkek is mozdulatai, dicsőnek fogja érezni egy egész világ. Megragadja az ecsetét. Nem örök alkotások lelketlen elvetélőjének érzi magát, hanem új szépségek bőkezű osztogatójának. Homlokát a teremtés fénykoszorúja övezi. A firenzei szobrásznak tragédiájáról száll századok óta a rege.

És mégis. Michelagniolo kétségbeesése és lemondása voltaképen sokenyhű megdicsőülés. Rodin boldogító bősége: keserves, fekete tragikum,

Rodin eljutott dicsőségének delelőjére. Nincsen trónusánál magasabb trónus, nincsen koronájánál fénylőbb korona. Oda emelkedett, hogy alkotásairól senki kívüle nem itélkezhetik. Most fölállt Rodin, feléje fordult minden figyelem és ő kimondotta az itéletet. Akárki más emelné föl hangját és mondaná: „Uram, nagy vagy te, mint művész, de nem vagy szobrász", a gúnyos kacaj és az ellenmondás beléfojtaná a szót. De senki sem meri elhallgattatni Rodint.

Rodin talán az egyetlen igazán nagy művész a ma élők és alkotók közül. Ami korában kifejezetlen volt és előtte hiába törekedett kifejezésre, az kapott formát kohójában és vésője által. Szobraiban majd mindig leomlik számára minden korlát és akkor bennük van teljesen az ő remek művészsége és bennük vagyunk mi is teljesen. Bennük van minden, ami a most múlott éveket naggyá teszi és örökké fontossá, és bennük van minden, ami csak most igaz és szép, érdekes és értékes. Alkotásai teljesek, kimerítőek és éppen ezért múlékonyak. Hiszen a szobor már anyagánál fogva is a nem változó lelki diszpoziciók kielégülése. Kiragadja a testet környezetéből, kiemeli a térből és az időből, lehánt róla minden viszonylagost és változót. Az örök formák művészete. Csak a formákban lüktető élet másúl korról-korra. A Rodinben munkáló eruptiv erők megbontanak minden rendet és csak saját törvényeiknek engedelmeskednek.

Még senki sem fejezett ki kővel és bronzzal annyit, mint Rodin. Kövei és bronzai kifejeznek mindent. Sokkal többet, mint amennyit szabad. De tartalmuk nem sajátosan szobrászi, hiszen Rodin most színnel és vonallal fogja ugyanazt leírni. És freskóiban benn lesz egész Rodin.

Lorenzo Bernininek hívták az olasz impresszionista szobrászt. Kora őt tartotta a legnagyobb művésznek. Ma már feledés környezi.

Most elémbukkan a Penseur és elémbukkannak a Pantheon előtt eszmélkedő ember társai. Nem tudok tovább fontolgatni és meghajlok a felsőbbrendű erők hatalma előtt.

FELEKI GÉZA

MESTROVIČ IVÁN

Wien, 1910. márc. 13.

Lendületes, nagy szobrász tehetség munkáit láthattuk a legutolsó Secessiókiállításban. Nem mindenki produkál harminc éves korában egy ilyen kollekciót, mint ez a dalmát Mestrovič Iván, aki mindenkit gondolkodóba ejt, gipsz kolosszusaival. Nem mintha eredményeinek művészi kiegyensúlyozottságát becsülném legtöbbre; sokkal inkább ritka, nagy, duzzadó formaérzékét és szabadságát, bátorságát csodálom. Őserejű szobrászvéna lüktet ennek a még alig megérett, szláv formalátó tehetségnek figuráiban. Olyan erős, hogy átgázol a munka

Nyugat. 1910 ápr. 1.

közben akadályként adódó térproblémán, csak úgy geniális biztossággal, hogy az összkép és tömbelrendezés harmóniáját zavaró kezeket, fejeket, lábakat egyszerűen fejszével levágja. Így lett figuráinak javarésze torzó. — Sajnálatos volna, ha nem lenne oly érthető s így jogos a komponálásnak ilyen mankós módja, mint amilyent Mestrovič plasztikáin tapasztalunk.

Igen természetes, hogy egy ekkora tettképesség és munkavágy, mint amilyen Mestrovičban lakik, ma még képtelen engedményeket tenni az anyagok követeléseinek. Lehetetlen elmélyednie térélményeinek a képszerűség helyességeiben való kipróbálásában. Mert hiszen ez engedmény volna; időbeli megrövidülés.

Minderre ma még nem képes a munkavágytól tomboló vérbeli szobrász, Mestrovič Iván.

Ma még nem, ám holnapra már teljes reménnyel hisszük, hogy amolyanabb munkákat is fogunk tőle látni.

Mert Mestrovič olyan tehetség, aki jóformán máról-holnapra képes életnagyságnál jóval nagyobb figurákat teremteni; s szintúgy még ezeknél is nagyobb munkát: kultura tanulságokat megemészteni, céljaira feldolgozni.

*

Amint a terembe lépünk, hatalmas tizenkét karyatida áll két oldalt sorfalat.

Nagy formai erejük, nyugodt, szinte merev tartásuk leköt bennünket. Fölényes mosolyuk között jutunk az oltárhoz.

Egy hatalmas Sphinx! („Fragmente fur einen Tempel.") Két-háromszoros életnagyságú töredékei egy megtestesített szobrász-gondolatnak; talán egy hős tiszteletére építendő templomhoz?

Még eddig nem látott tipust képviselnek ezek a hatalmas tomporcsontokkal megáldott, formai túlzásokat szépen egyesítő, köben gondolt aszszonyok. Valami közel rokonai az egiptomi ősöknek. Van itt két hős fej: az egyik háromszoros, a másik ötszörös életnagyságú. Értelmes formai túlzás rajtuk, szinte a groteszkig fokozva. És kisebb, nagyobb és óriás torzók sokasága. Köztük néhány igen érdekes; tanulmányok egy szoborcsoporthoz: „Az özvegyek". Mindmegannyin más-más éleményeit és tanulásait formálja meg. Két bronzba öntött és egy vörös fába faragott kis Karyatida tanulmánya is van. Megsejthetjük róluk Mestrovič érdeklődését a különböző anyagok és megmunkálásuk iránt. Több kőben faragott plasztika között („Die Erinnerung") egy kétszeres életnagyságú fekvő női torzó fehér márványban, a leghatásosabb.

Igen szép részletek vannak rajta és a forma adása itt bravuros. Legjobban tetszik nekem a fekete márványban faragott női feje; azt hiszem, ez a legérettebb munkája! Noha barnásvörös márványban faragott („Die Unschuld") életnagyságú szobra, naiv, lefokozott formaadásával értékben közel melléje sorozható. A majd hetven munkát bemutató kiállításon alig akad olyan, mely figyelmünket elkerülné. Csupa szép érték, más-más formai tapasztalat szólal meg rajtuk. Mestrovič Iván feltartózhatatlanul hódít magának azok között helyet, ahol csak keveseknek, hozzája hasonló, különösen erős tehetségeknek jut hely. Az ilyen tehetségnek minden szabad; sok olyan, ami másnak nem. Várunk tőle sok, szép, nagy munkát.

FÉMES BECK VILMOS

SZABOLCSI LAJOS: VASÁRNAPOK

Ellenben pedig Szabolcsi megint egészen más. Szabolcsi költészete nemhogy nem szabad és száguldó mezők, szakadékok, napsütött, agya-

hevert teljesen érintetlenül immár évek óta. Lemért tehát abból néhány száz kötetnyit Bourvalais úr számára. Gyönyörű aranyos kötésükben ott sorakoztak ezentúl a könyvek az új milliomos falai mentén, nem csekély büszkeséggel töltve el tulajdonosuk szívét. A könyvkötőt mindenki megcsodálta. Csak ha jól odanézett az ember, akkor látta, hogy az összes polcok a „Nagyheti ájtatosságok" egyazon kötetével voltak megtöltve...

MIT SZERET A KÖZÖNSÉG? Dufrêne Méricot, a párisi „Lafayette-árúház" művészeti szaktanácsadóját egy újságíró megkérdezte, hogy az újabbkori iparművészetből mit szeret leginkább a közönség. Dufrêne a kíváncsi újságírónak elárulta, hogy a közönséggel való közvetlen együttdolgozás sok olyasmire utalja a tervezőt, amire az elszigetelten dolgozó művész nem is gondol. Vannak formák, amelyek mégoly jók is, nem tetszenek a nagypublikumnak. A közönség például bizonyos színösszeállításokat szeret, másokat egyszerűen viszszautasít. Az újkori berendezési tárgyak közt elsősorban az apróbútor az, ami „tetszik", a kis asztal, a teaasztalka, a kis kredenc stb. Ez a kisbútor az új iparművészetnek hatalmas propagálója oly körökben is, amelyek a modern bútorművesség iránt semmi fogékonysággal sem bírtak. Éppen mert megvan a nagy alkalmazkodóképessége, hogy egy stílusberendezéshez hozzásimuljon, mint egy hasznos kiegészítő darab, azért van meg ez a hatása. Elég különös, hogy erre a körülményre a berendezőipar nem vet elégé súlyt. Dufrêne ezt az érdekes megállapítást azzal zárta le, hogy az újhoz való rokonérzést főleg a nőknél tapasztalta. A nők — mondja — kezdtek az ő újdivatú ruházatuk és az újtörekvésű iparművészet közt összefüggéseket észrevenni, amelyek előttük eddig rejtve voltak. Erre a körülményre irányul elsősorban a francia lakásberendező művészek figyelme.

AZ OLASZOK ÉS A BÚTORIMPORT. Német szakkörökben, melyek a mind erőteljesebb bútoripar külföldi elhelyezésének kérdésével foglalkoznak, az Olaszországba való export fokozásának gondolata is felmerült. A milánói német konzulátus a hozzá intézett kérdésre igen érdekes feleletet adott. Szerinte ennek a kérdésnek helyes megoldása magától a német iparművészettől függ és két dolgon fordul meg. Az egyik: alkalmazkodni kell az uralkodó olasz ízléshez, amely valahol középütt van a francia és bécsi ízlés közt. A másik, hogy ennek az ízlésnek termékeit, amelyekben semmi nehézkességnek sem szabad lenniök, be kell mutatni az olaszoknak. E téren a württembergi kereskedelmi körök helyes újítást vezettek be: a milánói német konzulátust német bútor- s egyéb ipari termékekkel látták el. A konzulátus a német exportkörök figyelmébe ajánlja az idei monzai kiállítást is, amelyen való részvétellel azóta a német Werkbund köreiben is élénken foglalkoznak. Az érdekes és figyelemreméltó válasz a mi számunkra felveti azt a tanulságot, hogy célszerű volna, ha a mi bútorgyáraink és iparművészeti köreink szintén foglalkoznának ezekkel az egészséges ideákkal és kivált a magyar követségek és kereskedelmi konzulátusok mintaszerű bútorokkal való ellátása révén tudnának az olasz bútorimportnak rendelkezésére lenni.

MESTROVIC IVÁN. Miután francia, angol és amerikai képeslapok diadalmasan körülhordozták a világon a Zágrábban élő dalmata szobrász alkotásait, most a Deutsche Kunst und Dekoration adja utolsó tíz évének kvinteszenciáját egy tucatra menő illusztrációban és egy tanulmányban. Mestrovic kétségkívül a legszámottevőbb monumentális szobrászok közé tartozik, akik ma Európában élnek. Semmi várható vadság, semmi délszláv faji vonás, egy lehiggadt, nagyon szubtibilis, szinte túlkultúrált fej heroikus álmai ezek a szobrok. Alig valamivel a háború előtt pattan ki az ismeretlenség homályából s a világ kavarodásában tépő nyugtalansággal menekül a biblikus eszmevilághoz, a grandiózus asszyr-babilon formákhoz, ama Madonnákhoz, pietákhoz és keresztrefeszítésekhez, melyekben byzanci merevség és gót katedrálisok kőszobrainak fájdalmas vonaglása él. Nagy belső megrendülés hajtotta ide, Rómában, Párisban, mindenütt az égő vágy extázisának egy nemével igyekszik a kőből a benne szunnyadó misztikus erőt felszabadítani. A háború után mintha kissé Rodin vizein evezne, nem naturalista, de helyenként a stilizáltságába vaskos anyagi igazságokat kever. Nagy formatisztelő, de mindig az absztrakt művészi akarás vizein bolyong. Akárminő művészi feladat az örökkévalóság eszméjének régióiba emeli őt fel s ezt éppúgy megérezni lanton játszó leányalakjának egyptomi formaprincipiumán, mint amikor Raguzában temetőművészetet csinál. Nem a kicsiny, szűkmederű délszláv kultúrához, hanem a világszellem kozmikus megértőihez tartozik.

OROSZOK. A világtörténelem végigpaskol rajtuk, a Végzet nagy medvéje szétnyomja őket a mancsaival, mivé válnak a Sors kezében, istenem! A rettenetes halál legrettentőbb formája pusztítja őket. Elevenen oszlanak fel. A London News nemrég egy sereg mesteri skiccben mutatta be a litván síkság és a szarmata földek parasztjainak rémes éhhalálát, az összeaszott legényeket, szederjes ajkukkal és a halálban mosolygó kisgyerekeket, amint egy falat kalácsról álmodnak. És íme ugyanakkor, mikor ilyen halálmadarak jönnek a mérhetetlen nagy birodalomból, jönnek bájos finom és halhatatlan hírmondói az örökkön élő művészetüknek is. Belül ádáz harcok, járványok és nyomorúságok, kívül egy ellenséges, felfegyverzett világ és ők mégis elküldik mindenfelé művészetüket, mely ma is éppen olyan szükséglet nekik, mint a békés jóllakottság évtizedeiben. Kenyér nélkül, szabadság nélkül, atya nélkül csak megvolnának, de művészet nélkül sehogy sem. Hol egy csomó bús énekesük jön át, hol táncosnők cikkáznak még egyszer be operaszínpadokra, majd megint egy csodálatos kabaré néma és dermedt képei adnak fogalmat egy ázsiai világ szíve veréséről. Most pedig képzőművészetük árad felénk német

Magyar Iparművészet
1923. 80. l.

MEŠTROVIĆ, *Ivan*, horvát szobrász, Otavice (Dalmácia) 1883. A modern plasztika egyik legjelentősebb alakja. Gyerekkorában pásztorfiú volt és ekkor készítette első fából vagy kőből faragott szobrait. 1901-ben a bécsi művészeti akadémián tanult és 1901-ben állított ki először a Szecesszióban. Három év mulva Párizsba ment, nevét igazán ismertté 1910-ben tette a római nemzetközi kiállításon bemutatott hatalmas erejű munkáival. Szobrai szuggesztívek, monumentálisan stilizált, tele lenyügöző erővel, fojtott vagy kirobbanó szenvedéllyel. Vallásos kompozícióihoz foghatót a modern korban senki sem alkotott. A formáinak szabadsága és mégis szobrászias lezártsága mesteri. Legnevezetesebb munkái: Az özvegy, Sergius, A rabszolga, Timor Dei, Az élet forrásánál és a rigómezei emlékszobor, valamint nini Gergely püspök óriási bronzszobra Diodetianus császár spalatói palotájának romjaiban. Az anyai gond c. szürke márványszobra a bpesti Szépm. Múzeumban. — Irodalom: Arthur *Roessler:* Kritische Fragmente, Wien, 1918.

nem er jelent
még
Lásd Elektől
E. G. II 111 l

riai mester.

századból.

Jézussal.

saknem szembenéz. Jobb kezé-
ldásra emelte és baljában göm-
jéket visel, haja szőke, palástja
et öv szorít a derékon, brokát.

cm. — Lelt. sz. 1130. — Vétetett
11900 lírán, vagyis 1702·40 K-án.
ber 17-én (279–894). — Az elszá-
rczius 26-iki 12620 és az 1895
őadmányi ivet. — Az elszámolást
8-iki 4561 (635–900) és az 1901
irat (464–901).
tr. 5. l. — Verzeichniss Nº 186. —

— 9

Meštrović Ivan

Heroische Bildhauerkunst. Fünf Werke von Ivan Meštrović. Bp. 1939.

Fejedelemnek kijáró hódolattal ünnepelte Horvátország a 60 éves Mestrovicsot

Dalmáciai hegyipásztor volt a világ egyik legünnepeltebb szobrásza — Svájcban, Spanyolországban és Portugáliában rendez nemzeti propagandakiállításokat a jubiláló művész

A figyelmes horvát művészvilág *fejedelemnek kijáró hódolattal* emlékezett meg a hatvanéves *Mestrovics* Iván születésnapjáról. A sajtó oldalas cikkekben ismertette a szobrászatban fordulatot jelző alkotásait és lendületes pályafutását, amely *az egyszerű hegyvidéki pásztorfiút a világ első művészei közé emelte.* A világ első szobrászművészének nevezi a jubilánst, aki *a semleges nyugati államokban éppen most állítja ki legújabb munkáit,* amelyek nemcsak egy elismert géniusz sikereit vannak hivatva növelni, hanem *egy kis nemzetre* is felhívják a figyelmet, amely élethalálharcát vívja fennmaradásáért.

Mestrovics életében másodszor vállalkozik arra, hogy hazája és népe szószólója legyen a külföldön. Az első világháború kitörése *Párisban* találta. Akkor már az emigrációban élő szerb, horvát, szlovén politikusoknál sokkal nagyobb tekintélye volt az antant körében *két délszláv szellemóriásnak* a horvát származású *Mestrovicsnak* és a bánáti Idvorból Amerikába költözött fizikusnak, a szerb *Pupin* Mihálynak, akik a legtöbbet fáradoztak a délszláv állam összekovácsolásán. Ahol a diplomáciai mesterkedések csődöt mondottak, ott segített a művészi alkotásokkal szemben megértő és fogékony nyugati közvélemény. *Mestrovics* és *Pupin* sugárzó tekintélye, elismert lángelméje nélkül nem lehetett volna a délszláv ügynek megnyerni a szövetségeseket.

Ahol a zseniális szobrász született

Dalmácia legszegényebb, kopár vidéke adta Mestrovicsot a halhatatlanságnak. Ősei *Hercegovinából* ereszkedtek le az Adriai-tenger közelében elhúzódó *Petrovopolyéra,* ahol a törökök elől kerestek menedéket. *Dalmáciai Zágorjének* (hegymögötti vidéknek) hívják *Petrovopolyét,* amelynek kilenc faluja közül a legkisebben, Otavicában gyökerezik a *Mestrovicsok* családfája. A legközelebbi nagyobb városka *Drnis,* ahonnan kétfelé szaladva vezet a vasút komor szalagja *Sebenico* és *Spalató* felé. Szürke hegyóriások emelkednek *Diokletián császár egykori városai* felett, elnyúlnak az Adria kék vizén s messziről, szinte lovagolni látszanak. *Mestrovics itt töltötte boldognak egyáltalában nem mondható gyermekkorát.*

Nem itt született, hanem a szlavóniai alföldön, *Vrpolyén,* ahova úgy került, hogy szülei nyárára szezónmunkára odaszegődtek. Télre persze, őt is hazavitték. Az újszülött szemei először a *hegyek* szürke vonalait keresik meg, hogy azokon bukdácsolva, eljussanak a *maroknyi föld- és erdőfoltokig,* még messzebb pedig a *tenger* örök hullámzásáig. Nyáron szikrázó és derűs a környezet, még a kősziklák is mintha arany porral volnának behintve, káprázik a szem, amikor a vonat végigszalad az embercsinálta hegyi ösvényeken. A kopott, eső- és viharmosta sziklák gazdag színekben játszanak a tengerrel és a sovány termőfölddel. Télen sem unalmas és egyszínű ez a táj, betakarja a hó, még a legmagasabb pontokat is megkoszorúzza, sőt sok helyen még a nyár is megőrzi ezt a csillogó téli ékszert.

Hallgatag, szófukar, de szívós és kitartó lesz itt az ember a természet mostohaságaival és szegénységével folytatott harcban. Kisigényű, de az életet szerető, megbecsülő és dédelgető nép lakja. Kevéssel beéri, s mégis a megelégedés nyugalma magas korig megőrzi őket a táj viszontagságaival szemben. A nagy csendben kinyílik a lélek virága, a multba menekül, megkeresi a romantika korszakát, a török urlaom elpusztíthatatlan legendáit, életre kelnek a népmesék elmosódó alakjai, örökké élnek *a guszlárok* ajkán a népdalok, s mindezek a lélekbe szívódnak. Magával viszi egy egész életre az itt szerzett benyomásokat az, aki *a hegyekkel, a zúgó tengerrel és a szegénységgel köt* hármas szövetséget. *Mestrovics* alkotó géniusza ennek a vidéknek, innen indultak el kőszobrai a világvárosok felé.

Küzdelem a világhírért

A művész gyermekkoráról nagyon keveset tudunk. A szülei egyszerű emberek, elfelejtették a gyermek életének sok-sok érdekes mozzanatát. Megmaradtak olyan egyszerűnek, amilyenek voltak, mielőtt még a világhír az ő nevüket is fiúkkal együtt a magasba nem lendítette. *Mestrovics édesanyjának* a képe különben a világ mind a négy tája felé eljutott. Megmintázta azt az egyszerű asszonyi arcot: duzzadó homlokot, beszélő két élő szemet, amint egyszerű fekete kendő foglalja néma keretbe. A legnagyobb sikert ezzel a munkájával aratta. Sok példányban készült az örök anya megszemélyesítésére. Mestrovics minden munkájában visszatér az az *egyszerű környezet,* amelyben nevelkedett. Munkáinak az adja a különös értéket, hogy szinte a *primitívig egyszerű,* de annál hatásosabb eszközökkel dolgozik.

A művész szüleinek *hat gyermeke közül az elsőszülött.* A török világra emlékeztető mecsetek romjai ma is megtalálhatók a faluban. A gyermekek odajártak nyáron a rájukbízott birkákkal, télen pedig onnan csúszkáltak le a völgyekbe. A községben iskola nincsen. Az egyetlen írástudó ember *Mestrovics apja, aki a falu ezermestere.* Mindenhez ért, de különösen mint *bognárt, kőfaragót* dicsérik. A fia örökölte ezeket a tulajdonságokat, mert szülei mesélik, hogy minden biztatás nélkül élesretett bicskájával *már hároméves korában faragni kezdett.* Először apjának tűnik fel, hogy *menynyire éles alakok* bontakoznak ki a kés pengéje alól. A jószemű, ügyes mesterember *magával viszi a fiút Spalatóba és segítséget kér, hogy taníttassa.* A gyermek első faragványai senkinek sem tetszenek, apja mégis keresztülviszi, hogy némi segítséggel előbb *Zágrábba,* majd *Bécsbe* menjen, hogy egyszerre szinte beleszédüljön az elismerés feléje áramló kavargásába. A bécsi *szecessziós kiállítás* nyitja meg az érvényesülés útját és szerzi meg a világhírt.

A szlávság hősei — kövekben

Mestrovics élete derűs, napsugaras, nyugodt élet. Olyan, mint amilyen az a táj, amely adta. *Szobrai visszahozzák a szláv mult, a török időket és a vidék lakóinak arculatát.* Maga is emlegeti, hogy apja és az öregebbek meséiből ismerte meg a törökökkel küzdő szláv hősök legendás alakját és azokat örökítik meg munkái. Különösen nagy sikere volt azzal a nagyszabású munkával, mellyel a *szláv Pantheon alakjait* mintázta meg. Felvonulnak itt a *rigómezei hősök, szerb hadvezérek, királyok és politikusok,* akik a balkáni szláv népek jövőjéért küzdöttek.

Bécsből már csak egy ugrás volt az út *Párisba, Londonba* és *Amerikába,* amelynek népe *Mestrovicsban* megérezte a kivételes tehetséget és már akkor *a még élő Rodin mellé állította.* Hatalmas irodalma támadt művészetének, amit bizonyít többek között az is, hogy amerikai kritikusa, *Collins* Ernő, 1928-ban bekövetkezett haláláig nem kevesebb, mint *287 hosszabb tanulmány és könyvet szentelt Mestrovics művészetének.*

A világ először az *1911-es római kiállításon* figyelt fel Mestrovics szobraira. A világháború alatt főleg *Párisban* és *Londonban* dolgozott és résztvett a jugoszláv nemzeti bizottság megalakításában, amely előkészítette a délszláv államot.

A háború után hazatért, alkotó géniusza még magasabbra ívelt, gyönyörű és maradandó alkotásokkal ajándékozta meg népét és a világot. Monumentális műve *a cavtati Racsics-család mauzoleuma,* amelynek Krisztus-szobrai vetekszenek a világ első ilyen munkáival. Másik nagy műve *Spalatóban* a híres négyszögletes tér egyik sarkában áll: *Grgur Ninszki dalmát püspök szobra,* amely a dalmát erőt szimbolizálja. A belgrádi *Avalán* épített névtelen katona szobra is Mestrovics műve. Akár örömteliesek, akár szomorúak ezek a szobrok, egy nemzet életét tárják fel.

A művészet politikai tekintélye

Jugoszlávia megalakítása után sem pihent Mestrovics politikai tevékenysége. Nem volt politikus ugyan, de ahogy *Párisban* kötelességének tartotta, hogy a délszláv népek ügyét szorgalmazza, úgy Jugoszláviában is, *amikor a horvátok viszonya mind jobban elmérgesedett a szerbekkel, közbelépett. Sándor* király Mestrovics és társainak befolyására *enyhítette a diktatúrát és határozta el felszámolását.* Mestrovics nagy tekintélye előtt még az elfogult politika is meghajolt. Most megint talán akaratlanul is politikai missziót látnak abban, hogy *kiállítja szobrait Genfben, Lissabonban és Madridban.* Ez a kiállítás nemcsak egy zsenit mutat be a világnak, hanem felhívja egyben a figyelmet arra a *horvát népre,* amely életrehívott államát meg akarja őrizni, szabadnak és függetlennek akarja látni.

Csuka János

EGYED ZOLTAN ünnepi cikke:
Herczeg Ferenc

*

BAJOR GIZI és CSATHÓ KÁLMÁN
beszélnek Herczeg Ferencről

*

ENDRŐDY BÉLA: Köszöntő

*

Villámlexikon Herczeg Ferencről
(80 adat a 80 éves íróról)

*

EDELSHEIM GYULAI ELLA: Somlay Artúr „visszavonulásáról"

*

SZABÓ DEZSŐ: Nemíró az írók harcához

*

Színházi levél:
1. KARPATI AURÉL: Hamlet
2. Gróf BETHLEN MAGIT: Ballépés jobbra

*

IGNÁCZ RÓZSA: Bernáth Aurél

*

BULLA ELMA: „Szeretnék Hamlet lenni"

*

Röntgenfelvétel RAJNAI GÁBOR-ról

*

MESZÁROS ÁGI a százötven „Tacskó"-ról

*

LADOMERSZKY MARGIT: Alázattal fogadom a sikert

*

TEMPEFŐI: Warrenné mestersége

*

Pipi filmes lesz

*

Nagy képes, rajzos beszámoló gróf Apponyi Julia, Charlotte, Divatközpont, Ferda Manyi, Förster Nővérek, Hanna-szalon, Józsa, Katzerné és Bodnár, N. O. E., Reichfeld Sári, Rotschild Klári őszi divatbemutatójáról

*

EGYED ZOLTAN regénye: „A férfi fellázad"

a

FILM SZÍNHÁZ IRODALOM
SZERKESZTI EGYED ZOLTÁN

ma megjelent számában

Ára 1 pengő.

Október 2-ig mindenki válassza ki a hentesét

Burgonya: megint 2 kiló

A székesfőváros közélelmezési ügyosztálya felhívja a budapesti fogyasztóközönséget, hogy a kiosztott húsjegyekkel azok lebélyegzése, illetve a rajtuk levő »húsmegrendelő szelvény« levágása végett *legkésőbb október 2-ig jelentkezzenek annál a húsiparosnál,* akinél *az október 15-től december 31-ig terjedő idő alatt hússzükségletüket beszerezni óhajtják.*

A hadiüzemi alkalmazottak, valamint az önellátásra berendezkedett intézmények és közületek alkalmazottai nem jelentkezhetnek egyenkint a húsiparosoknál, ők a vezetőségükhöz intézett körlevél értelmében kötelesek eljárni. *Október 15-ig azonban mindenki,* tehát a hadiüzemi alkalmazottak is, még a folyó évi június hó folyamán választott húsiparosnál válthatja be húsjegyét.

Az ügyosztály nyomatékosan figyelmezteti a fogyasztóközönséget — a hadiüzemi alkalmazottakat kivéve —, hogy a húsjegyek lebélyegzése végett a húsiparosoknál feltétlenül jelentkezni kell, mert ezek *október 15-e után csak a náluk jelentkezett vevőt szolgálhatják ki.* Aki a jelentkezést elmulasztja, nem részesül húsellátásban.

A székesfőváros közélelmezési ügyosztálya közli, hogy Budapesten és környékén a burgonya vásárlására szolgáló szelvényív szeptember havi IV. számú szelvényére a *szeptember 24-től 30-ig terjedő negyedhónapra szelvényenkint 2 kg burgonya* vásárolható, illetve szolgáltatandó ki.

A budapesti vendéglátóipari stb. üzemek részére kiadott burgonyavásárlási igazolványok D. betűjére, a zöld I. igazolványra 200, a sárga II.-re 150, a kék III.-ra 80, a barna IV.-re 30 kg burgonyát kell kiszolgáltatni. A kereskedők a beváltott szelvényekkel a lejárattól számított 15 napon belül tartoznak az ismert módon és helyen elszámolni.

A főváros közélelmezési ügyosztálya közli, hogy az *üdülő (nyaraló) közönség* élelmiszerjegyellátását szabályozó rendelet hatályát ezévi *november hó 30-ig meghosszabbították.* Ezen időpontig a kereskedők kötelesek a budapesti jegyfiókok által lebélyegzett *vidéki* élelmiszerjegyszelvényeket beváltani és a szokásos módon az élelmiszerjegyközpontnál elszámolni.

Szenzációs felvételek Gran Sasso-ról
és a válogatott labdarúgók
stockholmi és helsinki győzelmeiről
a *Magyar Erő*
e heti számában!

HIREK

— **A PÉCSI 4. HADTEST LÉGVÉDELMI TÜZÉROSZTÁLYA** 36 hősi halottjának emlékművét szerdán leplezték le. Az ünnepélyen *Teasdale* Gaston ezredes mondott emlékbeszédet.

— **CÍMADOMÁNYOZÁSOK.** A Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Gerencsér* Mihály dr., *Bronts* Lajos, *Szidetváry-Juranics* Albert, *Szelke* Árpád, *Thamm* István dr., *Kornay* József, vitéz *Szabó* Sándor dr. államvasúti, illetve MFTR igazgatóhelyetteseknek, valamint vitéz *Váry* Józsefnek kormányfőtanácsosi, *Varga* Károlynak és *Csáti* Józsefnek a kormánytanácsosi címet adományozta.

— **HEVES HÓVIHAROK** dühöngenek Svédországban. A korai tél minden átmenet nélkül érkezett. Stockholmtól 300 kilométernyire a postagépkocsi elakadt a mély hóban. *(MTI)*

— **KITÜNTETÉSEK.** A Kormányzó a földmívelésügyi miniszter előterjesztésére *Schuszter* Béla sámothpusztai nagybérlőnek a magyar királyi gazdasági főtanácsosi, *Bene* József püspökhatvani igazgató tanítónak a m. kir. gazdasági tanácsosi címet adományozta. *(MTI)*

— **FELEMELIK A HÚS- ÉS VAJADAGOT** októbertől Finnországban és kivételes gyümölcsadagot osztanak ki. *(MTI)*

— **HÁZASSÁG.** Dr. *Sztankay* Szilárd orvos és *Gulyás* Magda okl. középiskolai tanár a ferencrendiek templomában házasságot kötöttek.

Farkas Sándor, a Magyar Értesítő felelős szerkesztője és felesége, B. *Papp* Ilona szerdán töltötték be házasságuk 25. évét. *Kulhy* Dezső evangélikus lelkész kért áldást az ezüstlakodalmas házaspárra.

Zsömbörgi Pál MÁVAG műszaki tanácsos és *Zeller* Irén e hó 20-án házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **VISÓOROSZI KÖZSÉG** görögkatolikus ruszinjai régi fatemplomuk helyére nagyobb kőtemplomot építenek. Az építési költségek egyrészét a régi fatemplom festményeinek és műtárgyainak értékesítéséből teremtik elő. *(MTI)*

— **A KIÜTÉSES TIFUSZJÁRVÁNY,** isztambuli jelentések szerint, egész Törökországban megszünt. A védelmi rendelkezések azonban továbbra is megmaradnak.

— **ORVOSI HÍR.** Dr. Ballagi István egyetemi magántanár szeptember 24-től ismét rendel. (VIII., József-krt. 74—76.)

— **LIBANON ÚJ ÁLLAMELNÖKÉVÉ dr. Besara el Khurit választották. A parlament elnöke Sabrik Hamada.** *(MTI)*

— **SZŐREG KÖZSÉG KÉPVISELŐTESTÜLETE** vitéz *Várady* László országgyűlési képviselőt díszpolgárrá választotta, hálául azért a segítségért, amelyet a képviselő, mint a felsőtorontáli ármentesítő terület elnöke a közvagyon megmentése terén nyujtott. *(MTI)*

— **GYÁSZROVAT.** Dr. *Bruns* Viktor berlini egyetemi tanár a königsbergi klinikán elhúnyt. *(MTI)*

Keinz János, az Orsz. Központi Hitelszövetkezet ny. aligazgatója 63 éves korában e hó 20-án elhúnyt. Temetése e hónap 22-én volt. Az engesztelő szentmiseáldozatot szeptember 25-én délelőtt 10 órakor a terézvárosi plébániatemplomban mutatják be.

— **MOST TEGYÜNK EL TÉLIRE** gyümölcsöt, zöldséget. A Gázművek VI., Vilmos császár-út 3. szám alatti bemutatótermében minden kedden és pénteken délután félötkor főzőbemutatót tart, amelyen a gáz takarékos használatán kívül olcsó és gyors eltevési módokat is bemutatnak. Belépődíj nincs, ruhatár, késtoló díjtalan.

— **MAROS-TORDÁBAN** a népművelési bizottság 11 tanfolyamán 8300 írástudatlan tanult meg írni és olvasni. *(MTI)*

— **HALÁLOS VILLAMOSSZERENCSÉTLENSÉG** történt Szegeden. *Török* János tartalékos főhadnagy, amint felugrott menetközben a villamosra, megcsúszott és a kerekek alá zuhant. A kerekek egyik lábát levágták. Nagy vérveszteség következtében *meghalt.* *(MTI)*

— **A KOLOZSVÁRI NEMZETI SZÍNHÁZ HÁZISZARKÁJÁT,** Marosi János szabósegédet elfogták. Marosi 4000 pengő értékű díszletet és jelmezt lopott el a színház raktárából.

— **A BOROSPINCÉBE ZUHANT** a 84 éves özv. *Walter* Simonné siklósi asszony. Walterné agyalapi törést szenvedett és azonnal *meghalt.*

— **A ZÁGRÁBI SZÉKESEGYHÁZ** restaurálására a horvát közmunkatanács további kétmillió kunát engedélyezett.

Tökéletes irodabútor?

SZINHÁZ és FILM

BIZÁNC

Díszelőadás a Nemzetiben

Közel negyven éve mutatták be először *Herczeg* Ferenc klasszicizáló tragédiáját s a *Bizánc* ma is időszerűen hat. A századeleji politikai élet állandó obstrukciós jelenetei előrevetették árnyékukat a nagy katasztrófára s a költő, akinek akkor már mindene megvolt: népszerűség, mandátum és nagy államférfiak barátsága, riadtan új Mohács rémképét látta maga előtt. Tragédiája ebből a lelkiállapotból született meg: bemutatni a katasztrófa előtti elpuhult s önmagát marcangoló magyar társadalmat, amely pártpolitikai elfogultságában nem érzi saját történeti érdekeit és hivatását. Az író a halálra ítélt nép klinikai kórképét Bizáncba vetítette. Nemsokára Trianon közelhozta a letiport nemzethez a bizánci dráma örök tanulságát s ma, újabb világégés viharai adnak komorabb hangsúlyt az egyes jeleneteknek. Bizánc nekünk hazánk, azaz csupán lakóhelyünk s arra való, hogy éljünk benne, az ellenség uralma alatt is ugyanúgy lehet majd ott élni. Ott a hazánk, ahol a kenyerünk... Igy gondolkodik Bizánc romlott arisztokráciája és kéjenc udvari népe. Nem kerülhette ki a gyászos pusztulást.

Herczeg Ferenc 80. születésnapja alkalmából *Lehotay* Árpád a díszelőadás előtt ünnepi köszöntést mondott: szép beszéd volt, szövege nem szokványos és meglepően sallangtalan. A három felvonásos történelmi színmű nagy szerepeit a Nemzeti legjobb művészei alakították. Konstantint, a »nagyszívű alvajárót« *Abonyi* Géza fenséges erővel és nyugalommal növelte naggyá embernek is, császárnak is. Bosszújában nem szörnyeteg volt, hanem a megcsalatottságában is végzetesen nagyszerű ember. *Timár* József íróilag is kitűnő Ahmed Khánja csupa erő, egyetlen viharzó lendület. *Lehotay* Árpád genovai zsoldoskapitánya jól átgondolt, remek alakítás. *Somogyi* Erzsi tündöklő igazsággal sugárzott szép Herma-szerepében. Nyiltszíni tapsok köszöntötték a Lala Kalil-t játszó *Gál* Gyulát. *Tőkés* Anna császárnéja nem tudott mindig meggyőzni, kevesebb pózzal több fenséget érhetett volna el. A népes együttesből *Major* Tamás döbbenetes Demeterét, *Nagy* Adorján kigyótermészetű Spiridionját, *Berky* Lili Zenóbiáját, valamint *Ungvári* László, *Forgács* Antal, *Fábri* Zoltán, *Szabó* Sándor, *Makláry* Zoltán és *Bodnár* Jenő játékát dicsérjük. A nagyvonalú rendezés gondos munkája és a játék fegyelmezettsége *Táray* Ferenc érdeme. A közönség, melynek előkelőségei között megjelent a kormány több tagja is, sűrű tapsokkal ünnepelte a színészeket és a távollevő költőt.

V. L.

Michel Simon

CSAVARGÓK

a Scala mai bemutatója

Dr. Kolczonay Ervin filmvállalata ma mutatja be a Scala filmszínházban a Csavargók című új francia filmet, amelynek hőse egy életkedvét vesztett fiatalember, aki a Szajnába akarja vetni magát. Az utolsó pillanatban összeismerkedik egy Leon nevű csavargóval, aki lebeszéli tettéről. Ebben a pillanatban egy női test lendül a vízbe. Kimentik az öngyilkosjelölt lányt és most már hármasban folytatják a párisi csavargók nem is olyan romantikus életét. Időközben kiderül, hogy a lány egy milliomos bankár gyermeke, ki nagy összeget ajánl fel annak, aki előkeriti elveszett gyermekét. A jutalomról egy gengszterbanda is tudomást szerez. Elrabolják a lányt és olyan ügyesen szövik cseleiket, hogy a rendőrség a lányt és két barátját veszi gyanuba. A lány szerencsére megjelenik a tárgyalóson, vallomásával kimenti két barátját és tipikusan francia fordulattal mindhárman sorsa jórafordul. A Csavargók igen jól sikerült francia film: iskolapéldája a francia filmgyártásnak. A szereplők a legismertebb párisi színészek. A Leon nevü csavargót Michel Simon alakítja közismert emberábrázoló készségének millió színével. A fiatal pár szerepében Jean Pierre Aumont és Meg Lemonnier jeleskedik.

Jávor Pál és Simor Erzsi közös filmje

Jávor Pál és *Simor* Erzsi, akik nagysikerü olasz filmjeik után magyar filmben játszanak most együtt, napok óta a Pasaréti Filmműteremben tartózkodnak, ahol *Zalabéri Horváth* János *A fehér vonat* című filmjét forgatják. A szövegkönyvet *Barabás* Pál írta, a zenét *Fényes* Szabolcs szerezte, az ujdonságot *Sipos* László rendezi.

Nagyszabású művészest Újpesten

Szeptember 28-án este 7 órai kezdettel nagyszabású művészestet rendeznek az ujpesti Városi Színházban a kívánsághangverseny népszerű fővárosi művészeinek közreműködésével. A műsor keretében fellép *Simor* Erzsi, *Rácz* Vali, *Magyari* Tibor, dr. *Legenyei* József, *Hidvéghy* Vali, *Hegyi* Péter, *Goll* Bea, *Cselényi* József és *Barabás* Sári.

NEMZETI BABSZINHAZ
PANOPTIKUM
Csak felnőtteknek! Pompás bohózat 2 felvonásban, 6 képben
Jegyéről előre gondoskodjék. Telefon: 123-071.

A legmogorvább öreg embert is megenyhíti a gyermeki szeretet, mert...
Valakit szeretni kell
Főszereplő: HANS MOSER Rendező: KARL LEITER
Mától CORVIN

KÖD

Ságody József új darabját próbálja az Uj Magyar Színház

Szilágyi Szabó Eszter

Az Uj Magyar Színház Pirandello Mi az igazság? című színművének keddi bemutatója után ma tartotta *Ságody* József *Köd* című új darabjának rendelkezőpróbáját. Az érdekes tárgyú társadalmi szinmu egy művésznőnek tragédiáját eleveníti meg, ki nem találkozhat életének igazi szerelmével, mert felesége az őrültek házában van és sorsát holtáig a férjéhez kötötte. A háromfelvonásos színmű az *Uj Magyar Színház studió-előadásainak első bemutatója lesz, előreláthatólag a jövő hónap közepén.*

A *Köd* főszereplői: *Szilágyi Szabó* Eszter, *Somlay* Júlia, *Perényi* László, *Földényi* László, *Halassy* Mariska és *Harsányi* Rezső. A mai rendelkező próba után hétfőn kezdődnek a darab próbái az Uj Magyar Színházban.

AZ ARANYPÁVÁT

Fekete István írta

Lapunk tegnapi számában téves információ alapján az a hír jelent meg, hogy a forgatás alatt álló *Aranypáva* című film forgatókönyvét *Fekete* István Zsigray Julianna regényéből írta. A tévedést helyesbítjük, mert *az Aranypáva teljes egészében Fekete István alkotása, aki azt Hajnal Badányban című regényéből dolgozta át.*

A kassai polgárokkal nyit a kassai színház

A kassai *Nemzeti Színház* szeptember 30-án kezdi meg évadját: a színház *Márai* Sándor híres *A kassai polgárok* című történelmi darabját mutatja be. *Körössy* Zoltán igazgató a díszelőadásra meghívta az illusztris írót is, aki valószínüleg ellátogat szülővárosába, a darab első vidéki előadása alkalmából.

A Ballépés jobbra és a rádió

Jelentettük, hogy a rádió *szeptember 28-án* műsorára tüzte a Vidám Színház szellemes, könnyed francia vígjátékát, Jean Lütraz *Ballépés jobbra* című komédiáját, amelyet *Pünkösti* Andor dolgozott át, s amelynek zenéjét a fiatal *Hegedüs* Tamás szerezte. A műsorban időközben változás állott be, mert a rádió lektora túlpikánsnak találta az eredeti francia komédiát s igy 28-án az egész darab helyett csak *zenés részleteket* közöl a nagysikerü vígjátékból.

Harald Kreuzberg, aki évről-évre vendége Budapestnek, október ötödikén táncestet rendez a Magyar Művelődés Házában. Kísérője: F. Wilckens. Műsorán az Orpehus és Euridike, Pán, A szerelmes kertész, Nocturne és A könyv című táncok szerepelnek többek között.

•

Szapáry Sándor, a Nemzeti Színház volt művésze, aki az elmult évadot Szegeden játszotta végig, mint a társulat vezető színésze, Körössy Zoltán kassai társulatához szerződött prózai szerelmes színésznek.

•

Művészházasság van kialakulóban a Vidám Színházban: Kaszner Károly, a színház zongoristája eljegyezte Németh Thyrát, a színház egyik fiatal művésznőjét.

Meštrović Ivan, horvát szobrász.
Otavice faluban (Dalmátia) született 1883-ban. Már 12 éves korában kezdett kőbe és fába különböző tárgyakat vésni. 14 éves korában oly szobrász munkákat dolgozott ki késsel és vésővel, hogy környezete, további művészi kiképzését ~~[illegible]~~ ki határozta el. 15 éves korában Spalatoba egy márvány-kőfaragóhoz küldték; innen néhány hónap mulva Bécsbe ment s egy tanárnál a a szobrászatot tanulta. Egy évre rá felvették a művészakadémiába. Végy év mulva művész-körökben is feltűnést keltő műveket állított ki a „Szecesióban". Kiválóbb alkotásai: Az élet kútján, Az anya gondja, Timor Dei, Az élet forrásán, és mások. Többször állított ki a bécsi Szecessióban és Hagenbundban azután Berlinben, Münchenben, Dresdában, Londonban, Prágában, Velenczében, Zágrábban, Belgrádban és Sófiában. Jelenleg Párisban él.

Strossmayer koledar za god. 1909, - 197 oldal.

Mestrovits Iván

szobrász

„FIGYELŐ"
ÚJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

Lap: FÜGGETLENSÉG
Megjelent: 1943 aug. 19.

A LEGHIRESEBB HORVÁT SZOBRÁSZ, Mestrovitz Iván 60 esztendős. A kitünő horvát szobrász sok műve külföldön is világsikert aratott, többek között ő alkotta a román királyszobrokat és a belgrádi Avalán álló óriási hősi emlékművet. A horvát művész kollektiv kiállításai az idén Svájcban, Svédországban és Spanyolországban kerülnek bemutatóra.

Mit találtak a spanyol grófi kém lakásán?

Párizs, junius 23
(Az Est külön tudósítójától)

A mai reggeli lapok jelentik, hogy *Bordeauxban* a spanyol kémszervezet leleplezésével kapcsolatban *a letartóztatott spanyol grófnál és titkáránál házmotozás volt.* Több fontos katonai titokra vonatkozó okmányt találtak, így *egy tervrajzot a francia-spanyol határon levő francia csapatösszevonásokról* és egy jegyzőkönyvet, amely *Bonnet* külügyminiszter és gróf *Welczek* párizsi német nagykövet megbeszélését tartalmazza. *(T)*

— **A véletlen meg a négy betörő.** *Veszedelmes kasszafúrókat* juttatott rendőrkézre az éjszaka a véletlen. Mert véletlen volt, hogy a főkapitányság bűnügyi osztályának egyik detektívje ma hajnalban hazafelé ment a Márton uccában és egyszer csak felfigyelt, mert egy kapu alól nagy óvatosan kilépett egy fiatalember, körülnézett, néhany elővigyázatos lépést tett, azután *hirtelen mozdulattal bedobott valamit a csatornanyílásba.* A detektív már mellette is volt és megfogta a karját:

— Mit dobott a csatornába?

Ijedten, dadogva felelt a fiatalember:

— Ó kérem, *egy szardiniás dobozt...*

A detektív nem hitte el. Karonfogta a zavart fiatalembert, a legközelebbi telefonfülkéhez vitte, felhívta *a köztisztasági hivatalt* — és pár perc mulva egy városi autó állt meg a csatorna mellett, szerelővel. *Egy elfúrészelt lakat* került elő a csatornanyílásból.

— Hát akkor gyerünk be a főkapitányságra.

A fiatalember néhány kérdés után vallott. *Marx* Ferenc, *22 éves kereskedősegéd.* Beismerte, hogy betört az *Üllői* út 24. számú házban lévő *ékszerüzletbe* barátjával, *Eidenprincz* Dezső esztergályossal. *A detektívek az esztergályost is előállították.* Nemsokára töredelmesen beismertek mindent. *Négytagú bandának a tagjai,* további két társuk: *Modor* Béla szerelő és *Huszár* Imre nyomdász. Őket is előállították. *A banda egész sereg kasszafúrást és betörést követett el az utóbbi hónapokban.* Ők törtek be többek között a *Rudolf* tér 19-be, az *Erzsébet* tér 3-ba, az *Alkotmány* ucca 23-ba, a *Kisfaludy* ucca 28/b-be. Összesen *nyolcszor* nyitottak fel pénzszekrényt, *nyolcszor* fúrtak meg kasszát és *hétszer* nem találtak semmit. Ma éjszaka végre sikeresen »dolgoztak« az Üllői úton. A muló »sikert« azonban lefülelés követte. *Letartóztatták őket.*

— **Mestrovics szobrait ki akarják tenni a zágrábi Szent Márk-templomból.** *Szabadkáról* jelentik: Egész Jugoszláviában nagy érdeklődéssel figyelik annak a kultúrharcnak a kimenetelét, amely Zágrábban támadt *Mestrovics* Ivánnak, a világ ma élő egyik legnagyobb szobrászművészének művei körül. Mestrovics *több márványszobrot faragott* a horvát főváros legrégibb és legszebb templomának, a Szent Márk-székesegyháznak. A Mestrovics-művek révén a zágrábi Szent Márk-templom *valóságos idegenforgalmi nevezetességgé* vált. Annál érthetetlenebb, hogy most a zágrábi *katolikus közvélemény egyrésze harcot indított Mestrovics művei ellen* és azt követeli, hogy a szobrokat a Szent Márk-székesegyházból távolítsák el. A kifogásolt szobrokat a világhírű szobrászművész önzetlenül ajándékozta a templomnak. Akik a harcot folytatják, azzal érvelnek, hogy *a szobrok nem felelnek meg a kánoni előírásoknak.* Zágráb katolikusságának nagyobb része *Mestrovics mellett* foglal állást és hallani sem akarnak arról, hogy a szobrokat eltávolítsák a Szent Márk templomból.

A magyar futballcsapat Cavalcade-ja a Színházi Élet Párizsba küldött fotoriporterének fényképsorozatában

— **6,336.000 autó készült 1937-ben.** *Genfből* jelentik: A Népszövetség most adta ki szokásos évi jelentését *a világ gazdasági és pénzügyi helyzetéről.* Az egyik fokmérő, amelyet a jelentés megállapít, a világ automobil termelése. Eszerint a mult esztendőben *6,336.000 automobilt gyártottak az öt kontinensen.* Ez majdnem ugyanannyi, mint az 1920-as rekordévben elért szám, azonban az egyes országok termelése között már jelentékeny eltolódások tapasztalhatók. A konjunktúra csúcspontján a világ autótermelésének *a 85 százaléka az Egyesült Államokból került ki,* míg tavaly Amerika az autók 76 százalékát állította csak elő. *Németország és Anglia* a mult esztendőben, 1929-hez viszonyítva, megduplázta a termelését. Az *olasz gyárak* tartani tudták régi arányszámukat, de *Franciaországban 21 százalékkal esett a termelés.* Angliában, Németországban és Olaszországban az idén hasonló iramban halad a termelés, sőt még növelni is tudták ezek az országok az előállított kocsik számát.

— **»Határsértés« Szentes és Kúnszentmárton között egy női holttest miatt.** *Szentesről* jelenti tudósítónk: *Szentes* közelében a kúnszentmártoni országúton holtan találtak egy idős asszonyt. A csendőri nyomozás megállapította, hogy a halott özvegy *Német* Andrásné 70 éves békésszentandrási lakos. Az idős asszony névnapozni volt egy közeli tanyán, többet ivott a kelleténél s halálát *alkoholmérgezés* okozta. Mire a kunszentmártoni csendőrjárőr kiért a helyszínre, a hullát közben elszállították *Szentesre.* Kiderült azonban, hogy a hulla Kunszentmártont illeti, ugyanis a holttest úgy feküdt a két várost elválasztó határvonalon, hogy *csak a lábfeje ért a szentesi határba, míg a törzs a kúnszentmártoni határba esett.* E megállapítás után a holttestet mingyárt át is adták Kunszentmártonnak, ott boncolták fel s temették el.

— **Küzdelem a nemzetrontó betegség ellen.** Dr. *Neuber* Ede egyetemi tanár tegnapi felsőházi beszéde nemcsak szakkörökben, de a közvéleményben is általános feltűnést keltett. A kiváló professzor a venerias betegségek pusztításáról beszélt. Adatokkal mutatta ki, *mennyire gyöngíti ez a betegség a nemzeti szervezetet.* Nemcsak meddőséget okoz, de az ilyen betegségben szenvedő szülők házasságából *gyógyíthatatlan beteg gyermekek születhetnek.* Ezek nemcsak a családnak, hanem az államnak is súlyos terhet jelentenek. A küzdelmet a betegség ellen különböző pontokon kell felvenni:

1. *Arra hivatott férfiak ismertető előadásokat* tartsanak. Különösen a falvakban és tanyai világban. *Itt az embereknek fogalmuk sincs erről a betegségről s annak elkerülési lehetőségéről.*
2. Minden házasulni akaró *köteles* orvosi tanácsot igénybe venni. *Csak az köthet házasságot, aki orvosi egészségügyi vizsgálatnak vetette magát alá.*
3. *A nemibeteggondozás kiépítendő az egész országban.* Összesen körülbelül *70 ilyen beteggondozóra volna szükség.* Ez nem kerülne többe, mint legfeljebb 170.000 pengőbe. Ezért az aránylag csekély összegért a nemzet *az egészség kincsét kapná.* A gondozó két legfőbb feladata ebben állana:

a) *Lehetőleg minden nemibeteget felkutatnak,*

b) *a betegeket mindaddig kezelnék, amíg gyógyulásuk nem kétségtelen.*

Ha a 70 gondozó megkezdhetné működését, a hatás gyorsan érezhető volna.

Neuber professzor már a mult esztendőben benyujtotta a belügyminiszterhez az idevágó törvénytervezetet. A *Darányi*-kormány és az *Imrédy*-kormány nagy megértéssel karolta fel a gondolatot. Ha ez a megértés továbbra is megmarad, akkor remélhető, hogy *a nemzetrontó betegség ellen megindult küzdelem nem lesz hiábavaló.*

— **Gyászrovat.** *Jelfy* Gyuláné szül. *Vrábely* Ilona, az ismert fotoriporter neje e hó 22-én elhúnyt. Temetése e hó 24-én, pénteken délután 5 órakor lesz a rákoskeresztúri köztemető halottasházából a róm. kat. egyházi szertartás után.

Utazásnál
a változó életmód zavarja a rendes emésztést. Ez émelygést, fejfájást okoz. Ne felejtse, hogy utazáshoz szükséges a jó hashajtó, DARMOL

Párizs megegyezésről tárgyal Franccóval

Párizs, junius 23
(Az Est párizsi szerkesztőségének telefonjelentése)

A londoni benemavatkozási bizottságban tegnapelőtt történt események meglehetős optimizmusra hangolták a francia diplomáciát. Óvatosan figyelik a fejleményeket, de Párizsban úgy itélik meg a helyzetet, hogy ebből a fordulatból a spanyol kérdés végleges megoldása bontakozhat ki. A francia diplomácia hosszú erőfeszítéseinek eredményeképpen az oroszokat sikerült eredeti álláspontjuk megváltoztatására bírni és Londonban egyhangú határozatot létrehozni. Francia diplomáciai körökben általában az a hir tartja magát, hogy a határok ellenőrzését a legközelebbi jövőben ismét bevezetik. Július másodikát emlegetik, amikor is a pireneusi francia határposztokat ismét a határ tökéletes elzárására utasitják.

A külügyminisztérumhoz közelálló körökben az a felfogás alakult ki, hogy a francia kormány e pillanatban erőteljes tárgyalásokat folytat magával Franco tábornokkal kormányának elismerése és a spanyolkérdés végleges felszámolása tárgyában. Értesülésünk szerint Franciaországnak ez az igyekezete főképpen azzal magyarázható, hogy az olasz-francia tárgyalások megszakadását közvetlenül Franconál elért eredményekkel akarja ellensúlyozni. A legjobban tájékozott forrásból tudom, hogy ezek a tárgyalások igen jó úton haladnak és Párizsban arra számítanak, hogy Franciaország és a tábornok igen hamarosan megegyezhet.

Aigner László

Forradalmi mozgalom, tömeges letartóztatások Ukrajnában

Párizs, junius 23

Az ukrajnai nemzeti mozgalom valóságos *forradalmi méreteket öltött.* A Matin moszkvai jelentése szerint a szovjet hatóságok *letartóztatták az ukrán köztársaság volt közoktatásügyi népbiztosát sok munkatársával együtt.* A volt népbiztost Kievben törvényszék elé állították. Valamennyiüket nemzeti mozgalomban való részvétellel vádolják.

Moszkvai külképviseleti körökben úgy tudják, hogy a GPU *letartóztatta a baskir köztársaság kommunista pártjának sok tagját.*

Minszki távirat szerint a szovjethatóságok *fogságba vetették Napalevicset,* Fehér-Szovjetoroszország köztársasági elnökét. Napalevicset 1937-ben nevezték ki a köztársaság elnökévé. A köztársasági elnök *Sztalin fiatal gárdájának tagja volt.*

Öngyilkos vőlegénye után akart halni egy 15 éves úrilány

— Az Est tudósítójától —

Vőlegénye után a halálba akart menni egy úrilány. Szerdán délután Rákospalotán a Dembinszky ucca 21. számú házban B. Valéria 15 éves úrilány bezárkózott lakásuk belső szobájába és ott pisztollyal mellbelőtte magát. A golyó a szerencsétlen lány tüdejét fúrta keresztül. A dörrenésre szülei berohantak a lakásba, ahol az eszméletlenül, vérző mellel feküdt leányhoz azonnal kihivták a mentőket. Válságos állapotban vitték az ujpesti Gróf Károlyi kórházba. Az öngyilkosságot állítólag azért követte el, mert vőlegénye nemrégen öngyilkos lett. A nyomozás megindult.

Rendkívüli színházi kedvezmény

Az alábbi színházi előadásokra olvasóink és előfizetőink RENDKIVÜL LESZALLITOTT ÁRON válthatnak jegyet Az Est kiadóhivatalában VII., Erzsébet körút 18—20 szám. (T-438-88) Reggel 9 órától délután 5-ig. vasárnap délelőtt 9—2 óráig

A kedvezményes áru előadások műsora:

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 23-ÁN

BELVÁROSI: Nincsenek véletlenek (8). MARGITSZIGETI SZINPAD: Csongor és Tünde (8½). MÁRKUS-PARKSZINHÁZ: Szomjas krokodil (8). ÁLLATKERT: Mendelssohn—Beethoven-est (8).

MINDEN JEGYVASARLÓ INGYEN KAPJA A TELJES SZINLAPU »MAGYAR SZINPAD«-OT

Javuló irányzat a sertéspiacon

A mai ferencvárosi sertésvásárra *3200 darab sertést hajtottak fel.* Ez a mennyiség jóval kevesebb, mint amennyit a piac a tegnapi erős kínálat után várt. Az árak esése így megállott és egyes minőségeknél még *szilárdulás* volt tapasztalható.

Árak: (szerdai zárlat.) I. uradalmi zsírsertés 92—94, I. szedett sertés 90—94, öreg sertés 72—80, angol tőkesertés 92—94.

Polgári gázálarcok forgalombahozatala.

A Budapesti Közlöny 122. számában ismertetett munka- és népgázálarcok árusításával foglalkozók részére a hatósági légoltalmi tanfolyam befejeződött. A munka és népgázálarcok egyelőre az alábbi bizományosoknál kaphatók:

Budapest:
»Igévé« Kft., V., Zrinyi ucca 7.
Haidekker Sándor rt., VI., Andrássy út 21.
Nagykovácsi üzletház, IV., Kossuth Lajos u. 9

Debrecen:
Sesztina Lajos vasnagykereskedés.

Miskolc:
Vargha Károly vaskereskedés.

Pécs:
Hamerli József Kft., vasnagykereskedés.

Szeged:
Bruckner Testvérek.

Székesfehérvár:
Fodor Jenő vaskereskedés.

Szombathely:
Szalai és Béres vaskereskedés.

SPORT

Két perc alatt kétmillió pengőt keresett a néger Louis

aki rekordidő alatt győzött Schmeling ellen

Az Est részletes helyszíni beszámolója a drámai lefolyású nagy meccsről

Newyork, június 23
(Az Est külön tudósítójától)

A fiatalság, lendület és támadókedv váratlanul gyors győzelmet aratott:

Joe Louis, a 23 éves néger bajnok, két perc és négy másodperc alatt technikai kiütéssel győzött a volt német világbajnok, a 32 éves Max Schmeling ellen.

Louis fölénye az első másodperctől kezdve nyilvánvaló volt, Schmeling egyik hatalmas ütést a másik után kapta,

az első percben háromszor zuhant a földre,

szédülten, tehetetlenül támolygott a kötelek között s nem volt képes semmi akcióra. Segéde, MacMahon, felismerte a helyzet reménytelenségét s hogy felét a hiábavaló további szenvedéstől megmentse, a ringbe dobta a törülközőt, ami a mecces feladását jelenti. A győztes Louis példátlan tiszteletdíjat kapott:

percenként egymillió pengőt;

a kétperces küzdelemért ugyanis 400.000 dollárt fizettek ki neki.

6000 rendőr vigyáz a rendre

A mérkőzés előtti órákban *Newyorkban nagy volt az izgalom.* A vendéglők és kávéházak, valamint a szállodák *telve voltak.* Az *Európa* és a *Hamburg* gőzössel 250 német érkezett, a *Queen Mary* angolokat és franciákat hozott, összesen körülbelül *30.000 idegen érkezett Newyorkba.* Haarlem, Newyork négernegyede valósággal *megszállás képét mutatta.* A vendéglőkben nem volt forgalom, mivel a messzi vidékről érkezett négerek csomagjaikkal együtt ott kaptak szállást.

Schmeling menedserének tilalma ellenére *repülőgépen* érkezett Newyorkba, pilótája Dick *Merril*, a híres óceánrepülő volt. Az óriási város rendőrsége megerősített szolgálatot tartott. *3000 rendőr irányította a forgalmat, 1000 rendőr ügyelt a Yankee stadionban a rendre, 1000 a kapuk előtt teljesített szolgálatot, 1000 pedig Haarlemben őrködött.* Végtelen sorokban, lassú iramban érkeztek az automobilok a város minden részéből a mérkőzés színhelye felé. A *Bronx* negyedben, ahol a stadion van, a forgalom a mérkőzés előtt *elképzelhetetlen* volt. Az időjárás megjavult, a hőség valamivel csökkent s a felhőtlen ég alatt *kis szellő* frissítette fel a közönséget.

A nagy ökölvívó est *pontosan kezdődött. 25 óriási Jupiter ívlámpa valósággal nappali fénnyel borította el a ringet.* A filmfelvevők a tribün tetején helyezkedtek el. Este ½9 óra után kezdődtek el a *keretmérkőzések.*

A nehézsúlyban Joe *Lubin* négy menet után pontozással győzött Bill *Comeskey* ellen. A közönség özönlése még mindig tart, amikor már a második mérkőzés következett. A tribünök zsúfolásig megteltek. A ring körüli első sorokban az előkelőségek foglaltak helyet, akik egymást baráti szokás szerint keresztnevükön üdvözölték.

Az amerikai köztársasági elnök fiai, *Elliot* és *James*, az egyes államok kormányzói, a híres filmcsillagok, a fehérszakállú szenátorok mellett *gazdag négerek* helyezkedtek el drágakövekkel gazdagon ékesített feleségükkel. Mivel a keretmérkőzéseket a közönség már únni kezdte, az első két mérkőzés után már *bejelentették a főküzdelem lebonyolítását.*

A stadionba pontosan 83.000 ember váltotta meg a jegyét.

A mérlegelés

eredménye a következő volt:

Schmeling 87.4 kilogram, *Louis* 90.1 kilogram. Az erős edzés következtében tehát mindkét ökölvívó *kissé lesoványodott.*

Drámai küzdelem, gyors összeomlás

A nagyszámú közönség nem valami meleg üdvözlésben részesítette az elsőnek megjelent négert, a taps akkor lett erősebb, amikor Schmeling magában bízva, mosolyogva megjelent és ellenfelét üdvözölte. Mikor a segédek az utolsó előkészületeket végezték, megjelentek az amerikai ökölvívósport kiválóságai.

Nagy tetszéssel fogadták Jack Sharkeyt, Toni Galentot, Jack Dempseyt, Gene Tuneyt, Max Baert, aki a mostani küzdelem győztesét kihívta, valamint az angol Tommy Farrt. A bemutatásnál Schmelinget és Louist a közönség újból ünnepelte. A mérkőzés bírája Arthur Donovan, a leghíresebb amerikai döntőbíró volt. Lélekzetfojtó csendben várakozott a közönség a mérkőzés megkezdésére, s élénk buzdítások között kezdődött az első menet. Senki sem sejtette, hogy a mérkőzés ilyen váratlan véget vesz.

Amilyen rövid, éppen olyan gyilkos volt a küzdelem. A bokszszakértők kezdettől fogva úgy találták, hogy Max Schmelingnek nincs kilátása a világbajnokságra, Joe Louis sokkal jobb náluánál.

A négert a reváns vágya hevítette, szeme szikrázott, mikor rávetette magát ellenfelére. Pörölyként döngette Schmeling fejét,

minden ütése jól talált

és a német bajnok csak egyetlen egyszer volt képes egy súlyos jobb egyenest beadni Louisnak a bal állára. A néger bajnok fel sem vette, megrázta a fejét, máris két ujabb csapást mért Schmeling fejére és állára, aztán egy hirtelen uppercut következett és Schmeling hátratántorodott. Jobbkezét védekezően arca elé emelte, balkarjával mintha egyensúlyozta volna magát, aztán egy hosszú ugrással ellenfele előtt termett, de ugyanabban a pillanatban

száján érte egy ütés,

úgy, hogy megindult a vére. Feje hátrahanyatlott, ez azonban nem tartotta vissza a négert az újabb csapásoktól és a ringbíró jónak látta, hogy intsen Louisnak: jelt adott a visszavonulásra.

Schmeling elterült a szőnyegen,

a számlálás pedig megkezdődött. Alig mondta ki a számláló az »egy«-et, a német bámulatos akaraterővel felemelkedett és támolyogva jött két-három lépést előre.

Most Louis ismét gyors jobb és bal horogütést helyezett el ellenfelének arcán és állán. Schmeling térdre rogyott, de nem terült el, csak valamivel később hanyatlott a földre. Ideje lett volna tizig valamennyire összeszednie magát, de nem használta ki ezt az időt, jobb könyökére támaszkodva felemelkedett, szájából ömlött a vér, mégis lábra állott, de

még fel sem emelhette öklét, arcát és állát újabb borzalmas csapás érte, mire hátratántorodott és elesett.

Ezúttal ötig számolt az időmérő. Donovan bíró odalépett Schmelinghez és hozzáhajolva kérdezte, hogy feladja-e a harcot. A német bajnok

nemet intett,

de felállani nem tudott. Egész arca csupa vér volt. Mind a két öklét a földnek támasztotta, így igyekezett felemelkedni, de visszahanyatlott. Schmeling ringsegéde, MacMahon, látta a helyzet reménytelenségét s bedobta a ringbe a törülközőt, Donovan bíró intett felemelt karjával:

Ez a győztes ököl!

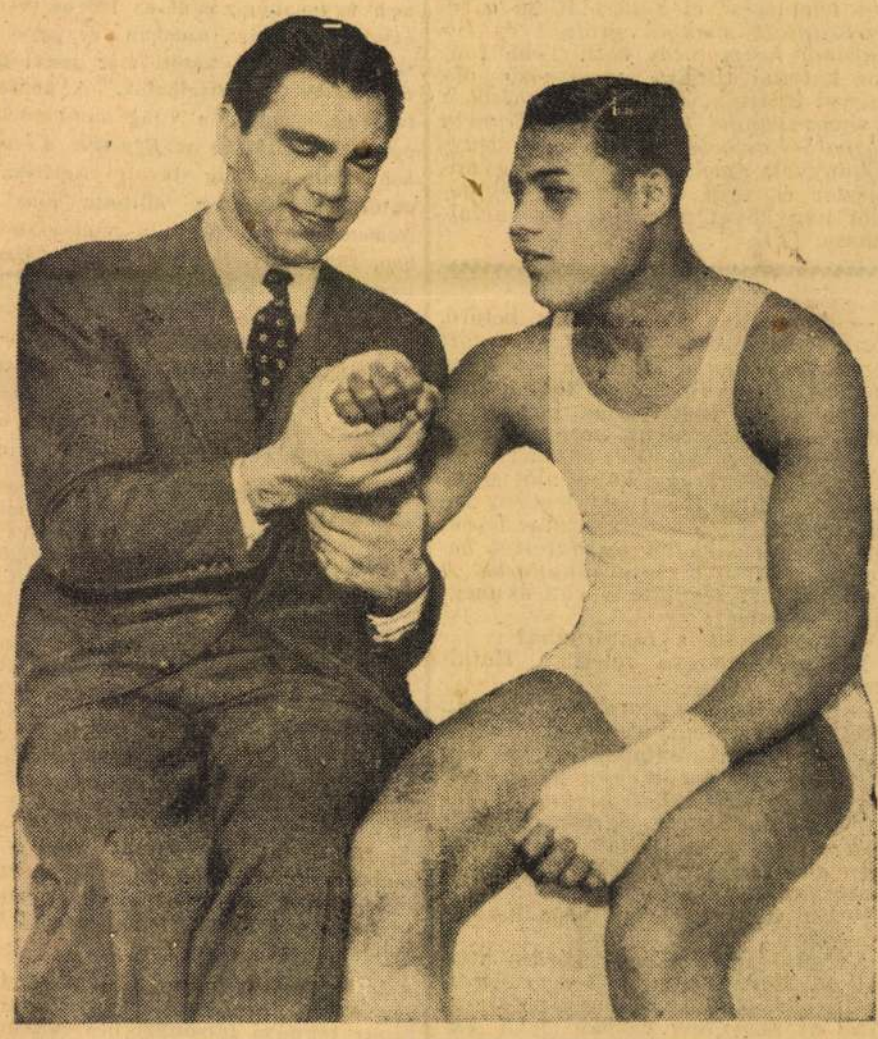

MAX SCHMELING JOE LOUIS HÍRES ÖKLÉT NÉZEGETI

SPANYOL
nyelvtanok – szótárak
magántanulásra
SCHIDLOF
közismert rendszerű 10 füzetben
Ara fűzve **6.—**, kötve **8.—**
Lingua zsebnyelvtan
Ára fűzve **2.—**, kötve **2.80**
Kéziszótár nindkét kötet kötve **6.—**
Kapható: Az Est könyvosztályában, Erzsébet körút 18-20.

1

2

3

IVAN MESTROVIC:

1. János evangelista (bronz). — 2. Pietà (bronz). — 3. Lázár feltámasztása (fa).

Képművészet
1942. 9. szám.

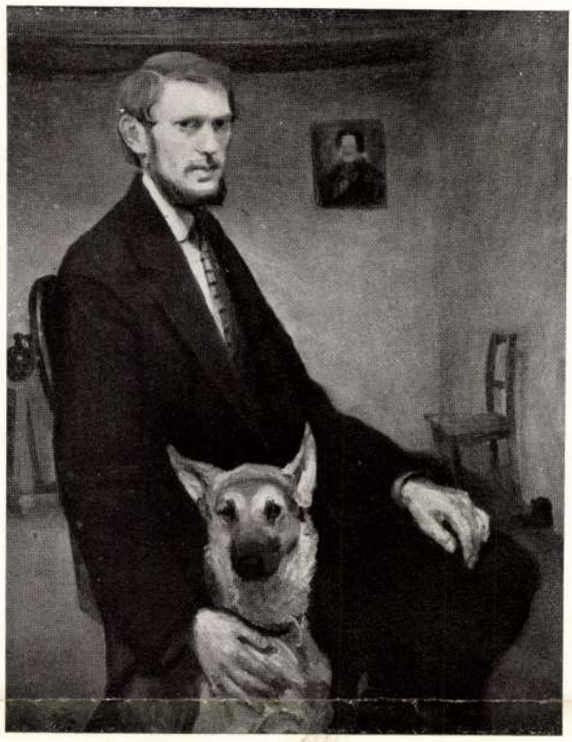

1

2

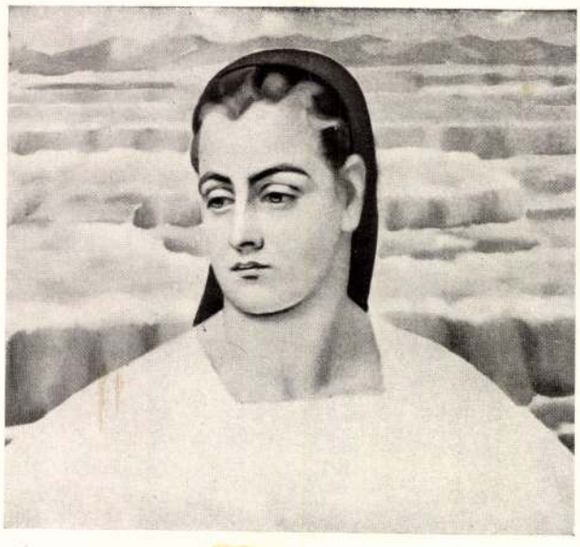

3

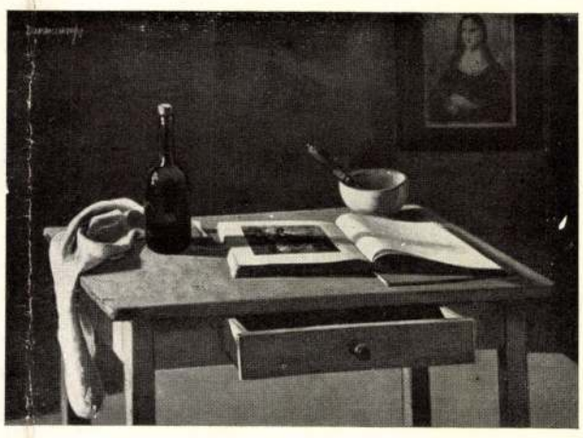

4

1. MIROSLAV KRALJEVIC (horvát): Önarckép. — 2. LUDO FULLA (szlovák): Jézus születése. — 3. VLADIMIR DIMITROFF (bolgár): Leány. — 4. RAFAEL DURANCAMPS (spanyol): Csendélet.

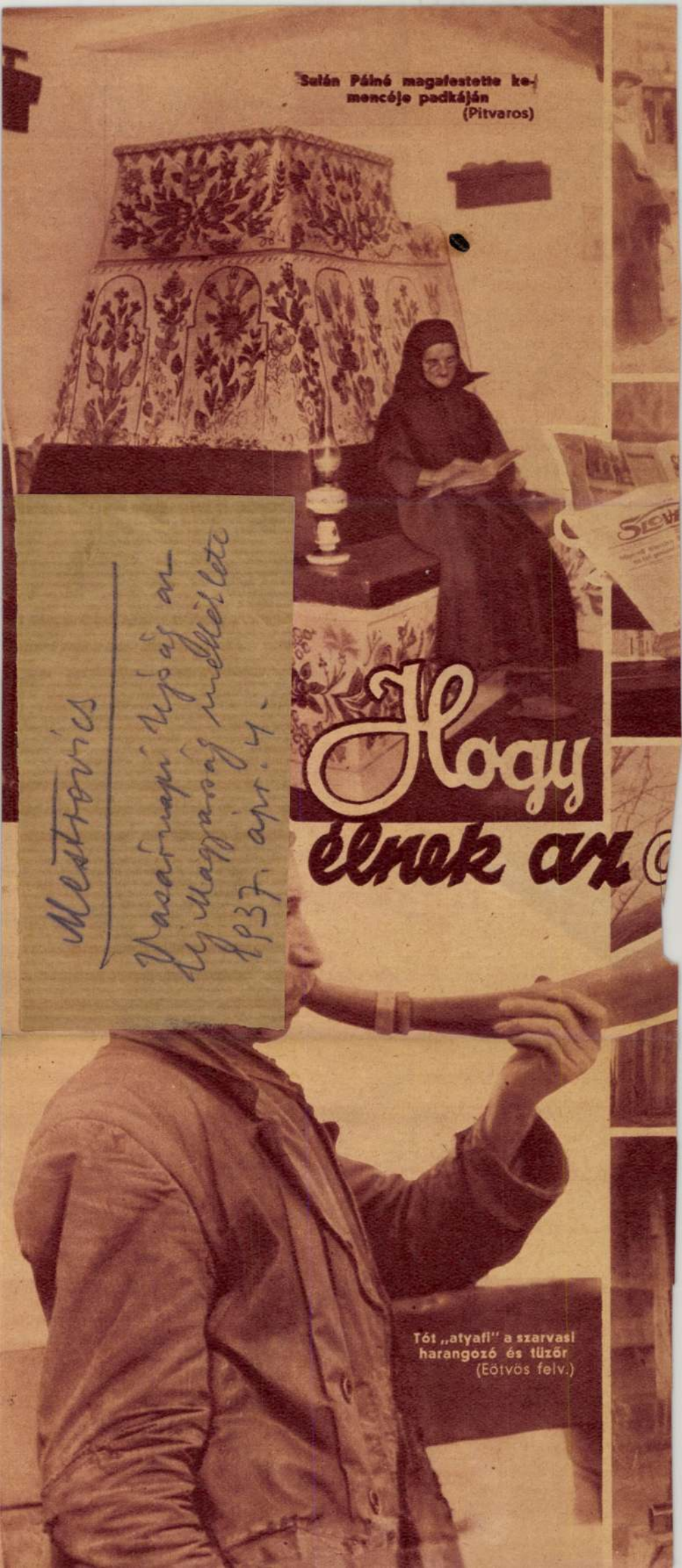

Salán Páinó magafestette kemencéje padkáján
(Pitvaros)

Hogy élnek az

Tót „atyafi" a szarvasi harangozó és tűzőr
(Eötvös felv.)

Mestrovics délszláv szobrászművész ALKOTÁSAIBÓL

Krisztus és a samariai asszony. (Fa.)

Anyám. (Márvány.)

Indián lovas. (Bronz.)

dia például hat híres épületét építette egybe, úgy hogy egy külön kis város az egész. Benne van a híres cremonai Palazzo Fodri, antik szobáival, csodálatos faragású mennyezetével, a cinquecento-beli antik asztalával és karosszékeivel; aztán a bresciai Pretura palotája, amelynek homályos, rejtelmes termeiben régi hímzések és régi hangszerek vannak kiállítva; Milánó a Villa Borromeot küldte el Rómába és a vitrinákban, többek közt Leonardo da Vinci skiccei, antik ékszerek, a negyedik századbeli Ferra-i korona várja, hogy az ember búvárkodjon közöttük; Pavia a Collegio Branda Castiglione hű másolatát, Monza az Arengariot, Bergramo pedig a Colleoni Bartolomeo-palotát építtette fel, hogy telerakja műkincseivel. Venezia elküldte a lagunáit, amelyeken — a vízbe épített házak között — gondolák suhannak el, hogy nem messze tőlük egy külön palotában, amelynek ormán a híres óratorony két bronzembere kongatja el az időt, bemutassa a rekonstruált multat, a híres velencei szalónokat, a Buccintorot, üveg- és csipke-iparát. És Piemonte, Emilia-Romagna, Umbria, Campagna, Sicilia, meg a többi régió, mind-mind külön ide másoltatta legszebb műemlékeit. A faenzai házban keramikai remekek készülnek az ember szeme előtt, Sulmona házikójában konfetti-cukorkákat készítenek, a nápolyi kiállítás pedig a nápolyi dalok híres Santa Lucia városrészét (amelyet időközben lebontottak Nápolyban) varázsolta ide a Piazza d'Armira, ahol ezelőtt egy esztendővel még tollbokrétás bersaglieri katonák gyakorlatoztak futólépésben. És itt osztériák, marionett-szinházak, kikötői lebujok várják az embert, hogy nápolyi népénekesek és mandolinosok szórakoztassák el. Pár lépéssel arrébb pedig Ragazzapoli — a gyerekek városa — kínálja a legszebb örömöket a gyermekvilág számára.

— Ó, ez nagyon érdekes lehet. Az ember akár itt Rómában végignézheti egész Itáliát!

— Hogyne, hogyne, ha... ráérne. Ha nem kellene még elsietnie az Angyalvárba, ahol a harmadik kiállítás várja. Ez a kiállítás pedig egymaga nem is egy, de vagy tiz kiállítás. Nem is beszélek magáról a Castel San'Angeloról, amely egymaga is egy múzeum, amellett hogy a földkerekség legnagyobb mauzoleuma. Mert hiszen ön nagyon jól tudja már, hogy Hadrián császár, saját tervei szerint, a maga temetkezési helyéül építtette és csak később használták fel várnak. Nos tehát, itt, ahol valaha többek között a Tosca híres Scarpiája kegyetlenkedett — ha nem is Puccini bűbájos melódiáira — itt most először is külön kiállítás őrzi emlékét a Rómában élt idegeneknek. „La Vita degli stranieri a Roma" ez a címe a kiállítás eme részének, amely közel ötven teremből áll. Minden országnak külön terme van. Még Peru, Mexikó, Argentina, Paraguay is képviselve van, Rómában élt nagyjainak emlékével. Az angolok — valami tíz teremben — dominálnak itt is. Utánuk rögtön a franciák és németek. Rajzokkal, szobrokkal, festményekkel, levelekkel, régi római Baederekkel, érmekkel, Walter Crane rajzaival, Turner grafikával, Lenbach, Lindström, Björnsohn, Thorwaldsen levelekkel, rajzokkal, érmekkel. A magyarok Markó képeivel, Ferenczy István szobraival, Attila vonatkozásu régi metszetekkel képviseltették magukat.

— Ezt okvetlenül megnézem.

— De meg kell néznie még, ugyancsak az Angyalvárban, San Marinonak külön kiállítását. Egy régi házat építtetett itt fel az operettek kis köztársasága. A konyhájában még ég a tűz a tűzhelyen, az asztalon még ott van a kártya, mintha a ház lakói éppen egy pillanattal ezelőtt távoztak volna innen. Az emeleten pedig — ó mennyi humor van ebben — a fegyvereit és

A római kiállításból

Mestrovics: Az özvegy

díszegyenruháit állította ki a vízcsöpp-köztársaság, történelmi jelentőségü okmányai között. Aztán ugyancsak a „Molle Adriána"-ban van a topográfiai kiállítás. VIII. Urbán pápa kaszárnyáiban, régi rajzokban és metszetekben bemutatják, hogy milyen volt hajdan Róma. A „panoráma" épületében pedig az ember kihajol az ablakon és lábai alatt ott terül el a hajdani Róma teljes pompájában, mintha csak a Janiculusról nézne alá egy csodaszép alkonyaton.

— És ez mind itt van az Angyalvárban?

— Ó, ez még csak a kezdet. Mert itt van még az alkimista műhelye rekonstruálva: rejtelmes műszereivel, lombikjaival és epruvettáival és titokzatos tűzhelyével, amely fölött egy óriási szalamander lóg. Csak éppen kezébe kellene venni a műszereit az alkimistának, hogy aranyat csináljon... És itt van még a műszaki katonaság kiállítása: a régi római légionáriusok útkészitő munkásságától kezdve a torpedókig és aknákig. Sőt már a repülőgép is belekerült a múzeumba. Külön termekben ott vannak az olasz hadsereg aviatikus martirjainak repülőgépei, úgy, amint a tragikus lezuhanás után találták őket. Csak éppen a halálra zúzott aviatikus tisztek kadaverei hiányoznak alóluk. De ehelyett arcképek és festett portrék őrzik emlékét azoknak, akiket a levegő Loreley-e az olasz hadseregből avatott mártirnak... Úgy tudom, hogy ilyen kiállítással még egyetlen nemzet sem dicsekedhet.

— Szomoru dicsőség... De ezzel aztán befejeződött az angyalvári kiállítás lajstroma?

— Dehogy! Hiszen ez mind csak az Angyalvár udvarán van. Magában az Angyalvárban pedig? Ott rekonstruálták III. Pál pápai lakosztályait. A hálószoba külön studiumot igényelne. Mellette ott van egy tizenötödik századbeli „gentiluomo" lakosztálya. Aztán itt van: egy régi borbélyműhely, egy régi konyha, régi orvosi műszerek és antik hangszerek kiállítása.

Uj Idők 1911. 36. sz.

A Lipótvárosi Kaszinó kibérli a városligeti tavat

Mühlbeck Károly rajza

A hajdani ékszerek kiállítása külön néhány terem. És ugyancsak külön kiállítás a kosztümök kiállítása, ahol üvegszekrényekben a tizennegyedik századtól kezdve, egész a tizennyolcadik század végéig az összes viseleteket bemutatják. Aztán itt van a keramikai kiállítás, az antik legyezők és órák kiállítása, a fegyverkiállítás. És végül itt van még, többek között, az antik patika. Ez maga egy kis remekmű. És ahogy belép ide az ember, egyenest a középkorba lép bele: a csodálatos, titokzatos műhelyben, vaskos fóliánsok és lúdtollas kalamárisok között egy hosszu, nyurga, ódon viseletü patikus keveri az orvosságot a fehér tégelyekben . . .

— Hiszen ha az ember mindezt alaposan meg akarja nézni, nem láthatja magát az Angyalvárat. A sok fa között az erdőt . . .

— Bizony igaza van. Benvenuto Cellini börtönét, Michelangelo gyönyörü kápolnáját, a régi földalatti olajtartókat, magát a titokzatos, hatalmas Angyalvárat igen-igen kevesen fogják látni ebben az esztendőben. Annál kevésbbé, mert hiszen nem is érnek majd rá. El kell még sietniök a negyedik kiállításba, az archeológiai kiállításba is, a Diocletian-termáiba. A hajdani császári fürdők romjaiban rendezték ezt be és az egykori római birodalom minden provinciája képviselve van itt, az illető helyen talált kőemlékek gipsz-másolatával és az ékszerek galvanizált másolataival. Ez volna a negyedik kiállítás. Az ötödik pedig az „Ara della Patria", a hatalmas nagyságában valóban antik méretü Vittorio Emanule II. emlékmű, amely közel harminc esztendei munka után végre most elkészült és pünkösd vasárnapján ünnepiesen átadja a király a nyilvánosságnak . . .

— Kezdek szédülni! Rettenetes, mennyi látnivaló . . . De ön hat kiállítást mondott. Melyik a hatodik?

— A hatodik — ó, üdítő oázis a szemnek — nem annyira látnivalóval szolgál, mint inkább hallani valóval. Ez a zenei kiállítás a Teatro Constanziban, ahol egymásután bemutatják a régi neves olasz zeneszerzők müveit, Bellini, Donizetti, Rossini, Buchielli operáit, tizenhatodik századbeli olasz melodrámákat, régi velencei operákat a tizenhetedik századból, mindezt pedig fölváltva Caruso, Bonci, Kaschmann, Storchio, Annato, Ruffo Titta, Stracciari részvételével.

— Istenem, én imádom az olasz operákat, de már magam is attól tartok, hogy ide aligha jutok el. Nappal annyi mindent kell megnéznem, hogy esténkint bizonyosan holtfáradt leszek és inkább lefekszem, semhogy Operába menjek.

— Hiszen itt van a baj ezzel a kiállítással: annyi mindent nyújtanak, hogy a napnak legalább is hatvan órából kellene állania, hogy az idegen egy hónap alatt is megnézhessen mindent. Most beigazolódik megint az a régi mondás, hogy a kevesebb, az sokszor több. De még jobb lett volna, ha még a kevesebb helyett is egyáltalán semmit sem adtak volna.

— Nem értem.

— Nézze, kérem, én római vagyok. És igazán szeretem a szülővárosomat, Rómát. És mégis azt mondom — sőt éppen ezért azt mondom — a legnagyobb vétek volt a cittá eterna ellen, sőt egyenesen valóságos megbocsájthatatlan merénylet Róma ellen, hogy ezt a világkiállítást itt rendezték. Rómának, hál' Istennek, semmi szüksége sincs már arra, hogy a rendesnél még több idegen jöjjön ide évenkint. Jön ide úgyis elég. Vonzza őket a Tiberis két partja: az egyiken a Vatikán, a másikon a Forum, Colosseum, Capitólium. Ellenben hány olyan gyönyörü olasz város van, amely igazán rászorult az idegenre, de ahová alig járnak, mert „nincs divatban". Hát egy olyan várost kellett volna most „divatba hozni" azzal, hogy ott rendezik ezt a világkiállítást. Van annyi ilyen nagyobb városunk — sajnos — hogy bőven válogathattunk volna akár tíz-tizenöt között. És ott ez a világkiállítás pompásan érvényesült volna, nem konkurrált volna magának az illető városnak egyéb látnivalóival, nem fárasztotta és kábította volna el úgy a gyanutlan idegent, mint most Róma és főként nem lett volna olyan végzetesen nagy baj, ha az illető várost ki is forgatja egy időre karakteréből, mint aminő vétek az Rómával. És amellett anyagilag nem is károsodott volna Itália, ha Róma nem féltékeny egy másik olasz városra, mert hiszen az idegenek adója azért Olaszországnak jutott volna így is. És nekünk megmaradt volna Róma a réginek, annak ami Rómában Rómát jelenti és nem teszi hasonlatossá bármely internacionális metropólissá. Mert higyje meg, ez a mai Róma, ebben a világkiállítási bábeli zürzavarában, igazán nem az, amelyről Balzac azt mondta egykor: „Két órai álmodozástól, a Tiberis partján, tudósabb leszek, mint akár két esztendei alapos studiumtól." És Moltke sem mondaná el a mai Rómáról azt, hogy: „Milyen gyönyörüség reggel végigsétálni Róma utcáin! Elnézem a halmokat, elhallgatom a harangok szavát . . . és utána megerősödöttnek, vidámnak érzem magam és frissült erővel fogok munkámhoz!" Ma semmi sincs meg Róma régi harmóniájából. Vásári forgatag, mutatványos bódék között: ez ma Róma élete. Aki idegen eddig megfordult Rómában, az még mind megszerette ezt a várost és a földkerekség leggyönyörübb, legérdekesebb és legkellemesebb városának vallotta. Most? Most senki sem fogja megszeretni, mert ez nem is Róma. Egy nagy hotel és egy nagy búcsús vásár. Az igazi Rómát sikerült egy-két évre eltemetniök. És a rómaiakat, a benszülötteket kiüldözniök . . .

— Igen, valami nékem is föltünt. Sehol sem látok gyerekeket. Pedig, emlékszem, milyen szépek voltak mindég a római gyerekek, a Pincion, a kis szamárfogat körül . . .

— A gyerekeket magukkal vitték a szülők. Aki csak tehette, megszökött Rómából, a római bennlakók

Jubiláris olasz levélbélyegek

576

1907. november 17.

Számvevőségnek: Wosinszky Mór veszprémi utiszámlája érvényesítés végett áttétetik (886/1907.)

Mestrovics Iván

Hollandia 5. 245.

Dobra a

ORSZ. MAGY. SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM · BUDAPEST, VI. ARÉNA-ÚT 41. ·

Mestrović Ivan

Művészeti Lexikon

494. l.

615. Bartolomeo

~~Született~~ Velencében 1669-ben, ~~me~~

A Caesar gara

Ez a kép azt a jelenet

Jézus ~~beszédében vrágye~~

Balra all Krisztus

a mint néki a ~~garast~~ tízest m

mintha beszélne s ba

ta ovulik, piros könt

van csavarva. A pi

pedig szürke kabátot

ketten derékon alól és

Vászon, méret

Pyrker János

Tassátok meg nekem az abó pénzt!"

59

TIBOR

ÉVEL

DÖN

3

SZE BER

I NYOMDA

1961.

Mašić Branko: Zenei és dallam-motívumok Mestrovic Iván műveiben. (Német és olasz kivonat. P. 23.) Szépmívészet 2. évf. p. 4–7. a t. [6 kép.]

REDIGIERT VON ODÖN MARIA

ADMINISTRATION: KGL. UNG. VERSITÄTSDRUCKEREI, BUDAPEST MÚZEUM-KORÚT 6.

JAHRESABONNEMENT RM. 20.

TA

Kiss Pál: Marosvásárhely .....

Dr. Dercsényi Dezső: A középkoru magy falu temploma .....

Dr. Héjjas János: A Szépművészeti Múzeu XV. századi német fametszetei.....

1

Meštrović Ivan

A horvátok története
c. 2 obra refr.

Európa. 1943. 1. sz.
57. l.

lyomán, aki közzétette az 1430, 1460,
cheni magyar kápolna javairól szóló
A leltárakban a magyar kincsek több-
ét nagy címer azonban csak 1657-től
könyvnek már semmi nyoma a leltár-
ötését díszítették. A négy kis címer
és a hátoldalát.
vöstárgyakat. A két gyertyatartó ara-
ttetsző zománccal az Anjou-magyar
k. A gyertyatartók felépítése eléggé
:k, míg a zománcozás olasz ízlésűnek
ról tanuskodnak az ereklyemutatók is.
megtalálni ma is Nagy Lajos címerét
míg az egyik kristály ereklyetartórész
díszített, hatoldalú pikkelyes torony
zintén kristályból készült, melyet a

ek. A két kisebb Nagy Lajos teljes
pajzsra támaszkodó koronás sisakot,
ágó strucc áll. A pajzs pólyái vörös,
mánc mezőben állanak. A lengyel
ezüst sas. A pajzsra támaszkodó

< Mestrović >

vód
k

Vayer Lajos ifj:

< >

Élet 1939. 30. 7.

1910.

Han.
czképe.

mbenézve és talapzatra helye-
an ábrázolva. Jobb kezében ima-
utium meg szerzetesi egyenruha.

LIGIOSISSIMO PATRI
R.
ovinciae Germaniae Quinta vi
Generali nec non Patri Priori Vien-
mera Beneficia ad eo accepta
tiae et Gratitudinis obtulit
Conventus Posoniensis.

culpsit Posonij.

:17.3 cm.
30-án Havas Samutól 15 K-án (658-910).
6 sz. nyugtára.-- Elszámoltatott 1910.
t.

1796

Meštrović Ivan

lásd

Csánky: A XIX és
XX. sz. külföldi
mesterei.
Bp. 1939, 107 l.
Szépm. Muz.-Gal.

Mestrovics Iván

Nobrán

mil 1883 Otavi-
ieben.

Cred
z

Mihályi Ernő dr:

Az expressionista
nobrázat.

Pannonhalmi Szemle

1942. 31—32, 33. l.

Szobrász

Csillagász

Földrajztudós

Newton

A haldokló Lavater

Bűnbánó Magdolna

Judith

Kleopatra

Gea

Artemisia

Vulcanus

Diana

Faun és Ámor

Pásztorleány

Pásztorfiú

Gyerek kutyával és kecskével

Játszó gyerekek

Győzelem

Mestrović Ivan

Művészet Lp 10. 94, 224
– 1911. 356
– 1912. 412

Magyar Művészet
1925. 59
1926. 251, 420.

Mestrovic Ivan

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. 59
1926. 251, ~~270~~ 420

jellegzetes alakú fehérjekristályokat és gömbölyded globoidokat tartalmaznak.

Aleuta-szigetek. 1750 km hosszú szigetlánc Alaszka-félsziget és Kamcsatka között; a Behring-tengert és a Csendes-óceánt választják el. Az Egyes. Államok birtoka.

Alexander *Bernál* (* 1850). Egyet. tanár, filozófiai író, publicista. Számos újságcikk, esztétikai tanulmány és kommentár mellett főbb művei Kantról, Diderotról és Spinozáról szólnak; lefordította Kantnak A tiszta ész kritikája c. munkáját, szerkesztette a Filozófiai Irók Tárát, a Középiskolai Tanáregyesületi Közlönyt és az Athenaeum c. folyóiratot.

Alexandra Teodorovna (1872—1918.). II. Miklós cár felesége. A hesszen-darmstadti hercegi család sarja volt. 1894-ben ment férjhez. A szovjeturalom alatt Jekaterinoszlávban, 1918. júl. 19-én családjával együtt meggyilkolták.

Alexandria. Az arab Iskanderie, kikötőváros Egyiptomban, 445.000 l., a Nilus-deltának az eliszapolódástól mentes helyén. Nagy Sándor alapította Kr. e. 331-ben. A Ptolemaiosok alatt könyvtáráról és iskolájáról volt híres. Kr. u. 661-ben megszállták az arabok és azóta jelentőségéből veszített egészen 1820-ig, amikor hatalmas fejlődésnek indult. Kiviteli cikke: gyapot, búza, rizs és cukor. Lakosságának ¼-e európai.

Alexandriai filozófia. A görög bölcseletnek és a keleti misztikának keveréke. Virágzik a Krisztus születése körüli századokban Alexandriában. Főképviselője a zsidó Philon.

Alexandriai iskola. Mintegy 8 évszázadra terjedő tudományos törekvések foglalata (Kr. e. 3—Kr. u. 5.), melyeknek otthona a Ptolemaeusok alapította alexandriai múzeum volt. Többek között ide tartozott a mathematikus Euklides, a csillagász Eratosthenes és Hipparchos is.

Alexandriai könyvtár. Megalapítása a Ptolemaeusok nevéhez fűződik. J. Caesar idejé-

főherceg fia. Jogi tanulmányokat folytatott, majd a magyaróvári gazdasági akadémiát végezte és nagyobb külföldi tanulmányutakat tett. A világháborúban az olasz fronton harcolt, a kommunizmus után a gyermekvédelem fejlesztése körül szerzett érdemeket. Az ifjúsági vöröskereszt mozgalom fővédnöke. A cserkészmozgalmakban is vezetőszerepet játszik.

Albrechtisták. Amerikai evangelikus felekezet. Alapítója Albrecht Jakab (1759—1808). Tanai és szervezete sok közös vonást mutat a methodistákéval.

Albrechtsberger, *Johann Georg* (1736—1809). Zeneszerző, zenepedagógus. Becsült, híres tanár. Templomi karmester. Számos egyházi zeneművet írt. Tanára volt Beethovennek.

Albula. 1. Az Alpok egy darabja, a 2313 m magas A. hágóval. — 2. A. kis folyó a svájci Graubünden kantonban. — 3. *A. vasút.* Thusis és St. Moritz közt Európa egyik legmagasabb hegyi pályája. Alagútja 5866 m hosszú.

Album (lat.), emlékkönyv; vers- v, novellagyüjtemény.

Albumin, l. *Fehérje.*

Albuminátok. Ú. n. denaturált fehérjék. (L. o.) Akkor keletkeznek, ha a forralással v. erős alkohollal kicsapott, oldhatatlanná lett fehérjéket lúgban oldjuk fel.

Albuquerqu. (1453—1515). Portugál tábornok, Nagy Emánuel király szolgálatában India alkirálya lett (1508) és elfoglalta 1510—1515 között Ceylont, Goát, Malakkát.

Álca. A lárva rossz magyar neve, (L. o.)

Alcantara Péter, *szent* († 1562). Franciskánus, a szegénység és imádság nagy kedvelője, egy ideig sz. Terézia lelki vezetője. Ünnepe okt. 19.

Alcantara-rend. A spanyol Alcantara városban 1179-ben a templomosok mintájára keletkezett lovagrend.

Alcazar. A Spanyolországban levő régi arab

végén a pap a
jelenlevőket.
jót kér számá
Áldásy *Anta*
bpesti egyet. t
Társulat elnök
leg Zsigmond
rának kutatój
egyházszakadá
(1896), Zsigm
és Velencéhez
császárrá koro
(1924). A Tur
kesztője.
Aldehyd. (*A*
szerves kémiai
koholokból hi
nek. Ez az átal
hatására köve
metil A. (form
A. képződik.
értik. Kelleme
oxidáció ecetsa
nek is nevezik.
Aldermann.
ban rangban a
tisztviselőt ne
Aldina. A X
minden olyan
Velencében lak
tól származik.
igen tetszetős l
Aldobrandini
III. sz.-i kivál
másolata, lak
Azelőtt Aldobr
a vatikáni kö
Áldomás. A
vezérek a h
«aldamas»-t cs
áldozták fel. Á
volt, később
tette, majd is
ülése után, leg

Meštrović Ivan

Sidló Ferenc: Meštrović Ivan művészete. Magyar Művészet 1936. 167–171. l. Képekkel.

Neuhaus Ivan

Viola Forms : Neu-
haus Ivan composer.
Harper-Adelphi 1973 c.
167 - 171 l. Reprint.

Mestrovics Ivan

Mestrovics. Irta Kállai József, Budapesti Hirlap, szept. 2.

1911

(Művészet 1911. 356. l.)

2155-909-27

Tört. Képcs.

876. Keretek.

5 darab természetes szinű tölgyfakeret belül aranyozott keskeny léczczel.

Méretei (40:27.5 cm. a belső világitásnak) és a teljes nagyságnak 47.5:34.5 cm.

Becsértéke per 6 K.....30 K

Mestrovic Ivan

Ivan Mestrovic. Irta Ludwig Hevesi. Pester Lloyd, jan. 22.

1910

(Művészet 1910. 94. l.)

GELB MALVIN
ÉLŐVIRÁG-TERME

Főüzlet: IV. Muzeum-körut 23-25.
Telefon: 85-6-09 és 85-3-75.

Fióküzletek:
VI., Andrássy-ut 7. — Telefon: 22-8-55.
VI., Teréz-körut 10. — Telefon: 25-1-03.
V., Lipót-körut 24. — Telefon: 12-0-80.

T. C.

Közel jövőben megtartandó es
éve fennálló élővirágkereskedésemr
figyelmét felhivni. Cégem az országb
nagyobb és az esküvőre szánt csokro
mint diszitések készitésében speci

Ajánlom:
menyasszonyi csokraimat válogato
rendű fehér rózsákból, szegfükből,
sal és narancsvirággal, értékes cs
szalagdisszel, a legutolsó divat
összeállitva.

Koszoruslányi (nyoszolyólány
raimat élő friss virágból, finom
disszel, divatosan elkészitve.

itüntetve 1931 évben.

Mestrovics Iván

Irod.

Az Est 1912 nov. 20.

(Mi lesz a Herb ágyú-
zsákmányból. — Mestro-
vics Ivánról.)

(Müvészet 1912. 412. l.)

5 kr 10 kr 20 kr

10 kr

r

5 kr 10 kr 20 kr

Mestrović Ivan

Írta

Fénnes Beck Vilmos:

Mestrović Iván.

Nyugat. 1910. ápr. 1.

(Művészet 1910. 224. l.)

Mestrović Ivan

Ed Dict III 11. l.

Dalmáciában született.

Mestyán Tibor

M.D.

Városábrázolását mutatta
be a kiállitáson.

Artner Tivadar: Egyszerű kiállitás és tanulságai
Élet és Irodalom, 1962. julius 7 – 8 kap.

GYŰJTŐK
SAMMLER
&
SAMMLUNGEN
GYŰJTEMÉNYEK

Hilton

A „Gyűjtők és Gyűjtemények"
tisztelettel meghívja Önt és Családját
a szerkesztőség köré csoportosuló
képzőművészek kiállítására

MÉS-ZÁROS István
RIEGL Brigitta
Volker SCHWARZ

1999. június 3-án (csütörtök) 18 órakor a Hotel Hilton Budapest Dominikánus Kerengőben.
A tárlatot megnyitja: DOBAI Péter író
Legyen a vendégünk egy pohár pezsgőre is!

Megtekinthető: június 3-tól 15-ig, 9-22 óra között
„Tárlatvezetés": naponta 15-19 óra között
PR-kontakt: Szalóky Anna (30) 2020-914

(Vendégeink a parkolócédulájukat távozáskor lepecsételtethetik a recepciónál, amely díjtalan parkolást biztosít.)

Hotel Hilton Budapest
DOMINIKÁNUS KERENGŐ
1014 Budapest, I. ker., Hess András tér 1-3.
Telefon: 488-6600 Recepció: 214-3000 Fax: 488-6644
E-mail: hiltonhu@hungary.net

További információ: Gyűjtők és Gyűjtemények
1095 Budapest, Gabona u. 2., Tel./fax: 218-1298
E-mail: irastudok@.mail.tvnet.hu

1999. június 3-án (csütörtök) 18 órakor

Més - záros István

Martino
GALLERY & CAFÉ
Budapest

és Martinovics Kátya
tisztelettel meghívja
Önt és barárait

Més-záros István műképző

KAMARA-KÉPLET 1980-2000

című kiállítására.

Bevezeti: Dobai Péter
József Attila- és Balázs Béla-díjas író,
a Magyar Köztársaság Babérkoszorús költője,
a Magyar Művészeti Akadémia tagja.

2000. november 23. (csütörtök) 19 óra

Közreműködik: Manja Ristić
a Belgrádi Zeneakadémia végzős hallgatója
hegedűn (az Erupcija zenekar tagja).

Megtekinthető december 10-ig
naponta 10-20 óra között
(vasárnap zárva).

Martino Gallery & Café
1052 Budapest, Galamb utca 5.
Telefon/fax: 338-2880

Més-záros István (1959. október 3. Miskolc). – Diploma: Tanárképző Főiskola (Eger, 1984). Művészeti vezető, kreatív igazgató: FMK; Young & Rubicam, NovoFilm (1986–96). Jelenleg a Gyűjtők és Gyűjtemények művészeti magazin főszerkesztője. – Irodalom: Magyar Műhely- (1985-től) és JAK-tag (1990–95). Antológia: Médium-Art (1990), Válogatás a 20. századi vizuális költészetből (1998). Művészeti szakíró. Verseskötete: mox nox (1996, Magyar Műhely). – Képzőművészet: Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége (1990-től), Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete (1989-től), Magyar Festők Társasága (1995-től), Fiatal Képzőművészek Stúdiója (1985–95). Díja: 8. Nemzetközi Festészeti Nagydíj (Lettország, 1990). Önálló/csoportos kiállítások Magyarországon, külföldön (1980-tól). Művei magán- és közgyűjteményekben is megtalálhatóak.

Műterem: 1064 Budapest, Rózsa u. 95.
Tel.: 332-5485 Mobil: (30) 211-4159.

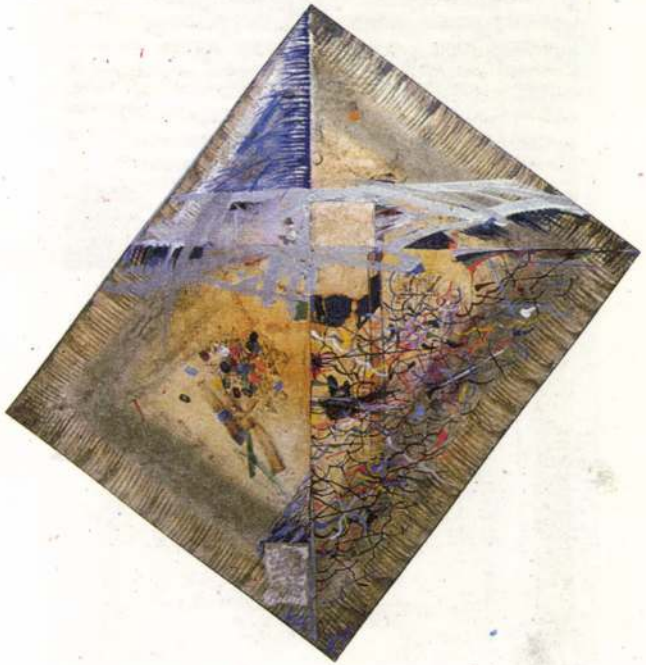

István Més-záros: 03.10.1959. (Miskolc, Hungary) 1984: Diploma. 1986–96: Art Director, Creative Director (Young & Rubicam Hungary, Novofilm). 1998: Editor-in-Chief Collectors & Collections Art Magazine. – Literary: publications member of several literary organizations. Published in numerous literary publications Books 'mox nox' (1996, Hungarian Workshop). – Fine Arts: members of significant Associations of Hungarian Artists. Prize: International Grand Prize for Painting (1990, Latvia). Exhibitions: numerous solo and group exhibitions is Hungary and abroad. His works can be found in both private and public collections.

Készült a Gyűjtők és Gyűjtemények és a Brizzo Kft. Tel.: (218-1298) támogatásával.

Més-záros István

K A M A R A
K É P L E T
1 9 8 0 – 2 0 0 0

„Oral History" –1993–96

A SÖTÉTSÉG SUGARAI Més-záros István egyszerre és intenzíven használja – helyesebben: erőszakolja vásznaira! – az összes lehetséges színt és színárnyalatot, amit az emberi szem egyáltalán befogadni, „immanentizálni" képes. A színek sokasága azonban nem egymás „mellett", nem ötletszerű esetlegességben, ellenkezőleg: látványuk erős együtthatása szintézisbe, vizuális jelentés-integrációba emelkedik – ha tetszik, szárnyal! – a tisztító, ugyanakkor nyugtalanító, félelemmel (is) felkavaró, vonzatos, paradigmatikus összhatásban. (1999) - Dobai Péter József Attila– és Balázs Béla-díjas író, a Magyar Köztársaság Babérkoszorús költője.

Prozódia I-II. –1979/80–95

STRAHLEN AUS DER DUNKELHEIT István Més-záros benützt – besser gesagt zwingt auf die Leinwand! – gleichzeitig und intensiv alle möglichen Farben und Farbtöne, die das menschliche Auge überhaupt wahrzunehmen, „zu immanentisieren" imstande ist. Diese Farbenvielfalt erscheint aber nicht „neben"-einander, in einer launenhaften Eventualität. Ganz im Gegenteil, die starke Zusammenwirkung ihres Anblicks erhebt sich in einer Synthese, in einer visuellen Bedeutungs-Integration durch die reinigende, gleichzeitig aber beunruhigende, (auch) mit Angst erregender, paradigmatischer Gesamtwirkung. (1999) – Péter Dobai, Schriftsteller, József Attila- und Balázs Béla-Preisträger, Lorbeerblattgekrönter Dichter der Ungarischen Republik.

Költők falansztere, kettő –1996

KÉPCSARNOK A munkákon szereplő versláb, mint állandó motívum néha teljesen organikussá válik, már nem uralkodik el a képmezőn, de mint az értelem horgonya, mint egyensúlyteremtő elv mindenhol szerepel. A gesztusok spontán, kontroll nélküli csapongása között is előbukkan a jambikus-jel, mely nem engedi a végső elmerülést a gomolygó érzelmek világába. (1996) – Gaál József Munkácsy-díjas grafikus; művészeti szakíró.

PICTURE MARKET The iambic sign appearing in the works as a constant motif sometimes becomes totally organic, without ruling over the picture field, but rather as the anchor of sense, as a balance-creating principle. Even amongst the spontaneous, uncontrolled ramble of gestures, one finds the iambic sign, which does not allow for the final sinking into the world of turbulent emotions. (text from 1996) – József Gaál graphist, artcritic; Munkácsy-Prize winner.

Die **Österreich-ungarische Freundschaftsgesellschaft,**
die **md studio** Galerie,
das Magazin **Sammler & Sammlungen**

lädt Sie und ihre Freunde zur
Ausstellungseröffnung von

István Més-záros, Brigitta Riegl, Volker Schwarz und Zlutain

am **1. April 1999, Donnerstag,**
zwischen 17 und 19 Uhr herzlich ein,

ebenso zur Präsentation des Albums
Wien – Budapest 2000
mit den Beiträgen von **Gyula Hernádi, Gerhard Tötschinger, János Kalmár** und **András Szebeni**, der unser Gast sein wird.

Anschließend ungezwungene Gespräche bei gutem Wein.

Ausstellungsort:
MEGA CENTER
1062 Budapest,
Andrássy út 97.
Tel./fax: 351-3646

GYŰJTŐK
SAMMLER
&
SAMMLUNGEN
GYŰJTEMÉNYEK

A **Magyar Osztrák Baráti Társaság**,
az **md studio** Galéria
a **Gyűjtők & Gyűjtemények** magazin

szeretettel meghívja Önt és Barátait
1999. április 1-én, csütörtökön,
17-19 óra között

Més-záros István,
Riegl Brigitta,
Volker Schwarz
és Zlutain
képzőművészek kiállítására,

valamint a
Bécs – Budapest 2000
című album bemutatására,
melynek szerzői: **Hernádi Gyula,**
Gerhard Tötschinger, János Kalmár
és **Szebeni András**, aki vendégünk is lesz.

A programot baráti beszélgetés
és koccintás kíséri!

Kiállítás helye:
MEGA CENTER
1062 Budapest,
Andrássy út 97.
Tel./fax: 351-3646

GYŰJTŐK
SAMMLER
&
SAMMLUNGEN
GYŰJTEMÉNYEK

Mész György (Mess János György) M.D.K.

Salai irodalmi kőfaragómester faragta a piarista rendház földszinti márványportáléit, Fellner Jakab tervei szerint, 1768-ban. 1766-1795 között.

46

Dr. Dornyai Béla: F. Fellner Jakab Salai működéséről

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1930. 64. köt. Havi füzetek, VIII. évf. 3-6. sz. 46. old.

Mész (Mess János) György M.D.K.

tatai kőfaragó, fennmaradt szerződései (1780. aug. 24. - 1781. márc. 17. - 1781. máj 5.) ertelmében Pápán is dolgozott.

Dr. Dornyai Béla: F. Fellner Jakab tatai műépítészről

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1930. 64. hót. Havi Füzetek, VII. évf. 3-6. sz. 46-old

M.D.K.

Mész (Mess János) György

tatai uradalmi kőfaragó
műve a tatai piarista-kápolna
ajtajánál belül álló és vörös már-
ványból faragott, hatalmas kag-
lós szenteltviztartó, 1768-as
évszámmal s a donátorok nevei-
vel

46

Dr. Dornyai Béla: F. Fellner Jakab
tatai építőművészről

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.
1930. 64. köt. Havi Füreter, VII. évf. 3-6. a.
46. old.

Mesz György János

a tatai uradalom
kőfaragómestere

l.

Dor Fellner

10, 11, 12, 22. l.
24. l. 26. l.

Mesz György

szobrász

a tatai rk. pléb. templom szószéke fenti

tól XVIII sz.

Polgárdy Géza

Vértes hegység kalauza. Magyarország utikalauzok.

3. sz. Bp. 1939. 95 l

Mesz György János

kőfaragó

l.

Dornyay Béla dr

Fellenthali Fellner

Jakab tatai építő-

művészről. Bp. 1930

10 l.

11 l.

12 l.

22 l.

24 l.

Telkibánya, typ

₮3

Mesz J. Gy

tatai uradalmi kőfaragóm.

a tatai plébánia templom áttörtmüvü vörösmárvány áldoztató ráczsának mestere Dornyay vélemenje szerint.

Ugyanilyen ráczsa Békesfehérvári Hékes-egyházban és Salzburgban.

Dornyay Béla dr. Tata és Tóváros 1848-ban

Tata. 1938. 56. l.

Mesz György János
nobrain
tatai templom
irod.

Dornyay Béla dr

Tata műemlékei
Rados és Szőnyi
könyveiben.
Tata 1934. 19. l.

Mesz György kőfaragómester

1769-ben rendbehozta a tatai majolika gyárat 142 ft. 90 5/6 krt kapott éte 230 old

Mihalik Sándor: Adalékok a régi magyar müvészi kerámiagyártás történetéhez. 225.o.

Folia archaeologica. XVI.1964. Képzőmüv.Alap Kiadóváll. Bpest

Mesz György Kőfaragó

A tatai „majolika farekas gyár" építésénél az akkori legszebb díszkapukat (o piaristáktétis) készítő kőfaragó ~~14~~ 54 frtot kapott 1761-ben 229 old

Mihalik Sándor: Adalékok a régi magyar müvészi kerámiagyártás történetéhez. 225.o.

Folia Archaeologica. XVI.1964. Képzőmüv.Alap Kiadóváll. Bpest

Kassa

Mész ötvös Sámuel, 1697

Arch.Közl.1899. XXI. 296

Mesz György - János kőfaragó,
Tatán dolgozott.

Archaeologiai Értesítő
XLIV., 1930., 266.

Dornyay Béla: Fellner Jakab
építőművészről.

ÉS (Mész) György marványfaragó

1769 körül: Tata, piarista kollegium oltármenza

A vártól a városig. Tata, 2004. 99.

.....

.....

.....

.....

ljesítménykövetelményt meghatározó és a

Bardoly István.....

.....

MÉSZ György márványfaragó

1840-ben a kollégium lépcsőház márvány munkáin dolgozott + egyéb munkák: parista kápolna szentelt-viztat'ja, vörösmárvány oltár

HEGYI Ferenc: Uj adatok a tatai piarista kollégium XVIII. századi történetéhez. = Piaristák Magyarországon 1642-1992. Bp., 1992 112.p.
113. p.

Mesz György János

fontos életrajzi a-
datok

Dor Fellner

22. l.
jegyzeté-
ben

Mész Sámuel

Kassai ötös

ivód

Kemény Lajos

Nemes Kassai lakosok 1708-ban

Turul. 1907. 199. l.

III. 1.– 329. l. ——— u. o., 1875

IV. 1.– 304. l. ——— u. o., 1875

V. 1.– 289. l. ——— Budapest, Franklin Társulat 1877

VI. 1.– 329. l. ——— u. o. 1877

VII. 1.– 426. l. ——— u. o., 1877

VIII. 1.– 385. l., egy térkép ——— u. o., 1877

Mész Sámuel

ötvös

1710. Kassa

Wickpostis

30.l.

Szombathely h. n. II. 127

Mész (Moesz) ötvös Sámuel

1697–1710.

1697-ben már kassai céhbeli ötvösmester 1702-céhmester Városi senior 1705–10. 1706-ben senior prologutor, 1707 és 1710-ben tribunus plebis, 1705. frumentarius; 1706. decimator, 1707. inspector vinearum, 1708. buratiszt. 1709–10-ben háradó szelőbiszt és Vigilarium magister. A céhben első céhmesterre az 1702–5, 1707–10 években, második céhmesterre pedig 1705 és 1706-ban választatott meg. 1705-ik évi megválasztása a perre szolgáltatott alkalmat. A panaszt a ~~tanács~~ biró előtt Laskay Mihály Szilassy György és Gömöry Jácos ötvös társai tesszik, akiket állitólag becsmérelt. A vád az volt, hogy az esku lelételére Mész vonakodott megválasztatása után a városházára menni s így hites céhmesterül nem is tekinthető. Erre megparancsolta a tanács, hogy Szendrei Márton második céhmester háránál összeülvén, első céhmestert válasszanak. Márc 24-én végbement az uj választás, de ezeknek a céh iratait és instrumentumait Mész Sámuel nem akarta kezei közül kibocsátani, meg okból újra bepanaszolják, mire a tanács utasítást ad, hogy vegyék el tőle erőszakkal. A céhládát Mész Sámueltől még ugyanaznap elviszik az ifju mesterek a tanács által nellejök adott két hajdu és egy czikler segedelmével az uj céhmesterhez Szendrei Mártonhoz. De ezzel még nem ért véget az ügy, s hosszas perlekedés keletkezett a tanács előtt, amely végre is azzal végződött, hogy miután egyebet nem tudtak reá bizonyitani, hogy 3 legenyt tart s a kántort (probaszedés) meg nem tartotta — mért is felmentették.

Hogy jeles ember volt a maga szakmájába, bizonyitja az a körülmény, hogy II. Rákóczi Ferencnek is készitett ötvösmüveket Talán 1710-ben halt el.

Mihalik Ionef. Kassaváros ötvösegének tört. Brest 1900. 296–98 l

Schrött Erasmus

festő.

Schulek Frigyes

épitész

Schwartz József

festő.

Merz Zsigmond

Művészet 1909. 201, 202

Az képfaragónak neve Mesz Sigmond.

Az ki aranyazza annak munkáját Demesch Péternek hijják.

Materia címer atlac, kanavác és tafota volt az mint eszemben jút 48.

Papiros száz.

Regal 20.

Charta 150 öreg. Apró azon kívül.

Az ezüst táblát, az ki csinálta Segesvárt Eötves János neve, az várban. 288.

IFJ. BIÁS ISTVÁN

GOEZ JÓZSEF FERENC BÁRÓ 1754—1815. E rövid pár sor csak kiegészítésül óhajt szolgálni azon cikkecskéhez, mely Goez-ről a Művészetben már megjelent. Goeznek magyarországi képei közül nemcsak Hadiknak magának, hanem még Hadik egész családjának egy képét is említi a Közhasznú Ismeretek Tára.

Ezenkívül Goez Münchenben allegorikus, a szenvedélyeket megszemélyesítő alakokat is rajzolt és ezeket 60 levélben azon barátainak küldé, kik a színészetet és művészetet pártfogolták. Károly Theodornak, bajor választófejedelemnek is megfesté az arcképét, melyért az akadémia aranypénzzel tüntette ki. Majd Schrödert, Hamlet alakítóját örökítette meg. Ugyanebben az időben jelent meg tőle egy könyv, melyről alább szólunk. Megemlítesre méltó azonban, hogy azokat a falusi és jellegzetes képeket, melyekkel e könyv teli volt, annyira megnyerték Nicolainak a tetszését, hogy Goezben a jövendő Hogarthot látta. VI. Pius pápa arcképét, ki ebben az időben egy ideig Augsburgban tartózkodott, oly nagy sikerrel rajzolta meg, hogy e rajzot aztán még rézbe is metszé és e metszetek később igen elterjedtek. Híre a külföldre is eljutott, úgy hogy Katalin cárnő 1787-ben felszólította, hogy Feszlert világkörüli útjában kísérje el, de a hirtelen bekövetkezett orosztörök háború miatt e terv meghiusult. Így aztán Goez Münchenben maradt. De nem sokáig. Abban az időben u. i. igen elterjedt valami „világosító rend“ (illuminatores) nevü csoportosulás és Goezöt azzal vádolták, hogy e csoport tagja, úgy hogy menekülni volt kénytelen. Regensburgban telepedett meg, hol egy kis iratban fejtette ki ártatlanságát. Goez ugyanis szabadkőmíves volt és a világosító renddel csak szövetségben állott. Csakhamar jött is rá válasz Münchenből, amelyben az ártatlanul meghurcolt művészt visszahívták, de Goez nem ment vissza, bár a visszahívó levél bevallotta, hogy Goez tévedés áldozata, amennyiben az egész hajsza névcserén alapult. Goez így tovább maradt Regensburgban, ott is halt meg 1815 szeptember 16-án.

Művei:

„Versuch einer zahlreichen Folge leidenschaftlicher Entwürfe für die empfindsamen Kunst und Schauspilsfreunde: erfunden, gezeichnet, geätzt und mit Anmerkungen geleitet“ (Augsburg, 1784. 4°)

ERDÉLYI CÍMERFESTŐK ÉS KÉPFARAGÓK 1680-BAN. Képzőművészeti adataink ritkák a XVII. századból. Az alább közölt egykorú feljegyzés is valószínűleg csupán annak köszönhette fenmaradását, hogy a benne foglalt festészeti és faragászati munkákra tett megegyezés valamikor az elszámolás tárgyát képezhette.

Ez a „pro memoria"-jegyzés Kapi Györgyné halála utáni intézkedések alkalmával történt.

A megegyezésben foglalt címerek megfestése, fából való kifaragása stb. a mesterek szerint hat heti időt igényelt. Azért a temetés idejétől még mindig nem késtek el, mert kivált a XVIII. századbeli főúri temetések a halálozás napjától számítva csak 1—2 hónapon belül, néha túl történtek meg.

A feljegyzésekből ítélve: Kapi Györgynét nagy pompával kísérték nyugvóhelyére. Erre vall ugyanis a selyemre festett és fából kifaragott számtalan címer megrendelése.

Egykorú adatokból csak annyit sikerül megállapítanunk, hogy e Kapi Györgyné: Bánffy Ágnes volt, de életviszonyairól semmit sem tudunk. Kapivári Kapi György dúsgazdag főúr és Apaffy Mihály erdélyi fejedelem alatt mint Hunyad-vármegye főispánja szerepelt, de szánandó sorsa később a Béldi Pál-féle összeesküvésbe sodorta. Ezért jószágvesztésre ítélték és a dévai vár börtönében pusztult el.[1] Bánffy Ágnest pedig, úgy látszik, gazdag rokonsága temethette el. Életének halvány vonásait sem ismerjük, de az bizonyos, hogy elmultával nevéhez füződik Erdély művelődéstörténetének egy parányi emléke.

Az alábbi feljegyzések eredetijét a széki gróf Teleki-nemzetség marosvásárhelyi levéltára őrzi.[2]

3. Junii 1680. Mesz Sigmond az szebeni képfaragó az szegény asszony, Kapi Györgyné asszonyom temetésére szegődött 4 faragott címert, lészen fizetése egyiktől-egyiktől flo. 4.

Ezen fa-címereket az képíró Demesch Pál aranyazza meg egyiket-egyiket ugyan 4 forintért.

Item az koporsóra hat öreg címert, materiát, melynek egyikétől lészen fizetése két forint 30 pénz.

Ezeken kívül az tafota és egyéb materia címertől egytől-egytől leszen fizetése két forint, idest flo 2.

Az regal címertől egytől leszen fizetése flo 1.

Az papiros címertől leszen 4, címertől egy forint.

Koporsóra való materia címer leszen nro 6 öregek.

Ezen kívül tafota s egyéb selyem materia címerek 44.

Aranyas regál címer 20.

Apró papiros címer 100.

Igérte hat hétre elkészíteni.

Az ki az címereket írta annak az képírónak neve Herman György, szebeni.

[1] V. ö Nagy Iván, Magyarország családai. VI. 79—81. Kővári, Erdély tört. 152. l. jegyz.

[2] Gróf Teleki Sándor-féle oszt. 1680. évi csomó.

Szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját fotókiállításunkra, mely *2001. október 11-én csütörtökön, 16 órakor nyílik* a **KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HIVATAL PINCEGALÉRIÁJÁBAN** (I. Táncsics Mihály u. 1.)

A kiállítást megnyitja:
NÁNDORI KLÁRA építész

A kiállítás házigazdája:
PINTÉR TAMÁS építész

Mészáros Ábel fotó

KŐORSZÁG

Az 1700 éves örmény keresztény egyház építészeti emlékei

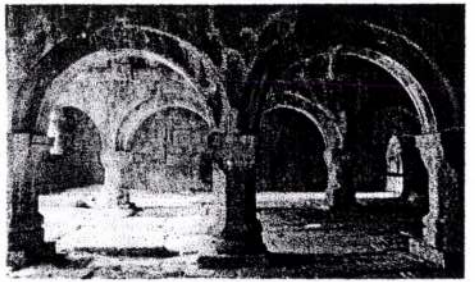

MÉSZÁROS ÁBEL ÉS SZABÓ ÁDÁM VÁNDOR FÉNYKÉPKIÁLLÍTÁSA

MÉSZÁROS Ágnes festő

Mészáros Ágnes

MEGHÍVÓ

a Kossuth Klub Tanácsa tisztelettel
meghívja Önt

MÉSZÁROS ÁGNES
festmény és rajz kiállításának
megnyitójára

a Kossuth Klubba (VIII. Múzeum u. 7.)
1991. június 3-án este 6 órára.

Közreműködnek: ATLASZ Gábor
BÁNKI Gabi
GERENCSÉR Ildikó
KOZMA Zsuzsinka
PASECZKI Zsolt
VISONTAI Miklós
mozgásművészek

A kiállítás megtekinthető: 1991. június 30-ig
naponta: 10–19 óráig

SZOBROK ÉS FOTÓK Mészáros Ákos Heves megyei Nap 1998. június 17

Két kiállítás az IH-ban

Szegedi Árpád életfáit is megcsodálhatta a közönség

FOTÓ: GÁL GÁBOR **A Fotókör legjobb képeit állították ki**

BARNA

Két kiállítás is nyílt hétfőn délután az egri Ifjúsági Házban. A Kísérleti Galériában a Fotókör 1997–98-as évfolyamának – *Horváth Henrietta, Petrozsényi Nóra, Kelemen Melinda, Pisák Annamária, Mészáros Ákos, Erdélyi Zoltán, Püski Viktória, Ludányi Anita, Birinyi Judit, Papp Enikő, Dósa Irén* és *Kiss Judit* – legjobb fotóiból állítottak ki 53 képet, míg a földszinten működő Galéria I-ben délután ötkor *Szlaukó László* képzőművész nyitotta meg az 55 éves, hajdúböszörményi születésű *Szegedi Béla* szobrászművész tárlatát. Az egri közönség a fából faragott életfáktól a vajúdó nőkön keresztül a portrékig tekintheti át Szegedi munkásságának keresztmetszetét. A jelenleg Etyeken élő művész szobrainak kiállítása július 4-ig látható Egerben.

senyzője, akit csupán a miskolci *Németh Csaba* tudott megelőzni. Mint Sike elmondta, a nagy hőség mindenkit alaposan megviselt, neki is muszáj volt néhányszor „belesétálni", ami nem szerencsés dolog, mert az izmok pillanatok alatt elmerevednek, s utána nehezebb folytatni. A kutaknál hideg vízzel locsolta magát az egri futó, ekkor viszont szúrást érzett a szíve tájékán. Noha öt órán belül szerette volna teljesíteni a távot, csaknem egy órával kicsúszott az önmaga által meghatározott időből. A nőknél lényegesen kisebb volt a rivalizálás, mint a férfiaknál, s itt az egri főiskola versenyzője, *Nagy Olga* nem talált legyőzőre. A csapatversenyben is Heves megyei siker született, hiszen a Gyöngyösi Triatlonklub gárdája szerezte meg az elsőséget.

A hét végén több százan álltak rajthoz Szombathelyen, az Elvira-maratonon, amelynek névadója és fő szervezője egy középkorú hölgy, *Söjtöri Elvira*, aki alkalomadtán szintén próbára teszi a szívósságát. A szuperinfós Sike Gábor együtt, ekkor Enikő lemaradt, és Gábor a későbbi női győztes, *Földingné* társaságában tette meg a következő tíz kilométert. Harmincnál az adrenalinszintet megemelő gyógynövénykeveréket csöpögtetett a hölgy a nyelve alá, és elvágtatott. A négyszeres győztes Fehér Enikő végül második lett (2:50.52) a pályacsúcsot futó Földingné mögött.

Az *Imola Bau, dr. Dürgő József* és a *Hungária-Szuperinfó* által támogatott egri sportember elújságolta azt is, hogy a hét végén újra részt vesz a Balaton körüli futáson is, ahol tavaly harmadik lett. Miután fő vetélytársa, *Bogár János* Dél-Afrikában versenyez, Sikének reális esélye van arra, hogy elsőként zárja a háromnapos viadalt. A dicsőség mellett ez anyagilag sem lenne számára közömbös, hiszen a győztes ötvenezer forintos díjazásban részesül. Jelenleg egyetlen gond merült fel a versennyel kapcsolatban: egyelőre nincs kísérője az egri fiúnak.

Él István még sohasem indult versenyen ilyen erős autóval

Szó szerint csillagot lát majd maga előtt *Él István* a hétvégi parádsasvári hegyiversenyen, hiszen egy Mercedes volánjához ül, nem titkoltan azért, hogy az S-csoportban a legjobb négy között végezzen.

Egy év szünet után a két héttel ezelőtti pécsi futamon még egy Opel Astrával próbált szerencsét, a szponzoroknak köszönhetően viszont sikerült a nagy ugrás, és egyelőre csak erre a versenyre kibérelte a Zengő Motorsport egyik csillagos autóját. A versenyparipáról annyit kell tudni, hogy közel háromszázötven lóerős, és tavaly a Hungaroringen ezzel az autóval nyert futamgyőzelmet *Bakos András*. (Meglehet utána kizárták, mert néhány kilóval könnyebb volt a kocsi.)

UNITAS
IPARI, KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.
3373 Besenyőtelek, Dózsa Gy. u. 14.
Tel.: (36) 441-524 Fax: (36) 441-169

Mindez remélhetőleg nem fordul elő Él Istvánnal, aki tegnap az egri Senatorház előtt bemutatta a Mercedest, és azt is elárulta, hogy még egy métert sem ment vele, de mindenképpen szeretné kipróbálni a járgányt a szombati rajt előtt.

Ami a hétvégi programot

PROFIBAJNOKSÁG

Mesz Zsigmond

nebeni kepfaragó

1680

l.

Szabad Müvészet

1948. 5. sz. 193. l.

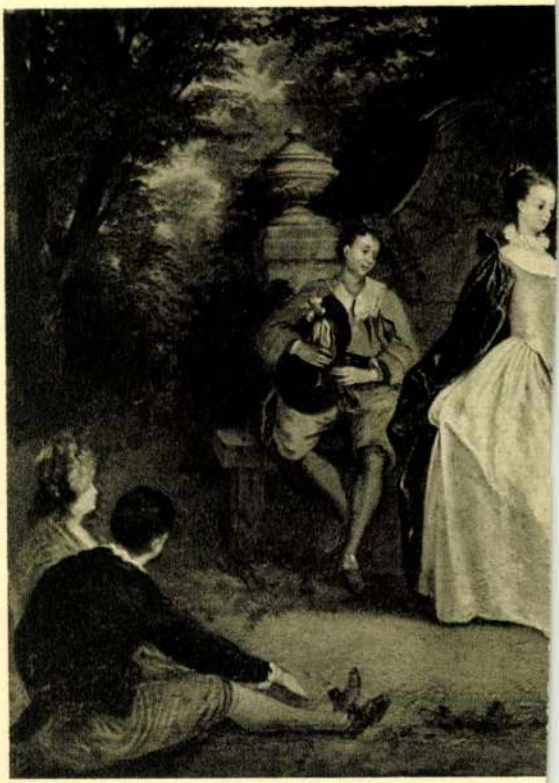

MESZÁREK György

– Görgey emlékmű (Visegrád) felújí

MN 1998. máj 22.

ck. 3. 92-99. ill.

171-178. ill.

bb munkái. 7. 265-271. ill.

zági habán keramika. 59-68. ill.

1. 12-19. ill.

ve. 8-9. 309-321. ill.

karunk. + Szemelvények az Ars Una
klete [8] p.

y Ferenc. 4. 145-155.

usztáv, a műkritikus. Aďalékok a
k történetéhez. 5. 194-197.

-Csaba Vilmos. 8-9. 335-341. ill.

Erlach (Meghalt 1723 április 5.-
111. ill.

c pottendorfi képtára. 2. 53-58.

MDK

Mészáros

Füleky József: Tamás Galéria kiállítása. Művészet. 1933. ápr. 15. 6 l.

MDK

Mészáros bognár

(A riportban szereplő Mészáros Imre apja.) Vándorévei alatt a budapesti Kölber kocsigyárban meg az osztrák udvarnak szállító ~~[illegible]~~ bécsi műhelyben tanult. Ő készítette Szeged város első hintaját, amelyet később a múzeum őrzött.

Örvös Lajos: Nyerges és szíjgyártó. Nők Lapja, Bp. 1954. március 4. [9. l.]

Mészáros
István

M.D.Y

A Vasvári Pál utcai múzeumban együtt dolgozott Szőllősi Endrével.

Frank János: Szőllősi Endréről
Élet és Irodalom, 1967. ápr. 1-8 lap.

MDK

Mészáros [festőművész]

(A nagymarosi művésztelepen tartózkodik.) A nagymarosi cukrászdáról festett képet.

F. Á.: Új magyar Nagymaros.

Nők Lapja, Bp. 1956. július 26. [20. l.]

MDK

Mészáros

s.f: Grafikai ... művészetünk ...
Az Est, 1934. máj. 19.

MÉSZÁROS ÁDÁMNÉ, takácsmester

Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old

/ 1,2./ V. takács. 266.old

T.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Mészáros Aladár
30 éves
faszobrász
+ 1944 I. 9.
Megyeri Temető

Halotti főkönyv
27.

6

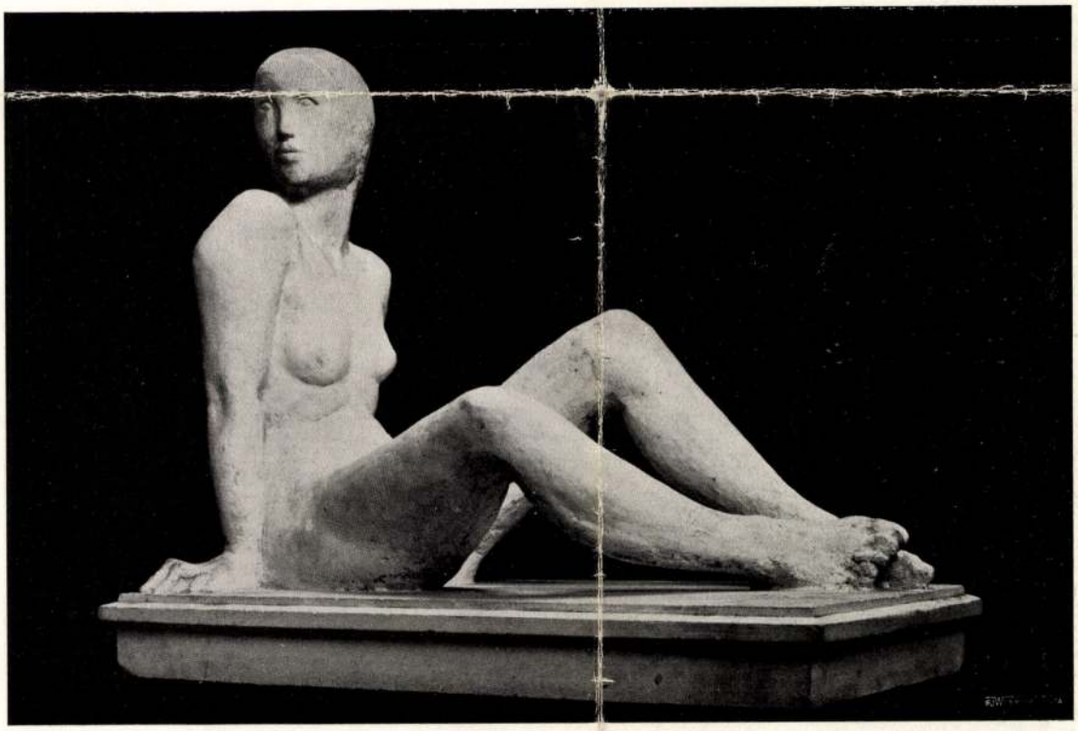

Fent: Csáky József szobrai a párizsi Union des Artistes Modernes kiállításán. Lent: Mészáros Andor épületszobra. — Oben: Statuen von József Csáky in der Ausstellung der Union des Artistes Modernes (Paris). Unten: Bauplastik des Andor Mészáros. — Above: Statues by J. Csáky at the Exhibition of Union des Artistes Modernes, Paris. Below: Applied Statue by A. Mészáros.

Párizsi kiállításokról. Fent: Gabriel René. Hall.
Lent: Jourdain Frantz. Kalapszalón. — Aus den Ausstellungen in Paris. Oben: Gabriel René. Hall. Unten: Jourdain Frantz. Hutsalon. — Exhibitions at Paris. Above: Gabriel René. Hall. Below: Jourdain Frantz. Hat-makers' saloon.

MÉSZÁROS ÁGNES

ÉRDEMES RÁ ODAFIGYELNÜNK

MÉSZÁROS ÁGNES KÉPKIÁLLÍTÁSA AZ IFJÚSÁGI HÁZBAN

Elmosódottság és határozott kontúrok, halvány színek és harsány vörös, légiesség és tömör súlyok kettőssége – ez fogadja a látogatót, amikor végignéz Mészáros Ágnes az Angyalföldi Gyermek és Ifjúsági Házban az Indiai Napok keretében *Angikam* címmel kiállított képein. A festőnő 1994-ben végzett a Képzőművészeti Főiskolán, az Óbudai Festőiskola és a Sivasakti Kalánanda Táncszínház alapítótagja. 1998-ban indiai tanulmányúton vett részt, amelynek élményeiről festményei és fotói egyaránt tanúskodnak.

Nyugati menyecske

A kortárs képzőművészet annyira sokszínű és kísérletező kedvű, hogy nehéz új, mindenki mástól elütő, erős és határozott egyéni hangot felmutatni. Úgy gondolom, Mészáros Ágnesnek mégis sikerült. A festményekről valami archaikus, intenzív erő, a női lélek finomságának és összetettségének ősi szuggesztivitással való megjelenítése sugárzik. Az érzelmek ezernyi, gomolygó árnyalata elevenedik meg a képeken – a hullámzó vonalakból, ködszerű színekből kiemelkedő egy-egy részlet vagy a rárajzolt kontúrok azonban a szelíd szétáramlás mellett szilárdságot és erőt sugallnak. A belső és külső világhoz való viszonyát a festőnő a megjelenítés tárgyával és módjával mondja el, a világ - számára valamiért jelentős - részletét tárja elénk, egy kávéházat (*Kis kávéház, Nagy kávéház*), a természet szépségeit (*Vízpart, Hegyek*), a lélek rezdüléseinek szimbolikus képeit (*Naplórészlet, Kisbánatfa, Nagybánatfa*), amelyeket körbeleng olykor a melankolikus, szelíd szomorúság, olykor a tehetetlenség fájdalma, vagy a szépség felett érzett csodálat, a világ szánalma és szeretete.

Kis kávéház

Keleti menyecske

Nagy kávéház

Portréiról is mindig pontosan leolvasható a festőnőnek a megjelenített emberhez való viszonya, az őt megkapó részletben bujkáló sorsok szomorú vagy vidám meséje (*Nagymamám, Matyi, Anna, Erzsi néni, Tibor, Hallgatás, Egy pillanat, Zsuzsi*).

Személyesség és elvonatkoztatás jellemzik festményeit, önmagáról, másokról, környezetéről, az általa érzékelt dimenziókról egyfajta mitikus látásmóddal megjelenített képei az őszinteség erejével és tiszteletreméltóságával szólnak, láttatnak.

Technikája összetett és vegyes, de sohasem öncélú. Montázst és kollázst egyaránt alkalmaz, pasztellt és olajat vegyesen használ, mindig valamilyen részlet kiemelésére, a megjelenítettek erősítésére. *Beavatás* című képe a „képben kép" technikáját alkalmazza, *Hallgatás* című portréjára a „csendre ítélt" feliratot rajzolja, *Mimóza Róza* alakjának homlokára szárazvirágot erősít, a *Nyugati menyecske* című képét nyaklánc, medál, képeslap és korona rátűzdelésével, ragasztásával teszi különlegessé, míg a *Keleti menyecske* festményén a két kezet és a fátyolt munkálja meg eltérően. *Bujkálók* című alkotását dobozból formázta meg, melynek két behajtott oldalán egy-egy alak látható, akiket a kiállítást megtekintőnek valóban meg kell keresni…

Táncosok I.

Táncos pirosban I.

A festmények egymással való összefüggéseit, nagyobb és a művészi világot tükröző rendszerbe való illeszkedésüket a tematikus és technikai egységességen kívül a – csupán egyszer, akkor is fordított sorrendben egymás után elhelyezett – képpárok is erősítik. A Kis kávéház mellett megtalálható a Nagy kávéház képe, a Kisbánatfa mellett a Nagybánatfáé, Mimóza Róza fája mellett a Mimóza Róza, a Nyugati menyecske mellett a Keleti menyecske képe.

A kiállított festményeken kívül megtekinthetők a művésznő fotói is, amelyeket indiai útja során készített. A fényképek a festő szemével készültek, egy-egy pillanat, különleges, egzotikus tárgy vagy épületrészlet, portrészerű alakábrázolás szimbolikus jelentőségének képeit láthatjuk, ahol minden csupán az, ami, és mégis jóval több. *A három tenger találkozásánál* című kép egy háttal álló indiai férfi önfeledt fürdését ábrázolja, és noha arca nem látható, mégis érezzük, hogy nem csupán a három tenger találkozását örökítette meg Mészáros Ágnes, hanem azt a kivételes pillanatot, amikor a vizeken kívül ember és természet is egyesül egy adott térbeli és időbeli pontban, az indiai férfi nem pusztán önmaga, hanem egy a tengerrel, az éggel, a mindenséggel. Ezt a világgal való egységesülést érezni a *Táncosok I.*, a *Táncosok II.*, a *Táncos pirosban I.* és a *Táncos pirosban II.* képpárjain is, ahol a mindenséggel való összhang a zene hangjaira és a mozdulatok szépségében valósul meg, vagy a *Szárítkozó zarándok* nyugodt és mindentudó tekintetében. Mészáros Ágnes a fotókban is azt mutatja föl, amit a festményeiben: a szépség és az őszinteség jelentőségét, az eggyé válás lehetségességét, a világ csodálatos, összefüggésekkel teli rendszerének tudását és tudatását.

Táncos pirosban II.

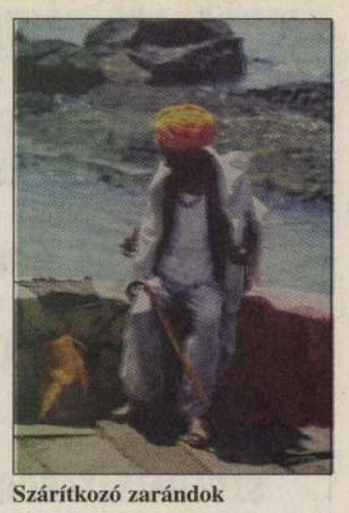

Szárítkozó zarándok

Naplórészlet című képe egy ködbe burkolózó, de abból kiemelkedő ruhátlan nő esendőségét, szelídségét és szépségét ábrázolja, és én ilyennek láttam a festmények alkotóját is: rejtélyes, de nem rejtőzködő művésznek, kendőzetlen tisztasággal szólónak, akire érdemes odafigyelni, legalább olyan intenzitással, ahogyan ő szemléli a világ dolgait.

Horváth Orsolya

Naplórészlet

AWI hegesztő

CNC marós

CNC esztergályos

Tömb szikraforgácsoló

Roncsolásmentes anyagvizsgáló

Veresegyház

A GE Power Systems, a több mint 119 országban jelenlévő General Electric vállalatbirodalom vezető üzletágaként energiaipari termékek, szolgáltatások és technológiák fejlesztésével, gyártásával és értékesítésével foglalkozik. Piacvezető szerepünk megőrzése érdekében a legkiválóbb szakemberek kiválasztására, megtartására és szakmai tudásuk fejlesztésére köteleztük el magunkat.

Jelenleg Veresegyházon sikeresen működő és folyamatosan fejlődő gyártóüzemünk számára szakmai tapasztalattal rendelkező, energikus munkatársakat keresünk a fenti pozíciókba, ipari gázturbinák különféle alkatrészeinek gyártásához.

Amennyiben kedvet és elhivatottságot érez, hogy szaktudását csapatunkban hasznosítsa, kérjük, mihamarabb juttassa el hozzánk fényképes szakmai önéletrajzát az alábbi címre, XIII. Hirnök jeligére.

GE Hungary Rt. – Power Systems Division, 2112 Veresegyház, Kisrét út 1., telefon: (28) 587-041, (28) 587-042, fax: (28) 587-437, e-mail: zsofia.becsi@ps.ge.com, katalin.havasi@ps.ge.com

Miért csatlakozna csak egy kiváló céghez, ha egyszerre többhöz is tud?

Esélyegyenlőséget biztosító munkáltató.

GE Power Systems

MTESZ MultiCenter MAGYARORSZÁG

1139 Budapest, Rozsnyai u. 3. ☎: **450-0026**

Nyári tábort indít

2002. június 24.–július 12., 3 turnusban

hétfőtől péntekig 8–17 óráig.

Szolgáltatás: napi 3x étkezés, úszás, szabadtéri sport, számítógépes, multimédiás angol, rajz, zene, játszóház.

Részvételi díj: 9400 Ft/hét.

Jelentkezni 2002. június 10-ig lehet.

Ingyenes SZTK szemvizsgálat és vényfelírás

Dr. Majetics Zsuzsanna főorvos

Dr. Gyurákovics Margit főorvos

OPTOTEAM **OPTIKA**

szemüvegkészítés, SZTK-vények beváltása, javítás, gyorsfotó, filmhívás

XIII., Béke u. 106. (Fiastyúk utcai sarok)
Telefon: 329-9573

XIII., Lehel út 5. (a Lehel piacnál)
Telefon: 349-6550

Személy- és teherautó szerviz

Zöldkártya

- környezetvédelmi felülvizsgálat
- igazolólap kiállítás
- benzin és dízel motorokhoz is
- beállítás a helyszínen
- előzetes bejelentés nélkül, soronkívül

Már szombaton is nyitva!

Ingyenes olajcsere

nálunk vásárolt olaj esetén

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 8–18 óráig
szombaton 8–14 óráig

Cím: Bp. XIII., Szekszárdi u. 24.
Telefon: 239-5036
Mobilstar Autótechnikai Kft. diagnosztika

Rózsa Gyorstisztító
Budapest IV., Rózsa u. 16–18.
Telefon: 369-8998

Elkülönített egyedi mosás!
Ágy-, asztalneműk, ruhaneműk

Vegytisztítás:
felsőruházat ✪ függöny ✪ pléd, paplan ✪ tollpárna ✪ szőrme kisebb javítások.

Bérmunkát és házhoz szállítást is vállalunk!
Nyitva: hétfőtől péntekig 10–18 óráig

BÚTORT A GYÁRTÓTÓL

Várjuk bemutatótermünkben h–cs: 9–17, p: 9–15 óráig

A TOPBÚTOR KFT. KÍNÁLATÁBÓL:

- kárpitozott ülő- és fekvőbútorok
- székek, karszékek és étkezőasztalok gyártása
- kárpitozott és fényezett BÚTOROK FELÚJÍTÁSA előzetes felmérés, szövetválasztás alapján fuvarszervezéssel.

Bp. XIII., Fáy u. 7.
Telefon: *350-8928, 451-0873*
Telefon/fax: *350-8527*

A LEGKEDVEZŐBB ÁRON!

IRODAI SZOLGÁLTATÁSOK

- **SZÍNES ÉS FEKETE-FEHÉR FÉNYMÁSOLÁS ÉS NYOMTATÁS**
- **SPIRÁLOZÁS, HŐKÖTÉS, LAMINÁLÁS**
- **INTERNET-HOZZÁFÉRÉS, FAX**
- **NYOMDAI SZOLGÁLTATÁSOK**
- **IRODASZEREK**
- **POSTAFIÓKOK**
- **CSOMAGOLÁS, CSOMAGKÜLDÉS**
- **BÉLYEGZŐKÉSZÍTÉS, NYOMTATVÁNYOK**
- **TÁRGYALÓBÉRLÉSI LEHETŐSÉG**
- **FOTÓNAGYÍTÁS**
- **FOTÓNAPTÁR**

Váci út 99.
(a Forgách utcai metrómegállónál)
Telefon: *412-0434*

MBE® **MAIL BOXES ETC.**
Kinyomtatjuk, lemásoljuk, becsomagoljuk, elküldjük...

Videodzsungel éjjel-nappal

Kazetta- és DVD-kölcsönzés

Bp. XIII., Pannónia u. 13. Telefon: **329-3992**.
www.fotifon.hu. E-mail: fotifon@chello.hu

Premierfilmek	150 Ft/6 óra
B kategóriás filmek:	120 Ft/6 óra
C kategóriás (DVD):	300 Ft/12 óra
D kategóriás (rajzfilmek):	300 Ft/48 óra
E kategóriás filmek:	60 Ft/6 óra

Internethasználat 250 Ft/1 óra

SUPER DENT

FOGÁSZAT

Fogászat, röntgen, fogtechnika egy helyen!
Fogászati munkák a legmodernebb anyagokkal!
1134 Budapest, Dózsa Gy. út 65.
(A Dózsa György úti metrómegállónál a Hotel Ibis Volgában)
Telefon/fax: **239-0569**. Telefon: **350-2177/180**

SZENT LÁSZLÓ HÁZ (44 LAKÁS)

MÉG 1 db 36 m², 2 db 66 m², 6 db 68 m², 4 db 69 m²-es LAKÁS LEKÖTHETŐ!

A 68-69 m² lakások vásárlása esetén bármilyen XIII. kerületi használt lakását beszámítjuk.

É R T É K E S Í T É S :
BUDAPEST XIV., TENGERSZEM UTCA 38.
Telefon: 251-9238, 422-0719
Hétköznap 9–17 óra között

www.lakasvasarlas.hu

KÖZLEMÉNY

A Trainex Gazdasági és Üzleti Adminisztrációs Szakközépiskola Alapítvány (adószám: 18085693-1-41, székhely: 1134 Budapest, Váci út 39.) ezúton ismerteti a 2001. évi közhasznú tevékenységének főbb adatait és szolgáltatási igénybevételének módját:

Éves beszámoló

Adatok E Ft-ban

A) Befektetett eszközök		**D) Saját tőke**	
I. Immateriális javak		I. Induló tőke	100
II. Tárgyi eszközök		II. Tőkeváltozás	366
III. Pénzügyi befektetések		V. Mérleg szerinti eredmény	–417
B) Forgóeszközök	**49**	**F) Kötelezettségek**	
I. Készletek		I. Hosszúlejáratú kötelezettség	
II. Követelések		II. Rövidlejáratú kötelezettség	
III. Értékpapírok			
IV. Pénzeszközök	49		
Eszközök összesen:	**49**	**Források összesen:**	**49**

A Trainex Gazdasági és Üzleti Adminisztrációs Szakközépiskola Alapítvány 2678 E Ft cél szerinti juttatást nyújtott a Trainex Szakközépiskolának.
Az alapítvány 2001. évben vezető tisztségviselői részére sem pénzbeli, sem természetbeli juttatást nem nyújtott.
A Trainex Gazdasági és Üzleti Adminisztrációs Szakközépiskola Alapítvány 2001. évben nem részesült költségvetési támogatásban.
A kuratórium 2002. évben is az alapítvány alapítói céljainak megfelelően a Trainex Gazdasági és Üzleti Adminisztrációs Szakközépiskola működésére nyújt támogatást. A 2001. évről készült közhasznúsági jelentés az alapítvány székhelyén megtekinthető.

Angyalföldi villamos kocsiszínbe járművek takarítására józan életű, dolgozni akaró munkaerőt keresünk.

Érdeklődni lehet a **344-5878**-as telefonszámon 7–15 óra között.

Úszótábor

a Margitszigeten
és a Komjádiban
Darnyi Tamás úszóiskolájában
8900 Ft/hét és 7500 Ft/hét
Telefon: ***359-7895, 335-2097***

HÍRNÖK XIII. KERÜLETI

A XIII. kerületi önkormányzat lapja. Kiadja a Sprint Kft. Felelős kiadó: Machos Ferenc. Szerkeszti a szerkesztőbizottság. Főszerkesztő: Sas György. Szerkesztőség címe: 1137 Bp., Újpesti rkp. 7. fszt. 2. Szedés: Sprint Kft. Nyomás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Balogh Ádám vezérigazgató. Web oldal: w3.datanet.hu/~sprintbp/hirnok E-mail: sprint.kft@chello.hu, www.adsonline.hu Hirdetésfelvétel: Szemesi Ildikó 1137 Bp., Újpesti rkp. 7. Hétfőtől péntekig 9–15 óráig Fax: 329-2841 Telefon: 237-0242, 237-0243 (Sprint Kft.)

ads Art Design Studio

A **http://www.adsonline.hu** honlapon mindent megtudhat, amit a XIII. kerületről tudni lehet. Megtalálja rajta újságunkat is.

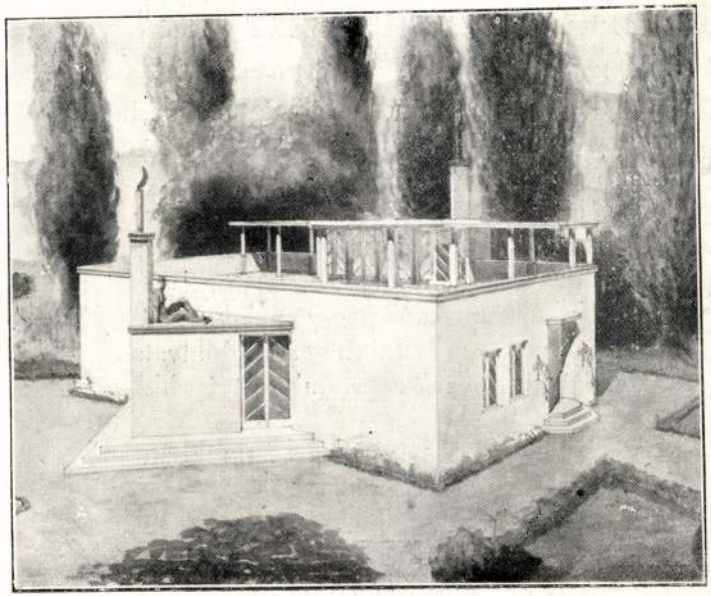

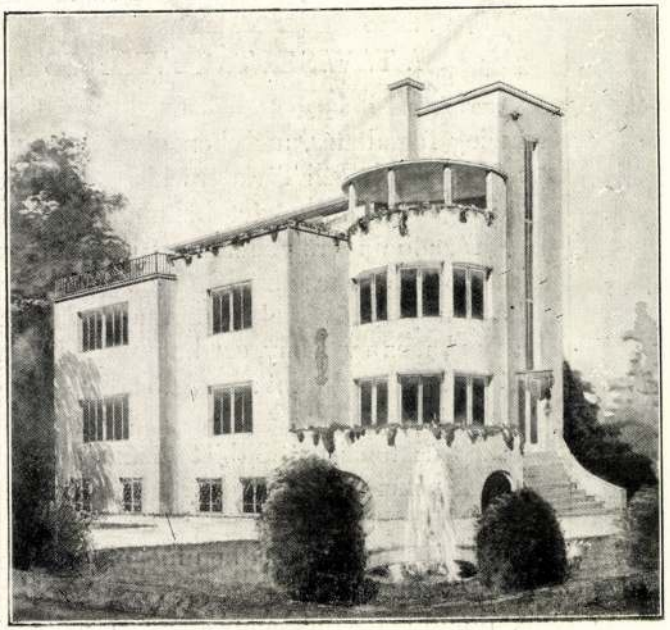

MÉSZÁROS ANDOR VILLATERVEI

MEGALAKULT A RÁKOSI-SZOBORBIZOTTSÁG. Budapest főváros tanácsa *Liber* Endre tanácsnok referádája után tudomásul vette *Rothermere* lord sürgönyét, egyben javaslatot tett egy bizottság megalakitása iránt. A bizottság feladata lesz javaslatot tenni a szobor helyére nézve, elbirálni a beérkező terveket, intézkedni a szobor felállítása és a fővárosnak való átadása tekintetében. A tanács úgy döntött, hogy a bizottság elnöke *Ripka* Ferenc főpolgármester legyen, ennek helyettese pedig *Buzáth* János alpolgármester, mint a képzőművészeti bizottság elnöke, tagjai továbbá a bizottságnak *Liber* Endre tanácsnok és *Csármann* Ferenc tanácsnok. A fővárosi képzőművészeti bizottság három tagot küld a bizottságba, az „Otthon" Irók és Hirlapirók Köre, a Magyar Ujságirók Egyesülete, a „Pázmány Péter" Katolikus Irók és Hirlapirók Egyesülete egy-egy taggal lesz képviselve a Képzőművészeti Tanácsnak két tagja és a Közmunkatanácsnak egy tagja lesz a bizottságban. A bizottság a szükséghez képest szakértőkkel kiegészitheti magát.

Képzőművészet 1929. 18. sz.

A TÁRLAT LEGJOBB KÉPE

A TAVASZI TÁRLATON IS 5 DÍJAT AD KI A KÉPZŐMŰVÉSZET

Az a meleg fogadtatás, melyben olvasóközönségünk a Műcsarnok Téli Tárlatára kitűzött pályázatunkat fogadta, arra késztet bennünket, hogy a Tavaszi Tárlaton is folytassuk ezt a céltudatos, ízlésfejlesztő és érdekes kísérletünket. Egész bizonyos, hogy úgy a művészekre, mint a közönségre serkentően hat ez a verseny, eredménye pedig úgy az alkotó művésznek, mint az élvező közönségnek jó tájékozásúl szolgál.

A Tavaszi Tárlaton ismét 5 díjat tűzünk ki. Még pedig: a legsikerültebb arcképre, a legszebben megfestett tájképre és figurális műre a festmények közül, a legtökéletesebben megoldott műre a szobrok közül.

Ötödik díjunkkal egyik előfizetőnk, *Gruber* József gyógyszerész úr (Szentes) ötletét kívánjuk honorálni. Ezt a díjat az az előfizetőnk nyeri, aki mind a négy győztesre szavazott, függetlenül attól, hogy hány szavazatot adott le. Míg ugyanis az egyes zsánerekben az a szavazó kapja a pályadíjat, aki a legtöbb szavazócédulát adta le a győztes pályaműre, addig az 5-ik pályadíjat ettől függetlenül nyeri el az az előfizető szavazónk, aki mind a négy zsánerben a győztesre szavazott. Az esetre, ha több szavazó győz az ötödik kategóriában, valamennyiük bevonásával fogjuk megtalálni a pályadíj odaítélésének módját, tekintettel arra, hogy a legegyszerűbb megoldást, a sorsolást a pénzügyigazgatóság igen magas illetékkel sujtja.

Előfizetőink ezúttal is a márciusi és áprilisi számaink szavazólapjával szavazhatnak. A szavazatok leadásának végső határideje: 1929. április 20-ika. Előfizetőinknek szavazólapos számainkat 2 pengős kedvezményes áron küldi meg a kiadóhivatal.

A pályadíjakat és ezek reprodukcióit áprilisi számunkban közöljük.

A szavazás eredményét májusi számunkban hozzuk.

KATONA JÓZSEF SIREMLÉKE. Kecskemét város közönsége évtizedes mulasztást pótolva, méltó siremléket óhajt állítani *Katona* Józsefnek, a Bánk bán költőjének hamvai fölé. A városi tanács most pályázatot ír ki a siremlékre. A síremlék a keeskeméti Szentháromság temető e célra kijelölt helyén kerül felállításra. A síremlék költsége körülbelül 25.000 pengő lehet. A pályamunkák benyujtási határideje 1929 június 3-ának déli 12 órája. A pályázat nyilvános és névaláírásos és minden magyar állampolgár pályázhat egy vagy több tervvel. Az első díj a kiviteli megbízás, egy második díj 800 pengő és egy harmadik díj 500 pengő értékben. A városi tanácsnak ezenkivül jogában áll bármely pályaművet 300 pengőért megvásárolni.

A román-magyar szerződés ünnepélyes aláírása

(Folytatás az első oldalról.)

Közben a román és magyar politikusok már elfoglalták helyüket a minisztertanácsi teremben. Ahogy Groza és Dinnyés belép a terembe, reflektorok villannak. A szerződést először *Groza* Péter írja alá, majd *Dinnyés* Lajos.

Az aláírás rövid szertartása után a két miniszterelnök baráti kézszorítása fejezi ki, hogy az a két nép, a román és a magyar, amely a multban reakciós vezetői miatt nem tudott barátságot kötni, ettől a pillanattól kezdve olyan szoros barátságban él, mely a két nép javát szolgálja, amely a Dunavölgye népeinek békéjét, szabadságát, jólétét biztosítja.

Az aláírás után a román és magyar kormánydelegáció tagjai ünnepélyes ebéden vettek részt.

Dinnyés miniszterelnök Groza Péternek és a román vendégeknek magyaros ládába rakott italokkal kedveskedett. Minden román vendég mahagoni díszdobozból készült magyar cigarettagyüjteményt is kapott ajándékba.

Bűnvádi eljárást javasolnak Wallner István ellen

A Községi Takarékpénztár igazgatóságának mai ülésén két szakértő beszámolt a Kisipari Hitelintézetnél indított vizsgálat eddigi eredményeiről. Kiszivárgott hírek szerint a két szakértő szenzációs bejelentéseket tett. Igy közölték, hogy a Kisipari Hitelintézetnél

álneves betétkönyvek voltak.

Az intézet sokaknak úgy nyujtott hitelt, hogy a törvényes kamatokat vételezték be, de akik hitelt kaptak, a kölcsön után kosztpénzt is fizettek. Ez a különbözet *került az álneves betétkönyvekre.* Még nem derítették fel, hogy ezek az álneves betétkönyvek az intézet mely vezetőjének vagy vezetőinek voltak a tulajdonai. Majdnem bizonyosnak látszik azonban, hogy *Wallner* István, a jelenleg Newyorkban tartózkodó volt vezérigazgató *alaposan gyanusi ható azzal, hogy a betétösszegeket vagy azok egy részét ő helyezte el az álneves betétkönyveken.*

Megerősíti ezt a súlyos gyanút az, hogy az intézet székházának VII. emeletén többízben is

zajos mulatságok folytak

s ha az ital elfogyott, az álnéven elhelyezett betétkönyvekről pénzt vettek fel: *és ebből fedezték a mulatság költségeit.*

A Községi Takarékpénztár két szakértője azt javasolja, hogy *Wallner* István volt vezérigazgató ellen a *főváros tegye meg a bűnvádi feljelentést. (—ts.)*

Budapesten folytatják a pécsi panama főtárgyalását

A pécsi honvédtörvényszék a pécsi katonai panama főtárgyalását elnapolta, több tanu kihallgatását rendelte el és kihirdette, hogy február 10-én a budapesti honvédtörvényszéken folytatják »a fordulatokban gazdag tiszti panama bűnügyének tárgyalását.«

Ujpest Kairó 0:0

Kairóból jelentik: Az Ujpest labdarúgócsapata tegnap Kairó válogatottjai ellen mérkőzött. Az eredmény 0:0 eldöntetlen. A mérkőzésen megjelent Faruk király és az egész diplomáciai kar. 25.000 néző!

Élelmiszerüzletek reggel 6-tól este 10-ig

Az élelmiszerüzletek zárórájának megváltoztatásáról rendelettervezetet készit elő a kereskedelmi minisztérium illetékes ügyosztálya. A terv szerint az élelmiszerüzleteknek megengednék, hogy *reggel hat órától este 10 óráig* a személyzet kétszeri munkaváltásával nyitva tarthassanak.

A minisztérium a rendelet kibocsátása előtt meghallgatja a kereskedői érdekképviseleteket és csak azután dönt az újabb záróra megállapításáról.

20-as autobusz

A közönség régi kívánsága teljesül a napokban. Február 3-án újból forgalomba helyezik a 20-as jelzésü autobuszokat. A Keleti pályaudvar és az ujpesti városháza között járnak majd. Február 16-tól az 5-ös és a 25-ös jelzésü autobuszok régi útvonalukon járnak a Béke Színházig. Ez utóbbi vonalmeghosszabbításokkal a külső Erzsébetváros visszakapja régi autobuszvonalát.

Árverési hirdetmény!

A Kt. 306. §-a alapján a késedelmes adós terhére különböző papíráruk kerülnek árverésre a Postatakarékpénztár árverési csarnoka közbenjöttével 1948 évi január hó 28. napján d. e. 10 és ½11 órai kezdettel. Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 15. szám alatt lévő papírkereskedésben. Az árverést minden körülmények között megtartjuk.

Dunavölgyi Bank és Kereskedelmi Rt.

Ügyfelem megvenni szándékozik
Buzás György
Budapest, IV. Kristóf-tér 7—8. sz. alatti füszer- és csemegekereskedését. Felhivom a hitelezőket, hogy követeléseiket három nap alatt nálam jelentsék be, mert különben azokat figyelembe nem vehetem.
Dr. Adorján György ügyvéd, V., Markó-utca 7.

Nagyvállalat
keres
Római parti ól berendezett
kertes üdülőt
alkalmazottai részere. Megkereséseket „Nyári szezon" jeligére a kiadóba kérünk

Eladó darakoksz
cca 100 q. Ia.
hivatalos áron
Vészi, Irányi-utca 13. Tel.: 387-158.

TÁNC a LUGANO-ban V., Szent István-park 10.
HIDEG-MELEG konyha
Különö italok
Tisztelettel meghivja:
Ady Burger
H. Kovács, Universál Band

A Bevin-beszéd világvisszhangja

A moszkvai rádió tegnap este megállapította: »A Truman—Marshall-terv már dögrováson van és összeomlását sem amerikai kuruzslók, sem a kapitalizmus jobboldali szocialista doktorai nem tudják megakadályozni.«

Walter Lippmann

a világhírü amerikai publicista a *NewYork Herald Tribune* legutóbbi számában igy ir: »A Marshall-terv célkitüzéseiben *döntő fontossága van Európa gazdasági egységének.* Megmásithatatlan s rideg tény, hogy a terv csak akkor müködőképes, ha a hidegháború enyhül, ha a kölcsönös árucsere nagy réseket nyit meg a vasfüggönyön, ha Nyugat és Kelet gazdasági kapcsolatai felülkerekednek a Nyugat és Kelet közötti ideológiai és politikai konfliktuson«.

Az angol

alsóház tegnapelőtt és tegnap lezajlott külügyi vitája a beszédekből és kommentárjaikból megállapithatólag jelentős mérföldkő Kelet és Nyugat kapcsolatainak történetében. Ami *Bevin* tegnapelőtt elhangzott beszédének visszhangját illeti: Londonban a beszédet »*Anglia háború utáni legnagyobb jelentőségü megnyilatkozásának*« tekintik. Az angol sajtó — csaknem kivétel nélkül — helyeslésssel fogadta *Bevin* megállapitásait és javaslatait.

A szabadelvü *News Chronicle* a külügyminiszternek azt a figyelmeztetését emeli ki, hogy »*minden Európa fölötti uralomra irányuló törekvés háborúra vezetne*«. A kommunista *Daily Worker* — éles hangon támadva a beszédet — rámutatott, hogy »sok angol politikus nem támadta annakidején olyan élesen Hitlert, ahogyan most *Bevin* a Szovjetunió és szövets gesei államférfiait« és hogy a beszéd »*háborús megnyilatkozás volt az amerikai imperializmus szolgálatában*«.

Washingtonban

természetesen örömmel és megelégedéssel fogadták *Bevin* állásfoglalását, amelyet egy félhivatalos személyiség a »Marshall-terv kitünő támogatásának« nevezett. Amerikai politikai körökben úgy látják, hogy Bevin »*teljesen a Truman-elv vonalára helyezkedett*, sőt még nyiltabban és nyersebben fogalmazta meg azt«. Brüsszel véleménye az, hogy »az új angol politika 180 fokos fordulatot jelent«. Páris hivatalosan még nem nyilatkozott. A baloldali *Ce Soir* azt irja, hogy a beszéd »*tiz évvel visszavetett bennünket*«. Szovjet részről még nem hangzott el állásfoglalás.

Bevin

beszédének részletes szövegéből tanulságos idézni a német vonatkozású részt, amely igy hangzik: »Minden más népnél nagyobb a német nép felelőssége azért a szerencsétlenségért, amelybe a világ a 2. világháború során zuhant. Ha a német nép vissza akarja szerezni a világ megbecsülését és vissza akar térni a nemzetek közösségébe, akkor ezt ki kell érdemelnie. Azt ne várják a németek, hogy a világ megbecsülése ajándékképpen hull majd az ölükbe. Németország talpraállitása semmiképpen sem előzheti meg amaz országokét, amelyek a német támadás áldozatai voltak. A németek csalódnak, ha azt hiszik, hogy Anglia és az USA végeláthatatlan ideig fedezik majd élelmiszerszükségletüket. A németek kövessék más népek példáját és dolgozzanak!«

Az alsóházi

vita során *Gallacher* és *Zilliacus* már ismertetett ellenzéki felszólalásán kivül *Vernon* munkáspárti képviselő is támadta *Bevint*, aki »szovjet terjeszkedésről beszélt, de egy szót sem szólt az USA expanziójáról«. Ezzel szemben *Crossmann*, a munkáspárti »lázadók« vezére kijelentette, hogy »*megjavult a véleménye az USA-ról*«, figyelmeztetett azonban arra, hogy »a háború elkerülhetetlenné válik, ha a Marshall-terv és a nyugati unió egy katonai klikk politikájának részévé lenne«.

Churchillék megelégedéssel nyugtázták *Bevin* beszédét. A volt premier büszkén mutatott rá, hogy »fultoni beszéde az angol világ elfogadott politikája lett«, majd hozzáfüzte: »A mostani helyzet tarthatatlan és igen veszélyes lenne a dolgokat magukról futni hagyni. A háborút a legjobban úgy lehetne elkerülni, *ha rendezzük a dolgokat és egyezményre jutunk a Szovjetunióval, mielőtt fegyverkezni volna*«.

Attlee

miniszterelnök vitazáró beszédében kijelentette: »A világhelyzet két és fél évvel a háború befejezése után mindenfelé aggodalmat kelt. Nem hiszem, hogy közvetlen háború veszélye fenyegetne, de meggyőződésem, *minden erőfeszitésünkre szükség van, hogy kiküszöböljük a háború inditóokait*«.

Attlee a továbbiakban megállapitotta, hogy a kormány változatlanul támogatja az Európai Egyesült Államok tervét és leszögezte, hogy »*Anglia a legjobb baráti viszonyt szeretné fenntartani a szovjet néppel. Anglia* — mondotta — emelni akarja az elmaradott népek életszinvonalát, hogy megláthassák a szabad demokrácia előnyeit.

Beszédét a következő szavakkal fejezte be: »A XIX. századnak a magánvállalkozásról vallott felfogása ma már halott. Ebben minden nyugateurópai ország egyetért. Egyetlen nyugateurópai országban sem lehet jólét, ha csak saját erőforrásaira támaszkodva igyekszik megállni. Anglia meg tudja mutatni a világnak, hogy békés és demokratikus eszközökkel is meg lehet valósitani a tulajdonképpeni szociális forradalmat.«

n. gy.

Ezt hallottuk...

CENTENÁRIUM, vagy centennárium? A 48-as századforduló alkalmából minduntalan felmerül a régi helyesirási kérdés: hogy (és miért) irandó centenárium egy n-nel s millennium két n-nel. Centenáriumot azért irjuk egy n-nel, mert a centenarius sorozatszámból ered. A millennium pedig azért irandó két n-nel, mert a mille annus (ezer év) szócsoportból ered.

●

MÉSZÁROS Andor szobrászmüvész a világháború előtt vándorolt ki Ausztráliába. Sidneyben él, egymásután aratja nagy sikereit. Legutóbb az V. György királyról elnevezett kórház elé mintázott hatalmas méretü szobrot, amely György királyt ábrázolja. A gloucesteri herceg leplezte le a szobrot. »Sebész« cimü alkotása is általános elismerést keltett. A művész legutóbb elnyerte egy nagyobb pályázat első díját.

●

150.000 DOLLÁR került elő Mary Murphy, egy elhúnyt philadelphiai koldusasszony matrácaiól. Két unokahugu örökli a hatalmas összeget.

●

A HUSVÉTI PASSIÓT PÁRISBAN FILMRE VISZIK. Abel Gance rendezi a filmet, amely a bibliai Lázár feltámasztásával kezdődik és Krisztus feltámadásával ér véget. Két verzió készül, az egyik katolikusok, a másik reformátusok számára.

●

TÚSSZENTÉS, köhögés, bőrkiütés gyakran lelki eredetü és tüneti kezeléssel nem gyógyitható — állitja L. J. Bailey dr. detroiti orvos, aki éveken át tanulmányozta betegeit ilyen szempontból. Feltétlenül fontosnak tartja, hogy a beteg lelki bajait is közölje az orvossal, mert ugy a magas vérnyomás, mint a székrekedés, illetve hasmenés gyakran ideges eredetü.

Amire az egész ország felfigyelt:
Most jelent meg!
RÁKOSI MÁTYÁS:
Tiéd az ország — magadnak épited!
Ez a beszéd az egész ország függetlenségéért és felvirágoztatásáért folytatott küzdelmet ismerteti és irányt mutat a jövőre
Ára: **1** forint
Kapható minden ujságbizományosnál és az ujságárusoknál

Beérkezett:
áttűzött minőségi fogók
tűfogók, optikus tördelőfogók, acéldrótcsipőfogók, hosszucsőrü lapos- és gömbölyűfogók, oldal- és hömlőcsipőfogók, ernyőkészitőfogók stb. Ia kivitelben.
Kaphatók:
Ferbar szerszámszaküzletben
Budapest, VIII., Rákóczi-út 63.
Telefon: 137-488.

Átiró könyvelésben
gyors- és gépirásban megfelelő gyakorlattal rendelkező
TISZTVISELŐT (nőt)
keres férfikonfekció vállalat. »Megfelelő gyakorlat« jeligére
Propaganda hirdetőbe, Teréz-krt 30.

A magáncégekre is fontos szerep vár a külkereskedelemben

A KOKSz külkereskedelmi munkaközösségének tegnapi ankétján azokról az ellentétekről volt szó, amelyek a külkereskedelemben érdekelt magáncégek és az állami vállalatok, szövetkezetek és egyesek között fennállanak.

A behozatal és kivitel legfőbb irányítói szólaltak fel. Valamenynyi felszóláló elismerte, hogy a kereskedelem szaktudására, évtizedes összeköttetéseire, a piacismeretére felt tlenül szükség van. Ezeket az értékeket *az ország javára* kell gyümölcsöztetni.

Kölcsönös bizalommal, segítőkészséggel vihetjük csak előbbre a magyar külkereskedelmet, amely igen nagy nehézségekkel küzd. A hároméves terv külkereskedelmi előirányzatának maradéktalan megvalósítása a magánkereskedelem kezdeményezése, piackutató munkája és baráti kapcsolatainak felhasználása nélkül alig képzelhető el.

Színházak mai és jövőheti műsora

OPERA: Szombat: Figaro házassága (7). Vas. d. e.: Szökteté.és a szerályból (11). es-e: Aida (6). Hétfő: Walkür (6). Kedd: Lengyel díszhangverseny. Szerda: Rigoletto (7).

NEMZETI: Szombat: III. Richard (6). Vasárnap: Matiné a görög szabadságharcosok ünnepélyére (½11); vas. d. u.: Az orosz kérdés (½3); este: Ithon (½8). Hétfő, kedd: Ithon (½8).

NEMZETI KAMARA: Szombat, vas. d. u. és este: Szerelmi házasság (½4, 7). Hétfő, kedden: Dandin György; A kényeskedők (7).

MAGYAR: Egész héten minden este és vas. d. u.: Lili (½4, ½8).

VIG: Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Vidám esték (Szilveszteri kabaré) (½4, ½8).

PESTI: Szombat, vas. d. u. és este: Anna Christie (½4, ½8). Hétfő, kedd, szerda, csütörtök: Nincs előadás. Péntek: Vásolt apostol (½8).

BELVAROSI: Egész héten minden este és vas. d. u.: A pénz komédiája (Volpone) (4, ½8).

MADACH: Egész héten minden este és vas. d. u.: Zsugori (½4, ½8).

MŰVESZ: Szombat, vas. d. u. és este: Hedda Gabler (½4, ½8). Hétfő, kedd, szerda: Nincs előadás. Csütörtök, péntek: Mélyek a gyökerek (½8).

MEDGYASZAY: Egész héten minden este és vas. d. u.: Doktor úr (½4, ½8).

FŐV. OPERETT: Egész héten minden este és vas. d. u.: Bál a Savoyban (3, 7). Vas. d. e.: Latyi Matyi mint próbarendőr (11).

ROYAL REVŰ VARIETÉ: Egész héten minden este és vas. d. u.: 1001 nászéjszaka (½4, ½8).

KAMARA VARIETÉ: Egész héten minden este és vas. d. u.: 3 Édes Terv (½5, ½8).

PÓDIUM: Egész héten minden este és vas. d. u.: Nem engedünk a 48-ból (½4, ½8).

VIGOPERA: Szombat: Don Pasquale (½8). Vasárnap: Traviata (½8). Hétfő, kedd, szerda: Nincs előadás.

SPORTCSARNOK: Egész héten minden este és vas. d. u.: Téli cirkusz (4, 7).

VILÁG

A polgári demokrácia lapja

Felelős szerkesztő: BÁLINT IMRE

Szerkesztő: KÖSZEGI IMRE DR.

A kiadásért felel: SUPKA GÉZA DR. főszerkesztő

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII., RÁKÓCZI-ÚT 54

Telefon: 222-439*

Az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részvénytársulat nyomása Budapest, Miksa-utca 4—6.

Felelős: Gorszky Tivadar igazgató

VILÁG RÁDIÓ

Szombat:

BUDAPEST I. 14.00 Hirek 14.10 Egy elfeledett költő: Hiador 14.30 Magyar nóták 15.30 Megemlékezés Glückneh Vilmáról 16.00 Társalgó 16.15 Parry: Szirének 16.30 Gyermekrádió 17.00 Hirek 17.20 A nemzet a Lánchídért. Gál György előadása 17.30 A Dolgozók Kultúrszövetsége műsora 18.00 Hidy Márta hegedül, Szécsi Klára mélyhegedűn játszik 18.30 Költők hangja a századokon át 19.00 Gyöngy Pál szerzeményei 19.45 Volly István: Dalolnak a fonóban 20.00 Hirek 20.20 Kapi Ány Anna énekel. Martiny Lajos zongorázik 21.00 Heti Híradó 22.00 Hirek 22.30 Zongő zene, színes szó 240.0 Hirek

BUDAPEST II. 17.00 Őrórai tea 18.00 Hirek 18.05 Goda Gábor előadása 18.20 Magyar nóták 19.00 Hangos Híradó 19.45 Hanglemezek 20.30 A Rádió szabadegyeteme 21.00 Hirek 21.15 Az elmúlt év sikerei 22.10 Magyarország—Jugoszlávia ökölvivó mérkőzése. Helyszini közvetités 22.25 Művészlemezek.

Vasárnap:

BUDAPEST I. 7.00 Reggeli zene 8.00 Hirek 8.20 Részletek a Hegyek alján c. operából 8.30 Szabó Mihály orgonál 9.00 Római katolikus félóra 9.30 Evangélikus félóra 10.00 Görögkeleti istentiszteletet 11.00 Kisriportok az irodalmi és művészi életből 11.20 Kamarazene 12.00 Hirek 12.20 A Wiener Sängerknaben kórus énekel 13.05 Petőfi és Arany levelezése. Összeállította: Füst József 13.35 Jazz 14.00 Hirek 14.10 Hanglemezek 15.00 Hogyan születtek a félelem Rudyard Kipling elbeszélése. 15.20 Bartók: Harmadik zongoraverseny. Sándor György zongorázik. Hangfelvétel 15.45 Nagy Lajos vasárnapi krónikája 16.00 Magyar nóták 17.00 Hirek 17.10 A Magyar Rádió irodalmi folyóirata 18.00 Falurádió 19.00 Farsang Pestbudán 20.00 Hirek 20.15 Sporteredmények 20.25 Spanyol rádiójáték A csodálatos Vargáné. Irta Federigo Garcia Lorca (Bemutató előadás) 21.20 A Rádió hangja 21.30 Rádióankét 22.00 Hirek 22.30 Vasárnap este Pesten 23.10 Csajkovszkij: VI. szimfóniája 24.00 Hirek.

BUDAPEST II. 10.00—13.00 Vasárnapi muzsika 17.00 Jazz 18.00 Hirek 18.05 Bruckner: III. szimfónia, vez.: Konstantin Silvestri 19.10 Ady és a nők. Papp Viktor előadása versekkel és dalokkal 19.40 Művészlemezek 20.30 Folyóiratszemle 21.00 Hirek 21.15 Vidám zenés hétvége 22.15 1. Beethoven: C-dur zongoraverseny. 2. Prokofjev: Klasszikus szimfónia.

Az olimpiai játékok időtartamára a magyar kormány Londonban borkostoló helyiséget rendez be.

Mozik műsora

ADY: Tarzan diadala. 4, 6, 8, sz. v. ü. 2. **ALKOTÁS:** Magam uram járom. ½3, ½5, ½7, 9, sz. 12, v. 11. **ATHLON:** A nagy derby. 4, ½7, ½9, sz. v. ü. 2. **BELVÁROSI:** Jobbterem: Szürke fény. ½4, ½6, ½8, v. ü. ½2, ½9. Balterem: Popey és társa. ½4, ½5, ½6, ½7, ½8, v. u. ½4, ½5, ½6. **BETHLEN:** Titokzatos lakó. 4, 6, 8, v.ü. 2. **BODOGRÁF:** Mennyország kulcsa. ½4, 6, ½9, v. ü. ½2. **BUDAI VIGADÓ:** Bernadette, ½4, 6, ½9, v.ü. 11. **CALVIN-TÉRI HIRADÓ:** Délnugatausztrália (amerikai riportfilm). A lánckészítés (kultúrfilm). Vidám állatkert (amerikai rajzfilm). Szovjetunió hirei, Mafirt és francia híradó. Folyt. egyórás előad. reggel 9-től 4-ig, v. ü. 2-ig. **CAPITOL:** Vörös lámpás. ½2, ¾4, 6, ¾9, v. ü. 11-kor is. **CITY:** Forgószél. ½4, ½6, ½8, sz. v. ü. ½2. **CORSO:** Nagy derby. 4, 6, 8, sz. v. ü 2. **CORVIN:** Nagy derby. ¼4, ½6, ½8. **DAMJANICH:** Lowoodi árva. ½4, ½6, ½8, v. ü. ½2. **DÉCSI:** Nagy derby. 5, 7, 9, sz. v. ü. 3. **ELIT:** Dover fehér sziklái. ¾4, 6, ¼9, v.ü. ½2. **FORTUNA:** Rákóczi nótája. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **FORUM:** Szenvedél yrabjai. ½4, 6, ½9, szomb., vas., ünn. ½2-kor is. **HUNNIA:** Iglói diákok. ½3, ½5, ½7, ½9, v. ü. ½12, 2, 4, 6, 8. **IPOLY:** Láthatatlan hadsereg. ½5, ½7, 9, v.ü. ½3. **JÓZSEF ATTILA:** Yankee doodle. 4, 6, 8, v. ü. 2. **KAMARA:** Forgószél. 4, 6, 8, sz. v. 2. **KOSSUTH:** Bosszú lovagja. 4, ½7, ½9, sz. v. ü. 2. **KÖRUTI HIRADÓ:** Művészi orosz porcellán (kultúrfilm). Vidám állatkert (amerikai rajzfilm). A lánckészítés (kultúrfilm). Szovjetunió hirei. Mafirt és francia híradó. Folyt. egyórás előad. reggel 9-től este 11-ig. **KRISZTINA:** Örök visszatérés. ½4, ½6, ½8, v. ü. ½2. **LLOYD:** Forgószél. 5, 7, 9, sz. v. ü. 3. **MARX:** Talpig úrinő. 4, ½7, ½9, v. ü. 2. **OLYMPIA:** Vidám kisértet. ½2, ½4, ½6, ½8, v. ü. ½12. **OMNIA:** Szent és az utcalány. 4, ½7, ½9, sz. v. ü. 2. **OTTHON:** Csak neked dalolok. ½4, ½6, ½8, v. ü. ½2-kor is. **PALACE:** Korzikai testvérek. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **PÁTRIA:** Dover fehér sziklái. ½3, ½5, ½7, ½9. **PETŐFI:** Afrikai vőlegény. ½4, ½6, ½8, v. ü. ½2-kor is. **PHÖNIX:** Imádlak, de elválok. A repülő fejsze titka. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **RÁDAY:** Egy ballerina szerelmei. ½5, ½7, ½9, v. ü. ½3. **ROXY:** Vidám kisértet. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **ROYAL APOLLÓ:** Az óra körbejár. 4, ½7, 9, sz. v. ü. 2. **SAVOY:** Dover fehér sziklái. 4, ½7, ½9, v. ü. 2. **SCALA:** Szent és az utcalány. 4, ½7, ½9, sz. v. ü. 2. **STUDIÓ:** Botrány a túlvilágon. ½2, ½4, ¾6, 8, v. ü. ½12. **SZABADSÁG:** Megtalált évek. 4, ½7, ½9, sz. v. ü. 2. **TINÓDI:** Dover fehér sziklái. ½5, ½7, ½9, v. ü. ½3. **TURÁN:** Elveszett nászút. 3, 5, 7, 9, v. ü. 11 és 1. **UGOCSA:** Imádlak, deelválok. ½4, ½6, ½8, v. ü. ½2. **URÁNIA:** Egyetemi évelm. 4, 6, 8. **VÁROSI:** Szombaton nincs előadás. Vasárnap 7-kor: Román Művész Csoport előadása. **VESTA:** Lángol a préri. **Fenavadak szigete.** 10, 12, 2, 4, 6, 8.

1 vagy 2 személyre külön ágyazható. **Tökéletes. Az egész világon** **Ultra** kanapé-rekamié **Kombinált stil bútorok** óriási választékban. Fizetési kedvezmény. Asztalosok és Kárpitosok Szöv., Üllői-út 15., Baross-u. 9 Podmaniczky-utca 14.

Esernyő javítás 24 órán belül készül. Vajda Wojsz Sándor esernyőkészítő mester VII., Murányi-utca 22.

12 havi részletre bútort Andrássy előleggel út 66

Kölcsön adunk alkalmakra evőszert, üveg, porcellánt szék — asztal, stb. FRIED KIRÁLY-UTCA 44.

ESPRESSÓGÉPEK 25 literes, kapbatók FRIED Király-u. 44. T: 224-804.

Ivory töltőtoll viszonteladóknak is Javitások gyorsan KIRÁLY-UTCA 44.

Lom. fürész felszerelések **Seffer Antal** sportüzlet, Bárczy István (volt Kamermayer Károly)-u. 5. Telefon: 186-625

Férfiruháért bárkinél magasabb összeget fizetek. Tóth, Bp. (Belváros) IV., Curia-u. 2. (Ferenciek-terénél.) Tel.: 381-064.

6 lámp. Siemens csodaszép **műbútor-zenegép** magánnak eladó. Tüzoltó-utca 3. II. 3. d. u. 6-tól.

Uj és használt **bőröndök** vétele és eladása **Weil** csak Nepszinház-u. Tel. hivó 136-816 26

Kókusz velour, bukle és keleti szőnyeget vesz Szőnyegüzlet, Ráday-u. egy. Telefon: 189-387.

Székek asztalok, sörkimérő pultok, billiárdasztalok, **iroda-bútorok** **HEXNER** Király-u. 25. T.: 227-073.

Gyermekágy .... 77.— Rokka ..... 68.— Fregoli felszerelve 55.— **Révai** Terez-körút buszonkettő

Espressógépet üzemképes állapotban **veszek** Telefon hétköznapon: 202-636.

CSEMPE Porta Szövetkezet, V., József Attila-u. 1. Tel.: 386-147.

Utazik? uj és használt **bőrönd** női és akta-**TÁSKA** Vétel — eladás. Javitást, alakitást, hozott anyagból munkát gyorsan és olcsón készit **LÁNG** bőröndös. Saját műhely. Népszinház-utca 21 Tel.: 135-033

Zavarelhárító antenna KÉSZITTETŐL. Szinyei Merse-u. 11. Tel.: 129-351

Madách BÉRAUTÓ 226-351

Elszakadt **ÁTLÁTSZÓ kabátját nyomtalanul megjavitja** **Zsadányi** esőköpenyüzem, VI., Révai-utca 10. II. 6. Telefon 127-913

Tátrai bérautó 228-501

Melyik önálló, jómegjelenésü, magas kereskedő akar feleségül venni egy 23 éves, **feltünően csinos,** magas, karcsu, üzemmel és berendezett lakással, hozománnyal rendelkező úrileányt? »Csakis jólszituált jeligére Tenzer hirdetőbe, Szervita-tér 8

Gyári új AUTÓK raktárról Unitas R.-T. Zápolya-utca 13. 201-352, 203-203

Veszek használt **bútort** Grosz, István-út 22 Telef.: 221-682.

Musica Zongoragyár, VII., Erzsébet krt. 43. Royal T.: 222-282. Uj és használt zongorák és pianinók feltünő olcsón. Fizetési könnyitések

Eladók keleti és magyar **perzsaszőnyegek** Wesselényi-u. huszonkilenc, I. 5.

Villa Városligetben 3 szoba hallos, központi fütéssel, garázs, beköltözhető nagy parkban, eladó. Szamosi ing. iroda, Szilágyi Erzsébet-fasor 9. Tel.: 457-507. 469-512.

Harisnyakötőmester (Ady harisnyagyár volt müvezetője) elhelyezkedne gyürvezetői gyakorlattal. »Müvezető« jel. Patakhoz, Bajcsy-Zsilinszky-út 29.

Eladó zenegép külföldi csúcsszuper, amerikai lemezváltóval. Andrássy-út 82. fszt. (3—4)

Szakszervezet által alátámasztott akcióhoz megadott nagy budapesti címek látogatására jóképüségü urakat és hölgyeket keresünk. Hosszulejáratu munka! Magas napi kereset! Jelentkezés okmányokkal 3-tól ½5-ig V., Kádár-utca 5.

Universal **IRODA-LAKÁS-BÚTOR** óriási választék. VII., Wesselényi-utca 8. Telefon: 227-698.

Gyári uj **melegvíztárolók** (boylerek) eladók VÉSZI LÁSZLÓ IV., Irányi-u. tizenhárom. Tel.: 367-158.

Keresztély nemzetközi hirnevesség zongoraterme **Bajcsy Zs.-út 66** Tel.: 127-717 Családás sohasem árhelti!

Bíróságok közelében, főútvonalon, kétbejáratos három szoba hallos lakásomat elcserélném két szobásra vagy egy szoba hallosra. Jelige »II. emelet« főkiadó

BÉRHÁZ Belterületen 5 emeletes, liftes, központi fütéssel, nagy adómentes, 25 ezer Ft. bérrel, 145 ezer Ft. Szamosi ing. iroda, Szilágyi Erzsébet-fasor 9. Tel.: 457-507, 469—512.

Egy gyönyörü használt **perzsabunda** privátnak eladó. Schermanné, Akácfa-u. 20. II. 10. Reggel 9-ig, délután 5 órától.

Üzletrész nagy kirakattal Belvárosban szivében kiadó. Jelige: »Mindenre alkalmas« Blocknerhez, Városház-u. 10.

Székház Oktogonnál 25 szoba beköl özhetőséggel, központi fütéssel teljesen ép. eladó. Szamosi ing. iroda. Szilágyi Erzsébet-fasor 9. Tel.: 475-507, 469-512.

MOST VÁSÁROLJON!... A világ legjobb zongoráiból hihetetlen olcsón, válogathat részletre is. LYRA ERZSÉBET-KÖRUT 19. (Barcsay-utca sarok) Kölcsönzongorák legolcsóbban

Elsőrangú in ézmény Budapest legszebb helyén lakást és legjobb ellátást nyujt életfogytiglan, készpénz v. ingatlan ellenében. Jelentkezés Tenzer hirdetőben, Szervita-tér 8. »Életjáradék« jeligére.

Legolcsóbban átalakitatom **bérházat társasházzá** ez esetben annak értéke duplájára emelkedik. Szent Imre Városi Társasházépitő Iroda. Verpelóti-út 13. Tel.: 468-717.

Beköltözhető Villa Pasaréten 3 szoba hallos, központi fütéssel, adómentes, teljesen ép. 115.000 Ft. Szamosi ing. iroda, Szilágyi Erzsébet-fasor 9. Tel.: 457-507 469-512

Kifogástalan állapotban prima minőségü **nerzbundát** vennék. »Ármegjelöléssel« jel. Balogh hirdetőbe. Szent István-krt 9

Kellemes otthonnal, keresettel rendelkező, 40 éves izr. úriasszony **férjhezmenne** 45—50 éves, müvelt úriemberhez. »Egyedül« jeligére a kiadóhivatalba.

Keresünk hatósági elosztó részére fűszer-élelmiszer, **gyarmatáru osztályunk vezetésére szakembert** Szükséges tőke áruk átvételéhez 100.000 Ft. Árumennyiség biztositva van. Komoly kereskedő ajánlatát »Fedezetet kap« jel. Barta hirdetőbe IV. Régiposta-utca 15.

APRÓHIRDETÉSEK

KARPITOS házakhoz, házonkivül ajánlkozik. Várady, Király-utca harmincketto. Udvarban.

PERZSASZŐNYEGET, torontáliszőnyeget termelőtől vásárolunk! Szőnyegek tisztitását, müvészi javitását vállaljuk. Békésszentandrási Házipari Szövetkezet. Bpest, Ferenciek-tere 8. udvarban. 384-577.

RÓZSA-utca harmincnyolc/b. Bútorüzlet. (Király-utcánál.) Különleges finom mübútorok. Ebédlők. Hálók. Üriszobák. Kombináltszobák. Intarziás cseresznye kombinált (iparmüvészeti müremek). Használtak tökéletes jókarban. Uj értékének töredékéért.

Kispénzüeknek egyenkénti olcsó ajánlat. Betétes háló, teleháló, fehérháló. Kombináltszekrény. Kétfekhelyes, egyfekhelyes rekamier. Előszobaszekrény, előszobafal. Páros fotel.

Rolószekrény. Kartotékszekrény. Kommódok. Irószatalok. Vitrinek. Páros fotelok. Berzser garnitúrák. Biedermeyer garnitúra. Magányos könyvszekrények. Könyvállványok. Rózsa-utca harmincnyolc/b.

CSERE. Háromszoba hallos Biarritz házbömbben lévő lakásomat elcserélném modern egyszobásra belterületen. Ajánlatok »cselédszobás jeligére Karczag hirdetőbe, Podmaniczky-utca 13.

LÁTVÁNYOS szép Mária Terézia duplaágyas styl, csupa intarziás, csodaszép hálószoba. 11 darabos. Továbbá egy eredeti francia szövésü gobelin szalon. 11 darabos, majdnem uj, eladó. Aki érti, tekintse meg. Ilyen szépet még nem látott. Idősb. Präger, Somogyi Béla-u. 3/a.

SZONGORA hétoktávos, kitünő hangu gyakorlózongora kölcsönöz; Blüthner, Förster, Bösendorfer márkás zongorák, pianinók feltünő olcsón, részletre is! Rákóczi-út öiven, Zongoraterem.

ELADJA Ica és Hecsi rendkivül olcsó áron a belvárosi divatszalonok modellidarabjait IV., Váci-utca tiz. II. em. Modellkiárusitási Divatház. Telefon: 380-016.

PERZSASZŐNYEG vétel, eladás legelőnyösebben Brandinál, Podmaniczky-utca tizenhét. I. Tel.: 129-795.

NŐIKABÁT konfekciós bérmunkát vállal VIII., Magdolna-u. 34. Varga.

TAXIENGEDELYT átvennék vagy kocsival társulnék. »Azonnalra« jel. Balogh hirdetőbe, Szent István-körút 9.

ZSIDÓ intézmény jómegjelenésü, kellő képzettséggel biró, tárgyalóképes munkatársakat kéres. Eddigi müködés és életrajzzal. Ajánlatokat »Zsidó közösség« jeligére főkiadóba.

BEVEZETETT nőiruhaműhelyemhez agilis közreműködő társat keresek. Esetleg kiadnám. Erzsébet-krt tizenöt, fsz. 11.

NAGYON szép, modern kombináltszoba és hallbútor sürgősen eladó. XIV. Róna-u. 226. II. 6. vasárnap 11—5-ig.

PEDIGRÉS farkaskölykök tenyésztőnél eladók. Érdeklődni délelőtt 9—11 óráig: 268-306.

NAGYMÉRETŰ Breitschwanzbunda, átmeneti kabátok, tavaszi kosztümök eladók. Szerda kivételével naponta 11—1-ig és 3—5-ig. Szemeretea 8. IV. 3. Lift dijtalan.

KARPITOS munkával forduljon bizalommal Marosánhoz, Aradi-u. kerő. Kivánatra használ.

ÖN még nem tudja? hogy idősebb Prägernél, Somogyi Béla-u. 3/a. vásárolhat legolcsóbban. Kiilönleges komb. barokk, holland reneszánsz szobák, cseresznye és dió színben. Uriszobák, ebédlők nagy választékban. olcsó árak.

SZŐNYEGET újjávarázsol, tisztit, javit, vész, hibásat is. Adler szőnyegüzlet, Kecskeméti-u. 9.

VARRÓGÉPET, ipari és háztartásit vesz, elad, cserél. Varrógépszaküzlet, Wesselényi-utca tizennyolc. Kazinczy-utca sarok. Telefon: 421-033. Állványt, hibás gépet is veszünk.

AKAR Ön jót olcsón? Finom használt modern és styl bútorokban, mindent megtalál valóban olcsón, kifogástalan állapotban. Dohány-utca egy. Vétel, csere. 421-050

GYÖNYÖRŰ Breitschwanz perzsa bunda kifogástalan állapotban eladó. V., Sallai Imre-u. 20/b. IV. 4.

LAKÁSFELOSZLATÁS-BÓL eladó 3 drb perzsa összekötő, nyujtott sávú rádió, bronz asztallámpa, ruhanemü. Délelőtt 11-ig: Izabella-u. 66. I. 3.

NEM kell már Budáról Pestre menni! Bútor Budán Nyilas-náll I. Krisztina-tér 3. (Auguszt cukrász házban.) Tisztelettel értesitem nagyrabecsült vevőimet, hogy kiváltam Budapest, Rózsa-utca harmincnyolc/B. szám alatti bútorüzletből. Továbbra is árusitok használt finom styl mübútorokat és modern használtakat. Egyes darabokat és komplett szobákat.

Mészáros Andor

építész

l.

Medvey 91. l.

Mészáros Andor

Családi ház a Darányi Ignác-utcában.

Tenti serverte

Repr.

Györgyi újmagyép II.

118. l.

Mészáros Andor

építész

és

Teles Ede

Részt vettek a Opesti Madách-szobor első pályázatán 1938 febr..

GLI AMICI UNGHERESI DELL'ISTITUTO
DI STUDI ROMANI

invita la S. V. Illma

alla solenne commemorazione del

BIMILLENARIO AUGUSTEO

che avrà luogo mercoledì 10 novembre 1937
alle ore 18

nella sala situata in VIII., Baross-u. 13, pp.

PROGRAMMA:

1. Saluto del Presidente.
2. Il simbolismo della pace augustea sulla corazza della statua di Augusto di Primaporta. Conferenza del Prof. univ. ANDREA ALFÖLDI.

Tiberio Gerevich
presidente.

Mészáros Andor

festő

Merőtúr

l.

Szépm. Múz. Évk.

I. 157. l.

ak már ki olyanféle közleményeket.
sült forrásai azok a művészettör-
lgozat látott világot. Nálunk, ahol
rganuma, kétszeresen szükség van
mára kell közlönyt teremtenünk.
omolyabb művészettörténeti kuta-
ien olyan művészettörténeti dolgo-
ıdomány színvonalán ad számot.
évkönyvünknek, hogy intézetünk
A múzeumok gyüjtő munkájával
mények irodalmi feldolgozása; erre
i anyagunk feldolgozása körül is
illet elsősorban.
kort felölelnek, évkönyveinkben is
századig a művészettörténet vala-
ami még nem húzódott hátra a

MESZAROS I. *Andor*, szobrász Budapesten, ahol tanulmányait is végezte. 1928. állított ki először a Műcsarnokban. 1931. a fővárosi Ferenc József szobrászati díj pályázatán dicséretet nyert. Női fej c. bronzszobra a Fővárosi Múzeumban.

Fő. g. II. 111 l

dból:

ézHI ~~[illegible]~~ és fejére a felhők közül kiemel-
két angyal nyilt koronát tesz. Gyermekét kezei
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~; palástját fölül gomb ~~[illegible]~~ fogja össze
~~[illegible]~~ dicsfényében piros keresztlátható. Mind
~~fe~~ tüntetvén fölül Alól e szavak olvashatók

RT H© OPVS MD..."

va, méretei 104:52.5 c/m.

~~[illegible]~~
= 2240 Ka

29.

1

89.

Meszáros Andor

Magyar Iparművészet 1932. 112. l.

Mészáros Andor

Wöi tej, bronz

1932 fův új szerzem.kiáll Mücsarnok

1033 10A 31 ASOTSEA ISIA MUSEUM

Mészáros A.

l.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1937. 166 l.

Mészáros Andor

Gyermekjátszótér kútja a Városmajorban. fentitől Hüvelyk Matyi alakját Telcs Ede mintázta.

Repr.

Györgyi nyomdaszép II.

157. l

Ménáros Andor

Női fej (Bronz.)

Tm Bp. 1932

Cernajica. XV. szórzatol vége.

3018

10. Kupferschmidt.

(Életrajzi adatai ismeretlenek.)

Erdő-nyilás.

Az előtért elfoglaló erdőben ~~út~~ vezet, ~~a mely~~ hegyes vidékre enged kilátást, hol széles folyó halad tova. Az úton cseléd közeledik kezében korsóval és fején ruhákkal telt kosárral, melyet baljával tart. Az előtérben, balról a szénaboglya ~~van, mely~~ mellett, ~~lábait keresztbe téve,~~ ifjú klarinétozik. Játékát a földön pihenő leány hallgatja, ki fejét jobb kezére támasztotta. A pásztornak, ki kampós botját a kazal mellé állitotta és fekete kalapját ~~és~~ piros köpenyét a földre dobta, öltözete: sárga köntös felgyűrt ujjakkal, szűk nadrág és czipő; a leányé: kivágott derék, piros kötény és kék szoknya, mely lábait csak térdig fedi. Az égbolt felhős.

Fa, méretei 22 : 27·5 cm.

1873: V. (II. 16.) — 1876: IV. 43. — 1878: V. 43. — 1880: V. 43. — 1881: V. 43. — 1883: V. 191. — 1884: VII. 292. — 1885: VII. 292. — 1886: VII. 292. — 1887: VII. 292.

202

Mészáros Andor

szobrász

a Mészáros Ferenc József

szobrászati díj pályázatán

dicséretet nyert.

Magyarország

1931 dec. 16.

U. 3143.

LEVELEZŐ-LAP.

T.

SOLYMOSI KÉPSZALON
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.
TELEFON: AUT. 897-62.

Budapest, a postabélyeg kelte.

Bátorkodom b. figyelmét felhivni ama körülményre, hogy a nálam vásárolt képek mai napig ~~esedékes~~ hátralékos részlete,

P 220.–

cimemre még nem érkezett be.

Amidőn ennek szives pótlására felhivom, vagyok

teljes tisztelettel

Solymosi Képszalon
Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 13.
Telefon: 897—62.

Mészáros Andor

Mücsarnok szobrász Kálmán

u.

1928/29. téli kiáll 192

Saróspatak X. 134.

Az 1929/1930. évi Cserháti-plakettet odaitélő bizottság jelentése. Alulírott bizottság a plakett-szabályzat értelmében eljárva, a következő határozatot hozta:

Az önálló munkásságon alapuló előadások közül a bizottság *Frohner József dr.: Villamos vezetékhálózatok rácsos vas-oszlopainak grafikus módszerrel való méretezéséről** tartott szabad előadását találta olyannak, amely a Cserháti-plakettnek alapító levelében lefektetett szempontoknak leginkább megfelel, s ezért az 1929/1930. évi Cserháti-plakettet dr. Frohner Józsefnek ítélte oda.

Indokolás:

A bizottság örömmel állapította meg, hogy az alapítólevél feltételeinek megfelelő előadások között nem kevesebb, mint hét olyan szabad előadást talált, amelyek tárgyuknál és belső értéküknél fogva jutalmazásra érdemesek. Ezen előadások legtöbbje azonban olyan széles alapra fektetett tárgykört dolgozott fel, hogy arról a legjobb előadás is csak nagy vonalakban adhatott áttekintést. Egyedül Frohner dr. volt az, aki talán jelentéktelenebbnek látszó tárgyat: a villamos szabadvezetékek rácsos vasoszlopainak grafikus méretezését választotta előadása tárgyául, de ezt a feladatot — éppen annak kisebb méreteinél fogva — egyetlen előadás keretén belül teljes részletességgel tudta megoldani és amellett a gyakorlott előadó vonzó előadási modorával hallgatói figyelmét mindvégig lekötve tudta tartani.

Frohner dr. a mérnöki gyakorlata alatt szerzett tapasztalataiból leszűrt grafikus módszerével a villamosvezetékek tervezőinek értékes eszközt adott a kezébe, amelynek segítségével a vezetéktartó vasoszlopokat kevésbbé fárasztó és jobban áttekinthető eljárással lehet méretezni. Az eljárás lényege, hogy az erők játékát a „Cremona erőterv"-hez hasonlóan, szervesen összefüggő egységben adja meg. Az áttekinthetőség ezáltal annyira fokozódik, hogy a tervező könnyűszerrel megtalálhatja a legkisebb vassúlyra vezető (leggazdaságosabb) megoldást.

Ma — országos energiaelosztóhálózatunk építésének küszöbén — jelentősége fokozódik minden módszernek, amely a hálózat gazdaságos létesítését elősegíti.

Az előadottakból kitűnik, hogy Frohner dr.-nak *önálló munkásságán alapuló szabadelőadása* a Cserháti-plakett alapítólevelében előírt mindkét sarkalatos feltételt teljes mértékben kielégíti, mert úgy az önálló mérnöki munkásság jól értékesíthető eredményeit ismertető *belső tartalom*, mint az érdeklődést lekötni tudó vonzó szabadelőadás szabatosságában kifejezésre jutó *szép külalak* tekintetében példát mutat.

Budapest, 1930 május hó 23-án.

Dr. Szabó Gusztáv s. k. *Chatel Vilmos* s. k. *Dr. Pattantyus Á. Géza* s. k. *Dr. Tassonyi Ernő* s. k. *Thoma Albert* s. k. *Dr. v. Guothfalvi Dorner Zoltán* s. k.

Személyi hír. A Kormányzó Úr Őfőméltósága a miniszterelnöki teendők ideiglenes ellátásával megbízott magyar királyi népjóléti és munkaügyi miniszter előterjesztésére *Sipos Sándor* okleveles mérnöknek, a központi Statisztikai Hivatal konjunkturakutató osztálya és az Országos Gazdaságstatisztikai és Konjunktúrakutató Bizottság gazdaságkutató irodája vezetőjének a statisztikai szolgálat terén szerzett érdemei elismeréséül a magyar királyi kormánytanácsosi címet adományozta.

Kinevezés. A Kormányzó Úr Őfőméltósága a m. kir. József-műegyetem III. sz. gépszerkezettani tanszékére dr. *Pattantyús-Ábrahám Géza* okl. gépészmérnököt, műegyetemi ny. rendkívüli tanárt műegyetemi ny. rendes tanárrá kinevezte.

Új tagunk. Felvette a választmány 1930. évi október hó 17-én tartott 692. rendes ülésén: *Schneider Antal* okl. gépészmérnök, rendes tag.

* Előadta a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet gépészeti-, gyáripari- és elektrotechnikai szakosztályának folyó évi február hó 22-i ülésén.

Szakirodalom

Magyar szerzők irodalmi munkássága 1929/30-ban a technikai és ipari irodalom, valamint az ezekkel rokon tudományágak területén.

Közli: Dr. LŐSY-SCHMIDT EDE, egyleti könyvtárnok.

VI. közlemény. (CXVII.)

A) KÖNYVÉSZET. (Bibliográfia.)

Kő és műkő — Stein und Kunststein. 1930. VI. évf. Szerk. és kiadó: Rosner Ármin. Budapest VIII, Fiumei-út 12/A. Előfiz. ára egész évre 4 pengő.

Lázár Jenő (fzárdai) okl. gépészmérnök, miniszt. s. mérnök a fővárosi közmunkák tanácsánál: *Műhelyek és gépfelállítások engedélyezése. A füstmentes tüzelés.* H. és é. n. (Budapest, 1930.) 8°. 221 l. Magyar Géniusz Nemzeti Kultúrát terjesztő R.-T. nyomása. Ára fűzve 20 pengő.

K. Császár Ferenc építész, felső építőipariskolai tanár: *Tűzvédelmi építéstan.* (Előadási jegyzet. Könyomat.) H. és é. n. (Budapest, 1930.) Kis 8°. 154 l. Nyomatott: Vörösváry László sokszorosító irodájában. Fűzve 5 pengő.

Oltay Károly műegyetemi nyilv. rendes tanár: *A városmérés jelentősége és létesítésének fontosabb alapelvei.* Megjelent a „Városi Szemle" 1929. évi folyamában. 8°, 7 l. Élet Irodalmi és Nyomdai R.-T. nyomása.

Oltay, Karl, o. ö. Prof. d. Techn. Hochschule in Budapest: *Die Genauigkeit der trigonometrischen Punktbestimmung in einer Provinzstadt.* (Aus Zeitschrift für Vermessungswesen 1930. S. 10—16.)

Oltay Károly: A hosszmérések pontossága, különös tekintettel a városmérésekre. Különlenyomat a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönyének 1929. évi folyamából. Ívrét, 11 l. Kir. Magy. Egyetemi Nyomda nyomása.

Jelentés az 1926. évi dunai árvíz tárgyában végzett tanulmányokról. M. kir. földmívelésügyi minisztérium vízrajzi intézetének kiadványa. Budapest, 1929. Ívrét. 72 l. (Könyomat.) Pátria Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T. nyomása.

Compte rendu de l'étude de la crue du Danube en 1926 dans le secteur près de l'embouchure de la Drave. Royaume de Hongrie. Ministère de l'Agriculture Institut Hydrographique. Budapest, 1929. Ívrét, 35 l. 35 rajzmelléklettel. Pátria nyomása.

Közszállítási szabályrendelet (88.500/1929. B. M. sz. r.) Hivatalos kiadás. Kiadja a M. Kir. Belügyminiszter. Budapest, 1929. Kis 8°, 72 l. Pesti könyvnyomda r.-t. nyomása. Főbizományos a Tisza Testvérek könyvkereskedő cég. II., Fő-utca 12. Ára fűzve 1 pengő.

Budapesti Mérnöki Kamara közleményei.*

Budapesti Mérnöki Kamara A. 251/1930/2. sz.

Felhívás.

Felhívjuk a t. Kartárs urak figyelmét a közlöny ezévi aug. hó 30-i számában közzé tett körlevélre és ismételten kérjük, hogy — különösen a díjszabás alkalmazására vonatkozólag — adatokat szolgáltatni szíveskedjenek.

Budapesten, 1930. évi október hó 21-én.

Thoma s. k., titkár.

A Kamara választmányának 153. üléséből. A választmány 1930. évi október hó 17-én rendes ülést tartott. Egy hazai nagyobb vízműépítkezésre vonatkozó konkrét bejelentés folytán a választmány értesítette az építtető vizitársulatot, hogy a hazai érdekeltségek — amelyek ezt az igen jelentékeny munkaalkalmat az ország mai súlyos gazdasági helyzetében a rendesnél is élénkebb figyelemmel kísérik — kifogásolnák, ha a szóban lévő építkezés ipari munkáival irányítása, felszerelése stb. tekintetében nem tisztán hazai cég bizatnék meg.

A választmány foglalkozott a községi mérnökök magángyakorlatáról szóló 64.399/1926. számú belügyminiszteri rendelettel, amely előírja, hogy: „a községi (városi) mérnöki állások betöltésénél csak olyan pályázó jelöltessék, aki a Mérnöki Kamara tagja, vagy amennyiben az illető községi (városi) mérnöknek magángyakorlatot folytatni nem szükséges és kamarai tag lenni nem kíván, az illető mérnök minden körülmények között olyan legyen, aki a kamarai tagságra érett, tehát mielőtt községi (városi) mérnökké megválasztatott, legalább háromévi előzetes, tényleges, a kamarai szempontoknak is megfelelő mérnöki gyakorlatot igazol". Konkrét esetből folyólag mérnöki körből felteték a kérdést: e rendelkezés csupán arra a mérnökre vonatkozik-e, aki az illető közületben egyedüli mérnök, illetőleg ott vezető állást tölt be, vagy pedig a közület minden mérnökére? A Kamara választmánya az idézett rendelkezést úgy értelmezi, hogy minden (választás vagy kinevezés útján) betöltésre kerülő községi (városi) mérnöki állásra kamarai tagot, vagy a kamarai tagsághoz előírt időtartamú és minőségű gyakorlattal bíró mérnököt kell jelölni.

A fővárosi szemétégetőtelep tervezett létesítésével kapcsolatban tett indítvány folytán elhatározta a választmány, hogy megkeresést intéz a polgármesterhez aziránt, hogy a főváros az ilyen és hasonló műszaki feladatok megoldására — tervpályázat kiírása útján — a magyar mérnöki kar tagjainak képességeit vegye igénybe.

Indítvány folytán elhatározta a választmány, hogy útépítési munkálatokat kiadó hatóságoktól kérni fogja, hogy megbízásaik kiadásánál elsősorban azokat a pályázókat vegyék figyelembe, akik e munkálatok végzésére megfelelő képesítéssel bírnak.

Egyebekben a választmány önkormányzati ügyeket intézett.

A Kamara új tagjai: A Budapesti Mérnöki Kamara közhírré teszi, hogy

a) a Mérnöki Tanács által hozott jogerős határozattal felvett új tag 1930. évi szeptember hó 12-től: *Koch* Aurél sz. 1890. gépészmérnök, Vác, Althan-u. 2.;

b) a Kamara választmánya által hozott, jogerőre emelkedett határozattal felvett új tagok:

1930. évi szeptember hó 24-től: *Mikle* Károly építészmérnök, Budapest, V, Tisza István-u. 12.;

* A Kamara hivatalos lapjának 1930 október 12-i 41—42. számában kamarai közlemények nem jelentek meg és így e számból különlenyomatok sem készültek.

1930. évi október hó 20-tól: *Bernhárth* Sándor mérnök, Debrecen, Ferenc József-út 32. *Bodolay* László erdőmérnök, Makó, Szent János-tér 28. *Bihari* Ferenc mérnök, Budapest, VII, Dob-u. 47. *Dorschner* József Róbert mérnök, Budapest, III, Bécsi-út 27. *Dusemasin* Arisztid gépészmérnök, Budapest, I, Logódi-u. 5/7. ifj. *Filipek* Sándor gépészmérnök, Budapest, I, Attila-krt 14/16. *Jörg* József mérnök, Mátészalka, Horthy Miklós-út 1. *Keserü* Pál gépészmérnök, Budapest, I, Verpeléti-út 15. *Lindwurm* László mérnök, Pécs, Boltív-köz 1. *Lukács* Ernő gépészmérnök, Budapest, V, Lipót-krt. 11. *Markovátz* Géza mérnök, Budapest, II, Zsigmond-u. 8. *Mellinger* József gépészmérnök, VII, Stefánia-út 49. *Molnár* Ferenc Farkas építészmérnök, Budapest, I, Mihály-u. 11. *Niederland* Gyula bányamérnök, Salgótarján, Hunyad-u. 4. *Opatrny* Flóris építészmérnök, Budapest, II, Buday László-u. 7. *Orosz* (csicseri) György építészmérnök, Budapest, IX, Remete-u. 14. *Pap* Jenő mérnök, Pécs, Irányi Dániel-tér 8. *Pap* László mérnök, Budapest, V, Akadémia-u. 16. *Péry* Dezső mérnök, Budapest, I, Attila-krt. 2. *Szeniczei* Lajos gépészmérnök, Budapest, I, Lágymányosi-u. 17/a. *Tápay* (vitéz) Alajos mérnök, Fehérgyarmat. *Tóth* Gyula gépészmérnök, Budapest, I, Hieronymi-út 42.

Hirdetés a mérnökök nyilvántartásába való felvételről. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya 1930. évi október hó 17-én tartott ülésében

Munk Dezső, sz. 1884, építőmestert, Balassagyarmat, Nagy Mihály-utca 13 a Mérnökök Nyilvántartásába a mérnöki rendtartásról szóló 1923 : XVII. t.-cikk 70. §-ában foglalt kivételes intézkedések alapján felvette.

A felvételről szóló értesítés 1930. évi október hó 18-án kifüggesztetett. *Nevezett felvétele ellen* a Mérnöki Rendtartás 70. §-a értelmében a kifüggesztés napját követő 30 nap alatt, azaz 1930. évi november hó 17-én déli 12 óráig *a Kamara bármely tagja élhet fellebbezéssel a Mérnöki Tanácshoz.* A fellebbezés a Kamaránál nyujtandó be, annak címére küldendő.

Hirdetés tagfelvételről. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya 1930. évi október hó 17-én tartott ülésében az alább felsorolt kérelmezőket a Kamara tagjai sorába felvette:

Berger Pál, sz. 1896, okl. gépészmérnök, Bpest, V, Személynök-u. 9—11. — *Brestyánszky* Tibor, sz. 1901, okl. építészmérnök, Bpest, VIII, Baross-u. 80. — *Gaul* Géza, sz. 1898, okl. építészmérnök, Bpest, VIII, Német-u. 10. — *Illés* Aladár, sz. 1902, okl. mérnök, Győr, Zrínyi-u. 14/a. — *Klein* László, sz. 1892, hon. okl. gépészmérnök, Újpest, Váci-út 40. — *Mészáros* Andor, sz. 1900, hon. okl. építészmérnök, Bpest, V, Kálmán-u. 20. — *Molnár* Pál, sz. 1899, hon. okl. építészmérnök, Kőrös-hegy. — *Munk* Dezső, sz. 1884, építőmester, 70. §. Balassagyarmat, Nagy Mihály-u. 13. — *Puskás* László, sz. 1900, okl. gépészmérnök, Nagyecsed. — *Zartl* Zoltán, sz. 1901, okl. mérnök, Nádudvar, Kossuth Lajos-u. 1276.

A felvételről szóló értesítés 1930. évi október hó 18-án kifüggesztetett. *Nevezettek felvétele ellen* a Mérnöki Rendtartás 9., ill. 70. §-a értelmében a kifüggesztés napját követő 30 nap alatt, tehát 1930. évi november hó 17-én déli 12 óráig *a Kamara bármely tagja élhet fellebbezéssel a Mérnöki Tanácshoz.* A fellebbezés a Kamaránál nyujtandó be, annak címére küldendő.

Hirdetmény

a mérnöki kamara tagjainak fenntartott munkák végzésére *külön jogosítottak* jegyzékébe felvételről.

A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya 1930. évi június hó 27-én, illetőleg október hó 17-én tartott üléseiben alább megnevezetteket a 127.000/1929. K. M. számú rendeletben a mérnöki kamara tagjainak fenntartott munkák végzésére külön jogosítottak jegyzékébe felvette és részükre a hivatkozott rendelet 1. §-ának alább megjelölt pontjaiban fenntartott munkák végzésére a jogosítványt kiadta:

Nagy Sándor, sz. 1864, Bpest, VII, Almássy-tér 17. (Mindenfajta géperejű vagy önműködő tűzoltóberendezés megvalósításának a megbízó részéről való ellenőrzése és az üzembiztonság biztosítási vagy hasonló szempontból való felülvizsgálata.) 127.000/1929. K. M. sz. rendelet 1. § 18. és 19. pontból.

Politzer Rezső, sz. 1888, Kecskemét, Klapka-u. 30. (Mindenféle felszíni, helyszínrajzi és magassági felmérés és kitűzés az alsórendű alappontmeghatározásokkal együtt, azoknak térképezése.) 127.000/1929. K. M. sz. rendelet 1. § 9. pontból. (Úgynevezett kataszteri felmérés, továbbá 10 kataszteri holdat meghaladó ingatlan eldarabolása és az arra vonatkozó egyéb birtokrendezési mérnöki munkálat.) 127.000/1929. K. M. sz. rendelet 1. § 10. pontból.

Schön János, sz. 1898, Dorog. (Mindenféle helyszíni és földalatti helyszínrajzi és magassági felmérés és kitűzés az alsórendű alappontmeghatározásokkal együtt, azoknak térképezése.) 1. § 9. pont. (Kisajátítási és ú. n. kataszteri felmérés, továbbá 10 kataszteri holdat meghaladó ingatlan eldarabolása és az arra vonatkozó egyéb birtokrendezési mérnöki munkálat.) 1. § 10. pont.

A Kamarából kilépő tagok. A Kamara választmánya önkéntes lemondásuk folytán elrendelte az alábbi kamarai tagok törlését:

Csányi Imre mérnök, Budapest, — *Gyalus* László építészmérnök, Budapest, — dr. *Hartl* Károly vegyészmérnök, Eger, — *Jermy* Sándor mérnök, Budapest, — *Török* Kálmán mérnök, Budapest, — *Zborovszky* Sándor gépészmérnök, Miskolc, 1930 április 1-i;

Borovszky Pál erdőmérnök, Miskolc, — *Czappán* József mérnök, Magyaróvár, — *Fialka* Sándor mérnök, Budapest, — *Fodor* Gusztáv gépészmérnök, Budapest, — *Illés* Vilmos bányamérnök, Budapest, — *Kertész* Ferenc gépészmérnök, Budapest, — *Kertészffy* János mérnök, Budapest, — *Kiss* Elemér mérnök, Budapest, — *Petrovits* András bányamérnök, Dombóvár, — *Rozinek* Artúr gépészmérnök, Budapest, — *Török* Miklós erdőmérnök, Gyöngyös, — *Turcsányi* Zoltán mérnök, Szombathely, — *Vági* István erdőmérnök, Sopron, 1930. évi július hó 1-i hatállyal.

Elhalálozott tagok. A Mérnöki Rendtartás 12. §-a harmadik bekezdésének megfelelő hivatalos jelentés alapján a Kamara tagjai sorából töröltettek:

Andreich János (glogoni) bányamérnök, budapesti lakos, 1930 június 27-i; *Bertram* Róbert gépészmérnök, budapesti lakos, 1930 május 25-i; *Berács* Zoltán gépészmérnök, budapesti lakos, 1929 március 24-i; *Csiha* András mérnök, hajdúnánási lakos, 1930 július 6-i; *Farkas* Ferenc mérnök, budapesti lakos, 1929 szeptember 23-i; *Heim* Sándor mérnök, budapesti lakos, 1930 május 28-i; *Jurenák* Jenő mérnök, budapesti lakos, 1930 július 7-i; *Kasztel* Győző gépészmérnök, budapesti lakos, 1929 június 21-i; *Korb* Flóris építészmérnök, budapesti lakos, 1930 szeptember 16-i; *Kostialik* János erdőmérnök, gödöllői lakos, 1929 július 18-i; id. *Krisztinkovich* István Béla építészmérnök, budapesti lakos, 1929 szeptember 30-i; *Orosz* Géza mérnök, debreceni lakos, 1930 július 7-i; *Ónody* Dezső mérnök, pápai lakos, 1929 február 18-i; *Reményi* Aladár gépészmérnök, hajdúböszörményi lakos, 1930 szeptember 14-i; *Székely* Elemér gépészmérnök, budapesti lakos, 1930 július 5-i; dr. *Tóth* János mérnök, tamásii lakos, 1930 március 20-i; *Wagner* Rezső bányamérnök, salgótarjáni lakos, 1930 július 24-i hatállyal.

Budapesti Mérnöki Kamara
Ag. 320/1930. sz.

Hirdetmény.

Marker Goldsteane et Co. elektromos vállalkozói cég, nagy elektrotechnikai gyárak vezérképviselője, *Bombay*-ban (Brit-India) keres előbb a központi irodában való szolgálatra, majd egyik fiókjának vezetésére fiatal, nőtlen, agilis mérnök-keresskedőt, aki elektromérnöki szaktudáson kívül kereskedelmi és adminisztratív tevékenységre is hivatottnak érzi magát. Szükséges, hogy a pályázó mindkét téren gyakorlattal rendelkezzék. Korhatár 35 év.

Érdeklődők az alkalmaztatási feltételeket a Kamara hirdetőtábláján megtekinthetik.

Értesítés.

A Budapesti Mérnöki Kamara I. fokú tagdíjmegállapító bizottsága az 1930. évre előirányzott tagdíj ellen a Kamarába 1930. év I. felében felvett, valamint néhány régebbi tag részéről benyujtott felszólamlásokat a Kamara hivatalos helyiségében (VIII, Scitovszky-tér 2. sz.) 1930. évi október hó 29-én d. u. 6 órakor nyilvános tárgyalás alá veszi.

A tárgyaláson az érdekeltek megjelenhetnek.

Budapest, 1930. évi október hó 14-én.

Budapesti Mérnöki Kamara.

Értesítés.

A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya részéről kiküldött II. fokú tagdíjmegállapító bizottság az 1930. évre előirányzott tagdíjak ellen benyujtott fellebbezéseket a Kamara hivatalos helyiségében (VIII, Scitovszky-tér 2. sz.) az alábbi napokon d. u. 5—7 óráig nyilvános tárgyalás alá veszi; és pedig:

november hó 3-án a mérnökök és építészmérnökök;

november hó 4-én a gépészmérnökök, vegyészmérnökök, bányamérnökök, kohómérnökök és erdőmérnökök fellebbezéseit.

A tárgyaláson az érdekeltek megjelenhetnek.

Budapest, 1930. évi október hó 14-én.

Budapesti Mérnöki Kamara.

minden szemlélőt megállítanak. De már itt ennél a kitünő csoportnál is meg kell jegyeznünk, hogy a művészet epedten várja a felfrissülést, amely annál tökéletesebb, szebb, maradandóbb, minél jelentősebb művészetet akar elfeledtetni.

A csoport szobrászaiban már több az erő, több a munkavágy, s így szebb is az eredmény. Kisfaludi *Stróbl* Zsigmond *Rothermere* portréja nagy érték. *Petri* Lajos finom vonalvezetésü leány portréja, Dr. *Farkas* Zoltán tanúlmánya, *Telcs* Ede friss portréi, *Moiret* Ödön gondos portré tanúlmánya, *Lux* Elek ember ábrázolása ékesen szólnak a művészek mellett.

VI.

BENCZUR-TÁRSASÁG

Csaknem a legkisebb számú, de eredményében talán a legértékesebb kiállítást nyujtja a Benczúr társaság. Mindenekelőtt *Frank* Frigyes ugrik elénk.

MÉSZÁROS ANDOR: NŐI FEJ

A Műcsarnok Téli Tárlatáról

Képzőművészet
1929. 18-a.

Ernő, *Nagy* Gyula, *Szomor* László, *Gosztonyi* Alice, *Damkó* József, *Sóvári* János, *Keviczky* Hugó és *B. Maja* Astuto szoborműveiről kell még elismeréssel nyilatkoznom. *(gy.)*

V.
CÉHBELIEK

Nagy, népes sorokban vonultak föl a Céhbeliek, amely társaság már összetételénél fogva is az el-

A KIS BETEG

zi Tárlatáról

ivatottakat jelenti. Számsorrendben *Kövesdy* Géza neleg tónusu Nyár című vászna, *Szlányi* halk me-ódiája, *Kunffy* Lajos friss izomzatú aktja, *Déry* Béla pálos szürkéinek néhány remek darabja, Edvi *lés* Aladár poétikus naturalismusa, *Mendlik* Oszkár j kéklő tengerei, *Balló* Ede lelki analiziseken épí-t, élő, színdús portréi, *Mérő* István gondolat-azdagsága, *Várady* Gyula drámai feszültségü táj-npressziója, *Kató* Kálmánnak különösen a Csömöri trand c. mozgalmas vászna, *Czencz* János mozgás anúlmányai, *Körmendy* Ervin színdús csendélete, *Zádor* István életigenlést jelentő aktja, *Vass* Elemér omantikája, *Baranski* kortanúlmányt adó portréja, *Vádler* Róbert levegős város képe kétségtelenül

Mészáros Andor

festő

Műcs. kiáll. 1928tól

Pipics 117 C.

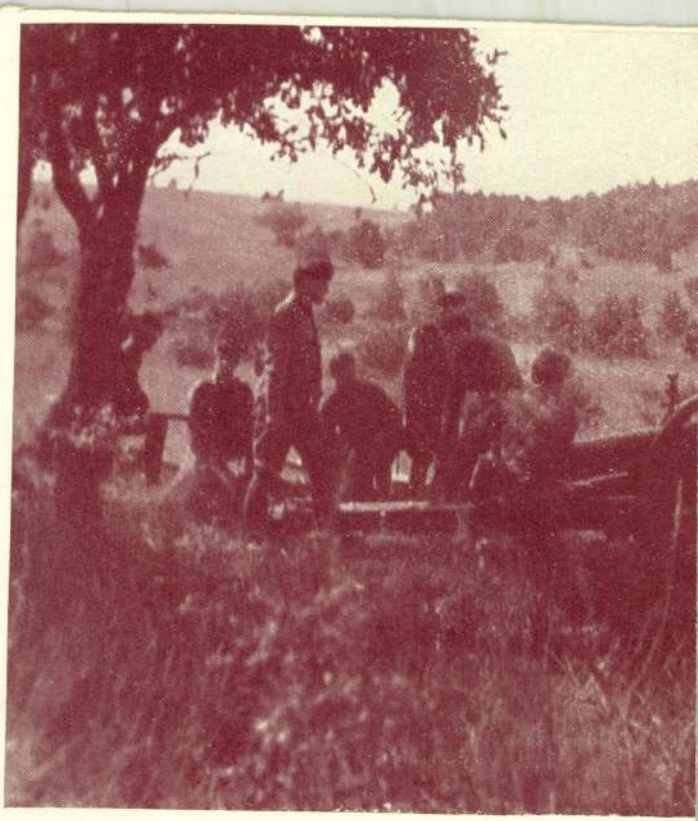

TŰZ!

Kurucz György akadémikus felvétele az 1930

Ludovi

193

Másolatot kapott Hetényi

88.ápr.22.

Hetényi Ágnes
759-oll/245 m.

329/88

5/7

Téri Tibor csoportvezető részére
Bp.Főv.Tanácsa VB Művelődésügyi Főo.
184o Bp. V. Városház u.9-11.

Tisztelt Téri Elvtárs!

A Mészáros Andor-emléktábla ügyében kérte véleményünket: nem tartjuk fontosnak akkor, amikor sokkal kiemelkedőbb, a magyar művészetre nézve nagyobb hatásu művészek nem kaptak még emléktáblát. Korábbi levélváltásunk idején is ugy foglaltunk állást, hogy nem emelünk kifogást ellene.

A művésszel kapcsolatos dokumentációt - amennyiben az özvegy hozzájárul, ehhez - szivesen fogadjuk, azt szakszerüen megőrizzü az esetleges kutatók rendelkezésére bocsátjuk.

Másolatot kapott Hetényi

88.ápr.22.

Hetényi Ágnes
759-011/245 m.

Téri Tibor csoportvezető részére
Bp.Föv.Tanácsa VB Művelődésügyi Főo.
1840 Bp. V. Városház u.9-11.

5/7

Tisztelt Téri Elvtárs!

A Mészáros Andor-emléktábla ügyében kérte véleményünket: nem tartjuk fontosnak akkor, amikor sokkal kiemelkedőbb, a magyar művészetre nézve nagyobb hatású művészek nem kaptak még emléktáblát. Korábbi levélváltásunk idején is ugy foglaltunk állást, hogy nem emelünk kifogást ellene.

A művésszel kapcsolatos dokumentációt - amennyiben az özvegy hozzájárul, ehhez - szivesen fogadjuk, azt szakszerűen megőrizzük az esetleges kutatók rendelkezésére bocsátjuk.

Másolatot kapott Hetényi

5/7

87.okt.15.

Hetényi Ágnes
759-o11/245 m.

Bakonyvári Ágnes

716/87

Bp.Főv.Tanácsa VB Müvelődésügyi Főo.
Budapest
Téri Tibor csoportvezető részére

Kedves Téri Elvtárs!

7oo9/87 sz. levelére a következőket válaszoljuk;

Mészáros Andor épitész és szobrászmüvész adatai némiképp kiigazitásra szorulnak. Születési évszáma valóban 19oo, de Alkotmány u-i müterméről mi nem tudunk. Adataink szerint 193o-ban egészen bizonyosan a közelő V.ker.Kálmán u.2o.sz házban volt müteremlakása. Halálának éve - egy nálunk archivált ujságcikk szerint - 1972. Ugy gondolj[illegible] ban, hogy a müterem cimével szemben, a halál évére [illegible]

5/7

Másolatot kapott Betényi

87.okt.15.

Betényi Ágnes
735-oll/245 m.

Bakonyvári Ágnes

7.o/87

1

Bp.Fév.Tanácsa VB Művelődésügyi Főo.

Budapest

Téri Tibor csoportvezető részére

Kedves Téri Elvtárs!

7oo9/87 sz. levelére a következőket válaszoljuk:

Mészáros Andor épitész és szobrászművész adatai némiképp kiigazitásra szorulnak. Születési évszáma valóban 1900, de Alkotmány u-i műterméről mi nem tudunk. Adataink szerint 1930-nan egészen bizonyosan a Közelő V.ker.Kálmán u.2o.sz házban volt műteremlakása. Halálának éve - egy nálunk archivált ujságcikk szerint - 1972. Ugy gondoljuk [illegible] ban, hogy a műterem elnével szemben [illegible]

SZÁM: 7009/87

ELŐADÓ: Bakonyvári M. Ágnes

TÁVBESZÉLŐ:

Válaszában hivatkozzék ügyiratszámunkra

BUDAPEST FŐV. TANÁCSA VÉGREHAJTÓ BIZOTTSÁGÁNAK

Művelődésügyi FŐOSZTÁLYA FŐIGAZGATÓSÁGA

1840 BUDAPEST V., VÁROSHÁZ U. 9–11.

CÍMZETT: MTA Művészettörténeti Kutatócsoport ~~Aradi Nóra igazgató~~

Budapest, Pf. 27.
1250

TÁRGY: Mészáros Andor emléktáblája

MTA MŰVÉSZETTÖRTÉNETI KUTATÓ CS.
Iktatás kelte: 1987 VIII. 19
Iktatószám: 598/87 Elő[illegible]:
Ügyi: tező: Beraldi M. Mel.: db

Kedves Aradi Elvtársnő!

Mészáros Andor épitész és szobrászmüvész özvegye azzal a kéréssel fordult a Fővárosi Tanács Művelődésügyi Főosztályához, hogy férje egykori müteremlakásán /Alkotmány u 27./ emléktáblát helyezhessen el.

Elvtársi üdvözlettel

/Aradi Nóra/
igazgató

Átvette:
Tóth M.
10.29.

Elvtársi üdvözlettel

/Aradi Nóra/
igazgató

...juk azon-

..., a halál évére az özvegy emlékszik jobban.

Szakmailag nem emelünk kifogást az emléktábla elhelyezése ellen, mert kvalitásos szobrász, érmész és épitész volt, ma is állnak Budapesten épületei ill. köztéri munkái. Kapcsolatai Magyarországgal haláláig jók voltak.

Az emléktáblára javasolt szöveg:
Mészáros Andor /19oo-1972/ épitész és szobrász. E házban volt müterme 193o és 1939 között.

Elvtársi üdvözlettel

/Aradi Nóra/
igazgató

Elizabeth Mészáros a táblán férje születési és halálozási adatait /1900 Budapest - 1979 Melbourne/ Ausztrália/, valamint a müteremben tartozkodás idejét /1930-39/ szeretné szerepeltetni.

Kérem szives állásfoglalását a kezdeményezésről és javaslatát Mészáros Andor emléktáblájának szövegére, különös tekintettel az adatok pontosságára, az alkotó müvészi cimére (épitész vagy/ és szobrász).

Elvtársi üdvözlettel:

Téri Tibor
csoportvezető

Fsyv. 5.

88.ápr.22.

Hetényi Ágnes
759-oll/245 m.

329/88

Téri Tibor csoportvezető részére
Bp.Főv.Tanácsa VB Művelődésügyi Főo.
184o Bp. V. Városház u.9-11.

Tisztelt Téri Elvtárs!

A Mészáros Andor-emléktábla ügyében kérte véleményünket: nem tartjuk fontosnak akkor, amikor sokkal kiemelkedőbb, a magyar művészetre nézve nagyobb hatásu művészek nem kaptak még emléktáblát. Korábbi levélváltásunk idején is ugy foglaltunk állást, hogy nem emelünk kifogást ellene.

A művésszel kapcsolatos dokumentációt - amennyiben az özvegy hozzájárul, ehhez - szivesen fogadjuk, azt szakszerüen megőrizzük és az esetleges kutatók rendelkezésére bocsátjuk.

Elvtársi üdvözlettel

Aradi

/Aradi Nóra/
igazgató

MÉSZÁROS ANDOR

MÉSZÁROS Andor nobrán

A Magyar Nemzeti Galéria tisztelettel meghívja Önt
1989. június 1-én, csütörtökön 16 órára

MÉSZÁROS ANDOR ÉS MÉSZÁROS MICHAEL
éremkiállításának megnyitására

A kiállítást megnyitja
DR. RANDÉ JENŐ
a Magyarok Világszövetségének főtitkára

Budavári Palota C épület III. emelet

A Magyar Nemzeti Galéria tisztelettel meghívja Önt
1989. június 1-én, csütörtökön 16 órára

MÉSZÁROS ANDOR ÉS MÉSZÁROS MICHAEL
éremkiállításának megnyitására

A kiállítást megnyitja
DR. RANDÉ JENŐ
a Magyarok Világszövetségének főtitkára

Budavári Palota C épület III. emelet

Mészáros Andor

l. Madách

Blumenmuster. Länge 260 cm. Br

1410. EGY GALLÉR, KÉT CSIPKESÁ
Brüssel, XIX. Jh.

1411. KÉT CSIPKEGALLÉR, brüsszeli
brüsseler und venezianischer Art.

1412. FEKETE CSIPKESÁL, hullámos
shawl, mit Blumenmuster. XIX.

1413. DALMATIKA, fehér alapu selyem
szománttal. XVIII. sz. e. — Dal
silbergestickte breite Streifen und

1414. DALMATIKA, hasonló az előbbih

1415. MISERUHA, fehér moiré selyemal
kereteléssel. Magyar, XVIII. sz. e
stickerei, mit Silberstickerei umsä

1417. BOCCHARA SÁV, piros, kék, feh
H. XIX. Jh.

1418. BOCCHARA SÁV, csomózott vör
Mitte XIX Jh.

t geometrischem Muster. Anf. XIX. Jh.

tilizált virágcsokrokkal. XVII. sz. stilusában. — Decke, des XVII. Jh.

XIX. sz. — Polster, auf blauem Plüschfond Stickerei-

X. sz. — Polster, rot gemusterter Samt. XIX. Jh.

tt mértani disszel. Temes megye, XIX. sz. v. — Schürze, kerei. Comitat Temes, E. XIX. Jh.

zines domboru rozettákkal. XIX. sz. — Teil eines Vor- lastische Rosetten. XIX. Jh.

rozettákkal. Erdély, XIX. sz. — Decke, mit Rosetten X. Jh.

virágos selyembrokát. Olasz, XVIII. sz. v. — Pluviale, Fond. Italienisch, E. XVIII. Jh.

X. sz. — Pluviale, lilafarbiger Seidendamast. XIX. Jh.

erzsa disszel. Biedermeyer. — Grosses Kaschmirtuch.

Mészáros Andor

Egyetti épitesszmérnök,

szobrasz

siremléktervek

Rosner sirem

kéjeckkel

Mészáros Andor

építész

1.

A Pesti Városház

1938. 3-7. 8. l.

ÖTVENÖTÖD

19

Mészáros Andor

Festőművész Műcsarnok
1933. nemz. képzőm. kiáll.
432

Mészáros Andor

építész

l. Liber-Bpmobrai

442. l.

Váltó

Eladószámla

Hain Péter lengrott a foghíz harmadik emeletéről

Hain Pétert, akinek ügyében holnap, szombaton hirdetnek ítéletet, pénteken délelőtt tanúként hallgatták ki a népbíróság előtt. Amikor déli fél 2 órakor két fogházőr kíséretében cellájába visszavezették, egy óvatlan pillanatban kiszakította magát kísérőinek karjai közül és a népügyészség harmadik emeleti folyosójáról a be nem üvegezett ablakon át az udvarra vetette magát. Az ügyészség épületének ezen a kis udvarában a fogház régi szalmáját halmozták fel és Hain Péter ilyen szalmacsomóra esett. Sérülése nem halálos. Rabkórházba vitték.

Buda legszebb útjai és terei a Szovjetunió vezetőinek nevét kapják

Az április 4-i felszabadulási ünnepségek alkalmából a közmunkatanács utcaelnevezési bizottsága pénteken délben rendkívüli ülést tartott. A bizottság *egyhangú határozattal* javaslatot terjeszt elő, amely szerint Buda legszebb útvonalait és tereit a Szovjetunió vezetőiről és a diadalmas Vörös Hadseregről nevezzék el. A magyar főváros felszabadítása Budán kezdődött és ott is fejeződött be. A Hidegkuti-úton érték el Budát először a Vörös Hadsereg hős csapatai és ennek emlékezetére a Hidegkuti-utat a javaslat szerint a *Vörös Hadsereg* útjának fogják nevezni. Ennek az útnak *egyenes folytatása* Buda legszebb sétánya az Olasz-fasor, amely *Vorosilov* marsallról kapja új nevét. A sétány torkolatánál levő hatalmas tér, a Széll Kálmán-tér *Sztálin* marsall nevét fogja ezentúl viselni, míg a mellette levő Széna-tér *Molotov-tér* lesz. Április 4-ig a főváros alkészítteti az új utcanévjelző-táblákat, hogy a felszabadulás ünnepén ezzel is kifejezést adjunk a Vörös Hadsereg és a szovjet nép vezetői iránti hálánknak.

A bizottság egyúttal elhatározta, átiratilag fordul a kormányhoz a kéri, hogy a Boráros-téri híd újjáépítése után a hidat *Sztálin-hídnak* nevezzék. Az utcaelnevezési bizottság javaslatai a közmunkatanács teljes ülése elé kerülnek.

Népbírósági hírek

A Népbíróság *Gáljalvy*-tanácsa pénteken hirdetett ítéletet *Tárczay-Felicidesz* Román, *Szilasi* volt kultuszállamtitkára ügyében. A bíróság Felicideszt életfogytiglani fegyházra és vagyonelkobzásra ítélte. Az ítélet nem jogerős.

Kolosváry-Borcsa Mihály és társai bűnperének során pénteken áttértek a bizonyítási eljárás lefolytatására. A kihallgatott tanuk közül dr *Vidor* Gyula miniszteri tanácsos, ujságíró arról vallott, hogy több mint ötven társával együtt őt is törölték a kamarából és Horthy-ligeten a legborzalmasabb körülmények között internálták. *Supka* Géza főszerkesztő vallomása szerint Kolosváry rendszeres presszíót gyakorolt a lapvállalatoknál, hogy a baloldali ujságírókat állásukból eltávolítsa. A zsidókérdésben a hivatalos kormánypolitikát is túllicitálta.

A Népbíróság most tárgyalta *Guzmics* Józsefné mészárosnő bűnügyét. Guzmicsné a nyilasok kezére juttatta *Hutfray* Gyula huszáralezredes feleségét és gyermekét, mert zsidókat bujtatott a lakásukon. Elhurcolták és az adatok szerint kivégezték őket. A Népbíróság Guzmicsnét *életfogytig tartó kényszermunkára ítélte.*

Kovács F. Tibor műszaki tisztviselőt, mert Balatonlellén felhívta a csendőrök figyelmét egy zsidó származású bujkáló férfire és állandóan dicsőítette a németeket, *nyolcévi kényszermunkára*, bűntársát *Bata* Istvánnét pedig *háromévi börtönre ítélte.*

Szombathelyi Ferenc volt vezérkari főnök bűnperének tárgyalása során a tanuk a munkaszolgálatosokkal szemben tanusított embertelen bánásmódról, továbbá a vezérkari főnök külön bíróságának véres felélkezéséről vallottak. A tanuk vallomása szerint a külön ítéletek mindig Szombathelyi elé kerültek, aki személyesen döntött az elítéltek sorsáról. Igy a Délvidéken fiatal lányokat ítélt el és végeztetett ki egészen ártatlan dolgokért.

A népbíróság *Kató* Zoltán dr elnökletével pénteken kezdte tárgyalni dr *Antal* István volt propagandaminiszter háborús bűnperét, aki *Gömbös* Gyulától kezdve *Sztójay* Dömeig minden kormányt lelkesen végigszolgált, mint sajtófőnök, mint államtitkár és végül mint miniszter. A tárgyaláson Antal István kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, azt azonban elismerte, hogy „súlyosan tévedett". Sztalingrádig hitt a németek győzelmében, utána pedig egy kompromisszumos békében reménykedett. Ennek érdekében vállalta az „egységes lelkifront" kialakítását. A tárgyalást szombaton folytatják.

Az ausztráliai magyarok levele a köztársasági elnökhöz

Az ausztráliai magyarság képviseletében *Mészáros* Andor szobrászművész levelet intézett *Tildy* Zoltán köztársasági elnökhöz, amelyben értesítette, hogy az ausztráliai magyarság segítőmozgalma nagy készséggel indította meg gyűjtését az óhazai szükölködők megsegítésére. A gyűjtés eddigi eredménye többezer ruhadarab, tekintélyes pénzösszeg. Táviratí vásárt kér, melyek azok a gyógyszerek, amelyekre az óhazában szükség van. Az ausztráliai magyarok a gyűjtést mindaddig folytatni fogják, — írja táviratában Mészáros — *amíg az Elnök Ur azt szükségesnek tartja a amíg a magyar viszonyok indokolttá teszik.* Egyetlen kérésünk csupán az, hogy az igazán rászorulók részesedjenek belőle. A gyűjtést arra a felhívásra kezdték el, amelyet az Elnök Ur még mint miniszterelnök intézett a külföldön élő magyarokhoz.

A köztársaság elnöke megköszönte a felajánlott adományokat és elküldte a nehezen nélkülözhető gyógyszerek jegyzékét is.

Halálos villamos gázolás

Pénteken reggel a Széll Kálmán-téren egy 19-es jelzésű villamos halálra gázolta *Vikár* Géza 66 éves nyugalmazott vezérigazgatót.

Minisztertanács

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A kormány tagjai *Nagy* Ferenc miniszterelnök elnökletével pénteken délelőtt 11 órakor megtartották a rendes heti minisztertanácsot.

A miniszterelnökségi előterjesztések során *Balogh* István dr miniszterelnökségi államtitkár előterjesztette a szellemi munkások munkaközvetítésére vonatkozó rendelettervezetet, amely a testi munkások munkaközvetítéséről szóló rendeletet a szellemi munkavállalókra is kiterjeszti, amennyiben ezek az ipari, a kereskedelmi, a gépjármű-vállalatokról szóló törvény, a villamosenergia- és a bányatörvény hatálya alá eső vállalatoknál, továbbá nem orvosi munkakörben a társadalombiztosító intézeteknél és nem művészi munkakörben a színházaknál, *mozgófényképvállalatoknál* és más szórakoztató vállalatoknál vannak foglalkoztatva. A miniszterlanács a rendelettervezetet elfogadta.

Ugyancsak *Balogh* István miniszterelnökségi államtitkár előterjesztésére hozzájárult a minisztertanács, hogy *Antall* József újjáépítésügyi miniszter kormánymegbizotti minőségben a Magyar Vöröskereszt-Egylet képviseletét, ügyviteléne irányítását és szervezetének felülvizsgálását ellássa.

Dobi István földmüvelésügyi miniszter előterjesztésére a miniszterlanács hozzájárult, hogy a hazai kertgazdaság fejlesztése céljából Országos Kertgazdasági Tanács létesüljön, amely a kertgazdasággal kapcsolatos munkákat irányítja.

Az iparügyi miniszter előterjesztésére a minisztertanács a szénbányavállalatok kezelésbevételével felmerülő kiadások részbeni fedezésére 300 milliárd pengő hitelt szavazott meg.

Elfogadta a minisztertanács *Gordon* Ferenc pénzügyminiszter előterjesztése alapján a dohányfogyasztási és engedélyilleték tételeinek, valamint a pénzbüntetés és pénzbírság mértékének felemelésére és adópengőben való meghatározására, továbbá a szeszesitalí forgalmi illetékének adópengőben való meghatározására vonatkozó rendelettervezeteket.

Ries István igazságügyminiszter rendelettervezetet terjesztett elő, amely szerint a zsidó üzlethelyiségekkel kapcsolatos rendeletet akként egészitik ki, hogy az érdekelt fél a rendeletben meghatározott vegyes bizottság helyett a bírósághoz is fordulhat, továbbá az áruk és felszerelések ellenértékét adópengőben lehet megállapitani.

Hozzájárult a minisztertanács az igazságügyminiszternek a közjegyzői kinevezés előfeltételeinek átmeneti módosítására vonatkozó rendelettervezethez, majd elhatározta, hogy a telepitési törvényjavaslat tárgyalása céljából hétfőn rendkívüli minisztertanács lesz.

A minisztertanács ezután folyó ügyeket tárgyalt és délután fél 3 órakor ért véget.

Uj svájci könyvek

A *Genfi Egyetemi Könyvkiadó* most hozta a közönség elé Edgar *Milhaud* professzornak, a nemzetközi tekintélyű történésznek két új művét. Az egyik: *La France avait raison* (Franciaországnak igaza volt), A másik: *La France et les affaires du monde* (Franciaország és a világ ügyei).

Léon *Némanoff* munkáját, a *La Russie et les problèmes de la paix* (Oroszország és a béke problémái) című könyvet a genfi *E. L. E. F.* kiadó hozta a könyvpiacra. A könyv — a *L'Illustré* ismertetése szerint — *kitér részletesen Oroszország és Lengyelország, Csehszlovákia, Magyarország, Románia, Szerbia, Bulgária, Törökország kapcsolataira.*

Az *Editions de la Concorde* publikálta a lengyel Alfons *Bronarski* művét a lengyel—olasz kultúrális, gazdasági és politikai kapcsolatokról. Címe: *Les Italiens du Nord.* (Az északi olaszok.)

A *Baconnière-cég* kiadásában jelent meg J. K. *Yepes*-nek, az Egyesült Nemzetek kolumbiai delegátusának és a kiváló nemzetközi jogásznak, *Philosophie du panamericanisme et organisation de la paix* (A pánamerikanizmus filozófiája és a béke megszervezése) című munkája.

Jean *Hussard*, az ismert francia ujságíró, *Vu en Yougoslavie* (Jugoszláviában láttam) című könyvét, amelyet az *Editions du Haut-Pays* adott ki, különös érdeklődéssel fogadja a svájci sajtó, mert *jó áttekintést adott Tito tábornagy új országáról és társadalmi rendszeréről.*

Rendőrségi hírek

Csütörtökön a Baross-utca 7. számú házban levő *Soproni Bank és Pénzváltó üzletbe* betört egy fiatalember óravásárlás ürügye miatt. Két órával később egy másik fiatalember állított be az üzletbe és kijelentette, hogy órát akar vásárolni. Mialatt *Ősi* Oszkárné tisztviselőnő a kirakatot belülről kinyitotta, a fiatalember hátulról egy fél méteres csavarkulccsal fejbevágta. Az asszony nem vesztette el eszméletét és segítségért kiáltott. Az üzlet előtt elhaladó rendőrnek sikerült elfognia a tettest, *Kovács* Gyula állásnélküli kereskedősegédet, majd az általa adott személyleírás alapján kézrekerült rövid idő muva társa *Pere* József bérőrdösegéd is. Mindketten Debrecenből jöttek Budapestre.

Ceglédi István szigorló orvos és *Berkovics* József tisztviselő néhány nappal ezelőtt érkezett meg az egyik oroszországi táborból, ahol Ceglédi a tábori kórház kisegitő orvosa volt. A fogolytranszport elindulása előtt az orosz tábori gyógyszertár vezetősége a tábori kórház részére nagymennyiségű *gyógyszert* utalt ki azzal, hogy azt útközben használják fel, ami megmarad, azt adják a budapesti vöröskereszlnek. A Nyugati-pályaudvarra érkezve, Ceglédi és Berkovics el akarták rejteni a megmaradt többmilliárd pengő értékű gyógyszert, de a gazdasági rendőrség tudomására jutott a dolog. Mindkettőjüket bekisérték a gazdasági rendőrségi osztályra, ahol kihallgatásukkor kiderült, hogy Ceglédi fogolytársainak útközben csak *zugpiaci* áron volt hajlandó gyógyszert adni.

A főkapitányság politikai rendészeti osztályának nyomozói *Görög* Kálmán foglalkozásnélküli lakásán 4 kiló Tri 2-őt találtak. Görögöt átadták az ügyészség rögtönitélő bíróságának a robbanóanyag rejtegetése miatt. Ezzel kapcsolatban az illetékes hatóság felhívja a közönség figyelmét, hogy aki engedély nélkül tart lakásán lőszert vagy robbanóanyagot, azt statáriális bíróság elé állítják.

Kávéházban feketézlem — sötétben...

De jó, hogy nem élt *Goethe*, de jó, hogy nem élt Pesten, mert ha ma betévedne a német frófejedelem egy budapesti kávéházba, reménytelenül és fásultan ismételné meg klasszikussá vált utolsó szavait: *mehr Licht!...*

Mert ma bizony sötét van a kávéházban, olyan sötét, hogy vágni lehet. A pesti polgár az első percben meglepődik, amikor belép tereferélő-, szórakozó- és pihenőhelyére, a megszokott kávéházba és el akar indulni törzsasztala felé. Akar, de nem tud, *sötét van.* Az Elektromos Művek *tíz napra* kikapcsolták az áramot a budapesti kávéházak nagy részében, mert a kávéházak túllépték a részükre engedélyezett áramfogyasztást.

Hogy mit jelent a fény, csak akkor látja az ember, amikor sötét van. Minden vendéget külön *meg* kell akvirálni, hogy a kávéházban maradjon, mert a pincér feltételezi, hogy senki sem ül szivesen sötétben. Pedig ez a sötétség egészen érdekes. Megfigyelhettünk néhány jelenséget, csak persze, a sötétségre való tekintettel *jobban ki kell nyitni a szemünket...*

Elsősorban tisztázzuk, mivel világít ma a pesti kávéház. *Elemmel*, ami *drága* és *petróleummal*, ami büdös. A lámpák fölé biciklilámpákat szereltek, amelyeket bateriával táplálnak, a sötétben lévő asztalokra pedig falusi cilinderlámpákat helyeztek, sápadtan pislákol hennük a kanóc, az ember jóformán a szagról érzi, hogy itt világítanak. A kávéháznak még így is sötétben van négyötödrésze.

Vegyük szemügyre a pincért. Fásult, kedvetlen, lehangolt. Azt mondja:

— Borzasztó igazságtalanság történt velünk! Az Elektromos Művek az *októberi* áramfogyasztást vette alapul és ezen a címen kapcsolták ki a villanyt. Októberben még jóformán nyitva sem voltunk... Nem voltak *még* ablakaink sem, délután voltunk itt néhány órahosszat, télikabátban szolgáltunk ki, öt-hat vendég didergett át összesen, mire beszűrtedett, bezártunk... Es mert októberben még nem volt rendben az üzemünk, most nem éghet nálunk a villany.

A főnököt egyszerűen nem látni. Vagy nincs kedve a kávéházban tartózkodni, vagy a sötétség az oka, hogy nem tudom felfedezni.

Körül egy feketét és eszembe jut a szomorú pesti élet népszerű terminus technikusa: *sötétben feketézem.* Ujságolvasásról szó sem lehet, ebben a világításban a kávéházban tényleg *csak* feketézni lehet...

Van, aki örül a sötétségnek. Elsősorban az a fiatalember, aki a sötétség leple alatt *fizetés nélkül* akar eltávozni, aki azonban az ajtóban, zavart mosollyal mégis fizet, mert a pincérek — ez az igazi asszimiláció — már tökéletesen hozzászoktak a sötétség teremtette új helyzethez.

A mellettem lévő asztalnál idill indul. Férfi és nő vacsorázik. A férfi megfogja a nő kezét. Bátran teheti, hisz *nem ég a villany.* A nő szégyenlősen elhuzva kezét. Igaza van, hisz *ég a petróleum.* A férfi biztosan arra gondol, hogyha már ilyen kevés szenünk van világításhoz, miért nincs kevesebb petróleum is, ennek a félhomálynak nincsen semmi praktikus értelme.

Két jókedvű úr arról beszél, hogy jó lenne most egy razzia, a detektívek meresztgethetnék a szemüket az igazolványokkal. A kávéház vendégei közül leginkább azokkal kellene foglalkozni, akik a sötétség *elől*tára, *visszafordulnak* az ajtóból. Elsősorban visszafordul a kávéház velurkalapos zömök törzsvendége, aki gyakran számol pénzt az asztalnál. Visszafordul egy hölgy, aki itt szokott ismeretséget kötni, mert úgy találja, hogy a sötétség nem juttatja eléggé érvényre hájait. Egy másik barátnője visszont megörül a sötétségnek és nevetve azt mondja a pincérnek, *ez végre az ő ideje...*

Ujjáépültek a pesti kávéházak, a törzsvendégek megfalták asztalaikat és a szénhiány mégis elrontja a kávéházi törzsvendég savartalan boldogságát. A hatalmas burák élettelenül lógnak a mennyezetről, a hangulatos falikarok fetiszhalottként emlékeztetnek elhalt fényükre. A rohammunkával újjáfonecsorozott ezüsttükrös kávéház nem tükröz mást, mint szomorú figyelmeztetést: milyen szegények vagyunk, hogyan kell takarékoskodnunk.

Talán egyszer — tíz nap multva — meginf elmondhatjuk Goethével: *Mehr Licht!...*

Kelemen István

Böhm Vilmos—vezérezredes

A pénteki minisztertanácson Tombor Jenő honvédelmi miniszter azt az előterjesztést tette, hogy *Böhm* Vilmost, akinek eddig tartalékos hadnagyi rangja volt, léptessék elő *vezérezredessé*. Böhm Vilmos a Károlyi-kormányban hadügyi államtitkár volt, később hadügyi népbiztos és hadseregfőparancsnok lett. A honvédelmi miniszter indokolása szerint Böhm Vilmos *igen kiváló hadvezérnek* bizonyult. A minisztertanács az előterjesztést elfogadta.

Városházi hírek

Kővágó József polgármester a „Mentsük meg a gyermeket" akció Budapesten tartózkodó s a legutóbbi küldeményt ideérkezett személyzet részére vacsorát adott a városházán. Megjelent *Szakasits* Árpád, a törvényhatósági bizottság elnöke is. Kővágó József szeretettel üdvözölte a dánokat. Nem tudunk eléggé hálásak lenni az adományokért — mondotta. — Nagy örömére szolgál egész Budapestnek, hogy külföldön, különösen az északi országokban megértették az ő felhívását, amelyet a világhoz intézett. Rendkívül nagy áldozatkészség nyilvánult meg a dánoknál, amely jele annak, hogy odaállnak az emberi szolidaritás mellé. A külföldi adományoknak köszönhetjük, hogy a csecsemőhalandóság csökkent.

A polgármester felhívja a nagybudapesti házfelügyelőket, hogy a lakóktól beszedett élelmiszerjegydijakat a jegyfiókoknál mindig azonnal ilzessék be, különben a legsrigorúbb eljárást indítják ellenük.

GYERÜNK SZOMBATON, (20-án) reggel 6-ig a
GYERTYAFÉNY-BÁL-BA
RAGYOGÓ ARTISTA MŰSOR
HOLÉCZY-EGYÜTTES, IVONNE LAMÁR, GONDA MÁRTA STB.
CANDLELIGHT-CLUB XIV., ABONYI-U. 23
Stefánia-útnál, Nemzetitől 10 p. Asztalrendelés 427-740. Autóknak saját garage

Felveszünk az
Ernst Muzeum művészeti árverésére
elsőrangú régiségeket, április 6-ig. Budapest, Nagymező-utca 8.

DANUBIA-GARAGE MŰHELY SERVICE
IX., Köztelek-utca 4 UJRA MEGNYILT!
TELEFONSZÁM: 423-348

PRIMA
SZEMÉLY GUMIK
TEHER
TRAKTOR
ELASTICOK, ABRONCSOK
VADAS SÁNDOR
VI., LEHEL-ÚT 4/B.

Mechanikai
szövőgépet
és mindenféle
textilgépet
vesz Holstein Textilmechanikai vállalata, Éva-utca húsz Telefon 423-730.

Ha javításra szorul rádiója, forduljon bizalommal
Liberté
RÁDIÓSZERVIZÉHEZ
Andrássy-út huszonhét.
Telefon 428-820, 428-821.

FÜSZER és CSEMEGE üzletekben és drogériákban bevezetett
ÜGYNÖKÖKET
állandó, komoly forgalmat biztosító cikkek terjesztésére
FELVESZÜNK!
Uránia Vegyiipari és Ker. Rt., II., Fő-utca tizenkilenc, az uj budai Kossuth hídfőnél.

Ma, szombaton zenés bál a Metropol összes termeiben reggel 6-ig. (Rákóczi-út 38)
Buttola-jazz (Buttola Ede énekel) Győ ző Mila — Lakatos-jazz, Kuhor-Pusztay zenekar, Halmos István, Bal ázs Mária, Moretti, Funzi, 2 Neumann, 2 Csimbi, Marietta, Zerinváry Andor, Pokorszky György.

ROYAL REVÜ VARIETE
IGAZGATÓ: EHRENTHAL TEDDY
HONTHY HANNA
és a legjobb artisták, komikusok fellépésével
Egy kis Amerika!
vidám, látványos, énekes, táncos varieté revü
Szombaton premier! Jegyelővétel 423-384

SOPRON-KŐSZEGRE
Győrbe 11 körüli reggel teherautót indít, oda-visszautazási vállal. Angol és Czehó müllitek. Magyar-u. 9. Tel.: 123—081. Irodai órák 9—2-ig.
Drótkerítést
békebeli minőségű acélból.
Vass és Kovács
II., Fő-utca negyvennyolc.
Tel. Szabadtéri-háromszáznegyvenegy.

Eladó 6 tonnás
Büssing-Nag-Dizsel
és 1½ tonnás
Opel-Blitz
teherautó
egészen elsőrendű kivitelben, üzemképes állapotban. Ifj. Vécsy István iroda, IV. Somogyi Béla-út kettő. III. em. (volt Károly-körút.) Csak hétfőtől 2 és 3 között.

Magyar Nemzet
Felelős szerkesztő: Hegedüs Gyula
Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., Bajcsy-Zsilinszky-út 34. Telefon: Szerkesztőség: 122-057 és 122-099. Kiadóhivatal: 125.000 Postatakarékpénztári számla száma: 38.662. Kiadásért felelős: Hegedüs Gyula.
Hungária Hírlapnyomda Rt. Felelős nyomdavezető: dr Bródy László.

ADÁS, VÉTEL

Tűzkő, sacharin, húsvéti tojások POPPER ISTVÁN Teréz-körút 41 Nyugatinál

Külf. edzött
cigarettapapír
Olleschau Altesse
190.000 pengő
Garçon Áru-kereesk. Kft. ERZSÉBET-KÖRÚT 29

MOLNÁR
írógépszaküzlet
ú címe
XI., Bartók Béla-út 41. (volt Horthy Miklós-út)
Telefon: 258—214.
Vétel — eladás — csere.

Márkás univerzális rádiók
remekművek garanciával.
ALKALMI ÁRBAN.
ELADÁS, VÉTEL, CSERE
ÁRUPÓRGALMI
KIRÁLY-UTCA 28
Telefon 228-615.

Perzsaszőnyegek eladók
Wesselényi-utca 29. I. 5

Perzsaszőnyegek
ELADÓK ADLER O. ROZSA-U. 64

Perzsaszőnyegek eladók SAGLAM ISMET Gr. Zichy J.-utca 10

Perzsaszőnyeget
magas áron vesz
MARKOVITS, Rózsa-utca gyula. Telefon: 424—942.

CIGARETTAPAPÍR
fürkő, kristálysacharin rövid, pipere, üvegfiola, dugó Szilas, Podmaniczky-utca 5 ötvenkilenc.

HARMÓNIUM
eladás, vétel, javítás.
Deményi Lázár-u. 13.

Pianínót
vennék privátból.
Ajánlatokat Tenzer hird. Szervita-tér nyolc kérek. „Pianínó" jeligére.

Zongorahangolást
SZAKBÍRÁLATOT
vétel-eladásnál szakszerűen végez Blau Dezső zongorahangoló. Lauberger és Gloss tanítványa. Eötvös-u. 23/b Telefon 424-924.

Villany és gáz hűtőszekrényeket
magas áron veszek
FEXNER Király-u. 25. T.: 227—073.

Autógumit
jó állapotban, külső belső magas áron vesz
ARATÓ ÉS TÁRSA
Bakáts-u. 2/d. T. 131-635.

Villany és kézi
BOKKA vétel, eladás
kártológép
Zéval, Terék-krt huszonkettő.

TÜZHELYET
bőrvetőt a készítőnél vásároljon.
Szabó, Teréz körút 30.

Veszünk
gyöngyöt és gyöngyházat legmagasabb áron
ORTIK, Rottenbiller u. harmincegy földszint 7.

Eladnám
PIANINÓ
Ferenciek-tere 2 mellett). Tükör-u. négy. II. 1. 3—4-ig.

Pénzének ellensége
ha nem vesz, amíz a készlet tart
50.000
PENGŐÉRT
egy csomag prima minőségű
cigarettapapírt
György Imre
papírárunagykereskedésénél
Deák Ferenc-utca 15
Terézváros! Papírfeldolgozás. Rózsa u. kilenc-venöt. Lipótváros! Papírfeldolgozás. V., Csanády-utca hat/b.
Távirati pénzátutalás után postán szállítunk.

REMINGTON
irodai — írógép eladó. Érd. „Kiváló karban" jel. ARATÓ hirdetőbe, Erzsébet-körút tizennégy.

Rézgálicért
bőrnevra akciót lebonyolítok, horgókkal rendelkezem, közös haszonra.
Thász borkereskedő, Csurgó.

300x525x550x16-os hibátlan külső-belső gumit
KERESEK
Opel Olympia különbözeti „Készpénz" jel. New-York hird. Erzsébet-körút kilenc.

RÁDIÓ
GRAMOFON-LEMEZEK
„Budapest Hall"
V. Bécsi-utca tíz.

VESZEK, eladok, cserélek mindenféle réget. festményt (sérültet is), szőnyeget, bútort, diszt árgyat, porcellánt stb. Silbermann, műkereskedő, IV. Kaplony-utca 1. Egyetem-tér sarok

Sör- és bor-kimérő pultok
nagy választékban kaphatók.
HEXNER,
Király-utca huszonöt. Tel.: 227—073.

Underwood hosszúkocsis, Continental íródarabok
írógépek
eladók. FODOR, Damjanich-u. huszonhat/b, II. udv. III. 7.

Abroncsvasat
35x1.25 és 30x1.25 méretben veszünk. Adunk érte lemez-, gömb- és rádvasat. „Cseregyár" jel. PATAKhoz, Bajcsy-Zs.-út huszonkilenc.

Nyomdagépen
bérbeadó
1 hengernyomógép, 3 amerikai gép, 5 betűszekrény. Cím: New-York hird. Erzsébet-krt kilenc.

Extra kivitelű
ÜZLETAJTÓ
7 mm-es csiszolt üvegzel, hozzávaló tehető rács eladó. Méret: 265x82. „Alig használt" jel. Nép hird. Tisza Kálmán-tér három.

Keleti perzsaszőnyegek
eladók
V. Sziget-u. harmincnyolc, II. em. 11.

Egerben négy szoba
bútor, zongora, KÖNYVTÁR
eladó. Felvilágosítást: KÖVESDI., Bpest, Horn Ede-u. kilenc.

Fémhulladékot
tételben vesznek.
Fischer Andor Unokaöcs kereskedő, Bpest V. Fürst Sándor-utca huszonkettő (2—3-ig).

60 drb ezm A.
golyóscsapágy
olcsón eladó. FISCHER, V. Fürst Sándor-utca huszonkettő. (2—5-ig.)

65-ös és 100-as
drótszeg
kapható. Cím a kiadóban.

Selejtpapírt
és papírhulladékot vásárol COLUMBIA papírárugyár, Kálvin-utca negyven. Tel.: 323—712.

National cassát
vennék. Vizi-út ötvenegy. (Kőbánya.) Tel.: 185—183.

RUHÁÉRT SZŐNYEGÉRT BÚTORÉRT
LEGTÖBBET FIZET
FINIÁSZ
SZÖVETSÉG-UTCA HÁROM
ADÁS-VÉTEL
Hívásra házhoz jön.
Tel 421-786.

Vidéki kereskedők, Népszövetkezetek.
Húsvéti vásár!
MÁR MOST VÁSÁROLJON
óriási árengedménnyel
papírszőnyeget, falvédőt, szekrénypapírt
a egyéb papírárut
Pénz távirati átutalása esetén postán szállít
György Imre
DEÁK FERENC-UTCA 15
Telefon 180-515.

BUDAI aranybeváltó
Szabányi Antal-tér egy. Törött fogsort, fogaranyat, hamisfogat veszek. Ezüstnél, aranyékszernél fazont fizetek.

Eladó
Gyúró — keverőgép. Eng. mentes kazán, cséavezetékkel, vaskémény nyel, tápszivattyúval. Exhaustorok csövekkel. Transzmissziók. Csigamű. Kefélőgép. Fa- és vashengerek golyóscsapágyakkal. 500 kg-os mérleg. Permetégők. Öntöttvas úst, dézsa. Fanyegők. 3000 literes vastartány. 6x55 pántesavar, 4000 drb XIII. Szent László-utca kilencvenkettő. Délután 3—5 óráig.

Fa- és fémipari szerszámok
vásárcsalódásoknak.
Postai szállítás napi áron. Szervizünk, gép és műszaki vállalat
(Dolgozók Szövetkezete)
VI. Terék-krt negyvenhat. Tel.: 124—623.

Bontásból
ajtó, ablak, csempe, csillingeli redőny, ólomcső, fürdőberendezések, fazsanyagok eladók. Csáky-utca hat.

Írógépet, számológépet
sürgősen vesz, elad, javít: VINCZE, Krisztina-krt harminc.

TÁSKAÍRÓGÉP és „Universal" gyártm. gépasztal eladó privátnak. Délután 2-tól. XIV. Novibazár-tér tizenöt, I. em. 4.

Egy modern
univerzál rádiót
és egy olajregeneráló készüléket veszek. Ráday-u. huszonöt. IV. 1. Tel.: 188—335.

Gáztűzhely
faffétesel kombinált eladó. VI, Munkácsy M.-u. harmincegy. Dr SIMÁNYI.

Pótülőhöz való kis Esterházy- vagy ehhez hasonló személyszállító és kis kocsinyá
teherkocsit
megvételre keres. Nógrády, Nagyatádi Szabó-u. harmincnyolc. II. em. 4.

Golyóscsapágy
javítás — vétel — eladás.
NÁDAS,
VI, Podmaniczky-u. 51

Kötőgépek
14/30-as, 8/30-as állványon, 8/60-as, 5/40-es, 9/50-as, valamennyi teli tűkkel, kitűnő állapotban eladó. Magyar-u. három. I. 1.

1 szer.
horganyzott VASLEMEZ
olcsón eladó. FISCHER, V. Fürst Sándor-utca huszonkettő. (2—5-ig.)

Magyar Nemzet
Felelős szerkesztő: Hegedüs Gyula
Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., Bajcsy-Zsilinszky-út 34. Telefon: Szerkesztőség: 122-057 és 122-099. Kiadóhivatal: 125.000 Postatakarékpénztári számla száma: 38.662. Kiadásért felelős: Hegedüs Gyula.
Hungária Hírlapnyomda Rt. Felelős nyomdavezető: dr Bródy László.

PÉZSMÁT NYÚLBŐRT vadbőröket
legmagasabb napi áron vásárolunk
FISCHER REZSŐ és TSA Y.L., Paulay Ede-u. 7—9 (udvarban)
Telefon: 227-439.

BÚTOR

KÉSZITŐNÉL
Olcsó új és használt
REKAMIÉK háló, kombinált, egyhaBÚTOR
VÉTEL — ELADÁS
GOMBOS asztalos **üzemben** Kálvária-utca 26

BÚTORÉRT
ruhásért, háztartásért legtöbbet fizet Steinglasz, Teleki-tér 3. Telefon 224—496 Sérültet is.

KOMBINÁLT és uriszobák
irodabútor ELADÓK
URÁNIA
Somogyi-B.-út 5/c. félem.

Íróasztalt
irodabútort, használtat, sérültet is veszünk
KOVÁCS A. és TSA.
V., Nádor-utca 5. Telefon: 188-296.

HALOT
privátból vennék.
VI., Bajcsy-u. harminchét. hölgyfodrász.

2 SZOBA
konyha, telihálóval és új konyhaberendezéssel azonnal átadó. Király utca tizenöt, III. 2.

Ebédlő és háló
privátból eladó.
Megtekinthető vasárnap 3—6-ig. III. Árpád fejedelem útja harmincnyolc. I. 1

RUHÁZAT

Óriási árak
fizetek
férfi női **ruhákért**
PERZSASZŐNYEGÉRT FEHÉRNEMŰÉRT. BÚTORÉRT. egész háztartásért.
Károly-krt 5
Ruházlet Tel.: 227-238. Hívásra jövök.

Használt
férfiruhát,
szövetet, szmokingot legjobban lehet
eladni ésvenni
TÓTH-NÁL,
IV., CURIA-UTCA 2. (Ferenciek-tere 2 mellett)

SZŐRME
KABÁTOK
SZEMERE
SZŰCSNÉL, ERZSÉBET-KÖRÚT 26
második emeleten
NYERS- ÉS VADBŐRÜKET VESZEK!

Használt
férfiruhát legmagasabb áron vesz és eseréi
KLEIN MIKLÓS,
Dr-u. kettő, Teleki-térnél. Hívásra házhoz megyek.

Középtermetre
frakk, teljesen új, szmoking, lovagló nadrágok, 40-es magaskérgű tiszti csizma kitűnő állapotban eladó. Magyar-u. három. I. 1.

Eladó
tűzhely nyujtó nélkül berbery kabát, műrke kosztüm, nyári ruhák, gyöngyök, cipőtalpak, 37-es félcipő. Bajcsy-Zs.-út hatvan, III. 11. Délután 3—5 közt.

Férfiruhát
nemes szőrmét,
Perzsaszőnyeget
a legjobb áron vesz
Gerstl Károly
Andrássy-út 3
Tel. 427-541. Hívásra jövök

MAI ÉRTÉKÉT fizetem férfiruháért szövetért
saját üzletem részére.
Andrássy-út 47
Oktogon, Abbazia mellett.

Használt férfiruha, fehérnemű szövetért
szmokingért magas árat fizet Grün
Hívásra házhoz jön **20**
Üzlet: Népszínház-u.

RETIKÜL
barna borjúbőr, bőrbélelés, kifogástalan és imprimé pongyola eladó. Damjanich-utca ötvenegy. I. em. 11.

LAKÁS, ÜZLET

Tisza vidéki gőzmalom, háromvagonos, két fűrészgatterral, jóhírű, nagy értékű,
eladó
esetleg bérbeadó. Ajánlatok «Részvénytársaság» jel. küldendők.

3 szoba összkomfortos lakást adok hosszú évekre a VIII., Víg-u. 18, számi ház tetőzetének helyreállításáért.

Egy-kétszobás komfortos lakást átvennék. Ajánlatot „Gavalléros ellenértékkel" jeligére főkiadóba.

Hotel OPERA
Révay-u. 24. T. 123-339 és 128-369. Állandó bérlet nincs

Damjanich-utcában három utcai szoba, összkomfortos, lagymérsét helyreállított
ROMLAKÁS
160 gr. aranyértékben. eladó. Jelige: «Priváttól privátnak» kiadóba.

Lakást
2 szoba komfortost keresek, csak közelben. Knelsz bútorüzlet, Wesselényi-u. 45. 9—4-ig. Ügyn. kiz.

LAKÁSÉRT
magas térítést biztosít.
ROMLAKÁST
lakásért helyreállít László D. Bajcsy-Zs.-út tizenkettő

Átadó lakások
II., III., IV., V., VI., VII. ker. NAGYNÉ, Damjanich utca ötvennyolc, III. em. 1. Tel.: 228-295.

Nagy üzlethelyiség Király-utca legforgalmasabb helyén fő- vagy albérletbe
átadó
Dr. SÁNDOR ügyvéd, Kecskeméti-u. tizenhárom. 3—5 között.

Üzlethelyiségemet fűszeres berendezéssel körútnál, Üllői út mellett, sürgősen
eladom
«Komoly 173» jel. kiadóba

Lakást keres
térítés ellenében bárhol.
lakást kiná
László ir., Bajcsy-Zs. út 12.

MÁTYÁSFÖLDÖN
3 szobás villalakás azonnal kiadó. Bővebbet: Báthory-utca tizenkilenc. II. em. 2.

Átadó lakás
Fogasnál 2 sz. hall. Parlamentnél 2 sz. Dunaparti 4 sz. hall. Keletinél 2 sz. LÁSZLÓ ir., Bajcsy-Zs.-út tizenkettő.

Vörösmarty-tér mellett gyönyörű, nagy, világos, napos, teljesen ép, beüvegezett, komplet
garszonlakás
kiadó. Telefon bevezetve. «Damára kilátással» jel. a kiadóba.

Használt
férfiruhát,
szövetet, szmokingot legjobban lehet
eladni ésvenni
TÓTH-NÁL,
IV., CURIA-UTCA 2. (Ferenciek-tere 2 mellett)

SZŐRME
KABÁTOK
SZEMERE
SZŰCSNÉL, ERZSÉBET-KÖRÚT 26
második emeleten
NYERS- ÉS VADBŐRÜKET VESZEK!

Használt
férfiruhát legmagasabb áron vesz és eseréi
KLEIN MIKLÓS,
Dr-u. kettő, Teleki-térnél. Hívásra házhoz megyek.

Középtermetre
frakk, teljesen új, szmoking, lovagló nadrágok, 40-es magaskérgű tiszti csizma kitűnő állapotban eladó. Magyar-u. három. I. 1.

Eladó
tűzhely nyujtó nélkül berbery kabát, műrke kosztüm, nyári ruhák, gyöngyök, cipőtalpak, 37-es félcipő. Bajcsy-Zs.-út hatvan, III. 11. Délután 3—5 közt.

SÖNTÉS:
aranybánya. Ötvegység miatt, háromarobás. összkomf. lakással eladó.
SÖNTÉS, békebeli jó üzlet, öregség miatt előnyösen eladó vagy betársulható.
Étterem: Körúton, Rákóczi-úton. Keleti pályaudvarnál eladó.
KÁVÉHÁZAK:
Körúton, Andrássy úton, Belvárosban, eladók.
SZÁLLODA:
62 szobás, üzemképes, jelenleg is üzemben, lugatianmal együtt, a város központjában, külföldre utazás miatt eladó.
Kizárólagos megbízottak: Kiszel és Sudbel, ügynökségi iroda. Értekezés d. u. 3—6-ig Abbázia kávéházban.

2 szobás
összkomfortos, majdnem kész lakás Városligetnél átadó. «Komoly» jeligére a kiadóba.

Idősebb úr el- vagy társ bérleti
lakást keres
olyan egyedülálló úriasszonynál, aki teljes ellátás ellenében háztartását is ellátná. Megkeresésket «Gondtalan 173» jel. a kiadóba kérek.

Gyorsan lebonyolítható üzletet
finanszíroznék
«Fedezet» jel. Blocknerhez, Városház utca tíz.

BUDÁN
2 szoba hallos, összkomfortos lakás bútorral átadó 250 gr.-ért Cím a kiadóban.

SZUTERÉN.
20×10 m-es, utcai bej., fűtővonalnál, sürgősen eladó. Érdekl.: Péterffy Sándor utca hét. Mátk.

Fűtővonalon nagyméretű
ÜZLET-HELYISÉG
(helyreállítandó)
azonnal kiadó.
Érdekl.: Báthory-u. négy. Bútorüzlet. 9—2-ig. Tel.: 123—023.

INGATLAN

BEKÖLTÖZHETŐ
örök lakások
az I. ker. Szent János-téren és a XVI. ker. Uzsoki-utcában.
Öröküzlethelyiségek
a Szent János-téren és a Mária-téren.
Villa
Kelenföldi pályaudvarnál Magyar Gy. György építési vállalat, XI. ker., Lenke-tér tizenkettő. 4—6-ig. II. ker., Kagyló-u. három. 1—3-ig. 218

SZÁLLODA
40 szobás, eladó 15 kg. érték P-ben.
FARAGÓ IRODA, Szív-u. tizenhat. T.: 228-253.

Ingatlant
mielőbb venne v. eladna. forduljon bizalommal irodámhoz. Csak komoly ügyekkel foglalkozom.
NAGY LAJOS
VI. Bajcsy-Zsilinszky-út tizenhét. Telefon: Szánhuszonnat—háromszáztizennégy.

Mátyásföld központjában 2 telek, Kispesten 3 lakásos ház eladó. Dr Hadusfalvi, Szt István-körút huszonnégy.

Tőzsde környékén üzlethelyiség kiadó. Textil és bank részére alkalmas. Bővebbet: Arany János-u. tizenkettő. Fűszerüzlet.

Pestszentlőrincen, villamos mellett, 2 lakásos családiház áron alul eladó. Szőlő-utcában. Mátyásbegyen, Sasadi-ihon, Tetenhegyi-úton, Érden gyümölcsös telkek olcsón eladók. Budapest, Nagyfuvaros-u. tizenkettő. Kolenszky-iroda.

Bekölthetők
ÖRÖKLAKÁSOK
eladók, 1—2—3—4 szobások. Vérmezőre nyíló ut cának. Villamos, autóbusz megállónál. Kollal Lajos, Csemery-utca ötvennyolc.

Sógor-Balatonkiliti
310 □ szőlőtelek, Balaton partján, eladó.
Érdeklődni: dr. Bárány, Terék-körút huszonnyolc.

Alsógödön
180 □ telek kombinált szoba bútorért vagy 110 gr. aranyért átadó.
Cím: VII., Thököly-út tizenhét, IV. 2.

Pannonia- és Füller-utcában 1—2 sz. hallos, első
öröklakás
LÁSZLÓ ir., Bajcsy-Zs. út tizenkettő.

BÉRHÁZ
nagyon olcsón eladó. Váci-utca elején, ép. V. em., 1a építkezés, pazar lakások és üzletek. Dr. Hegyi Rókk Szilárd-utca hat.

BUDÁN
2×850 □ cserepes kis ház sal, harmincöt gr.
SZABÓ PÁL VILMOS, Rákóczi-téri vásárcsarnok.

Gyümölcsös
Esztergomban, 4400 öl, 270 nemes fa, nagy hozam, lakóház, némi bútorzattal. 1400 gr. ar.

Bérház
Székesfehérváron, egy lakás beköltözhető, igen sürgős eladás, potom 500 gr. ar. Hadós iroda, Andrássy út hetvenkilenc. Tel.: 428-173

ELADÓ
IV em. bérház, bombabiztos, Ferenc József-híd mellett (budai oldalon), olcsó átírási lehetőséggel.
Szabadság-hegyen
2 szobás villa 2 verandával, garázzsal, teniszpályával, téli és nyári lakásnak megfelel. 1600 □ telken, azonnali beköltözéssel bérbeadó. 3 percnyire a Fogaszitól. Érdeklődés ENGEL, Benczur utca harminckilenc/A, félemelet 3. 4—6 között.

NŐSÜLÉS

CSINOS
fiatal úriasszony komoly úrral megismerkedne házasság céljából. «Kettesben» jel. a kiadóba.

Boldogságra, harmóniára életre vágyó, 45 körüli,
nősülni
szándékozó úriember írjon csinos, szolid, dolgozó úrinőnek. «Mindent elfelejtünk.»

Háztartásban dolgozó 40 éves nő FERJHEZMENNE jobb iparoshoz. «Gyermek nem akadály» jel. Patakhos, Bajcsy-Zs.-út huszonkilenc.

BENŐSÜLNÉK
üzletbe, vállalatba vagy gazdaságba. Leveleket «Huszonhatos kötöző» jeligére a kiadóba.

45 éves, független asszony kizárólag HÁZASSÁG céljából keresi érdekmentesen életpárját. «Üzletasszony» jelígére Rutsz hirdetőbe, Rákóczi-út huszonhét/A.

Kifogástalan megjelenésű jónevű, jókeresetű író és újságíró (lxr.) mielőbb
házasság céljából
30-nál nem idősebb, kultúrált, derűskedélyű, abszolut jóalakú és szép asszony v. lány ismeretségét keresi, akinek önálló egzisztenciája van. „Szerelmi házasság" jel. a főkiadóba.

ÁLLÁS, MUNKA

Bérelszámolót
keresünk vidéki
munkára.
Kollektiv fizetés, kiküldetési pótlék, teljes ellátás.
Erőátviteli rt. Vörösmarty-utca hatvanhét.

Bérhurkolást
vállalunk. „Trikógyár" jeligére a főkiadóba.

Szőrmemegóváratok és javításokat újból vállal
Wellisch szőrs régi helyen.
Gr. Teleki Pál-u. tizenkettő Tel.: 123—943

Középkorú úriasszony dolgozó fiatal házaspár, vagy magános úr
háztartásának vezetését
vállalná. Nem magyar fizetésre, mint eddig is bizalmas, nyugodt otthonra reflektálok. Igen jól főzök és pedikűrt, gondos kézápolást végzek. Leveleket „Feltétlen megbízható" jel. New-York hirdetőbe, Szt István-krt huszonkilenc.

Alsógödön
180 □ telek kombinált szoba bútorért vagy 110 gr. aranyért átadó.
Cím: VII., Thököly-út tizenhét, IV. 2.

Pannonia- és Füller-utcában 1—2 sz. hallos, első
öröklakás
LÁSZLÓ ir., Bajcsy-Zs. út tizenkettő.

BÉRHÁZ
nagyon olcsón eladó. Váci-utca elején, ép. V. em., 1a építkezés, pazar lakások és üzletek. Dr. Hegyi Rókk Szilárd-utca hat.

BUDÁN
2×850 □ cserepes kis ház sal, harmincöt gr.
SZABÓ PÁL VILMOS, Rákóczi-téri vásárcsarnok.

Gyümölcsös
Esztergomban, 4400 öl, 270 nemes fa, nagy hozam, lakóház, némi bútorzattal. 1400 gr. ar.

Bérház
Székesfehérváron, egy lakás beköltözhető, igen sürgős eladás, potom 500 gr. ar. Hadós iroda, Andrássy út hetvenkilenc. Tel.: 428-173

ELADÓ
IV em. bérház, bombabiztos, Ferenc József-híd mellett (budai oldalon), olcsó átírási lehetőséggel.
Szabadság-hegyen
2 szobás villa 2 verandával, garázzsal, teniszpályával, téli és nyári lakásnak megfelel. 1600 □ telken, azonnali beköltözéssel bérbeadó. 3 percnyire a Fogaszitól. Érdeklődés ENGEL, Benczur utca harminckilenc/A, félemelet 3. 4—6 között.

NŐSÜLÉS

CSINOS
fiatal úriasszony komoly úrral megismerkedne házasság céljából. «Kettesben» jel. a kiadóba.

Boldogságra, harmóniára életre vágyó, 45 körüli,
nősülni
szándékozó úriember írjon csinos, szolid, dolgozó úrinőnek. «Mindent elfelejtünk.»

Háztartásban dolgozó 40 éves nő FERJHEZMENNE jobb iparoshoz. «Gyermek nem akadály» jel. Patakhos, Bajcsy-Zs.-út huszonkilenc.

BENŐSÜLNÉK
üzletbe, vállalatba vagy gazdaságba. Leveleket «Huszonhatos kötöző» jeligére a kiadóba.

45 éves, független asszony kizárólag HÁZASSÁG céljából keresi érdekmentesen életpárját. «Üzletasszony» jelígére Rutsz hirdetőbe, Rákóczi-út huszonhét/A.

Kifogástalan megjelenésű jónevű, jókeresetű író és újságíró (lxr.) mielőbb
házasság céljából
30-nál nem idősebb, kultúrált, derűskedélyű, abszolut jóalakú és szép asszony v. lány ismeretségét keresi, akinek önálló egzisztenciája van. „Szerelmi házasság" jel. a főkiadóba.

ÁLLÁS, MUNKA

Bérelszámolót
keresünk vidéki
munkára.
Kollektiv fizetés, kiküldetési pótlék, teljes ellátás.
Erőátviteli rt. Vörösmarty-utca hatvanhét.

Bérhurkolást
vállalunk. „Trikógyár" jeligére a főkiadóba.

Szőrmemegóváratok és javításokat újból vállal
Wellisch szőrs régi helyen.
Gr. Teleki Pál-u. tizenkettő Tel.: 123—943

Középkorú úriasszony dolgozó fiatal házaspár, vagy magános úr
háztartásának vezetését
vállalná. Nem magyar fizetésre, mint eddig is bizalmas, nyugodt otthonra reflektálok. Igen jól főzök és pedikűrt, gondos kézápolást végzek. Leveleket „Feltétlen megbízható" jel. New-York hirdetőbe, Szt István-krt huszonkilenc.

házvezetést
vállal gyakorlattal. „Otthont keresek" jel. New York hird. Erzsébet-krt kilenc.

Jóhírű mechanikai cipőgyár
bérmunkát
vállal pontos kiszolgálással. Egyben keres esetleg közreműködő
tőkés társat
„Jóhírű 804" jel. Eorca hirdetőbe, Andrássy-út ötvennégy

Főzőmindenes
jó fizetéssel és ellátással felvétetik. Berend, Akadémia-utca hát, félemelet.

Napellenzőket
és mindennemű ponyvát készíttet, javíttok, vezsek, eladok. LUKÁCS, Király-u. huszonnyolc. Udvarban.

Fiatal, jól számoló, 4 éves gyakorlattal rendelkező
tisztviselőnő
elhelyezkedne. Gyors- és gépírni is tudok" jeligére a kiadóba.

Takarítunk, ablakozunk!
NÉP takarító.
Tisza Kálmán-tér három.

Necsalárfiatal
kötőnőknek
állandó, szakmát adok. Visegrádi-u. tizenhét, II. 4.

Takarítunk
Fővárosi Takarítóvállalat, Király-u. ötvennégy, I. 4.

Házvezetőnőt
egyedülálló ixr. férfi betlőszobás, kertes lakásba felvesz. Jelentkezés reggel 8—10-ig. XIII, Reitter Ferenc-utca tizenhat.

Megbízható
FŐZŐ-MINDENEST keres ápr. 1-re orvos házaspár. Jelentkezés d. u. 3—5 között Andrássy-út negyvenhét. II. 8.

Vállalom bombasérült
bútorok javítását és fényezését
Kiss asztalos, Rákcspalota, Szász Károly utca ötvenkilenc.

Tető-terrasz
hő-, hang-, nedvesség- és vízszigetelés
POLONYI és GÜNCZI szigetelő vállalkozók. Sziget-utca harmincnyolc.

Képviseletet
bármely szakmából vállal Központi Általános Kereskedelmi Ügynökség, Nagyatádi-utca harminckét. Telefon 223-448.

Fűszer, festéküzletekbe magas jutalékkal bevezetett
ügynököt
felvesznek. VEGYI ÜZEM, VII., Péterfi Sándor-utca tizenöt v. tizenkilenc, III. em. 28.

Irodai munkát, adóügyeit jutányosan elintézi kolmoly munkaerő. „Tisztviselőt pótol" jeligére Arató hirdetőbe, Erzsébet-körút tizennégy.

Gazdaságok vetőmag-anyagszükségletét beszerzi Kelemen I. gazdasági irodája, József-körút tíz. II. Két válaszbélyeget kérünk.

AUTÓ, MOTOR

Traktort
2 vagy 3 pótkocsival és 10 tonnás TEHERAUTÓT állandó fuvalkoztatásra keres BARLAI, Nádor-u. huszonhat. Tel.: 122-947. 123-064.

Stráfkocsik és egy FIAT
TEHERAUTÓ
eladó. Tel.: 421 938.

Autóköpenyt és
tömlőt
5.50—17 méretűt veszünk vagy cserélünk. Kühmegyár Budapest, VI. Bajcsy-Zsilinszky-út ötvenkilenc.

Generáljavított, újonnan fényezett
Mercedes 170
4 ajtós limuzinnal eladó. Megtekinthető LÖFFLER, Mezőgazdasági Gépkereskedelmi Részvénytársaság, XIII., Forgách-u. Filcne.

MÁVAG
mázsa a váltó ELADÓ. Damjanich utca harminchat. esténke.

175 ccm Java
motorkerékpár, papírokkal, feltűnően olcsó árya. 85 gr aranyért, eladó. Érdeklődés vasárnap 10—11 és hétfő reggel 8—9 között V., Kohárv-u. tizennégy. IV. em. 5.

R. 12 BMW
csak motor. Külön csavarásvéltő, hengerek csp. 100-as Saeha bernáta eladó. 500-as BSA csb. váltót, magdinót, hátsó kereket veszek. III. Pacsirtamező-u. huszonkilenc. II. 29

DKW
csavarásvéltő, mint az új, magánházból eladó. Alkotmány Étterem. Bajcsy Zsilinszky-út hatvannyolc.

VICTORIA
250-es új
ELADÓ
9—1-ig. PERITY, Dalszínház-utca egy.

VEGYES

MAYER
6 nap alatt fest, tisztít
csak József-körút 49

Autófuvart
vadonatúj, megbízható teherkocsimmal vállalok. Lőbmann autófuvarozó, Bpest, IV., Ferenc József-rakpart tizenhat. Telefon: szánnyolcvanegy-hatvanhétvenhét.

Bérautó
vidékre, városban
IV., Molnár-utca tizenegy. Telefon: 180—431 és 180-432.

Heti kamatozással
PÉNZT
folyósítunk. Krausz bankház. VII. Erzsébet-körút kilenc—tizenegy, III. em. 9

HALADJON ÖN IS A KORRAL...
SÜSSÜN
VANCA
SÜTŐPORRAL!

Teherautó szállítás
Állandó járatok az ország minden részébe.
Dr. MOLNÁR, szállítmányozó. Bp., VIII. Németutca negyvenkilenc-ötvenegy. II. 10. d. u. 3—5-ig.

CSERÉPKÁLYHÁK
átrakása, javítása. Újak raktáron Keszler György, kályhás m., Király-utca hatvanhét. IV. 19.

Igen magas heti
kamatot
és teljes fedezetet kaphat pénzével. Király-u. 82. félem. 1. d. e. 9—2 ig.

SOFFÖRISKOLÁBAN
személy-, teherautókra, motorkerékpárra 10 nap alatt levizsgáztat BALOGH-nál, Viola-utca negyvenöt.

Portál- és lakás-üvegezést vállalok
Táblaüveg minden célra. Kapható: Jauernik Károly üvegüzlet. Pozsonyi út tizennégy.

MAUTHAUSENIÉKET
Keresem fiamat.
ZELINKA ANDRÁST
szül. 1927, akit Bruckból Mauthausenbe vittek. Utolsó hír róla 1945 április Mauthausenből. Aki tud róla, értesítse egyedül szülőit. Minden költséget megtérítek. Zelinka Sándor, Miksa-utca öt vagy Andrássy-út negyvenkilenc.

KERESEM
testvéremet,
Rosenstein Magdát
Kecskemétről deportálták Auschwitzben hallt. Rosenstein Zoltánné. Gerlachban cementgyárban dolgozott. 1945 jan. 17-én halt. Rosenstein Emília 105/302. hmsz., utolsó lakóhelye Vértesboglárról 1938. Nagyon kérjük, aki bármit tud róla, értesítse Rosenstein Lipót bőrkereskedő Kecskemétre.

BUDAPEST FŐVÁROS TANÁCSÁNAK
Végrehajtó Bizottsága
BUDAPEST FŐVÁROS TANÁCS
VÉGREHAJTÓ BIZOTTSÁGÁNAK
Művelődésügyi Főosztálya
Budapest V., Városház u. 9–11
6623/4 1988.

DÍJELŐLEGES

BUDAPEST 88 V. 20-8 50

MTA Művészettörténeti Kutató Csoport
Aradi Nóra igazgató

Budapest
Uri u.62.

1250

R 1350 BUDAPEST 50 6015

C. Röv. 8. 2. sz.

SZÁM: 6623/4/88.
ELŐADÓ: Sárdiné
TÁVBESZÉLŐ:

BUDAPEST FŐV. TANÁCSA VÉGREHAJTÓ BIZOTTSÁGÁNAK
Művelődésügyi FŐOSZTÁLYA FŐIGAZGATÓSÁGA
1840 BUDAPEST V., VÁROSHÁZ U. 9–11.

TÁRGY: Mészáros Andor emléktáblájának elhelyezése

Aradi Nóra igazgató elvtársnőnek
CÍMZETT: MTA Művészettörténeti Kutató Csoportja
Budapest, I.
Uri u. 62.

Melléklet: 1 csomag

Válaszában hivatkozzék ügyiratszámunkra

MTA MŰVÉSZETTÖRTÉNETI KUTATÓ CS.
1988. 0. 24.
Iktatószám: 373/88
Ügyi tázó: Letey

Kedves Aradi Elvtársnő!

Szíves, ápr. 22-i levelük értelmében mellékelten küldjük azt a dokumentációt és portré érem másolatot, melyet Mészáros Andor özvegye rendelkezésünkre bocsátott.

Mészáros Andorné ismételten kérte, hogy néhai férje 90. születési évfordulója alkalmával /1990. szept. 1./ jelöljük meg emléktáblával Mészáros Andor egykori lakóházának, műtermének helyét az V. Alkotmány u. 27. sz. alatt. A kivitelezte-tés költségkihatását is vállalja. Ennek értelmében, szíves szakvéleményükre támaszkodva, alkalmas időpontban ismét megkíséreljük a kezdeményezéshez megkérni a politikai állásfoglalást. Amennyiben erre sor kerül, kérni fogjuk Önöktől a most mellékelt dokumentációt is.

Szíves tájékoztatásul közöljük, hogy a londoni British Múzeum éremosztálya e hó 5-től augusztus közepéig bemutatja a Mészáros Andor és fia Michael Mészáros által készített 70 darabból /fele - fele arányban/ álló éremgyűjteményt. Szíveskedjenek erre felhívni az Önök által ismert érmészek figyelmét, hogy esetleges londoni tartózkodásuk alatt a gyűjteményt megtekinthessék.

Budapest, 1988. május 19.

Budapest Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottságának Művelődésügyi Főosztálya

Elvtársi üdvözlettel

/ Téri Tibor /
csoportvezető

Fnyv. 5.

Előmény: 329/88

MESZAROS SCULPTOR
AETATIS SUAE LVIII
ANNO DOMINI 1959

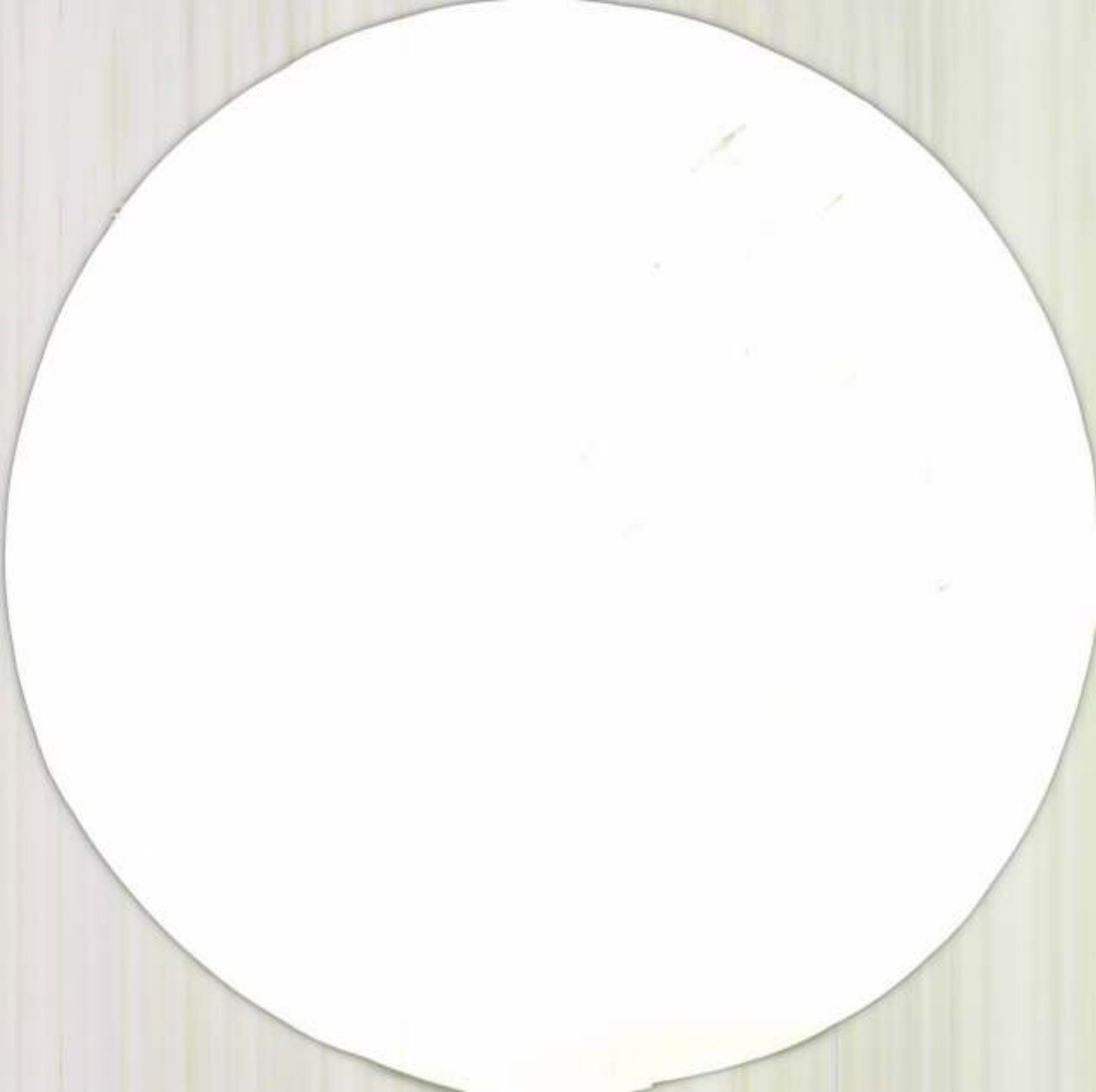

MÉSZÁROS, Andor

Born in 1900 in Budapest, Hungary. Arrived in Australia in 1939. Died in 1972.

Biography

Andor Meszaros' father was a lawyer and his mother a sculptor.

1919–23 Studied Building Engineering (architecture and engineering combined) at Vienna Technical University.

1924–25 Studied sculpture, Academie Julien, Paris, under Bouchet and Landusky.

1926–27 Studied architecture, Budapest Technical University.

1928–39 Practised as an architect in Budapest. Worked with Edward Telcs.

1939 Arrived in Australia.

1940 onwards Worked as a sculptor.

1949–50 Travelled to England stopping at New York on the way. Stayed in Oxford and did a number of portraits. Visited Paris. Away for eight months.

1966 Went overseas for three months, visiting Athens, Istanbul, Budapest, Rome, Madrid, London, New York and Mexico.

Prizes, Awards, Competitions

1931 Honourable Mention, Francis Joseph Prize, Budapest.

1947 Victorian Artists' Society Medal.

1951 Highest Award F.I.D.E.M. International Medallion Exhibition, Madrid.

1951 Altar for St Anselm's Chapel, Canterbury Cathedral, U.K.

1955 M.L.C. Emblem.

1959 Shakespeare statue, Ballarat.

1964 Purchase Prize, International Medallion Competition, Arezzo, Italy.

1968 Australian Broadcasting Control Board Emblem.

Commissions

The following is a selection of the major commissions taken from *The Works of Andor Meszaros. Statues – Reliefs – Plaques – Medallions*, compiled by Mrs Meszaros and Michael Meszaros in 1972.

1944 *Maternity*, Royal Prince Alfred Hospital, Sydney.

1945 *The Surgeon*, Royal Prince Alfred Hospital, Sydney.

1946 King George V, Royal Prince Alfred Hospital, Sydney.

1954 Reredos, *The Resurrection*, Shore C.E.G.S. Chapel, Sydney.

1955 Hanging Rood, St Peter's Anglican Cathedral, Adelaide.

1956 Bronze Doors, Wool Bureau, Melbourne.

1962 *Christ Accepts His Cross*, All Saints Church, Brisbane.

1962 Bronze Relief for R.S.L. Shrine, Wickham Terrace, Brisbane.

1962 Wall Fountain, Hardie Building, St Kilda Road, Melbourne.

1962 State Insurance Building, Mural, Collins Street, Melbourne.

1962 Zoology School Mural, University of Melbourne.

1963 Relief Wall Fountain, Presbyterian Ladies College, Burwood, Melbourne.

1964 Supreme Court Mural, Darwin.

1969 Eagle Emblem, Victoria Insurance Building, Melbourne (now at Melbourne University Architecture School).

1969 Memorial to Sir Dallas Brooks, St Paul's Cathedral, Melbourne.

1970 Charles Ulm Memorial, International Air Terminal, Sydney.

1970 Mural, Mercy Maternity Hospital, East Melbourne.

1972 Memorial to W. Kent Hughes, Amateur Sports Club, Melbourne.

Represented in the following collections

Municipal Gallery, Budapest (sculpture); State Medallion Cabinet, Stockholm, Sweden (medallion); Museum of Antiquities, Baghdad, Irak (medallion); Art Gallery of Western Australia (sculpture); Geelong Art Gallery (sculpture); National Gallery of Victoria (medallions); World Association of Hungarians, for the Hungarian Government, Budapest (sculpture); National Gallery of Hungary, Budapest (plaquettes); Museum of Medallic Art in Wroclaw (Breslau), Poland (medallion); Castlemaine Art Gallery (medallions); Hamilton Art Gallery (medallions); Ballarat Fine Art Gallery (medallion); Melbourne State College. Melbourne University; University Art Museum, University of Queensland (portrait medallion).

Societies to which artist belonged

Member International Federation of Medallists.

Member of Amici della Medaglia, Italy.

Victorian Sculptors' Society – President, 1954–55, 1962–63.

1968 Member of Association of Sculptors. First President, 1968.

Books

Andor Meszaros, by Kelman Semmens. Published by Hawthorn Press, Melbourne, 1972.

Another book on the work of Andor Meszaros is being prepared. It is planned that it will be printed in Hungary by Corvina Publishing, probably in 1981.

Selected Reviews and Documents

In an interview recorded in 1965 Andor Meszaros talks of his early life in Budapest, Vienna and Paris.

[Interview recorded by Mrs Hazel de Berg. Tape 172, Cut 1, Side 1, 3/12/65, Australian National Library, Canberra]

. . . I was not encouraged by my family but I was not discouraged; so after finishing secondary school, in 1919 communism broke out in Hungary and as a bourgeois family we had to flee to the west, so I arrived in Vienna where I

MESZAROS, Andor: *Jesus and Judas*, 1958. Buchan marble. 49 × 50 × 20 cm (In the possession of the artist's family. A version in concrete is in the collection of the Art Gallery of Western Australia. The dimensions are apparently slightly different. 44 × 43 × 21 cm) *Photograph by David Parker*

enlisted in the architecture school there in the technical university. But they didn't have an architecture course, they had a so-called building course, so I had to make a building engineer, civil engineering course and so I got a degree as a civil engineer.

We were going back to Budapest and I had to make several exams so that I shall be called an architect, so I am a civil engineer and architect, and in the meantime I went to Paris where I studied sculpture work under Bouchet and Landusky in the Academie Julien.

Now coming back, there in Paris I did a lot of work that you would call today abstract; in these days Picasso, Braque, Leger, Modigliani and so on were the greatest people, and naturally as a young boy I did my share. In the meantime, when going home from Paris, I realized that all these people I would call the great destroyers, the people who by faith or history were just trying to destroy the old art, the 19th century art.

Going back now to my Parisian days where I believe I never in my life worked as hard, I worked or studied in the Academie from 9 till 5, then I went home to a little studio where underneath were rats and rain poured in and next door to me lived Osaky who is still today one of the leading modern sculptors in Paris, a man of Hungarian origin and we made great friends. So while studying during the day, under Osaky's tuition I carved at night. . . .

So I continued, and from Paris I went back to Budapest. . . .

I went home and I went to an academician, a very great man, not such a great artist as a great man called Edward Telcs, and I made myself learn as much of naturalistic art, of the human body, of human anatomy, of human ways of expression through the human body as possible. I worked with him for 15

years, partly as an architect, partly as a sculptor, and we won many competitions; but I never got rid – I never got really rid of the naturalism, the way of naturalism Edward Telcs worked. I had to get away from him which was in 1939, when I was 38 years old, when I came to Australia, that I quite freely started to make an art that I would call essence form art or essential form art, where like the archaic or the Romanesque I try to do a new realism that grew out of abstraction but already it has memory of nature in it so that by selecting the forms, just those forms who express, I tried to find out the new archaic.

Andor Meszaros was a man of 60 before I was fortunate enough to meet him – not a young man, yet the impression one got was of a man who loved life. His attitude to life comes through in the explanation he wrote for his first major commission Maternity.

[Official program for unveiling of *Maternity* at Royal Prince Alfred Hospital, June 1944. THE ARTIST'S INTERPRETATION OF HIS WORK]

We look at a work of art, after realising what it represents and after admiring its beauty we feel something which we cannot express in words, and so we begin to think. . . . What are the underlying thoughts? What does the work of art try to express?

Our statue is that of a woman clasping her baby to her breast. When looking at it we sense a feeling of pride and liberty. The woman has a triumphant stride, she looks upwards. One feels that nothing to her is so important as the little breathing piece of humanity in her arms – her creation.

Creation is the cause of her pride – she did something that is not given to males to do. It happened – the miracle – she reproduced her kind, and miracles will happen every day – the little new being will begin to look, to speak, to go and to grow, and the start of these miraculous happenings came from her.

To compensate his merely minor part in the miracle, the male invents a thousand things – machines, discoveries, statues, 'creations' – realising all the time that the real part of creation is denied him.

But why should we have the feeling of liberty, of freedom? Is not to be a mother a bondage? No, it is freedom in a double sense – the destiny of every living being is to continue, and not to continue is to be bound. The way of our mother is free. If she one day will pass away, a part of her, her creation, will live to uphold her ideals, to continue her thoughts. But it is freedom for her body, too. The freest state of a woman is when her whole body, her whole construction, is working, her reproductive functions are active. She is like a perfect piece of mechanism, every part of which is working in harmony; she is free with no part of her body bound to inactivity.

ANDOR MESZAROS,
Sculptor.

As an early modern sculptor, Andor Meszaros received his share of criticism, even ridicule, from the uninformed public or journalists. It was therefore pleasing that Professor Tasman Lovell of Sydney saw fit to write some words of praise.

[*Sydney Morning Herald*, 2/6/44, p. 2. LETTER TO THE EDITOR. STATUE OF MATERNITY, by H. Tasman Lovell]

So many trite, conventional statues of pompous personages in public places in different parts of the world had tended long since to alienate me from that form of art, that I was surprised to find how this particular piece was reconciling me again, arresting my interest, and finally moving me to delighted contemplation. Here, I felt, was a real contribution to the art of our city; a whole of parts, not a thing of shreds and patches; an organic unity of conception and design in which the forms and spatial relations were so contrived as to provide a field supremely fitted for conveying the artist's way of conceiving the trial and triumph of womanhood. From every aspect it proved completely satisfying, and quite consistent in its expression of the conception. It is a proud figure, proud of what it has been able to bring from out its recent travail to offer as a woman's supreme gift to the world. How regally she steps out to share her child's fate, encircling him protectively with her right arm, while her left suggests an atmosphere of respose and assurance!

Andor Meszaros was soon noted as a very skilful designer of medallions – a field in which his reputation was to become world wide. The teacher, art critic and supporter of modern art, George Bell, reviewed an exhibition in which Andor Meszaros showed medallions.

[*Sun*, Melbourne, 27/11/47, p. 19. ART SHOW REVIEWS, by George Bell]

Mr. Meszaro's work is already familiar to Melbourne from his exhibition of some years ago.

His exhibit embraces a series of portrait medallions – incisive statements of character, as portraits should be. In lower relief, and perhaps more expressive aesthetically, are four Stations of the Cross, in which design gets the artist's undivided attention. In *Tragedy* we see an early example of the sculptor's experience – a well modelled figure expressive of grief. Not the least interesting are some photographs of three of his works in Sydney – *The Surgeon*, *Maternity* and *George V* – examples in which the formal treatment lends great dignity to the conception.

Over a period of years Andor Meszaros received a considerable number of commissions for sculpture and medallions for the King George V Hospital in Camperdown, Sydney. They were not always well received.

[*Daily Telegraph*, Sydney, 11/1/47, p. 3. LATE KING'S STATUE TOO AUSTERE]

The Governor-General (the Duke of Gloucester) unveiled at the King George V Memorial Hospital for Mothers and Babies, at Camperdown, a statue of his father, King George V, 'designed and executed' by Andor Meszaros.

It was a depressing ceremony. The statue is a depressive monument.

It stands at the entrance to the hospital, on a sandstone base four or five feet high.

The figure rises above the base, somewhat larger than life-size. It is carved from Australian marble, blank white as if it had been coated with white-wash.

The likeness is perceptible but tenuously so.

The King stands with his head bowed despondently. He is

MESZAROS, Andor: *Stapley Award for Town Planning*, 1964. Bronze (struck) 65 mm diameter (Royal Australian Planning Institute) *Photograph by Beaver Photographic*

clothed in a formless robe, carrying in his arms a staff, which may be the Mace, apparently awaiting coronation.

He looks down on the path leading to the hospital through seemingly sightless eyes.

This might rather be a penitent king standing humbled in the snows outside Canossa than a peacetime ruler of an empire.

There is no way of gauging the artist's purpose.

The bleak austerity of the figure, its attitude of hopelessness and despair, match ill with the bright openness of the building behind it.

What dignity the statue has is overshadowed by the poplars which front in from the roadway.

Stark and unfeeling, this statue can perpetuate what is bad in the art of its time. . . .

MESZAROS, Andor: *The Burial – From the Stations of the Cross*, 1948. Bronze (struck) edition of 200. 63 mm diameter (Art Gallery of South Australia, National Gallery of Victoria) *Photograph by Beaver Photographic*

Trained in Europe, Andor Meszaros had been accustomed to the availability of skilled craftsmen, to assist the sculptor. Even though some of his cast medallions and bronze statue were cast in Melbourne, other large sculptures and his struck medallions were produced in England.

[*Herald*, Melbourne, 26/4/47, p. 4. STRONG VIEWS]

'Is there in Australia,' asks Mr. Meszaros, 'one bronze caster who is interested in art casting?'

In 1947 an Australian sculptor has still to send his work to England to be cast in bronze. He cannot supervise it, and he gets back a pig in a poke on which he has to pay 35 per cent duty!

Are there, Mr. Meszaros wants to know, plaster-casters, die-sinkers skilled in alloy making, or stone-carvers to help artists?

Today the sculptor has to send his medals to be reduced and struck in England. He has to prepare his own plaster and cast himself, however big the work is. Many of the craftsmen, he suggests, are already in Australia; but because they have not the complementary fellow-craftsmen they give up work. . . .

The most important craftsmen, in this connection, Mr. Meszaros suggests, are bronze-caster, plaster-caster, art diesinker and pantographer, striker and metallurgist, metal-chaser, metal-colorer, sand-blaster, wood-stone-marble carver, stretcher-maker, framer, frame-carver, frame plaster-worker, art brush-maker and paint expert.

Mr Meszaros has proposed to CEMA the setting up of a craft panel concerned with bringing perfect craftsmen to Australia.

'I am sure,' he says, 'we could get the best of the best from Italy and Middle Europe. With the help of the Government and the control of CEMA they could be appropriately settled; they would be provided with work and compelled to take Australian apprentices.'

The medallions designed by Andor Meszaros became known internationally – particularly his Stations of the Cross, *on which he worked for years, adding additional medallions to the series. It is intriguing that Andor Meszaros, who did not belong to any Christian church in Australia, and whose attitudes and beliefs were often unorthodox, produced a great deal of religious sculpture. In Hungary he had been a Calvinist. In Australia, he continued his Christian beliefs, but in a personal manner.*

[*People*, Sydney, 1/8/51, p. 25. A LOCAL SCULPTOR CARVES HIS WAY INTO CANTERBURY CATHEDRAL]

In 1949, on a trip to England, Meszaros showed to the Dean of Canterbury Cathedral a series of 14 medallions, struck in silver and bronze, depicting Stations of the Cross. The dean and his

chapter decided to adopt them. Thus sponsored as *The Canterbury Series*, they have been bought by 17 countries, including Eastern nations that do not recognise Christ. It was this contact with the dean and chapter that led to the singular commission to make a new altar for the Cathedral.

The sculptor's design for this was novel but clearly valid. He set off with the idea that Christianity was born at the moment Christ, just before his death, exclaimed, 'Father, into Thy hands I commend My spirit'. At that moment, striking suddenly through the hopeless gloom of the Jews, as they bewailed their lost Messiah, came the first recognition of the new religion, from the lips of the centurion who fell to his knees, saying, 'Truly this man was the Son of God'.

He was the first non-Jew to realise Christ's Divinity. That, therefore, argued the sculptor, was the precise beginning of Christianity. To reveal this, Meszaros depicted an upward-looking Christ, speaking to God, surrounded by these figures:

On the right side the two Marys, mourning their loss.

On the left side, St. John, collapsing.

These three figures are downcast, drooping, eyes to the ground. But there is one other significant figure, looking upward, looking the same way as Christ. It is the one man, who, in that instant, sees a vision – the centurion acknowledging Christ's Divinity. Below, in contrast, are two dicing soldiers, grimly intent on the game and unaware that above them is dawning a religion that is going to sweep across the whole Western world.

In an article sent to the Australian Embassies for distribution and publication abroad, there is a brief description of the man and his style of work.

[*The Arts in Australia*, No. 75. The Sculptor Meszaros, by Joan Leyser]

Today, a vigorous 50, his need to create is strong and urgent, and his ability to create works of art is not questioned by many. He is a sculptor of the large and of the small, for he practises the delicate, precise art of the medallist at one end of the scale, with figures of monumental size which some of his commissions have demanded, at the other. . . .

He has been criticised for too great an adherence to naturalistic representation. It is true that he uses abstract forms in such a way that they are always possible within nature. He believes firmly in the presentation of fact, and says it brings sense into art, which should not be made a mystic thing. In this way he is able to communicate on many levels. No one is in any doubt as to what he means: no one can deny that his works give a high degree of pleasure through their harmonious relation – of line, mass, form and proportion: few would not be struck forcibly by the expressiveness of their content.

Meszaros is a cultivated man. He has always believed it a duty to develop himself to the utmost, so that what he had to express would be worthwhile, and his range of reading and thinking on many subjects is wide. Philosophy, religion, philology, history, and allied subjects interest him deeply. He has a forceful personality and strong opinions which he expresses without inhibition: a deep voice with a marked magnetic quality. The good in his life, he says, is work.

Writing in 1955, the art critic Alan McCulloch noted the considerable number of migrant sculptors in Melbourne. He went on to discuss Andor Meszaros in particular.

MESZAROS, Andor: *The Third Fall – From the Stations of the Cross*, 1966. Bronze. (struck) edition of 200. 63 mm diameter (Art Gallery of South Australia, National Gallery of Victoria) *Photograph by Stewart Lawrence*

[*Meanjin*, Melbourne, December 1955. Migrant Artists in Australia, by Alan McCulloch]

Melbourne seems to have become the gathering point of the migrant sculptors – for quite unknown reasons. . . .

MESZAROS, Andor: *The Conversion of St. Paul*, 1968. Bronze (cast) edition of 25. 160 mm diameter *Photograph provided by the artist's family*

The father of this little group is Andor Meszaros (President of the Victorian Sculptors' Society), a Hungarian sculptor of versatile talents. . . . He is an extremely resourceful sculptor, meticulous in his craftsmanship and in his command of techniques. In his approach to the problems of the commissioned work (his principal activity) he takes his clients as far along the paths of contemporary thought as their credulity permits.

This attitude has resulted in some remarkable commissions, namely the commission to make the silver altarpiece for Canterbury cathedral. . . . His great talents have never crystallized into a style that could speak for itself; the personality of the man is much stronger than the personality expressed through his art. Nevertheless his art has exercised a very strong influence on local sculpture standards; and his energy and vitality in propagating the general cause of the sculptor has done much to disabuse the idea, prevalent in the minds of so many Australian parliamentary and municipal authorities, that the sculptor merely extends the dismal trade of the monumental mason. In his own specialized field, that of the medallion, Meszaros is pre-eminent in this country.

Andor Meszaros continued to work on the Stations of the Cross *which he had begun about 1940. The fourteenth and last medallion was produced in 1970.*

[*Ivor's Art Review*, Adelaide, Vol. 3, No. 11, September 1959. MESZAROS, by the Rev. H. F. Willoughby]

The 'Stations' were conceived as an art form by Andor Meszaros as long ago as 1940 and the first of the series, that of *Christ Before Pilate*, was completed in 1942. . . .

Ten of the set of fourteen 'Stations' are now finished and the artist is at present working on the next one. . . .

The 'Stations' are contemporary in style and design, but are still within the true historic tradition of medallion work and carry with them something of the quality of Donatello and the great Renaissance artists. The artist, himself, says of them, 'I chose the "Stations" because it is the only theme, that is, they are a full cycle from alpha to omega, like a snake biting its own tail. By full cycle, I mean a full human life. From being condemned to death (as is every human being born) to the entombment, which is the preparation for the new life (resurrection), it contains all events and meaning of life.'

Andor Meszaros showed regularly with the Victorian Sculptors' Society, but also exhibited frequently with other sculptors. The art critic was confused by the descriptive term, 'post abstract New Realism', which Andor Meszaros used to describe his own work.

[*Age*, Melbourne, 12/6/63, p. 5. CONTRASTING SCULPTORS DOMINATE EXHIBITION]

Art labels are sometimes puzzling. Andor Meszaros, who has long been a sculptor of distinction, describes the work in his latest exhibition as 'post-abstract New Realism'. Whatever it is called, it looks much like the work he has been doing for the past 10 years and more, but with an increasing insistence on simplicity of form.

Meszaros is showing his work in company with a younger sculptor, Jeffrey Wilkinson (*q.v.*), at the Argus Gallery.

The driving force of Meszaros's work is religious, and he has succeeded in blending a humanist message with flat or curved geometrical forms which emphasise the hardness and solidity of his material – concrete, ciment fondu, metal or marble.

Meszaros is a meticulous craftsman, and his plaques make finely balanced use of their circular space. If his description of his work means that he has assimilated all there is to be learned from the abstractionists into a figurative style then it is well justified.

The people of Darwin found Andor Meszaros' The Judge and the Judged *difficult to accept. There were the usual ill-informed comments in the press.*

[*Age*, Melbourne, 5/6/64, p. 3. DARWIN PROTEST OVER COURT HOUSE STATUE]

DARWIN – A storm is brewing over the Department of Works' decision to erect a huge sculptured figure on Darwin's new £500,000 court house.

The figure, done by Melbourne sculptor Andor Meszaros, was attacked by prominent Darwin people yesterday. . . .

The sculpture, done in bronze, is said to have cost about £2000. . . .

A Darwin leading architect, Mr. R. Taylor said: 'Frankly it does not suggest Justice to me. At first it gives the impression of an Egyptian. I don't think it will add anything to the dignity of the building.'

Art connoisseur and former president of the Darwin Arts Society, Mr. John Sloley, said: 'Although I think the figure will have appeal to those who like contemporary art, I feel it lacks the feeling of justice. I would have thought that a sculpture with some Territory characteristics would have been more appropriate.'

The sculptor explained his idea behind the sculpture for the Darwin Court House.

[*Herald*, Melbourne, 5/6/64, p. 3. I CAN'T SLEEP, CRITICS UNFAIR, SAYS SCULPTOR]

The idea behind the bronze relief, he said, was that the Law was cruel, in that the written word of the law was unalterable and harsh.

The humanising element in the Law was the judge, whose mind and heart and view of the circumstances mellowed the severity of the written law.

Unlike old representations of justice in which the judge held a set of scales, Meszaros' figure shows the judge himself as the scales.

The judged figure is proud, because he has the right to demand justice but afraid too, because of the awesome ritual of the court.

Andor Meszaros' words of some three years later are a fitting comment on the provocative, critical statements published in the press on his work. He goes on briefly to mention his style – and his qualifications as a sculptor.

[*Herald*, Melbourne, 14/10/67, p. 26. A MIRROR OF THE TIMES, by Garry Jones]

'Lawyers judge lawyers and doctors judge doctors – but I am judged by every b----- fool.'

The white Einstein-style head shook with intensity as Andor Meszaros, the 67-year-old Kew sculptor, made the point of how his powerful, moving sculpture has been criticised over the years. . . .

'In cataclysmic times like ours that mark the end of an historical and cultural cycle, three currents of art are practised.

'The official, accepted art is repetitive, dogmatic.

'Others keep to the naturalistic art of yesterday.

'But a few, like me, are searching for a new beginning trying to infuse life into the abstract.

'I am a mirror of these times. These two hands are part of my soul. . . .

'Qualifications? A civil engineering degree, an architecture degree, studies at a Paris sculpture school, two steady hands, a crazy head, and a bit of God.'

Sydney art critic Laurie Thomas gave unstinted praise for the medallions by Andor Meszaros when he showed them in Sydney in 1971.

[*Australian* (National), 11/12/71, p. 19A. 'GOLD' MEDALLISTS, by Laurie Thomas]

One of the greatest medallists alive is showing his bronze medallions and sculptures at present in Sydney.

His name is Andor Meszaros.

With his son, Michael, they have an exhibition in the Villiers Gallery with British painter, William Brooker.

The sculptures are one thing – some are good, some not so good – but the medals are unique. There has not often been anything as good as them since the coins and medallions of Pisanello and the artists of the Italian Renaissance.

If this seems extravagant praise, it is justified by his Stations of the Cross. Their precision, subtlety, clean design and the sheer simple beauty of their small forms confined in circles no more than two inches in diameter are rarely equalled anywhere in the world's mints.

Last year, Andor Meszaros was honored by his homeland, Hungary, by being awarded the prize for a sculpture by an expatriate Hungarian. His sculpture, *The Migrant*, is to be put up in the main square in Budapest. – error !!

Not long after the death of Andor Meszaros, a memorial exhibition was held at the National Gallery of Victoria. It was not only poorly displayed, but the work was attacked vigorously by the art critic Patrick McCaughey.

[*Age*, Melbourne, 29/11/72, p. 2. ART, by Patrick McCaughey]

The Memorial exhibition . . . at the National Gallery for Andor Meszaros, the Melbourne sculptor and medallionist who died earlier this year, is a touching one on a number of accounts. It is more the record of a devotion than an achievement. That devotion seems single mindedly set on the fact that the human figure is the only possible subject for sculpture. His aesthetic convictions seem at a total discount.

One suspects that Meszaros belonged to that generation of sculptors who never quite worked out where they stood in relation either to straight academic methods of carving and modelling or to a burgeoning modernism in sculpture. Even into middle age, one finds Meszaros fishing around amongst a number of styles – Marcks, Barlach, even Rodin – without ever quite making up his mind.

This pre-empts Meszaros later development where, by and large, he settled for an unsatisfactory half-way house in an archaicising, neo-gothic expressionism. His straighter, more academic manner is much preferable, notably the fine early portrait of his wife, as generally the early medallions with their flintily academic shading, are much better than the later medallions where the modelling becomes too soft and waxy.

The whole exercise has been somewhat clumsily carried out. The exhibition has been plonked in a glorified corridor and the sculpture, for the most part, shot into glassed show cases. Such an occasion requires more tact than this and the rather forlorn look of the exhibition increases its touching quality.

Bernard Boles, art critic for Nation Review, *took the opportunity of the Memorial Exhibition to discuss the various influences upon Andor Meszaros' work.*

[*Nation Review*, Sydney, 29 December–4 January 1973. REACHING THE FATAL ZENITH OF BODY ART, by Bernard Boles]

A survey of the exhibition in honor of Meszaros, at the National Gallery of Victoria, shows his basic inspiration to be the German sculptor Adolf Hildebrand who, belonging to the circle of the 'intellectual' painter Marees (as opposed to the fictional realism of Feuerbach and Bocklin), made specific meditations on sculptural form. . . .

At this present Melbourne show, one plainly sees evidence of the Hildebrand inheritance that much influenced Meszaros – Kolbe, Marcks, and to some extent, Edwin Scharf and Renee Sintenis. To further the comparison, these were sculptors of varied classical form as distinct from the later abstract formalists such as Wotruba and Max Bill.

At times, Meszaros surprises by renditions in the style of Barlach, who was stimulated by the German middle ages and the simplicity of monumental sculpture of Ottonian times. One must accept this as a platonic affection outside the flow and general conception of Meszaros's work.

When Hawthorn Press published a book on the work of Andor Meszaros in 1973, the sculptor Noel Hutchison surveyed his output as well as reviewing the book.

[*Sydney Morning Herald*, 10/3/73. AUSTRALIA'S CHANGING ARTISTIC VALUES, by Noel Hutchison]

His reputation rests on the numerous medallions he designed. As a medallist and worker in low-relief he had no equal here. Some of his medallions gained him international acclaim.

His larger sculpture, however, was not very successful, even though his public statues of *Maternity* (1943) and *King George V* (1946) at the King George V Hospital, Sydney, were ahead of the taste of the time.

Most of Meszaros' sculpture is very eclectic and is in the figurative symbolist style. It is easily understood and readily acceptable. Yet, because it tended to be grandiloquent in conception and theatrical by nature, it has been overlooked.

Mészáros Andor szobrát

Metro
2001. MÁJUS 8. KEDD

rakció agát

ségi tagnak választottak elmondta: az elnök személyéről szóló átvezetés elkezdődött, szerinte ez néhány napot vehet igénybe.

Liebmann kártérítést akar

Tegnap megkezdődött a II–III. kerületi bíróságon az a személyiségi jogi per, amelyet Liebmann Katalin volt fővárosi kisgazda vezető indított Torgyán József ellen. Liebmann nyilvános elégtételt és egymillió forint nem vagyoni kártérítést követel Torgyán Józseftől, amiért többek között széltyúknak és bűnözőnek nevezte őt a pártelnök. (MTI)

A Parlament megkezdte munkáját

Az Országgyűlés néma felállással adózott a múlt héten 91 éves korában elhunyt Vörös Vince, a parlament volt alelnöke emlékének a hétfői ülésnap kezdetén.

A Ház először a magyar hősök emlékének megörökítéséről szóló törvényjavaslatot vitatta meg, melynek általános vitáját pénteken zárják le.

Az MSZP követelte a házelnöktől, hogy kezdeményezzen konzultációkat az ombudsmanok ügyében a pártok között.

A szocialisták szerint veszélyezteti a június végén lejáró mandátumú országgyűlési biztosok utódai június 19-re tervezett megválasztásának eredményességét, hogy eddig nem volt egyeztetés a parlamenti pártok között a jelöltekről.

Vastagh Pál képviselő közölte: az államfőnek is szorgalmaznia kellett volna az egyeztetések megkezdését, hiszen neki kell személyi javaslatot tennie az Országgyűlésnek. (MTI)

Halló...

William Shakespeare-nek állítana szobrot Budapesten az írók, művészek alkotta Shakespeare Szobor Bizottság. A műalkotást valószínűleg a BM Dunapalota oldalában helyezik el. Dr. Nagy Károly, a bizottság főtitkára.

Miért éppen Shakespeare-nek akarnak szobrot állítani?

– A magyar költők színe-java – Arany János, Vörösmarty Mihály és még sorolhatnám – kötelességének érezte, hogy Shakespeare-műveket fordítson, ezért néha független szakértők is azt mondják, hogy egy-egy magyar fordítás jobb, mint az eredeti. A magyar színházakban most nyolc Shakespeare-művet játszanak.

És mi alapján választották a BM Dunapalotát?

– Elsősorban azért, mert a rendszerváltás óta üresen áll a szoborfülke. Néhány idős pesti úgy tudja, hogy az épület sarkán levő fülkében 1949-ig egy fehér márványból készült, táncoló nőalak volt látható, bár ennek hivatalos nyomát nem találtuk. Állítólag Rákosi Mátyás vetette le a szobrot, mert bántotta az ízlését. Később 1989-ig egy tányérsapkás, géppisztolyos figura szobra állt ott, akit „ávósnak" becéztek.

Ki finanszírozza a műalkotás költségeit?

– Kaptunk felajánlásokat cégektől és művészek is árverésre bocsátják néhány festményüket. Egyébként hangversenyeket, kiállításokat rendezünk, és ezek bevételét is a szobor felállítására fordítjuk.

Ki készítené el a szobrot?

– Két budapesti és egy Ausztráliában élő magyar szobrász között kell döntenünk. Az ausztráliai Balarat városházája előtti főtéren áll egy Shakespeare-szobor, amely Mészáros Andor magyar származású szobrász alkotása. Ez Shakespeare-t saját művének színészeként ábrázolja, amint meghajol a közönségnek. A budapesti szobor ennek másolata lenne.

RUSZNÁK GÁBOR

met

FÜGGETLEN HÍRÚJSÁG • BUDAPESTI
4. ÉVFOLYAM • 2001.MÁJUS 8.

Kedd

A frakció megvált Torgyán Józseftől

BUDAPEST Kizárták az FKGP parlamenti frakciójából Torgyán Józsefet.

Ezt a képviselőcsoport vezetőjének hétfőn 14 óráig be kell jelentenie a házelnöknek. Szentgyörgyvölgyi Péter, az FKGP frakciójának vezetője egyelőre nem kívánt nyilatkozni az ülésen történtekről, hasonló kijelentést tett Turi-Kovács Béla környezetvédelmi és Szabó János honvédelmi miniszter is.

2. OLDAL

Hadiállapot helyett egységkormány alakul

MACEDÓNIA A macedón kormány elvetette a hadiállapot bevezetésének gondolatát és nemzeti egységkormány megalakítására tett javaslatot.

A politikai pártok zárt ajtók mögött lezajlott egyeztetésén részt vett Javier Solana, az Európai Unió Szkopjéban tárgyaló kül- és biztonságpolitikai főmegbízottja is.

3. OLDAL

Lassan járj, abból baj nem lehet

Há mint hét? – kérdeztem talpraesetten. Jól hallottam, hét hónapos határidővel vállalja a cég, amelyik behozza. Melyik az a cég? Azt ő nem tudja. De hát két héttel ezelőtt még csak három hónap lett volna. Azt nem ő mondta."

NARANCSIK ÁGOTA ÍRÁSA A 6. OLDALON

Hírla

A Fidesz elv

A Fideszt elmarasztaló p miatt a Magyar Hírlap új vehetnek részt a párt re

„A magyar lelkületben se sem Orbán Viktort, sem likvidálni, bármennyire nemzetünknek" – hangz

Mészáros Andor szobrai

gunk ellen vétünk

gése című darabot a Thália Új Stúdióban

...Margitai Ági rendezi FOTÓK: KOVÁCS BENCE

tam, mint a színészek. Hónapokig olvasgattam az angol szöveget, szavakra bontottam; jó nyelvlecke volt. Amit igazán adhattam a színészeknek: a darab részletes elemzése és a színészi tapasztalatom.

– Az előadás mintha kissé statikus lenne. Majdnem három órát ülnek benne a színészek, olyan rádiójáték jellegű...

– Nem rádiójáték, inkább közeli képek a filmvásznon. Nem csoda, hiszen filmrendező, forgatókönyvíró írta. Ebben az előadásban nagyon fontos az arc, a tekintet. A darabot különben zeneműnek is tartom, zenei pontosságot igénylő prózának. Az első sztoriban egy fiatal pár ugyanazt az estét meséli el két különböző embernek. Kiderül: míg a lány aludt, olyan dolog történt a fiúval, amiről azóta sem beszéltek. A két töredékes beszédből áll össze a kép. Ritmikailag halálos pontosságot igényel a mű – ez a rész különösen. A másik két történet alapja görög sorstragédia – egyes szám első személyben. Ezeket a címeket nem jeleztük, nem akartuk felfedni a titkot. Az amerikaiak nem ismerik annyira a görög tragédiákat, mint a magyarok. Egyébként annyit változtattam a darabon, hogy felcseréltem a három rész sorrendjét.

– Annyi dráma szól a bűnről, miért ez ütötte önt szíven?

– Ez nemcsak a bűnről szól. Érzelmekről, felelősségről és felelőtlenségről, előítéletekről, szenvedélyről, szerelemről és szenvedésről. Valószínűleg mindenkinek van egy ilyen története, ha bűne nem fajul is gyilkossággá.

– Önnek is?

– Nekem is megvan a saját kis történetem, de erről inkább nem beszélek. A bűn persze nemcsak az, amit másokkal szemben elkövetünk, hanem az is, amit magunk ellen vétünk.

Szemere Katalin

Szerelem és rabság

A Strike társulata két táncetűddel mutatkozik be

Vadonatúj társulat, a Strike lép fel két táncetűddel ma a MU Színházban XI. kerület, Kőrösy ut... Duda ... ze-

csorához már társulatot is szervezett. A Strike nevű csoportot különböző technikájú és múltú táncosokból állította össze. Sokféle stílus keveredik: Fosztó ... Közép-Európa Táncszínház

Budapest 2004 III 31

Szoborhiány

A Nádor utca és a Zrínyi utca sarkán Freund Vilmos tervei alapján 1897-ben épült fel a Lipótvárosi Kaszinó, a mai BM Duna-palota impozáns épülete. A ház, ahol Ady–Reinitz-est volt, ahol Dvořák és Ray Charles is fellépett, ma szimfonikus zenekarok és az Evangéliumi Színház sikerétől hangos. A megszépült külső környezetben bántó hiányosság a díszes talapzat szobor nélkül! Egy táncoló nő márványszobra állt ott (ikertestvére a Gellért fürdő előcsarnokában látható), 1949-ben a helyére géppisztolyos rendőr került. Mióta levették onnan, a szép posztamens üres, csikkek, hulladékok lerakóhelye.

Vannak, akik a táncosnőt szeretnék viszontlátni, mások valamelyik múzeumtól kérnének szobrot tartós letétként. És sokan vagyunk, akik ide hazánk első köztéri Shakespeare-szobrát álmodjuk. Ausztrália híres aranyvárosának, Ballaratnak a főterén áll az íróról készült egyik legjobb szobor, melyet Mészáros Andor budapesti születésű művész alkotott. (Fotóját január 26-án közöltük – *A szerk.*) A művész fia és özvegye boldogan hozzájárul, hogy a szobor mása hirdesse Ausztrália és Magyarország jó kapcsolatát. Sok művész máris felajánlotta közreműködését, alkotásait, hogy megszülethessen első köztéri Shakespeare-szobrunk vagy más méltó mű. A Duna-palota színház- és kiállítótermét bocsátja a szoborhiány megszüntetésén munkálkodók rendelkezésére.

Dr. Nagy Károly
a Budapesti Városvédő Egyesület alapító tagja

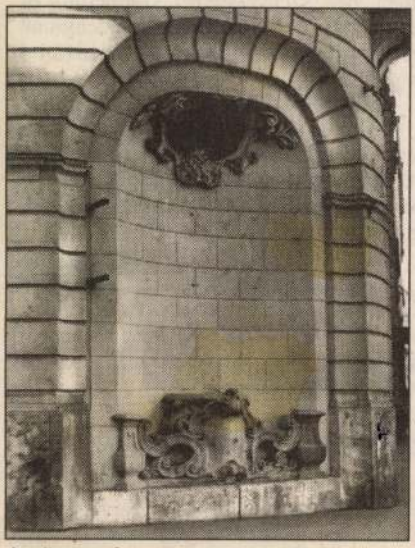

Az üres talapzat FOTÓ: KARAI SÁNDOR

Bud

A szenegáli Mbaye

Miközben ördögi gyorsasággal pörgeti kezét az afrikai cserépdobokon, énekel, táncol, szikrázik a színpadon, látszik: Mbaye Ndiaye profi előadóművész. A négy éve Budapesten élő szenegáli fiatalember azt mondja: bár ő is szereti ezt a várost, fontosabb lenne, hogy ez a város szeresse őt és rajta keresztül az afrikai kultúrát.

– Korábban tényleg balett-táncos volt?

– Hazám világhírű folklóregyüttesének, a Szenegáli Nemzeti Balettnek voltam tagja. Így tehát a balett ez esetben nem azt jelenti, hogy a Hattyúk tavában táncoltam és tüllszoknyás kislányokat emelgettem. Koreográfus, táncos és persze zenész vagyok. Ezt csinálták a szüleim is: anyukám ugyanebben az együttesben táncolt, apukám zenész volt.

– Sokat utazott?

– Rengeteget. Jártam Amerikában, Indiában, Franciaországban, Olaszországban, Hollandiában, Norvégiában, Kínában, Jamaicában, Barbadoson és persze Európában jó néhányszor.

– Magyarországra viszont nem a balett hozta el.

– Egy lány miatt költöztem Budapestre négy évvel ezelőtt. Ő ma már a feleségem és gyermekem édesanyja. Szenegálban ismerkedtünk meg, ahol autentikus szenegáli táncot és éneket tanult, de nemcsak a tudását hozta magával, hanem engem is.

– Európai embernek nem lehet könnyű megtanulnia a szenegáli táncokat és a helyi énekeket.

– Könnyebb, mint gondolná. A két kultúra ugyanis meglepően hasonlít egymásra. Mondok egy érdekes példát: amikor először láttam ugrálós, bokaütögetős magyar néptáncot, meglepetten kiáltottam föl: de hiszen ez ugyanaz, mint nálunk a wango! Szülővárosom, Dakar hasonlóan nagy, mint Budapest. Egymillió ember él ott. És az ott élők hasonló munkát végeznek, mint az itteniek: hivatalnokok, bolti eladók, rendőrök, fizikai munkások. Ugyanúgy szeretjük a csirkét és a csípős, fűszeres ételeket, mint a magyarok. Az egyik fo[illegible] különbség – hogy nálunk

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SOMOGYI NÉPLAP

Kaposvár

Mészáros Andor

1979 MÁJ 14.

Az akarat

1021

(Mészáros Andor szobra)

sengni valójuk. Kié a legnagyobb, kié a legszebb, kié a leggazdagabban feldíszített? S aztán a titok: ki tűzte?

Azok még valódi májusfák voltak.

Ezek? Bemegy a tanács embere az erdőgazdasághoz: ennyi meg ennyi fa kellene. Igenis, tessék a nyugta. Embereket küldött? Jön egy fogat. Emberek ide meg ide, ezt a legnagyobbat a tanácselnöknek... Az is lehetséges, hogy a májusfatűzés is munkaegységre történik...

Ott egye a fene!

Elbúcsúztam a protokollfalu májusfátlan tanítójától, dolgom volt még a szomszed faluban is. Tudtam az utat; az egyik dűlőúton fél óra gyaloglás.

Sietve mentem a dombok közé szorult szegényes utcán; szerettem volna minél előbb kiérni. Az utolsó előtti nádfödeles háznál azon-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍREK

1972 JUN 10

Mészáros Andor szobrászművész

1021

Mészáros Andor emlékkiállítás Ausztráliában

Lapunk előző számában megemlékeztünk Mészáros Andorról, az Ausztráliában elhunyt, magyar származású kiváló szobrászművészről. Özvegye leveléből most arról értesültünk, hogy milyen méltó módon adózott emlékének Ausztráliában is a sajtó, a rádió s a rengeteg barát. A Melbourne Art Gallery igazgatója, Eric Westbrook a rádióban emlékbeszédet mondott. A művész „Stáció" című sorozatát mint emlékkiállítást tekinthetik meg a látogatók a Galleryben, azonkívül emlékkiállítás készül szobraiból az anglikán katedrálisban. Sok fényképpel illusztrált szép kiadású művészeti könyve éppen sajtó alatt van, nagyon fájó, hogy megjelenését már nem érte meg. Műtermét özvegye állandó kiállításként szeretné megtartani, hiszen még a ház is, amelyben a műterem van, Mészáros Andor keze munkája.

Mészáros Andor

K

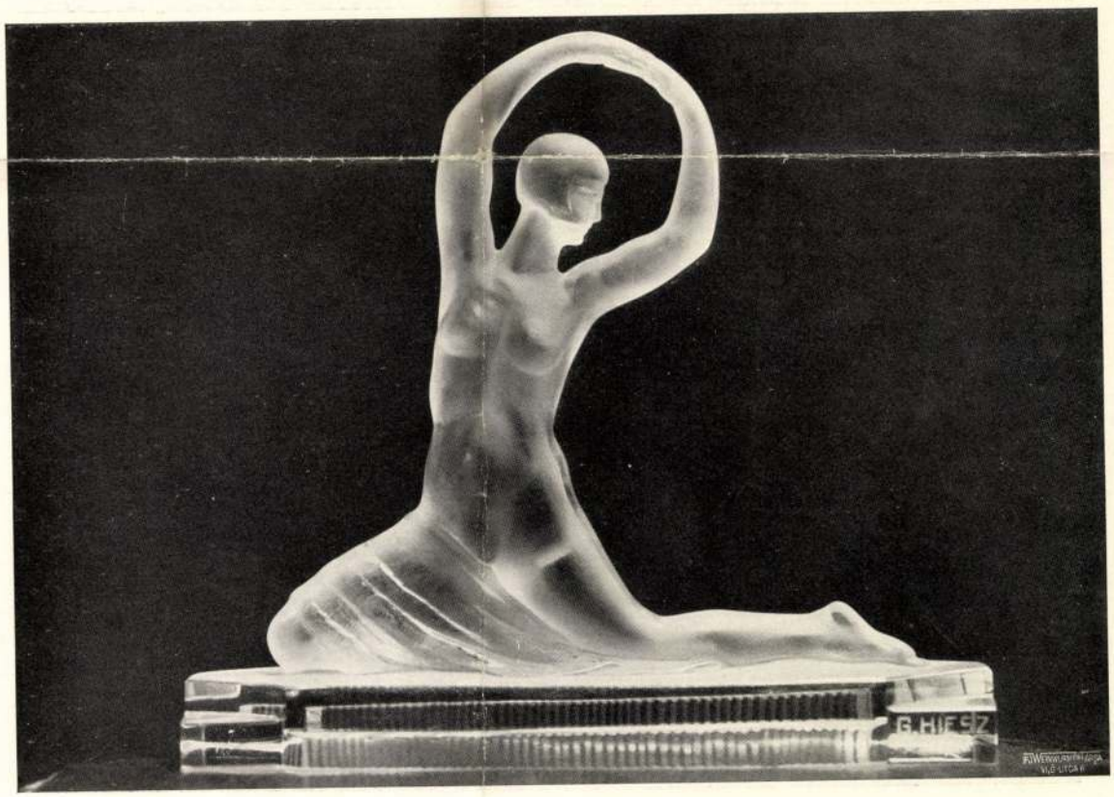

Fent balra: Mészáros Andor mellszobra. Fent jobbra: Hiesz Géza üvegvázája.
Lent: Hiesz Géza üvegszobra. — Oben links: Büste von Andreas Mészáros. Oben rechts: Glasvase von Géza Hiesz. Unten: Glasfigur von Géza Hiesz. — Left above: Bust by A. Mészáros. Right above: Vase by G. Hiesz. Below: Glass-statuette by G. Hiesz.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1932

K. Bartha Ferenc díszlettervvázlatai. Fent: Walkür. Lent: Hamlet. — Dekorationsskizzen von Franz K. Bartha. Oben: Walküre. Unten: Hamlet. — Designs of sceneries by Francis K. Bartha. Above: Valkyria. Below: Hamlet.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
MAGYAR HÍREK
1971 JUN 28
Mészáros Andor
1021

A most 71 esztendős Mészáros Andor 1939 óta Ausztráliában él. Monumentális szobrászattal és éremművészettel egyaránt foglalkozik. Figuratív, enyhén klasszicizáló, dekoratív stílusban dolgozik. A mester Budapesten, Bécsben és Párizsban tanult, majd itthon Telcs Edével dolgozott együtt (Széchenyi-kút a Szabadság téren, síremlékek). Képünk Az eredetek szériájából A hit kezdete című bronzplakettet ábrázolja (1970).

Trákiában éltünk apámmal, anyámmal, meg öt testvéremmel. Apámnak volt egy ki egy tarka tehénkéje, mégis nagy nyomorban voltunk. Abban az időben kezdték a adóját kihasogatni az emberek hátából. Az adószedő úr évről évre többet követelt.

Világmárkák valutáért vámmentesen.

FISHER-Walkman PH 120
oda-visszajátszó, DOLBY-s, metál, CR, normál kazetta kapcsoló, 4 sáv equalizer, adapter-csatlakozás + fejhallgató **127,– DM**

PHILIPS-Walkman D 6511
gyorstekerős funkciós lejátszó fejhallgatóval
32,– DM

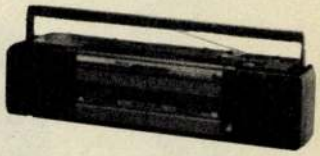

CROWN-Rádió-magnó SZ 270
URH/KH sztereó rádió, beép. mikrofon, elemes + hálozati áramforrás, 2 kazettás magnó
114,– DM

TDK magnókazetták 60/90 perces játékidővel, különböző minőségben reklámáron!
Például: D 60
2,50 DM

FISHER-Rádió-recorder PH-W 543
4 sávos rádió, dupia-kazettás magnó gyorsmásolóval, beépített mikrofonnal, fejhallgatóval + LINEIN átjátszó csatlakozó, 2-utas hangszórók
198,– DM

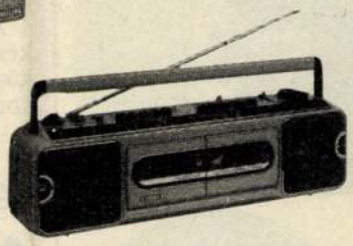

FISHER-CD lemezjátszó AD 530
16 programozható cím, 3 szálas laser optika, LCD kijelzös
398,– DM

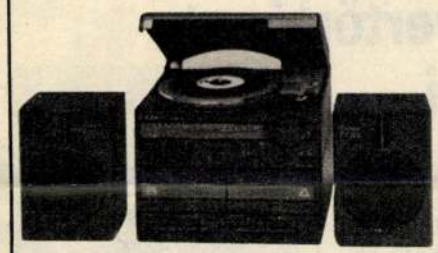

FISHER-Videó P 20
szintézeres hangolás 32 csatornára, kábel és mühold programokra, képmerevítő, oda-vissza 9-szeres sebesség, össz funkciós LCD kijelzös távszabályozó, 365 nap/ 6 müsor progr
897,– DM

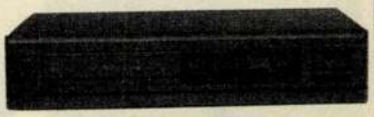

SCHNEIDER-TV STV 7200
PAL-/SECAM-OST-STANDARD sztereó, 70 cm sarkított „in-line" képcsövel, összfunkciós, infra távszabályzóval, legkorszerübb „DIGITECH" vezérléssel, 99 csatorna, 30 program, fejhallgató- EUROSCART, audio DIN kábel csatlakozás, teletext + 3 utas HI-FI hangszórók teletext + kontraszt-szürőelőtét
1.690,– DM

CROWN-Music-center MCT 70
- ompakt mini torony
- omplett, 3 sávos rádió
- félaut lem játszó
- 2 kazettás magnó + equalizer + 2 hangfal
287,– DM

FISHER-Videó P 1 DK
HQ elektromotor, PAL-SECAM, 14-nap/ 4 müsor programozható, 9-szeres gyorsítás, SCART csatlakozás, képmerevítő, 15 funkciós infra-távirányító **819,– DM**

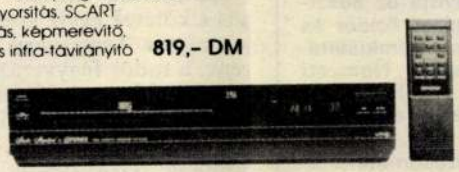

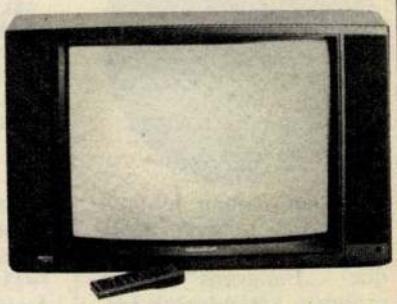

CASIO
Zsebszámológépek, műszaki-tudományos számológépek és nyomtatós számológépek nagy választékban.

Különleges ajánlatunk. Divatos CASIO és SMASH karórák hihetetlen reklámáron!

Nagy választékban: TDK videó kazetták Standard – High Grade – Extra-High-Grade minőségben reklámáron!
Például: HS 180
11,– DM

Gondtalan vásárlás. Valutáért vám nélkül. Nagyértékű árucikkek helyszíni üzembehelyezése. Drágább készülékekre 12 hónapos garancia. **Mindez kapható a...**

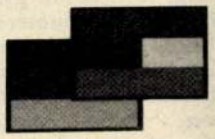

HERRNBÖCK
ORION
KERESKEDELMI · RT
BUDAPEST, LENIN KRT. 82

FISHER · TDK · PHILIPS · CROWN · Schneider · CASIO

Kiállítás a Nemzeti Galériában

A két Mészáros – Ausztráliából

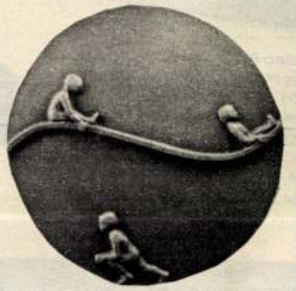

1. Randé Jenő, a Magyarok Világszövetsége főtitkára megnyitja az ausztráliai Mészáros Andor és fia, Michael éremkiállítását a Magyar Nemzeti Galériában (a háttérben „Az emigráns" című szobor)
2–4. A kiállításon bemutatott művekből
FOTÓ: GÁBOR VIKTOR

A nemrégiben elhunyt ausztráliai magyar szobrászművész, Mészáros Andor „Emigráns" című szobra a kivándorlók kétféle „én"-jét mutatja meg. A Janus-arcú szobor visszafelé tekintő felén az otthonról hozott emlékek tükröződnek, az előre néző félarc viszont megmunkálatlan: az ismeretlen jövőbe tekint.

E nagy hatású alkotás is látható a Magyar Nemzeti Galéria kiállításán, ahol Mészáros Andor szobrait együtt állították ki fiának, Michael Mészárosnak kisplasztikáival, érmeivel. A fiú már Melbourne-ben született, 1945-ben. Szülővárosában és Rómában végezte tanulmányait. 1973-ban már ő képviselte Ausztráliát a II. Nemzetközi Kisplasztikai Biennálén, Budapesten. 1982-ben megnyerte a Ravennai Dante Biennálé aranyérmét. Kisplasztikái szellemességükkel, gondolatgazdagságukkal hatnak, köztéri szobrai természetszeretetet sugároznak. Michael Mészáros – amint találkozásunkkor említette: magyar művésznek tartja magát, jóllehet Ausztráliában született.

B. Á.

Beregszász, Komárom, Kassa, Újvidék

Színházak – kisebbségben

Beregszászon megkezdődött Kárpátalja első hivatásos magyar színházának szervezése. Szeptembertől kezdve a Kijevi Színház- és Filmművészeti Főiskolán képzik majd a művészeket, magyarországi vendégtanárok közreműködésével.

A következő évadtól kezdve szétválik az eddig közös igazgatás alatt álló komáromi–kassai magyar színház és így két önálló magyar társulat lesz Csehszlovákiában. Komáromban a most befejeződött évad kiemelkedő sikere volt az erdélyi Sütő András „Káin és Ábel" című drámájának bemutatója.

Az Újvidéki Magyar Színházban „Pokolbéli víg napjaim" címmel, Faludy György fellépésével, nagy sikerű irodalmi estet rendeztek.

Könyvek tűz- és szálfegyverekről

A fegyvertörténet remekei

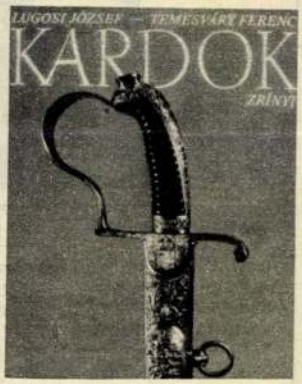

Az Akadémiai és a Zrínyi Könyvkiadó közel egy időben jelentkezett egy-egy hasonló küllemű kötettel. A nagyszabású vállalkozás nyilvánvaló összehangolása mellett közös a kötetek egyik szerzője, vagyis Temesváry Ferenc, a tudós fegyvertörténész, a Magyar Nemzeti Múzeum fegyvergyűjteményének vezetője. A mintegy tizenkétezer darabból álló, nagyrészt művészi kivitelű tűz- és szálfegyvereket tartalmazó gyűjtemény darabjai nagyrészt nem hadi célra készültek, illetve olyan egyedi, iparművészeti remekek, amelyeket bár hadjáratokban is használhattak, de nem tartoztak a hadseregek rendszeresített felszereléséhez. A regurális hadseregekben rendszeresített és többnyire gyárilag, sorozatban gyártott fegyverek gyűjtésére a Hadtörténeti Múzeum szakosodott. Ugyancsak itt található néhány egyéb fegyver, mint például Damjanich János honvédtábornok kardja is.

Az egyik könyvben Temesváry Ferenc a Nemzeti Múzeumban őrzött pisztolyokból kiválasztott mintegy ezer darabot, a másikban pedig Lugosi Józseffel a kardgyűjtemény közel háromszáz példányát mutatja be. A bevezető, fegyvertörténeti tanulmány után tételes leírását adják a kiemelt remekeknek, kitérve a fegyverek rendeltetésére, működésére, előállítási helyére, valamint ha ismeretes, egykori tulajdonosaikra is.

P. L.

A bemutatott könyveket a Magyar Világ Kft. (Pf. 93. Budapest 1388) utánvéttel megküldi. (Pisztolyok: 49 USA $; Kardok: 24 USA $ – az ár a postaköltséget is magában foglalja.)

Magyar Hírek 1989/14

Mészáros Andorné

szül. Way Gizella
grófnő

U.4099

Magyarság. 1925.
máj. 8. (Jókar-
szobrocskák.)

Készítette fenti. Kinek
Kispesten volt
műterme.

II.

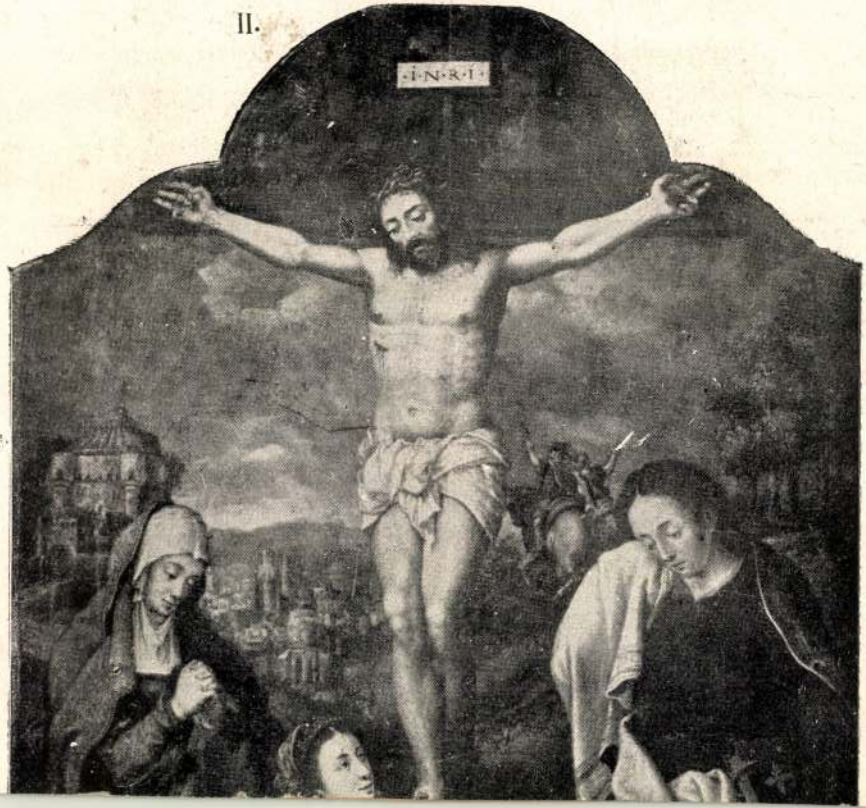

Mészáros Andor hiányos emléktáblája

Január 1-jén volt száz éve, hogy – a korábbi angol gyarmatokból – megszületett Ausztrália Államszövetség. A mai nap pedig Ausztrália napja, mert 1788-ban ekkor érkeztek az első fegyencek s kísérőik az angol gyarmatügyi miniszterről később elnevezett Sydneybe, melynek ma csaknem négymillió lakosa van.

Magyarokból természetesen az ötödik kontinensre is jutott. Az egyik, aki ott csinált fényes művészi karriert, Mészáros Andor Budapesten, 1900-ban született, és Melbourne-ben hunyt el 1972-ben. Pesten még elsősorban mint építőművész alkotott (Hankóczi utca 8/A, Lejtő utca 2., Lotz Károly utca 12–12/A, Pasaréti utca 105., Pázsit utca 9. és Sodrás utca 15.). Telcs Edénél tanulta a szobrászatot, s 1929-ben csoportos kiállításon mutatkozott be a ma ismét gazdag programú Ernst Múzeumban. 1939-ben történész barátja, Szekfű Gyula tanácsára elhagyta az országot, és Ausztráliában telepedett le. Victoria állam fővárosában, Melbourne-ben élt, szobraival, domborműveivel és főként érmeivel aratott elismerést.

Első jelentősebb megrendeléseit Sydneyben az V. György király kórház igazgatóságától kapta: a nyugalomba vonuló orvosokról portréplaketteket készített, a kórház előtt felállították a majd háromméteres Anyaság című kőszobrát, s 1946-ban V. György másfél életnagyságú márvány emlékművét. A kórház előtt fedetlen fővel, alázatosan meghajló, csupán a jogart keblére szorító uralkodót a kritika és a nagyközönség nem akarta elfogadni, ezért elkeseredésében 1948-ban két évre Angliába ment.

A canterburyi székesegyház számára ezüstből és fából oltárt és kálvária-éremsorozatot készített Anglia prímása jóváhagyásával. Megalapította, s tizenkét évig elnökölte a Victoriai Szobrászok Egyesületét. Az 1956-os olimpia 12 500 résztvevője Melbourne-ben az ő emlékérmét kapta. A Darwin városában működő Északi terület Legfelsőbb Bírósága székházára Justitia és a vádlott című domborművet alkotott. A majd Európa nagyságú, 19 milliós országban a törvénynek, bíráknak-ügyészeknek nekünk hihetetlen nagy tekintélyük van. Az Egon Erwin Kisch Íme, Ausztrália című riportkönyvében felidézett legfőbb ügyészből, R. G. Menziesből a legnagyobb államférfi, húsz évig miniszterelnök lehetett. Ezért nem csoda, hogy a nyitott szemű, mérleg és kard nélküli Justitia ismét sajtóhadjáratot váltott ki. Ám Mészáros így felelt: „Maga a bíró a mérleg, és aki a bíró előtt áll, nemcsak ítélet alá veti magát, de igazságos ítéletet kér. Mert a törvény nemcsak büntet, véd is."

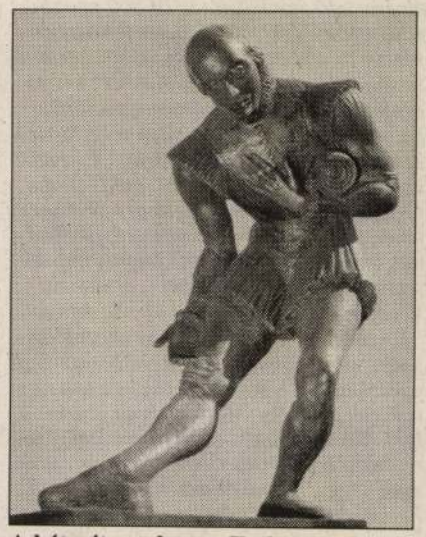

A kétméteres bronz Shakespeare

Talán legsikeresebb szobra a legendás aranyvárosban, Ballaratban a városháza előtt áll: a kétméteres bronz Shakespeare. Nincs talapzata, hogy közelről üdvözölhessék a járókelők. 1971-ben a Magyar Nemzeti Galéria csoportkiállításán, majd 1974-ben a Telcs-tanítványok kiállításán több műve szerepelt. Sok anglikán és katolikus templomban, valamint a melbourne-i Szent István ökumenikus templomban vannak művei.

Mészáros mindvégig megmaradt magyarnak. Ezt bizonyítja a klasszikus magyar prózából és a kortárs írók műveiből álló gyűjteménye, a magyar költészet, Bartók és Kodály szeretete. Maga is sok verset és színdarabot írt, és főként magyar barátai voltak. 1956. szeptember 22-én az olimpiai érem tervezőjeként rádióüzenetet küldött Magyarországra, melyről naplójában ez áll: „Lenyűgöző érzés volt, hogy hangomat Magyarországon hallják... Imádom szülőhazámat."

Harminchárom év után haza akart látogatni, de az indulás előtti éjjel, 1972. május 1-jén halálos szívroham érte. Itthon a lexikonok mellett az V. kerület, Alkotmány utca 27. számú ház falán fiának, a nemzetközi hírű Michaelnek apjáról készített bronzarcképével ékesített márványtábla őrzi emlékezetét: „Mészáros Andor – 1900–1972 – építész és szobrász ebben a házban élt és alkotott 1929–1939 között. 1990" A szöveg sajnos nem említi, hogy Mészáros Andor Ausztrália egyik legnagyobb szobrászművésze lett.

Dr. Nagy Károly
Ausztrália Baráti Körének vezetője

VÉRSZABADSÁG 2001 jan. 26

ládvédelmi pótadó címén. 1942-ben rokkantellátási adót és 25 pengős hadfelszerelési adót kellett fizetnie, amihez hozzájött 12 pengős egyházi adó.

Az ingatlanadót talán éppen mátyásföldi nyaralója után fizette Simon Ambrus. Erre következtetek legalábbis abból, hogy a ház terveit és a mesterek árajánlatait is csatolta az adódossziéhoz. (Rajtuk kívül már csak Magyarország és a visszacsatolt területek háborús rádióriasztási körzeteinek térképe került a kötegbe.)

A Gázművek főtisztviselője 1939-ben kért engedélyt az építkezésre. Mátyásföld akkor már önálló, Cinkotától különvált üdülőhely volt. Az arisztokratikus nyaralóteleptől némileg különbözött a vasútvonal túloldalán létesült Újmátyásföld, ahol inkább polgárok, tisztviselők építkeztek. Simon Ambrus is itt vett telket, a Géza utcában. Igaz, mindjárt duplát – kereken 1500 pengőért. A korabeli térkép tanúsága szerint a Géza utca és a szomszédos Baross Gábor utca a telep legszéléről nyúlt ki a szántók felé: ide, a semmibe települt később az Ikarus gyár.

A dossziéban két engedélyezési terv is fennmaradt. Az első egy háromszobás és egy garzonlakást is magában foglaló ház mutat, a második – a végleges – egy jóval kisebb épületet ábrázol. Már ez utóbbira készítette el árajánlatát 1939 júliusában ifj. Kollár Mihály építőmester, aki ötvennégy pontban foglalta össze az elvégzendő munkákat, és 19 500 pengőre tette a költségeket. A részletes leírást böngészve az ember szinte látja a ház körül a betonjárdát, a kertben kialakított két locsolót, a konyha márványmozaik lapburkolatát, a szobák II. osztályú tölgyfaparkettáját vagy a tetőzetet borító „I. rendű valódi Hatsek féle Eternit" palát. Tudja, hogy Kollár mester ajánlására Simonék fehér, széles peremű acéllemez fürdőkádat, öntöttvas lábakon álló fajansz mosdót terveztek, utóbbit „nikkel garniturral". Vécéjük duplafedeles ülésdeszkával, „Togó öblítő tartánnyal, húzólánccal" készült, fürdőkályhájukat keverőcsaptelep egészítette ki. Egy kockás papírra rótt rajz a kertet mutatja. Mértani rend szerint a fák: alma, ropogós és germersdorfi cseresznye, téli körte, ringló, jonatán, spanyolmeggy, ananászbarack, rószabarack, besztercei szilva, bőralma, pándi meggy, és a legvédettebb sarokban, egy diófa.

A sorban utolsó dokumentum szerint Simon Ambrus 1939 szeptemberében a következő év májusáig kapott haladékot az Iparügyi Minisztérium lakásépítési állandó bizottságától, hogy tető alá hozza a házát. A magas bizottság f igyelmeztette, hogy ha ezt elmulasztaná, elesik a neki megítélt 9000 pengős kölcsöntől.

A történet végét azonban nem tudom. A Géza utcai telken ma már két ház áll. Az egyik – amely egy nálánál jóval nagyobb és modernebb épület falához tapad – akár a rajzokon látott is lehet.

N. Kósa Judit

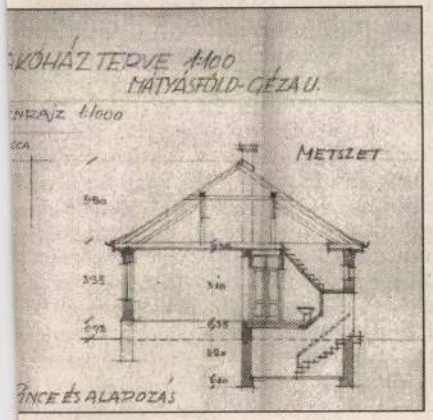

A Lelőhely-összes tematikus bontásban is olvasható a NÉPSZABADSÁG online-on: www.nepszabadsag.hu.

Jóakaróim felhívták a figyelmemet arra, hogy a kiskanalat ne bántsam, a kiskanál afféle nemzetközi szuvenír, egyezményesen kötelező giccs, a hely jellegzetes képével díszített kiskanál minden jelentősebb világvárosban beszerezhető. Kérték: ne ágáljak a gyűjtőszenvedély ellen, hiszen fogalmam sincs, hány kiskanálvadász járja a világot, vannak, akik direkte ezért utaznak a földgolyó túlsó felére.

Egész évben dolgoznak, mint a güzü, gyomlálják a veteményt, cincálják a csirkét a futószalag mellett, tőzsdéken ordítoznak, tanítanak, autót javítanak, tűrik főnökük basáskodását vagy éppen beosztottjaik ügyetlenkedéseit. Aztán eljön a nyár, ők felkerekednek, és megérkezvén a célállomásra, szemükben különös, zöld fény gyúl, majd nem törődve semmivel, elindulnak a belváros felé, megszállottan járják a szuvenírboltokat.

Kiskanál van, kérdik elfúló hangon, és ha az eladó bólint, akkor nekik már bearanyozódott a nyaruk, másnap akár még helyi műemlékeket is képesek megtekinteni, és euforikus hangulatukban fagyit vesznek a gyereknek, bizsut az asszonynak.

Mészáros

"Grusinisches Maedchen"
/Gruziai ~~mő~~ lány/.

Résztvett a magyar művészeti kiállitáson
Berlinben /Die 9. Republikausstellung Ungarns/

kht: Weiter geistiger Radius
~~DT/Morgen~~
Der Morgen, 1962. Sept. 11.

Aczél Géza

szobrász

Csoportkiállitás - Tamás Galériában - egy már régebbről ismert szobormüvével szerepel.

Pesti Hirlap
1933.IV.2.

MTDK

Mészáros,

"..a szobrászati anyagot díszítik művei".

K.A.: Az Iparművészeti Társulat Györgyi Hálsán emlékkiállítása.

Pesti Napló, 1934 máj. 19. 8.1.

MDK

Mészáros

Rabinovszky: KUT kiáll. N.Szal.ban. Nyugat,
1929. jan.16. 145. l.

MDK

Mészáros épitész és Telcs Ede

Emlékkut a Széchenyi téren

Képes Pesti Hirlap 193o LII dec. 25. 3o.

M.D.K.

Mészáros

Tréfás rajz: Idegen árnyék

Öt perc nevetés c. oldal
Szinház és Mozi, Bp. 1949. nov. 18. II. évf. 46. sz. 21. l.

MDK

Mészáros

Pogány M: Vándoruton kiáll.ok és épületek között.
Pesti Napló 1935. jun. 16. 39.l.

MDK

Mészáros szobrász

Tanis Galéria kiáll. Művész-Élet 1933. ápr.15.

6.l.

Mészáros Andor MDK

Tanulmányfej, szobor

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Mészáros Andor

festő

Kétarcú „Emigrans"-a szellemes plasztikai alkotás.

Bauer Jenő: Magyar származásu müvészek külföldön.
Müvészet, 1971.február - 36.lap

[Mészáros András], grafikus

MDK

Rajz:

[Név és jelzet nélkül] Repr

~ : A Hallgatás Kertje M. 9.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 7.

MDK

Mészáros Andor

Gyermekjátszótér kúzja a Városmajorban.
"Hüvelyk Matyi" alakját Telcs Ede mintazta.
Repr. 157.l.

Györgyiujmagyép II.

Mészáros Andor, építész

MD K

Telcs Ede és Mészáros Andor résztvettek a bpesti Madách-szobor első pályázatán. 1938. febr. A jobbak között való.

Madács-szobor első pályázata. 1938. febr.

MDK

Mészáros Andor, szobrászm.

192. Tanulmányfej.

KMTárs. 1928/29. téli kiáll. Kat.14.l.

Mészáros Andor

MDK

Női fej, bronz

Műcsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

Mészáros Andor

MDK

Női fej, bronz

Mücsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusai

Mészáros Andor

Női fej, bronz

Műcsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Mr. Aaron Auder

Mgt Ind. Group

Mészáros Andor

Tervével résztvett a Lechner-szoborpályázaton.

P.H.930.IV.11.

Mészáros

tehetséges szobrász, Mongol tavasz c. alkotása megfogta Dési Huber Istvánt.

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975
129.o.

Mészáros

A Mongol tavasz c. alkotásáról nem beszélt, a többiről a Fiatal munkásról, a Tékozló fiuról, nehány fejéről, kisplasztikáiról, amik valóban szobrok voltak, sokszor és szeretettel szokott beszélgetés közben megemlékezni.

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975 130.

M.D.K.

Mészáros [illegible] szobrász

Müve a Szépmüvészeti Muzeum szobrgyüjteményében

Önarckép,

Parasztfiu-tanulmány

Bronz portréfej.

Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 206.1.

Mészáros

szobrász

Debrecen városa a debreceni Déry muzeum számára megvásárolta jelentős alkotásai gipszpéldányait és kis bronzot.

Budapesti Hirlap
1930.II.23.

M.D .K.

Mészáros Andor szobrász

magyar származásu ausztrália müvész
Egyhetes magánlátogatásra Magyarországba
érkezett

Napló

Magyar Nemzet 1966. ápr. 15. 4.1.

Mészáros Andor szobrász

magyar származásu ausztrália művész

Egyhetes magánlátogatásra Magyarországba

érkezett

Napló

15. 4.1.

Mészáros Andor

építész

tovább 2

Telcs Ede szobrász

U. 3379

Széchenyi-kút a

Széchenyi-téren.

Repr

Pesti Napló

1930. dec. 24.

Fentich műve

évében visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

ányos munkássága tekintélyt és megbecsülést
ete példaként világított mindnyájunknak. Mint
e és irányítója; mint tudós a természet nagy
t kereső ember; mint a múzeum szerelmese
s tudás szorgalmas kutatója; mint magyar ember
katonája volt. Halála pótolhatatlan vesztesége
os kutatásának.

or lesz a ciszt. r. gimn. dísztermében.

kben. Legyen Isten a jutalma!

MDK

Mészáros Andor szobrász.

A Madách-szoborpályázat sorsa. Ujság, 1938.márc.9.
4 l.

MÉSZÁROS ANDOR, szobrász

1970-ben a Magyarok-Világszövetsége "XX.századi magyar származású művészek külföldön" címmel kiállitást rendezett a Műcsarnokban.-Csak egyetlen művész jelentkezett éremmel és plakettel-és ez Mészáros Andor ,Ausztráliában élő szobrászművész volt. 53.old

GOSZTONYI JÓZSEF: XX.századi magyar éremművészek külföldön 53.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1971. Bp. 1972.

Mészáros
szobrász

A két világháború közti magyar
művészet realista áramlatá-
nak képviselője.

Láncz Sándor: Van-e modern realista . . .
Müvészet, 1971.december - 6.oldal

MÉSZÁROS ANDOR, éremmüvész

Az Éremkedvelők Egyesülete 1932-ben kiadta:"A magyar Éremmüvészet Története",cimü könyvet német nyelven. A magyar éremmüvészet világhirüvé tételében nagy része volt e katalógusnak.-Sok magyar éremmüvész akkor és ma is nagy sikerrel müködik külföldön és itthon egyaránt.-Ezek egyike:MÉSZÁROS ANDOR, éremmüvész is.

37-old

GOSZTONYI JÓZSEF:-Az Éremkedvelők Egyesülete /ÉKE/ /folyt./ 28.old

AZ ÉREM, XXIX.évf. 1973. 1.szám. Bp.

MÉSZÁROS ANDOR, ~~xxxxx~~, szobrász

TELCS EDE plakettet készitett feleségéről. A Plakett: 1935.-MÉSZÁROS ANDORNÉ MCMXXXV, női arckép balra, 150 mm. egyold. öntött, bronz. 1939-től Melbourne, Ausztrália. 128.old.

SZIGETI ISTVÁN: Telcs Ede szobrászművész érmei és plakettjei 126.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyüjtés köréből. ------- XX. 1926. 27-28.sz. Bp.

Mészáros Andor, szobrász

Ausztráliában él.

Szerepel.

Dévényi Iván: Jegyzetek a magyar származású XX. sz.-i művének tárlatáról

53-55.

JELENKOR, Pécs, 1971. január XIV/1.

Mészáros Andor, [ ]

Széchenyi Volt hára közelében
áll a Telcs Ede és Mészáros Andor
által fervezett márványkút.

Barkóczi Péter: A „Najgebajde"
1875-1879.

Élet és Tudomány, Bp. 1974. okt. 4. XXIX
40.

Mészáros Andor, szobrász

- Az emigráns c. szobra szerepelt Bp-en 1970 augusztusában rendett Külföldön élő magyar mesterek kiállításán.

Szántó Miklós: Gondolatok az emigrációról

Vigília, 1971. szept. 598. l.

Mészáros András, szobrász

- Melbourne-ben él. Sántó Miklós-sal levelez.

Sántó Miklós: Gondolatok az emigrációról
Vigília, 1971. sept. 596. l.

Mészáros Andor, képrőművész

– művei a Magyar származású, XX. sz-i művészek kiállításán Bp-en

D.I.: Képrőművészet
Vigília, 1970. nov. 782. l.

Mészáros Andor

Műve szerepel a „Magyar számarázú XX. századi művészet kiállításán a Műcsarnokban

Vigilia 1970 november
781. old.

Kepzőművészet

Mészáros Andor

Mészáros Andor épitész és Telcs Ede szobrász készitették a Szabadság téri Széchenyi-kutat.

Csécsér Ottó: Budapesti diszkutak.
Budapest, 1970. 9.sz. 48. l.

MDK

Mészáros Andor, szobrász

Női fej. Bronz

Bp.Mücs.-OMKT Nemz.Képzömüv.kiáll./Rend.M.Kir.Vall.- és Közokt.Min./ 1933 ápr.19 -máj.25. / Kép.tm. 35.1.

MDK

Mészáros Andor

Női fej, bronz

Nemz. Képzőmüv. Kiáll. Műcs. 1933. ápr.

35 l.

Mézáros Andor.

A Műcsarnok téli tárlatán tanulmány-fej-szobra szerepel. (említve.)

Magyarság, 1928. dec. 16.

M. D. K.

MÉSZÁROS Andor szobrász

1194. Női tej Ltsz.: 59.98-N.

A M. N. Galéria állagjegyzéke I/b. rész

Bh. 1959. 63. l.

Mészáros Andor MDK

Építészmérnök

Hirdetés tagfelvételről.
Magy. Mérnök és Építész Egylet Közlönye 1930.
43-44.sz. 362.o.

M.D.K.

Mészáros Andor szobrász

Mellszobor.
Kép: Magyar Iparművészetben.

Magyar Iparművészet, 1932. 112.old.

Mészáros Andor szobrász

Női fej

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa 1934.

Mészáros Andorné

Grof Way Gizella

U. 4099.

Székelyudvarhelyi Tisztviselői Kör

VI. 777

Mészáros, szobrász M Dh

Művei mai fejlődésünket tükrözik.

Bencze Gyula: A Magyar Képzőművészek Szövetségének Közgyűlése elé 8-l.

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1963. febr. 13.

M.D.K.

Mészáros

Rajz-illusztráció Bihari Klára térfájához.

\- - - - -

Bihari Klára: Duhaj csecsemők.
Szinház és Mozi. Bp. 1949.aug. 17. II. évf.
33. sz. 18. l.

M.D.K.

Mészáros +

Három rajz-illusztráció Gádor Béla tréfájához.

- - - - -

Cafe de la Paix. Rajz.

- - - - -

Gádor Béla: Csak egy telefonba kerül.
Szinház és Mozi. Bp. 1949. febr. 16. II. évf.
7. sz. 18. l.
1949. febr. 23. II. évf. 8. sz. 22. l.

+A név nem olvasható tisztán. Mészáros nevü rajzoló jelenleg a Népszabadság kötelékében dolgozik. Hogy azonos-e azt nem lehet megállapitani, mert vidéken tartózkodik szabadságon.

M.D.K.

Mészáros

Két rajz: Ne tessék dohányozni a nézőtéren
Modern Szinpad cimmel.

- - - - -

Rajz-illusztráció szöveghez.

- - - - -

Négy rajz.illusztráció elbeszéléshez.

- - - - -

Szinház és Mozi. Bp. 1949. márc. 2. II. évf. 9. sz. 22. l. --- Hárs László: Az oszlop nevében. Bp. 1949. ápr. 20. II. évf. 16. sz. 23. l. --- Palotai Boris: Voltam szaunázni. 1949. junius 1. II. évf. 22. sz. 18. l.

Mészáros MDK

festő

Résztvett az 1957 jul -14-23-ig Békésen a járási kulturotthonban rendezett kiállitáson.

B.I.: Vasárnap nyilik meg Békésen a járás festőművészeinek képkiállitása.

BÉKÉSMEGYEI NÉPUJSÁG, 1957 jul. 13.

MDK

Mészáros

Szerepelt a három megye - Szolnok, Bács-Kiskun, Hajdu-bihar - táràtán.

Koczogh Ákos: Tavaszi Tàràt./1964/.

Szolnok Megyei Néplap.

M.D.K.

Mészáros Andor építészmérnök

A Budapesti Mérnöki Kamara tagja 1930.nov. 17-től.

Cikk: A Kamara új tagjai.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye LXIV.k.45-46.sz.386.o.

MDK

Mészáros Andor /Mezőtur/

Felvinczi Takács Zoltán: Hollósy Simonról.
SzM Évk. I. köt. 1918. 151-177. l.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

FILM, SZÍNHÁZ, MUZSIKA
Budapest
1971 JUN 5

Gáll István jegyzete: 1021

A labda

EZT A LABDÁT (tudniillik A labda című műsort) a tévé dobta felénk, és a nem éppen korai adásidőből következtetve talán arra is gondoltak, hogy visszapasszoljuk a labdát, mondván: jórészt konzerv alapanyagból készült. Nos, igen, sok mindent láttunk már belőle — és a műsor mégis újnak tűnt. *Lehel Judit*, a szórakoztató adások egyik legmozgékonyabb szerkesztője, jól számította ki a várható hatást; mesterségének okos háziasszonyaként tudta, hogy konzervekből is lehet meglepően finom ételt készíteni, csak fűszerezés és keverés-kavarás dolga az egész.

És más, hasonló módon elkészült műsorok is igazolják: a tévé immár felnőtt, nagykorú, emlékei vannak, múltja van, amiből időnként felidéz ezt-azt, és ha jókor és jól teszi, olyan élménnyel szolgál, mintha újat sugározna.

Persze, a műsor sikerét *Karinthy Ferenc* biztosította. Írásaival és személyes részvételével. Hadd foglalkozzam először a személyével, már csak azért is, mert kommentátora, narrátora volt szerzői estjének. A tévé keresi a „televíziós egyéniségeket" (hű, de nehéz lenne meghatározni, hogy ki felel meg ennek a kívánalomnak!) — és most hirtelenjében *Urbán Ernő, Ungvári Tamás, Abody Béla* jut eszembe, aki az írók közül meghódította a képernyőt. Karinthy Ferencet is ide sorolnám. (Nem én fedezem fel őt, sajnos, el kell ezt ismernem, hiszen a Kicsoda-Micsoda zsűrijében is látom már őt, tehát „ráharaptak".) Többféle műsorban is el tudom képzelni állandó szereplőként: irodalmi vagy szórakoztató adások vezetőjeként, sőt, sportkommentátorként, vetélkedők döntnökeként, esetleg dokumentumfilmek riportereként. Hiszen adottságai, képességei szinte kimeríthetetlenek. Ez a jellegzetes fej és arc pompásan érvényesül a képernyőn. Fanyar humora élvezetessé teszi mondanivalóját. És amit mond, az magvas, felelősségteljes beszéd, egy széles látókörű és kulturált ember vélekedése. Azt hiszem, nem dicsérem őt, csak jellemzem. S a sikeres írónak igazán nincs szüksége a népszerűsítésre — ellenben a tévének van szüksége őrá. Karinthy Ferenc igazi televíziós egyéniség, és ez tehetségének csupán egyik formája; ha már felismertük, használjuk is fel.

Az összeállításban jellemző részletet láttunk színdarabjából *(Gellérthegyi álmok)*, két kitűnő egyfelvonásosából *(Bösendorfer, Dunakanyar)*, tévéfilmjéből *(A víz). Egy Marci történet* és a *Szegény Magyarország* című elbeszélés adaptációja volt az új produkcióban, s *Horváth Ádám* rendezését elsősorban ezek dicsérik. *Sinkovits Imre* az író szerepében és *Márkus László* mint „idegenbe szakadt hazánkfia" egy könnyed játéknak induló csevegésben tragikus mélységig jutott el; a disszidensek fuldokló kapaszkodását az emlékekbe, a messzire sodródott, magányossá vált emberek reménytelen küzdelmét alakították hitelesen, igazan, okosan. És *Mensáros László* a Dunakanyarban — nem tudok vele betelni! Ahogy egy nemzedék nevében felpanaszolja a sorsnak rettenetes megtiprásukat, szétmorzsolódásukat. És *Garas Dezső* a Bösendorfer kedves telefonbetyárjának szerepében! Milyen vibráló, sokszínű alakítás ez, a pesti vagány-tempó tökéletes megformálása! Ki nem ismer rá bennük barátaira, kortársaira, önmagára...?

A műsor gazdagságát jelenti, hogy még nem is soroltam fel mindazt, amiről Karinthy Ferenc olyan meggyőző hittel beszélt. A családi múlt örökségéről, Pestről, a kedves szülővárosról, a városi irodalom létjogáról (amit még ma is bizonygatni kell, furcsa elmaradása ez korunktól a honi közgondolkodásnak!), a modernségről, az igazi korszerűségről, a sznobság — és félművéltség — igazi veszedelméről, az irodalom, a hagyománytisztelet számos problémájáról...

Karinthy Ferenc a tévé sokoldalú szerzője és szereplője (lent jobbra), valamint egy-egy felvétel a Duna-kanyarból (Domján Edit és Mensáros László) és a Bösendorferből (Garas Dezső, balra)

A TELEGROTESZK *Mészáros András* karikaturistát idézte a képernyőre. *Vitray Tamás* volt a beszélgető partnere és a művész produkciója egyenrangú volt a méltán népszerű riporter teljesítményével — ez nagy szó, minden dicséretnél többet mond. Szellemes Tv-híradója olyan betét volt, ami emlékezetes marad a néző számára. Nem csak rajzaival, de személyes alakításával is közreműködött a sikerben a karikaturista. A politikai karikatúra kérdését újra és újra feszegették a beszélgetésben, s végül Mészáros András kirukkolt egy sorozat rajzzal, politikai vezetőink szellemes és jellemző megelevenítésével.

Mészáros András

Az ABLAK új szereplője:

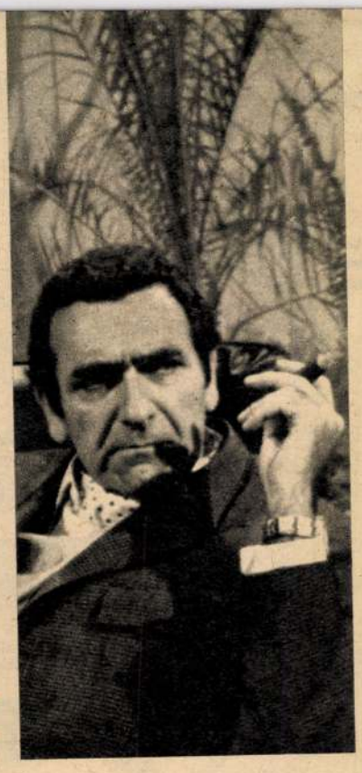

BÁRDY GYÖRGY

Bárdy György a modern magyar színművészet egyik legsokoldalúbb egyénisége. Karakterszerepek, filmszerepek sorában, tévé- és rádiójátékokban bizonyította ezt. Egyformán emlékeznek kiváló alakításaira a színházba járók, a film barátai pedig a Valahol Európában premierje óta számon tartják. Időszerű volt, hogy ezúttal az ő művészi műhelyébe pillantsanak be az Ablak munkatársai.

A műsor június 7-én, hétfőn hangzik el a Kossuth rádióban 20.53–21.53-ig. Bárdy otthonában a következő vendégek lesznek jelen: Darvas Iván, Faragó András, Kovács Kati, Máté Péter, Rényi Tamás és Tordai Teri. A műsorba – szokás szerint, amennyiben kifejezetten művészi kérdésekkel óhajtanak foglalkozni – bekapcsolódhatnak lapunk olvasói is. Tekintettel a rövid határidőre, ezúttal nem levélben kérjük a kérdéseket, hanem a következő számú telefonügyeleten: 130–422. (A telefon hétfőn délután 16 és 19 óra között hívható!) – Az Ablaknak ezt a műsorát is Sediánszky János vezeti.

LEXIKON

A közelmúltban mutatta be a Fővárosi Operettszínház a

La Mancha lovagja

című musicalt, amelyben az író Cervantes és hőse, Don Quijote alakja ötvöződik.

Cervantes élete

Miguel de Cervantes Saavedra 1547-ben született és rendkívül viszontagságos, nehéz életet élt. Részt vett 1571-ben az egyesült keresztény tengeri hadak nagy győzelmét hozó lepantói tengeri ütközetben, amely számára korántsem jelentett diadalt: mór fogságba került, ahonnan csak öt év múlva szabadulhatott. Életét mint adószedő tengette, a vidéket járta, de még ez a nem éppen rokonszenves mesterség sem jelentett számára biztos kenyeret, gyakran maradt állás nélkül. Közben novellákat és a kor még virágzó színházai számára közjátékokat írt. Élete végén, 1605-ben kezdte el írni főművét, a Don Quijote-t; 1615-ben fejezte be. Egy évvel művének befejezése után meghalt.

Jelentősége

A Don Quijote a világirodalom talán első nagy realista regénye, korszakot jelentő alkotás. A lovagregények modorában, de ugyanakkor a lovagregényeket megsemmisítő gúnnyal megírt mű, a feudális társadalom bomlásának, az új társadalmi rend ellentmondásos születésének hatalmas freskója, de ugyanakkor örök emberi tulajdonságok talán legtökéletesebb megfogalmazása is. Hősei: Don Quijote lovag és fegyverhordozója, Sancho Pansa jelképpé váltak, egy-egy emberi magatartás jelképei évszázadok óta.

JE

Mire e sorok me
megénekelte kies t
és arany, sötét fák, mennyi márvány, / mely ott remeg az árva lelkek árnyán" (Kosztolányi fordítása). 1912. március 25-én született a délfrancia kikötővárosban, s jazzhegedűsből lett Dullin tanítványa. Előbb egy vándortársulatot szervezett, aztán 1944-ben Párizs legkisebb színházát vezette, majd három év múlva a színháztörténelem egyik legizgalmasabb vállalkozásába kezdett: *megindította Avignonban a nyári színházi fesztiválok divatját*, amely azóta üdvös ragállyá dagadt világszerte. Második halhatatlan vállalkozása 1951-ben az *Országos Népszínház* megalapítása volt, amelyet olyan közüzemnek tekintett, „mint a víz-, gáz- és villanyszolgáltatást", mert — mint szintén maga vallotta: *„A színház, ha nem népi, akkor semmi"*.

Emlékezetes szerepeiben (Molière Harpagonja, Eliot Beckettje, Shakespeare IV. Henrikje és Macbethe, Büchner Robespierre-je, Csehov Platonovja), Dullin tanítványaként, Copeau nyomdokain, Jouvet példáját követve, puritán eszközökkel szolgálta a színházat, okosan tartotta féken a fantáziát, vasakarattal zabolázta meg a szenvedélyt. Egyszerre tudott groteszk és fenséges, odaadó és cinikus lenni.

Páratlan szervezőnek bizonyult. Romain Rolland és Gémier álmait megvalósítva vitte világraszóló diadalra a népszínház gondolatát. Mint a TNP igazgatója, *haladó műsorpolitikával szolgálta a színház népnevelő küldetését, ő volt a franciaországi Brecht-kultusz lelke.* Mint közönségszervező, át tudta törni a polgári színház könyörtelen pénzkorlátait: ezer ötlettel toborozta a munkásközönséget, behozta a dolgozókat a színházba, s kivitte a színházat a peremkerületekbe. Mint rendező, szakított a régi színpadi keretekkel, elvetette a függönyt meg a rivaldát, hatalmas háttérdrapériákkal teremtette meg a szöveg és a színészi játék szolgálatára rendelt színpadi hangulatot, s a csupasz díszletek és az ügyesen bevetett fényszórók rugalmasan simultak a mű követelményeihez. Vilar ugyanis minden dogmát elvetve, mint igazgató és rendező is, *ízig-vérig színész maradt:* ezerarcú Proteusz. Színészképző mester volt, akinek varázskeze alatt olyan tehetségek bontakoztak ki, mint Gérard Philipe, Maria Casares: s érte el ezt a sztárrendszer teljes tagadásával: a TNP mindig az áldozatos kollektív szellem temploma volt.

Július 12-én nyílik meg a 25. Avignoni Fesztivál. A negyedszázados jubileumon teste már nem lesz jelen. Szelleme azonban örökre ott lebeg a pápai palota díszudvara felett.

Bajomi Lázár Endre

Mészáros András

Hétfői Hírek

1958. jún. 2.

II. évf. 22. sz.

Álom és valóság

(Mészáros rajza)

Mészáros
András

Helyi Ürek

MSP. jan. 2.

II. 607 22 s.

Mészáros András

Kényes jelenetek a színpadokon

— Te, ebből botrány lesz...
— Sose félj, majd megmagyarázzuk, hogy csak azokat a fránya kapitalista erkölcsöket akarjuk lelepleztni...

(Mészáros András rajza)

Népszabadság 1958. márc. 11. kedd
XVI. évf. 59. sz.

ADÁR

d novellájának
tozata

MÁRCIUS 20.

Finnország Kommunista Pártja békenyilatkozata

Helsinki, március 10. (TASZSZ)

A *Kansas Uutiset* közölte Finnország Kommunista Pártja Központi Bizottságának békenyilatkozatát.

Finnország Kommunista Pártja — hangzik a nyilatkozatban — mindenkor egyik alapvető feladatának tekintette és tekinti a béke védelmét. Mi üdvözöltünk és támogattunk minden olyan intézkedést, amely előmozdította a béke biztosítását, és ismételten követeltük, hogy Finnország nemzetközi méretekben tevékeny békepolitikát folytasson.

Finnország Kommunista Pártja Központi Bizottsága felhívja a figyelmet, hogy Finnországban április 15 és 22 között békehetet tartanak, és az egész országban béketanácskozásokat rendeznek.

Megkezdődött a hadi

Amerikai csapato

Az AP szerint hétfőn indonéz kormánycsapatok szálltak partra a közép-szumátrai *Siak folyó* torkolatával szemben fekvő *Bengkalis szigetén*. Egyes források szerint *Husszein* ezredes, a felkelők parancsnokának csapatai összecsaptak a kormánycsapatokkal de később visszavonultak a környező dzsungelba. Tudni vélik hogy több mint 4000 jávai katona készül partraszállni a *Caltex* két olajmezőjének egyikén, amelyet hétfőn a dzsakartai kormány figyelmeztetésére kiürítettek.

A *Delhi Times* nemrégiben bangkoki különtudósítójának következő jelentését közölte: A SEATO vezérkarához vezényelt és Ausztráliából nemrég visszaérkezett angol tisztek tanúsága szerint *a múlt év decemberében megkezdődött az amerikai csapatok átszállítása Új-Guineába.* Az említett angol tisztek ausztráliai kollégáiktól megtudták, hogy az Új-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-796

KÖZMŰ

1970 AUG 7

MIKES GYÖRGY—MÉSZÁROS ANDRÁS:

Szép lehetsz...

Mikes Györgyöt nem kell bemutatni az olvasóknak. A „Ludas Matyi" hasábjain és köteteivel már régen meghódította az olvasóközönséget, amely újabban a tévé képernyőjén is gyakran láthatja a joggal népszerű humoristát.

Legújabb kötetében olyan társadalmi visszásságokat, emberi gyengeségeket tűz tollára, amelyekkel nap mint nap találkozunk az életben, amelyek bosszantanak bennünket, s amelyek elkövetőiben nyomban ráismerünk — a szomszédunkra. A ragyogóan szellemes, finom, bölcs humoreszkekben elsősorban az erkölcsi torzulásokat, apró tisztességtelenségeket leplezi le.

A könyv illusztrátora, s egyben önálló rajzokkal is bővítője, a nem kevésbé népszerű karikaturista, Mészáros András.

A nagyon szép, színes kiállítású könyv, méltán számíthat sikerre.

kirendeltség. Ezt
Tűzrendészeti Hat
selőjének az a be
hogy a kerületben
évben mindössze e
tűzhöz kellett kivon
oltóknak. A Népi
Bizottság hiányolta
vállalat megszüntet

F. P.

A GÉPEK IS „LEBETEGEDHETNEK"

A műhelyek berendezése könnyíti a munkát

Tervszerű megelőző karbantartás.

Három szó — egy gondolat. Minden vállalat életében jelentős szerepet játszik, főként ott, ahol a gépesítés is előtérbe kerül. A Talajerőgazdálko-

Nemcsak egymással versenyeznek. Legutóbb például az árvízkárosultaknak ajánlották fel a túlteljesítésért kapott összeget. A munkaidőn kívül kulturális programokat szerveznek, együtt tanulnak, ki-

ÁLIAI MAGYAROK között

II. MELBOURNE

ros Andor szobrászművész

met egy új mű oldotta fel: végsőkig leegyszerűsített, félelmetes megoldás: a vak ember, aki már semmi más, csak egy csukott szem és ebből az egyetlen szemből kiágazó ujjak, mint az élet felé kinyújtott tapogató csápok.

A művészi örökségről

Pereg a film. Félreülünk a műterem egyik sarkába, készül az interjú. (A művész felesége, évtizedek erőfeszítéseinek halkléptű és halkszavú társa — frissítőt tesz az asztalra. A barátok és a Mészáros fiúk angolul vitatkoznak a nagyasztalnál.) A művészi örökségről faggatom, amit a magyarság adott útipoggyászként.

— Azt hiszem, a magyar művészet jellegzetes vonása — más nemzetektől eltérő hangsúlyossággal — az érzés és a gondolat sajátos egysége, dialektikája. A néző, ha művészi alkotással találkozik, három kérdést tesz fel, amire a műnek felelni kell: „Mi az, amit látok? Szép-e ez a látvány? Mit mond általa, mit üzen a művész a világnak?" A lényeget kell kifejezni az alkotás érzékelhető valóságán keresztül; nem fényképszerűen, mert az csak a felület lenne. A lényeg elbújik, mélyen van, és a forma, a megjelenítés szuggesztíven kell hogy közölje ezt a forró lényeget. A most, otthon művelt szobrászat egy része mintha elutasítaná a magyar művészi örökség egyik jellegzetes oldalát, az értelmet. Amit ma, mint korszerűt reklámoz néhány hazai szobrász, az csupán merev, hangulati absztrakció, ami Párizsban már 40 éve is elavult volt. Talán a sok éven át tartó elzártság okozta ezt a késést. Remélhetőleg ez nem lesz hosszú periódus, a magyar szobrászat gyorsan kinövi.

Ausztráliáról kérdezem, az ausztrál képzőművészetről:

— Van egy sajátos ausztrál életforma: az emberek 95 százaléka kis házakban lakik, füves, zöld kertekkel körülvéve. Az európai bérház-élet szürkéje után ez levegőt, napsugarat, kerti színeket jelent, és a képzőművészetben mint nemzeti karakter jelenik meg.

30 évvel ezelőtt a nagyvárosokban itt nem volt sem színház, sem egyetem, sem képzőművészet. A bevándorlók teremtették, és hatásukra az ország ez alatt tíz generációt fejlődött. Megszerettem Ausztráliát. Igyekszem kifejezni az életformát, az ausztrál embert, persze a magammal hozott magyar művészi örökség segítségével. És nem könnyű emigráns művésznek lenni. Át kell törni a kettős burkot, ami belül van, és ami kívül körülvesz.

„Az emigráns"

Pereg a film. A művek hosszú sora vonul el, jelenik meg az emlékezés filmvásznán: a „Gondolkodó", a „Piéta", a „Krisztus és Júdás", „A feltámadás", „A sebész"... Gyönyörködés és válogatás. Vajon mit küldjön az augusztusi budapesti kiállításra, „A külföldön élő mesterek" képzőművészeti találkozójára, ami önmagában is jelentős, és az életutat is jellemzi? A jelenlévők egyhangúan szavaznak „Az emigráns" című alkotásra. Körülbelül másfél méteres nagyságú szobor; a mitológiából ismert Janus-motívum, korszerű, sajátos tartalommal. Szomorú, érett férfiarc a hátrafelé néző oldal: a részletekig kimunkált emberalak a múltban élő, az elhagyott haza felé forduló kivándorló. Az előre tekintő arc elmosódott. Érződik a bizonytalanság, a gyökértelenség. Ez a bevándorló, aki talajt keres a talpa alá.

Az emigrációs sors kettősségének ilyen drámai, megrázó, művészi megjelenítésével még alig találkoztam. Meggyőződésem, hogy a budapesti közönség is így vélekedik majd.

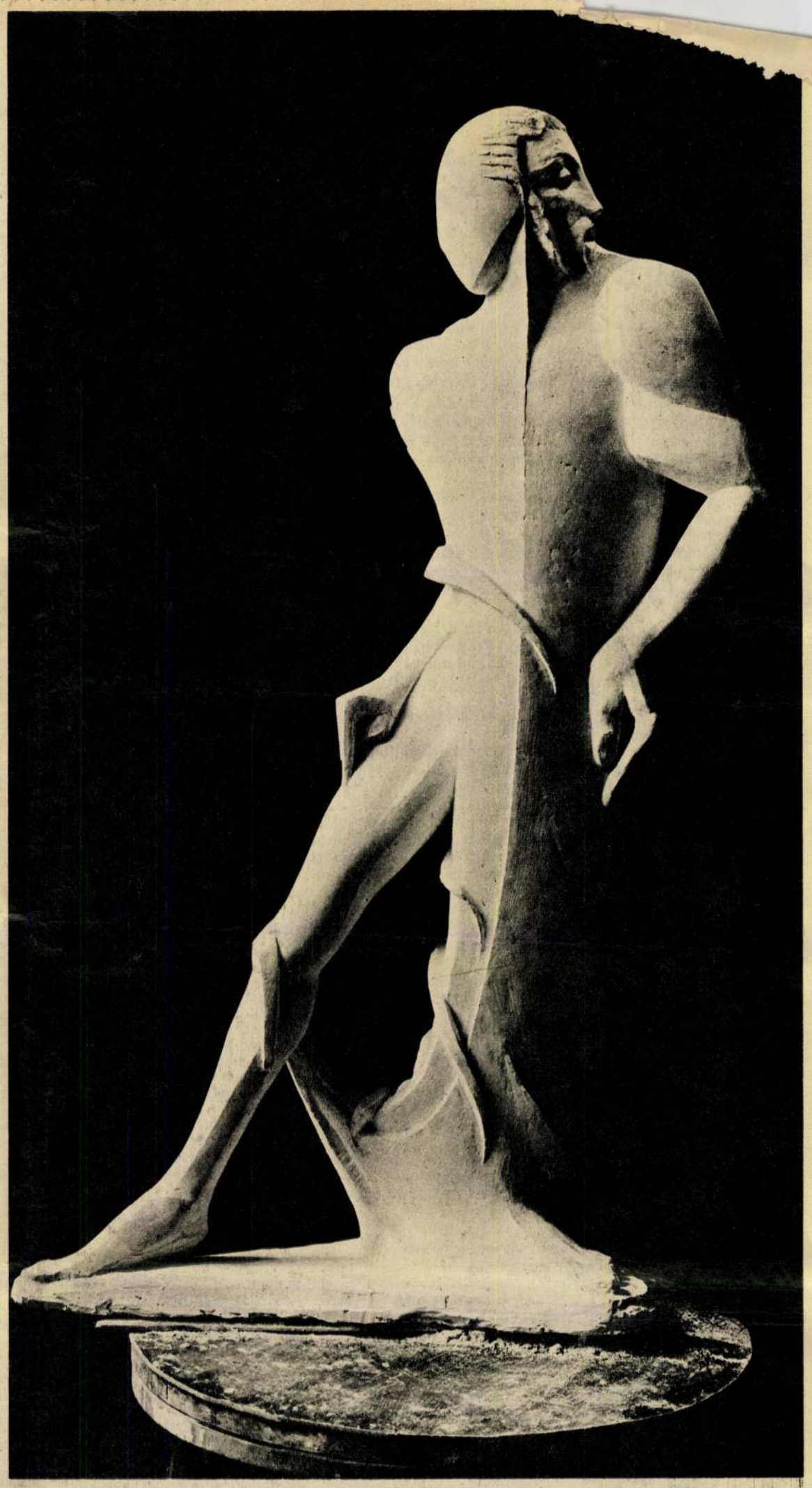

Az emigráns (1955)

Alsó kép: Készül a Krisztus-szobor (1962)

A Piéta (1957)

A feltámadás (1952—53)

Az angol királynő által leleplezett hatalmas portréérem, amely a melbourne-i repülőteret díszíti

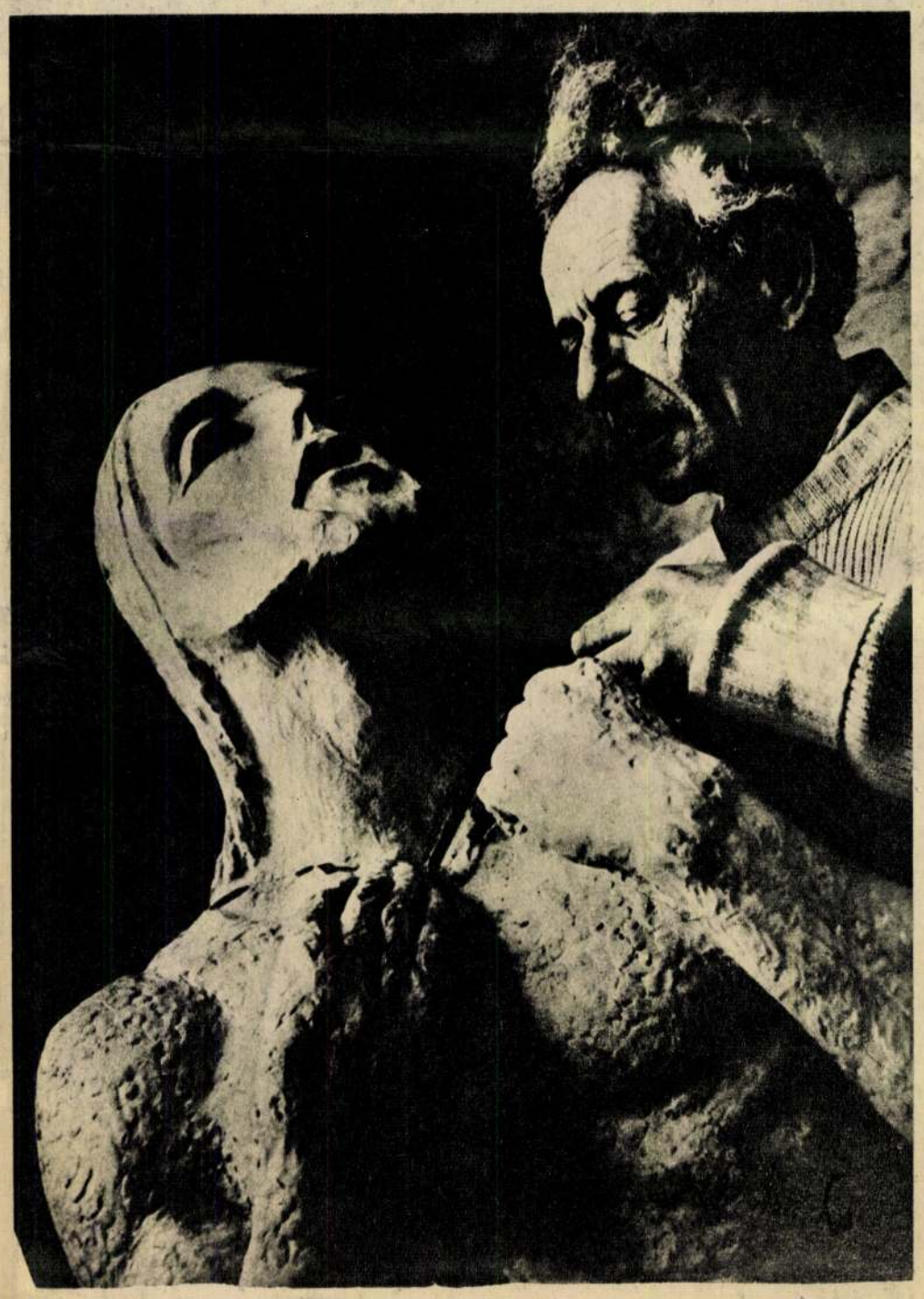

A tardi helyzet

1969–1970 XXVI. Utaznak a felnőttek

— A szülők és nemcsak a szülők „megirigyelték" a gyermekeket! — mondta *Nagy József* igazgató, amikor az iskola szervezte országjárásokról beszélgettünk. — Ők is utazni szeretnének, ők is kérik, szervezzünk számukra kirándulásokat . . .

Mivel azonban a pedagógusoknak éppen eléggé fő a feje a gyerekek utaztatása miatt, ez a gond — a felnőttkirándulások megszervezése és lebonyolítása — a termelőszövetkezetre hárul.

Éppen egyik tardi kiruccanásom idején, tavaly szeptemberben, ébredtem arra, hogy szinte az egész falu az ablakom alatt nyüzsög. Kissé odébb, a főtéri üzletház előtt teherautók álltak, ponyvatetejük alatt padokkal, s az asszonyok, ahogyan érkeztek, sorra járultak a gépkocsikhoz, hogy a magukkal hozott virágot fölerősítsék a motorházra, a karosszériára, a ponyvára.

Ünneplő ruhás asszonyok, ünneplő ruhás férfiak kapaszkodtak föl aztán a kocsikra — különös hagyomány: itt nem ágytól-asztaltól, hanem a teherautótól válnak el a házaspárok; külön-külön járműre szálltak a férfiak és a nők — s indultak útnak . . .

Hogy hol és merre jártak, arról az egyik részvevő, *Gomány* Balázsné szavait idézem.

— Szeptember 11—12-én voltunk kirándulni, három gépkocsival. A szövetkezet előtt ültünk föl az autóra, Egerben szálltunk le róla. Amikor megérkeztünk, a főkönyvelő kihirdette: ki-ki elmehet vásárolni, várost nézni.

— Mind széjjel mentünk, ahányan csak voltunk. Legelőször is vásároltunk, legalábbis mi, asszonyok. Amíg a férfiak söröztek, mi jártuk az üzleteket, ki a rokonságnak, ki a gyermekének vett valami apróságot. Én a húgom kisfiainak szereztem be egy kis cukorkát, csokit, ingecskét, meg a téesz-irodabeli munkatársaknak is vásároltam valami csekély emléket. No, azért magunkra is gondoltunk. Ki szoknyára valót vett magának, ki harisnyát. Ez így ment délig.

— Délben a Dobó téren találkoztunk, együtt mentünk a Széchenyi Étterembe ebédelni. Az ebéd elég jó volt: vékonycsík-leves hússal, utána tarhonyás sertéspörkölt, meg egy üveg sör. Ezt a téesz fizette, amint hogy az egész utat a téesz állta. Persze, ha valaki még szomjas volt, rendelhetett, de már a saját bukszája terhére.

— Amikor megvolt az ebéd, visszamentünk a kocsihoz, ott aztán választhattunk: aki akart, fürdőbe mehetett, aki akart, várat nézni. Na, de nem volt senki, aki ne várat nézni akart volna. Hát nem is bántuk meg, olyan szép az a vár! Annyi sok látnivaló van benne! A várból aztán lementünk a székesegyházba, onnan meg egy nagy pinceségbe, nagyon szép nagy tánchelyiség is van benne, azt is megnéztük persze.

Gomány Balázsné: „Csodálatosak ezek a kirándulások!"

— Hat órakor indultunk aztán a Szépasszony-völgybe. Ott már várt bennünket a vacsora. Leültünk, s máris hozták elénkbe a bort és a disznótorost. A férfiak persze megint pótolták a bort, megint a maguk zsebéből. Utána tánc volt, körtáncot jártunk a tavernában . . . Hogy én is táncoltam-e? De mennyire! Még a nálamnál öregebbek se bírtak ülve maradni.

— Na, innen aztán este tízkor indultunk a szállásheljünkre. Nem együtt szálltunk meg, én a Szarvaskő fölött, valami turistaházban háltam, mások Tardoson, megint mások meg benn Egerben. De mindvalahányan kétágyas szobákat kaptunk, nagyon jó helyen háltunk mind, paplanos rekamién. De hogy el ne feledjem, lefekvés előtt még fürödtünk is.

— Mikor elaludtunk, jött ám az éjjeli zene! A férfiak, akik fölöttünk vagy 800 méterre laktak, köztük a három sofőr is, azok adták a szerenádot. Három nótát énekeltek, és mivelhogy nem volt gyertyánk, villanyt gyújtottunk, úgy köszöntük a kedvességet. Én nem keltem ki az ágyból, rám is szólt a szobatársnőm: „De ángya, legalább a szemét nyissa ki" — mondta. „Minek az? — mondtam én vissza. — Lehet az éjjelizenét csukott szemmel is hallgatni!" Hát nem igaz?

— Reggel fél nyolckor aztán ott volt a kocsi, indultunk tovább Lillafüredre. Ott megnéztük a Hámori-tavat, a Palotaszállót. Onnan Miskolcra mentünk, a Hámor Étterembe. Az ebéd: vékonycsík-leves, de üresen, mellé két nagy darab rántott hús krumplival, rizzsel, meg egy üveg sör.

— Ebéd után indultunk Tapolcára. A társaság egy része a barlangfürdőbe ment, más része kinn fürdött, a harmadik csoport meg se itt, se ott nem fürdött, csak nézelődött.

Ilyen részletességgel marad meg egy-egy kirándulás emléke a felnőttekben, még hónapok múltán is. Egyébként minden esztendőben szervez a termelőszövetkezet ilyen vagy hasonló országjáró utakat, Gomány Balázsné például a téesz szervezte kirándulások alkalmával járt 1964-ben a Balatonon, 1965-ben Csehszlovákiában, 1966-ban Budapesten, 1967-ben pedig ismét a Balatonon.

A fölvirágozott teherautók néhány esztendő alatt a felnőtteket is elviszik tehát az ország legszebb részeibe. Hogy ennél többet is lehetne tenni, hogy ezeket a kirándulásokat jobban is ki lehetne aknázni? Igaz. A meglátogatandó városokról, tájakról, nevezetességekről előzetes előadások, filmvetítések; külön idegenvezető fogadása, egy-egy tájegység tervezettebb, szervezettebb megmutogatása — mint ahogyan az iskolásokkal teszik —, ez még a jövő feladata. De így is, mindezek nélkül is, hiszem, amit Gományné hittel mondott:

— Csodálatosak ezek a kirándulások!

Garami László

(Folytatjuk)

Fölvirágozzák a teherautót. Jobbra: az indulás

ARCKÉPEK A MÁBÓL

Ugrin Gábor

KARNAGY

Ugrin Gábor

RIPORTER: Szakképzettsége?

UGRIN GÁBOR: Karnagy és középiskolai énektanár.

RIPORTER: Tudomásom szerint több kórust vezet. Melyek azok?

UGRIN GÁBOR: Az Ifjú Zenebarátok Klubjának központi kórusát, a Csepeli Vasmű vegyeskarát, a Tatabányai Bányászegyüttes vegyeskarát, a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola és a Veres Pálné Gimnázium kórusát.

RIPORTER: Milyen jelentőséget tulajdonít a beatzene korában az iskolai kórusnak?

UGRIN GÁBOR: Kétségtelen tény, hogy az ifjúság körében a legnagyobb bázisa a szórakoztató zenének van. Minden kor fiatalsága szórakozik és táncol. Az aggasztó tünet napjainkban, a több száz wattos erősítők korában az, hogy a szórakoztató zene egyre inkább narkotikummá, sőt nem ritkán a tömeghisztéria eszközévé válik. Mértéktelenül élvezve, túlságosan „kikapcsol", személytelenné tesz. Differenciált korunkban, amikor százhúszas tempóban élünk, különösen fontos a feltöltés, a meghitt, bensőséges élmények felidézése. Gondolkodó és melegen érző emberekre van szükség, és nem rángatózó gépemberekre. Helyes arányt kell kialakítani tehát a zenében is. Jó, ha a fiatalságot erre a helyes arányra már iskolás korukban neveljük. Az iskolai kórusok jelentőségét abban látom, hogy tömegeket foglalkoztat, értékes, maradandó alkotásokat szólaltat meg, olyan hangszeren, amellyel többségében minden fiatal rendelkezik: az emberi hanggal.

RIPORTER: Mi a tapasztalata az együtt éneklés jellemformáló hatásáról?

UGRIN GÁBOR: Az együtt éneklés magasrendű munkaforma, a mindenki egyért — egy mindenkiért elv megtestesítője. A kórustag a próbák és szereplések során nagy felelősségtudattal rendeli alá magát a közösség érdekeinek. Hiszem, hogy ez a közösségi érzés egy idő után életformává, készséggé válik. A művek életre hívása alkalmával, mivel nem passzív hallgató, hanem aktív közreműködő, megismeri és megszereti az újraalkotás szépségeit. Miután átéli korának és az elmúlt századok emberének érzés- és gondolatvilágát, problémáit, az esztétikai szép élményének sokszoros részeseként gazdagodik érzelemvilága. A felsorolt néhány érv is — úgy vélem — nyilvánvalóvá teszi, hogy az együtt éneklés általános emberi jellemformáló konzekvenciákat alakít ki az egyénben, amelyek kihatnak életének minden területére.

RIPORTER: Véleménye szerint hogyan él és hat Kodály Zoltán zenepedagógiai módszere Magyarországon és a világban.

UGRIN GÁBOR: Kodály Zoltán zenepedagógiai munkásságának két alapvető irányelve: „legyen a zene mindenkié", valamint: a zene megismeréséhez és megszeretéséhez az út a zenei anyanyelven keresztül vezet. Mindkét alapelv a magyar zenei nevelés középpontjában áll. Ezek következetes és hatékony végrehajtása biztosít hazánkban egy olyan zenei atmoszférát, amely méltán vívta ki az egész világ elismerését. Sok száz külföldi pedagógus jön tanulni tőlünk, és sok magyar pedagógus adja át zenepedagógiai módszerünket Japántól Amerikáig. Úgy érzem, Kodály Zoltán zenepedagógiai munkássága él és hat, de rajtunk múlik, hogy hogyan és meddig.

RIPORTER: Az ön által vezetett kórusok jelentős külföldi sikereket értek el az utóbbi években. Minek tulajdonítja ezeket a sikereket?

UGRIN GÁBOR: A magyar kórusok általában igen sikeresen szerepelnek külföldön. Ennek okát főként abban látom, hogy Bartók Béla, Kodály Zoltán és tanítványaik, olyan kimagasló kórusműveket komponáltak, amelyek előadása már magában is biztosítja a sikert. A Veres Pálné Gimnázium énekkarával két ízben szerepeltünk a Német Demokratikus Köztársaságban, az Ifjú Zenebarátok Klubjainak központi kórusaival Belgiumban vettünk részt egy turnén. Az idén tavasszal pedig első helyezést értünk el a londoni rádió (BBC) által rendezett nemzetközi kórusversenyen. Az itteni tapasztalataim alapján említeném meg a magyar kórusok sikerének másik jelentős tényezőjét, amely az előbb említett atmoszférából adódik: a magyar énekesek lelkesedését, átélt előadásmódját valóban nehéz túlszárnyalni.

RIPORTER: Köszönöm a figyelmét és az idejét.

Salamon Pál

Rónai Mihály András: Egy éjszaka Auschwitzban

Születésnapja közelgett a feleségemnek, másnap házassági évfordulónk, sokadik. Ne legyen ez hétköznap, üljünk be a kocsiba, nem láttuk még Krakkót. Gyönyörűnek kell lennie, megjárjuk egy-két nap alatt.

Szklabonyán a Mikszáth szülőháza, Alsósztregován a Madách-kastély állított meg, Zólyom, Szliács, Besztercebánya, Breznóbánya, mint a gyöngysor, szinte pergett. Aztán Csorbató, Ótátrafüred, Tátralomnic, Javorina, már át is keltünk, túloldalt Zakopane. Estére Krakkó — és gyönyörű volt, csakugyan.

A Czartoryski hercegek egykori képtárában egy bűvös kis női képmás, alig pár tenyérnyi, de Leonardo. A Mária-templomban a Veit Stoss-féle főoltár, világ remeke. A toronyból délben trombitaszó, mely egy futama közepén hirtelen megszakad. Valami legenda emléke: a trombitást, miközben fújta, nyílvessző találta valamikor — jót nem állok érte, de ilyesmi. Fönn a Wawelben a dóm, kriptájában a költők. Mickiewicz meg Slowacki, valamint a királyok, Bátory István, Sobieski János. Költők és királyok, sírkápolnák, örökmécsek, szarkofág.

Déltájban indultunk Auschwitz felé, amely az útiprogramban úgy szerepelt, hogy egyikünk sem szólt róla eddig és még most sem.

Lehangoló táj, ezért választották. Országutat sem láttam még ilyet: már jóval előtte, tíz és tíz kilométereken keresztül vörös téglán szaladunk. A pokol tornácán. Ugyanaz a vörös tégla, ami aztán a lágerbeli épületeké.

Most a lágert úgy hívják, hogy múzeum. Érdeklődni is így, e néven kell iránta, mikor az ember a városba beér. Így jut el egy nagy parkolóhelyre, amely után már csak a vasúti sínpár következik. A parkolóhely egy alacsony, széles, egyemeletes barna téglaépület előtt terül el. Az épület mögött az auschwitzi főláger.

Benn a hallban éppen elrámol, aki az ismertető brosúrákat árulja. Kiderül, hogy elkéstünk. Soká tartott Krakkóból az út, közben el is kanyarogtunk, most már háromnegyed öt, a lágert ötkor bezárják. Nem baj — mondják —, itt lehet aludni. Vacsorázni, reggelizni is lehet. Mert ez szálloda.

A feleségem sírva fakadt.

Ott aludtunk, Auschwitzban, a krematóriumtól ötven lépésnyire.

Egyszerű kis szálloda, luxus nélkül, de mindennel, ami kell. Földszintjén a nagy világos önkiszolgáló étterem. Mindent kapni, csak szeszes italt nem. Mert ez Auschwitz. S ne szokják ki ide a városi publikum se. Ez csak zarándokszállás.

Így jöttem rá, apránkint, hogy mindez együtt itt mégsem profán.

Pedig még mozi is van benne. Igen, a földszinten vetítőterem, az előadás folytatólagos. A film mindig ugyanaz, az auschwitzi tábort s a tábor felszabadulását mutatja be. Különféle nyelvű kísérőszöveggel, attól függőleg, hogy milyen náció a csoport többsége, amely éppen érkezik. Mi magunk voltunk, kéttagú csoport, kétszer néztük végig, először lengyel szöveggel, csupa lengyel iskolás fiú meg lány között, aztán angollal, egy újabb zarándokkal, angolokkal, amerikaiakkal, volt köztük egy pap is. Belépődíj nincs. Nincs a lágerbe sem.

Kapuja nyitva, a *Halt* feliratú sorompó felhúzva. Így haladtunk át rajta, a *lasciate ogni speranza* náci-német fordítása, az *Arbeit macht frei* alatt.

Láttunk mindent. Mindazt, amit négymillió ember látott, mielőtt meghalt volna, mindazt, amit láttak, akik túlélték a látványt. Még azt is, amit már nem láthattak, a főkrematórium előtt az egyszemélyes akasztófát, amelyre 1947-ben a krakkói bíróság ítéletéből felkötötték Rudolf Hösst, a lágerparancsnokot: a világhistóriának azt a bűnözőjét, akinél olcsóbban — főnökeit kivéve — senki sem úszta meg. Mert csak a Gonosz találékony. Az Igazság nem. S ne is legyen.

Egy nagyszerű tulajdonságával beérheti: azzal, hogy kijátszhatatlan, diadalmas.

Láttunk mindent s el is töltöttünk, a krematórium mellett, Auschwitzban egy éjszakát: milliók auschwitzi éjszakáihoz képest szinte frivol, friss ágynemű, hideg-melegvizes szállodai éjszakát. Csak azért nem frivolt, mert zarándokit. Láttuk a lágert is, benne mindent — s nem írtam le belőle lám, semmit.

Majd ha Dante leszek, majd ha Shakespeare, majd ha Vörösmarty, aki hallotta már zokogni a pokolban a malmot. Addig nem: addig ez nem arra való, hogy stílusomat rajta próbáljam ki — egy útilevél erejéig. Az volna csak valóban frivol.

A krakkói Leonardo, a Veit Stoss-oltár, a költő- és királysírok: az más, arról mind lehet, írni, beszélni, elmélkedni, mindent. *Az* mind nem ért semmit, ha *ez* megtörténhetett. S igazán akkor ér valamit — a legtöbbet —, ha hasonló többé nem történhetik. Buchenwaldtól pláne csak hét kilométer Weimar: az *SS*-től Goethe.

Őrjítő áron — de megmaradni Goethe, megmaradni Leonardo marad meg. Még ha a szovjet katonaorvosnak, akit az auschwitzi vetítőterem filmjén láttam, a Volga mellől kellett is elindulnia, s tűztengeren átlábalnia, míg ideért. Fehér köpenyben volt a filmen látható, egy kisfiút — nem mondom meg, milyen állapotban levő kisfiút — gyógyított, símogatott. — *Hungarian boy* — mondta a kísérőszöveg. Magyar kisfiút.

Voltam Buchenwaldban, voltam Mauthausenben, most jártam hát Auschwitzban is.

Csonkábbnak vállalnám magam nélküle, mint hogyha nem láttam volna a párizsi Arc de Triomphe-ot, a firenzei Ponte Vecchiót, s nem álltam volna a római Kapitóliumon. A világ nagy látványosságainál is fontosabb a kor nagy látványa. S ha ilyenek: hát ilyenek. Akinek életében *ez* történt, az *ezt* ne kerülje el.

Nem először idézem Veresszájev emlékiratát a századeleji orosz—japán háborúból. Katonaorvos volt Veresszájev doktor is, de leírt abban a könyvben egy mondatot, mely nem válnék szégyenére akár Dosztojevszkijnek. Olyanokat látott — úgymond — a háború vértől párolgó csataterein, amikbe bele lehet őrülni, s amikbe — tette hozzá — „becsületes embernek kutyakötelessége is beleőrülnie". Ami persze nem a tudomány igazsága, nem is az elméé — „csak" a szívé.

S nincs is mit beleőrülni — még Auschwitzba sem. *Hanem olyan világot kell teremteni, amely az elme, a tudomány igazságában a szív igazságát váltja valóra.*

„Ne higyj oly igazságban, melynek szíved ellene mond" — írta Eötvös József is.

Ezért nem volt igazság az, amiből Auschwitz lett. S *ezért* igazság az, aminek fegyvere elől az auschwitzi lágerőrség megfutott.

Magyar Hírlap
1970 IX. 13
13 old

Mészáros András

VESPOLC

Szép lehetsz...

Mikes György és Mészáros András kötete

A humorista könyvének előszava is — stílszerűen — humoreszk. *Mikes* György, aki *Mészáros* András karikaturistával együtt közös kötetet állított össze, az ilyenkor kötelezőnek látszó előszó helyett szellemes karcolatban elmélkedik arról, milyen arisztokratikusan ítéli meg a közfelfogás az irodalmi műfajokat. Lám, az Irodalmi Lexikon is igénytelen alkotásokat csak a humoreszk területén ismer, de az elképzelhetetlen, hogy ilyesmi novellánál, drámánál, regénynél előforduljon. „Micsoda pech!... Kellett nekem humoristának menni?!" — fejezi be elmélkedését kis malíciával Mikes György.

Azt mondhatnánk: kellett, mert a szerző egyike nemcsak kitűnő, hanem a legmélyebbre is ásó humoristáinknak. De nem egyedül ez a lényeg. Mikes ebben a kötetben azt bizonyítja — nem először, és nem is csak ő csupán —, hogy a humoreszk, amelyet sokak szemében az alacsonyít le, hogy nagyon rövid terjedelmű, és hogy nevetni is szabad rajta — élesebben mond ki fontos társadalmi igazságokat, mint akárhány sokszáz oldalas, lapos regény. Mennyi bölcsesség — és nem óvatosság! — rejlik abban az írásában például, amelyben a bölcsesség és az óvatosság fogalmainak korunkbéli összeolvadásáról ír, vagy amikor a gazdagodás, a megtollasodás tüneteit sajátos magyar viszonyokra alkalmazza. (Közben teremt egy új szót, a „megmag"-ot, amin értsd: megengedhetik maguknak.) A szavakkal való zsonglőrködést is szívesen gúnyolja ki, nemegyszer találóan villantva föl, hogy egy-egy ártatlan közhely mögött sok minden hátsó — és távolról sem ártatlan — gondolat is meghúzódhat. Napjainkban már nem divat a bírálatot visszautasítani — a korszerűbbnek tűnő magatartás inkább az, amely csökkenti, a nevetségességig lekicsinyli a bírálat jelentőségét. Erről elmélkedik Mikes A probléma című karcolatában, szellemesen körüljárva a kérdést, hogy mitől lehet bonyolult és mitől válik jelentéktelenné egy adott „probléma".

Amit Mikes humoreszkjeiben fejez ki, azt Mészáros András, a Népszabadság kitűnő karikatúra-művésze megrajzolja. Karikatúráiban ő sem a verbális humor híve; egy-egy rövid cím nyomban eligazít bennünket, hogy mit akar mondani, bírálni vagy gúnyolni a rajz, amelynek kevés szüksége van szóbeli mankóra. A gondolat pedig — Mikes György írásaihoz hasonlóan — ugyancsak ott szikrázik ezekben a munkákban; Nemzedékek című sorozata például találékonyan jellemzi korunk változásait. Néha azonban ezek a változások nem ilyen pozitív irányúak, pontosabban, csak a felületes szemlélődő számára tűnnek pozitívnak. A Fejlődés című rajzsorozat ötletesen bizonyítja, hogy nem minden arany, ami fénylik. Ha a régimódi faszénvasalót modern gépeken és szériában gyártják, attól még korszerűtlen marad és az emberek feje is megfájdul tőle. A nagyon szórakoztató és egyben elgondolkodtató könyvet a *Kossuth Könyvkiadó* jelentette meg, abban a népszerű sorozatában, amelyben egy-egy humoristát és egy-egy rajzolót mutat be.

(g. i.)

Tisztelt Sz

T. Malibu!

Apó belenyúlt a fiókjába és meggondolt mozdulattal körülbelül kétszáz levelet húzott elő. Enyhén elmosolyodott, mert a levelek tömege azt jelentette, hogy a Malibu nem hiába járja útjait, így hát az agg hírlapíró némi elégedettséget érzett, arra gondolván, hogy ő a fekete jármű parancsnoka. Ilyenkor megfeledkezett hexensúszáról is, a dicséretek úgy érték, mintha korhadt fatörzsre emlékeztető vén derekát hájjal kenegetnék. K. is, aki különben úgy tett, mintha az olvasók véleményére keveset adna, most félbehagyta a horgászzsinór kötésének gyakorlását, s szemeit Apóra függesztette. Galamb elrévülten mosolygott, mert tudta, hogy őt régóta szeretik az olvasók. Csupaszőr fészkelődött, mert egy levélben a fodrász ktsz azt ajánlotta fel neki még régebben, hogy ingyen szőrteleníti, ő viszont azt vallotta, hogy erre nem szorul rá. Macskabajúsz is részt vett az összejövetelen, mert hát a levelek némelyike megemlítette őt is.

„Végtelenül nagy örömömre van, hogy újra utaznak a Malibun és ezt közlik is. Útjaik olvasása több mint öröm, több mint szórakozás nekem, egyszerűen életszükséglet, olyan fontos részemre, mint a hírek és események elolvasása. Üresebbnek, szürkébbnek érzem azt a napot, amikor nincsen utazás, és most sajnos, nem mindennap közlik, ezt nagyon fájlalom. Apót külön is imádom, mert szegény olyan reumás... Volf Pálné."

— Örülök, hogy Apó a reumájával sok olvasó szívét megnyerte — szólalt meg K. — Végső soron ez is hírlapírói érdem.

— Nono — dörmögött Apó —, tanúsíts tiszteletet az idősebbek iránt. A nyegleséged

hogy írjanak még nagyon sokat, hiszen olyan jó ilyen öregen egy kicsit elszórakozni. Hajnóczi Rezső nyugdíjas."

— Mégse írunk hiába Csupaszőrről — évődött Galamb. — Látod, öreg fényképészmester, elszórakoztatod az embereket.

De Apó már a következő levél olvasásába kezdett.

„Fekete Malibu kedves utasai! Egy »műhalott« írja önöknek a levelet, mert szeretne föltámadni. Az illetékesekhez intézett kérvények után nem sok bizalmam van a feltámadásomhoz, ha önök se bíznak, dobják a levelemet a papírkosárba.. Származási lapomat csak akkor fedem fel, ha erre kedves Malibu utasai kíváncsiak. Bobby, a műhalott."

— Hát ez mi? — kérdezte Galamb.

— Nem tudom — mondta Apó.

— Az a véleményem — szólalt meg K. is —, hogy értesíteni kellene Bobbyt, a műhalottat, fedje fel címét és nevét. Hátha akkor többet megtudunk róla.

— Így igaz — mondta Galamb. — Tehát jelentkezzen Bobby, a műhalott. Erre kérik a Malibu utasai.

„Rokoni összejöveteleinken nem a tévé műsoráról beszélünk, hanem a Maliburól. Nehogy abbahagyják!!!... Dr. Kovács Tibor, Debrecen."

— Hát amíg bírjuk szuflával, folytatjuk is — fogadkozott Apó. — Talán mégsem igaz az, hogy csak az olvasók egy százaléka olvassa. Ezt a véleményemet a következő levél is megerősíti.

„Ez úton gratulálok önöknek, a Malibu íróinak, kitűnő humorú — szinte P. Howard-i, ami nálam a nagyrabecsülés fokmérője — folytatásos írásaikhoz, amelyekben a mai élet apróbb fonákságait »fricskázzák«. Tisztelettel

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Mészáros András

NÉPSZABADSÁG

Budapest

1990 JUL 30

1021

— MAGYAR KARIKATURISTA KÜLFÖLDI SIKERE. A jugoszláviai Skopjéban „Ember és város" címmel megnyílt II. nemzetközi karikatúrafesztiválon lapunk munkatársa, Mészáros András elnyerte a zsűri egyik különdíját. A kiállításon 30 ország művészeinek karikatúrái szerepelnek.

kettősséget. A régi nemzeti és
szociális anakronizmusok helyén
az új anakronizmusokat. Sok

Mészáros András

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 438-068, 337-748, 340-796

1970 MÁJ 24

NÉPSZABADSÁG
Budapest

1021

205 hold parlagon – Budapesten

Csalódás

Megérdeklődtem az ifjúsági szövetségben: mikor lesz meg a második budapesti ifjúsági park, amelyet a Népligetbe terveztek, mégpedig úgy, hogy télre is alkalmas fedél kerüljön a fiatalok feje fölé.

— *Azt csak az isten tudja, meg a városrendezők. Mi csinálnánk, ha lehetne. Most össze is tudtuk volna rá szedni a pénzt. De hát nem építkezhetünk, amíg el nem dől, hogy mi lesz a Népligettel.*

Még nem dőlt el? De hát tavaly novemberben egymás után közölték az újságok a cikkeket: a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága elhatározta a Népliget fejlesztését. Volt ezekben a cikkekben szó strandfürdőről, csónakázótóról, golfpályáról, barkácstérről s természetesen az ifjúsági parkról is. A kollégák valószínűleg nem az ujjukból szopták az elképzeléseket. Mint ahogy a KISZ központi bizottságánál sem minden alap nélkül tervezték, hogy nagy ifjúsági parkot létesítenek a Népligetben.

Mi történt, hogy most más a helyzet?

Hát tulajdonképpen az történt, hogy nem történt semmi. Illetőleg történt egy és más, de azt nehéz lenne valaminek nevezni.

Egy elmaradt jubileum

Nem véletlen, hogy bár a Városliget nevezetes évfordulóját néhány évvel ezelőtt megünnepelték, tavaly elfeledkeztek a Népliget százéves jubileumáról. Ami azt illeti, nemigen lett volna mit ünnepelni. Ez a terület, amely fővárosunk legnagyobb parkja (205 hold, a Városliget viszont csak 173, a Margitsziget 160), esztendők óta üres, s teljesen elhagyott. Az ügyben készült hivatalos előterjesztések szerint a második világháború eseményei nyomán ment tönkre, de talán ezt mégsem írhatjuk már a történelem rovására. Annál is inkább, mert bár valóban sok kárt szenvedett a Népliget az ostrom idején, éppen a minap, a felejthetetlen május elseje negyedszázados jubileumán emlékezett vissza *Gobbi Hilda*, hogy itt 1945-ben munkásezrek előtt játszottak, s onnan, Karnyóné jelmezében ment az újra magyar rádióba, első fellépésére.

A még régebbi múlt 1869-ben kezdődik, amikor a főváros rendelésére *Petz Ármin* műépítész elkészíti egy új népkert terveit. Nagy szökőkutat és több mint hétholdas tavat tervezett, középen szigettel és elegáns kioszkkal. Gondoskodtak gyermekkertről, halászkunyhóról, majomszínházról, tűzijátéktérről. A tervek indokolása manapság is megszívlelendő: *„A hazaszeretet abban áll, ha édes hazánk kopár szépségeit zöldellő mezővé és árnyas ligetekké, szóval paradicsommá alakítjuk."*

Nos, a fővárosnak már akkoriban sem volt annyi pénze, hogy minden elképzelést tökéletesen megvalósítson, de mindenesetre tett valamit. Játszótereket, jégpályát, sétatereket építettek, s később kialakult a vurstlirész is. Népligetnek nevezték el, de akkoriban a nép szó egészen másképpen csengett, mint most. A Népliget „az alsóbb néposztályoké", vagyis a munkásoké kezdettől fogva, s kevésbé elôkelő, mint a Városliget. Ide mentek el a második világháború esztendeiben szavalni, Molière-t játszani a munkásoknak *Major Tamásék, Tapolczay Gyuláék*. Illegális találkozók is lebonyolódtak errefelé, miközben a Városligetben amolyan „egy nap a világ" hangulat uralkodott. Később, az ötvenes évek elején, amikor úgy vélték, hogy a mutatványosok bődéi is újraszülik a kapitalizmust, senkit nem érdekelt, hogy néhány esztendővel előbb a Népliget baloldalibbnak számított, mint a Városliget. S míg a városligeti vurstlit beleépítették a Vidám Parknak átkeresztelt Angol Parkba, a Népliget elsorvadt. A környékbeliek szerint a kegyelemdöfést az adta meg, hogy a népligeti hullámvasutat, amely hajdan a hangzatos „Kárpátoktól az Al-Dunáig" nevet viselte, s korszerűbb volt, mint a vidám parkbeli konkurrense, odaajándékozták Dunaújvárosnak, amelyet akkor másképp hívtak.

Sikertelen erőfeszítések

Most már csak az érdekesség kedvéért érdemes felidézni a múltat. Ami száz éve, harminc éve vagy húsz esztendeje történt, már soha nem jön vissza. Úgy kell nézni a Népligetet, ahogy ma látjuk. De hát mi néznivaló van rajta? Néhány sportpályán kívül nincs itt az égvilágon semmi. Jellemző, hogy még a volt Népliget vendéglőt is raktárnak használják. A forgalom minimális, sötétedés után pedig valahogyan nem akarózik az embernek erre járni. Lehet, hogy a statisztika megcáfol, de a környékbeliek véleménye szerint nem valami jó a közbiztonság. S az embereknek nincs kedvük kipróbálni, hogy valóban számolhatnak-e támadással a hatalmas, elhagyott parkban vagy sem. Pedig egyébként nagyon vágynának a zöldre a budapestiek. De másképpen képzelik el a főváros legnagyobb közparkját, mint amilyen most a Népliget.

Jó, de miért nem másmilyen? Már az ötvenes évek közepén készültek javaslatok a Népliget feltámasztására. Éppúgy nem valósultak meg, mint az 1963-ban, 1964-ben és 1966-ban készült javaslatok. Tavaly nyáron aztán a budapesti pártbizottságon *Németh Károly* első titkár hívta össze az érdekelteket. Ott voltak a tanácsi vezetők, élükön *Sarlós Istvánnal* s a pártbizottsági emberek is. A három környező, főképp munkások lakta kerület (VIII., IX., X.) pártbizottságai a kerületi tanácsokkal együtt azóta is mindent megtesznek, hogy a budapesti pártbizottságon született megállapodás megvalósuljon. Legfőképp a pártbizottságok szívós és logikus érvelésének köszönhető, hogy tavaly október végén a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága határozatot hozott a Népliget fejlesztésére. A döntés szerint a negyedik ötéves tervben számolni kell vele. Azóta eltelt egy fél esztendő, az ötéves terv kidolgozása csaknem befejeződik, de a Népliget ügyében úgyszólván semmi sem történt.

Operatív bizottság?

Még tavaly megalakult a Népliget-fejlesztési bizottság. Elnöke *dr. Orsai János*, a X. kerületi tanács végrehajtó bizottságának elnöke, tagjai a szintén érdekelt kerületek és a fővárosi tanács főigazgatóságainak, főosztályainak képviselőiből verbuválódnak. Nem reprezentáló, hanem munkát végző bizottság, tanácsi nyelven „operatív bizottság" létrehozása volt a cél. Nos, akármilyen lelkesen és fáradhatatlanul dolgozik a bizottság egy része, a tapasztalatok azt mutatják, hogy alig van módja valamit is végezni.

Hogy miért? Azért, mert mindenhez pénz és építési kapacitás kell. Ezzel viszont nem rendelkeznek. Az egész fejlesztési terv hozzávetőleges költségvetése 220 millió forint. Akadnak néhányan, akik azzal érvelnek, ennyi pénzről szó sem lehet a következő öt esztendőben, az ilyesmi a Tervhivatalban legfeljebb az álmodozóknak kijáró elnéző mosolyt vált ki, tehát várjunk még öt-hat esztendőt, boldogabb időkig. Így történt aztán, hogy a tervpályázatot, amely feltétele bármilyen munka megindulásának, nem írták ki akkor, amikor lehetett volna. Állítólag nem volt négyszázezer forint erre a célra. Amíg viszont ezt a pénzt rá nem szánják a pályázatra, tulajdonképpen nem is derülhet ki, hogy mi mibe kerül, milyen lehetőségek vannak. Igaz, a fejlesztési bizottság csütörtökön lezajlott ülése után úgy tetszik: június 15-én megjelenik a tervpályázati felhívás. A határideje az év vége. Az már bizonyos tehát, hogy egy esztendő ismét elmúlik anélkül, hogy számomra, budapesti lakos számára valami kézzelfogható történt volna. Aligha ilyesmire gondoltak tavaly nyáron a budapesti pártbizottságon, amikor valamennyi érdekelt közös egyetértésével elhatározták, hogy hozzálátnak a Népliget feltámasztásához.

Miből, hogyan?

A valósághoz tartozik, hogy néhány hete sikerült ismét megindítani a víz utáni kutatásokat. Az elképzelések egyik legfontosabbja ugyanis a 15 000 befogadóképességű strandfürdő, amelyhez vízre van szükség. Hat lehetőség is kínálkozik a vízellátáshoz, s közülük a legreménykeltőbb, hogy bizonyos szakvélemények szerint a volt Ludovika-kert környékén hévizet rejt a föld mélye. Az igaz, hogy a néhány esztendeje végzett próbafúrások eredménytelenek voltak, de most mielőtt újra próbálkoznának, a föld mélyének kutatására alkalmas, legkorszerűbb műszerekkel jelölik ki a fúrások helyét. A próbafúrásokra még mindig nincs meg a pénz, de talán mégiscsak meglesz, vagy éppen társadalmi munkában fogják elvégezni.

A társadalmi munka egyébként is rengeteget segíthet. A X. kerület nemrégiben adta át a remekbe sikerült Rottenbiller-parkot, amely öt-hat milliót ér, s a kőbányaiak hozták létre néhány hónap alatt. Az a bizonyos 220 millió forint mindjárt jóval kevesebb lenne, ha számítani lehetne a három kerület lakosságának, üzemeinek erejére. Meg aztán azokra a vállalatokra, amelyek azért építkeznének itt, mert haszonra tesznek szert, ha különböző szórakozóhelyeket, boltokat nyitnak, mutatványosüzemeket létesítenek. Erről azonban addig szó sem lehet, amíg meg nem lehet mondani, hogy mi, hova kerül. Így hát még az ifjúsági szövetség sem tehet semmit, bár hő vágya, hogy a fiatalok számára nagy táncoshelyet építhessen a Népligetben. A gyakorlatban az a dolog vége, hogy a nagy tervek késedelmes kidolgozása akadályozza a kisebb, bár nagyon is jelentős tettek végrehajtását. És mert nincs pénzünk egyszerre teljes ruhatárra, a Népliget továbbra is olyan toprongyos, mint amilyen volt.

Kérdések

A budapesti őslakos természetesen tudja, hogy a város vezetőinek nem kevés a gondja. Valami fogalma van összegekről és lehetőségekről is. Tudja: arra a kérdésre, hogy van-e 220 millió forint most a Népligetre, csak nemmel lehet válaszolni.

Kérdezni azonban sokféleképpen lehet. Például így is: „A zöldterületben nem túlságosan gazdag Budapesten szabad-e a főváros legnagyobb közparkját, a Népligetet üresen hagyni?" Erre a kérdésre természetesen ismét csak nem a válasz.

Most már csak az van hátra, hogy fogalmazzunk olyan kérdést, amelyre igen a válasz. Tulajdonképpen ez nem is szükséges, hiszen ez az igen a budapesti pártbizottság megbeszélésén s a fővárosi tanács végrehajtó bizottságában annak idején már elhangzott. Csak a gyakorlati igen hiányzik.

PINTÉR ISTVÁN

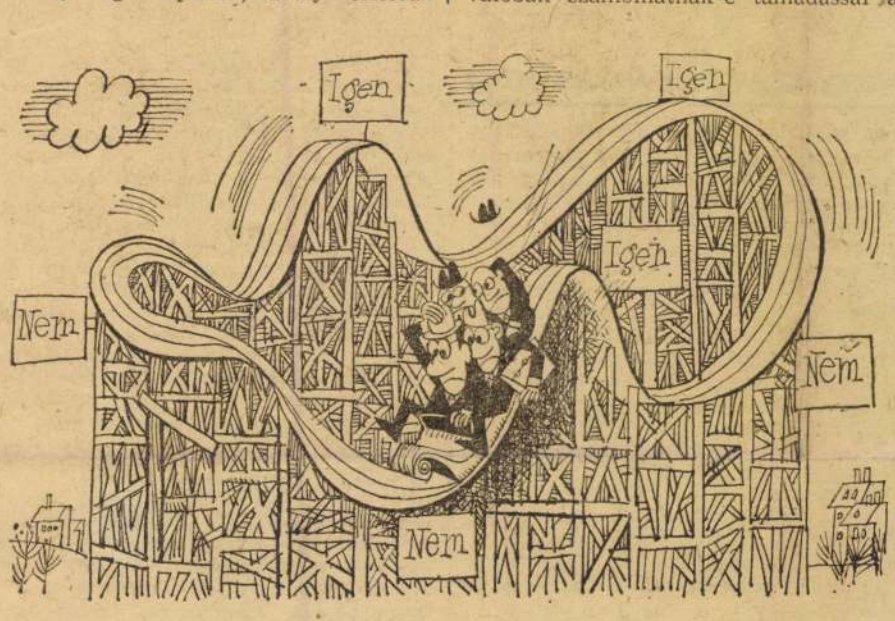

Mai népligeti hullámvasút.
(Mészáros András rajza)

NÉPSZABADSÁG
IV
Vasárnapi melléklet

AZ „ÁRNYÉKIPAR"

Hadd kezdjem egy idézettel a *Les Echos* április 8-i számából:

„Ellentétben azzal, amit sokan hangoztatnak, a világ ipari szempontból fejlettebb részében nagyjából állandó mennyiségben vannak kis- és középvállalatok, sőt az Egyesült Államokhoz hasonló országokban — ahol a nagyvállalatok uralkodnak — szintén jelentős (és egyébként növekvő) számban vannak kisvállalatok is... Az 50-nél kevesebb bérmunkással dolgozó belga vállalatok a munkások egyharmadának adnak kenyeret... Az 500 bérmunkásnál kevesebb dolgozóval működő olasz vállalatok a bérmunkások 56 százalékának biztosítanak munkalehetőséget... Japánban a 300 főnél kevesebb dolgozót foglalkoztató vállalkozások a készáruknak 50 százalékát termelik... Az Egyesült Államokban a Kisüzemek Igazgatósága által képviselt üzemek 30 millió dolgozót foglalkoztatnak, s az amerikai bruttó nemzeti termelés egyharmadát adják."

Megváltozott volna talán a kapitalizmus természete? Megszűnt volna a tőke koncentrációjának folyamata, s vele a kisegzisztenciák tömeges tönkrejutása? Szó sincs róla. Mindkét folyamat — ha némiképp módosulva — ma is kísérője a tőkés konjunktúra alakulásának. A mammutvállalatok profitja egyre nő, befolyásuk egyre kiterjedtebb, s a kistermelők — a parasztokról nem is szólva — tömeges tönkremenése is világjelenség. Ez utóbbiról tanúskodik a csődök alakulása csakúgy, mint a kistermelők sztrájkjai, tüntetései.

KÉT ÚR SZOLGÁI

Ezzel párhuzamosan azonban egy másik folyamat is kimutatható. A fogyasztás növekedése, a szükségletek differenciálódása, a nagyobb választék iránti igény, a szolgáltatások fejlődése lehetőséget teremt a kis- és középüzemek gyors növekedéséhez. Ezeket az egyre szélesedő, mind gyakrabban változó igényeket a nagyvállalatoknál sokkal *rugalmasabban* képesek kielégíteni. Az alapanyaggyártásban persze a kistermelők nem versenyképesek. A „népi kohók" vagy akár a „népi műtrágyagyárak" éppúgy elképzelhetetlenek, mint a törpe autógyárak. A technika fejlődésével együtt jár, hogy ezeken a területeken és sok máson, csak az óriás üzem életképes. De például a ruházati iparban, az élelmiszeriparban vagy még inkább a szolgáltatások területén a fogyasztóhoz közel levő, igényeihez gyorsan alkalmazkodó kis- és középüzemek tisztes üzleti haszonnal prosperálhatnak.

A kis- és középüzemek azonban nemcsak a lakosságot szolgálják. Talán az előbbinél is fontosabb működési terük a *bedolgozói tevékenység*. Nálunk a kooperációt évekig valamiféle istencsapásának tekintették — sokan ma is ezt vallják róla —, amitől minden részegység, alkatrész helyi gyártásával minélőbb meg kell szabadulni. Így vált aztán nem egy nagyüzemünk — bár csak néhány gyártmányt készít — vegyesárugyárrá, ahol a csavartól a műanyagig, az elektromos berendezésektől és műszerektől a csomagolóeszközökig mindent gyártanak, csak hogy minél kevesebb üzemmel kelljen kooperálniuk. S míg például az amerikai Apolló-programhoz több száz kis- és középüzem szállított „bedolgozóként" alkatrészeket, nálunk még az is felvetődik, nem kellene-e az egy országos fejlesztési programban részt vállaló vállalatokat összevonni.

A számítások azt mutatják, hogy a nagyüzemek számára nem gazdaságos, ha lemondanak a kis- és középüzemekkel való kooperáció előnyeiről. A nagyüzem ugyanis képtelen a gyakran változó termelési feladatokat megszervezni, nem gazdaságos számára olyan részegységek gyártása, amelyek fő profiljától távol esnek, és amelyek termelésének szérianagysága sem indokolja a nagyüzemi termelést. A nagyvállalatnak bedolgozó, vele szerződéses kapcsolatban levő — gyakorlatilag annak alárendelt — *„árnyékipar"* természetesen nem azonos az elmaradott technikát alkalmazó kisipari műhellyel. Korszerű, a tudományos-technikai forradalommal lépést tartó üzemek ezek, amelyek mikronnyi pontosságú alkatrészekkel, minőségileg kifogástalan részegységekkel táplálják a nagyüzemek futószalagjait.

Mindezt — a társadalmi viszonyok különbözősége ellenére is — érdemes tudni annak a vitának az eldöntéséhez, amely nálunk is folyik *a kis- és középüzemek szerepéről, fejlődéséről*. Mielőtt azonban a vitában állást foglalnánk, ismerkedjünk meg néhány *tennyel*.

VIGYÁZAT, VILÁGCSÚCS!

A második világháború előtt a magyar ipar termelésének kétharmadát 500 munkásnál kevesebbet foglalkoztató üzemek adták. Főleg a könnyű- és élelmiszeriparban domináltak a kis- és középüzemek, míg az alapanyaggyártást, a gépipart már akkor is erős koncentráció jellemezte Az államosításokat követően a kis- és középüzemek tekintélyes részét beolvasztották vagy megszüntették. Később a kisiparosok közül sokan ktsz-ekbe tömörültek. E folyamat során sok életképtelen, fejlesztésre tényleg nem érdemes üzem szűnt meg, és egyben lehetőség nyílt a fejlesztési források koncentráltabb felhasználására. Az iparosítás során létrehozott új nagyüzemek tovább növelték a nagyvállalatok súlyát az iparon belül. Ugyanakkor mindinkább eltűntek a nagyiparral hasznos együttműködésre képes kis- és középvállalatok.

Ezt a folyamatot tovább erősítették az 1963—64-ben végrehajtott vállalati összevonások. 1950-ben az ezer munkásnál kevesebbet foglalkoztató vállalatoknál dolgozott az állami ipar munkásainak fele, 1968-ban már több mint négyötödét foglalkoztatták az ennél nagyobb üzemek. Így aztán ma a magyar ipar — legalábbis a vállalati szervezetet tekintve — a világ talán legcentralizáltabb ipara. Mert míg nálunk 1965-ben a szocialista iparban az egy vállalatra jutó foglalkoztatottak száma 910 volt, a Szovjetunió iparában átlagosan 565-en, az NDK-ban 190-en, az USA iparában 46-an, az NSZK-ban 83-an dolgoztak egy-egy iparvállalatnál. Vagy, ha csak a szocialista országokat tekintjük, a legfeljebb ezer munkást foglalkoztató iparvállalatokban dolgozik az ipari munkásoknak Magyarországon 17,6%-a, a Szovjetunióban 40,7%-a, az NDK-ban 59,5%-a, Lengyelországban 37,7%-a, Romániában 33,8%-a. Csak Csehszlovákiában hasonló a mienkhez a munkaerő koncentráltságának foka. (A vállalati koncentráció e *világcsúcsa* sajnos nem jár együtt a termelés ennek megfelelően magasfokú szervezettségével, a termelékenység hasonlóan magas színvonalával. Így aztán a termelési értéket tekintve, egy ezer fős magyar üzem legfeljebb egy 500 munkást foglalkoztató nyugat-európai vagy egy 200 munkással dolgozó USA-beli üzemmel azonosítható.)

A vállalati összevonások gazdasági előnyei sok területen nyilvánvalóak, az azóta eltelt időszak igazolta a várakozásokat. Koncentráltabb lett a fejlesztés, a kutatás, javult a gyártmányszakosítás, az átszervezés következtében is növekedett a termelékenység. Anélkül azonban, hogy most a vállalati összevonások átfogó értékelését adnók, elmondható, hogy nem egy területen a szervezeti centralizációt nem követte a termelés koncentrációja, s több összevonás pedig indokolatlanul szűkítette a gazdasági verseny lehetőségét, az üzemek manőverező képességét; a telephellyé vált, korábban önálló vállalat nem egy esetben csak messzebb került a piactól, anélkül, hogy termelésének körülményei egy jottányit is változtak volna. (Erre utal egyébként az is, hogy *a telephelyeket számba véve*, a koncentráltság foka lényegesen kisebb: az állami iparban 1969-ben átlagosan 183 munkás dolgozott egy telephelyen.)

ÚJ BIZONYÍTÉKOK

De térjünk vissza a kis- és középüzemekhez. (S itt is szűkítsük a kört, hadd ne szóljunk most az egyedül vagy néhány alkalmazottal dolgozó kisiparosokról.)

A kis- és középüzemek életképességét *egyértelműen bizonyítja a gazdasági reform első két esztendeje*. Kitűnt, hogy míg a nagyüzemek nem kis hányada értékesítési gondokkal küzdött, s termelését alig növelte, a kis- és középüzemek az átlagosnál gyorsabban fejlődtek, és ennek ellenére sok területen nem tudták kielégíteni az igényeket. Nálunk is beigazolódott, hogy az ilyen kategóriájú vállalatok elégtelen aránya károsan hat a nagyüzemek hatékonyságára, hátráltatja a specializációt. Emellett ez a vállalati kategória az eddiginél jelentősebb feladatot vállalhatna az ipartelepítési és foglalkoztatási gondok megoldásából, a lakosság igényeinek kielégítéséből.

A kis- és középüzemek életképességét bizonyítja egyébként a tsz-melléküzemek és tsz-közi vállalkozások fejlődése is. Mindenekelőtt az élelmiszer-feldolgozásban, de az ipar más területén is, nemcsak a munkaerőgondok sarkallják a nagyipart a tsz-ek bedolgozó tevékenységének fejlesztésére, hanem nagyon is konkrét gazdasági számítások. A bedolgozó kisüzem termékeire kisebb a rezsiköltség, a nagyüzemben felszabadult gyártási területen pedig nagyobb értékű, nagyüzemi gyártást kívánó termékek készíthetők.

S ami a jövedelmezőséget illeti, a közvélemény erről általában csak annyit tud, hogy egyesek sokat keresnek a tsz-ek mellék tevékenységén, vagy hogy sok ktsz-ben nagyobb volt a részesedés, mint nem egy állami üzemben. S bár igaz, hogy akadnak, akik zavarossá téve a tiszta vizet, saját hasznukra halászgatnak, általában elmondható, hogy *a bedolgozás valóban jó üzlet*, méghozzá nemcsak a részt vevő partnereknek, de a *népgazdaságnak* is.

Így van a már említetteken kívül azért is, mert a szóban forgó üzemekben egy munkahely létesítésének költsége sokkal olcsóbb, mint egy nagyipari munkahelyé. Ugyanakkor *a ktsz-ek nyeresége a befektetett élő és holtmunkához viszonyítva mintegy kétszerese a minisztériumi iparénak.*

Mindez persze nem jelenti azt, hogy olyan iparfejlesztési koncepciót kellene kidolgozni, amely szerint a jövőben csak ezeket az üzemeket fejlesztenénk. Ilyen program zsákutcába vezetne. *A népgazdaság vezető ereje a nagyipar*, s ennek árnyékában — a második vonalban — fejlődhetnek egészségesen a kis- és középüzemek is. *De kell hogy fejlődjenek*, nem utolsósorban éppen azért, hogy a nagyüzemek valóban korszerű, nagyüzemi termelés színterei legyenek.

BERUHÁZÁS — MIBŐL?

Tehát: *kellenek a kis- és középüzemek*. A kérdés most már az, hogy *milyenek*. A követelmény ebben a kategóriában is csak a *korszerűség* lehet. Ennek a követelménynek azonban a legtöbbjük ma még nem felel meg. Kisiparosoktól összeszedett vagy másutt kiselejtezett

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Daily News-Neueste Nachrichten

1968 AUG 24

Export ungarischer Karikaturen. Das schwedische Presse Illustrations Bureau hat sich zuerst für ungarische Karikaturen interessiert und mit ihrer Publikation solchen Erfolg gehabt, daß sich anschließend Besteller aus verschiedenen Ländern Europas, ja sogar aus Übersee meldeten. Die Schweizer Cosmopress verlangte Karikaturen u.a. von

gen), die zum Teil handsig-
niert und numeriert sind,
werde[illegible] einem im inter-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Mészáros András

1969 NOV 19

MAGYAR HÍRLAP
Budapest

Arany békedíjat kapott Mészáros András karikaturista

Kedden a Moszkvai Művészeti Akadémia dísztermében ünnepélyes keretek között kiosztották a „Szatíra fegyverével a békéért" elnevezésű nemzetközi karikatúrakiállítás díjait. A szovjet békebizottság aranyérmével tüntették ki *Jean Effel* világhírű francia, *Herluf Bidstrup* dán, *Karandas* bolgár, *Erik Lipinski* lengyel karikaturistát, valamint más művészeket.

Mészáros András, a Népszabadság karikaturistáját eddigi munkásságáért a bíráló bizottság arany békedíjra érdemesítette. A kitűnően szereplő magyar karikaturisták közül *Dallos Jenő* és *Brenner György* második, illetve harmadik díjban részesült.

A díjakat *Nyikolaj Tyihonov*, a Szovjet Békebizottság elnöke nyújtotta át.

Intercontinental százezer példányban megjelenő prospektusai minden megkülönböztetés nélkül, a részvénytársaság tulajdonában levő hotelekkel együtt ajánlja a Dunát is. Sőt, nemcsak ajánlja, hanem a szerződésnek megfelelően *turistákkal, turistacsoportokkal meg is tölti a szállodát.* Érdeke, hogy minél többen utazzanak Budapestre, mert a forgalomtól függően kap minden vendége után

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 NOV 1'9

NÉPSZABADSÁG

Budapest

— NEMZETKÖZI KARIKATÚRAKIÁLLÍTÁS nyílt tegnap a moszkvai művészeti akadémia termeiben. A nagyszabású kiállítás több mint 200 művész 500 alkotását mutatja be, amelyeknek fő témája a háborús uszítók megbélyegzése. Hazánkat a kiállítás nemzetközi zsürijében Mészáros András, a Népszabadság karikaturistája képviseli.

Mészáros András

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG
Budapest

Mészáros András

1021

1969. november 19. szerda

Kiosztották a moszkvai nemzetközi karikatúrakiállítás díjait

Kedden a Moszkvai Művészeti Akadémia dísztermében ünnepélyes keretek között kiosztották a *Szatíra fegyverével a békéért* elnevezésű nemzetközi karikatúrakiállítás díjait. A szovjet békebizottság aranyérmével tüntették ki többek között *Jean Effel* világhírű francia, *Herluf Bidstrup* dán, *Karandas* bolgár, *Erik Lipinski* lengyel karikaturistát. *Mészáros Andrást*, a Népszabadság karikaturistáját eddigi munkásságáért a bíráló bizottság Arany békedíjra érdemesítette. A kitűnően szereplő magyar karikaturisták közül *Dallos Jenő* és *Brenner György* második, illetve harmadik díjban részesült.

A díjakat *Nyikolaj Tyihonov*, a szovjet békebizottság elnöke nyújtotta át.

1969. november 19, szerda

Olvasómozgalom — könyvek nélkül?

Három könyvvel bővült a jubileumi olvasómozgalom könyvlistája. Az Emberi sors, az Elők és holtak, s az Artamonovok köteteit is számításba vehetik az eredetileg kijelölt tizenkét könyv mellett. Az olvasómozgalom kiírása szerint tudniillik annak, aki meg akarja pályázni az értékes díjak egyikét, legalább hat könyvet kell elolvasnia a szóban forgók közül. Valamennyi könyvesboltban és nyilvános könyvtárban plakátok, röplapok ezrei hirdetik: azok vesznek részt a nagyszabású nyilvános sorsoláson, akil-

Nem szükséges tehát okvetlen magas szintű matematikai fölkészültség ahhoz, hogy bárki kiszámítsa: az ország kilenc és fél ezer könyvtárába és könyvkölcsönzőjébe, valamint több száz könyvesboltjába — három kötetet leszámítva — legföljebb plakát, röplap és fölhívás juthatott. Az utóbbiból az érdeklődő megtudhatja, milyen hasznos mozgalomból — maradt ki: „Az olvasómozgalom célja, hogy 12 kiválasztott szovjet szépirodalmi mű népszerűsítése révén a magyar olvasók minél na-

Mészáros András

Népszabadság

XVI. évf. 61. sz. 1958. március 13, csütörtök

HÍREK

SZABÁLYOZZÁK A BORPINCÉK LÁTOGATÁSÁT

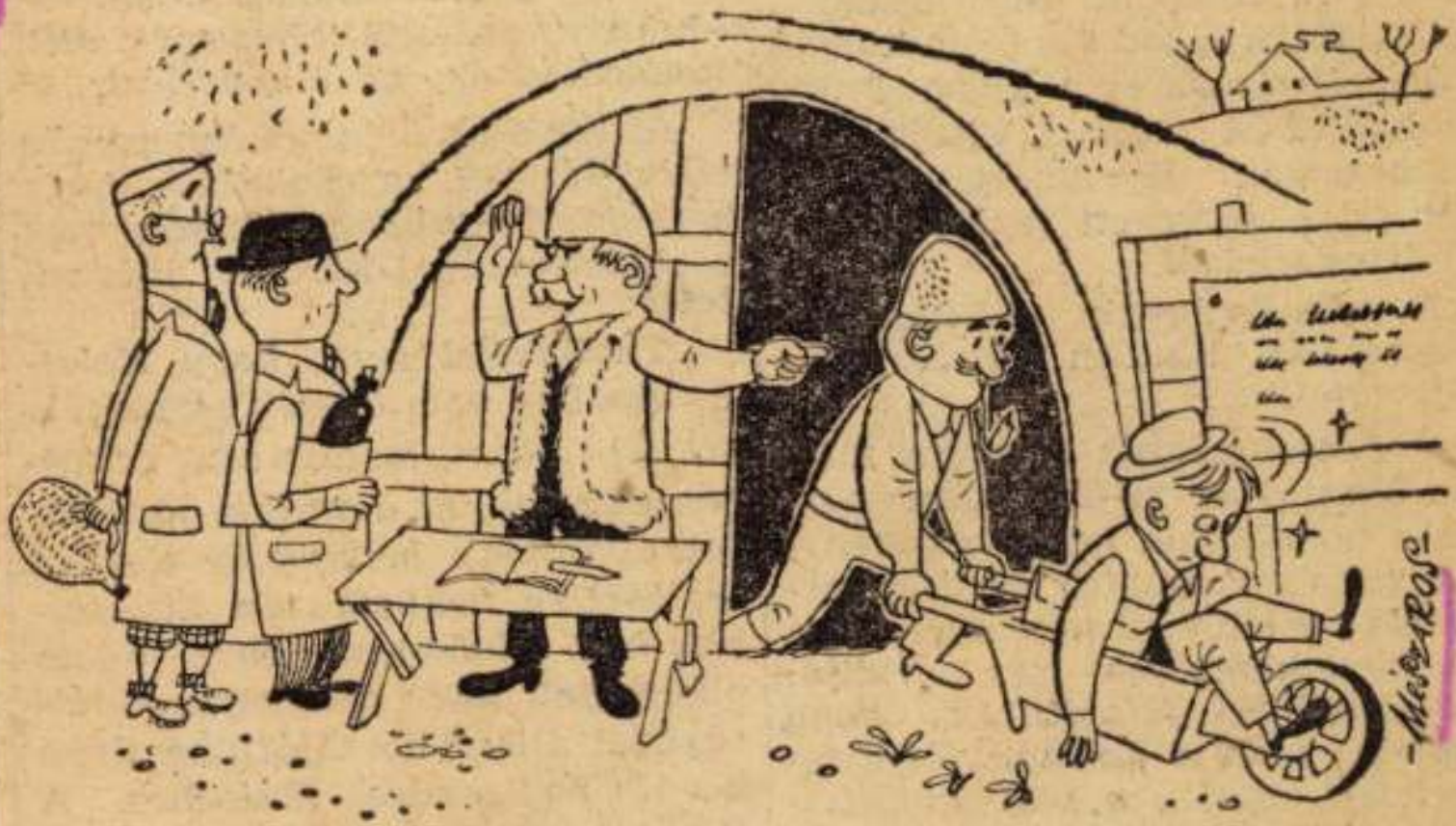

— Belépés csak hivatalos ügyben...

A csehszlovák köztársasági elnök a csúcsértekezletről és a Rapacki-tervről

Prága, március 12. (MTI)

Antonin Novotny köztársasági elnök, Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottságának első titkára fogadta a *Csehszlovák Távirati Iroda* és a *Rudé Právo* munkatársát, akinek kifejtette a Csehszlovák Köztársaság álláspontját a tervezett legfelső szintű értekezletről.

A Csehszlovák Köztársaság részvételét illetően A. Novotny kijelentette:

— A csehszlovák kormány mindig fenntartás nélkül támogatta azt a gondolatot, hogy valamennyi vitás nemzetközi kérdést tárgyalás útján kell megoldani. Ma is következetesen azt vallja: *Amennyiben felszólítják, hogy vegyen részt a kormányfői értekezleten, esetleg a külügyminiszterek előkészítő tárgyalásán, elfogadja ezt a meghívást és mindent megtesz, hogy a legnagyobb*

Az atomfegyvermentes övezet lengyel javaslatának európai visszhangjáról szólva hangsúlyozta, hogy *a Csehszlovák Köztársaság már kezdettől teljes egészében támogatta ezt az elképzelést.*

Az Egyesült Államoknak azzal a követelésével kapcsolatban, hogy a csúcsértekezleten vitassák meg a „kelet-európai kérdést" kijelentette:

„Tekintettel arra, hogy Kelet-Európában nem létezik semmiféle »senki földje«, hanem csak szuverén államok, az amerikai javaslatot államaink belügyeibe történő leplezetlen beavatkozási kísérletnek kell minősíteni. Nem tudom elképzelni, hogy bármelyik kelet-európai állam hozzájárulna ilyen kérdés napirendre tűzéséhez. A Csehszlovák Köztársaság nyomatékosan visszautasítja az ilyen kísérletet. Rólunk Münchenben

Ménáros András

Népnahadság 1958. márc. 12.

XVI. évf. 60. h.

A SIKER BIZTOSÍTVA

címen az Állami Biztosító nagysikerű matinét tartott a Néphadsereg Színházában.

— Tessék mondani, a színházak sikerét, melyik osztályukon kell biztosítani?

Mészáros András

Esti Hírek 1958. febr. 24.

II. évf. 8. sz.

(Mészáros rajza)

Mészáros András

Hétfői Hírek

1958. jún. 9.

II. évf. 23. sz.

Vizsgáznak a kávéfőző nők

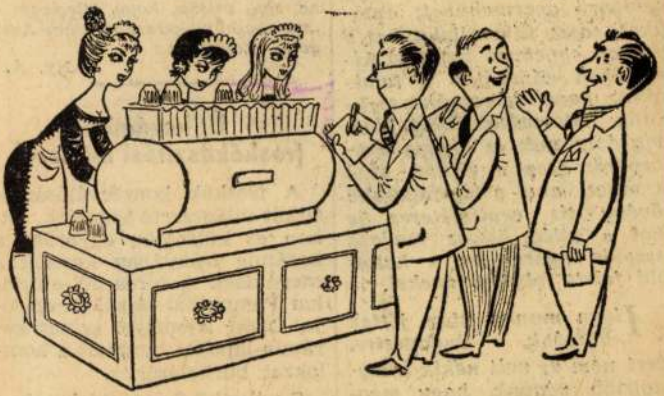

— Amint látom, remekül főz

(Mészáros rajza)

Mérési Anelás

Leszűrt Hrek

1958 jan. 9.

II. évf. 23-a

Még egy divatbemutató

Célszerű viselet az érettségin

(Mészáros rajza)

Mészáros András

Hétfői Hírek, 1958. jun. 2.

I. évf. 22. h.

Izgalmas szovjet bűnügyi film

●

Bemutató:

június 5-én

Sophokles. Antigoné-ját próbálja, a pesti színházak „arisztokráciája" lekicsinylően mosolygott:

— Miskolcon görög tragédiát? Kinek? Kivel?

Kinek? A miskolciak esténként zsúfolásig megtöltötték a nézőteret. Az Antigone „operett-siker" lett. Kazimir Károly ezek után azt hitte, hogy az Antigone felújítása az antik tragédiák reneszánszát hozza majd. Hihette, mert európaszerte télen és nyáron játsszák Sophokles, Euripides tragédiáit és komédiáit, csak mi maradtunk adósai egy generációnak a görög klasszikusok bemutatásával. Így született meg az „Optimista tragédia" tehetséges rendezőjének fejében az a gondolat, hogy ha már nem az éves, kőszínházi játékterv keretében, akkor legalább nyáron cirkuszsátorban, vagy a Szépművészeti Múzeum oszlopcsarnokában, de antik for-

Mészáros András

Hétfői Hírek

1958. márc. 31.

II. évf. 13. sz.

Végre nagyméretű ruhadarabokat is gyártanak

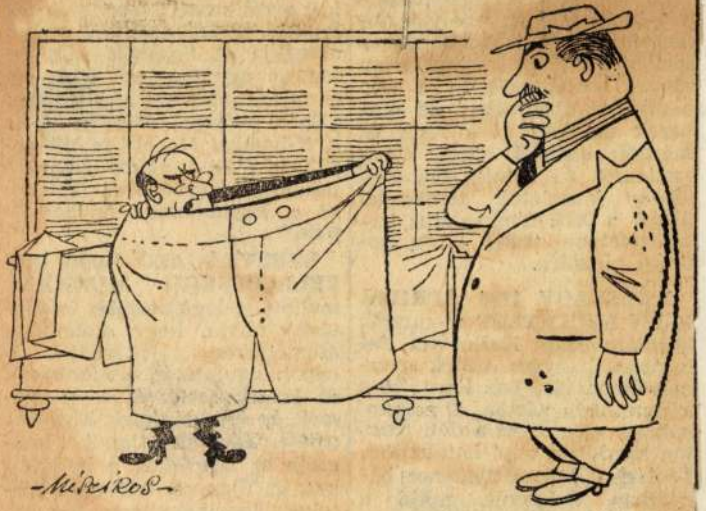

— Ez megfelel?

(Mészáros rajza)

Mészáros

András

Wolfgang Wagner

1978. márc. 31.

II. évf. 13 h.

Mészáros András

Heppi Hirek

1958. május 24.

II. évf. 12. sz.

Mészáros András

Hétfő Hivek

1958. marc. 24.

5. évf. 12. s.

Mészáros András
Népszabadság 1558. mart 20
XVI. évf. 67. sz.

NEMZETKÖZI TOTÓKONFERENCIA LESZ BUDAPESTEN
(AHOGY A RAJZOLÓ KÉPZELI)

MPO

KSZ

PHELYEK:

er 6. u. 20.
n: 125—447.
lényi u. 24.
n: 221—859
zi tér 7. sz.
n: 330—757

KÜVŐRE

vasszonyi,
nyi ruhák.
k kölcsön-
Akácfa ut-
. Telefon:
22—231.

rűen tisztít-
nolja függö-
úgyszintén
tisztítja
ndőit, kötött
it. Stanci
ötvös u. 16.
420—691.

asznalt
YHAÉRT

VI., Szondy u. 15.

ZÁSZLÓ-RENDELŐK FIGYELEM!

Csapat-, KISZ-, úttörő-, verseny-, sport- és egyéb szabvány-

a legszebb kivitelben, kiváló minőségben, megbízható áron, hímzések szakszerű, szép kivitelben rendelhetők a

resi házasság céljából. Kis testi hiba nem akadály Csakis fényképes levelet kérek. A képet visszaküldöm. „37-ig" jeligére. Felszabadulás téri hirdetőbe.

Harmincéves diplomás nősülne. „Szívszerelem" jeligére Magyar Hirdetőbe. Lenin körút 80.

...41 176 jeligére. Felszabadulás téri hirdetőbe.

Csinos, babaarcú, 20 éves dolgozó leány, társaság hiányában ez úton keresi intelligens, jó állású, korrekt férfi ismeretségét házasság céljából. „Motoros előnyben 37 794" jeligére. Felszabadulás téri hirdetőbe.

Mészáros András

Népszabadság 1958. márc. 23.

XVI. évf. 70. n.

Figyelem! Az anyagmegmaradás elvének új változatai

AZ ANYAG NEM VÉSZ EL...

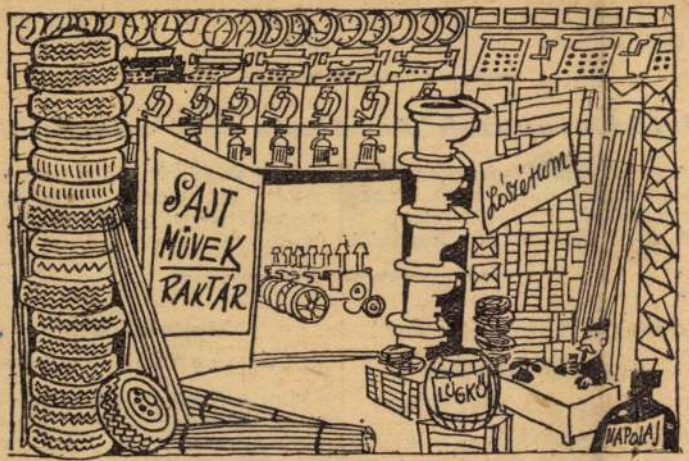

... Csak „tárolják".

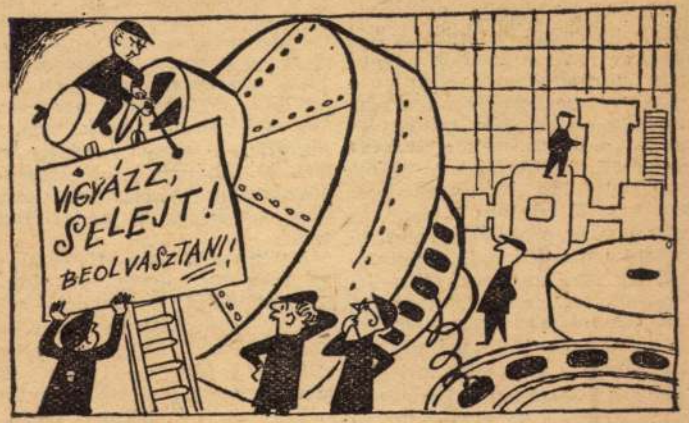

... Csak átminősítik.

... Csak elreprezentálják.

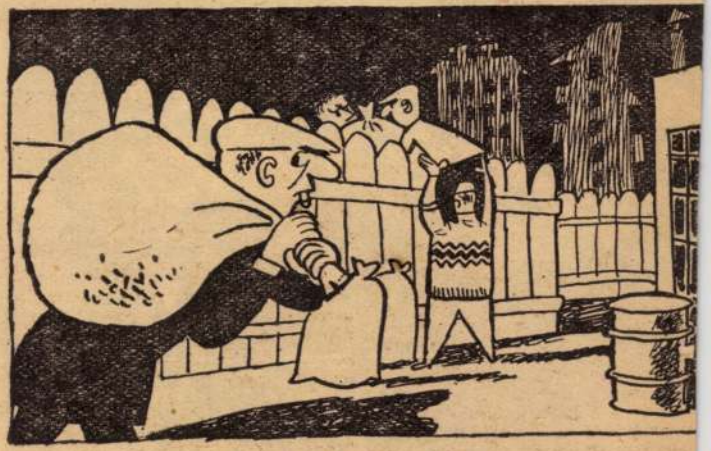

... Csak átdobják a palánkon.

(Mészáros András rajzai.)

A nyugtalanító imperialista

...zarva, hogy az ...lista hatalmak csatlósai-on keresztül még nyíltabban be-vatkoznak a lázadók oldalán. A yugati propaganda egyre na-yobb erőfeszítést tesz, hogy „pol-árháborúnak" kiáltsa ki a szu-átrai harcokat, s nemegyszer lvetődött már a lázadók úgyne-ezett „kormányának" elismerése . Nyilván megfelelő ösztönzésre, napokban a lázadók miniszter-nöke fel is szólította a SEATO gállamait, ismerjék el őket gész Indonézia törvényes kor-ányának. E felhívás elfogadása etén jogilag próbálnák megma-varázni a lázadók nyílt segítését, sakhogy ez igen kockázatos já-k politikailag és katonailag egy-ánt. Ugyanis *az imperialista ha-lmaknak semmi elfogadható in-okuk nincs a kapcsolat megsza-tására a dzsakartai kormány-al. Másrészt a SEATO nyílt be-*

beavatkozás ellenére, a kormány-csapatok sikeresen folytatják elő-nyomulásukat Szumátrán, és hírek szerint rövidesen várható a tá-madók fővárosának kikiáltott Pa-dang visszafoglalása is. A Times című angol lap ezekről a sikerek-ről beszámolva szomorúan álla-pítja meg, hogy *„a lázadók poli-tikai számításai tévesnek bizo-nyultak. Felhívásaik nem jártak hatással, várakozásaik nem tel-jesültek, az egész zendülés nem látszik többnek, mint szumátrai elszakadási kísérletnek, amely nem volt képes a népet tömörí-teni".*

Az indonéz nép tömörül, de a központi kormány oldalán, és támogatja a lázadók elleni erélyes intézkedéseket, s elítéli az imperialista hatalmak terveit, amelyek a független Indonéz Köz-társaság megdöntésére irányulnak.

Kovács István

Szukarno indonéz elnök látogatása egy katonai egységnél.

séért végez.

Kekkonen finn köztársasági el-nök a kérdésekre adott válaszá-ban hangsúlyozta, hogy Finnor-szág külpolitikájának célja a jö-vőben is a szovjet—finn kapcso-latok s a kölcsönös bizalom meg-szilárdítása lesz.

maszkodva, az ellenzék 49 száza-lékával és *a német lakosság 80 százalékával szemben keresztül-vitte azt, hogy Közép-Európa leg-sűrűbben lakott vidéke nem a nemzetközi enyhülés, hanem a tö-mör atomerőd övezetévé válto-zik."*

Iraki csapatok Jordánia felé vonulnak

A kairói rádió pénteken este azt jelentette, hogy iraki csapa-tok vonulnak Jordánia felé.

A rádió híre szerint *jordániai hatóságok kérték, hogy iraki csa-patok segítsenek „hatalmukat megvédelmezni a nép dühe el-len".*

Az Algériai Felszabadítási Front képviselője Pekingben

Peking, március 28. (Új-Kína)

Pénteken repülőgépen Pekingbe érkezett *Ibrahim Ghafa*, az Algé-riai Nemzeti Felszabadítási Front képviselője. Ghafa március 30-án részt vesz az „Algéria napja" al-kalmából rendezendő ünnepsége-ken.

Megalakult az új szudáni kormány

Mint a MEN hírügynökség je-lenti, *Abdullah Khalil* szudáni miniszterelnök, az Umma Párt vezetője csütörtökön megalakítot-ta az új szudáni kormányt. Az előzőhöz hasonlóan ez a kormány is két párt, az Umma Párt és a Demokratikus Néppárt koalíció-jára támaszkodik.

A Japán Szocialista Párt ázsiai atommentes övezetet követel

Az AP jelenti: A Japán Szo-cialista Párt olyan programot fogadott el, amely egy atomfegy-vermentes övezet létrehozását követeli. A program célul tűzi ki:

1. *az ország mozgósítását azel-len, hogy atomfegyvereket vagy atomfegyverekkel felszerelt kül-földi csapatokat vigyenek Japán-ba és a japán védelmi erőket atomfegyverekkel és irányított lövedékekkel lássák el;*

2. *atomfegyvermentes övezet létrehozását Ázsiában;*

3. *atom- és hidrogénrobbantási kísérletek feltétel nélküli és azon-nali felfüggesztését.*

E program elfogadásával egy időben egy nem hivatalos atomel-lenes szervezet javasolta, hogy a genfi nemzetközi tengerjogi érte-kezlet vitassa meg az atomkísér-letek betiltását.

Mészáros András

Népszabadság 1958. márc. 19.
XVI. évf. 66. a.

Egyes kocsmákban...

— Mit csinál maga itt?
— Küzdök az alkoholizmus ellen.

...ülőgépanyahajó érkezett ...ai hadműveleti területre

...dó csapatok nagy része átállt a kormány oldalára

...de hozzátették azt is, hogy „ba-...rátságos" gépek voltak.

A repülőgépanyahajó fedélzetén ...an az amerikai 3. tengerészhad-...osztály első ezredének 800 kato-...ája, akiket Okinava szigetéről ...szállítottak sürgősen az indonéziai ...hadműveleti területre.

A medani rádió jelentése szerint Nasution tábornok ma meglátogatta a várost. Észak-Szumátra tése beszámol arról, hogy az indonéz hadsereg parancsnoksága közleményt adott ki, amely szerint

a közép-szumátrai lázadó csapatok nagy része átállt az indonéz kormány oldalára. Az átállók között vannak a lázadó klikk reguláris csapatai, valamint diákok és egyéb személyek, akiket a lázadók

Mészáros András

Népszabadság

XVI-ezf 65.4.

1958. március 18, kedd

HIREK

ÚJSÁGHIR. A rossz magaviseletű tanulókat másik iskolába helyezik.

Új fiú: — No, mit szóltok a munk[illegible]ódszeremhez?

Pártonkívüli értelmiségiek nagygyűlése Pekingben

(Tudósítónktól.)

Érdekes gyűlés zajlott le vasárnap délután Pekingben, a Mennyei Béke kapuja előtti téren. A Kínai Demokratikus Liga, a Kuomintang forradalmi bizottsága, a Demokratikus Országépítő Szövetség és Kína több más demokratikus pártjának és szövetségének mintegy 10 000 tagja és sok pártonkívüli gyűlt össze, hogy kinyilvánítsa akaratát: a nem kommunista értelmiség minden erejét Kína Kommunista Pártja vezetése alatt a szocializmus építése szolgálatába állítja.

A gyűlésen részt vett a központi kormány három pártonkívüli minisztere, az országos népi gyűlés sok nem kommunista képviselője, a pekingi egyetem rektora és több professzora, ismert tudósok, sok író, több száz művész, orvos, tőkés.

A nagygyűlés határozata állást foglalt a szocialista építés nagy eredménye mellett, majd így folytatja: *Igéretet teszünk, hogy hu-*

ügyének szentelik. Tanulni akarunk a munkásoktól és a parasztoktól, hogy megértsük gondolataikat és érzéseiket, s helyes fogalmunk legyen a fizikai munkáról. Tanulmányozni akarjuk a marxizmus—leninizmust és a Szovjetunió élenjáró tudományát és technikáját.

A nagygyűlés befejeztével a részvevők két hatalmas oszlopban, zászlókkal és transzparensekkel felvonulást rendeztek Peking fő útvonalain.

Fábián Ferenc

Az indonéz lá

Az Indonéz Köztársaság csapatai tervszerűen folytatják tovább hadműveleteiket a lázadók ellen. Jelentések szerint újabb területeket foglaltak

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Mészáros Endre
BUDAPESTI KONZERV

1964 JUL 29.

Kit szeretne MEGISMERNI?

1021

KOMMENTÁR — HUMORRAL

Szenzációs hírt röppentenek az éterbe a rádióállomások, a világlapok szerkesztőségeiben lázas sietséggel boncolgatják a rendkívüli eseményt az arra hivatott kommentátorok. Igyekeznek, hogy még az éjjel működésbe léphessenek a szedőgépek, hogy reggel idejében és részletesen tájékoztassák az újságolvasókat...

Ébredés után kézbe veszem a Népszabadságot — szenzációt ígérő öthasábos cím ragadja meg a figyelmemet és úzi el végképp a reggeli álmosságot. Végigolvasom a tudósítást, tovább lapozok és újabb „kommentárt" találok. Szövege tömör, egyetlen mondat csupán — gyakran annyi sem —, ám most nem az írott szó a lényeg. A „kommentátor" karikaturista — rajzban mond véleményt.

Mészáros Andrásnak hívják. Neve az utóbbi néhány esztendőben vált ismertté. Rajzai elsődlegesen a világpolitika és a közélet eseményeivel, fonákságaival foglalkoznak. Amíg egy hírben más csupán a puszta tényt látja, addig ő észreveszi az ellentmondást, a kigúnyolásra, vagy mosolyra késztető „szatirikus elemet" is. Karikatúráinak többsége jó újságírói jellemző éleslátásra vall.

— Tizennégy éve vagyok a sajtóban, de csak hét esztendeje lettem karikaturista — mondja magyarázatként. — Az első hét évet mint ipari, közgazdasági újságíró töltöttem el a Népszava, majd a Népszabadság szerkesztőségében...

A teljes igazsághoz persze az is hozzátartozik, hogy eredeti szakképzettsége grafikus. Iparművészeti iskolát végzett, majd jóideig plakátokat tervezett, grafikákat készített. Szívesen írt, szerette a riporteréletet — igen sokat tanult is ezekben az években —, de a rajzolásnak nem tudott és nem is akart végleges búcsút inteni. Foglalkozására nézve még újságíró volt, amikor első karikatúrái napvilágot láttak a Népszabadságban, „felfedezték" és rovatot cserélt.

Nemrég a Hírlapkiadó Vállalat páternoszterében találkoztunk, egy fülkében emelkedtünk felfelé. Tusrajzot mutatott, és a karikatúrából értesültem, hogy megszületett az „ürbébi", Tyereskova gyermeke... Hogyan lesz a hírből rajz, gyakran percekkel az esemény megtörténte után? — ez érdekel, erről faggatom.

— Az a jó, ha percekkel a hír vétele után már tudom, mit fogok rajzolni, de sajnos, nem ez a jellemző — feleli. — Vázlatok tömegéből alakul ki a „nyomdakész" karikatúra, nemegyszer megvirrad, mire felkelek a rajzasztal mellől... Ha az idő megengedi, ha nem sürget az aktualitás, van hogy 3—4 napig is gondolkozom egy-egy ötleten, rajzos összeállításon, a vasárnapi heti kommentáron.

Legismertebb figurája Csutak kartárs, a derék, becsületes kispolgár, aki mindig jót akart és állandóan pórul járt. Hétről hétre megjelent a Népszabadság hasábjain — ám mostanában nélkülözzük. Mint minden sorozatnak, Csutaknak is letelt az ideje, lehet, hogy néha-néha hallhatunk róla — egyelőre nem jelentkezik.

— Nagyon szerettem Csutakot, sok kedves emlék fűz hozzá. Nemcsak én tréfálkoztam vele, ő is megtréfált néha engem... Az első hónapokban, amikor Csutak figurája rendszeressé és megszokottá vált, tiltakozó levelek tucatjai érkeztek, telefonon hívtak és kértek a „valódi" Csutakok, hogy hagyjam abba a sorozatot vagy kereszteljem át más névre a köpcös öregurat. Megelégelték, hogy az ostor vége rajtuk csattanjon, hogy az általam kitalált ballépésekért a névrokonokat gúnyolják. A szerkesztő bizottság egyik ülésén megemlítettem ezt... Néhány nap múlva hívattak a titkárságra, fontos ügyben keresett egy férfi. Alacsony, kopasz, drótkeretes szemüveget viselő, bajúszos emberke volt, menten csapkodni kezdte az asztalt. „Csutak Károly vagyok" — kiáltotta —, „nem tűröm tovább, hogy a gyermekeimet még a tanárok is Csutak kartársként hívják ki felelni! Ha nem változtatja meg a rajznak a nevét, a bírósághoz fordulok, becsületsértésért beperelem! Majd a bíróság megmutatja magának, hogy jogállamban élünk, ahol nem lehet az embereket nevetségessé tenni!..." Kiabált, csapkodott, a zakómnál fogva rázott. Döbbenten néztem, nem tudtam szóhoz jutni. Megvallom őszintén, bolondnak gondoltam az öreget, a titkárságon tartózkodó kollégák kuncogtak — alighanem ők is így vélekedtek... Csutak úr elviharzott, vártam a fejleményeket. Egyik délelőtt, amikor átmentem a nyomdán, az egyik sarokban ott láttam haragos ismerősömet. Kiderült, tréfa volt az egész, újságíró kollégáim beszélték rá a rajzbeli Csutakhoz hasonlító idős szedőt, hogy „játssza el" Csutak kartárs szerepét... Ugratás volt csupán...

Az ismertebb politikusok jellegzetes vonásait is pillanatok alatt papírra veti, míg ha könnyebb humorra vágyik, kellemes és hálás témához nyúl — szép nőket rajzol, bikiniben, vagy ha a vicc úgy kívánja, Éva-kosztümben is. Mindenben a vidámságot, a humort keresi, de az olcsó, elcsépelt ötleteket nem szereti. Hajótöröttet és hasonló tartalmú karikatúrákat soha nem rajzol, célja, hogy rajzainak mondanivalója legyen mély, emberi, sokrétű. Valamilyen életérzést akar visszaadni, a társadalomra jellemző mondanivalót tükrözni.

Vidám embernek és politikus embernak tartják. Ezt a kettősséget bizonyította könyve, a Mikes Györggyel közösen összeállított „Hogy mik vannak?!" is.

Asztalán kivágott cikk, a gyógyszerellátásról szól. Lehet, hogy ennek nyomán születik az új Mészáros-karikatúra? Kíváncsian várom, mit fog erről rajzolni...

Földes Tamás

Mi a feltétele csereforgalmában való részvételnek?

Csak ez a típus vehet részt a csereforgalomban. A magánrakodólap is szabvány szerint készül, és ezekből öt fajtát ismer el a MÁV.

A csereforgalom darabáru és kocsirakományú küldemény lehet. Darabáru küldemény csak a rendeletben felsorolt 18 állomásra szállítható. Kocsirakományú küldeményre korlátozás nincs. Aki a csereforgalomban részt kíván venni, annak a vasúttal megállapodást kell kötnie. A megállapodást a feladási állomás szerinti illetékes vasútigazgatóság III. forgalmi- és kereskedelmi osztályon kell kötni.

Két érdekessége a rendeletnek: Egyrészt csak a belföldi forgalom szabályozására szorítkozik. Így a csererakodólapos export-szállítások kérdését még nem oldották meg, annak ellenére, hogy az SZMGSZ 10. melléklete már elvileg a rakodólapos szállításokra a szocialista államok viszonylatában rendelkezik. (Ez még nem csereforgalom!)

Másrészt a külföldi gyakorlattal ellentétben a MÁV a megállapodás során csak azt köti ki, hogy a fuvarozó

négy napi rakodólapkészlettel

rendelkezzék, és nem kér hozzájárulást a vasúti rakodólap készlethez. Négy napi készlettel máris majdnem minden konzervgyárunk rendelkezik, így a csatlakozásnak semmi akadálya nincs.

A konzervgyárak vezetőinek figyelmét kívántuk felhívni, hogy ahol szükséges, éljenek a lehetőséggel és hivatalosan is rendezzék a vasúttal a csereforgalomban való részvétel feltételeit — mondotta befejezésül a kutatóintézet tudományos munkatársa.

D. J.

Mi történik itt?

„Egyik konzervgyárunkba megérkezett az első barackszállítmány...” címmel lehetne közölni ezt a fényképet és olyan magyarázattal is ellátni, hogy: „...a vállalat dolgozói azonnal megkezdték a barack válogatását, magozását, feldolgozását”. Ezzel a címmel, magyarázó szöveggel, a kép megszokottá, természetessé és talán egy kicsit érdektelenné is válna, arról nem is beszélve, hogy alaposan meghamisítanánk a fényképen rögzített valóságot.

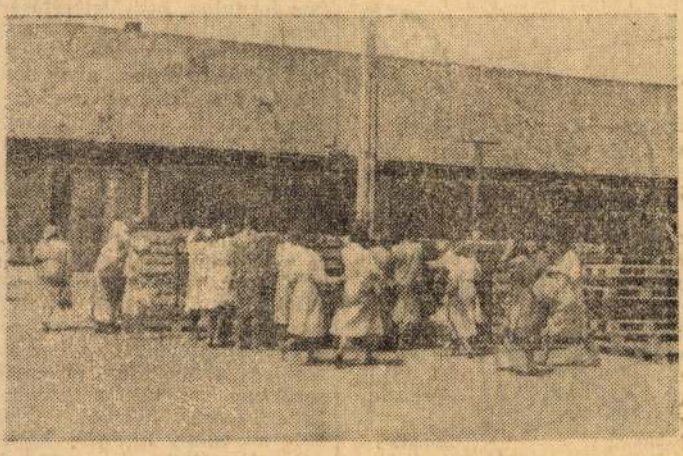

Mert a valóság az, hogy a szállítmány híre — a legfejlettebb híradástechnikai eszközök alkalmazása nélkül — szinte pillanatok alatt a gyár egész területén elterjedt és nemcsak a közeli, hanem távolabbi üzemrészekben dolgozók is siettek, rohantak a barackot válogatni, magozni és elfogyasztani...

Ha az „enyém” és „miénk” fogalmának különbségéről beszélünk, a túlzott szájfogyasztás okozta problémákat is figyelembe kell vennünk, már csak azért is, mert ezek gátolják a munkafegyelem kialakulását, megszilárdítását, a termelés önköltségének csökkentését.

Nem véletlen, hogy egy-egy gyümölcsféle, mint pl. az eper feldolgozásának önköltségét aránytalanul magas szinten tartja a szájfogyasztásból eredő súlyhiány. Az sem véletlen, hogy illetékes konzervgyárunkban a tejfölös készételek gyártásának időszakában, szinte szembetűnően emelkedik a tejfölt reggelizők, uzsonnázók száma, hogy húsüzemeink ilyen irányú tapasztalatait már ne is említsem.

A túlzott szájfogyasztás lehetőségei, feltételei helyenként szinte biztosítottak, hallgatólagosan elismertek, több évtizedes gyakorlatra, kialakult szokásjogra hivatkozva.

Helyenként különböző elméletek is igazolják a gyakorlatot. „Nyomtató lónak nem lehet a száját bekötni...” — mondják, vallják, igazolják és eleve elhárítanak minden a túlzott szájfogyasztás korlátozására, csökkentésére irányuló törekvést, kezdeményezést.

Kétségtelen, hogy nem éppen népszerű feladat az „enyém” és „miénk” értelemzavaró tényezőit ilyen vonatkozásban is rendezni, tisztázni.

Esetleg ez a meggondolás késztette a szóban forgó „egyik” konzervgyárunk vezetőjét annak kifejtésére, hogy ne használjuk fel a fényképet propaganda célokra, mert az [illegible] a gyár hírnevének

---

helyes voltára, hogy bár tavaly felmérés volt a Szegedi Konzervgyárban, az értékesítésig nem jutottak el. Ebben az esztendőben már hozzáláttak az értékesítéshez, de még így is, az ilyen készleteik egy részéért 9 százalékos büntetőkamatot fizet a gyár.

A feladattal most már jól haladnak és a csökkenés állandó. A tavalyról megmaradt listával együtt az elfekvő készlet értéke az első félévben 3 millió 600 ezer forint volt. Az első félévi eredmények alapján az az összeg, amely után 9 százalékos büntetőkamatot fizettek: 72 százalékkal, amely után 6 százalékos büntetőkamatot fizettek

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG
1969 OKT 19

1021

MÁTÉ GYÖRGY:

KÖZÉPKORI ESETEK

A bátlen vitéz

Rüdiger, a zsoldosok vitéz kapitánya, megállt Nádasdi grófi előtt. A vérmes főúr jó emberismerő volt; azonnal látta, hogy a sok viharl látott hadfinak panasza van. Így is volt.

A kapitány mindenekelőtt keveselte a zsoldot. Számtalan példával bizonyította, hogy ilyen pocsék fizetéssel sehol nem sértik meg a katonákat. Még a szomszéd birtok ura, Csák is ötven dénárral többet ad fegyvereseinek, pedig őt fukarságáról messze vidéken ismerik.

Ezután rátért az elszállásolás silányságára, a koszt rossz minőségére, a fegyverzet elavultságára. Ez utóbbi életveszély az egész személyi állományra. Hiszen a szomszéd, Csák éppen most szerzett be új dárdát, pajzsot bajvívóinak; a Nádasdi-bandériumok ócskavasai úgy törnek össze e korszerű fegyverek csapásai alatt, mint a nádszál, ha tulokcsorda gázol át rajta (Rüdiger másodállásban regősdalnok is volt, a harcok szünetében mindenkori munkaadójának dicső tetteiről énekelt; innen a költői kép).

Nádasdi gróf nem hallgatta tovább a marcona hadfi sirámait. Felkelt, agyba-főbe verte a hatalmas erejű férfit, aki meglepő nyugalommal tűrte a cingár földesúr ütlegeit...

Másnap jelentették a grófnak, hogy Rüdiger kapitány, legényeivel együtt az éjszaka elhagyta a kastély melletti istállót, szálláshelyét. A felderítők arról is beszámoltak, hogy elszegődtek a szomszédos földesúrhoz, Csákhoz, aki zsoldoshiányban szenvedett és csábította magához az elégedetleneket.

Nádasd ura elkeseredetten mondotta: „Megkaptak mindent, ami szem-száj ingere. A tenyeremen hordtam ezt a szemét Rüdigert. És íme, ez a hála."

TUDÓS HISTÓRIÁK

ROBERT VILHELM BUNSEN
(1811—1899)

A német kémikus egy napon Heidelbergben nagyobb társaságban volt. Itt egy hölgy a kémikust összetévesztette Karl Bunsen báró (1791—1860) német államférfiúval, így kedveskedett neki:

— Még nem fejezte be Isten a történelemben című munkáját?

— Nem, kedves asszonyom — felelte a tudós. — Korai halálom megakadályozott benne.

KARL GUSTAV JACOBI
(1804—1851)

A világhírű német matematikusnak, akit Friedrich Gauss, a matematikafejedelem után az első hely illet meg a tudomány történetében, egyik fivére: Moritz kiváló fizikus volt. A fizikus nevét is széles körökben ismerték, sőt igen sok helyen jobban, mint a világhírű matematikusét. A tudós matematikus egy alkalommal Itáliában utazgatott és mint a königsbergi egyetem tanára, meglátogatta az egyetemi városokat és kereste az alkalmat, hogy a tudóskollégákkal megismerkedjék.

Egyik városban az egyetem rektora, ki fizikus volt, azt kérdezte a matematikustól:

— Ön talán fivére a híres Jacobinak?

Mire a matematikus szellemes szerénytelenséggel így válaszolt:

— Ó, nem; a fivérem az.

Mészáros A.

VILÁGTÖRTÉNELMÉBŐL

X. 12–X. 18.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: AVAR JÁNOS

A hét külpolitikai eseményei közü kiemelkedőnek tartottuk azokat, ame lyek a *vietnami válság* és az *európa biztonság* problémaköréhez kapcsolód nak. A vietnami háborúval kapcsolato legfontosabb fejlemény a szerdai

tiltakozási nap

az Egyesült Államokban. Amint arró washingtoni tudósítónk a hét folyamá részletesen beszámolt, a *„reménysé szerdáján"* valóban *méreteiben* és társa

Nixon „foko

dalmi *szélességében* példátlan megmoz dulássorozat zajlott le; az amerikaia *millióí* tiltakoztak a háború folytatás ellen, és jóformán a nagy ország vala mennyi központja impozáns megmozdu lások színhelye volt.

Azonban a tiltakozási nap igazi jelen tősége talán nem is a megmozdulások méreteiben van, hanem abban a tény ben, hogy a hivatalos Amerikának a legkoncentráltabb erőfeszítéssel sem si került az akciót politikailag és propa gandaszempontból elszigetelnie, a diák tüntetés csírájából országossá vált *Ellenben a vietnami háború története ben páratlan módon szigetelődött el ma ga a kormányzat.* Nem csupán *promi nens polgári politikusok* vállaltak nyíl tan közösséget a tiltakozókkal s tették ezáltal „szalonképessé" a korábban any nyit — képletesen és valóságosan is — ütlegelt béketüntetőket, hanem vissz hangtalan maradt a *Nixon-kormány* mindenfajta elriasztó, leszerelő, de még könyörgő manővere is.

Eredetileg a *moratóriumot,* vagyis a tiltakozások felfüggesztését a Nixon kormány kérte, további *türelmet* tehát — a „megoldás" keresésére. S a mora tóriumot éppen ezért tették cégérükké a tüntetők, az *M-nap,* tehát a morató rium napja a háború *folytatásának ti lalmát* követelte. A folyton csak türelem re biztatott közvélemény meghökken tően hatásosan, amint a *New York Ti mes* írja: *„példa nélkül álló koordinált ságban"* fejezte ki *türelmetlenségét.* S nem csupán az amerikai egyetemek elő adótermei ürültek ki, hanem meglep pően nagy volt azok száma, akik a hi vatalokból mentek a gyűlésekre, s a megtelt utcák felett országszerte szól tak, a háború mind nagyobb szám amerikai halottjáról az egyházközségek *„megemlékezési harangjai".* Ha tehá akadt volna is bárki a Fehér Házban aki megelőzőleg lebecsülte vagy korlá tozottnak hitte az M-nap hatását, alig hanem felmérte már azóta, hogy mek kora jelentősége van — a részvevők természetesen különböző indítékaitól motívumaitól függetlenül — a megmoz dulások *átfogó* voltának. S a mostan már jelezte a kétnaposra tervezett *no vemberi* tiltakozás várható méretét.

A Nixon-kormány váltig hangoztatja hogy nem hagyja magát befolyásoltatni a tiltakozásoktól; de ha egyszer immár az *amerikai sajtó nagy részében* sem minősülhetnek a háború ellen tiltako zók „nemzetellenesnek", akkortól a háború maga válik — a már eddig is *ki látástalannak* ítéltből — hovatovább nemzetellenessé. Voltaképpen a türe lemre apelláló taktikázásával maga a kormányzat sodorta önnönmagát abba

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR IFJUSÁG

1969 NOV 28

Mészáros
András 1021

Egy? Három!

PORTRÉ

Nem egy, hanem három magyar siker született a moszkvai nemzetközi karikatúra-kiállításon. Mészáros András kívül, aki Arany Békedíjat kapott munkásságáért, két fiatal művész is kiérdemelte a zsüri elismerését. Dallos Jenő „Portré"-ja második, Brenner György „Noé bárkája" című karikatúrája pedig harmadik díjat nyert. A tárlaton 200 művész 500 rajzát mutatták be. Gratulálunk!

LBÉRELLI
ZÖVÖSZÉK

e jó a művész az iparban?

gimnázium első osztályában, körülbelül a harmadik ar órán kapta a Cselebi nevet. Becsülettel viselte az égiig, a tanár úr felszólítására „Na, Cselebi fiam, hozd vackaidat!", nem minden izgalom nélkül lépdelt a ka- elé, és vallott irodalmunk, valamint nyelvtanunk szép- ől. Ettől eltekintve a Cselebi név nem bizonyult ta'álóHiányos forrásmunkáimban sehol sem találtam utalást hogy a név eredeti tulajdonosa valaha is foglalkozott textiltervezéssel, és e kései utódot végképp nem vonzzák bi egykori foglalatosságai.

sikerült becenév után forgyelmünket immár arra a ogy Cselebi, alias Kovács arművészeti főiskolát végtervező. Az „iparművészeti [illegible] szakma közeli körökben zerű történetek elmondátet. Például azokról, akik a szakmát. Számuk évfont és csoportonként változ- ak általános iskolai rajzta-

reskedelembe kerülő munkáknál fele-fele az arány. Hogy miből menynyit rendelnek és adnak el, az más kérdés.

— Azaz, ami neked tetszik, nem feltétlenül tetszik a vásárlóknak.

— Elvileg igazad lehet. A gyakorlat azonban nem ad módot a próbatételre. Lakástextilből minden mennyiség elfogy. A vadonatúj mintázat éppen úgy, mint az agyonismételtek. Ózike a fák [illegible]

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1969 NOV 11

1021

MÁTÉ GYÖRGY:

KÖZÉPKORI ESETEK

A Vidám Szaracén

Mészáros A.

Báthor, a Szent Sír lovagja meztelen kardjával rohant a szaracénra. Csapásai alatt rendre hullott a pogány. Akik Báthor közelében állottak, látták, hogy szeméből szikrázik a szent tűz. A halottak halomban feküdtek körülötte, de ő nem pihent meg egy pillanatra sem. Akik a közelében állottak, látták, hogy szemét már a közeli Szent Sírhoz vezető útra veti.

Ekkor egy óriás szaracén koponyáján kettétörött a nemes damaszkuszi penge. Báthor, a Szent Sír lovagja ekkor rávetette magát a hatalmas termetű hitetlenre. Akik a közelében állottak, látták, hogy annak övéhez kap. A szaracén ott hordta buzogányát. Báthor megragadta az iszonyatos fegyvert és azontúl azzal aprította a Szent Sír védelmére kirendelt bitorlók siserehadát. A nap is előbújt a fellegek közül, hogy lássa a csodát. Sugara csillogva tört meg a hős sisakrostélyán; íme: csoda történt. A szaracénok égi jelnek tekintették a hirtelen jött fénynyalábot. Nosza, hanyatt-homlok menekültek. Útközben nem egy megbotlott társai holttestében, felborult és halálnak halálával halt.

Báthor előtt szabad volt az út. Akik a közelében állottak, látták, hogy tekintete most már a felhők közé hatol, mintegy jelentve az Egek Urának: íme, a Szent Sír lovagja célhoz ért.

Mindenütt megkondultak a harangok. Kongásuk betöltötte a levegőeget. A napkorong most már teljes fényében ragyogott. Mesés diadalra vetette tekintetét: a pogány elpusztult, az igaz győzött. Báthor közelített a Szent Kapuhoz. Akik a közelében állottak, észrevették, hogy sok sebet kapott ő is.

„Mit kívánsz még, ó lovag — kérdezték, akik a közelében állottak —, ki elérted, amiért három évszázad hitvédő bajnokai hiába hullatták a mások vérét? E perctől milliók zarándokolnak majd ide; dicsőség neked érte, ó lovag! Amott a Szent Sír, vedd hát birtokodba!"

„Nem érdekel — mondotta a Szent Sír lovagja. — Azt nézem, hol nyithatnám itt meg kizárólagos jogú kegyszer- és ereklyeboltomat, a Vidám Szaracénhoz."

kago"-nak nevezte e települést a h
szas évek végén, amikor itt járt, s nyi
vánvalóan a fejlődés, a gyors üten
változás légkörére gondolt.

Találkoztam egy novoszibirszki orvo
sal, *Takács Gábornak* hívják, azaz Ga
riel Takacsnak. (A telefonkönyvben f
deztem fel a nevet, mert ez is a nov
szibirszki meglepetések közé tartozi
var. telefonkönyv.) Takács elmesélt
hogy édesapja, a magyar hadifogoly m
ként keveredett ide, az akkori Nov
nyikolajevszkbe, ahol akkor az Ob haj
állomása és a transzszibériai vasút meg
állója, a vasúti híd körül álló faháza
alkották a várost. Elmentem a múzeum
ba: jurtákat láttam, nyenyec, mar
hanti népviseleteket, vasúti szerszámo
kat, cári rendeleteket és bankókat.
legjobb esetben is száz év, s nem töb
idő tárgyi emlékeit. Mi lehetett koráb
ban? Tajga, árvizek, néhány telepes fa
lu. Nem, Novoszibirszknek igazán nin
csenek műemlékei.

Novoszibirszknek azonban van jele
ne és van jövője. Ez a város — hallat
lanul aktuális téma. Nemcsak a tudó
sok városa miatt, ahol a magfizikai ku
tatóintézet, a szociológiai kutatócsoport
a maya nyelv titkait számítógépekke
megfejtő nyelvészek, Kolmogorovél
vagy a világhírű matematikai-fizikai is
kola köré csoportosult tízezer tudomá
nyos munkás valóban *„Oroszország jö
vőjét"* jelenti — amiként az akadémia
telep bejáratánál egy felirat hirdeti Lo
monoszov réges-régi tételét. Novoszi
birszkbe nem kíváncsi turisták utaznak
hiszen az Ob hatalmas víztárolóján kí
vül (melynek felülete többszöröse a Ba
latonénak) — látványosság alig akad er
re. Novoszibirszk azonban aktuális min
denki számára, akit komolyan izgat a
Szovjetunió fejlődése, ennek a roppant
ütemű változásnak a *tartaléka*. Tehát a
politikusokra, tudósokra, a szocializmus
híveire és ellenségeire számíthat e té
ma. És utaznak is szorgalmasan, a
Morszkoj proszpekten, a Tudósok Háza
ban amerikaiak és mongolok, magya
rok és lengyelek, csehek és franciák ad
nak találkozót egymásnak, a novoszi
birszki tv-híradóban nem múlhat el
egyetlen este sem, hogy külföldi ven
dégnek ne adnák meg a szót, meg a
szállodák is, a *Zolotaja Dolina*, a *Cent
ralnaja*, a *Novoszibirszk*, a *Szibir* s a
többi is idegenekkel van tele, bár őszin
tén megvallva: a nem orosz nyelvek
kavalkádjában nehezen különböztethe
tők meg a külföldiek, illetve a szovjet
unióbeli más népek fiai. Mint ahogyan
a két repülőtéren, a városin és a tolma
csevein is kazah és grúz, finn és orosz
arcok jönnek szembe, jeléül *e város in
ternacionális érdekeltségeinek.*

Ebbe az áramkörbe azonnal és aka
ratlanul is belekeveredik a látogató
Már Moszkvában megkezdődött a baráti
„összeesküvés", mikor kiderült, hogy No
voszibirszkbe szeretnék utazni. Azt ta
nácsolták, forduljak *Szergej Zaliginhoz*
Az Irtis partján és a *Sósvölgy* című re-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG
Budapest

1021

1969. november 30, vasárnap

Mészáros A.

HÁMOS GYÖRGY:

Néhány gondolat a baromfiról

A világ fejlődését, s benne hazánkét is, úgy mérhetjük a legpontosabban, ha vizsgálódásainkat a múltban kezdjük, s a jövőben fejezzük be. Hol tartottunk még nemrég, s hová jutunk nemsokára? Öröm és büszkeség keveredik bennem, ha ilyesmiről olvashatok. Most is keveredik bennem e kettő, kedvelt lapom lelkes riportját olvasva. Az írás így kezdődik: „Valamikor ünnepi ebédnek számított az Újházi tyúkleves, a paprikás csirke, a kacsapecsenye." A Baromfiipari Országos Vállalat vezérigazgatójával készített interjú kezdődik ezzel a szívszorongató visszaemlékezéssel. De hagyjuk a keserű emlékeket, hiszen ma már „a háziasszonyok konyhakész állapotban vásárolhatják a csirkét, kacsát, tyúkot, libát".

Félő, hogy az olvasó arra gondol: az ilyen módon megvásárolt baromfiak azért vesztették el ünnepi jellegüket, mert nem olyan ínycsiklandozó pecsenyék, mint elevenen vásárolt őseik. A vezérigazgató azonban nem gondolhatott erre; sokkal lelkesebb híve a baromfitenyésztésnek. S ekképp világítja meg hazánk örvendetesen megváltozott nemzetközi rangját. „A baromfihús-fogyasztásban — nyilatkozik a vezérigazgató — megelőztük Nyugat-Németországot, Olaszországot és Svájcot. Csak az Amerikai Egyesült Államokban és Kanadában esznek több baromfihúst, mint nálunk." Tetszenek érteni? Megelőztük tehát, többek között, Angliát, a Szovjetuniót és Franciaországot is. Szívdobogást kapok a gondolatra, ha valamivel több csirkét eszünk majd — a cikk utal is ilyen lehetőségre —, elsők lehetünk az egész világon. Mégsem szeretném, ha elbizakodottságunkban csökkentenénk az evés tempóját. Amerika erős ország. Ha Nixon észreveszi, hogy közeledünk az ő baromfifogyasztásukhoz, televíziós beszédben figyelmeztetheti a népet: egyen több combot, mellett, püspökfalatot, ha nem akarja, hogy megelőzzék a magyarok.

A világért sem szeretném csökkenteni a nemzeti büszkeséget, mely a vezérigazgató szavai nyomán valamennyiünket eltöltött: mégis gondolkodni kellene jelette, miben rejlik sikerünk oka. Ha csupán arról volna szó, hogy mi jobban szeretjük a csirkét, mint a svájciak: a vezérigazgató nem hangsúlyozta volna, hogy megelőztük Svájcot. Elvégre a svájciak azt válaszolhatnák erre, ők viszont megelőztek bennünket sajtevésben. S ki tudná eldönteni, melyik nép előbbre való: amelyik több sajtot eszik vagy amelyik több csirkét? A nyilatkozó tehát csak a jólétre, az életszínvonalra gondolhatott. (Ha nem így lenne: a pápuák már a múlt században eldicsekedhettek volna vele, hogy egész Európát megelőzték az emberfogyasztásban.) A verseny tehát csak akkor reális, ha biztosan tudjuk, hogy a svájciak éppen úgy kedvelik a baromfit, mint a magyarok: nekik mégis kevesebb jut belőle. Pénzen ez nem múlhat, a svájciak elég jómódúak, telik nekik csibére.

Ahogy kiveszem a cikkből, mi hál' istennek, nagyon sok baromfit exportálunk. Bár mostanában — mint olvasom — kevesebbet, hogy kielégíthessük a hazai szükségletet. Valószínűleg Svájcnak — és a többi országnak, melyet baromfievésben megelőztünk — azért jut kevesebb csirke, mert mi esszük meg őket itthon. Így könnyű győzni. Viszont, ha dicsőség — amint a nyilatkozat sejteti — baromfievésben megelőzni, mondjuk, Angliát: akkor a sok pulyka, amit karácsonyra eladunk az angoloknak, veszélyeztetheti előkelő helyezésünket, s így történelmileg hátrányos helyzetbe juttathat bennünket. Azt mondom, ne hagyjuk magunkat; ne legyen szalmaláng a mi mindenkit lehengerlő baromfifogyasztásunk. Egyelőre nem aggódom. „A baromfihús népszerűsége növekszik" — olvasom elégedetten. Én bízom a mi baromfievőink kitartásában. Annál is inkább, mert mint kiderül, „a sertéshúsellátás gondjai is növelték a baromfi iránti keresletet". Nem szeretnék ünneprontó lenni; csak úgy felmerül bennem a gondolat: ha mi azért eszünk több baromfihúst, mert kevés a disznóhús, vetélytársaink pedig azért esznek kevesebb baromfihúst, mert több a disznóhús: nem kellene ennyire felcsigázni nemzeti önérzetünket.

A nyilatkozat bepillantást enged a jövőbe, sőt a távolabbi jövőbe is. Mindig megrendülök, ha a viszonylag közeli jövőt biztos, éles körvonalakkal felrajzolják elém. Izgalom fog el, hogy már két évtizeden belül is micsoda csodák várományosai vagyunk. Viszont szomorúság tölt el a gondolatra: bármilyen közeli is ez a jövő, ahhoz mégsem elég közeli, hogy megérhessem. Még nem olvastam el részletesen, csak értesültem róla, hogy a Tudományos Akadémia bevonásával távlati tudományos kutatási tervet készítünk 1985-ig bezárólag. Bámulatos dolgokat valósíthat meg ez a terv — gondolom örömmel is, lehangoltan is. S ugyanígy vagyok azzal is, hogy 1985-ben már mindenki kaphat új szívet, megbízható műanyagból. 1985-ben — pontos tervek vannak róla — mesterséges űrkisvárosok keringnek majd a világűrben, s esetleg ember járkál a Marson, a Venuson. S végül — amint e cikkből megtudtam: „1985-ig évi húsz kilóra növekszik hazánkban az egy főre jutó baromfihús-fogyasztás." Itt maga a tervezés is ámulattal tölt el. Hiszen az egy főre jutó húsz kilót csak úgy lehet betervezni, ha összehangolják a családtervezéssel, a népszaporulattal, az építkezéssel. S ha biztosak lehetnek abban, hogy tizenöt év múlva sem lesz elegendő disznóhús. Ha mindezt sikerül megvalósítani: mérget vehetünk rá, hogy e kicsi, ám törekvő országban 1985-ben minden ember évenként húsz kiló baromfihúst ehet egymaga. (Kevesebb mint hat dekát naponta.) De hol leszek én már akkor! Csak egy dolog vigasztal: nem szeretem a csirkét.

10 százalékkal olcsóbb a gyermekcipő a Centrum Áruházakban

A Centrum Áruház Vállalat, mint ismeretes, december 24-ig valamennyi áruházában *10 százalékos kedvezménnyel* hoz forgalomba mindenféle harisnyát, zoknit, és néhány áruház kivételével — játékot.

Karácsonyi forgalmának növelése érdekében hétfőtől *újabb akciót* indít a Centrum: az ország valamennyi állami áruházában *10 százalékkal olcsóbban kerülnek forgalomba a gyermekcipők.* Ez a kedvezmény tulajdonképpen árleszállítás, mert nemcsak karácsonyig érvényes, hanem *folyamatos.*

*

A Centrum próbálkozásai nem nyerték el egyértelműen mindenkinek a tetszését, bár természetesen ez esetben nem vásárlókról van szó. Néhány kiskereskedelmi vállalat részéről — bár nem hivatalosan — még *a tisztességtelen verseny vádja is felmerült.* Ezzel kapcsolatban *Keserű Jánosné* belkereskedelmi miniszterhelyettes a többi között a következőket mondta az MTI munkatársának:

— Nem tartom tisztességtelen versenynek a Centrum Áruház eljárását; sőt a kereskedelemben szükséges és alakuló verseny formájának tekintem. Örvendetes, hogy nemcsak emelkedések, hanem csökkenések is mutatkoznak már a vállalatok árpolitikájának érvényesülésében. A Centrum Vállalat döntése a gyermekcipőárak csökkentésére talán az első olyan eredmény a kereskedelemben, amely igazolja, hogy *a versenynek ármérséklő hatása is van.* Amennyiben egy vállalat a közvetlen beszerzéseiből vagy más egyéb módon elért nyereséget a fogyasztói árban ily módon érvényesíti, az csak helyeselhető, mert jól jár vele a vásárló. Az árcsökkentésről döntő vállalatoknak természetesen alaposan, megfontoltan kell eljárniuk, gondoskodniuk kell megfelelő árualapról.

JÁTÉKSZÍN 69:

Miskolc új színháza

Színházat avattak és új darabot mutattak be november 28-án este Miskolcon. Az új színház, a *Játékszín 69,* a miskolci Nemzeti Színház kisszínpada, mindössze 60 férőhellyel. A sajtóbemutatón *Krzysztof Choinski* lengyel szerző *Riadó* című antifasiszta drámáját játszották három szereplővel. (A főszerepet *Upor Péter,* a két női szerepet *Balogh Zsuzsa* és *Zoltán Sára* játszotta.)

A *Játékszín 69* a miskolci Nemzeti Színház vezetőségének kezdeményezésére jött létre, hogy a színművészet intim eszközeivel igyekezzenek növelni a színház és a dráma hozzáértő barátainak körét. A *Játékszín 69* tervezője, *Suki Antal* díszlettervező, művészi sikerrel hangolta össze a kisszínpadot és a kicsiny nézőteret, ahol az akusztika kitűnő, a színházi illúzió szinte teljes, a közönség csaknem együtt lélegzik a színművészekkel.

A *Játékszín 69* nem külön beruházásként készült, hanem a miskolci Nemzeti Színház régi balett-termeit alakították át kisszínpaddá, nem nagyobb költséggel, mint amit egy nagyszínpadi produkció igényelt volna. Az új színház a művészek és a közönség közös nyeresége, s remélhető, hogy Miskolc egyik kulturális értéke és érdekessége lesz.

Sz. E.

Elrendelték a közúti hóügyeletet

Intézkedések az utak és vasutak védelmére

A szombati első itthoni havazás igazolja a közlekedés — az utak és a vasutak — gazdáinak előrelátását; november végére minden előkészület megtörtént a jelzések szerint keménynek ígérkező tél támadásainak elhárítására, a biztonságos közlekedésre.

A Közlekedés- és Postaügyi Minisztériumnak országosan mintegy 30 000 kilométeres úthálózatról kell gondoskodnia. A megyei jelentések szerint a közúti igazgatóságok műszaki felkészültsége, technikai eszközállománya tavaly óta jelentősen javult. Az ország nyolc legveszélyeztetettebb megyéjében *mintegy ötszáz hóeke és hómaró áll készenlétben.* A főútvonalakon, a nagyobb közúti csomópontokon, a kanyarokkal, emelkedőkkel teli utakon egyebek között 316 homok- és sószóró gép áll munkába, amint szükség lesz rá. A síkosság elleni védekezésre a KPM 36 000 tonna sóról és több mint 160 000 tonna homokról, salakról gondoskodott.

A MÁV pályafenntartó szolgálata ugyancsak felkészült arra, hogy sikerrel vegye fel a harcot a vasút legádázabb téli ellensége, a hófúvás és a fagy ellen. A vasútvonalak mentén több mint 250 kilométernyi veszélyeztetett szakaszon már elhelyezték *a hófogó rácsokat.*

A vasút a hagyományos eszközökön kívül modernebb módszerekkel, *termikus* és *kémiai* úton is védekezik a hó, a jegesedés ellen. *Budapestet* két legnagyobb teherpályaudvarán, a *Ferencvárosin* és a *Rákosrendezőin,* vidéken egyebek közt *Záhonyban* és *Miskolcon* egy-egy nagy teljesítményű, *Kelenföldön* pedig kisebb hőlégfúvásos hó- és jégolvasztó berendezés segíti a téli forgalom biztosítását. A Ferencvárosi és a *Keleti pályaudvar* rendezőjén a váltókat elektromos fűtéssel látták el. A tavaly 15 önműködő biztosítóberendezéssel fölszerelt nagy állomáson 1049 váltót óvtak a hótól és jégtől *etilén-glikol* vegyszer permetezésével; az idén több mint 6500-ra növelték az ily módon védett váltók számát.

A legfrissebb jelentések szerint a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium — tekintettel az időjárásra és a meteorológia jelzéseire — *az állandó hóügyeletet, a jelentőszolgálatot már elrendelte.* A vasútnál erre egyelőre még nem volt szükség.

apadékos idő

vember 29. 13 óra

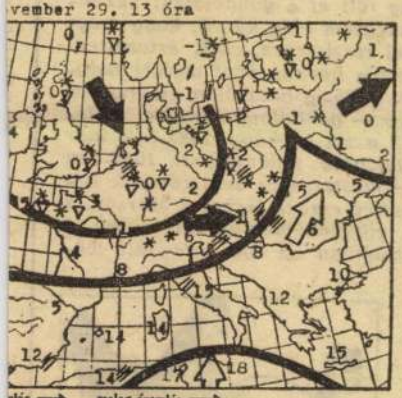

nás ⟹ meleg áramlás ⟸
a hideg és a meleg levegő választóvonala (front)
* hó, = köd, V záport, K zivatar

bat délre túljutott Párizs—Drezda vonalán és erős északnyugati széllel, hózáporok kíséretében folytatja útját délkelet felé.

Várható időjárás ma estig:

Erősen felhős idő, sokfelé esővel, havas esővel, havazással, időnként megerősödő nyugati, északnyugati szél. Várható legmagasabb hőmérséklet plusz 1—plusz 6 fok között, északnyugaton kevéssel 0 fok alatt.

A Duna vízállása szombaton Budapestnél 159 centiméter volt.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 438-068, 337-748, 340-776

NÉPSZABADSÁG
Budapest
1970 JAN 11

1021

MÁTÉ GYÖRGY:

KÖZÉPKORI ESETEK

A hajlékony remete

Mészáros A.

Makar ott élt a vár közelében, fent a fekete barlangok egyikében, amelyről azt tartották, valaha tűzokádó sárkánynak adott szállást. Nem volt valami kényelmes hely, főként télvíz idején nem. A vár lakói szentnek tartották, a környék asszonyai meg egyenesen imádták.

Fő vonzereje szemmel látható gyengesége volt. De nem kevesebb hatást ért el dörgő szavával, amely kiáltó ellentétet képezett leromlott testével. Gyakran mászott le sziklamenedékéből és más joachimita remetékhez hasonlóan, a várkapu előtt koldult alamizsnát. Ilyenkor az emberek köreje seregleltek. Ellátták sóval, kenyérrel, foszlott gyolccsal, néha még egy-két dénárt is adtak neki. Utána lestek a szaját, mit mond a szent ember. Nem is kellett sokat nosszogatni. Szidta az a gazdagokat, átkait szórta a vár gazdáira és a tiszta, szegény, önmegtagadó életet dicsőítette. Persze hogy a kevély várúr elfogatta, tömlöcbe vetette.

Ott még inkább elvetemedett, elvadult. S a várúr remetéire a sziklapince mélyéről olyan hangon ostorozta továbbra is a mocsok embereket, hogy ha jövendölésének negyede bevált, a gazdagokra szakosodott dögvész még az irmagját is menten elviszi. Bitófát acsoltatott hát a várkapu előtt és úgy rendelkezett, ott kössék fel a lázítót.

Meg is kezdődött a kivégzési szertartás. Olyan piros selyembe öltözött a bakó, hogy a puszta látványnak is örült a szem. De a bolond nép nem lelkesedett. Fenyegető kiáltások hangzottak mindenfelől. Ha Makar feje a porba hull, a tömeg biztosan nekirohan a kastélynak. Le kellett állítani a kivégzést.

A várúr ekkor bérgyilkosokkal kíséreltetett — hiába. A banditák is térdre rogytak a Szent Remete láttára és a halálos döfés elmaradt. Mi mást tehetett a várúr, lement ő maga Makárhoz. Hosszú bevezetés után felajánlotta neki, ha befogja a száját, pohárnok lehet a várban jó fizetéssel, kincstári öltözékkel, ingyen ellátással.

— Miért nem ezzel kezdted? — mondta a Szent. — Te is, én is sok kellemetlenséget megtakaríthattunk volna. Na, hol az a selyemruha?

keltő híreszte
a La Nation
hogy azok akl
amikor Líbia
niával kötött
seit, s hozzáf
rikaiaknak el
maszpontjuk...

riális tekintélyének lejáratása mellett másra is használható: Izrael a hírekre hivatkozva indokolhatja fokozott fegyverkezését, Nagy-Britannia és az Egyesült Államok pedig ellensúlyként fegyverszállításaik kedvezőtlen nemzetközi visszhangjára, ürügyként idézheti.

Mind a négy frontszakaszon szóltak a fegyverek a múlt héten. Ezek között a Libanon elleni, súlyosnak minősíthető izraeli támadásnak elsősorban politikai célja van: elmélyíteni

a libanoni belpolitikai válságot.

A jobboldali pártok ismét követelték a palesztinai gerillaegységek tevékenységének betiltását, és e pártok parlamenti vezetője a január 7-én tartott képviselőházi vitában nyíltan emellett szállt síkra. Más pártok pedig éppen azért küzdenek, hogy az ország kormánya vállaljon pozitívabb szerepet az izraeli agresszió elleni harcban, amely agressziónak Libanon maga is áldozata. Ennek a politikai harcnak tulajdonítható minden jel szerint a libanoni hadsereg főparancsnokának, *Busztani* tábornoknak leváltása. Busztani volt az, aki november 3-án Kairóban, kormánya nevében aláírta azt az egyezményt, amely a palesztinai ellenállók és a libanoni haderő közötti összetűzéseknek véget vetett, és szabályozta az ellenállók libanoni státusát és tevékenységét.

Ez az egyezmény megnövelte Busztani tekintélyét, s úgy látszott, hogy a tábornok igen nagy eséllyel indulhatott volna az idei köztársasági elnökválasztásokon. *A főparancsnokot azonban leváltották, helyére pedig Nuzseim vezérőrnagyot nevezték ki, aki októberben a gerillaellenes támadásokat vezette.*

A bekövetkezett változásokról megfigyelők véleménye eltérő értékelést ad. Egyesek szerint Busztani választási esélyeit akarták aláásni, és a jobboldali jelölt szereplését segíteni. Mások a kairói egyezmény elleni támadást látnak a változásban. *Karami miniszterelnök úgy nyilatkozott, hogy a kormány továbbra is a kairói egyezmény alapján áll.* Azt azonban csak a jövő mutatja meg, hogy a változások egyben a politika megváltozását jelentik-e Libanonban.

TÉR

RANDEVÚ

Mészáros András

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1969 DEC 18
LUDAS MATYI
Budapest

1021

Díjnyertes karikatúrák

A moszkvai nemzetközi karikatúra-kiállításon, Mészáros András rajzoló művészt, a Szovjet Béketanács Arany-békedíjjal tüntette ki, eddigi munkásságáért. Díjat kapott Dallos Jenő és Brenner György is, az itt közölt rajzokért.

PORTRÉ

BIZTONSÁGI TANÁCS

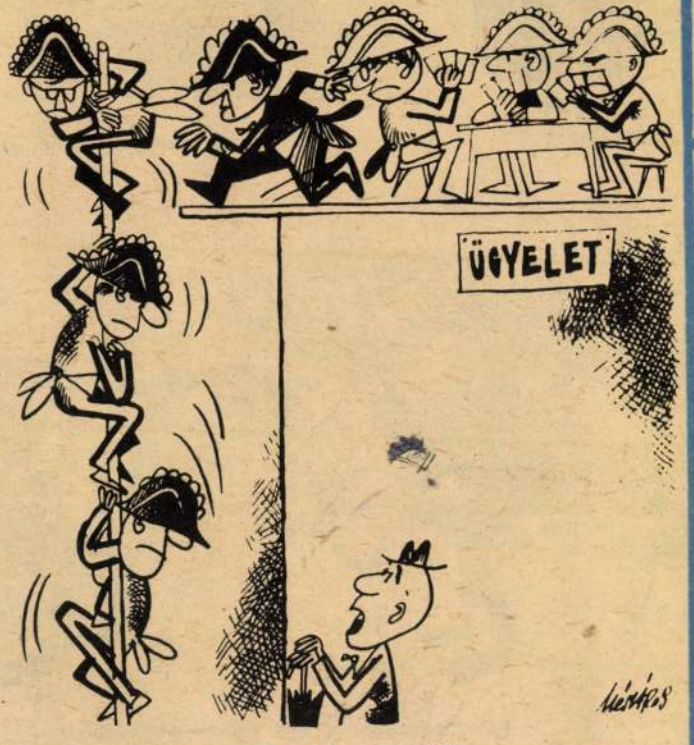

– Mi van már megint?

A JÓSNÓNÉL

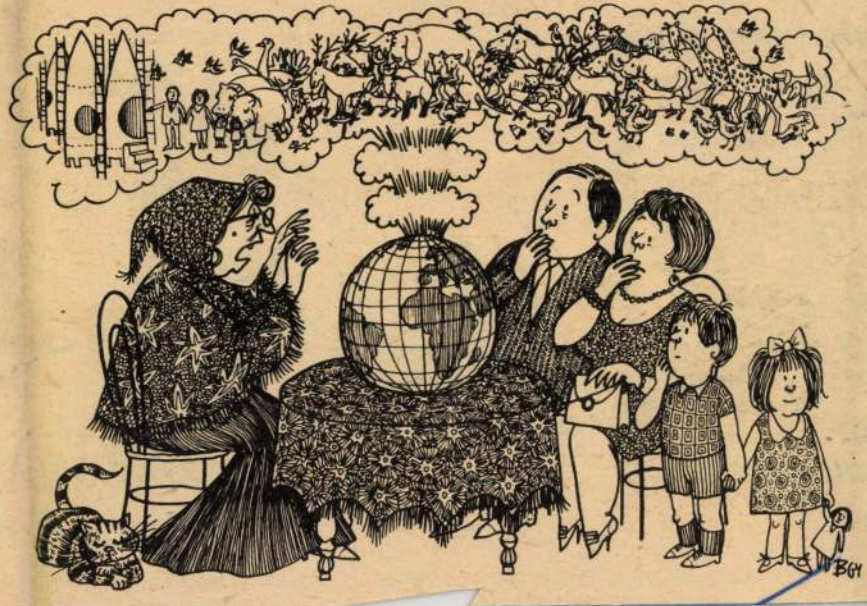

Pusztai:

– Kolozsvári Grandpierre Emilnek új, faragott íróasztalt

Vasvári:

– Magamnak egy hordozható tévét...

– Az én ajánlólevelemet Angliának.

Szűr-Szabó:

...relemjátékot!

– Mindenkinek egy szem C-vitamint. Jól jön az télen!

Endrődi:

– A hitelezőimnek egy kedves meglepetést...

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Mészáros András
BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

1968 FEB 4.

KÖRÖSTÁJ

KULTURÁLIS MELLÉKLET

1021

„A nevetés diadaléneke"

Karikatúra-kiállítás a Műcsarnokban

Utoljára tizenkét évvel ezelőtt rendeztek közös reprezentatív kiállítást a magyar karikaturisták. Mostani, ötödik tárlatuk érdekessége, hogy a bemutatott anyag gazdagsága és sokfélesége amellett bizonyít, hogy a következő kiállításig nem szabad ennyi időnek eltelnie. Erre szavaz a közönség is. Sok ezer érdeklődő kereste fel már az első napokban a Műcsarnokot, ahol elhelyezték az anyagot: negyvenegy karikaturista több mint 300 rajzát. Újság is megjelent a kivételes alkalomra, a magyar karikaturisták revűje: a Csuzli, hogy némi ízelítőt adjon magából a kiállításból.

Voltaképpen mi a karikatúra, amelynek mostani magyar tárlatát oly sokan felkeresik?

Maga a szó olasz származék, s eredetije azt jelenti: túlzás. Hagyományos értelemben a karikatúra ennek meg is felel. Jellegzetes emberi vonások túlzó kiemelése, torzítása, humoros vagy szatirikus célú ábrázolása. Ismertek a karikatúra ókori és középkori példái is, mai — vagy a miénkhez közelálló — értelemben azonban a XVIII. századtól művelik rendszeresebben és nagy hatékonysággal. Kiváló mesterei: az angol Hogarth, a spanyol Goya, a francia Daumier, a német Grosz és sokan mások.

A karikatúra magyar mesterei ugyancsak a jó ügy harcosai. Hagyományaik tekintélyesek. Az első magyar élclap, a Charivari, a múlt század negyvenes éveiben jelent meg, vezető rajzolója Szerelmei Miklós volt. Őt követte már a kiegyezés idején Jankó János, Mukácsy barátja, aki hetvenezer rajzával alighanem rekorder. S akikre már a mai olvasók egy része is emlékezhet: Bíró Mihály, Pólya Tibor, Vértes Marcell, Kelen Imre, Major Henrik, Dezső Alajos, s a két világháború közötti politikai karikatúra legmerészebb képviselője, Gáspár Antal. A folytatás, amely 1945 után indult, különösen pedig az elmúlt tíz esztendőben bontakozott ki, átvette és meghaladta ezt a szép hagyományt. Az V. magyar karikatúra kiállításon látható rajzok többsége, Kaján Tibor, Vasvári Anna, Szűr-Szabó József, Réber László, Várnai György, Hegedűs István, Mészáros András, Sajdik Ferenc, Balázs-Piri Sándor, Pusztai Pál, Dalmáth Ferenc és még néhány társuk munkássága új változata a régi műfajnak.

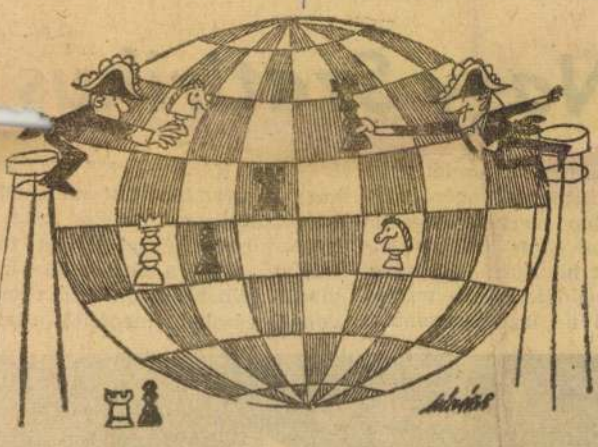

Nagy játszma. (Mészáros András rajza)

„Annál jobb, minél gonoszabb" — mondotta Móra Ferenc a karikatúráról. Csakhogy ez a jellemzés általános; semmit nem mond arról, hogyan lehet és kell a karikatúrának „gonoszkodnia". Közelebb visz a karikatúra leginkább mai értelmezéséhez Kárpáti Aurél. Szerinte a gúnyrajz realitása „akárhányszor irrealitásba megy át, s hogy hol áll meg: mindig csak a művésztől függ... A határvonal felállítása ezen a téren meglehetősen nehéz." S éppen e határvonal körül helyezhetők el legjobb karikaturistáink. Ami rajzaikban — a realitás átfogóbb-szélesebb felfogása és alakítása mellett még — közös: erőteljes és eredeti gondolatiságuk. Világjelenségekre és hazaiakra, történelmi eseményekre és a magánélet apró, napi mozzanataira egyaránt az eszükkel reagálnak.

Ami a tematikát illeti, a kiállításon látható rajzok zöme a felelőtlenség, a haszonlesés, a pöffeszkedő tehetségtelenség és még sok egyéb haszontalanság fölött ítélkezik. S úgy teszik ezt, hogy a vádbeszéd rajzjeleit a legtöbb esetben magunknak kell összeraknunk, kiegészítenünk, végiggondolnunk. Ez komoly játék, s szép is, amire a művész, s vele azonosulást keresve a néző is, vállalkozhat. Ez a játékos-komoly keresés adja meg a felismerés örömét, a hirtelen nyilvánvalóvá lett igazság, az összefüggések és bonyodalmak közötti eligazodás élményét, amiből — Marcel Pagnol szavával — „a nevetés diadaléneke" születik.

Dersi Tamás

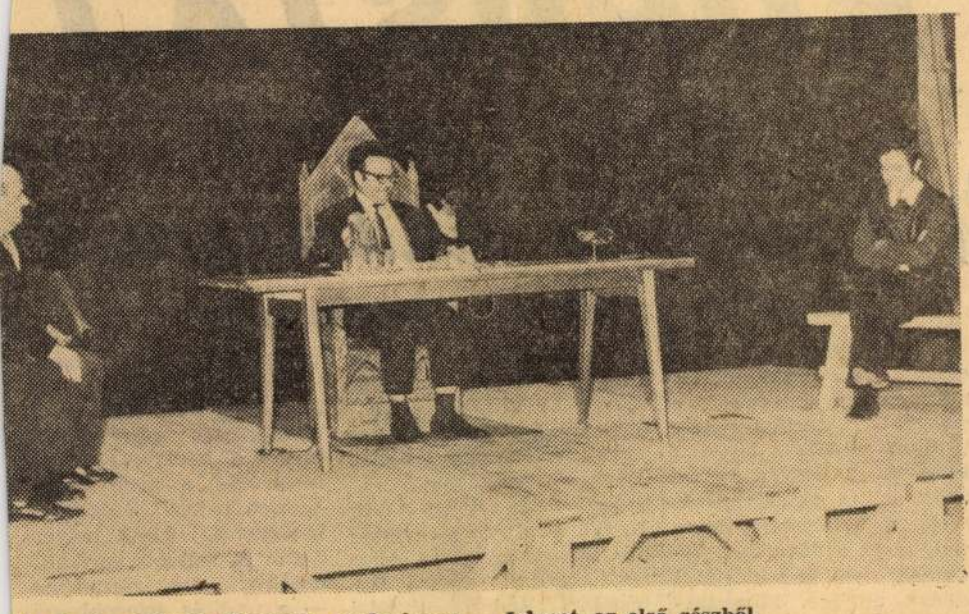

ikor még a kinyila tkoztatás eredményes... Jelenet az első részből.

ranga, a Nagy Szatirikus

házban megint az
tát érezni minde-
bemutatóra ké-
eplők már hetek-
koztak, beszélget-
ír nálunk is gyors
: igazi színházi
szülöben.
erről *Vass Károly*,
atója s egyben az
zője mondhat.
éves adósságot
mondja —, közel
nem játszottunk
Pedig kétszeresen
volna, hiszen egé-
mszédaink, és ro-
ségű falvainkban
römmel láttak vol-
endégül. Igaz, ke-
dráma jutott el a
akhoz, ez is egyik
i román színház-
reiket alig ismer-

zerzője *Aurel Ba-*
stben megjelenő
ap főszerkesztője.
miniszter" című
ínpadi műve és

roppant izgalmas, a közélet visz-
szásságait állítja pellengére. Egy
vidéki napilap szerkesztőségében
játszódik, bravúros írói megol-
dások teszik hatásossá, egyszerre
élet- és színpadszerűvé a művet.
Ezek közül a legérdekesebb a

t: Vass Károly. — Először is azt,
hogy a nyersfordítást megfelelően
en átdolgozzam az élő magyar
nyelv követelményei szerint; má-
sodszor, hogy a darab általános
tanulságain túl a speciális román
vonatkozásokat megfelelő utalá-

el és a díszlettervezővel a
on.

kkal, transzponálással a magyar
zönség számára is érthetővé te-
em. A romániai előadásból és a
ersfordításból azonnal kitűnik,
l vannak ezek a pontok. Nem
ás, hogy több poén másként
apódik le a szerző hazájában, és
etleg nem poén nálunk. A ma-
ar színpadra alkalmazás har-
adik szempontja az volt, hogy
írói szándékot nem sértve, a
agyar színházlátogatók tempe-
mentumához és belső motivá-
ához alkal azkodva fokozzam a
rab játékosságát; az előadás
lunk pergőbb és dinamikusabb
sz.

— Társulatunk különös oda-
lással készül az e bemutatóra és
t nemcsak a művészekről, ha-
m a műszaki dolgozókról is el-
ondhatom. Végül a darab sze-
plői: Schwetz András, Stefanik
én Jászai-díjas, Körösztös Ist-
, Dánf Sándor, F. Nagy Im-
, Pákozdy János, Cserényi Bé-
, Tóth Gabriella és még sokan
ások. A d[illegible] ezúttal is
ki Antal tervezte.

* * *

Az interj után a színpadra
etünk. Sürgés-forgás, lázas t-
ékenység. Megkezdődik a próba.
aranga, a Nagy Szatirikus, a
emény Szókimondó mondatai
ndre célba találnak...

Sass Ervin

Fotó: Demény

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
ZALAI HÍRLAP
1968 JAN 1 5

„A NEVETÉS DIADALÉNEKE"

Karikatúra-kiállítás a Műcsarnokban

Utoljára tizenkét évvel ezelőtt rendeztek közös reprezentatív kiállítást a magyar karikatúristák. Mostani, ötödik tárlatuk érdekessége, hogy a bemutatott anyag gazdagsága és sokféleségé amellett bizonyít, hogy a következő kiállítás nem szabad ennyi időnek eltelnie. Erre szavaz a közönség is. Sokezer érdeklődő kereste fel már az első napokban a Műcsarnokot, ahol elhelyezték az anyagot: *negyvenegy karikatúrista több mint 300 rajzát.* Újság is megjelent a kivételes alkalomra, a magyar karikatúristák revüje: a Csuzli, hogy némi ízelítőt adjon magából a kiállításból.

Voltaképpen mi a karikatúra, amelynek mostani magyar tárlatát oly sokan felkeresik?

Maga a szó olasz származék, s eredetije azt jelenti: *túlzás.* Jellegzetes emberi vonások túlzó kiemelése, torzítása, humoros vagy szatirikus célú ábrázolása. Kiváló mesterei: az angol *Hogarth*, a spanyol *Goya*, a francia *Daumier*, a német *Grosz* és sokan mások. Ezekből a nevekből, s a még idézhető művészek munkásságából kiolvasható egy igen fontos tanulság: *a karikatúra jelesei mindig a haladás és igazság ügyét szolgálták.*

A karikatúra magyar mesterei ugyancsak a jó ügy harcosai. Hagyományaik tekintélyesek. Sok nevet és példát idézhetnénk annak bizonyítására, hogy az immár százhúsz esztendős magyar karikatúra múltja gazdag és sokszínű. A folytatás, amely 1945 után indult, különösen pedig az elmúlt tíz esztendőben bontakozott ki, átvette és meghaladta ezt a szép hagyományt. Az V. magyar karikatúra kiállításon látható rajzok többsége. *Kaján Tibor, Vasvári Anna, Szűr Szabó József, Réber László, Várnai György, Hegedüs István, Mészáros András, Sajdik Ferenc, Balázs-Piri Balázs, Pusztai Pál, Dalmáth Ferenc* és még néhány társuk munkássága új változata a régi műhelynek.

„Annál jobb, minél agonoszabb" — mondotta Móra Ferenc a karikatúráról. Csakhogy ez a jellemzés általános; semmit nem mond arról, hogyan lehet és kell a karikaturistának „gonoszkodnia". Közelebb visz a karikatúra leginkább mai értelmezéséhez *Kárpáti Aurél.* Szerinte a gúnyrajz realitása *„akárhányszor irrealitásba megy át, s hogy hol áll meg: mindig csak a művésztől függ... A határvonal felállítása ezen a téren meglehetősen nehéz".* S éppen e határvonal körül helyezhetők el legjobb karikatúristáink. Ami rajzaikban — a realitás átfogóbb-szélesebb felfogása és alakítása mellett még — közös: erőteljes és eredeti gondolatiságuk. Világjelenségekre és hazaiakra, történelmi eseményekre és a magánélet apró, napi mozzanataira egyaránt az eszükkel reagálnak. Háttérbe szorul emiatt az érzelem, a szelid mosoly, a megkönnyeztető nevetés? Csupán tért veszít.

Ami a tematikát illeti, a kiállításon látható rajzok zöme a felelőtlenség, a haszontalanság, a pöffeszkedő tehetségtelenség és még sok egyéb haszontalanság fölött ítélkezik. S úgy teszik ezt, hogy a *vádbeszéd rajzjelei* a legtöbb esetben *magunknak kell összeraknunk, kiegészítenünk, végiggondolnunk.* Ez komoly játék, s szép is, amire a művész, s vele azonosulást keresve a néző is, vállalkozhat. Ez a játékos-komoly keresés adja meg a felismerés örömét, a hirtelen nyilvánvalóvá lett igazság, az összefüggések és bonyodalmak közötti eligazodás élményét, amiből — Marcel Pagnol szavával — *„a nevetés diadaléneke"* születik.

Dersi Tamás

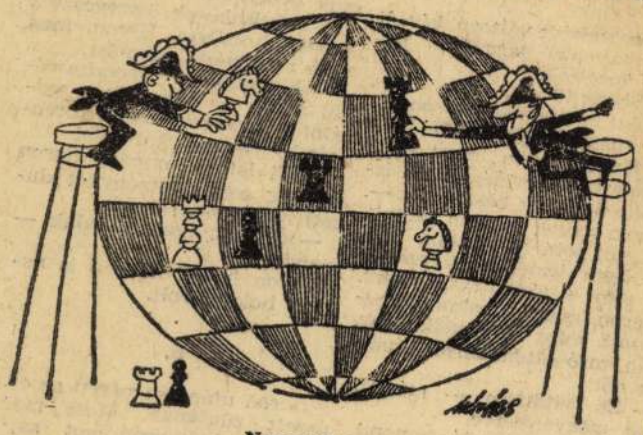

Nagy játszma

(Mészáros András rajza)

A népszerű táncdalénekes, Kovács Kati játssza az „Elváltozott a nap" című új magyar film prózai főszerepét. A filmet az első negyedévi mozi-műsorban mutatják be.

első versre — most is tehetsegesnek tartjuk.

N.J., Budapest: Mint régi olvasónk és megyénkből elszármazott költő fordult szerkesztőségünkhöz „Mit üzenjek?" című versével, sőt azt is említi, hogy korábban több ízben szerepeltek írásai lapunkban. Nos, ez a mostani vers alig enged ilyesmire következtet-

zelfogn...

G. J., ... nem lo... be. Pe... ha kizá... számára... nyilvánc... a kísérl... öntött s... lemény ...

— hallotta a kérdést. Rábólintott.

— Foglalkozik a kettős csillagokkal is?

— Nem rendszeresen — mondta Heron és cipőt húzott, mert vendégei igen előkelőknek látszottak.

— Látja azt? — mutatta az irányt egy gyönyörű női kar, amely mintha alabástromból hang. Mintha férfié lett volna. A nagy, kék sisak alatt nem látszott az arc —. Nekünk nem árthat semmi és ez egy vacak kis bolygó — állapította meg a sisakos —. Egy nap alatt lerohanjuk.

— Nem érdemes — csitította egy másik kék sisakos —. Csupa kő, homok, meg víz. Mit kezdenénk vele?

— De hiszen maguk nem esznek! — csapott homlokára Heron, aki szegényes volt, régen mosott, kifakult zubbonyában.

— Kivételt azért szoktunk tenni. Barátainkat sosem sértjük meg. — mondta a nő, hajladozva, mint egy inda és illatosan —. Gyere velünk — mondta Heronnak —. Te a barátom vagy. Más minden el fog itt pusztulni.

Darázs Endre:

Kaktuszvirág

történet —

— A virágai azonban csodá-...tosak — mondta a fiatal nő ... széles és lapos tető alól —. ...s már azért is érdemes... ...ohanjátok le nekem — kérte ... nő és amikor a kéksisakosok ...ltakoztak, vállat vont, durcá-...an —. És még ti volnátok a ...alaktisz harmadik ágának az ...rai? — mondta megvetően.

Heron guggolva várt, mint ...sei megszokták és torokhan-...on kérdezte, mint egy öreg ...nográf:

— Benzint nem parancsol-...k?

4.

A percenként változó, képlé-...ny halmazú járműben pö-...gve nevettek.

— Benzint?

— Azt — mondta Heron —. ...en magas oktánszámú.

— Hagyja abba, mert szét-...kkadok a nevetéstől — is-...ételte az egyik kéksisakos —. ...a nem tudná, mi nem eszünk, ...m mi, sem a kocsink.

— Nem ismerjük a szerel-...et sem — tódította a másik. Heron lassan, türelmesen bó-...gatott, mint az elmebajosok, ...tán apró süteménnyel kínál-... a nőt.

— Én sütöttem — mondta ...sé szégyenkezve.

— Pedig nagyon jó — mond-... a virágos nő és még bólin-...t is —. Egészen kiváló.

5.

Most nevetett Heron.

— Itt semmi sem fog elpusztulni — mondta mély meggyőződéssel —, mert maguk kezdeni se mernek. Mi már húsz éve ismerjük a magreakciót.

— Mi kétezer éve — vágott vissza a nő.

— Mi becsüljük az egyéni hősiességet. Az egymásért élést. Szeretni is tudjuk egymást.

— Mi már nem — biggyesztette le csodálatosan szép metszésű ajkait a nő —. Már csak gyűlölni tudunk. Bármiféle más életet, ami nem olyan, mint a miénk.

Intett a fejével Heron.

— Maradj itt. Te más vagy!

— Nem — mondta a nő —, végleg hozzájuk tartozom.

— Sajnállak — horgasztotta le fejét Heron —, hogy higyjetek nekem, hajtsatok csak északnak. Ott aztán megláthatjátok a mi erőnket. Mindig csak északnak!

A kéksisakosok összevesztek a nagy kocsiban. Heron, meg a nő csak nézte egymást.

— Elmegyünk — mondta végül a nő —, nem merik vállalni a kockázatot. Ez a szerencsétek, megmenekültetek!

— Ti is! — mondta Heron és még egy süteménykét dugott oda a nőnek.

— Örülök, hogy láttalak — mondta az.

Heron intett, hogy ő is nagyon boldog volt.

6.

Heron utána se nézett az elúszott zúgásnak. Most már csak a kaktuszvirágot sajnálta...

1021 Mészáros András

MÉSZÁROS ANDRÁS: Vannak még problémák

VÁRNAI GYÖRGY: Örökösök

KASSÓ: Antiplakát

A karikatúra a meglepetés művészete. Ki gondolta volna például, hogy a komolyságáról ismert közéleti személyiség egy kovászos uborkához hasonlít? Vagy hogy a főnökéhez bekopogtató hivatalnok előbb lecsavarja a fejét, s a hóna alá csapja, mint egy sisakot? Vagy hogy a személyi kultuszban élő egerek egy jól táplált kandúr arcképével vonulnak fel az utcán? Esetleg, hogy a felhőkön közlekedő szentek megemelik a glóriájukat, s eképpen köszönnek egymásnak?

Pedig a karikaturista mindezt bebizonyítja nekünk. A magas beosztású uborkát is, a srófra járó fejet is, a kalapként kezelhető dicsfényt is.

A karikaturista azzal hökkent meg, hogy természetesnek fogadtatja el, ami a valóságban korántsem természetes. Mi több: haragszik is kissé a valóságra, mert máshoz hasonlít, mint amihez lényege szerint hasonlítania kellene. S ezáltal hamis látszatokat kelt. A gúnyrajz művésze tehát a megtévesztésre alkalmas világrendet forgatja fel és csoportosítja át a dolgok belső logikájának megfelelően. Rendszerint úgy, hogy két ellentmondó jelenséget váratlanul azonosít. A közéleti személyiséget az uborkával, az egerek bálványát a kandúrral, a glóriát a kalappal.

a NŐK LAPJA postája

ENNYI AZ EGÉSZ...

Julika szülei a Lenin Kohászati Művek dolgozói voltak. Öt évvel ezelőtt árván hagyták négy gyermeküket, akikről a 22-tagú »Tyereskova« szocialista női brigád vállalta a szülői gondoskodást. Az üzemi nőbizottság segítségével megfelelő iskolai, intézeti elhelyezést szereztek mindegyiküknek, rendszeresen küldtek nekik csomagokat, látogatták őket. Pityu és Kati még iskolás, de Gyuszi már elérte vágyát: a 116-os intézet ipari tanulója lett. Julika két hónapja dolgozik a gyárban, most megy férjhez egy leszerelő, ifjú lakatoshoz. Már nem először akarnak összeházasodni, hisz három éve ismerik egymást. De hát olyan nagyon fiatalok voltak, hogy a nőbizottság többször is lebeszélte őket. Julika azonban végre elérte a 18. életévét — így hát most már »jöjjön. aminek jönnie kell«: a brigád férjhez adja a lányát. A másik három női brigád ez alkalommal az ajándékozásban, örömszerzésben igyekszik versenyezni egymással. Mire e lapszám megjelenik, az új pár elmondhatja: »Hát, ez az év jól kezdődött.«

A lakodalomra mindenkit meghívtak, még a vezért is. Elvégre a legszocialistább női brigádnak is kedve szottyanhat néha, hogy vezetőit »megtáncoltassa«. Ezek után elcsépelt közhelyként hangzik a megjegyzés: »A fiatalok nagyon boldogok« — ezt úgyis mindenki tudja. Ehelyett inkább említésre méltónak tartjuk, hogy (ide figyeljenek a világ összes női!) Julika ifjú párja *el van ragadtatva — mind a huszonkét anyósától!*

ÜGYEK-BAJOK

»SZEMÉLYFELVONÓNK motorját még május 8-án leszerelték és javításra elvitték. Október végén két szerelő matatott valamit a liftben, azóta sem jártak a házban, liftünk most már nyolc hónapja nincs. Úgy tűnik, mostanában nem is

lesz, mert az illetékesek közül senki sem gondol arra, hogy egy bérház nem lehet meg hónapokig lift nélkül, különösen télen, amikor tüzelőt is kell hordani az emeletekre« — panaszolják Debrecenből, a Budai Ézsiás út 3. sz. ház lakói.

KLUBHELYISÉGET kaptak községünkben a KISZ-fiatalok. A berendezés modern, van itt könyvtár, televízió, lemezjátszó, társasjátékok. Az otthonosság érzését csak az gátolja, hogy a klubban dohányozni tilos. Márpedig a fiatalok legtöbbje dohányzik, s ha nem gyújthat rá, nem is érzi magát igazán jól. Ugyan miért kell ilyen tilalmakkal megrontani az örömünket és a fiatalok egy részét a klubból a kocsmába űzni?« — kérdi a többiek nevében is Kardos Erzsébet, a Zala megyei Pölöske-Barnakról.

»H—65-ÖS OLAJKALYHÁT vásároltam augusztusban. Azóta már hatszor romlott el. Panaszos levelünkre a szekszárdi Vasipari Vállalat két sorban válaszolt: Ez megtörtént, de majd megjavítják. A kályha két-három hét múlva újra eldugult. Szó van róla — mondták a javító vállalatnál —, hogy az úszóberendezést minden készülékben kicserélik másfajtára. Ezek szerint drága pénzen selejtes készülékeket bocsátottak áruba... Amíg a kályhát javítgatják, négyhónapos kisfiunkkal itt állunk fűtés nélkül. Azt hiszem, nem kívánok jogtalant, ha azt kérem, hogy vagy cseréljék ki a kályhánkat jóra, vagy adják vissza a pénzünket, mert akkor más fűtési lehetőségről kell gondos-

kodnunk« — László Lászlóné, Kom u. 3.

»HORGANYZO HENGER füstc tam néhány het falui vasboltban fűtés után a fű hatatlan lett, cs alakult szűnyogh lan apró lyuk Reklamációmma fordultam, de cs tak, s azt mondt kapják, ezt kell lán mégsincs íg írja Szűcs Pál, Felszabadulás té

MAGÁNÜGY

»Hűséges ol

»Rendes a egy gyermeki Mégis, úgy é geim nem b helyzetemet: gorom tetszik is nős, van Mindannyian nál lakunk. lóztunk, am anyósom rán csak nézett, é nem szólt, s nek, sem a Azóta csak hó kán találkozh jesen kimerül geim. Az ur természetű, s derül, hogy f után hinni? nem ez az olyankor össz kott hazudoz mossa magát. tudja a csa nem beszélnei hogy ezt is ezért is nyi anyós? Szerin

Szilveszteri tárlat

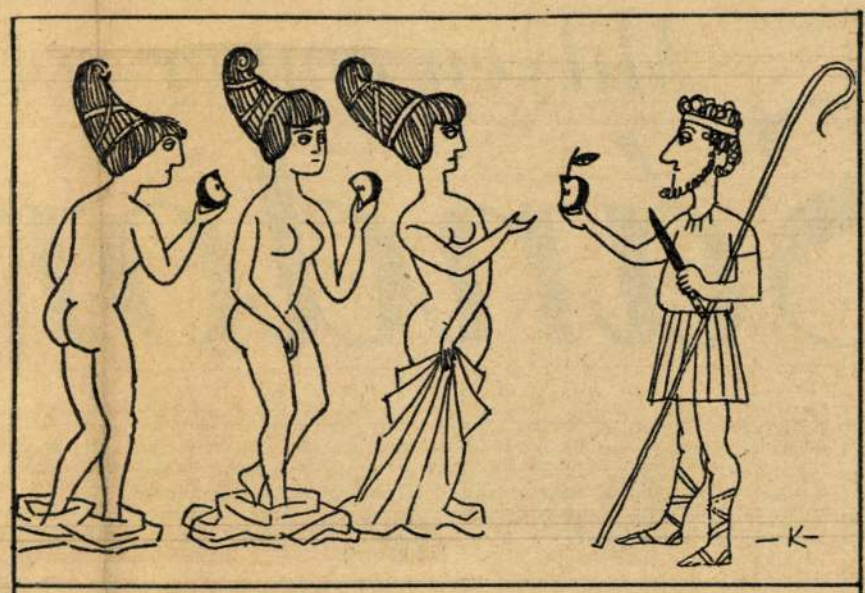

KAJÁN TIBOR: Prémium

VASVÁRI ANNA: Polihiszterika

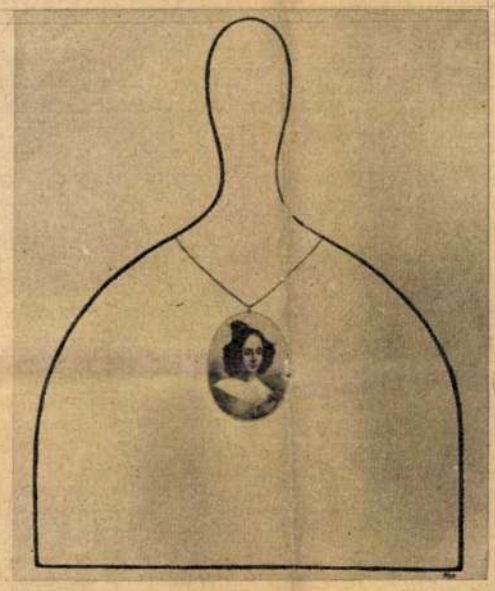

RÉBER LÁSZLÓ: Portré

HEGEDÜS ISTVÁN: Vasárnapi teríték

HAUSWIRTH MAGDA: Sinkovits Imre

Nádor Ilona reprodukciói

Így teszi egyértelművé, ami a valóságban oly megnyugtatóan kétértelmű.

S ha még a karikaturisták csak a szűkkörű közönség élvezetére űznék kellemetlen foglalkozásukat!

Erről azonban szó sincs.

December harmincadikán például a Műcsarnok termeibe vonulnak ki. Egy festőművész, vagy szobrász számára a kiállítás jelenti a legnagyobb nyilvánosságot. De a karikaturista mindig szem előtt van; a sokszorosítás előnyeivel dolgozik: a lapok naponta százezres példányban szórják szét műveit. A műcsarnokbeli tárlat tehát csak a higgadtabb mérlegelés lehetőségét jelenti számára. A közéleti művész a piacról zárt térbe vonul: a legszélesebb nyilvánosság köréből egy szűkebb, meghittebb nyilvánosságba. S arra vár, hogy eldöntsék: mi az, ami műveiből túlélte a hétköznapok aktualitását? Melyik gondolat bizonyult váltig érvényesnek? Melyik ötlet méltó arra, hogy kinagyítsák és a falra függesszék? Melyik vonalmegoldásához érdemes többször is visszatérni?

Ez a tárlat tehát a maradandóság próbája is.

Negyvenegy karikaturista háromszáz rajzát mutatja be a Műcsarnokban.

Bőven lesz tehát alkalom a meglepődésre. S nemcsak a kiállított tárgyak szemlélésekor. De néhány igazi meglepetés kapcsán is. A Feszty-körkép méretű budapesti tabló; az itt először látható tárgyi karikatúrák; az »Ön is lehet karikaturista!« feliratú s a közönséget szabadkézi rögtönzésre buzdító rajztábla; a legfrissebb eseményeket rögzítő rajzos kommentárok; mind a kiállítás műfaji érdekességét szolgálják.

De ne vágjunk saját meglepődésünk elébe.

Előzetes örömünkre csak néhány rajzot nézzünk meg most a »Magyar karikatúra« című tárlat anyagából.

g. p.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1967 DEC 30.
NŐK LAPJA

TABI LÁSZLÓ:

Milyen ember volt Sándor?

Gerendai Gábor regényíró lakása. Hétköznap, késő délután. Gerendainé (Lili) az állólámpa alatt ül és elmélyülten olvas egy könyvet. Csinos, divatos 40 éves asszony. Gábor (valamivel idősebb nála) zsebrevágott kezekkel, komor arccal rója a szobát, fel és alá hosszában, majd — a változatosság kedvéért — széltében. Ez így megy némán, mintegy 30—40 másodpercig. Akkor végre:

LILI *(felnéz a könyvből, fegyelmezett-szeliden).* Ezt ne csináld, Gábor. Ettől megőrülök. Nagyon jól tudod.

GÁBOR *(megvető pillantás Lilire, gyalogol tovább, rendületlenül).*

LILI *(kissé ingerültebben).* Nagyon kérlek, Gábor, ülj le. Vagy feküdj le. Vagy menj el, ha sétálni akarsz. Ettől megőrülök! Azt sem tudom, mit olvasok.

GÁBOR *(járkálás közben).* Mit olvasol?

LILI *(megnézi a könyve borítóját).* Sombereki, »Harcaim«.

GÁBOR Akkor nem is fontos *(járkál).*

LILI *(kis szünet után újra felnéz).* Nagyon kérlek, Gábor, menj le a térre, ha mászkálni akarsz.

GÁBOR *(menetelés közben).* Esik.

LILI Akkor menj ki az előszobába.

GÁBOR *(m.f.).* Hideg.

LILI Vedd fel a télikabátodat.

GÁBOR *(m.f.).* Rám melegszik. Megfázom *(menetel).*

LILI *(összecsapja a könyvet és félredobja, aztán a könyökére támaszkodva némán duzzogni kezd).*

GÁBOR *(hirtelen leveti magát Lilivel szembe a másik karosszékbe).* Ide figyelj, Lili... Most nagyon komolyan szólok hozzád. Figyelsz?

LILI *(némán duzzog).*

GÁBOR Most lesz három éve, hogy a feleségem vagy...

LILI Négy.

GÁBOR *(gyorsan utánaszámol).* Úgy van. Négy. E négy kemény esztendő alatt évenként átlag százharminchétszer kértelek meg arra, hogy lehetőleg senkivel se hasonlíts össze. Se Julius Caesarral, se Thomas Mannal, se az apammal, az angol királlyal se, Francois Villonnal se, Franco tábornokkal se, senkivel az égvilágon, de kiváltképpen ne hasonlíts össze a volt férjeddel. Ezt egyszerűen nem tűröm! Most lesz négy éve, hogy ezt egyszerűen nem tűröm. Nem tudod ezt megérteni?

LILI Neked nem az összehasonlítás fáj, hanem az eredménye.

GÁBOR És ha! Nem mindegy? Ha nem fogsz összehasonlítani, nem lesz eredménye sem. És akkor békesség fog költözni ebbe a házba.

LILI Kihez hasonlítsalak, ha nem Sándorhoz, akivel végeredményben nyolc évet éltem együtt? A férjét minden ember az előző férjéhez hasonlítja. Ez egy reflex.

GÁBOR Reflex. Jó. Akkor viszont azt javaslom, hogy olyankor hasonlíts össze Sándorral, amikor nem vagyok itthon. Te mindennap előbb érsz haza, mint én. Hazajössz, Lilikém, leteszed a kabátodat, bejössz a jó meleg, csendes lakásba, leülsz a kályha mellé és összehasonlítasz Sándorral, akár naponta is. Mire én hazaérek, már össze vagyunk hasonlítva és megy minden a maga útján, rendben, csendben. Nos?

LILI Tudod mi vagy te?

GÁBOR Mi vagyok én? Hadd halljam.

LILI Te egy hülye vagy.

GÁBOR Sejtettem. Ezzel szemben mi volt Sándor?

LILI Ezzel szemben Sándor egy normális ember volt.

GÁBOR Sejtettem. De ha így fest a dolog, akkor miért váltál el attól a normális embertől?

LILI Mert beleszerettem egy hülyébe.

GÁBOR Nagyon érdekes. No de ha így fest a dolog, akkor miért nem viseled el ezt a tényt férfiasan?

LILI Mert beleszeretni lehet egy hülyébe, de együttélni nem lehet egy hülyével.

GÁBOR Beszéljünk nyíltan. El akarsz válni?

LILI Nem. Azt akarom, hogy normális légy.

GÁBOR Aki kényes az önérzetére, az szerinted nem normális? Nem vagyok normális ember azért, mert azt vallom, hogy én, Gerendai Gábor minden erényemmel és esetleges hibáimmal együtt egyéniség vagyok, egyedi darab, mindenki mástól különböző képződmény, akinek szellemi és lelki alkata, valamint jelleme és szokásai éppen úgy eltérnek mindenki másétól, mint ahogyan az orrom, szemem, fülem, járásom és hangom is más? Ha, tegyük fel, te azt mondod, hogy Sándornak mohóbb volt a tekintete, mint az enyém, attól az én tekintetem meg fog változni? Nem, Lilikém, attól az én tekintetem legfeljebb csak fakóbb lesz. A legjobb esetben is.

LILI Mellébeszélsz.

GÁBOR Ezzel szemben Sándor hová beszélt?

LILI Ezzel szemben Sándor a lényegről beszélt. Mindig a lényegről.

GÁBOR Mert ő sebész volt, én pedig író vagyok. Ezt ne feledd. És mennyiben beszélek mellé?

LILI Nem a tekintetedről van szó, hanem tíz deka vajról. Azt mertem mondani, hogy elfelejtettem vajat venni a vacsorához. Erre mit mondott az író?

GÁBOR Erre az író azt mondta, hogy sebaj, majd eszünk a teához zsíroskenyeret. Ám ezzel szemben mit mondott volna a sebész?

LILI Ezzel szemben a sebész tudta volna, hogy ki nem állhatom a zsíroskenyeret, tehát nem szólt volna egy szót sem, ellenben lement volna a sarokra tíz deka vajért.

GÁBOR Az írót pedig büntetésből összehasonlítottad a sebésszel. És sóhajtozva megállapítottad, hogy a sebész ezerszer figyelmesebb volt...

LILI Mire te minden átmenet nélkül elkezdtél gyalogolni. Mint aki le akarja pipálni Kőrösi Csoma Sándort.

GÁBOR Nem jókedvemben tettem *(hangot vált).* Tudod mit, Lilikém? Újabb javaslatom van. Mivelhogy azt a javaslatomat, hogy a távollétemben hasonlíts össze, elvetetted, valamint azt a régebbi tanácsomat sem fogadtad meg, hogy amikor az összehasonlításra ellenállhatatlan ingered van, hívd fel Sándort és n e k i hasonlíts össze, most valami egészen tisztességes ötletem van.

LILI Végre. Itt volt az ideje. Halljuk.

GÁBOR Vegyük úgy, hogy az első férjedet az eltelt négy esztendő során előttem még csak meg sem említetted, ennélfogva én azt sem tudom róla, hogy fiú-e vagy lány. Érted?

LILI Még nem. Folytasd.

GÁBOR Mivel nekem ma feltűnt, hogy Sándort még sohasem említetted, így szólok hozzád: »Lilikém, tulajdonképpen milyen ember volt Sándor? Nyolc évet összehasonlítasz és tárgyilagosan összehasonlítasz minket, én fegyelmezetten, egyetlen megjegyzés nélkül végighallgatlak, bármit mondasz is, aztán kezet csókolok s így szólok: »Köszönöm.« S ez az összehasonlítás aztán érvényben marad minden ismétlés nélkül is mindaddig, amíg én annyira meg nem változom, hogy már új összehasonlítást kell eszközölnöd. Rendben van így? Nos, halljuk...

LILI Nézd Gábor... Te ugyan szokásodhoz híven megint marháskodol, de én belemegyek ebbe. Ha csakugyan figyelemmel hallgatsz, még hasznunk is lehet belőle. Szóval Sándor mindenekelőtt figyelmesebb volt, mint te. Figyelmesebb, udvariasabb. Ritkán jött haza anélkül, hogy valami aprósággal meg ne lepett volna például.

GÁBOR Igenis.

LILI Nem kell, hogy szólj. Továbbá. Sándor sokkal önzetlenebb volt, mint te, s ne haragudj, de szórakoztatóbb is. Vidámabb, csevegőbb, kedélyesebb. Továbbá. Rá mindent lehetett mondani, de azt, hogy smucig, soha. Soha! Még továbbá. Nem tartott reggeltől estig igényt arra, hogy kiszolgáljam. Sőt. Ő szolgált ki engem, ha csak tehette. Leleményes, apró kis ötletekkel próbált könnyíteni az itthoni munkámon. Más. Ügyes, barkácsoló típus volt, aki házilag tudott megcsinálni mindent, ha kellett. Vízcsapot, rövidzárlatot, leszakadt redőnyt, satöbbi, satöbbi. Anyámmal jól kijött.

GÁBOR *(részvéttel tárja szét a karjait).* Sajnos, ez már...

LILI *(egy könnyet morzsol szét a zsebkendőjével).* Tudom, tudom. Csak mondom. A kosztra igénytelen volt. Mindegy volt neki, hogy mit teszek eléje. Amit keresett, ideadta nekem, én adtam neki zsebpénzt, sohase kevesellte, sőt megköszönte hálásan. Sohase rádiózott, ha én aludni akartam. És este, ha elmentünk valahova — hetenként ötször — mindig megborotválkozott másodszor is. Hát... Talán ennyi az egész.

GÁBOR Köszönöm Lilikém, hogy összehasonlítottál Sándorral. Én ezen el fogok gondolkozni... *(kint csengetés, felugrik).* Most például kimegyek és megnézem, ki csenget *(kimegy. Lili újra előveszi a könyvet, de az ajtó felé fordul, mely újra nyílik és Ildikó lép be rajta, fiatal, nagyon csinos lány. Mögötte Gábor, tessékelt).*

ILDIKÓ Jó estét kívánok, aszszonyom... Péceli Ildikó vagyok...

GÁBOR A kisasszony beszélni szeretne veled, Lilikém...

LILI *(felkel és a kislányhoz lép).* Jó estét... *(helyet mutat).*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 JUL 12

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Mészáros Anikó

1021

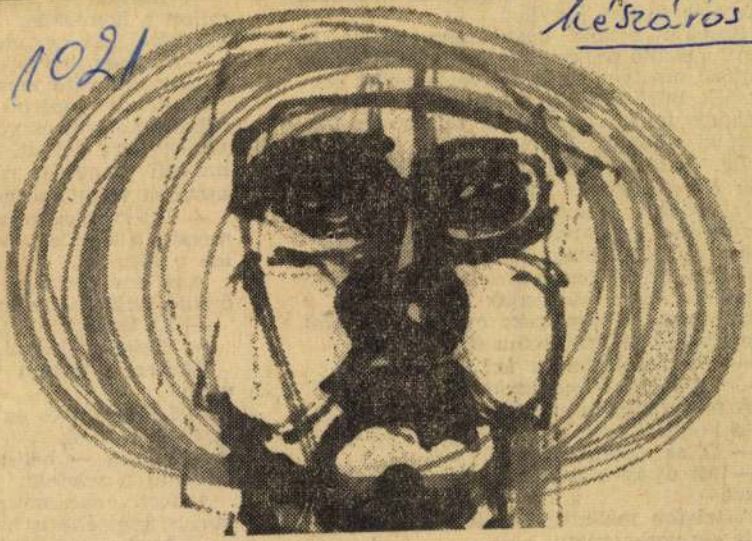

Mészáros Anikó: Bohóc

Johnnie Walker-t és h
hogy az üveget kinyiss
Szobája a zöld heg
lent, a szálló parkja mö
lejtőre, amelyen télen a
dezték. Sűrű erdő borít
néhány fehér, napsütö
dett ki a fák közül.
Dr. Axel a pallacko
rén egyensúlyozva viss
höz. Töltött a hosszú,
termoszból jeget rakott
mott rá. Köröző mozdu
az italt. Mivel fogytán
telefonon, hogy küldjen
termoszért. Néhány perc múlva egy fiatal
pincérnő kopogtatott be a szobába.
— Parancsol, doktor úr?
— Üljön le — mondta Axel.
A fehér bóbitás nő köténye zsebébe rak-
ta a kezét.
— Ó, az nekünk tilos.
— Mi újság a fedélzeten? — kérdezte
Axel.
A telefon melletti skay-fotelben ült, lá-
bait keresztbe rakta.
— Tessék? — nézett rá a lány.
— Ki keres?
— Budapest keresi.
Közben a telefon veszet
vább.
— Lenne szíves és tölter
az üveget Axel.
— Igenis — bólintott a
felvenni a telefont.
A férfi odacammogott
lassan felemelte a kagylót.
— Axel — mondta jó ad
gel a hangjában.

Mészáros András, karikaturista

Heti rajzos kommentárunk

— Ma megint elég nagy volt a vásárlókedv!

(Mészáros András karikatúrája.)

Mészáros Márti, kalandturista

— Képzeld, fiacskám, ha most ott kellene csókolóznod ebben a hidegben!

10

11.

Mészáros András karikaturista

Heti rajzos kommentárunk

(Mészáros András karikatúrája

Népszabadság, Bp. 1980. dec. 13.

Mészáros András karikatúrája

Levelesnének erről jut eszébe

Újsághír: Elrabolták Barcelona gólkirályát.

— Milyen szerencse, fiacskám, hogy magyar csatárt ilyen veszély nem fenyeget.

MESZÁROS ANDRÁS KARIKATÚRÁJA

nem kell emiatt szégyenkeznünk a
helybelieknek. Az óévbúcsúztató
hangulatos rendezvénye egyúttal
szállodaavató is volt: a Tokaj és Vi-
déke Áfész *Hotel Tokaj* nevű, szép
külsejű, új, 126 személyes szállodá-

téneti kirándulások rés
Kényelmes, szép körn
henhettek a horgászol
szálloda környékén mo
új köntösbe öltözött ho

Mészáros madár, karikatúrista

Rózsa László: Sajnálni Hirosimát

Népszabadság, Bp. 1981. márc. 1.

Mészáros András, karikaturista

KÉRDÉS

— Te Joe, oroszok ezek ott vagy kubaiak?

MÉSZÁROS ANDRÁS KARIKATÚRÁJA

Mészáros András, karikaturista

— Hányszor mondjam el, Helmutka, hogy ezzel játssz, ez sokkal veszélytelenebb!

MÉSZÁROS ANDRÁS KARIKATÚRÁJA

öltet név szerint felsoroló cédulát. Odébb két fiatalember egy íróasztal nögött az írástudatlanoknak segít a zavazásban.

Egy voksát már leadott öregem-ertől kérdezem, ismeri-e azokat, kikre szavazott? Igen, négyet vagy töt közülük, de valamennyien itt

Mészáros András karikatúrái

Ünnepi hangulat

MÉSZÁROS ANDRÁS KARIKATÚRÁJA

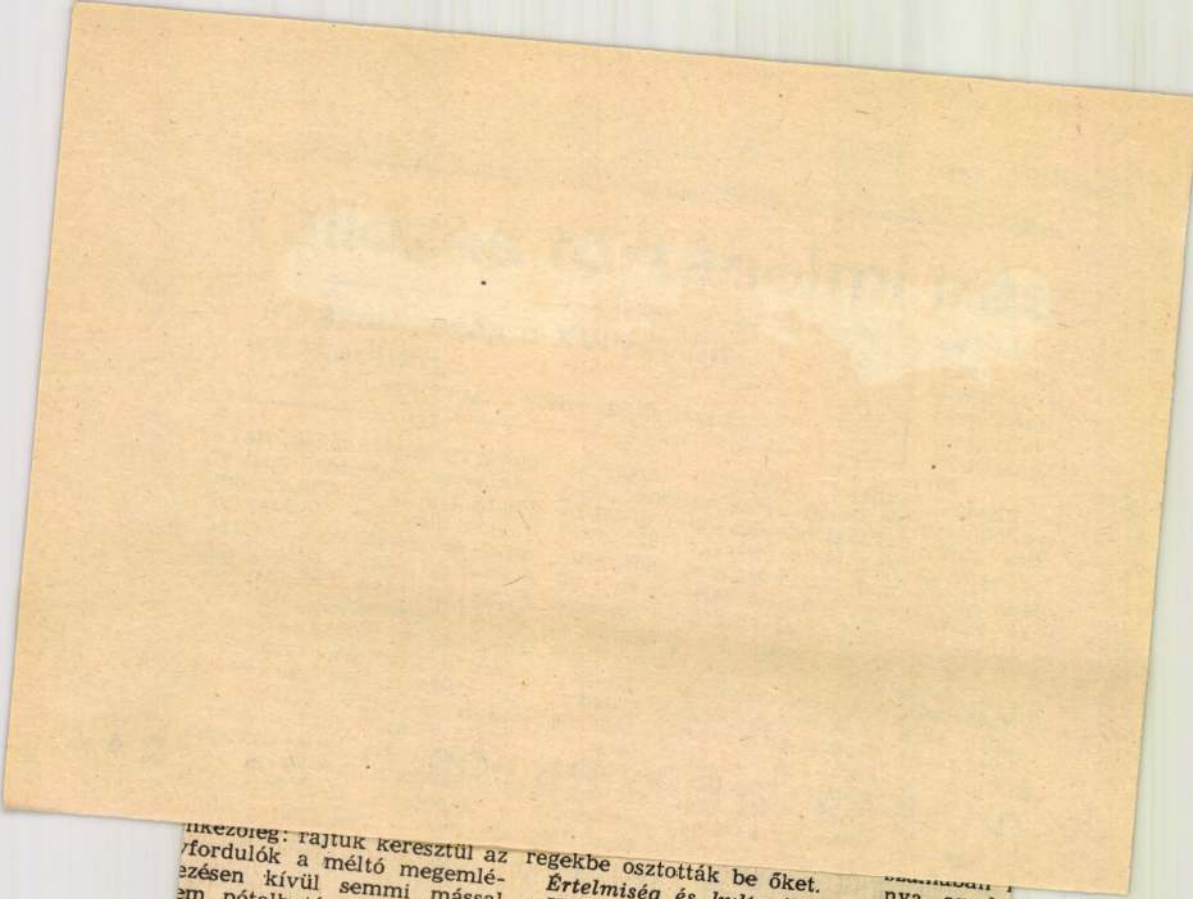

nkezőleg: rajtuk keresztül az
fordulók a méltó megemlé-
ezésen kívül semmi mással
em pótolható lehetőséget ad-
ak a szóban forgó témában
ló, új érveket felsorakoztató
neretterjesztésre. Már csak

regekbe osztották be őket.

Értelmiség és kulturális elit a XVIII. századi Magyarországon — ez a címe *Kosáry Domokos* nagy igényű művelődéstörténeti tanulmányának (*Va-*

nya, amely
ra politika
alakításáról

A hidegh
értelmezve:
háború utá

Mészáros Mihály karikatúrista

név- és jelzet nélkül

Máté György: Ókori bölcsességek 11.

Népszabadság, Bp. 1981 márc. 29.

Mészáros András karikaturiste

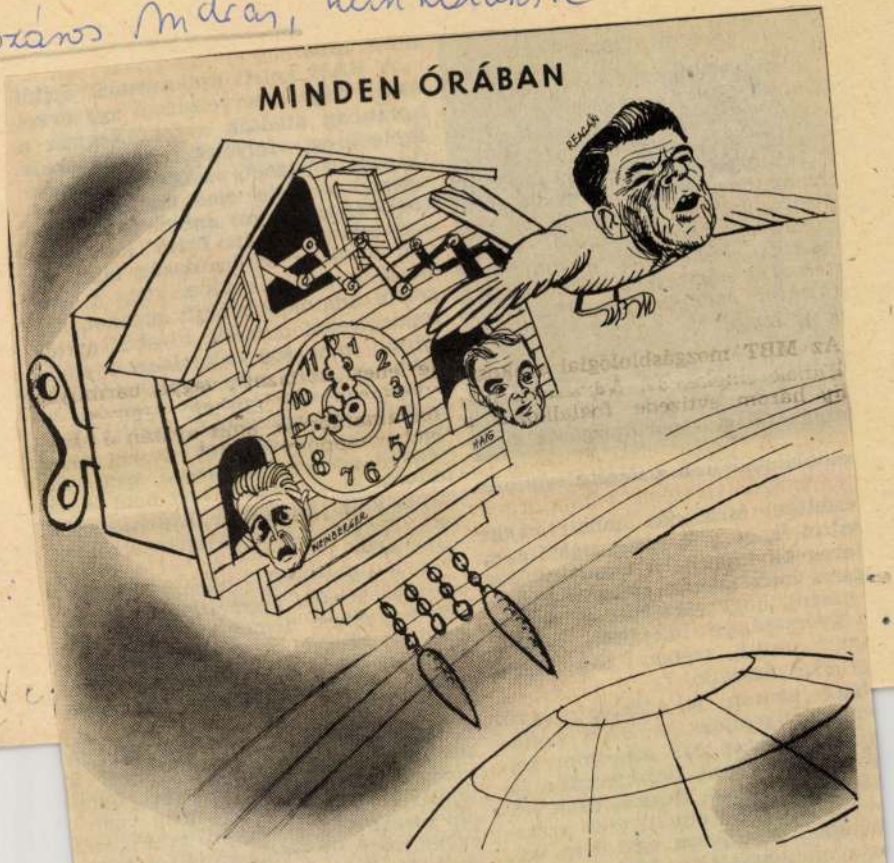

— Kakukk! Szovjet veszély! Kakukk!

MÉSZÁROS ANDRÁS KARIKATÚRÁJA

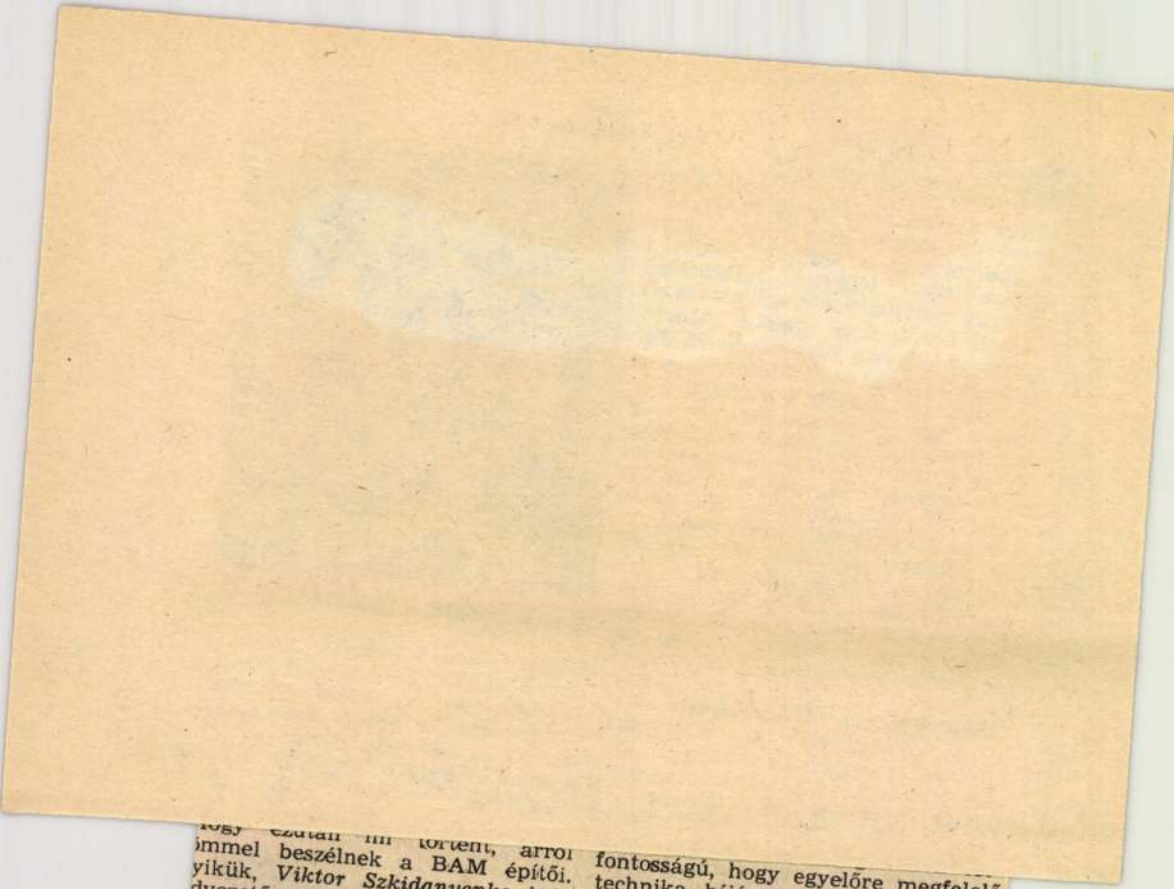

...ogy ezután mi történt, arról
...ömmel beszélnek a BAM építői.
...yikük, *Viktor Szkidanyenko* bri-
...dvezető a tágas, háromszobás la-
...sába invitál: — Nézzen csak kö-
...! Én már 1976 óta itt élek a csa-
...lommal. Mindössze egy évig vol-
...n a munkásszállón. Máig sem tu-
...m elhinni, ami itt történt a sze-
...m láttára: a főnökünk gyakorla-

fontosságú, hogy egyelőre megfelelő technika híján is közlekedjenek a vonatok. Az első két és fél hónap tapasztalata szerint ez a nem végleges forgalom a következő másfél-két évben nagyobb zökkenő nélkül fenntartható. Mi azzal igyekszünk megszolgálni a vasutasok kitartását és türelmét, hogy 1982 végéig feltétlenül elkészítjük az állomásokat, ...

Mészáros. András, karikaturista

A magyar nyelv hetén

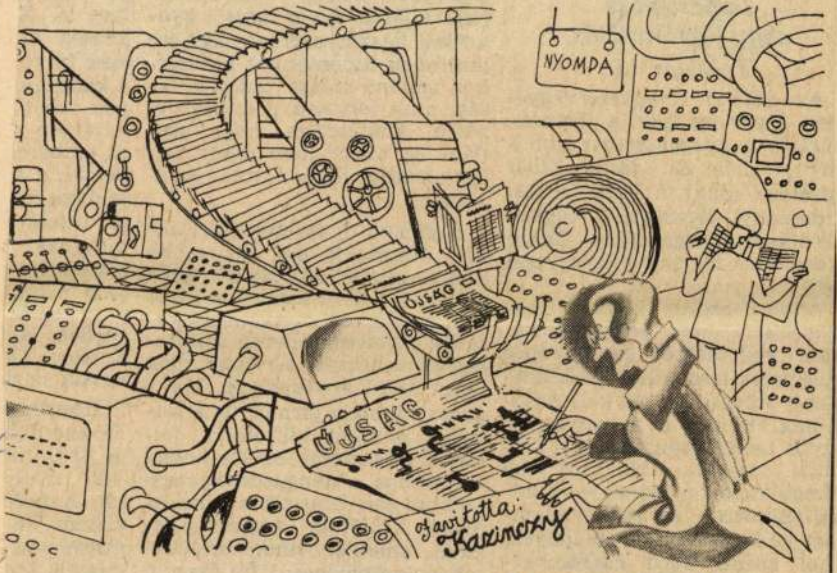

MÉSZÁROS ANDRÁS KARIKATÚRÁJA

9

21

Mészáros András, karikaturista

LEVELESNÉ LÁTOMÁSA

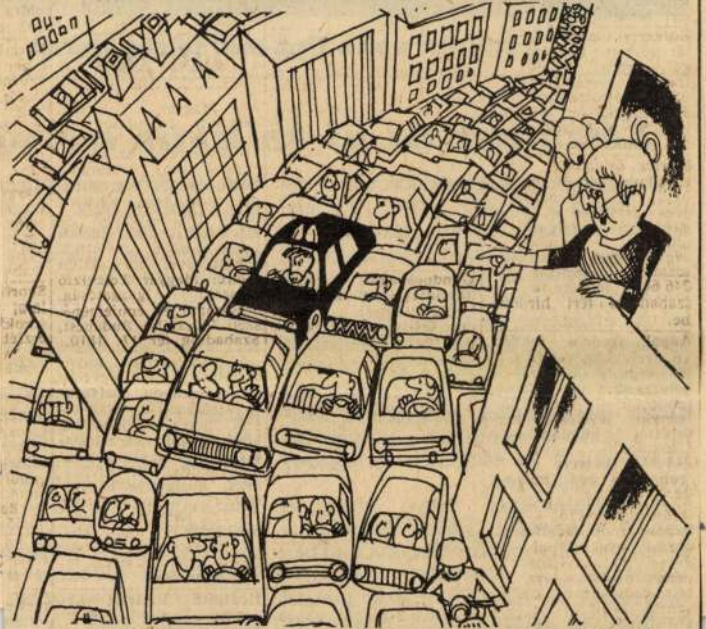

— Nézd csak, fiacskám, ott a szomszéd, aki azt mondta, hogy változzon szamárrá, ha ezentúl nem metrón fog közlekedni.

MÉSZÁROS ANDRÁS KARIKATÚRÁJA

sorban a létszámhiány miatt van szükség egyre több, sokirányú ismerettel felkészült, többféle munkára alkalmazható szakemberre. A válla-

szakban, s ezek a m
amint arra az értékelés
kedvezően hatottak
munkaidőalappal való

Mészáros András, karikatúrista

Hajdú János: Dullestől Allen

Népszabadság, Bp. 198

is. Kiváltképp a maihoz hason-
esős időben nem öröm átkelni
dául a kötélhídon. Az enyhén lej-
minden porcikájában mozgó, ingó

Mészáros András karikatúrista

MÉSZÁROS ANDRÁS KARIKATÚRÁJA

Népszabadság, Bp. 1981. május 14.

9

ült ti-
igye-
g, és
tt ja-
észtés
nány,
, be-
i sza-
akor-
conk-
alatai

péhez,
zvány
demei
aki a
avak-
at ma-
igított-

jus 27-e és júni
lezajlott dunkerc
az angol expedí
nagy részének és
tonai erők egy r
liába való átm
amelyről a múl
nagy példányszá
népszerű ismeret
ka jelent meg (R
és Robert Jacks
Ránki György mi
náci Németorszá
kapcsolatos akkor
katonai terveit v
és azt, hogy milye
váltott ki London
ta, amely a Harm
lommal való meg
ve a háború fol
folyt.

A második vi
maradva említjük
Elek új, Magyarc
nem ismertetett
mok felhasználás

Mészáros András karikatúrája

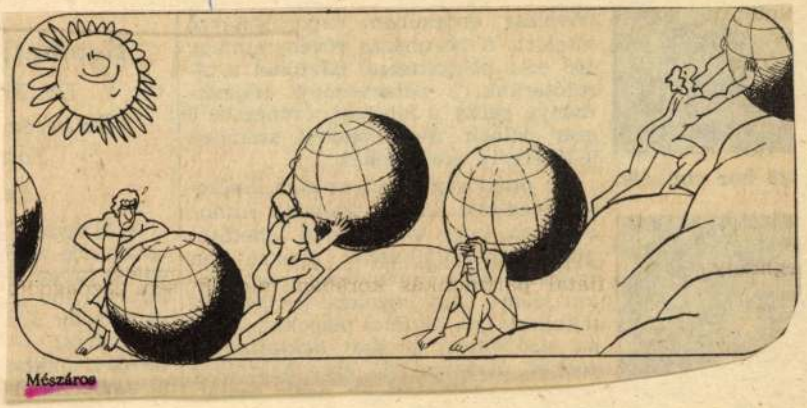

Csehalmi Imre: Helyzet van 7

Népszabadság, Bp. 1981. márc. 15.

Mészáros András, karikatúrista

PIROSKA ÉS A FARKAS '81

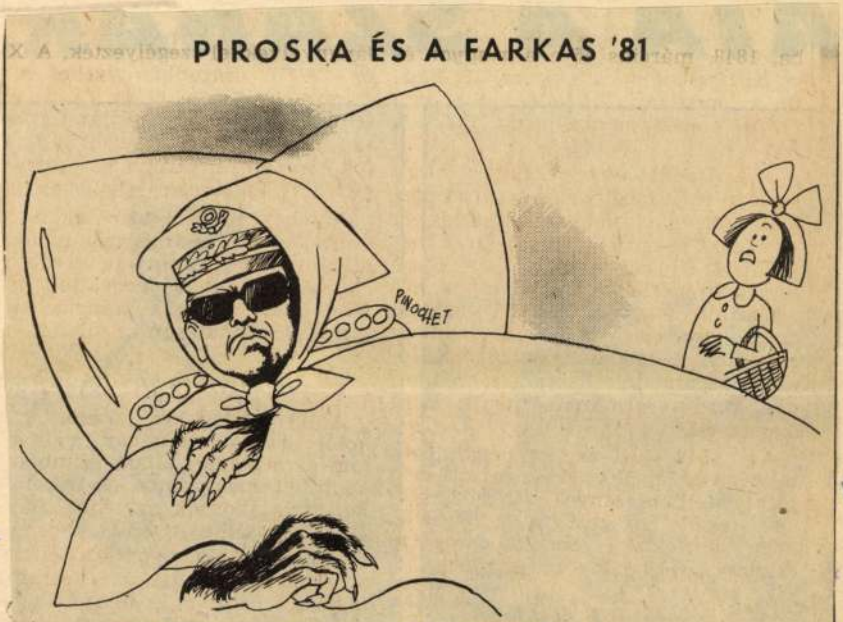

— Miért olyan szőrös a kezed, nagymama?

MÉSZÁROS ANDRÁS KARIKATÚRÁJA

—: Piroska

Nén szé

Mészáros András, karikatúrista

LEVELESNÉ NEM ÉRTI

— Ezek nem érzik a tavaszt, fiacskám.

MÉSZÁROS ANDRÁS KARIKATÚRÁJA

—: Levelesné ne

Népszab

10

szakaszon emelkedik az
szintje is: itt a hét végén
a tetőzésre. Potsdam tér

Mészáros András, karikatúrista

VALAHOL NYUGAT-EURÓPÁBAN

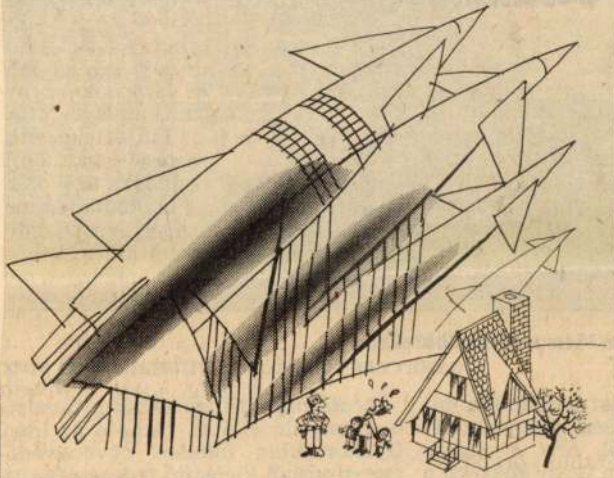

„Biztos, hogy ez a biztonságos?"
MÉSZÁROS ANDRÁS KARIKATÚRÁJA

1: Vala

Nép. sz

2.

márc. 10.

ır alakúval szem- osztása is, amelyekhez tavaly csak

Mészáros András, karikaturista.

LEVELESNÉ TÁJÉKOZOTT

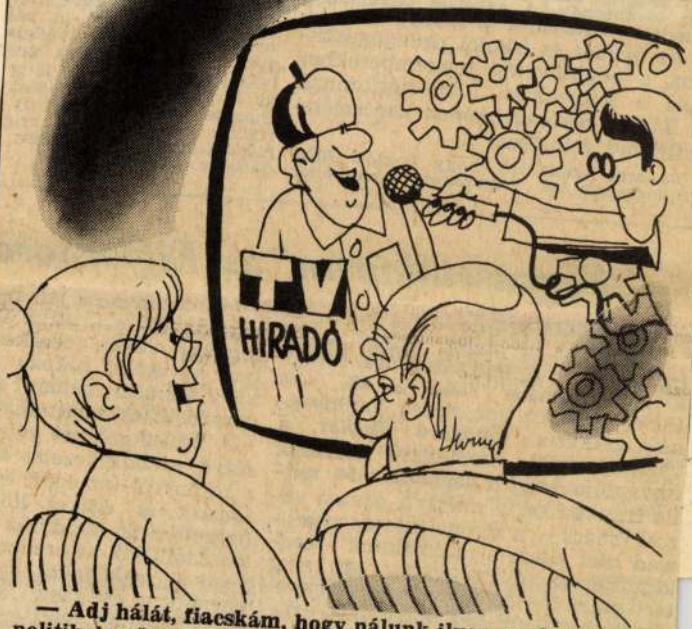

— Adj hálát, fiacskám, hogy nálunk ilyen unalmas a belpolitikai műsor!

MÉSZÁROS ANDRÁS KARIKATÚRÁJA

– : Levelesné

Népsza

10

12

kezdéséhez. A [illegible]
tart majd, de az előzetes jelzésekkel
ellentétben nem kell Párizsnak ezt a
látványosságát elzárni a turisták
elől.

A szakértői vizsgálatok megálla-

vezte — [illegible]
harmincas években épí
A legnagyobb költséget
liftek átépítése jelenti
felvonókkal helyettesíti

Mészáros András, karikatúrista

Mészáros

Eötvös Pál: Tud 7.

Népszabadság 1961. márc. 8

Mészáros András, karikatúrista

A rőzsehordó nő

Március 7.

Március 8.

Március 9.

MÉSZÁROS ANDRÁS KARIKATÚRÁJA

9

7.

ag vizet
kutakat
egeden,
ak har-
ytatód-
lkútfú-
feltörő
denütt
fürdő-
Szege-
y 1961-
anké-
lentet-
város.
atáso-
veit is
Vajna
a ha-
jának.
ocskai
ermé-
a do-

külön féle horgás
zataláért eddig
mint félmillió d
ki a népgazdaság
peremfutó orsó gy
tük meg, amelyek
megjelennek a be
kedelemben. A gé
donosok körében
lődésre tarthat sz
kocsiba szerelhető
őrző készülék is, m
tása szintén jele
megtakarítást tesz

A Corpond néve
ba hozott személy
hónapja kezdtük g
múlt év utolsó neg
több mint 50 ezer
letekbe. A számít
e termék gyártás
mintegy 650 ezer
sát takarítja meg
a népgazdaságnak

Ez évben már o
mérlegek gyártás
zük, melyeket mo

Mészáros madár, karikaturista

LEVELESNÉ SZÜLETÉSNAPJA

— Megőrültél, fiacskám, ilyen kiadásokba verted magad?!

(Mészáros András rajza.)

10

17.

Mészáros András, grafikus

MÉSZÁROS ANDRÁS:

Egyszer volt, hol nem volt...

... egy kis király

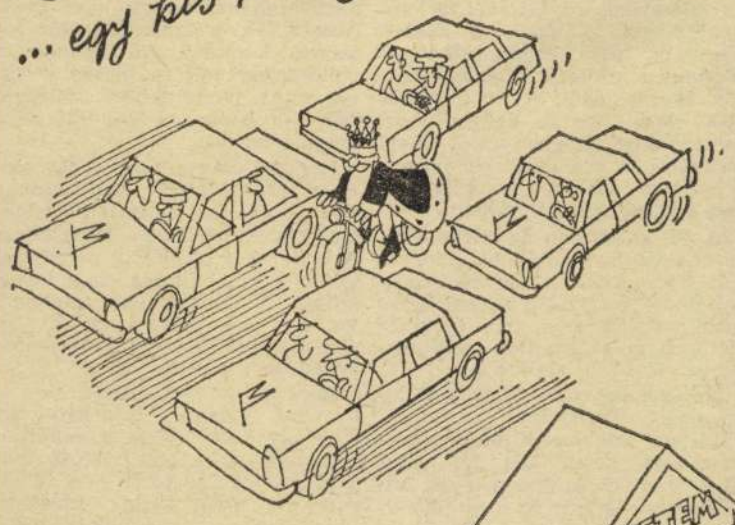

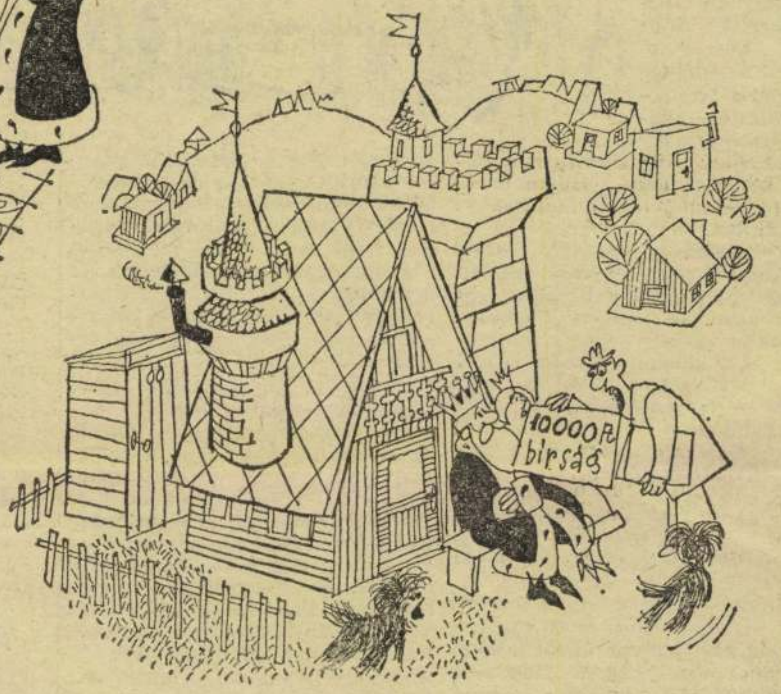

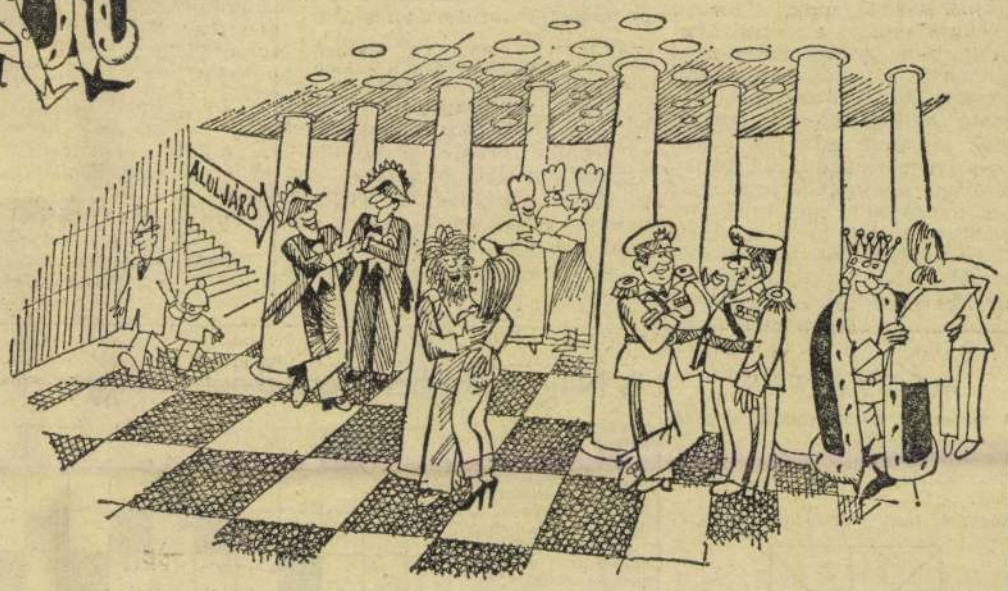

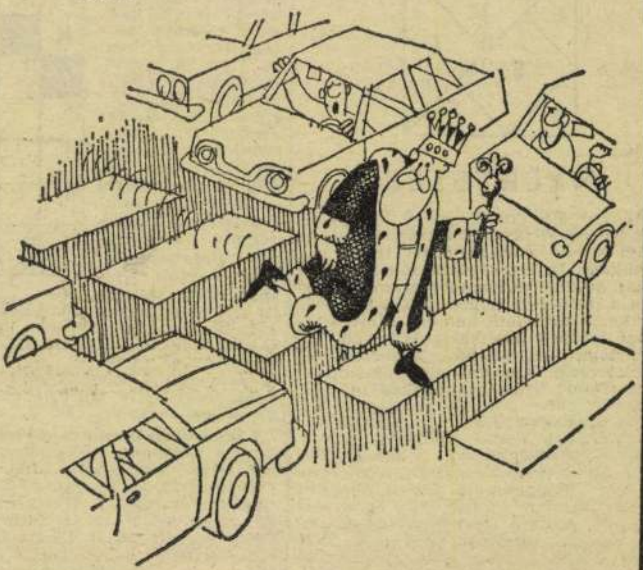

GYEREKEKNEK

ORVÁTH ÁRPÁD:

A Parseval Győr egén

— Itt a Parseval! Itt a Parse-
al! — hallatszott a harsány gye-
kkiáltás, és csak úgy csattogtak
meztelen, futó talpak.
— Mi van itt? — kérdezte
nyám, utcai ajtónk elé állva.
— Megérkezett a Parseval-lég-
ajó — mondta az arra ballagó
ostás.
— No, nézd csak meg, mi az —
tett anyám, s én a sietők után
amodtam a Ka-
narétre, ahol
agy tömeg bá-
ult valamit. A
ives rét fölött
riási, egyik vé-
én tompa, má-
kon hegyes, fe-
zesre fúvott zsák
ebegett — a Par-
eval-léghajó. A
özeli Frigyes-
aktanyából ki-
ézényelt kato-
ák kötelekkel
artották, lelógó
ondolájában ka-
onatisztek pa-
rancsolgattak,
apkájukra nagy szemüvegei tol-
ak fel, a győriek roppant ámu-
atára — igen marcona látványt
yújtottak.
A katonák „kordont" húztak,
agyis szorosan egymás mellett
kadályozták, hogy bárki a lég-
ajó közelébe menjen. Peckesen
rkáltak arra tekintélyes rend-
ök is, s időnként hangos szóval
gyelmeztették a nézőket, hogy
nki se merjen dohányozni, mert
eggyulladhat a hidrogén. Mi,
erekek szájtátva néztük a cso-
t. A felnőttek már rég tudo-
ást szereztek a helyi újságból,
gy az Osztrák—Magyar Monar-
ia hadseregének kísérleti lég-
ajója körutat tesz, s közben Győ-
tt is leszáll.
Mindez kisfiúkoromban történt,
első világháború előtt, még is-
olába sem jártam. Jóval később
dtam meg, hogy a „Parseval
uftschiff—4." jelzésű léghajó
10-ben járt Magyarországon, azt
ttam én szülővárosomban. Au-
ist Parseval német mérnöktiszt
lálmánya volt, áramvonalazott
urkolata alatt két, levegővel fel-
ajható „ballonet" rejlett, ezekkel
dták feszesen tartani a hidro-
énnel teli burkolatot. A hajó ve-
etésében is szerepük volt, mert
a az elülső ballonetet fújták fe-
zesebbre, a léghajó orra lefelé
illyedt: tehát a magasság szabá-
ozásában jutott szerep ezeknek
belső légtereknek. A léghajó
nagy Daimler-motorja két óriási légcsavart forgatott.

Nagydiák voltam már, amikor a Természettudományi Közlöny 1910-es évfolyamát böngészve, cikket találtam Visnya Aladár fizikatanár tollából a Parseval-léghajóról. Szakszerű, érdekes cikkét a tudós szerző ezekkel a szavakkal fejezte be:

A Parseval-léghajó „... nem annyira rossz és használhatatlan, mint híresztelték ..., de a repülőgépek fejlődéséhez általában több reményt szokás fűzni, és mi tagadás, hogy ma, amikor még mind a kettő egyformán tökéletlen, és a repülőgép úgyszólván hétről hétre szedi áldozatait, mind a két kísérleti irány még egyformán érdekes ..."

Bizonyos, hogy a század elején a Parseval-léghajó legalább akkora szenzációt jelentett, mint ma az űrhajózás. Akkoriban a németek, akik a léghajózással sokat foglalkoztak, még maguk sem tudták pontosan, hogy a merev vázú Zeppelin vagy a puha testű Parseval lesz-e a jövő közlekedési eszköze. A szétszedhető, könnyen szállítható Parsevalnak sok előnye volt, az első világháborúban a keleti hadszíntéren használták is, fejlesztését azonban a burkolatához szükséges gumi hiánya miatt abbahagyták ..., de nem végleg!

Sokan úgy vélik, a bolygókutatásban szerepet kaphat a Parseval-léghajó, illetve annak a kor kívánalmainak megfelelő változata. Arra gondolnak, hogy a Marsra leszálló űrhajóban szállított, összehajtott léghajót majd a bolygó légköréből töltik föl levegővel, amelyet az űrállomás vagy a léghajó reaktora hevítene forróra. Mindez ma még merész álom. De holnap?

Káldi János:

Ének két k

Túl hét hegye
mindig ott jár

Ahol egyszer
tündökölt egy

Virág hátán s
Holdfény-sárg

Ahol pompás
rázták lombju

Ahol jártam k
egy szélfútta

Mit láttam oti
Két bűbájos k

Órákon át: tr
Önfeledten ny

Le-föl! Le-föl
Fogócskáztak

Kiáltottam: „Jaj, de jó!"
Lángolt a két csöpp csikó.

Mikor volt ez? Réges-rég!
Talán most is futnak még.

Kiss Benedek:

Zene-bona, szana-szét

Egy szobának két sarkában
két hatalmas tartomány van:
egyik Szana, másik Szét,
én lakom a közepét.

Szana népe vásározik,
Szét is nyomban kirakodik.
Szana-Szét, Szana-Szét:
én lakom a közepét!

Máskor a szoba két sarkában
más két kies tartomány van:
egyik Zene, másik Bona,
meg nem békélhetnek soha.

Zene, ha zendül, Bona már legott
veri a vödröt, mint az üstdobot.
Zene-Bona, Szana-Szét:
míg világgá nem szaladok,
én lakom a közepét!

Tarbay Ede:

De jó lenne...

De jó lenne szélnél
sebesebben szállni,
fagyott tavi nádas
húrján citerázni.

De jó lenne tavaszi
patakokkal futni,
vackorkörte ágára
bóbitákat fújni.

De jó lenne illatos
mezőkön heverni,
száraz szénakazalban
meg-meghemperegni.

De jó lenne boróka
gyöngyét nyakba fűzni,
láda megett tücsökkel
éjjel hegedülni.

Az arabok mohamedán dervisek tulajdonítják a kávé titkának felfedését. A perzsák viszont azt állítják, hogy a kávé az ég ajándéka, és Gábriel arkangyal hozta le nekik a Földre, hogy az álomkórban szenvedő Mohamed prófétát kigyógyíthassák betegségéből. A kávé 800 és 1000 között került át Arábiába, mint méregdrága orvosság. Mivel azonban az egészséges embert is felüdítette, italként is felszolgálták a gazdagok palotáiban.

A 15. században az eddig Etiópiából és Szomáliából importált kávét az arabok is termelni kezdték Jemenben, sőt a század közepén a drága árut már Szindbád hajóstársai szállították a Vörös-tenger távoli kikötőibe is.

Népszerűségét a kávé egy fogyasztási tilalomnak köszönheti. 1510-ben Mekka hitbuzgó kormányzója, Khair bég úgy vélte, hogy a kávéivás éppen olyan bűnös szenvedély, mint a próféta által tiltott bor élvezete. Bezáratta tehát a bűn melegágyát, a kávékiméréseket. De a kávé hívei sem maradtak tétlenek. Többen ellenálltak, mire a helytartó felgyújtatta a kávéházakat, és néhány forró vérű kávéimádót felkoncoltatott. A bég diadalittasan jelentette a bűnös üzelmek felett aratott győzelmét Kansu Aglusi kairói mameluk szultánnak. Ám Egyiptom ura maga is lelkes híve lévén a kávénak, visszavonatta a bég rendeletét azzal, hogy a Korán nem kárhoztatja a kávé élvezetét. Amit pedig a szent könyv nem tilt, az nem is lehet bűnös élvezet.

Így lett a kávé népszerű az egész ket felüdítő nedűt. De a mindig gyanakvó maradiság gyilkos méregnek tartotta, bajok és szerencsétlenségek forrásának. A szabad forgalomban árusított kávé nemcsak a felcsereknek jelentett veszélyes konkurrenciát, hanem a szőlősgazdáknak is, hiszen a kávé, mint napjainkban az üdítő ital, sok borisszát csábított át a maga táborába.

Legkorábban a törökökkel szoros kereskedelmi kapcsolatban álló velenceiek nyitottak nyilvános kávékiméréseket 1625 táján. A hollandok Mekkából csempészték ki kávépalántákat és a keletindiai fűszerszigeteken a maguk termelte kávéval már a 17. század második felében megjelentek az európai piacon.

Bécs akkor ismerkedett meg a kávéval, amikor 1683-ban egy Kolsicky Ferenc György — állítólag magyar, mások szerint lengyel származású férfi — a várost ostromló török hadak elhagyott táborában nagy mennyiségű babkávét talált. Mivel korábban a törökök között járván már megízlelte a pompás italt, megvásárolta a kávét és kávéházat nyitott. Ő azonban az ún. „török kávéból" leszűrte a sűrű üledéket (zaccot), és tejjel meg mézzel édesítve tálalta fel a bécsi ízlésnek jobban megfelelő „tejeskávét".

A kávénak az Atlanti-óceán sem állhatta útját. Az 1723-ban Párizsból Martinique-ba szállított egyetlen szál palánta az őse annak a sok százmillió kávécserjének, amely ma Amerikában a világhozam zömét adja.

DR. MARJAI IMRE

ÉRDEKESSÉGEK

Gyakran emlegetik, hogy a föld felületére napenergia alakjában négyezerszer annyi energia jut, mint amennyire az emberiségnek szüksége van, nem kell tehát mást tenni, mint az ingyen energiát felhasználni. Kiszámították azonban, hogy az atomerőművek közismerten drága építése is még csak századrésze annak a költségnek, amibe a hasonló teljesítményű napenergia-telep kerülne.

*

A Naprendszer keletkezésével foglalkozó tudósok számára komoly gondot okozott, hogy a legkülsőnek ismert bolygó, a Pluto, nem illik bele a bolygók sorozatába. A Merkur, a Vénusz, a Föld és a Mars viszonylag kicsiny térfogatú, de nagy átlagsűrűségű égitestek. A Naprendszer külső bolygói: a Jupiter, a Szaturnusz, az Uránusz és a Neptunusz viszont óriási égitestek, amelyeknek átlagsűrűségük kicsiny. Mi az oka annak, hogy az óriás bolygók övezetén túl megint egy kicsiny térfogatú égitestet találunk, a Plutót? A választ a legújabb idők kutatásai nyomán kaptuk meg. Minden jel arra mutat ugyanis, hogy a Pluto eredetileg nem volt bolygó, hanem a Neptunusz holdjai közé tartozott. A számítások szerint lehetséges, hogy sok millió évvel ezelőtt idegen bolygó járt a Naprendszer perifériáján és olyan zavarokat idézett elő ott, hogy a Neptunusz egyik holdja, a mai Pluto, „megszökhetett" és önállóvá vált. Az ismeretlen, idegen

NEVEKBŐL MŰVÉSZ

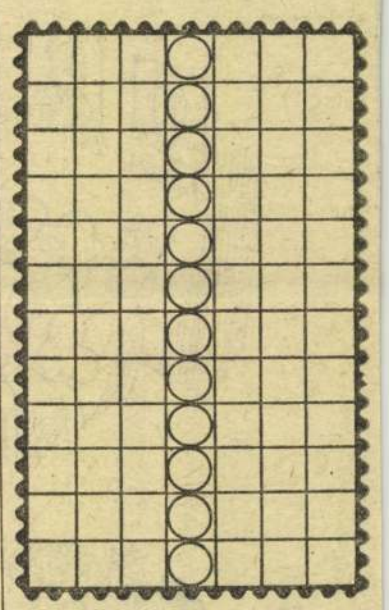

Írjátok be az ábra vízszintes soraiba az alábbi neveket úgy, hogy a középső függőleges oszlopba kerülő betűk felülről lefelé olvasva egy világhírű olasz művész (1475—1564) nevét adják eredményül. GEBHÁRD, GELLERT, GERGELY, GIZELLA, JOHANNA, KAMILLA, KELEMEN, KLEMENT, LEONÓRA, NÁRCISZ, PIROSKA, SZILVIA.

Megfejtésül a művész nevét

MEGFEJTÉS

A november 2-i rejtvények megfejtése:

Keresztrejtvény: Besztercebánya, Gyulafehérvár, Rimay János, Bethlen Gábor.

Négyzet: lásd a mellékelt ábrán.

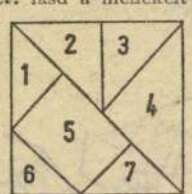

NYERTESEK

Az október 26-i számban megjelent rejtvények helyes megfejtői közül az alábbiak nyertek könyvutalványt:

András Mária, Pétervására; Fülöp Izsolt és Csaba, Nagybátony; Gombos Csaba, Gödöllő; Göcsei András, Zsira; Hollósi Judit, Kállósemjén; Józsa Zita, Tác; Kalmár Marianna, Kazincbarcika; Kelemen Tünde, Mezőszemere; Kiss Róbert, Jánoshalma; Komjáti János, Onod; Lakos Sára, Szentes; Mager Marianna, Várpalota; Misley Katalin, Debrecen; Moldován Gábor, Kazincbarcika; Nagy Adrienne, Biharugra; Nyercse László, Kunszentmárton; Mihalkó Csilla, Tótkomlós; Sass István, Vasas; Somlai Zoltán, Kiskunfélegyháza; Szabadi Szabolcs, Szakmár; Szalóki Andrea, Táplóbicske; Szeles Miklós, Zalaegerszeg; Széll Júlia, Szeged; Tulok István, Székesfehérvár; Tomonkos Ibolya, Fodor Andrea, Ger-

A Nagy Októberi Forradalom magyar részvevői

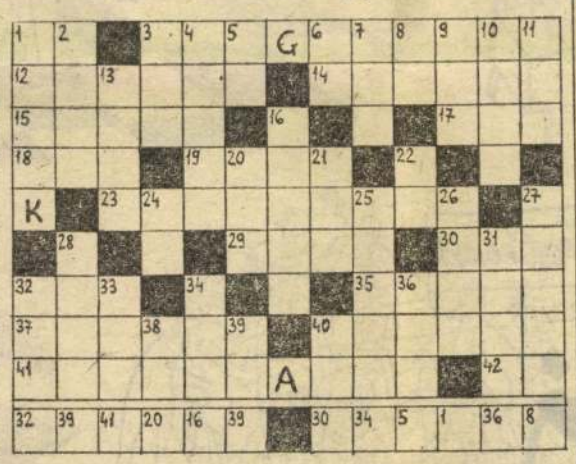

VÍZSZINTES: 1. Folyó a Szovjetunióban. 3. **A nemzetközi és a magyar munkásmozgalom harcosa, a Vörös Hadsereg parancsnokaként 1920-ban jelentős szerepe volt a doni és az uráli bandák felszámolásában.** 12. Ismételten. 14. Műveletlen föld. 15. Könnyet hullatva bánkódik. 17. Az egyik szülő. 18. Ramazuri. 19. ... flot, szovjet légiforgalmi társaság. 23. **Író, a nemzetközi munkásmozgalom harcosa, az I. nemzetközi lövészezred parancsnokaként harcolt Kolcsak ellen.** 29. Kora nyári gyümölcs. 30. Mértani alakzat. 32. Idegen férfinév. 35. Bolgár pénzegység (névelővel). 37. Hatalmas méretű. 40. Cukorral meghintve. 41. **A nemzetközi munkásmozgalom harcosa, bányász, a III. internacionalista ezred parancsnoka.** 42. Z. Y.

Függőleges: 1. **Város a Szovjetunióban, a különálló sorban szereplő forradalmár tiszteletére itt állítottak emlékművet.** 2. Bejegyez. 3. Út, latinul. 4. Férfinév. 5. Részvénytársaság. 6. Apor Péter. 7. Gyomnövény. 8. Gyár páros betűi. 9. Mulat közepe. 10. Nagy levelű gyomnövény. 11. Török tiszti rang volt. 13. Búzadara. 16. Ügetőversenyek helyszíne. 20. Névelő. 25. Medréből kilépő folyó. 26. Pompás, díszes. 27. Nemesfém. 28. Női név. 31. Körüllvesz. 32. Teng-leng. 33. Küzd, harcol. 34. Kerti szerszám. 36. Vadászi megfigyelőhely. 38. Cipészszerszám. 39. Szovjet repülőgéptípus. 40. Napszak.

Beküldendő: a vízszintes 3., 23., 41. és a függőleges 1., valamint a különálló sor: a függőleges 1-ben szereplő várost védő magyar csapat parancsnokának neve.

(A különálló sorba a rejtvény azonos számú kockáinak betűit kell beírni.) T. D.

Beküldési határidő: november 15.

Mészáros András, karikaturista

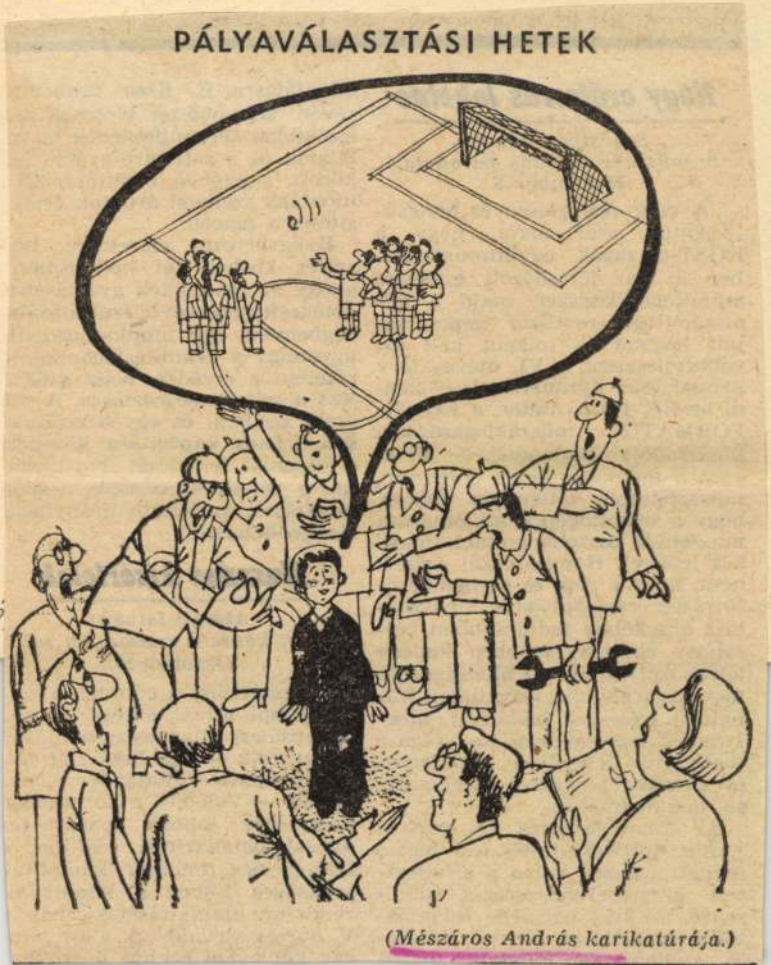

(Mészáros András karikatúrája.)

létrehozni azokat az államigazgatást, iparirányítást és vállalati irányítást elősegítő bázisokat, amelyeknek legfőbb feladata volna a moduláris felépítésű programok és programcsomagok kifejlesztése, dokumentálása.

Az államigazgatás és iparirányítás software-fejlesztési bázisa mellett szükség volna a kifejlesztett programrendszereket alkalmazó, az információt is folyamatosan szolgáltató, elemző, értékelő, szellemi és műszaki (hard-

Október 29.

„Egyetértünk a cikknek azzal megállapításával, amely a gyá biztonságos alapanyag-ellátásá vonatkozik — írja *Juhász Mihál* a Papíripari Vállalat vezérigaz gatója. — Valóban, a kor követe ményeihez jobban igazodó te melési, betakarítási, szállítási feldolgozási rendszer kialakítás szükséges. Ehhez a feldolgozá rendszer kialakításához már V. ötéves tervidőszak alatt, min egy két évvel ezelőtt hozzákez

Mészáros András, karikaturista

(Mészáros András karikatúrája.)

– Abszolut optimizmus 10.

Népszabadság Bp. 1980 nov. 23

Mészáros András grafikus

KARÁCSONYI KÉSZÜLŐDÉS

(Mészáros András karikatúrája.)

Népszabadság 8.1.1955 nov. 22.

9.

egység ismételt helyreá
tán a párt — 1890-től M
zági *Szociáldemokra*
ven — felzárkózhassék
közi munkásmozgalom é
oz.
kívül érdekes eszmetört
érdéshez nyult hozzá
Jenő. A Politikai Fői
özleményeiben (1980. 2-
) megjelent tanulmány
„igazi demokrácia" mi
munizmus gondolati elő
című írás Marxnak
8-ban született, úgynev
eutznachi kéziratait elen
elyezi el az életműben.
zak kivált izgalmas kuta
na, hiszen az ekkor szüle
rx-írások közvetlenül el
g azokat a műveket, am
Marx a proletariátus á
járól már elutasítja a t
adalmat.

Mészáros András, karikaturista

LEVELESNÉ ELIGAZÍT

— Összezavarod, fiacskám, ezt a vandálok dúlták fel vagy 1500 éve, ezt pedig a kerületi galeri az éjjel!

(Mészáros András rajza.)

10.

27.

Mészáros András karikaturista

(Mészáros András rajza.)

A mostani választások alkalmával ismételten láthattuk azt a dicstelen szerepet, amelyet a Portugál Szocialista Párt játszott az elmúlt években, mereven elutasítva a kommunistáknak az együttműködésre és az akcióegységre irányuló javaslatait. 1918 novemberének elsöprő erejű németországi forradalma óta aligha volt olyan közel Európa nyugati felének bármely országa a szo-

kivel sem találkoztak, pedig p
percet rááldozhattak volna, ho
néhány szóval üdvözöljék és
jékoztassák a gyerekeket, akik
végre a jövő értelmiségének ké
viselői. Ehelyett megérkezés
után a hideg reggelen két ó
-ácsorogtak, mert a munkairán
tó nem tudta, hova ossza be ők
Mikor ez kiderült, újabb
óráig kellett várni a szerszám

Mészáros András karikaturista

LEVELESNÉ MEG A HÉTFŐ

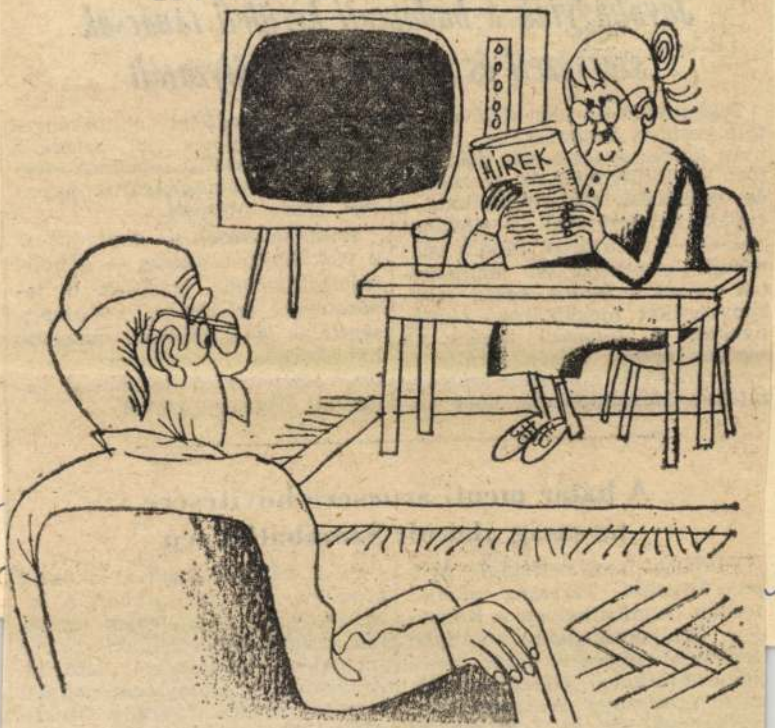

— Vigasztalódj már meg, fiacskám, gondold, hogy én vagyok a Kudlik Júlia!

(Mészáros András karikatúrája.)

ezdeményezésére a határ menti
rucsere-forgalom elősegítése, nö-
elése érdekében. A társaságban
egyvenegy Vas és Zala megyei
llami és szövetkezeti ipari, me-
ögazdasági és kereskedelmi vál-
alat vesz részt.

lési együttműködést alakítanak ki
jugoszláv és osztrák vállalatokkal.
A társaság tevékenységét héttagú
igazgató tanács irányítja. Műkö-
dését 1981. január elsejével kezdi,
s Szombathelyen irodát nyit. A
Konsumex, mint a társaság tag-

Mészáros András, karikaturista

Hajdú Jó… jelölőik 7

Nemszal… 1980 nov. 2.

t álltam a sorfalban, amikor a

Mészáros András karikaturista

Madrid

(Mészáros András rajza.)

–: Madrid

Népszabadság, Bp. 1980 nov. 16.

10.

hasznokat
prevágni a nyersanyagok szél-
gesen változó piacán.
e térjünk vissza Aberdeenbe,
ritish Petrol úgynevezett ope-
ós központjába. Körülbelül
n szigorúak lehetnek a belé-
kor a biztonsági előírások a
leáris rakétasilók parancsno-
osztjain is, mint itt.
z elővigyázatosság érthető. Ki
teljesítményű mérőműszere
us számára áttekinthetetle
zata van felfűzve hatalma
ogó és feldolgozó képessé
nítógépekre, s ezek ellenőr
ernyőjén másodpercenké

Mészáros András, karikaturista

Mészáros

Rényi Pékr. Karbantartás

Nér szabadság, Bp. 1980 nov. 16

7

Mészáros András, karikaturista.

SEGÍTSÉG AZ ÖREGEKNEK

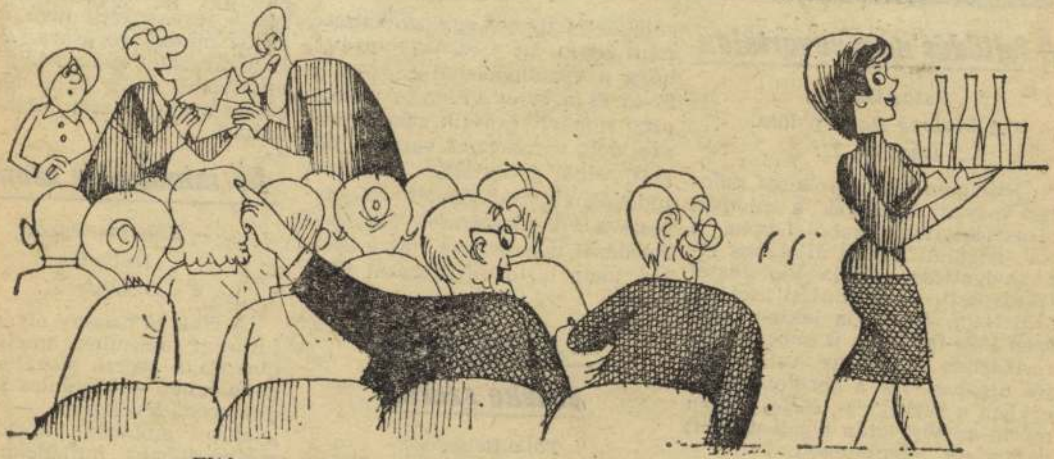

— Eltéveszted, öregem, a juttatást ott adják!

(Mészáros András karikatúrája.)

Népszabadság Bp. 1980. nov. 15.

V3

Mészáros András, karikaturista

LEVELESNÉ MEG A „NAHIMOV-CIRKÁLÓ" KINCSEI

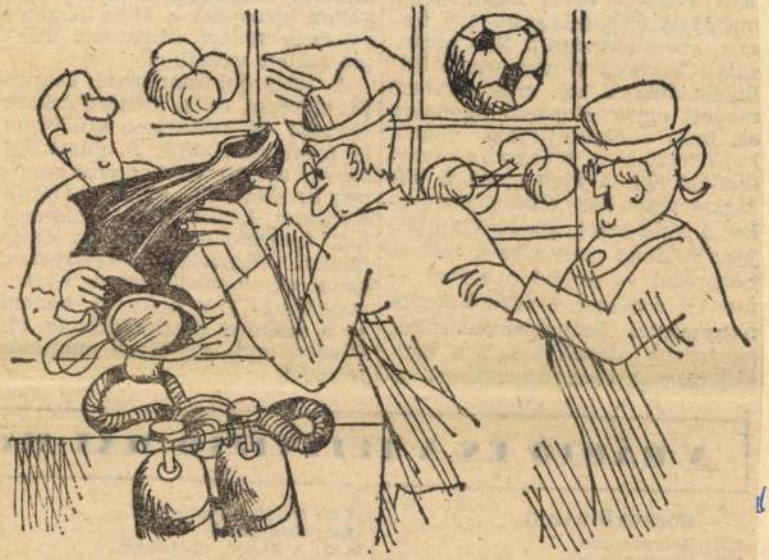

— Minek a búvárfelszerelés, fiacskám, még valami nemzetközi konfliktusba keveredsz nekem!?

(Mészáros András rajza.)

10.

13.

Egyfelv. opera.
21.24: Csúszópénz és társai. Riporimű-

3. MŰSOR

Mészáros András, grafikus

A LEGÚJABB EXPO-EMBLÉMA...

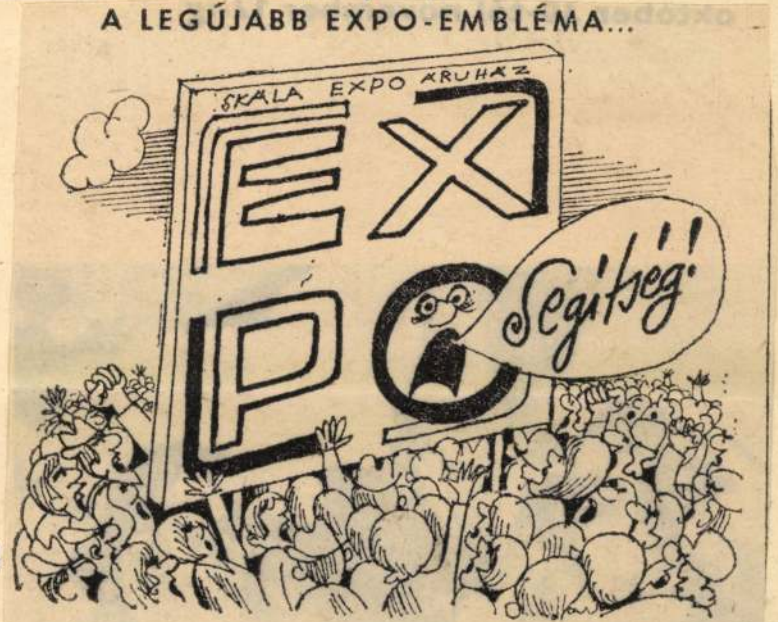

(Mészáros András karikatúrája.)

Mészáros András karikaturista

Heti rajzos kommentárunk

ZENEI HETEK: A BOLYGÓ OPERA

(Mészáros András karikatúrája.)

9.

OKT. 4

Sajnos nem így történt. A m
zeum vasárnap délután négy ór
kor — a kifüggesztett táblán
vasható nyitvatartási idő ellené
— zárva volt. A több száz kilom
teres utazás ellenére, nem látha
tuk meg — ahogy a cikk ígé
—, hogy a múzeum milyen csod
latos tükörképe Gemencnek,
benne levő állat- és növényvilá
nak."

Nincs vonzerő

Szabó Ferenc:
Miért nincs közönség?
Szeptember 9.

„A kérdés jogos, a labdarú
pályák valósággal konganak
üresség től — kezdi levelét B
István szolnoki olvasónk. —
vülről tudom a választ, mégis
deklődéssel olvastam a cikket.
szerző nagyon helyesen a sport
közel álló személyeket is megs
laltatott. Nekik aztán igazán t
niuk kell, hogy miért játss
nemcsak a bajnoki, hanem a ne
zetek közötti válogatott labda
gó-mérkőzéseket is gyér nézől

Mészáros András, karikaturista

LEVELESNÉ JÁRTAS A MITOLÓGIÁBAN

— Á, fiacskám, Sziszifusznak könnyebb volt, az csak szikát próbált felgurítani a hegyre!

(Mészáros András rajza.)

büntetett előéletűek — 1972-ben Törökbálinton megölte *özvegy Farkas Józsefnét*, 1979-

több emberen különös kegyetlenséggel, részben nyereségvágyból aljas célból, előre kitervelten é

Mészáros András karikaturista

LEVELESNÉ FŐMŰSORIDŐBEN

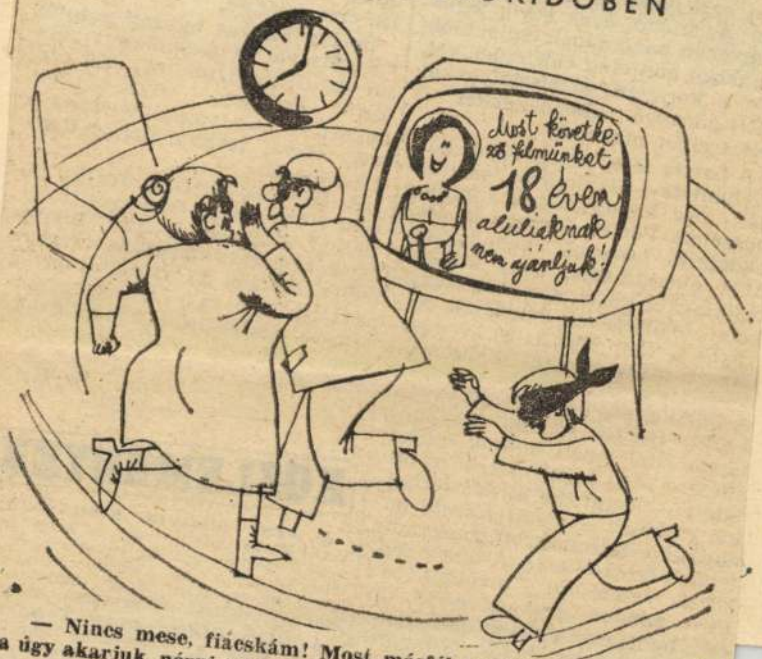

— Nincs mese, fiacskám! Most másfél órát kell játszanunk, ha úgy akarjuk nézni a filmet, hogy a gyerek ne lássa!

(Mészáros András rajza.)

10.

a5

éves budapesti lakos és más, újon-
nan beszervezett tagok vállalkoz-
tak. Az ország különböző pontjain
elkövetett, mindenekelőtt áruházi
és lakásbetörésekkel több mint
egymillió forint értéket zsákmá-

személyforgalom zavartalan.

A NÉPSZÍNHÁZ IGAZGATÓSÁGA kö-
zli, hogy a Várszínház októberi
műsora Andorai Péter váratlan kül-
földi útja miatt megváltozott. Október
10-én, 12-én, 24-én és 26-án az Amit
akartok, avagy vízkereszt hel-

Mészáros András, karikaturista

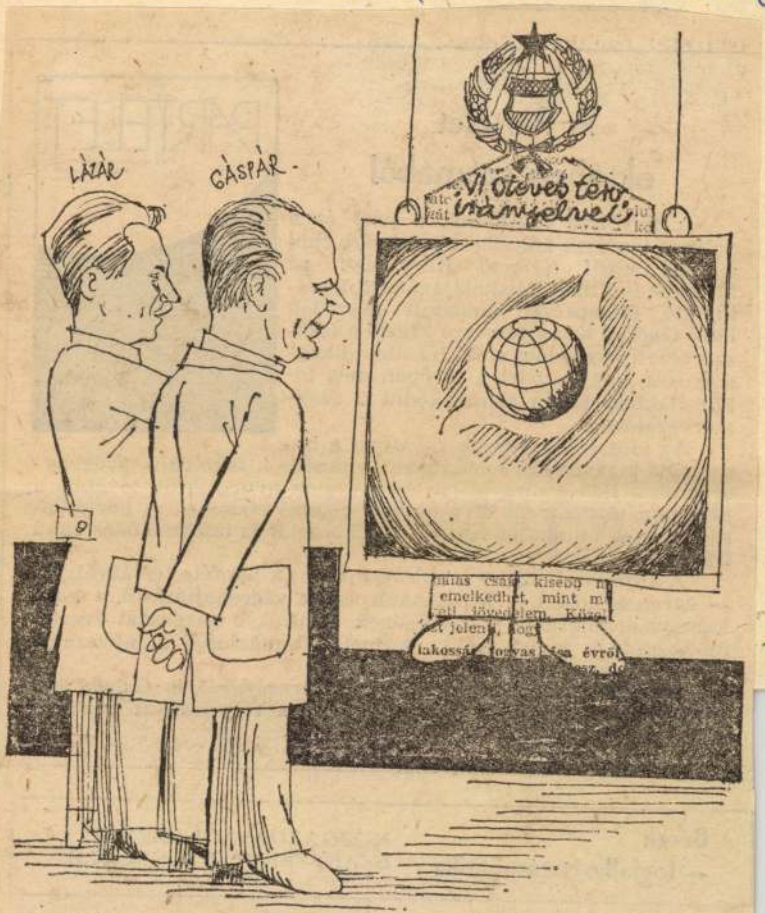

— Reméljük, hogy azért majd nem nagyon nyomja meg a gyomrát!

(Mészáros András rajza.)

9.

Okt. 11.

Pártunk két mártírjáról, *Pesti Barnabásról* és *Orlai-Farsi Károlyról* olvashatunk megemlékezést a folyóiratnak ebben a számában.

Bérek
— foglalkoztatáspolitika

KÖZGAZDASÁGI SZEMLE
SZAKSZERVEZETI SZEMLE

A következő ötéves tervidőszakban megoldásra váró problémák között fontos helyet foglal el

nek tekintették, ma már azonban a közfelfogás változott. Trethon Ferenc kiemeli, hogy a következő

Mészáros András, karikaturista

Tükröm, tükröm, mondd meg nékem ...
(Mészáros András rajza.)

Mészáros András, karikaturista

Rényi Péter: Nagy, mérges öregúr 7.

Népszabadság, Bp. 1980 okt. 5.

Mészáros András, karikaturista

LEVELESNÉ MEGÉRTŐ

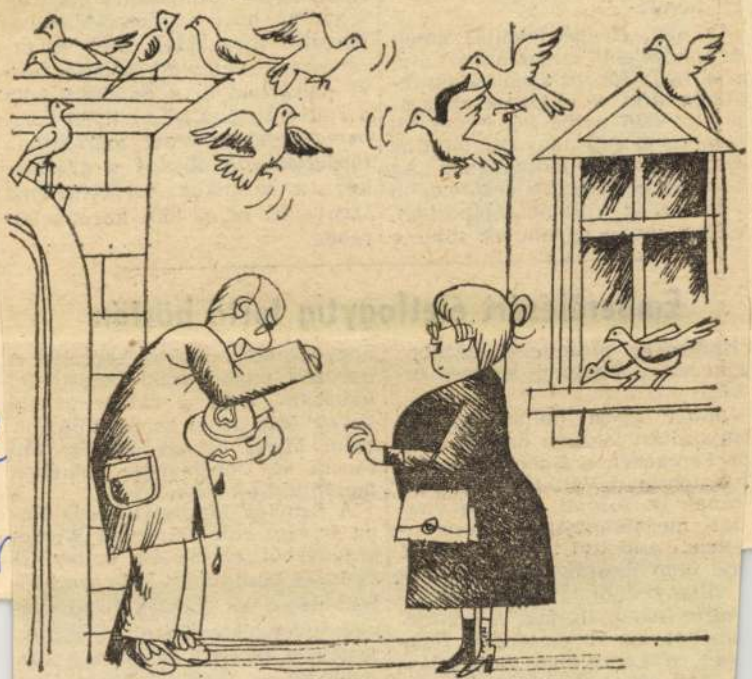

— Ne mérgelődj, fiacskám, hátha egy békegalamb volt!?

(Mészáros András rajza.)

10

— : L

t. 23.

Nér

ajd öngyilkosság látszatát kelt-
villanyzsinórral lakásának ki-
csére felakasztották. A bűncse-
ményt az 51 esztendős *Bana*
ván, a kuncsorbai Búzakalász
volt ágazatvezetője követte
aki az utóbbi időszakban köl-
ező életmódot folytatott, s a

és lopás
büntetésül életfogytig tartó sza-
badságvesztésre ítélte, mellékbün-
tetésként tíz évre eltiltotta a köz-
ügyektől és vagyonelkobzást ren-
delt el. A vádlott és védője e
hítésért, az ügyész súlyosb

Mészáros András, karikaturista

LEVELESNÉ ÉRT A SZÓBÓL

— Ez csak szerénykedés, fiacskám, ennyi pénzért mégsem írhatják rá, hogy átázik!

(Mészáros András rajza.)

Szombaton költöznek be az első
házakat. A lakótelepen újra me

Mészáros András, karikaturista

HORMUZI SZOROS

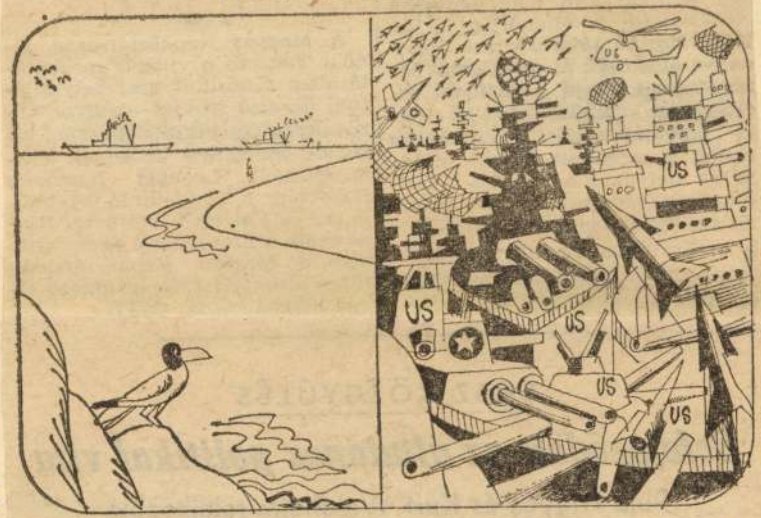

Brown hadügyminiszter: „Tiszta égboltot, nyílt vizeket akarunk."

(Mészáros András karikatúrája.)

2

12

Mészáros András, karikaturista

Eötvös Pál. Miért 7.

Nemzabadság (1980) okt. 12.

Mészáros András, grafikus

Hajdú János: Érdekpolitika

7.

Népszabadság, Bp. 1980. dec. 14.

Mészáros Marai, konkolurista

Róz[illegible]on a helyzet változatlan 7.

N[illegible]ág, Bp. 1980. dec. 7.

Mészáros András, karikaturista

(Mészáros András rajza.)

Pataki Mária: Nyári nyersanyagok – télen 18.

Népszabadság, Bp. 1980. dec. 7.

mi-
agy
Más
san

ági
go-
zti-
zin-
ile-
. A
kit
or-

Mészáros András, karikaturista

Heti rajzos kommentárunk

(Mészáros András karikatúrája.)

dec. 6. 9.

a konkrét teendők miatt szükségesnek mutatkozott ilyen terv elkészítése. Ehhez a munkához nyújt támpontokat *Kovács József* cikke. Kapcsolódik a tervkészítési munkához *Bíró József* írása is: ő a pártalapszervezetek ez irányú feladatairól szólt.

Céljaink eredményes megvalósításának elengedhetetlen feltétele, hogy olyan *korszerű és alkotó vezetés* alakuljon ki, amely támaszkodik a dolgozók kezdeményezőkészségére. Ezt a tényt szem előtt tartva szólt *Klézl Róbert* arról, hogy milyen növekvő követelményeknek kell eleget tennie a vezetői munkának a közlekedési ágazatban.

Társadalmunk közművelődési politikájának támogatásában nagy lehetőségei vannak a képzőművész-pártszervezetnek. Ezekről a lehetőségekről szól *Aradi Nóra* cikke.

Mészáros András karikaturista a

LEVELESNÉ BIZAKODÓ

— Ugye, fiacskám, nem nyertünk az autónyeremény-sorsoláson?

(Mészáros András rajza.)

A budapesti színházak mai műsora

Fővárosi Színház: Hunyadi László. (Ifj.) | **Vidám Színpad:** Így élni jó... (7)

Mészáros András, karikaturista

Iskolatévé, esti tagozat

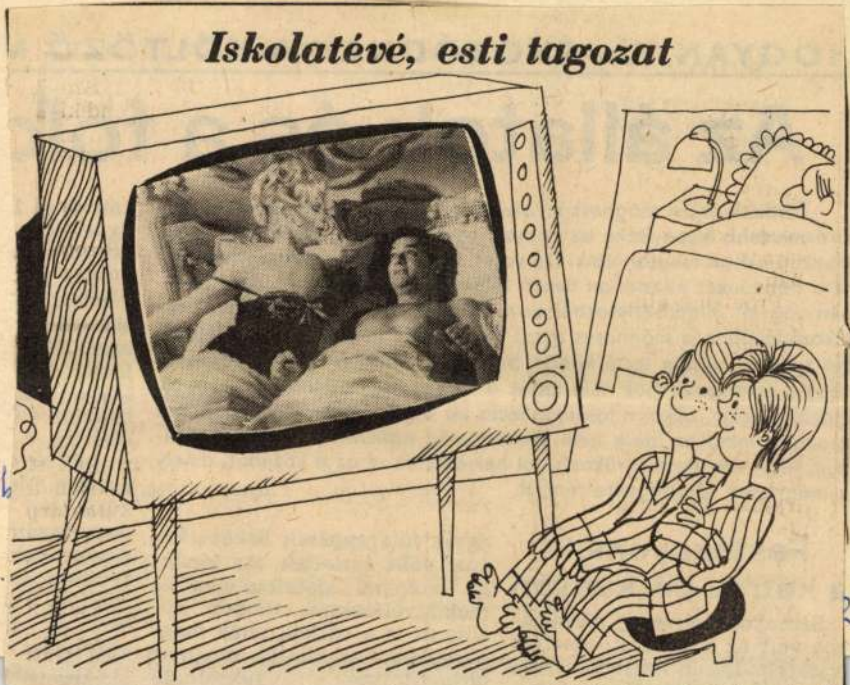

(Mészáros András rajza.)

a közelmúltban hajtottak végre az egyik észak-amerikai

bizonyítottnak tekinthető reakció gy

Mészáros András, karikaturista

LEVELESNÉ MEG A KÖRNYEZETVÉDELMI KONFERENCIA

— Nézz csak a lábad elé, fiacskám, egyelőre még csak az elvi hozzáállásról van szó!

(Mészáros András rajza.)

Mészáros András, szín katonista

MÉSZÁROS ANDRÁS: NAGY KARÁCSONYI KIRAKODÓVÁSÁR

rozzuk, meghintjük [illegible]
sal, egy csokor apróra vágott petrezselyemmel, majd belekeverünk fél doboz ecetes tormát, esetleg egy fiola kapribogyót, meg egy dl hagymás céklalevet. Egy dl tejszínből kemény habot verünk, elkeverjük két kanál céklalében feloldott és átszűrt mokkáskanálnyi zselatinnal, és a mártáshoz keverjük óvatosan. Végül leöntjük a céklát ezzel a mártással, óvatosan összeforgatjuk, és a hűtőben tartjuk fogyasztásig.

A *csirkemozaik* készítéséhez fél sült vagy főtt csirkét kicsontozunk, és a húst apróra metéljük. Közepes nagyságú sárgarépát almareszelőn lereszelünk, egy pillanatra forrásban levő sós vízbe mártjuk, majd leszűrjük. Két ecetes uborkát és tíz dkg lángolt kolbászt nagyon apróra vágunk és az egészet összekeverjük. Egy húsleveskockát feloldunk három dl vízben, elkeverünk benne vil-

[illegible]thető
[illegible]s kö-
[illegible]thető.
[illegible]bőrös
[illegible]ú ká-
[illegible]tarja,
[illegible]er, 50
[illegible]0 dkg
[illegible]5kanál
[illegible]cs. A
[illegible]k ki,
[illegible]meg.
[illegible]a, hogy
[illegible]. (A le-
[illegible]lacpör-
[illegible]lac bő-
[illegible]vagdal-
[illegible]n sülni
[illegible]át saját
[illegible], össze-
[illegible]tölt hús-
[illegible]kanálnyi

sal. Borssal és [illegible]
csomborral fűszerezzük, és belekeverjük a tojást. A húsdarabot meghintjük grillfűszerrel (vigyázzunk, hogy a bőrre ne kerüljön fűszer, mert nem lesz ropogós-piros), rákenjük a káposztás tölteléket, felcsavarjuk, és úgy varrjuk be, hogy a töltelék ki ne folyjon. Kikent tepsibe fektetjük, köré rakjuk a negyedekbe vágott nyers burgonyát, a már kiáztatott és kimagozott aszalt szilvát, meg a gyöngyhagymát. Lefedve forró sütőbe tesszük, és közepes lángon hatvannyolcvan percig sütjük. Kihűtjük, és hűtőben tároljuk. Fogyasztás előtt a húst felszeleteljük, elrendezzük a körettel, és a meghámozott és gerezdekre szedett narancsokat is mellé téve, fedő nélkül, pirosra pirítjuk.

FRANK JÚLIA

ROMANTIKUS GALLÉROK

Nagy szerepet kap mostanában a ruhákon is, a blúzokon is a gallér. Újra divatba jöttek a rég elfelejtettek, amilyeneket nagyanyáink viseltek: a fodor, a zsabó, a pliszé, a csokorra kötött szalag, s ennek velejárója, a szép melltű. Érdemes jól megnézni őket. Olyan ötletek, amelyek alkalmasak régi ruha, blúz, kosztüm felújítására.

1. Ék alakú kivágást pliszé fodor keretezhet. 2. Kis, álló gallérhoz dísztűvel lehet feltűzni a selyem vagy csipke zsabót. 3. A kivágásba helyezett pliszé fodrot rá kell fércelni a ruhára. 4. A háromfodros gallért dísztű fogja össze. 5. A horgolt csipkegallér anyaga lehet régi csipke, de újonnan is érdemes elkészíteni.

6. Kétfodros gallér selyem vagy jersey anyagból. 7. Blúz gombjaira gombolható zsabó. 8. Délutáni ruhára illő, hátul csukódó fodros pliszé gallér. 9. Kis selyemgallér gyöngy díszítéssel. 10. Hátul záródó, nyakban bársonyszalaggal megkötött selyemgallér. Ezt csak fiataloknak ajánljuk!

VILLÁNYI ZSUZSA

TÉLI VIRÁGOK

Télen különösen kedves színfoltok lehetnek otthonunkban a növényeink között éppen viruló és az ünnepekre kapott virágos növények.

Gazdagabb a választékuk, mint ahogy sokan gondolnák. Hiszen a kecses virágai és szép lombozata miatt méltán népszerű *ciklámenen, havasszépén* vagy *azaleán* és a mindegyiküknél tartósabban díszlő *mikulásvirágon* kívül, nem is egyféle *cserepes begónia, primula* és a *karácsonyi kaktusz* is ilyenkor virul. Követi őket a *papucsvirág*, majd a *korállvirág*, a *hölgyliliom*, a *polianta primula* vagy cserepes *kankalin*, a *hortenzia* és több *bromélia*. A kedves *afrikai ibolya* pedig ilyenkor is virágzik, akárcsak a cserepes növény-

ként még újdonságnak számító *flamingóvirág*. A *jácint* és a többi cserépben hajtatott évelő virág járulhat még hozzá a választék bőségéhez.

Szépek mind. Tartósan azonban csak megfelelő kezelés mellett virulhatnak otthonunkban. Mivel szinte kivétel nélkül alacsonyabb hőmérsékleten tartva élnek virágaik hosszan, lehetőleg hűvös helyet kell találnunk számukra. Amelyek ott elférnek, azokat ablakközbe (nem napos ablak közébe) tegyük, mert a belső levegőnél rendszerint hűvösebb és egyben párásabb légtérben jól érezhetik magukat. Azokat, amelyeket napközben melegebb szobában tartunk, legjobb legalább éjszakára néhány fokkal alacsonyabb hőmérsékletű helyre állítani. Mivel azonban egyik napról a másikra levélsárgulást okozhat gyökereik megfázása, mindenképpen óvjuk őket a hirtelen erős hőmérséklet-változástól, hideg huzattól, ami az ablakközben fenyegetheti őket. Különösen a lehűlésre fokozottan érzékeny gyökereik kerüljenek *az ablakrések fölé nyúló*, magasító alátétre.

Fontos, hogy a rendszeres öntözésükkel megelőzzük akár egyszeri kiszáradásukat is, mivel ez jelentős mértékben megrövidítheti a virágok élettartamát. Ha esetleg mégis kiszáradna virágzó növényünk (vagy már így kapnánk), azonnal állítsuk kézmeleg vízbe, amíg ismét teljesen átnyirkosodik a földlabdája, de még nem válik túl vizessé. A hideg öntözővíztől is óvni kell a virágos növényeket és a kemény csap- vagy kútvíznél előnyösebb lehet öntözésükhöz a felfogott tiszta esővíz vagy hólé. A virágokra még permetfinomságú vízcsepp se kerüljön, mert csúnya foltokat okozhat, különösen, ha éjszakára visszamarad! Ne tűrjük meg sokáig az elnyílt virágrészeket a még nyílók között. Ezek mielőbbi kicsípése az esetleg már szintén pusztulásnak indult levelekkel, hajtásrészekkel együtt, azért is hasznos, mert segítheti újabb virágok kibontakozását.

KOMISZÁR LAJOS

GYEREKEKNEK

BÁBA MIHÁLY:

A nyúl meg a fogoly

Sem azelőtt, sem azóta nem volt olyan tél, mint ezerkilencszázhuszonnyolcban. Már december közepén derékig érő hóban lábaltunk, és olyan hóembert csináltunk a tanyaudvaron, hogy a fejét létrán állva tettük fel. A szél kedvére nyargalászott, háborítatlanul sodorta, vitte, kergette a havat. Ember, állat hetekig nem mozdult ki a fedél alól. Még a varjak is a faluba menekültek.

Engem sokszor a nyugtalanságom űzött ki az udvarra. Dideregve, reszketve is szerettem nézni azt a táncot.

Egyszer, amint ott lapultam a tanyafal mellett, láttam, hogy a szénakazalnál, amely a jeges hótól olyan volt, mint egy hatalmas jégcsap, borzas nyúl meg fogoly lapult. Beszaladtam a nagy hírrel.

— Édesapám, a szénakazal mellett egy nyúl van, meg egy fogoly — mondtam izgatottan. — Összebújva.

— Nyúl? Meg fogoly? Összebújva? — kérdezte apám komoran.

— Hozzuk be, hozzuk be! — kiabálták a testvéreim.

— Csend — szólt rájuk apám. — Nem hozzuk be, majd elbújnak a szénakazalban. Vadnyúl, fogoly nem marad meg rabságban.

— De nem tudnak elbújni, mert jeges a széna – aggodalmaskodtam.

Apám elgondolkozva nézett rám. Homlokán gyűrűztek a ráncok. Töprengett. Aztán felvette a nagykabátját, kucsmáját fülére húzta.

— Öltözzetek fel jól, és menjünk, nézzük meg — mondta.

Kimentünk az udvarra. A szélvédett eresz alá álltunk. A szénakazal mellett még mindig ott gubbasztott a nyúl, s mellette szorosan hozzábújva a borzas tollú fogoly. Apám csodálkozva nézte a két mezei vadat.

— Még ilyet sohasem láttam — mondta. — A nyúl meg a fogoly összebújva. De nem is hallottam ilyesmiről. Ez rosszat jelent.

Vajon mit jelent ez? Milyen rosszat? Milyen veszedelmet? Nem töprenghettem sokáig, mert láttam, hogy apám bement a villáért, aztán a széllel birkózva odatántorgott a szénakazalhoz.

A nyúl kicsit felemelkedett, de nem akart eliramodni, a fogoly meg csak kinyitotta tűzpontú szemét, és mozdulatlan maradt.

Apám egy lépésnyire állt mellettük.

— Hozzatok egy bádog tengerit, meg egy üveg meleg vizet. Dugaszoljátok be jól, hogy ki ne folyjon. Siessetek.

Elszaladtunk, hogy hozzuk, amit kért. Ő meg a villával nagy lyukat tépett a kazal oldalába. Amikor elkészült, megfogta a nyulat, meg a foglyot, és betette a puha fészekbe. Szegények csak riadtan nézték, hogy mi történik velük. Menekülésre nem is gondoltak.

Kihoztuk a tengerit meg az üveg meleg vizet. Apám a bádogot beépítette a szénába, az üveget meg a két dermedt vad alá tette.

— Ez felmelegíti őket. Majd cseréljük a vizet — magyarázta. — Megszokják a helyet, és semmi bajuk nem lesz.

Másnap reggel mentem az üvegért. Jéghideg volt, de nem fagyott be. A nyúl a szénát, a fészkét eszegette, a fogoly meg tollászkodott. Amikor visszavittem a meleg vízzel telt üveget és a fészekbe tettem, rögtön mellé telepedtek. Délután megint vizet cseréltem. Aztán így ment ez nap nap után.

Apám egyik reggel vidáman jött be.

— Na, megfordul az idő.

— Elállt a vihar?

— Nem — pörgette bajszát mosolyogva. — De a nyúl meg a fogoly kijöttek a fészekből.

Ki akartunk szaladni, hogy lássuk őket, de apánk nem engedett.

— Maradjatok, még elriasztanátok őket.

Csak akkor mehettünk ki, amikor elvonultak az udvarról. Nem mentek messze. Ott ültek a fészek szélén. Amikor közelebb mentünk, megmozdultak, beljebb húzódtak.

És valóban megfordult az időjárás. Elült a szél, megenyhült a lég, a hó meg nagy pelyhekben szálldogált.

Ettől kezdve reggelenként csak azt lestük: kijött-e a fészekből a nyúl meg a fogoly. Ha nem láttuk őket, már tudtuk, hogy megint csikorgó napok következnek.

Egy reggel aztán hiába vártuk őket, nem jöttek elő. Nyugtalanok lettünk. Csak nem történt valami bajuk? Odarohantunk a fészekhez. Üres volt. A nyomokra lettünk figyelmesek. A nyomok a fehér határba vesztek. Nem messze a tanyánktól, a csőszdombon, két fekete pontot láttunk. Ők voltak. A nyúl meg a fogoly. Némán, szomorúan néztük a két háládatlant. Észre sem vettük, hogy apánk ott áll mögöttünk. Ő is a két vendégünket nézte, de nem volt szomorú, sőt: a szeme csillogott az örömtől, mosolygott, bajszát pödörgette.

— Vége a télnek — mondta boldogan. — Nemsokára itt a tavasz. Ők már tudják, ők már érzik, azért mentek el...

Könnyes lett a szemem — a szikrázó hótól. Már nem láttam őket, egy pillanat alatt elvesztek a vakító fehérségben.

KARÁCSONYI NÉPI BÁBJÁTÉK FIGURÁI

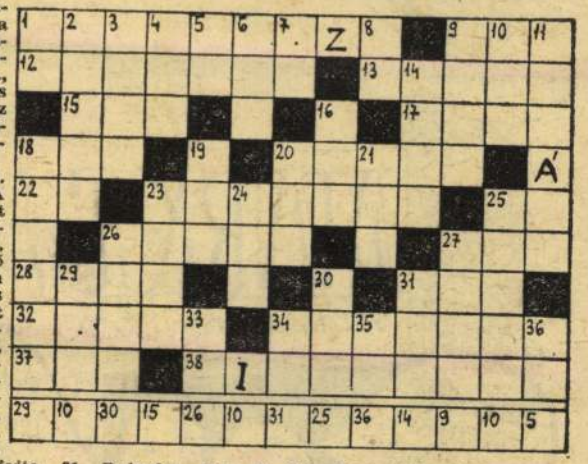

Középkori eredetű népi bábjáték a betlehemezés. A játék egy-egy szereplője a vízszintes 1., 23. és a függőleges 11., valamint az adományokat gyűjtő bábok, a vízszintes 26. és 38.

VÍZSZINTES: 9. Tápláló ital. 12. A tanítás menetét szabályozó időbeosztás. 13. Ajtón, ablakon elsötétítő szerkezet. 15. Arra a helyre. 17. Neves labdarúgó volt (György). 18. Folyó Afrikában. 20. Üveggyáráról ismert dunántúli település. 22. A rádium vegyjele. 25. Kocsis Sándor. 27. Szerkezetet összetartó keret. 28. Fafajta. 31. Ruhadarab. 32. Tudomására juttat valamit. 34. Hatalmas testű, emberszabású afrikai majom. 37. Időmérő.

FÜGGŐLEGES: 1. Téli csapadék. 2. Íz, zamat. 3. Neves földrajztudós (Sándor). 4. Menyasszony. 5. Tiltó szó. 6. Afrikai antilopfajta. 7. Hold, páros betűi. 8. Világhírű mesefilm. 9. Népművészetéről ismert település. 10. Delta közepe. 14. Gyakori családnév. 16. Értékes prémű víziállat. 18. Kiabáló. 19. Folyó Hollandiában. 20. Tengeri hal. 21. Káposztafajta. 23. Az ég királynője a görög mitológiában. 24. Vaspánt. 25. Település Nógrád megyében. 26. Bölcsődei dolgozó. 27. Testrész. 29. Hegedűtartozék. 30. Épületmaradvány. 31. Mértani alakzat. 33. Tóth Kálmán. 34. Gyors szélei. 35. Könnyet hullat. 36. Római súlyegység volt.

Beküldendő: a vízszintes 1., 23., 26., 38. és a függőleges 11., valamint a különálló sor; egy német karácsonyi bábjáték neve.

(A különálló sorba a rejtvény azonos számú kockáinak betűit kell beírni.)

T. D.

Beküldési határidő: január 3.

Cím: Népszabadság Gyermekrovat, Budapest, Blaha Lujza tér 3. 1960.

Mészáros András, karikaturista

LEVELESNÉ MEGMAGYARÁZZA

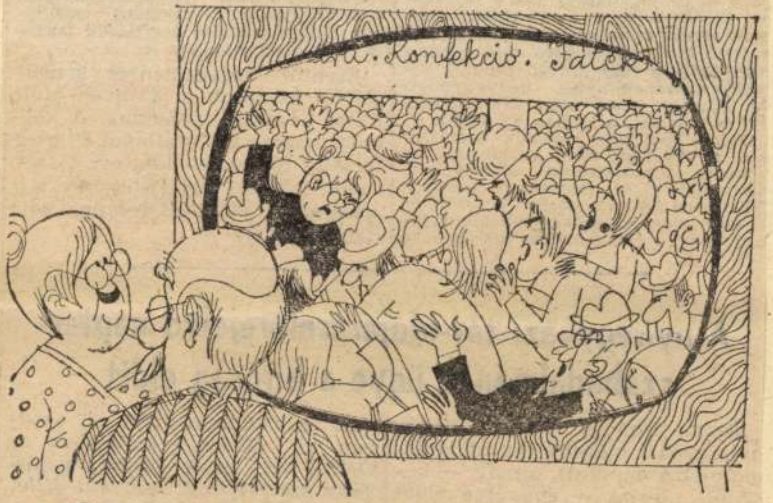

— Most legalább látod, fiacskám, hogy ajándékot vásárolni öröm!

(*Mészáros András rajza.*)

10.

18.

Mészáros András, karikaturista

LEVELESNÉ MEG A HÁROMNAPOS ÜNNEP

— Ahogy nézem, fiacskám, a jövő héten már nem takarékossági napot, hanem hetet kell tartanunk.

(Mészáros András rajza.)

– Ahog

10.

Népsz

2.

Mészáros András, grafikus

Heti rajzos kommentárunk

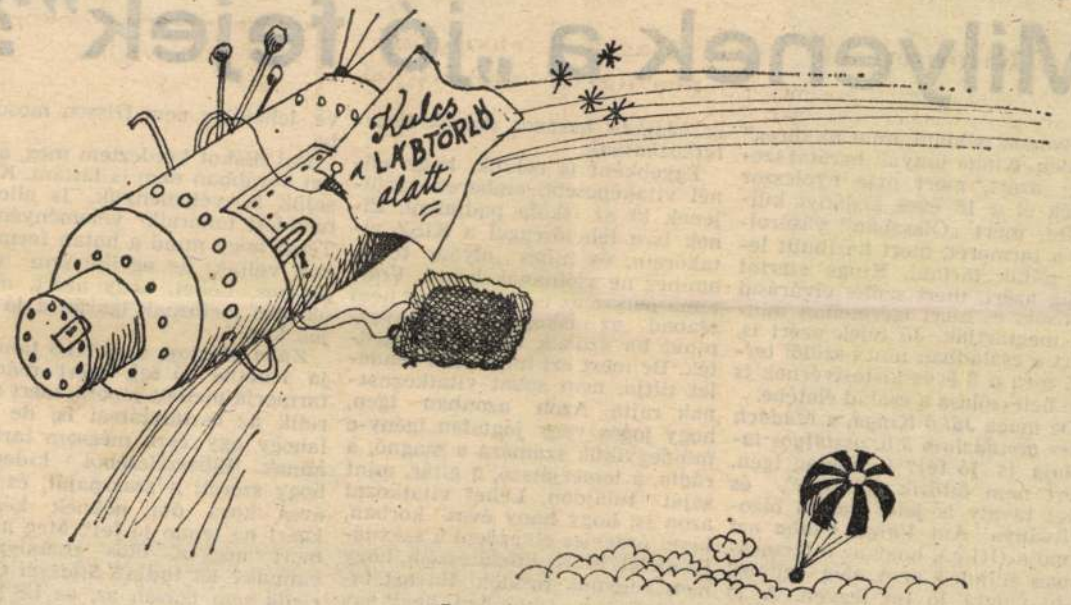

(Mészáros András rajza.)

= Kulcs a lá

Nem szabad

Milyer

Olyanok például, mint az „ö
Jákóék. Kinga lányuk barátai
rint azért, mert már nyolc
vitték el a 16 éves kislányt
földre, mert „Olaszban" vás
ták a farmerét, mert házibuli
het náluk tartani. Kinga sz
pedig azért, mert szülei elvá
reálisak, és mert ígéreteiket
dig megtartják. Jó fejek azé
mert a családban nincs szülői
ror, még a 8 éves kistestvérn
van beleszólása a család életé

De maga *Jákó Kinga, a Ma*
Imre gimnázium 3/b. osztály
nulója is jó fej? Látszólag
Mert nem öltözik „cikisen"
mert tavaly is jeles volt a
nyítványa. Ám *Varga Csab*
mondja (III/c.), hogy az ő társasa-
gában mindez nem elég ahhoz,
hogy valaki jó fej legyen. A jó
fej ott az, aki „dörzsölt", aki min-

kivel erdemes [illegible]
lis életet. Máris hozzáteszem, hogy
nem vagyunk prűdök. Ha azt ta-
pasztaljuk az iskolában, hogy egy
fiú és egy lány tanulónk között

mert négyes, ötös osztályzatai
vannak? Ki tudja? *Stiaszni Gab-
riella* sem igazán az, az ÉS/II.a.-
ból, pedig csinos is, okos is, mű-

Mészáros András, karikaturista

Heti rajzos kommentárunk

— Hát... békésen egymás mellett élek...

(Mészáros András rajza.)

ázon él, is hasonló emlékeket
riz: ő is részese volt az 1917-es
oszországi eseményeknek. Óróla
kevesen tudják, hogy harcolt a
rgadalomért, végigküzdötte a

Népszabadság, november 17.)

„A cikk részletesen és behatóan
foglalkozott az Észak-budapesti
Munkaerő-gazdálkodási Hivatal

Mészáros András, karikaturista:

Mészáros

Hajdú János:

Népszabadság 1978 dec. 3.

7.

Mészáros András karikatúrája

Bizalmi jel

18.

Népszabadság, Bp. 1978. dec. 3

Mészáros András, karikaturista

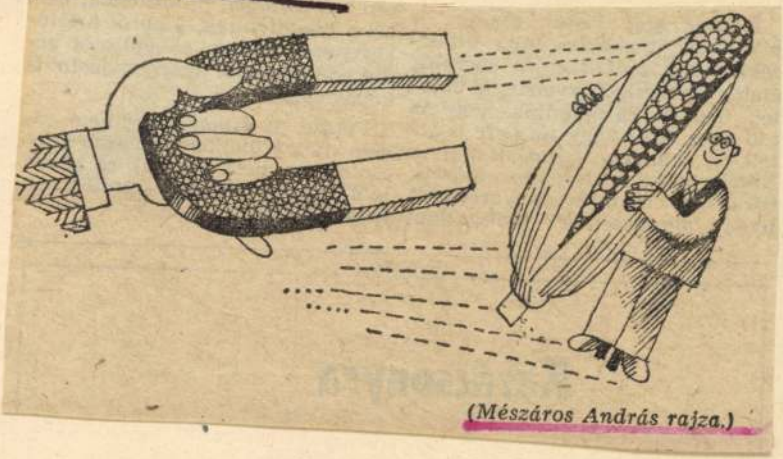

(Mészáros András rajza.)

15.

Zádor Erika: A mágnességről – komolyan

Népszabadság, Bp. 1978. dec. 3.

Mészáros András, karikatúrista

HIÁNYCIKK AZ ALACSONY SARKÚ CSIZMA

— Ha ez a divat, fiacskám, akkor próbáljunk lépést tartani vele!

(Mészáros András rajza.)

10.35: Nótacsokor.
11.20: Kodály-kórusművek.
11.40: A boldog ember, 23. r.
12.35: Nehéz helyzetben.
12.50: Zenemúzeum.

18.00: Disputa.
18.33: Közv. a Magyarország—Franciaország asztalitenisz Szuper Liga-mérkőzésről.
18.43: Hétvégi panoráma.

Mészáros András karikaturista

Mező Miklós! Nemcsak kérnek, adnak is 17.

Népszabadság, Bp. 1978 dec. 17.

Mészáros András, karikatúrista

Eötvös Pál. Mozdíthatatlan 7.

Népszabadság, I 17.

Mészáros András karikatúrája

A NÉPVÁNDORLÁS OKA

(Egy tévéműsor margójára)

— Ez se működik, mehetünk tovább!

(Mészáros András rajza.)

Ez

9.

Népszabadság, Bp. 1978 dec. 16.

Mészáros András, karikatúrista

LÁTOMÁS

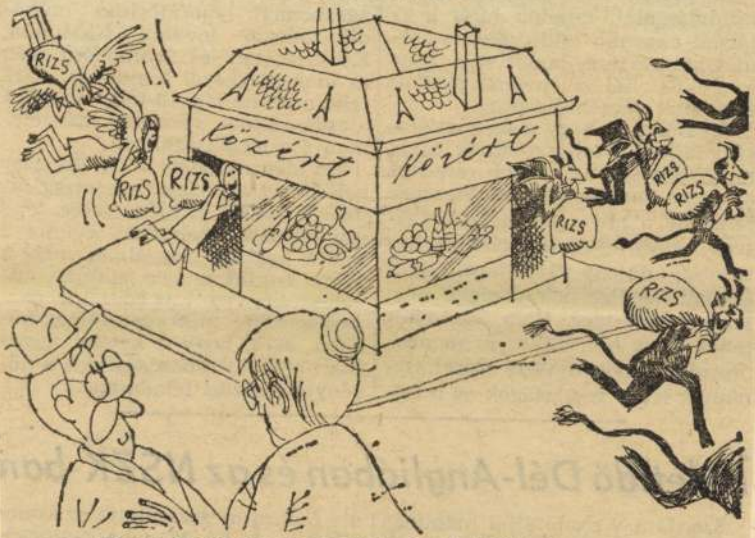

— Ejnye, fiacskám, te megint rémeket látsz!

(Mészáros András rajza.)

– Ejn

10.

Nép

14.

Mészáros András karikatúrája

Rózsa László: [illegible] napján 5.

Népszabadság, Bp. 1978 dec. 10.

Mészáros András, karikaturista

Heti rajzos kommentárunk

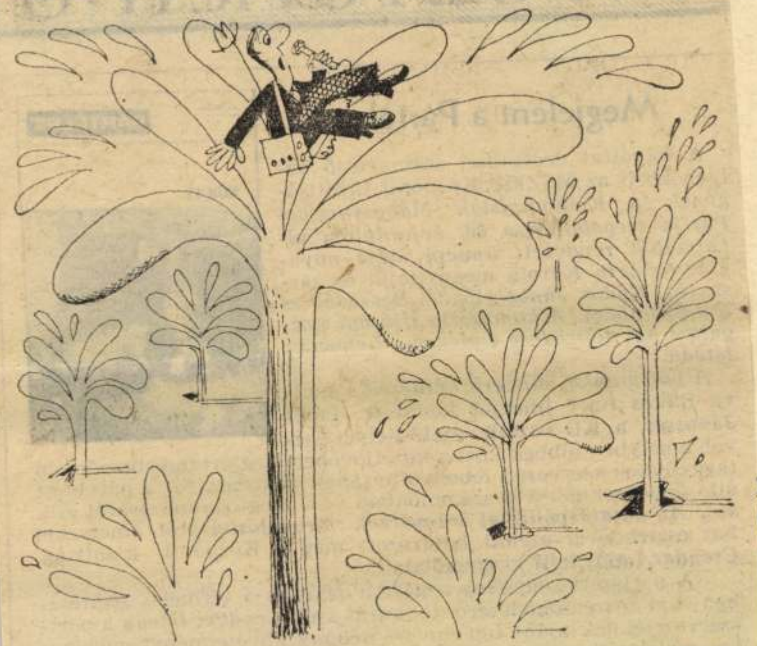

— Kedves közönségünk, most pedig hallgassák meg a Fővárosi Vízművek 12 órai csőtörésjelentéseit!

(Mészáros András rajza.)

04

Csendes Lajos fejti ki gondolatait.

A pártszervezeteknek a gazdálkodás és a termelés segítésében való közreműködéséről több írás szól. *Lendvai István* a pártszervezeteknek ajánl figyelmébe néhány követelményt, amelyeket cselekvési programjaikban, munkaterveikben hasznosíthatnak. A mezőgazdasági és élelmiszeripari üzemekben folyó *tervkészítéshez* járul hozzá írásában *Németh Ferenc. Markovics Ferenc* azt összegezi, hogy a pártszervezetek

Mészáros András, karikaturista

Heti rajzos kommentárunk

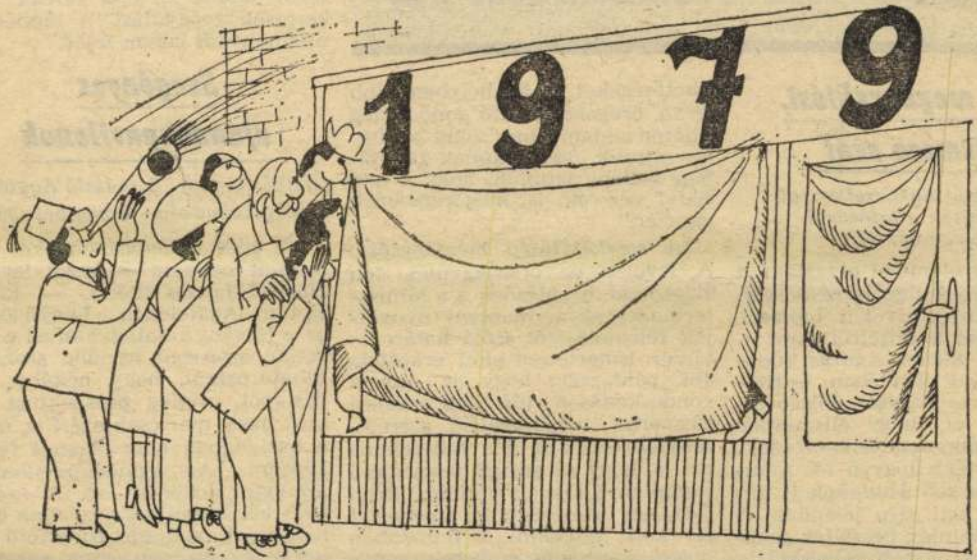

(Mészáros András rajza.)

031

a gondokról, nehézségekről is, megrokkant idős emberek gond- zet nem volt, azaz csak egyetlen

Mészáros András, karikatúrista

néz ki jelzet nélkül

Karinthy Ferenc: Foci

22.

Népszabadság,

24.

Mészáros András, karikaturista

Heti rajzos kommentárunk

— Ez a haszontalan kölyök nem akar kandidátus lenni!

(Mészáros András rajza.)

— Ez a haszon

Népsza

vábbra is sok gondo
nőségi átvétel: rossz

OLVASÓI

Aligha lehet hatél

Óvatosan a zebr

(Fekete Gábor:
A közlekedés ábécé
Népszabadság, szeptemb

„A súlyos sérülések, a
ek színhelye a cikk meg
ai szerint minden eddigi
ször a kijelölt gyalogos-át
volt — írja *Klein Gézán*
esti olvasónk. — Ezen é
sodálkozom, ez minden
yal így is van. A gyalog
őhelyeken sokszor hátbo
elenetek játszódnak le.
osok sem figyelnek elég
erohannak a tilosba a j
s. Hetenként háromszo
ezelésre a Bajza utca é
ij fasor sarkán levő kor

Mészáros András, karikaturista

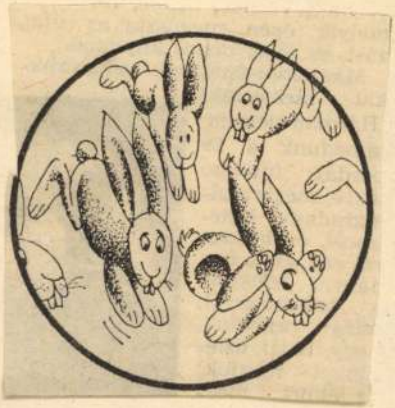

név és jelzet nélkül.

Máté György: Csitrári krónika (12) 15.

Népszabadság, Br. 1978. okt. 1.

Mészáros András karikaturista

LEVELESNÉ MEG A KRUMPLITÁROLÁS

— Megesszük, fiacskám!

(Mészáros András rajza.)

– : Megesszük

10.

Népszo

Bp. 1970. okt.

Mészáros András, karikaturista

LEVELESNÉ MEG AZ UTOLSÓ ROHAM

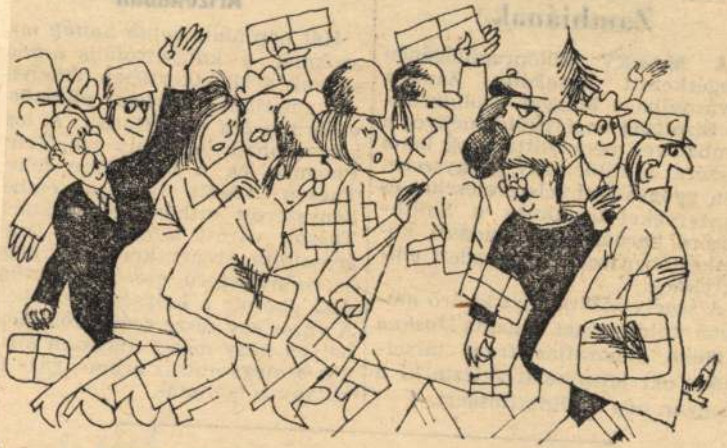

— Dehogy sietek én előre, fiacskám, engem visznek!

(Mészáros András rajza.)

– Dehogy 10.

Népszabadság, Bp. 1978. dec. 21.

[Mészáros András], karikatúrista
[Név és jelzet nélkül.

6.

Népszabadság, Bp. 1978. dec. 23.

Mészáros András, karikaturista

Heti rajzos kommentárunk

BESTSELLER

(Mészáros András rajza.)

– : Bes 8

Né 23.

Mészáros András, karikatúrista

kép és Jelzet nélkül

(-Komáromi :): Mészkőtőzsem - ottkon

Népszabadság, - Bp. 1979

zülnek. Az is
iatalok viszony-
gednek az Ifjú-
galakulásuk óta
fikar kicserélő-
ől kell kezdeni
t megéri a fá-
kik eltávoznak,
a jó muzsika, a
retetét. És Job-
nyi elég ahhoz,
felüljön a kis
negcsillantsa a
kórusát életben

Szluka Emil

Mészáros András, karikoltviste

(Mészáros András rajza.)

Nagy István György: Nem nagyunk gyedül? 15.

Népszabadság, Bp. 1979 febr. 4.

Mészáros András : karikatúrák

LEVÉLESNÉ MEG AZ ÚJ LAPÁR

— Ejnye, fiacskám, ennyi mindenért sok neked ez a kis emelés?

(Mészáros András rajza.)

10.

– Ejnye, fi

Népszab

Mészáros András, karikatúrista

LEVELESNÉ MEG A TÉLI VÁSÁR

— Fiacskám, ez jobban sikerült, mint a tavalyi!

(Mészáros András rajza.)

10.

– : Fiacsk

Népsz

Mészáros András karikatúrája

NEMZETKÖZI IDŐJÁRÁS

— Kijöjjek, vagy bent maradjak?

(Mészáros András rajza.)

készíti el *V. Mojev. Hong Chuong* a kínai expanzionista politikát elemzi írásában. *Elmondani az igazságot Pekingo politikájáról*

említi, hogy a hibák leginkább

Mészáros András, karikatúrista

MÉRKŐZÉS

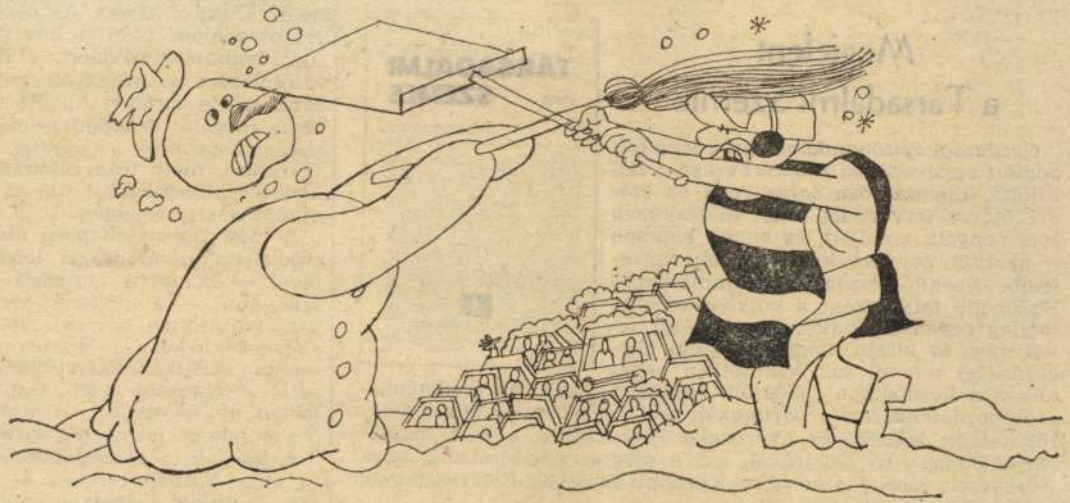

(Mészáros András rajza.)

a

Gazda
adatait
titkára.
dik ötév
eredmén
ír az 19
lembe
Elsőren
mérleg
löli meg
gazdasá
időszaka
sebb ga
ről kés
pártbizo
törekvé
valóra v
Ha
testvérm

'78

Mészáros András, karikaturista

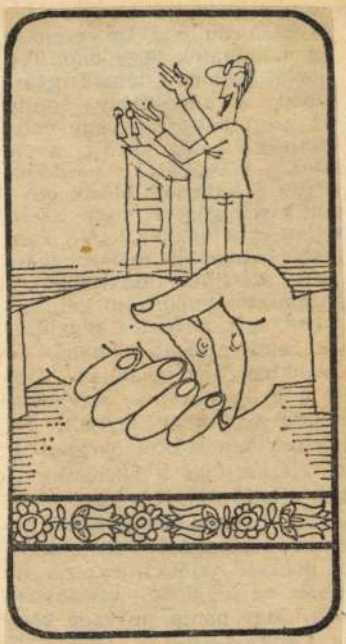

Hajdú János: Bemutatkozás
Népszabadság, Bp. 1979. jan. 21.

Mészáros András, karikatúrista

LEVELESNÉ ELIGAZÍT

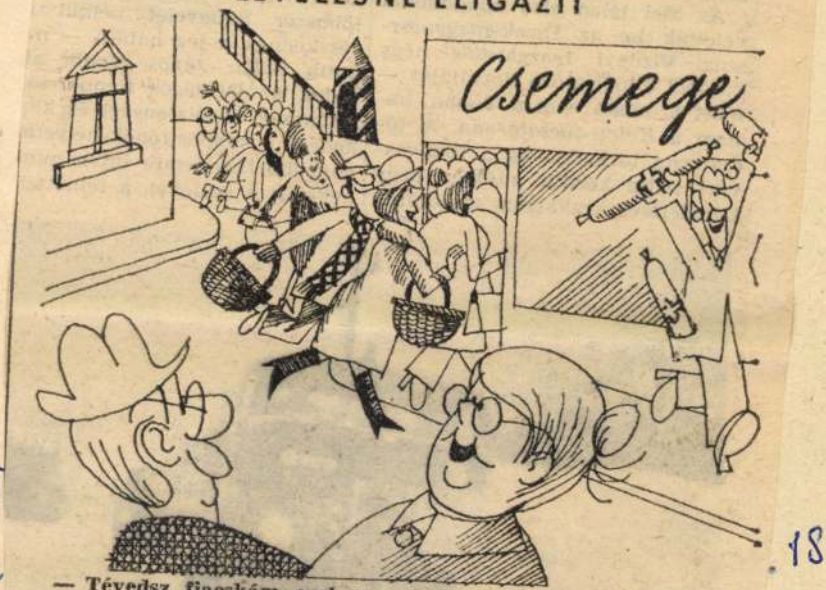

— Tévedsz, fiacskám, ezek nem azok, ezek az osztrák sógorok!

(*Mészáros András rajza.*)

Mészáros András, karikatúrske

Rózsa Lánló: A par[illegible]ú 7.

Népszabadsá[illegible]án. 14.

Mészáros András karikatúrája

KONKURRENCIA

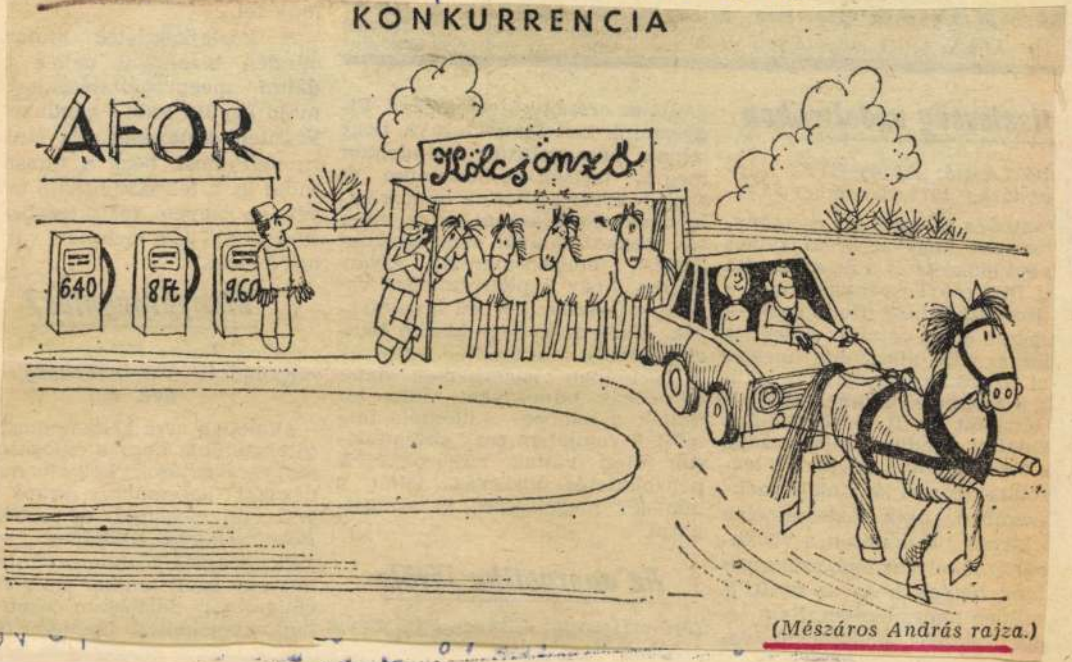

(Mészáros András rajza.)

Mészáros András karikatúrája

Seregi Lá

17.

Nép

14.

Mészáros András, karikaturista

LEVELESNÉ MEG A VÁROSSÁ AVATÁSOK

— Apropó, fiacskám, itt mikor lesz várossá avatás?

(*Mészáros András rajza.*)

Fuvardíjkedvezményt ad a MÁV

Mészáros András, karikaturista

Eötvös Pál. Mi me 7.

Népszabadság jan. 7.

Mészáros András, karikaturista

HIDEG SZELEK

(Mészáros András rajza.)

Népszabadság

Mészáros András karikatúrisa

LEVELESNÉ TÁVPROGNÓZISA

— Ne félj, fiacskám, emelkedni fog!

(Mészáros András rajza.)

10.

4.

Mészáros András, karikatúrista

A TAVASZ BIZTOS JELEI

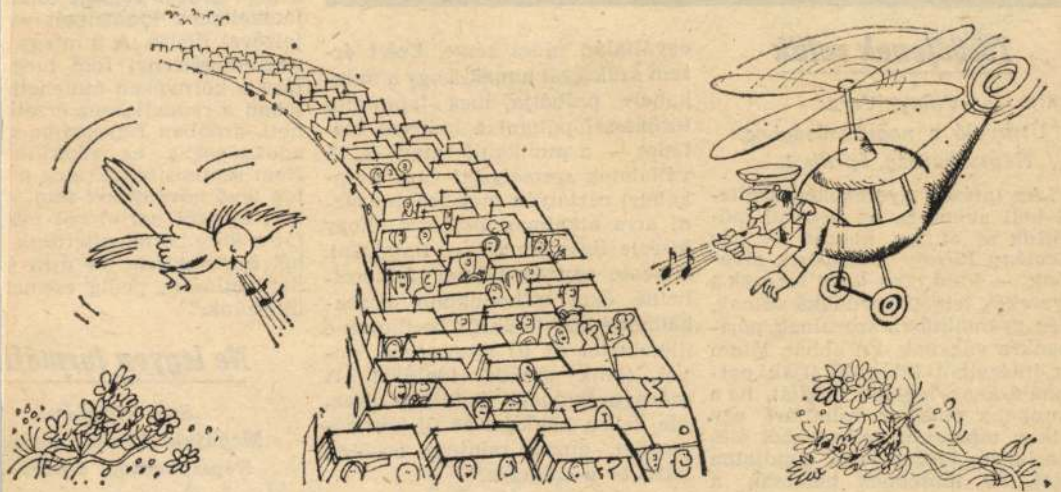

(Helikopteres szolgálat az utak felett)

(Mészáros András rajza.)

Népszabadság Bp. 1979. [illegible]

Mészáros András, hari

Mészáros

Hajdú János: Mementók.

7.

[illegible] Bp. 1979 [illegible] 22.

a Perzsa-öböl térségében tuda-
döntés eredménye, s nem függ-
en azoknak a köröknek a nyo-

Mészáros András, karikatúrája

LEVELESNÉ MEGMAGYARÁZZA

— Nyugodj már meg, fiacskám, május 1. az idén is május elsejére esik!

(Mészáros András rajza.)

— Nyugodj

nem sz

10.

6

Mészáros András, karikatúrái

A MAGYAR NYELV HETÉN

Egy szerencsés kutató.
(Mészáros András rajza.)

VENDÉGLÁTÓ V.
FILMVETITÉS
H.M. HIRADÓ
VIZESKOC

Mészáros Andrés, karikaturista 2

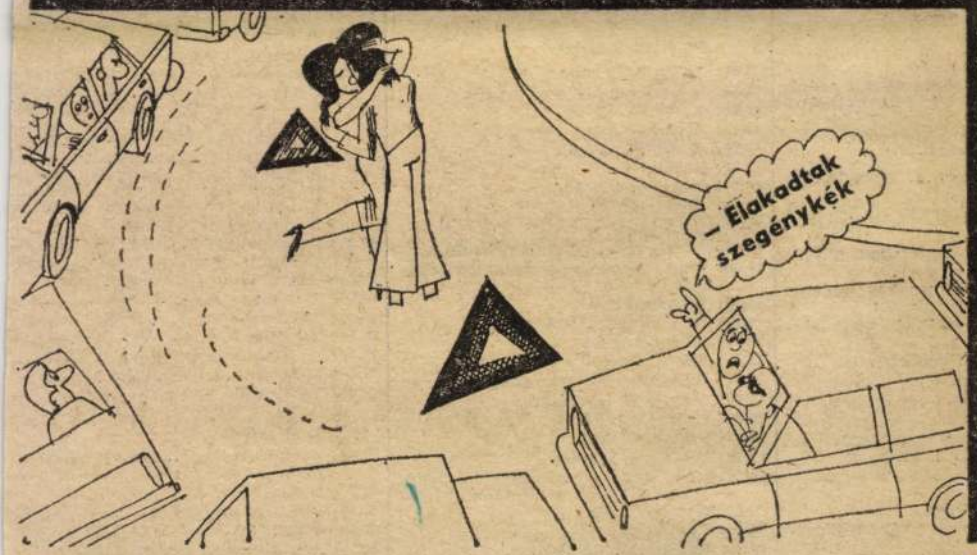

2

20.

21.33: Népdalokkal a határban.
22.03: Borbély Tibor versei.
22.08: Slágermúzeum.
23.10: Dzsesszfelvételek.

3. MŰSOR

8.08: Magyar zeneszerzők.
8.35: Leontyne Price operaáriákat énekel. Szt.
9.00: Iskolarádió.
9.30: Schumann: Tarka lapok. Szt.
10.06: Gondolatjel.
11.03: Hangfelvételek felsőfokon. Szt.
11.48: Kamarazene. Szt.
12.14: Hazai tükör. R.-vált. 1. r.
13.05: Barokk operákból. Szt.
13.40: Zenekari muzsika. Szt.
15.02: A kamarazene kedvelőinek. Szt.
15.46: Arcok, művek, korok.
16.16: Huszonöt perc beat. Szt.
16.41: Haramiák. 1—2. r. Szt.
19.05: Iskolarádió.
19.20: Mindenki iskolája.
19.35: Az ÁHZ hangversenye. Szt.
Közben: kb. 20.15: Juhász Ferenc versei.

KOSSUTH RÁDIÓ

8.11: Daljátékokból.
9.00: Májusi litánia.
9.10: Slágerek.
9.38: Májusi dalok.
9.55: Munkásünnep.
12.05: Claudio Abbado vezényel.
13.10: Örökzöld dallamok.
14.00: Népzenei hangos újság.
14.40: Örök tavaszban járnék.
15.10: Színpályák.
15.40: A vezénylőpálca mágusai.
16.49: Rézfúvósok.
17.10: Pillantás a szocialista világba.
17.29: Daróci Bárdos Tamás: Májusjárás.
17.45: A Szabó család.
18.45: Opera-művészlemezek.
19.41: Szerszámnyelek.
20.41: Nagy mesterek — világhírű előadóművészek.
22.15: Kamaramuzsika.
0.10: Filmzene.

ngoraverseny.
zág—NSZK
ről.
R.-vált.
ekből.
v: Májusi éj.
Szt.
atóinknak.
t.
lhaus Kamara-
enye. Szt.
ével.
zt.
att a Föld kö-
arazene. Szt.
zenekari gor-
knek.
r.
operahangver-
Szt.
ös térről, a dol-
felvonulásáról

9.00: Rövidfilmek a képernyőn.
9.50: Májusi seregszemle (sz.).
13.55: Autók és emberek. Francia film I. r. (sz.).
14.40: Csak gyerekeknek!
15.15: Toldi (sz.).
15.40: Vakáció a halott utcában. Tv-játék (sz.).
16.55: Vándor Sándor munkásénekkari fesztivál (sz.)
17.55: Magyarország—NSZK vízilabdamérkőzés.
18.55: Éljen Barták Ferenc!
19.10: Esti mese (sz.).
19.20: Tévétorna (sz.).
19.30: TV Híradó (sz.).
20.00: Felvonulók kérték ... (sz.).
Kb. 22.30: TV Híradó 3. (sz.).

2. MŰSOR

20.00: Színház a tévében.
20.20: Egervári színházi esték. Két szék — két kerítő.

SZERDA

KOSSUTH RÁDIÓ

8.27: Szocialista brigádok akadémiája.
8.51: Tanítani jó?
9.06: Francia szerzők műveiből.
9.49: Tarka mese, kis mese.
10.05: Csiribiri.
10.35: Válaszolunk hallgatóinknak.
10.50: Vonós kamarazene.
12.35: Ki, kinek köszön a faluban?
12.55: Operaslágerek.
13.25: Örökzöld dzsesszmelódiák.
14.33: Magyar szerzők művei József Attila-versekre.
15.10: Népdalok.
15.28: MR 10—14.
16.10: Kritikusok fóruma.
16.20: Kóruspódium.
16.45: Marcella Pobbe operaáriákat énekel.
17.07: Közgazdaság alulnézetben.
17.32: A corneville-i harangok. Részl.
19.15: Népdalkórusok.
19.40: Az MRT Szimfonikus Zenekarának hangversenye.
Közben: kb. 20.25: Rab Zsuzsa versei.
21.30: S holnap újra meg újra ...
22.20: Tíz perc külpolitika.
22.30: Bálint János cimbalmozik.
22.45: A gondolat hatalma.
23.00: Barokk zene.
0.10: Máté Péter táncdalaiból.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Az idegen rokon. Részl.
8.33: Idősebbek hullámhosszán.
9.28: A 04, 05, 07 jelenti.
10.00: Zenedélelőtt.
11.30: A Szabó család.
12.00: Nóták.
12.33: Tánczenei koktél.
13.20: Olvasólámpa.
13.30: Labirintus.
Kettőtől négyig ... Zenés délután.
14.00: Emmi Loose operettdalokat énekel.
14.16: Kórusművek.
14.25: Néhány perc tudomány.
14.35: Slágermúzeum.
15.25: Korcsmáros Péter énekel.
15.40: Népdalkörök országszerte.
16.00: Mindenki iskolája.
16.35: Egészségünkért!
16.40: Fiataloknak!
17.30: Ötödik sebesség.
18.25: Közv. a Magyarország—Görögország EB selejtező labdarúgómérkőzésről.
20.20: Filmdalok.
20.33: Kíváncsiak Klubja.

Szt.
13.07: Zenekari muzsika. Szt.
14.35: Népek mesél.
15.03: Rossini: Semiramis. 2 felv. opera. Szt.
Közben: 16.40: Meditáció.
16.50: Öt földrész zenéje.
17.00: Közösség, társadalom, történelem.
18.46: Nicanor Zabaleta hárfázik. Szt.
19.05: Iskolarádió.
19.35: Népek között.
20.10: A zene nem ismer határokat.
21.00: A Bagó story. 2. r.
21.18: Haydn: A vihar. Szt.
21.30: Romantikus zongoraművek. Szt.
22.27: XX. századi szerzők műveiből. Szt.

TELEVÍZIÓ

8.00: Tévétorna (sz.).
8.05: Orosz nyelv 5. o. (ism. 14.05).
9.05: Környezetismeret 1. o. (ism. 14.35, sz.).
9.30: Idesüss!
9.55: Óvodások filmműsora (sz.).
10.15: Derrick, NSZK-film (sz.).
11.15: A hetedik kontinens ékszerei, 4. r. (sz.).
11.40: Delta (sz.).
12.20: Lehet egy kérdéssel több?
14.30: Hogyan tanítok televízióval?
15.35: Környezetismeret (sz.).
16.30: Hírek.
16.35: A bolygók (sz.).
17.10: Közművelődés közelről.
17.55: **Staféta.** Új sorozat köszönt be ezzel a címmel. Fiataloknak szól, fiatalokról. Olyanokat kívánunk bemutatni, akik helytállással, tettekkel, sikerekkel — vagy talán kudarcukkal érdemesek a nyilvánosságnak bemutatkozni, tapasztalataikat átadni. Ehhez a válogatáshoz a nézők javaslatait is várják.
18.20: Magyarország—Görögország EB-selejtező labdarúgó-mérk. (sz.).
Szünetben: A gól öröme (sz.).
20.20: Esti mese (sz.).
20.25: Tévétorna (sz.).
20.30: TV Híradó (sz.).
21.00: Az Onedin család. 18. r. (sz.).
21.50: Művészeti magazin (sz.).
22.40: TV Híradó 2. (sz.).

2. MŰSOR

20.00: Akszu Dzsabagli, szovjet film (sz.).
20.20: A tűz (sz.).
20.30: TV Híradó (sz.).
21.00: Világszínpad.
21.50: A világ nagy hegyei (sz.).

Mészáros András, kárhatuviste 1

OTTHON * SZABADIDŐ

Kicsiknek, nagyoknak

A Röltex Csipkerózsika boltjaiban fzléses csomagolásban új termék jelent meg húsvétra. Az alapötletet adó nagykereskedelmi vállalat a Centriköt *családi garnitúrának* nevezi a Páva Ruhagyárban készített hálóingeket, pizsamákat. Lényegük, hogy azonos formájú és anyagú készül minden gyerekkorosztály számára; a kétévestől a 16-os bakfisméretűig. Ez utóbbi azt jelenti, hogy a kisebb termetű mamák is megvásárolhatják. Így egész családi hálóruha-együttes alakulhat ki. (Az árak a méret szerint változnak.

Fehér felsőrész piros-fehér kockás fodros aljjal. A nyakkivágást, ujjat és mellvonalat fehér madeiracsipke díszíti, amit befűzött szalag fog össze.

Kockás mintájú mosóanyagból szabott pizsama. Gallérján, ujján, zsebén fehér farkasfog szegéllyel. Van pettyes-csíkos pizsama- és hálóingváltozat is.

A rajzon látható hálóing 2-es méretben 127 forintért, 16-os méretben 215 forintért kapható.)

A családi garnitúra világszerte divatossá vált. A kereskedelem nálunk most első ízben próbálkozik meg ennek bevezetésével. Sikerük már tapasztalható, mert a modellek nagyon csinosak. Nemcsak hálóruhának használhatók, a pongyolát is pótolják. Anyaguk poliészter (67 százalék) és pamut (33 százalék) keverékű. A modelleket madeiracsipke, a csipkébe fűzött szalag, farkasfog díszíti. Gyakori a mintás és egyszínű anyag variálása is.

S. N. A.

1. L
idézü
betűk
Mind
lyása
Asszo
színés
spany
jelzés
25. G
Diplo
fában
sora
Bárar
mazo
kaucs
39. Ös
(fordí
(nálu
Széne
folyó
gyon
tő (G
Erődí
leum
Kilon
méter
levesi
megf
Maun
Hím
Szovj
kellet
Gaug
rövid
73. ..
75. Ó
O'Neill amerikai tragédia című drámájának egyik alakja. 77. Időelemző (névelővel). 79. Kukac a horgon. 81. Stan és ...

FÜGGŐLEGES:

1. Írás gyakorlására használták. 2. Ilácska. 3. Üló „foglalkozást" őz. 4. Opus, rövidítve. 5. A fésű anyaga. 6. Flotow vígoperája. 7. Község a pécsi járásban. 8. Német helyeslés. 9. Savó egynemű betűi. 10. Község Vas megyében. 11. Haszonbérlet (régiesen). 12. A közelmúltban elhunyt jugoszláv államférfi. 13. Fohász. 16. A Borsszem Jankó című élclap alapítója volt. 17. **A versidézet második sora (zárt betűk: N, Ö).** 19. Pityeregve elmond. 22. Lekvár. 23. A Duna ókori neve. 24. Szovjet motorkerékpármárka. 27. ... Francisco. 29 Farkas. 30. Ilyen például az őserdő is. 32. Rob ... (Walter Scott műve). 33. **A versidézet negyedik sora (zárt betűk: O, U).** 37. Sárral vakol. 40. Meggyőződés. 44. Nemzetközi labdarúgótrófea. 45. A szilícium és a hidrogén vegyjele. 47. ... ponty (halétel). 48. Francia költő (1496—1544). 49. Elcsen. 50. A logikai elemzés tana. 52. A mohamedánok szent városa. 53. I. H. L. 55. Kikötőváros Szicílián. 57. Massenet operája. 59. ... univ. (orvosi táblák felirata). 61. „Vagy láng csap ..., vad vármegyeházra, Vagy itt ül a lelkünk tovább leigázva" (Ady). 63. Vétek. 64. Nagyon erős méreg (cianhidrogén). 66. Szarvasmarha. 67. Francia iparművész (1846—1904). 72. Származik. 73. Adnak neki. 74. T. Á. D. 75. Iskolai, rövidítve. 76. Óbuda első sportegylete volt. 78. ...Pölten. 79. A szén és a nitrogén vegyjele. 80. Létezik.

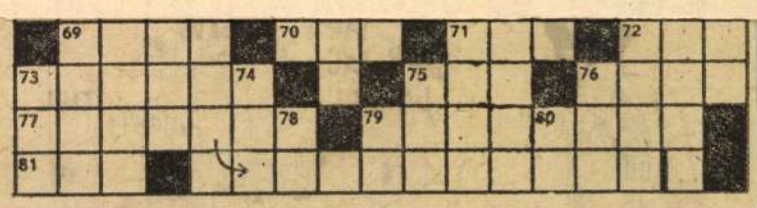

Bednay József

✸

Beküldendő a vízszintes 1., függőleges 17., vízszintes 23. és a függőleges 33. sz. sor megfejtése — lehetőleg levelezőlapon — május 7-ig. A cím mellé írandó: REJTVÉNY.

ÁPRILIS 15-I REJTVÉNYPÁLYÁZATUNK NYERTESEI:

Megfejtés: Nyargalt, mint kiscsikó a szél / Belém akadt egy fűzlevél / Itt megragadt a vállamon / Olyan szívesen vállalom.

Budapestiek: Dalmadi Gyuláné, Nádasi Béla, Molnár Krisztián, Iványi Zoltán, Uzsoki László, Kalmár Lászlóné, Földváry Emil, Salamonovics László, Czelfi János, Váradi Endréné, Szántó Imre, Galla Sándorné, Hannig Jánosné, Kiss Ferencné, özv. Ruzsa Sándorné, Béla Teréz, Nagy Balázs, Reményi István, dr. Kormos Józsefné, Kiss Veronika, Könyves Gusztáv, Smied István, Semlits Jánosné, Horányi András, Péch Ildikó.

Vidékiek: Urr Gyula, Ófehértó; Ihász Nándorné, Kiskunmajsa; Bévárdi József, Dombóvár; Bognár István, Szombathely; Mikó Gábor, Mélykút; Varga Béla, Sobor; Horváth Gáborné, Mosonmagyaróvár; Hargitai László, Miskolc; Dévai Géza, Pusztaföldvár; Ignácz Judit, Kistarcsa; Burnóczky Józsefné, Pannonhalma; Hajósi István, Dorog; Csoma Béla, Dunakeszi; Bakacsy László, Balassagyarmat; Tomózer Éva, Ajka; Bánki István, Debrecen; Harmath Jánosné, Ajka; Galambos Ferenc, Vác; Szabó László, Bátmonostor; Kozma Kálmán, Lovászi; Rákóczi Károly, Bük; Korsós Józsefné, Tamási; Zelevics Ferencné, Szombathely; Lengyel Árpádné, Nyíregyháza; Bárdos Lászlóné, Kiskunfélegyháza.

Nyereményként egy-egy 50 forintos könyvutalványt küldünk postán.

A RÁDIÓ ÉS A TELEVÍZIÓ MŰSORÁBÓL

HÉTFŐ

KOSSUTH RÁDIÓ

8.06: Mai dalok.
8.22: Népdalok.

Kb. **21.20:** Dzsesszfelvételeinkből. Szt.
21.40: A lombardok. Részl. Szt.
22.35: Láttuk, hallottuk.
23.00: A hét zeneműve.

TELEVÍZIÓ

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: A Budapesti Koncertfúvószenekar játszik.
8.33: Társalgó.
10.33: Nótacsokor.
11.30: Melódiakoktél.
12.55: Szeplőcske. Gyermekopera.
14.00: Operaslágerek.
14.33: Tánczenei koktél.
15.20: Énekszóval — muzsikával.
15.50: Szabad szél. Részl.

Közben: kb. **21.00:** TV Híradó 2. (sz.).
22.05: **Hazatérés egy idegen országba.** A ma kezdődő háromrészes sorozatban egy volt katona háború utáni útját — tulajdonképpen egy nemzedék, egy ország — jövőbe vezető ösvényeit kísérhetjük végig. A főszereplő a hadifogolytáborban átértékeli nézetét, tetteit, aztán hazatér, ám szülőföldje idegenebb, mint az az ország, ahonnan érkezett.
21.25: A beat kedvelőinek.
22.10: Magyar operaénekesek.
23.15: Nóták.

3. MŰSOR

8.08: Kórodi András vezényel. Szt.
9.00: Iskolarádió.
9.40: Madrigálok. Szt.
10.00: Operaegyüttesek. Szt.
11.05: A Dunánál.
11.25: Dzsesszfelvételekből. Szt.
12.12: Gustav Leonhardt csembalózik.

Mészáros András, karikaturista

LEVELESNÉ MEG A MACSKASZAPORULAT

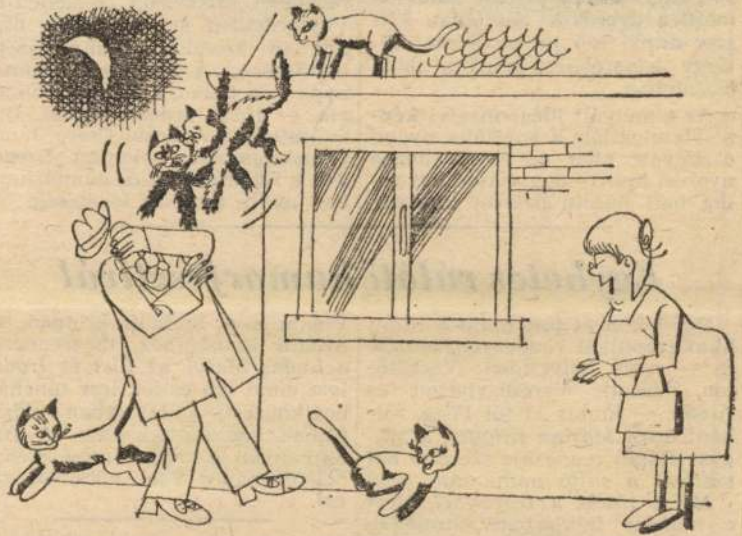

— Jobb, ha hozzászoksz, fiacskám, ahogy nézem, jövőre háromszor ennyien lesznek!

(Mészáros András rajza.)

Mészáros András, karikatúrista

HÚSVÉTI ELŐZETESÜNK

Korszerűség

(Mészáros András rajza.)

Mészáros András, karikaturista

LEVELESNÉ MEG A FEJLŐDŐ VENDÉGLÁTÁS

— Mit hüledezel, fiacskám, ez a részleg még gyengén fejlett.

(Mészáros András rajza.)

—: Mit

Nin

10.

12.

AKA ELECTRIC ®
NDK
ELECTRICA SPECIAL
KERAVILL

Mészáros András karikatúrája

21.

MÉSZÁROS ANDRÁS:

1979. áprilisi hadi térképünk

CSALÁDOT

Dezodor	46 Ft
Hajlakk	50 Ft
Hajsampon	35 Ft
Habfürdő	70 Ft

CSAK NÁLUNK KAPHATÓ!

Centrum Áruházak

A kiugrási kísérlet, a Horthy fiú elrablása,

Szálasi hatalomátvétele...

OKTŐBERI VASÁRNAP

KOVÁCS ANDRÁS filmje

DIALÓG

FŐMO

Műsoron a **PUSKIN** (du.), a **BARTÓK** (du.) és a **TÁNCSICS** moziban.

Velmetina

Nem vagyunk egyformák, a hajunk sem az...

Az új VELMETINA sampon négyféle változatban, négyféle hajtípushoz készül: normál, zsíros, száraz, törékeny és nehezen fésülhető hajhoz.

Nem mindegy, hogy melyiket választja!

Minden negyedik liter benzin feleslegesen elég. Aki ért a kocsihoz, annak kevesebb is elég.

ENERGIA FELÜGYELET

Mészáros András karikatúrája

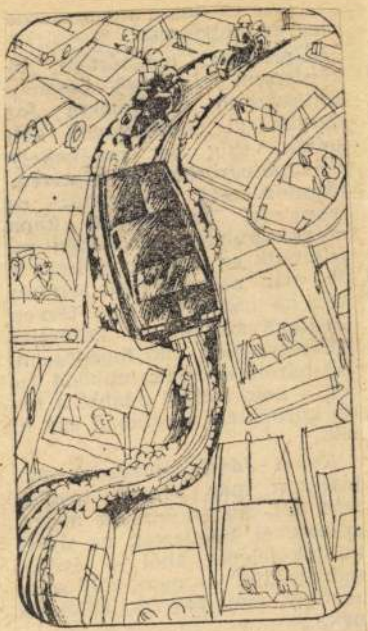

Rényi Péter: Utirámnyal nemben

Népszabadság, Bp. 1979. ápr. 8

Mészáros András, karikaturista

MEGKEZDŐDÖTT A TAVASZI SZÜNET

— Halló, meteorológia, meddig tart még ez az esős idő?

(Mészáros András rajza)

amíg el nem végzik a hiányzó két osztályt a dolgozók iskolájában. Egyet lehet érteni azzal az ésszerű javaslattal, miszerint megyénként (járásonként) létre kellene hozni olyan speciális szakmunkás-

Népszabadság, márc. 14.

„Az Üllői út 19. szám alatti ház ban volt egy ragyogóan felszere közértüzlet — írja *Tóth Nándo né* budapesti olvasónk. — Ez közepes méretűnek mondható bo is arra a sorsra jutott, mint

Mészáros András, karikatúrista

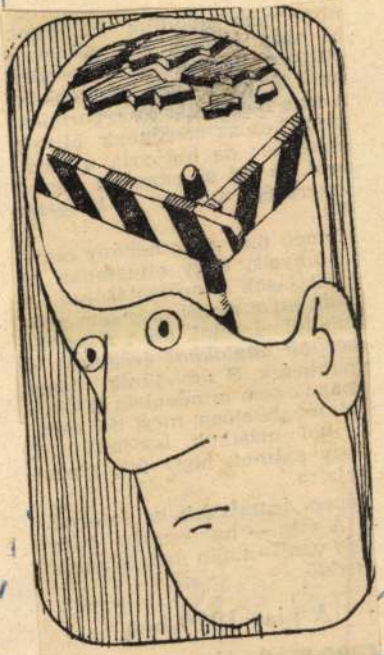

Mészáros

Rózsa László: Ha én Népszabadság, r. 1.

7

Mészáros András, karikatúrista

Veszprémi Miklós: Nagymamák farmerben 18.

Népszabadság, Bp. 1979. ápr. 1.

Mészáros András, karikatúrista

KARBANTARTJUK

— Egészen jól szuperál, csak egy kicsit ésszerűsíteni kell!

(Mészáros András rajza.)

—: Egészen 8.

Népsz . 31.

050

... elnöke méltatja a művet.

A Pártélet új számából

Szerkesztőségi cikk köszönti hazánk felszabadulásának közelgő évfordulóját.

A Központi Bizottság 1976. évi határozata *a pártpropaganda továbbfejlesztését* jelölte meg feladatként. *Szatmár Miklós* cikke már a korszerűsített rendszerű oktatással ismertet meg, melyet az 1979—1980-as pártoktatási évben vezetnek be. *A marxizmus—leninizmus oktatásának hatékonyságát* vizsgálja *Csapó Zoltán*, a veszprémi Vegyipari Egyetem ezirányú munkájának értékelésében. *A szövetkezeti demokrácia időszerű kérdéseit* taglalja *Szaszkó László*, a termelőszövetkezetek *nőpolitikai* tevékenységét *Herczeg Éva* elemzi.

Az *Eszmecsere* rovatban a községi pártbizottságok gazdaságirányító munkájában jelentkező helyi gondokról *Nagy Tibor* ír, *Bánóczi Gyula* pedig a társadalmi erők fokozott bevonását sür-

Mészáros András, karikatúrája

LEVELESNÉ RUGALMAS

— Mit csodálkozol, fiacskám, etetőszéket nem kaptam, de legalább telefonkönyvet igen!

(Mészáros András rajza.)

10

10. 29.

lengyel és NDK-beli küldöttségek is érkeznek a május 10-én megnyíló *19. miskolci filmfesztiválra.*

A Szakszervezetek Országos Tanácsa és a miskolci városi tanács közös rendezésében kétévenként sorra kerülő seregszemlén *48 filmet vetítenek* majd a Szakszervezetek Borsod megyei Tanácsának

lesz; ezeken az előszűri során kiesett filmeket mutatják be. A versenyfilmeket a zsüri öt csoportban — híradó-, animációs-, dokumentum- és riport-, népszerű-tudományos-, valamint hosszúdokumentációs-kategóriában — bírálja el. A díjnyertes filmeket a május

Mészáros András, karikatúrái

NOÉ

(A fásítási hónap margójára.)

(Mészáros András rajza.)

nyújtanak. Követésre méltó, pel-
damutató a magatartásuk. Sok
olyan munkát vállalnak magukra.

lett később a 10-es körzeti párt-
szervezet helye. Itt indult meg
nagy lelkesedéssel a munka, s kez-

Mészáros András, karikatúrista

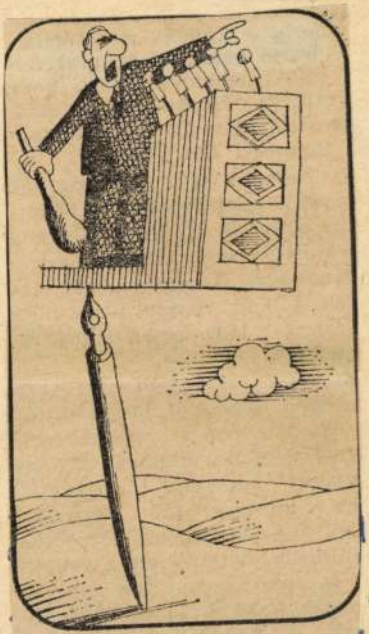

Hajdú [illegible] lemmiből. 7.

Nép[illegible], Bp. 1979 m. ápr. 25.

Mészáros

Mészáros András, karikatúrista

LEVELESNÉ AZ ÁLLATKERTBEN

— Tanulhatnának a Merkurtól, fiacskám, ott sorsolnak.
(Mészáros András rajza.)

10

- Tanul

Nip szabadság, Bn. 1970 m. ápr. 22.

Mészáros András, karikaturista

„ÚTKÖZBEN"

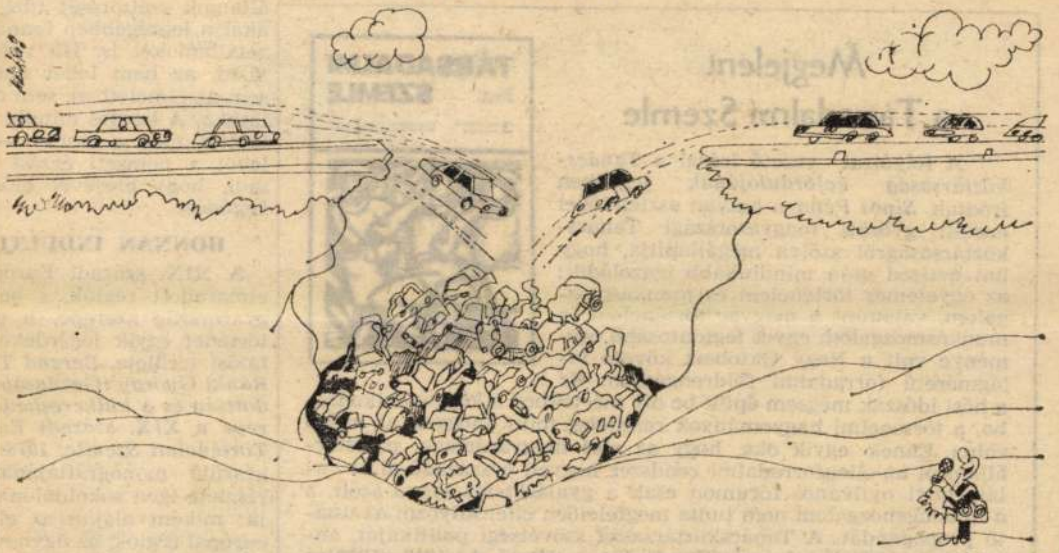

— Még öt perc, kedves hallgatóink, és ez a kátyú is feltöltődik!

(Mészáros András rajza.)

Mészáros András, karikaturista

LEVELESNÉ MEG A DIVAT

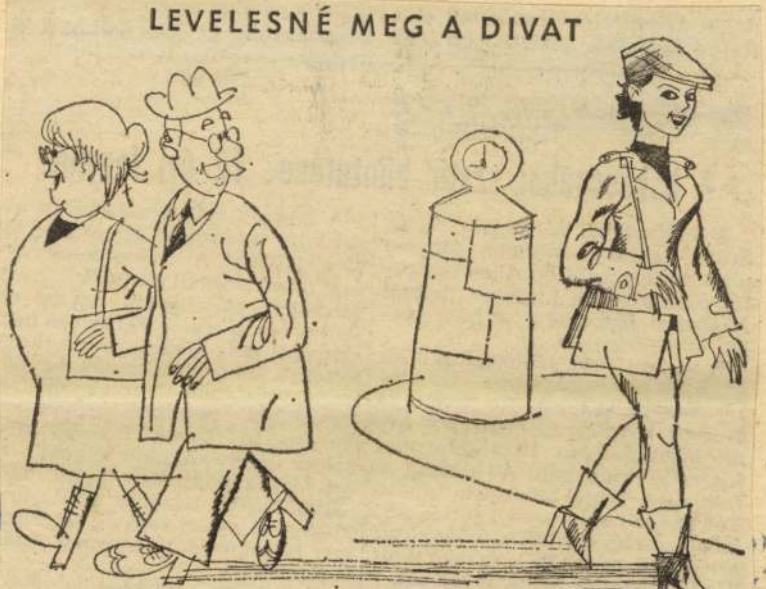

— Mit bámulsz, fiacskám, neked is volt ilyen sapkád 1952-ben!
(Mészáros András rajza.)

10.

15.

Mészáros András, karikatúrk

(Mészáros András rajza.)

Szabó Ferenc: Ló… 18.

Népszab… 979. márc. 11.

Mészáros András, karikatúrista.

KIVONULÁS PEKING-MÓDRA

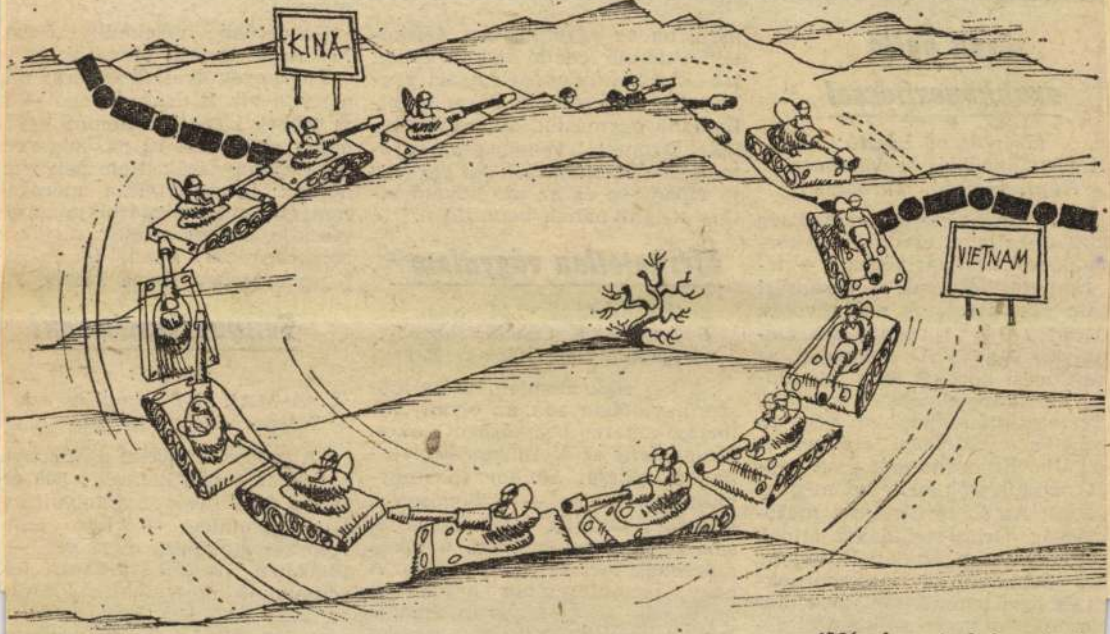

(Mészáros András rajza.)

ek és az üzemmérnököknek, ha-
em másoknak is szakképzettek-
k kell lenniük. A mezőgazdasá-

növekszik a zaj a városokban, a
lakóterületeken is. Hajdan csendes
kisvárosunk is zajos nagyvárossá

ve egymillió 885 ezer ez az é
ték. Nos, ha az idézett adato

Mészáros Marai, kari katunik

(Mészáros Marai rajza)
(Mészáros András rajza)

–: Lev

10

Nét

rc. 8

Mészáros András, karikaturista

Hajdú János: Hajlamok

Népszabadság, Bp. 1979. márc. 4

Mészáros András, karikatúrája

LEVELESNÉ MEG A TELEFONKÁBEL-CSERÉK

— Nyugalom, fiacskám, az idegosztály is beázott!

(Mészáros András rajza.)

Mészáros András karikaturista

GYENGÉD FIGYELMEZTETÉS

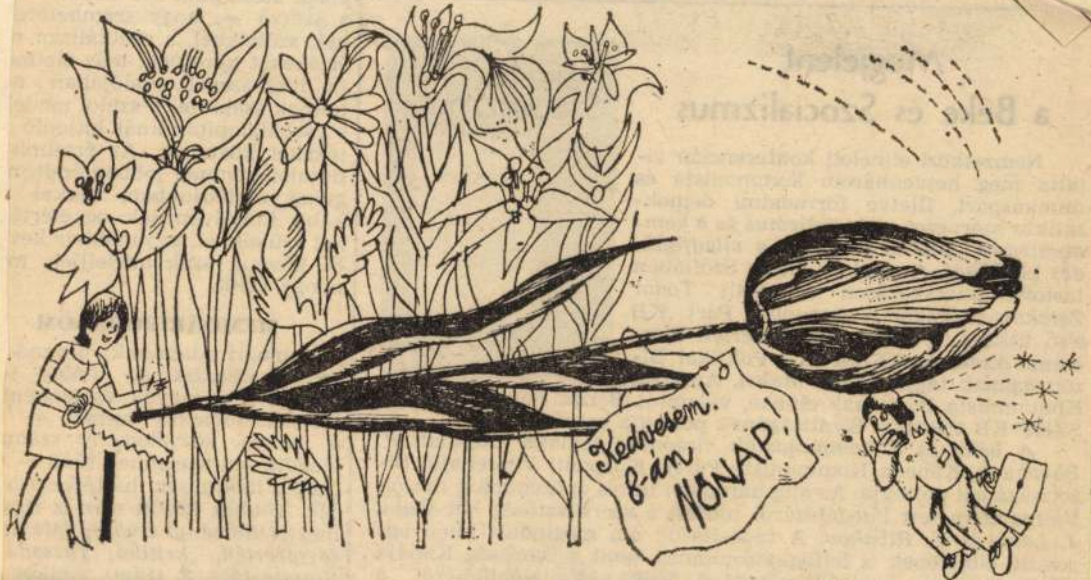

(Mészáros András rajza.)

Mészáros András, karikaturista

SÖTÉTEK AZ UTCÁK

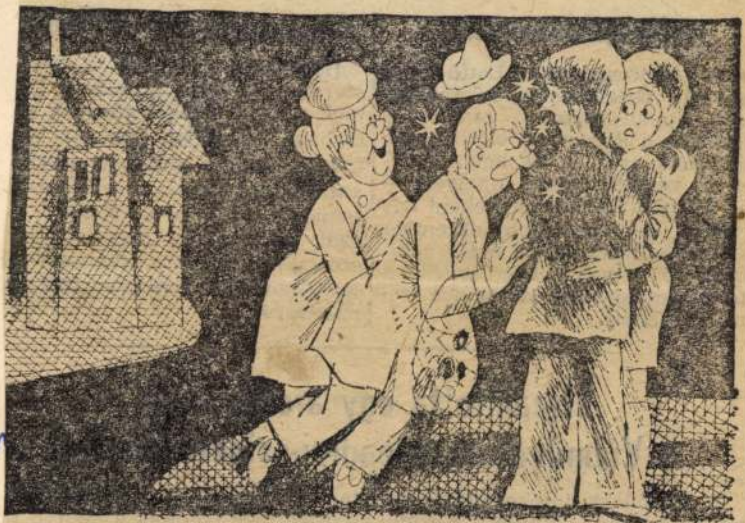

— Ne mérgelődj, fiacskám, nem lehet mindenki kedvére tenni!
(Mészáros András rajza.)

-: Ne v 10

Nép 30

Mészáros András, grafikus

Mészáros

Rózsa László: Háromnicki 7.

Népszabadság, 26.

ionnan. A négy anyagkiadó azt
em tudja, hol áll a feje. Néha

Mészáros András, karikatúrista

Heti rajzos kommentárunk

(Mészáros András rajza.)

– K. S. T.

Népszabadság

Megjelent
a Béke és Szocial

„Minél magasabbra hágun
csőfokain, amely elválaszt
jövő viharaitól áthatott 191
rográdi éjszakától, annál ha
látjuk a Nagy Októbernek,
első szocialista forradalmár
gét" — e mondattal vezeti b
tin Gunnar Knutsen, Norv
nista Pártjának elnöke, aki
kapcsán elemzi *a munkáso
ségi politikáját az antiimp
ban.* A Nagy Októberi Szo
új korszakot az emberis
meg az új típusú szocia

Mészáros András, karikatúrista

(ÚJSÁGHÍR) NEHÉZ A ZUGITALMÉRÉSEK NYOMÁRA BUKKANNI

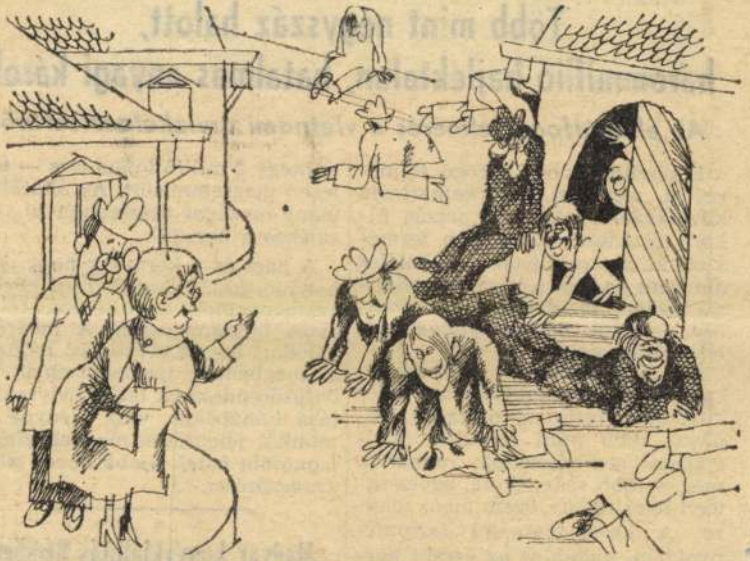

— Látod, fiacskám, ezek már a nyomára bukkantak!

(Mészáros András rajza.)

Mészáros András kanikatúrista

Heti rajzos kommentárunk

RÉSZVEVŐK

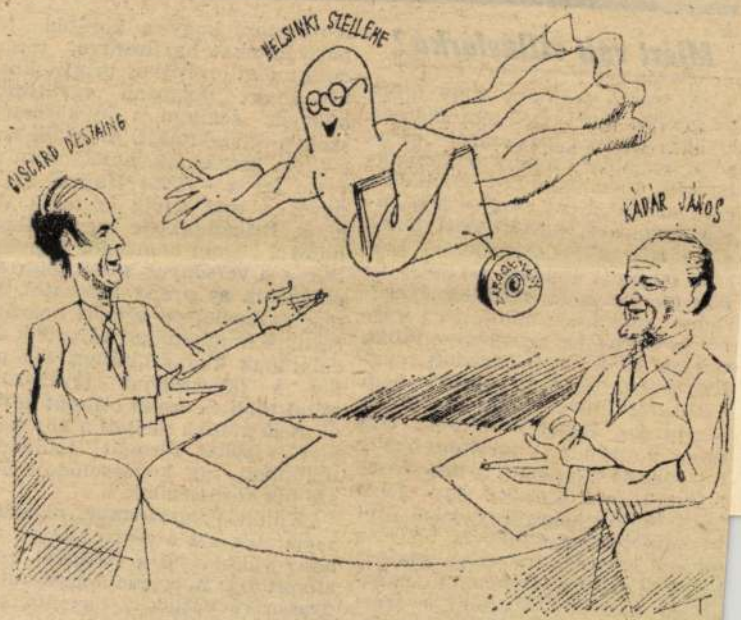

(Mészáros András rajza.)

Rész… 9.

Nép… 8.

igen fontos lehet, egy jelző üzem is tud. Örömömet fokozta, hogy az olvasói levélnek a szerkesztőség is helyt adott. De itt némi hiányérzetem támadt. Ugyanis: a szerkesztőség elmulasztotta megjegyezni, hogy a szerző saját kézira-

„Különös figyelemmel olvastam a cikknek azt a részét, hogy néhány vállalatnál a vizsgálat megállapította: a brigádmozgalomban gyakorivá váltak a formális elemek, csökkent az egykori lendület, lazultak a kapcsolatok a bri-

Mészáros András, karikatúrista

TÖBB KIS BOLTOT BEZÁRTAK

— Hát nem kényelmesebb ez, fiacskám, mint ide-oda szaladgálni?

(Mészáros András rajza.)

10

23

Mészáros András, karikaturista

9.

00-11-

Heti rajzos kommentárunk

NEMZETKÖZI SZEMINÁRIUM A DOLGOZÓ NŐK HELYZETÉRŐL

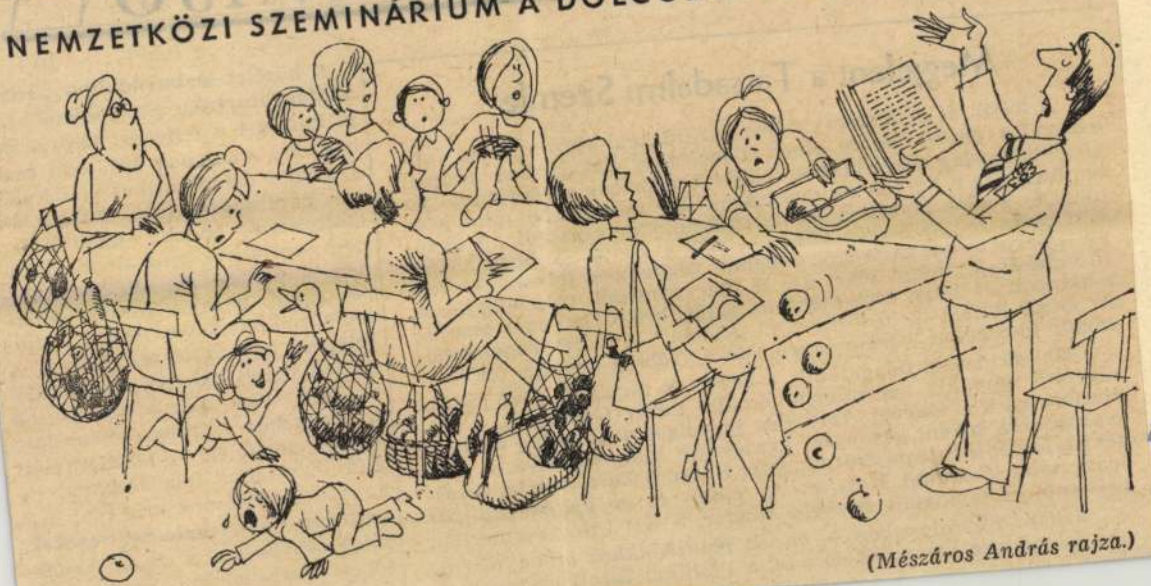

(Mészáros András rajza.)

Bp. 1978. aug.

VASÓ

A közélet legbaloldalibb pártja, Magyarországi Szociáldemokra- a Párt azt a felfogást képviselte, ogy az országban 1918-ban csak polgári demokratikus átalakulás an napirenden. 1918. október 8-i iáltványa ennek megfelelően em szocjalista programot ad, ha- em a polgári demokratikus fel- latoknak a saját korábbi állás- glalásukhoz képest bizonyos elő- lépést jelentő összefoglalása. A irton belüli baloldaliak az 1918. tóber 13-i pártkongresszuson 5terjesztett programjavaslata bban megfelelt az MSZDP előtt ó történelmi feladatoknak, de elhatárolódásnak még csupán a zdetén álló baloldal csekély súlyt képviselt a pártban. Az Ok- tóberi Forradalom közvetlen ha- tására bontakozott ki 1917 végé- től az antimilitarista

és feladatait *Borbély Sándor*, a KB titkára ismerteti. *Szilárd elvi alapokon — bevált politikánkhoz híven*, e cím- mel jelent meg *Óvári Miklósnak*, a Politikai Bizottság tagjának

Mészáros András, kari Katuiska

Mészáros

Eötvös Pál : Mi … major 7.

Népszabads … 8-nov. 12

Br. 1978. aug.

zések között eligazodni. Több-
e szempont szerint mérlegelve

Mészáros András, karikaturista

1

Mészáros András: VEZETÉKEK

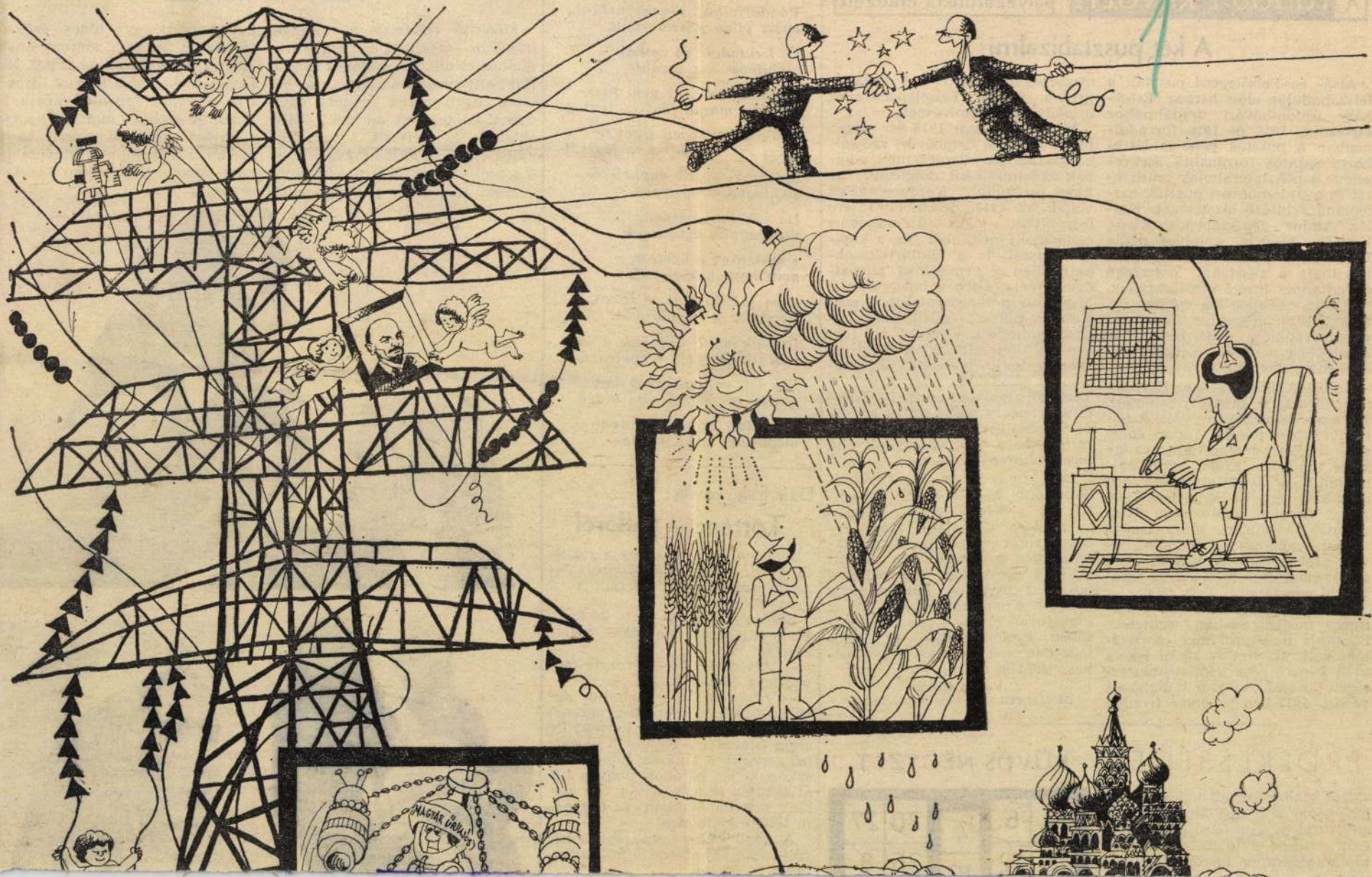

Tulajdonképpen kik voltak ők, akiket 1919. augusztus 26-án az ellenforradalom fehértisztjei az Alsóleperd melletti Kerek-erdőben kivégeztettek?

Kollár Andor 1894-ben Kivadáron (Somogy megye) született. Édesapja falusi kovács volt. A Somogyszilben tanuló Andor édesapját a fiú továbbtaníttatására így kérte tanítója: „Kollár bácsi, sajnálom, hogy elviszi ezt az Andort, odaadnám érte az egész osztályt." A hat elemi elvégzése után édesapjánál inaskodott, majd Budapesten szabadult fel a gépészkovács szakmában. Az 1910-es évek elején nősülése révén került Alsóleperd pusztára.

Kovács Mátyás 1883-ban a Baranya megyei Szellőn született. Édesapja mezőgazdasági napszámos volt, aki fiát az elemi iskola után Pécsre adta kőmívesmesterséget tanulni. Az első világháborúban, 1917-ben az olasz fronton

Megszűnt a magántulajdon: nincsen úr, nincsen cseléd, csak dolgozó munkások vannak! A föld a népé!" felkiáltásokkal kényszerítették bérköveteléseik teljesítésére az uradalom vezérkarát. A Tanácsköztársaság áprilisi választásakor pedig tagjai lettek az újdombóvári cselédtanács intéző bizottságának. Forradalmaink hű pusztai katonái voltak.

1919. augusztus 26-án este mindkettőjüket Felsőleperdről hurcolták el a fehérkatonák. Másnap az Alsóleperd melletti Kerek-erdőben már csak holttestüket találta meg a keresésükre indult puszták cselédsége. Tetemüket a pusztai intéző csak jeltelen sírba engedte elhantolni. Sírjuk így az idők során eltűnt a pusztai temetőben. Emlékük Alsó- és Felsőleperden apáink s azok gyermekei szívében máig is él.

Varga Rózsa
Alsóleperd, III. éves ipari tanuló

ÉRDEKESSÉGEK

Sok madár lenyelt kavicsok segítségével őrli meg táplálékát. A süketfajd például késő ősszel, mielőtt áttérne a tűlevelekkel való táplálkozásra, a folyóparton kavicsokat csipeget, hogy azok se

BŰVÖS NÉGYZET

24	6	4	20	27
5	12	10	26	8

gjáró

ny:
aján.

k velünk,
rünk.

dák
ob.

em hisz,
is, lent is.

szak:
pa jégcsap.

pkeletre,
be.

,
nak

öl,
öl.

Nem ldozunk ott se sokat,
követjük a vándorokat:

fecskék után megyünk délnek
s beállunk majd tengerésznek.

Ha nem kellünk senkinek
s nem vár meleg, sem hideg,

Küküllőn vagy Kikindán
megülünk egy tökindán.

Dair Szlavkovics:

Tőrténet a pallóról

Jegorka és az édesanyja reggel együtt indultak el otthonról. Jegorka az iskolába, édesanyja a munkahelyére.

Előző éjszaka eső esett, és így a gépkocsitelepnél kis patak keletkezett.

— Átvigyelek? — kérdezte mosolyogva édesanya.

— Átugrom... — mondta Jegorka —, de te át tudod-e ugrani?

Átugrották mind a ketten. De amíg édesanya a cipőjét tisztogatta, Jegorka azt nézte, hogy a kis árkon, a kis patakon hogyan kel át két kis iskolás, aztán egy kislány kék kabátkában és egy néni fekete kendőben.

A néni sokáig keresgélte a helyet, ahol átléphetné a kis esőpatakot.

OTTHON * SZABADIDO

Kendő, kendő

Élénkítő színfoltja a ruhának, kabáthoz nélkülözhetetlen, kosztümhöz csinos, sok ruhához is illő. Hangsúlyozza, visszajátssza az öltözék egyik-másik színét, vagy éppen kontrasztot ad neki. Még akkor is beletartozik a megjelenésbe, ha csak kézbe fogva lengeti a szél, várva, hogy használatba vegyék. (Ám az is jó, hogy elfér a táskában, amíg nincs szükség rá.) Színe, mintája, mérete, anyaga megsokszorozhatja hatását. Melegíti a torkot, védi a fejet, óvja a frizurát, vagy éppen eltakarja, ha nincs. A szövött mintás, kockás, gyapjúszövet karakterűnek tartása van, a selyem, a műselyem lágyan simul. Kellemesen keretezi az arcot.

Mészáros András, karikaturista

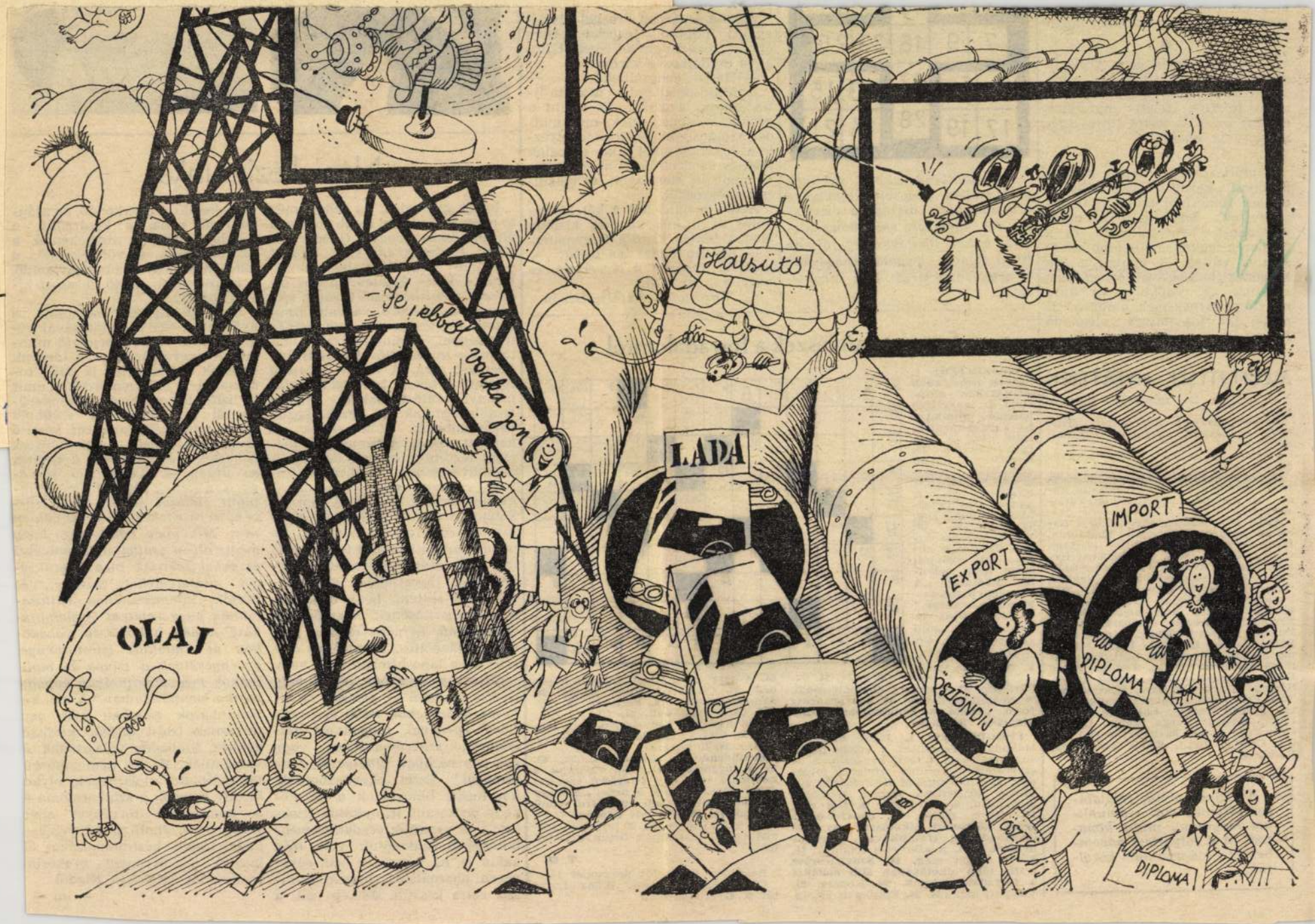

vitsokat csipegel, hogy azok segítségével emészthesse meg táplálékát.

✱

A béka, a víziló és a krokodil szemének és orrlyukának elhelyezkedése olyan, hogy akkor is a víz felszíne felett maradhat, amikor az állat testét teljes egészében víz borítja.

✱

A múlt század közepén néhány házinyúl került Ausztráliába. A nyulak rendkívül szaporának bizonyultak, hamarosan az egész kontinenst benépesítették, és a farmerek legkellemetlenebb ellenségeivé váltak. A nyulak a fák kérgének lerágásával óriási kárt okoznak az erdőkben, és annyi füvet esznek meg, amennyi 25 millió juh táplálására elegendő lenne.

MEGFEJTÉSEK - NYERTESEK

Az október 29-i rejtvények megfejtése:

Keresztrejtvény: Rudabánya, Túrkeve, Szekszárd, Körmend — Szombathely.

Logika: Az utolsó sor harmadik és ötödik ábráját kell felcserélni.

Az október 22-i számunkban megjelent rejtvények helyes megfejtői közül az alábbiak nyertek könyvutalványt:

Apáti Éva, Sümegprága; Albert Sarolta, Szeged; Baranyai Magdolna, Bakonyszombathely; Bíró Katalin, Gyüre; Balázs Olga, Salgótarján; Balogh Zoltán, Hódmezővásárhely; Bodnár Zsuzsa, Sátoraljaújhely; Erneszt Gabriella, Martfű; Hugyecz János, Balassagyarmat; Kóródi Tamás, Szolnok; Krenács Zsuzsa, Salgótarján; Molnár Erzsébet, Debrecen; Ondrusák Attila, Piliscsév; Pertik Klára, Kecskemét; Perus Tamás, Csákvár; Pájer Julianna, Sarkad; Pécsváradi Kati, Érd; Sárándi János és Szilvia, Szentes; Silye Beáta, Baktalórántháza; Szabó Ágnes, Sümeg; Szabó Gyöngyi, Békéscsaba; Tóth Éva, Földes; Takács Aranka, Tata; Trepák Tamás, Lakitelek; Tápai Péter, Szeged; Varga Zoltán, Debrecen; Végh Judit, Túrkeve; Barkó Judit, Csernel Judit, Erdős Zsuzsanna, Budapest.

A Vizivár című, folytatásos történet mai számunkból helyhiány miatt kimaradt. A 4. folytatást november 12-i számunkban közöljük.

						10								
	7	9	16	23	25									
	11	18	22		13	15								
	17	19	28		14	21								

A számtöredékekből rakjatok össze olyan négyzetet, amelyben a számjegyek összege a vízszintes és függőleges sorokban, valamint a két főátlóban egyformán 80. A feladat megoldásához csak a négy sarokmezőt kell megcserélni.

Amikor má
együtt indult
egy kis deszk
anya csodálk
— Hát ez n
— Majd me
tokzatosan J
gépkocsitelep
den világos v
te a deszkada
fölé, és azon
ja ment át. M
csérte Jegork
Aztán meg
kolás és a
meg a fekete
— Milyen
hallotta Jeg
nagyon örült
Fordít

Szovjet művészek a forrad

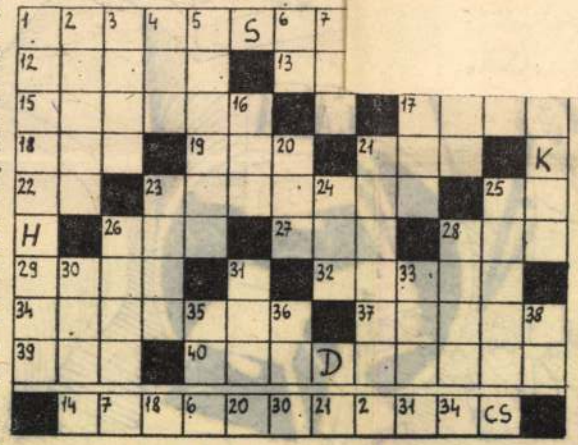

VÍZSZINTES: 1. **Szovjet festő, több alkotásában ábrázolja az igazságért harcoló munkást.** 9. Elektrokardiográfia. 12. A dagály ellentéte. 13. Képesített, önálló szakember (névelővel). 15. Meghitt, bizalmas. 17. A hangok művészete. 18. Kuckó, zug. 19. Kaszáló. 21. Város Svédországban. 22. Duma közepe. 23. **Szovjet-orosz festő, jelentős alkotása: „A szegényparasztbizottság ülése."** 25. Major Ottó. 26. Kenyeret sütő szakember. 27. Vízi átkelő. 28. M. A. V. 29. A Nap egyik bolygója. 32. Foggal való őrlés. 34. Elbűvölően. 37. Varrásra használt fonál. 39. Naszád egyik fele. 40. **Szovjet-orosz festő, „Lenin a Szmolnijban" című alkotása világhírű.**

FÜGGŐLEGES: 1. Jókai Anna. 2. Mákony. 3. Település, a Vértes hegység közelében. 4. Női hangszín. 5. A szervezetben keringő színtelen folyadék. 6. A Dél-afrikai Köztársaság autóinak nemzetközi jelzése. 7. Folyó Afrikában. 8. Tiltó szó. 9. Női név. 10. Zsíroz, olajoz. 11. **Szovjet-orosz festő, közismert alkotásai: „Az első lovashadsereg trombitásai", „Rosztov bevétele".** 14. A szervezet motorja. 16. Súlyt állapít meg. 18. **Szovjet-orosz festő, több alkotásában állít emléket a forradalmároknak.** 20. Kopasz. 21. Vasipari munkás. 23. Építőipari anyag. 24. A szervezetünkben keringő folyadék. 25. Csokorba kötött szalag. 26. Sajtolószerkezet. 28. Férfinév. 30. Török tiszti rang volt. 31. Út. 33. Kötszerül használt nedvelszívó, laza szövet. 35. Vissza: tág, lötyögő. 36. Biztató szó. 38. Indulatszó.

Beküldendő: a vízszintes 1., 23., 40. és a függőleges 11., 18., valamint a különálló sor; egy világhírű szovjet-orosz zeneszerzőnek a neve, „A Nagy Októberi Forradalom emlékére" című alkotásával idézi a hős napokat.

(A különálló sorba a rejtvény azonos számú kockáinak betűit kell beírni.)

T. D.

Beküldési határidő: november 11.
Cím: 1960 Budapest, Blaha Lujza tér 3. Gyermekrovat.

használat veszik. A bemutatott tárgyak legtöbbje eredeti darabja a népművészetnek. Vállkendő, kötény, ingujj, főkötő, párnavég mellett terítők, párnák is vannak, köténydíszek, lepedőszélek nyomán készült terítők, falvédők, és néhány eredeti mintát felhasználó mai blúz. Kár, hogy a hímzéseknél nincs méretjelölés. A párnáról lehet sejteni, hogy mekkora, a blúz díszítésének nagysága is egyértelmű, és néha eligazít például a láncöltés, a szárôltés mérete, de a laposhímzésé már nem.

„Nincs a lakásban olyan hely — írja a szerző —, *amelyet ne lehetne kedvesebbé tenni egy terítővel, párnával, függönnyel, falvédővel, szekrénycsíkkal, vagy egy-egy vázában elhelyezett friss virággal."* Ezzel egyetérthetünk, ám mégis hiányoljuk a díszítőkedv pontosabb irányítását. Ezeknek a tárgyaknak eredetileg meghatározott funkciójuk volt, még akkor is, ha némelyik nem egyenesen használatra, hanem kultikus célra készült. Jelkép volt a

ismerték-e és ismerik-e a ritmus, az arány, a kompozíció törvényeit, a színek hatásáról megállapított élettani és lélektani törvényszerűségeket? Nyilvánvalóan nem. Miképpen lehetséges, hogy mégis olyan csalhatatlan művészi érzékkel találják meg a szükséges mintalemeket, színeket, és tudják kimerithetetlen változatokban megteremteni összhangjukat? A nép, a közösség századokon át kialakult ízléstörvénye érvényesülnek a színek és motívumok megválasztásában éppúgy mint a kompozícióban." A mai kézimunkázók azonban már nem tartoznak ízlést diktáló közösségekhez. Szabadon választanak és válogatnak. És ha nem „múzeumi másolatot" készítenek, olyko bizony vétenek a színharmónia és a kompozíció törvényei ellen. Ezért hiányolható a könyvből kedvtelésből kézimunkázókat el igazító, ma érvényes gyakorlati tanácsadás. *(Kossuth Kiadó)*

— im —

Mészáros András, karikaturista

LEVELESNÉ MEGMAGYARÁZZA

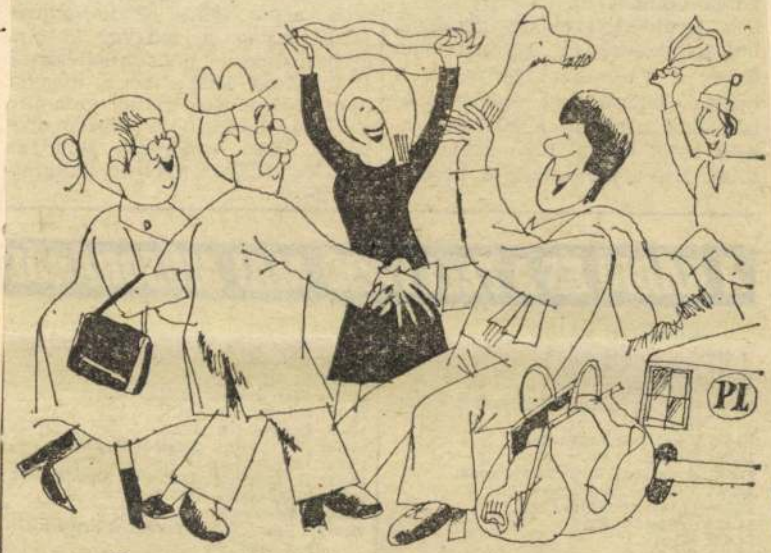

— Nem cseneselés ez, fiacskám, hanem szocialista integráció!

10.

— : Nem

Népsz

Mészáros András, karikaturista

LEVELESNÉ NEM BABONÁS

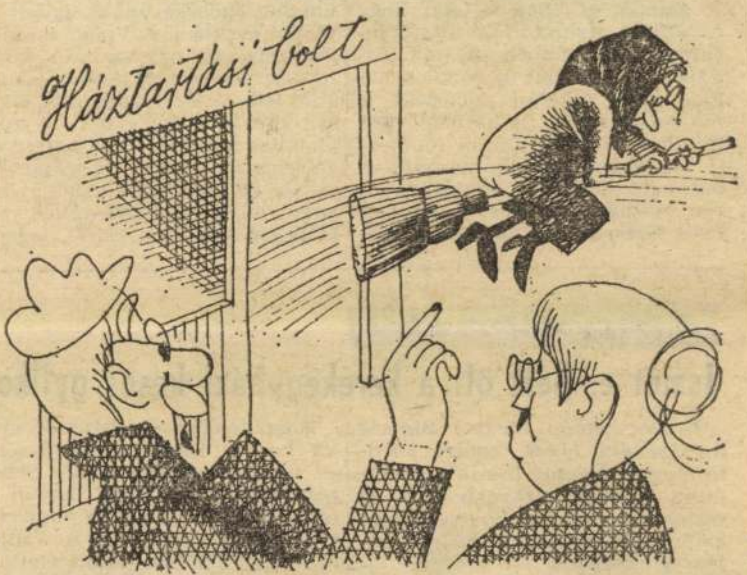

— Már megint képzelődsz, fiacskám, nem is kapni seprűt!

(*Mészáros András rajza.*)

Mészáros András, karikatúrái

Rózsa László: Egymás közt, egyedül.

Népszabadság, Bp. 1979 jan. 28.

Mészáros András karikatúrája

IDÉZET

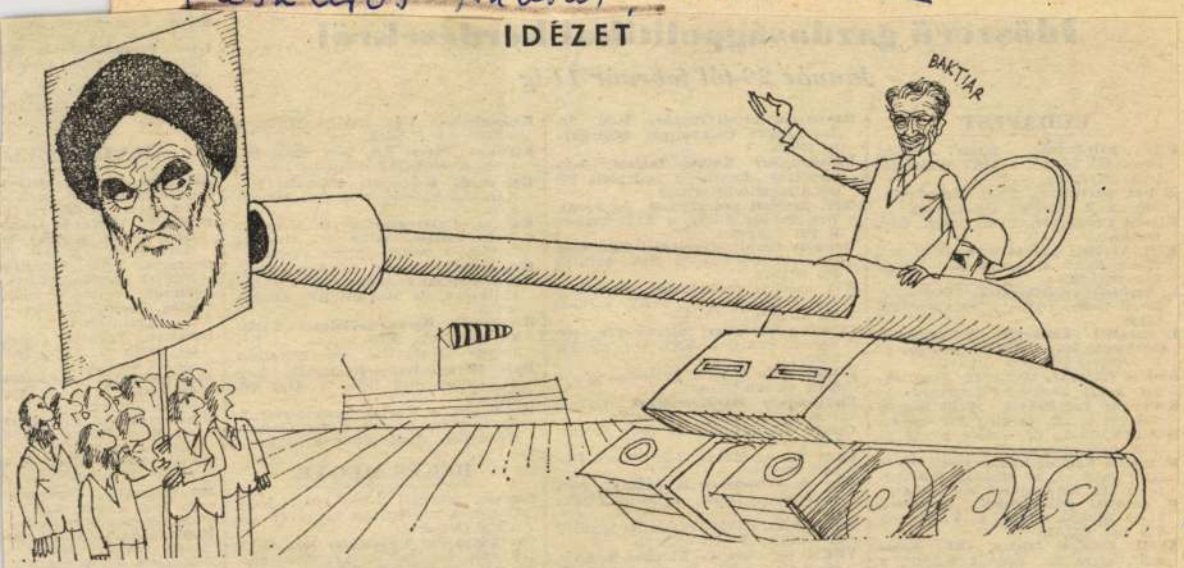

— Khomeini „elvben" hazatérhet Teheránba!

(Mészáros András rajza.)

9.

Népszabadság, Bp. 1979. jan. 27

Mészáros András, kari hallgató

LEVELESNÉ MEG AZ ONEDIN CSALÁD

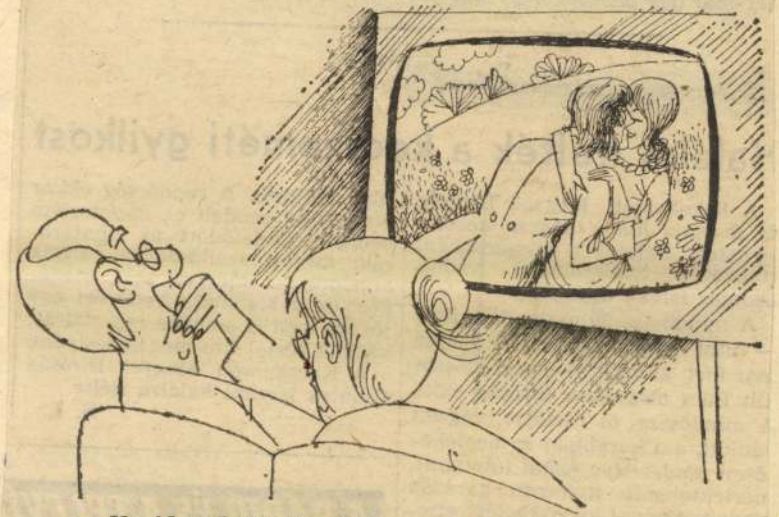

— Ne idegeskedj, fiacskám, egy már biztos, a gyereknek Elizabeth lesz az anyja!

(Mészáros András rajza.)

Mészáros András karikatúrája

Rózsa László: A fejünk

7.

Népszabadság, Bp. 1979. febr. 18.

Mészáros András, karikatúrista

ÚJ TURISTAÁRFOLYAMOK

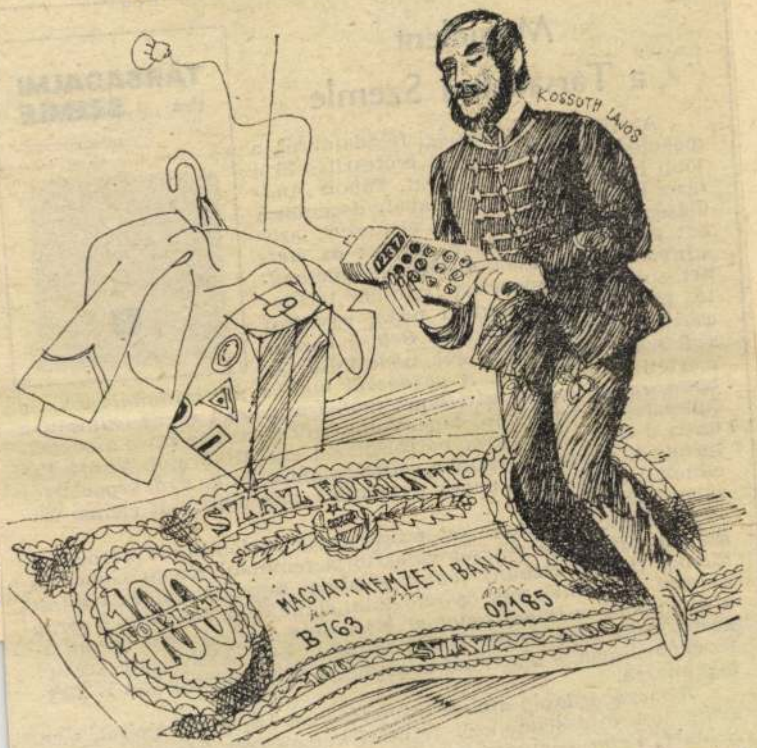

— Menni vagy nem menni?

(Mészáros András rajza.)

-: Menni

Népsz

9.

kozik, hogy ezek *forrásértékét* felmérje és a lektori, szerkesztői tevékenységgel, s a kritikával szembeni követelményeket is megfogalmazza.

A mezőgazdaság állami irányításának korszerűsítéséről, s az eddig tett intézkedésekről fejti ki véleményét *Szaszkó László*. *Schmidt Péter* a bürokratizmus legfőbb forrásait veszi számba *az államigazgatásban*. Tudományos életünk egyik jelentős esemé-

nyét, a múlt év végén Pécsett tartott konferencia — amely „A

Mészáros András, karikatúrista

NYÚLNAK A FÉRFIALSÓNEMŰK

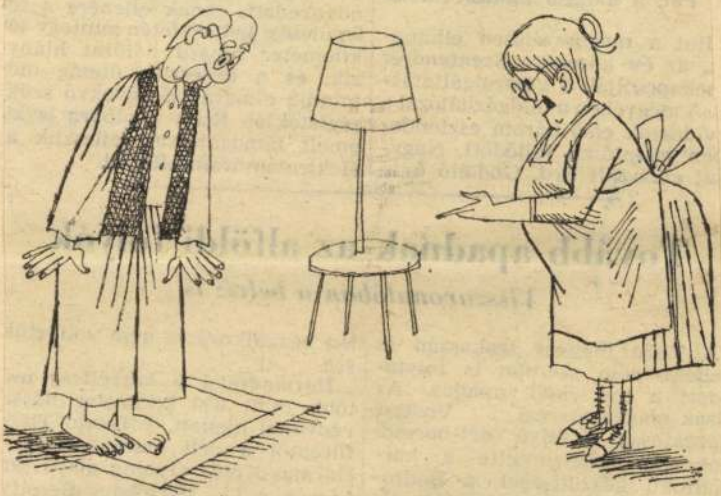

— Mit idegeskedsz, fiacskám, az idén úgyis készülsz jelmezbálba.

(Mészáros András rajza.)

– : Mit

Népsz.

10.

22.

Mészáros András, karikatúrista

7.

Bényi Péter: Próféták lenni
Népszabadság, Bp. 1979. febr. 25.

Mészáros András, karikaturista

1979. FEBRUÁR 17.

Heti rajzos kommentárunk

1973. JANUÁR 27.

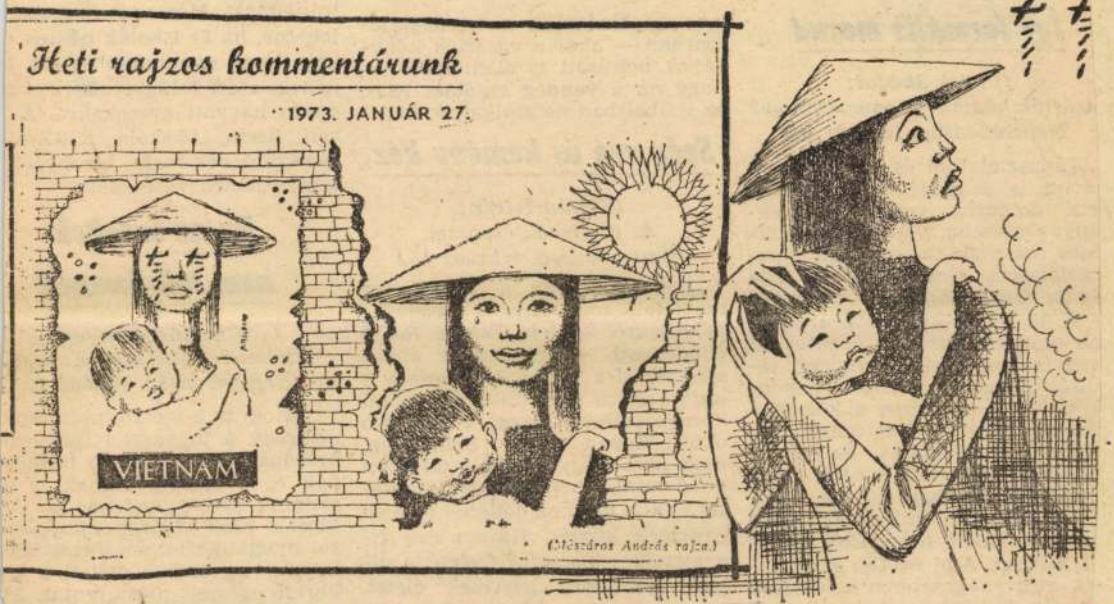

(Mészáros András rajza.)

vevők és a vásárlók könyvének becsülését. A boltvezető-helyet-

Szoros kapcsolatot tartok velük. Tizenegyen már dolgoznak, tanul-

zöldség- és gyümölcstermelő szá
csoport tagja, kidolgoztam egy

Mészáros András karikatúrája

— Tűz, tűz, víz, víz...

(Mészáros András rajza.)

Népszabadság, Bp. 1979 febr. 10.

Mészáros András karikatúrista

almi veszélyességnek még a
alsóbb fokát sem érte el. Even-
több ezer olyan becsületsér-
ügy fordult meg az igazság-
igáltatás előtt, aminek igazi,
tő tartalmát gyakran ki sem le-
ett mutatni. Nem kétséges per-

Eötvös Pál: Milyen szigor

7.

Népszabadság, Bp. 1979 febr. 11.

Ménáros András, karikaturista 2

29.

2

...exikói karácso-
...rancia film (sz.).
...DA
...IÓ
...nnyűzene.
...ngorázik.
...s mese.
...ligatóinknak.
...iszl.
...ka.
...szmelódiák.
...ima.
...zimfónia.
... a jövőt?
...ipa.
...ekkórusa énekel.
...5knek.
...Anyegin. I. felv.
...litika.
...gálok.
... egyenlőtlenségek
...e.
...zenéjéből.

2. MŰSOR

20.00: Ha a rock és a klasszik... találkozik (sz.).
20.40: Látogatóban Képes Gézánál.
21.30: TV Híradó 2.
21.50: Kamilla, te vagy a sorsom. Csehszlovák film.

10, és IV. ker Úttörőház, du. 3... városi Nagycirkusz: H: és K: A Hu... berto Cirkusz vendégszereplése (d... 10, du. fél 4 és este fél 8).

Változóan felhős idő

Északkelet-Európában rendkívül hideg, téli időjárás uralkodik. Erre a vidékre napokkal ezelőtt sarkvidéki levegő áramlott, amely azóta nyugalomba jutott és tovább hűlt. Ennek következtében a Moszkvától északra, északkeletre levő területeken még a legmagasabb nappali hőmérséklet is csak mínusz 20—mínusz 25 fok között van. Ezzel szemben Délnyugat-Európában — különösen a Földközi-tengert közrefogó országokban — kellemesen enyhe az idő. A hőmérséklet csúcsértéke általában 14—20 fok között alakul. A Kárpát-medence az említett két szélsőség között helyezkedik el. Ennek megfelelően hazánkban szombaton változóan felhős idő volt. Jelentősebb mennyiségű csapadékról nem érkezett jelentés. A délkeleti szél napközben több helyen élénk volt. A hőmérséklet csúcsértéke általában 0—plusz 4 fok között alakult, de helyenként 5 fokos csúcsértéket is mértek.

A Duna vízállása szombaton Budapestnél 180 centiméter volt; mára 175 centiméter várható.

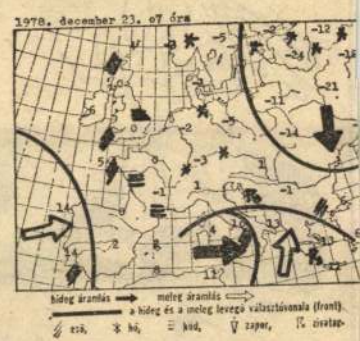

Előrejelzés ma estig:

Változóan felhős, vasárnap pár... idő. Helyenként köd. Elszórtan kise... eső, ónos eső, hószállingózás. Idő... ként élénk délkeleti, keleti szél. ... legmagasabb hőmérséklet 0 plusz... fok között.

HÉTFŐ

KOSSUTH RÁDIÓ

8.06: Lehár operettjeiből.
8.50: Arany János versei.
9.30: Visszapillantó tükör.
10.03: Micimackó felfedezi az Északi-sarkot.
11.10: Népdalok.
11.43: Nagy László versel.
12.05: A rádió lemezalbuma.
13.53: Fekete gyémántok, 1. r.
15.05: Édes anyanyelvünk.
15.10: Török Erzsébet felvételeiből.
15.37: Egy műszak a gát tetején.
15.57: A zeneirodalom remekműveiből.
17.05: Randevú.
18.40: Figaro házassága, r.-vált.
20.29: Nótafelvételek.
20.54: Új lemezeinkből.
22.10: Zenekari muzsika.
0.10: Melódiakoktél.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Nótacsokor.
9.00: „Száll ez a halk szerenád".
10.00: Népszerű fúvósátiratok.
10.33: Táncdalok.
8.05: Társalgó.
10.02: Louis Prima lemezeiből.
10.33: Koncz Zsuzsa énekel.
11.53: Karácsony a Négyszögletű Kerekerdőben.
12.51: Jó ebédhez szól a nóta.
14.00: Operaslágerek.
0.10: Táncdalok.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Palcsó Sándor énekel.
8.33: Idősebbek hullámhosszán.
9.20: Tánczene Csehszlovákiából.
10.00: Zenedélelőtt.

IZLÉSÉNEK ÉS KORÁNAK MEGFELELŐ KONFEKCIÓ

A KARTOGRÁFIAI VÁLLALAT MEGKEZDTE MAGYARORSZÁG FÖLDRAJZINÉV-TÁRA MEGYEI KÖTETEINEK KIADÁSÁT

Most jelent meg:
GYŐR-SOPRON MEGYE
VAS MEGYE
VESZPRÉM MEGYE
ZALA MEGYE

Egy-egy kötet ára részletes térképmelléklettel: 48 Ft

CARTOGRAPHIA

KARTOGRÁFIAI VÁLLALAT FÖLDGÖMB- ÉS TÉRKÉPBOLTJA

Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 37.

Telefon: 126—001.

KEDVES VÁSÁRLÓINK!

ÉRTESÍTJÜK ÖNÖKET, HOGY DECEMBER 27-É ÉS JANUÁR 1-E KÖZÖTT — A BUDAPEST V., MÚNNICH FERENC UTCA 14. SZÁM ALATTI TEXTIL- ÉS FONALBOLTUNK KIVÉTELÉVEL —

valamennyi kiskereskedelmi üzletünkben leltározunk

ÉS A LELTÁROZÁS IDEJÉN ÜZLETEINKET ZÁRVA TARTJUK.

Január 2-től ismét gazdag választékkal várják vásárlóikat A TEMAFORG SZAKÜZLETEK

Temaforg

Mészáros András, karikaturista 1

4

29.

RÁBÓL

játszik.
ai.
Részl.
entkeznek.

lár . .

pipázókhoz.

szerzeményei-

et. 4. felv. ope-

Szt.
n a bükk."
Dieskau énekel.

ersenyei. Szt.
R.-vált.
ivészete.
zin.
r.

Gyermekopera.
14.00: Dzsesszfelvételek.
14.33: Táskarádió.
15.37: Tanár — gitárral.
16.07: Új felvételek.
16.38: Ötórai tea,
17.30: Népszerű muzsika.
18.33: Nóták.
19.03: Halász Judit énekel.
19.30: Egy óra Eugen Ciceróval.
20.33: Sokféle!
21.33: Híres zenekarok albuma.
22.00: A corneville-i harangok, részl.
23.10: Színes népi muzsika.

3. MŰSOR

8.08: Cherubini: Esz-dúr vonósnégyes. Szt.
8.38: Sass Sylvia énekel. Szt.
9.23: Mozart zongoraversenyei, 1. r. Szt.
10.25: Új Zenei Újság.
11.03: Tizmillió lépés.
12.03: Az MRT Énekkara énekel. Szt.
12.39: Így láttam Kodályt.
13.05: Slágerlista. Szt.
13.40: Erdélyi József versei.
13.45: Puccini operáiból. Szt.
14.24: Zenekari muzsika. Szt.
16.05: Dzsessz.
16.35: Peter Schreier énekel. Szt.
17.15: Chopin-művek. Szt.
18.45: Egy estém otthon.
19.03: Händel: [illegible]

Szt.
13.06: Tündér Lala, 1. r.
13.51: Wilhelm Furtwängler vezényel. Szt.
15.36: A századforduló operáiból. Szt.
16.30: Huszonöt perc beat. Szt.
16.55: Hajnali beszélgetés. Kosztolányi Dezső jelenete.
17.08: Művészlemezek. Szt.
18.17: A Zürichi Rádió Szimfonikus Zenekarának hangversenye. Szt.
19.47: Olasz művészek opera-hangversenye. Szt.
20.39: Hangfelvételek felsőfokon. Szt.
22.10: Láttuk, hallottuk.
22.35: A hét zeneműve.
23.05: Madrigálok.

TELEVÍZIÓ

8.48: Tévétorna (sz.).
8.55: A rejtelmes sziget. 5. r. (sz.).
9.45: Zsebtévé (sz.).
10.20: Zenés műsor gyerekeknek (sz.).
10.45: Elza kölykei. Angol film (sz.).
12.15: Prokofjev: Péter és a farkas (sz.).
12.45: Nyugdíjasok műsora (sz.).
13.35: Delta (sz.).
14.15: Burka Sándor muzsikál (sz.).
14.50: Hármas ikrek. Dok.-film. 9. r.
15.20: Madách: Az ember tragédiája. Tévéfilm (sz.).
17.40: „Jöttödre seregeljen . . ." Dok.-film. I. r. (sz.).
18.30: Kolozsvári Tamás (sz.).
18.55: Labdarúgó VB 1978. (sz.).
Esti mese (sz.).

20.30: Bartók- és Beethoven-művek. Szt.
22.00: Részletek vígoperákból. Szt.
22.51: Napjaink zenéje. Szt.

TELEVÍZIÓ

8.43: Tévétorna (sz.).
8.50: Óvodások filmműsora (sz.).
9.20: A rejtelmes sziget. 6. r. (sz.)
10.15: Cimbora (sz.).
11.15: Csajkovszkij: Diótörő (sz.).
12.45: Robin Hood nyila. Szovjet film (sz.).
14.23: Kőröshegyi betlehemes. Népdaljáték (sz.).
14.50: Tarzan titkos kincse. Amerikai film.
16.10: „Jöttödre seregeljen." 2. r. (sz.).
16.55: Nótaszó.
17.25: Mákszem Matyi. Tévéjáték (sz.).
18.40: Labdarúgó VB 1978. (sz.).
19.20: Mozdonytemető. Dok.-film.
19.40: Esti mese (sz.).
19.50: Tévétorna (sz.).
20.05: San Francisco utcáin. Amerikai film (sz.).
20.50: Szerelmes versek és levelek (sz.).
21.20: **Hattyúdal.** Az emlékezetes magyar film egy manapság ritka emberfajta utolsó példányainak egyikéről szól. Tamburás, az öreg csavargó mindennél fontosabbnak tartja szabadságát, függetlenségét. Megtartásukért mindenféle furfangot kitalál.

2. MŰSOR

11.30: A Szabó család.
12.00: Énekszóval, muzsikával.
12.33: Tánczenei koktél.
13.20: Titok a fa alatt.
13.30: Labirintus.
Zenés délután.
14.00: Huszka Jenő daljátékaiból.
14.35: A tegnap slágereiből.
15.10: Németh Tamás zongorázik.
15.25: Trombitaparádé.
15.50: Mesterségünk címere.
16.40: Fiataloknak!
17.30: Ötödik sebesség.
18.33: A könnyűzenei olimpiáról.
19.03: Nótacsokor.
19.45: A beat kedvelőinek.
20.33: Szín — játék.
21.25: Magyar táncok.
22.00: Dzsessz Varsóból.
23.15: René Leibowitz vezényel.

3. MŰSOR

8.08: Kovács Dénes hegedül.
9.00: Tündér Lala. 3. r.
9.49: Új lemezeinkből. Szt.
10.17: Operaáriák. Szt.
11.05: Otto Klemperer vezényel. Szt.
13.07: Haza és haladás. 5. r.
13.47: Kamarazene. Szt.
15.00: Barokk zene. Szt.
16.10: Dzsessz. Szt.
16.38: Meditáció.
16.48: Öt földrész zenéjéből.
17.00: A trubadúr. Részl. Szt.
18.00: Vonósnégyesek. Szt.
19.05: Híres kísérőzenék. Szt.
20.45: A dzsessz történetéből.
21.25: Külföldi tudósoké a szó.
21.40: Balassa Sándor műveiből. Szt.
22.03: Komolyzene. Szt.
22.47: Hovanscsina. Részl. Szt.

TELEVÍZIÓ

8.29: Tévétorna (sz.).
8.35: Szünidei matiné.
9.35: San Francisco utcáin. Amerikai film (sz.).
10.20: Delta.
10.45: Lehet egy kérdéssel több?
16.25: Képes Sport teremlabdarúgó kupa.
18.10: Forradalmak nemzedéke.
19.15: Esti mese.
19.20: Tévétorna (sz.).
19.30: TV Híradó.
20.00: **A leváltott és a kinevezett.** J. Volcsek szovjet író darabjának tévéváltozata eleven problémákat érint. Egy kutatóintézet alapító igazgatóját váratlanul leváltják, s utódjául egy fiatal kutatót neveznek ki. A két ember közötti feszültség nem csupán a generációs ellentéteket fejezi ki, hanem sokszínű ábrázolással felszínre hozza a szakmai tudás különbözőségeit is.
21.30: Csak ülök és mesélek (sz.).

us zene

A budapesti színháza műsora

Hétfő — **H:** Kedd — **K:** Szerda —

Operaház: H: és **K:** A diótörő (11); **H:** Carmen (7); **K:** A varázs vola (7). **Erkel Színház: H:** és **K:** nos vitéz (de. 11); **H:** Rigoletto **K:** Porgy és Bess (7). **Zeneakadém Sz:** A KISZ KME Új Zenei Stúdi bemutató hangverseny (fél 8). **Ne zeti Színház:** Káin és Ábel **H:** (7) **K:** (3 és 7); Danton halála **Sz: Madách Színház: H:** Mahagonny (du. fél 3); A hatodik napon (7); Lóvá tett lovagok (fél 3); Régim történet (7); **Sz:** Pygmalion (7). **dách Kamaraszínház: H:** Versaill rögtönzés; Tartuffe (fél 3); Jövőre led, ugyanitt (7); **K:** Egy, kettő, rom (fél 3); A pillangók szabadok **Sz:** Utójáték Euripidészhez; Vadás az erdészházban (7). **Vígszínház:** Harmincéves vagyok (fél 3); Oper (fél 8); **K:** Kakukkfészek (fél 3); randolina (fél 8); **Sz:** Operett (Gá A. bérlet, 1. ea., 7). **Pesti Színház:** Macskajáték (fél 3); Légköbméter (8); **K:** Királyi vadászat (fél 3); A ny (fél 8); **Sz:** A nyár (III. bérlet, 2. 7). **Fővárosi Operettszínház:** My F Lady (fél 3); Balettest (7); Ó, meg (a Zsebszínház ea., fél 8); **K:** Cigá szerelem (fél 3); Kabaré (7). **Józ Attila Színház: H:** Nagytakarítás **K:** Villon és a többiek (fél 3); Weeke a tengerparton (7); **H:** és **K:** A haz (a Kamaraszínpad ea., 7); **Sz:** Éljen királynő (7). **Thália Színház: H:** H szentelő (7); **K:** A hétfejű tündér 11); **K:** és **Sz:** Bal négyes páholy **Vidám Színpad: H:** Kölcsönlakás (3); Velencei Kékszakáll (7); **K:** Seg ség, válunk! (fél 3); **K:** és **Sz:** Mic da cirkusz! (7). **Radnóti Miklós Sz pad: H:** és **K:** Candide (8); **Sz:** S gény emberek (7). **Mikroszkóp Szí pad: H:, K:** és **Sz:** Minek néz enge (fél 9); **Sz:** Csillagjáró (de. 10). **Vá színház: H:** Fehér babák takarod (7); **K:** és **Sz:** Doktor Faustus (7). **J zsefvárosi Színház: H:** és **K:** Rómeó Júlia (7). **Játékszín: H:** és **K:** Vándo Móka gyermekműsor (de. fél 11); Pör a szamár árnyékáért: A végzet szerelem játéka (fél 8); **K:** Noé g lambja (fél 8); **Sz:** Karsai Pantomi RT (fél 8). **Egyetemi Színpad: K:** reggelt és jó estét (gyermekműsor, 3); Egyetemi dzsesszpódium (7); **S** Jean Vigo Filmklub (1/9., fél 6). **Bud pesti Gyermekszínház: H:** Óz, a na varázsló (fél 11); Tom Sawyer kalan jai (3); **K:** A varázspálca (fél 11); aranyember (3); **Sz:** Tom Sawyer k landjai (3). **Állami Bábszínház** (Né köztársaság útja 69.): Diótörő. Vasá nap: (11 és 2) és **K:** (11 és 4): **H:** három kismalac (11 és 4). (Jókai 10.): Vasárnap: Ezüstfurulya (fél 10 fél 12); **H:** Rózsa és Ibolya (fél 10 fél 12); **K:** Jancsi és Juliska (fél 10 fél 12); — Vendégjátékok: Vasárna Világszépe (Csepeli Műv. Otthon,

Mészáros András, karikatúrista

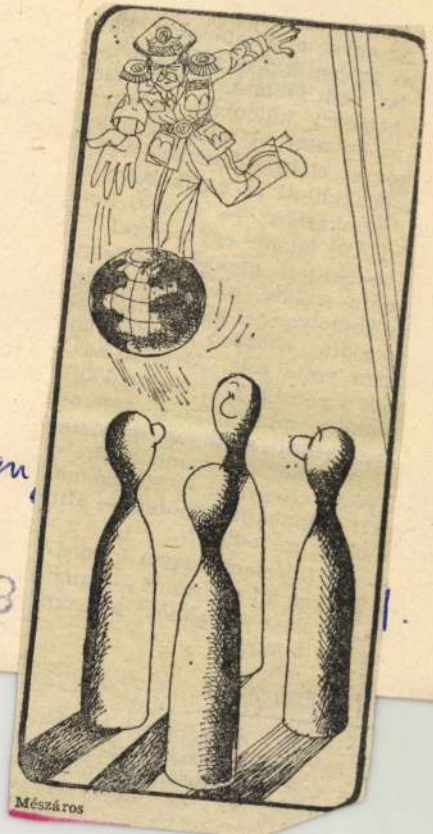

Hajdú János: Béke és Gen[illegible] 7.

Népszabadság, B[illegible] 1.

Feledékenység

Az Április 4. Gépipari Művek-
n egy 50 év körüli munkás, aki
es volt szórakozottságáról, fe-
nységéről, az egyik este
mesélte társainak, mi-

Mészáros András, karikaturista

LEVELESNÉ ELFÁRADT

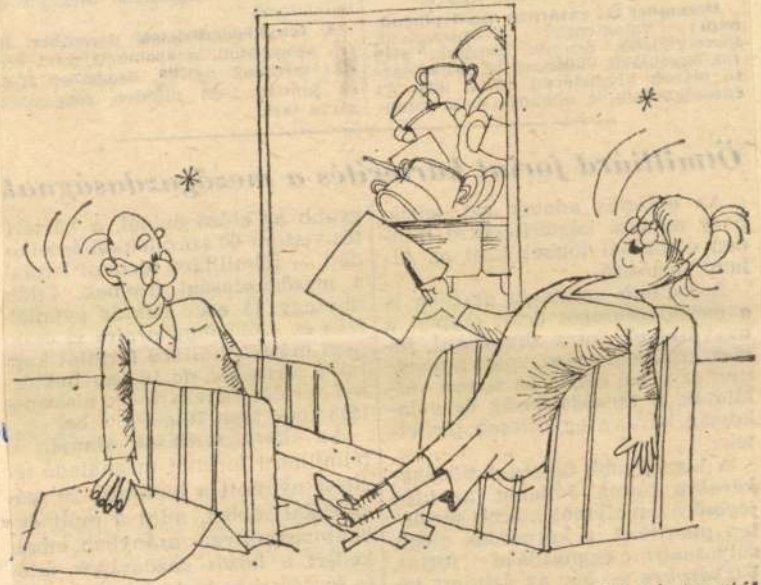

— Kössünk szerződést, fiacskám, karácsonyt, újévet ezentúl szeptemberben tartunk!

(Mészáros András rajza.)

SAJTGYÁRI BERENDEZÉSEK EXPORTJA

Mészáros András, karikaturista

7.

Rényi Péter: Amerikáról, töpsenque.

Népszabadság, Bp. 1978. okt. 15

Mészáros András, karikaturista

Heti rajzos kommentárunk

MEGKEZDŐDÖTT BUDAPEST NAGYTAKARÍTÁSA

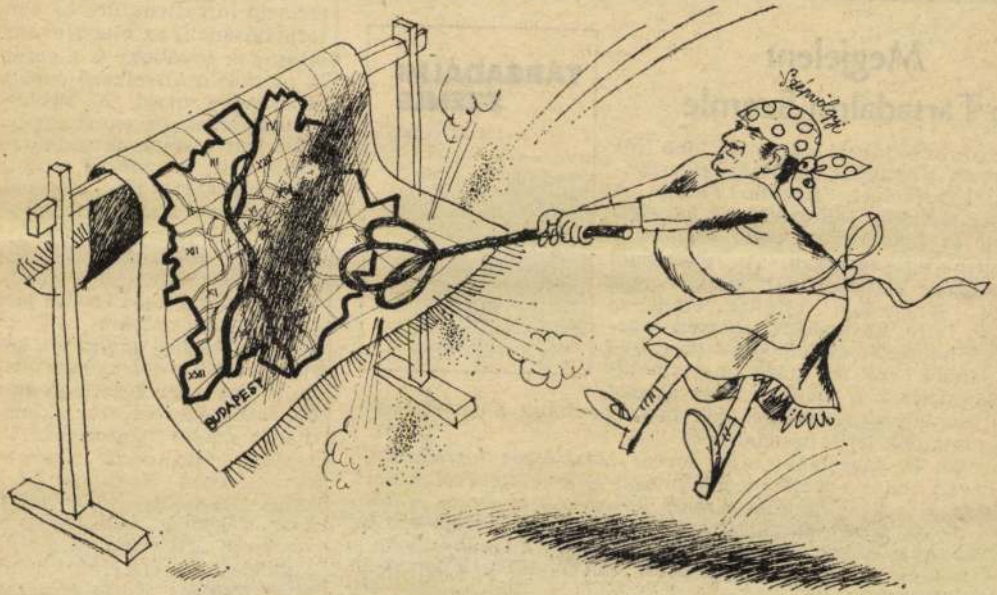

(Mészáros András rajza.)

tetőzött nyugatnémet diákmozgalmakat, s a tőkés Európában és Amerikában is ekkor felerősödő *„újbaloldal”* látványos színre lépésének idejét idézi fel ***Papp Zsolt***, felelevenítve a korabeli *elméleti vitákat.*

az az irányzat, hogy általában azok a javak, szolgáltatások élvezzenek ártámogatást, amelyek a szocialista életvitel kibontakozását segítik. E folyamat során

Mészáros András, karikaturista

LEVELESNE MEG A KRIMIK

— Értsd meg, fiacskám, a rendőrfelügyelőt a tegnapiban lőtték le, ez az autótolvaj nagypapája! *(Mészáros András rajza.)*

10.

. 26.

e belső rendelkezést. Csupán
r szerv foglalkozott a törvény
i „lebontásával", értelmezésé-
Előfordult olyan eset is, hogy
igyeket még mindig az 1967-
kiadott „belső szabályozás"
ján intézték.

manyzik az utóvizsgálat, s ez lényegében érdektelenségre utal, mivel kellő körültekintéssel és a megelőző intézkedések bevezetésével minden bizonnyal csökkenthető lenne a bejentések és a pana-

Mészáros András, karikatúrista.

Mészáros

Rózsa Lóuló: A magyar ... 6.

Népszabadság, ... t. 22.

Heti rajzos kommentárunk

IDŐSEK HETE A FŐVÁROSBAN

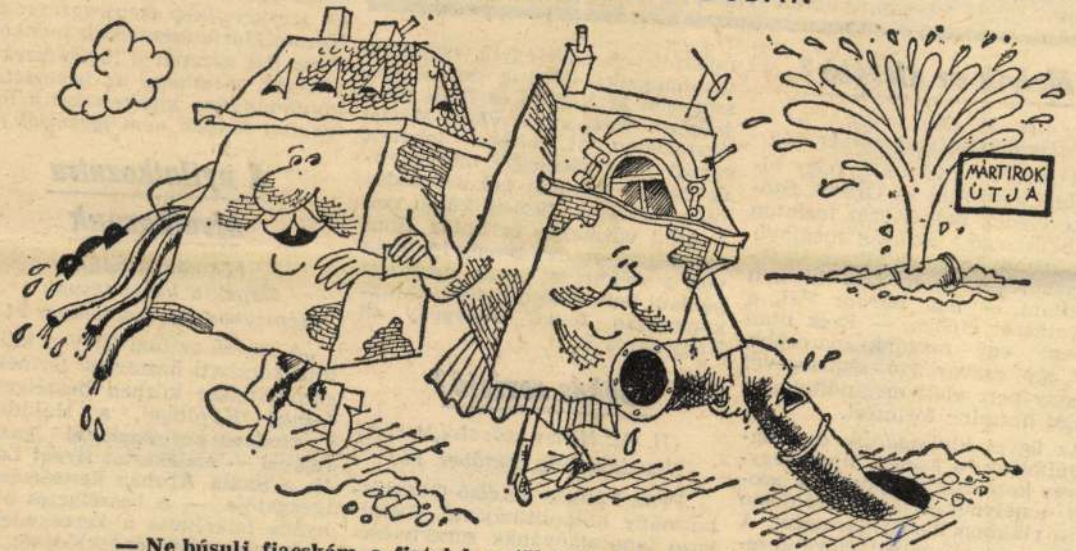

— Ne búsulj, fiacskám, a fiatalok se tökéletesek!

(Mészáros András rajza.)

vábbra is sok gondot okoz a mi-
nőségi átvétel: ros

lehetnek híján az elkai nevel
nek, ráhatásnak — de az any

támogatták azokat a szélsőjobbol-
dali és szeparatista mozgalmakat

OLVASÓ

Aligha lehet hat

Melyik az olcsó

(L. P.: Órajavító
Népszabadság, szeptem

„A szerző szóvá tette,
omlott karóráját az Ór
etkezetének boltjai szá
elüli összegért akarták
ani, mondván, hogy alk
e szükséges, és az óra
isztítani — írja *Bárd*
zövetkezet elnöke. —
lment egy magánkis
ki egy csavarhúzó s
néhány perc alatt megi
ráját harminc forintér

Az ügyet kivizsgáltu
llapítottuk: a karóra
zeres kezelésre és jav
ult, amelynek értéke
ll a cikkben közölt ö
avítási díj ellenében
ink írásbeli garanciá
vított óra huzamos

Mészáros András, karikatúrista

LEVELESNÉ MEGINT ELMAGYARÁZZA

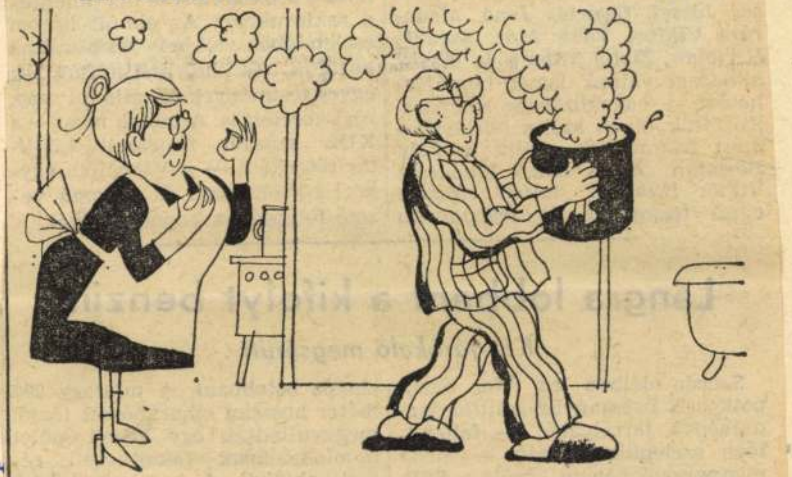

— Összekevered, fiacskám, régen NEM VOLT villanybojler, most meg NEM LEHET KAPNI!

(Mészáros András rajza.)

Mészáros András karikatúrája

— Ne légy olyan hitetlen, fiacskám, tényleg győztünk!

(Mészáros András rajza.)

Mészáros András, karikatúrista

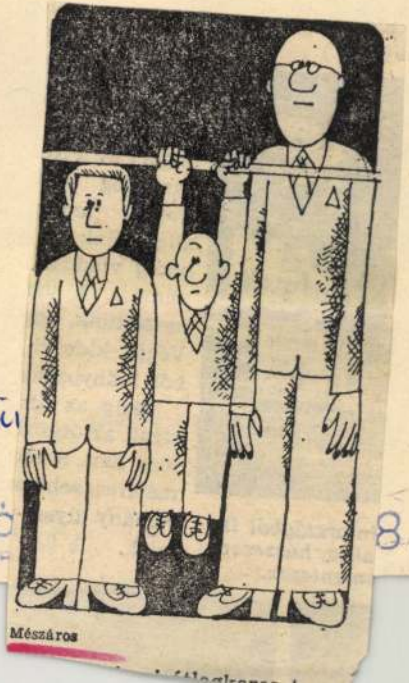

Földes István: Merjü 7.

Népszabadsá 8. okt. 29.

Mészáros András, grafikus

Heti rajzos kommentárunk

(Mészáros András rajza.)

Meg
a Béke és S

Jumzsagijn Ceden Forradalmi Párt Kö első titkára írásában *nemzeti mozzanat ér* ja a szocialista országban. *I. Frolov* akadé kevésbé intenzív az a filozófia *az ember é* feldolgozza, pedig ma gek nevelésében és latot is szem előtt ta a kommunista eszmél

A Német Szocial működése történelmi *nicht*, az NDK Állan *gességéről és perspe chilei marxisták és k* mában részletesen bes

F. B. Teixeira, a Portugál Kommunista Párt KB Politikai Bizottságának tagja azzal a kampánnyal ismertet meg, amely *„Április vívmányai"* elnevezéssel öt hónapon át folyt, s amelynek sikerét jelzi, hogy ez idő alatt több mint 27 ezren léptek be

szolgáltatból behozott termékeket cserélne fel szocialista importtal. Ez egyébként tőkésexport-lehetőségeinket sem szűkítené jelentősen.

Méhchorus András, grafikus-karikaturista.
1021

Vélemények Juhász Ferenc költészetéről

Az életféltés költészete

mennyi halál, mennyi élet
birkózik meg itt egymással!
Juhász Ferenc: Apám

A kínlódva megvedlett ország Európa kövein
liheg, nem újította meg magát!
Juhász Ferenc: A tékozló ország

„Halál-líra" — emeli ki címszóul Juhász Ferenc költészetéről alkotott véleménye végső summázatát vitatársam, Radnóti Sándor. Sietek én is kimondani a magamét: *élet-líra ez* a javából, évszázadunk művészetének egyik kiemelkedő hegyoromzata, nemcsak e hazában. Minden túlméretezettségével, torzulatával, féloldalasságával és csonkaságával együtt. A hegyormok gyakorta ilyenek.

Gondoltam már erről a költészetről — pontosabban: egy-egy kimerevített pillanatáról — olyasmit magam is, hogy nincs tovább, a nagyszerű kezdet és a még nagyszerűbb kiteljesülés után egyszercsak elhalt, kiszáradt, mint a kínai sivatag folyamóriásai, melyeket ámulattal nézegettem a gimnáziumi Ázsia-térképen: elerednek valahol a Világ Teteje táján, aztán hiába hömpölyögnek ezer kilométert, a tengert sosem érik el, hanem kiszáradnak, elenyésznek a nagy lapályon. A *Szerelmes hazatántorgás* megjelenésekor éreztem így: a Kossuth és a Marx emlékére írott prózaköltemény — talán a mitizáló stílus „témaidegensége" miatt — máig a leggyarlóbb mű, amit a költő közreadott. Igaz, ebben a kötetben is van a többi közt egy betűhömpölyével nem túlságosan vonzó küllemű remekmű, mely hosszú oldalakon keresztül visszahozta *A tékozló ország* és a *József Attila sírja* fölülmúlhatatlan élményeit: az, amelyben a szerző a biai temető „alvilágába" kalauzol minket, mint Vergilius Mester a követőjét. Akkoriban főleg a kritika hangos és néma kritikátlansága zavart. Juhász régebbi költészetének majdnem föltétlen híveként én magam hiába próbáltam hallatni ellenvéleményemet a kötettel szemben: bár parlamentáris hangot ütöttem meg, saját legjobb színvonalához mérve a költő hanyatló teljesítményét — nem akadt szerkesztőség, mely közölte volna írásomat. Most megtört a jég — Radnóti Sándor *alapjaiban* bírálhatja Juhász költészetét a Kritika hasábjain. A költő végre mentesült a bírálhatatlanság vagy a „védett bölénység" rendkívül előnytelen, hálátlan besorolásától, mely bizonyára többet ártott neki az elmúlt tíz-tizenöt évben, mint az előző évtizedek megsemmisítési kísérletei, nyilvános följelentései, becsületsértésnél megalázóbb és veszélyesebb megbélyegzései együttvéve — az irodalmi életben terjengő pletykák és „szóbeli közlések" kicsinyes moralizálgatásairól és személyeskedő rágalmairól nem is beszélve; ezekre tanult barátom, Radnóti fölös szót veszteget. Talán szerencsésebb lett volna, ha ebben a kritikai föllélegzésben — melyet fontos fejleménynek tartok — egyszerűen megírom véleményemet erről a nagy költészetről, s elmondom, „érte haragudva, nem ellene", azt is, ami nem tetszik benne. Így olyasféle helyzetben vagyok, mint a pingpongozó, aki szeretne kiállni egy nagy ellenféllel — Juhász költészetével —, de kénytelen párosan játszani ellene, s a juhászi életműről most aszerint pörög elém a labda, s úgy is perdül rá vissza, ahogy Radnóti előzetes leütései és nyesései meghatározták. Sebaj — olyan lecsapások és alányesések ezek, amelyek szélsőséges voltukban is figyelmet érdemelnek, mert „sportszerűek", s mert egyfajta értelmiségi rétegtudatként jellemzőek is.

Kezdjük mindjárt a szélsőségen. „Minél jobb, annál rosszabb" — mondja Radnóti az általa is „shakespeare-ien" szépnek elismert részletekről (melyekhez hasonlókat persze még százával és százával idézhetnék). Ez a mindenkori radikalizmus szava. A lehetséges ellenérvek jogosságát elismeri, ám ebből nem arra következtet, hogy *mérlegelni kellene*, hanem hogy annál rosszabb a dolgoknak, ha nem illenek a koncepcióba. Mivel azonban ez a „minél jobb, annál rosszabb" csupán bizonyítás nélküli kijelentésként szerepel a vitaindító cikkben, máris túlléphetünk rajta. (Más koncepció szempontjából ugyanis elképzelhető, hogy „minél jobb, annál jobb", ha ez az evidencia nem olyan tetszetős is, mint egy paradoxon.)

„Aki fél a haláltól, szereti az életet, a tárgytalan halálfélelem és a tárgytalan életöröm, melankólia és eufória mintegy kiegészíti egymást" — mondja Radnóti, s ez tanulmánya legfontosabb gondolatának tetszik. A *megértést* — bevallom, innen vártam volna. Ám a tanulság nem helytálló, amelyet levon: szerinte csak az következik belőle, hogy a költő nem szenvedő, hanem amolyan félelem és remény, rettegés meg elragadtatottság közt hánykódó teremtmény, aki örül az életnek, s bánkódik, mert egyszer majd elveszíti ezt a mindennél drágább kincsét. Valójában Juhász azért beszél gyakran a halálról, mert az mindenünnen fölüti csontos ábrázatát, miközben a költő szüntelenül az egyetemes (nagy betűvel írandó) Létezésről, az Életről énekel, azt ünnepli, félti, búcsúztatja, siratja — és szeretné halhatatlanná tenni. Közbevetve, az erre irányuló „sámánkodás" lényege nem az, hogy magát az életet akarja időben meghosszabbítani — ezért nincs jelen az Idő-probléma, mint ezt Radnóti helyesen észreveszi —, hanem az Élet akarását, igenlését, megbecsülését szeretné fölerősíteni önmagában, társadalmi osztályában, nemzetében és az egész emberiségben. És környezetében is, a művészvilágban, mert iszonyúan csapkod körülötte a halálos mennykő, amint azt verseinek tárgya is gyakran mutatja. A közösség „életre táncoltatása" tehát a fő célja, s ez korántsem lebecsülhető szándék, még kevésbé „XIX. századi" találmány, annál sokkal régibb és időtállóbb. Erre még visszatérek.

Csakugyan a halál volna fő mondandója? A páni rettegés a Haláltól? Netán a meghódolás? Hogyan értsem ezt a „halál-lírát"? A „tárgytalan halálfélelem" volna a magva, ahogy azt most kritikusa mondja önellentmondás-gyanúsan? (Tárgytalan féle-

„Ránk van bízva az emberiség sorsa"

Beszélgetés Török Sándorral

Néhány éve megjelent memoárjában azt vallotta, hogy ha nem írna néhány hétig, nem érné veszteség a világot. De ha a viceházmester néhány hétig nem hordaná el a szemetet, akkor annál inkább. Aztán az 1947-es Ünnepi levelezés című rádióműsorában azt a körkérdést tette föl a világirodalom jeles alkotóinak, többek között G. B. Shaw-nak, Thomas Mannnak, Andersen Nexőnek, hogy „van-e hatása az irodalomnak, használ-e", illetve „a rossz irodalom árt-e"? Ön ma mit válaszolna ezekre a kérdésekre?

Lehetőleg elkerülném a választ. A kérdés akkor fogalmazódott meg, amikor éppen kijöttünk egy világháborúból, és úgy tudtuk, hogy megyünk egy harmadik világháború felé. Akkor jogos volt az a kétely, hiszen az irodalom folyton a jónak, a nagyon jónak, a nagyon tökéletesnek, a nagyon szépnek a propagandája. Mégis azok a nagy csúcsok, amik megmaradnak, azok mind emellett tanúskodnak, hogy a világ nem lett jobb.

Ma már tehát nem indokolt a kérdésfeltevés?

Most határozottan ismét aktuális megkérdezni azt, hogy megy-e a világ előbbre a könyvek révén. És ismét csak azt kell mondanom, hogy úgy mutatkozik, mintha nem menne — de megy. Persze a kérdés nem új. A kérdést Vörösmarty is föltette és még sokan előtte. Hát, ha válaszolnom kellene, ha megszorítanának, akkor azt mondanám, hogy azért ezt a sok jó könyvet mind meg kell írni és megy a világ előbbre, sok gonoszság közepette, de megy a világ előbbre és nem áll meg az emberi fejlődés. Valamelyest mélyebbre kell csúsznunk a témában, hogy mi megy előre. Az *én-fejlődés*. Ma sokkal énebb én egy ember, mint volt mondjuk kétezer esztendővel ezelőtt, és ez az „én" az, ami folytonos javulásokon megy keresztül, de szenvedve, kínlódva, harcokban. Egy barátom, aki a Hawaii-szigeteken él valahol, írt egy könyvet arról, hogy Isten van, de rossz. Azt mondhatnám, hogy Isten van, de nem rossz és nem jó, hanem rossz is és jó is. És a rossz és a jó között nekünk harcokban kell fejlődnünk, és ez a harc most döntő stádiumába lépett, az ezredforduló felé közeledőben egyre erősebb az énkeresés harca, és ebben megyünk mi előre.

Ez az én-fejlődés különböző társadalmi formációkban valósul meg. Látja-e ebben valamilyen sajátos szerepét az irodalomnak?

Feltétlenül van szerepe benne az irodalomnak, nem is kicsi, hanem vezető szerepe. Azok, akiket akkor megkérdeztem a világ nagy kérdései felől, Albert Einsteintől Shaw-ig, mind egy kicsit kitértek a válaszadás elől. Ebben a levélsorozatban én az egyenlőség, szabadság stb. dolgai felől kérdeztem. Nagyon érdekes, hogy mindnyájan, a leglelkiismeretesebbek is, tréfásra fogták, amikor a szabadságról kérdeztem, és a levelek vidám fordulatot vettek, holott én nagyon komolyan gondoltam.

Az egyévi előkészítés után ment egy darabig a műsor, aztán 48-ban titokzatos kezek abbahagyatták. A gyűjtemény szépen összeállt, és olyan lelkiismeretesek voltak a partnerek, hogy még aki nem vett részt, mint Thomas Mann is, levélben részletesen meg-

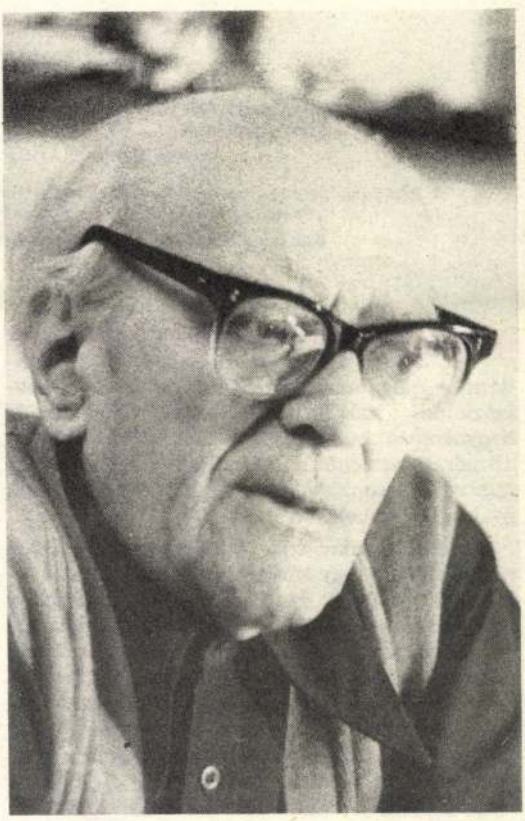

indokolta, hogy miért nem. Mann levelében volt egy kis gunyoros él. Azt írta, hogy „mindezek az emberiség végső kérdései, és ezekről én vagy írtam már, vagy a jövőben még írni fogok. De rádió-körinterjúban kifirtatni magam nem hagyom."

Miért hallgattatták el ezt a műsort?

A fordulat éve következett, és azt kell mondanom, nem tudtam már tovább a magamét hozzátenni. És különben is, elnyugatiasodott a rovat, mert keletről nem kaptunk leveleket, szovjet íróktól nem nagyon érkeztek válaszok. Igyekeztünk áttérni kiskeleti nagyokra. Tehát román, jugoszláv írókat kérdeztünk és így tovább, azok még válaszoltak. Előfordult, hogy egy-egy lemezt ötször-hatszor fölvettünk, amíg adásra képessé tudtuk tenni.

Az Ők ma így gondolják című, a 40-es években készülő, de végül meg nem jelent antológia előszavában Ön a költészetről mint feladatról beszélt. Mit ért ezen?

Tulajdonképpen a költészet azok közé az elvégzendők közé tartozik, amelyek hivatva volnának előbbre vinni a világot. Azok most az én-fejlődéssel foglalkoznak. Sartre-nál kötött ki végül ez a kérdés, csak *kisebbé vált, mint amekkora*. Mondhatnám, nem annyira az *ént* firtatják a gondolkodók, hanem csak a *személyiséget*, ami kevesebb. Ha visszamegyünk 2000 évvel ezelőttre, ott még Arisztotelésznél, Platónnál, a görög természetfilozófusoknál egyenesbe menően az énről van szó, és nem a kisebbrangú személyiségről.

Ma beszélünk közéleti líráról, egyáltalán, az irodalom szerepéről a közéletben. Ön szerint van-e valóban ilyen

lemről már hallottam, de tárgytalan halálfélelemről még nem, mert ez esetben a félelem tárgya = a halál. S hogy mennyire *konkrét* ez a halál, azt a Juhász-költészet ismerőinek nem kell bizonygatnom, mert a személyes halál éppúgy benne van, mint a nemzetet veszélyeztető osztály-elárultatás és az emberiséget fenyegető atomhalál.) A Halál az Élet ellenpontjaként van jelen ebben a poézisben. Vörösmartyn kívül nem volt még költőnk, aki ekkora átéléssel azonosult volna a teremtés, a természet makro- és mikrokozmoszának minden élő és élettelen dolgával. Mert itt az élettelen kövek, vizek, égitestek is az egyetemes Létezés elragadtatott gyönyörűségét szolgálják. A csillagokba és a górcsőbe tekintő ember áhítata ez.

Említettem Vörösmartyt, mint Juhász elődjét a hazai poézisben. Nem a romantikus világkép vagy stílus okán. Hanem a Mindenség egésze iránti érzékelő fogékonyság, a képzelőerő, a látomásokkal meghosszabbított világérzékelés természetének hasonlóságáért. Az *iskola* sokkal tágabb: Kassák Lajos például a következő neveket sorolja föl 1954-es tanulmányában, melyben *A tékozló ország* ifjú szerzőjét köszönti: Whitman, Rimbaud, Apollinaire, Neruda s a bibliai próféták. És persze: Vörösmarty, Madách. Mondhatta volna saját forradalmi gyászénekét, a *Máglyák énekelnek* époszát is. De ezzel már eljutottam vitafelem azon kijelentéséhez, hogy Juhász költészete XIX. századi jellegű, hogy általában a magyar nemzeti hagyomány, különösen a romantika késői epigonja. Csupán nyelvi „anyaga" volna korszerű; a halálfélelemmel szembeni „ellenerőt" kizárólag „a romantikus költészet telivér múlt századi hagyományából" merítené.

Nem állítom, hogy nincs kifogásom a poémák némely mondata ellen, melyet közhelyszerűnek érzek, főleg az appendix-szerű záró passzusokban. Ez olyan részletkérdés, amit lehet és kell bírálni, de attól éppúgy nem inog meg ez a költészet, mint a Vörösmartyé, mely szintén nem „hibátlan" — sokszor szétesö szerkezetű, terjengős vagy torzó jellegű az époszokban. Olyan ízlésbeli kifogásom is volt már Juhász siratóénekei ellen, hogy túlságosan önös a lírai szubjektum érdeke: eluralkodik bennük az önsajnálat, az önféltés; az elvesztett barát csupán ürügy arra, hogy a

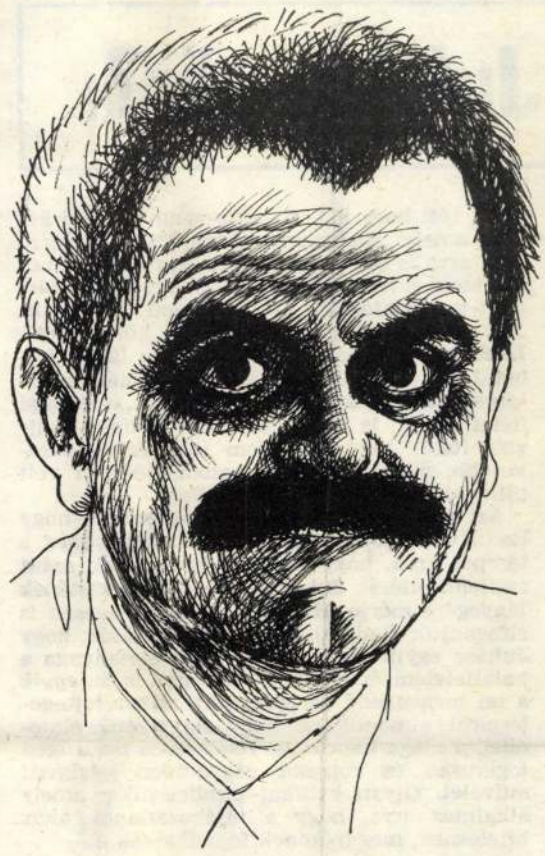

Mészáros András rajzai

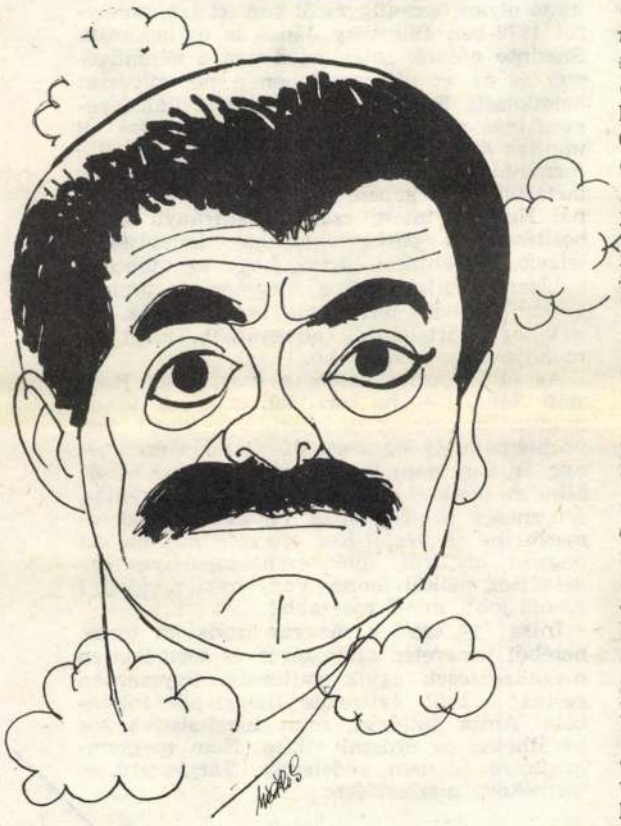

költő diadalt arasson, amiért ő íme él, s akarja ezt az életet. Ez a *barbár* attitűd persze kedvezőbb konzekvenciákat is hordoz magában, hiába tiltakozik ízlésem. Szeretném, ha a hibák ismeretében — azok létében megegyezve — a lényegen vitatkoznánk: Juhász költészetének originalitásán, értékén. Ezt pedig mindenekfölött abban látom, ami nem is tradicionális, csak tradíciókhoz kapcsolódik: az új költői világkép teljességgel önálló, roppant arányú felépítményében, a nyelv szuggesztív erejében és gazdagságában.

Megragadom az alkalmat, hogy egy régóta érlelődő gyanúmnak hangot adjak. Irodalom- és művészetszemléletünk egyre tarthatatlanabb módon — egyre inkább a fejlődésnek vetve gátat — belébetonozódott az európai művelődés történetébe. Mintha kultúránk kizárólag ehhez a hagyománykincshez tartoznék, mintha független volna az emberiség össz-művelődésétől, mintha csak a Lajtától nyugatra fekvő területekhez viszonyíthatnánk. Mintha ugyanakkor az európai művelődés maga is, legalább a század eleje óta, nem keresné a testvéri kézfogást Ázsia, Afrika, Óceánia, Dél- és Észak-Amerika kultúráival, csupán önmagán ironizálhatna és önmagát „vonhatná vissza". Mintha költészetünk legjobbjai közül Weöres Sándor nem mutatott volna példát arra, hogy Magyarországról is vezetnek információcsatornák és képzeletkábelek a többi földrészre; saját múltunk is ezekre utal, miként Reguly Antal, Kőrösi Csoma, Vikár Béla, Baktay Ervin, Germanus Gyula és Kodolányi János is rájuk talált — vagy kiépítette azokat.

Olyan kritikusként mondom ezeket, aki — Radnótihoz hasonlóan — azt a fényképfölvételt melengeti magában (és könyvei gerincéhez támasztva a könyvesszoba valóságában), amelyen Thomas Mann és József Attila cserél eszmét, egymáshoz testvérien hasonlatos, magas boltozatú homlokkal. A hazai és az egész európai irodalomtörténet jelképes pillanata ez, magyar szempontból különösen kiemelt jelentőségű: a felvilágosodás, a demokrácia, a szocializmus összefoglaló pillanata. Kezet fog itt az Egyéniség mindenek fölött való tisztelete és a társadalmi Egyenlőség eszméje. A hellén Logika, arányosság-szeretet, s a kolumbuszi, kopernikuszi, einsteini kalandvágy, kíváncsiság; a Szép és az Igaz. Az epikuroszi boldogságvágy — és a messianisztikus, önfeláldozóan aszketikus harc érte, ha csak az erkölcsi normák sérelmével volna elérhető. A polgári és a szocialista *citoyen* mosolyog itt egymásra.

Ezzel azonban — lehet, hogy most én vagyok felelőtlenül elhamarkodott — mintha betetőződött volna Európa, illetve európai-Magyarország irodalmi fejlődése; utána mintha csak — bármily fontos — utófejlemények volnának; mármint amelyek csak a „belterjesen" föllfogott európai forrásokból táplálkozóak. Mert mindaz, ami az európai antifasiszta és más „kultusz"-ellenes irodalom után jelentős — már nem, vagy nemcsak európai. Korunk vezető irodalmát ma történetesen Latin-Amerikában kell keresni. A képzőművészet és a zene pedig — Bartók, Henry Moore, Picasso és a többi — már régóta nem Európa-centrikus, vagy csak részben az, mint a kétcentrumú ellipszis.

Juhász Ferenc „ellipszise", úgy látom, kissé elrajzolt; gyönge az „európai" ívelése. Ezért féloldalas. Nagyszerű előretörés — „avantgarde" — abból a szempontból, hogy az emberi létezést kiterjeszti a magába zárt individuumból a kis és a nagy Kozmoszba, bár — furcsamód — görcsösebben ragaszkodik az *én*-hez, mint bármelyik előde. Rátalált anyanyelvünk leglényegére; versritmusa — Nagy Lászlóéval és Csanádi Imréével együtt — a legmagyarabb versritmus, melyen valaha megszólaltak. Mondatai fokozhatatlanul magyaros tagolásúak: mellérendelőek, erős nominális terhelésük ellenére is verbálisak (az ige uralkodik bennük).

Még egy el nem hanyagolható apróság Radnóti cikkéhez. Megfeledkezik a kritikus arról, hogy Juhász Ferenc társadalomtörténeti alapélménye annak a falusi proletárosztálynak a felszabadulása és hatalmi helyzetbe kerülése, amelybe született. Ez pedig nem pusztán életrajzi adat. Megmagyarázza, hogy miért vállalkozhat a költő olyan — ha tetszik, sámáni, ha tetszik, váteszi — szerepekre, mint a nemzet vagy az emberiség „életre dalolása". Mert az eredeti osztálykülöetést a csalódásokon és elárultatásokon keresztül is át tudta menteni a művészetbe. Ezért — bár sok fontos mozzanatot, a „vétót" és a „protestet" beleértve, hiába keresünk életművében az európai típusú citoyen-demokratából — van mire építenie messianisztikus hitét: hogy egyedülállóan kozmikus világlátása, életféltése közkinccsé tehető, a nemzet és az emberiség javára.

ALFÖLDY JENŐ

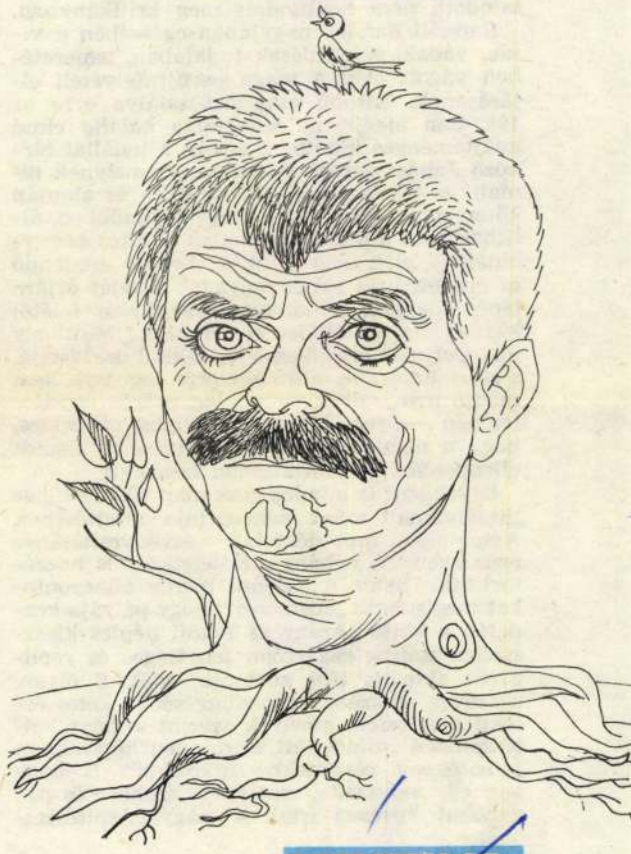

KRITIKA
1984 FEB
1091 BUDAPEST, IX., ILLOI UT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
SZÁMLÁS
SZOLGÁLAT

Folytatásos Juhász-pör?

Költészet és kritika is határhelyzetbe került, nemcsak Juhász Ferenc és Radnóti Sándor. Juhász Ferenc Radnóti Sándor olvasatában megbukott: *egész* életműve korszerűtlennek, hamis úton járónak bizonyult. S Radnóti Sándor? Most kritikai „faltörő kos"-nak mutatkozott: olyan valakinek, aki többek fenntartásait mondta ki felerősítve és elvi szintre emelve. Olyan valakinek, aki különböző, eltérő poétikai törekvéseket valló csoportok elégedetlenségének adott hangot: a Juhász-életmű természetével, arányaival és a költőnek az irodalmi folyamatban elfoglalt helyével, szerepével szemben. S mi lesz később? Ki tudja? Teremtő költészet és okoskodó kritika vitáiban az idő, az utókor ritkán igazolta az utóbbit. Legtöbbször a költészet érvényessége maradt fölül: módosuló értelmezéssel és számos kritikai átértékeléssel.

Mindez azonban nem zárja ki azt, hogy bármilyen jelentős vagy „nagyigényű" költészet értékéről, esztétikai rangjáról, jelentéséről, a benne megtestesülő lírai magatartás időszerűségéről vagy elavultságáról ne kezdhetnénk vitát. Hiszen minden vitában benne rejlik a továbbgondolás, a tisztázás, az új összefüggésekbe állítás lehetősége is. Juhász Ferenc eddigi vállalkozásait, életművét különben is újra meg újra viták, perlekedések kísérték hol írásbeli, hol szóbeli formában. Volt szó lírája érthetetlenségéről-értelmetlenségéről, szemlélete társadalmi pesszimizmusáról, távlattalanságáról, költészete embernélküliségéről, embertelenségéről, túlhajtott biologizmusáról, káromló szentségtelenségéről, túlfűtött erotikájáról és poétai nyelve, versei formátlan burjánzásáról. Akadt vélemény, amely szerint mindaz, amit Juhász az *Apám* című poémája után, 1950 óta csinált, az merő emberi, eszmei és poétikai eltévelyedés: nagy költő volt addig, de zsákutcába futott azután. Előfordult azonban tárgyilagosabb megközelítés is — mint például a hetvenes évek folyamán Alföldy Jenőé —, amely a befogadás felől próbálta szétválasztani a költő verseiben a korszakosan újat, magasröptűt a gyengébb erejűtől, a fáradtabbtól, az ismétlőtől, a nem teljes valóságra vonatkoztatott poézistől. Az értékest tehát a kevésbé értékestől, a hibástól. Kár, hogy ez a tárgyilagos hangnem, ez a valóságos esztétikai teljesítményhez igazodó, méltánylást és bírálatot termékenyen elegyítő hangnem nem folytatódott, nem honosodott meg kritikánkban.

Radnóti Sándor nagyjában-egészében e viták, vádak, vélekedések tudatában, ismeretében vágott neki a maga perújrafelvételi eljárásának. Kitűnő alkalmat talált erre az 1983-ban megjelent *Remény a halálig* című gyűjteményes kötetben, amely a halállal birkózó Juhász-versek foglalata, s amelynek tematikus körülhatároltsága folytán és alapján könnyebben és látszatra egyértelműbben állíthatja azt a prekoncepciónak is túlzó és egyoldalú tételét, hogy „Juhász Ferenc eredendő és eredeti lírai élményanyaga" a saját útjára lépés idejétől, az ötvenes évek első felétől kezdve *„a halálfélelem érzése"*. Minthogy mindezt csak érintőleges példákkal deklarálja, s részleteiben — minthogy erre sem tere, sem módja nem volt a viszonylag szűkös terjedelemben — nem bizonyítja, aligha szükséges, hogy a nem a halálfélelem érzéséből fakadt ellenpéldák sorakoztatásába kezdjünk.

Egyébként is mindez csak alap Radnóti „telitalálatnak" szánt koncepciója kifejtéséhez. Amelynek maradéktalan érvényesítéséhez természetesen néhány „tiszteletkör" is hozzátartozik. Olyan, a hajdani merev álláspontokat megismétlő „elismerés", hogy pályája kezdetén a költő „Arany és Petőfi népies klaszszicizmusának sugárzóan tehetséges és rendkívül aktuális ifjú követője" volt. S olyan, a szöveg egészének összefüggésében kétes értékű dicséretek, amelyek szerint Juhász költészetében „mindenütt és minden korszakban jelentékeny részletekbe ütközünk". S hogy van egy versszaka, amelynél „szebbet és nagyobbat kevesen írtak a magyar költészetben", sőt: hogy a *Latinovits*-versnek akad két sora, amely „shakespeare-i erejű"! De a szerző még arra is ügyel, hogy esetleges korábbi nézeteinek érvényesítésére vagy jövőbeli álláspont-változtatásaira is hagyjon kiskaput: „Így látom ma Juhász Ferenc költészetét". Lehet, hogy máskor majd másként látja? Lehet, hogy ez a hűvösen okosnak és fölényesnek látszó, három évtizedre kiterjedő „esztétikai ítélet" végül is nem több „szubjektív-moralizáló ítélet"-nél? Ami nem több és nem kevesebb, mint a részben valódi, részben vélt pillanatnyi elvárások kielégítése.

Azt mindenképpen el kell ismernem, hogy Radnóti Sándor kitűnően választotta meg a terepet arra, hogy a maga hatásosnak szánt szellemi ütését Juhász Ferenc költészetének lényegére mérje. Ha akár csak részlegesen is elfogadjuk Radnótinak azt az állítását, hogy Juhász egyik meghatározó lírai életanyaga a halálfélelem érzése (s a *részleges* és az *egyik* a mi megengedő korrekciónk), akkor fejtegetéseiről elmondható, hogy nagyszerű elmeéllel, a maga kapcsolási rendszerén belül igen logikusan és roppant célratörően végigvitt művelet. Olyan kritikai publicisztika, amely alkalmas arra, hogy a tájékozatlanok akár hitelesnek, meggyőzőnek fogadhassák el.

Érvelésében azonban több bökkenő is akad. Az első az, hogy mindenkit, aki Juhász életművét néhány milliméterrel is többre taksálja, mint amí a *Halál-líra* című tanulmányból kiderül, arra kényszeríti, hogy a költőt egyik-másik részletkérdésben vagy az egészben védelmébe vegye. Holott Juhász Ferencnek nem védelemre, hanem *megméretésre* van szüksége. Valódi értékeinek számbavételére és a létező világképi-poétikai hiányainak, a művei egy részére jellemző esztétikai fogyatékosságoknak elemző vizsgálatára. Tudja ezt Radnóti Sándor is: ezért helyettesíti a konkrét mércéket nálunk már korábbról ismeretes dogmatikus eljárásokkal. Hol Petőfi, hol Ady, hol Babits, hol Illyés lábszárcsontjával üt egyet-egyet a még élő, s ilyen értelemben védtelen poétán. Ennél gorombább gesztusokhoz pedig jó szolgálatot tesz a hasonlítgatás a sokféle módon, s leginkább esztétikailag diszkriminált Szabó Dezsőhöz vagy Klopstockhoz.

A második bökkenő a történetiség tudatos mellőzéséből, illetve a történeti tények szándékos összekeveréséből fakad. Hogy félreértés ne essék: nem Juhász pályájának korszakolása okoz történeti hiányérzetet. De az az indukció látszatával előadott deduktív állítás, amelynek révén Radnóti Sándor eleve megfosztja Juhász Ferenc életművét a történelmileg létrejött szellemi produktum rangjától (?), a konkrétabb elemzés, a históriailag létrejött, adekvátabb megközelítés lehetőségétől. Mert állításának summája szerint az érintett poéta „a romantika kései epigonja", aki „a poéta vates avult magatartását eleveníti fel". Bár nem vagyok a romantika szakembere, ebben a tételezésben, majd a költő romantikus kelléktárának felsorakoztatásában nekem valami sántít. Mégpedig az: hogy nem lépünk-e túlzottan vissza az időben?

Radnóti pontosan idézi Juhász villámcsapásszerű rádöbbenését arra, hogy tudni akarja a halált, hogy korábbi költészetének másfajta irányt kíván adni. S jó kritikus módján megjegyzi, hogy a költő sűrítő visszaemlékezését s a témakörváltásra utaló megjegyzését nem egyszeri megvilágosodásnak, hanem egy hosszabb ösztönös-tudatos folyamat egyik csomópontjaként kell csak felfognunk. A fordulat lényege az volt, hogy a korábban tárgyias-leíró poéta fokozatosan rádöbbent a váltás szükségességére. Arra, hogy további költészetét az új társadalom valóságában mutatkozó ellentmondások kifejezéséből kell megszerveznie. Szaporodó elégiáitól *A jégvirág kakasa* című fricskás elbeszélő költeményén és a verses meséken át a *Tékozló országig* világosan érzékelhető az átalakulási folyamat. S ezt követően *A virágok hatalma*, illetve a *Harc a fehér báránnyal* című kötetek mind Juhász, mind az avantgarde a romantikából is merített? Igaz. De azért más volt az avantgarde folklór iránti érdeklődése, mitologizáló (és nem mítoszteremtő), az embert, a művészt felnagyító, olykor titanizáló hajlama és az emberi, közösségi, társadalmi hit iránti igénye, mint a romantikáé. S lehet, hogy Juhászé is más, mint amilyen az eredeti avantgarde-é volt?

A harmadik bökkenő összefügg az előbbiekkel: a történelmi tereppel, egyértelműbben a viszonyítási pontokkal. A tanulmány szerzője a költő „fedőmechanizmusainak" egyikeként említi a burkolt váteszi magatartást. Másutt Adyval szembesítve elmondja, hogy ez a „hagyomány nem folytatható — Juhász sem folytatja, csak imitálja". Mindenesetre jól imitálhatja, ha Radnóti ezt a magatartást érvelése egyik központi kategóriájaként használhatja. Bár amit ő váteszinek nevez, az eredendően más. Az igaz ugyan, hogy olykor nagy világproblémákkal birkózik, de ezt a lehetséges világpusztulás tárgykörében megtette 1952-ben Weöres Sándor is *(Mahruh veszése)*, 1968-ban Illyés Gyula *(Az éden elvesztése)*, Déry Tibor *(Szembenézni)*, és még többen mások.

Ha 1945 után egyik jelentős költőnknek sem jutott eszébe, hogy a vátesz magatartását újjáélessze, modernizálja: sem Illyésnek, sem Vasnak, sem Weöresnek, de Pilinszky Jánosnak, Nagy Lászlónak és Nemes Nagy Ágnesnek sem, a később indulók jelentős hányadáról nem is beszélve, akkor csak Juhász Ferencnek nem volt annyi „sütnivalója", hogy ilyen örökség-újításra ne is vállalkozzon? Természetesen Juhász költői magatartásának meghatározása, lírai énje felnagyításának körülírása fontos probléma, lényeges értékelési kérdés. Azzal azonban nincs megoldva, hogy egy sémába beledugjuk. Nem vinne-e előbbre az olyan huszadik századi költőkkel való szembesítés, mint — többek között — Claudel, Saint-John Perse, Pablo Neruda? A folklorisztikus, mitológiai elemek és intellektuális tartalmak, sőt a fenyegetettség élménykörének összekapcsolásában pedig nem kellene-e arra a világirodalomban jelentkező epikai újdonságra is kitekinteni, amelyet a dél-amerikai Márquez s a közép-ázsiai Ajtmatov nevével jelezhetünk? Olyan jelenségről, az újabb magyar költészetben felbukkanó olyan összefüggésről van itt szó, amelyről 1972-ben Pilinszky János is nyilatkozott. Szerinte nálunk „még jelen van a népművészet és az az idő, amelyben a népművészet keletkezett. Ezért más az időélményünk, egészen más még ma is, mint a nyugatiaké." S mindez kifejeződhet az újabb magyar költő formavilágában, mint Juhász Ferencnél vagy tartásbeli hűségében, mint Pilinszky Jánosnál. Nem folytatom: csak a más irányú szembesítések és párhuzamosságok lehetőségeit jelzem. Korántsem biztos, hogy az utóbbiak hálózata segítségével a megméretés Juhász Ferenc számára okvetlenül csak előnyös. De valahogy történetibb, adekvátabb, mást ne mondjak: tisztességesebb.

Az elmondottak ellenére tény, hogy Radnóti Sándor — ha torzítóan is — az újabb magyar líra egyik gondját járta körül. Sok problémája, gyengesége, itt-ott talán eredménye is van napjaink magyar költészetének. Minden konkrét, belső indítékú hozzányúlás, értelmezés e problémák oldódását eredményezhetné. A *Halál-líra* szerzője mintha ezt nagyon kívülről, fölényesen, személyes érdekeltség nélkül tenné. Vagy neki mindegy? Annál jobb, minél rosszabb?

Írása így csak a magyar irodalom történetéből ismeretes szélsőséges és terméketlen megközelítések egyik változata. Egyszerűen szólva: a több évtizedes Juhász-pör folytatása. Amin túllépve, amit meghaladva sor kerülhetne az érdemi vitára. Nem megsemmisítésre és nem védelemre. Tárgyszerű és termékeny mérlegelésre.

KOCZKÁS SÁNDOR

Mészáros András

MÉSZÁROS ANDRÁS Munkácsy-díjas, érdemes művésznek, lapunk munkatársának karikatúráiból nyílt meg kiállítás a Komáromi Kisgalériában.

Népszabadság, 1986. XII. 13

MAHIR
Sajtófigyelő
ESTI HIRLAP
1984 NOV 2 31

Mészáros András, Munkácsy-díjas grafikusmíves karikaturista

1021

Emberek – karikatúrán

MÉSZÁROS ANDRÁS KIÁLLÍTÁSA

A méltóságteljes tartású, jobbjával határozott irányt mutató, lóháton ülő bronzfigurát röhögő alakok viszik vállukra emelve. Nem tudni pontosan, hová, csak egy valami biztos: a lovas által mutatott céllal ellenkező irányban vélik megtalálni a maguk fölé emelt ideál méltó helyét. Az izgalmas rajz a Dorottya utcai kiállítóteremben látható. A kitűnő karikaturista, *Mészáros András* sorakoztatja itt fel az utóbbi néhány évben készült munkáit. A rajzok felerősítik, kölcsönösen kiegészítik egymást. Izgalmasan bizonyítják az alkotó gondolkodásmódját, s azt is, hogy a karikatúra művészete nem hozható létre határozott szemlélet nélkül.

Mészáros András rajzai több rétegűek. Bár a művész kifejezetten politikus alkat, mégis azokat a visszásságokat, amelyek között élünk, nem az elvek, hanem a váratlan emberi helyzetek oldaláról közelíti meg. A finom szimbolikát éppúgy alkalmazza, mint a szituációból adódó továbbgondolhatóságot. Ennek ékes példájaként talán elég, ha egyetlen rajzát idézzük: a padban ülő nebulók fejében hatalmas fényt árasztó izzók égnek, míg az előttük álló előadó kobakjában csak petróleumlámpa pislákol. A rajz mondandója elsősorban az ábrázolt alaphelyzetre utal, de általánosabb következtetéseket is levonhatunk belőle. Nem kell szöveg hozzá, még csak a rajz szájbarágó beszédessége sem, elegendő a biztos kézzel papírra vetett szituációt megérteni, s máris megvilágosodik a művészi szándék. De jó néhány más példát is hozhatnék, hiszen Mészáros bravúrosan kitalált ötletekben mondja el véleményét rólunk, a bennünket körülölelő világról.

Humora se nem gyilkos, se nem morbid; láthatóan szereti azt a csetlő-botló emberfajtát, akit úgy általában pestinek szoktunk hívni. A gyermekded élelmesség, az ügyetlen rafinéria, a kivagyiság, a betokosodott butaság és számos más, sajnos nagyon is jellemző tulajdonságunk tekint vissza ránk a karikaturista lapjairól. Mészáros András nem a nagyvonalúan odavetett néhány vonásból összeálló, esetleg éppen állandó figurát felhasználó karikaturisták közé tartozik. Gondosan, művészi igénnyel rajzolja meg alakjait, melyek pontosan jellemzettek, szinte valamiféle típust képviselnek. Legjobb munkáin a rajzosság nem jelent zsúfoltságot, sem nehezen áttekinthető részletezést. A kompozíció gondossága, szerkesztettsége, a mondandót megcsillantó főalakok beszédes ábrázolata segít a szemnek a gyors eligazodásban, s így humorérzékünk reakcióidejének rövidre zárásában.

(harangozó)

Ára: 1,40 Ft

Esti

P

Ipari fórum

Száz fővárosi, valamint budapesti székhelyű vállalat, szövetkezet politikai és gazdasági vezetői részvételével — a Budapesti Pártbizottság szervezésében — tegnap délután folytatódott az az ipari fórumsorozat, amelyen *Kapolyi László* ipari miniszter tájékoztatását követően konzultációkon cserélik ki véleményüket, tapasztalataikat napjaink feladatairól, s tisztázzák a következő tervidőszak megvitatására bocsátott programját a cégek képviselői. *(Cikkünk a 4. oldalon.)*

Ma: szakszervez

Település életkörü

A főváros és a környék holnapjáról kibontakozott társadalmi vita mai fontos eseménye: a Szakszervezetek Budapesti Tanácsa Elnöksége megtárgyalja, hogy

milyen hatással lesz a hosszú távú fejlesztési elképzelések megvalósítása a munkásosztály helyzetére.

A Fővárosi Tanács és a Pest megyei Tanács közös tervezete megállapítja, hogy a legutóbbi időben megnőtt a külső negyedek jelentősége:

itt lakik már a lakosság nagyobbik része, a bu-

HOLNAP: NYITÁS KAIRÓBAN

Magyar napok

Holnap kezdődnek a kairói magyar napok. A rendezvény, amely a *„Mai Magyarország"* címet viseli, *a kétoldalú kereskedelem újabb fellendülésének nyitánya* lehet. Bizonyára ez is közrejátszik abban, hogy

holnap este a Hotel Meridianben Marjai József miniszterelnök-helyettes

Nemcsak gazdasági rendezvényeinknek ad otthont Kairó. A Hotel Meridianben a *Duna Intercontinental* „válogatott csapata" főz, népszerűsítve a magyar gasztronómiát. Magyar filmeket is bemutatnak a kairói *Karim* moziban.

MÉSZÁROS ANDRÁS fotográfus

Magyarok

IZCRÁM DESIGN 06 23 366014

ETŰDÖK

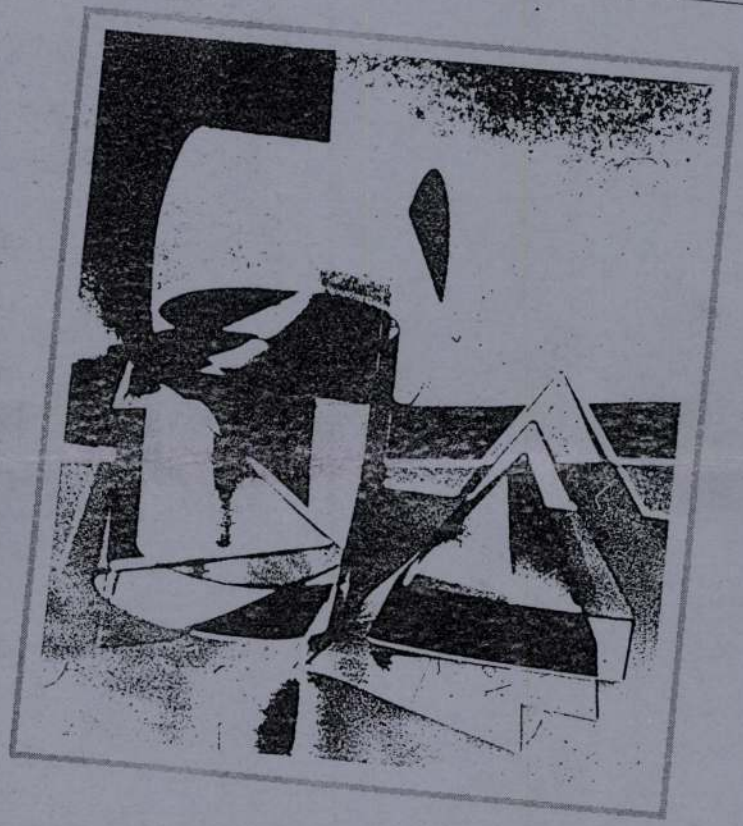

MEGHÍVÓ

T. Mészáros András fotográfus kiállítására

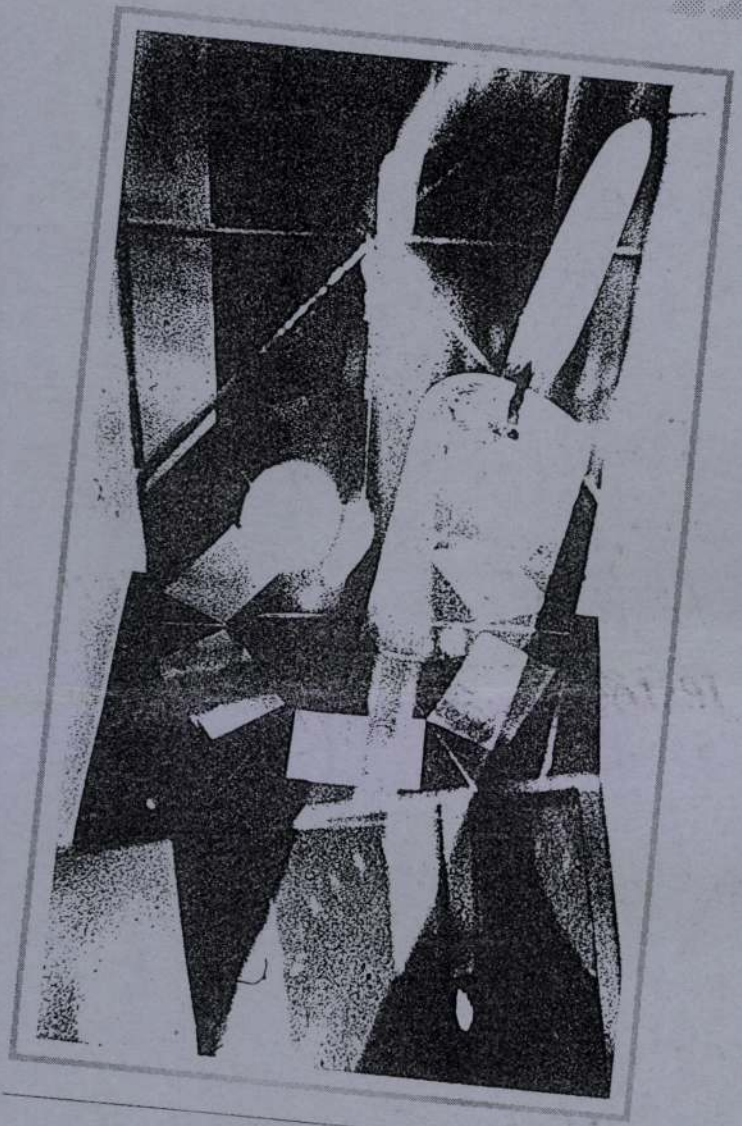

Születésnapomra

Szeretettel meghívom ETŰDÖK című kiállításomra, melyet a SÁRGA HÁZBAN /Szigetszentmiklós Városi Könyvtár/ 1995 március 31-én, pénteken 18 órakor, Kéri Mihály festőművész nyit meg.

1954-ben születettem Jászkiséren. 1965-től Érden élek. Iskoláimat Érden és Budapesten végeztem. Tagja vagyok a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának. Társaimmal együtt 1992-ben létrehoztuk Érden az X-ART Egyesületet. Kiállításaim: Érd, Ráckeve és több csoportos bemutató.

ETŰDÖK '95

MDK

Ménrós András, grafikus

Karikatúra:

Repr

Heti rajzos Kommentárunk

– : Tájékoztató az új lakás rendeletekről 8.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 30.

MDK

Méhános András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

—: Levelesné meg a véletlen 10.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 28.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Rajz:

[Név és jelzet nélkül.]

Repr

— : A hálátlan fiatalember

7. 9.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 24.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Szignója:

Repr

– : Levelesné precíz

10.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 21.

MDK

Méhes András, karikaturista

Rajz:

Repr.

Heti rajzos Kommentárunk

— : Közös szavunk

&.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 23.

[Méháros András], grafikus

MDK

Három rajz:
[Név s'jelzet nélkül.] Repr.

V.ö.: Külföldi emberek és esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 17.

MDK

Mélykúti András, grafikus

Karikatúra:

Repr

Heti rajzos kommentárunk
– : Nemzetközi üdülőközpont lesz a Velencei-tó és környéke

8.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 16.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Önarckép:

Heti rajzos kommentárunk

— : Legyen a tanácstagunk 8.

Népszabadság, Bp. 1971. március 20.

MDK

Mészáros András, Karikaturista

Gúnyrajz:

Repr.

— : Levelesné, meg a tévé közvetítés vitája 10.

Népszabadság, Bp. 1971. márc. 18.

[Mémáros András], grafikus

MDK

Három rajz : Repr.
[Név és jelzet nélkül.]

V. J.: Külföldi emberek és esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1971. márc. 14.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúrám:

Repr

Heti rajzos kommentárunk

— : Tavasz '71

8.

Népszabadság, Bp. 1971. március 13.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra: Repr

Heti rajzos kommentárunk

—: „64 repül a kismadár!" 8.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 13.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

—: Levelesné elégedett 10.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 11.

[Mészáros András], grafikus

Rajz:

[Név és jelzet nélkül]

Repr.

—: A megkisértett Kódexíró M. 8.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 25.

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz:

Repu

Heti rajzos kommentárunk

— : Készülődés

8.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 24.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repe.

—: Levelesné kortes Kadik 10.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 22.

MDK

[Mészáros András], gra filmu

Rajz:

[Vév és jelzet nél kül.]

Repr.

— : Kooperációs nászajándék

M.7.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 18.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz: Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Budapest a szökőkutak városa 8.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 17.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr

–: Kriminálevelesné módra 10,

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 15.

'98

MDK.

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz:

Repr.

—: Húsvét hétfő

8.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 14.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Három rajz:

[Név és jelzet nélkül] Repr.

V. ö.: Külföldi emberek és esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 11.

Mészáros András, karikatúrista

Gúnyrajz:

Repr.

—: Levelesné precíz 10.

Népszabadság, Bp. 1971. május 6.

Mészáros András, karikatúrista

Nyolc gúnyrajz:

Rejtő.

— : Fejlődik ... 20.

Népszabadság. Bp. 1971. máj. 1.

Méhes András, grafikus

Rep:

Rep

Pintér István: Aki a világot ... M. 9.

Népszabadság, Bp. 1971. máj. 16.

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repü.

Heti rajzos Kommentárunk

— : Budapest, 1971. május 8.

Népszabadság, Bp. 1971. május 15.

MDK

Méhános András, grafikus

Karikatúra:

Repr

Heti rajzos kommentárunk

—: „Itt csak az nem látnok ....." 12.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 3.

Mészáros András, karikaturista

Rajz: Reju

Heti rajzos kommentárunk

— : „Kedves mester, ..."

8.

Népszabadság, Bp. 1971. máj. 29.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

— : Levelesné elégazít 10.

Népszabadság, Bp. 1971. máj. 27.

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr

Pintér István: Vásári dolgok 7.9.

Népszabadság, Bp. 1971. máj. 23.

[Mészáros András], grafikus

Rajz

[Név s' jelzet nélkül.]

Rajz

—: A regös új műsora

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1971. máj. 23.

Mészáros András, grafikus

Három rajz:

[Nem és pelzet nélkül.] Repr.

U.J.: Emberek és esetek 9.

Népszabadság, Bn. 1971. máj. 23.

Mészáros András, grafikus

Grényzajz:

Repr

Heli rajzos kommentárunk

— : „Talán, ha ....."

8.

Népszabadság, Bp. 1971. máj. 22.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

— : Levelesné nem ismer akadályt 10.

Népszabadság, Bp. 1971. máj. 20.

MDK

Mészáros András, grafikus

Kilenc karikatúra:

Repr.

– : Évek, szerelmek 20.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 4.

MDK

Meizaios András, grafikus

Rajz:

Rege

Haimos György: Rossz hírek nél jogódzkod-
junk 7.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 11.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Önarckép:

Kép

Heti rajzos kommentárunk

— : Kellő lélektani pillanat 10.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 10.

MÉSZÁROS ANDRÁS

A szegedi képtárban kiállítás nyílt kerámiáiból Balázs Piri Balázzsal és Sajdik Ferenccel közösen.

Új kiállítások

NÉPSZABADSÁG, 1971. szept. 21.

Méhes András, grafikus

MDK

Karikatúra-sorozat:

Repr.

—: Méhek

7.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 14.

99

MDK

Mészáros András, karikaturista

Négy gúnyrajz: Repr.

— : Furcsa dolgok

7.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 21.

[Mészáros András], grafikus

MDK

[Név és jelzet nélkül] Rajz:

Rep

— : A szobor titka

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 21.

MDK

Mészáros András karikaturista

Grafikája: Repe

Heti rajzos kommentárunk

— : Múlik az idő 8.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 20.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra: Repr

— : Levelesné gyakorlatias 10.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 18.

MDK

Méráros András, grafikus

Karikatúra:

Repr

— : Levelesné megérte" 10.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 25.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra: Repa

Heti rajzos kommentárunk

—: Korheni mellékletem

8.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 27.

MDK

Mészáros András, grafikus

Ironikus rajz:

Rém

Dr. Szendei Ádám: Az alkohol dilemma

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 28.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Két rajz :

[Név és jelzet nélkül]

Kép

V. J.: Emberek és esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 28.

146

+ 5

+ Violine 2

MDK

Mészáros András, karikaturista

A Telegroteszk ben (TV)
Jog szerepelni.

— : Különleges ügyosztály

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. márc. 29.

Mészáros András

"Politikai karikaturáival" fog szerepelni a TV "Telegroteszk" c. sorozatában, melyről Sas György ir "Karikaturisták a képernyőn" cimmel.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. dec. 12.
XIV. évf. 5o. sz. 28-29. lap

MDK

Mészáros Dezső, pobrász

Kiállítása nyílt meg
hegeden.

— : Hír 8.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 16.

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz:

Repr.

—: Levelesné nigosú álma 10.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 29.

[Mészáros András], grafikus

Három rajz:

[Név és jelzet nélkül.] Repr

O. J.: Emberek és esetek 9.

Népszabadság [Bp. 1971. ápr.] 25.

091

MDK

[Mészáros András,] grafikus

Rajz:

[Név és jelzet nélkül] Repr.

— : A Hős jutalma M. 9.

Népszabadság, Bp. 1971, márc. 7.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúrám:

Repr

Heti rajzos kommentárunk

— : Vőnapi előzetes

8.

Népszabadság, Bp. 1971. március 6.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Rajz:

Kepr.

—: Levelesné biológiai kísérlete 10.

Népszabadság, Bp. 1971. márc. 14.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz:

Repr.

—: Levelesné kezdi érteni az ifjúságot 10.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 4.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül.] Repr.

V. J.: Emberek és esetek 9.

Népszabadság, B[p.] 1971. márc. 28.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Repr

Hámos György: Kell-e áldás a bejelentéshez?

7.

Népszabadság, Bp. 1971. márc. 28.

MDK

[Mészáros András], grafikus

[Név és jelzet nélkül.] Rajz:

Repr.

—: Külországi ártányok

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1971. márc. 28.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Díszkíséret

8.

Népszabadság, Bp. 1971. márc. 27.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Raj - sorozat:

Repi.

— : Tudományos, fantasztikus 7.

Népszabadság, Bp. 1971. márc. 21.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz:

Repr.

—: Levelesné nem válogat

10.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 14.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Rajz:

[Név és jelzet nélkül] Repr.

—: A Rendház és a tehenek

M. 9.

Népszabadság, Bn. 1971, jan. 10.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Megoszlott első hely

8.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 9.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

—: Levelesné szervez 10.

Népszabadság, B. 1971. jan. 7.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rap:

Repr

Hámos György: Ki mit tud lakásügyben?

7.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 7.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : „Korsizörgést hallok!" 8.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 6.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:

[Név és jelzet nélkül]

Repr

V.J.: Emberek és esetek

9.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 31.

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

-: Szórakozott katona Kongóban 4.l
(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1960. szept. 29

Mészáros András, karikaturista B Dh

Gúnyrajz. Repr

-: Gutak kartárs meg a légi ellenőrzés
(karikatúra – sorozat)

14.1

Népszabadság, Bp. 1960. szept. 25.

Mészáros András, karikatúrista 704

Gúnyrajz. Repr.

–: Egy rátarti ember (karikatúra) [Vidéki: 1960. szept. 17.–4 l.]

Népszabadság, Bp. 1960. szept. 16. 4. l.

Mészáros András, karikaturista

MOK

Szúnyrajzok. Repr.

1.) -: Tapintatos kiszolgálás [?] (karikatúra), 2. l.

2.) -: Rajzos kommentárunk (karikatúra) 5. l.

Népszabadság, Bp. - 1960. szept. 23.

Mészáros András, karikaturista D. Ok

Gúnyrajz. Repr.

-: Az ENSZ-közgyűlés előtt
(karikatúra.) 2. l

Népszabadság, bp. 1960. szept. 20.

Mészáros [András], karikaturista

M Dk

Gúnyrajz. Repr.

–: Csutak Kartás Lágymányoson
(Karikatúra-sorozat)

14. l

Népszabadság, Bp. 1960. szept. 18.

Mészáros András, karikaturista 7 oh

Gúnyrajz.

Repr.

–: Alig kezdődött el az évad...
(Karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1960. szept. 18. 12. l

Mészáros András, karikaturista MDG

Gúnyrajz. Repr

–: „A mi kis gyárunk"
(Két karikatúra)

10. l.

Népszabadság, Bp. 1960. okt. 15.

Mészáros András, karikaturista D Dk

Gúnyrajz - Repr.

-: Gutak Kartács meg a margó
(Karikatúra - sorozat) 14.1

Népszabadság, bn 1960. okt. 9.

Mészáros András, Karikaturista M Dh

Gúnyrajz. Repr.

–: Bábjáték a ENSz-ben 5.l.
(karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1960. okt. 9.

Mészáros András, karikatúrista Bok

Gúnyrajz. Repr.

–: Rajzos Kommentárunk
(karikatúra) 4.l

Népszabadság, Bp. 1960. okt. 5.

Mészáros András, karikaturista

MOK

Gúnyrajz.

Repr.

–: Így már kezdjük érteni
(karikatúra)

– 8. l

Nepszabadság, Bp.

1960. aug 26.

Mészáros [András], karikaturista D Dk

Gúnyrajz - Repr.

—: Csutak kartács helyet foglal
(karikatúra - sorozat)

Népszabadság, bp 1960. aug. 20. 20

Mészáros András M.D.K

grafikus

Rajza

[redacted]

Nők Lapja, 1960. aug. 25. — 34 szám

[redacted]

Mészáros András, karikaturista Bsh

Gúnyrajz.

Repr.

– : Politechnikai érettségi 2200 – ban
(Karikatúra)

8.1

Népszabadság, Bp. 1960. sept. 14.

Mészáros András, karikaturista

B Dk

Gúnyrajz. Repr.

-: Csatak Kartács meg az olimpiazárás ..
(Karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1960. szept. -ii. 13.(

Mészáros András, karikaturista 07 Dk

Gúnyrajz. Repr.

—: Szép esténk volt
(karikatura)

Népszabadság, bp. 1960. szept. 8. 12. l

Mészáros András, karikaturista DSK

Gúnyrajz. Repr.

—: A Hruscsov-nyilatkozat után
(Karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1960. szept. 7. 5. l

Mészáros András, karikaturista M. Dh

Gúnyrajz. Repr.

–: Több futót hordágyon vittek el verseny után (karikatúra)

12. l

Népszabadság, Bp. 1960. szept. 6. [vidéki]

Mészáros András, karikaturista Bok

Gúnyrajzok

1.) Szöveg nélkül (karikatúra) Repr.

2.) Csutak kartáros foglalkozik a gyerekkel (karikatúra-sorozat) Repr

Népszabadság, Bp. 1960. szept. 4. 13.l

Mészáros András, karikaturista

MDh

Gúnyrajzok.

Repr.

1., A hosszútávú futóversenyeknél frissítőket alkalmaznak (karikatúra) 11. l.

2. A jegenyeemberek sportja (karikatúra) 12. l.

Népszabadság, Bp. 1960. szept. 2. [Vidéki]

Mészáros András, karikaturista BDK

Gúnyrajz. Repr.

–: Megszületett a tízmilliomodik magyar állampolgár (karikatúra

Népszabadság, bp. 1960. aug. 30. 11. l

Mészáros András, karikaturista 7 Dk

Gúnyrajz. Repr.

—: Csutak Kartács meg. az új ing.
(karikatúra - sorozat) 14.

Népszabadság, Bp. 1960. okt. 2

Mészáros András, karikaturista 17 ok

Gúnyrajz

-: Gutak kartás meg az olimpiai láz
(Karikatúra - sorozat)

13. l

Népszabadság, bp. 1960. aug. 28.

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

— : Li bin Man: – Hát nem kedves, hogy mégis kikisétek?

(Karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. ápr. 28.

5.6

Mészáros András, karikaturista MDK.

Rajz [Gúnyrajz] Repr.

Új színfolt a pesti utcán [karikatúra]

Népszabadság, Bp. 1959. jan. 3. 5. l.

[8. l.]

Mészáros András, karikaturista MDK.

Szúnyrajz

M. A. rajza: Na, végre bidzsezhetünk, itt a negyedik

Népszabadság, bp. 1950. jan. 6. 7. l.

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz

–: Megszámlálták a nyúlállományt
(karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. jan. 7. 8. lap.

Mészáros András, Karikaturista MDK.

Gúnyrajz

Repr.

Mészáros András: Szellemidézés [Karikatura sorozat]

Népszabadság, bp. 1959. jan. 11. 12. lap.

MDK

Mészáros András

Ezek a férfiak !! című rajzsoroza-
ta repr.

Ezek a férfiak !! Mészáros András rajzai.

Nők Lapja, Bp. 1957. március 28. 20. l.

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz

— : Hiába, kicsiben kell kezdeni (Karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. jan. 13. 8. l

Mészáros András, karikaturista 17 Dh

Szényvaja

Repr.

–: Csutak Kartács meg a nyereségzérzesedés
(Karikatúra-sorozat)

Népszabadság BP. 1960. márc. 27. 27 13 l

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

~: Ha ez így megy tovább
(karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. ápr. 13. 8.l

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajzok.

Repr.

1.) Menyasszonyok, vőlegények iskolája
(karikatúra)

2.) Csutak kartács és a bútorvásárlás
(karikatúra – sorozat)

Népszabadság BP. 1960. ápr. 10. 13.l

Ménáros András, karikaturista, MDK

Szúnyrajz

Repr.

—: Itt a festő — és takarítónezon
(karikatúra)

Népszabadság Bp. 196 ápr. 8. 8.1

Mészáros András, karikaturista

Szúnyrajzok.

Repr.

1.,-: Akadnak még problémák
(karikatúra.)

2.-: Csutak kartás autót vásárol
(karikatúra-sorozat.)

20. -/3.1

Népszabadság Bp. 1960. márc. 20.

Mészáros András, karikaturista Bol

1

Gúnyrajz.

Repr.

–: Csalhatatlan jel
(karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. márc. 18. 8. l

Mészáros András, karikaturista 17 Dk

Gúnyrajz. Repr.

—: Javítják a városligeti útakat
(karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. márc. 17. 17 10.e

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

–: Rövidesen úszótanfolyamot is közvetít a televízió

(karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. márc. 15. 15. 12. l

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

–: Csutak kartács meg a tarasz
(Karikatúra-sorozat)

Népszabadság Bp. 1960. márc. 13. 10. l

Mezey József, festő 17 Dk

Petőfiről 1846-ban készült olajfestményén a „valódit" s nem az „igazit" fejezi ki a középszerű piktor.

Repr.

Békés István: Az igazi Petőfi-arc

Népszabadság Bp. 1960. márc. 13. 9. l.

Mészáros András, karikaturista MDG

Szúnyrajz.

Repr.

–: Megkezdődtek a taraszi munkák
(Karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. márc. 1/2 10. l

Mészáros András, karikaturista 7 Dk

Gúnyrajz.

Repr.

—: Már csak ez hiányzik
(karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. márc. 10. 10. l

Mészáros András, karikaturista Bok

Gúnyrajz

Repr.

-. Csutak kartárs megóvja a falat
(karikatúra-sorozat)

Népszabadság Bp. 1960. márc. 6. 10.l

Mészáros András, karikaturista MDK.

[Valószínű szerző-]

Gúnyrajz

Repr.

[Jelzet nélkül]

—: Nyugat-Németország rakétatámaszpontokat létesít Angliában

Népszabadság Bp. 1960. márc. III. NO. 5. l

Mészáros András, karikaturista 17 ok

Grúnyrajz. Repr.

-: Csutak kartárs a díszszemlén
(karikatúra-sorozat)

Népszabadság Bp. 1960. ápr. 3. 10.

Mészáros András, karikaturista MDK

Grafikus.

Repr.

-: 4 spartai jellem
(Karikatúra)

Népszabadság BP. 1960. márc. 1. 8.l

Mészáros András, karikaturista MDG

Gúnyrajz

Repr.

—: Munkamódszer

Karikatúra

Népszabadság Bp. 1960. ápr. 1. 8. l

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

–: Megkezdődött a motorszezon
(karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. márc. 30. 30 12.

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

—: Külföldi vadászok érkeznek szarvas-
lőgésre
(Karikatúra)

Népszabadság, bp. 1960 aug. 31. 11.

Mészáros András, karikaturista

MDh

Gúnyrajz. Repr.

–: Óvatos emberek
(Karikatúra)

10. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. jan. 25

Mészáros András, karikaturista 7 ok

Gúnyrajz.

Pepsi

– Rohamosan szaporodik az emberiség
(karikatúra). 10. l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. jan. 28. [Vidéki]

Mészáros András, karikaturista 17 Ok

Gúnyrajz.

Repr.

—: Csutak kartárs sertést vágott
(Karikatúra — sorozat) 14-1

NÉPSZABADSÁG, Bu. 1961. jan. 29.

Mészáros András, karikaturista

7 Dh.

Gúnyrajz.

Repr.

—: Érteni kell a modern bútorhoz
(Karikatúra)

8.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. febr. 10.

Mészáros András, Karikaturista

Gúnyrajz

Repr.

–: Csutak Kartács rendbehozza a rádiót (karikatúra-sorozat) 14.2

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1960. dec. 18

Mészáros András, Karikaturista

Bok

Gúnyrajz - Repr.

—: Mit vegyek?
(Karikatúra)

10. l

NÉPSZABADSÁG, Sp. 1960. dec. 20.

Mészáros András, karikaturista 7 oh

1

Gúnyrajz.

Repr.

—: Melyik gyerek milyennek képzeli a karácsonyi angyalt? 25 l
(Karikatúra-sorozat)

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1960. dec. 25.

Mészáros András, karikaturista MOK

Gúnyrajzok. Repr.

—: Mindenki Karácsonyfája
(karikatúra-sorozat) 27.l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1960. dec. 25

Mészáros András, karikaturista 7 Dk

Gúnyvaiz. Repr.

–: Rohamosan szaporodik az emberiség 10. l.
(karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. febr. 1.

Mészáros András, karikaturista B 04

Gúnyrajz.

Repr.

—. A Középkorban 10. l
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, Bp-1961-febr. 2

Mészáros András, karikaturista

D Dk

Gúnyrajz.

Repr.

—: Mentőöltet
(Karikatúra)

8. l

Bp. 1961. febr. 3.

NÉPSZABADSÁG,

Mészáros András, Karikaturista 17 ok

Gúnyrajz.

Repr.

—: Csutak Kartács meg a lakásművészet 14 l.
(Karikatúra – sorozat)

NÉPSZABADSÁG. Bp. 1961. febr. 5.

Mészáros András, karikaturista 1704

Gúnyrajz. Repr.

—: Elkészült az új Cakóház 10.(
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. febr. 8.

Mészáros András, karikaturista 7 db

Gúnyrajz. Repr.

–: Csutak kartárs meg az álarcosbál
(Karikatúra-sorozat) 14-e

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. febr. 12.

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz

Repr.

–: Eredményes utat kívánok!
(Karikatúra)

2. l

[Rendkívüli kiadás!]

NÉPSZABADSAG, Bp. 1961. febr. 13. hétfő

Mészáros András, Karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

– : Tökéletes felkészülés
(Karikatúra) 8. l.

Bp. 1961. febr. 15.

NÉPSZABADSÁG

Mészáros András
grafikus

M.D.K

Rajza
(Gyerek az asszonyok)

Nők Lapja, 1960. ~~dec~~. 3 — 44 száma

Mészáros András, karikaturista 17 ok

Gúnyrajz.

Repr.

–: Mentőötlet

(két karikatúra) 10.l

Népszabadság, Bp. 1961. jan. 14. [Vidéki]

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

–: Csutak kartárs bemelegít
(karikatúra)

14.l

Népszabadság, 1961. jan. 15.

Mészáros András, karikaturista 1904

Gúnyrajz. Repr.

–: Gutak Kartás otthon szilvesztereznik
(Karikatúra-sorozat) 12-l

Népszabadság, bp. 1961. jan. 1

Mészáros András, Karikaturista

Gúnyrajzok

Repr.

1., 6 sincs fából
2., Tatarozás
(Karikatúrák)

14. l

Népszabadság, bp. 1961. jan. 1

01

Mészáros András, grafikus
karikaturista

7 ok

Gúnyrajz.

Repr.

–: Még öt nap ....
(Karikatúra)

10.l

Népszabadság, bp. 1961. jan. 4.

Mészáros András, karikaturista

Grünyszajz.

Repr.

–: A kaqlófotel őse
(karikatúra)

10. l

Népszabadság, bp. 1961. jan. 5.

Mészáros András, karikaturista 3 Ok

Gúnyrajz. Repr.

–: Csutak Kartács a múzeumban
(karikatúra-sorozat) 14. l

Népszabadság, 1961. jan. 8.

Mészáros András, karikaturista

Bdh

Gúnyrajz.

Repr.

—: Búcsúpillantás
(karikatúra

4. C.

Népszabadság, bp. 1961. jan. 10

Mészáros András, kari katasztra MDK

Gúnyrajz. Repr.

–: Csúcsforgalmi előjog (Karikatúra) 10. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. jan. 19.

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz. Tepr.

—: A mi kis gyárunk
(karikatura)

10. l

Népszabadság, Ty. 1960. okt. 27

Mészáros András, karikaturista MDK

Grafikus. Repr.

–: Ha ez így megy tovább
(karikatúra) J. L

Népszabadság, Bp. 1960. okt. 26.

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

– : A mi kis gyámunk
(karikatúra) 10.1

Népszabadság, Bp. 1960. okt. 25.

Mészáros [András], karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

-: Csutak kartársnál minden megtalálható
(karikatúra-sorozat) 14.1

Népszabadság, Bp. 1960. okt. 23.

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

–: „A mi kis gyánunk" 8.l
(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1960. okt. 19

Mészáros András, karikaturista TSL.

Gúnyrajzok. Repr.

1./ „A mi kis gyámok"
(Két karikatúra) 12. l

2./ Csutak kartács meg a fűtési idény
(Karikatúra-sorozat) 14. l

Nepszabadság, Bp. 1960. okt. 16

Mészáros András, Karikaturista 17 Dk

Gúnyrajz.

Repr.

-: Itt az önkiszolgáló TSZ?
(Karikatúra 10.l

Népszabadság, bp. nov. 24

Mészáros András, karikaturista 7 Dh

Gúnyrajz. Repr.

– Lehangoló dolgok a hitovári házban
(karikatúra) 8.l

Népszabadság, Bp. 1960. nov. 23.

Mészáros András, karikaturista M Dh

Gúnyrajz. Rgr.

–: Csutak Kartáros meg az új kalap 14.C
(karikatúra – sorozat)

Nepszabadság, bp. 1960. nov. 20.

Mészáros András, Karikaturista MDK

Gúnyrajzok. Repr.

— : Tüntető felvonulások Franciaországban (Karikatúra) 5. l.

— : Kádereszés (Karikatúra) 12. l

Népszabadság, bp. 1960. nov. 16.

Mészáros András, karikaturista Mok.

Gúnyrajz. Repr.

–: Nagyobb választé kot
(Karikatúra) 10.1.

Népszabadság, Bp. 1960. dec. 15.

Mészáros András, karikaturista 7 Bk

Gúnyrajz: Repr.

– : Csutak kartás a gyermekfényképésznél
(Karikatúra-sorozat) 14. l

Népszabadsági, 1. p. 1960. nov. 27

Mészáros András, karikaturista

7 Dk

Grúnyzajz. Repr

– : Csutak kartárs meg az ajándék!
[Karikatúra – sorozat

14.1

Népszabadság, bp. 1960. dec. 11.

Mészáros András, karikaturista

Bdh

Grúnyvász.

Repr

— : Gépesítés

(Karikatúra)

10-l

Népszabadság, bp. 1960. dec. 10. [Vidéki]

Mészáros András

szerepel a Grüsseli 33. Nemzetközi

Szerzetúra Szállításon

Magyar Nemzet 1968 szept 14

– Napló –

Mészáros András, grafikus

Karikatúra: Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Helyén való kérdés

8.

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 31.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz:

Repr

— : Levelesné rugalmas 10.

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 29.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Grúnyzajz: Repr

—: Levelesné „kompjáterez" 10.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 13

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk.

—: Korszerű budapesti prospektus 8.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 5.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Rep.

— : Az ember és a város

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 16.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz - sorozat:

Repr.

—: Így mulat egy magyar úr

7.

Népszabadság, Bp. 1970 szept. 27.

MDK

M. [Ménáros András], grafikus

Rajz:

Repr.

— : Súlyos sérelem

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1970 szept. 27.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra:

Repr

Heti rajzos kommentárunk

–: Ismét szaporodott az ürhajósczalád

8.

Népszabadság, Bp. 1970 szept. 26.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz:

Repr.

— : Levelesné megoldást talál 10.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 10.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra: Repr.

– : Levelesné nereti a birtokat

10.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 24.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

–: Nemzetközi Kutyafesztivál a Mezőgazdasági Kiállításon 8.

Népszabadság, Bp. 1970 szept. 12.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Rajz:
[Név és jelzet nélkül.] Repr

Hámos György: Laboratóriumi bajnokság 7.

Népszabadság, Bp. 1970 szept. 20.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Két rajz:

Repr.

A. J.: Tanárok jöttek, tanárok mentek

M. 2.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 13.

Mészáros András, karikatúrista

MDK

Grúnyrajz: Repr.

Heti rajzos kommentárunk

—: A columbusi súlyemelő V. B-n

8.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 19.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül]

Repr.

V. J.: Emberek és esetek

9.

Népszabadság, Bp. 1970 szept. 13.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Rajz:

[Névjelzet nélkül]

Repr.

—: A családalapító lelke

11. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 13.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Grúnyrajz: Repr.

— : Levelesné „intézkedik"

10.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 17.

[Mészáros András], grafikus

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül]

Repr.

V. J.: Külföldi emberek és esetek

9.

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 25.

107
13
120.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz:

Repr.

– : Levelesné nem vár tovább 10.

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 22.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz:

Repr

Hetirajzos kommentárunk

– : Hetvenöt éves a Körtirtasági Hivatal

8.

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 24.

Mészáros

grafikus

„Munkakezdés" Repr.

Ésiakmagyarország 1970 jan. 1. 9.

Mészáros Andor

1

szül.: 1900, Bp. Szobrász.
Bp-en, Bécsben, Párizsban tanult, majd itthon Telcs Edével együtt dolgozott (Széchényi-kút a Szabadság téren, síremlékek.) 1939 óta él Ausztráliában, monumentális szobrászattal és éremművészettel egyaránt ~~dolgozik~~ foglalkozik: Figurativ, enghén klasszicizáló, dekorativ.

Külföldön
XX. századi magyar származású művészek ~~kiállítása~~.
Bp. Műcsarnok, 1970. Bev.: Dr. Bognár József. 50. l.

Mészáros Andor

Kiállított művei:

A sírbatétel 1947 bronzérem 63 mm
Az emigráns 1958 bronz 122 cm
Krisztus elfogadja a keresztet 1963
bronzérem 63 mm
A gondolkodás kezdete 1967 bronzplakett 75 x 100 mm (repr.)
Az emberi közlekedések kezdete (beszéd és írás) 1969
bronzplakett 75 x 100 mm (repr.)

XX. századi magyar származású művészek ~~kiállítása~~ külföldön.
Bp. Műcsarnok, 1970. Bev.: Dr. Bogdár József. 50. l.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz.

Kep

- : Levelesné nem vitatkozik 10.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 19.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Rajz:

[Név és jelzet nélkül.]

Rejz.

Hámos György: Szerény magzat

7.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 15.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz: Repr.

—: Levelesné segít megoldani 10.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 12.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra:

Repr

Heti rajzos kommentárunk

–: Gyógyszerész napok Budapesten

8.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 14.

08

Mészáros

köforagómester dolgozott i nasával együtt a zsibói Wesselényi kastelyon, a XIX szá-zad elején.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

1991.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül]

Repr

V. J.: Emberek és esetek

2 1.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 7.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz: Repr.

– : Levelesné megpróbálja 10.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 5.

Ménáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Repr

—: A takarékos apát

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 16.

[Ménáros András], grafikus

MDK

Rajz:

[Név és jelzet nélkül]. Rep

Hámos György: A róka meg a rendelet

24.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 25.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Sorozat:

Repr.

– : Futurológia

29. h

Népszabadság Bp. 1970. dec. 25.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Rajz:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Télapó, 1970

8.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 5.

MDK

Méhes András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

— : Levelesné körben jár 10.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 10.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repz

— : Levelesné megértő

10.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 3.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr

Heti rajzos Kommentárunk

- : Költségvetés

8.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 19.

Mészáros András, grafikus

MDK

Sudivikus illusztráció.

Repr.

Horváth József: Beszél ön „vállalatul"?

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 20.

M. [Mészáros András], grafikus

MDK

Rajz:

Rejz

— : A kásztorunyú sár

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 20.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:

[Név és jelzet nélkül.] Repr.

V. J.: Külföldi emberek és esetek

9.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 20.

MDK

Mészáros András, grafikus

Két rajz:

Repr.

Pintér István: Optimistán vagy pesszimistán

M. G.

Népszabadság, Bn. 1970 dec. 13.

MDK

[Ménárosy András], grafikus

Rajz:

[Név és jelzet nélkül]

Repr

–: A tévelygő rajda

M. 9.

Népszabadság, Bn. 1970. dec. 13.

Méhes András, grafikus

MDK

Karikatúra: Repr.

—: Különös eset

Népszabadság, B.: 1970. dec. 18.

Méhes László, grafikus

MDK

Karikatúra-sorozat:

Repr

– : Maxi

10

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 13.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül] Repr

V.J.: Emberek és esetek

9.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 13.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk
– : Kupa mérkőzés

8.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 12.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gányraje:

Repr.

—: Levelesné bosszúja 10.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 17.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra-sorozat:

Repr

—: Vita módnetan

22.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 7.

M [Mészáros András], grafikus

MDK

Rajz: Repr

— : Cicelle és a hős M. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 1.

MDK

Méhes András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Meglepő esetek

8.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 21.

Mészáros András, grafikus

MDK

Az illusztrációkat és a borítólapot rajzolta.

Honti Kálmán: Szabó András Ludre: Bemutatjuk a televíziót

53.

A Könyvtáros, Bp. 1965. január

XV/1

Mészáros András

„Cinizmus", „Táncdalfesztivál", majd kompozicióival szerepelt a kiállításon.

Bauer Jenő: V. Országos karikatúra-kiállítás a Műcsarnokban. „Művészet" folyóirat, Bpest, 1968. febr. 2. sz.

33 l.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:
[Név s'jelzet nélkül.] Repr.

V.ö.: Külföldi emberek s' esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 22.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Karikatúra-sorozat:

Repr

—: Mai témák 10.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 22.

Mészáros András

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

Utóélet

1978 - 8

— *MAGYAR KARIKATURISTA KÜLFÖLDI SIKERE. A jugoszláviai Skopjéban „Ember és város" címmel megnyílt II. nemzetközi karikatúra-fesztiválon lapunk munkatársa, Mészáros András elnyerte a zsüri egyik különdíját. A kiállításon 30 ország művészeinek karikatúrái szerepeltek.*

[Ménáros András], grafikus

MDK

Rajz:

[Név és jelzet nélkül] Repr.

— : Csodatevő kent Csontok M. 9.

Népszabadság, Bp. 1970 okt. 11.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr

— : Levelesné nem csügged 10.

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 15.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Rajz: Kepr

Heti rajzos kommentárunk

— : Fejlődés

8.

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 17.

MDK

Méhános András, grafikus

Karikatúra – sorozat:

Kép.

– : Folklór

7.

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 18.

MDK

Mélykúti András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk
—: fejlődik a TV-híradó 8.

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 10

MDK

[Mészáros András], grafikus

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül.] Repr

V. J.: Emberek és esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 11.

[Mészáros András], grafikus

Rajz: Repr.

[Név és jelzet nélkül].

Hámos György: Sajnos, sajnos, sajnos 7.

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 11.

MDK

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz: Repa

–: Levelesné precíz

10.

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 8.

Készáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Repr.

Szluka Emil: A számítógépről – mindenki nek

M. 9

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 4. [Vidéki]

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

—: Álmodik a Tervhivatal 8.

Népszabadság, Bn. 1970. okt. 13.

MDK

Méhes András, grafikus

Karikatúra:

Repr

Komlós János: Baj van a Közönséggel! 7.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 6.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül] Repr.

V. J.: Külföldi emberek és esetek

9.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 27.

Mészáros A.

Rajz (repró)

Nemzetbadság 1970 I. 11

Mészáros András

a Tőtet fotóinak egy részét

Tőrzítette

Gombos Zoltán: Budavári Tartal

Bp. Natura 1969

Mészáros András

is díjat nyert a világtakarékossági napok alkalmából, pénteken délelőtt megnyílt takarékossági karikatúra kiállításon. (B.M. Népkörtársaság-úti bemutató terem, az OTP és a Tükör szerkesztőségének közös rendezésében. 800 mű közül 300-at állítottak ki).

megnyílt a takarékossági karikatúra-kiállítás.

Magyar Hírlap, 1968 november 2. 8. l.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

– : Ez még hiányzik 8.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 1.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz:

Repr.

— : Nehéz eset

M. S.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 2.

MDK

Mészáros András, grafikus

Mikes György kötetéhez kénített

Karikatúra-illusztrációkat.

D. E.: Szép lehetsz...

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. júl. 31.

[Mészáros András], grafikus MUK

Két rajz:

[Név és jelzet nélkül] Rajz

V. J.: Külföldi emberek és esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 30.

149

+3

152

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra-sorozat:

Repr

– : Ezer éves népszokások 14.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 20.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:

[Név és jelzet nélkül]

Képr

V.J.: Emberek és esetek

9.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 16.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz:

Kepr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Ilyen még nem volt 8

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 15.

MDK

Mészáros András, Karikaturista

Gúnyrajz:

Repr.

— : Levelesné véleménye 10.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 13.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz:

Repr

—: Levelesné nem vár tovább 10.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 6.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Rajz:

[Név és jelzet nélkül] Repr

— : Alapos felkészülés

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 9.

[Mészáros András], grafikus MDK.

Három rajz : Repr.
[Név és jelzet nélkül]

V. J.: Külföldi emberek és esetek. 9.

Népszabadság. Bp. 1970. aug. 2.

Mészáros András, grafikus

MDK

A Skopjében megnyílt II. karikatúrafesztiválon a zsüri egyik különdíját nyerte.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 30.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz: Repr.

Hámos György: Irányított becézés

7.

Népszabadság, [Bp. 1970. júl.] 26.

MDK

Mészáros András, karikatúra

Rajz: Repr.

—: Levelesné nellemet idéz 10.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 30.

Mérnöki tudás, grafikus

MDK

Három rajz:

Repr.

Kéri Tamás: A „mérnök"

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 30.

Mer

Mészáros András, karikaturista

MDK

Rajz:

Repr

Heti rajzos kommentárunk

— :- „Kezdhetjük a műsort...—" 8.

Népszabadság, Bp. 1970 aug. 29.

Készáros András, grafikus

MDK

Rajz: Rejn

Tamás István: A csend

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 26.

Mészáros András, karikatúrista

MDK

Gúnyrajz-sorozat:

Repr

— : Nemzedékek

7.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 15.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Rajz:

Repr

– : Levelesné nem zaklat feleslegesen

10.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 9.

MDK

Mészáros András, Karikaturista

Rajz:

Repr.

– : Levelesné megértő 10.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 2.

MDK

Ménáros András, grafikus

Rajz:

Rajz

=: Makacs fiatal

17. 12.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 19.

001

[Mélnárs András], grafikus

MDK

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül.] Repr.

V. J.: Emberek és esetek

9.

lépszabadság, Bp. 1970. júl. 19.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz: Repr.

— : Levelesné nem csügged 10.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 23.

Ménáros András, karikaturista

MDK

Rajz:

Repr

Heti rajzos kommentárunk.

— : Változékony időjárás 8.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 25.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz: Repr

Hámos György: Legyünk egy kicsit belelátók 7.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 19.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Rajz:

Repr.

Heli rajzos kommentárunk

–: Aratóverseny

8.

Népszabadság, [Bp. 1970. júl.] 18.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

– Levelemig addig sem tétlen 10.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 16.

[Mészáros András], grafikus

MDK

[Név és jelzet nélkül.]

Rajz: Repr.

— : Tisztújítás Juhászéknál

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 2.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Repr.

Hajnos György: A humanizmus iskolája 4.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 9.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz: Repr

—: Levelesné gazdaságos 10.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 11.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:
[Név s jelzet nélkül]

Repr

–: Külföldi emberek s esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 7.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz:

Repr

— : Hogy lett Levelesné maxipárti? 10.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 4.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Rejz.

Hámos György: Ne hallgassanak vánk

7.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 28.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Repr.

– : Nagy üzlet hülkonban M. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 5.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Rajz:

[Név és jelzet nélkül] Repr

— : A sokoldalú krónikás M. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 7.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra-sorozat:

Rapr.

— : fantasztikus !

7.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 7.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr

Pintér István: „Halló! Nyerünk kocsikázni!"

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 7.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr

Hámos György: Vézy egy igazgatót

7

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 21.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:

[Név és jelzet nélkül.] Repr.

V. J.: Emberek és esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 21.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra:

Repr

–: Levelesné nem válogat

10.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 25.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Rep.

Heti rajzos kommentárunk

– : Pénzügyminiszteri exposé 8

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 27.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra: Repr.

Heti rajzos kommentárunk
– : Hosszújáratú várhelyén 8.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 13.

MDK

Méhes Antal, grafikus

Karikatúra:

Repr

Heti rajzos Kommentárunk

– : Újraakai mérkőzések 8.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 6.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz: Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Különös tünemény

8.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 20.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Rap:

[Név s' jelzet nélkül] Rep

— : Vasból arany

M.4.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 21.

[Ménáros András], grafikus

MDK

Rajz:

[Név és jelzet nélkül] Repe.

— : Levelesné jovaslata 10.

Népszabadság Bp. 1970. jún. 18.

MDK

Méhes András, karikaturista

Munkarajz:

Repr

Heti rajzos Kommentárunk

-: „Gromiko: — Csak nyugodtan ...." 8.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 8.

Mészáros András, karikatúrista

Gúnyrajz.

Repr.

— : Jó ember
(3 karikatúra)

8-l

Népszabadság, Bp. 1960. dec. 7.

Mészáros András, karikaturista M DK.

Gúnyrajz. Repr.

—: Csutak kartárs tanulni kémül 14.l
(Karikatúra-sorozat)

Népszabadság, Bp. 1960. dec. 4.

Mészáros András, karikaturista Bok

Gúnyrajz.

Repr.

+: Nem baj, ugyis más pályára megyek
(karikatura)

4. l.

Népszabadság, Bp. 1960. dec. 2

Mészáros [András], karikáturista 1904

Gúnyrajz. Repr.

~: Csutak kartárs meg a műsorváltozás
(karikatúra = sorozat) 14. p

Népszabadság, bp. 1960. nov. 13.

09.

Mészáros András, karikaturista

Grémyrajz. Repr.

–: Átépítési javaslatunk a jövő szezonra
(karikatúra)

8. l

Népszabadság, Bp. 1960. november 11.

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

„Futottak még"...
Karikatúra

4. l

Nepszabadság, bp. 1960. nov. 10.

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz. Repr.

-: Németek Franciaországban
(3 karikatúra)

13. l.

Népszabadság, bp. 1960. nov. 7.

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz - Repr.

–: Szutak kartárs még a rendkívüli jutalom (Karikatúra-sorozat) 10. l

Nemzetőr, Bp. 1960. nov. 6.

Mészáros András, karikaturista MOK

Gúnyrajz. Repr.

–: A mi kis ogyázunk
(Karikatúra)

10. l

Népszabadság, bp. 1960. nov. 3

Mészáros András, karikaturista MOK

Gúnyrajz.

Repr.

— : Tovább szükül a szoknya
(karikatúra)

S. l

Népszabadság, Bp. 1960. nov. 4.

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

–: Gutak kartás meg az őszi divat
(karikatúra – sorozat) 14.l

• Népszabadság, bp. 1960. okt. 30.

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz Repr.

—: Ez akkor is így lesz?

Népszabadság, kp. 1959. febr. 18 8. l.

Mészáros András, karikaturista

MDk

Gúnyrajz

Repr.

– A hiánycikk (karikatura)

Népszabadság. Bp. 1959. febr. 19.

12. C.

[Vidéki]

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz sorozat.

Repr.

Mészáros András: Van ez így néha
(Karikatúra sorozat)

Népszabadság, bp. 1959. febr. 15. 12. lap.

Mészáros András, karikaturista M Dk.

Gúnyrajz. Repr.

– : Telőkorlátokat alkalmaznak az autóbuszoknál

Népszabadság. Bp. 1959. febr. 12. 8.1.

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz. Repr.

—: Mász hallott valamit (karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. febr. 10. 8. l.

Mészáros András, karikaturista 17Dk.

Gúnyrajz Repr.

—: A teremtés koronája (karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. febr. 4. 14.c.

Mészáros András, kazika turista MDK.

Gúny rajz Repr.

— : Van ez így néha

Népszabadság, 1956. febr. 5.

14. l.
[10.]

Mészáros András, karikaturista MEK.

Gúnyrajz Repr.

– : Tanulási láz Budapesten

Népszabadság, kp. 1959. február 7. 8. lap

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz Repr.

: Belép az egész család

Népszabadság, 1959. febr. 25. 8. l

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz Repr.

– : Tíz éve szolgálja a lakosság biztonságos
életkörülményeit az állami biztosító

Népszabadság, Bp. 1959. febr. 24. 8. l.

Ménáros András, karikaturista

Jok

a) Szúnyrajzok

Repr.

1.) Magyar turista dráma
(karikatúra)

2.) Megrögzött sakkozó
(karikatúra)

3.) Csutak kartárs közel lakik
(karikatúra – sorozat)

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 1.)

19. l

Mészáros András, karikaturista 17 db.

Gúnyrajz. Rgv.

– Markológépek is dolgoznak a Körúton
(karikatúra)

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 9. 10.c

Mészáros András, karikaturista

BDK

Gúnyrajz.

Repr.

—: Amikor intek, tüntessé-tek el ...
(karikatúra)

5.l

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 8.

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Rem.

-: Csutak kartárs meg az új férfidivat
(karikatúra – sorozat)

13.l

Népszabadság. Bp 1960. jún. 5.

Mészáros András, karikaturista MOK

Gúnyrajz. Repr.

—: Rossz az előérzete ....
(karikatúra)

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 2. 5.l

Mészáros András, karikaturista

Szúnyvaj

Repr.

– Csutak kartáros meg az ipari vásár.
(karikatúra-sorozat)

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 29. 13. l

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajzok.

Repr.

1., Vállalati üdülési ütemterv
(karikatúra)

2., Csutak kartárs meg az angol = magyar
(karikatúra - sorozat)

Népszabadság. Bp. 1960. május 22.

11. l

Mészáros András, karikaturista

DDK

Gúnyrajz.

Repr.

–: Tapsol az ellenfél
(karikatúra)

6.l

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 21.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Grúnyrajz

Repr.

–: Rajzos kommentárunk
(karikatúra)

[Vidéki: 19-én]

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 18.

3.1

Mészáros András, karikatúrista Doli

Gúnyrajz Repr.

– Csutak kartárs meg a vasárnap
(karikatúra-sorozat)

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 15. 13. l

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz

Repr.

– Semmi köze a világpolitikához ...
(karikatúra)

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 10. 2.1

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

– Csutak kartás meg az Anyák napja
(karikatúra-sorozat)

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 8. 13.1

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

– Egy amerikai meteorológus Szverdlovsk felett

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 8. 11 4. l.

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz

Repr.

– A rossz reklám (karikatúra)

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 6. 8. l

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

– A délután üdítő itala
(karikatúra)

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 3.

12 l

Mészáros András, karikaturista

Bon

Szúnyrajz.

Repr.

— : A színpompás léggömbparádé után
(karikatúra)

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 3.

2-l

Mészáros András, karikatúrista D Dh

Szényrajz.

Repr.

-: A délután üdítő itala
(karikatúra)

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 3. [Vidéki] 3.l

Mészáros

Hétfői Hírek

1958. márc. 10. hétfő

II. évf. 10-s.

JAVASLAT AZ UTCAI SZEMETELÉS VÉGLEGES FELSZÁMOLÁSÁRA

(Mészáros rajza)

Mészáros karikaturista MDK.

Gúnyrajz

Mészáros: Izány a Hold (karikatura sorozat)

Népszabadság, Bp. 1959. jan. 4. 12. l.

Mészáros András, karikaturista B Dk

Gúnyrajz.

Repr.

–: Felmezes főpróba Eisenhower látogatása előtt

(karikatúra)

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 11. 4. l

Mészáros András, karikaturista 01 Ok

Grúnyrajz

Repr.

– Csutak kartáos meg az avatás
(karikatúra – sorozat)

Népszabadság. Bp 1960 jún. 26. 14.l

Vid ?

Mészáros András, karikaturista M Dk

Gúnyrajz.

Repr.

–: Luxuskocsi

(Karikatúra)

8-l

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 13.

Mészáros András, karikaturista M Dh

Gúnyrajz.

Repr.

-: Csutak kartás meg a „békaember"
(Karikatúra - sorozat)

14.1

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 10.

Mészáros András, karikaturista 17 Dk

Gúnyrajz.

Repr.

–: Kedves, új lakók
(Karikatúra)

Népszabadság. Bp. .1960. júl. 8. 8. l

Mészáros András, Karikaturista

1

Gúnyrajz.

Rear.

–: Nyilatkozik a „Sztár"
" (Karikatúra)

4. e.

1960. júl. 7.

Mészáros András, karikaturista 77 Dk

Színes rajz - Repr.

-: Afrikai helyzetkép (karikatúra)

8-l

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 6.

Mészáros András, Karikaturista Bsch

Gúnyrajz. Rep.

-: Csutak Kartács meg a Margitsziget
(Karikatúra - sorozat)

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 3. 14. l

Mészáros András, karikaturista

Dok

Gúnyrajz. Rekr.

–: Csutak kartács megoldja a problémát
(karikatúra-sorozat)

14.1

Népszabadság. Bp. 1960. aug. 14.

Mészáros András, karikaturista 7 ok

Gúnyrajz. Repr.

–: Csutak kartárs, fotoamatőr
(karikatúra-sorozat)

14. l.

Népszabadság. Bp. 1960. aug. 7.

Mészáros [András], karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

–: Csutak kartás meg az olimpiai jelvény:
(karikatúra – sorozat) szerzés

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 31. 14. l

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz:

Repr

—: Pesti látomás

8.

Népszabadság, Bn. 1971. jan. 5.

MDK

Ménáros András, karikaturista

Hét rajz:

Repr.

— : Kilvenleri malacok

7.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 1.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Tíz rajz:

[Név és jelzet nélkül.]

Repr.

György István: Kérek egy sztorit! 6.

Népszabadság, bp. 1971. jan. 1.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Kepr

— : Mit várunk az új évtizedben 5.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. dec. 31.

Mészáros

Szerepel a karikatúra kiállításon a nyíregyházi szinházban

Burget tájos: Művészetek-
Társbérletben

Keletmagyarország 1971 I. 27

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajzok. Repr.

1.) Szöveg nélkül (karikatúra

2.) Csutak kartáros meg a biciklikirándulás
(karikatúra – sorozat

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 24. 14.1

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

– : Változékony időjárás
(karikatúra)

1960. júl. 23.

10. l

Népszabadság. Bp.

Mészáros András, Karikaturista

Szok

Szimyrajz.

Repr.

-: Budapesten több nő van mint férfi
(Karikatúra)

8.l.

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 22.

Mészáros András, karikaturista D Dk

Gúnyrajz.

Repr.

–: Költözködés

(karikatúra)

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 19. 5. l

Mészáros András, Karikaturista. OSDK

Gúnyrajz. Repr.

-: Gutak Kartárs közlekedni tanul
(Karikatúra - sorozat)

14.1

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 17.

Mészáros András, karikaturista BOK

Gúnyrajz.

Repr.

–: Modern szerenád (karikatúra)

Népszabadság. Bp. 1960 júl. 15. 8.1

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

–: Vasárnap a balatoni országúton
(karikatúra)

10.l

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 23.

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

-: Diadalmas vizmatérés
(karikatúra)

4. l

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 23.

Mészáros András, karikaturista Bdk

Grúnyvajzok. Repr.

1.) Színházzárás idején
(karikatúra)

2.) Csutak kartárs beszámolóra kénül
(karikatúra – sorozat)

13.l

jún. 19.

Népszabadság. Bp. 1960.

Mészáros András, karikaturista

MDh

Gúnyrajz

Repr.

-: Budapesti látkép anno 2060
(Karikatúra)

1960. jún. 16. 10.e

Népszabadság. Bp. 9

Mészáros András, Karikaturista DDh

Gúnyrajz. Repr.

–: Utazás az ismeretlenbe
(Karikatúra)

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 14. S.l.

Mészáros András, karikaturista MDK

Grúnyrajz

Repr.

–: Csutak kartáros meg a hétvégi pihenés
(karikatúra-sorozat)

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 12. 10.l

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz

Repr.

—: A rutin (karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. jan. 30. 12. l

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz Repr

–: Csutak kartács bosszút áll
(Karikatúra-sorozat)

Népszabadság Bp. 1960. jan. 31. 13.1

Mészáros András, karikaturista

MDh

Gúnyrajz.

Repr.

–: Nyugati büvéumutatványok Kongóban
(karikatúra)

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 28. 5. l.

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

– : Időszerű plakát!
(karikatúra)

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 26. 10. l

Mészáros András, karikaturista 7 Dh

Gúnyrajzok Repr.

1., –: Teheti (karikatura)

2., –: Csutak kartács meg a Kétoldalú leszerelés (karikatúra-sorozat)

Népszabadság Bp. 1960. jan. 24. 13. l

Mészáros András, karikaturista

Szinyrajz

Repr.

–: Ez aztán pontosság

Népszabadság Bp. 1960. jan. 22. 2.l

Mészáros András, karikaturista M Ok

Gúnyrajz

Repr.

—: Borkombinát épül Vaskúton
(karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. jan. 21 10.e

Mészáros András, karikaturista MDK.

Grafika. Repr.

-: Mi mindenre jó a hibrid kukorica

Népszabadság BP. 1960. jan. 20. 8.l

Mészáros András, karikaturista MDh

Gúnyrajzok

Repr.

–: Megjelent az új lakásrendelet
(karikatúra)

–: Csutak kartács tud bánni a gyerekkel
(karikatúra – sorozat)

Népszabadság Bp. 1960. jan. 17. 13.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz

Repr.

-: Sok a háromszög - darab mostanában
(karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. jan. 14. 8.

Mészáros András, Karikaturista

MDK

Gúnyrajzok

Repr.

–: 13571, 13572 ...

–: Legújabb! Ütemekben is tartanak közös eskürőt

–: Csutak kartárs új életet kezdett

(Karikatúrák és karikatúra-sorozat)

Népszabadság Bp. 1960. jan. 10. 13.

Mészáros András, Karikaturista

M Dk

Grényrajz

Rear.

–: Bajban a háború csillaga
(Karikatúra)

Népszabadság B.P. 1960. jan. 10. 4. l

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz

Repr

– Pedig jó helyre rajzolták.
(Karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. jan. 7. 7. 5. l

Mészáros András, karikaturista MDK

Grafikus — Repr.

–: Egy autótulajdonos

Népszabadság BP. 1960. jan. 1. 11.(

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz

Rezv.

—: Neki nem tetszik
(karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. jan. 1.

11. l.

Mészáros András, karikaturista

MDK.

Gúnyrajz

Repr.

–: Csutak Kartács meg a szilvesztéri sötétség
(Karikatúra-sorozat

Népszabadság Bp. 1960 jan. 1. 11.o

Mészáros András, karikaturista

MDK

M̄

Grényrajz.

Repr.

— : Török helyzetkép
(karikatúra)

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 1.

4-l

Mészáros András, ~~[illegible]~~ Karikaturista

B DL

Szúnyrajz.

Repr.

– Csutak kartács meg a farsangi vendégek
(karikatúra – sorozat)

Népszabadság Bp. 1960. febr. 28. 13. l

Mészáros András, karikaturista M. Dh

Gúmyrajz

Repr.

–: Perspektivikus rajz a Nagykörútról
(Karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. febr. 4. 10. e

Mészáros András, karikaturista

7 Dk

Gúnyrajz

Repr.

–: Korcsolyalecke, apai tekintély fenntartásával

Népszabadság Bp. 1960. febr. 3. 12. l

Mészáros András, karikaturista M Dk

Gúnyrajz

Repr.

—: fejlődik a tudományos kutatás
(karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. febr. 26. 7. l

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz

Repr.

– : Nemsokára megérkeznek a gólyák

Népszabadság Bp. 1960. febr. 23. 8. l

Mészáros András, karikaturista M Dk

Gúnyrajz

Repr.

—: Csutak Kartács meg a Téli olimpia
(karikatúra – sorozat)

Népszabadság Bp. 1960 - febr. 21. 10.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Szúnyrajz

Repr.

—: Hatásos robbantás
(karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. febr. 18.

4. l

Mészáros András, karikaturista MOL

Gúnyrajz - Repr

—: Egy jogos érv
(karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. febr. 16. 10.l

Mészáros András, karikaturista

Mészáros

Gúnyrajz.

Repr.

–: Gyutak kartáss meg a huligánok
(karikatúra – sorozat)

Népszabadság Bp. 1960. febr. 14.

13.l

Mészáros András, karikaturista D Dk

Grúnyrajz. Repr.

— : Itallott Budán...
(Karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. febr. 13. 10. l

Ménáros András, karikaturista

Mok

Gúnyrajz

Repr.

—: Életrevaló ügynök

(Karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. febr. 11.

10.e

Mészáros András, karikaturista

Szúnyrajzok

Repro

1, – : Ha majd a béke végleg győzni fog
(karikatúra)

2, –: Csutak kartás meg az objektív nehézség
(karik. – sorozat)

Népszabadság Bp. 1960. febr. 7. 13. l

Mészáros András

Népszabadság

1958. márc. 15.

XVI. évf. 63. sz.

ÉVFORDULÓN

— Nem hallott valami készülődésről odahaza?
— Sajnos egy MUK-ot sem.

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz Repr.

- Szemléltető oktatás

Népszabadság, 1959. febr. 27. 8. l.

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz Repr.

— :· Ismét rendelnek autókiállást

Népszabadság, Gy. 1959. jan. 17. 12. l.

Mészáros András, karikatorista MDK.

Gúnyrajz.

Repr.

— : Sok az elhúzódó vitás ügy a vállalatoknál (karikatura)

Népszabadság, bp. 1959. jan. 21. 8. l.

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz.

Repr.

—: „Tanult valamit" (karikatura)

Népszabadság, bp. 1959. jan. 22. 8. l.

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz Repr.

— : Tökéletesedik a vízipintőhegyártás

Népszabadság, Bp. 1959. jan. 31. 10. lap

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz Repr.

—: Helyzetkép

Népszabadság, Bp. 1959. jan. 31. 6. C.

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnykép Repr.

– Műszakváltás (karikatúra)

Népszabadság, Sp. 1959. jan. 27. 8. l

Mészáros András, karikaturista NDK.

Grafikai Repr.

—: A „Növekedés nehézségei" a konfekcióiparban
(karikatúra)
Népszabadság, Bp. 1959. márc. 24. 10. l

Mészáros András, karikaturista MDk.

Gúnyrajz

Repr.

–: Stílusos szállodákat alakítanak régi
várakból (karikatura)

Népszabadság, bp. 1959. ápr. 21. 10. l

Mészáros András, karikaturista '' MDK.

Gúnyrajz Repr.

–: Szabadtéri operaszínpadot építenek a Balaton vizén
(karikatura)

Népszabadság, Bp. 1959. ápr. 17. 10. l

Mészáros András, karikatorista MDK.

Gúnyrajz Repr.

- Komolyan mondja

(Karikatúra sorozat)

Népszabadság, Sp. 1959. ápr. 16.

10.(

Mészáros András, karikaturista MDK.

Grúnykép Repr.

-: A posta felkészülten várja Április 1-ét (karikatura)

Népszabadság, Bp. 1959. ápr. 1. 10. l

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz Repr.

Mészáros A.: Hogyan születik a kacsa ...
(Karikatura sorozat)

Népszabadság, bp. 1959. ápr. 4. 21.l

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz Repr.

–: Nagy útépítkezések a Szárosban
(karikatura)

Népszabadság, Sp. 1959. ápr. 8. 10. l

Mészáros András, karikatorista MDk.

Gúnyrajz

Repr.

–: Sok az ismétlés a lapok ban

Népszabadság, bp. 1959. ápr. 11. 10 l.

Mészáros András, karikaturista FDK.

Gúnyrajz Repr.

-: Normásbánat (karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. ápr. 10. 10.l.

Mészáros András, karikatúrista MDK

Gúnykép. Repr.

Mészáros András: Tarani jelentés (karikatúra-sorozat)

Népszabadság, Bp. 1959. márc. 8. 12. l

Mészáros András, karikaturista MDK.

Szinyzajz

Repr.

— : Modern „ürlet" (karikatúra)

Népszabadság, Sp. 1959. márc. 7. 10. l.

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyhép Repr.

—: Többlépcső munkakezdés indul
(karikatúra)

Népszabadság, 3p. 1959. márc. 18. 10.l

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnykép Repr.

– : Megbüntetik a szemetelőket

Népszabadság, Bp. 1959. márc. 14. 10. l

Mészáros András, karikaturista MDK.

Szúnyhép Repr.

—: A Rádiónal (ahogy a karikaturista elképzeli)

Népszabadság, bp. 1959. márc. 11. 8. l

[Vidéki]

5' 1959. márc. 12. 10. l.

Mészáros András, karikaturista MDK

Gépíró Repr.

–: Intézkedések történnek a rádiózavarok elhárítására (karikatúra)

Népszabadság, kp. 1959. márc. 27. 10. l.

Mészáros András, karikaturista DDK.

Sínykép Repr.

–: Tavaszi zsongás (karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. márc. 19. 10. l

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz Repr.

–: Úgy látszik, ez volt a baj
(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. jún. 13. 10 l

Mészáros András, karikaturista MDh.

Gúnyrajz

Repr.

—: Tízéves a szervezet üdülés

Népszabadság, Bp. 1959. jún. 10. 10. l.

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz

Repr.

Mészáros András: Félév vége
(karikatúra - sorozat)

Népszabadság, bp. 1959. jún. 28. 13.1

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz Repr.

-: Új kezdeményezés az építőipari gépek jobb kihasználására

Népszabadság, 1959. jún. 20. 10. e

Mészáros András, karikaturista

MDK

Repr.

Gúnyrajz

–: Vége a tanításnak

Népszabadság, Bp. 1959. jún. 17. 10. l.

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz Repr

– : Negyvenötezer forintot nyert egy kisfiú a lottón

Népszabadság, Bp. 1959. jún. 5. 10. l

Mészáros András, karikaturista Mok

Gúnyrajz

Repr.

– Sokkal több színvak férfi van, mint nő

Népszabadság, bp. 1959. jún. 4. 10. l

Mészáros András, karikaturista MDK

Grinyvajz Repr.

– : Kisautókat hozunk be az NDK-ból

Népszabadság, bp. 1959. jún. 2. 10. l

MDK

[Méhes András], grafikus

Raj:

[Név és jelek nélkül.] Repr.

Hálás Gyöngy: Ne dicséjünk, ha nem muszáj!

27.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 25.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

-: Hónunkások 69. 8.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 20.

Ménrós András, grafikus

MDK

Karikatúrái:

Repr.

– : Helyreigazítási kérelem

17.9.

Népszabadság, Bp. 1970. május 31.

[Ménáros Andrés], grafikus

MDK

Rajz:

[Név és jelzet nélkül.]

Repr.

— : Megtartott fogadalom

7. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. máj. 31.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Kepr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Hát kell nekünk Mexikó? 8.

Népszabadság, Bp. 1970. május 30.

Mészáros András karikaturista

MDK

Rajz :

Repr

— : Levelesné receptje 10.

lépszabadság, Bp. 1970. máj. 21.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Élénk üzletkötések

8

Népszabadság, Bp. 1970. máj. 23.

MDK

Mészáros András, grafikus

Két rajz:

Repr

Árkus József: Mire való a borra való? M. 2.

Népszabadság, Bp. 1970. máj. 17.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra: Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Nixon kifelé megy 10.

Népszabadság, Bp. 1970. máj. 9.

[Ménárs András], grafikus

Rajz:

[Név és jelzet nélkül]

Repr.

— : Dal, lány, étel, ital

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. máj. 17.

MDK

Mészáros András, karikaturista

6+ gúmyrajz: Repr.

– : Érettségi, nem iskolás fokon 7.

Népszabadság, Bp. 1970. máj. 17.

09

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Lelkiismeretes férfiú 8.

Népszabadság, Bp. 1970. máj. 16.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Rajz:

Repr.

—: Levelesné tevékeny 10.

Népszabadság, B.; 1970. máj. 7.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Rajz:

Repr.

—: Levelesné felfedezése

10.

Népszabadság, Bp. 1970. máj. 13.

MDK

Méhános András, grafikus

Karikatúra-sorozat.

Repr.

– : Mi is felvonulunk 40.

Népszabadság, Bp. 1970. máj. 1.

[Ménáros András], grafikus

MDK

Három rajz:
[Nev és jelzet nélkül]. Repr.

V.J.: Emberek és esetek 9

Népszabadság, Bp. 1970. máj. 24.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Repr

— : Mai népligeti hullámvasút

M. 2.

Népszabadság, Bp. 1970. máj. 24.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra.

Repr.

—: Levelemé nem esik kétségbe 10.

Népszabadság, Bp. 1970. május 28.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Repr.

Hámos György: Mennyi volt szőkesége

7.

Népszabadság, Bp. 1970. máj. 1.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr.

Hámos György: Az éjjeliőrök nehézségei

7.

Népszabadság, Bp. 1970 ápr. 12.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Rep.

Pintér István: A játszótér nem játék

M. 2

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 12.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Rejz.

—: A telhetetlen örvegy.

M. S.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 12.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül] Repr

Horváth József: Jönnek M. S.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 26.

Mécs László, grafikus

MDK

Karikatúra:

Repr.

– : Levelesné nem jelős

10.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 9.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra: Repr

Heti rajzos kommentárunk

– : Zsúfoltság csökkentési javaslat 8.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 11.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra – sorozat:

Repr.

– : Ilyen is lesz még?

25.

Népszabadság, Br. 1970. ápr. 4.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Rajzok:

[Név s' jelzet nélkül.] Repr

Komlós János: Azok a szép idők

26-27.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 4.

[Mészáros András], grafikus MDK

Címrajz: „Rom humor"
[Név és jelzet nélkül] : Repr.

Veszprémi Miklós: Min nevettünk 1945-ben?
29.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 4.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repe

Heti rajzos kommentárunk

– : Ahogy az már nálunk szokás 8.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 25.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz: Repr.

Árkus József: Idegesek vagyunk

M. 2.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 26.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr

– : Levelesné megőszi 10.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 23.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül.]

Repr.

V.J.: Emberek és esetek

9.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 19.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra:

Repr.

—: Levelesné egyenjogúsítja magát 10.

Népszabadság, B[illegible] 1970. ápr. 16.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Rajz :
[Név s'jelzet nélkül]

Repr.

Komlós János : Szegény Maci

7.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 26.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Repr.

— : Dalnokok versenye

M.4.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 21.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

—: Tanítják a kvent az iskolákban

8.

Népszabadság, Bp. 1970 jan. 24.

MDK

[Méhárs András], grafikus

[Név és jelzet nélkül].

Két rajz: Rep.

Horváth József: Ömhang

17. 5.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 25.

Méhes László, grafikus

MDK

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

– : Az idei fél 8

Népszabadság, Bp. 1970. július 28.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra: Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Huszonöt éve 8.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 14.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:
[Nevés jelzet nélkül]

Repr.

V. J.: Emberek és esetek

9

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 15.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Repr.

Hámos György: Érdeke-e a bűnözőnek, hogy elfogják?

7.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 15.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz:

Repr.

—: Levelesné nem bírja tovább 10.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 12.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr

Hámos György: Szerelmi bírónk fejlődése 7.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 8.

MDK

Méhes András grafikus

Rajz: Repr

Heti rajzos kommentárunk
-: Fiatalok az Akadémia új tagjai körül 8.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 7.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúmyrajz:

Repr.

–: Levelesnének eszébe jutott 10.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 5.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül.]

Reger.

V. J.: Külföldi emberek és ezetek

9.

Népszabadság, Br. 1970. febr. 1.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr.

— : A sértett patricius M. S.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 8.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Repr.

— : A hajó megmentője

M. 5.

Népszabadság, Gy. 1970. febr. 1.

Méhes András, grafikus

MDK

Karikatúra: Repr.

–: Levelesné tudta 10

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 26.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

–: A központi bizottság ülése után

8.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 21.

Mészáros András, karikaturista

MDK

A Máslapra tartozik c. műsor szereplője. (Mikroszkóp Színpad.)

Horváth István: Nevetés két félidőben 2.

ESTI HIRLAP Bp. 1970. jan. 17.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra:

Repr

Heti rajzos kommentárunk

– : Rozgonyiné (Mai változat) 8.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 28.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Rajz:

[Név és jelzet nélkül.] Repr.

— : A legherentényebb fönr M 5.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 29.

[Mészáros András], grafikus

MDK

[Név és jelzet nélkül]

V. J.: Külföldi emberek és esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 29.

MDK

Méhes László, grafikus

Rajz:

Rep.

Heti rajzos kommentárunk

— : Nemzetközi nőnap 8.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 7.

MDK

Mészáros András, Karikaturista

Grúnyrajc:

Kepz.

–: Levelesné is hozzászól a vitához

10. 2.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 5.

20.
1

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr.

Hámos György: Csupa reális javaslat 7.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 1.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:

Repr.

V. J.: Külföldi emberek és esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 1.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr.

— : A tapasztalt ellenőr

M. S.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 22.

Ménáros András, karikaturista

MDK

Rajz:

Repr

—: Levelesné nem csügged 10.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 19.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz: Repr.

–: Levelesné öntevékeny 10.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 29.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül] Repr.

V. ö.: Emberek és életek 9.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 21.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz: Repr.

–: Levelesné érdeklődne 10.

Népszabadság, B. 1969. dec. 18.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

— : Egyetlen módszer 10.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 22.

MDK

Méhárs András grafikus

Rajz: Rep

Hámos György: Nyelvi háború künöbén 7.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 25.

MDK

Művészeti írások, grafikus

Rajz:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

—: Én nem leszek a Brumer 8.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 31.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Rajz: Repr

[Név és jelzet nélkül]

Kántó Jenő: Az ellopott flotta

10.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 1.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Hat rajz: Repr

[Név és jelzet nélkül]

György István: Kérek egy jó sztorit!

10.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 1.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Grényrajz - sorozat:

Repr.

— : Trombiták

11.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 1.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Népszámlálás 8.

Népszabadság, Bn. 1970. jan. 10.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Kép

—: A hajléktalan remete

M. 4.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 11.

MDK

[Méhános András], grafikus

[Név és jelzet nélkül]

Rajz: Repr.

Halmos György: Nem vagyok teljesen őrült? 7.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 11.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:

[Név és jelzet nélkül]

Repr

V.J.: Külföldi emberek és esetek

9.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 4.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr.

– : Járványveszély a határon

M. 4.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 4.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz: Repr.

— : Levelesné töprengése 10.

Népszabadság, Bn., 1970. jan. 15.

68.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra: Repr

Heti rajzos kommentárunk
– Elismerés a hó gyors eltakarításáért 8.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 17.

[Ménárus Endre], grafikus

MDK

Rajz:
[Név és jelzet nélkül] Rajz

— : Papír nélkül

M. 4.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 18.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Rajz:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

—

Népszabadság, Bn. 1970. jan. 3.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra:

Repr.

Heti nejvos kommentárunk

–: Munkaerőhiány

8.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 13.

MDK

Mészáros András, grafikus

Három rajz:

Repr.

Fekete Gábor: Az örök hűség termeiben

M. 2.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 2.

Mészáros András, karikaturista MDK

Gyűnyrajz Repr.

Mészáros András: Pesti szemmel Moszkvában
(karikatúra-sorozat)

Népszabadság, bp. 1959. aug. 30. 13. l

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz Repr

– Köceledik az ősz
(karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. aug. 28 10.l

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajzok Repr.

—: Még mindig aktuális
(karikatúra)
—: felkészülés a színházi évadra
(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. aug. 26. 2. l
9 l.

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz

Repr.

— Kevés a bortázolócdény...
(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. aug. 25.

10

Mészáros András, karikaturista MTI

Életrajz Repr.

-: Rendezik az italboltokat
(karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. aug. 7. 10.

Mészáros András, festő MDk.

Gúnyrajz.

Repr.

-: Nincs kegyelem
(karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. aug. 6. 10. e

Mészáros András, karikaturista MDh.

Gúnyrajz

Repr.

- Repülőbizottságok őrködnek Budapest tisztaságán

Népszabadság. bp. 1959. aug. 4. 10.l

Mészáros András, karikaturista BDK

Szúnyrajz Repr.

–: Jó munka volt!!!

(Karikatúra)

Népszabadság. bp. 1959. szept. 30. 6.l

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz Repr

– Legújabb: Tur-Mixes táncos helyek nyílnak
(karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. nept. 25. 10.l

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz Repr.

–: Ha így fejlődik tovább az önkiszolgálás
(karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. szept. 24. 10.1

Mészáros András, karikaturista TDK

Szinyvaja

Repr.

-: A Hold lakhatatlan

Népszabadság, 1959. szept. 23. 8.1

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz – sorozat: Rajz.

– : Karácsonyi angyalok 27.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 25.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr.

— : Az elkárhozott alkimista M.4.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 18.

110.-

MDK

[Mészáros András], grafikus

Rep:

[Név és jelzet nélkül.] Rep.

Komlós János: Aki nem kiváncsi 7.

Népszabadság, Bp. 1970 jan. 18.

MDK

[Mészáros András], grafikus

[Név és jelzet nélkül]

Három rajz: Repr.

V. J.: Emberek és esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 18.

MDK

Ménárus András, grafikus

Karikatúra:

Rejt.

— : Levelemé tanácsot ad 10.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 8.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz:

Repr

– : Levelesné rigasztal 10.

Bp. 1970. marc.

Népszabadság, V 26.

MDK

Mészáros András grafikus

Rajz:

Repr.

Hámos György: A betervezett szomszédok

7.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 22.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Rajz: Repr

[Névés jelzet nélkül]

— : Cseleï csoda

M. 4.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 22.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Szúnyrajz:

Repr.

– : Levelesné nem panaszkodik 10.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 12.

Mészáros András, grafikus

MDK

Két-rajz: Repr.

Gali Sándor: Mit eszik a világ?

M. 2.

Bp. 1970. márc.

Népszabadság, V

22.

MDK

Mészáros Andrés karikaturista

Rajz: Kepr.

—: Levelesné nevel 10.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 19.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr

Heti rajzos kommentárunk

– : Hátha mégis jön a tanár? 8.

Bp. 1970. március 21.

Népszabadság, V

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra-sorozat:

Repr.

— : Szubjektív érzések 7.

Népszabadság, Bp. 1970. [illegible] 15.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Három rajz:
[Nér és jelzet nélkül.]

Rep.

V. J.: Emberek és esetek

9.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 15.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Rajz : Repr.

[Név és jelzet nélkül]

Szántó Jenő: Mennyit lophat egy szerző? 9.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 13.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

—. Állásfoglalás

8.

Népszabadság, Bp. 1970. március 14.

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz Repr.

Mészáros András: Nincsen új a Nap alatt
(karikatúra-sorozat)

Népszabadság, bp. 1959 szept. 20. 13. l

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz

Repr.

–: Kraim, egy kis társadalmi munka! Hívjuk el közösen a csatabárdokat. (Karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. szept. 20. 2.1
" " 22. 3.1 [vidéki].

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz

Repr.

– : – Welcome!
– Zdrasztvujtye! (karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. nept. 16. 2. l
1959. nept. 17. 2. l.
[Vidéki]

Mészáros András, karikaturista MDK

Szinyrajz Repr.

-: Gratulálunk

(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. szept. 14, 2. l.

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz

Repr.

–: Együtt indulnak

(karikatúra

Népszabadság, bp. 1950. szept. 13. 2. l

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz

Repr.

-: A lovagiasság fejlődése
(3 karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. szept. 12. 10.l

Mészáros András, karikaturista MOK

Gúnyrajz.

Rep.

–: A kávéfőzőnő bosszúja
(karikatúra).

Népszabadság, bp. 1959. szept. 11. 10.1

Ménáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz Repr.

–: Megbüntetik a nemetelőket
(karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. sept. 10. 10. l

Mészáros András, karikaturista

MOK

Szényrajz

Kepr.

– : A szerencsés asszony
(karikatúra)

Népszabadság, 1959. szept. 9.

8.l

Mészáros András, karikaturista MDK

Szúnyrajz

Repr.

–: Végre egy megbízható prognózis
(Karikatúra)

Nápszabadság, 3 p. 1959. szept. 4. 10. l

Ménáros András, karikaturista TIDK

Gúnyrajz

Repr.

–: Javaslat ahova labdarúgó-mérkőzések sportszerű lebonyolítására
(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. sept. 2. 12. (

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz

Repr

–: Megkezdődnek a felnőttek iskolái is
(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. szept. 1. 10. l

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz

Repr.

–: Nagy a nyelvtanulási láz az országban
(karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. okt. 31

10.e

Mészáros András, karikaturista DDK

Gúnyrajz Repr.

–: Ha a Duna tovább apad...
(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959 okt. 30. 10. e

Mészáros András, karikaturista

M Dk

Gúnyrajz

Repr.

–: Elkészültek a képek
(karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. okt. 27

2. e
[Vidéki]

Mészáros András, karikaturista

M Dk

Gúnyrajz

Repr.

—: Hruscsov elfogadta De Gaulle meghívását
(karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. okt. 25 5. l.
" okt. 27 [vidéki] 5. l

Mészáros András, karikaturista MDK

Kinyrajz Repr.

–: A szokás hatalma (karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. okt. 24. 10 e

Mészáros András, karikatúrista MDK

Gúnyrajz Repr

—: Helyzetkép

(karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. okt. 20. 5. l

Mészáros András, karikaturista

M Dh

Gúnyrajz

Repr.

Mészáros András: Értelmező szótár
(Karikatúra - sorozat)

Népszabadság, bp. 1959. okt. 18.

13.

Mészáros András, karikaturista NDK

Grimpasz Repr.

–: A fanatikus (karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. okt. 15. 10.

Mészáros András, karikaturista

Dok

Münyrajz

Repr.

-: Magas a legújabb autóbusz kapaszkodója

Népszabadság, Bp. 1959. okt. 13.

10. l.

Mészáros András, karikaturista

DDK

Gúnyrajz

Repr.

–: Tatarozás előre gyártott elemekből
(Karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. okt. 9. 10. l.

Mészáros András, karikaturista MDK.

Szúnyrajz Repr.

– Nekünk találkozni kellett...
(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. okt. 7 – 2.l

Mészáros András, karikaturista D ok.

Gúnyrajz Repr.

—: Szerbusz, földi !!!

(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. okt. 6. 4. l.
[Vidéki]

Mészáros András, karikaturista M Dk.

Szúnyrajz Repr.

– : Milyen a Hold másik oldala?
(Karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. okt. 6. 2:(

Mészáros András, karikaturista 12 Dk

Gúnyrajz

Repr.

–: Megszokta, hogy foglalkoznak vele
(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. okt. 2. 10.1

Mészáros András, karikaturista D Dk.

Gúnyrajz Repos

–: Akadnak még problémák
(karikatúra)

–: Csutak kartársat meglepte feleségе
(karikatúra – sorozat)

Népszabadság, Bp. 1959. dec. 25. 26.l

Mészáros András, karikatorista MDh

Szényvajz Repr.

–: Csutak kartáros meg a legszebb karácsonyfa
(karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. dec. 20. 13.

Mészáros András, Karikaturista

DDK

Gúnyrajz. Repr.

:- Legújabb divat! Ki tud költségesebb, reprezentatívabb újévi üdvözlőlapot küldeni (Karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. dec. 19. 10.1

Mészáros András, karikaturista

MDG

Gúnyrajz.

Repr.

– Van ez így néha
(karikatúra)

Népszabadság, Gy. 1959. dec. 18.

8. l

Mészáros András, karikaturista MDK

Grúnyrajz Repro

– Büntetik az engedély nélküli lakmizást
(Karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. dec. 16. 9.l

Mészáros András, karikaturista M Dk

Gúnyrajz Repr.

–: Ha ez így megy tovább
(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. dec. 15. 10.1

Mészáros András, karikatúrista MDK

Szúnyrajz. Repr.

Mészáros András: Kongresszusi vázlatok
(karikatúra-sorozat)

Népszabadság, bp. 1959. dec. 5. 15.1

Mészáros András, karikaturista 07 Dk

Szényrajz. Repr.

—: Nyilatkoznak az illetékesek ...
(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. dec. 6. 12.C

Mészáros András, karikaturista MDG

Gúnyrajz. Rekr.

–: Szó szerint ...

(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. dec. 8. 4. l.

Mészáros András, karikaturista MDK

Rajz. Repr.

— = Pszt...

(Karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1950. dec. 2. 12.

Mészáros András, karikaturista M Dk

Gúnyrajz Repr

–: Békés egymás mellett élés
(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. nov. 28. 10.l

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz. Repr.

-: Cabot Lodge szerint a megbékélés szellemében tűzték a magyar ügyet az ENSz napirendjére

Népszabadság, Bp. 1959. nov. 27. 5.1

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz

Repr.

— : Londoni köd Budapesten
(karikatúra)

Népszabadság Bp. 1959. nov. 26. 10.

Mehrere Bauern, konfiskiert 1945

Mészáros András, karikaturista; MDK

Gúnykép

Repr

—: Apró bútor a divat
(Karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. nov. 25. 8.1

Mészáros András, karikaturista M Ö k

Gúnyrajz Repr.

-: 4 napokban láttuk
(karikatura)

Népszabadság, bp. 1959. nov. 18. 8.l

Mészáros András, karikaturista M Dk.

Gúnyrajz Repr.

–: Hajózási problémák a Dunán

Népszabadság, 1959. nov. 14. 7. l

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz

Repr.

-: Utazási verseny (Karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. nov. 12.

5.l

Mészáros András, karikaturista MDK

Szúnyrajz Repr.

Mészáros A.: Csúcstalálkozó felé
(3 karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. nov. 7. 6. l

Mészáros András, kazi katasista — MDK

Szúnyrajz

Repr.

~: Csutak kartáros meg a városligeti sokkparti

Népszabadság Bp. 1960. ápr. 24. 13. e

Mészáros András, karikaturista

[Jelzés nélkül] [?]

Gányrajz. Repr.

–: Csalhatatlan jel
(karikatúra

Népszabadság Bp. 1960. ápr. 24. 13.

Mészáros András, karikaturista MDK

Grímyrajz. Repr.

—: Túristaperspektíva
(karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. apr. 21. 10.e

Mészáros András, karikatúrista

MDh

Szúnyrajz.

Repr.

–: Csutak kartárs meg a húsvéti tojás
(karikatúra – sorozat)

Népszabadság Bp. 1960. ápr. 17. B.1

Mészáros András, karikaturista

Mdk

Gúnyrajz

Repr.

– : Talán ig jarulna a meteorológiai prognózis?
(Karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. nov. 3.

10.l

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz Repr.

—: Neki sincs mindig könnyű dolga
(karikatúra)

Népszabadság, kp. 1959. nov. 20. 5.1

Mészáros András, karikaturista M Dk

Szimpozia

Repr.

Mészáros András: Televízió, televízió, televízió!!
(karikatúra-sorozat)

Népszabadság, Sp. 1959. nov. 22. 13.1

Mészáros András, karikaturista

M Dh

Gúnyrajz

Rear

–: Gyorsasági rekord Közép-Keleten
(Karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. dec. 10.

4.1

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz

Repr.

—: Könnyű neki, nagykutya a gazdája
(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. júl. 29. S. l.

Mészáros András, karikaturista MOK

Grafikai Repr.

-Mészáros András: Egy hét a világpolitikában.
(Karikatúra-sorozat)

Népszabadság, bp. 1959. júl. 26. 13.l

Mészáros András, karikaturista MDk

Gúnyrajz

Repr.

–: Pestiek – külföldön
(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. júl. 22. 8. l

Mészáros András, karikaturista . MDK.

Szúnyrajz

Repr

–: Pestiek

(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1950. júl. 17. 10. C

Mészáros András, karikaturista MDK

Szinyrajz

Repr.

–: Megrendezik a furfangosok balatoni bajnok=
ságát
(karikatúra)

Népszabadság, Sz. 1959. júl. 15. 8. l

Mészáros András, karikaturista MDk.

Gúnyrajz

Repr.

–: Rendkívüli világnap volt vasárnap

Népszabadság, Bp. 1959. júl. 14. 2. l.

Mészáros András, karikaturista MDk.

Gúnyrajz

Repr.

–: A szakma kiváló dolgozója
(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. júl. 12. 6. l

Mészáros András, karikaturista

MDK.

Gúnyrajz

Repr.

Mészáros András: Vége a színházi évadnak... (Ki mit csinál nyáron?)
(Karikatúra - sorozat)

Népszabadság, bp. 1959. júl. 10.

10. e

Mészáros András, karikaturista MDk.

Gúnyrajz Repr.

–: Tökéletes technikai fölény
(Karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1959. júl. 8. 12. l
[Vidéki]

Mészáros András, karikaturista . 17 Dk.

Gúnyrajz

Repr

Mészáros András: Diplomácia házi használatban
(karikatúra-sorozat)

Népszabadság. Sp. 1959. máj. 31 13. l.

Mészáros András, Karikaturista MDK

Gúnyrajz Repr.

–: Ez is kereskedelem
(Karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. máj. 29. .10.l

Mészáros András, karikaturista MDk

Gúnyrajz Repr.

–: Nemzetközi elismerést aratott a „Csajka" márkajú szovjet gépkocsi

Népszabadság, bp. 1959. máj. 27. 10.c

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz Repr.

–: Külpolitikai szenzáció a Nagkörúton
(Karikatúra)

Népszabadság, bp. 1959. máj. 23. 10-l

Mészáros András, karikaturista TDK.

Gúnyrajz Repr.

—: Több helyen bevezetik az üzemi tornát

Népszabadság, bp. 1959. máj. 22. 10.l

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz Repr.

—: Sok gondot okoz a friss tej gyors
továbbítása (karikatúra)

Népszabadság, Sp. 1959. máj. 17. 4.c

Mészáros Andor sobrászműve

8 órai Ujság 1931. XII. 16. 5.

Hír a Ferenc József sobrászal-

Mészáros András, grafikus M sk

Karikatúra. Repr

– : Tőkéletes előre gyártás 8

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. márc. 3. [Vidéki]

Mészáros András, grafikus MDK

Grúnyrajz.

Repr

— : Teljesen világos 10

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. márc. 30.

Mélykúti András, grafikus

MDK

Karikatúra.

Repr.

Heti rajzos Kommentárunk

– : A Hősök terén

12.

Népszabadság, Bp. 1968. ápr.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr

Heti rajzos kommentárunk

— : A Höltéret napjához 1/2

Népszabadság, Bp. 1968. ápr.

MDK

Méhes András, grafikus

Karikatúra.

Repr

— : Már csak ez hiányzik 10.

Népszabadság, Bp. 1968. ápr.

Mészáros András

1886-ban a tatai fazekos-céh tagja.

Körmendi Géza: A tatai fazekosság története - Komárom, 1964.
11..

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr

– : Levelesné nem gyalogol ...

10.

Népszabadság, Bp. 1968. szept. 12.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz.

Repr

Heti rajzos kommentárunk

– : Fogyasztási cikkek az őszi vásáron 12

Népszabadság, 1 Bp. 1968. szept. 7.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

–: Sírtéhes lelet

8

Népszabadság, Bp. 1968. szept. 11.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz.

Repr.

– : Levelesné realista 10

Népszabadság, Bp. 1968 aug. 29.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

– : Futballiskola nyílt Budapesten

8

Népszabadság, Bp. 1968. aug. 30.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Három rajz.

[Név és jelzet nélkül.]

Repr.

– : Emberek és esetek

13.

Népszabadság, B p. 1968 szept. 1.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

–: Újabb sütemény mérgezés történt

9.

Népszabadság, Bp. 1968. szept. 4.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Grafikus.

Repr

—: Levelesné segít magán 10.

Népszabadság, Bp. 1968. szept. 5.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

— : Századunk nagy találmányai

9

Népszabadság, Bp., 1963 szept. 5.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Házom rajz.

[Vér s' pelzet nélkül]. Repr.

V. J.: Emberek és esetek 20.

Népszabadság, Bp. 1968 aug. 10,

MDK

Mészáros András, karikaturista

Rajz-sorozat.

Repr.

– : Nem könnyű dolog ez a Demokrácia 22

Népszabadság, Bp. 1968. aug. 19.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz.

Repr.

–: Levelesné türelme 8

Népszabadság, Bp. 1968. aug. 22.

MDK

Mészáros András, grafikus

karikatúrás rajz

Repr

Heti rajzos kommentárunk

— : Rakétók

12

Népszabadság, Bp. 1968. szept. 14.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz.
[Vésőjelek nélkül] Repr

V. J.: Emberek és esetek 13

Népszabadság, Bp. 1968. szept. 15.

001

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra-sorozat.

Repr.

– : Csináld magad! 14

Népszabadság, Bp. 1968. szept. 15.

Mészáros András

1886-ban a tatai fazekas-céh tagja.

Körmendi Géza: A tatai fazekasság története. Komárom, 1964. 11.o.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra-sorozat.

Repr.

-: Új gazdasági majális 13.

Népszabadság, Bp. 1968. máj. 1.

Méhános András, grafikus

MDK

Karikatúra. Repr.

Heti rajzos kommentárunk
— : Minden kezdet nehéz

12.

Népszabadság, Bp. 1968. május 18.

Mészáros András karikaturista

MDK

Gyűjtőkép.

Repr.

— : Kórházi ostályok 8

Népszabadság, Bp. 1968. május 22.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnykép.

Repr.

—: Levelesné nehéz vevő 10.

Népszabadság, Bp. 1968. máj. 23.

MDK

Mészáros Endre, grafikus

6 t karikatúra.

Repr.

— : Gyermeknapi kislexikon 14

Népszabadság, Bp. 1968. máj. 26.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz.

[Neve és jelzet nélkül]

Repr.

V. J.: Gyerekek és ezetek 10

Bp. 1968. máj. 26.

Népszabadság

MDK

Méhános András, grafikus

Karikatúra.

Rejt.

Heti rajzos kommentárunk

– : Párizsi utcán

42

Népszabadság, Bp. 1968. május 25.

MDK

Mészáros András grafikus

Karikatúra.

Repr.

Heti rejtvény kommentárunk

– : Magyar turisták a szovjet kapu
mögött 12

Szabadság, Bp. 1968. május 11.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz. Repr.

[Név és jelzet nélkül]

V. J.: Emberek és ezetek 12

Népszabadság, Bp. 1968. máj. 12

MDK

Mészáros András, grafikus

karikatúra.

Repr

— : Puskázás a technika korában 8

Népszabadság Bp. 1968. máj. 15.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra.

Repr.

— : „Levelesné: — A Rákóczi út on....."

10.

Népszabadság, Bp. 1968. máj. 16.

Ménáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz.

Repr.

—: Nyitás

6.1.

Népszabadság

Bp. 1968. máj. 14.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Grímpraj.

Repr.

– : Levelesné addig is segít magán 10.

Népszabadság, Bp. 1968. máj. 9

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz.

Repr.

— : Meghezdődött az udulási főidény 8.1

Népszabadság, Bp. 1968. máj. 9.

MDK

Mészáros András, grafikus

karikatúra.

Repr

Heti rajzos kommentárunk

– : Újfasiszták a nyugatnémet parlamentben

12

Népszabadság, Bp. 1968. máj. 4.

Mészáros András, grafikus

MDK

karikatúrái.

Repr.

— : Apa és fia

8

Népszabadság, Bp. 1968. május 29.

Mészáros András

A Kirlapkiadó I. díját kapta (megosztva) a karikatúra kiállításon

Nagyvarsa 1968 I. 4 n. 2 old.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

– : Napirenden a pesti levegő megtisztítása

12

Népszabadság, Bp. 1968. okt. 5.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Megkezdődik 12

Népszabadság, Bp. 1968. ... 11.

MDK

[Mészáros András], karikaturista

Három rajz.

[Név és jelzet nélkül] Repr.

V. J.: Külföldi emberek és esetek 13

Népszabadság, Bp. 1968. [illegible] 13.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Névsorolvasás. -/2

Népszabadság, Bp. 1968. okt. 19.

MDK

Mészáros András, Karikaturista

Gányhép.

Repr.

–: Levelesné segít magán 10.

Népszabadság, Bp. 1968. ... 3.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Grúnyzaje.

Repr

– : Levelesné precíz 10.

Népszabadság, Bp. 1968. 6 b. 10.

Mészáros András

A diplomácia története i. rajza (eml.) II. díjat kapott alábbi pályázaton

N.N.: Az év legjobb karikatúrája

Magyar Hírlap 1969 I. 19

Mészáros András

II. díjat kapott a karikatúra-pályázaton

Magyar Nemzet 1969. I. 19

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

– : Ünnepélés

12.

Népszabadság. Bp. 1969. márc. 1.

MDK

[Mészáros András,], grafikus

Két rajz.

[Név és jelzet nélkül.] Repr.

V. J.: Emberek és esetek 13.

Népszabadság. Bp. 1969. márc. 2.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

– : Levelesné kivakodó 10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. március 27.

MDK

Mészáros András, grafikus

Gúmyrajz. Repr.

Heti rajzos kommentárunk

– : Boldog emberiség 12.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. márc. 29.

MDK

Mészáros András, grafikus

6t karikatúra.

Repr.

– : Még megtörténhet ! 14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. március 30.

MDK

Mészáros András karikaturista

Rajz.

Rejz.

—: Levelesné tapintatlan 10.

Népszabadság. Bp. 1969. márc. 6.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk
— : Vita - KRESZT ! 12.

Népszabadság] Bp. 1969 márc. 8.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

–: Levelesné nem szégyenlős 10.

Népszabadság, Bp. 1969 márc. 13.

MDK

Méhes András, grafikus

Rajz.

Rajz.

Heti rajzos kommentárunk

– : A pénz nem boldogít 12

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. március 15.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz.

[Vév. és jelzet nélkül.] Repr.

V. J.: Külföldi emberek és esetek 13

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. márc. 16.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Három rajz.

[Név és jelzet nélkül.]

Repro

V. J.: Emberek és esetek 13.

Népszabadság Bp. 1969. febr. 2.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Rep.

Heti rajzos kommentárom

— : Nehéz feladat 11.

Népszabadság. Bp. 1969. febr. 1.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

–: Levelesné tanult az aranyúró filmből 10.

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 24.

M.D.K.

Messerschmidt János Ádám

porsonyi szobrász
† 1794.

Eszterházy pápai titkára utján meghivást kap, hogy 1780. szeptember 18-án jelenjér meg Pápán (Fellnerrel, Maulbertsch-Gel és Pellegrinivel együk) a templom ügyében tartandó tanácskoresori

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: D ercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 366. old.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

– : Törvényjavaslat a szerzői jogról 12.

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 19.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz.

Repr.

—: Levelesné konkurrálni akar 10

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 17.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Három rajz.
[Név- és jelzet
nélkül]

Repr.

V. J.: Emberek és ezetek 13

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 13.

MDK

Mészáros András, grafikus

Szatirikus rajz.

Rgyr.

Heti rajzos kommentárunk

–: Pegazusstop 12.

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 12

MDK

Méhes András: grafikus

Karikatúra.

Repr.

–: Levelesné gyakorlati 10

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 10.

MDK

Méhes András, karikaturista

Színes kép.

Repr.

– : Új magyar exportcikk a nyugati piacon

8.

Népszabadság, 1969. május 28.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Grúnyképe:

Repr

–: Levelesné nem sopánkodik 10.

Népszabadság, Bp. 1969. máj. 29.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Rajz.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

– : Szomszédolás

12

Népszabadság, Bp. 1969 máj. 31.

129
+ 6.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Három rajz.
[Név és jelzet nélkül.] Repro

V. J.: Külföldi emberek és esetek 13.

Népszabadság, Bp. 1969. máj. 25.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk
-: 1400 külföldi és 800 magyar
kiállító a BNV-n

12

Népszabadság, Bp. 1969. máj. 17.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra-sorozat:

Repr.

— : Dollár 100 Dollár

14

Népszabadság, Bp. 1969. máj. 18.

MDK

Méhes László, grafikus

Rajz.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Gyermeknap 69

12.

Népszabadság, Bp. 1969. máj. 24.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnykép.

Repr.

– : Levelesné megoldása

10.

Népszabadság, Bp. 1969 máj. 15.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr

— : Levelesné menetrendje 10.

Népszabadság, B. 1969 ján. 26

MDK

[Ménáros András], grafikus

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül] Repr.

V.J.: Külföldi emberek és esetek 13.

Népszabadság, Bp. 1969 jún. 22.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra-sorozat:

Repr.

–: Gyermekeink nyári munkán 14

Népszabadság, Bp. 1969. jún. 22.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz.

Repr.

– : Kettős ünnap 8.

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 6.

Mészáros András

Díjat nyert
a tatarékossági karikatúra
kiállításon a BM. kiáll. termében

Magyar Hírlap 1968 XI 2

MDK

Méhes András, grafikus

Négy karikatúra.

Rep.

– : Nemzetőrök

14.

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 4.

Ménrós András, grafikus

MDK

Karikatúra:

Repr.

Heti nejlos kommentárunk

– : 2 : 3 után

12

Népszabadság, Bp. 1969. jún. 21.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra-sorozat:

Repr

– : Mister Alkohol

14

Népszabadság, Bp. 1969. jún. 15.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Két rajz : Repr

[Név és jelzet nélkül]

V.J. : Emberek és esetek 13.

Népszabadság, Bp. 1969. jún. 8.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

– : Levelesné nem téved el 10.

Népszabadság, Bp. 1969 jún. 5.

Mészáros András

Szerepel az előbbi kiállításon

Kajdi Tibor: A magyar karikatúra
Gelsenkirchenben

Tükör 1968 XI. 12

Mészáros

...a szocializmushoz vonzódó művészfiatalság összefogására és mozgósítására... beléptünk a Szociáldemokrata Pártba. Mivel a két Goldmann és Fenyő, lakóhelye szerint az Ipolyutcai (ma XIII. ker.) pártszervezethez tartozott, valamilyen suskusszal Mészáros és én is ebben a szervezetben lettünk párttagok 1933 őszén. (Kommunista párttagságom is ettől az időponttól számít).

Major Máté: Szocialistává formálódásom emlékeiből.

Jelenkor XII. évf. 3. sz. 1969. márc., 263. l.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr.

– : A Kardkovács végrete

VII. 10.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 24.

120

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Rajz: Regő.

Heti rajzos kommentárunk

—: Hurrá, nyári vásár!

8

Népszabadság Budapest 1969. aug. 7.

9.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra:

Repr.

– : Levelesné mindennek tud örülni 10.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 7.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Karikatúra:

[Név és jelzet nélkül] Repr.

– : ...Profi, amatőr, profi... A gépet nem lehet beczapni VM 4.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 3.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr.

– : A vácházasszony pálya választása

VM 9.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 3.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül] Repr.

V. J.: Emberek és esetek 9

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 3.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr

—: Levelesnét nem zavarja

10.

Népszabadság, Bp. 1969. júl. 31.

113.
3
116.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

– : A harmadik elődöntő előtt 8.

Népszabadság, B[illegible] 1969. aug. 2.

MDK

Mészáros András, grafikus

Öt karikatúra:

Repr

— : Fantasztikus irodalom

14.

Népszabadság, Bp. 1969. júl. 27

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra:

Rep.

Heti rajzos kommentárunk

–: Befejezéséhez közeledik a Baross tér rendezése

12.

Népszabadság, Bp. 1969. júl. 26.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Rajz: Rep

—: Holdvilágos éjszakán 8

Népszabadság, Bp. 1969. júl. 22.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Szúnyrajz:

Repr

– : Levelesné visszaszerélné 10.

Népszabadság, Bp. 1969. júl. 24.

MDK

Mészáros András, grafikus

öt karikatúra: Repr

—: Szükséglet a romantika 14.

Népszabadság, Bp. 1969. júl. 20.

MDK

[Mészáros András] grafikus

Három rajz: Kepe.
[Név és jelzet nélkül].

V. J.: Külföldi emberek és esetek 13.

Népszabadság, Bp. 1969 júl. 20.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra,

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Szenzációk 12

Népszabadság, Bp. 1969 júl. 19.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Sármyzaje:

Repr

–: Levelesné utánfutója 10

Népszabadság, Bp. 1969. júl. 17.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

— : Levelesné ötlete 10.

Népszabadság, B. 1969. júl. 10.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

– : újabb országok lépnek diplomáciai kapcsolatba az NDK-val 12.

Népszabadság, Bp. 1969. júl. 12.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:

[Név és jelzet nélkül] Repr.

V.J.: Emberek és esetek 13

Népszabadság, Bp. 1969 júl. 6.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Repr.

— : A megtévedt keresztúrok

VM. 9.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 10.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr

— : Levelesné nem ismer lehetetlent

10.

Népszabadság, Bp. 1969 aug. 14

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Méhes András, grafikus

Karikatúrám:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk
— : Rezon után

S

Népszabadság Bp. 1969. aug. 16.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Három rajz:

[Név és jelzet nélkül] Repr

– : Külföldi emberek és esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 17.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr

Heti rajzos kommentárunk

— : Demográfiai hullám 8.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 23.

110

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

[Ménáros András], grafikus

Rajz:

[Mév i jelzet nélkül.] Repr.

— : A rabló célja

VM. 9.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 17.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Mészáros András, grafikus

Hat karikatúra:

Repr.

– : Mindig voltak teenagerek 7

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 17.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Mészáros András, Karikaturista

MDK

Karikatúra - sorozat:

Repr.

— : Ami Kimaradt ...

14.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 20.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

[Mészáros András], grafikus

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül] Repr

V. J.: Emberek és esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 31.

160
+1

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Repr.

— : Az ellenállhatatlan hajnok

Vol. 9.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 31.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz.

Repr.

—: A főváros lakossága meghaladta a kétmilliót 8.

Népszabadság, Bp. 1969. febr. 5.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Rep

–: Levelesné most sem jön zavarba 10.

Népszabadság, Bp. 1969. febr. 6.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

– : Nemzetközi Krimi 8

Népszabadság

Br. 1969. febr. 7.

MDK

Mészáros András, Karikaturista

Grényzajt.

Repr.

–: Ma utasszámlálás a villamosokon 12

Népszabadság. Bp. 1969. febr. 8.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra

Repr.

-: Levelemé már türelmetlen 10.

Népszabadság. Bn. 1969. febr. 13.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Három rajz.

[Nés és jelzet nélkül.] Repr.

V. J.: Külföldi emberek és esetek 13.

Népszabadság. Bp. 1969. febr. 16.

MDK

Mészáros András karikaturista

Karikatúra-sorozat:

Repr.

–: Kegyes haragszépek 14.

Népszabadság. Bp. 1969. febr. 16.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

– : Levelesné maga sapor 10. l.

Népszabadság. Bp. 1969 febr. 20.

MDK

Méhes András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

–: Vem is Münchhausen 12

Népszabadság Bp. 1969. febr. 15.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

– : Kulturális prognózis 12

Népszabadság, Bp. 1969. febr. 22.

Ménáros András, karikaturista

MDK

Rajz:

Rep.

–: Levelesné segítséget kér 10.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 28.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

–: Rekordbortermés ígérkezik 8.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 30.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúmyrajz.

Rejz.

– : Elszállítják a tilosban parkoló gépkocsikat. 9

Népszabadság, Bp. 1969. máj. 14.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra-sorozat:

Rep.

– : Májusi menet 13.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. máj. 1.

MDK

[Ménáros András], grafikus

Három rajz.: Repr.
[Név és jelzet nélkül.]

V.J.: Emberek és esetek 12.

Népszabadság, Bp. 1969. máj. 11.

MDK

Ménáros András, grafikus

Rajz.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

–: Megkezdődnek az érettségi vizsgák 12

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969 máj. 10.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

— : Levelesné egyszerűsítése 10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969 máj. 8.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

-: Átalakítások a francia elnöki palotán 12

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1959 máj. 3.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Rajz.

Repr.

– : Levelesné nem csügged 10.

Népszabadság, Bp. 1969 máj. 22.

Länsarkivet i

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra.

Repr.

–: Levelesné Juresa álma 10.

NéPszabadság

~~Bp. 1969 febr. 27.~~

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

– : Levelesné felfedezése 10

Bp. 1969. jan. 30.

Népszabadság

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

–: Hej, hogy múlik az idő! 12

Népszabadság. Bp. 1969. jan. 25.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

– : Levelesné nem panaszkodik

10

Népszabadság, Bp. 1969. jan. 23.

MDK

Mészáros András, karikaturista

A diplomácia története c. műve II. díjat kapott.

—: Az év legjobb karikatúrái 12

Népszabadság. Bp. 1969. jan. 19.

[Mészáros András], karikaturista

MDK

Három rajz.

[Név és jelzet nélkül.] Repr.

V.J.: Külföldi emberek és esetek 13.

Népszabadság, Bp. 1969. jan. 19.

Mészáros András, karikaturista MDK

Karikatúra – sorozat:

Repr.

– : Rémes álmok 14.

Népszabadság Bp. 1969. jan. 19.

170

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

Heti rejtvénykommentárunk

— : Könnyű nekik! 12

Népszabadság. Bp. 1969. jan. 18.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Grafika.

Rep.

–: Ahogy mi láttuk 8

Népszabadság, Bp. 1969. jan. 15.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Szimpaj.

Repr.

8.

–: Félévkor

Népszabadság. Bp. 1969. jan. 8.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr

–: Levelezné tevékeny 10

Népszabadság. Bp. 1969. jan. 9.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajzocska
[Név és jelzet nélkül]

Repr.

V. J.: Emberek és esetek

13.

Népszabadság. Bp. 1969. jan. 5.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúny rajz.

Repr.

-: Levelesné öröme 10

Népszabadság. Bp. 1969. jan. 16.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

—: Búcsúzik az elnök 12

Népszabadság, Bp. 1969 jan. 11.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra.

Repr.

– : Reggel

8.

Népszabadság. Bp. 1968 okt. 24.

MDK

Mészáros András

Kiállitási hir

Magyar Nemzet 1968 szept.14.

MTK

Mészáros András

Kiállitási hir

Magyar Nemzet 1968 szept.14.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

— : Levelesné már ideges 9.

Népszabadság. Bp. 1968. okt. 24.

MDK

Miklós András, grafikus

Karikatúra.

Repr

– : A legfelsőbb fórumnál 9.

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 5.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra - sorozat.

Repr

– : A sajtó történetéből

12

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 7

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr

Heti rajzos Kommentárunk

— : Francia Miklós, 1968 12.

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 8.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz.

[Név és jelzet nélkül.] Repr.

V. J.: Emberek és esetek 14

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 8.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

– : Levelesné nem bírta tovább 10

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 12.

MDK

Mészáros András, grafikus,

Karikatúra. Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Alig múlt éve

8

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 29.

MDK

Méhes András, karikaturista

Karikatúra-sorozat:

Repr.

–: Magyarország felfedezése 26

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 24.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Három vagy.

[Név s' jelzet nélkül.] Repr.

V. J.: Külföldi emberek s' esetek 25

Népszabadság, Bp. 1968. dec. 24.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Három rajz.

[Név és jelzet nélkül.] Repr

Komlós János: Jelentse azt is 25

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 24.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Öt rajz: Repr.

[Név s'jelzet nélkül.]

György István: Kérek egy jó sztorit

10.

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 31.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

–: Egy saigoni küldött a nemorvosnál

12

Népszabadság, Bp. 1968. dec. 14.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra.

Repr.

Mit vámak az új évtől?

– : Díszoklevél ....

14.

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 31.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

–: Levelesné összeköttetése 10

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 19.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra.

Repr.

8

–: Szarvasbőgés

Népszabadság, Bp. 1968. okt. 2.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk.

— : Egy kis ellenőrzés. 12.

Népszabadság, B.: 1968. szept. 28.

MDK

Méhes András, grafikus

Karikatúra.

Repr

—: Levelesné alkalmazkodni akar 8

Népszabadság, Bp. 1968. nov. 26.

MDK

Mészáros András

Kiállitási kritika

Napló /Veszprém/ 1968 juli.12.

MDK

[Mészáros András], karikaturista

Három rajz.

[Nyár
és jelzet nélkül.]

Repr.

V.J.: Emberek és esetek 13.

Népszabadság, Bp. 1968 szept. 29.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra.

Repr.

Heti nemzetközi kommentárunk

— : Így is igaz

12

Népszabadság, Bp. 1968. szept. 21.

Mészáros András grafikus

MDK

Karikatúra.

Repr.

– Levelesné is jár a piacra 10.

Népszabadság, B.p. 1963. szept. 19.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Szerepel Belsenkirchenben.

Barabás Tamás: Magyar karikaturista sikerek 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. okt. 1.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

— : Korszerű előadó 8

Népszabadság, Bp. 1968. o. (1) 9.

af

Mészáros András

Kezepel a karikatura kiállításom a Műsarnokban

Havas: Karikatura kiállítás a Műsarnokban

Nagyvarad 1968 I. 7. 7old.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Három rajz.
[Nézd s' jelzet nélkül.] Repr.

V. J.: Emberek és esetek 12

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 9.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Grafika.

Repr.

— : Új figura, új játék

2

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 11.

MDK

Mészáros András, karikaturista

humoristikus rajz.

Repr

– : A matematikai hét és Levelesné

10.

Népszabadság, Bp., 1968. jún. 13.

MDK

Mészáros András, grafikus

katirikus vász.

Repr.

— : Szülők és gyerekek 8.

Népszabadság, Bp. 1968. jún. / 14.

MDK

Méráros András, grafikus

Rajz.

Repr

Heti rajzos kommentárunk
– : Izgalmas korban élünk 12

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 15.

MDK

Mészáros András grafikus

Karikatúra.

Repr.

– : Vasárnapi tragédia 6

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 18.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Grünyraja.

Repr.

– : Levelemé subjektív érzése 10.

Nérszabadság Bp. 1968. jún. 20.

MDK

Méhárosz András, grafikus

Karikatúra.

Repr

Heti rajzos kommentárunk

– : Tabló 12

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 22.

Mészáros András, karikaturista

Grúnyrajz.

Repr

: Levelesné nem esik kétségbe. 10

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 27.

MDK

Mészáros András, karikatúrista

MDK

Latinikus vaj.

Repr

— : Diadalút 4

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 29.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra.

Rgpr

Heti rajzos kommentárunk
– : Megnyílnak a KISZ építőtáborok 12.

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 29.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

— : Rátarti autós 8.

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 5.

MDK

Ménáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

– : Levelesné türelmetlen 10

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 6.

MDK

Mészáros András, grafikus

katisikus vaj.

Repr.

Heti vajtos kommentárunk

– : A palack és a nellem 12

Népszabadság, 1 Bp. 1968. jún. / 8.

MDK

Méhes András, grafikus

Rajz.

Rajz.

Heti rajzos kommentárunk

— „Fogadás, balról!" 12.

Népszabadság Bp. 1968. jún. 1.

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

— : „Levelesné : — Talán ..... "

10.

Népszabadság, Bp. 1963. máj.

MDK

Mészáros András

A Hírlapkiadó II. díját kapta (megosztva) a karikatúra kiállításon

Délmagyarország 1968 I. 4.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra.

Repr

— : Mindent bele

2

Népszabadság;

Bp. 1968. aug. 10.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

– :(„Mint ismeretes .....") 12

Népszabadság, Bp. 1968 aug. 10

MDK

Mészáros Tivadar karikatúrája

Karikatúra-sorozat.

Repr.

← : Nem zavarok?

14

Népszabadság, Bp. 1968 aug. 4.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz.

[Név és jelzet nélkül]

Repr.

V. J.: Emberek és csetek 13

Népszabadság, Bp. 1968. aug. 4.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra.

Repr

Heti rajzos Kommentárunk

— : Felesleges funkció

12

Népszabadság, Bp. 1968 aug. 3.

Mészáros András, grafikus

MDK

Boldog esküvői menet: Szatirikus rajz.

Repr.

Kapalyag Imre: Ezüstlár a Körúton 9

Népszabadság, Bp. 1968. aug. 7.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz.

Repr

—: „Szegény feleségem, ..." 9

Népszabadság, Bp. 1968. júl. 3.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra-sorozat.

Repr.

— : Idegtépő pillanatok 14.

Népszabadság, Bp. 1968. jul. 7.

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

— : Levelesné előredolgozik 10.

Népszabadság, - Bp. 1968. júl. 11.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk
— : Hét végi műtermünk

12

Népszabadság, Bp. 1968. júl. 6.

Mészáros

Szerepel a karikatúra kiállításon a Műcsarnokban

Élet és Irodalom 1967 XII. 30

Mészáros András

Szerepel a karikatúra kiállításon a húsárnokban

Nagyvaja 1968 I. 7

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz.
[Név és jelzet nélkül]. Repr.

V. J.: Balatoni emberek és esetek 13.

Népszabadság, Bp. 1968. júl. 7.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Szúnyrajz.

Repr.

— : Rendhagyó Levelesné

10.

Népszabadság,

Bp. 1968. aug. 1.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Grúnyrajz.

Repr

— : Elemi csapás 9.

Népszabadság Bp. 1968. júl. 30.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra.

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Még negyven tánc dal a döntőig 12

Népszabadság, Bp. 1968. júl. 27.

Mészáros András, karikaturista MDK

Szatirikus rajz.

Repr.

– : Levelesné Külföldre utazik 10.

Népszabadság, Bp. 1968. aug. 15

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Repr.

– : A világos agyú pápa M. 4.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 14.

MDK

Méhános András, grafikus

Karikatúra:

Rep.

–: Levelesné nyomor 10

Népszabadság, Bp. 1969. szept. 25.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Rejtő.

Heti rajzos kommentárunk

—: Budapesti zenei hetek

P.

Népszabadság, ~~ESTI HÍRLAP~~, Bp. 1969. szept. 27

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

470

Mészáros András, karikaturista

MDK

Szúnyvaj – sorozat:

Repr.

– : Foglalkozási ártalmak 7.

Népszabadság. Bp. 1969. szept. 14.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Új tudományág : a családtervezés

8.

Népszabadság, Bp. 1969. szept. 20.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Mészáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz:

Repu.

— : Modern ezeregyéj

M. 3.

Népszabadság, Bp. 1969. szept. 21.

100

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

[Mészáros András,] grafikus

Három rajz:
[Nincs jelzet nélkül] Repr.

V. J.: Külföldi emberek és esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1969. szept. 14.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz:

Repu

— : Levelesné megmagyarázza 10.

Népszabadság Bp. 1969. szept. 18.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra: Repr

Heti rajzos kommentárunk

-: Megkezdődik az Ensz őszi ülésszaka 8.

Népszabadság, Bp. 1969. szept. 13.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Mészáros András, karikaturista

MDK

Rap: Repy.

— : „Istenkém! Melyik gomb lehet a lecsó?

M. Q.

Népszabadság, Bp. 1969. szept. 7

[Mészáros András], grafikus

MDK

Rajz : Repr.

[Név s' jelzet nélkül]

— : Az elévülhetetlen érdem

M. 9.

Népszabadság, B. n. 1969. szept. 7.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra:

Rep

– : Levelesné szépít magán 10.

Népszabadság, Bp. 1969. szept. 11.

Mészáros András, karikatúrista

MDK

Rajz:

Repr.

— : Levelesné segít -10.

Népszabadság Bp. 1969. szept. 4.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Kep

Heti rajzos kommentárunk

— : Gyártó, eladó, vásárló 8

Népszabadság, Bp. 1969. szept. 6.

[Mészáros András], grafikus

MDK

három rajz:
[Név és jelzet nélkül] Repr

V. J.: Emberek és esetek 9.

Népszabadság,
~~ESTI HIRLAP~~, Bp. 1969. szept. 28.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr

+. Levelesné dilemmája

10.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 23.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz: Rep.

— : A hűtlen vitéz

M. 4.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 19.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

[Mészáros András], grafikus

6 t rajz :
[Név és jelzet nélkül] Repr

– : Fiatalok a kormányhezéknél M. 12.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 19.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Repr

Hámos György: Néhány gondolat a barom-firól 7.

Népszabadság, Bp. 1969. nov. 30.

[Mészáros András], grafikus MDK

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül] Repr.

V.ö.: Emberek és esetek 9.

Népszabadság, B.[illegible].1969.nov.23.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Rajz: Rajz.

–: Heti rajzos kommentárunk 8

Népszabadság. Bp. 1969. dec. 5.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz: Rejz

– : Méttatlan karmok

M. 5.

Népszabadság, 3 n. 1969. nov. 30.

MDK

Mészáros Endre grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

—: A'rak a Nagykörúton 8.

Népszabadság, Bp. 1969. november 1.

2

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Kepz.

— : A megjutalmazott szerzetes M. 4.

Népszabadság Bp. 1969. nov. 2.

Mészáros András, grafikus MDK

Arany békedíjat kapott.

-: Kiosztották a moszkvai nemzetközi karikatúra kiállítás díjait 8.

Népszabadság, Bp. 1969. nov. 19.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül]. Rep.

V. J.: Külföldi emberek és ezetek

9.

Népszabadság, B. n. 1969. nov. 7.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra: Repr.

– : Levelem eltévedt

10.

Népszabadság, Bp. 1969 nov. 13

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz: Rep

Hámos György: Milyen láb a hadi-láb? 7.

Népszabadság, Bp. 1969. nov. 7.

Mészáros András, grafikus

MDK

Rajz:

Repr.

—: A Vidám Szaracén

M. 10.

Népszabadság, Bp. 1969. nov. 7.

Mészáros András, grafikus MDK

Illusztrációkat és borítólapot kérített a könyvhöz.

Honti Katalin: Szabó András Endre: Bemutatjuk a televíziót 53.

Könyvtáros, Bp. 1965. január XV/1

Mészáros András, grafikus

MDK

Nov. 17-én nemzetközi karikatúra-kiállítás nyílt meg Moszkvában. Több mint 200 művén vesz részt a nagyszabású kiállításon. A nemzetközi zsűriben hazánkat Mészáros András képviseli.

– . Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1969 nov. 18.

[Mészáros András], grafikus MDK

két rajz:
[Név és jelzet nélkül] Repr.

Kékesdi Gyula: Fintor

M.H.

Népszabadság, Bp. 1969. nov. 16.

MDK

Ménáros András, karikaturista

Gúnyrajz: Repr

— : Levelesné előrelátó

10.

Népszabadság, Bp. 1969. nov. 27

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz: Repr.

—: Levelesné sugalmas 10.

Népszabadság. Bp. 1969. dec. 4.

MDK

Ménrós András, grafikus

Rajz:

Rep.

–: A feledésre ítélt poéta M.S

Népszabadság. Bp. 1969. dec. 17.

Ménáros András, karikaturista

MDK

Rajz:

Repr.

— : Hobby

M. 4.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 14.

MDK

Mészáros András, karikaturista.

Gúnyrajz – sorozat:

Repr.

—: Mai történetek 7.

Népszabadság 1. Bp. 1969. dec. 7.

Ménáros András, karikaturista

MDK

Gúnyrajz: Repr.

— Levelesné aggályos 10.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 11.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Rajz: Repr.

Heti rajzos kommentárunk
– : A kozmikus ipar jövőjéből

8.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 18.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz: Repr.

– : Levelesné segít magán 10.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 16.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

[Mészáros András], grafikus

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül] Rep.

V. J.: Külföldi emberek és eretek

8

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 12.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra:

Repr.

— : Technológusok az ürben 8.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 15.

MDK

Mészáros András, karikaturista

Rajz: Rejz.

Peterdi Pál: Rekordok és rekorderek M. 4.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 12.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz: Repr

— : Amíg a híd leléptül M. 5.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 12.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

[Mészáros László], grafikus

MDK

Rajz: [név és jelzet nélkül] Rep.

— : Levelesné postájából 10.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 9.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr

Heti rajzos kommentárunk

-: Levegőtisztasági Konferencia Budapesten 8.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 11.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Kepe

– : Makacs udvarló M. 2.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 5.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

[Mészáros András], grafikus

7 rajz : Repr.

– : Epés históriák M. 3.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 5.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Mészáros András, karikaturista

Rajz:

Repr.

– : Levelesné megérti 10.

Népszabadság, Bp. 1969. okt.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Mészáros András, grafikus

Öt Karikatúra:

Rejzi

— : Problematikus esetek 7

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 12.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

[Mészáros András,] grafikus

MDK

Három rajz:
[Nélkül] Repr.

Pintér István: Egy idegen az éjszakában
9.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 12.

ob

MDK

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz:

Repr.

–: Levelesné ígykedik

10.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 30.

[Mészáros András], grafikus

MDK

Házom rajz:
[Név és jelzet nélkül] Repr.

V.J.: Emberek és ezetek

9.

Népszabadság, Bp. 1969 ó bt. 26.

Mészáros András, grafikus

MDK

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Gyűjtés

8.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 25.

MDK

[Méhes László], grafikus

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül] Repr.

V.ö.: Külföldi emberek és esetek 8.

Népszabadság, B. 1969. dec. 7.

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz Repr.

–: Vázáron (Karikatúra)

Népszabadság, Sz. 1959. máj. 20. 10.c

Mészáros András, karikaturista MOK

Gúnyrajz

Repr.

–: Egyéves a harmadik szputnyik

Népszabadság, Sp. 1959. máj. 16. 12. l.

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz Repr.

—: Új társasutazásokat szerveznek

Népszabadság, sp. 1959. máj. 5. 10.1

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnykép Repr.

Mészáros András: Májusi műsorfüzet
(karikatúra sorozat)

Népszabadság, bp. 1959. máj. 1 20.

Mészáros András, karikaturista 170k.

Gúnyrajz Repr.

–: A legdivatosabb budapesti művéntalál-
korótely
(karikatúra)

Népszabadság, Sp. 1959. máj. 15. 10.e

Mészáros András, karikaturista MDK

Szúcsy rajz Repr.

-: Nagy sikerük van a mikrofonos kalarizoknak
(karikatúra)

Népszabadság, Sp. 1959. máj. 12. 10.1.

Mészáros András, karikaturista DDK

Gúnyrajz

Repr.

–: Különautóbusz-járatok a főváros történelmi nevezetességeinek megtekintésére

Népszabadság, bp. 1959. máj. 9. 10. l

Mészáros András, karikaturista MDK

Gúnyrajz Repr.

– : Kevés a kisméretű női cipő

Népszabadság, Bp. 1959. máj. 8. 10. l

Mészáros András, karikaturista MDK.

Gúnyrajz Repr.

—: Kísérleti lakásokat építenek

Népszabadság, sp. 1959. máj. 6. 10.

Mészáros András karikaturista MOK.

Grafika Repr.

–: 125 éve született Daimler mérnök, a gépkocsi fel=
találója (karikatura)

Népszabadság, Bp. 1959. március 25. 10. l.

Mészáros András grafikus

Veszprémi képéslap { írta és rajzolta:
3 repr. { Mészáros A.

Népszava 1956 szept. 14, 84 évf. 217 n. 3, l.

MDQ

Mészáros András

tréfás rajzsorozatát „Az a kedves jó telefon" címmel közli a lap.

Bedő István (szöveg) – Mészáros András (rajz): Az a kedves jó telefon.

Érdekes Újság, Bp. 1957. március 30. 22. l.

Mészarós András

otvós inas.

Mestere Egri Mátyás Kassán 4 évre szegődött 1617 febr. Ugen. Apja Semlinben lakó Mészarós Péter. Felszab. ideje ismeretlen.

Mihalik I. Kassavárosi ötvösségének története. Bpest 1900. 316 l.

Mánjalaki Pál

ötvös,

XVIII. sz.

Mészáros András

Munkácsy díjas

1983-ban Érdemes művész lett

Magyar Nemzet 1983. IV. 2.

András Mészáros

Fonyód. Camping „Napsugár": Karikaturen von András Mészáros, Jenő Dallos und Baldrs Tiri Baldrs

Ausstellungen in der Provinz

Daily News, 1978. júl. 26.

András Mészáros

Fonyód „Napsugár" (Sonnenschein)
Camping: Karikaturenausstellung
von András Mészáros,
von Jenő Dallos und
Balázs Balázs-Piri.

Ausstellungen in der Provinz.
Daily News, 1948. júl. 12

Mészáros András, karikaturista

A művész a mai napon Munkácsy Mihály-díjban részesült.

TV Híradó

1978. ápr. 1. TV. 19.30 (Vége).

[Mészáros András] karikatúrista

név és jelzet nélkül.

Rajz: Repr.

18.

Veszprémi Miklós: Mi lett másképp?

Népszabadság, Bp. 1979 jan. 28.

[Mészáros András,] karikatúrista

név és jelzet vélhető.

Rajz: Repr

18.

dr Péteri Miklós: Itt állunk megpróbálva

Népszabadság, Bp. 1979 febr. 11

Mészáros András, karikatúrista

L.: Dallos Jenő

—: Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1978. okt. 18.

Mészáros András, karikaturista

Rajz: Repr.

Hajdú János: Nem kibicként 7.

Népszabadság, Bp. 1978 okt. 8

Mészáros András, karikatúrista

Karikatúra:

Repr

Eötvös Pál: Háttérben férfiarc 7.

Népszabadság,

Bn. 1978. okt. 1.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr

— : Levelesné delegációt vezet 10.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 24.

Meizáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : ... és megkezdődik a tévénézés olimpiája is ... 8.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 26.

[Mészáros András], grafikus

Rajz:
[Név és jelzet nélkül] Repr.

—: Dögvész és pokol M. 9.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 27.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Rep.

— : Az ötödik napon 8.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 31.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra-sorozat:

Rep

— : Lebenzélő plakátok

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. febr. 9.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra: Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Takarékossági tanácsadó alakult az Afonkál 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. feb. 8.

Mészáros András, karikaturista

Drónikus rajz:

Rep.

— : Levelesné optimista 10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. febr. 6.

[Mészáros András], grafikus

Három rajz:

Repr.

[Név és jelzet nélkül.]

V. J.: Külföldi emberek és esetek - 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. febr. 2.

[Mészáros András], grafikus

[Név és jelzet nélkül.] Rajz: Repr

Máté György: Andorás vitéz

M. 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. febr. 2.

Mészáros András, grafikus

Két rajz: Repa

Szabó Ferenc: Már áll a láp

7.9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. febr. 2.

Mészáros András grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Ekonomiában az influenza 8.

Népszabadság, 3 p. 1975. febr. 1.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra: Repr.

— : Levelesné nem türelmetlen 10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 30.

[Ménáros András], grafikus

[Nevi jelzet nélkül.]

Rajz:

Repr.

7.9.

Máté György: A barackfiú

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 26.

Mészáros András, grafikus

Két rajz: Repr.

Szabó Ferenc: Kéményseprők M. 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 26.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra. Repr

Heti rajzos kommentárunk.

– : Mi is javasolunk egy új Kreh-táblát

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 25.

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr.

—: Levelesné elégedett a portával

10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 23.

[Ménrós András], grafikus

[Névjegy jelzet nélkül.] Rajz: Rep.

Máté György: Isten ostora 11. 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 19

Mészáros András, grafikus

Rajz: Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Választási nehéz

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 18.

Mészáros András, grafikus

Rajz: Repr

— : Levelesné bizakodó 10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 16.

[Mészáros András], grafikus

Rajz:

[Név és jelzet nélkül.]

Repr.

Máté György: Paradicsom M. G.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 12.

Ménáros András, grafikus

Két rajz:

Repr.

Maros Dénes: Állatbarátok M. 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 12.

Illés Iván András, grafikus

Karikatúra: Kép.

Heti rajzos kommentárunk

– : A körzeti orvos

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 11

Mészáros András, grafikus

Karikatúra: Repa.

—: Levelesné meg a mostani időjárás

10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 9.

[Méhes András], grafikus

Három rajz:
[Nő a jelek mellett.] Rep

V. ö.: Külföldi emberek s' esetek

9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 5.

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr.

Kalvi Jerem: Statisztik

M. 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 5

[Mészáros András]; grafikus

Rajz: Repr

[Név és jelzet nélkül]

Máté György: A Pokoljáró

M. 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 5.

[Mészáros tudrás], grafikus

öt rajz: Repr

[Név és jelzet nélkül.]

György István: Kérek egy sztorit!

12.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 1.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra-sorozat.

Repr.

—: 1975 a nők éve

13.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 1.

Mészáros András, grafikus

Rajz: Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Előre látás

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 4.

Mészáros András, grafikus

Rajz: Repa

Heti rajzos kommentárunk
— : Így tökéletesebb lenne

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. máj. 30.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra,

Repr.

—: Lovelesné reális 10.

NÉPSZABADSÁG, Bn. 1974. nov. 28.

[Mészáros András], grafikus

Három rajz: Regu

[Név és jelzet nélkül.]

V. J.: Emberek és esetek 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. nov. 24.

[Mészáros András], grafikus

[Név és jelzet nélkül.] Rajz: Repr.

Máté György: Kindlád hotlása

M. 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974 nov. 24.

Mészáros András, grafikus

Rajz: Repr.

Heti rajzos kommentárunk
— : Találkozó

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. nov. 23.

NÉPSZABADSÁG,

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr

—: Levelesné meg az új hálóing

10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. nov. 21.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra: Repa

Heti rajzos kommentárunk
— : Napirenden a telefon

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. nov. 16.

Mészáros András, grafikus

Rajz: Rep

— : Levelesné reális 10.

NÉPSZABADSÁG, B p. 1974 nov. 14.

[Mészáros András], grafikus

Három rajz.

Repr.

V.J.: Külföldi emberek és esetek

9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974 nov. 10.

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Rep

Szabó Ferenc: Műjéghorszak

M. 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974 nov. 10.

[Mészáros András], grafikus

Rajz:

[Név és jelzet nélkül.]

Repr.

Máté György: Világosság és Sötétség M. 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974 nov. 10

Mészáros András, grafikus

Rajz: Rep.

Heti rajzos kommentárunk

— „A Newsweek" .....

8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1974. nov. 9.

Ménárosi András, grafikus

Karikatúra-sorozat:

Repr.

— : Látogatás demokráciában

19.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974 nov. 7.

[Mészáros András], grafikus

Rajz: Rejz.

[Név és jelzet nélkül.]

Máté György: Koldus és Király M. 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974 nov. 3

Mészáros András, grafikus

Rajz: Repr.

Heti rajzos kommentárunk

—: Közgyűlést tartott az Újságíró.

Szövetség 8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1974 nov. 2.

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

—: A nagy áradások történetéből 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 28.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

„restaurálta"

↓

Repr.

Mészáros András: festy Körkép

28-29.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 25.

[Mészáros András], grafikus

[Név és jelzet nélkül.] Rajz: Repr

Máté György: A horgász meg a felesége

M. 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 22.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra: Repr

Heti rajzos kommentárunk

–: Meghezdődött a disznóölés

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 21.

Mészáros András, grafikus

Rajz: Repr.

~ : Levelesné a 17-ik pillanatban 10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 19.

Mészáros András, grafikus

Rajz: Repr.

Maros Dénes: Mészlepen állva M: 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 15.

[Mészáros András], grafikus

[Név és jelzet nélkül]

Rajz: Repr

Máté György: Romulusz és Rémusz

M. 9

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 15.

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr

Heti rajzos kommentárunk

— : Így sportszerűbb volna 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 14.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

— : Levelesné takarékos 1o.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 12.

[Mészáros András], grafikus

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül.] Repr.

V. J.: Külföldi emberek és esetek

13.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 8.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra-sorozat:

Repr

— : Idegek

11.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 8

Mészáros András, karikaturista

Rajz: Repr

— : Rendhagyó funkció 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 6.

[Ménáros András], grafikus

[vérsíjchet nélkül.] Rajz: Repr.

Máté György: A pártütő igénye M.Q.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 1.

[Mészáros András], grafikus

Rajz:

Rep

Hámos György: Filmlexikont az
drajóknak!

7.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1974. dec. 1.

[Mészáros András], grafikus

Rajz: Repr.

[Név s' jelzet nélkül]

Eötvös Pál: Honnan jön a Mikulás?

M, 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 1.

Mészáros András, grafikus

Gúnyrajz:

Repr

— : Levelesné nem ismer félelmet

10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 5.

Mészáros András

grafikus

Illusztráció

— : Egy elkésett gratulációt.

Nők Lapja, 1970. május -22 szám

Mészáros András

A Fővárosi Kertlszet loo éve. /Szerk. Kiácz György, foto: Mészáros András, ill. Szabó Ildikó./ - Bp,1968.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.l.

158. l.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr

— : Levelesné sportrajongó 10.

Népszabadság, Bp. 1971. júl. 29.

Mészáros András, karikaturista

öt karikatúra: Repr

— : Aktuális 7.

Népszabadság, Bp. 1971. júl. 25.

[Mészáros András], grafikus

Rajz:
[Név és jelzet nélkül.] Repr.

—: A pórul járt deák

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1971. [jún.] 25.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Mai változat 8.

Népszabadság, Bp. 1971. júl. 31.

[Ménáros András], grafikus

Rajz: Repr.

[Név s' jelzet nélkül].

Hámos György: Egy kritikus látomása 19.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 20.

[Mészáros András], [grafikus]

Két rajz:

[Név és jelzet nélkül] Rgr

V. J.: Emberek és esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 15.

Mészáros András, karikaturista

Öt gúnyrajz: Repr.

— : Turmix 7.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 15.

Mészáros András, karikaturista

Grúnyrajz:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Kép a jövőből 8.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 14.

Mészáros András, grafikus

Karikatúrái:

Repr.

— : Levelezné tájékozott 10.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 12.

[Ménáros Endrés], grafikus

Rajz:

[Név és jelzet nélkül]

Repr.

— : A bűnös bűnhődése

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 8.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

—: Vígasztaló ...

7.

Népszabadság, B. 1971. aug. 7 -

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Rep.

— Levelesné érdeklődik 10.

Népszabadság, B. 1971. aug. 5.

Méhános András, grafikus

Karikatúra-sorozat:

Rep.

—: Kiegészítések az életrajzhoz 19.

Népszabadság, Bp. 1971. (augusz.) 20.

Mészáros András, karikaturista

Ironikus rajz:

Repr.

— : Levelesné is 10.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 26.

[Mészáros András], grafikus

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül.] Repr.

V.J.: Külföldi emberek és esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 29.

[Mészáros András], grafikus

[Név és jelzet nélkül.] Kap: Repr.

— : Az aranyrózsa M. 9.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 29

Ménes András grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunkhoz
— Az öreg Richard és a tenger

8.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 28.

Mészáros András

„A diplomácia története" c. rajza az év legjobb karikatúrája pályázat sorozat kategóriájában az első második díjat nyerte (A minősítést Breuer György végezte). Eredményhirdetés csütörtökön volt a Magyar Sajtó Házában.

Az év legjobb karikatúrája

Magyar Hírlap, 1969 január 19. 9. l.

Mészáros András

rajza

Ország-Világ 1968/~~24~~18 24 old.

Mészáros András

rajza

Ország Világ 1965/34 13 old.

Méhes András, grafikus

Rajz: Repa

Heti rajzos kommentárunk

8.

Népszabadság, B.-i 1973. máj. 12.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

—: Levelesné eligazít 10.

Népszabadság, Bp. 1973. máj. 10.

Mészáros András, grafikus

Három rajz:

Repr.

Szabó Ferenc: Kutyabaj M.9.

Népszabadság, Bp 1973. máj. 6.

Mészáros budvás, grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Ijedség

8.

Népszabadság, Bp 1973. máj. 5.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra: Repe

— : Levelesné megfigyel 10.

Népszabadság, Bp 1973. máj. 31.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra.

Repr.

— : Levelesné gondja 10.

Népszabadság, Bp. 1973. máj. 24.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti nagyon kommentálunk

—: Nemzetközi gyermeknap 1973 8.

Népszabadság, Bp. 1973. május 26.

[Mészáros András], grafikus

Két rajz:

[Név és jelzet nélkül.]

Repr

V.J.: Emberek és esetek 9.

Nérszabadság, Bp. 1973. máj. 20.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra-sorozat:

Repr.

— Kocogás a dirat 10.

Népszabadság, Bp 1973. máj. 20.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Kerr.

—: Takarékos nevezés

Népszabadság, Bp. 1973. május 16.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

–: Levelesné praktikus 10.

Népszabadság, Bp. 1973. máj. 17.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr

Heti rajzos kommentárunk

— : Ingajárat

8.

Népszabadság, Bp. 1973. máj. 19.

[Mészáros András], grafikus

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül.] Rep

Szabó Ferenc: Zsugások M. 9.

Népszabadság, Bp. 1973. máj. 13.

[Mészáros András], grafikus

[Név és jelzet nélkül] Rajz:

Rep

G.S.: Tarasi magyarkarítás

M.2

Népszabadság, Bp. 1973. ápr. 15.

Mészáros András, Karikaturista

Karikatúra-sorozat.

Repr

—: Fantasztikus esetek 4.

Népszabadság, Bp. 1973. ápr. 15.

[Mészáros András], grafikus

Két rajz:

[Név és jelzet nélkül.] Rep.

Szabó Ferenc: Fürdőzők

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1973. ápr. 8.

Mészáros András, karikaturista

Ilása.

Mészáros András: Egyszer a karikatúráról

M. 8.

Népszabadság, Bp 1973. ápr. 8.

[Mészáros András], grafikus

Három rajz:
[Név és jelzet nélkül.] Repr.

V. J.: Külföldi emberek és esetek 9

Népszabadság, B. 1973. ápr. 8.

Mészáros András, karikaturista.

Rajz: Repr.

— : Levelesné edz 10.

Népszabadság, Bp 1973. ápr. 12.

Mézáros András, grafikus

Rajz: Repr

Heti rajzos kommentárunk
— : Budapesti közérzés

8.

Nérszabadság, Bp 1973. ápr. 14.

[Mészáros András], grafikus

Rajz: Repr.

[Név és jelzet nélkül.]

Hámos György: Számüzték a snobságot a Vidám Parkból 20.

Népszabadság, Bp 1973. ápr. 4.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr

Heti rajzos kommentárunk

—: Saigoni varázslat 8

Népszabadság, Bp 1973. ápr. 7.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra - sorozat:

Rep.

– :45-ös emlékmű tervek körterekre

22.

Népszabadság, Bp 1973. ápr. 4.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra-sorozat:

Repr.

—: Szavak, tettek 19.

Népszabadság, Bp. 1973. ápr. 30.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : —

S.

Népszabadság, Bp 1973. ápr. 29.

[Mészáros András], grafikus

Négy rajz:

[Vév s' jelzet nélkül.] Rep.

Hámos György: Mindenütt Lakunak 10.

Népszabadság, Bp 1973. ápr. 30.

Mészáros András, Karikatúrista.

Rajz: Repr

— A Rákóczi úti rallye 8.

Népszabadság, Bp 1973. ápr. 28.

Mészáros Tudrás, grafikus

Karikatúra:

Repr

— : Levelesné tudja, mikor kell kirándulni 10.

Népszabadság, Bp 1973. ápr. 19.

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : Előadások a magyar nyelv hete alkalmából 8.

Nérszabadság, Bp 1973. ápr. 21.

[Mészáros András], grafikus

Három rajz:
[Nevek és jelzet nélkül.] Repr.

V. J.: Emberek és esetek 7.

Népszabadság, Bp. 1973. ápr. 22.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

—: Levelesné nem kényes 10.

Népszabadság, Bp 1973. ápr. 26.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— . Lélekjelenlét

8.

Népszabadság, Bp. 1973. jún. 2.

[Mészáros András], grafikus

Rajz:

[Név és jelzet nélkül.]

Repr.

Csukás István: Hogyan fogtam el Settenkedő Tódort? (4.)

M. 11.

Népszabadság, Bp 1973. jun. 3.

[Mészáros András], grafikus

Három rajz:

[Név és jelzet nélkül.] Rep

V.J.: Külföldi emberek és esetek 9.

Nérszabadság, Bp 1973. jun. 3.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Rep

Heti rajzos kommentárunk

— : 500 éves a magyar könyv 8.

Népszabadság, Bp. 1973. jún. 9.

Mészáros András, karikaturista

Gúnyrajz: Repr.

—: Levelesné segít a ház baján 10.

Népszabadság, Bp 1973. jun. 7.

Mészáros András, karikaturista

Rajz: Repr.

Heti rajzos kommentárunk

—: Az érdeklődés középpontjában 8.

Népszabadság, Bp 1973. jun. 16.

Mészáros András, grafikus

Karikatura:

Repr.

— : Levelesné megnámolta 10,

Nérszabadság, Bp 1973. jun. 14.

[Mészáros András], grafikus

Rajz:

[Név és jelzet nélkül]

Rajz

Csukás István: Hogyan fogtam el Lettenkedő Tódort? (5.) M.11.

Népszabadság, Bp 1973. jun. 10.

Mészáros András, grafikus

Két rajz:

Repr.

Szabó Ferenc: Artisták

M. 9.

Népszabadság, Bp 1973. jun. 10.

Mészáros András, karikaturista

Rajz-sorozat:

Rep

—: Érdekes találkozások 7.

Népszabadság, Bp. 1973. jún. 17.

[Mészáros András], grafikus

Rajz!

[Név és jelzet nélkül.]

Rajz

Csukás István: Hogyan fogtam el Settenkedő Tódort? (6.) M. 11.

Népszabadság, Bp 1973. jun. 17.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

– : Levelesné úrnő 10.

Népszabadság, Bp. 1973. jún. 21.

[Mészáros András], grafikus

Hároru rajz:

[Név és jelzet nélkül.] Repr.

V.J.: Emberek és esetek 9.

Nérszabadság, Bn 1973. jun. 17.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

Heti rajzos kommentárunk

— : — — —

8.

Népszabadság, Bp. 1973. jún. 23.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.:

Heti rajzos kommentárunk

— : — — —

8.

Népszabadság, Bn 1973. jun. 30.

Mészáros András, grafikus

Karikatúrám:

Repr.

— Levelesné praktikus 10.

Népszabadság, Bp. 1973. jún. 28.

Mészáros Tudnás, grafikus

Két vaj:

Repr.

Szabó ferenc: filatelisták M. 9.

Nérszabadság, Bp 1973. jun. 24.

[Ménáros András], grafikus

Rajz:

[Név és jelzet nélkül.]

Rep

Csukás István: Hogyan fogtam el Settenkedő Tódor? (7) M. 11.

Népszabadság, Bp 1973. jún. 24.

Mészáros András
grafikus

Illusztráció

— Prakticus jótanácsok,
Nők Lapja, 1973. július 7 — 22 oldal

Mészáros András, grafikus

Szúnyrajz:

Repr.

—: Levelesné megértő

10.

Népszabadság, Bp. 1972. máj. 4.

Méháros András, grafikus

Karikatúra:

Repr

Heti rajzos Kommentárunk

— : Figyelmesség

8.

Népszabadság, Bp. 1972. máj. 16.

[Mészáros András], grafikus

Rajz:

[Név és jelzet nélkül.]

Repr.

—: A remete újratermel

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1972. máj. 7.

Mészáros András grafikus

Rajz:

Rege

Pintér István: Mit olvashatunk gyorsan? 2
M, 9.

Népszabadság, Bp. 1972. május 4.

[Mészáros András], grafikus

Három rajz:

[Név és jelzet nélkül.] Repr.

V. J.: Emberek és esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1972. máj. 7.

Mészáros András, karikaturista

Szimpfajz: Repr

—: Levelesné hirdet 10.

Népszabadság, Bp. 1972. máj. 11.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repa

Heti rajzos Kommentárunk

— : Aknapolitika

8.

Népszabadság, Bp. 1972. május 13.

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Repr.

Pintér István: Új konfoglalás

M. 4.

Népszabadság, Bp. 1972. máj. 14.

Mészáros András, grafikus

Rajz:

Rajz

Hámos György: Szerelmes levél olimpia előtt

7.

Népszabadság, Bp. 1972. máj. 14.

Mészáros András, karikaturista

Szignója:

Repr.

– : Megbeszélés meccs előtt

8.

Népszabadság, Budapest, 1972. május 17.

Mészáros András, grafikus

„Humoros rajzaival" illusztrálva jelent meg Georges Blond - Germaine Blond: Élvezetek asztalánál c. műve.

— : Új Könyvek 2530.

Élet és Tudomány, Bp. 1971. dec. 31. XXVI/53

Mészáros András, grafikus

Karikatúra: Repr.

—: Levelesné reklám szakember 10.

Népszabadság, Bp. 1972. máj. 18.

Mészáros András, grafikus

Karikatúrám:

Repr.

Heti rajzos Kommentárunk
– : Elfogadható magyarázat 8.

Népszabadság, Bp. 1972. május 20.

[Mészáros András], grafikus

Három rajz: Repr
[Név és jelzet nélkül]

V.J.: Külföldi emberek és esetek 9.

Népszabadság, Bp. 1972. máj. 21.

[Mészáros András], grafikus

[Névjelzet nélkül.] Rajz: Repr

—: Fehér köpeny vörös kereszttel 7.9.

Népszabadság, Bp. 1972. máj. 21.

Meizáros András, grafikus

Rajz: Repr.

Pintér István: Antireklám

M.9.

Népszabadság, Bp. 1972. május 21.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra:

Repr.

—: Levelesnét nem zavarja 10.

Népszabadság, Bp. 1972. máj. 25.

Mészáros András, grafikus

Karikatúra: Repr

Heti rajzos Kommentárunk
– : Kitüntethetik a szocialista brigádvezetőket
11.

Népszabadság, Bp. 1972. május 27.

Illés András, grafikus

öt karikatúra:

Repr.

—: Könyvhét

7.

Népszabadság, Bp. 1972. május 28.

Mészáros András, grafikus-karikaturistaművész

Az egyetlen hivatásos magyar napilap-karikatúristáról tudjuk, hogy a kiállításra készülés napjait-heteit kórházban töltötte, ezért lett Nyíregyházán, a karikaturabiennálén egyműves kiállító és mert kórházazás idején hiányzott a szerkesztőségből.

Mészáros „ideálportréja" a katalóguson /repr./

Rózsa Gyula: Az első országos karikaturabiennále Nyíregyházán. Népszabadság, 1983. okt. 28. 7-old.

Kiskáros András grafikus

kiállítása a Dózsa György
művelődési központban

Népszabadság, 1986. 11. 14

Mészáros András, grafikusművész, karikaturista. Munkácsy-díjas.

DOROTTYA-UTCAI KIÁLLÍTÓTEREM

V., DOROTTYA UTCA 8.
TELEFON: 183-890

MÉSZÁROS ANDRÁS

karikaturista kiállítása

1984. november 9–december 2.

Mészáros András hazánk egyik legismertebb karikaturistája. A Népszabadságban 1957 óta jelennek meg rendszeresen aktuális politikai, társadalmi eseményekhez kapcsolódó szatirikus rajzai. A kedvelt „Levelesné" sorozata mindennapjaink fonákságait veszi célba.

A kiállítás anyaga: történelmünk a felszabadulástól napjainkig – karikatúrában elbeszélve. Szerepel az anyagban a Feszty-körkép „aktuális kiegészítésekkel", valamint a közeljövőben megjelenő könyvének rajzanyaga.

Rajzain jellemző figurák jelennek meg, igen sokszor ismert közéleti személyiségek; gyakran a cselekményt egy-egy frappáns szöveg egészíti ki.

A kiállítás anyaga egyben meggyőz bennünket arról, hogy ezek a politikai, társadalomkritikai karikatúrák időtállók, ma is tanulságosak. Nem véletlenül nyert számos díjat, elismerést külföldi kiállításokon, s tüntették ki a Munkácsy-díjjal (1978) és az Érdemes Művész címmel (1983).

Megnyitja: Rényi Péter 1984. november 9-én délután 4 órakor.
A kiállítás rendezője: Baranyi Judit

DOROTTYA-UTCAI KIÁLLÍTÓTEREM

V., DOROTTYA UTCA 8.
TELEFON: 183-890

KARL GEORG HIRSCH

(NDK) grafikusművész kiállítása

1984. november 4-ig

Karl Georg Hirsch brilliáns rajzoló, mesterien uralja nyomdagrafikusi szakmáját – és van mondanivalója korunk problémáiról, kortársairól. A rézkarc területére tett sikeres kitörési kísérletei ellenére ma ő az NDK legjellegzetesebb és következetesebb fametszője. Illusztrációi készítésekor párhuzamosságokat és azonosságokat keresve kutatja át az irodalmat, a képzőművészetben alkalmazható metafórákkal tapogatja le a nyelvet – és a mindennapi helyzetekben éppúgy megfigyeli embertársai viselkedésmódját, mint a rendkívüli szituációkban. Rögzít, elemez és értékel. Értékrendszere a humanizmus hagyományaiból és kortársi elkötelezettségéből táplálkozik. Kíméletlenül tárja fel azokat az emberi gyengeségeket, amelyek befészkelték magukat az emberi kapcsolatokba – írja előszavában Anneliese Hübscher.

A kiállítás rendezője: Herczeg Ibolya